

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र राज्य
सांख्यिकीय गोषवारा
१९९५-९६ व १९९६-९७

STATISTICAL ABSTRACT
OF
MAHARASHTRA STATE
1995-96 & 1996-97

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
DIRECTORATE OF ECONOMICS AND STATISTICS
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
MUMBAI

Price Rs. 300

Government Press, Aurangabad

2003

प्रस्तावना

“महाराष्ट्र राज्य सांख्यिकीय गौषवारा” हे प्रकाशन १९९५-९६ आणि १९९६-९७ या वर्षाकरिता एकत्रितपणे इंग्रजी व मराठी अशा दोन्ही भाषांत संयुक्तरित्या तयार करण्यात आले असून हा या मालिकेतील २८ वा अंक आहे. या प्रकाशनामध्ये महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व आर्थिक बाबींची १९९५-९६ आणि १९९६-९७ या वर्षाकरिता माहिती देण्यात आली आहे. जेथे १९९५-९६ आणि १९९६-९७ या वर्षाची माहिती उपलब्ध नाही, तेथे अद्ययावत उपलब्ध माहिती देण्यात आलेली आहे. हे प्रकाशन तयार करताना केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, नवी दिल्ली यांनी या प्रकाशनासंबंधात केलेल्या शिफारशीही विचारात घेण्यात आलेल्या आहेत.

२. महाराष्ट्र राज्य व जिल्ह्यांच्या सामाजिक व आर्थिक बाबींचा अभ्यास करणाऱ्यांना हे प्रकाशन “संदर्भ ग्रंथ” म्हणून उपयुक्त होईल, अशी आशा आहे.

३. केंद्र शासन, राज्य शासन, स्थानिक संस्था आणि इतर संस्था यांचे विविध विभाग व कार्यालये यांनी आवश्यक ती माहिती प्रकाशनाच्या या अंकात समाविष्ट करण्याकरिता उपलब्ध करून दिली आहे. त्यांच्या सहकार्याबद्दल मी आभारी आहे.

मुंबई,

भा. मा. नगराळे, -

अर्थ व सांख्यिकी संचालक, मुंबई.

P R E F A C E

This combined issue of "State Statistical Abstract of Maharashtra State" for the years 1995-96 and 1996-97 (in English and Marathi) is the 28th in the series. In this publication, data on socio-economic characteristics of the State for the years 1995-96 and 1996-97 are given. The data for the latest available year is given where the data for the years 1995-96 and 1996-97 is not available. The recommendations of Central Statistical Organisations are also considered, while preparing this publication.

2. It is hoped that this publication will be useful as "Reference Book" to those interested in studying socio-economic aspects of Maharashtra and its districts.

3. I am thankful to the various departments and offices of the Central Government, State Government, Local Bodies and Other Organisations for extending their co-operation in supplying the requisite information for inclusion in this publication.

Mumbai

B. M. Nagrale,
Director of Economics & Statistics,
Mumbai.

क्रमांक Table No (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
(i)	जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेविषयी टिप्पणी	(XVIII)	Note on reorganisation of districts in Maharashtra.
(ii)	प्रारंभिक	(XIX)	Introductory.
(iii)	दृष्टिकोनात महाराष्ट्र (सामान्य माहिती, भारताशी तुलना)	1	Maharashtra State at a glance (General Information, comparison with India).
(iv)	निवडक विषयांवरील सारांशाचे तक्ते	8	Summary tables on selected topics.
	1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या	21	AREA AND POPULATION
1.1	१९९१ च्या जनगणनेनुसार क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	23	Area and Population according to population (1991) census.
1.2	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (१९९१)	27	Scheduled Castes Population (1991)
1.3	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (१९९१)	28	Scheduled Tribes Population (1991)
1.4	नवबौद्धांची लोकसंख्या (१९८१)	29	Neo Buddhist Population (1981)
1.5	१९०१ पासूनच्या लोकसंख्येतील दरवर्षी चढउतार (१९९१)	30	Decadal Variation in population since 1901 (1991)
1.6	गावे व शहरांची संख्या (१९९१)	35	Number of Villages and Towns (1991)
1.7	खेड्यांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण (१९९१)	36	Villages classified by population (1991)
1.8	शहरे/शहर संकुलांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण (१९९१)	38	Towns/Urban agglomerations classified by population (1991)
1.9	शहरांची, नागरी भागांची आणि ग्रामीण भागांची लोकसंख्या (१९९१)	40	Population of towns, urban areas and rural areas. (1991)
1.10	ग्रामीण व नागरी भागातील मुख्यतः काम करणारे, सीमांतिक कामगार व काम न करणारे स्त्री-पुरुष (१९९१)	48	Main workers, marginal workers and non-workers in rural land urban areas by sex, (1991)
1.11	मुख्यतः काम करणाऱ्यांची औद्योगिक प्रकारानुसार वर्गवारी (१९९१)	53	Classification of main workers by industrial category. (1991)
1.12	लोकसंख्या व काम करणारे यांचे वयोगट व लिंग यानुसार वर्गीकरण (१९९१)	56	Distribution of population and workers by age group and sex. (1991)
1.13	धर्मानुसार लोकसंख्या (१९९१)	58	Population by religion. (1991)
1.14	राज्यवार लोकसंख्येची ठळक वैशिष्ट्ये (१९९१)	59	Salient features of population by States (1991)
1.15	जिल्हावार अंदाजित लोकसंख्या (१९८२-१९९१)	60	Districtwise projected population (1982-1991)
1.16	एकूण लोकसंख्येतील साक्षरतेचे दर (१९९१)	61	Literacy rates of total population (1991)
1.17	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येतील साक्षरतेचे प्रमाण (१९९१)	62	Literacy rates of scheduled castes population (1991)
1.18	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येतील साक्षरतेचे प्रमाण (१९९१)	63	Literacy rates of scheduled tribes population (1991)
1.19	विंगर शेंती व्यवसायातील कामगारांचे मुख्य व्यवसाय गटानुसार वर्गीकरण (१९८१)	64	Occupational classification of persons at work other than cultivation into main divisions (1981)
1.20	राज्यातील विंगर शेंती व्यवसायातील कामगारांचे व्यवसायानुसार वर्गीकरण (विभाग, गट वगैरे प्रमाणे) (१९८१)	67	Occupational classification of persons at work other than cultivation (according to divisions, group etc.) (1981)

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
1.21	औद्योगिक गटानुसार काम करणाऱ्यांचे (शेतीव्यतीरिक्त) वर्गीकरण. (१९८१)	70	Industrial classification of persons at work (other than cultivation) by divisions and major groups. (1981)
1.22	वस्तुनिर्माण, प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती या उद्योग घंटात काम करणाऱ्यांचे घरगुती उद्योगघंदे व विंगर घरगुती उद्योगघंदे यानुसार वर्गीकरण. (१९८१)	80	Distribution of workers in manufacturing, processing servicing and repairs by house-hold industry and non-household industry. (1981)
1.23	विंगर घरगुती उद्योगघंदे, व्यापार, व्यवसाय किंवा सेवा हा प्रमुख व्यवसाय असणाऱ्यांचे लिंग व कामाच्या प्रकारानुसार व उद्योगघंदानुसार वर्गीकरण. (१९८१)	83	Industrial classification, by sex and class of workers of persons at work in non-household industry, trade, business, profession or services as main activity (1981)
1.24	काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वयोगटानुसार वर्गीकरण (१९८१)	86	Female workers and non-workers according to main activity classified by age groups. (1981)
1.25	मुख्यतः काम करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (१९८१)	88	Female main workers according to main activity by classified marital status. (1981)
1.26	काम न करणाऱ्या व्यक्तींचे व्यवसाय प्रकार व लिंगानुसार वर्गीकरण (१९९१)	90	Persons not at work classified by type of activity and sex. (1991)
1.27	प्रमुख भाषा बोलणारी कुटुंबे व त्यातील व्यक्तींची जिल्हावार संख्या (१९८१)	92	Districtwise classification of household and household population by languages mainly spoken. (1981)
1.28	महाराष्ट्रात व बृहन्मुंबईमध्ये जन्म व नांदणीचे ठिकाण यानुसार स्थलांतरितांची लोकसंख्या (१९८१)	96	Migrants population by place of birth and place of enumeration in Maharashtra and Brihan Mumbai. (1981)
1.29	महाराष्ट्रात स्थलांतरांचे कारण व शंभटचे निवासस्थान (१९८१)	98	Migrants by place of last residence and reason for migration in Maharashtra (1981)
2. पर्यावरण सांख्यिकी		101	ENVIRONMENT STATISTICS
2.1 (A)	महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान (१९९५-९६)	102	Temperature of different centres in Maharashtra (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	103	" (1996-97)
2.2 (A)	महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रानुसार सापेक्ष आर्द्रता (१९९५-९६)	104	Relative humidity at different centres in Maharashtra. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	105	" (1996-97)
2.3	सामान्यपणे पडणाऱ्या पावसाचे दिवस आणि पाऊस यांची मासिकवर आकडेवारी	106	Monthwise normal number of rainy days and rainfall.
2.4 (A)	विविध केंद्रांच्या ठिकाणी पडलेला पाऊस (१९९५-९६)	108	Rainfall at different centres (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	138	" (1996-97)
2.5	पावसाची कक्षा व कालावधी	164	Spread and range of rainfall

तक्ता क्रमांक Table No (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
3. जीवनविषयक माहिती		165	VITAL STATISTICS
3.1 (A)	नोंदणी झालेल्या जन्माची लिंगानुसार संख्या व जन्मसमयी स्त्री, पुरुष प्रमाण (१९९५-९६)	166	No. of Registered Births classified by sex and sex ratio of Births. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	168	" " (1996-97)
3.2 (A)	ग्रामीण व नागरी भागातील नोंदणी झालेल्या मृत्युंचे लिंगानुसार वर्गीकरण. (१९९५-९६)	170	No. of Registered Deaths classified by sex in Rural & Urban Area. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	171	" " (1996-97)
3.3 (A)	प्रमुख कारणानुसार नोंदणी झालेल्या मृत्युंची संख्या (१९९५-९६)	172	No. of Registered Deaths by principal causes (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	173	" " (1996-97)
3.4 (A)	लिंगानुसार व वयोगटानुसार नोंदणी झालेले मृत्यू (१९९५-९६)	174	No. of Registered Deaths by age and sex (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	175	" " (1996-97)
3.5 (A)	विभागानुसार बालमृत्यू दर व माताविषयक मृत्यूचे दर (१९९५-९६)	176	Registered Infant mortality rate and (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	177	maternal mortality rate (1996-97)
3.6	महाराष्ट्र राज्यातील जीवनविषयक मृत्यूचे महत्त्वाचे दर	178	Important vital rates in respect of Maharashtra State
3.7 (A)	जन्म दर, मृत्यू दर व बालमृत्यू दर (१९९५-९६)	179	Birth rates, death rates and infant mortality rates (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	180	" " (1996-97)
3.8 (A)	प्रमुख कारणानुसार मृत्यूंची संख्या (१९९५-९६)	181	Number of deaths by principal causes. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	182	" " (1996-97)
4. गृहनिर्माण		201	HOUSING
4.1	घरांची वापरानुसार केलेली वर्गवारी (१९९९)	203	Classification of houses According to use (1991)
4.2	खोल्यांच्या संख्येनुसार कुटुंबाची संख्या (१९९९)	208	Households by number of rooms occupied (1991)
4.3	वापरातील निवासी घरे व प्रत्येक घरामागे व्यक्तींची संख्या (१९९९)	212	Number of occupied residential houses and persons per house in (1991)
4.4	सहाय्य घरांचे छप्पर व भिती यासाठी वापरलेल्या प्रमुख सामानानुसार कुटुंबाचे वर्गीकरण. (१९९९)	214	Distribution of households by predominant material of roof and wall of houses occupied by them. (1991)
4.5	बेघर व संस्थांत राहणारी लोकसंख्या (१९९९)	216	Houseless and institutional population (1991)
5. शिक्षण		217	EDUCATION
5.1	शिक्षणाच्या प्रकारानुसार मान्यता प्राप्त संस्था	218	No. of recognised institutions by type of education
5.2 (A)	फक्त मुलींसाठी असलेल्या शैक्षणिक संस्थांची शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संख्या. (१९९५-९६)	219	No. of educational institutions exclusively for girls by type of education. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	220	" " (1996-97)
5.3 (A)	वर्गीकरणानुसार शाळांची संख्या (१९९५-९६)	222	No. of schools according to classification (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	224	" " (1996-97)

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
5.4 (A)	विभागवार शिक्षकांची संख्या (१९९५-९६)	226	No. of School Teachers classified by Department (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	228	" " (1996-97)
5.5 (A)	विभागवार विद्यार्थ्यांची संख्या (१९९५-९६)	230	No. of students by Department (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	232	" " (1996-97)
5.6 (A)	विभागवार अनुसूचित जातीच्या व नवबौध्द विद्यार्थ्यांची संख्या (१९९५-९६)	234	No. of scheduled castes students and Nav Buddhist by Department (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	236	" " (1996-97)
5.7 (A)	विभागवार अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांची संख्या (१९९५-९६)	238	No. of scheduled tribes students, by Department (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	240	" " (1996-97)
5.8	अभियांत्रिकी पदवी अभ्यासक्रमातील प्रवेशांची प्रकारानुसार संख्या.	242	Intake in degree courses in Engineering by categories.
5.9	शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संस्था व विद्यार्थी	243	Institutions and enrolment by type of education.
5.10	पटावरील विद्यार्थी व शिक्षकांची संख्या	264	Enrolment of students and number of teachers.
5.11 (A)	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक व माध्यमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांची इयत्तावार संख्या. (१९९५-९६)	271	Number of pupils in pre-primary, primary and secondary schools by standards. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	275	" " (1996-97)
5.12 (A)	प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्थातील विद्यार्थ्यांची शिक्षणाच्या माध्यमानुसार संख्या. (१९९५-९६)	276	Number of pupils in primary and secondary institutions according to medium of instructions. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	279	" " (1996-97)
5.13 (A)	प्रमुख परीक्षांचे निकाल (१९९५-९६)	282	Examination results (Major examinations) (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	285	" " (1996-97)
5.14	संस्थेच्या प्रकारानुसार तांत्रिक शिक्षण संस्था	290	Technical Institutions by type of Institutions.
5.15	तंत्र निकेतन संस्थांची त्यांच्या वर्गवारीनुसार संख्या, प्रवेश क्षमता, नांव नोंदविलेले, उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थी आणि शिक्षकांची संख्या.	292	Number of Technical institutions intake capacity enrolment outturn and number of teachers by category of institutions.
5.16	शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील मंजूर केलेल्या जागा, प्रवेश क्षमता व उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या.	293	Number of sanctioned seats, intake capacity and outturn of Government industrial training institutions.
5.17	अभियांत्रिकी, तंत्रशास्त्र व तंत्रनिकेतन अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षेस बसलेल्या व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.	295	Number of students appeared and passed in final year examinations of an Engineering technological and polytechnics colleges.
	6. जनता संपर्क	297	MASS COMMUNICATION
6.1	मुख्य भाषांमधून प्रसिध्द झालेली वृत्तपत्रे व नियतकालिके यांची संख्या.	298	Number of Newspapers, Periodicals published by major languages.
6.2	जिल्हावार छापखान्यांची संख्या.	299	Number of printing presses by districts.
6.3 (A)	छापखाने व निरनिराळ्या भाषातील नियतकालिके (१९९५-९६)	300	Number of printing presses & No. of periodicals in different languages. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	306	" " (1996-97)
6.4	प्रकाशित पुस्तके व नियतकालिके या विषयी सांख्यिकी ...	312	Statistics of books and periodicals published.
6.5	पुस्तके व नियतकालिके यांचे भाषावार वर्गीकरण ...	313	Classification of books and periodicals according to languages.

Table No (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
6.6	प्रसिद्ध झालेली पुस्तके व नियतकालिके यांची विषयवार वर्गवारी ...	314	Distribution of books and peirodicals published according to subjects.
	7. आरोग्य	315	HEALTH
7.1 (A)	वैद्यकीय (विषय चिकित्सा) संस्थांची संख्या (१९९५-९६)	316	Number of Medical (Allopathic) Institutions. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	320	" (1996-97)
7.2 (A)	आयुर्वेदिक, युनानी व होमियोपॅथिक संस्थांची संख्या (१९९५-९६)	322	Number of Ayurvedic, Unani & Homeopathic Institutions. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	323	" (1996-97)
7.3 (A)	वैद्यकीय संस्थांमधील खाटांची संख्या (१९९५-९६)	324	Number of beds in Medical Institutions. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	325	" (1996-97)
7.4 (A)	सार्वजनिक आणि सार्वजनिक सहाय्यित संस्थांकडून मिळालेल्या वैद्यकीय सुविधा.	326	Medical facilities available through public and public aided institutions. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	327	" (1996-97)
	8. कुटुंब कल्याण	329	FAMILY WELFARE
8.1	कुटुंब कल्याण चिकित्सालयांची/केंद्रांची संख्या	330	Number of family welfare clinics/centres.
8.2	महाराष्ट्रातील कुटुंब कल्याण कार्यक्रम.	331	Family Welfare Programme in Maharashtra during
8.3	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या व त्यांचे कार्य.	332	No. of family welfare centres operating and work done.
	9. समाज कल्याण सेवा	333	SOCIAL WELFARE SERVICES
9.1	उद्देश व साधनानुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांकरिता कर्ज व अनुदानाचे वाटप.	334	Loans and grants disbursed to economically weaker sections by purpose and source.
	10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलिस, गुन्हे व न्याय)	335	SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIME AND JUDICIAL)
10.1	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस ठाणी व पोलीसांची संख्या (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून).	336	Police stations and police force in Maharashtra State (including Railways but excluding Brihan Mumbai).
10.2 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांवरील खर्च व पोलीसांची संख्या (१९९५-९६)	339	Cost and strength of Police in Maharashtra (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	341	" (1996-97)
10.3	इंडियन पिनल कोडच्याली महाराष्ट्र राज्यात झालेले दखलपात्र गुन्हे (गुन्हाचे प्रयत्न धरून).	342	Cognizable offences (including attempts) under Indian Penal Code in Maharashtra State.
10.4 (A)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे, भाग-१ (१९९५-९६)	344	Cognizable crimes in Brihan Mumbai Part-I (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	346	" (1996-97)
10.5 (A)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे, भाग-२ (१९९५-९६)	348	Cognizable crimes in Brihan Mumbai Part-II (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	350	" (1996-97)
10.6 (A)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे, भाग-१ (१९९५)	352	Non-Cognizable crimes in Brihan Mumbai Part-I (1995)
(B)	" (१९९६)	354	" (1996)
10.7 (A)	बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे, भाग-२ (१९९५-९६)	356	Non-Cognizable crimes in Brihan Mumbai Part-II (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	358	" (1996-97)
10.8 (A)	बृहन्मुंबईतील व महाराष्ट्र राज्यातील (बृहन्मुंबई वगळून) चोरले गेलेली व परत मिळालेली मालमत्ता. (१९९५-९६)	360	Property stolen and recovered in Brihan Mumbai and in Maharashtra State (excluding Brihan Mumbai). (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	361	" (1996-97)

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
10.9 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरुन परंतु बृहन्मुंबई वगळून) भाग-१. (१९९५-९६)	362	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Brihan Mumbai) Part-I. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	366	" (1996-97)
10.10 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरुन परंतु बृहन्मुंबई वगळून) भाग-२ (१९९५-९६)	370	Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Brihan Mumbai) Part-II. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	372	" (1996-97)
10.11	अपील व मूळ अधिकाराकरिता वापरणाऱ्या न्यायालयीन अधिकाऱ्यांची संख्या. (१९९४, १९९५)	374	Number of judicial officers exercising appellate and original jurisdiction in Maharashtra State. (1994, 1995)
10.12	महाराष्ट्र राज्यातील न्यायालयीन निर्णय दिलेली, नवीन आलेली व ज्यात दोषारोप केले आहेत अशी प्रकरणे (मुंबई उच्च न्यायालयाचे हद्दीतील). (१९९४, १९९५)	375	Number of cases decided in and receipts and charges of the Court in the State of Maharashtra (territory subject to the High Court of Mumbai). (1994, 1995)
10.13 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी न्यायालयात दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यांची संख्या, वर्णन व मूल्य. (१९९४)	376	Number, description and value of civil suits instituted in the Civil Court in the State of Maharashtra. (1994)
(B)	" (१९९५)	378	" (1995)
10.14 (A)	महाराष्ट्रातील मूळ शाखेच्या अधिकार क्षेत्रातील दिवाणी प्रकरणांच्या चौकशीचे सर्वसाधारण निकाल. (१९९४)	380	General results of the trial of civil cases of original jurisdiction in Maharashtra. (1994)
(B)	" (१९९५)	381	" (1995)
10.15 (A)	महाराष्ट्रातील विविध वर्गाच्या न्यायाधिकरणात चौकशी चालू असलेल्या फौजदारी प्रकरणांचे सर्वसाधारण निकाल. (१९९४)	382	General results of trials of criminal cases in the tribunals of various classes in Maharashtra. (1994)
(B)	" (१९९५)	384	" (1995)
10.16 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील फौजदारी प्रकरणाबाबत अपिले व फेरतपासणीचे सर्वसाधारण निकाल. (१९९४)	386	General results of appeals and revisions in criminal cases in Maharashtra State. (1994)
(B)	" (१९९५)	388	" (1995)
10.17 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी अपिल न्यायालयाचा कारभार (१९९४)	390	Business of the Civil Appellate Courts in Maharashtra State. (1994)
(B)	" (१९९५)	391	" (1995)
10.18 (A)	महाराष्ट्र राज्यात नोंदलेले गुन्हे (१९९४)	392	Number of offences reported in Maharashtra State. (1994)
(B)	" (१९९५)	394	" (1995)
10.19	फौजदारी गुन्हाच्या बाबतीत दिलेल्या शिक्षा (१९९४, १९९५)	396	Punishments inflicted in criminal cases in Maharashtra (1994, 1995)
10.20	कारागृहातील व दुय्यम कारागृहातील कैदी ...	397	Prisoners confined in jails and subsidiary jails.
10.21	कारागृहात दाखल केलेल्या वर्षअखेरीस राहिलेल्या कैद्यांची लिंगानुसार संख्या व चालू वर्षात कैद केलेल्या कैद्यांची (न्यायिक कैदी फक्त) लिंग, वय, साक्षरता व पूर्वीच्या व्यवसायानुसार संख्या.	398	Number of convicts admitted and remained in jail at the close of the year by sex, and convicts imprisoned during the year by sex, age, literacy and previous occupation (for judicial convicts only).

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
10.22	कारागृहात दाखल केलेल्या कैद्यांची लिंग, शिक्षेचे स्वरूप व शिक्षेची मुदत यानुसार (न्यायिक कैदी) तसेच पूर्वी शिक्षा झालेली असून पुन्हा कारागृहात दाखल केलेल्या कैद्यांची संख्या.	399	Number of convicts admitted into jails by sex, nature and length of sentences and convicts admitted in to the jails who has been previously convicted (for judicial convicts only).
10.23	तुरुंगातील कैद्यांवर पहारा करणे व त्यांची देखभाल करणे यावरील खर्च.	400	Expenditure on guarding and maintaining the prisoners in jail.
11. राज्य उत्पन्न		401	STATE INCOME
11.1	घटक खर्चावर आधारित राज्य उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न आणि त्यांचे निर्देशांक.	402	State and per capita domestic product at factor cost and their indices.
11.2	घटक खर्चावर आधारित चालू किंमतीनुसार क्षेत्रवार निव्वळ राज्य उत्पन्न.	403	Net State Domestic product at factor cost by sectors at current prices.
11.3	घटक खर्चावर आधारित स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार विभागवार निव्वळ राज्य उत्पन्न	404	Net State Domestic product at factor cost by sectors at constant (1980-81) prices.
11.4	घटक खर्चावर आधारित निव्वळ राज्य उत्पन्नाचे मुख्य क्षेत्रवार निर्देशांक.	405	Indices of net State Domestic product at factor cost by major sectors.
11.5	मागील वर्षापेक्षा निव्वळ राज्य उत्पन्नाच्या टक्केवारीतील बदल स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार.	406	Percentage change in net State Domestic product over the previous year at (1980-81) constant prices.
11.6	स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार निवडक राज्याचे व केंद्रशासित प्रदेशाचे दरडोई उत्पन्न.	407	Per capita Income in selected States/Union Territories of India at constant (1980-81) prices.
11.7	औद्योगिक गटानुसार झालेले चालू किंमतीनुसार राज्य उत्पन्न (नवीन मालिका).	408	State Income by Industrial origin at current prices. (New series).
11.8	औद्योगिक गटानुसार झालेल्या चालू किंमतीनुसार राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी.	409	Percentage distribution of State Income by Industrial origin at current prices.
11.9	औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्न (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार (नवीन मालिका).	410	State Income by Industrial origin at constant (1980-81) prices. (New series).
11.10	औद्योगिक गटानुसार झालेल्या (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी.	411	Percentage distribution of State Income by Industrial origin at constant ((1980-81) prices.
11.11	औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्नाचे (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार निर्देशांक.	412	Indices of State Income by Industrial origin at constant (1980-81) prices.
12. शेती		413	AGRICULTURE
12.1 (A)	जमिनीचा वापर (१९९५-९६)	416	Land utilization (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	420	" (1996-97)
12.2 (A)	प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र आणि त्यांचे उत्पादन (१९९५-९६)	424	Area and outturn of principal crops (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	432	" (1996-97)
12.3	जास्त उत्पादित पिकांच्या प्रकारानुसार क्षेत्र व दर हेक्टरी सरासरी उत्पादन.	440	Area and Average yield per hectare of HYV crops.
12.4 (A)	भारतातील राज्यवार प्रमुख पिकांचे सरासरी उत्पादन (१९९५-९६)	442	Average yield of important crops in India by State. (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	443	" (1996-97)

क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
12.5	वहित धारकांची जिल्हावार संख्या व जमिनीचे क्षेत्र (कृषी गणना) (१९९०-९१)	444	Number of operational holdings according to size groups. (1990-91)
12.6	प्रकारानुसार एकूण वहित धारण जमिनीच्या संख्या व क्षेत्र (१९९०-९१)	446	Number and area of operational holdings by tenure and by size groups. (1990-91)
12.7	रासायनिक खतांचा वापर ...	447	Consumption of chemical fertilizers.
12.8	शेतीची यंत्रे आणि अवजारे (१९९२)	448	Agricultural machinery and implements (1992)
12.9	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या उत्पादनाचे निर्देशांक ...	450	Index numbers of production of principal crops in Maharashtra State.
12.10	जिल्हावार मुख्य पिकांखालील क्षेत्र ...	452	Area under major crops in each districts.
12.11	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांखालील क्षेत्रांचे निर्देशांक ...	456	Index number of area of principal crops in Maharashtra State.
12.12	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या सरासरी उत्पादनाचे निर्देशांक ...	458	Index number of average yield of principal crops in Maharashtra State.
12.13	जिल्हावार बांधबंदिस्ती केलेली जमीन ...	460	Area bounded in each district.
12.14	वहितीची खाती आणि त्यांचे क्षेत्र ...	461	Number of operational holdings and area operated.
	13. जलसिंचन	463	IRRIGATION
13.1(A)	सिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजलेले क्षेत्र (१९९५-९६)	464	Area irrigated by different sources of irrigation. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	465	" " (1996-97)
13.2(A)	जिल्ह्यानुसार सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र व लागवडीखालील एकूण क्षेत्र (१९९५-९६)	466	Gross area irrigated and gross cropped area by District (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	467	" " (1996-97)
13.3(A)	विविध पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र (१९९५-९६)	468	Irrigated area under different crops (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	470	" " (1996-97)
13.4(A)	एकूण बागायती विहिरींची संख्या (१९९५-९६)	472	Total number of irrigation wells (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	473	" " (1996-97)
13.5(A)	निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र (१९९५-९६)	474	Irrigation potential created and actual. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	475	Irrigated area (1996-97)
	14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय	477	ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING
14.1	जिल्हावार पशुधनाची संख्या (१९९२)	478	Live stock in each district (1992)
14.2(A)	पशुसंवर्धनासाठी मूलभूत सुविधा (१९९५-९६)	482	Infrastructure facilities in Animal Husbandry (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	484	" " (1996-97)
14.3(A)	पशुवैद्यकीय संस्थांनी केलेले काम (१९९५-९६)	486	Work done by Veterinary Institution (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	489	" " (1996-97)
14.4	दुग्धशाळा आणि दूध शीतकरण केंद्राची संख्या व त्याची क्षमता ...	490	No. of milk plants and milk chilling centres and their capacity.
14.5(A)	उपचार केलेल्या व खच्ची केलेल्या जनावरांची संख्या (१९९५-९६)	493	Animal treated and castrated (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	496	" " (1996-97)
14.6(A)	पशुवैद्यकीय संस्थांची संख्या (१९९५-९६)	500	Number of Veterinary Institutions (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	501	" " (1996-97)
14.7	पशुसंवर्धनासंबंधीची संकीर्ण माहिती	502	Miscellaneous statistics relating to animal husbandary

क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
	15. वनशास्त्र व लाकूडतोड	505	FORESTRY AND LOGGING
15.1 (A)	मालकीनुसार वनक्षेत्र (१९९५-९६)	506	Area under Forest classified by ownership (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	507	" (1996-97)
15.2 (A)	प्रमुख वनोत्पादने आणि मूल्य (१९९५-९६)	508	Quantity and Value of Major Forest Produce (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	509	" (1996-97)
15.3	आगी आणि गुरांपासून सुरक्षित वनक्षेत्र ...	510	Forest area protected from fire and cattle Grazing
15.4	महत्वाच्या जातीच्या झाडांच्या लागवडीचे क्षेत्र ...	511	Plantation of important species.
15.5	वनावरील महसूल व खर्च ...	512	Revenue From Forest and expenditure on Forests.
15.6 (A)	निरनिराळ्या प्रकारच्या वनाखालील क्षेत्र (१९९५-९६)	514	Area under different types of forests (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	514	" (1996-97)
	16. मत्स्यव्यवसाय	517	FISHERIES
16.1	मासळीच्या प्रकाराच्या गटानुसार पकडलेली व उतरविलेली मासळी	518	Fish catch and landings by group of species.
16.2	पकडलेल्या मासळीची विल्हेवाट (सागरी व भूजल) ...	519	Disposition of Fish Catch (Marine and Inland).
16.3	खारवण केंद्रात केलेली माशांची आयात, मिठाचे वाटप आणि खारवलेले मासे ...	521	Quantity of fish brought for curing, salt issued and fish removed at different centres.
16.4	मत्स्यव्यवसायासंबंधीची संकीर्ण माहिती ...	522	Miscellaneous statistics relating to fisheries.
16.5	सागरी मत्स्योत्पादन ...	524	Marine fish production.
16.6	प्रकारानुसार सागरी मत्स्योत्पादन ...	526	Varietywise marine fish production.
16.7	मासळीच्या प्रमुख प्रकारच्या मत्स्योत्पादनाचा एकूण मत्स्योत्पादनाच्या मूल्यातील हिस्सा (टक्केवारी). ...	528	Percentage share of prominent varieties in total valuation of fish production.
16.8	निरनिराळ्या प्रकारच्या सागरी माशांच्या सरासरी घाऊक किमती (वार्षिक).	530	Average annual wholesale (Boatside) prices of fish of various varieties.
	17. ग्राम विकास व सहकार	533	RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION
17.1	सर्व सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी ...	534	Selected Statistics of all Co-op. Societies.
17.2	प्रकारानुसार सहकारी संस्था व बँकांचे वर्गीकरण ...	536	Co-operative Societies and Banks Classified by types.
17.3	कृषि पत व बहुउद्देशीय संस्थांचे व्यवहार ...	540	Operation of agricultural credit and multipurpose societies.
17.4	विगर कृषि पत संस्थांचे व्यवहार ...	542	Operation of Non-agricultural credit societies.
17.5	सहकार व भू-विकास बँकेची निवडक सांख्यिकी ...	544	Selected Statistics of State Co-op. Land Development Bank.
17.6	मध्यवर्ती सहकारी बँकांची निवडक सांख्यिकी ...	545	Selected Statistics of Central co-op Banks.
17.7	राज्य शिखर सहकारी पणन संघाची निवडक सांख्यिकी ...	546	Selected Statistics of Apex State Marketing Federation.
17.8	मध्यवर्ती ग्राहक भांडारांची निवडक सांख्यिकी ...	547	Selected Statistics of Central Co-op. Banks
17.9	मजूर सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी ...	547	Selected Statistics of Labour contract Societies.
17.10	प्राथमिक गृहनिर्माण सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी ...	548	Selected Statistics of Primary Housing Co-operative Societies.
17.11	दुग्धशाळा व दूध पुरवठा सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी ...	549	Selected Statistics of Dairy and Milk supply Co-op. Societies.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
17.12	महाराष्ट्रातील महिला सहकारी संस्थांची वर्षवार निवडक सांख्यिकी ...	549	Yearwise Selected Statistics of Women Co-operative Societies in the State.
17.13	औद्योगिक सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी ...	550	Selected Statistics of Industrial Co-op. Societies.
17.14 (A)	कृषि व बिगर कृषि पत शिखर आणि मध्यवर्ती संस्थांचे व्यवहार (१९९५-९६)	552	Operations of agricultural and Non-agricultural credit apex and central institutions. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	554	" " (1996-97)
17.15 (A)	सहकारी पणन संस्थांचे व्यवहार (१९९५-९६)	556	Operations of Co-operative marketing societies. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	558	" " (1996-97)
17.16 (A)	सहकारी उत्पादक संस्थेचे व्यवहार (१९९५-९६)	560	Operations of Co-operative productive enterprises. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	562	" " (1996-97)
17.17 (A)	इतर सहकारी संस्थांचे व्यवहार (१९९५-९६)	564	Operations of other Co-operative societies. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	566	" " (1996-97)
	18. खाण काम	569	MINING AND QUARRYING
18.1 (A)	खनिज उत्पादन, मूल्य व त्यांचे एकूण खाणी (१९९५-९६)	570	Mineral production its value and total mines. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	572	" " (1996-97)
	19. उत्पादन	575	MANUFACTURING
19.1	नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या ...	577	Number of Registered Factories.
19.2 (A)	निर्मिती करणाऱ्या उद्योगांचे उत्पादन व रोजगार (मालिका) (१९९५-९६)	578	Production and employment of manufacturing industries (Series) (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	579	" " (1996-97)
19.3	खादी व ग्रामोद्योग मंडळाकडून निरनिराळ्या उद्योगांना दिलेले अनुदान व कर्ज पुरवठा. ...	580	Amount of grants and loans disbursed to various Industries by Khadi and Village Industries Board (Series).
19.4	औद्योगिक क्षेत्रातील भूखंड विकास ...	581	Industrial area Estates Developed.
19.5 (A)	चालू कारखान्यातील कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण (१९९५-९६)	582	Distribution of working factories according to working strength. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	584	" " (1996-97)
19.6 (A)	३१ डिसेंबर १९९५ रोजी संपणाऱ्या वर्षातील चालू कारखान्यांची व त्यातील सरासरी दैनिक कामगारांची प्रमुख उद्योग गटांनुसार संख्या (१९९५)	586	Number of working factories and average daily employment in major groups of industries during the year ending 31st December (1995)
(B)	३१ डिसेंबर १९९६ रोजी संपणाऱ्या गटांनुसार संख्या (१९९६)	598	" " (1996)
19.7	महाराष्ट्रातील औद्योगिक उत्पादन ...	609	Industrial Production in Maharashtra.
19.8 (A)	वार्षिक उद्योग पाहणी (गणना+गैर-गणना) (१९९५-९६)	610	Annual survey of industries (Census+non-census) (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	611	" " (1996-97)

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
	20. वीज व ऊर्जा	613	ELECTRICITY AND POWER
20.1	महाराष्ट्रातील विजेचा पुरवठा व वापर ...	614	Supply and Consumption of electricity in Maharashtra State.
20.2	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची/गावांची संख्या ...	615	Number of Towns/Villages Electrified.
20.3	उपयोगानुसार वीज शक्तीचा वापर ...	616	Consumption of Electricity by uses.
	21. व्यापार	619	TRADE
21.1	लोहमार्गाने व जलमार्गाने निवडक वस्तूंची महाराष्ट्र राज्यातील आयात, निर्यात ...	620	Import and Export of selected commodities by rail and river.
21.2	मुंबई बंदरात आयात झालेला व मुंबई बंदरातून निर्यात झालेला माल	621	Imports into Mumbai port and Export from Mumbai port.
	22. परिवहन व दळणवळण	625	TRANSPORT & COMMUNICATION
22.1 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील नोंद केलेली मोटार वाहने (१९९५-९६)	626	Number of Motor Vehicles Registered by District in the State. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	628	" " (1996-97)
22.2	निरनिराळ्या विभागांच्या देखभाली खालील रस्ते ...	630	Roads maintained by various Authorities in the State.
22.3 (A)	वाहनांच्या प्रकारानुसार अपघातांची संख्या (१९९५)	632	Number of accidents by type of vehicles involved (1995)
(B)	" " (१९९६)	634	" " (1996)
22.4	राज्यमार्गाची वाणिज्यिक विभागाची एकूण प्रगती ...	636	Progress of State Roadways commercial wing.
22.5 (A)	प्रकारानुसार जिल्हानिहाय रस्ते लांबीचे वर्गीकरण (१९९५-९६)	637	Road length classified by category by district. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	638	" " (1996-97)
22.6	३१ मार्च (१९९६ व १९९७) रोजीची राज्यातील लोहमार्गाची लांबी. ...	639	Railway's route length as on 31st March 1996 and 1997 in the State.
22.7	वर्गवारीनुसार रस्त्यांची लांबी. ...	640	Road length according to different classes.
22.8 (A)	पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार रस्त्यांची लांबी (१९९५-९६)	641	Road length according to surface type (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	642	" " (1996-97)
22.9	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची माहिती. (१९९५-९६) व (१९९६-९७)	643	Operations of Maharashtra State Road Transport Corporations. (1995-96 and 1996-97).
22.10	मुंबई गोदीत असलेल्या किंवा बंदरात नांगरलेल्या वाफेवरच्या आणि सुसज्ज जहाजांची संख्या व त्यांचे वजन (शासकीय किंवा व्यापारी).	644	Number and Tonnage of steam and square rigged vessels (Government and Merchant) which entered the Mumbai docks or were berthed at the harbour walls.
22.11	मुंबई येथील जहाजे दुरुस्त करण्याच्या गोदीत असलेल्या जहाजांची संख्या व वजन.	644	Number and Tonnage of vessels docked in Mere weather and Huges dry docks in Mumbai.
22.12	मुंबई बंदरातून येणाऱ्या व जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक (शिडाच्या जहाजातून आणि बंदरावतील नावेतून होणारी प्रवासी वाहतूक वगळून).	645	Number of passengers arrived and departed from Mumbai port (exclusive of passengers carried by sailing vessels and harbour ferries).
22.13	महाराष्ट्र राज्यातील गौण बंदरातून होणारी प्रवाशांची वाहतूक	647	Passenger Traffic at the minor ports of Maharashtra State.
22.14	महाराष्ट्र राज्याच्या गौण बंदरातून हाताळलेला (आयात व निर्यात) माल.	648	Cargo (imports and exports) handled at minor ports of Maharashtra State.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
22.15	निरनिराळ्या विमानतळावरून होणारी प्रवासी व माल वाहतूक	649	Passengers and freight traffic originating at various airports.
22.16 (A)	वाणिज्यिक वाहनांच्या दैनिक सरासरी वाहतूक सघनतेनुसार रस्ते लांबी. (वर्गवार विभागणी) (१९९५-९६)	650	Road length according to daily average of the traffic intensity of commercial vehicles. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	651	(classwise) " (1996-97)
	23. पणन व साठवणूक	653	MARKETING AND STORAGE
23.1	जिल्हानिहाय नियंत्रित बाजारपेठांची संख्या	654	Number of regulated markets by districts
23.2	गोदामांची संख्या व साठवणूक क्षमता	655	Number and capacity of storage units.
23.3 (A)	शासकीय गोदामांची संख्या व त्यांची क्षमता (१९९५-९६)	656	Number and capacity of State owned warehouses. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	657	" (1996-97)
23.4	निवडक वस्तूंची संस्थाद्वारे वसूली	658	Procurement of selected commodities by Agencies.
23.5	अधिकृत शिधावाटप दुकाने	662	No. of authorised Fair Price Shops.
	24. संपर्क साधने	663	COMMUNICATIONS
24.1	टपाल व तार घरे	664	No of Postal Institutions.
	25. पर्यटन व मुलकी हवाई वाहतूक	667	TOURISM AND CIVIL AVIATION
25.1	मुंबईत उतरणारे परदेशी पर्यटक	668	Foreign Tourists disembarking at Mumbai.
25.2	उड्डाण क्लब, विमाने व प्रशिक्षित व्यक्तींची संख्या	670	Number of flying clubs, Planes and persons trained.
	26. कामगार व सेवायोजन	671	LABOUR AND EMPLOYMENT
26.1	दुकाने, व्यापारी संस्था व त्यातील कामगार	672	Number of commercial establishments, shops and workers employed.
26.2	सार्वजनिक क्षेत्रात नोंदविलेल्या कारखान्यांची व त्यातील सरासरी कामगारांची उद्योग गटानुसार संख्या	673	Number of Registered working factories and average daily workers employed categorywise in public sector.
26.3	खाजगी क्षेत्रात नोंदविलेल्या कारखान्यांची व त्यातील सरासरी कामगारांची उद्योग गटानुसार संख्या	674	Number of Registered working factories and average daily workers employed categorywise in private sector.
26.4	माजी सैनिक, मागासवर्गीय व अनुसूचित जातीच्या कर्मचाऱ्यांचे वर्षवार अभिवेदन.	675	Yearwise representation of Scheduled Castes, Backward Classes and Ex-Servicemen (Number).
26.5	रोजगार विनिमय केंद्रानुसार नोंदणी झालेल्या अर्जदारांची, नो-री मिळालेल्यांची व जाहीर झालेल्या रिकाम्या जागांची संख्या.	676	Registration, placings and vacancies notified by Employment Exchange (Number).
26.6	उद्योगांच्या प्रकारानुसार रोजगार	678	Industrywise Employment.
26.7	खाणी/मळे/बंदरे इत्यादी मधील रोजगार	679	Employment in Mines/Plantation/Harbour/Ports etc.
26.8	खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्रातील अंदाजित रोजगार	680	Estimated Employment in Private and Public Sector.
26.9	राज्य लोक सेवा आयोगाद्वारे जाहिरात दिलेल्या पदांची व शिफारस केलेल्या उमेदवारांची संख्या.	687	Number of Posts advertised and candidates recommended by the State Public Service Commission.
26.10	महाराष्ट्रातील औद्योगिक दुखापतीची संख्या	682	Industrial Injuries in Maharashtra State.
26.11 (A)	अपघात झालेल्या कामगारांची संख्या व त्यांना भरपाईपोटी दिलेली रक्कम. (१९९५-९६)	683	Number of workers who were involved in accidents and compensation paid to them (1995-96)
(B)	" (१९९६-९७)	684	" (1996-97)

तक्ता क्रमिक Table No (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमिक Page No (3)	Subject (2)
26.12	उद्योगानुसार संप व टाळेवंदीची संख्या	685	Industrywise Number of strikes and lockouts.
26.13	औद्योगिक तंटे	686	Industrial disputes.
26.14	सभासद संख्येनुसार कामगार संघटनांची वर्गवारी	688	Distribution of Trade Unions according to their membership size.
26.15	शेतमजूर आणि कुशल कामगार यांना मिळणारे वेतन	690	Wages paid to Agricultural and skilled labourers for the year.
26.16	कारखान्यात काम करणाऱ्या स्त्रियांची संख्या व त्यांना दिलेले प्रसुतीविषयक फायदे.	692	Yearwise number of female workers employed in factories and maternity benefits given.
26.17	(A) सुती कापड उद्योग व यंत्रोत्पादक कारखान्यातील निवडक केंद्रातील गैरहजेरी. (१९९५-९६)	693	Absenteeism in Cotton Textile and Engineering industries at selected centres. (1995-96)
	(B) ... (१९९६-९७)	695	.. (1996-97)
26.18	श्रमिक नुकसान भरपाई कायदा, १९२३ खालील प्रकरणे ...	697	Cases decided under workmen's compensation Act, 1923.
26.19	नोंदणीकृत कामगार संघटनांची संख्या, सभासद संख्या, उत्पन्न, खर्च व निधी.	698	Number of Registered Trade Unions and Membership income, expenditure and funds.
26.20	महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, जिल्हा परिषद व नगरपरिषद कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांची संख्या (१९८१ ते १९९६)	699	No. of Employees in State Government, Zilla Parishad and Municipal Council Offices in Maharashtra State(1981-1996).
26.21	राज्य शासकीय, जिल्हा परिषद व नगरपरिषद कार्यालयातील जिल्हावार स्त्री-पुरुष कर्मचारी (रिक्त पदे वगळून).	700	Districtwise No. of employees by sex in State Government, Zilla Parishad and Municipal Councils (Excluding vacant posts).
26.22	पदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार राज्य शासकीय कर्मचारी (कर्मचारी गणना १९९५ व १९९६).	702	Districtwise and Classwise State Government Employees. (Census of employees 1995 and 1996.)
26.23	पदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार जिल्हा परिषद कर्मचारी (कर्मचारी गणना १९९५ व १९९६).	704	Districtwise and Classwise Zilla Parishad Employees, (Census of Employees 1995 and 1996).
26.24	पदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार नगरपरिषद कर्मचारी (कर्मचारी गणना १९९५ व १९९६).	706	Districtwise and classwise Municipal Council Employees. (Census of Employees. 1995 and 1996).
	27. बँका व विमा व्यवसाय	709	BANKING AND INSURANCE
27.1	जिल्हानिहाय व्यापारी बँकांची कार्यालये	710	Districtwise No. of Commercial Banking Offices.
27.2	लोकसंख्येच्या गटानुसार व्यापारी बँक कार्यालयाचे वर्गीकरण	726	Commercial Banking Offices classified according to population ranges.
27.3	(A) वर्गीकृत व्यापारी बँकांच्या पतपुरवठ्याचे व्यवसायानुसार जिल्हावार वर्गीकरण. (१९९५-९६)	728	Districtwise and occupationwise classification of outstanding credit of Scheduled Commercial Banks. (1995-96)
	(B) ... (१९९६-९७)	736	.. (1996-97)
27.4	मार्च १९९६ व १९९७ अखेर राज्यवार वर्गीकृत व्यापारी बँकांच्या ठेवी आणि कर्जे.	744	Deposits and advances of Scheduled Commercial Banks by State for March ending 1996 and 1997).
27.5	वर्गीकृत, अवर्गीकृत व सहकारी बँकांच्या कार्यालयांची संख्या (३१ मार्च १९९६ व १९९७ रोजी).	746	Number of Offices of Scheduled, Non-scheduled and Co-operative Banks. (As on 31st March 1996 and 1997).

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
	28. शासकीय अर्थव्यवस्था	747	PUBLIC FINANCE
28.1	महाराष्ट्र शासनाचा एकूण महसूल ...	748	Total Revenue of Maharashtra Government.
28.2	महसूली लेख्यातून केलेला खर्च ...	749	Expenditure from Revenue Accounts.
28.3	भांडवली अर्थसंकल्प ...	750	Capital Budget.
28.4	एकूण अर्थसंकल्पीय स्थिती	751	Overall Budgetary Position.
28.5	एकूण खर्चाची निरनिराळ्या उद्देशानुसार टक्केवारीची विभागणी ...	752	Percentage distribution of total expenditure in to different purpose categories.
28.6	आर्थिक वर्गीकरणानुसार शासनाच्या खर्चाची टक्केवारी ...	753	Percentage distribution of Government expenditure according to Economic classification.
28.7	वस्तूनुसार अबकारी महसूल ...	754	Excise Revenue by Commodities
28.8	निव्वळ उत्पन्न गटाप्रमाणे आय विवरणांची संख्या व निव्वळ उत्पन्न (१९९५-९६)	755	Number of Returns & Net Income by range of Net Income (1995-96)
28.9	कर उत्पन्न गटानुसार कर मागणी व कर दात्यांच्या विवरणानुसार उत्पन्न (१९९५-९६)	756	Number of Returns, Income Returned. Tax payable by status and Returned Income range (1995-96)
28.10	उत्पन्नाच्या साधनानुसार विवरणाची संख्या, एकूण उत्पन्न व एकूण कर. (१९९५-९६)	758	Number of Returns, Gross Income and Gross Tax by source of Income. (1995-96)
28.11	कपात/सुटच्या प्रकारानुसार कपात/सुट किंवा सवलत (१९९५-९६)	759	Deductions/rebates and relief by nature of deducton/ rebate. (1995-96)
28.12	महाराष्ट्र राज्यातील अल्पबचत योजना ...	760	Small Savings Scheme in the State.
28.13	महाराष्ट्र राज्याच्या महसूली जमेचे विवरणपत्र ...	761	Statement of Revenue Receipts of Maharashtra State.
28.14	महाराष्ट्र राज्याच्या महसूली खर्चाचे विवरणपत्र ...	764	Statement of Revenue expenditure of Maharashtra State.
28.15	महसूली व भांडवली लेख्यांवरील जमा व खर्च	769	Receipts and expenditure on revenue and capital accounts.
28.16	प्रशासकीय विभागांचे उत्पन्न व खर्च लेखा ...	770	Income and outlay account of Administrative Department.
28.17	शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा उत्पादन लेखा ...	772	Production account of departmental enterprises.
28.18	सर्वसाधारण शासनाचा भांडवली वित्तीय लेखा ...	774	Capital finance account of General Government.
28.19	वस्तू, सेवा व हस्तांतरित रकमा यांचे व्यवहार-राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा	776	Transactions in goods service and transfers-- Capital accounts of Government administration and departmental commercial undertakings.
28.20	शासनाच्या वित्तीय संपत्तीतील बदल : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा. ...	778	Changing in financial assets : Capital account of Government Administration and departmental commercial undertakings.
28.21	शासनाच्या वित्तीय दायित्वातील बदल : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा....	778	Changing in financial liabilities : Capital account of Government Administration and departmental commercial undertakings.
28.22	रोख रकमा व भांडवल यांचा ताळेमेळ : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा लेखा.	780	Cash and capital reconciliation : account of Government Administration and departmental commercial undertakings.

तक्ता क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
29. किमती आणि निर्देशांक		783	PRICES AND INDICES
29.1 (A)	मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती. (१९९५-९६)	784	Wholesale prices of certain agricultural and other essential commodities at Mumbai market. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	787	" " (1996-97)
29.2 (A)	वस्तूंचा गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किमतीचा निर्देशांक (नवीन मालिका) (१९९५-९६)	790	All India index numbers of wholesale prices by groups and sub-groups of commodities (New Series). (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	792	" " (1996-97)
29.3 (A)	राज्यातील निवडक केंद्रामधील कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक. (१९९५-९६)	793	Consumer price index numbers for the working classes of selected centres in the State. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	804	" " (1996-97)
29.4 (A)	नागरी श्रमिकेतर कर्मचाऱ्यांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक (१९९५-९६)	814	Consumer price index numbers for urban non-manual employees. (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	815	" " (1996-97)
29.5 (A)	राज्यातील निवडक केंद्रामधील कामगारांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक (नवीन मालिका) (१९९५-९६)	816	Consumer price index numbers for the working class at selected centres in the State (New series). (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	818	" " (1996-97)
29.6	निवडक केंद्राचे नागरी श्रमिकेतर कर्मचाऱ्यांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक ...	820	Consumer price index numbers for urban non-manual employees for selected centres.
29.7	औद्योगिक कामगारांकरिता अखिल भारतीय ग्राहक किमतीचे निर्देशांक. ...	821	Consumer price index numbers for industrial workers (All India).
29.8 (A)	महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्वाच्या शेती मालाच्या घाऊक किमती. (१९९५-९६)	822	Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	827	" " (1996-97)
29.9	सोने व चांदी यांच्या मुंबई बाजारातील किमती ...	832	Prices of gold and silver in Mumbai market.
29.10 (A)	महाराष्ट्रातील शेतमजुरांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक (१९९५-९६)	833	Consumer price index number for agricultural labour in Maharashtra (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	834	" " (1996-97)
29.11 (A)	महाराष्ट्रातील नागरी विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक. (१९९५-९६)	835	Retail price index numbers for urban areas in Maharashtra by groups of commodities (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	836	" " (1996-97)
29.12 (A)	महाराष्ट्रातील ग्रामीण विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक. (१९९५-९६)	837	Retail price index numbers for rural areas in Maharashtra by groups of commodities (1995-96)
(B)	" " (१९९६-९७)	838	" " (1996-97)

संज्ञा अंकीय Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ क्रमांक Page No. (3)	Subject (2)
	30. पंचवार्षिक योजना	839	FIVE-YEAR PLAN
30.1	पंचवार्षिक व वार्षिक योजनेतील तरतूद आणि खर्च	840	Outlay and expenditure under five-year annual Plans.
30.2	राज्य/केंद्र शासित प्रदेशांची पहिली पंचवार्षिक योजना ते आठवी पंचवार्षिक योजनेतील दरडोई प्रस्तावित तरतूद/खर्च	843	Per capita plan outlay/expenditure first plan to eight plan States/Union Territories.
30.3	राज्य योजना व केंद्र पुरस्कृत योजना	852	State plan and centrally sponsored programmes.
	31. संयुक्त भांडवली संस्था	853	JOIN STOCK COMPANIES
31.1	कार्यरत, नवीन नोंदणी झालेल्या व निर्धारित संस्था	854	Companies at work newly registered and Liquidated.
31.2	संयुक्त भांडवली संस्थांची संख्या	855	Number of Joint stock companies.
	32. सार्वजनिक अंगीकृत संस्था	857	PUBLIC UNDERTAKING
32.1 (A)	महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाकडून कारखान्यांना दिलेले कर्ज (१९९५-९६)	858	No. of Units and Amount of loan advanced by Maharashtra State Financial Corporations to industries. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	849	(1996-97)
32.2	गृहनिर्माण विकास मंडळास मिळालेले कर्ज व बांधलेली घरे	860	Loans received and houses constructed by the Housing Development Board.
32.3	महाराष्ट्र कृषि उद्योग मंडळाची निवडक साध्यविषयक सांख्यिकी	863	Statistics relating to selected Achievements of State Agro Industrial Corporation.
	33. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी	865	PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS
33.1 (A)	जिल्हा परिषदेमधील क्षेत्र, लोकसंख्या सभासदत्व, आणि उत्पन्न खर्च (१९९५-९६)	867	Area, population, membership, income and expenditure of Zilla Parishad (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	868	(1996-97)
33.2 (A)	जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षाखालील उत्पन्न (१९९५-९६)	869	Income of Zilla Parishad by Major Heads (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	870	(1996-97)
33.3 (A)	जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षाखालील खर्च (१९९५-९६)	871	Expenditure of Zilla Parishad by Major Head (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	872	(1996-97)
33.4 (A)	जिल्हातील ग्रामपंचायती व पंचायत समित्या यांच्या संख्या (१९९५-९६)	873	Number of Gram Panchayats and Panchayat Samities by Districts. (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	874	(1996-97)
33.5	लोकसभेची व विधानसभेची मतदार संख्या	875	Number of electors for Lok Sabha and Vidhan Sabha.
33.6	लोकसभा व विधानसभेच्या जिल्हावार एकूण जागा	876	Number of Lok Sabha and Vidhan Sabha seats by Districts

क्रमांक Table No. (1)	विषय (2)	पृष्ठ Page No. (3)	Subject (2)
33.7	विधानसभा १९९५ च्या निवडणुकीत झालेले मतदान, मतांचे शेकड्या प्रमाण व पक्षानुसार जिंकलेल्या जागा	878	Election to the Vidhan Sabha 1995 votes polled percentage of votes polled and seats won according to parties.
33.8	लोकसभा १९९६ व विधानसभा १९९५ मधील निवडणुकीत झालेले मतदान	884	No. of votes polled in the latest Lok Sabha 1996 and Vidhan Sabha Elections of 1995.
33.9	भारतातील विधानसभा व लोकसभेच्या जागा	885	Number of Lok Sabha and Vidhan Sabha seats in India.
33.10 (A)	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (१९९५-९६)	886	Income and expenditure of Village Panchayat (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	888	(1996-97)
33.11 (A)	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचे उत्पन्न (१९९५-९६)	890	Income of Municipal Councils and Corporation (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	908	(1996-97)
33.12 (A)	नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचा खर्च (१९९५-९६)	922	Expenditure of Municipal Councils and Corporation (1995-96)
(B)	(१९९६-९७)	938	(1996-97)
34. संकीर्ण		955	MISCELLANEOUS
34.1	रेडक्रॉस संस्थांची जिल्हानिहाय शाखा, सभासद व प्रथमोपचार स्वयंसेवक संस्था (१९९४-९५)	956	Red-Cross branches, their membership and First Aid posts by district (1994-95).
34.2	रेडक्रॉस संस्थांचे जिल्हावार उत्पन्न व खर्च (१९९४-९५)	957	Income and expenditure of Red-Cross Societies by district (1994-95).
34.3	महाराष्ट्रातील विश्रामघासे, विश्राम गृहे व कक्ष संख्या (१९९५-९६) (१९९६-९७)	958	Number of Rest Houses and Dak Bangalows by district. (1995-96) (1996-97)
34.4	बिगर शेतकी आस्थापनांची संख्या व त्यातील रोजगार (आर्थिक गणना, १९९०)	959	Number of non-agricultural Establishments and Employment (Economic Census, 1990).
34.5	मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ खाली दिलेल्या अनुज्ञप्तीची जिल्हावार संख्या (१९९५-९६) (१९९६-९७)	961	Number of licences granted in each district under the Mumbai Money-Lenders, Act, 1946. (1995-96) (1996-97)
34.6	जिल्हावार अनुज्ञप्तीधारक सावकारांच्या व्यवहाराची माहिती.	962	Transactions of licensed money-lenders in each district.
34.7	भारतीय रिझर्व्ह बँकेसंबंधी आर्थिक आकडेवारी	964	Financial statistics relating to the Reserve Bank of India.
34.8	नोंदलेल्या दस्तऐवजांची संख्या, वर्णन व हस्तांतरित केलेल्या मालकीचे मूल्य	966	Number and description of registered documents and value of property transferred.
34.9	महाराष्ट्र राज्यातील नोंदलेल्या विवाहांची संख्या	968	Number of marriages registered in the State of Maharashtra.

महाराष्ट्रातील जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेविषयी टिप्पणी

जिल्ह्यांच्या पुनर्रचनेमुळे आणि जिल्ह्यांच्या नावातील बदलामुळे खालील बदल झाले आहेत :-

- (१) कुलाबा जिल्ह्याचे नाव १ मे १९८१ पासून बदलून "रायगड" असे ठेवण्यात आले आहे.
- (२) त्यावेळच्या रत्नागिरी, कोल्हापूर, औरंगाबाद व परभणी या जिल्ह्यांची पुनर्रचना करून "सिंधुदुर्ग" व "जालना" हे दोन नवे जिल्हे दिनांक १ मे १९८१ पासून करण्यात आले आहेत.
- (३) त्यावेळच्या उस्मानाबाद, सोलापूर, बीड व चंद्रपूर या जिल्ह्यांची पुनर्रचना करून "लातूर" व "गडचिरोली" हे नवे जिल्हे अनुक्रमे दिनांक १६ ऑगस्ट १९८२ व दिनांक २६ ऑगस्ट १९८२ पासून करण्यात आले आहेत.

नवनिर्मित जिल्ह्यांची आकडेवारी सध्या उपलब्ध असल्यास ती या पुस्तिकेत वेगळी दाखविण्यात आलेली आहे.

Note on Reorganisation of Districts in Maharashtra

The following changes have been effected on account of reorganisation of the districts and change in name of districts :-

- (1) The name of Kulaba district is changed to "Raigad" district with effect from 1st May 1981.
- (2) Two new districts "Sindhudurg" and "Jalna" have been created, with effect from 1st may 1981, by reorganising then existing districts of Ratnagiri, Kolhapur, Aurangabad and Parbhani.
- (3) Two new districts, "Latur" and "Gadchiroli" have been created, respectively with effect from 16th August 1982 and 26th August 1982, by reorganising then existing districts of Osmanabad, Solapur, Beed and Chandrapur.

The data for the newly created districts if readily available is reported separately in this issue.

प्रास्ताविक

०.१ महाराष्ट्र राज्य १९६० मध्ये स्थापन झाल्यापासून "राज्य सांख्यिकी गोषवारा" हे प्रकाशन प्रकाशित करण्यात येते. त्या मालिकेतील हा अड्डाविसावा अंक आहे. हा गोषवारा प्रसिध्द करण्याचा हेतू हा की, त्यामुळे राज्यातील शक्य तितक्या जास्तीत जास्त सार्वजनिक व आर्थिक बाबींच्या पार्श्वभूमिवरील आकडेवारी उपलब्ध व्हावी आणि तसेच ह्या गोषवाऱ्याची उपयुक्तता फक्त संदर्भ पुस्तिका म्हणून नसून संशोधनाकरिता, नियोजनाकरिता राज्याच्या सामाजिक व आर्थिक बाबींचा अभ्यास करण्याच्या दृष्टीनेही तो उपयुक्त ठरेल. यामध्ये देण्यात आलेली जास्तीत जास्त माहिती शक्यतो जिल्हानिहाय असून त्यामुळे जिल्हाजिल्हातील तुलना करणे शक्य होईल. तसेच हक्क दिलेल्या काही सामाजिक व आर्थिक क्षेत्रातील निरनिराळ्या वर्षांच्या आकडेवारीच्या मालिकेवरून त्या त्या क्षेत्रातील झालेले बदल अभ्यासण्यास मदत होईल.

०.२ प्रकाशित होणारा हा अंक १९९५-९६ व १९९६-९७ वर्षांचा एकत्रित असून त्यातील अधिकांश माहिती शक्य तेवढी १९९५-९६ व १९९६-९७ वर्षांची आहे. १९९५-९६ व १९९६-९७ ची माहिती उपलब्ध नसल्यास उपलब्ध असलेल्या अद्ययावत वर्षाची माहिती देण्यात आलेली आहे. त्याचप्रमाणे १९९५-९६ व १९९६-९७ वर्षांपर्यंतच्या वर्षवार माहितीची मालिका ह्यात दिलेली आहे. ह्या गोषवाऱ्यात प्रस्तुत केलेली माहिती मूलतः राज्य सरकार व केंद्र सरकारच्या विविध विभागात तसेच स्थानिक संस्थात संकलित करण्यात येते. हे विभाग अशी माहिती तयार करून अलिकडील वर्षासाठी, अस्थाई माहिती उपलब्ध करून देतात व नंतर ही अस्थायी माहिती अंतिम करण्यात येते. तेव्हा पूर्वी दिलेल्या माहितीपेक्षा ह्या अंतिम माहितीत थोडाफार फरक आढळतो, ह्या कारणमुळे ह्या गोषवाऱ्यात प्रकाशित झालेली माहिती संचालनालयाच्या इतर प्रकाशनातील (उदा. महाराष्ट्राची संक्षिप्त सांख्यिकी, महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी) किंवा ह्यापूर्वी प्रकाशित झालेले सांख्यिकी गोषवाऱ्यांचे अंक ह्यात प्रकाशित झालेल्या माहितीशी जुळणार नाही.

दृष्टिक्षेपात महाराष्ट्र

०.३ ही माहिती दोन भागात विभागली आहे. पहिल्या भागात राज्याविषयी सर्वसाधारण माहिती दिली आहे. दुसऱ्या भागामध्ये लोकसंख्या, कृषि इत्यादी विविध विषयांवरील आकडेवारी देण्यात आली आहे. प्रत्येक बाबीसमोर महाराष्ट्र आणि भारत यांची आकडेवारी कोणत्या वर्षाची आहे हे नमूद करण्यात आले आहे. काही बाबतीत हा काळ एकच नसतो. त्यावेळी भारतासाठी अद्ययावत उपलब्ध असलेल्या वर्षाची/काळाची आकडेवारी देण्यात येऊन तुलनात्मक अभ्यासासाठी महाराष्ट्राची त्याच वर्षाची / काळाची आकडेवारी देण्यात आली आहे. तसेच ह्या टक्केवारीने देशातील आकडेवारीत महाराष्ट्राचा किती हिस्सा आहे हेही दर्शविले आहे.

INTRODUCTORY

0.1. This is the Twenty Eight issue of the Statistical Abstract of Maharashtra State which is being published since its formation 1960. The purpose of publishing this Abstract is to present background statistical material on as many socio-economic characteristics of the State as is possible so that the Abstract may prove useful not only as a reference book but also for research, planning or further socio-economic studies about the State. The information is to the extent feasible, is presented districtwise for interdistrict comparison some social and economic statistics are presented over a series of years to study changes in these fields.

0.2. The present issue relates to the year 1995-96 and 1996-97 and the detailed data are published for the year 1995-96 and 1996-97 wherever such data were available. Wherever data for 1995-96 and 1996-97 were not available, the data for latest available year are given. Also, yearly series up to the year 1995-96 and 1996-97 are presented. The statistical data presented in this Abstract are initially compiled by various departments of the State Government, Government of India, Local Bodies, etc. These departments usually prepare and release provisional figures for recent years. These provisional figures are in the process of finalisation and ultimately when they are finalised, they are slightly different from the provisional figures released earlier. For this reason, the data published in the other publications of this Directorate, viz., "Hand-book of Basic Statistics of Maharashtra State" "Economic Survey of Maharashtra" or the earlier issue of the Statistical Abstract may not exactly tally with those published in this Abstract.

MAHARASHTRA AT A GLANCE

0.3. This table is divided into two parts. In the first part, some general particulars about the State are given. In the second part, the statistics on various subjects, such as population, agriculture, etc. are presented along with the corresponding figures relating to the country. In some cases where the period to which the figures concerning Maharashtra and India, respectively relate, is not identical, the data for latest available year for India is shown and comparison of Maharashtra with India is made with reference to this period. The statement also gives percentage share of Maharashtra with the figures relating to the country.

०.४ बाब क्रमांक ५.१ मध्ये दिलेल्या कारखाने आणि रोजगारविषयक माहितीमध्ये संरक्षणविषयक कारखाने समाविष्ट आहेत. बाब क्रमांक ९.२ मध्ये दर १०० चौ. किलोमिटरभागे दिलेली रस्त्यांची लांबीविषयक माहिती भारत सरकारच्या वाहतूक आणि जहाज खात्याकडून पुर्तवली गेली आहे. बाब क्रमांक १० मध्ये दाखविण्यात आलेले अंदाजित राज्य उत्पन्न आणि राष्ट्रीय उत्पन्न सुधारित मालिकेनुसार दाखविले आहे. भारताकरिता अंदाजित राष्ट्रीय उत्पन्न आणि एकूण निव्वळ देशांतर्गत उत्पन्नसुद्धा दिलेले आहे.

सारांश तक्ते

०.५ सारांशविषयक तक्त्यात काही महत्त्वाच्या विषयावरील माहिती दिलेली आहे. ह्यातील माहिती १९६०-६१ ह्या वर्षासाठी व त्यानंतर संदर्भ वर्षांपर्यंत दर दहा वर्षांच्या अंतराने देण्यात आली आहे.

०.६ यापुढे सांख्यिकीय माहितीचे विषयवार तक्ते दिले आहेत. या तक्त्यात जिल्हावार माहिती दिलेली आहे. केंद्रीय सांख्यिकीय संघटनेने सुचवल्याप्रमाणे विषयाची व त्याखालील तक्त्यांची मांडणी करण्यात आली आहे.

0.4. The information regarding factories and employment shown against item 5.1 is inclusive of defence factories. Road length per 100 Sq. km. of area shown against item 9.2 is quoted from the information supplied by the Ministry of Transport and Shipping. The estimates of State Income and National Income given against item No. 10 are according to revised series. For India, estimate of National Income and Net National Domestic Product, is shown.

SUMMARY TABLES

0.5 Summary tables of some important topics have been presented here. The data are presented in the form of series for 1960-61 and thereafter at an interval of Ten years till the year reference.

0.6. Statistical tables on various subjects are presented thereafter. Districtwise data are depicted in these tables. The tables are grouped under various subjects and are arranged as per recommendations made by the Central Statistical Organisation.

दृष्टीक्षेपात महाराष्ट्र / MAHARASHTRA STATE AT A GLANCE
सामान्य माहिती / GENERAL INFORMATION

अनुक्रमांक Sr. No.	बाब (1)	परिमाण (2)	माहिती Particulars (3)	Unit (4)	Item (5)
	भौगोलिक स्थान-				Location
1	उत्तर अक्षांश	अंश	16.4 to 22.1	Degree	North latitude (degrees)
	पूर्व रेखांश	...	72.6 to 80.9	Degree	East longitude (degrees)
2	विभाग	संख्या	6	Number	Divisions
3	जिल्हे	...	31	Do.	Districts
4	तालुके	...	325	Do.	Talukas
5	शहरे / शहर संकुले	...	336	Do.	Cities and Town
6	एक लाख लोकसंख्येहून अधिक लोकसंख्या असलेली शहरे	...	33	Do.	Cities having more than one lakh Population
7	गावे (i) यस्ती असलेली	...	40,412	Do.	villages-(i) Inhabited
	(ii) यस्ती नसलेली	...	2,615	Do.	(ii) Uninhabited
8	क्षेत्ररूढ	चौ. किलोमीटर	3,07,713	Sq. Kilometres	Area
9	किनाऱ्याची लांबी	किलोमीटर	720	Kilometres	Length of the coast-line
10	शेती-				Agriculture-
	नियुक्त कसलेले क्षेत्र (१९९५-९६)	हजार हेक्टर	17,911	Thousand	Net area sown (1995-96)
	नियुक्त कसलेले क्षेत्र (१९९६-९७)	...	17,876	hectare.	Net area sown (1996-97)
	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र (१९९५-९६)	...	21,327	Do.	Gross cropped area (1995-96)
	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र (१९९६-९७)	...	21,662	Do.	Gross cropped area (1996-97)
	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र (१९९५-९६)	...	3,287	Do.	Gross irrigated area (1995-96)
	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र (१९९६-९७)	...	3,338	Do.	Gross irrigated area (1996-97)
11	एकूण पशुधन (१९९२)	हजारात	36,393	Thousand No	Total Live stock (1992)
12	एकूण वनव्याप्त क्षेत्र (१९९५-९६)	चौ. कि. मी.	64,336	Sq. Km.	Total forest area (1995-96)
	एकूण वनव्याप्त क्षेत्र (१९९६-९७)	चौ. कि. मी.	63809	Sq. Km.	total forest area (1996-97)
13	कारखाने-				Factories-
	(i) धालू कारखाने (१९९५)	संख्या	27,438	Number.	Working factories (1995)
	धातू कारखाने (१९९६)	संख्या	27,668	Number	Working factories (1996)
	(ii) कामगारांची दैनिक सरासरी (१९९५) ...	हजारात	1,259	Thousand	Average daily number of workers (1995)
	कामगारांची दैनिक सरासरी (१९९६) ...	हजारात	1,279	Thousand	Average daily number of workers (1996)
14	विजेचा एकूण वापर (१९९५-९६)	दशलक्ष कि. वॅ.	45,571	Million Kwh.	Total Electricity consumed (1995-96)
	विजेचा एकूण वापर (१९९६-९७)	दशलक्ष कि. वॅ.	47,092	Million Kwh.	Total Electricity consumed (1996-97)
15	राज्य उत्पन्न-				State Income-
	(i) चालू किमतीनुसार उत्पन्न (१९९५-९६) ... कोटी रुपयात	...	1,31,578+	Rs. Crore	Income at Current Prices (1995-96)
	चालू किमतीनुसार उत्पन्न (१९९६-९७) ... कोटी रुपयात	...	1,52,129+	Rs. Crore	Income at Current Prices (1996-97)
	(ii) चालू किमतीनुसार दरडोई उत्पन्न (१९९५-९६) ... रुपये	...	15,244+	Rs.	Per capita income at Current Prices (1995-96)
	चालू किमतीनुसार दरडोई उत्पन्न (१९९६-९७) ... रुपये	...	17,295+	Rs.	Per capita income at Current Prices (1996-97)
16	रस्त्याची लांबी-				Road length-
	(i) एकूण (३१-३-१९९६ रोजी)	किलोमीटर	1,87,090	Kilometres	Total (on 31-3-1996)
	एकूण (३१-३-१९९७ रोजी)	किलोमीटर	1,87,575	Kilometres	Total (on 31-3-1997)
	(ii) पृष्ठांकित (३१-३-१९९६ रोजी)	किलोमीटर	1,53,414	Kilometres	Surfaced (on 31-3-1996)
	पृष्ठांकित (३१-३-१९९७ रोजी)	किलोमीटर	1,57,394	Kilometres	Surfaced (on 31-3-1997)

+ प्राथमिक अंदाज / Prilimany estimates.

भारताशी तुलना/COMPARISON WITH INDIA

अनुक्रमांक Sr. No.	बाब	परिमाण	महाराष्ट्र Maharashtra	भारत India	महाराष्ट्राची भारताशी तुलना (टक्केपारी) Comparison of Maharashtra with India (Percentage)	Unit	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(3)	(2)
1.	लोकसंख्या (१९९१ ची जनगणना)-						Population (1991 Census)-
1.1	(अ) ग्रामीण लोकसंख्या (ब) ग्रामीण लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण	हजारात शेकडेपारी	48,396 61.3	6,28,692* 74.3	7.7 ..	Thousand Percentage	(a) Rural Population. (b) Percentage of rural population to total population
1.2	(अ) नागरी लोकसंख्या (ब) नागरी लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण	हजारात शेकडेपारी	30,542 38.7	2,17,611* 25.7	14.0 ..	Thousand Percentage	(a) Urban Population. (b) Percentage of Urban population to total population
1.3	(अ) एकूण लोकसंख्या (१) पुरुष (२) स्त्रिया	हजारात हजारात हजारात	78,937 40,826 38,112	8,46,303* 4,39,230* 4,07,072*	9.3 9.3 9.4	Thousand Do. Do.	(a) Total Population. (i) Male (ii) Female
1.4	(अ) वरीकृत जाती व जमाती यांची लोकसंख्या (१९९१) (ब) वरील लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण.	हजारात शेकडेपारी	16,076 20.4	2,05,982* 24.6	7.8 ..	Thousand Percentage	(a) Population of Scheduled Castes and Scheduled Tribes (1991) (b) Percentage of above population to total population
1.5	(अ) एकूण मुख्यतः काम करणारे (ब) एकूण मुख्यतः काम करणाऱ्यांचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण	हजारात शेकडेपारी	31,006 39.3	2,85,932** 34.0	10.8 ..	Thousand Percentage	(a) Total Main Workers. (b) Percentage of total main workers to total population
1.6	(अ) सीमांतिक काम करणारे (ब) सीमांतिक काम करणाऱ्यांचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण	हजारात शेकडेपारी	2,904 3.7	28,199 3.3	10.3 ..	Thousand Percentage	(a) Marginal workers. (b) Percentage of marginal workers to total population.
1.7	(अ) एकूण काम न करणारे (ब) एकूण काम न करणाऱ्यांचे एकूण लोकसंख्येशी शेकडा प्रमाण	हजारात शेकडेपारी	45,011 57.0	5,24,437** 62.4	8.6 ..	Thousand Percentage	(a) Total non-workers. (b) Percentage of total non-workers to total population.
1.8	लोकसंख्येची घनता	दर चौरस किलोमीटर भागे लोकसंख्या.	257	274	..	Persons per sq. km.	Density of population.
1.9	साक्षरतेचे प्रमाण-						Literacy population.
	(१) पुरुष	शेकडेपारी	78.56	64.13	..	Percentage	(i) Male
	(२) स्त्रिया	शेकडेपारी	52.32	39.29	..	Percentage	(ii) Female
	(३) एकूण	शेकडेपारी	64.87	52.21	..	Percentage	(iii) Persons
1.10	स्त्री-पुरुष प्रमाण	दर १,००० पुरुषांमागे स्त्रियांची संख्या.	934	927	..	Females per 1,000 males.	Sex ratio

- * जनगणना घेणे शक्य नसल्यामुळे आसामची अंदाजित लोकसंख्या घेतून व पाकिस्तान व चीन यांनी जम्मू व काश्मीरमधील बळकावलेल्या प्रदेशातील लोकसंख्या वगळून
* Includes projected population of Assam, where census could not be held but excludes population of areas in Jammu and Kashmir under unlawful occupation at Pakistan and China where census could not be taken.
** जम्मू व काश्मीर सोडून / Excluding Jammu and Kashmir.

भारताशी तुलना/COMPARISON WITH INDIA

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(3)	(2)	
१९८९-९१ मध्ये झालेली लोकसंख्येतील शकडा वाढ.		शकडेयारी	25.73	23.85	..	Percentage	Percentage growth of Population during 1981-91	
							* Agriculture (1993-94)	
२. * शेती (१९९३-९४)								
2.1	कसलेले क्षेत्र (नियळ)	लाख हेक्टरांत	182	1,421	12.8 Lakh Hectares		Net area sown.	
2.2	कसलेल्या नियळ क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केयारी	शकडेयारी	59.1	43.23	..	Percentage	Percentage of net area sown to geographical area.	
2.3	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र	लाख हेक्टरांत	214	1,864	10.5 Lakh hectares		Gross cropped area.	
2.4	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	लाख हेक्टरांत	32	684	4.6	..	Gross irrigated area.	
2.5	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्राची लागवडीखालील एकूण क्षेत्राशी टक्केयारी.	शकडेयारी	14.7	36.7	..	Percentage	Percentage gross irrigated area to gross cropped area.	
प्रमुख पिकाखालील क्षेत्र (१९९३-९४ ते १९९५-९६ या वर्षाची सरासरी.)								Area under principal crops (average for year 1993-94 to 1995-96).
2.6	तांदूळ	हजार हेक्टर	1,535	42,754	3.6	Thousand	Rice	
2.7	गहू	हजार हेक्टर	741	25,323	2.9	hectares	Wheat	
2.8	ज्वारी	हजार हेक्टर	5,691	11,890	47.9	Do.	Jawar	
2.9	बाजरी	हजार हेक्टर	1,740	9,717	17.9	Do.	Bajri	
2.10	एकूण तृणधान्ये	हजार हेक्टर	10,220	100,236	10.2	Do.	All cereals	
2.11	एकूण कडधान्ये	हजार हेक्टर	3,445	23,065	14.9	Do.	All pulses	
2.12	एकूण अन्नधान्ये (तृणधान्ये व कडधान्ये)	हजार हेक्टर	13,665	123,301	11.1	Do.	All foodgrains (cereals and pulses).	
2.13	ऊस	हजार हेक्टर	481	3,809	12.6	Do.	Sugarcane	
2.14	कापूस	हजार हेक्टर	2,970	8,676	34.9	Do.	Cotton	
2.15	भूईमूग	हजार हेक्टर	591	7,958	7.4	Do.	Groundnut	
प्रमुख पिकाचे उत्पादन (१९९३-९४ ते १९९५-९६ या वर्षाची सरासरी.)								Outturn of principal crops (average for year 1993-94 to 1995-96)
2.16	तांदूळ	हजार टन	2,481	79,696	3.1	Thousand	Rice	
2.17	गहू	हजार टन	1,022	62,568	1.6	tonnes	Wheat	
2.18	ज्वारी	हजार टन	5,180	9,902	52.3	Do.	Jawar	
2.19	बाजरी	हजार टन	1,103	5,838	18.9	Do.	Bajri	
2.20	एकूण तृणधान्ये	हजार टन	10,403	1,72,173	6.1	Do.	All cereals	
2.21	एकूण कडधान्ये	हजार टन	1,855	13,218	14.0	Do.	All pulses	
2.22	एकूण अन्नधान्ये (तृणधान्ये व कडधान्ये)	हजार टन	12,258	1,85,390	6.6	Do.	All foodgrains (cereals and pulses).	
2.23	ऊस (काड्या)	हजार टन	39,603	2,62,100	15.1	Do.	Sugarcane (cane)	
2.24	कापूस (रुई)	हजार टन	441	11,830	3.7	Do.	Cotton (Lint)	
2.25	भूईमूग	हजार टन	658	7,823	8.4	Do.	Groundnut	
3. पशु संवर्धन (१९९२)-								Animal Husbandry (1992)
3.1.	एकूण पशुधन (१९९२)	हजारात	36,393	4,70,145	7.7	Thousand	Total livestock (1992)	
3.2.	एकूण गाई-बैल	हजारात	17,441	2,04,516	8.5	numbers.	Total cattles.	
3.3.	गाई-बैल (१९८७)	Cattle- (1987)	
(१)	तीन वर्षावरील बैल	हजारात	6,531	72,200	9.0	Do.	(i) Males over 3 years.	
(२)	तीन वर्षावरील गाई	हजारात	5,096	33,400	15.3	Do.	(ii) Females over 3 years.	

* अस्थायी / Provisional.

आधार.-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई व केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, नवी दिल्ली.

Source.-Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai & Central Statistical Organisation New Delhi.

भारताशी तुलना/COMPARISON WITH INDIA

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(3)	(2)
3.4.	एकूण म्हशी-रेडे	...	हजारात	4,755	76,000	6.3	Thousand numbers. Total buffaloes
3.5.	म्हशी-रेडे				Buffaloes—
	(१) तीन वर्षावरील रेडे	356	7,500	4.7	Do. (i) Males over 3 years
	(२) तीन वर्षावरील म्हशी	2,816	39,100	7.2	Do. (ii) Females over 3 years.
3.6.	एकूण मेंढरे व शेळ्या	12,068	1,55,900	7.7	Do. Total Sheeps and goats.
3.7.	एकूण घोडे, शिगरे वगैरे	43	1,800	2.4	Do. Total horses and ponies.
3.8.	इतर पशुधन	12,474	1,68,800	7.4	Do. Other live stock.
3.9.	कोबड्या, बदके वगैरे	24,839	2,75,300	9.0	Do. Total poultry.
3.10.	ट्रॅक्टर	35	738	4.7	Do. Tractors.
3.11.	सिंचनाकरिता वापरलेली तेलावर चालणारी इंजिने व पंप.	743	16,184	4.6	Do. Oil engines and pumps for irrigation purposes.
3.12.	सिंचनाकरिता वापरलेले विद्युत पंप (३१-३-१९९२)	1,701	9,365	18.2	Do. Electric pumps for irrigation (31-3-1992)
4.	जंगले						Forests—
4.1.	एकूण जंगलव्याप्त क्षेत्र (१९९३-९४)	...	चौ. कि. मी.	63,851	6,84,210	11.5	Sq. Km. Total forest area (1993-94)
5.	* उद्योग आणि खाणकाम कारखाने-	...					* Indusry and Mining Factories.
5.1.	(अ) चालू कारखाने (१९९५)	...	संख्या				Number (a) Working factories (1995)
	(ब) कामगारांची दैनिक सरासरी (१९९५)	...	हजारात	27,516	2,39,803	12.0	Thousand (b) Average daily number of workers (1995)
				1,313	9,703	13.5	
5.2.	* वार्षिक उद्योग-पाहणी (प्रगणना व प्रगणनेतर भाग मिळून (१९९५-९६))						* Annual Survey of Industries (Census plus Non-Census part) (1995-96)
	(अ) उत्पादक भांडवल	...	कोटी रुपये				Crore Rs. (a) Productive capital
	(ब) एकूण उत्पादन	79,601	4,56,131	17.5	Do. (b) Gross output (ex-factory value).
				1,36,960	6,70,514	20.4	
	(क) उत्पादन मूल्यवृद्धी	28,880	1,39,397	20.7	Do. (c) Value added by manufacture.
5.3.	चालू असलेल्या सुती कापड गिरण्या	...	संख्या	107	909	11.8	Number Working cotton textile mills (end of 1989).
	(अ) या गिरण्यांतील कामगारांची सरासरी (१९८९ अखेर)	...	हजारात	182	918	19.8	Thousand numbers. (a) Average number of workers employed in cotton textile mills (end of 1989).
	(ब) कापडाचे सरासरी मासिक उत्पादन (मार्च १९८९ अखेर)	...	हजार मीटर	90,200	2,34,032	38.5	Thousand metres. (b) Average monthly production of cloth (1989)

भारताशी तुलना/COMPARISON WITH INDIA

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(3)	(2)
5.4.	(अ) कोळसा (उत्पादन)	१९९५-९६ हजार टन	22,815	2,73,415	8.3	Thousand	(a) Coal (Quantity) 1995-96
		१९९६-९७ हजार टन	24,857	2,86,080	8.7	tonnes.	1996-97
	(मूल्य)	१९९५-९६ कोटी रुपये	1,110	12,201	9.1	Crore Rs.	(Value) 1995-96
		१९९६-९७ कोटी रुपये	1,809	15,130	12.0		1996-97
	(ब) कच्चे लोखंड (उत्पादन)	१९९५-९६ हजार टन	172	67,418	0.3	Thousand	(b) Iron ore (Quantity) 1995-96
		१९९६-९७ हजार टन	91	68,159	0.1	tonnes.	1996-97,
	(मूल्य)	१९९५-९६ कोटी रुपये	1	1,355	0.1	Crore Rs.	(Value) 1995-96
		१९९६-९७ कोटी रुपये	1	1,480	0.1		1996-97
	(क) कच्चे मँगनीज (उत्पादन)	१९९५-९६ हजार टन	321	1,837	17.5	Thousand	(c) Manganese ore 1995-96
		१९९६-९७ हजार टन	305	1,871	16.3	tonnes.	(Quantity) 1996-97
	(मूल्य)	१९९५-९६ कोटी रुपये	37	160	23.1	Crore Rs.	(Value) 1995-96
		१९९६-९७ कोटी रुपये	41	176	23.3		1996-97
	(ड) बॉक्साईट (उत्पादन)	१९९५-९६ हजार टन	724	3,902	18.6	Thousand	(d) Bauxite 1995-96
		१९९६-९७ हजार टन	722	6,036	12.0	tonnes.	(Quantity) 1996-
	(मूल्य)	१९९५-९६ कोटी रुपये	97	14	98	14.3	Crore Rs. (Value) 1995-96
		१९९६-९७ कोटी रुपये	14	114	12.3		1996-97
6.	वीज- * *						Electricity **
6.1.	निर्मित उत्पन्न	१९९५-९६ दशलक्ष कि. वॅ. तास	51,321	3,79,887	13.5	Million Kwh.	Electricity 1995-96
		१९९६-९७	54,025	3,95,896	13.6		generated 1996-97
6.2.	विद्युत वापर	१९९५-९६ दशलक्ष कि. वॅ. तास	45,571	2,78,323	16.4	Million Kwh.	Electricity 1995-96
		१९९६-९७	47,092	284,831	16.5		consumed 1996-97
6.3.	(अ) उद्योगिकरिता वापरलेली वीज	१९९५-९६ दशलक्ष कि. वॅ. तास	18,053	1,05,291	17.1	Million Kwh.	(a) Industrial 1995-96
		१९९६-९७	18,119	1,06,974	16.9		Consumption 1996-97
	(ब) या उद्योगिक वापरलेल्या एकूण विजच्या वापरलेल्या प्रमाण	१९९५-९६ शेकड्याची	39.6	37.8	-	Percentage.	(b) Percentage of 11995-96
		१९९६-९७	38.5	37.6	-		Industrial consum- 1996-97
							ption to total consumption.
7.	संयुक्त भांडवली संस्था आणि बँका-						Joint Stock Companies and Banks—
7.1.	कंपन्यांची संख्या (३१ मार्च १९९७ रोजी)	संख्या	96,922	4,50,950	21.5	Number	Number of companies (as on 31st March 1997).
7.2.	त्यांचे भरणा केलेले भांडवल (३१ मार्च १९९७ रोजी)	कोटी रुपये	35,501	1,84,543	19.2	Crore Rs.	Their paid up Capital (as on 31st March 1997).
7.3.	बँक कार्यालये (वर्गीकृत व्यापारी) (३१ मार्च १९९६ रोजी)	संख्या	5,854	62,849	9.3	Number	Banking offices (Scheduled commercial) (as on 31st March 1996)
	(३१ मार्च १९९७ रोजी)		5,967	63,534	9.4		(as on 31st March 1997)
7.4.	दरलाख लोकसंख्येसाठी बँक कार्यालयांचे प्रमाण (१९९६)	संख्या	6.7	6.8	—	Do.	Banking offices per lakh 1996
			6.8	6.7	—		of Population 1997
7.5.	बँक कार्यालय असलेल्या शहराची व गावाची संख्या (मार्च १९९३)	संख्या	2,750	37,724	7.3	Number	Places having banking offices (March 1993)
8.	सहकार-(१९९६-९७)						Co-operation (1996-97)
8.1.	सहकारी संस्था	संख्या	1,36,785	N. A.	—	Do.	Co-operative societies
8.2.	सभासदांची संस्था	लाखाल	368	N. A.	—	Lakh number	Membership
8.3.	सर्व संस्थांचे खेडते भांडवल	कोटी रुपये	59,085	N. A.	—	Crore Rs.	Working capital of all Co-operative societies.
8.4.	कृषी पत सस्थानी दिलेले कर्ज (१९८४-८५)	कोटी रुपये	250	1,742	14.0	Do.	Advances by agricultural credit societies (1984-85).

** ५०० रु पेक्षा कमी / Less than 500 Rs.

भारताशी तुलना/COMPARISON WITH INDIA

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(3)	(2)
9.	परिवहन आणि वळणवळण						Transport and communications
9.1.	(अ) रेल्वे मार्गांची लांबी (३१ मार्च १९९७ रोजी)	किलोमीटर	5,554*	62,725	8.9	Kilometres	(a) Total Railway length (as on 31st March 1997)
	(ब) रेल्वे मार्गांच्या लांबीचे दर शंभर वर्ग कि. मी. क्षेत्रफळामागे प्रमाण (३१ मार्च १९९६ रोजी)	किलोमीटर	1.8	1.9	—	Kilometres	(a) Railway length per 100 square Kilometres of area (as on 31st March, 1997)
9.2.	१०० बोरस किलोमीटर क्षेत्रफळामागे असणारी रस्त्याची लांबी (३१ मार्च १९९७ रोजी)	किलोमीटर	73	75	—	Kilometres	Road length per 100 square kilometres of area (as on 31st March 1997)
9.3.	दर लाख लोकसंख्येमागे असणारी भांड्य वाहने (३१ मार्च १९९६ रोजी)	संख्या	4,651	3,567	—	Number	Motor vehicles, per lakh of population (as on 31st March 1996)
10	राज्य उत्पन्न						State Income
10.1.	(अ) कालू किमानानुसार उत्पन्न	कोटी रुपये					(a) income at current prices.
	१९९५-९६		1,31,578***	8,57,570*	15.3	Crete Rs.	1995-96
	१९९६-९७		1,52,129*	10,08,188*	15.1		1996-97
	(ब) कालू किमानानुसार दरडोई उत्पन्न						(b) Per capita income at current prices.
	१९९५-९६	रुपये	15,244***	9321*	—	Rs.	1995-96
	१९९६-९७		17,295*	10,771*	—		1996-97

प्रारंभिक अंदाज / Preliminary estimates

*** शीघ्र अंदाज / Quick estimates

निवडक विषयावरील सारांश तक्ते
Summary Tables on Selected Topics

शेती/Agriculture
1.1 जमिनीचा वापर/Land utilization

[आकडे शंभर हेक्टरात/Figures in hundred hectares]

अनुक्रम क्र. Sr. No. (1)	वर्ग (2)	1960-61 (3)	1970-71 (4)	1980-81 (5)	1985-86 (6)	1990-91 (7)	1995-96 (8)	1996-97 (9)	Item (2)
1	एकूण भौगोलिक क्षेत्र (गाव पत्रकानुसार)	3,07,583	3,07,583	3,07,583	3,07,583	3,07,583	3,07,583	3,07,583	Total Geographical area by village papers.
2	जंगले	54,110	54,168	53,094	53,499	54,101	52,767	52,743	Forests
3	कसलेले क्षेत्र	1,78,783	1,76,682	1,82,986	1,80,314	1,79,406	1,79,112	1,78,763	Net Area sown
4	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	1,88,229	1,87,369	2,01,330	2,02,614	2,10,522	2,13,274	2,16,620	Total Gross Cropped Area.

आधार : कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source : Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

1.2 पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र/Area Irrigated by Crops

[आकडे शंभर हेक्टरात/Figures in Hundred hectares]

अ. क्र. Sr. No. (1)	पिक (2)	1960-61 (3)	1970-71 (4)	1980-81 (5)	1984-85 (6)	1990-91 (7)	1995-96 (8)	1996-97 (9)	Crops (2)
1	तांदूळ	2,724	3,138	4,203	3,736	3,736	4,104	4,071	Rice
2	गहू	1,386	2,753	5,290	4,877	4,877	4,952	5,273	Wheat
3	ज्वारी	2,659	2,602	4,676	4,250	4,250	4,849	4,727	Jowar
4	बाजरी	327	594	541	485	485	778	824	Bajri
5	अन्न पिके *	11,140	14,345	22,074	21,884	21,884	27,975	28,547	Food crops*
6	कापूस	360	726	1,182	852	852	920	978	Cotton
7	भुईमूग	130	312	558	941	941	1,438	1,562	Groundnut
8	तंबाखू	17	7	13	8	8	1	5	Tobacco
9	अन्नपिके †	1,058	1,358	2,284	2,558	2,558	4,547	4,063	Non-Food crops†
	एकूण	12,198	15,703	24,358	24,442	24,442	32,522	32,610	Total

* इतर अन्न पिके धरून * Includes other Food crops

† इतर अन्नपिके धरून † Includes other non-food crops

आधार : कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source : Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

1. शेती/AGRICULTURE

1.3 प्रमुख अन्नपिके व अन्नतर पिकांसाठीील क्षेत्र व उत्पादन / AREA AND OUTTURN OF PRINCIPAL FOOD AND NON-FOOD CROPS

[क्षेत्रफळ शंभर हेक्टरात/Area in hundred hectares]
[उत्पादन शंभर टनांत/Outturn in hundred tonnes]

अनुक्रमांक Sr. No. *	पिक	1960-61	1970-71	1980-81	1985-86	1990-91	1993-94	1994-95	1995-96	1996-97	Crops
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	तांदूळ										RICE—
	क्षेत्र	12,996	13,524	15,038	15,406	15,810	15,504	15,381	1,517	14,775	Area
2	उत्पादन	13,692	16,622	23,606	21,818	23,137	24,844	23,971	25,628	26,144	Outturn
	गहू										WHEAT—
3	क्षेत्र	9,067	8,120	10,791	8,815	8,730	7,534	7,667	7,017	7,991	Area
	उत्पादन	4,011	4,403	9,313	6,444	9,187	10,559	11,112	8,977	11,670	Outturn
4	ज्वारी										JOWAR—
	क्षेत्र	62,842	57,030	64,379	66,256	63,310	61,650	53,514	55,573	56,920	Area
5	उत्पादन	42,233	15,574	44,275	39,227	59,480	59,762	45,808	49,818	62,401	Outturn
	बाजरी										BAJRI—
6	क्षेत्र	16,352	20,387	17,092	17,028	19,270	17,905	17,658	16,649	19,468	Area
	उत्पादन	4,886	8,241	7,599	4,198	11,143	12,104	11,133	9,654	18,311	Outturn
7	एकूण तृणधान्ये*										TOTAL CEREALS*—
	क्षेत्र	1,06,042	1,03,200	1,12,326	1,12,315	1,11,420	1,07,236	99,310	99,698	1,04,675	Area
8	उत्पादन	67,550	47,367	89,000	76,149	1,07,403	1,13,184	98,249	1,06,068	1,25,518	Outturn
	एकूण कडधान्ये										TOTAL PULSES—
9	क्षेत्र	23,513	25,663	28,044	28,597	32,570	34,328	35,956	33,050	33,250	Area
	उत्पादन	9,889	6,770	8,312	11,641	14,439	22,053	16,979	16,609	20,368	Outturn
10	एकूण अन्नधान्ये										TOTAL FOODGRAINS—
	क्षेत्र	1,29,555	1,28,863	1,40,372	1,40,912	1,43,990	1,41,881	1,35,266	1,32,748	1,37,925	Area
11	उत्पादन	77,439	54,134	97,312	87,790	1,21,842	1,35,824	1,15,228	1,16,677	1,45,886	Outturn
	कापूस										COTTON—
12	क्षेत्र	24,995	27,498	26,671	27,530	27,300	24,788	27,599	30,654	30,847	Area
	उत्पादन (रुई)	2,842	824	2,157	3,384	3,196	26,254	23,607	27,992	31,433	Outturn
13	तंबाखू										TOBACCO—
	क्षेत्र	253	116	119	99	100	97	98	50	95	Area
14	उत्पादन	123	52	68	77	104	130	128	52	108	Outturn
	भुईमूग										GROUNDNUT—
15	क्षेत्र	10,828	9,040	7,118	6,264	8,810	6,590	6,026	5,110	4,401	Area
	उत्पादन	7,999	5,863	4,407	472	9,916	7,692	6,292	5,764	5,578	Outturn
16	जस										SUGARCANE—
	क्षेत्र	1,555	2,039	3,168	3,191	4,440	4,105	5,175	5,800	5,162	Area
17	उत्पादन (गुळत)	11,562	16,408	28,939	25,450	3,84,162	2,78,915	4,42,603	4,66,561	4,18,048	Outturn (in term of gur)

*इतर धान्ये धरून/Inclusive of other cereals.

आधार : कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source : Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

2. पशुधन/LIVESTOCK

अ क्र. Sr. No.	बाब (2)	परिमाण (3)	वर्ष/Year							Unit (3)	Item (2)
			1961 (4)	1966 (5)	1972 (6)	1978 (7)	1982 (8)	1987 (9)	1992 (10)		
1	गाय. बैल तीन वर्षावरील गाई	हजारात	4,644	4,534	4,587	6,781	5,247	5,735	11,694	Thousand No.	Cattle Cattle Female over 3 years.
2	म्हशी, रेडे तीन वर्षावरील (म्हशी)	हजारात	1,639	1,735	1,871	2,148	2,307	2,808	3,224	Thousand No.	Buffaloes Buffaloes Females over 3 years.
3	मेंढरे आणि शेळ्या	हजारात	7,274	7,326	8,039	10,199	10,376	12,061	13,015	Thousand No.	Sheep and Goats.
4	इतर जनावरे (बैल व रेडे धरून)	हजारात	12,491	11,854	11,864	12,514	12,989	13,597	8,460	Thousand No.	Other Live stock (Including male cattle and Buffaloes).
5	एकूण पशुधन	हजारात	26,048	25,449	26,361	29,642	30,919	34,255	36,393	Thousand No.	Total Livestock
6	कोंबड्या, बदके वगैरे	हजारात	10,577	9,902	12,217	18,751	19,844	24,839	32,187	Thousand No.	Total Poultry

आधार.— पशुधन गणना.

Source.— Livestock Census.

अ. क्र. Sr. No.	प्रकार (2)	1960-61 (3)	1970-71 (4)	1980-81 (5)	1990-91 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	Type (2)
I. सहकारी संस्थांची संख्या-								Number of Co-operative Societies
1	शिखर व मध्यवर्ती कृषि व विंगर कृषि पत संस्था	39	29	30	34	34	34	Agricultural and Non-agricultural Credit-apex and central.
2	कृषि पत संस्था*	21,400	20,426	18,577	19,565	20,137	20,104	Agricultural credit *
3	विंगर कृषि पत संस्था	1,630	2,964	5,474	11,286	17,676	17,568	Non-agricultural credit
4	पणन संस्था	344	410	423	931	1,044	982	Marketing
5	उत्पादक संस्था	4,306	6,810	14,327	28,935	40,580	36,191	Productive enterprises
6	इतर	3,846	11,964	21,915	43,842	58,218	61,903	Others
	एकूण	31,565	42,603	60,746	1,04,593	1,37,689	1,36,782	Total
II सभासदांची संख्या (हजारात)								Number of members (000)
1	शिखर व मध्यवर्ती कृषि व विंगर कृषि पत संस्था	76	70	1,009	1,544	1,275	1,276	Agricultural and Non-agricultural Credit-apex and central.
2	कृषि पत संस्था *	2,170	3,794	5,416	7,522	8,935	9,046	Agricultural credit *
3	विंगर कृषि पत संस्था	1,087	2,438	3,459	9,304	14,567	15,328	Non-agricultural credit
4	पणन संस्था	141	282	471	746	827	761	Marketing
5	उत्पादक संस्था	323	959	2,152	4,175	5,245	5,455	Productive enterprises
6	इतर	394	1,038	2,049	3,353	4,900	5,343	Others
	एकूण	4,191	8,581	14,669	26,644	35,749	37,209	Total
III खेळते भांडवल (लाख रुपये)-								Working capital (in lakh Rs.)
1	शिखर व मध्यवर्ती कृषि व विंगर कृषि पत संस्था	11,907	61,317	1,83,052	9,11,879	17,91,526	20,62,914	Agricultural and Non-agricultural Credit-apex and central.
2	कृषि पत संस्था *	5,812	34,329	52,746	1,70,594	3,29,138	3,48,567	Agricultural credit *
3	विंगर कृषि पत संस्था	4,593	16,806	1,20,881	7,26,462	16,91,405	20,95,391	Non-agricultural credit
4	पणन संस्था	592	3,910	18,822	33,962	52,089	22,914	Marketing
5	उत्पादक संस्था	4,132	21,920	99,683	4,29,661	7,77,969	9,18,004	Productive enterprises
6	इतर	2,060	10,749	42,591	1,45,409	5,03,060	5,13,121	Others
	एकूण	29,096	1,49,031	5,17,775	24,17,967	51,45,187	59,60,911	Total

3. सहकार/CO-OPERATION—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
IV	दिलेले कर्ज (लाख रुपये)—							Advances (in Lakh Rs.)
1	शिखर व मध्यवर्ती कृषि व विगर कृषि पत संस्था	17,538	75,102	3,20,060	5,81,416	22,50,294	22,67,787	Agricultural and Non-agricultural Credit-apex and central.
2	कृषि पत संस्था *	4,256	13,296	24,999	77,853	1,51,027	1,87,228	Agricultural credit *
3	विगर कृषि पत संस्था	4,703	20,443	1,12,948	5,77,023	12,00,478	14,98,186	Non-agricultural credit
4	पणन संस्था	347	327	345	845	959	1,338	Marketing
5	उत्पादक संस्था	71	328	1,101	2,009	5,794	7,882	Productive enterprises
6	इतर	84	375	1,218	9,744	17,472	18,519	Others
	एकूण	26,999	1,09,871	4,60,677	12,48,890	36,26,024	39,80,940	Total
V	येणे कर्ज (लाख रुपये)—							Outstanding loans (in Lakh Rs.)
1	शिखर व मध्यवर्ती कृषि व विगर कृषि पत संस्था	8,714	47,803	1,13,676	6,16,287	12,10,740	12,10,739	Agricultural and Non-agricultural Credit-apex and central.
2	कृषि पत संस्था *	4,788	28,410	38,369	1,35,206	2,17,851	2,45,352	Agricultural credit *
3	विगर कृषि पत संस्था	3,185	10,506	73,089	4,59,439	10,22,302	12,37,700	Non-agricultural credit
4	पणन संस्था	80	182	387	937	1,337	1,420	Marketing
5	उत्पादक संस्था	57	608	2,145	6,704	17,026	19,247	Productive enterprises
6	इतर	218	785	2,523	46,842	39,006	40,179	Others
	एकूण	17,042	88,294	2,30,189	12,65,415	25,08,262	27,54,637	Total

*शात प्राथमिक कृषि पत संस्था, प्राथमिक भूसुधार संस्था आणि धान्य बँका यांचा समावेश आहे.

*Includes primary agricultural credit societies, primary and development Banks and grain Banks.

आधार.—सहकार आयुक्त आणि निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

4. उद्योग/INDUSTRIES

कारखाने आणि कामगार यांची संख्या/NUMBER OF FACTORIES AND WORKERS

वार	1961	1970	1980	1990	1991	1995	1996	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(1)
चालू कारखान्यांची संख्या	8,233	9,803	15,170	23,140	24,119	27,438	27,668	Number of working factories
कामगारांची दैनिक सरासरी (हजारत)	787	982	1,177	1,160	1,169	1,259	1,279	Average daily attendance of workers (Thousand No.)

आधार--मुख्य निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source—Chief Inspector of factories, Government of Maharashtra, Mumbai.

5. विज/ELECTRICITY

वार	परिमाण	1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1995-96	1996-97	Unit	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	(1)
I विजेचे उत्पादन	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	3,268	9,135	18,750	37,311	51,321	54,025	Million Kwh.	Electricity generated
II विजेचा वापर	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	2,720	7,650	14,034	30,775	45,571	47,092	Million Kwh.	Electricity consumed
(i) घरगुती	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	260	732	1,779	5,065	7,732	8,349	Million Kwh.	Domestic
(ii) वाणिज्यिक	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	198	547	949	2,068	2,849	3,185	Million Kwh.	Commercial
(iii) औद्योगिक	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	1,853	5,312	8,130	14,706	18,053	18,119	Million Kwh.	Industrial
(iv) वाहने चालविण्यासाठी	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	339	421	766	970	1,419	1,452	Million Kwh.	Traction
(v) इतर	दशलक्ष किलोवॅट तासा.	70	638	2,310	7,966	15,518	15,987	Million Kwh.	Others

आधार--केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Source—Central Electricity Authority, Government of India, New Delhi.

6. चालू संयुक्त भांडवली संस्था/Joint-Stock Companies at Work

(रुपये कोटीत/Rs. in crore)

बाब	३१ मार्च १९६१ रोजी As on 31st March 1961		३१ मार्च १९७२ रोजी As on 31st March 1972		३१ मार्च १९८१ रोजी As on 31st March 1981		३१ मार्च १९९१ रोजी As on 31st March 1991		३१ मार्च १९९७ रोजी As on 31st March 1997		Item
	संस्था संख्या	भरणा केलेले भांडवल	संस्था संख्या	भरणा केलेले भांडवल	संस्था संख्या	भरणा केलेले भांडवल	संस्था संख्या	भरणा केलेले भांडवल	संस्था संख्या	भरणा केलेले भांडवल	
(1)	No. of companies	Paid up capital	No. of companies	Paid up capital	No. of companies	Paid up capital	No. of companies	Paid up capital	No. of companies	Paid up capital	(1)
कृषि आणि संलग्न	90	1.5	95	7.1	284	21.8	505	35.4	Agriculture and allied activities
खाणकाम आणि दगड खाणकाम	77	3.3	95	7.4	110	33.0	155	90.9	Mining and quarrying.
प्रक्रिया आणि वस्तु निर्माण	2,228	238.6	3,721	651.6	9,049	1,607.0	17,270	3,113.9	Processing and manufacture.
बांधकाम आणि उपयोगिता	165	32.7	204	45.0	738	74.8	2,012	260.8	Construction and utilities.
वाणिज्य (व्यापार आणि वित्त)	1,781	90.3	2,100	126.8	2,653	127.1	9,748	504.7	Commerce (trade and finance).
परिवहन, दळणवळण आणि साठवण	109	22.7	164	49.5	568	80.0	885	169.5	Transport, Communication and Storage.
सामुहिक आणि व्यावसायिक सेवा	104	2.8	190	4.1	900	46.5	2,054	100.0	Community and business services.
व्यक्तिगत आणि इतर सेवा	274	5.0	343	8.6	765	29.3	1,396	33.8	Personal and other services.
एकूण	4,828	396.9	6,912	900.1	15,607	2,019.5	34,023	4,329.0	Total

आधार—कंपनी व्यवहार खाते, विधी, न्याय आणि कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Source—Department of Company Affairs, Ministry of Law, Justice and Company Affairs, Government of India, New Delhi.

7. शिक्षण / EDUCATION

अ. क्र. Sr. No.	प्रकार	परिमाण	1960-61	1970-71	1980-81	1985-86	1990-91	1995-96	1996-97	Unit	Type
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(3)	(2)
1	पूर्व प्राथमिक										Pre-Primary
	संस्था	संख्या	527	704	654	760	857	20,765	22,708	No.	Institutions
	विद्यार्थी	हजारत	34	51	64	81	88	637	861	No. in thousand	Pupils
2	प्राथमिक										Primary
	संस्था	संख्या	34,594	45,143	51,045	54,406	57,744	62,342	63,240	No.	Institutions
	विद्यार्थी	हजारत	4,178	6,229	8,392	9,418	10,424	11,717	11,972	No. in thousand	Pupils
3	* माध्यमिक										* Secondary
	संस्था	संख्या	2,468	5,339	6,119	8,177	8,200	10,432	10,510	No.	Institutions
	विद्यार्थी	हजारत	858	1,936	3,309	4,586	3,723	4,237	4,337	No. in thousand	Pupils
	उच्च										Higher
	संस्था	संख्या	211	547	738	964	1,772	2,661	2,798	No.	Institutions
	विद्यार्थी	हजारत	110	328	589	864	2,071	2,902	3,035	No. in thousand	Pupils

*यात उच्च माध्यमिक वर्गांचा समावेश आहे/This includes Higher Secondary Classes.

आधार—शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

8. महाराष्ट्रातील खनिज उत्पादन/

अनु. क्र. Sr. No.	खनिज	उत्पादन/मूल्य	1961 (4)	1970 (5)	1980 (6)
(1)	(2)	(3)			
1	क्रोमाईट	(i) उत्पादन	1	3	3
		(ii) मूल्य	108	813	640
2	दगडी कोळसा	(i) उत्पादन	856	1,171	5,300
		(ii) मूल्य	18,643	62,637	6,05,360
3	कच्चे लोखंड	(i) उत्पादन	362	446	1,388
		(ii) मूल्य	5,099	5,010	45,758
4	घुनखडी	(i) उत्पादन	55	377	665
		(ii) मूल्य	230	2,924	13,170
5	कच्चे मँगनीज	(i) उत्पादन	179	216	223
		(ii) मूल्य	20,625	13,924	49,778
6	चायना क्ले	(i) उत्पादन	2	4	6
		(ii) मूल्य	13	53	123
7	बॉक्साईट	(i) उत्पादन	27	123	349
		(ii) मूल्य	199	1,058	8,841
8	मीठ	(i) उत्पादन	384	461	495
		(ii) मूल्य	38	67	692
9	डोलोमाईट	(i) उत्पादन	6	5	27
		(ii) मूल्य	38	67	692
10	सिलिका सॅंड	(i) उत्पादन	5	28	80
		(ii) मूल्य	34	269	2,110
11	गेरू	(i) उत्पादन	...	1	3
		(ii) मूल्य	...	13	39
12	कोरंडम	(i) उत्पादन	...	8	1
		(ii) मूल्य	...	8	678

* अस्थायी/

N. A.—उपलब्ध नाही/

* आकडे ५०० टनाखालील आहेत/

1 आधार—भारतीय खाण केंद्र, नागपूर/

2 सहाय्यक मीठ आयुक्त, भारत सरकार, मुंबई (मीठा करिता)/

MINERAL PRODUCTION IN MAHARASHTRA

(उत्पादन हजार मे. टनात, मूल्य हजार रुपयात)
(Quantity in thousand tonnes, value in thousand Rs.)

1990 (7)	1995 (8)	1996 (9)		Quantity/value (3)		Mineral (2)
N. A.	2	2	...	Quantity	...	Chromite
N. A.	1,323	1,681		Value		
16,848	2,24,815	24,48,57	...	Quantity	...	Coal
47,24,381	1,10,96,766	1,80,89,929		Value		
645	172	91	...	Quantity	...	Iron ore
38,427	11,427	10,959		Value		
5,135	5,980	6,578	...	Quantity	...	Limestone
1,96,850	3,67,600	4,31,086		Value		
276	321	305	...	Quantity	...	Manganese ore
1,61,462	3,67,649	4,13,036		Value		
N. A.	N. A.	N. A.	...	Quantity	...	Chinaclay
N. A.	N. A.	N. A.		Value		
543	724	722	...	Quantity	...	Bauxite
44,263	1,35,849	1,37,012		Value		
219	224	225	...	Quantity	...	Salt
28	36	49	...	Quantity	...	Dolomite
2,667	6,819	9,018		Value		
197	144	116	...	Quantity	...	Silica Sand
8,717	12,831	12,390		Value		
2	N. A.	N. A.	...	Quantity	...	Ochre
63	N. A.	N. A.		Value		
@	N. A.	N. A.	...	Quantity	...	Corundum
295	N. A.	N. A.		Value		

Provisional.

Not available.

Less than 500 tonnes.

Source—Indian Bureau of Mines, Nagpur.

Assistant Salt Commissioner, Government of India, Mumbai (for salt only)

9. वापरात असलेली मोटार वाहने/MOTOR VEHICLES IN OPERATION

क्र.सं. Serial No.	वाहनांचा प्रकार (2)	1961 (3)	1970 (4)	1980** (5)	1990 (6)	1995 (7)	1996 (8)	Class of vehicles (2)
1	मोटर सायकली	12,523*	62,188*	1,40,526	4,89,574	22,64,743	26,14,913	Motor Cycles
2	स्कुटर्स	1,63,623	5,79,024			Scooters
3	मोपेड	5,20,065			Moped
4	मोटर कार	50,589	1,08,679	2,14,037	4,11,559	4,71,071	5,28,154	Motor Cars†
5	टॅक्सी	6,086	15,554	29,243	42,489	50,958	58,662	Taxi Cabs
6	ऑटो रिक्शा	379	2,238	23,047	1,19,186	1,93,899	2,21,789	Auto-rickshaw
7	स्टेज वाहने—	4,135	7,801	12,212	18,185	Stage Carriages
	डिझेल इंजिनवर चालणाऱ्या	3,345	7,604	12,212	N. A.	21,193	22,923	Diesel engine
	पेट्रोल इंजिनवर चालणाऱ्या	790	197	..	N. A.	Petrol engine
8	कॉन्ट्रॅक्ट कारे—	1,259	3,768	7,567	8,616	Contract carriages—
	डिझेल इंजिनवर चालणाऱ्या	1,259	N. A.	Diesel engine
	पेट्रोल इंजिनवर चालणाऱ्या	N. A.	Petrol engine
9	लॉरी—	Lorries—
	प्रायव्हेट वाहने—	5,943	15,366	35,727	39,778	Private carrier—
	डिझेल इंजिनवर चालणाऱ्या	1,302	6,908	28,083	N. A.	@	@	Diesel engine
	पेट्रोल इंजिनवर चालणाऱ्या	4,641	8,458	7,644	N. A.	@	@	Petrol engine
	सार्वजनिक वाहने—	17,177	32,015	68,835	1,48,237	2,41,869	2,65,861	Public carriers—
	डिझेल इंजिनवर चालणाऱ्या	6,486	19,977	58,756	N. A.	2,13,004	2,35,842	Diesel engine
	पेट्रोल इंजिनवर चालणाऱ्या	10,691	12,038	10,079	N. A.	28,865	30,019	Petrol engine
10	रक्तवाहिन्या	119	400	839	218	2,805	3,024	Ambulances
11	स्कूल बसेस	269	412	574	993	1,313	1,371	School Buses
12	प्रायव्हेट वाहने	177	697	2,059	4,384	7,176	7,787	Private Service vehicles
13	ट्रॅक्टर (इतर)	1,554	5,238	19,630	56,833	89,667	1,01,173	Trailors
14	ट्रॅक्टर	899	6,163	20,691	57,157	88,699	1,00,521	Tractors
15	इतर	285	758	1,298	4,807	8,111	7,712	Others
	एकूण	1,00,144	2,57,539	7,28,589	24,98,220	34,49,071	39,42,406	Total

नोंद : *जानेवारी रोजीचे आकडे. *स्कुटर्स, मोपेड धरून. *Includes scooters also Moped †जीप व स्टेशनवॅगन्स धरून. †Includes Jeeps & stationwagans also. **मार्च अखेरचे. / **As on 31st March.
 †नव्या कायदाप्रमाणे खाजगी वाहने व सार्वजनिक वाहने असे वर्गीकरण रद्द करण्यात आले असून १९९२ पासून खाजगी व सार्वजनिक मालवाहक वाहने सार्वजनिक वाहने या रकान्यात एकत्र दाखविण्यात आली आहेत.
 †आद्युक्त महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Note : Figures are as on 1st January of each year.

Note : From 1992 no. of private carrier class has been cancelled. From 1992 no. of private and public carriers together are shown in total 'public carriers'.

Note : Figures are as on 31st March. Government of Maharashtra, Mumbai.

10. चालू किंमतीनुसार व स्थिर किंमतीनुसार (१९८०-८१) महाराष्ट्र राज्याचे दरडोई उत्पन्न
STATE INCOME AND PER CAPITA INCOME OF MAHARASHTRA AT CURRENT AND AT CONSTANT (1980-81) PRICES

अ. क्र. Sr. No.	वर्षी	1960-61	1970-71	1980-81	1985-86	1990-91	1995-96 *	1996-97 *	Items
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	निव्वळ राज्य उत्पन्न (लाख रुपयात)								Net State Domestic product (Rs. in Lakh)
(a)	चालू किंमतीनुसार	1,70,566	4,29,847	15,16,258	26,46,651	58,17,477	1,36,11,896	1,55,38,840	At current Prices
(b)	स्थिर किंमतीनुसार (१९८०-८१)	7,99,171	10,22,192	15,16,258	18,71,425	27,24,531	40,00,811	42,80,310	At constant Prices (1980-81)
2	दरडोई राज्य उत्पन्न (रुपये)								Per capita state Income (in Rs.)
(a)	चालू किंमतीनुसार	436.7	868.5	2,435.3	3,825.7	7,443.8	15,777.0	17,666.0	At current Prices
(b)	स्थिर किंमतीनुसार (१९८०-८१)	2,046.3	2,065.4	2,435.3	2,705.1	3,486.2	4,635.1	4,866.3	At constant Prices (1980-81)
3	राज्य उत्पन्नाचे निर्देशांक (१९८०-८१ = १००)								Index Number of State Income (Base 1980-81 = 100)
(a)	चालू किंमतीनुसार	100	252.01	888.96	1551.69	3,410.69	7,980.43	9,110.16	At current Prices
(b)	स्थिर किंमतीनुसार (१९८०-८१)	100	127.91	189.73	234.17	340.92	500.62	535.59	At constant Prices (1980-81)
4	दरडोई उत्पन्नाचे निर्देशांक (१९८०-८१ = १००)								Index Number of per capita Income (Base 1980-81 = 100)
(a)	चालू किंमतीनुसार	100	198.88	557.66	876.05	1,704.56	3,611.17	4,045.34	At current Prices
(b)	स्थिर किंमतीनुसार (१९८०-८१)	100	100.93	119.01	132.19	170.36	226.51	237.81	At constant Prices (1980-81)

* अस्थायी Provisional.

आधार—अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source—Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. कामगारांकरिता ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक / CONSUMER PRICE INDEX NUMBERS FOR WORKING CLASS

(नवी मालिका/New Series)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र (1)	बाब (2)	1966 (3)	1971 (4)	1981 (5)	1991@ (6)	1995@ (7)	1996@ (8)	Item (9)	Centre (10)
1	मुंबई *	अन्न सर्व बाबी	150 143	202 188	492 447	244 226	372 317	392 340	Food All items	Mumbai*
2	सोलापूर *	अन्न सर्व बाबी	155 145	211 195	523 481	229 224	351 336	377 361	Food All items	Solapur*
3	नागपूर *	अन्न सर्व बाबी	155 144	208 190	489 454	222 223	325 299	350 334	Food All items	Nagpur*
4	जळगाव †	अन्न सर्व बाबी	173 155	202 187	515 459	236 221	353 347	378 367	Food All items	Jalgaon †
5	नांदेड †	अन्न सर्व बाबी	170 153	207 195	556 507	226 225	344 361	366 409	Food All items	Nanded †
6	औरंगाबाद †	अन्न सर्व बाबी	164 151	200 189	529 401	237 219	365 359	395 383	Food All items	Aurangabad†
7	पुणे †	अन्न सर्व बाबी	149 139	188 174	475 420	239 217	372 313	401 340	Food All items	Pune †
8	नाशिक	अन्न सर्व बाबी	237 228	338 307	368 334	Food All items	Nashik
9	अकोला	अन्न सर्व बाबी	226 220	339 310	358 362	Food All items	Akola
10	कोल्हापूर	अन्न सर्व बाबी	236 221	369 304	396 327	Food All items	Kolhapur

@ कॅलेंडर वर्ष/Calendar year 1982 = 100.

* कॅलेंडर वर्ष/Calendar year 1960 = 100.

† कॅलेंडर वर्ष/Calendar year 1961 = 100.

आधार—कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

Source—Office of the Commissioner of Labour, Mumbai.

१. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या

१.१. या विभागात क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या अनुसूचित जाती, जमाती, त्यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी, दशवर्षीय चढउतार, खेड्यांचे वर्गीकरण, काम करणारे आणि काम न करणारे लोक, साक्षरता दर इ. बाबतची माहिती १९९१ च्या जनगणनेनुसार देण्यात आली आहे. काही तक्ते १९८१ च्या लोकसंख्येशी संबंधित आहे.

१.२. १९८१ च्या जनगणनेमध्ये वापरलेल्या संकल्पना व व्याख्यानुसार 'गाव' हे ठराविक सीमा असलेले व जमिनीचे स्वतंत्रपणे अभिलेख उपलब्ध असलेले महसुली गाव होय. वाड्या किंवा पाडे यांस गावे मानण्यात आलेले नाही. फक्त ह्यास वनव्याप्त गावांचा अपवाद आहे. ही ठिकाणे म्हणजे राखीव जंगलातील लोकसंख्या असलेली ठिकाणे होत. त्यात मुख्यतः जंगल कामगार व त्यांच्या कुटूंबातील व्यक्तींचा समावेश आहे व त्यास गावे असे संबोधण्यात आले आहे. 'वस्ती असलेल्या गावात' 'वस्ती असलेल्या महसुली' व 'वस्ती असलेल्या वनव्याप्त' गावांचा समावेश आहे. "वस्ती नसलेल्या" गावात कोणत्याही प्रकारची लोकवस्ती नसलेल्या महसुली गावांचा समावेश आहे. १९८१ च्या जनगणनेनुसार शहर किंवा नागरी विभागाची व्याख्या खालीलप्रमाणे करण्यात आली आहे :-

(१) ज्या ठिकाणी नगरपालिका, कटक मंडळ किंवा मुलकी वस्ती आहे असे किंवा.

(२) ५,००० किंवा त्याहून अधिक लोकवस्ती असलेले व ज्यातील कमीतकमी तीन-चतुर्थांश पुरुष कामगार विंगर शैली व्यवसायात गुंतले आहेत असे ठिकाण.

१९८१ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील लोकसंख्याविषयक तक्ते भारत सरकारने प्रसिद्ध केलेल्या "भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, महाराष्ट्र पुरवणी प्रबंध १" मध्ये उपलब्ध आहेत.

१९८१ च्या जनगणनेनुसार खालीलप्रमाणे व्याख्या करण्यात आल्या आहेत :-

(१) काम.-"काम" ह्या शब्दाची व्याख्या कोणत्याही आर्थिक उत्पादक कार्यात सहभाग, अशी असून त्याचे स्वरूप बौद्धिक किंवा शारीरिक श्रम असे आहे. "काम" ह्यात फक्त प्रत्यक्ष केलेल्या कामाचा अंतर्भाव नसून प्रभावी देखरेख व कामाचे मार्गदर्शन याचाही समावेश आहे.

(२) काम करणारे.-संदर्भ वर्षात अगदी काही वेळ काम केले असले तरी त्या व्यक्तीस काम करणारे असे समजण्यात आले :-

(अ) मुख्यतः काम करणारे.-एखाद्या व्यक्तीने गेल्या वर्षात ६ महिने किंवा जास्त किंवा १८३ दिवस किंवा त्याहून जास्त दिवस काम केले असल्यास त्या व्यक्तीस मुख्यतः काम करणारी व्यक्ती असे संबोधण्यात आले.

(ब) सीमांतिक कामगार.-एखाद्या व्यक्तीने गेल्या वर्षात सहा महिन्यापेक्षा किंवा १८३ दिवसांपेक्षा कमी दिवस काम केले असेल तर त्या व्यक्तीस सीमांतिक कामगार म्हणून संबोधण्यात आले.

1. AREA AND POPULATION

1.1. In this section tables based on 1991 population census on Area and Population on Scheduled Caste, Scheduled Tribes, their percentage to total population, decadal variation, villages classified by population, working and non-working person and literacy rate are presented. Some tables are related to 1981 census.

1.2. According to the definitions and concepts used for the 1981 census, a 'Village' is a revenue village having a defined boundary and separate land records. Hamlets, wadies or padas have not been treated as separate villages. Forest villages make an exception. They are population centres situated within reserved forest areas. Their population mainly consists of forest labourers and their families. Such population centres within reserved forest areas are also treated as villages. Number of 'inhabited villages' denote number of 'inhabited revenue villages' and 'inhabited forest villages'. The 'un-inhabited villages' are the revenue villages but did not have any residential population. For the purpose of 1981 Census a town or an urban area was defined as a place which has :-

(i) a municipal body, a cantonment or civil lines ; or

(ii) a population of 5,000 or over and at least three-fourth or more of male workers engaged in non-agricultural pur-suits.

The general population, 1981 tables concerning Maharashtra, are published by the Government of India, in "Census of India 1981, Series 12, Maharashtra Paper 1 Supplement."

Definitions as adopted in the 1981 census are reproduced below :-

(1) *Work*—was defined as participation in economically productive activity, such participation may be mental or physical in nature. Work involves not only actual work but also effective supervision and direction of work.

(2) *Worker*—worker was one who had engaged himself in work for at least sometime during the reference year :-

(a) *Main worker*.—is a person who put in work for six months or more or for 183 days or more, during last year was classified as main worker.

(b) *Marginal worker*.—is a person who did work during last year for less than six months (183 days) was classified as marginal work.

(३) काम न करणारे.—जनगणनेच्या संदर्भ दिवसाचे आधी एक वर्षाच्या संदर्भकाळात एखाद्या व्यक्तीने अजिबात काम केले नसेल अशा व्यक्तीस काम न करणारी व्यक्ती असे संबोधण्यात आले. जी व्यक्ती मुख्यत्वे स्वतःच्या कुटूंबासाठी कामे करणे वगैरे घरगुती कामांमध्ये गुंतलेली असेल किंवा एखादा मुलगा किंवा मुलगी जी प्रामुख्याने एखाद्या संस्थेत शिकत असताना कुटूंबाला आर्थिक मदत करते परंतु जी पूर्णवेळ काम करीत नाही अशा व्यक्तीस " काम करणारी व्यक्ती " असे संबोधण्यात आले नाही. तसेच एखाद्या व्यक्तीस घरभाडे किंवा निवृत्ती वेतन अशा स्वरूपातच उत्पन्न मिळते व ज्यासाठी त्या व्यक्तीस कोणतेही काम करावे लागत नाही अशा व्यक्तीस " काम करणारी व्यक्ती " असे संबोधण्यात येत नाही.

(४) घरगुती उद्योग.—कुटूंब प्रमुख किंवा प्रामुख्याने कुटूंबातील व्यक्तींनी शहरी भागात स्वतःच्या घराच्या परिसरात व ग्रामीण भागात खेड्यात चालविलेला उद्योग म्हणजे " घरगुती उद्योग " होय. घरगुती उद्योग हा नोंदणी झालेल्या कारखान्याप्रमाणे चालविण्यात येत नाही व त्यात उत्पादन, प्रक्रिया, सेवा, दुरुस्ती व विक्री यांचा संबंध असतो.

(५) शेतकरी.—यात स्वतःची जमीन कसणारे व दुसऱ्यांची जमीन कसणारे अशा दोन्हींचा अंतर्भाव होतो.

(६) शेतमजूर.—यात शेतावर मजुरीवर/वेतनावर काम करणारे परंतु ज्यांचा जमिनीवर कोणत्याही प्रकारचा मालकी हक्क नाही अशांचा समावेश होतो.

(७) व्यवसाय.—ज्यास उद्योग म्हणता येईल अशा आर्थिक उत्पादनांच्या कोणत्याही शाखेत जेव्हा एखादी व्यक्ती स्वतः काम करते त्यास तिचा व्यवसाय समजण्यात येते.

(८) उद्योग.—म्हणजे आर्थिक उत्पादन कार्यातील एखादी शाखा ज्यात कामगार काम करतो.

(९) मालक.—मोबदला देऊन एक किंवा जास्त व्यक्तींकडून काम करवून घेणाऱ्या व्यक्तीस मालक असे समजण्यात येते.

(१०) कामगार.—जी व्यक्ती नगद किंवा वस्तुरूपाने मोबदला घेऊन दुसऱ्यासाठी वेतनावर किंवा मजुरीवर काम करते ती कामगार व्यक्ती होय.

(११) एकटा कामगार.— जी व्यक्ती काही नैमित्तिक कारणांव्यतिरिक्त मोबदला देऊन इतरांकडून काम करवून घेत नाही किंवा कुटूंबातील इतर व्यक्तींच्या मदतीने काम करत नाही किंवा कोणत्याही सहकारी संस्थेची सभासद म्हणून काम करीत नाही अशा व्यक्तीस ' एकटा कामगार ' असे संबोधण्यात येते.

(१२) कौटुंबिक कामगार.—कुटूंबाच्या उद्योगात जी व्यक्ती नगद किंवा वस्तुरूपात वेतन किंवा मजुरी न घेता कुटूंबातील इतर व्यक्तींबरोबर काम करते ती " कौटुंबिक कामगार " म्हणून समजण्यात येते.

(3) *Non-worker.*—was one who did not engage himself at all in work throughout the whole reference period of one year preceding the date of enumeration. A person who is engaged primarily in household duties such as working for one's own household or a boy or a girl who is primarily a student attending an institution, even if such a person helps the family's economic activity but not as full-time worker was not treated as worker. A person who merely receives income such as rent or pension and who does not have to work for receiving that income has not been treated as worker.

(4) *Household Industry.*—is defined as an industry conducted by the head of the household himself or mainly by members of households at home or within the village in rural areas and only within the premises of the house where the household lives in urban areas. It should not be run on the scale of registered factory and relates to production; processing, servicing, repairing or making and selling of goods.

(5) *Cultivator.*—includes both owner cultivators and tenant cultivators.

(6) *Agricultural labourer.*—covers all other persons working on land as labourers on wages without holding any right upon the land.

(7) *Occupation.*—of a worker is the function which he personally performs by engaging himself in work in any branch of economic activity which is called his industry.

(8) *Industry.*—is defined as a sector of economic activity on which a worker is engaged.

(9) *Employer.*—is a person who hires one or more persons in his work.

(10) *Employee.*—is a person who works for others for wages or salary in cash or kind.

(11) *A single worker.*—is a person who is doing his work without employing others except casually and without the help of other members of his family except casually or a participation in work as a member of a co-operative.

(12) *A family worker.*—is a person who is doing his work in a family enterprise along with other members of the family without wages or salary in cash or kind.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.
१९९१ च्या जनगणनेनुसार क्षेत्रफल व लोकसंख्या
(Area and Population according to 1991 Population Census.)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	क्षेत्रफल चौ. कि. मी. मध्ये	लोकसंख्या दर चौ. कि. मी. मागे	तालुक्यांची संख्या	खेड्यांची संख्या Number of Villages			लोकसंख्या POPULATION					Total Rural Urban	District
					वस्ती असलेली Inhabited	वस्ती नसलेली Uninhabited	शहरांची संख्या No. of town	कुटुंबे House hold	एकूण Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	3	2
1	बृहन्मुंबई	ए.	603.00	16,461	3	1	20,51,216	99,25,891	54,60,145	44,65,746	T	Brihan Mumbai
		ग्रा.	0.00	R	
		ना.	603.00	16,461	1	20,51,216	99,25,891	54,60,145	44,65,746	
2	ठाणे	ए.	9,558.00	549	13	1,679	18	23	10,96,592	52,49,126	27,92,874	24,56,252	T	Thane
		ग्रा.	8,830.75	210	..	1,679	18	..	3,33,533	18,55,919	9,49,619	9,06,300	R	
		ना.	727.25	4,668	23	7,43,059	33,93,207	18,43,255	15,49,952	U	
3	रायगड	ए.	7,152.00	255	14	1,851	57	19	3,73,126	18,24,816	9,07,907	9,16,909	T	Raigad
		ग्रा.	6,988.98	214	..	1,851	57	..	3,04,441	14,96,176	7,35,388	7,60,788	R	
		ना.	163.02	2,016	19	68,685	3,28,640	1,72,519	1,56,121	U	
4	रत्नागिरी	ए.	8,208.00	188	9	1,515	4	8	3,24,036	15,44,057	7,00,190	8,43,867	T	Ratnagiri
		ग्रा.	8,150.59	173	..	1,515	4	..	2,96,869	14,06,001	6,30,502	7,75,499	R	
		ना.	57.41	2,405	8	27,167	1,38,056	69,688	68,368	U	
5	सिंधुदुर्ग	ए.	5,257.00	160	7	716	..	4	1,75,893	8,32,152	3,89,384	4,42,768	T	Sindhudurg
		ग्रा.	5,176.47	150	..	716	1,61,727	7,69,002	3,57,773	4,11,229	R	
		ना.	30.53	2,068	4	14,166	63,150	31,611	31,539	U	
6	नाशिक	ए.	15,530.00	248	13	1,814	4	17	7,00,310	38,51,352	19,84,973	18,66,379	T	Nashik
		ग्रा.	15,011.74	165	..	1,814	4	..	4,33,892	24,82,267	12,69,908	12,12,359	R	
		ना.	518.26	2,642	17	2,66,418	13,69,085	7,15,065	6,54,020	U	
7	धुळे	ए.	13,150.00	193	10	1,586	17	8	4,58,359	25,35,715	12,95,288	12,40,427	T	Dhule
		ग्रा.	13,043.44	155	..	1,586	17	..	3,69,857	20,15,374	10,24,076	9,91,798	R	
		ना.	106.56	5,554	8	88,502	5,19,841	2,71,212	2,48,629	U	
8	जळगाव	ए.	11,765.30	271	13	1,480	30	17	5,96,838	31,87,634	16,42,873	15,44,761	T	Jalgaon
		ग्रा.	11,582.84	200	..	1,480	30	..	4,38,805	23,12,965	11,87,625	11,25,340	R	
		ना.	182.46	4,805	17	1,58,033	8,74,669	4,55,248	4,19,421	U	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.1 - Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	3	2
9	अहमदनगर	ए.	17,048.00	198	13	1,554	2	13	6,26,703	33,72,935	17,30,609	16,42,326	T	Ahmednagar
		ग्रा.	16,702.26	170	..	1,554	2	..	5,25,172	28,39,454	14,52,006	13,87,448	R	
		ना.	345.74	1,543	13	1,01,531	5,33,481	2,78,603	2,54,878	U	
10	पुणे	ए.	15,643.00	354	14	1,844	18	34	10,79,140	55,32,532	28,61,460	26,71,072	T	Pune
		ग्रा.	15,066.32	181	..	1,844	18	..	5,04,404	27,25,503	13,87,461	13,38,042	R	
		ना.	576.68	4,868	34	5,74,736	28,07,029	14,73,999	13,33,030	U	
11	सातारा	ए.	10,480.00	234	11	1,547	26	11	4,65,891	24,51,372	12,08,375	12,42,997	T	Satara
		ग्रा.	10,269.84	208	..	1,547	26	..	4,05,917	21,35,532	10,44,421	10,91,111	R	
		ना.	210.16	1503	11	59,974	3,15,840	1,63,954	1,51,886	U	
12	सांगली	ए.	8,572.00	258	8	723	4	8	4,23,305	22,09,488	11,28,521	10,80,967	T	Sangli
		ग्रा.	8,255.27	207	..	723	4	..	3,23,148	17,07,041	8,68,447	8,38,594	R	
		ना.	316.73	1,586	8	1,00,157	5,02,447	2,60,074	2,42,373	U	
13	सोलापूर	ए.	14,895.00	217	11	1,134	8	10	5,78,788	32,31,057	16,70,516	15,60,541	T	Solapur
		ग्रा.	14,724.21	156	..	1,134	8	..	4,14,333	23,01,574	11,92,575	11,08,999	R	
		ना.	170.79	5,442	10	1,64,455	9,29,483	4,77,941	4,51,542	U	
14	कोल्हापूर	ए.	7,685.00	389	12	1,188	15	12	5,67,952	29,89,507	15,24,732	14,64,775	T	Kolhapur
		ग्रा.	7,544.93	292	..	1,188	15	..	4,18,540	22,02,505	11,13,588	10,88,917	R	
		ना.	140.07	5,619	12	1,49,412	7,87,002	4,11,144	3,75,858	U	
15	औरंगाबाद	ए.	10,107.00	219	8	1,300	44	8	4,24,578	22,13,779	11,51,693	10,62,086	T	Aurangabad
		ग्रा.	9,879.24	151	..	1,300	44	..	2,80,547	14,88,636	7,66,816	7,21,820	R	
		ना.	227.76	3,184	8	1,44,031	7,25,143	3,84,877	3,40,266	U	
16	जालना	ए.	7,718.00	177	8	956	11	4	2,57,513	13,64,425	6,96,798	6,67,627	T	Jalna
		ग्रा.	7,616.09	149	..	956	11	..	2,14,462	11,33,697	5,77,290	5,56,407	R	
		ना.	101.91	2,264	4	43,051	2,30,728	1,19,508	1,11,220	U	
17	परभणी	ए.	11,041.00	192	12	1,469	45	11	3,80,148	21,17,035	10,83,794	10,33,241	T	Parbhani
		ग्रा.	10,857.44	151	..	1,469	45	..	2,99,253	16,40,436	8,35,976	8,04,460	R	
		ना.	183.56	2,596	11	80,895	4,76,599	2,47,818	2,28,781	U	
18	बीड	ए.	10,693.00	170	9	1,269	11	7	3,67,181	18,22,072	9,37,410	8,84,662	T	Beed
		ग्रा.	10,600.87	141	..	1,269	11	..	3,02,478	14,95,104	7,65,849	7,29,255	R	
		ना.	92.13	3,549	7	64,703	3,26,968	1,71,561	1,55,407	U	
19	नांदेड	ए.	10,528.00	221	9	1,515	65	13	4,07,277	23,30,374	11,97,876	11,32,498	T	Nanded
		ग्रा.	10,334.46	177	..	1,515	65	..	3,24,011	18,24,234	9,33,311	8,90,923	R	
		ना.	193.54	2,615	13	83,266	5,06,140	2,64,565	2,41,575	U	

(RC) 219-4

20	उस्मानाबाद	ए.	7,569.00	169	6	716	6	8	2,33,003	12,76,327	6,58,896	6,17,431	T	Osmanabad
		ग्र.	7,522.00	144	..	716	6	..	1,98,395	10,82,447	5,57,064	5,25,383	R	
		ना.	47.00	4,125	8	34,808	1,93,880	1,01,832	92,048	U	
21	लातूर	ए.	7,157.00	234	7	914	22	5	52,83,757	16,76,641	8,63,203	8,13,438	T	Latur
		ग्र.	7,089.58	188	..	914	22	..	2,25,015	13,34,773	6,83,066	6,51,707	R	
		ना.	67.42	5,071	5	57,742	3,41,868	1,80,137	1,61,731	U	
22	बुलढाणा	ए.	9,661.00	195	13	1,299	128	11	3,52,853	18,86,299	9,66,017	9,20,282	T	Buldhana
		ग्र.	9,595.48	156	..	1,299	128	..	2,84,184	14,97,964	7,65,107	7,32,857	R	
		ना.	65.52	5,927	11	68,669	3,68,335	2,00,910	1,87,425	U	
23	अकोला	ए.	10,574.00	209	13	1,574	202	10	4,20,013	22,14,271	11,42,148	10,72,123	T	Akola
		ग्र.	10,423.12	152	..	1,574	202	..	3,09,913	15,79,940	8,12,857	7,67,083	R	
		ना.	150.88	4,204	10	1,10,100	6,34,331	3,29,291	3,05,040	U	
24	अमरावती	ए.	12,210.00	180	13	1,681	315	11	4,27,359	22,00,057	11,35,314	10,63,743	T	Amravati
		ग्र.	12,044.72	123	..	1,681	315	..	2,93,695	14,82,928	7,63,514	7,19,414	R	
		ना.	165.28	4,339	11	1,33,664	7,17,129	3,72,800	3,44,329	U	
25	यवतमाळ	ए.	13,582.00	153	16	1,836	272	10	4,13,123	20,77,144	10,64,422	10,12,722	T	Yavatmal
		ग्र.	13,515.19	127	..	1,836	272	..	3,66,230	17,20,213	8,79,017	8,41,196	R	
		ना.	66.81	5,342	10	66,893	3,56,931	1,85,405	1,71,526	U	
26	वर्धा	ए.	6,309.00	169	8	967	412	6	2,20,348	10,67,357	5,50,370	5,16,987	T	Wardha
		ग्र.	6,270.55	125	..	967	412	..	1,64,656	7,83,840	4,03,503	3,80,337	R	
		ना.	38.45	7,374	6	55,692	2,83,517	1,46,867	1,36,650	U	
27	नागपूर	ए.	9,892.00	332	14	1,635	243	23	6,54,520	32,87,139	17,10,404	15,76,735	T	Nagpur
		ग्र.	9,527.34	132	..	1,635	243	..	2,60,301	12,56,225	6,49,900	6,06,325	R	
		ना.	364.66	5,569	23	3,94,219	20,30,914	10,60,504	9,70,410	U	
28	भंडारा	ए.	9,321.00	226	14	1,654	149	8	4,33,635	21,07,629	10,60,275	10,47,354	T	Bhandara
		ग्र.	9,237.92	198	..	1,654	149	..	3,77,332	18,31,735	9,18,913	9,12,822	R	
		ना.	83.08	3,321	8	56,303	2,75,894	1,41,362	1,34,532	U	
29	चंद्रपूर	ए.	11,443.00	155	12	1,473	319	12	3,88,047	17,71,994	9,09,787	8,62,207	T	Chandrapur
		ग्र.	11,280.74	113	..	1,473	319	..	2,79,737	12,75,171	6,48,234	6,26,967	R	
		ना.	162.26	3,062	12	1,08,310	4,96,823	2,61,553	2,35,270	U	

25

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.1 - Contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	3	2	
30	गडचिरोली	..	ए.	14,412.00	55	12	1,503	168	4	1,62,931	7,87,010	3,98,364	3,88,646	T	Gadchiroli
		..	ग्रा.	14,343.01	50	..	1,503	168	..	1,47,594	7,18,445	3,62,474	3,55,971	R	
		..	ना.	68.99	994	4	15,337	68,565	35,890	32,675	U	
महाराष्ट्र राज्य	..	ए.	3,07,713.00	257	325	40,412	2,615	336	1,53,44,435	7,89,37,187	4,08,25,618	3,81,11,569	T	Maharashtra State	
	..	ग्रा.	3,01,485.09	161	..	40,412	2,615	..	92,59,441	4,83,95,601	2,45,36,280	2,38,59,321	R		
	..	ना.	6,227.91	4,904	336	60,84,994	3,05,41,586	1,62,89,338	1,42,52,248	U		

आधार.—भारतीय जनगणना, १९९१, मालिका १४, महाराष्ट्र भाग दोन ब.

Source.—Population Census of India, 1991, Series 14, Maharashtra, Part II B.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.2

अनुसूचित जातीची लोकसंख्या / Scheduled Castes Population

(जनगणना / Population Census, 1991)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	ग्रामीण Rural			नगरी Urban			एकूण Total			अनुसूचित जातीची एकूण लोकसंख्येचा टक्केवारी Percentage of Sheduled Castes to total Population			District
		एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	बुलढुंबई	6,46,914	3,44,085	3,02,829	6,46,914	3,44,085	3,02,829	6.52	6.30	6.78	Brihan Mumbai
2	ठाणे	48,752	25,163	23,589	2,23,045	1,17,158	1,05,887	2,71,797	1,42,321	1,29,476	5.18	5.09	5.27	Thane
3	रायगड	35,681	17,650	18,031	15,318	7,863	7,455	50,999	25,513	25,486	2.79	2.81	2.78	Raigad
4	रत्नागिरी	24,118	11,483	12,635	3,267	1,735	1,532	27,385	13,218	14,167	1.77	0.94	1.68	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	39,333	18,613	20,720	3,102	1,570	1,532	42,435	20,183	22,252	5.10	5.18	5.02	Sindhudurg
6	नाशिक	1,78,933	91,556	87,377	1,47,822	75,924	71,898	3,26,755	1,67,480	1,59,275	8.48	8.44	8.53	Nashik
7	धुळे	97,429	49,760	47,669	36,930	19,257	17,673	1,34,359	69,017	65,342	5.30	5.33	5.21	Dhule
8	जळगाव	2,13,332	1,08,974	1,04,358	81,715	42,139	39,576	2,95,047	1,51,113	1,43,934	9.25	9.20	9.32	Jalgaon
9	अहमदनगर	3,47,061	1,81,568	1,65,493	71,418	36,421	34,997	4,18,479	2,17,989	2,00,490	12.41	12.60	12.21	Ahmednager
10	पुणे	2,24,051	1,14,974	1,09,077	4,07,012	2,10,202	1,96,810	6,31,063	3,25,176	3,05,887	11.41	11.36	11.45	Pune
11	सातारा	1,97,345	98,667	98,678	35,669	18,247	17,422	2,33,014	1,16,914	1,16,100	9.50	9.68	9.34	Satara
12	सांगली	2,10,429	1,06,856	1,03,573	67,029	34,244	32,785	2,77,458	1,41,100	1,36,358	12.56	12.50	12.61	Sangli
13	सोलापूर	3,65,694	1,89,013	1,76,681	1,32,219	67,986	64,233	4,97,913	2,56,999	2,40,914	15.41	15.38	15.44	Solapur
14	कोल्हापूर	2,94,524	1,49,815	1,44,909	86,505	44,404	42,101	3,81,029	1,94,219	1,86,810	12.75	12.74	12.75	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,79,800	92,619	87,181	1,25,446	66,079	59,367	3,05,246	1,58,698	1,46,548	13.79	13.78	13.70	Aurangabad
16	जाळना	1,51,612	77,318	74,294	24,840	12,788	12,052	1,76,452	90,106	86,346	12.93	12.93	12.93	Jalna
17	परभणी	1,85,137	94,177	90,960	48,186	24,818	23,368	2,33,323	1,18,995	1,14,328	11.02	10.98	11.06	Parbhani
18	बीड	2,03,237	1,04,142	99,095	41,044	21,493	19,551	2,44,281	1,25,635	1,18,646	13.41	13.40	13.41	Beed
19	नांदेड	3,50,870	1,79,661	1,71,209	72,072	37,673	34,399	4,22,942	2,17,334	2,05,608	18.15	18.14	18.16	Nanded
20	उस्मानाबाद	1,79,594	92,367	87,227	29,015	15,031	13,984	2,08,609	1,07,398	1,01,211	16.34	16.30	16.39	Osmanabad
21	लातूर	2,62,683	1,34,858	1,27,825	56,885	29,894	26,991	3,19,568	1,64,752	1,54,816	19.06	19.09	19.03	Latur
22	बुलढाणा	1,79,232	91,465	87,767	37,455	19,328	18,127	2,16,687	1,10,793	1,05,894	11.49	11.47	11.51	Buldhana
23	अकोला	2,02,194	1,03,485	98,709	62,360	32,172	30,188	2,64,554	1,35,657	1,28,897	11.95	11.88	12.02	Akola
24	अमरावती	2,87,339	1,47,744	1,39,595	97,160	50,447	46,713	3,84,499	1,98,191	1,86,308	17.48	17.44	17.51	Amravati
25	यवतमाळ	1,82,468	92,887	89,581	44,352	22,662	21,690	2,26,820	1,15,549	1,11,271	10.92	10.85	10.99	Yavatmal
26	वर्धा	1,07,483	55,333	52,150	42,492	21,883	20,609	1,49,975	77,216	72,759	14.05	14.03	14.07	Wardha
27	नागपूर	2,20,230	1,13,748	1,06,482	3,98,996	2,06,192	1,92,804	6,19,226	3,19,940	2,99,286	18.84	18.71	18.98	Nagpur
28	भंडारा	3,04,173	1,51,510	1,52,603	51,311	25,882	25,429	3,55,484	1,77,452	1,78,032	16.87	16.74	17.00	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,94,193	98,594	95,599	1,05,340	55,122	50,218	2,99,533	1,53,716	1,45,817	16.90	16.90	16.91	Chandrapur
30	गडचिरोली	85,077	42,919	42,158	10,919	5,697	5,222	95,996	48,616	47,380	12.20	12.20	12.19	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		55,52,004	28,36,979	27,15,025	32,05,838	16,68,396	15,37,442	87,57,842	45,05,375	42,52,467	11.09	11.04	11.16	Maharashtra State

आधार.—भारतीय जनगणना, १९९१, मालिका १४, महाराष्ट्र, भाग दोन ब.

Source.—Population Census of India, 1991, Series 14, Maharashtra, Part II B.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.3

अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या / Scheduled Tribes Population

(जनगणना / Population Census, 1991)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	ग्रामीण Rural			नगरी Urban			एकूण Total			अनुसूचित जमातींची एकूण लोकसंख्या टक्केवारी Percentage of Scheduled Tribes to total Population			District (2)
		एकूण Total (3)	पुरुष Males (4)	स्त्रिया Females (5)	एकूण Total (6)	पुरुष Males (7)	स्त्रिया Females (8)	एकूण Total (9)	पुरुष Males (10)	स्त्रिया Females (11)	एकूण Total (12)	पुरुष Males (13)	स्त्रिया Females (14)	
1	बृहन्मुंबई				1,03,775	56,140	47,635	1,03,775	56,140	47,635	1.05	1.03	1.07	Brihan Mumbai
2	ठाणे	8,48,042	4,27,240	4,20,802	1,03,163	53,969	49,194	9,51,205	4,81,209	4,69,996	18.12	17.23	19.13	Thane
3	रायगड	2,12,762	1,07,495	1,05,267	21,191	10,743	10,448	2,33,953	1,18,238	1,15,715	12.82	12.75	12.62	Raigad
4	रत्नागिरी	13,968	6,854	7,114	879	493	386	14,847	7,347	7,500	0.96	1.05	0.89	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	3,656	1,833	1,823	237	122	115	3,893	1,955	1,938	0.47	0.50	0.44	Sindhudurg
6	नाशिक	8,57,093	4,32,409	4,24,684	73,976	38,062	35,914	9,31,069	4,70,471	4,60,598	24.18	23.70	24.68	Nashik
7	धुळे	9,95,180	4,98,804	4,96,376	41,311	21,426	19,885	10,36,491	5,20,230	5,16,261	40.87	40.16	41.62	Dhule
8	जळगाव	2,79,843	1,43,297	1,36,546	33,708	17,484	16,224	3,13,551	1,60,781	1,52,770	9.84	9.79	9.89	Jalgaon
9	अहमदनगर	2,30,465	1,16,108	1,14,357	9,676	5,036	4,640	2,40,141	1,21,144	1,18,997	7.12	7.00	7.24	Ahmednager
10	पुणे	1,77,677	90,763	86,914	38,659	20,690	17,969	2,16,336	1,11,453	1,04,883	3.91	3.89	3.93	Pune
11	सातारा	15,990	8,117	7,873	2,352	1,221	1,131	18,342	9,338	9,004	0.75	0.77	1.00	Satara
12	सांगली	9,262	4,868	4,394	1,522	799	743	10,784	5,647	5,137	0.40	0.50	0.48	Saangli
13	सोलापूर	30,898	16,113	14,785	17,454	8,962	8,492	48,352	25,075	23,277	1.50	1.50	1.49	Solapur
14	कोल्हापूर	12,832	6,543	6,289	1,957	1,021	936	14,789	7,564	7,225	0.49	0.50	0.49	Kolhapur
15	औरंगाबाद	73,401	37,452	35,949	10,101	5,418	4,683	83,502	42,870	40,632	3.77	3.72	3.82	Aurangabad
16	जातना	25,132	12,746	12,386	3,168	1,628	1,540	28,300	14,374	13,926	2.07	2.06	2.08	Jalna
17	परभणी	1,03,564	53,018	50,546	7,906	4,228	3,678	1,11,470	57,246	54,224	5.26	5.28	5.25	Parbhani
18	बीड	18,012	9,374	8,638	2,503	1,310	1,193	20,515	10,684	9,831	1.13	1.14	1.11	Beed
19	नांदेड	2,49,970	1,28,103	1,21,867	26,002	13,488	12,514	2,75,972	1,41,591	1,34,381	11.84	11.82	11.86	Nanded
20	उस्मानाबाद	19,608	10,122	9,486	2,855	1,495	1,360	22,463	11,617	10,846	1.76	1.76	1.76	Osmanabad
21	लातूर	33,282	17,130	16,152	4,245	2,289	1,956	37,527	19,419	18,108	2.24	2.25	2.23	Latur
22	बुलढाना	89,423	45,921	43,502	5,966	3,152	2,814	95,389	49,073	46,312	5.06	5.08	5.03	Buldhana
23	अकोला	1,38,055	70,689	67,366	17,640	9,174	8,466	1,55,695	79,863	75,832	7.03	6.99	7.07	Akola
24	अमरावती	2,85,469	1,46,370	1,39,099	30,979	16,192	14,787	3,16,448	1,62,562	1,53,886	14.38	14.31	14.47	Amravati
25	यवतमाळ	4,17,965	2,11,962	2,06,003	27,875	14,539	13,336	4,45,840	2,26,501	2,19,339	21.46	21.28	21.66	Yavatmal
26	वार्धा	1,42,677	73,158	69,519	23,714	12,119	11,525	1,66,391	85,277	81,114	15.59	15.49	15.69	Wardha
27	नागपूर	2,35,616	1,21,289	1,14,327	2,22,099	1,14,608	1,07,491	4,57,715	2,35,897	2,21,818	13.92	13.79	14.07	Nagpur
28	भंडारा	2,88,475	1,43,898	1,44,577	21,347	10,848	10,499	3,09,822	1,54,746	1,55,076	14.70	14.59	14.81	Bhandara
29	चंद्रपूर	3,03,045	1,52,530	1,50,515	46,124	24,095	22,029	3,49,169	1,76,625	1,72,544	19.70	19.41	20.00	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,94,452	1,47,576	1,46,876	10,083	5,270	4,813	3,04,535	1,52,846	1,51,689	38.70	38.37	39.03	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		64,05,814	32,41,782	31,64,032	9,12,467	4,76,001	4,36,466	73,18,281	37,783,36	36,00,498	9.27	9.11	9.45	Maharashtra State

१. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.4

नव बौद्धांची लोकसंख्या / Neo-Buddhists Population

(जनगणना / Population Census, 1981)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	ग्रामीण Rural			नगरी Urban			एकूण Total			नव बौद्धांचा एकूण लोकसंख्येचा टक्केवारी Percentage of Neo-Buddhists to total Population	District
		एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई				336	2,339	1,997	4,336	2,339	1,997	0.05	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3,452	1,766	1,686	1,195	640	555	4,647	2,406	2,241	0.14	Thane
3	रायगड	7,516	3,389	4,127	156	81	75	7,612	3,470	4,202	0.52	Raigad
4	रत्नागिरी	16,061	6,955	9,106	1,116	536	580	17,177	7,491	9,686	0.82	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग											Sindhudurg
6	नाशिक	6,945	3,516	3,429	3,093	1,583	1,510	10,038	5,099	4,939	0.34	Nashik
7	धुळे	1,522	767	755	800	411	389	2,322	1,178	1,144	0.11	Dhule
8	जळगाव	2,519	1,291	1,238	201	93	108	2,720	1,374	1,346	0.10	Jalgaon
9	अहमदनगर	6,321	3,131	3,190	100	52	48	6,421	3,183	3,238	0.24	Ahmednagar
10	पुणे	12,641	6,264	6,377	8,233	4,192	4,041	20,874	10,456	10,418	0.50	Pune
11	सातारा	22,067	10,267	11,800	2,215	1,137	1,078	24,282	11,404	12,878	1.19	Satara
12	सांगली	3,522	1,652	1,870	828	445	383	4,350	2,097	2,253	0.24	Sangli
13	सोलापूर	3,491	1,776	1,715	1,558	809	749	5,049	2,585	2,464	0.19	Solapur
14	कोल्हापूर	3,022	1,365	1,657	101	54	47	3,123	1,419	1,704	0.12	Kolhapur
15	औरंगाबाद	14,406	7,227	7,179	890	445	445	15,296	7,672	7,624	0.63	Aurangabad
16	जालना											Jalna
17	परभणी	6,076	3,022	3,054	304	148	156	6,380	3,170	3,210	0.35	Parbhani
18	बीड	4,320	2,185	2,135	1,668	840	828	5,988	3,025	2,963	0.40	Beed
19	नांदेड	4,231	2,102	2,129	654	327	327	4,885	2,429	2,456	0.28	Nanded
20	उस्मानाबाद	4,229	2,175	2,054	305	154	151	4,534	2,329	2,205	0.20	Osmanabad
21	लातूर											Latur
22	बुलढाणा	1,026	516	510	362	185	177	1,388	701	687	0.09	Buldhana
23	अकोला	2,648	1,296	1,352	585	314	271	3,233	1,610	1,623	0.18	Akola
24	अमरावती	19,329	9,828	9,501	1,334	689	645	20,663	10,517	10,146	5.89	Amravati
25	यवतमाळ	4,691	2,348	2,343	113	54	59	4,804	2,402	2,402	0.28	Yavatmal
26	वर्धा	9,887	5,062	4,825	22	12	10	9,909	5,074	4,835	1.07	Wardha
27	नागपूर	3,067	1,541	1,526	378	191	187	3,445	1,732	1,713	0.13	Nagpur
28	बिंधारा	6,918	3,433	3,458	511	271	240	7,429	3,704	3,725	0.40	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,383	686	697	727	333	394	2,110	1,019	1,091	0.05	Chandrapur
30	गडचिरोली											Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,71,290	83,550	87,740	31,785	16,335	15,450	2,03,075	99,885	1,03,190	0.32	Maharashtra State

आधार.—भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, महाराष्ट्र, १९८४ चा प्रबंध - १

Source.—Census of India, 1981, Series 12, Maharashtra, Paper 1 of 1984

* वेगळी उपलब्ध नाही. / Not available Separately.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION
 तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.5
 १९०१ पासूनचा लोकसंख्येतील दशवर्षीय चढउतार
 Decadal variation in population since 1901
 (जनगणना / Population Census, 1991)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	वर्ष Year	एकूण व्यक्ती Persons	दशवर्षीय चढउतार Decadal	दशवर्षीय चढउतार (शेकडा प्रमाण) Percentage decadal variation	पुरुष Males	स्त्रिया Females	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1901	927,994	561,825	366,169	Brihan Mumba
		1911	1,148,757	+220,763	+23.79	731,634	417,123	
		1921	1,380,448	+231,691	+20.17	884,301	496,147	
		1931	1,397,812	+17,364	+1.26	878,102	519,710	
		1941	1,801,356	+403,544	+24.87	1,114,983	686,373	
		1951	2,994,444	+1,193,088	+66.23	1,868,335	1,125,109	
		1961	4,152,056	+1,157,612	+38.66	2,496,176	1,655,880	
		1971	5,970,575	+1,818,519	+43.80	3,478,378	2,492,197	
		1981	8,243,405	+2,272,830	+38.07	4,652,646	3,590,759	
		1991	9,925,891	+1,682,486	+20.41	5,460,145	4,465,746	
2	ठाणे	1901	665,326	343,216	322,110	Thane
		1911	721,323	+55,997	+8.42	370,437	350,886	
		1921	713,228	-8,095	-1.12	368,305	344,923	
		1931	787,664	+74,436	+10.44	407,045	380,619	
		1941	882,321	+94,675	+12.02	454,693	427,628	
		1951	1,282,572	+400,251	+45.36	668,138	614,434	
		1961	1,652,678	+370,106	+28.86	861,117	791,561	
		1971	2,281,664	+628,986	+38.06	1,048,855	1,076,809	
		1981	3,351,562	+1,069,898	+46.89	1,779,645	1,571,917	
		1991	5,249,126	+1,897,564	+56.62	2,792,874	2,456,252	
3	रायगड	1901	7,21,083	360,493	360,590	Raigad
		1911	7,14,371	-6,712	-0.93	353,180	361,191	
		1921	6,77,586	-36,785	-5.15	334,184	343,402	
		1931	7,56,315	+78,729	+11.62	376,398	379,917	
		1941	8,05,157	+48,842	+6.46	395,368	409,789	
		1951	9,09,083	+103,926	+12.91	445,580	463,503	
		1961	1,088,855	+149,772	+16.48	514,534	544,321	
		1971	1,263,003	+204,148	+19.28	614,278	648,725	
		1981	1,486,452	+223,449	+17.69	726,512	759,940	
		1991	1,824,816	+338,364	+22.76	907,907	916,909	
4	रत्नागिरी	1901	1,387,074	654,497	732,577	Ratnagiri
		1911	1,422,199	+35,125	+2.53	657,120	765,079	
		1921	1,361,884	-60,315	-4.24	622,786	739,079	
		1931	1,534,540	+172,656	+12.68	720,873	813,667	
		1941	1,627,225	+92,685	+6.04	753,908	873,317	
		1951	1,711,964	+84,739	+5.21	769,635	942,329	
		1961	1,827,203	+115,239	+6.73	816,804	1,010,399	
		1971	1,990,583	+163,380	+8.94	886,995	1,103,588	
		1981	2,111,311	+120,728	+6.06	943,395	1,167,916	
		1991	1,379,655	611,029	768,626	
5	सिंधुदूर्ग	*1981	780,891	354,128	426,763	Sindhudurg
1991	832,152	+51,261	+6.56	389,384	442,768			
6	नाशिक	1901	823,080	417,000	406,080	Nashik
		1911	915,698	+92,618	+11.25	461,573	454,125	
		1921	845,783	-69,915	-7.67	431,568	414,215	
		1931	1,009,583	+163,800	+19.37	514,322	495,261	
		1941	1,127,597	+118,014	+11.69	577,293	550,304	
		1951	1,429,916	+3,023,319	+26.81	730,927	698,989	
		1961	1,855,246	+425,330	29.75	953,531	901,715	
		1971	2,369,221	+513,975	+27.70	1,221,419	1,147,802	
		1981	2,991,739	+622,518	+26.28	1,544,532	1,447,207	
		1991	3,851,352	+859,613	+28.73	1,984,973	1,866,379	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.5—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
7	धुळे	1901	448,432	226,497	221,935	Dhule
		1911	559,519	+111,087	+24.77	282,839	276,680	
		1921	594,191	+34,672	+6.20	300,717	293,474	
		1931	714,998	+120,807	+20.33	363,073	351,925	
		1941	845,766	+130,768	+18.29	429,560	416,206	
		1951	1,060,278	+214,512	+25.36	538,226	522,052	
		1961	1,351,236	+290,958	+27.44	686,942	664,294	
		1971	1,662,181	+310,945	+23.01	849,601	812,580	
		1981	2,050,294	+388,113	+23.35	1,043,140	1,007,154	
		1991	2,535,715	+485,421	+23.68	1,295,288	1,240,427	
8	जळगाव	1901	954,077	483,030	471,047	Jalgaon
		1911	1,028,126	+74,049	+7.76	518,558	509,568	
		1921	1,069,656	+41,530	+4.04	542,676	526,980	
		1931	1,198,260	+128,604	+12.02	608,733	589,527	
		1941	1,320,074	+121,814	+10.17	669,953	650,121	
		1951	1,471,351	+151,277	+11.46	746,452	724,899	
		1961	1,765,047	+293,696	+19.06	902,001	863,046	
		1971	2,123,121	+358,074	+20.28	1,089,840	1,033,281	
		1981	2,618,274	+495,153	+23.32	1,342,963	1,275,311	
		1991	3,187,634	+569,360	+21.75	1,642,873	1,544,761	
9	अहमदनगर	1901	820,346	409,125	411,221	Ahmednagar
		1911	925,876	+105,530	+12.86	466,812	459,064	
		1921	719,137	+206,739	+22.33	363,494	355,643	
		1931	969,209	+250,072	+34.77	491,683	477,526	
		1941	1,123,040	+153,831	+15.87	570,300	552,740	
		1951	1,410,873	+287,833	+25.63	716,763	695,110	
		1961	1,775,969	+365,096	+25.88	905,313	870,656	
		1971	2,269,117	+493,142	+27.77	1,160,205	1,108,912	
		1981	2,708,309	+439,192	+19.36	1,382,632	1,325,677	
		1991	3,372,935	+664,626	+24.54	1,730,609	1,642,326	
10	पुणे	1901	1,095,858	553,661	542,197	Pune
		1911	1,177,238	+81,380	+7.43	595,481	581,757	
		1921	1,105,014	-72,224	-6.14	564,751	540,263	
		1931	1,275,882	+170,868	+15.46	653,480	622,402	
		1941	1,472,972	+197,090	+15.45	755,979	716,993	
		1951	1,950,976	+478,004	+32.45	1,006,201	944,775	
		1961	2,466,880	+515,904	+26.44	1,268,710	1,198,170	
		1971	3,178,029	+711,149	+28.83	1,643,864	1,534,165	
		1981	4,164,470	+986,441	+31.04	2,150,088	2,014,382	
		1991	5,532,532	+1,368,062	+32.85	2,861,460	2,671,072	
11	सातारा	1901	849,672	418,418	431,254	Satara
		1911	835,337	-14,335	-1.69	412,412	422,925	
		1921	786,436	-48,901	-5.85	387,434	399,002	
		1931	895,014	+108,578	+13.81	446,189	448,825	
		1941	1,013,212	+118,198	+13.21	497,993	515,219	
		1951	1,177,016	+163,804	+16.17	573,800	603,216	
		1961	1,430,105	+253,089	+21.50	698,555	731,550	
		1971	1,727,376	+297,271	+20.79	848,092	879,284	
		1981	2,038,677	+311,301	+18.02	989,122	1,049,555	
		1991	2,451,372	+412,695	+20.24	1,208,375	1,242,997	
12	सांगली	1901	644,556	324,900	319,656	Sangli
		1911	612,518	-32,038	-4.97	313,874	298,644	
		1921	596,199	-16,319	-2.66	307,061	289,138	
		1931	707,479	+111,280	+18.66	362,861	344,618	
		1941	812,865	+105,386	+14.90	416,007	396,858	
		1951	998,434	+185,569	+22.83	507,407	491,027	
		1961	1,230,716	+232,282	+23.26	628,754	601,962	
		1971	1,539,820	+309,104	+25.12	790,165	749,655	
		1981	1,831,212	+291,392	+18.92	931,187	900,025	
		1991	2,209,488	+378,276	+20.66	1,128,521	1,080,967	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.5—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
13	सोलापूर	1901	884,101	445,384	438,717	Solapur
		1911	956,207	+72,106	+8.16	486,125	470,082	
		1921	909,248	-46,959	-4.91	467,971	441,277	
		1931	1,069,524	+160,276	+17.63	552,909	516,615	
		1941	1,228,085	+158,561	+14.83	263,393	595,692	
		1951	1,505,316	+227,231	+22.57	773,809	731,507	
		1961	1,860,119	+354,803	+23.57	960,655	899,464	
		1971	2,253,840	+393,840	+21.17	1,165,927	1,087,913	
		1981	2,610,144	+356,304	+15.81	1,344,147	1,265,997	
		1991	3,231,051	+620,913	+23.79	1,670,516	1,560,541	
14	कोल्हापूर	1901	900,570	456,057	444,513	Kolhapur
		1911	817,976	-82,594	-9.17	415,871	402,105	
		1921	820,032	+2,056	+0.25	421,482	398,550	
		1931	937,303	+117,271	+14.30	480,272	457,031	
		1941	1,072,444	+135,141	+14.42	544,862	527,582	
		1951	1,308,060	+235,616	+21.97	663,937	644,123	
		1961	1,596,493	+288,433	+22.05	811,693	784,800	
		1971	2,048,049	+451,556	+28.28	1,045,474	1,002,575	
		1981	2,506,330	+458,281	+22.38	1,273,881	1,232,449	
		1991	2,989,507	+483,177	+19.28	1,524,732	1,464,775	
15	औरंगाबाद	1901	733,291	366,951	366,340	Aurangabad
		1911	879,847	+146,556	+19.99	442,487	437,360	
		1921	720,699	-159,148	-18.09	361,938	358,761	
		1931	956,598	+235,898	+32.73	486,339	470,259	
		1941	1,082,729	+126,131	+13.19	553,401	529,328	
		1951	1,179,404	+96,675	+8.93	597,406	581,998	
		1961	1,532,341	+352,937	+29.93	781,635	750,706	
		1971	1,971,006	+438,665	+28.63	1,014,481	956,525	
		1981	2,433,420	+462,414	+23.46	1,249,632	1,183,788	
		*1981	1,585,828	819,281	766,547	
		1991	2,213,779	+627,951	+39.60	1,151,693	1,062,086	
16	जालना	*1981	1,030,178	522,876	507,302	Jalna
		1991	1,364,425	+334,247	+32.45	696,789	667,627	
17	परभणी	1901	648,546	324,977	323,569	Parbhani
		1911	781,754	+132,929	+20.50	392,208	389,267	
		1921	767,741	-13,734	-1.76	388,167	379,574	
		1931	856,023	+788,282	+11.50	435,986	420,037	
		1941	914,447	+58,424	+6.83	466,581	447,866	
		1951	1,010,864	+96,417	+10.54	510,567	500,297	
		1961	1,206,236	+195,372	+19.33	611,787	594,449	
		1971	1,506,771	+300,585	+24.92	768,662	738,109	
		1981	1,829,378	+322,607	+21.41	929,638	899,740	
		1991	2,117,035	+287,657	+15.72	1,083,794	1,033,241	
18	बीड	1901	536,349	255,135	251,214	Beed
		1911	637,861	+131,512	+25.97	322,137	315,724	
		1921	477,623	-160,238	-25.12	243,362	234,261	
		1931	648,986	+171,363	+35.88	332,966	316,020	
		1941	728,201	+79,215	+12.21	375,187	353,014	
		1951	826,048	+97,845	+13.44	422,069	403,977	
		1961	1,001,466	+175,420	+21.24	508,827	492,639	
		1971	1,286,121	+284,655	+28.42	658,204	627,917	
		1981	1,486,030	+199,909	+15.54	755,971	730,059	
		1991	1,822,072	+336,042	+22.61	937,410	884,662	
19	नांदेड	1901	550,261	274,628	275,633	Nanded
		1911	671,956	+120,895	+21.95	336,431	334,635	
		1921	649,825	-21,241	-3.17	328,083	321,742	
		1931	706,773	+56,948	+8.76	359,522	347,251	
		1941	784,289	+77,516	+10.97	399,103	385,186	
		1951	883,531	+99,242	+12.65	445,558	437,973	
		1961	1,079,674	+196,143	+22.20	547,974	531,700	
		1971	1,398,762	+317,088	+29.46	714,820	682,942	
		1981	1,749,334	+351,572	+25.15	892,417	856,917	
		1991	2,330,374	+581,040	+33.21	1,197,876	1,132,498	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.5—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
20	उस्मानाबाद	1901 ..	777,929	392,889	385,040	Osmanabad
		1911 ..	927,095	+149,166	+19.17	471,947	455,148	
		1921 ..	890,291	-38,804	-3.97	459,238	431,053	
		1931 ..	991,367	+101,076	+11.35	510,440	480,927	
		1941 ..	1,101,515	+110,148	+11.11	567,353	534,162	
		1951 ..	1,210,041	+108,526	+9.85	621,541	588,500	
		1961 ..	1,477,656	+267,615	+22.12	7,581,235	719,421	
		1971 ..	1,896,687	+419,031	+28.36	975,484	921,203	
		1981 ..	2,230,620	+333,933	+17.61	1,139,197	1,091,423	
		1991 ..	1,029,702	+528,851	..	528,851	503,851	
1991 ..	1,276,327	+246,625	+23.95	658,896	617,431			
21	लातूर	1981 ..	1,292,882	660,045	632,837	Latur
		1991 ..	1,676,641	+383,759	+29.38	863,203	813,438	
22	बुलढाणा	1901 ..	617,990	310,300	307,690	Buldhana
		1911 ..	673,698	+55,708	+9.01	339,459	334,239	
		1921 ..	703,643	+29,945	+4.44	355,604	348,039	
		1931 ..	766,584	+62,941	+8.95	388,966	377,618	
		1941 ..	820,862	+54,278	+7.08	416,314	404,548	
		1951 ..	870,168	+49,306	+6.01	439,270	430,898	
		1961 ..	1,059,698	+189,530	+21.78	541,026	518,672	
		1971 ..	1,262,978	+203,280	+19.18	646,303	616,675	
		1981 ..	1,508,777	+245,799	+19.46	770,833	737,944	
		1991 ..	1,886,299	+377,522	+25.02	966,017	920,282	
23	अकोला	1901 ..	752,066	382,070	369,996	Akola
		1911 ..	786,042	+33,976	+4.52	399,504	386,538	
		1921 ..	794,847	+8,805	+1.12	405,923	388,924	
		1931 ..	876,362	+81,515	+10.26	448,896	427,466	
		1941 ..	907,742	+31,380	+3.58	463,948	443,794	
		1951 ..	950,994	+43,252	+4.76	485,119	465,875	
		1961 ..	1,189,354	+238,360	+25.06	613,832	575,522	
		1971 ..	1,501,478	+312,125	+26.24	773,569	727,909	
		1981 ..	1,826,952	+325,474	+21.68	937,824	889,128	
		1991 ..	2,214,271	+387,319	+21.20	1,142,148	1,072,123	
24	अमरावती	1901 ..	806,859	411,663	395,196	Amravati
		1911 ..	873,012	+66,153	+8.20	445,739	427,273	
		1921 ..	827,867	-45,145	-5.17	423,802	404,065	
		1931 ..	941,604	+113,737	+13.74	485,593	456,011	
		1941 ..	988,524	+46,920	+4.98	507,920	480,604	
		1951 ..	1,031,160	+42,636	+4.31	526,593	504,567	
		1961 ..	1,232,780	+201,620	+19.55	637,861	594,919	
		1971 ..	1,541,209	+908,429	+25.02	798,073	743,136	
		1981 ..	1,861,410	+320,201	+20.78	961,564	899,846	
		1991 ..	2,200,057	+338,647	+18.19	1,136,314	1,063,743	
25	यवतमाल	1901 ..	577,101	290,267	286,834	Yavatmal
		1911 ..	724,410	+147,309	+25.53	365,912	358,498	
		1921 ..	748,959	+24,549	+3.39	380,545	368,414	
		1931 ..	857,288	+108,329	+14.46	436,124	421,164	
		1941 ..	887,738	+30,450	+3.55	448,724	439,014	
		1951 ..	931,982	+44,244	+4.98	468,522	463,460	
		1961 ..	1,098,470	+166,488	+17.86	557,010	541,460	
		1971 ..	1,423,677	+325,207	+29.61	726,072	697,605	
		1981 ..	1,737,423	+313,746	+22.04	887,236	850,187	
		1991 ..	2,077,144	+339,721	+19.55	1,064,422	1,012,722	
26	वर्धा	1901 ..	386,012	194,258	191,754	Wardha
		1911 ..	460,775	+74,763	+19.37	232,351	228,424	
		1921 ..	463,696	+2,921	+0.63	235,074	228,622	
		1931 ..	516,266	+52,570	+11.34	261,394	254,872	
		1941 ..	519,330	+3,064	+0.59	262,617	256,713	
		1951 ..	538,903	+19,573	+3.77	271,751	267,152	
		1961 ..	634,277	+95,374	+17.70	322,894	311,383	
		1971 ..	779,562	+145,285	+22.91	400,040	379,522	
		1981 ..	926,618	+147,056	+18.86	475,696	450,922	
		1991 ..	1,067,357	+140,739	+15.19	550,370	516,987	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.5—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
27	नागपूर	1901	748,489	375,940	372,549	Nagpur
		1911	806,287	+57,798	+7.72	407,033	399,254	
		1921	789,940	-16,347	-2.03	401,557	388,383	
		1931	936,987	+147,047	+18.61	479,678	457,309	
		1941	1,056,537	+119,550	+12.76	540,366	516,171	
		1951	1,230,535	+173,998	+16.47	629,185	601,350	
		1961	1,508,455	+277,920	+22.59	781,969	726,486	
		1971	1,942,688	+434,233	+28.79	1,010,911	931,777	
		1981	2,588,811	+646,123	+33.26	1,345,377	1,243,434	
		1991	3,287,139	+698,328	+26.97	1,710,404	1,576,735	
28	भंडारा	1901	590,258	285,052	305,206	Bhandara
		1911	688,463	+98,205	+16.64	337,754	350,709	
		1921	720,328	+31,865	+4.63	355,821	364,507	
		1931	827,558	+107,230	+14.89	410,367	417,191	
		1941	966,677	+139,119	+16.81	480,982	485,695	
		1951	1,075,678	+109,001	+11.28	536,603	539,075	
		1961	1,272,638	+196,960	+18.31	637,366	635,272	
		1971	1,585,580	+312,942	+24.59	798,072	787,508	
		1981	1,837,577	+251,997	+15.89	920,159	917,418	
		1991	2,107,629	+270,052	+14.70	1,060,275	1,047,354	
29	चंद्रपूर	1901	574,323	283,896	290,427	Chandrapur
		1911	729,347	+155,024	+26.99	363,793	365,554	
		1921	715,365	-13,982	-1.92	357,021	358,344	
		1931	823,321	+107,956	+15.09	413,747	409,574	
		1941	942,053	+118,732	+14.42	473,672	468,381	
		1951	1,052,975	+110,922	+11.77	527,645	525,330	
		1961	1,238,070	+185,095	+17.58	623,681	614,389	
		1971	1,640,137	+402,067	+32.48	832,567	807,570	
		1981	2,055,642	+415,505	+25.33	1,045,692	1,009,950	
		1981	1,416,953	723,282	693,671	
		1991	1,771,994	+355,041	+25.06	909,787	862,207	
30	गडचिरोली	1981	637,336	321,716	315,620	Gadchiroli
		1991	787,010	+149,674	+23.48	398,364	388,646	
	महाराष्ट्र राज्य	1901	19,391,643	9,802,129	9,589,514	Maharashtra State
		1911	21,474,523	+2,082,830	+10.74	10,922,671	10,551,852	
		1921	20,849,666	-624,857	-2.91	10,692,865	10,156,801	
		1931	23,959,300	+3,109,634	+14.91	12,305,958	11,653,342	
		1941	26,832,758	+2,873,458	+11.99	13,769,460	13,063,298	
		1951	32,002,564	+5,169,896	+19.27	16,490,039	15,512,525	
		1961	39,553,718	+7,551,154	+23.60	20,428,882	19,124,836	
		1971	50,412,235	+10,858,517	+27.45	26,116,351	24,295,884	
		1981	62,784,171	+12,371,936	+24.54	32,415,126	30,369,045	
		1981	62,782,818	32,414,432	30,368,386	
		1991	78,937,187	+16,153,016	+25.73	40,825,618	38,111,566	

* पुनर्रचित जिल्हांची १९८१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या.

* Population of bifurcated Districts as per 1981 census.

आधार.—भारतीय जनगणना, १९९१, मालिका १४, महाराष्ट्र, भाग दोन ब.

Source.—Census of India, 1991, Series 14, Maharashtra, Part II B.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.6

गावे व शहरांची संख्या / Number of Villages and Towns
(जनगणना / Population Census, 1991)

क्रमांक Serial No.	जिल्हा	गावे / Villages						शहर / Towns		District
		1981			1991			1981	1991	
		वस्ती भरावलेली Inhabited	वस्ती नसलेली Un-inhabited	एकूण Total	वस्ती भरावलेली Inhabited	वस्ती नसलेली Un-inhabited	एकूण Total	(9)	(10)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मुंबई							1	1	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,746	27	1,773	1,679	18	1,697	34	23	Thane
3	रायगड	1,827	58	1,885	1,851	57	1,908	16	1	Raigad
4	रत्नागिरी	2,038	5	2,043	1,515	4	1,519	13	18	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग				736		736		4	Sindhudurg
6	नाशिक	1,742	4	1,746	1,814	4	1,818	19	17	Nashik
7	धुळे	1,516	16	1,532	1,586	17	1,603	7	8	Dhule
8	जालगाव	1,475	27	1,502	1,480	30	1,510	15	17	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,503	2	1,505	1,554	2	1,556	8	13	Ahmednagar
10	पुणे	1,753	15	1,768	1,844	18	1,862	26	34	Pune
11	सातारा	1,417	20	1,437	1,547	26	1,573	10	11	Satara
12	सांगली	708	2	710	723	4	727	8	8	Sangli
13	सांगली	1,104	6	1,110	1,134	8	1,142	10	10	Soapur
14	कोल्हापूर	1,200	8	1,208	1,188	15	1,203	12	12	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,959	80	2,039	1,300	44	1,344	10	8	Aurangabad
16	जालना				956	11	967		4	Jalna
17	परभणी	1,615	37	1,652	1,469	45	1,514	12	11	Parbhani
18	बीड	1,256	12	1,268	1,269	11	1,280	7	7	Beed
19	नांदेड	1,425	56	1,481	1,515	65	1,580	11	13	Nanded
20	अस्मानाबाद	1,527	27	1,554	716	6	722	13	8	Osmanabad
21	लातूर				914	22	936		5	Latur
22	बुलढाना	1,273	127	1,400	1,299	128	1,427	9	11	Buidhana
23	अकोला	1,546	197	1,743	1,574	202	1,776	9	10	Akola
24	अमरावती	1,698	301	1,999	1,681	315	1,996	12	11	Amravati
25	यवतमाल	1,751	254	2,005	1,836	272	2,108	8	10	Yavatmal
26	वार्धा	1,015	356	1,371	967	412	1,379	6	6	Wardha
27	नागपूर	1,658	216	1,874	1,635	243	1,878	16	23	Nagpur
28	भंडारा	1,624	150	1,774	1,654	149	1,803	7	8	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,978	476	3,454	1,473	319	1,792	8	12	Chandrapur
30	गडचिरोली				1,503	168	1,671		4	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		39,354	2,479	41,833	40,412	2,615	43,027	307	336	Maharashtra State

टीप : पुनर्रचित जिल्हाची 1991 जनगणनेनुसार स्वतंत्र आकडेवारी उपलब्ध नाही.

Note : Separate data for reorganised District are not available as per 1981 Census.

आधार : (१) भारताची जनगणना, १९९१, मालिका १४, महाराष्ट्र भाग दोन-अ

(२) भारताची जनगणना, १९८१, मालिका १२, महाराष्ट्र भाग दोन-अ.

Source : (1) Population Census of India, 1991, Series 14, Maharashtra, Part—II-A.

(2) Population Census of India, 1981, Series 12, Maharashtra, Part—II-A.

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या /
तक्ता क्रमांक /
खेड्यांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण /
(जनगणना /

लोकसंख्या गट / Population range									
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	वस्ती असलेल्या एकूण खेड्यांची संख्या		एकूण ग्रामीण २०० पेक्षा कमी / Less than 200 लोकसंख्या		200—499		500—999	
		Total No. of Inhabited Villages	Total rural Population	खेडी Villages	लोकसंख्या Persons	खेडी Villages	लोकसंख्या Persons	खेडी Villages	लोकसंख्या Persons
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई
2	ठाणे	1,679	18,55,919	95	11,399	354	1,26,979	622	4,57,652
3	रायगड	1,851	14,96,176	163	20,287	586	2,11,021	668	4,71,837
4	रत्नागिरी	1,515	14,06,001	71	8,570	375	1,37,123	556	4,02,131
5	सिंधुदूर्ग	736	7,69,002	29	3,323	151	55,464	279	2,10,382
6	नाशिक	1,814	24,82,267	49	6,932	276	1,00,894	592	4,31,214
7	धुळे	1,586	20,15,874	92	10,762	281	99,144	503	3,66,428
8	जळगाव	1,480	23,12,965	59	7,035	237	87,207	427	3,13,146
9	अहमदनगर	1,554	28,39,454	13	1,615	135	50,983	436	3,24,187
10	पुणे	1,844	27,25,503	107	12,454	328	1,13,217	509	3,77,549
11	सातारा	1,547	21,35,532	94	10,796	298	1,06,221	439	3,17,372
12	सांगली	723	17,07,041	11	1,424	45	17,746	167	1,26,173
13	सोलापूर	1,134	23,01,574	11	1,018	75	28,318	253	1,91,239
14	कोल्हापूर	1,188	22,02,505	26	3,446	157	57,674	310	2,25,968
15	औरंगाबाद	1,300	14,88,636	107	10,711	259	92,490	415	3,00,915
16	जालना	956	11,33,697	40	5,301	134	51,171	338	2,49,737
17	परभणी	1,469	16,40,436	73	8,445	289	1,05,370	510	3,72,866
18	बीड	1,269	14,95,104	29	3,495	254	94,595	442	3,20,163
19	नांदेड	1,515	18,24,234	53	6,222	283	1,04,515	505	3,73,400
20	उस्मानाबाद	716	10,82,447	13	1,805	96	36,496	209	1,55,881
21	लातूर	914	13,34,773	13	1,848	127	47,207	267	1,96,872
22	बुलढाणा	1,299	14,97,964	141	11,370	243	86,240	376	2,79,513
23	अकोला	1,574	15,79,940	194	17,529	381	1,35,040	485	3,52,421
24	अमरावती	1,681	14,82,928	331	27,576	469	1,60,348	462	3,30,291
25	यवतमाळ	1,836	17,20,213	202	19,403	454	1,62,424	607	4,33,891
26	वर्धा	967	7,83,840	187	14,899	261	92,016	284	1,97,906
27	नागपूर	1,635	12,56,225	302	27,201	515	1,76,755	487	3,37,525
28	भंडारा	1,654	18,31,735	145	15,298	285	1,01,039	550	4,01,161
29	चंद्रपूर	1,473	12,75,171	213	22,038	417	1,44,718	452	3,25,156
30	गडचिरोली	1,503	7,18,445	598	59,658	477	1,57,330	258	1,84,773
महाराष्ट्र राज्य		40,412	4,83,95,601	3,461	3,51,860	8,242	29,39,745	12,408	90,27,749

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.7

Villages Classified by Population
(Population Census, 1991)

लोकसंख्येचा गट / Population range									District
1,000—1,999		2,000—4,999		5,000—9,999		१०,००० आणि त्यापुढे अधिक 10,000 and above		District	
ग्रामे Villages	लोकसंख्या Persons	ग्रामे Villages	लोकसंख्या Persons	ग्रामे Villages	लोकसंख्या Persons	ग्रामे Villages	लोकसंख्या Persons		
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)	
								Brihan Mumbai	
430	5,89,397	148	4,28,970	23	1,43,336	7	98,186	Thane	
329	4,37,562	94	2,76,509	10	66,508	1	12,452	Raigad	
423	5,90,241	84	2,24,440	5	32,517	1	10,979	Ratnagiri	
213	2,97,488	60	1,67,587	2	11,823	2	22,935	Sindhudurg	
594	8,41,770	264	7,69,211	29	2,02,267	10	1,29,979	Nashik	
464	6,53,163	207	5,91,735	34	2,25,126	5	69,516	Dhule	
450	6,23,396	237	7,08,221	58	3,73,094	12	2,00,866	Jalgaon	
537	7,60,255	360	10,74,661	55	3,74,987	18	2,52,766	Ahmednager	
510	7,05,225	326	9,57,112	46	3,14,158	18	2,45,788	Pune	
406	5,77,003	258	7,42,811	45	2,95,312	7	86,017	Satara	
226	3,25,896	197	5,93,358	57	3,79,766	20	2,62,678	Sangli	
412	5,87,748	315	9,19,968	54	3,48,002	14	2,25,281	Solapur	
364	5,18,871	254	7,57,070	60	3,93,262	17	2,46,214	Kolhapur	
347	4,78,914	146	4,25,411	24	1,58,883	2	21,312	Aurangaabad	
341	4,71,199	89	2,51,482	12	81,782	2	23,025	Jalna	
438	6,14,629	138	3,93,931	21	1,45,195			Parbhani	
381	5,36,673	143	3,88,366	18	1,19,631	2	32,181	Beed	
472	6,55,088	177	4,99,803	21	1,25,936	4	59,270	Nanded	
252	3,51,119	119	3,44,304	24	1,54,712	3	38,130	Osmanabad	
333	4,75,997	150	4,23,406	18	1,15,641	6	73,802	Latur	
356	4,90,129	157	4,41,311	23	1,55,396	3	34,005	Buldhana	
359	4,84,140	134	4,03,233	13	81,755	8	1,05,822	Akola	
282	3,85,956	102	2,87,331	26	1,85,771	9	1,05,655	Amravati	
434	5,96,293	118	3,33,107	15	88,860	6	86,235	Yavatmal	
166	2,18,279	55	1,59,925	12	77,118	2	23,697	Wardha	
229	3,08,370	79	2,41,389	20	1,30,407	3	34,578	Nagpur	
467	6,53,876	182	4,83,459	22	1,38,920	3	37,982	Bhandara	
288	3,93,993	87	2,49,173	11	77,961	5	62,132	Chandrapur	
129	1,68,881	35	1,00,946	4	21,419	2	25,438	Gadchiroli	
10,632	1,47,91,551	4,715	1,36,38,230	762	50,19,545	192	26,26,921	Maharashtra State	

Source : Population Census of India, 1991. Series 14, Maharashtra, Part II-A.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.8

शहरे / शहर संकुलांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण

Towns / Urban Agglomerations classified by population

(जनगणना / Population Census, 1991)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	वर्ग Class I (लोकसंख्या) Population आणि त्यातून अधिक 1,00,000 and above)		वर्ग Class II (लोकसंख्या) Population 50,000 to 99,999)		वर्ग Class III (लोकसंख्या) Population 20,000 to 49,999)		वर्ग Class IV (लोकसंख्या) Population 10,000 to 19,999)		वर्ग Class V (लोकसंख्या) Population 5,000 to 9,999)		वर्ग class VI (लोकसंख्या) Population दुन कमी Less than 5,000)		District		
		शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population	शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population	शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population	शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population	शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population	शहरे शहर संकुले No. of Towns/ UA	लोकसंख्या Population			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1	99,25,891	1	99,25,891	Brihan Mumbai
2	ठाणे	23	33,93,207	6	30,49,422	2	1,25,332	3	98,460	6	72,265	5	43,266	1	4,462	Thane
3	रायगड	19	3,28,640	1	58,986	3	1,09,359	7	1,06,016	7	49,571	1	4,708	Raigad
4	रत्नागिरी	8	1,38,056	1	56,529	1	34,294	1	11,288	4	31,953	1	3,992	Ratnagiri
5	शिवडोर्न	4	63,150	1	21,305	3	41,845	Shivajinagar
6	नाशिक	17	13,69,085	2	9,99,520	1	61,312	7	2,23,251	5	67,313	2	17,689	Nashik
7	डुळे	8	5,19,841	1	2,78,317	1	78,388	5	1,55,435	1	7,771	Dhule
8	जळगाव	17	8,74,679	2	3,87,336	2	1,53,862	9	2,87,896	2	32,330	1	8,714	1	4,531	Jalgaon
9	अहमदनगर	13	5,33,481	1	1,81,339	1	71,368	6	2,12,813	3	52,614	2	15,347	Ahmednagar
10	पुणे	34	28,07,029	2	20,83,734	2	1,60,462	10	3,39,481	11	1,54,731	8	63,982	1	4,639	Pune
11	सातारा	11	3,15,840	2	1,51,999	2	70,656	6	83,663	1	9,522	Satara
12	सांगली	8	5,02,447	2	3,51,917	4	1,31,274	1	11,834	1	7,422	Sangli
13	सांगली	10	9,29,483	1	6,20,846	2	1,68,712	3	77,683	4	62,239	Solapur
14	कोल्हापूर	12	7,87,002	2	6,21,320	4	98,098	3	50,780	2	13,836	1	2,968	Kolhapur
15	औरंगबाद	8	7,25,143	1	5,73,272	3	86,210	3	56,469	1	9,192	Aurangabad
16	जालना	4	2,30,728	1	1,74,985	1	23,818	2	31,925	Jalna
17	पारभणी	11	4,76,599	1	1,90,255	1	54,457	7	2,05,422	2	26,465	Parbhani
18	बीद	7	3,26,968	1	1,12,434	2	1,29,829	2	58,330	1	16,386	1	9,989	Beed
19	नांदेड	13	5,06,140	1	2,75,083	4	1,17,403	7	1,05,319	1	8,335	Nanded
20	उस्मानाबाद	8	1,93,880	1	68,019	2	48,142	5	77,719	Osmanabad

21	लातूर	5	3,41,868	1	1,97,408	1	70,453	3	74,007	Latur
22	बुलढाना	11	3,88,335	3	1,77,770	5	1,64,079	3	46,486	Buldhana
23	अकोला	10	6,34,331	1	3,28,034	1	65,681	6	2,09,370	2	31,246	Akola
24	अमरावती	11	7,17,129	1	4,21,576	1	96,229	5	1,48,032	3	48,211	1	3,081	Amravati
25	यवतमाळ	10	3,56,931	1	1,08,578	1	55,931	5	1,52,509	3	39,913	Yavatmal
26	वर्धा	6	2,83,517	1	1,02,985	1	78,715	2	76,607	2	25,210	Wardha
27	नागपूर	23	20,30,914	1	16,24,752	1	78,612	4	1,12,860	11	1,77,478	4	29,987	2	7,225	Nagpur
28	भंडारा	8	2,75,894	1	1,09,470	1	71,813	3	79,210	1	7,911	2	7,490	Bhandara
29	चंद्रपूर	12	4,96,823	1	2,26,105	1	83,511	3	95,354	4	69,403	3	22,450	Chandrapur
30	गडचिरोली	4	68,565	1	29,565	2	30,776	1	8,224	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		336	3,05,41,586	33	2,29,44,579	30	21,17,900	114	35,40,926	102	15,29,924	46	3,65,101	11	43,096	Maharashtra State

UA.— शहर संकुल / Urban Agglomeration.

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION
तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9
शहरांची, नागरी भागांची आणि ग्रामीण भागांची लोकसंख्या
Population of Towns, Urban Areas and Rural Areas
(जनगणना / Population Census, 1991)

जिल्हा/शहरे/शहर संकुले		एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	District/Towns/U. A.*
(1)		(2)	(3)	(4)	(1)
महाराष्ट्र राज्य	एकूण/Total	7,89,37,187	4,08,25,818	3,81,11,569	Maharashtra State.
	ग्रामीण/Rural	4,83,95,601	2,45,36,280	2,38,59,321	
	नागरी/Urban	3,05,41,586	1,62,89,338	1,42,52,248	
1. बृहन्मुंबई	एकूण/Total	99,25,891	54,60,145	44,65,746	Brihan Mumbai
	ग्रामीण/Rural	
	नागरी/Urban	99,25,891	54,60,145	44,65,746	
2. ठाणे	एकूण/Total	52,49,126	27,92,874	24,56,252	Thane
	ग्रामीण/Rural	18,55,919	9,49,619	9,06,300	
	नागरी/Urban	33,93,207	18,43,255	15,49,952	
I. ठाणे (म.न.पा.)		8,03,389	4,32,929	3,70,460	Thane (M. Corpn.)
II. मीरा भायंदर (न.प.)		1,75,605	94,550	81,055	Mira Bhayandar (M)
III. नवी मुंबई (ज. श.)		3,07,724	1,68,993	1,38,731	New Bombay (C. T.)
IV. वसई (न. प.)		39,781	20,253	19,528	Vasai (M)
V. माणिकपूर (ज. श.)		10,032	5,273	4,759	Manikpur (C. T.)
VI. सांडोर (ज. श.)		8,841	4,485	4,356	Sandor (C. T.)
VII. नवघर (ज. श.)		25,080	13,202	11,878	Navghar (C. T.)
VIII. विरार (न. प.)		57,600	30,498	27,102	Virar (M)
IX. नालासोपारा (न. प.)		67,732	36,112	31,620	Nalasopara (M)
X. गोखीदरे (ज. श.)		6,696	3,608	3,088	Gokhivare (C. T.)
XI. पालघर (ज. श.)		14,700	7,766	6,934	Palghar (C. T.)
XII. शिरगाव (ज. श.)		4,462	2,258	2,204	Shirgaon (C. T.)
XIII. पस्थाल (ज. श.)		11,021	6,030	4,991	Pasthal (C. T.)
XIV. डहाणू (न. प.)		33,599	17,455	16,144	Dahanu (M)
XV. जवहार (न. प.)		9,325	4,895	4,430	Jawhar (M)
XVI. वाडा (ज. श.)		11,418	5,899	5,519	Vada (C. T.)
XVII. भिवंडी (न. प.)		3,79,070	2,29,894	1,49,176	Bhiwandi (M.)
XVIII. खोनि (ज. श.)		13,144	8,360	4,784	Khoni (C. T.)
XIX. कोन		9,197	4,873	4,324	Kon (C. T.)
XX. शहापूर		9,207	4,746	4,461	Shahapur (C. T.)
XXI. मुरबाड (ज. श.)		11,950	6,571	5,379	Murbad (C. T.)
XXII. कल्याण (म. न. पा.)		10,14,557	5,40,817	4,73,740	Kalyan (M. Corpn.)
XXIII. उल्हासनगर (न. प.)		3,69,077	1,93,788	1,75,289	Ulhasnagar (M.)
3. रायगड	एकूण/Total	18,24,816	9,07,907	9,16,909	Raigad
	ग्रामीण/Rural	14,96,176	7,35,388	7,60,788	
	नागरी/Urban	3,28,640	1,72,519	1,56,121	
I. अलिबाग (न. प.)		16,289	8,417	7,872	Alibag (M)
II. रेवदंडा (ज. श.)		7,952	4,040	3,912	Revdanda (C. T.)
III. उरण (न. प.)		17,775	9,362	8,413	Uran (M)
IV. केगाव (ज. श.)		6,403	3,359	3,044	Kegaon (C.T.)
V. पनवेल (न. प.)		58,986	30,921	28,065	Panvel (M)
VI. नवी मुंबई (पनवेल रायगड) (ज. श.)		42,732	23,754	18,978	New Bombay (Panval Raigad (C. T.)
VII. तळोजे पंचनाद (ज. श.)		7,462	3,907	3,555	Taloje Panchnad (C.T.)
VIII. माथेरान (न. प.)		4,708	2,698	2,010	Matheran (M)
IX. नेरल (ज. श.)		11,578	5,887	5,691	Neral (C. T.)
X. कर्जत (ज. श.)		7,670	4,022	3,648	Karjat (C. T.)
XI. खोपोली (न. प.)		45,039	24,090	20,949	Khopoli (M)
XII. पेण (न. प.)		21,588	11,204	10,384	Pen (M)
XIII. पाली (ज. श.)		6,178	3,241	2,937	Pali (C. T.)
XIV. रोहा अष्टमी (न. प.)		14,827	7,851	6,976	Roha Ashtmi (M)
XV. गोरेगाव (ज. श.)		6,588	3,339	3,249	Goregaon (C. T.)
XVI. महाड (न. प.)		18,662	9,767	8,895	Mahad (M)
XVII. म्हासला (ज. श.)		7,318	3,559	3,759	Mhasla (C. T.)
XVIII. श्रीवर्धन (न. प.)		14,774	7,244	7,530	Shrivardhan (M)
XIX. मुरुड (न. प.)		12,111	5,857	6,254	Murud (M)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	
4. रत्नागिरी ..	एकूण/Total ..	15,44,057	7,00,190	8,43,867	Ratnagiri
	ग्रामीण/Rural ..	14,06,001	6,30,502	7,75,499	
	नागरी/Urban ..	1,38,056	69,688	68,368	
I. रत्नागिरी (न. प.) ..		56,529	28,952	27,577	Ratnagiri (M)
II. हरनाई (ज. श.) ..		5,454	2,710	2,744	Hamai (C. T.)
III. दापोली कॅम्प (ज. श.) ..		9,697	5,027	4,670	Dapoli Camp (C. T.)
IV. दामोळ (ज. श.) ..		6,980	3,346	3,634	Dabhol (C. T.)
V. खेड (न. प.) ..		11,288	5,698	5,590	Khed (M)
VI. चिपळूण (न. प.) ..		34,294	17,158	17,136	Chiplun (M)
VII. अलोरे (ज. श.) ..		3,992	2,025	1,967	Alore (C. T.)
VIII. राजापूर (न. प.) ..		9,822	4,772	5,050	Rajapur (M)
5. सिंधुदूर्ग ..	एकूण/Total ..	8,32,152	3,89,384	4,42,768	Sindhudurg
	ग्रामीण/Rural ..	7,69,002	3,57,773	4,11,229	
	नागरी/Urban ..	63,150	31,611	31,539	
I. कुडाळ (ज. श.) ..		11,602	5,935	5,667	Kudal (C. T.)
II. मालवण (न. प.) ..		17,986	8,861	9,125	Malwan (M)
III. सावंतवाडी (न. प.) ..		21,305	10,793	10,512	Sawantwadi (M)
IV. वेंगुर्ला (न. प.) ..		12,257	6,022	6,235	Vengurla (M)
6. नाशिक ..	एकूण/Total ..	38,51,352	19,84,973	18,66,379	Nashik
	ग्रामीण/Rural ..	24,83,267	12,69,908	12,12,359	
	नागरी/Urban ..	13,69,085	7,15,065	6,54,020	
I. नाशिक (म. न. पा.) ..		6,56,925	3,47,422	3,09,503	Nashik (M. Corpn.)
II. देवळाली (छा.) ..		44,331	23,960	20,371	Deolali (Cantt)
III. भगुर (न. प.) ..		12,078	6,201	5,877	Bhagur (M)
IV. इकलहरे (ज. श.) ..		12,007	6,252	5,755	Eklahare (C. T.)
V. त्रिंबक (न. प.) ..		7,883	4,166	3,717	Trimbak (M)
VI. सटाणा (न. प.) ..		27,666	14,379	13,287	Satana (M)
VII. मालेगाव (न. प.) ..		3,42,595	1,74,667	1,67,928	Malegaon (M)
VIII. रावळगाव (ज. श.) ..		12,553	6,494	6,059	Ravalgaon (C. T.)
IX. चांदवड (ज. श.) ..		14,958	8,094	6,864	Chandvad (C. T.)
X. मनमाड (न. प.) ..		61,312	31,468	29,844	Manmad (M)
XI. नांदगाव (न. प.) ..		20,434	10,585	9,849	Nandgaon (M)
XII. येवला (न. प.) ..		34,550	17,713	16,837	Yevla (M)
XIII. ओझर (ज. श.) ..		47,538	24,819	22,719	Ozar (C. T.)
XIV. लासलगाव (ज. श.) ..		9,806	5,245	4,561	Lasalgaon (C. T.)
XV. सिन्नर (न. प.) ..		25,864	13,407	12,457	Sinnar (M)
XVI. इगतपुरी (न. प.) ..		22,868	12,081	10,787	Igatpuri (M)
XVII. घोटी बीके. (ज. श.) ..		15,717	8,112	7,605	Ghoti BK (C. T.)
7. धुळे ..	एकूण/Total ..	25,35,715	12,95,288	12,40,427	Dhule
	ग्रामीण/Rural ..	20,15,874	10,24,076	9,91,798	
	नागरी/Urban ..	5,19,841	2,71,212	2,48,629	
I. धुळे (न. प.) ..		2,78,317	1,45,793	1,32,524	Dhule (M)
II. नवापूर (न. प.) ..		23,958	12,353	11,605	Nawapur (M)
III. नंदुरबार (न. प.) ..		78,378	40,808	37,570	Nandurbar (M)
IV. तलोडे (न. प.) ..		21,700	11,066	10,634	Talode (M)
V. अक्कलकुआ (ज. श.) ..		7,711	4,464	3,247	AkkalKuwa (C. T.)
VI. शाहदे (न. प.) ..		31,890	16,460	15,430	Shahade (M)
VII. शिरपूर (न. प.) ..		44,246	22,888	21,358	Shirpur (M)
VIII. दोंडाहचा (न. प.) ..		33,641	17,380	16,261	Dondaicha (M)
8. जळगाव ..	एकूण/Total ..	31,87,634	16,42,873	15,44,761	Jalgaon
	ग्रामीण/Rural ..	23,12,965	11,87,625	11,25,340	
	नागरी/Urban ..	8,74,669	4,55,248	4,19,421	
I. जळगाव (न. प.) ..		2,42,193	1,27,022	1,15,171	Jalgaon (M)
II. चोपडा (न. प.) ..		49,234	25,476	23,758	Chopda (M)
III. यावल (न. प.) ..		28,741	14,822	13,919	Yawal (M)
IV. फांजपूर (न. प.) ..		21,322	11,144	10,178	Faizpur (M)
V. रावर (न. प.) ..		23,920	12,365	11,555	Raver (M)
VI. सावदा (न. प.) ..		17,674	9,179	8,495	Savda (M)
VII. भुसावळ (न. प.) ..		1,45,143	75,416	69,727	Bhusaval (M)
VIII. कंदारी (ज. श.) ..		14,656	7,989	6,667	Kandari (C. T.)

सक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	
IX.	वरणगाव (ज. श.)	33,644	17,688	15,956	Varangaon (C.T.)	
X.	निम्भोर ब्रीके. (ज. श.)	8,714	4,587	4,127	Nimbhor Bk. (C.T.)	
XI.	फेकरी (ज. श.)	4,531	2,463	2,068	Fekari (C.T.)	
XII.	पाचोरा (न. प.)	41,142	21,211	19,931	Pachora (M)	
XIII.	चाळीसगाव (न. प.)	77,420	40,401	37,019	Chalisgaon (M)	
XIV.	पारोळा (न. प.)	29,191	15,005	14,186	Parola (M)	
XV.	धरणगाव (न. प.)	32,972	16,685	16,287	Dharangaon (M)	
XVI.	एरंडोल (न. प.)	27,730	14,296	13,434	Erandol (M)	
XVII.	अमळनेर (न. प.)	76,442	39,499	36,943	Amalner (M)	
9.	अहमदनगर	एकूण/Total	33,72,935	17,30,609	16,42,326	Ahmednagar
		ग्रामीण/Rural	28,39,454	14,52,006	13,87,448	
		नागरी/Urban	5,33,481	2,78,603	2,54,878	
I.	अहमदनगर (न. प.)	1,81,339	94,098	87,241	Ahmednagar (M)	
II.	अहमदनगर (छा.)	40,749	23,952	16,797	Ahmednagar (Cantt.)	
III.	राहुरी (न. प.)	28,408	14,639	13,769	Rahuri (M)	
IV.	देवळाली प्रवरा (न. प.)	25,320	13,249	12,071	Deolali Pravara (M)	
V.	श्रीरामपूर (न. प.)	71,368	36,465	34,903	Shrirampur (M)	
VI.	श्रीरामपूर (ग्रं.) (ज. श.)	7,684	3,950	3,734	Shrirampur (R) (C.T.)	
VII.	पाथर्डी (न. प.)	19,532	10,284	9,248	Pathardi (M)	
VIII.	श्रीगोंडा (न. प.)	21,646	11,189	10,457	Shrigonda (M)	
IX.	संगमनेर (न. प.)	49,061	25,304	23,757	Sangamner (M)	
X.	कोपरगाव (न. प.)	47,629	24,499	23,130	Kopergaon (M)	
XI.	शिर्डी (न. प.)	15,129	7,881	7,248	Shirdi (M)	
XII.	राहता पिपलास (न. प.)	17,953	9,115	8,838	Rahta Pinplas (M)	
XIII.	वारी (ज. श.)	7,663	3,978	3,685	Wari (C.T.)	
10.	पुणे	एकूण/Total	55,32,532	28,61,460	26,71,072	Pune
		ग्रामीण/Rural	27,25,503	13,87,461	13,38,042	
		नागरी/Urban	28,07,029	14,73,999	13,33,030	
I.	पुणे (म. न. पा.)	15,66,651	8,12,523	7,54,128	Pune (M. Corpn.)	
II.	पुणे (छा.)	82,139	43,510	38,629	Pune (Cantt.)	
III.	खडकी (छा.)	78,323	43,758	34,565	Kirkee (Cantt.)	
IV.	देहू रोड (छा.)	40,555	21,627	18,928	Dehu Road (Cantt.)	
V.	पिंपरी चिंचवड (म. न. पा.)	5,17,083	2,78,087	2,38,996	Pimpri Chinchwad (M. C.)	
VI.	हडपसर (ज. श.)	39,530	20,781	18,749	Hadapsar (C. T.)	
VII.	लोहगाव (ज. श.)	10,329	5,449	4,880	Lohagaon (C. T.)	
VIII.	खडकवासला (ज. श.)	18,070	10,334	7,736	Khadakvasla (C. T.)	
IX.	देहू (ज. श.)	4,639	2,383	2,256	Dehu (C. T.)	
X.	वडगाव शेरी (ज. श.)	32,445	17,115	15,330	Vadgaon Sheri (C. T.)	
XI.	कलास (ज. श.)	11,344	5,966	5,378	Kalas (C. T.)	
XII.	वारजे (ज. श.)	17,676	9,349	8,327	Warje (C. T.)	
XIII.	किवाळे (ज. श.)	10,359	5,431	4,928	Kivale (C. T.)	
XIV.	बोपखेल (ज. श.)	7,094	3,800	3,294	Bopkhel (C. T.)	
XV.	खराडी (ज. श.)	11,679	6,132	5,547	Kharadi (C. T.)	
XVI.	धनकावडी (ज. श.)	27,727	14,590	13,137	Dhankawadi (C. T.)	
XVII.	शिवाने (ज. श.)	8,756	4,617	4,139	Shivane (C. T.)	
XVIII.	वडगाव बीके. (ज. श.)	9,588	5,062	4,526	Vadgaon Bk. (C. T.)	
XIX.	आळंदी (न. प.)	10,249	5,601	4,648	Alandi (M)	
XX.	जुन्नर (न. प.)	21,416	11,252	10,164	Junnar (M)	
XXI.	शिरूर (न. प.)	18,410	9,425	8,985	Shirur (M)	
XXII.	दौंड (न. प.)	33,353	17,246	16,107	Daund (M)	
XXIII.	इन्दापूर (न. प.)	12,014	6,222	5,792	Indapur (M)	
XXIV.	कलंब (ज. श.)	20,833	10,700	10,133	Kalamb (C. T.)	
XXV.	भिगवान (ज. श.)	6,683	3,427	3,256	Bhigwan (C. T.)	
XXVI.	बारामती (न. प.)	44,515	23,148	21,367	Baramati (M)	
XXVII.	सासवड (न. प.)	19,536	10,071	9,465	Sasvad (M)	
XXVIII.	जेजुरी (न. प.)	7,758	4,052	3,706	Jejuri (M)	
XXIX.	शिवतकर (नीरा) (ज. श.)	9,172	4,716	4,456	Shivatkar (Nira) (C.T.)	
XXX.	भोर (न. प.)	15,065	7,722	7,343	Bhor (M)	
XXXI.	लोणाळा (न. प.)	47,987	25,942	22,045	Lonavala (M)	
XXXII.	तळेगाव दांडे (न. प.)	31,120	16,136	14,984	Talegaon Dabhade (M)	
XXXIII.	खडकाले (ज. श.)	6,001	3,136	2,865	Khadkale (C. T.)	
XXXIV.	वडगाव (ज. श.)	8,930	4,689	4,241	Vadgaon (C. T.)	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	
11. सातारा ..	एकूण/Total ..	24,51,372	12,08,375	12,42,997	Satara
	ग्रामीण/Rural ..	21,35,532	10,44,421	10,91,111	
	नागरी/Urban ..	3,15,840	1,63,954	1,51,886	
I. सातारा (न. प.) ..		95,180	49,776	45,404	Satara (M)
II. वाई (न. प.) ..		26,289	13,355	12,934	Wai (M)
III. रहिमतपूर (न. प.) ..		14,585	7,318	7,267	Rahimatpur (M)
IV. कोरेगाव (ज. श.) ..		19,733	10,157	9,576	Koregaon (C. T.)
V. सातारा रोड (ज. श.) ..		9,522	4,969	4,553	Satara Road (C. T.)
VI. फलटण (न. प.) ..		44,367	22,891	21,476	Phaltan (M)
VII. म्हसवड (न. प.) ..		18,033	9,116	8,917	Mhasvad (M)
VIII. कराड (न. प.) ..		56,819	29,322	27,497	Karad (M)
IX. पाटण (ज. श.) ..		10,179	5,253	4,926	Patan (C. T.)
X. महाबलेश्वर (न. प.) ..		10,564	5,887	4,677	Mahabaleshwar (M)
XI. पांचगणी (न. प.) ..		10,569	5,910	4,659	Panchgani (M)
12. सांगली ..	एकूण/Total ..	22,09,488	11,28,521	10,80,967	Sangli
	ग्रामीण/Rural ..	17,07,041	8,68,447	8,38,594	
	नागरी/Urban ..	5,02,447	2,60,074	2,42,373	
I. सांगली (न. प.) ..		2,26,510	1,17,823	1,08,687	Sangli (M)
II. मिरज (न. प.) ..		1,25,407	64,415	60,992	Miraj (M)
III. माधवनागर (ज. श.) ..		11,834	6,230	5,604	Madhavnagar (C. T.)
IV. तासगाव (न. प.) ..		29,392	15,204	14,188	Tasgaon (M)
V. वीटा (न. प.) ..		32,018	16,461	15,557	Vita (M)
VI. उरण इस्लामपूर (न. प.) ..		42,459	22,095	20,364	Uran Islampur (M)
VII. आष्टा (न. प.) ..		27,405	14,027	13,378	Ashla (M)
VIII. मनाडूर (ज. श.) ..		7,422	3,819	3,603	Manadur (C. T.)
13. सोलापूर ..	एकूण/Total ..	32,31,057	16,70,516	15,60,541	Solapur
	ग्रामीण/Rural ..	23,01,574	11,92,575	11,08,999	
	नागरी/Urban ..	9,29,483	4,77,941	4,51,542	
I. सोलापूर (म. न. पा.) ..		6,20,846	3,19,099	3,01,747	Solapur (M. Corpn.)
II. बार्शी (न. प.) ..		88,810	45,880	42,930	Barshi (M)
III. अक्कलकोट (न. प.) ..		35,237	17,995	17,242	Akkalkot (M)
IV. मैदगी (न. प.) ..		12,483	6,204	6,279	Maidargi (M)
V. दुधनी (न. प.) ..		10,576	5,385	5,191	Dudhani (M)
VI. मंगलवेडे (न. प.) ..		19,658	10,244	9,414	Mangalvedhe (M)
VII. पंढरपूर (न. प.) ..		79,902	41,074	38,828	Pandharpur (M)
VIII. सांगोले (न. प.) ..		20,856	10,793	10,063	Sangole (M)
IX. करमाला (न. प.) ..		19,522	10,136	9,386	Karmala (M)
X. कुर्दुवाडी (न. प.) ..		21,593	11,131	10,462	Kurduwadi (M)
14. कोल्हापूर ..	एकूण/Total ..	29,89,507	15,24,732	14,64,775	Kolhapur
	ग्रामीण/Rural ..	22,02,505	11,13,588	10,88,917	
	नागरी/Urban ..	7,87,002	4,11,144	3,75,858	
I. कोल्हापूर (म. न. पा.) ..		4,06,370	2,12,141	1,94,229	Kolhapur (M. Corpn.)
II. गांधीनगर (ज. श.) ..		12,168	6,305	5,863	Gandhinagar (C. T.)
III. पन्हाळा (न. प.) ..		2,968	1,551	1,417	Panhala (M)
IV. इचलकरंजी (न. प.) ..		2,14,950	1,13,667	1,01,283	Echalkaranji (M)
V. कयनूर (ज. श.) ..		21,029	11,102	9,927	Kabnur (C. T.)
VI. वडगाव कसबा (न. प.) ..		19,087	9,794	9,303	Vadgaon Kasba (M)
VII. जयसिंगपूर (न. प.) ..		33,766	17,235	16,531	Jaysingpur (M)
VIII. कुरुंदवाड (न. प.) ..		20,917	10,665	10,252	Kurundwad (M)
IX. कागल (न. प.) ..		19,525	9,968	9,557	Kagal (M)
X. मुरगुड (न. प.) ..		8,598	4,421	4,177	Murgud (M)
XI. गडहिंग्लज (न. प.) ..		22,386	11,602	10,784	Gadhinglaj (M)
XII. मलकापूर (न. प.) ..		5,238	2,703	2,535	Malkapur (M)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	
15. औरंगाबाद ..	एकूण/Total ..	22,13,779	11,51,693	10,62,086	Aurangabad
	ग्रामीण/Rural ..	14,88,636	7,66,816	7,21,820	
	नागरी/Urban ..	7,25,143	3,84,877	3,40,266	
I. औरंगाबाद (म. न. पा.) ..		5,73,272	3,05,372	2,67,900	Aurangabad (M. Corpn.)
II. औरंगाबाद (छा.) ..		19,437	10,916	8,521	Aurangabad (Cantt.)
III. खुलदाबाद (न. प.) ..		9,192	4,715	4,477	Khuldabad (M)
IV. कन्नड (न. प.) ..		19,879	10,290	9,589	Kannad (M)
V. सिल्लोड (न. प.) ..		28,888	15,262	13,626	Sillod (M)
VI. पैठण (न. प.) ..		27,718	14,091	13,627	Paithan (M)
VII. गंगापूर (न. प.) ..		17,153	8,915	8,238	Gangapur (M)
VIII. वैजापूर (न. प.) ..		29,604	15,316	14,288	Vaijapur (M)
16. जालना ..	एकूण/Total ..	13,64,425	6,96,798	6,67,627	Jalna
	ग्रामीण/Rural ..	11,33,697	5,77,290	5,56,407	
	नागरी/Urban ..	2,30,728	1,19,508	1,11,220	
I. जालना (न. प.) ..		1,74,985	90,600	84,385	Jalna (M)
II. भोकरदन (न. प.) ..		13,918	7,280	6,638	Bhokardan (M)
III. परतूर (न. प.) ..		23,818	12,315	11,503	Partur (M)
IV. अम्बड (न. प.) ..		18,007	9,313	8,694	Ambad (M)
17. परभणी ..	एकूण/Total ..	21,17,035	10,83,794	10,33,241	Parbhani
	ग्रामीण/Rural ..	16,40,436	8,35,976	8,04,460	
	नागरी/Urban ..	4,76,599	2,47,818	2,28,781	
I. परभणी (न. प.) ..		1,90,255	99,344	90,911	Parbhani (M)
II. पूर्णा (न. प.) ..		28,836	15,032	13,804	Purna (M)
III. जिनतूर (न. प.) ..		28,275	14,685	13,590	Jintur (M)
IV. हिंगोली (न. प.) ..		54,457	28,174	26,283	Hingoli (M)
V. कळमनुरी (न. प.) ..		15,764	8,282	7,482	Kalamnuri (M)
VI. बसमत (न. प.) ..		42,338	22,183	20,155	Basmath (M)
VII. गंगाखेड (न. प.) ..		27,651	14,339	13,312	Gangakhed (M)
VIII. सोनपेठ (न. प.) ..		10,701	5,514	5,187	Sonpeth (M)
IX. सैलू (न. प.) ..		32,388	16,699	15,689	Sailu (M)
X. मानवत (न. प.) ..		25,468	13,024	12,444	Manwath (M)
XI. पाथरी (न. प.) ..		20,466	10,542	9,924	Pathari (M)
18. बीड ..	एकूण/Total ..	18,22,072	9,37,410	8,84,662	Beed
	ग्रामीण/Rural ..	14,95,104	7,65,849	7,29,255	
	नागरी/Urban ..	3,26,968	1,71,561	1,55,407	
I. बीड (न. प.) ..		1,12,434	59,537	52,897	Beed (M)
II. गेवराई (न. प.) ..		23,665	12,263	11,402	Georai (M)
III. मांजलेगाव (न. प.) ..		34,665	17,812	16,853	Manjlegaon (M)
IV. परळी (न. प.) ..		72,670	38,040	34,630	Parli (M)
V. अंबेजोगाई (न. प.) ..		57,159	30,300	26,859	Ambejogai (M)
VI. धारूर (न. प.) ..		16,386	8,453	7,933	Dharur (M)
VII. आष्टी (ज. श.) ..		9,989	5,156	4,833	Ashti (C. T.)
19. नांदेड ..	एकूण/Total ..	23,30,374	11,97,876	11,32,498	Nanded
	ग्रामीण/Rural ..	18,24,234	9,33,311	8,90,923	
	नागरी/Urban ..	5,06,140	2,64,565	2,41,575	
I. नांदेड (न. प.) ..		2,75,083	1,43,811	1,31,272	Nanded (M)
II. वाघला (न. प.) ..		34,233	18,187	16,046	Waghala (M)
III. मुडखेड (न. प.) ..		13,956	7,177	6,779	Mudkhed (M)
IV. हदगाव (न. प.) ..		16,473	8,622	7,851	Hadgaon (M)
V. किनवट (न. प.) ..		21,917	11,433	10,484	Kinwat (M)
VI. पेंठ उमरी (न. प.) ..		8,335	4,513	3,822	Peth Umari (M)
VII. धर्माबाद (न. प.) ..		24,041	12,465	11,576	Dharmabadi (M)
VIII. कुन्डलवाडी (न. प.) ..		13,148	6,625	6,523	Kundalwadi (M)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	
IX. बिलोली (न. प.)	10,392	5,367	5,025	Biloli (M)	
X. देगलूर (न. प.)	37,912	19,327	17,885	Deglur (M)	
XI. मुखेड (न. प.)	19,646	10,345	9,301	Mukhed (M)	
XII. कंधार (न. प.)	16,639	8,964	7,675	Kandhar (M)	
XIII. लोहा (न. प.)	15,065	7,729	7,336	Loha (M)	
20. उस्मानाबाद	एकूण/Total ..	12,76,327	6,58,896	6,17,431	Osmanabad
	ग्रामीण/Rural ..	10,82,447	5,57,064	5,25,383	
	नागरी/Urban ..	1,93,880	1,01,832	92,048	
I. उस्मानाबाद (न. प.)	68,019	36,381	31,638	Osmanabad (M)	
II. कळंब (न. प.)	19,862	10,331	9,531	Kalamb (M)	
III. मुरुम (न. प.)	15,865	8,056	7,809	Murum (M)	
IV. उमरगा (न. प.)	25,130	13,278	11,852	Umarga (M)	
V. तुळजापूर (न. प.)	23,012	11,873	11,139	Tuljapur (M)	
VI. नळदूर्ग (न. प.)	12,880	6,743	6,137	Naldurg (M)	
VII. परंडा (न. प.)	14,267	7,390	6,877	Paranda (M)	
VIII. भूम (न. प.)	14,845	7,780	7,065	Bhum (M)	
21. लातूर	एकूण/Total ..	16,76,641	8,63,203	8,13,438	Latur
	ग्रामीण/Rural ..	13,34,773	6,83,066	6,51,707	
	नागरी/Urban ..	3,41,868	1,80,137	1,61,731	
I. लातूर (न. प.)	1,97,408	1,04,230	93,178	Latur (M)	
II. अहमदपूर (न. प.)	25,878	13,481	12,397	Ahmadpur (M)	
III. उदगीर (न. प.)	70,453	37,201	33,252	Udgir (M)	
IV. निलंगा (न. प.)	24,883	13,068	11,815	Nilanga (M)	
V. औसा (न. प.)	23,246	12,157	11,089	Ausa (M)	
22. बुलढाणा	एकूण/Total ..	18,86,299	9,66,017	9,20,282	Buldhana
	ग्रामीण/Rural ..	14,97,964	7,65,107	7,32,857	
	नागरी/Urban ..	3,88,335	2,00,910	1,87,425	
I. बुलढाणा (न. प.)	52,767	27,540	25,227	Buldana (M)	
II. मलकापूर (न. प.)	51,311	26,221	25,090	Malkapur (M)	
III. नानदुरा (न. प.)	31,835	16,330	15,505	Nandura (M)	
IV. जळगाव (जामोद) (न. प.)	22,344	11,545	10,799	Jalgaon (Jamod) (M)	
V. शेगाव (न. प.)	42,492	21,695	20,797	Shegaon (M)	
VI. खामगाव (न. प.)	73,692	38,562	35,130	Khamgaon (M)	
VII. चिखली (न. प.)	37,862	19,758	18,104	Chikhali (M)	
VIII. मेहकर (न. प.)	29,546	15,196	14,350	Mehkar (M)	
IX. लोणार (न. प.)	16,002	8,265	7,737	Lonar (M)	
X. सिंदखेड राजा (न. प.)	11,591	5,950	5,641	Sindkhed Raja (M)	
XI. देऊळगाव राजा (न. प.)	18,893	9,848	9,045	Deulgaon Raja (M)	
23. अकोला	एकूण/Total ..	22,14,271	11,42,148	10,72,123	Akola
	ग्रामीण/Rural ..	15,79,940	8,12,857	7,67,083	
	नागरी/Urban ..	6,34,331	3,29,291	3,05,040	
I. अकोला (न. प.)	3,28,034	1,70,943	1,57,091	Akola (M)	
II. अकोट (न. प.)	65,681	34,110	31,571	Akot (M)	
III. मुर्तिजापूर (न. प.)	34,014	17,408	16,606	Murtijapur (M)	
IV. कारंजा (न. प.)	48,866	25,162	23,704	Karanja (M)	
V. मंगरूपीर (न. प.)	23,736	12,349	11,387	Mangrulpir (M)	
VI. वाशिम (न. प.)	49,140	25,465	23,675	Washim (M)	
VII. रिसोड (न. प.)	21,338	10,900	10,438	Risod (M)	
VIII. पालूर (न. प.)	17,398	9,152	8,246	Patur (M)	
IX. बालापूर (न. प.)	32,276	16,639	15,637	Balapur (M)	
X. तेलहारा (न. प.)	13,848	7,163	6,685	Telhara (M)	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
24. अमरावती ..	एकूण/Total ..	22,00,057	11,36,314	10,63,743	Amravati
	ग्रामीण/Rural ..	14,82,928	7,63,514	7,19,414	
	नागरी/Urban ..	7,17,129	3,72,800	3,44,329	
I. अमरावती (म. न. पा.) ..		4,21,576	2,20,086	2,01,490	Amravati (M. Corpn.)
II. मोर्शी (न. प.) ..		28,571	14,775	13,796	Morshi (M)
III. वरुड (न. प.) ..		26,863	13,938	12,925	Warud (M)
IV. शेंदुरजना (न. प.) ..		19,278	9,968	9,310	Shendurjana (M)
V. दत्तापूर धामनगाव (न. प.) ..		20,328	10,530	9,798	Dattapur Dhamangaon (M)
VI. चांदुर (न. प.) ..		14,203	7,303	6,900	Chandur (M)
VII. दार्यापूर बानोसा (न. प.) ..		30,596	15,775	14,821	Daryapur Banosa (M)
VIII. अंजनगाव (न. प.) ..		41,674	21,583	20,091	Anjangaon (M)
IX. चिखलदरा (न. प.) ..		3,081	1,708	1,373	Chikhaldara (M)
X. अचलपूर (न. प.) ..		96,229	49,594	46,635	Achalpur (M)
XI. चांदुरबाजार (न. प.) ..		14,730	7,540	7,190	Chandurbazar (M)
25. यवतमाळ ..	एकूण/Total ..	20,77,144	10,64,422	10,12,722	Yavatmal
	ग्रामीण/Rural ..	17,20,213	8,79,017	8,41,196	
	नागरी/Urban ..	3,56,931	1,85,405	1,71,526	
I. यवतमाळ (न. प.) ..		1,08,578	56,335	52,243	Yavatmal (M)
II. उमरसरा (ज. प.) ..		13,238	6,990	6,248	Umarsara (CT)
III. वणी (न. प.) ..		41,992	21,764	20,228	Wani (M)
IV. राजूर (ज. श.) ..		10,890	5,683	5,207	Rajur (CT)
V. पांढरकवडा (न. प.) ..		22,813	11,711	11,102	Pandharkavda (M)
VI. घाटंजी (न. प.) ..		15,785	8,323	7,462	Ghatanji (M)
VII. उमरखेड (न. प.) ..		30,750	15,917	14,833	Umarkhed (M)
VIII. पुसद (न. प.) ..		55,931	29,225	26,706	Pusad (M)
IX. दिग्रस (न. प.) ..		33,052	17,098	15,954	Digras (M)
X. दारवा (न. प.) ..		23,902	12,359	11,543	Darwa (M)
26. वर्धा ..	एकूण/Total ..	10,67,357	5,50,370	5,16,987	Wardha
	ग्रामीण/Rural ..	7,83,840	4,03,503	3,80,337	
	नागरी/Urban ..	2,83,517	1,46,867	1,36,650	
I. वर्धा (न. प.) ..		1,02,985	53,641	49,344	Wardha (M)
II. सिंदी (न. प.) ..		11,476	5,934	5,542	Sindi (M)
III. हिंगणघाट (न. प.) ..		78,715	40,633	38,082	Hinganghat (M)
IV. पुलगाव (न. प.) ..		39,679	20,761	18,918	Pulgaon (M)
V. देवळी (न. प.) ..		13,734	6,979	6,755	Deoli (M)
VI. आर्वी (न. प.) ..		36,928	18,919	18,009	Arvi (M)
27. नागपूर ..	एकूण/Total ..	32,87,139	17,10,404	15,76,735	Nagpur
	ग्रामीण/Rural ..	12,56,225	6,49,900	6,06,325	
	नागरी/Urban ..	20,30,914	10,60,504	9,70,410	
I. नागपूर (म. न. पा.) ..		16,24,752	8,46,992	7,77,760	Nagpur (M Corpn.)
II. सावनेर (न. प.) ..		19,768	10,383	9,385	Savner (M)
III. खापा (न. प.) ..		14,278	7,256	7,022	Khapa (M)
IV. चिचोली (न. प.) ..		17,268	9,099	8,169	Chicholi (M)
V. बालानी (ज. श.) ..		11,230	6,095	5,135	Walani (C.T.)
VI. सिल्लेवाडा (ज. श.) ..		9,682	5,224	4,458	Sillewada (C. T.)
VII. कन्हान (पिपरी) (ज. श.) ..		18,693	9,679	9,014	Kanhan (Pipri) (C.T.)
VIII. टेकाडी (ज. श.) ..		17,612	9,647	7,965	Tekadi (C.T.)
IX. रामटेक (न. प.) ..		20,072	10,436	9,636	Ramtek (M)
X. कांदरी (ज. श.) ..		4,763	2,468	2,295	Kandri (C.T.)
XI. टोटलादोह (ज. श.) ..		5,658	2,968	2,690	Totaladoh (C.T.)
XII. कामटी (न. प.) ..		78,612	40,153	38,459	Kamptee (M)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.9—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
XIII. कामटी (ज. श.)	12,234	7,230	5,004	Kamptee (Cantt.)
XIV. महादुला (ज. श.)	17,145	8,888	8,257	Mahadula (C. T.)
XV. कोराडी (ज. श.)	2,462	1,271	1,191	Koradi (C. T.)
XVI. उमरेड (न. प.)	43,578	22,645	20,933	Umred (M)
XVII. वाडी (ज. श.)	21,878	11,759	10,119	Wadi (C. T.)
XVIII. डिगडोह (ज. श.)	17,376	10,016	7,360	Digdoh (C. T.)
XIX. काटोल (न. प.)	27,332	14,293	13,039	Katol (M)
XX. नरखेड (न. प.)	19,423	10,021	9,402	Narkhed (M)
XXI. मोवाड (न. प.)	7,854	4,011	3,843	Mowad (M)
XXII. कलमेश्वर (न. प.)	12,451	6,520	5,931	Kalameshwar (M)
XXIII. मोहपा (न. प.)	6,793	3,450	3,343	Mohpa (M)
28. भंडारा	एकूण/Total .. 21,07,629	10,60,275	10,47,354	Bhandara
	ग्रामीण/Rural .. 18,31,735	9,18,913	9,12,822	
	नागरी/Urban .. 2,75,894	1,41,362	1,34,532	
I. भंडारा (न. प.)	71,813	37,034	34,779	Bhandara (M)
II. वारथी (ज. श.)	7,911	4,112	3,799	Warthi (C. T.)
III. तुमसर (न. प.)	38,519	19,516	19,003	Tumsar (M)
IV. चिखला (ज. श.)	4,168	2,107	2,061	Chikhala (C. T.)
V. सीतासावंगी (ज. श.)	3,322	1,744	1,578	Sitasavangi (C. T.)
VI. तिरोंरा (न. प.)	20,509	10,344	10,165	Tirora (M)
VII. गोंदिया (न. प.)	1,09,470	56,202	53,268	Gondiya (M)
VIII. पौनी (न. प.)	20,182	10,303	9,879	Pauni (M)
29. चंद्रपूर	एकूण/Total .. 17,71,994	9,09,787	8,62,207	Chandrapur
	ग्रामीण/Rural .. 12,75,171	6,48,234	6,26,937	
	नागरी/Urban .. 4,96,823	2,61,553	2,35,270	
I. चंद्रपूर (न. प.)	2,26,105	1,19,407	1,06,698	Chandrapur (M)
II. घुगुस (ज. श.)	25,002	13,241	11,761	Ghugus (C. T.)
III. नाकोडा (ज. श.)	7,127	3,710	3,417	Nakoda (C. T.)
IV. बल्लारपुर (न. प.)	83,511	43,735	39,776	Ballarpur (M)
V. वीसापुर (ज. श.)	8,925	4,560	4,365	Visapur (C. T.)
VI. भद्रावती (ज. श.)	19,184	9,880	9,304	Bhadravati (C. T.)
VII. शिवाजीनगर (ज. श.)	13,242	7,199	6,043	Shivajinagar (C. T.)
VIII. वरोरा (न. प.)	43,721	22,976	20,745	Warora (M)
IX. ब्रह्मपुरी (न. प.)	26,631	14,222	12,409	Brahmapuri (M)
X. मूल (न. प.)	18,008	9,109	8,899	Mul (M)
XI. राजूरा (न. प.)	18,969	10,146	8,823	Rajura (M)
XII. सासती (ज. श.)	6,398	3,368	3,030	Sasti (C. T.)
30. गडचिरोली	एकूण/Total .. 7,87,010	3,98,364	3,88,646	Gadchiroli
	ग्रामीण/Rural .. 7,18,445	3,62,474	3,55,971	
	नागरी/Urban .. 68,565	35,890	32,675	
I. गडचिरोली (न. प.)	29,565	15,720	13,845	Gadchiroli (M)
II. देसाईगंज (न. प.)	19,794	10,094	9,700	Desaiganj (M)
III. अलापल्ली (ज. श.)	8,224	4,337	3,887	Alapalli (C. T.)
IV. अहेरी (ज. श.)	10,982	5,739	5,243	Aheri (C. T.)

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 1.10

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.10

ग्रामीण व नागरी भागातील मुख्यतः काम करणारे, सिमांतिक कामगार व काम न करणारे स्त्री पुरुष

Main workers, marginal workers and non-workers by sex in rural and urban area

(जनगणना / Population Census, 1991)

अनुक्रमांक. Serial No.	जिल्हा (2)	एकूण ग्रामीण नागर्य (3)	एकूण लोकसंख्या(संस्थापयीत व बेघराची धरून) Total population (including institutional and houseless population)			मुख्यतः काम करणारे / Main workers एकूण मुख्यतः काम करणारे Total Main workers (I-IX)			Total Rural/ Urban (3)	Distrit (2)	
			व्यक्ती Person (4)	पुरुष Males (5)	स्त्रिया Females (6)	व्यक्ती Person (7)	पुरुष Males (8)	स्त्रिया Females (9)			
1	बृहन्मुंबई	ग्र	99,25,891	54,60,145	44,65,746	34,34,732	29,66,082	4,68,650	T	Brihan Mumbai	
		ग्र									R
		ना.	99,25,891	54,60,145	44,65,746	34,34,732	29,66,082	4,68,650	U		
2	ठाणे	ग्र	52,49,126	27,92,874	24,56,252	19,61,704	15,12,688	4,49,016	T	Thane	
		ग्र	18,55,919	9,49,619	9,06,300	8,14,447	5,13,067	3,01,380	R		
		ना.	33,93,207	18,43,255	15,49,952	11,47,257	9,99,621	1,47,636	U		
3	रायगड	ग्र	18,24,816	9,07,907	9,16,909	7,20,103	4,56,615	2,63,488	T	Raigad	
		ग्र	14,96,176	7,35,388	7,60,788	6,14,618	3,67,629	2,46,989	R		
		ना.	3,28,640	1,72,519	1,56,121	1,05,485	88,986	16,499	U		
4	रत्नागिरी	ग्र	15,44,057	7,00,190	8,43,867	5,75,756	3,19,599	2,56,157	T	Ratnagiri	
		ग्र	14,06,001	6,30,502	7,75,499	5,35,806	2,87,016	2,48,790	R		
		ना.	1,38,056	69,688	68,368	39,950	32,583	7,367	U		
5	सिंधुदुर्ग	ग्र	8,32,152	3,89,384	4,42,768	3,18,491	1,86,290	1,32,201	T	Sindhudurg	
		ग्र	7,69,002	3,57,773	4,11,229	3,00,190	1,71,695	1,28,495	R		
		ना.	63,150	31,611	31,539	18,301	14,595	3,706	U		
6	नाशिक	ग्र	29,51,352	19,84,973	18,66,379	15,84,002	9,97,622	5,86,380	T	Nashik	
		ग्र	13,91,267	12,69,908	12,12,359	11,83,798	6,62,384	5,21,414	R		
		ना.	13,69,085	7,15,065	6,54,020	4,00,204	3,35,238	64,966	U		
7	धुळे	ग्र	25,19,663	12,87,088	12,32,575	10,04,884	6,53,767	3,51,117	T	Dhule	
		ग्र	19,99,822	10,15,876	9,83,946	8,66,441	5,35,606	3,30,835	R		
		ना.	5,19,841	2,71,212	2,48,629	1,38,443	1,18,161	20,282	U		
8	जालगाव	ग्र	31,87,634	16,42,873	15,44,941	12,79,877	8,18,245	4,61,632	T	Jalgaon	
		ग्र	23,12,965	11,87,625	11,25,340	10,32,732	6,10,049	4,22,683	R		
		ना.	8,74,669	4,55,248	4,15,421	2,47,145	2,08,196	38,949	U		

9	अहमदनगर	"	33,72,935	17,30,609	16,42,326	14,32,411	87,521	5,56,890	T	Ahmednagar
		शु	28,39,454	14,52,006	13,87,448	12,62,944	7,40,976	5,21,968	R	
		अ	5,33,481	2,78,603	2,54,878	1,69,467	1,34,545	34,922	U	
10	पुणे	"	55,32,532	28,61,460	26,71,072	20,51,679	14,42,788	6,08,891	T	Pune
		शु	27,25,503	13,67,461	13,38,042	11,79,727	7,22,451	4,57,276	R	
		अ	28,07,029	14,73,999	13,33,030	8,71,952	7,20,337	1,51,615	U	
11	सातारा	"	21,51,372	12,08,375	12,42,997	8,96,395	5,88,249	3,08,146	T	Satara
		शु	21,35,532	10,44,421	10,91,111	8,05,126	5,13,116	2,92,010	R	
		अ	3,15,840	1,63,954	1,51,886	91,269	75,133	16,136	U	
12	सांगली	"	22,09,488	11,28,521	10,80,967	8,14,726	5,91,536	2,23,190	T	Sangali
		शु	17,07,041	8,68,447	8,38,594	6,59,190	4,63,103	1,96,087	R	
		अ	5,02,447	2,60,074	2,42,373	1,55,536	1,28,433	27,103	U	
13	सोलापूर	"	32,31,057	16,70,516	15,60,541	12,48,343	8,47,683	4,00,660	T	Solapur
		शु	23,01,574	11,92,575	11,08,999	9,69,310	6,30,538	3,38,772	R	
		अ	9,29,483	4,77,941	4,51,542	2,79,033	2,17,145	61,888	U	
14	कोल्हापूर	"	29,89,507	15,24,732	14,64,775	11,69,735	8,08,772	3,60,963	T	Kolhapur
		शु	22,02,505	11,13,588	10,88,917	9,26,761	5,98,239	3,28,522	R	
		अ	7,87,002	4,11,144	3,75,858	2,42,974	2,10,533	32,441	U	
15	औरंगाबाद	"	22,13,779	11,51,693	10,62,086	8,86,480	5,62,217	3,24,263	T	Aurangabad
		शु	14,88,636	7,66,816	7,21,820	6,81,971	3,90,743	2,91,228	R	
		अ	7,25,143	3,84,877	3,40,266	2,04,509	1,71,474	33,035	U	
16	जालना	"	13,64,425	6,96,798	6,67,627	5,99,819	3,58,677	2,41,142	T	Jalna
		शु	11,33,697	5,77,290	5,56,407	5,34,220	3,03,412	2,30,808	R	
		अ	2,30,728	1,19,508	1,11,220	65,599	55,265	10,334	U	
17	परभणी	"	21,17,035	10,83,794	10,33,241	8,90,306	5,52,564	3,37,742	T	Parbhani
		शु	8,80,579	8,35,976	8,04,460	7,59,857	4,43,585	3,16,272	R	
		अ	4,76,599	2,47,818	2,28,781	1,30,449	1,08,979	21,470	U	
18	बीड	"	18,22,072	9,37,410	8,84,662	7,58,589	4,61,982	2,96,607	T	Beed
		शु	14,95,104	7,65,849	7,29,255	6,69,914	7,906	2,82,008	R	
		अ	3,26,968	1,71,561	1,55,407	88,675	4,076	14,599	U	
19	नांदेड	"	23,30,374	11,97,876	11,32,498	9,26,583	5,87,645	3,38,938	T	Nanded
		शु	18,24,234	9,33,311	8,90,923	7,90,177	4,75,609	3,14,568	R	
		अ	5,06,140	2,64,565	2,41,575	1,36,406	1,12,036	24,370	U	
20	उस्मानाबाद	"	12,76,327	6,58,896	6,17,431	5,29,425	3,34,918	1,94,507	T	Osmanabad
		शु	10,82,447	5,57,064	5,25,383	4,74,794	2,90,887	1,83,907	R	
		अ	1,93,880	1,01,832	92,048	54,631	44,031	10,600	U	

संख्या क्रमांक/TABLE No. 1.10 Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
21	लतूर		16,76,641	2,63,203	8,13,438	6,56,243	4,20,375	2,35,868	T	Latur
		म	13,34,773	6,83,066	6,61,797	5,69,251	3,44,112	2,25,139	R	
		म	3,41,868	1,80,137	1,61,731	86,992	76,263	10,729	U	
22	बुलढाना		18,36,299	9,66,617	9,20,252	8,44,348	4,95,788	3,48,560	T	Buldhana
		म	14,97,964	7,65,107	7,39,857	7,28,131	4,02,525	3,25,606	R	
		म	3,88,335	2,00,910	1,87,425	1,16,217	93,263	22,954	U	
23	अकोला		22,14,271	11,42,148	10,72,123	9,23,191	5,79,564	3,43,627	T	Akola
		म	15,79,940	8,12,857	7,67,083	7,41,781	42,846	3,13,935	R	
		म	6,34,331	3,29,291	3,05,040	1,81,410	1,51,718	29,692	U	
24	अमरावती		22,00,057	11,36,314	10,63,743	8,67,892	59,056	2,97,036	T	Amravati
		म	14,82,926	7,63,514	7,19,414	6,77,510	4,16,390	2,61,120	R	
		म	7,17,129	3,72,800	3,44,329	2,10,382	17,446	35,916	U	
25	यवतमाळ		20,77,144	10,64,422	10,12,722	9,23,950	5,54,674	3,68,576	T	Yavatmal
		म	17,20,213	87,017	8,41,196	8,21,263	4,70,411	3,50,852	R	
		म	3,56,931	1,85,405	1,71,526	1,01,987	84,263	17,724	U	
26	वार्धा		10,67,357	5,50,370	5,16,987	4,50,539	2,84,738	1,65,801	T	Wardha
		म	7,83,840	4,03,503	3,80,337	3,71,501	2,18,498	1,53,003	R	
		म	2,83,517	1,46,867	1,36,650	79,038	66,240	12,798	U	
27	नागपूर		32,87,139	17,10,404	15,76,735	11,67,907	8,36,750	3,31,157	T	Nagpur
		म	12,56,225	6,49,900	6,06,325	5,88,047	3,50,044	2,38,003	R	
		म	20,30,914	10,60,576	9,70,410	79,860	4,86,706	93,154	U	
28	भंडारा		21,07,629	10,60,275	10,47,354	9,65,020	5,45,552	4,19,468	T	Bhandara
		म	18,31,735	9,18,913	9,12,822	8,81,566	4,82,961	3,98,605	R	
		म	2,75,894	1,41,362	1,34,532	83,454	62,591	20,863	U	
29	चंद्रपूर		17,71,994	9,09,787	8,62,207	7,45,116	4,69,492	2,75,624	T	Chandrapur
		म	12,75,171	6,78,234	6,26,937	6,04,058	3,50,049	2,54,009	R	
		म	4,96,823	2,61,553	2,35,270	1,41,058	1,19,443	21,615	U	
30	गडचिरोली		1,87,010	3,98,364	3,88,646	3,58,563	2,17,292	1,41,271	T	Gadchiroli
		म	7,18,445	3,62,474	3,55,471	3,35,519	2,00,328	1,35,191	R	
		म	68,565	35,890	32,675	23,044	16,964	6,080	U	
	महाराष्ट्र राज्य		7,89,21,135	4,08,17,418	3,81,03,717	3,10,06,109	2,09,18,541	1,00,87,568	T	Maharashtra State
		म	4,83,79,549	2,45,28,080	1,38,51,669	2,13,80,650	1,27,71,175	86,09,475	R	
		म	3,05,41,586	1,62,89,338	1,42,52,248	96,25,459	81,47,366	14,78,093	U	

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.11

मुख्यतः काम करणाऱ्यांची औद्योगिक प्रकारानुसार वर्गवारी / Classification of main workers by industrial categories
(जनगणना / Population Census, 1991)

अनु. क्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	शेतकरी Cultivators			शेतमजूर Agricultural labourers			पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकार, मळे फळभाज्या आणि अनुषंगिक व्यवसाय Livestock, forestry, fishing, hunting and plantations orchards and allied activities			साणकाम व दमडकाम Mining and Quarrying			District (2)
		एकूण Total (3)	पुरुष Males (4)	स्त्रिया Females (5)	एकूण Total (6)	पुरुष Males (7)	स्त्रिया Females (8)	एकूण Total (9)	पुरुष Males (10)	स्त्रिया Females (11)	एकूण Total (12)	पुरुष Males (13)	स्त्रिया Females (14)	
1	बृहन्मुंबई	3,402	2,782	620	2,521	1,765	756	17,122	15,024	2,098	5,683	5,128	555	Brihan Mumbai
2	ठाणे	4,02,934	2,29,753	1,73,181	2,00,327	1,03,830	96,497	40,434	32,956	7,478	7,675	6,519	1,156	Thane
3	रायगड	3,22,662	1,62,191	1,60,471	1,27,102	62,433	64,669	21,238	18,132	3,106	2,663	2,163	500	Raigad
4	रत्नागिरी	3,65,462	1,63,022	2,02,440	55,470	26,158	29,312	17,475	15,904	1,571	3,491	2,434	1,057	Ratnagiri
5	शिंदुदूर्ग	1,92,648	96,502	96,146	38,813	20,343	18,470	9,835	8,612	1,223	4,619	3,538	1,081	Sindhudurg
6	नाशिक	6,85,883	3,88,831	2,97,052	3,82,696	1,63,299	2,19,397	19,027	16,313	2,714	1,312	965	347	Nashik
7	धुळे	3,77,128	2,67,599	1,09,529	3,97,693	1,84,480	2,13,213	14,592	12,611	1,981	807	590	217	Dhule
8	जळगाव	3,84,211	2,46,368	1,37,843	5,67,295	2,75,872	2,91,423	18,166	16,003	2,163	758	591	167	Jalgaon
9	अहमदनगर	6,78,288	3,91,363	2,86,925	3,80,918	1,72,166	2,08,752	21,187	16,859	4,328	1,952	1,578	374	Ahmednagar
10	पुणे	6,43,810	3,71,734	2,72,076	2,87,365	1,28,162	1,59,203	32,916	26,759	6,157	3,355	2,687	668	Pune
11	सातारा	4,41,763	2,77,491	1,64,272	1,93,410	85,296	1,08,114	16,164	13,370	2,794	1,923	1,445	478	Satara
12	सांगली	3,53,956	2,55,602	98,354	1,97,119	1,04,658	92,461	16,593	13,129	3,464	1,077	927	150	Sangli
13	सोलापूर	4,21,105	2,99,059	1,22,046	3,93,944	1,95,398	1,98,546	25,870	21,591	4,279	2,007	1,667	340	Solapur
14	कोल्हापूर	5,37,002	3,25,207	2,11,795	1,98,821	99,101	99,720	18,808	12,989	5,819	2,698	2,233	465	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3,65,178	2,17,447	1,47,731	2,51,297	1,09,365	1,41,932	11,018	9,656	1,362	914	646	268	Aurangabad
16	जालना	2,80,492	1,69,794	1,10,698	2,13,787	95,705	1,18,082	7,274	6,374	900	682	489	193	Jalna
17	परभणी	3,46,818	2,21,916	1,24,902	3,68,736	1,74,840	1,93,896	11,503	10,604	899	1,059	781	278	Parbhani
18	बीड	3,72,658	2,24,187	1,48,471	2,31,452	1,01,718	1,29,734	12,833	11,028	1,805	806	627	179	Beed
19	नांदेड	3,40,709	2,26,161	1,14,548	3,83,205	1,81,867	2,01,338	11,571	10,874	697	596	460	136	Nanded
20	उस्मानाबाद	2,14,496	1,49,081	65,415	2,17,527	99,969	1,17,558	6,069	5,251	818	1,020	775	245	Osmanabad
21	लातूर	2,58,428	1,69,580	88,848	2,56,672	1,23,636	1,33,036	5,057	4,736	321	1,601	1,239	362	Latur
22	बुलढाणा	3,29,063	1,91,088	1,37,975	3,66,758	1,70,235	1,96,523	8,066	6,946	1,120	492	342	150	Buldhana
23	अकोला	2,41,226	1,60,532	80,694	4,69,292	2,27,662	2,41,630	7,984	7,138	846	892	626	266	Akola
24	अमरावती	1,91,194	1,44,543	46,651	4,65,474	2,41,102	2,24,372	13,077	11,586	1,491	381	274	107	Amravati
25	यवतमाळ	2,49,570	1,66,692	82,878	4,94,163	2,30,461	2,63,702	12,946	11,678	1,268	5,500	4,957	543	Yavatmal
26	वर्धा	1,25,214	83,827	41,387	2,07,916	97,750	1,10,166	7,200	6,382	818	895	594	301	Wardha
27	नागपूर	2,14,646	1,37,815	76,831	2,80,181	1,26,699	1,53,482	23,424	21,178	2,246	25,596	23,408	2,188	Nagpur
28	भंडारा	3,88,544	2,11,929	1,76,615	3,15,159	1,44,530	1,70,629	18,008	16,420	1,588	5,033	3,355	1,678	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,42,426	1,52,904	89,522	2,64,959	1,11,132	1,53,827	18,076	16,439	1,637	29,032	26,956	2,076	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,01,192	1,25,844	75,348	1,03,151	45,879	57,272	8,198	7,291	907	556	341	215	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,01,72,108	62,30,844	39,41,264	83,13,223	39,05,511	44,07,712	4,71,731	4,03,833	67,898	1,15,075	98,335	16,740	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.11 - Contd.

अनु. क्रमांक	जिल्हा	वस्तुनिर्माण, प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती Manufacturing, Processing, servicing and Repairs						बांधकाम Construction			व्यापार आणि पाणिज्य Trade and Commerce			District
		घरपुती उद्योग Household Industry			इतर घरपुती उद्योग other than household Industry			एकूण Total (21)	पुरुष Males (22)	स्त्रिया Females (23)	एकूण Total (24)	पुरुष Males (25)	स्त्रिया Females (26)	
		एकूण Total (15)	पुरुष Males (16)	स्त्रिया Females (17)	एकूण Total (18)	पुरुष Males (19)	स्त्रिया Females (20)							
Serial No. (1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(2)
1	बृहन्मुंबई	50,997	38,884	12,113	12,12,966	11,13,783	99,183	1,45,539	1,33,356	12,181	8,55,297	7,65,340	89,957	Brihan Mumbai
2	ठाणे	23,404	15,696	7,708	5,59,999	5,21,939	38,060	78,589	68,672	9,917	2,60,395	2,30,698	29,697	Thane
3	रायगड	10,973	7,616	3,357	82,045	76,990	5,055	19,950	17,302	2,648	45,597	36,931	8,666	Raigad
4	रत्नागिरी	7,928	6,012	1,916	23,210	21,529	1,681	15,013	12,291	2,722	29,043	24,576	4,467	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	3,510	1,887	1,623	12,346	10,145	2,201	7,378	6,203	1,175	16,658	13,199	3,459	Sindhudurg
6	नाशिक	22,176	15,095	7,081	1,68,405	1,50,696	17,709	31,588	27,996	3,592	93,071	83,216	9,855	Nashik
7	धुळे	9,746	6,754	2,992	46,106	41,705	4,401	13,026	12,345	681	56,959	52,127	4,832	Dhule
8	जळगाव	16,411	11,854	4,557	64,407	60,113	4,294	17,576	16,918	658	76,906	72,390	4,516	Jalgaon
9	अहमदनगर	19,770	13,149	6,621	1,08,245	85,544	22,701	22,464	20,462	2,002	72,370	65,833	6,537	Ahmednagar
10	पुणे	30,779	21,058	9,721	3,34,811	3,07,560	27,251	1,12,179	93,082	19,097	2,01,224	1,74,718	26,506	Pune
11	सातारा	19,889	14,680	5,209	55,411	48,921	6,490	15,997	14,647	1,350	48,953	44,080	4,873	Satara
12	सांगली	10,533	7,842	2,691	63,247	58,070	5,177	16,240	15,315	925	56,517	51,631	4,886	Sangli
13	सोलापूर	29,444	18,042	11,402	1,29,156	94,473	34,683	24,365	22,340	2,025	84,336	77,163	7,173	Solapur
14	कोल्हापूर	25,761	18,941	6,820	1,43,823	1,36,937	6,886	26,651	24,622	2,029	87,480	79,319	8,161	Kolhapur
15	औरंगाबाद	7,953	5,745	2,208	71,148	64,908	6,240	22,003	18,472	3,531	50,695	47,263	3,432	Aurangabad
16	जालना	6,446	4,741	1,705	20,238	17,412	2,826	6,133	5,468	665	26,409	25,004	1,405	Jalna
17	परभणी	11,289	8,765	2,524	26,645	23,016	3,629	15,535	14,437	1,098	40,473	38,765	1,708	Parbhani
18	बीड	8,946	6,758	2,188	23,041	20,393	2,648	11,685	10,659	1,026	32,710	30,660	2,050	Beed
19	नांदेड	12,409	8,424	3,985	36,143	31,447	4,696	18,405	17,176	1,229	47,722	45,833	1,889	Nanded
20	उस्मानाबाद	7,501	5,815	1,686	14,022	11,846	2,176	7,682	7,171	511	18,029	16,700	1,329	Osmanabad
21	लातूर	6,044	4,765	1,279	23,145	21,327	1,818	11,100	10,666	434	36,207	34,154	2,053	Latur
22	बुलढाणा	7,881	5,862	2,019	23,067	21,434	1,633	9,798	9,256	542	37,441	35,723	1,718	Buldhana
23	अकोला	9,206	6,771	2,435	33,822	31,540	2,282	14,459	13,400	1,059	54,633	52,639	1,994	Akola
24	अमरावती	11,663	8,739	2,924	30,403	27,874	2,529	17,755	16,496	1,259	53,422	51,688	1,734	Amravati
25	यवतमाळ	10,955	8,893	2,062	25,624	22,681	2,943	15,046	13,880	1,166	40,581	38,583	1,998	Yavatmal
26	वर्धा	3,290	2,490	800	24,379	22,088	2,291	8,515	7,109	1,406	22,116	20,667	1,449	Wardha
27	नागपूर	25,351	17,387	7,964	1,45,942	1,28,454	17,488	63,592	51,192	12,400	1,35,676	1,23,109	12,567	Nagpur
28	भंडारा	70,001	30,105	39,896	48,976	35,596	13,380	10,885	9,417	1,468	34,696	31,793	2,903	Bhandara
29	चंद्रपूर	13,288	10,261	3,027	41,066	36,784	4,282	19,006	15,592	3,414	33,722	29,719	4,003	Chandrapur
30	गडचिरोली	4,887	3,613	1,274	6,045	5,403	642	3,581	3,071	510	7,181	6,503	678	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		4,98,431	3,36,644	1,61,787	35,97,883	32,50,608	3,47,275	8,01,735	7,09,015	92,720	26,56,519	24,00,024	2,56,495	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.11 - Contd.

अनु. क्रमांक	जिल्हा	परिवहन, साठवण व दळणवळण Transport, Storage and Communication			इतर सेवा Other Services			मुख्यतः काम करणारे Total Main Workers			District (2)
		एकूण Total (27)	पुरुष Males (28)	स्त्रिया Females (29)	एकूण Total (30)	पुरुष Males (31)	स्त्रिया Females (32)	एकूण Total (33)	पुरुष Males (34)	स्त्रिया Females (35)	
Serial No. (1)	(2)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(2)
1	वृहन्मुंबई	3,88,794	3,66,518	22,216	9,52,411	5,23,500	2,28,911	34,34,732	29,66,082	4,68,650	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,27,643	1,20,191	7,452	2,60,304	1,82,434	77,870	19,61,704	15,12,688	4,49,016	Thane
3	रायगड	24,205	23,660	545	63,668	49,197	14,471	7,20,103	4,56,615	2,63,488	Raigad
4	रत्नागिरी	13,139	12,760	379	45,525	34,913	10,612	5,75,756	3,19,599	2,56,157	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	6,877	6,647	230	25,807	19,214	6,593	3,18,491	1,86,290	1,32,201	Sindhudurg
6	नाशिक	43,929	42,618	1,311	1,35,915	1,08,593	27,322	15,84,002	9,97,622	5,86,380	Nashik
7	पुणे	19,628	19,397	231	69,199	56,159	13,040	10,04,884	6,53,767	3,51,117	Dhule
8	जळगाव	36,201	35,571	630	97,946	82,565	15,381	12,79,877	8,18,245	4,61,632	Jalgaon
9	अहमदनगर	25,980	25,481	499	1,01,237	83,086	18,151	14,32,411	8,75,521	5,56,890	Ahmednagar
10	पुणे	98,278	94,322	3,956	3,06,962	2,22,706	84,256	20,51,679	14,42,788	6,08,891	Pune
11	सातारा	24,384	23,969	415	78,501	64,350	14,151	8,96,395	5,88,249	3,08,146	Satara
12	सांगली	22,685	22,258	427	76,759	62,104	14,655	8,14,726	5,91,539	2,23,190	Sangli
13	सांगलीपूर	33,964	33,211	753	1,04,152	84,739	19,413	12,48,343	8,47,683	4,00,660	Solapur
14	कोल्हापूर	29,734	29,338	396	98,957	80,085	18,872	11,69,735	8,08,772	3,60,963	Kolhapur
15	औरंगाबाद	20,302	19,958	344	85,972	68,757	17,215	8,86,480	5,62,217	3,24,263	Aurangabad
16	जालना	7,572	7,467	105	30,786	26,223	4,563	5,99,819	3,58,677	2,41,142	Jalna
17	परभणी	12,952	12,793	159	55,296	46,647	8,649	8,90,306	5,52,564	3,37,742	Parbhani
18	बीड	11,691	11,566	125	52,767	44,386	8,381	7,58,589	4,61,982	2,96,607	Beed
19	नांदेड	14,123	13,928	195	61,700	51,475	10,225	9,26,583	5,87,645	3,38,938	Nanded
20	उस्मानाबाद	7,054	6,980	74	36,025	31,330	4,695	5,29,425	3,34,918	1,94,507	Osmanabad
21	लातूर	10,114	10,023	91	47,875	40,249	7,626	6,56,243	4,20,375	2,35,868	Latur
22	बुलढाणा	11,612	11,491	121	50,170	43,411	6,759	8,44,348	4,95,788	3,48,560	Buldhana
23	अकोला	22,533	22,295	238	69,144	56,961	12,183	9,23,191	5,79,564	3,43,627	Akola
24	अमरावती	22,419	22,204	215	82,104	66,350	15,754	8,87,892	5,90,856	2,97,036	Amravati
25	यवतमाळ	11,679	11,561	118	57,186	45,288	11,898	9,23,250	5,54,674	3,68,576	Yavatmal
26	वर्धा	9,499	9,333	166	41,515	34,498	7,017	4,50,539	2,84,738	1,65,801	Wardha
27	नागपूर	70,573	68,267	2,306	1,82,926	1,39,241	43,685	11,67,907	8,36,750	3,31,157	Nagpur
28	भंडारा	14,329	13,945	384	59,389	48,462	10,927	9,65,020	5,45,552	4,19,468	Bhandara
29	चंद्रपूर	16,451	16,069	382	67,090	53,636	13,454	7,45,116	4,69,492	2,75,624	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,895	1,855	40	21,877	17,492	4,385	3,58,563	2,17,292	1,41,271	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		11,60,239	11,15,676	44,563	32,19,165	24,68,051	7,51,114	3,10,06,109	2,09,18,541	1,00,87,568	Maharashtra State

आधार.—भारताची जनगणना, १९९१, मालिका १४, महाराष्ट्र, भाग दोन बी (एक)

Source.—Population Census of India, 1991, Series 14, Maharashtra, Part II, B (i)

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तद्वत्ता क्रमांक / TABLE No. 1.12

लोकसंख्या व काम करणारे यांचे वयोगट व लिंग यानुसार वर्गीकरण

Distribution of Population and Workers by age groups and sex

(जनगणना / Population Census, 1991)

(हजारत / In thousand)

एकूण / ग्रामीण / नागरी Total / Rural / Urban (1)	वय गट Age-group (2)	एकूण लोकसंख्या Total Population			काम करणारे (एकूण + सीमांतिक) Workers (Main + Marginal)		
		पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total
		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
एकूण	0-9	9,849	9,323	19,172			
Total	10-14	4,644	4,283	8,927			
	15-19	3,926	3,303	7,229	1,520	1,192	2,712
	20-24	3,686	3,493	7,179	2,702	1,711	4,413
	25-29	3,291	3,356	6,647	3,058	1,775	4,833
	30-34	2,959	2,784	5,743	2,876	1,591	4,467
	35-39	2,730	2,464	5,194	2,672	1,449	4,121
	40-44	2,220	1,960	4,180	3,971	2,272	6,243
	45-49	1,866	1,708	3,574			
	50-54	1,572	1,434	3,006	2,514	1,359	3,873
	55-59	1,172	1,074	2,246			
	60-64	1,101	1,093	2,194	1,162	550	1,712
	65-69	670	668	1,338			
	70-74	488	506	994	268	92	360
	75-79	205	212	417			
	80+	267	299	566	55	19	74
वय माहित नसलेले Age not known		171	142	313	22	9	31
	एकूण / Total	40,817	38,102	78,937	20,820	12,019	32,839
ग्रामीण Rural	0-9	6,338	6,042	12,380	397	566	963
	10-14	2,914	2,695	5,609			
	15-19	2,304	1,932	4,236	1,084	1,090	2,174
	20-24	1,972	2,014	3,986	1,598	1,491	3,089
	25-29	1,777	1,952	3,729	1,701	1,516	3,217
	30-34	1,608	1,665	3,273	1,581	1,345	2,926
	35-39	1,521	1,473	2,994	1,502	1,211	2,713
	40-44	1,256	1,247	2,503	2,334	1,955	4,289
	45-49	1,117	1,126	2,243	1,676	1,207	2,883
	50-54	988	970	1,958			
	55-59	771	728	1,499	908	499	1,407
	60-64	749	759	1,508			
	65-69	462	469	931	212	83	295
	70-74	343	361	704			
	75-79	138	147	285	40	16	56
	80+	186	206	392			
वय माहित नसलेले Age not known		83	66	149	12	7	19
	एकूण / Total	24,527	23,852	48,396	13,045	10,986	24,031

लवता कुरांक / TABLE No. 1.12—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
नागरी	0—9	3,510	3,281	6,791
Urban	10—14	1,731	1,588	3,319
	15—19	1,622	1,371	2,993	435	103	538
	20—24	1,714	1,478	3,192	1,104	220	1,324
	25—29	1,514	1,404	2,918	1,358	259	1,617
	30—34	1,351	1,119	2,470	1,295	246	1,541
	35—39	1,210	990	2,200	1,170	238	1,408
	40—44	964	712	1,676	1,637	317	1,954
	45—49	749	582	1,331	} 838	152	990
	50—54	583	465	1,048			
	55—59	401	346	747	} 253	51	304
	60—64	352	334	686			
	65—69	208	200	408	} 56	9	65
	70—74	144	146	290			
	75—79	67	65	132	} 15	3	18
	80+	81	94	175			
	वय माहित नसलेले	88	76	164	10	2	12
	Age not known						
	एकूण/Total	16,289	14,251	30,542	8,171	1,600	9,771

१. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या/AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No.1,13

धर्मानुसार लोकसंख्या/ Population by religion

(जनगणना/ Population Census, 1991)

अनु. क्रमांक Sr. No	जिल्हा (2)	बौद्ध Buddhist (3)	ख्रिस्ती Christians (4)	हिंदू Hindu (5)	जैन Jains (6)	मुस्लीम Muslims (7)	शीख Sikhs (8)	इतर धर्म व धर्ममते Other religions and persuasions (9)	धर्म न सांगितलेले Religion not stated (10)	एकूण Total (11)	जिल्हा District (9)
1	बृहन्मुंबई	5,57,089	4,41,338	67,47,676	3,53,613	16,70,170	76,892	60,165	18,948	99,25,891	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,91,446	1,62,692	43,01,877	80,053	4,71,866	18,079	4,061	16,052	52,49,125	Thane
3	रायगड	79,296	5,504	15,93,803	7,947	1,31,400	1,356	815	4,695	18,24,816	Raigad
4	रत्नागिरी	1,15,290	1,153	12,70,162	3,483	1,51,611	81	120	2,157	15,44,057	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	22,329	15,384	7,72,523	1,022	20,067	25	-	2	8,32,152	Sindhudurg
6	नाशिक	73,285	15,777	33,32,869	27,095	3,92,028	5,419	15	44	38,51,352	Nashik
7	धुळे	17,562	12,707	23,38,945	15,261	1,30,989	231	2,485	1,483	25,35,715	Dhule
8	जळगाव	1,15,464	3,774	26,88,727	22,521	3,50,811	1,464	977	3,896	31,87,634	Jalgaon
9	अहमदनगर	32,932	27,360	30,60,622	32,505	2,14,130	3,222	821	1,343	33,72,935	Ahmednagar
10	पुणे	2,66,002	92,894	47,53,854	71,712	3,20,504	17,263	7,210	3,093	55,32,532	Pune
11	सातारा	1,25,220	2,486	22,03,973	9,773	99,928	287	935	8,850	24,51,372	Satara
12	सांगली	31,452	8,376	19,31,788	73,868	1,63,334	359	210	101	22,09,483	Sangli
13	सोलापूर	37,071	6,971	28,53,476	22,692	3,09,740	256	626	225	32,31,057	Solapur
14	कोल्हापूर	41,164	13,552	26,24,172	1,24,372	1,84,824	397	329	697	29,89,507	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,93,153	12,809	15,76,756	17,283	4,07,775	2,753	632	2,618	22,13,779	Aurangabad
16	जालना	1,20,175	11,187	10,55,139	6,585	1,68,269	567	269	2,234	13,64,425	Jalna
17	परभणी	2,59,635	1,187	15,75,959	8,688	2,67,883	573	228	2,882	21,17,035	Parbhani
18	बीड	78,770	715	15,34,930	6,685	1,99,717	273	226	756	18,22,072	Beed
19	नांदेड	2,40,113	1,233	17,91,339	3,497	2,84,197	8,037	243	1,715	23,30,374	Nanded
20	उस्मानाबाद	40,727	271	11,03,807	4,747	1,22,402	59	253	4,061	12,76,327	Osmanabad
21	लातूर	71,791	515	13,79,885	4,397	2,19,876	47	93	37	16,76,641	Latur
22	बुलढाणा	2,56,992	1,304	13,96,044	10,126	2,20,338	210	618	167	18,86,299	Buldhana
23	अकोला	3,71,689	3,008	15,04,574	15,633	3,17,650	1,170	355	192	22,14,271	Akola
24	अमरावती	3,01,260	4,770	16,06,757	9,522	2,71,075	1,087	1,272	4,314	22,00,057	Amravati
25	यवतमाळ	1,93,337	2,130	17,12,887	9,183	1,56,008	1,153	848	1,598	20,77,144	Yavatmal
26	वर्धा	1,51,652	1,358	8,65,352	5,024	40,256	922	396	2,397	10,67,357	Wardha
27	नागपूर	4,93,208	23,346	25,06,571	13,987	2,29,039	12,820	2,253	5,915	32,87,139	Nagpur
28	भंडारा	2,55,968	1,892	17,92,740	1,504	39,826	1,708	9,363	4,628	21,07,629	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,39,737	7,799	14,51,183	2,841	58,773	3,815	1,777	6,069	17,71,994	Chandrapur
30	गडचिरोली	63,976	1,538	7,04,823	221	13,469	239	468	2,276	7,87,010	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		50,40,786	8,85,030	6,40,33,213	9,65,840	76,28,755	1,61,184	99,768	1,06,560	7,89,37,187	Maharashtra State

50

१. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या/AREA AND POPULATION
तक्ता क्रमांक/TABLE No.1,14
राज्यवार लोकसंख्येची ठळक वैशिष्ट्ये/Salient features of Population by State
जनगणना/ Population Census, 1991

अनु. क्रमांक Sr. No	राज्य/केन्द्रशासित प्रदेश State	क्षेत्रफल चौरस कि. मी. Area (Sq. Kms.)	लोकसंख्या Population		लोकसंख्येतील बदल Variation Population 1981-1991	शेकडा बदल Percentage Variations 1981-1991	दर हजार पुरुषांमागे	दर चौरस कि. मी. मागे	नागरी लोकसंख्येचे	साक्षरतेचे	अनुसूचित जाती/ जमातीचे एकूण	State/Union Territories
			1991	1981			स्त्रिया लोकसंख्या Population per Sq. Km. 1991	शेकडा प्रमाण Literacy percentage 1991	शेकडा प्रमाण Percentage of SC/ST to Total Population			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	आंध्रप्रदेश	2,57,045	6,65,08,008	5,35,49,673	1,29,58,335	+24.20	972	242	26.89	44.09	22.24	Andhra Prades
2	आसाम	78,438	2,24,14,322	1,98,96,843	25,17,479	+12.65	923	286	11.10	N.A.	20.23	Assam
3	अरुणाचल प्रदेश	83,743	8,64,558	6,31,839	2,32,719	+36.83	859	10	12.80	41.59	64.13	Arunachal Pradesh
4	बिहार	1,73,877	8,63,74,465	6,99,14,737	1,64,59,731	+23.54	911	479	13.14	38.48	22.22	Bihar
5	गुजरात	1,96,024	4,13,09,582	3,40,85,799	72,23,783	+21.19	934	211	34.49	61.29	22.32	Gujrat
6	गोवा	3,702	11,69,793	10,86,730	83,063	--	967	316	41.01	75.51	0.06	Goa
7	हरियाणा	44,212	1,64,63,648	1,29,22,618	35,41,030	+27.40	865	372	24.63	55.85	19.75	Haryana
8	हिमाचल प्रदेश	55,673	51,70,877	42,80,818	8,90,059	+20.79	976	93	8.69	63.86	29.56	Himachal Pradesh
9	जम्मू व काश्मीर	22,22,336	77,18,700	59,87,389	17,31,311	+28.92	N. A.	76	23.83	N. A.	N. A.	Jammu & Kashmir
10	कर्नाटक	1,91,791	4,49,77,201	3,71,35,714	7,84,14,487	+21.12	960	235	30.92	56.04	20.64	Karnataka
11	केरळ	38,863	2,90,98,518	2,54,53,680	36,44,838	+14.32	1,036	749	26.69	89.81	11.01	Kerla
12	मध्यप्रदेश	4,43,446	6,61,81,170	5,21,78,844	1,40,02,326	+26.84	931	149	23.18	44.20	37.81	Madhya Pradesh
13	महाराष्ट्र	3,07,713	7,89,37,187	6,27,84,171	1,61,53,016	+25.73	934	257	38.69	64.87	20.37	Maharashtra
14	मणिपूर	22,327	18,37,149	14,20,953	4,16,196	+29.29	958	82	27.52	59.89	36.43	Manipur
15	मेघालय	22,429	17,74,778	13,35,819	4,38,959	+32.86	955	79	18.60	49.10	85.04	Meghalaya
16	मिझोरम	21,081	6,89,756	4,93,757	1,95,999	+39.70	921	33	46.10	82.27	94.87	Mizorzm
17	नागालँड	16,579	12,09,546	7,74,930	4,34,616	+56.08	886	73	17.21	61.65	87.07	Nagaland
18	ओरिसा	1,55,707	3,16,59,736	2,63,70,271	52,89,465	+20.06	971	203	13.38	49.09	38.41	Orissa
19	पंजाब	50,362	2,02,81,969	1,67,88,915	34,93,054	+20.81	882	103	29.5	58.51	28.31	Punjab
20	राजस्थान	3,42,239	4,40,05,990	3,42,61,862	97,44,128	+28.44	910	121	22.88	38.55	29.73	Rajasthan
21	सिक्कीम	7,096	4,06,457	3,16,385	90,072	+28.47	878	57	9.10	56.94	28.29	Sikkim
22	तामीळनाडू	1,30,058	5,58,58,946	4,84,08,077	74,50,869	+15.39	974	429	34.15	62.66	20.21	Tamil Nadu
23	त्रिपुरा	10,486	27,57,205	20,53,058	7,04,147	+34.30	945	263	15.30	60.44	47.31	Tripura
24	उत्तर प्रदेश	2,94,411	13,91,12,287	11,08,62,013	2,82,50,274	+25.48	879	473	19.84	41.60	21.25	Uttar Pradesh
25	पश्चिम बंगाल	88,752	6,80,77,965	5,45,80,647	1,34,97,318	+24.73	917	767	27.48	57.70	29.22	West Bengal
26	अन्धमान व निकोबार आयलँड	8,249	2,80,651	1,88,741	91,920	+48.70	818	34	26.71	73.02	9.54	A and Nikobar Isalnd
27	चंडीगड	114	6,42,015	4,51,610	1,90,405	+42.16	790	101	89.69	77.81	16.51	Chandigarh
28	दादर व नागर हवेली.	491	1,38,477	1,03,676	34,801	+33.57	952	107	8.47	40.71	80.96	Dadar & Nagar Haveli
29	दिल्ली	1,483	94,20,644	62,20,406	32,00,238	+51.45	827	6,352	89.93	75.29	19.05	Delhi
30	लक्षद्वीप	32	51,707	40,249	11,458	+28.47	943	1,616	56.31	61.78	93.15	Lakshadweep
31	पांडेचरी	492	8,07,785	6,04,471	2,03,314	+33.64	979	1,642	64.00	74.00	16.25	Pondicherry
32	दिव आणि दमन	112	1,01,586	-	-	-	969	907	46.80	71.20	15.37	Dive and Daman
	भारत	32,87,263	84,63,02,688	68,51,84,692	16,10,16,410	+23.50	929	267	26.13	52.13	23.63	India

N. A.-उपलब्ध नाही Not available. / टीप : * १९८१ ची जनगणनेनुसार गोवा, दिव व दमन यांची माहिती वेगळी उपलब्ध नाही. / * No sepate information available for Goa, Div and Daman as per 1981 Populatons cens आधार.-भरताची जनगणना, १९९१. / Source.-Population Census of India, 1991.

१. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या/AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No.1.16

जिल्हावार अंदाजित लोकसंख्या/ Districtwise projected Population
1982-1991

(रुपये हजारत)
(Figures in thousand)

अ.क्र. क्रमिक Sr No	जिल्हा	लोकसंख्या Population 1991 जनगणना/Census	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1989	1989	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(9)
1	बृहन्मुंबई	8,243	8,478	8,725	8,966	9,212	9,473	9,733	10,008	10,275	10,556	10,853	Brihan M.
2	ठाणे	3,352	3,446	3,543	3,634	3,736	3,840	3,939	4,049	4,153	4,261	4,379	Thane
3	रायगड	1,487	1,521	1,555	1,666	1,631	1,667	1,712	1,750	1,789	1,828	1,877	Raigad
4	रत्नागिरी	2,111	2,182	2,250	2,327	2,399	2,480	2,557	2,643	2,731	2,815	2,901	Ratnagiri
5	नाशिक	2,992	3,042	3,096	3,158	3,222	3,279	3,345	3,404	3,465	3,542	3,605	Nashik
6	धुळे	2,050	2,092	2,125	2,273	2,214	2,256	2,299	2,643	2,387	2,433	2,486	Dhule
7	जळगाव	2,618	2,663	2,723	2,769	2,817	2,880	2,929	2,994	3,046	3,106	3,167	Jalgaon
8	अहमदनगर	2,708	2,760	2,814	2,877	2,934	2,985	3,051	3,111	3,180	3,243	3,307	Ahmednagar
9	पुणे	4,165	4,255	4,343	4,426	4,524	4,617	4,713	4,810	4,909	5,010	5,114	Pune
10	सातारा	2,039	2,086	2,125	2,179	2,228	2,270	2,320	2,379	2,432	2,486	2,533	Saiara
11	सांगली	1,831	1,868	1,909	1,945	1,981	2,025	2,070	2,108	2,155	2,195	2,244	Sangli
12	सोलापूर	2,610	2,676	2,729	2,790	2,845	2,915	2,979	3,038	3,113	3,175	3,245	Solapur
13	कोल्हापूर	2,506	2,548	2,604	2,649	2,701	2,754	2,800	2,855	2,911	2,968	3,026	Kolhapur
14	औरंगाबाद	2,433	2,484	2,526	2,568	2,618	2,669	2,722	2,775	2,821	2,876	2,924	Aurangabad
15	परभणी	1,829	1,861	1,903	1,938	1,974	2,018	2,056	2,101	2,140	2,188	2,236	Parbhani
16	बीड	1,486	1,521	1,555	1,583	1,618	1,653	1,690	1,728	1,766	1,805	1,845	Beed
17	नांदेड	1,749	1,784	1,817	1,851	1,892	1,920	1,955	1,991	2,023	2,065	2,103	Nanded
18	उस्मानाबाद	2,231	2,279	2,322	2,374	2,420	2,473	2,528	2,577	2,634	2,693	2,737	Osmanabad
19	बुलढाणा	1,509	1,540	1,574	1,609	1,645	1,682	1,719	1,750	1,789	1,823	1,827	Buldhana
20	अकोला	1,827	1,861	1,903	1,931	1,974	2,011	2,056	2,094	2,140	2,180	2,221	Akola
21	अमरावती	1,861	1,900	1,935	1,978	2,015	2,060	2,098	2,145	2,193	2,234	2,283	Amravati
22	यवतमाळ	1,737	1,771	1,804	1,844	1,878	1,906	1,948	1,977	2,021	2,058	2,096	Yavatmal
23	वर्धा	927	943	971	992	1,014	1,037	1,053	1,084	1,100	1,132	1,149	Wardha
24	नागपूर	2,589	2,644	2,703	2,763	2,824	2,887	2,951	3,009	3,075	3,144	3,214	Nagpur
25	भंडारा	1,838	1,880	1,922	1,971	2,015	2,053	2,106	2,152	2,200	2,249	2,291	Bhandara
26	चंद्रपूर	2,056	2,092	2,125	2,166	2,214	2,256	2,292	2,335	2,380	2,425	2,479	Chandrapur
	महाराष्ट्र राज्य	62,784	64,177	65,601	67,057	68,546	70,066	71,621	73,210	74,834	76,495	78,192	Maharashtra State

आधार.—वर्धा व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source : Direction of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

१. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या, AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक, TABLE No. 1.16

एकूण लोकसंख्येतील साक्षरतेचे दर, Literacy rate to total population

जनगणना, Population Census, 1981

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा District	साक्षर लोकसंख्या Literate Population									साक्षर लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी Lierate Population as percentage to above 0-6 age group			District (2)
		ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			एकूण/Total			व्यक्ती Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females	
		व्यक्ती Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females	व्यक्ती Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females	व्यक्ती Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	70,74,928	41,83,991	28,90,937	70,74,928	41,83,991	28,90,937	82,50	87,87	75,80	Brihan Mumb
2	ठाणे	7,60,878	4,82,519	2,78,359	22,73,796	13,31,799	9,41,997	30,34,674	18,14,318	12,20,356	69,54	77,56	60,28	Thane
3	रायगड	7,49,779	4,43,775	3,06,004	2,21,511	1,27,210	94,91,290	97,12,90	4,00,985	4,00,305	63,95	75,94	52,20	Raigad
4	रत्नागिरी	7,18,483	3,89,035	3,29,448	1,00,318	54,492	45,826	8,18,801	4,43,527	3,75,274	62,70	76,64	51,61	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	4,99,249	2,61,936	2,37,313	49,027	25,978	23,049	5,48,276	2,87,914	2,60,362	75,81	86,23	66,87	Sindhurg
6	नाशिक	10,65,699	6,85,618	3,80,081	8,82,739	5,08,266	3,743	19,48,438	11,93,884	7,54,554	62,33	73,93	49,89	Nashik
7	धुळे	7,36,260	4,78,299	2,57,961	3,27,470	1,91,576	1,35,894	10,63,730	6,69,875	3,93,855	51,22	63,13	38,78	Dhule
8	जळगाय	11,36,626	7,23,184	4,13,442	5,58,173	3,27,412	2,30,761	16,94,799	10,50,596	6,44,203	64,30	77,45	50,34	Jaigaon
9	अहमदनगर	13,36,114	8,61,172	4,74,942	3,47,051	2,04,389	1,42,662	16,83,165	10,65,561	6,17,604	61,03	75,30	45,99	Ahmednagar
10	पुणे	13,67,991	8,55,174	5,12,817	19,27,237	11,02,995	8,24,242	32,95,228	19,58,169	13,37,059	71,05	82,56	59,77	Pune
11	सांगली	11,50,353	6,83,789	4,66,564	2,19,126	1,25,333	93,793	13,69,479	8,09,122	5,60,357	66,67	80,61	53,35	Satara
12	सांगली	8,48,442	5,25,457	3,22,985	3,15,650	1,82,778	1,32,782	11,64,092	7,08,235	4,55,857	62,61	74,82	49,94	Sangli
13	सोलापूर	9,57,665	6,36,648	3,21,017	5,36,797	3,23,697	2,13,100	14,94,462	9,60,345	5,34,117	56,39	70,08	41,73	Solapur
14	कोल्हापूर	11,61,652	7,25,529	4,36,123	5,33,072	3,08,793	2,24,279	16,94,724	10,34,322	6,60,402	66,94	80,33	53,08	Kolhapur
15	औरंगाबाद	5,64,570	4,02,394	1,62,176	4,40,882	2,67,974	1,72,908	10,05,452	6,70,368	3,35,084	58,98	72,93	39,64	Aurangabad
16	जालना	3,72,861	2,77,438	95,423	1,22,777	74,887	47,890	4,95,638	3,52,325	1,43,313	46,25	64,43	27,30	Jalna
17	परभणी	5,44,317	3,99,980	1,44,337	2,50,923	1,55,444	95,479	7,95,240	5,55,424	2,39,816	47,58	64,90	29,41	Parohani
18	बीड	5,33,958	3,78,050	1,55,908	1,85,554	1,14,530	71,024	7,19,512	4,92,580	2,26,932	49,82	66,34	32,34	Beed
19	नांदेड	6,07,905	4,38,288	1,69,617	2,78,531	1,71,884	1,06,647	8,86,435	6,10,172	2,76,264	48,17	64,38	30,96	Nanded
20	उस्मानाबाद	4,47,977	2,96,097	1,51,880	1,12,353	68,888	43,465	5,60,330	3,64,985	1,95,345	54,27	63,39	39,16	Osmanabad
21	लातूर	5,49,326	3,65,656	1,83,670	1,94,230	1,20,106	74,124	7,43,556	4,85,762	2,57,794	55,57	70,47	39,74	Latur
22	बुलढाणा	7,00,610	4,56,038	2,44,572	2,39,499	1,40,727	98,772	9,40,109	5,95,765	3,43,344	61,69	76,53	46,13	Buldhana
23	अकोला	7,89,158	4,95,916	2,93,242	4,04,784	2,29,911	1,74,873	11,93,942	7,25,827	4,68,115	85,83	77,63	53,28	Akola
24	अमरावती	8,01,325	4,73,016	3,28,309	4,88,400	2,73,468	2,14,932	12,89,725	7,46,484	5,43,241	70,06	78,40	61,13	Amravati
25	यवतमाळ	7,56,444	4,83,023	2,73,421	2,33,899	1,34,447	99,452	9,90,343	6,17,470	3,72,873	57,96	70,45	44,81	Yavatmal
26	वर्धा	4,33,366	2,54,615	1,178,751	2,01,068	1,12,098	88,970	6,34,434	3,66,713	2,67,721	69,95	78,33	61,02	Wardha
27	नागपूर	5,44,506	3,91,068	2,53,428	13,92,230	7,89,369	6,02,861	20,36,736	11,80,437	8,56,299	73,64	81,79	64,74	Nagpur
28	भंडारा	9,51,595	5,90,102	3,61,493	1,92,320	1,09,844	82,476	11,43,915	6,99,946	4,43,969	64,69	78,82	50,44	Bhandara
29	चंद्रपूर	5,63,324	3,56,767	2,06,557	3,15,512	1,85,708	1,29,804	8,78,836	5,42,475	3,36,351	59,41	71,30	46,81	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,36,109	1,60,246	75,863	40,740	24,632	16,108	2,76,849	1,84,878	91,971	42,89	56,56	28,87	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	2,18,86,542	1,39,70,829	80,15,713	2,04,60,597	1,19,72,626	84,87,971	4,24,47,139	2,59,43,455	1,65,03,584	64,87	76,56	52,32	Maharashtra State

आधार - भारतीय जनगणना, १९९१, मालिका १४, भाग २ (ब)

Source.-Population Census of India, 1991, Series 14, Part II (B)

१. क्षेत्रकळ आणि लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.17

अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येतील साक्षरतेचे प्रमाण / Literacy rate of Scheduled Castes

जनगणना / Population Census, 1991

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	साक्षर लोकसंख्या Literate Population									साक्षर लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केदारी Literacy Population as percentage to total population (12)	District (2)
		ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			एकूण/Total				
(1)	(2)	एकूण Persons (3)	पुरुष Males (4)	स्त्रिया Females (5)	एकूण Persons (6)	पुरुष Males (7)	स्त्रिया Females (8)	एकूण Persons (9)	पुरुष Males (10)	स्त्रिया Females (11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई				3,84,262	2,36,437	1,47,915	3,84,262	2,36,347	1,47,915	71.58	Brihan Mumbai
2	ठाणे	27,345	16,996	10,349	1,115,028	70,969	44,059	1,42,373	87,965	54,408	65.05	Thane
3	रायगड	18,382	10,913	7,469	8,789	5,168	3,621	27,171	16,081	11,090	64.81	Raigad
4	रत्नागिरी	12,335	7,025	5,310	2,226	1,311	915	14,561	8,336	8,225	63.46	Ratnagiri
5	सिधुदुर्ग	23,205	12,615	10,590	2,256	1,268	988	25,461	13,883	11,578	69.67	Sindhudurg
6	नासिक	77,023	52,101	24,927	83,367	50,744	32,623	1,60,395	1,02,845	57,550	60.59	Nasik
7	धुळे	41,625	29,236	12,389	20,074	12,550	7,524	61,690	41,786	19,913	55.74	Dhule
8	जळगाव	82,520	53,709	23,811	43,138	27,074	16,064	1,25,658	85,783	59,875	52.35	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,40,124	95,508	44,616	35,348	22,091	13,257	1,75,472	1,17,599	57,873	51.86	Ahmednagar
10	पुणे	97,705	64,399	33,306	2,06,463	1,25,913	80,550	3,04,168	1,90,312	1,13,855	59.47	Pune
11	सातारा	91,395	98,699	32,696	20,216	12,437	7,824	1,11,656	71,136	40,520	51.77	Satara
12	सांगली	89,896	58,836	31,060	34,452	21,225	13,227	1,24,348	80,061	44,287	54.09	Sangli
13	सोलापूर	1,22,354	88,024	34,330	64,324	41,099	23,225	1,86,678	1,29,123	57,555	46.52	Solapur
14	कोल्हापूर	1,32,438	88,287	44,151	39,952	21,886	18,066	1,72,390	1,10,173	62,217	54.34	Kolhapur
15	औरंगाबाद	58,723	43,997	14,726	61,924	40,677	21,047	1,20,647	84,674	35,773	50.37	Aurangabad
16	जालना	38,323	29,890	8,433	10,729	7,107	3,622	49,052	36,997	12,055	35.94	Jalna
17	परभणी	46,928	36,358	10,570	21,028	14,273	6,755	67,956	50,631	17,325	37.77	Parbhani
18	बीड	59,613	44,046	15,567	19,905	18,242	6,663	79,518	57,288	22,230	41.64	Beed
19	नांदेड	99,422	73,779	25,643	33,277	22,287	10,990	1,32,699	96,066	36,633	40.53	Nanded
20	उस्मानाबाद	58,250	41,344	16,906	13,920	8,960	4,960	72,170	50,304	21,866	43.46	Osmanabad
21	लातूर	8,334	59,146	24,201	25,771	17,088	8,683	1,09,118	76,234	32,884	43.88	Latur
22	बुलढाणा	57,330	47,598	19,732	19,223	12,339	6,884	86,553	59,937	26,616	50.11	Buldhana
23	अकोला	86,528	58,202	28,326	32,058	19,673	12,385	1,18,586	77,875	40,711	55.49	Akola
24	अमरावती	1,41,421	88,326	53,095	55,027	32,778	22,249	1,96,448	1,21,104	75,344	61.68	Amravati
25	यवतमाळ	82,751	53,084	29,667	25,013	14,837	10,176	107,764	67,921	39,843	57.62	Yavatmal
26	वर्धा	59,639	35,638	24,001	27,627	15,816	11,807	87,262	51,454	35,808	68.58	Wardha
27	नागपूर	1,16,466	71,054	45,411	2,52,191	1,41,326	1,10,865	3,68,656	2,12,380	1,56,276	71.05	Nagpur
28	भंडारा	1,75,748	1,07,276	68,372	34,093	19,533	14,560	2,09,641	1,26,809	82,932	69.34	Bhandara
29	चंद्रपूर	96,573	60,307	36,266	61,139	36,677	24,262	1,57,712	97,184	60,526	62.85	Chandrapur
30	गडचिरोली	35,494	23,211	12,283	6,763	4,096	2,667	42,257	27,307	14,950	53.40	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	22,62,907	16,14,604	7,48,203	7,75,96,24	10,71,191	6,88,433	40,22,631	25,85,795	14,36,636	56.46	Maharashtra State

62

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या ,AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक ,TABLE No. 1.18

अनुरूचित जातीच्या लोकसंख्येतील साक्षरतेचे प्रमाण ,Literacy rate of Scheduled Castes

जनगणना ,Population Census, 1991

अनु- क्रमक Serial No.	जिल्हा	साक्षर लोकसंख्या Literate Population									साक्षर लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येची दरक्याची Lierate Population as percentage to total population (12)	District (2)
		ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			एकूण/Total				
		एकूण Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Persons	पुरुष Males	स्त्रिया Females		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई				60,054	34,407	25,647	60,054	34,407	25,647	68.24	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,49,871	1,12,142	37,729	44,797	28,598	16,199	1,94,668	1,40,740	53,928	25.84	Thane
3	रायगड	39,224	26,714	12,510	9,158	5,631	3,527	48,382	32,345	16,037	25.74	Raigad
4	रत्नागिरी	3,621	2,474	1,147	481	361	120	4,102	2,835	1,267	33.01	Ratnagiri
5	सिधुदुर्ग	1,869	1,071	789	138	85	53	2,007	1,156	851	64.62	Sindhudurg
6	नाशिक	1,85,032	1,31,124	53,908	30,425	19,254	11,171	2,15,457	1,50,378	85,079	29.83	Nasihik
7	धुळे	1,77,576	1,28,703	48,873	17,316	10,448	6,868	1,94,892	1,39,151	55,741	23.71	Dhule
8	जळगाव	69,410	51,103	18,307	1,650	1,10,386	6,064	85,860	61,489	24,371	34.70	Jalgaon
9	अहमदनगर	52,097	38,842	13,255	4,977	3,617	1,360	57,074	42,459	14,615	30.59	Ahednagar
10	पुणे	55,420	38,606	16,814	17,819	13,673	4,146	73,239	52,279	20,960	41.97	Pune
11	सातारा	6,460	4,091	2,369	1,308	809	499	7,768	4,900	2,868	52.38	Satara
12	सांगली	4,005	2,652	1,353	779	439	436	4,784	3,091	11,693	54.05	Sangli
13	सोलापूर	9,983	7,248	2,735	8,515	5,508	3,007	18,498	12,756	5,742	47.69	Solapur
14	कोल्हापूर	6,449	4,128	2,321	1,071	665	406	7,520	4,793	2,727	61.06	Kolhapur
15	औरंगाबाद	15,673	12,251	3,322	5,541	3,500	2,041	21,214	15,851	5,363	32.86	Aurangabad
16	जालना	5,505	4,404	1,101	1,482	926	556	6,987	5,330	1,557	32.08	Jalna
17	परभणी	25,161	19,888	5,273	4,068	2,717	1,351	29,229	22,605	5,524	33.78	Parbhani
18	बीड	4,558	3,535	1,023	1,487	924	563	6,045	449	1,586	38.38	Beed
19	नांदेड	67,349	50,777	16,572	1,070	7,243	3,527	78,119	58,020	20,099	36.09	Nanded
20	उस्मानाबाद	5,750	4,179	1,571	11,773	784	389	6,923	4,963	1,980	39.45	Osmanabad
21	लातूर	10,455	7,510	2,945	2,140	1,406	734	12,595	8,916	3,579	43.09	Latur
22	बुलढाणा	27,832	20,076	7,756	4,077	2,892	1,185	31,909	22,968	8,941	42.60	Buldhana
23	अकोला	52,464	35,235	17,229	11,325	6,610	4,715	63,789	41,845	21,944	51.03	Akola
24	अमरावती	93,568	61,629	31,939	19,167	11,295	7,672	1,12,735	72,924	39,811	44.57	Amravati
25	यवतमाळ	1,34,780	92,226	42,554	15,517	9,447	6,070	1,50,297	1,01,673	48,624	41.45	Yavatmal
26	वार्धा	61,988	38,063	23,925	14,689	8,526	6,163	76,677	46,589	30,088	55.43	Wardha
27	नागपूर	98,285	62,378	35,907	1,37,951	80,931	57,020	2,36,236	1,43,309	92,927	62.21	Nagpur
28	भंडारा	1,21,346	80,720	40,626	12,896	7,633	5,263	1,34,242	88,353	45,889	51.93	Bhandhara
29	चंद्रपूर	1,11,108	72,601	38,507	25,656	15,639	9,763	1,36,764	88,494	48,270	47.30	Chandrapur
30	गडचिरोली	36,523	48,731	19,792	6,652	4,575	2,077	75,175	53,306	21,869	30.40	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	16,65,362	11,63,201	5,02,161	4,87,879	2,99,183	1,88,696	21,53,241	14,62,284	6,90,857	36.79	Maharashtra State

आधार - भारतीय जनगणना, १९९१, मालिका १४.

Source.-Population Census of India, 1991, Series 14.

1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.19

बिगर शेती व्यवसायातील कामगारांचे मुख्य व्यवसायगटानुसार वर्गीकरण

Occupational classification of persons at work other than cultivation into main divisions

जनगणना / Population Census, 1981

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	ग्रामीण नागरी एकूण	धंदेवाईक, तंत्र विशारद आणि तत्सम लोक Professional technical and related workers	प्रशासकीय, कार्यकारी आणि व्यवस्थापकीय काम करणारे Administrative, executive and managerial workers	कारकून व तत्सम काम करणारे Clerical and related workers	विक्रेते Sales workers	सेवा क्षेत्रातील Service workers	शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय करणारे, फासे पारधी, लाकूडतोडे आणि तत्सम काम करणारे Farmers, fishermen, hunters, loggers and related workers	उत्पादन व तत्सम क्षेत्रातील, परिवहन सामुग्री चालक आणि मजूर Production and related workers, transport equipment operators and labourers	अवर्गीकृत Workers not classified by occupations	एकूण Total	Rural Urban Total	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(3)	(2)
1	बृहन्मुंबई	ग्रा ना ए	2.20.685 2.20.685	1.36.395 1.36.395	4.00.221 4.00.221	3.99.108 3.99.108	2.87.363 2.87.363	28.703 28.703	12.75.066 12.75.066	1.06.869 1.06.869	28.54.410 28.54.410	R U T	Brihan Mumbai
2	ठाणे	ग्रा ना ए	15.699 38.652	4.219 15.076	20.840 68.030	18.048 53.452	13.822 30.897	26.213 4.670	1.46.630 2.38.177	21.146 30.442	2.66.611 4.79.486	R U T	Thane
3	रायगड	ग्रा ना ए	10.339 6.438	2.792 2.260	10.185 7.669	9.394 9.436	8.269 6.543	16.135 3.859	64.399 24.577	3.974 1.663	1.25.487 62.445	R U T	Raigad
4	रत्नागिरी	ग्रा ना ए	18.583 5.695	2.712 1.763	12.513 7.130	15.585 6.131	9.431 4.890	29.480 1.476	55.626 13.597	3.658 747	1.47.587 41.429	R U T	Ratnagiri
5	नाशिक	ग्रा ना ए	15.207 21.207	2.506 11.836	11.544 26.504	13.654 30.983	8.171 19.459	11.259 3.195	62.304 1.31.093	5.694 6.185	1.30.340 2.50.464	R U T	Nasik
6	धुळे	ग्रा ना ए	10.419 7.767	1.518 3.801	7.841 10.333	11.216 15.836	6.165 8.478	11.114 2.261	30.503 37.911	4.168 1.941	82.944 88.323	R U	Dhule
		ए	18.186	5.319	18.174	27.052	14.543	13.375	68.414	6.109	1.71.272		

7	त्रळगाव	शा.	15,868	2,364	11,579	15,950	8,330	11,836	46,387	5,904	1,18,212	R	Jalgaon
		ना.	11,110	4,666	15,989	23,668	12,141	2,382	57,473	4,905	1,32,332	U	
		ए.	26,973	7,030	27,568	39,618	20,471	14,218	1,03,860	10,809	2,50,544	T	
8	अहमदनगर	शा.	20,349	3,408	16,101	17,793	13,378	14,765	82,048	8,345	1,76,187	R	Ahmednagar
		ना.	10,335	8,302	12,879	12,776	10,196	1,402	37,864	2,895	96,651	U	
		ए.	30,684	11,710	28,980	30,569	23,574	16,167	1,19,912	11,240	2,72,838	T	
9	पुणे	शा.	18,620	3,681	17,185	15,875	13,595	18,220	90,312	11,301	1,88,790	R	Pune
		ना.	57,997	37,097	79,390	54,753	56,225	7,839	2,61,449	17,659	5,72,409	U	
		ए.	76,617	40,778	96,575	70,628	69,820	26,059	3,51,761	28,960	7,61,190	T	
10	सातारा	शा.	18,779	2,882	14,968	12,766	8,718	9,746	59,234	6,601	1,33,691	R	Satara
		ना.	8,611	3,185	9,286	10,161	6,848	1,313	22,404	873	62,681	U	
		ए.	27,390	6,067	24,254	22,927	15,566	11,059	81,638	7,474	1,96,372	T	
11	सांगली	शा.	15,201	2,590	11,993	8,988	5,840	9,613	41,910	3,803	99,938	R	Sangali
		ना.	9,770	2,752	11,695	13,004	7,588	1,252	37,965	2,285	86,312	U	
		ए.	24,971	5,342	23,688	21,992	13,428	10,865	79,875	6,088	1,86,250	T	
12	सोलापूर	शा.	12,885	2,800	9,709	13,784	9,424	25,767	62,676	4,978	1,42,022	R	Solapur
		ना.	15,717	5,496	19,417	28,892	16,174	2,409	1,19,311	4,421	2,11,838	U	
		ए.	28,602	8,296	29,126	42,676	25,598	23,176	1,81,987	9,399	3,53,860	T	
13	कोल्हापूर	शा.	14,790	3,236	15,868	10,706	8,336	7,791	69,880	6,684	1,37,290	R	Kolhapur
		ना.	13,144	7,922	20,097	21,851	13,273	1,808	79,943	3,225	1,61,263	U	
		ए.	27,934	11,158	35,965	32,557	21,609	9,599	1,49,823	9,909	2,98,553	T	
14	औरंगाबाद	शा.	11,048	1,932	8,979	12,623	8,154	9,925	42,256	4,309	99,227	R	Aurangabad
		ना.	14,271	7,272	19,675	14,327	13,321	2,424	55,709	3,400	1,30,401	U	
		ए.	25,319	9,204	28,654	26,950	21,475	12,349	97,965	7,709	2,29,628	T	
15	परभणी	शा.	7,457	1,091	5,135	9,768	6,438	21,275	37,128	2,018	90,309	R	Parbhani
		ना.	7,802	3,972	10,370	13,515	8,247	2,370	26,724	1,553	74,555	U	
		ए.	15,259	5,063	15,505	23,283	14,685	23,545	63,852	3,571	1,64,864	T	
16	बीड	शा.	7,757	1,249	6,055	7,952	5,840	16,465	30,749	2,322	78,388	R	Beed
		ना.	6,424	3,712	7,211	5,596	5,381	1,016	18,210	705	48,253	U	
		ए.	14,181	4,961	13,266	13,548	11,221	17,481	48,959	3,027	1,26,641	T	
17	नांदेड	शा.	8,285	2,512	7,424	10,431	7,540	19,613	35,673	2,689	94,167	R	Nanded
		ना.	7,638	4,216	9,826	10,377	7,326	1,618	26,145	1,584	68,733	U	
		ए.	15,923	6,728	17,250	20,808	14,866	21,231	61,818	4,273	1,62,900	T	
18	उस्मानाबाद	शा.	13,419	2,529	8,753	12,524	7,935	19,934	36,644	3,360	1,05,101	R	Osmanabad
		ना.	8,597	2,541	9,371	11,118	8,463	1,528	22,937	1,082	65,638	U	
		ए.	22,018	5,070	18,124	23,642	16,398	21,462	59,581	4,442	1,70,739	T	
19	बुलढाणा	शा.	8,527	1,176	5,546	9,536	4,163	4,731	25,895	1,216	60,788	R	Buldhana
		ना.	6,150	3,278	8,318	9,899	6,678	1,208	17,876	658	54,066	U	
		ए.	14,677	4,454	13,864	19,435	10,841	5,939	43,771	1,874	1,14,854	T	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.19 — Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(3)	(2)
20	अकोला	ग्र.	10,543	1,096	7,352	9,158	5,947	4,229	29,677	1,682	69,685	R	Akola
		ना.	7,948	3,982	11,750	16,154	11,334	1,625	35,844	928	89,564	U	
		ए.	18,491	5,078	19,102	25,312	17,281	5,854	65,521	2,610	1,59,249	T	
21	अमरावती	ग्र.	10,140	1,438	7,339	7,594	4,564	9,294	23,108	2,226	65,703	R	Amravati
		ना.	11,286	3,785	14,046	18,552	11,683	2,923	42,789	2,258	1,07,322	U	
		ए.	21,426	5,223	21,385	26,146	16,247	12,217	65,897	4,484	1,73,025	T	
22	यवतमाळ	ग्र.	9,438	371	7,228	10,488	5,453	6,630	33,614	3,218	76,440	R	Yavatmal
		ना.	6,341	934	8,187	10,143	6,036	1,107	19,364	1,508	53,618	U	
		ए.	15,779	1,305	15,415	20,631	11,489	7,737	52,978	4,726	1,30,058	T	
23	वर्धा	ग्र.	5,803	725	4,328	4,300	2,738	4,903	18,730	2,686	44,213	R	Wardha
		ना.	4,895	2,044	7,195	7,507	4,362	607	19,920	904	47,415	U	
		ए.	10,698	2,769	11,523	11,787	7,100	5,510	38,650	3,590	91,628	T	
24	नागपूर	ग्र.	7,828	1,256	7,020	6,181	6,610	12,894	72,140	3,403	1,17,332	R	Nagpur
		ना.	34,565	10,593	51,378	51,493	32,587	5,874	1,74,865	9,127	3,70,484	U	
		ए.	42,394	11,849	58,398	57,674	39,197	18,768	2,47,005	12,530	4,87,816	T	
25	भंडारा	ग्र.	11,022	2,074	9,301	10,131	7,672	12,761	1,12,164	5,595	1,70,720	R	Bhandara
		ना.	5,612	891	7,606	9,434	4,906	908	30,777	916	61,050	U	
		ए.	16,634	2,965	16,907	19,565	12,578	13,669	1,42,941	6,511	2,31,770	T	
26	चंद्रपूर	ग्र.	12,360	4,373	11,137	10,714	10,040	23,247	62,337	4,629	1,38,833	R	Chandrapur
		ना.	6,018	859	8,269	7,380	5,500	1,649	33,122	1,079	63,875	U	
		ए.	18,378	5,232	19,406	18,094	15,540	24,896	95,459	5,708	2,02,708	T	
महाराष्ट्र राज्य	ग्र.	3,10,358	56,529	2,55,923	2,85,154	1,96,572	3,57,839	13,72,024	1,25,608	29,60,007	R	Maharashtra State	
	ना.	5,54,678	2,88,630	8,61,944	8,65,636	6,05,899	87,312	28,61,111	2,09,810	63,35,020	U		
	ए.	8,65,036	3,45,159	11,17,868	11,50,790	8,02,470	4,45,151	42,33,134	3,35,418	92,95,027	T		

आधार.—भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, महाराष्ट्र, भाग दोन -ब (दोन)

Source.—Population Census of India, 1981, Series 12, Maharashtra, Part - II - B (ii).

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.20

राज्यातील विगरशेती व्यवसायातील कामगारांचे व्यवसायानुसार वर्गीकरण (विभाग, गट वगैरे प्रमाणे)

Occupational classification of persons at work other than cultivation (according to divisions, groups etc.)

जनगणना / Population Census, 1981

विभाग, गट (राष्ट्रीय उद्योग वर्गीकरण)	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	Division, group (National Classification of Occupation)
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
D-01-व्यावसायिक, सांख्यिक व संवधी कामगार	8,65,036	3,10,358	5,54,678	Professional, technical and related workers
00-भौतिक शास्त्रज्ञ	10,451	1,176	9,275	Physical Scientists
01-भौतिक शास्त्र तंत्रज्ञ	3,137	652	2,485	Physical Science technicians
02-वास्तु शास्त्रज्ञ, अभियंता, तंत्रशास्त्रज्ञ व सर्वेक्षक	66,658	9,102	57,556	Architects, engineers, technologists and surveyors.
03-अभियांत्रिकी तंत्रज्ञ	47,030	7,823	39,207	Engineering technicians
04-विमान व जहाजावरील अधिकारी	3,295	57	3,238	Air crafts and ships officers
05-जीव शास्त्रज्ञ	6,809	2,073	4,736	Life scientists
06-जीवशास्त्र तंत्रज्ञ	7,905	3,727	4,178	Life science technicians
07-भिषक व शल्य चिकित्सक (दंत वैद्यकीय व पशुवैद्यकीय शल्य चिकित्सक धरून)	61,932	19,078	42,854	Physicians and surgeons (including dental and veterinary surgeons).
08-शुभ्रूपा व इतर वैद्यकीय तंत्रज्ञ	75,327	25,304	50,023	Nursing and other medical health technicians
09-शास्त्रीय, वैद्यकीय व तांत्रिक व्यक्ती	7,023	635	6,388	Scientific, medical and technical persons
10-गणितज्ञ, आकडे शास्त्रज्ञ व संवधी कामगार	1,709	103	1,606	Mathematicians, statisticians and related Workers.
11-अर्थशास्त्रज्ञ व संवधी कामगार	193	15	178	Economists and related workers
12-लेखापाल, लेखापरिक्षक व संवधी कामगार	62,105	3,099	59,006	Accountants, auditors and related workers
13-समाज शास्त्रज्ञ व संवधी कामगार	17,236	8,914	8,322	Social scientists and related workers
14-कायदा शास्त्रज्ञ	17,341	1,692	15,649	Jurists
15-गिष्क	4,05,997	2,08,097	1,97,900	Teachers
16-कवि, लेखक, पत्रकार व संवधी कामगार	4,692	211	4,481	Poets, authors, journalists and related workers.
17-शिल्पकार, रंगारी, छायाचित्रकार व संवधी निर्मिती कलाकार	16,854	1,456	15,398	Sculptors, painters, photographers and related creative artists.
18-स्वराशिल्पी व प्रयोग करणारे कलावंत	20,552	6,006	14,546	Composers and performing artists
19-अवर्गीकृत व्यावसायिक कामगार	28,787	11,136	17,651	Professional workers n. e. c.
D-2-प्रशासकीय, कार्यकारी व व्यवस्थापकीय कामगार	3,45,159	56,529	2,88,630	Administrative, executive and managerial workers.
20-संसदून आलेख व प्राविमसंख्या पदाधिकारी	5,554	3,860	1,694	Elected and legislative officials
21-शासकीय व स्थानिक सहायक प्रशासकीय व कार्यकारी पदाधिकारी	52,463	17,905	34,558	Administrative and executive officials Government and local bodies.
22-संचालक व व्यवस्थापक, घाऊक व किरकोळ व्यापार	88,423	14,791	73,632	Working proprietors, directors and managers, wholesale and retail trade.
23-संचालक व व्यवस्थापक, आर्थिक संस्था	18,145	2,746	15,399	Directors and managers, financial institutions
24-मालक, संचालक व व्यवस्थापक, खणकाम, वाहतूक व पर्यटन व ताराम उद्योग	1,15,278	8,110	1,07,168	Working proprietors, directors and managers, mining, construction, manufacturing and related concerns.
25-मालक, संचालक, व्यवस्थापक व संचालित कार्यकारी, अभिकारी, परिवहन, साठवण व दळणवळण	16,255	1,625	14,630	Working proprietors, directors, managers and related executives, transport, storage and communications.
26-मालक, संचालक व व्यवस्थापक-इतर सेवा	39,649	6,316	33,333	Working proprietors, directors and managers other services.
29-इतर व नल्लेखिलले प्रशासकीय कार्यकारी व इतर व्यवस्थापकीय कामगार	9,389	1,173	8,216	Administrative, executive and managerial workers n. e. c.

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.20—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
D- 3-लिपिक व संबंधी कामगार.	11,17,867	2,55,923	8,61,944	Clerical and related workers
30-लिपिक व इतर पर्यवेक्षक	1,23,688	18,132	1,05,556	Clerical and other supervisors
31-ग्राम अधिकारी	53,292	44,849	8,443	Village officers
32-लघुलेखक, टंकक, छिद्रांक टंकक.	63,311	3,381	59,930	Stenographers, typists and card and type punching operators.
33-लेखाकार, रोखपाल व संबंधी कामगार	1,19,215	15,606	1,03,609	Book keepers, cashiers and related workers
34-गणक यंत्र चालक	2,754	361	2,393	Computing machine operators
35-लिपिक व संबंधी कामगार.	6,48,423	1,39,226	5,09,197	Clerical and related workers
36-परिवहन व दळणवळण पर्यवेक्षक	22,663	6,934	15,729	Transport and communication supervisors
37-परिवहन, वाहक व रक्षक	34,926	11,713	23,213	Transport, conductors and guards
38-डाक वितरक व संबंधी कामगार	26,421	12,914	13,507	Mail distributors and related workers
39-दूरध्वनी व तार चालक	23,173	2,807	20,366	Telephone and telegraph operators
D- 4-विक्रेते	11,50,790	2,85,154	8,65,636	Sales workers
40-घाऊक व किरकोळ व्यापारी व दुकानदार	6,15,260	1,98,328	4,16,932	Merchants and shopkeepers, wholesale and retail trade.
41-वस्तुनिर्माण प्रतिनिधी	17,895	3,526	14,369	Manufacture agents
42-तांत्रिक विक्रेते व वाणिज्यिक प्रवासी	4,686	286	4,400	Technical salesmen and commercial travellers.
43-विक्रेते, मदतनीस व संबंधी कामगार.	4,48,739	76,436	3,72,303	Salesmen, shop assistants and related workers.
44-विमा, स्थावर मालमत्ता, ठेवी व व्यवसाय सेवा-विक्रेते व लिलायदार.	47,682	2,789	44,793	Insurance, real estate, securities and business service salesmen and auctioneers.
45-सावकार व तारण व्यवसायी	3,172	361	2,811	Money-lenders and pawn brokers
49-इतर अवर्गीकृत विक्री कामगार	13,457	8,430	10,027	Sales workers n. e. c.
D- 5-सेवा कामगार	8,02,471	1,96,572	6,05,899	Service workers
50-उपहार गृह व खानावळ धालक	57,952	23,703	34,249	Hotel and restaurant keepers
51-गृहचालक, अभीक्षिका व उपस्थापक (घरगुती व संस्थांचे).	2,641	461	2,180	House keepers, matrons and stewards (Domestic and institutional).
52-स्वयंपाकी, काढपी, कलाल व इतर तत्संबंधी कामगार (घरगुती व संस्थांचे).	1,48,319	23,352	1,24,967	Cooks, waiters, bartenders and related workers (domestic and institutional).
53-इतरत्र न उल्लेखिलेले, घरकाम करणारे व घर व्यवस्था पहाणारे.	1,26,679	11,982	1,14,697	Maid and other house keeping service Workers n. e. c.
54-इमारत राखणदार, सफाईगार, स्वच्छक आणि तत्सम कामगार	1,16,019	19,439	96,580	Building care takers, sweepers, cleaners and related workers.
55-धुलाई कामगार व डस्ट्री करणार	40,450	11,582	28,868	Launders, dry cleaners and pressers
56-केशप्रसाधनकार, न्हावी, प्रसाधनकार व इतर.	77,884	47,928	29,956	Hair dressers, barbers, beauticians and related workers.
57-रक्षा सेवा कामगार	2,14,844	54,277	1,60,567	Protective service workers
59-इतर अवर्गीकृत सेवा कामगार	17,681	3,847	13,836	Service workers n. e. c.
D- 6-शेतकरी, मच्छिमार, फासेपारधी, लाकूडतोड आणि तत्सम कामगार.	4,45,151	3,57,839	87,312	Farmers, fishermen, hunters, loggers and related workers.
60-शेतमळे, दुग्धव्यवसाय व इतर व्यवस्थापक आणि पर्यवेक्षक.	9,472	5,390	4,082	Farm plantation, dairy and other managers and supervisors.
61-शेतकरी.	1,575	1,143	432	Cultivators
62-शेतकृत्यांलातीरिक्त इतर शेतती कामगार	61,214	49,331	11,883	Farmers, other than cultivators
63-शेतगजूर				Agricultural labourers
64-मळे मजूर आणि तत्सम कामगार	7,595	6,684	911	Plantation labourers and related workers
65-इतर शेतती कामगार	2,26,216	1,85,836	40,380	Other farm workers
66-जागल कामगार	59,386	48,926	10,460	Forestry workers
67-शिकारी आणि तत्सम कामगार	3,035	2,815	220	Hunters and related workers
68-मच्छिमार आणि तत्सम कामगार	76,660	57,714	18,946	Fishermen and related workers
D-7-8-9-उत्पादन व तत्सम क्षेत्रातील आणि परिवहन सामग्री चालक आणि मजूर.	42,33,135	13,72,024	28,61,111	Production and related workers, transport equipment operators and labourers.
71-खाण कामगार, दगड खाण कामगार, विहिरी खोदणारे आणि तत्सम कामगार.	86,215	26,076	10,139	Miners, quarrymen, well drillers and related workers.
72-धातुचे प्रक्रिया करणारे	63,041	18,861	44,180	Metal processors
73-लाकूडकाम करणारे	14,967	4,489	10,478	Wood preparation workers
74-रासायनिक प्रक्रिया करणारे व इतर.	84,207	16,092	68,115	Chemical processors and related workers

तक्ता क्रमांक : TABLE No. 1.20—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(1)
75-कापड़कार, बिनकर, रगारी आणि तस्म कामगार	6,11,144	1,04,261	5,06,883	Spinners, weavers, knitters, dyers and related workers.
76-जमडो कामगार, खीमर मारदी करणार, केसाळ कापडी कामगार	3,883	1,597	2,286	Tanners, fellmongers and pelt dressers
77-अन्न व पेय करणार, जमगार	1,66,914	84,572	82,342	Food and beverage processors
78-तंबाखू व तंबाखू व पदार्थ करणार	1,38,693	77,920	60,773	Tobacco preparers and tobacco product makers.
79-शिपी, कासाळ शिवणार, शिलाई कामगार व सजावक	2,67,533	1,02,314	1,65,219	Tailors, dress makers, sewers, upholsterers
80-पायब्राण कारागार आणि वामडगळ्या वस्तू बनविणार	74,616	36,486	38,130	Shoemakers and leather goods makers
81-सुपार, लाकडाची कामां व लाकडाचे तस्म काम करणार	2,07,621	95,385	1,12,236	Carpenters, cabinet and related wood workers.
82-दगडफाळे व कोरणां	47,049	33,796	13,253	Stone cutters and carvers
83-लोहार, अवजार बनवणार व यांत्रिक अवजारे बालक	2,16,316	57,605	1,58,716	Blacksmiths, tool makers and machine tool operators.
84-यंत्र जोडारी, यंत्र उभारणार आणि यंत्र अवजार रचणार करणार	3,27,860	56,327	2,71,533	Machinery fitters, machine assemblers and precision instrument makers (except electrical).
85-दगड जोडारी व संवेदीत बीज व इलेक्ट्रॉनी कामगार	1,86,614	55,774	1,30,840	Electrical fitters and related electrical and electronic workers.
86-प्रक्षेपण केंद्र व जमी उपकरण बालक आणि यंत्रविज्ञ प्रक्षेपक	4,101	843	3,258	Broadcasting station and sound equipment operators and cinema projectionists.
87-नाळ कारागीर, संधाती, धातुचे पत्र व कोयलागार	63,213	11,734	51,479	Plumbers, welders, sheet metal and structural metal preparers and erectors.
88-ज्वेलरी व मान्यवाम धातुचे काम करणार व ज्वेलरी (छपाई यंत्रविज्ञ)	60,335	16,665	43,670	Jewellery and precious metal workers and metal engravers (except printing).
89-कांच कारागार, कुंभार व तस्म कामगार	1,05,736	68,447	37,289	Glass formers, potters and related workers
90-रबर, प्लास्टिकच्या वस्तू करणार	41,409	6,620	34,789	Rubber and plastic product makers
91-कागड व पत्राच्या वस्तू बनविणार	11,369	2,853	8,516	Paper and paper board product makers.
92-मुद्रण व तस्म यंत्रांसाठी कामगार	65,178	6,466	58,712	Printing and related workers
93-रगारी	41,438	4,788	36,650	Painters
94-उत्पादन यंत्रांसाठी तस्म इतर न घडलेल्या कामगार	1,04,071	59,521	44,550	Production and related workers n. e. c.
95-बिटा रचणार व इतर बांधकाम कामगार	3,05,655	1,63,062	1,42,593	Brick layers and other construction workers
96-इतर उभिन व तस्म उपकरण बालक व यंत्राकार	39,670	13,164	26,506	Stationary engines and related equipment operators, oilers and greasers.
97-उत्पादन यंत्रांसाठी तस्म यंत्राचे बालक माल मारणार व उतराणार	2,37,864	48,368	1,89,496	Material handling and related equipment operators, loaders and unloaders.
98-परिवहन उपकरण बालक	3,72,771	84,762	2,88,009	Transport equipment operators
99-इतर अवगोक्त कामगार	3,33,652	1,13,181	2,20,471	Labourers n. e. c.
D-X-नावसायिक वर्गीकरण न केलेले कामगार	3,35,418	1,25,608	2,09,810	Workers not classified by occupations
X-0-काम शोधणार नवीन कामगार	New workers seeking employment
XI-जमगारो करताना व येण्यासारखे किंवा अपुऱ्या वर्णनावे. अवस्थायी कामगार	2,08,042	81,193	1,26,849	Workers reporting occupations unidentifiable or inadequately described.
X9-जमगारो नोदणारे अवस्थायी न करणारे कामगार	1,27,375	44,415	82,960	Workers not reporting any occupations.

आधार.—भारतीय जनगणना, 1981, मालिका १२, भाग तीस अ आणि ब (द्वि.)

Source.—Census of India, 1981, Series 12, Part-III A & B (ii).

1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या/

तयता क्रमांक/

औद्योगिक गटानुसार काम करणाऱ्यांचे /

Industrial classification of persons at work other than cultivation

जनगणना/

शेती, शिकार, जंगलउद्योग आणि मत्स्यव्यवसाय Agriculture, hunting forestry and fishing									
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	कृषी उत्पादन Agricultural Production	मळे Plantations	पशुधन उत्पादन Live-stock production	कृषी सेवा Agricultural services	शिकार, सायबळात पकडणे, खळाचा प्रसार Hunting, trapping and game propagation	जंगल सधर्षन आणि लाकूडतोड Forestry and logging	मत्स्यव्यवसाय Fishing	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मंदई	294	344	19,440	598	51	401	9,471	30,599
2	ठाणे	399	6,073	4,639	2,117	21	2,951	16,782	32,982
3	रायगड	612	1,353	1,971	972	21	3,791	11,068	19,788
4	रत्नागिरी	275	2,095	2,047	1,268	16	13,670	11,432	30,809
5	भांडीस	533	644	5,634	4,533	61	3,121	1,189	15,715
6	धुळे	367	616	7,002	3,451	..	2,340	577	14,353
7	जळगाव	971	1,139	5,563	4,136	476	1,874	2,209	16,368
8	अहमदनगर	1,450	552	7,838	8,277	20	824	1,008	19,969
9	पुणे	686	450	14,929	8,752	81	2,241	2,690	29,829
10	सातारा	590	266	4,931	3,133	30	1,950	1,284	12,184
11	श्रीगंगोत्री	197	624	6,659	3,965	48	302	210	12,005
12	सह्याद्री	891	350	21,513	4,718	45	614	1,187	29,318
13	कोल्हापूर	428	213	6,581	2,908	36	547	590	11,303
14	कोरगाव	754	375	5,684	6,052	29	1,395	654	14,943
15	परभणी	442	243	13,474	10,645	135	795	976	26,710
16	बीड	166	125	9,471	8,232	176	275	413	18,858
17	नांदेड	741	1,071	13,056	6,039	138	543	713	22,301
18	उस्मानाबाद	595	201	15,941	5,562	15	340	88	22,742
19	मुलडाणा	166	112	2,977	2,667	169	744	751	7,588
20	अकोला	238	444	2,133	2,743	220	520	868	7,166
21	अमरावती	129	821	3,832	5,874	326	1,894	679	13,555
22	यवतामळ	67	98	2,077	3,219	537	1,113	2,080	9,191
23	वर्धा	99	107	1,935	3,040	207	459	632	6,479
24	नागपूर	253	3,340	3,589	6,947	249	2,858	3,306	20,542
25	नांदेड	179	108	1,742	4,758	11	4,485	4,530	15,813
26	वैदर्भ	305	677	3,373	8,023	5	9,369	5,802	27,554
महाराष्ट्र राज्य		11,825	22,437	1,88,029	1,22,629	3,123	59,426	81,189	4,88,657

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.21

(शेतीव्यतिरिक्त) वर्गीकरण

By divisions and major groups

Population Census, 1981

कमिडा खाण	खाणकाम अ वाडकाम Mining and quarrying				एकूण	वस्तुनिर्माण आण पुंर रती Manufacturing and repairs		D stricts
	क्रुड पेट्रोलियम आणि नैसर्गिक गॅस Crude petroleum and natural gas	कच्चा धातू खाणकाम Metal ore mining	इतर खाणकाम Other mining			अन्न उत्पादन उत्पादन Manufacture of food products	पेय, तंबाखू आ तंबाखूचे पदार्थ आणि वस्तुनिर्माण Manufacture of beverages, tobacco and tobacco Products	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)	
46	1,442	66	1,540	3,095	44,080	10,684	Brinan Mumbai	
35	87	20	2,567	2,689	14,549	1,465	Thane	
5	26	5	5,874	5,910	5,790	868	Raigad	
59	48	3,657	1,034	4,796	4,898	877	Ratnagiri	
..	..	6	193	199	13,693	8,680	Nashik	
10	..	5	186	201	7,127	504	Dhule	
11	5	..	266	282	9,784	691	Jalgaon	
..	775	775	24,656	16,158	Ahmednagar	
27	22	..	1,086	1,135	16,476	3,283	Pune	
47	5	..	1,714	1,766	8,893	426	Satara	
26	6	10	470	512	9,556	974	Sangli	
5	5	..	1,255	1,265	13,021	22,149	So.apur	
10	10	92	1,983	2,096	18,671	1,015	Kolhapur	
..	5	..	295	300	13,807	2,351	Aurangabad	
5	344	349	5,219	165	Parbhani	
..	647	647	5,172	147	Bead	
26	5	..	100	131	5,831	1,070	Nanded	
..	..	5	1,011	1,016	7,607	95	Osmanabad	
..	5	..	21	26	4,452	171	Buidhana	
10	5	56	666	737	4,739	98	Akola	
5	35	40	5,181	236	Amravati	
724	..	10	1,474	2,209	3,742	225	Yavatmal	
5	10	..	194	209	1,740	88	Wardha	
14,060	67	2,482	2,529	19,125	7,686	4,003	Nagpur	
120	6	1,277	1,138	2,540	5,404	75,650	Bhandara	
12,122	11	56	834	13,022	2,941	418	Chandrapur	
27,356	1,738	7,748	28,230	65,075	2,64,718	1,52,491	Maharashtra State	

तक्ता क्रमांक:

अनुक्रमिक क्रमांक	जिल्हा	वस्तु निर्यात आणि Manufacturing and							
		सुती कापडाचे उत्पादन	लॅम्बर, रेशीम व कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	जुतापाया आणि अन्य कापडाचे उत्पादन	कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (कापडाचे वस्तू सोडून रावे आणि उत्पादन वस्तू)	लाकूड आणि लाकडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (फर्निचर वगैरे याचे उत्पादन वस्तू)	कागद कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (प्रकाशन आणि तत्सम उद्योग वस्तू)	कातडी आणि कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (दुकरती सोडून वस्तू)	स्वॅरिचक, पेट्रोलियम व कातडी काळसा आणि उत्पादन वस्तू
Serial No.		Manufacture of cotton textiles	Manufacture of wool, silk and synthetic fibre textiles	Manufacture of jute, hemp and waste textiles	Manufacture of textile products (including wearing apparel other than footwear)	Manufacture of wood and wood products furniture and fixture	Manufacture of paper and paper products and printing, publishing and allied industries	Manufacture of leather. leather and fur products (except repairs)	Manufacture of leather, pasitic, petroleum and coal products
(1)	(2)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	बृहन्मवई	2,74,921	21,167	504	86,747	49,596	50,245	19,377	54,807
2	ठाण	89,941	14,120	100	19,795	10,933	7,732	1,296	9,987
3	रायगड	963	182	5	3,914	4,246	2,256	185	986
4	रत्नागिरी	1,513	122	37	3,913	11,383	911	575	255
5	नाशिक	43,178	926	66	12,747	10,088	13,560	1,475	2,691
6	पुणे	8,894	606	33	7,577	6,237	526	868	176
7	जळगाव	10,352	364	25	9,258	9,136	809	1,025	226
8	अहमदनगर	3,996	985	27	10,801	7,151	1,185	1,973	221
9	पुणे	7,469	1,928	31	21,883	16,092	9,585	2,763	5,012
10	सांगर	2,569	333	35	9,865	5,954	1,204	1,342	332
11	सांगली	10,180	174	64	7,840	5,967	849	3,269	246
12	सांगली	46,689	1,249	44	26,632	8,039	1,168	1,453	265
13	कोल्हापूर	41,665	743	71	10,842	11,137	1,649	4,054	471
14	औरंगाबाद	5,153	551	175	7,891	8,228	3,648	2,298	601
15	परभणी	1,917	47	52	5,826	7,916	268	1,259	47
16	नांदेड	1,297	197	59	5,109	6,113	166	2,060	40
17	नांदेड	6,709	252	34	6,369	7,015	567	1,536	72
18	उस्मानाबाद	2,047	117	39	7,530	8,299	353	2,821	71
19	मुलगापा	1,411	21	705	6,418	6,055	390	1,261	20
20	अकोला	7,148	21	29	6,939	5,883	561	677	45
21	अमरावती	7,523	25	229	7,429	5,361	693	810	93
22	अमरावती	4,051	40	22	6,843	5,986	276	841	35
23	अमरावती	8,140	41	20	4,655	3,733	305	520	...
24	नांदेड	48,059	422	207	13,914	15,410	5,400	2,107	1,439
25	नांदेड	4,328	77	50	5,247	10,088	776	1,027	142
26	नांदेड	927	666	21	6,856	11,130	8,198	2,512	50
महाराष्ट्र राज्य		6,41,038	45,374	2,688	3,22,839	2,57,176	1,13,283	59,653	78,332

TABLE No. 1.21-Contd.

दुरुस्ती repairs	मूलभूत धातू व मिश्रण यांचे उत्पादन			धातूच्या वस्तू व भाग यांचे उत्पादन			यंत्रसामुग्री, यांत्रिक व विद्युत यंत्र, सामुग्री साधने व पुरवठा व सुटे भाग			परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	Districts			
	Manufacture of chemical and chemical products(except products of petroleum and coal)	Manufacture of non-metallic mineral products	Basic metal and alloys industries	Manufacture of metal products and parts (except machinery and transport equipments)	Manufacture of machinery, machinery tools and parts (except electrical machinery)	Manufacture of electrical machinery apparatus, appliances and supplies and parts	Manufacture of transport equipments and parts	(26)	(27)			(28)	(29)	(30)
95,242	20,783	30,429	68,241	81,119	62,365	55,567								Brihan Mumbai
42,765	20,284	12,611	16,054	21,373	14,173	11,559								Thane
8,646	6,620	5,194	2,645	2,198	801	1,168								Raigad
531	1,982	385	1,906	928	218	339								Ratnagiri
1,974	5,750	381	4,001	5,755	2,058	13,070								Nashik
371	4,492	57	2,075	472	129	470								Dhule
6,247	4,418	182	3,272	575	296	3,935								Jalgaon
1,220	6,652	731	3,070	4,845	523	1,121								Ahmednagar
23,836	15,873	4,893	14,685	45,800	14,012	32,510								Pune
551	4,343	723	2,343	4,021	278	649								Satara
428	2,859	985	2,546	4,462	327	285								Sangli
624	4,034	752	4,110	1,353	140	1,097								Solapur
846	6,263	1,865	3,821	6,483	457	1,136								Kolhapur
1,473	3,903	502	3,499	5,252	655	1,616								Aurangabad
50	5,372	46	2,547	163	5	15								Parbhani
45	2,798	49	1,388	381	95	5								Beed
166	7,263	91	1,778	254	10	11								Nanded
168	4,616	56	2,148	298	43	54								Osmanabad
78	2,208	94	1,764	231	31	10								Buldhana
840	4,709	55	1,974	308	88	20								Akola
489	2,834	105	2,069	264	25	25								Amravati
63	4,479	47	1,884	183	20	21								Yavatmal
102	2,811	10	1,192	168	39	35								Wardha
2,662	13,294	3,591	6,869	2,162	868	1,114								Nagpur
288	3,387	2,030	3,846	274	26	80								Bhandara
362	7,714	2,166	3,335	258	39	121								Chandrapur
1,90,067	1,69,790	68,197	1,63,064	1,89,580	97,721	1,26,030								Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हे	वस्तु निर्माण आणि दुरुस्ती Manufacturing and repairs			वीज, गॅस आणि पाणी Electricity, gas and water			बांधकाम/ बांधकाम,	
		इतर उत्पादक कारखाने Other Manufacturing	दुरुस्ती Repairs	एकूण Total	वीज Electricity	गॅस आणि वायु Gas and steam	जल योजना आणि पुरवठा Water works and supply	एकूण Total	बांधकाम, Construction
(1)	(2)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)
1	बृहन्मंबई	75,618	82,657	11,84,147	8,709	1,967	2,840	13,516	83,274
2	ठाणे	10,920	26,862	3,46,521	6,513	341	2,253	9,108	21,062
3	रायगड	2,051	4,507	3,228	5,070	353	748	6,171	19,360
4	रत्नागिरी	1,672	3,711	36,158	3,545	57	379	3,982	15,593
5	नाशिक	3,463	13,281	1,56,839	7,338	43	1,188	8,570	20,857
6	धुळे	1,694	8,081	50,389	2,396	..	382	2,778	10,879
7	जळगाव	1,720	10,021	72,340	7,264	42	968	8,273	11,536
8	अहमदनगर	2,272	14,804	1,02,387	3,471	50	494	4,015	16,501
9	पुणे	8,954	30,383	2,75,466	8,068	435	2,624	11,128	46,808
10	सातारा	1,682	9,184	54,727	4,296	35	903	5,234	20,424
11	सांगली	2,560	8,239	61,812	2,843	31	647	3,520	10,303
12	सोलापूर	2,485	12,601	1,47,953	2,943	45	781	3,769	25,575
13	कोल्हापूर	8,328	10,409	1,29,935	4,337	15	1,559	5,912	14,207
14	औरंगाबाद	2,008	8,268	72,047	3,853	37	397	4,287	18,756
15	परभणी	1,090	3,732	36,006	2,390	..	538	2,928	16,758
16	बीड	671	२,978	28,771	5,188	5	204	4,397	13,907
17	नांदेड	1,349	3,837	44,214	2,160	5	456	2,621	10,842
18	उस्मानाबाद	1,304	5,546	43,211	2,858	10	447	3,313	8,102
19	बुलढाणा	928	3,889	30,138	2,000	..	267	2,267	6,659
20	अकोला	1,318	4,887	40,339	3,369	..	599	3,967	8,254
21	अमरावती	1,650	6,923	41,964	3,785	20	477	4,283	9,208
22	यवतमाळ	842	4,207	33,805	2,229	26	292	2,547	11,001
23	वर्धा	693	3,089	27,380	2,295	10	118	2,223	4,721
24	नागपूर	6,323	15,287	1,50,818	10,472	500	651	11,832	33,722
25	भंडारा	1,779	7,055	1,21,555	1,600	11	221	1,832	13,004
26	चंद्रपूर	1,409	6,035	55,159	2,964	16	240	3,221	15,102
महाराष्ट्र राज्य		1,44,782	3,10,483	33,97,307	1,11,756	4,064	20,674	1,36,493	4,86,412

TABLE No. 1.21-Contd.

घाऊक व किरकोळ व्यापार, खानावळ आणि उपहारगृहे Wholesale and retail trade and restaurants and hotels							
Construction	एकूण	अन्न, कापड, पाळीव प्राणी, पेये आणि मादक पेये यांचा घाऊक व्यापार	ईंधन व दिवावती, रसायने, अत्तरे चिनी माती व काच यांचा घाऊक व्यापार	लाकूड, कागद, इतर कापड, कातडी व अखाद्य तेलाचा घाऊक व्यापार	सर्व प्रकारची यंत्रे, उपकरणे, वळणवळण व विद्युत् उपकरणे यांचा घाऊक व्यापार	अन्न आणि संकीर्ण उत्पादन यांचा घाऊक व्यापार	Districts
Activities allied to construction	Total	Wholesale trade in food, textiles, live animals, beverages, and intoxicants	Wholesale trade in fuel, lights, chemicals, perfumery, ceramics, glass	Wholesale trade in wood, paper, other fabrics, hide and skin and inedible oils	Wholesale trade in all types of machinery, equipment, including transport and electrical equipment	Wholesale trade in food and miscellaneous manufacturing	(2)
(41) ^f	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(2)
12,494	95,768	22,764	4,114	3,217	2,507	18,556	Brihan Mumbai
1,718	22,842	2,723	317	1,051	214	2,941	Thane
296	19,657	768	252	219	57	550	Raigad
454	16,047	1,203	370	744	83	389	Ratnagiri
615	21,472	3,472	414	345	208	1,200	Nashik
153	11,032	1,912	119	126	87	427	Dhule
190	11,726	2,269	192	369	139	780	Jalgaon
356	16,858	1,527	116	344	143	470	Ahmednagar
1,827	48,635	4,155	424	906	568	2,593	Pune
284	20,708	1,169	183	266	66	453	Satara
350	10,653	1,510	99	391	72	548	Sangli
418	25,994	3,184	139	641	130	811	Solapur
383	14,590	3,897	249	620	263	1,212	Kolhapur
374	19,130	1,861	74	300	128	827	Aurangabad
61	16,818	949	39	462	56	378	Parbhani
103	14,009	951	20	123	20	114	Beed
143	10,985	703	66	104	46	272	Nanded
120	8,222	1,001	65	206	65	348	Osmanabad
59	6,717	916	35	103	25	529	Buldhana
196	8,450	1,475	60	210	70	365	Akola
299	9,507	1,478	154	259	184	527	Amravati
173	11,173	733	51	156	21	194	Yavatmal
94	4,816	408	29	50	25	88	Wardha
1,188	34,909	3,660	383	626	184	1,338	Nagpur
200	13,204	1,227	51	307	65	114	Bhandara
153	15,255	751	173	417	22	221	Chandrapur
22,763	5,09,195	66,665	8,190	12,564	5,450	36,248	Maharashtra State

अनुक्रमांक	जिल्हे	Wholesale and retail trade and restaurants, hotels					परिवहन Transport		
		अन्न आणि पेये, तंबाखू आणि मादक पेये यांचा किरकोळ व्यापार	कपड्यांचा किरकोळ व्यापार	इंधन व इतर वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	इतर वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	खाताबंद आणि उपहारगृहे	एकूण	जमिनीवरील वाहतूक	जलापनयन
Serial No.	(S)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)
1	बृहन्मवई	1,34,632	58,148	39,820	1,22,932	78,316	4,85,007	1,65,190	50,754
2	ठाणे	35,155	9,229	6,575	19,377	11,788	83,370	53,286	3,413
3	रायगड	12,586	1,139	3,198	3,026	3,935	25,730	12,256	1,338
4	रत्नागिरी	14,646	1,222	2,789	3,438	4,586	29,471	8,827	3,126
5	नाशिक	25,619	5,481	5,471	8,186	7,926	58,322	27,749	17
6	बुळे	18,076	2,609	2,636	4,719	4,173	34,883	11,507	15
7	जळगाव	24,089	4,716	4,188	6,837	6,317	49,894	25,357	20
8	अहमदनगर	18,373	3,436	3,256	6,646	6,619	40,930	13,718	40
9	पुणे	36,588	7,617	8,333	20,759	16,032	97,976	59,840	367
10	सातारा	12,343	2,715	2,912	3,302	5,191	28,599	12,769	391
11	सांगली	11,675	2,416	2,766	4,682	3,973	28,133	13,878	122
12	सोलापूर	22,717	7,623	4,964	7,142	7,600	54,951	21,019	150
13	कोल्हापूर	16,176	4,081	3,554	6,513	6,354	42,921	15,552	82
14	औरंगाबाद	16,563	3,238	2,482	5,277	5,878	36,630	12,762	..
15	परमणी	16,522	2,867	2,257	3,633	3,587	30,749	7,436	10
16	बीड	8,955	1,620	1,697	2,294	3,083	18,877	5,261	35
17	नांदेड	14,860	3,411	2,634	3,686	4,904	30,686	7,659	5
18	उस्मानाबाद	15,567	3,221	2,648	3,364	4,923	31,409	7,828	16
19	बुलढाणा	11,852	2,291	2,269	3,688	3,282	24,989	6,495	5
20	अकोला	15,723	3,085	2,923	4,295	4,073	32,278	16,719	15
21	अमरावती	14,875	2,860	3,199	4,438	4,480	32,453	13,512	44
22	यवतमाळ	12,431	2,019	2,030	2,621	3,458	23,714	6,236	..
23	वर्धा	7,419	1,395	1,339	2,004	1,891	14,648	5,953	..
24	नामपूर	29,109	6,375	6,081	11,576	8,950	68,285	45,599	36
25	भंडारा	11,677	1,803	2,050	2,685	3,219	23,197	9,162	11
26	चंद्रपूर	10,976	1,867	1,708	2,413	3,000	21,548	9,788	64
महाराष्ट्र राज्य		5,69,201	1,96,485	1,23,777	2,63,533	2,17,539	14,49,652	5,95,357	60,077

TABLE No. 1.21 Contd.

साठवण व दळणवळण Storage and communications				वित्त, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा Financing, insurance, real estate and business services			
हवाई वाहतूक	वाहतूकीस संलग्न सेवा	खरार व साठवण गृहे	दळणवळण	एकूण	बँक आणि तत्सम वित्त संस्था	भविष्यनिर्वाह आणि विमा	
Air transport	Services incidental to transport	Storage and warehousing	Communi- cations	Total	Banking and similar type of financial institutions	Providents and insurance	Districts
(56)	(57)	(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(2)
20,529	9,499	5,276	36,026	2,87,274	72,436	16,678	Brihan Mumbai
1,178	691	1,174	8,603	68,346	13,119	1,468	Thane
36	67	78	1,561	15,337	1,784	130	Raigad
21	63	86	2,846	14,971	2,082	230	Ratnagiri
242	196	854	3,545	32,602	5,081	1,132	Nashik
..	42	57	1,342	12,973	2,416	182	Dhule
22	62	86	3,060	28,605	3,044	206	Jalgaon
10	113	191	2,399	16,473	4,240	298	Ahmednagar
644	664	726	8,842	71,082	13,579	2,052	Pune
30	61	132	2,449	15,832	3,657	629	Satara
16	84	87	2,002	16,189	4,201	263	Sangli
25	130	191	2,610	24,125	3,598	285	Solapur
30	158	102	2,728	18,652	5,417	426	Kolhapur
96	196	105	1,904	15,062	3,351	242	Aurangabad
5	35	52	1,047	8,585	1,546	95	Parbhani
5	15	60	899	6,280	1,259	42	Beed
..	20	11	1,021	8,716	2,040	145	Nanded
..	20	83	1,576	9,522	2,494	99	Osmanabad
..	15	85	1,000	7,612	1,718	68	Buldhana
..	55	166	1,767	18,721	2,051	114	Akola
5	124	95	1,754	15,533	2,433	195	Amravati
16	..	117	1,064	7,433	1,787	56	Yavatmal
..	10	45	995	7,002	1,278	44	Wardha
951	164	498	5,692	52,940	7,494	1,492	Nagpur
6	16	106	904	10,203	1,371	124	Bhandara
6	11	51	1,616	11,534	1,731	96	Chandrapur
23,874	12,510	10,470	99,318	8,01,606	1,65,203	26,793	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हे	वित्त, विमा, स्थावर मालमत्ता व व्यावसायिक सेवा Financing, insurance, real estate and business services			सामुहिक, सामाजिक Community, social and			
		स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा Real estate and business services	कायदे विषयक सेवा Legal services	एकूण Total	सार्वजनिक प्रशासन आणि संरक्षण सेवा Public administration and defence services	सफाई सेवा Sanitary services	शिक्षण, शास्त्र आणि संशोधन सेवा Education, scientific and research services	वैद्यकीय आणि आरोग्य सेवा Medical and health services
		(63)	(64)	(65)	(66)	(67)	(68)	(69)
1	बुलढमंडई	44,115	5,379	1,33,608	1,50,318	22,605	90,141	54,700
2	ठाणे	3,443	912	18,942	40,167	2,730	28,104	9,228
3	रायगड	296	178	2,387	13,174	485	11,480	2,437
4	रत्नागिरी	235	201	2,747	13,481	380	18,910	4,002
5	नाशिक	1,472	708	8,394	23,888	1,254	24,630	5,805
6	धुळे	602	395	3,593	13,592	924	13,678	3,247
7	जळगाव	584	525	4,358	16,106	1,096	19,270	4,664
8	अहमदनगर	2,716	724	7,978	20,128	304	21,852	4,614
9	पुणे	5,317	1,751	22,701	74,866	1,930	44,630	15,112
10	सातारा	803	629	5,719	14,098	624	20,966	4,100
11	सांगली	1,299	346	6,109	12,731	341	18,665	5,142
12	सोलापूर	1,158	646	5,688	15,650	2,259	18,552	6,078
13	कोल्हापूर	1,274	508	7,625	18,813	1,621	18,499	5,378
14	औरंगाबाद	2,178	681	6,453	21,747	290	16,891	4,884
15	परभणी	1,145	433	3,219	13,966	162	9,820	2,197
16	बीड	1,443	316	3,061	9,011	104	9,097	2,106
17	नांदेड	1,484	408	4,078	14,095	158	10,366	2,587
18	उस्मानाबाद	2,556	885	6,033	13,932	222	16,674	2,760
19	बुलढाणा	790	398	2,974	10,762	680	10,169	2,840
20	अकोला	1,892	514	4,561	14,420	66	13,980	4,017
21	अमरावती	1,498	503	4,628	14,335	303	15,791	4,837
22	यवतमाळ	956	277	3,077	12,188	72	10,780	2,907
23	वर्धा	524	185	2,030	10,024	20	7,542	2,578
24	नागपूर	4,161	1,164	14,312	45,102	240	26,730	9,082
25	मंडारा	826	168	2,489	15,906	47	11,680	3,289
26	चंदपूर	778	223	2,829	20,685	54	12,364	3,572
	महाराष्ट्र राज्य	83,536	19,060	2,94,592	6,43,110	38,864	5,21,246	1,72,163

आधार :- भारताची जनगणना, १९८१, मालिका १
Source.- Population Census of India, 1981, Series 12

TABLE No. 1:21 — Contd.

आणि व्यक्तिगत सेवा
personal services

सामूहिक सेवा Community services	मनोरंजनाच्या व सांस्कृतिक सेवा Recreational and cultural services	व्यक्तिगत सेवा Personal services	आंतरराष्ट्रीय व इतर अतिरिक्त प्रादेशिक संस्थांच्या सेवा International and other extra territorial bodies services	इतर अवर्गीकृत सेवा services not elsewhere classified	एकूण Total	एकूण Total	जिल्हा Districts
(70)	(71)	(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	(2)
18,585	24,838	1,32,007	448	1,22,759	6,16,396	28,54,410	Brihan Mumbai
3,840	2,505	14,398	31	80,298	1,61,299	7,46,099	Thane
1,246	701	5,005	..	5,199	39,728	1,87,932	Raigad
1,651	547	6,285	5	4,777	50,037	1,89,018	Ratnagiri
3,877	1,245	7,967	6	10,021	78,698	3,80,806	Nashik
2,092	864	4,636	5	2,031	41,069	1,71,271	Dhule
2,647	1,555	6,635	..	6,724	58,694	2,50,540	Jalgaon
1,697	1,323	7,727	5	5,803	63,454	2,72,839	Ahmednagar
5,420	4,551	31,041	17	25,683	2,03,249	7,61,201	Pune
2,009	1,115	6,066	..	2,624	51,602	1,96,371	Satara
1,349	1,170	5,230	..	2,692	47,319	1,86,252	Sangli
2,599	1,748	9,861	..	4,051	60,798	3,53,861	Solapur
2,856	1,373	7,724	..	9,256	65,520	2,98,554	Kolhapur
1,459	1,031	7,370	4	7,114	60,776	2,29,628	Aurangabad
1,914	1,251	7,753	..	2,442	39,495	1,64,859	Paibhani
745	1,120	5,678	..	2,881	30,741	1,26,641	Beed
1,388	570	7,208	6	2,810	39,170	1,22,902	Nanded
1,550	1,359	7,176	..	1,599	45,271	1,70,739	Osmanabad
1,128	1,012	4,595	..	1,459	32,544	1,14,853	Buldhana
1,162	1,281	6,824	..	1,280	43,028	1,59,247	Akola
2,070	1,597	8,743	15	3,375	51,065	1,73,028	Amravati
1,343	1,126	4,952	5	3,536	36,909	1,30,058	Yavatmal
700	416	3,245	..	2,314	26,841	91,628	Wardha
2,819	3,112	16,577	21	11,569	1,15,251	4,87,814	Nagpur
847	1,211	5,604	..	2,352	40,936	2,31,769	Bhandara
1,030	564	7,835	..	6,482	62,687	2,02,700	Chandrapur
68,000	59,181	3,38,141	565	3,11,130	21,52,473	92,95,027	Maharashtra State

सामान्य आर्थिक तक्ते, भाग तीन ए व बी (दोन).
General Economic Tables, Part III A & B (ii).

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.22

वस्तुनिर्माण, प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती या उद्योगधंद्यात काम करणाऱ्यांचे घरगुती उद्योगधंदे यानुसार वर्गीकरण /

Distribution of workers in manufacturing, processing, servicing and repairs by household industry and non-household industry

जनगणना / Population Census, 1981

(साक्षात् प्रकृत)
(असिद्धात निरूपण)

अनुक्रमांक Serial No.	विभाग	ग्रामीण नागरी एकूण	काम करणाऱ्यांची एकूण संख्या Number of offices			घरगुती उद्योगधंद्यात काम करणारे Deposits			घरगुती उद्योगधंद्यात काम करणारे Deposits			Rural Urban Total	Division
			एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(3)	(2)
1. अन्न पदार्थांचे उत्पादन ...	ग्राम		1,41,619	1,28,684	12,935	18,200	13,838	4,362	1,23,419	1,14,846	8,573	R	Manufacture of food Products.
	नगर		1,23,099	1,12,187	10,912	11,157	8,723	2,434	1,11,942	1,03,464	8,478	U	
	एकूण		2,64,718	2,40,871	23,847	29,357	22,561	6,796	2,35,361	2,18,310	17,051	T	
2. पेये, तंबाखूचे पदार्थ यांचे उत्पादन	ग्राम		81,597	30,939	50,658	54,643	18,321	36,322	26,954	12,617	14,337	R	Manufacture of beverages, tobacco and tobacco products.
	नगर		70,894	23,147	47,747	22,522	4,542	17,980	48,373	18,605	29,767	U	
	एकूण		1,52,491	54,086	98,405	77,165	22,863	54,302	75,326	31,222	44,104	T	
3. सुती कापडाचे उत्पादन ...	ग्राम		81,039	74,247	6,792	12,447	8,420	4,027	68,591	65,826	2,765	R	Manufacture of cotton Textiles.
	नगर		5,59,999	5,17,124	42,875	30,510	21,556	8,054	5,29,490	4,95,569	33,921	U	
	एकूण		6,41,038	5,91,371	49,667	42,957	29,976	12,981	5,98,081	5,61,395	36,686	T	
4. लोकर, रेशमी व कृत्रिम तंतूच्या कापडाचे उत्पादन	ग्राम		8,388	6,212	2,176	4,143	2,293	1,850	4,244	3,918	326	R	Manufacture of wood silk and synthetic libre textiles.
	नगर		36,986	35,018	1,968	380	293	87	36,606	34,725	1,881	U	
	एकूण		45,374	41,230	4,144	4,523	2,586	1,937	40,850	38,643	2,207	T	
5. अंबाडीच्या नागाच्या व तंतूच्या कापडाचे उत्पादन	ग्राम		1,403	1,015	388	654	502	152	749	513	236	R	Manufacture of Jute, hemp and mesta textile.
	नगर		1,285	1,039	246	273	157	116	1,012	882	130	U	
	एकूण		2,688	2,054	634	927	659	268	1,761	1,395	366	T	
6. कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (पादत्राण सांडून वापराच्या वस्तू)	ग्राम		1,29,605	1,03,895	25,710	54,611	38,776	15,835	74,994	65,120	9,874	R	Manufacture of textiles products (including wearing apparel other than footwear).
	नगर		1,93,234	1,71,298	21,936	30,892	23,186	7,706	1,62,343	1,48,112	14,231	U	
	एकूण		3,22,839	2,75,193	47,646	85,503	61,962	23,541	2,37,337	2,13,232	24,105	T	
7. लाकूड आणि लाकडाच्या वस्तू फर्निचर वगैरे यांचे उत्पादन	ग्राम		1,40,536	1,17,550	22,986	86,397	67,043	19,354	54,139	50,507	3,632	R	Manufacture of wood and wood products, furnitures and fixtures.
	नगर		4,16,640	1,09,508	7,132	22,067	17,179	4,888	94,573	92,329	2,244	U	
	एकूण		2,57,176	2,27,038	30,118	1,08,464	84,222	24,242	1,48,712	1,42,836	5,876	T	

	प्रकाशन आणि तस्मात् उद्योग	ना	98,187	93,242	4,945	2,377	2,615	752	95,812	91,228	4,584	U	manufacture of paper
		ए	1,13,283	1,08,002	5,281	2,578	2,193	385	1,10,707	1,05,810	4,897	T	products and printing publishing and allied industries.
9	काठी, कातड्याच्या आणि केसाळ कातड्याच्या वस्तूंचे उत्पादन (दुरुस्ती सोडून).	आ	26,072	24,861	1,211	16,598	15,651	917	9,473	9,179	294	R	Manufacture of leather and leather and for products (except repair).
		ना	33,581	31,382	2,199	9,990	8,997	993	23,591	22,385	1,206	U	
		ए	59,653	56,243	3,410	26,588	24,378	1,910	33,064	31,564	1,500	T	
10	रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व काळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन.	आ	8,622	6,719	1,903	147	136	11	8,474	6,582	1,892	R	Manufacture of rubber plastic, petroleum and coal products.
		ना	69,710	63,598	6,142	1,263	1,187	176	68,348	62,382	5,966	U	
		ए	78,332	70,297	8,045	1,510	1,323	187	76,822	68,964	7,859	T	
11	रसायन, रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व काळसा यांचे उत्पादन सोडून).	आ	27,462	26,703	759	231	185	42	27,232	26,514	718	R	Manufacture of chemicals and chemical products (except products of petroleum and coal).
		ना	1,62,605	1,46,894	15,911	1,841	1,302	539	1,50,763	1,45,392	15,371	U	
		ए	1,90,067	1,73,397	16,670	2,072	1,491	581	1,87,995	1,71,906	16,089	T	
12	अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	आ	1,02,639	70,235	32,404	37,491	24,234	13,257	85,149	46,002	19,147	R	Manufacture of non-metallic mineral products.
		ना	67,151	53,113	14,113	6,140	4,202	1,638	1,638	61,011	12,100	U	
		ए	1,69,790	1,23,348	46,442	43,631	28,436	15,195	1,26,160	94,912	31,247	T	
13	मूलभूत धातू व मिश्रधातू यांचे उत्पादन. (संगणका वस्तू)	आ	17,073	15,668	1,385	219	195	24	16,854	15,493	1,361	R	Basic metal and alloy industries.
		ना	51,124	49,897	1,527	321	309	12	50,804	49,288	1,516	U	
		ए	68,197	65,285	2,912	540	504	36	67,658	64,781	2,877	T	
			48,493	45,056	3,437	20,815	18,822	1,993	27,677	26,234	1,443	R	Manufacture of metal products and parts (except machinery and transport equipment).
14	धातूच्या वस्तू व सुटे भाग यांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन साधने सोडून).	आ	1,14,571	1,10,640	3,931	6,859	6,213	646	1,07,712	1,04,427	3,285	U	
		ना	1,63,064	1,55,696	7,368	27,674	25,035	2,639	1,35,389	1,30,661	4,728	T	
		ए											
15	यंत्र सामुग्री, यंत्रिक अवजारे आणि सुटे भाग यांचे उत्पादन (विशुद्ध यंत्र सामुग्री सोडून).	आ	26,400	25,959	441	1,880	1,751	129	24,521	24,209	312	R	Manufacture of machinery, machine tools and parts (except electrical machinery)
		ना	1,63,180	1,57,306	5,874	904	869	35	1,62,275	1,56,436	5,839	U	
		ए	1,89,580	1,83,265	6,315	2,784	2,620	164	1,86,797	1,80,645	6,151	T	
16	विद्युत् यंत्र सामुग्री, साधने, उपकरणे, पुरवठा व सुटे भाग	आ	7,876	7,457	419	93	93	-	7,784	7,364	420	R	Manufacture of electrical machinery, apparatus, appliances and suppliers and parts.
		ना	89,845	80,496	9,349	343	320	23	89,502	80,176	9,326	U	
		ए	97,721	87,953	9,768	436	413	23	97,286	87,540	9,746	T	
17	परिवहन सामुग्री व सुटे भाग यांचे उत्पादन	आ	12,525	12,461	64	448	248	-	12,077	12,013	64	R	Manufacture of transport equipment and parts.
		ना	1,13,505	1,11,272	2,233	308	294	14	1,13,197	1,10,978	2,219	U	
		ए	1,26,030	1,23,733	2,297	756	742	14	1,25,274	1,22,991	2,283	T	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.22-Contd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(3)	(2)
18.	इतर उत्पादक कारखाने	ग्रा	27,295	24,523	2,773	9,615	7,816	1,799	17,619	16,706	973	R	Other manufacturing industries.
		ना	1,17,486	1,08,710	8,776	12,356	10,839	1,517	1,05,331	97,872	7,259	U	
		ए	1,44,782	1,33,233	11,549	21,971	18,655	3,316	1,22,810	1,14,578	8,232	T	
19.	दुरुस्ती	ग्रा	1,00,699	84,430	16,269	67,079	51,397	15,682	33,620	33,033	587	R	Repairs
		ना	2,09,784	1,97,141	12,643	73,992	63,038	10,954	1,35,792	1,34,103	1,689	U	
		ए	3,10,483	2,81,571	28,912	1,41,071	1,14,435	26,636	1,69,412	1,67,136	2,276	T	
एकूण	...	ग्रा	10,04,440	8,21,393	1,83,047	3,85,912	2,70,134	1,15,779	6,18,525	5,51,258	67,267	R	Total
		ना	23,92,867	11,72,483	2,20,384	2,34,595	1,75,220	59,374	21,58,276	19,97,264	1,61,012	U	
		ए	33,97,307	19,93,876	4,03,431	6,20,507	4,45,354	1,75,153	27,76,801	25,48,522	2,28,279	T	

आधार : भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, भाग तीन ए आणि बी (दोन)

Source : Population Census of India, 1981, Series 12, Part III-A & B (ii).

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या / AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 1.23

बिगर घरगुती उद्योगधंदे, व्यापार, व्यवसाय किंवा सेवा हा प्रमुख व्यवसाय असणाऱ्यांचे लिंग व कामाच्या प्रकारानुसार व उद्योगधंद्यानुसार वर्गीकरण (१९८१)
Industrial classification by sex and class of workers of persons at work in non-household industry, trade, business, profession or services as main activity (1981)

अनु- क्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	ग्रामीण नागरी एकूण (3)	काम करणाऱ्यांचा वर्ग / Class of workers										Rural/ Urban Total (3)	District (2)
			एकूण Total		मालक Employer		कामगार Employee		एकटा काम करणारा Single workers		कौटुंबिक कामगार Family worker			
			पुरुष Males (4)	स्त्रिया Females (5)	पुरुष Males (6)	स्त्रिया Females (7)	पुरुष Males (8)	स्त्रिया Females (9)	पुरुष Males (10)	स्त्रिया Females (11)	पुरुष Males (12)	स्त्रिया Females (13)		
1	ब्रह्मपूर	ग्र	R	Brihan Mumbai
		म	24,85,947	2,97,218	1,37,060	4,739	19,52,940	2,56,799	2,98,465	28,443	97,482	7,237	U	
		ए	24,85,947	2,97,218	1,37,060	4,739	19,52,940	2,56,799	2,98,465	28,443	97,482	7,237	T	
2	ठाणे	ग्र	2,18,937	27,838	7,525	324	1,84,268	21,796	19,218	3,455	7,916	2,262	R	Thane
		म	4,18,983	46,030	26,678	635	3,41,587	40,273	39,397	4,115	11,321	959	U	
		ए	6,37,920	73,868	34,203	1,007	5,25,855	62,069	58,615	7,570	19,247	3,221	T	
3	रायगड	ग्र	1,00,364	17,184	4,127	251	78,030	11,276	14,123	4,167	4,084	1,490	R	Raigad
		म	51,287	8,326	4,115	188	37,073	5,559	7,305	1,914	2,794	665	U	
		ए	1,51,651	25,510	8,242	439	1,15,103	16,835	21,428	6,081	6,878	2,155	T	
4	रत्नागिरी	ग्र	1,13,713	23,049	6,757	271	79,853	15,809	19,487	3,952	7,617	3,017	R	Ratnagiri
		म	34,226	5,770	2,766	193	22,772	4,160	6,744	1,221	1,943	286	U	
		ए	1,47,939	28,819	9,523	374	1,02,625	19,969	26,231	5,173	9,650	3,303	T	
5	नाशिक	ग्र	99,394	15,267	4,872	365	68,436	10,197	18,582	2,780	7,502	1,926	R	Nashik
		म	2,13,122	29,425	16,572	739	1,53,818	23,427	34,705	4,108	8,025	1,451	U	
		ए	3,12,513	44,692	21,444	1,104	2,22,254	33,324	53,287	6,888	15,528	3,377	T	
6	धुळे	ग्र	62,744	7,972	2,647	144	33,915	3,421	19,520	2,647	6,662	1,762	R	Dhule
		म	74,885	8,345	6,647	229	43,323	4,544	19,709	2,306	5,206	1,265	U	
		ए	1,37,629	16,317	9,294	373	77,238	7,965	39,229	4,953	11,855	3,027	T	
	जाल्गाण	ग्र	94,025	9,159	5,980	162	54,300	4,281	26,430	3,146	7,316	1,572	R	Jalgaon
		म	1,17,360	8,443	9,059	202	75,520	5,763	26,668	1,783	5,912	694	U	
		ए	2,11,385	17,602	15,039	364	1,29,820	10,044	53,298	4,929	13,228	2,266	T	
	अहमदनगर	ग्र	1,33,956	23,918	6,531	533	86,639	13,995	37,455	8,658	3,331	733	R	Ahmednagar
		म	79,286	12,916	8,078	331	53,592	9,719	16,144	2,640	1,472	225	U	
		ए	2,13,242	36,834	14,609	864	1,40,231	23,714	53,599	11,298	4,803	958	T	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.23 -- contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(3)	(2)
9	पुणे	ग्रा	1,52,383	19,166	5,275	290	1,10,819	11,951	32,235	5,808	4,055	1,117	R	Pune
		ना	4,82,716	75,171	29,000	1,677	3,76,350	59,195	72,750	13,701	4,616	598	U	
		ए	6,35,099	94,337	34,275	1,967	4,87,169	71,146	1,04,985	19,509	8,671	1,715	T	
10	सातारा	ग्रा	1,03,134	15,021	4,460	395	69,329	9,007	21,725	3,502	7,627	2,117	R	Satara
		ना	51,883	7,620	3,742	130	31,734	4,907	12,619	1,993	3,780	590	U	
		ए	1,55,017	22,641	8,202	525	1,01,063	13,914	34,344	5,495	11,407	2,707	T	
11	सांगली	ग्रा	79,943	8,108	4,103	215	52,702	4,520	16,619	1,557	6,518	1,816	R	Sangli
		ना	73,984	7,852	6,360	262	48,369	5,287	15,732	1,699	3,524	404	U	
		ए	1,53,927	15,960	10,463	477	1,01,071	9,807	32,351	3,456	10,142	2,220	T	
12	सोलापूर	ग्रा	1,09,836	16,901	3,407	270	63,520	9,655	30,305	3,980	12,604	2,995	R	Solapur
		ना	1,60,631	36,200	12,793	636	1,15,431	28,231	26,097	6,100	6,310	1,233	U	
		ए	2,70,467	53,101	16,200	906	1,78,951	37,886	36,402	10,080	18,914	4,428	T	
13	कोल्हापूर	ग्रा	1,09,618	8,639	6,176	327	78,539	4,963	19,442	2,110	5,461	1,239	R	Kolhapur
		ना	1,41,466	12,907	14,665	392	97,218	5,301	24,535	2,714	5,048	500	U	
		ए	2,51,084	21,546	20,841	719	1,75,757	14,264	43,977	4,824	10,509	1,739	T	
14	औरंगाबाद	ग्रा	78,379	7,836	3,612	183	44,109	4,142	24,799	2,442	5,859	1,065	R	Aurangabad
		ना	1,11,610	14,566	6,470	190	77,614	10,113	24,169	3,710	3,357	552	U	
		ए	1,89,989	22,402	10,082	378	1,21,723	14,255	48,968	6,152	9,216	1,617	T	
15	परभणी	ग्रा	70,834	8,747	2,526	189	31,051	4,484	29,303	2,952	7,955	1,122	R	Parbhani
		ना	64,867	7,246	4,793	147	35,503	4,254	19,249	2,095	5,322	750	U	
		ए	1,35,701	15,993	7,319	336	66,554	8,738	48,552	5,047	13,277	1,872	T	
16	बीड	ग्रा	61,475	7,956	2,022	132	29,336	3,710	27,508	3,393	2,609	722	R	Beed
		ना	42,229	4,477	3,965	167	23,394	1,959	14,197	2,294	673	57	U	
		ए	1,03,704	12,433	5,987	299	52,730	5,669	41,705	5,687	3,282	779	T	
17	नांदेड	ग्रा	74,286	7,968	2,962	143	34,357	3,128	28,894	3,050	8,073	1,647	R	Nanded
		ना	60,450	5,374	5,532	134	38,343	3,300	12,898	1,295	3,677	645	U	
		ए	1,34,736	13,342	8,494	277	72,700	6,428	41,792	4,345	11,750	2,292	T	
18	उस्मानाबाद	ग्रा	85,293	5,499	3,369	94	40,342	1,671	33,395	3,314	8,187	1,996	R	Osmanabad
		ना	58,212	7,074	3,709	90	34,035	3,273	15,904	1,387	4,563	749	U	
		ए	1,43,505	12,573	7,078	184	74,377	4,944	49,299	4,701	12,750	2,745	T	
19	बुलढाना	ग्रा	47,048	4,620	1,134	39	22,285	2,180	19,350	1,117	4,279	1,284	R	Buldhana
		ना	48,358	3,928	2,998	40	25,797	2,354	16,176	1,192	3,387	342	U	
		ए	95,406	8,548	4,132	79	48,082	4,534	35,526	2,309	7,666	1,626	T	

तबत्ता क्रमांक/TABLE No. 1.23 -- contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(3)	(2)
20	अकोला	ग्रा	56,544	5,766	2,190	86	32,489	3,694	19,073	1,389	2,791	597	R	Akola
		ना	80,767	6,585	5,174	126	43,501	4,458	28,848	1,697	3,245	304	U	
		ए	1,37,311	12,315	7,364	212	75,990	8,152	47,921	3,086	6,036	901	T	
21	अमरावती	ग्रा	52,176	5,859	2,096	60	30,042	3,894	16,763	1,402	3,275	503	R	Amravati
		ना	94,317	8,975	5,359	113	50,377	5,986	33,975	2,636	4,606	240	U	
		ए	1,46,493	14,834	7,455	173	80,419	9,880	50,738	4,038	7,881	743	T	
22	यवतमाळ	ग्रा	58,998	8,104	2,230	71	32,451	5,161	20,099	1,833	4,218	1,038	R	Yavatmal
		ना	46,711	5,008	3,021	60	26,857	2,916	14,054	1,559	2,779	474	U	
		ए	1,05,709	13,112	5,251	131	59,308	8,077	34,153	3,392	6,997	1,512	T	
23	वर्धा	ग्रा	34,129	4,349	1,137	16	19,982	2,457	11,380	1,419	1,631	457	R	Wardha
		ना	41,444	4,029	2,100	47	26,524	2,193	10,992	1,604	1,827	184	U	
		ए	75,573	8,378	3,237	63	46,506	4,650	22,372	3,023	3,458	641	T	
24	नागपूर	ग्रा	85,880	16,923	1,1925	152	61,644	13,516	17,636	2,253	3,624	1,003	R	Nagpur
		ना	2,95,327	39,744	18,888	712	1,88,271	25,368	77,001	12,086	11,167	1,578	U	
		ए	3,81,207	56,667	20,813	864	2,49,915	38,884	94,687	14,339	15,791	2,581	T	
25	भंडारा	ग्रा	78,676	16,699	2,193	112	43,350	7,304	26,184	6,072	6,949	3,211	R	Bhandara
		ना	41,260	5,468	3,277	269	24,535	3,087	10,595	1,872	2,902	245	U	
		ए	1,19,936	22,167	5,470	381	67,885	10,388	36,779	7,944	9,851	3,456	T	
26	चंद्रपूर	ग्रा	1,01,773	16,436	2,463	78	63,539	11,447	38,953	3,098	7,686	1,813	R	Chandrapur
		ना	56,028	5,950	2,477	57	39,638	3,484	11,643	2,115	2,279	297	U	
		ए	1,57,801	22,386	4,940	135	1,03,177	14,931	50,596	5,213	9,965	2,110	T	
महाराष्ट्र राज्य	ग्रा	22,63,534	3,10,599	91,717	4,903	14,45,326	1,87,691	5,75,663	79,495	1,48,838	38,500	R	Maharashtra State	
	ना	54,27,356	6,73,032	3,45,299	12,466	39,84,118	5,29,601	8,96,770	1,08,480	2,07,209	22,525	U		
	ए	76,90,890	9,83,631	4,37,016	17,369	54,29,444	7,17,292	14,78,383	1,87,975	3,56,047	61,025	T		

आधार.-भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, भाग दोन-बी (दोन)

Source.--Population Census of India, 1981, Series 12, Part II-B (ii)

1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या /
तयत्ता क्रमांक /
काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वयोगटानुसार वर्गीकरण /
(जनगणना /

काम करणाऱ्यांचा वर्ग /

वयोगट Age-group	ग्रामीण नागरी एकूण	एकूण लोकसंख्या Total Population	एकूण मुख्यतः काम करणारे Total Main workers	शेतकरी Cultivators	शेतगल्लूर Agricultural labourers	पशुसंवर्धन जंगलकाम, मच्छेमारी, शिकार, मळे, फळबागा आणि अनुसंगिक व्यवसाय Livestock, forestry, fishing, hunting and plantations, orchards and allied activities	खाणकाम आणि दगड खाणकाम Mining and quarrying
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
0-14	ग्रा	79,73,716	5,47,000	1,70,193	3,41,029	13,986	473
	ना	37,73,308	28,692	834	9,458	483	51
	ए	1,17,47,024	5,75,693	1,71,026	350,487	14,470	524
15-19	ग्रा	16,95,667	7,53,737	3,04,846	4,03,072	5,621	730
	ना	10,03,215	68,419	2,047	16,310	796	146
	ए	26,98,882	8,22,156	3,06,894	4,19,382	6,418	877
20-24	ग्रा	16,28,510	8,06,058	3,49,561	4,00,155	5,481	974
	ना	10,23,968	1,26,315	2,916	16,413	1,025	278
	ए	26,52,478	9,32,373	3,52,477	4,16,568	6,506	1,252
25-29	ग्रा	14,80,136	7,65,042	3,33,032	3,72,121	4,871	1,128
	ना	9,34,172	1,44,585	3,204	16,929	1,113	311
	ए	24,14,309	9,09,627	3,36,236	3,89,050	5,984	1,439
30-34	ग्रा	10,06,161	7,23,968	3,17,201	3,50,575	5,402	1,061
	ना	7,06,962	1,27,921	3,284	17,317	133	234
	ए	20,13,144	8,51,888	3,20,485	3,67,892	6,535	1,294
35-39	ग्रा	12,57,760	7,17,918	3,26,573	3,41,167	4,639	907
	ना	6,25,260	1,20,631	4,268	18,925	1,120	263
	ए	18,83,020	8,38,549	3,30,841	3,60,092	5,759	1,169
40-49	ग्रा	20,51,499	11,54,861	5,43,274	5,39,927	6,976	1,293
	ना	9,07,212	1,76,663	7,843	32,520	1,746	333
	ए	29,58,711	13,31,524	5,51,117	5,72,447	8,722	1,626
50-59	ग्रा	13,60,437	6,09,141	2,94,232	2,81,092	3,386	322
	ना	5,57,566	87,696	5,213	18,303	811	93
	ए	19,18,003	6,96,837	2,99,445	2,99,395	4,197	416
60 +	ग्रा	14,84,496	2,76,763	1,27,716	1,33,190	1,509	93
	ना	5,57,599	38,684	3,436	8,907	446	48
	ए	20,42,094	3,15,447	1,31,152	1,42,097	1,955	141
एकूण/Total	ग्रा	2,02,63,121	63,61,427	27,69,274	31,65,815	51,980	6,995
	ना	1,01,05,924	9,20,768	33,071	1,55,252	8,685	1,757
	ए	3,03,69,045	72,82,195	28,02,345	33,21,067	60,665	8,751

टीप:- वयाची माहिती उपलब्ध नसलेल्या आजूबाजूच्या एकूणमध्ये समावेश आहे.

आधार:- भारतीय जनगणना, १९८१, मासिका १२, भाग-तीन-ए व बी (दोन).

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.24

Female workers and non-workers according to main activity classified by age-groups
Population Census, 1981)

Class of workers									
वस्तु निर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्ती के उद्योगधंधे				वाहतूक, संचार व दूरसंचार	इतर कामे	संश्लेषित कामधंधे	अन्य कार्यकर्ता	Rural	Urban
Manufacturing, processing, servicing and repairs				Trade and commerce	Other services	Marginal workers	Non-workers		Total
(a)	(b)	कर्मिक		Transport, storage and communications					
घरगुदा उद्योगधंधे	अन्य उद्योगधंधे	Construction							
Household industry	Other than Household industry								
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
6,582	4,769	6,023	932	149	2,865	2,11,619	72,15,097	R	
2,033	4,807	1,652	1,199	167	8,009	5,187	37,39,429	U	
8,615	9,576	7,675	2,131	315	10,874	2,16,805	1,09,54,526	T	
12,759	9,116	9,839	2,508	379	4,865	2,30,482	7,11,448	R	
5,717	16,926	3,893	3,840	764	17,978	11,117	9,23,619	U	
18,476	26,041	13,733	6,348	1,144	22,843	2,41,599	16,35,127	T	
15,474	10,364	9,598	3,699	724	10,028	2,44,744	5,77,708	R	
7,231	29,361	5,287	14,804	5,418	43,585	13,922	8,83,721	U	
22,704	39,725	14,884	18,503	6,142	53,613	2,58,666	14,61,439	T	
15,352	10,424	8,621	4,470	618	14,403	2,25,033	4,90,061	R	
8,067	27,098	5,445	17,806	6,432	58,182	14,458	7,75,129	U	
2,34,129	37,522	14,066	22,276	7,050	72,585	2,39,391	12,65,190	T	
13,829	8,915	7,498	4,524	448	14,516	2,05,022	3,73,191	R	
7,554	21,989	4,937	14,282	4,291	52,800	12,905	5,66,136	U	
21,382	30,904	12,435	18,805	4,839	76,317	2,17,928	9,43,327	T	
13,208	7,675	6,345	5,124	4,128	11,862	1,99,362	3,40,480	R	
7,908	19,316	4,306	12,578	4,195	47,752	13,027	4,91,604	U	
21,117	26,991	10,651	17,702	4,613	59,614	2,12,387	8,32,084	T	
21,564	10,212	8,446	8,042	454	14,672	3,17,936	5,78,702	R	
11,471	25,645	5,663	18,708	4,926	67,807	19,199	7,11,350	U	
33,036	35,857	14,109	26,750	5,381	82,479	3,37,135	12,90,052	T	
11,181	3,978	3,334	4,594	223	6,799	1,83,025	5,68,286	R	
5,971	11,544	2,227	10,090	1,670	31,774	9,374	4,60,496	U	
17,152	15,522	5,560	14,684	1,893	38,573	1,92,394	10,28,771	T	
5,641	1,670	1,134	2,955	62	2,794	97,261	11,10,472	R	
3,328	4,145	803	6,169	442	10,960	4,840	5,14,075	U	
8,969	5,815	1,937	9,124	504	13,754	1,02,102	16,24,545	T	
1,15,779	67,267	60,926	36,906	3,485	82,999	19,26,567	19,85,127	R	
59,373	1,61,011	34,250	99,625	28,455	3,39,288	1,04,123	90,81,033	U	
1,75,152	2,28,279	95,176	1,36,531	31,941	4,22,287	20,20,960	2,10,66,160	T	

Note.--Figures of unclassified marital status are included in total.

Source : Census of India, 1981, Series 12, Part III-A and B (ii).

1. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या /
तक्ता क्रमांक /
मुख्यतः काम करणाऱ्या स्त्रियांचे प्रमुख व्यवसाय व वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण /
(जनगणना /

काम करणाऱ्यांचा वर्ग /

वैवाहिक स्थिती	ग्रामीण नगरीय ए	कुल कुल	वर्ग क्रमांक		ग्रामीण Agricultural labourers	जंगलकाम, मच्छमारी, शिकार, मळे, फळवागा वगैरे Livestock, forestry, fishing, hunting and plantations, orchards and allied activities	खानकाम आणि दगड खाणकाम Mining and quarrying
			Final Main workers	Cultivators			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1. वैवाहिक	ग	89,21,214	9,04,768	3,14,601	5,18,607	17,759	896
	ना	48,95,500	1,80,898	2,201	19,095	1,614	229
	ए	1,36,16,744	10,85,676	3,16,622	5,37,300	19,374	1,125
2. विवाहित	ग	93,42,901	47,77,122	21,93,570	12,79,154	30,159	5,582
	ना	44,08,777	5,84,436	23,918	1,05,916	5,589	1,305
	ए	1,37,51,678	53,61,558	22,17,488	23,85,070	35,747	6,883
3. विधवा	ग	18,79,172	6,05,258	2,43,785	3,17,671	3,505	460
	ना	7,63,517	1,41,111	6,838	26,807	1,362	206
	ए	26,42,689	7,46,369	2,50,673	3,44,478	4,868	666
4. धरणीविहीन किंवा अल्प राहणाऱ्या	ग	1,16,860	73,398	16,936	50,019	526	56
	ना	36,053	14,156	289	3,414	115	16
	ए	1,52,913	87,554	17,225	53,433	641	72
एकूण/ Total ..	ग	2,02,63,121	63,61,427	27,69,274	31,65,815	51,980	6,995
	ना	1,01,05,924	9,20,768	33,071	1,55,252	8,685	1,757
	ए	3,03,69,045	72,82,195	28,02,345	33,21,067	60,665	8,751

टीप:-वर्गीकरण न झालेल्या वैवाहिक दर्जाच्या आकडेवारीचा एकूणमध्ये समावेश आहे. /
आधार:-भारतीय जनगणना, १९८१, मालिका १२, भाग-तीन-ए व बी (दाच) /

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.25

Female main workers according to main activity classified marital status
(Population Census, 1981)

Class of workers							
वस्तु निर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्तीचे उद्योगधंदे Manufacturing, processing, servicing and repairs		बांधकाम Construction	व्यापार आणि वाणिज्य Trade and commerce	वाहतूक, साठवण आणि दळणवळण Transport, storage and communications	इतर कामे Other services	Rural Urban Total	Marital status
(a) घरगुली उद्योगधंदे Household industry (9)	(b) घरगुली उद्योगधंद्या- व्यतिरिक्त इतर उद्योगधंदे Other than Household industry (10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	(1)
14,444	4,186	10,812	3,347	592	12,706	Rural	Unmarried
7,781	41,058	3,799	19,845	6,910	78,454	Urban	
2,22,251	25,064	14,611	23,192	7,502	91,160	Total	
86,032	49,677	44,887	25,227	2,486	58,347	Rural	Married
41,728	97,418	25,924	59,953	17,902	2,04,782	Urban	
1,29,760	1,47,095	70,811	85,180	20,388	2,63,129	Total	
11,725	5464	4,253	7,554	364	10,525	Rural	Widowed
9,100	20,049	4,011	18,414	3,494	70,831	Urban	
20,825	25,513	8,264	25,968	3,858	61,356	Total	
1,572	1,111	949	773	44	1,412	Rural	Divorced or separated
764	2,402	506	1,388	140	3,121	Urban	
2,336	3,513	1,406	2,161	183	6,533	Total	
1,15,779	67,267	60,925	36,906	34,851	82,999	Rural	Total
59,373	1,61,011	34,250	99,625	28,455	3,39,288	Urban	
1,75,152	2,28,279	95,176	1,36,531	31,941	4,22,287	Total	

Note.--Figures of unclassified marital status are included in total.

Source : Census of India, 1981, Series 12, Part III-A and B (ii).

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या/ AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No.1.26

काम न करणाऱ्या व्यक्तींचे व्यवसाय प्रकारानुसार व लिंगानुसार वर्गीकरण
 Classification of persons not at work by type of activity and sex
 (जनगणना / 1991 Census)

(हजारत / In thousand)

क्रमांक Serial No.	व्यवसाय	ग्रामीण / Rural			नगरी / Urban			एकूण / Total			Type of activity
		पुरुष Males	स्त्री Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्री Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्री Females	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	पूर्णवेळ विद्यार्थी.	5,653	3,687	9,340	4,538	3,386	7,724	9,990	7,073	17,063	Full time Students
2	घरकाम करणारे.	87	2,902	2,989	143	6,043	6,186	230	8,945	9,175	Household duties
3	अवलंबून असणारे व बालक.	5,556	6,138	11,694	2,973	2,922	5,895	8,529	9,060	17,589	Dependents and Infant.
4	समाप्तिप्राप्त, व्यावसायिक आयकरावर स्वतंत्रपणे करणारे व स्वतंत्र उपार्जन असणारे	87	41	128	337	55	392	424	96	520	Retired, rentiers and persons of independent means
5	भिकारी	11	6	17	15	6	21	26	12	38	Beggars, Vagrants etc.
6	शिक्षा भोगणारे मानसिक आजादाच्या व धार्मिक संस्थांमध्ये राहणाऱ्या व्यक्ती	8	3	11	20	7	27	28	10	38	Inmates of penal, mental and charitable institutions.
7	इतर	126	29	155	305	79	384	431	108	539	Others
एकूण		11,528	12,806	24,334	8,131	12,498	20,629	19,659	25,304	44,963	Total

आस. - भारतीय जनगणना, १९९१

Source.— Census of India, 1991.

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 1.27

1. क्षेत्रफल आणि लोकसंख्या /
तक्ता क्रमांक /
प्रमुख भाषा बोलणारी कुटूंबे व त्यातील व्यक्तींची जिल्हावार संख्या /
१९८१ /

		भाषा / Languages							
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हे	आसामी Assamese		बंगाली Bengali		गुजराथी Gujarati		हिंदी Hindi	
		कुटूंबे Households	व्यक्ती Persons	कुटूंबे Households	व्यक्ती Persons	कुटूंबे Households	व्यक्ती Persons	कुटूंबे Households	व्यक्ती Persons
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	69	294	7,152	29,091	2,21,085	11,89,507	2,29,849	10,03,672
2	ठाणे	11	46	1,992	8,125	30,718	1,44,779	45,565	1,97,628
3	रायगड	150	494	3,674	17,865	5,315	24,150
4	रत्नागिरी	1	3	18	57	506	2,633	2,260	10,822
5	सिंधुदूर्ग
6	नाशिक	17	65	419	1,864	2,327	19,441	16,785	92,710
7	धुळे	10	34	16,193	91,255	12,227	77,308
8	जळगांव	160	592	6,045	36,156	27,561	1,60,019
9	अहमदनगर	5	11	57	210	1,347	8,347	16,272	93,729
10	पुणे	31	116	1,296	4,910	8,762	47,306	36,809	2,16,141
11	सतारा	11	46	1,725	8,958	6,065	34,318
12	सांगली	1	5	21	72	1,317	7,553	3,616	20,461
13	सोलापूर	19	45	1,804	10,701	11,193	67,383
14	कोल्हापूर	16	49	1,496	8,704	5,275	30,548
15	औरंगाबाद	99	322	1,288	7,989	41,244	2,22,918
16	जालना
17	परभणी	14	37	530	3,227	18,326	1,02,011
18	बीड	13	25	341	1,942	9,695	54,684
19	सांशेड	5	26	625	3,736	21,346	1,24,860
20	सरमा-नागदा	1	1	5	11	597	3,798	12,886	79,817
21	लातूर
22	मुलदाणा	1	4	110	587	986	6,187	19,077	1,11,843
23	अकोला	23	91	1,860	12,440	33,722	1,88,415
24	अमरावती	38	120	1,210	8,175	28,161	1,53,598
25	यवतमाळ	1	3	22	70	1,645	10,058	50,239	2,76,604
26	वर्धा	2	9	46	145	529	3,743	11,450	60,299
27	नागपूर	12	32	2,203	9,255	3,203	18,728	72,297	3,62,576
28	भंडारा	2	3	1,295	5,609	1,027	5,905	50,255	2,69,392
29	वंद्रेपूर	1	1	5,094	26,153	914	5,190	23,686	1,11,293
30	गडचिरोली
महाराष्ट्र राज्य		155	593	20,288	88,040	3,11,754	16,84,323	8,11,176	41,47,199

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.27

Districtwise classification of Households And Household Population by Languages mainly spoken

1981)

(संख्या / Number)

भाषा / Language		भाषा / Language		भाषा / Language		भाषा / Language		District
कुटूंब / Households	व्यक्ती / Persons	कुटूंब / Households	व्यक्ती / Persons	कुटूंब / Households	व्यक्ती / Persons	कुटूंब / Households	व्यक्ती / Persons	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
27,547	1,36,882	191	793	32,368	1,35,129	7,49,266	37,89,698	Brihan Mumbai
8,868	38,032	13	50	9,231	37,986	4,59,119	24,01,534	Thane
3,584	12,530	5	17	953	3,098	2,61,859	13,25,683	Raigad
3,565	13,630	1	1	296	1,005	4,03,461	19,59,756	Ratnagiri
796	3,568	3	13	1,503	5,284	4,46,396	25,53,876	Sindhudurg
82	350	95	349	85,308	4,70,577	Nashik
1,142	6,629	265	916	3,17,168	16,39,642	Dhule
630	2,384	311	1,046	4,27,814	23,99,741	Ahmednager
9,319	41,136	32	135	5,673	21,831	6,46,039	34,56,437	Pune
4,175	16,901	1	5	160	607	3,58,364	18,98,902	Satara
22,910	1,34,298	233	988	2,82,146	15,39,558	Sangli
49,047	2,83,078	125	460	3,37,034	18,52,633	Kolapur
23,430	1,27,624	1	4	249	892	3,91,583	21,77,501	Kolhapur
937	4,659	343	1,150	3,30,921	17,90,688	Aurangabad
..	Jalna
191	855	83	277	2,80,824	14,95,219	Parbhani
1,242	6,073	95	284	2,34,488	12,62,436	Beed
4,519	24,956	95	311	2,30,726	12,77,492	Nanded
11,282	65,707	45	151	3,22,858	18,43,255	Osmanabad
..	Latur
1,092	5,433	1	3	27	83	2,36,308	12,17,972	Buldhana
177	840	1	4	72	277	2,65,390	13,72,162	Akola
47	172	1	8	89	261	2,66,792	13,43,895	Amaravati
1,039	5,170	79	238	2,25,319	11,62,964	Yavatmal
1,521	7,197	1	4	81	249	1,59,204	7,98,147	Wardha
411	1,704	12	45	1,497	5,410	3,54,985	18,31,980	Nagpur
1,607	2,819	1	4	269	888	2,77,731	14,28,534	Bhandara
1,096	5,481	3	11	493	1,701	2,99,147	15,26,471	Chandrapur
..	Gadchiroli
1,73,788	9,20,108	267	1,097	54,720	2,20,871	86,50,248	4,58,16,753	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हे	भाषा/Languages								
		ओरिसा Oriya		पंजाबी Punjabi		संस्कृत Sanskrit		सिंधी Sindhi		
		कुटुंबे Households (19)	व्यक्ती Persons (20)	कुटुंबे Households (21)	व्यक्ती Persons (22)	कुटुंबे Households (23)	व्यक्ती Persons (24)	कुटुंबे Households (25)	व्यक्ती Persons (26)	
(1)	(2)									
1	बृहन्मुंबई	...	1,735	7,366	20,472	1,05,382	1	7	44,319	1,95,080
2	ठाणे	...	219	752	2,819	13,229	1	9	29,496	1,39,954
3	रायगड	...	50	230	211	807	1	7	310	1,674
4	रत्नागिरी	...	2	3	19	60	-	-	99	562
5	सिंधुदुर्ग	...	-	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	...	63	208	1,334	6,607	7	23	1,238	7,511
7	धुळे	...	-	-	121	659	1	4	1,560	10,557
8	जळगांव	...	6	21	314	1,580	3	15	2,422	18,410
9	अहमदनगर	...	20	115	977	5,730	3	16	878	5,452
10	पुणे	...	89	339	3,620	17,771	11	56	5,000	20,218
11	सातारा	...	40	180	46	244	1	3	121	785
12	सांगली	...	6	51	33	176	2	13	420	2,856
13	सोलापूर	...	7	43	108	511	3	19	327	1,973
14	कोल्हापूर	...	6	20	35	146	1	9	1,396	9,861
15	औरंगाबाद	...	11	28	444	2,365	4	24	524	3,789
16	जालना	...	-	-	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	...	84	289	88	456	-	-	129	997
18	बीड	...	-	-	45	197	2	13	62	418
19	नांदेड	...	-	-	549	3,248	3	23	242	1,138
20	उस्मानाबाद	...	10	53	24	83	2	18	78	520
21	लातूर	...	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	...	4	26	70	425	2	22	627	5,000
23	अकोला	...	17	83	145	942	-	-	1,651	12,973
24	अमरावती	...	27	114	166	900	-	-	2,295	16,524
25	यवतमाळ	...	34	101	111	585	-	-	655	4,719
26	वर्धा	...	44	171	208	1,188	-	-	798	5,840
27	नागपूर	...	681	2,873	2,671	15,229	-	-	4,122	27,227
28	मंडारा	...	285	1,243	343	2,188	-	-	1,618	11,487
29	चंद्रपूर	...	308	1,272	393	3,345	-	-	463	3,349
30	गडचिरोली	...	-	-	-	-	-	-	-	-
	महाराष्ट्र राज्य	...	3,748	15,581	35,000	1,84,053	48	281	1,00,920	5,17,674

No. 1.27-Contd

भाषा/Languages						District
तामीळ Tamil		तेलुगु Telgu		उर्दू Urdu		
कुटुंबे Households (1)	व्यक्ती Persons (28)	कुटुंबे Households (29)	व्यक्ती Persons (30)	कुटुंबे Households (31)	व्यक्ती Persons (32)	(2)
46,344	2,11,584	34,070	1,56,227	1,29,272	7,78,504	Brihan Mumbai
5,494	23,665	11,230	52,714	34,362	1,91,277	Thane
403	1,313	1,591	6,230	12,950	78,965	Raigad
108	402	1,048	4,391	16,474	96,718	Ratnagiri
-	-	-	-	-	-	Sindhudurg
679	2,819	2,125	11,202	33,549	2,45,308	Nashik
38	157	1,076	4,367	21,919	1,42,191	Dhule
216	944	1,196	6,299	28,186	1,93,292	Jalgaon
479	2,339	7,939	43,816	18,334	1,12,069	Ahmednagar
5,933	29,336	14,421	75,842	20,844	1,29,706	Pune
229	1,067	2,352	16,481	7,649	45,378	Satara
356	1,624	2,768	14,801	15,606	98,316	Sangli
661	3,610	24,060	1,43,068	35,450	2,13,496	Solapur
359	1,841	3,340	17,181	18,081	1,11,267	Kolhapur
394	1,889	3,737	20,024	54,580	3,46,057	Aurangabad
-	-	-	-	-	-	Jalna
180	816	3,329	17,496	32,969	1,97,807	Parbhani
410	2,033	1,618	10,034	22,875	1,43,350	Beed
245	1,273	16,818	93,042	28,978	1,89,000	Nanded
347	1,928	3,741	21,649	32,998	2,03,157	Osmanabad
-	-	-	-	-	-	Latur
149	710	1,547	8,346	22,405	1,44,789	Buldhana
112	534	1,435	8,345	30,575	2,11,467	Akola
68	282	727	3,526	26,506	1,79,005	Amravati
61	226	9,168	47,436	13,733	91,101	Yavatmal
86	350	666	2,770	3,147	19,063	Wardha
1,626	7,407	4,304	22,585	17,458	1,23,427	Nagpur
165	666	657	2,964	1,853	11,453	Bhandara
396	1,533	26,089	1,26,092	3,974	22,904	Chandrapur
-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
65,538	3,00,348	1,81,252	9,36,928	6,84,727	43,19,067	Maharashtra State

1. क्षेत्रफल व लोकसंख्या/AREA AND POPULATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 1.29

महाराष्ट्र व बृहन्मुंबईमध्ये जन्म व नोंदणी ठिकाण यांनुसार स्थलांतरीतांची लोकसंख्या
 Migranic Population by place of birth and place of enumeration in Maharashtra and Greater Mumbai

अनुक्रमांक Serial No.	जन्मस्थान Birth Place	महाराष्ट्र/ Maharashtra			बृहन्मुंबई/ Greater Mumbai			(संख्या हजारात) (Figures in thousand)
		पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
गणनास्थान/ Place of enumeration								
1.	गणना राज्यात	29,800	28,307	58,107	3,161	2,639	5,800	Within the State of enumeration.
(i)	गणनेच्या ठिकाणी जन्म झालेले	21,947	14,693	36,640	2,119	1,895	4,014	Born in place of enumeration.
(ii)	गणना जिल्हात इतरत्र जन्म झालेले	4,445	9,376	13,821	1	-	1	Born elsewhere in district of enumeration.
(iii)	राज्यातील इतर जिल्ह्यांत जन्म झालेले	3,409	4,238	7,647	1,042	744	1,786	Born in other district of the State.
2.	गणना राज्याच्या बाहेरील भारतातील राज्य	2,470	1,934	4,404	1,426	893	2,319	State in India beyond State of Maharashtra
1	उत्तर प्रदेश	680	249	929	500	172	672	Uttar Pradesh
2	कर्नाटक	445	480	925	168	136	304	Karnataka
3	गुजरात	398	379	777	299	270	569	Gujrat
4	उत्तर प्रदेश	211	273	484	21	19	40	Madhya Pradesh
5	आंध्र प्रदेश	167	156	333	65	49	114	Andhra Pradesh
6	केरळ	137	79	216	89	52	141	Kerala
7	राजस्थान	124	77	201	73	41	114	Rajasthan
8	तामिळनाडू	109	76	185	84	58	142	Tamil Nadu
9	बिहार	43	18	61	25	9	34	Bihar
10	पंजाब	34	26	60	21	15	37	Punjab
11	पश्चिम बंगाल	30	24	54	19	15	34	West Bengal
12	गोवा, दमण व दिव	39	28	67	34	34	68	Goa, Daman & Div.
13	इतर राज्य व केंद्रशासित प्रदेश	63	59	122	31	22	53	Other State and Union Territories.
(1 + 2) एकूण		32,270	30,241	62,511	4,587	3,532	8,119	(1 + 2) Total

आधार - भारताची जनगणना, १९८१, महाराष्ट्र, भाग-५ अ व ब.
 Source - Census of India, 1981, Maharashtra, Part-V A and B.

1.29 महाराष्ट्रात स्थलांतराचे कारण व
शेवटचे निवासस्थान

1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या /
तक्ता क्रमांक /
महाराष्ट्रात स्थलांतराचे कारण
Migrants by place of last resident and

स्थलांतराचे कारण

पूर्वीचे निवासस्थान	एकूण स्थलांतरीत		राजगार		व्यवसाय		शिक्षण	
	Total Migrants		Employment		Business		Education	
	पुरुष Males	स्त्रिया Females	पुरुष Males	स्त्रिया Females	पुरुष Males	स्त्रिया Females	पुरुष Males	स्त्रिया Females
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
A. भारतात अन्यत्र पूर्व निवास ..	9,444	15,840	2,284	255	1,083	226	508	204
A I. गणना राज्यात ..	7,274	13,951	1,440	198	674	182	418	174
A II. गणना राज्याच्या बाहेरील								
भारतातील राज्य ..	2,170	1,889	844	57	409	44	92	30
(1) आंध्रप्रदेश ..	128	146	47	4	21	4	4	2
(2) बिहार ..	68	31	35	1	11	*	5	1
(3) गुजरात ..	295	313	79	6	64	6	16	6
(4) गोवा ..	24	34	10	2	2	*	2	1
(5) कर्नाटक ..	353	463	110	13	60	15	11	5
(6) केरळ ..	104	71	60	7	11	1	3	2
(7) मध्यप्रदेश ..	147	219	29	4	23	6	5	2
(8) ओरिसा ..	16	10	9	*	2	*	1	*
(9) पंजाब ..	29	24	9	1	5	*	1	1
(10) राजस्थान ..	125	87	34	1	41	2	6	1
(11) तामिळनाडू ..	98	74	51	4	13	2	2	1
(12) उत्तरप्रदेश ..	680	331	333	9	143	6	27	6
(13) पश्चिम बंगाल ..	39	30	18	2	6	*	1	*
(14) इतर व केन्द्रशासित प्रदेश	64	56	20	3	7	2	8	2
B. भारताबाहेरील आशियाई देश	75	63	16	1	6	1	1	1
C. अन्य देश ..	6	7	1	*	1	*	1	*
D. अवर्गीकृत ..	13	14	3	*	1	*	*	*
एकूण - अ+ब+क+ड ..	9,538	15,924	2,304	256	1,091	227	510	205

* ५०० पेक्षा कमी / Less than 500

आकडे सक्षिप्तत असल्याने बेरजा जुळणार नाहीत/Total do not tally due to rounding.

आधार - भारताची जनगणना, १९९१, महाराष्ट्र, भाग-५अ व ब

Source -- Census of India, 1991, Maharashtra, Part V-A & B.

AREA AND POPULATION

TABLE No. 1.29 - contd.

शेवटचे निवासस्थान
reason for migration in Maharashtra
(1991)

(रुपये हजारत/ Figures in Thousands)

कुटुंब निर्गमन family moved		विवाह Marriage		दुष्काळ, पूर यासारखी नैसर्गिक आपत्ती Natural Calamities like drought, floods, etc.		इतर Other		Last Residence (1)
पुरुष Males (10)	स्त्रिया Females (11)	पुरुष Males (12)	स्त्रिया Females (13)	पुरुष Males (14)	स्त्रिया Females (15)	पुरुष Males (16)	स्त्रिया Females (17)	
1 911	2 335	117	9 919	53	40	3 490	2 863	Last Residence elsewhere in India
1 533	1 832	98	8 998	44	34	3 069	2 533	Within the state of
378	503	19	921	9	6	421	330	State in India beyond State
27	38	1	75	1	*	26	23	Andhra Pradesh
9	12	*	11	*	*	8	5	Bihar
64	76	4	160	1	1	68	58	Gujrat
4	7	*	18	*	*	6	6	Goa, Daman & Div.
66	89	3	252	3	3	99	86	Karnataka
12	18	1	28	*	*	17	14	Kerala
40	51	2	119	2	1	45	35	Madhya Pradesh
2	4	*	4	*	*	2	2	Orissa
7	9	*	10	*	*	7	4	Punjab
21	27	1	40	*	*	22	15	Rajasthan
16	24	1	31	*	*	14	12	Tamil Nadu
87	115	4	141	1	*	85	52	Uttar Pradesh
7	11	*	12	*	*	6	5	West Bengal
16	22	2	20	1	1	16	13	Other & Union Territories
19	22	1	13	*	*	32	25	Countries in Asia beyond India
2	2	*	2	*	*	2	2	Other Countries
2	2	*	6	*	*	6	6	Unclassifiable
1 934	2 361	118	9 940	53	40	3 530	2 896	Total A+B+C+D

२. पर्यावरण सांख्यिकी

२.१ निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान, सापेक्ष आर्द्रता आणि सरासरी पावसाचे दिवस व पाऊस आणि विविध केंद्रात प्रत्यक्ष पडलेला पाऊस याबाबत माहिती पुढील तक्त्यात दिली आहे.

२.२ ज्या केंद्रांकरिता माहिती देण्यात आली आहे ती केंद्रे सर्वसाधारण जिल्ह्यातील तालुक्याची किंवा जिल्हा मुख्यालयाची ठिकाणे आहेत. सरासरी किंवा सर्वसाधारण पावसाची आकडेवारी ही कमीत कमी पाच वर्ष किंवा जास्तीत जास्त ऐंशी वर्षांच्या प्रत्यक्ष पडलेल्या पावसाच्या आकडेवारीवरून काढली आहे. जेव्हा एखाद्या दिवसाच्या चौवीस तासात पर्जन्यमापक यंत्रावर पडलेल्या पावसाची नोंद कमीत कमी २.५ मि. मि. झाली असेल तर तो दिवस पावसाचा दिवस समजण्यात येतो.

2. ENVIRONMENT STATISTICS

2.1 Data on temperature and relative humidity at various centres and normal number of rainy days and rainfall and actual rainfall in different centres are presented in the following tables.

2.2 The Centres for which data is presented are generally the tahsil or district headquarters in the districts. The figures of average rainfall are worked out on the basis of actual figures for the period ranging from a minimum of five years to a maximum of eighty years. A day was treated as a rainy day if during the twenty-four hours, the rain-gauge recorded a minimum of 2.5 mm. of rainfall.

2. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.1 (A)

महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान
Temperature of different Centres in Maharashtra State
(1995-96)

(सेल्सियस डीग्रीमध्ये/In degree celsius)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र	कम तपमान Minimum temperature	महिना Month	किमान तपमान Minimum temperature	महिना Month	Centre
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	कुलाबा (बृहन्मुंबई)		मे/May		जाने./Jan.	Colaba (Brihan Mumbai)
2	सांताक्रुझ (बृहन्मुंबई)		नोव्हेंबर/November		डिसें./Dec.	Santacruz (Brihan Mumbai)
3	डहाणू (ठाणे)		मे/May		जाने./Jan.	Dahanu (Thane)
4	अलिबाग (रायगड)		एप्रिल/April		जाने./Jan.	Alibag (Raigad)
5	भीरा (रायगड)		मे/May		फेब्रु./Feb.	Bhira (Raigad)
6	हर्णे (रत्नागिरी)		मे, जून, नोव्हें./ May, June, Nov.		जाने, फेब्रु./ Jan., Feb.	Harne (Ratnagin)
7	रत्नागिरी		मे, नोव्हें./May, Nov.		जाने./Jan.	Ratnagin
8	देवगड (सिंधुदुर्ग)		मे/May		फेब्रु./Feb.	Devgad (Sindhudurg)
9	मालेगाव (नाशिक)		मे/May		डिसें./Dec.	Malegaon (Nashik)
10	ओझर (नाशिक)		मे/May		जाने./Jan.	Ozar (Nashik)
11	नंदुरबार (धुळे)		डिसेंबर/December		डिसें./Dec.	Nandurbar (Dhule)
12	जळगाव		मे/May		जाने./Jan.	Jalgaon
13	अहमदनगर		जून/June		डिसें./Dec.	Ahmednagar
14	पुणे		मे/May		डिसें./Dec.	Pune
15	लोहगाव (पुणे)					Lohgaon (Pune)
16	वानोरी (एफएमसी, पुणे)		मे/May		जाने./Jan.	Wanori (AFMC, Pune)
17	बारामती (पुणे)		मे/May		जाने./Jan.	Baramati (Pune)
18	महाबळेश्वर (सातारा)		मे/May		डिसें./Dec.	Mahabaleshwar (Satara)
19	सांगली		मार्च, एप्रिल/March		डिसें./Dec.	Sangli
20	जेऊर (सोलापूर)		मे/May		डिसें./Dec.	Jeur (Solapur)
21	सातारा		सप्टेंबर/September		डिसें./Dec.	Satara
22	सोलापूर		मे/May		डिसें./Dec.	Solapur
23	कोल्हापूर		एप्रिल/April		डिसें./Dec.	Kolhapur
24	औरंगाबाद					Aurangabad
25	चिखलठाणा (औरंगाबाद)		मे/May		डिसें./Dec.	Chikhalthana (Aurangabad)
26	उस्मानाबाद		मे/May		डिसें./Dec.	Osmanabad
27	परभणी		मे/May		नोव्हें./Nov.	Parabhani
28	बीड		मे/May		डिसें./Dec.	Beed
29	नांदेड		एप्रिल/April		ऑक्टो./Oct.	Nanded
30	बुलढाणा	43.6	जून/June	9.0	जाने./Jane.	Buldhana
31	अकोला (विमानतळ)	46.9	जून/June	8.0	जाने./Jane.	Akola (Air port)
32	अकोला (शहर)	46.2	जून/June	8.4	जाने./Jane.	Akola (City)
33	अमरावती	46.7	जून/June	9.2	डिसें./Dec.	Amaravati
34	यवतमाळ	46.6	जून/June	8.3	जाने./Jane.	Yavatmal
35	पुसद (यवतमाळ)	47.0	जून/June	7.9	जाने./Jane.	Pusad (Yavatmal)
36	वर्धा	47.1	जून/June	8.9	जाने./Jane.	Wardha
37	नागपूर (विमानतळ)	47.0	जून/June	7.4	जाने./Jane.	Nagpur (Air port)
38	नागपूर (शहर)	45.7	जून/June	8.9	जाने./Jane.	Nagpur (City)
39	गोंदिया (भंडारा)	47.1	जून/June	6.6	जाने./Jane.	Gondia (Bhandara)
40	चंद्रपूर	47.8	जून/June	10.6	जाने./Jane.	Chandrapur
41	ब्रह्मपूरी (चंद्रपूर)	46.9	जून/June	9.5	जाने./Jane.	Bramhapuri (Chandrapur)
42	सिरोंचा (गडचिरोली)	43.7	जून/June	9.9	जाने./Jane.	Sironcha (Gadchiroli)

टीप :- कंसातील नावे केंद्र ज्या जिल्ह्यात आहे त्या जिल्हांची आहेत.

Note :- The names in the brackets indicate the district in which the Centre is located.

आधार :- विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर आणि मुंबई.

Source :- Regional Metrological Centres, Nagpur and Mumbai.

2. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.1 (B)

महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या केंद्रातील तपमान
Temperature of different Centres in Maharashtra State
(1996-97)

(सेल्सियस डिग्रीमध्ये/In degree celsius)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र (2)	कमाल तपमान Maximum temperature (3)	महिना Month (4)	किमान तपमान Minimum temperature (5)	महिना Month (6)	Centre (2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1	कुलाबा (बृहन्मुंबई)		मे/May		जाने./Jan.	Colaba (Brihan Mumbai)
2	सांताक्रुझ (बृहन्मुंबई)		नोव्हेंबर/November		डिसें./Dec.	Santacruz (Brihan Mumbai)
3	डहानू (ठाणे)		मे/May		जाने./Jan.	Dahanu (Thane)
4	अलिबाग (रायगड)		एप्रिल/April		जाने./Jan.	Alibag (Raigad)
5	भीरा (रायगड)		मे/May		फेब्रु./Feb.	Bhira (Raigad)
6	हर्णे (रत्नागिरी)		मे, जून, नोव्हें./ May, June, Nov.		जाने./फेब्रु./ Jan., Feb.	Harne (Ratnagiri)
7	रत्नागिरी		मे, नोव्हें./May, Nov.		जाने./Jan.	Ratnagiri
8	देवगड (सिंधुदुर्ग)		मे/May		फेब्रु./Feb.	Devgad (Sindhudurg)
9	मालेगाव (नाशिक)		मे/May		डिसें./Dec.	Malegaon (Nashik)
10	ओझर (नाशिक)		मे/May		जाने./Jan.	Ozar (Nashik)
11	नंदुरबार (धुळे)		डिसेंबर/December		डिसें./Dec.	Nandurbar (Dhule)
12	जळगाव		मे/May		जाने./Jan.	Jalgaon
13	अहमदनगर		जून/June		डिसें./Dec.	Ahmednagar
14	पुणे		मे/May		डिसें./Dec.	Pune
15	लोहगाव (पुणे)					Lohgaon (Pune)
16	वानोरी (एफएमसी, पुणे)		मे/May		जाने./Jan.	Wanori (AFMC, Pune)
17	बारामती (पुणे)		मे/May		जाने./Jan.	Baramati (Pune)
18	महाबळेश्वर (सातारा)		मे/May		डिसें./Dec.	Mahabaleshwar (Satara)
19	सांगली		मार्च, एप्रिल/March		डिसें./Dec.	Sangli
20	जेऊर (सोलापूर)		मे/May		डिसें./Dec.	Jeur (Solapur)
21	सातारा		सप्टेंबर/September		डिसें./Dec.	Satara
22	सोलापूर		मे/May		डिसें./Dec.	Solapur
23	कोल्हापूर		एप्रिल/April		डिसें./Dec.	Kolhapur
24	औरंगाबाद					Aurangabad
25	चिखलठाणा (औरंगाबाद)		मे/May		डिसें./Dec.	Chikhalthana (Aurangabad)
26	उस्मानाबाद		मे/May		डिसें./Dec.	Osmanabad
27	परभणी		मे/May		नोव्हें./Nov.	Parabhani
28	बीड		मे/May		डिसें./Dec.	Beed
29	नांदेड		एप्रिल/April		ऑक्टो./Oct.	Nanded
30	बुलढाणा	41.0	जून/June	7.8	जाने./Jane.	Buldhana
31	अकोला (विमानतळ)	44.7	मे/May	8.4	जाने./Jane.	Akola (Air port)
32	अकोला (शहर)	42.2	मे/May	7.6	जाने./Jane.	Akola (City)
33	अमरावती	44.5	मे/May	12.4	डिसें./Dec.	Amravati
34	यवतमाळ	43.6	मे/May	10.0	जाने./Jane.	Yavatmal
35	पुसद (यवतमाळ)	45.8	मे/May	4.1	जाने./Jane.	Pusad (Yavatmal)
36	वर्धा	45.2	मे/May	6.7	जाने./Jane.	Wardha
37	नागपूर (विमानतळ)	45.2	मे/May	7.8	जाने./Jane.	Nagpur (Air port)
38	नागपूर (शहर)	42.5	जून/June	9.1	जाने./Jane.	Nagpur (City)
39	गोंदिया (भंडारा)	44.5	मे/May	6.8	जाने./Jane.	Gondia (Bhandara)
40	चंद्रपूर	45.6	मे/May	7.6	जाने./Jane.	Chandrapur
41	ब्रह्मपूरी (चंद्रपूर)	45.1	मे/May	7.6	जाने./Jane.	Bramhapuri (Chandrapur)
42	सिरोंचा (गडचिरोली)	N. A.	ऑक्टोबर/Oct.	N. A.		Sironcha (Gadchiroli)

टीप :- कंसातील नावे केंद्र ज्या जिल्ह्यात आहे त्या जिल्ह्याची आहेत.

Note :- The names in the brackets indicate the district in which the Centre is located.

आधार :- विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर आणि मुंबई.

Source :- Regional Metrological Centres, Nagpur and Mumbai.

2. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.2 (A)

महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या केंद्रानुसार सापेक्ष आर्द्रता
Relative Humidity of different Centres in Maharashtra State
(1995-96)

(टक्केवारी/Percentage)

अनुक्रमांक Serial No.	केंद्र (2)	सापेक्ष आर्द्रता/Relative humidity				Centre (2)
		कमाल Highest (3)	महिना Month (4)	किमान Lowest (5)	महिना Month (6)	
1	सांताक्रुझ (बृहन्मुंबई)	...	जून/June	Santacruz (Brihan Mumbai)
2	कुलाबा (बृहन्मुंबई)	...	ऑगस्ट/August	Colaba (Brihan Mumbai)
3	डहाणू (ठाणे)	...	जुलै/July	Dahanu (Thane)
4	अलिबाग (रायगड)	...	जुलै/July	Alibag (Raigad)
5	रत्नागिरी	...	ऑगस्ट/August	Ratnagiri
6	ओझर (नाशिक)	...	ऑगस्ट/August	Ozar (Nashik)
7	पुणे	...	जुलै/July	Pune
8	सोलापूर	...	जुलै/July	Solapur
9	बुलढाणा	100	ऑगस्ट, ऑक्टोबर/ August, October	9	एप्रिल/April	Buldhana
10	अकोला (विमानतळ)	100	ऑक्टोबर/October	8	फेब्रुवारी/Feb.	Akola (Air port)
11	अकोला (शहर)	100	ऑगस्ट, ऑक्टोबर/ August, October	10	मार्च/March	Akola (City)
12	अमरावती	100	ऑगस्ट/August	9	एप्रिल/April	Amaravati
13	यवतमाळ	100	ऑगस्ट/August	6	मे/May	Yavatmal
14	पुसद (यवतमाळ)	97	ऑक्टोबर/October	7	एप्रिल, मे/ April, May	Pusad (Yavatmal)
15	वर्धा	100	नोव्हेंबर/November	6	एप्रिल/April	Wardha
16	नागपूर (विमानतळ)	98	जून, जुलै/June, July	5	मार्च, एप्रिल/ March, April	Nagpur (Air port)
17	गोंदिया (भंडारा)	100	ऑगस्ट/August	7	एप्रिल/April	Gondia (Bhandara)
18	चंद्रपूर	98	ऑगस्ट/August	8	मार्च, एप्रिल/ March, April	Chandrapur
19	ब्रह्मपूरी (चंद्रपूर)	100	जुलै, सप्टे./July, Sept.	10	एप्रिल/April	Bramhapuri (Chandrapur)
20	सिरोंचा (गडचिरोली)	100	जुलै/July	9.	मे/May	Sironcha (Gadchiroli)

टीप :- कंसातील नावे केंद्र ज्या जिल्ह्यात आहे त्या जिल्ह्यांची आहे.

Note :- The names in the brackets indicate the district in which the Centre is located.

आधार :- विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर व मुंबई.

Source :- Regional Metrological Centres, Nagpur and Mumbai.

2. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.2 (B)

महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या केंद्रानुसार सापेक्ष आर्द्रता
Relative Humidity of different Centres in Maharashtra State
(1996-97)

(टक्केवारी/Percentage)

अनुक्रमांक Serial No.	केंद्र (2)	सापेक्ष आर्द्रता/Relative humidity				Centre (2)	
		कमाल Highest (3)	महिना Month (4)	किमान Lowest (5)	महिना Month (6)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)	
1	सांताक्रुझ (बृहन्मुंबई)		जानेवारी/January	Santacruz (Brihan Mumbai)	
2	कुलाबा (बृहन्मुंबई)		जानेवारी/January	Colaba (Brihan Mumbai)	
3	डहाणू (ठाणे)		जानेवारी/January	Dahanu (Thane)	
4	अलिबाग (रायगड)		जानेवारी/January	Alibag (Raigad)	
5	रत्नागिरी		जानेवारी/January	Ratnagiri	
6	ओझर (नाशिक)		एप्रिल/April	Ozar (Nashik)	
7	पुणे		एप्रिल/April	Pune	
8	सोलापूर		एप्रिल/April	Solapur	
9	बुलढाणा	..	100	ऑगस्ट, सप्टें., नोव्हें./ Aug., Sep., Nov.	14	फेब्रुवारी/Feb.	Buldhana
10	अकोला (विमानतळ)	..	100	ऑगस्ट/August	9	जून/June.	Akola (Air port)
11	अकोला (शहर)	..	100	ऑगस्ट/August	13	मार्च/March	Akola (City)
12	अमरावती	..	100	जून, ऑगस्ट, ऑक्टो./ June, Aug., Oct.	15	मार्च/March	Amravati
13	यवतमाळ	..	100	जून/June	10	मार्च/March	Yavatmal
14	पुसद (यवतमाळ)	..	100	जून, सप्टें., नोव्हेंबर/ June, Sept., Nov.	12	जून/June	Pusad (Yavatmal)
15	वर्धा	..	100	ऑगस्ट, डिसेंबर/ August, December	8	मार्च/March	Wardha
16	नागपूर (विमानतळ)	..	98	जुलै, ऑगस्ट, सप्टेंबर/ July, August, Sept.	8	एप्रिल/April	Nagpur (Air port)
17	गोंदिया (भंडारा)	..	100	ऑगस्ट/August	19	जून/June	Gondia (Bhandara)
18	चंद्रपूर	..	100	जून, ऑगस्ट, ऑक्टोबर/ June, August, Oct.	10	मे/May	Chandrapur
19	ब्रम्हपूरी (चंद्रपूर)	..	100	जून/June	10	मार्च, एप्रिल/ March, April	Bramhapuri (Chandrapur)
20	सिरोंचा (गडचिरोली)	..	N. A.	जून, जुलै, ऑगस्ट, सप्टें./ June, July, Aug., Sept.	N. A.	सप्टेंबर/Sept.	Sironcha (Gadchiroli)

टीप :- कंसातील नावे केंद्र ज्या जिल्ह्यात आहे त्या जिल्ह्यांची आहे.

Note :—The names in the brackets indicate the district in which the Centre is located.

आधार :- विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर व मुंबई.

Source:—Regional Metrological Centres, Nagpur and Mumbai.

2. पर्यावरण सांख्यिकी/

तक्ता क्रमांक/

सामान्यपणे पडणाऱ्या पावसाचे दिवस आणि पाऊस यांची मासिक आकडेवारी/

अनुक्रमांक	जिल्हा	जानेवारी		फेब्रुवारी		मार्च		एप्रिल		मे		जून	
		पावसाचे दिवस	पाऊस	पावसाचे दिवस	पाऊस	पावसाचे दिवस	पाऊस	पावसाचे दिवस	पाऊस	पावसाचे दिवस	पाऊस	पावसाचे दिवस	पाऊस
Serial No.		Number of rainy days	Rainfall	Number of rainy days	Rainfall	Number of rainy days	Rainfall	Number of rainy days	Rainfall	Number of rainy days	Rainfall	Number of rainy days	Rainfall
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	बृहन्मुंबई-												
	(i) मुंबई	0.3	4.1	0.1	2.0	0.1	1.5	0.1	1.5	0.8	18.3	14.2	464.8
	(ii) मुंबई उपनगर	0.2	3.1	0.2	1.3	Nil	0.8	0.1	2.5	0.8	17.3	14.7	476.6
2	ठाणे	0.2	3.1	0.1	1.0	0.1	0.9	0.2	3.9	0.7	15.6	13.5	413.3
3	रायगड	0.3	2.1	0.1	0.9	0.1	1.1	0.3	3.3	1.1	19.1	16.8	579.9
4	रत्नागिरी	0.2	3.0	Nil	0.5	0.1	2.1	0.5	8.5	2.3	43.7	20.4	778.1
5	नाशिक	0.3	4.1	0.2	1.9	0.1	1.6	0.5	5.5	1.2	19.2	8.0	154.1
6	धुळे	0.4	6.1	0.2	2.0	0.2	1.9	0.2	2.2	0.7	8.5	6.3	120.4
7	जळगाव	0.6	7.6	0.4	3.5	0.4	3.7	0.3	0.2	0.9	2.1	7.2	132.1
8	अहमदनगर	0.4	6.0	0.2	2.0	0.3	2.8	0.7	8.0	1.3	17.0	6.4	111.6
9	पुणे	0.3	2.9	0.1	1.3	0.2	2.1	0.8	10.3	1.6	22.7	8.4	117.0
10	सातारा	0.3	4.9	0.1	1.0	0.4	4.2	1.2	16.4	2.3	32.5	7.2	116.3
11	सांगली	0.2	4.1	0.1	0.8	0.5	4.6	1.7	22.3	2.9	43.9	6.5	83.9
12	सोलापूर	0.4	6.4	0.3	2.8	0.4	4.0	1.1	12.3	1.7	19.6	6.3	97.7
13	कोल्हापूर	0.3	3.3	0.1	0.8	0.6	8.3	2.0	27.8	3.4	51.8	11.9	316.3
14	औरंगाबाद	0.6	7.4	0.5	4.3	0.5	4.1	0.6	5.8	1.2	16.8	7.7	134.1
15	परभणी	0.5	5.7	0.7	7.3	0.5	8.7	0.9	9.8	1.1	16.7	8.0	154.4
16	बीड	0.4	3.9	0.3	3.2	0.7	6.6	0.5	4.2	1.3	13.6	7.7	111.5
17	नांदेड	0.7	8.9	0.9	12.7	0.7	8.4	0.9	7.6	1.4	12.9	8.2	153.7
18	उस्मानाबाद	0.3	5.3	0.3	3.6	0.7	7.4	1.6	16.8	1.8	21.6	8.6	148.1
19	बुलढाणा	0.8	9.7	0.7	9.3	0.6	6.6	0.6	6.8	1.0	11.6	7.7	150.0
20	अकोला	0.8	10.8	0.9	12.0	0.7	8.4	0.7	7.4	1.0	11.2	8.0	147.9
21	अमरावती	1.0	12.6	1.1	15.9	0.9	8.6	0.6	6.5	1.2	12.2	8.1	150.1
22	यवतमाळ	0.7	10.5	1.2	16.7	1.0	11.8	1.1	13.1	1.4	15.1	8.8	168.3
23	वर्धा	0.9	12.5	1.3	18.5	1.1	11.0	1.1	12.0	1.4	14.6	9.0	187.6
24	नागपूर	1.1	15.5	1.7	24.0	1.6	16.3	1.1	13.5	1.4	15.0	9.1	189.3
25	भंडारा	1.4	17.7	2.0	28.5	1.3	13.5	1.0	13.6	1.0	8.9	9.3	203.0
26	चंद्रपूर	0.7	10.6	1.4	22.9	1.2	14.2	1.4	15.8	1.2	13.0	9.2	200.0

टीप :- जिल्ह्यातील सर्व पर्जन्यमापक केंद्रात नोंदलेल्या पावसाची १९०१ ते १९५० ची सरासरी काढून ती प्रत्येक जिल्हासमोर वर्तविली आहे.

आधार :- वृत्ति संचालनालय महाराष्ट्र शासन पुणे/

ENVIRONMENT STATISTICS

TABLE No. 2.3

Monthwise normal number of rainy days and Rainfall

(पाऊस मिलीमिटर मध्ये)
(Rainfall in millimetre)

जुलै July		ऑगस्ट August		सप्टेंबर September		ऑक्टोबर October		नोव्हेंबर November		डिसेंबर December		एकूण वार्षिक Total for year		District
पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Number of rainy days	पाऊस Rainfall	
(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(2)
Brihan Mumbai—														
22.2	613.4	18.2	328.9	12.6	286.0	3.0	64.5	0.8	17.5	0.3	2.3	72.7	1,804.8	(i) Mumbai
25.4	725.9	21.5	414.8	14.4	295.7	3.0	75.7	0.7	15.7	0.2	0.8	80.3	2,029.6	(ii) Mumbai Suburban
25.4	903.1	22.7	512.3	14.6	303.0	3.3	78.9	0.8	21.7	0.2	1.8	81.8	2,258.6	Thane
26.9	1,113.9	24.7	706.7	16.6	396.2	4.6	107.1	1.2	23.5	0.3	2.5	92.9	2,966.3	Raigad
27.8	1,205.6	24.8	687.9	17.3	412.9	6.1	119.8	1.9	38.1	0.3	3.2	107.7	3,305.7	Ratanagiri
14.5	339.9	11.5	214	9.4	180.0	3.4	60.9	1.4	28.8	0.4	4.6	50.9	1,022.0	Nashik
13.3	211.2	10.1	133.3	7.3	131.1	2.0	34.7	1.0	17.3	0.4	5.5	42.1	674.0	Dhule
12.8	209.9	10.0	149.4	8.0	151.3	12.1	38.9	1.3	23.0	0.5	7.0	44.5	740.7	Jalgaon
7.2	98.3	5.4	72.7	7.9	161.3	3.4	58.8	1.7	34.0	0.5	6.3	35.5	578.8	Ahmednagar
14.3	390.3	11.5	240.9	9.2	188.5	4.5	77.6	1.7	31.7	0.4	5.0	53.3	1,150.3	Pune
12.6	243.3	9.5	133.4	7.5	126.4	4.9	79.4	2.1	39.0	0.5	6.4	48.6	803.2	Satara
10.6	129.9	8.2	90.4	7.0	114.9	5.5	88.5	2.1	35.3	0.5	6.7	45.6	624.8	Sangli
6.4	81.9	5.5	83.0	8.4	168.5	4.1	76.1	1.9	33.4	0.5	7.6	37.0	584.3	Solapur
20.8	731.2	17.5	427.5	10.9	198.2	6.9	119.1	2.5	40.3	0.5	6.9	77.3	1,931.5	Kolhapur
11.7	173.5	8.9	122.7	8.9	170.2	3.0	47.0	1.6	31.0	0.5	8.9	45.9	725.8	Aurangabad
11.7	208.3	8.9	152.9	8.1	173.5	2.7	44.5	1.4	30.5	0.4	8.7	44.9	821.0	Parbhani
7.9	113.5	6.5	103.7	9.5	214.5	3.2	52.7	2.0	33.0	0.4	8.0	40.5	668.4	Beed
12.7	215.4	11.0	195.3	9.6	215.1	2.8	42.9	1.4	21.6	0.5	6.6	50.8	901.1	Nanded
11.3	160.8	10.2	149.3	10.7	210.8	3.7	54.4	1.3	23.9	0.6	8.4	51.1	809.9	Osmanabad
13.0	219.1	9.7	147.6	7.0	157.1	2.5	44.3	1.5	27.8	0.8	11.7	46.8	802.8	Buldhana
13.3	247.5	10.1	169.1	8.2	157.7	2.4	39.0	1.4	26.1	0.7	9.6	48.2	846.5	Akola
13.3	258.3	10.2	182.0	8.5	157.0	2.4	43.1	1.2	22.6	0.8	8.4	49.3	877.3	Amravati
4.8	295.7	11.5	206.7	8.9	179.6	2.6	45.0	1.3	21.7	0.6	7.4	53.9	991.6	Yavatmal
15.1	341.2	11.7	227.9	9.7	186.7	2.6	49.5	1.1	19.9	0.7	8.9	55.6	1,090.3	Wardha
16.1	362.0	13.2	276.9	9.8	186.9	2.8	52.0	1.0	18.1	0.5	6.5	59.4	1,175.0	Nagpur
18.1	477.7	15.7	399.4	10.7	209.1	2.7	49.9	1.4	18.8	0.6	5.5	65.2	1,446.4	Bhandara
18.0	470.4	15.4	366.0	10.5	205.7	2.9	58.2	1.0	16.2	0.3	4.6	63.2	1,397.6	Chandrapur

Note.—The figures shown against each district are simple averages of the rainfall recorded from all the rain gauge stations of the district and are based on 50 years data of 1901 to 1950.

Source.—Directorate of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

२. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)

विविध केंद्रांचे ठिकाणी पडलेला पाऊस/Rainfall at different Centres
(1995-96)

(पाऊस मिलीमिटर मध्ये/Rainfall in MM)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र	जानेवारी January		फेब्रुवारी February		मार्च March		एप्रिल April		मे May		जून June		जुलै July		Centre
		पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
I मुंबई जिल्हा																Brihan Mumbai
1	मुंबई (कुलाबा) (वे)	0.8	—	—	—	—	—	—	—	101.4	9	499.2	23	Mumbai (Colaba) (O)*
2	सातारूज (वे)	3.0	0	0	0	—	—	—	—	—	—	82.2	5	661.5	24	Santacruz (O)
3	अंधेरी (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Andheri (T)
4	बोरिवली (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Borivali (T)
II ठाणे (जिल्हा)																Thane (Distt.)
1	ठाणे	—	—	—	—	—	—	58.6	6	805.6	26	Thane
2	कल्याण	—	—	—	—	—	—	62.0	6	1064.5	24	Kalyan
3	मुरबाड	—	—	—	—	—	—	192.0	12	1257.0	24	Murbad
4	भिवंडी	—	—	—	—	—	—	69.8	6	1040.2	24	Bhivandi
5	वसई	—	—	—	—	—	—	198.0	7	755.5	22	Wasai
6	वाडा	—	—	—	—	—	—	54.0	9	937.0	20	Wada
7	शहापूर	—	—	—	—	—	—	128.5	11	806.5	27	Shahapur
8	दहाणू (वे)	—	—	—	—	—	—	28.8	3	860.0	22	Dahanu (O)
9	माहिम (पालघर)	20.6	1	—	—	—	—	43.4	5	1041.6	..	Mahim (Palghar)
10	जवहार	—	—	—	—	—	—	46.4	6	1161.8	24	Jawhar
11	मोकडा	—	—	—	—	46.2	1	67.5	8	988.7	23	Mokhada
12	दहाणू (वे) (IMD)	3.1	1	—	—	—	—	28.8	3	880.0	22	Dahanu (O) (IMD)
13	उल्हासनगर	—	—	—	—	2.3	—	85.1	7	770.1	23	Ulhasnagar
14	तालासा	—	—	—	—	—	—	36.0	6	1186.6	21	Talasa

III रायगड जिल्हा

1	अलिबाग	—	—	—	—	—	—	177.2	8	475.6	23	Alibag	
2	पनवेल	—	—	—	—	—	—	241.8	10	945.6	23	Panvel	
3	खालापूर	10.0	0	..	1	—	—	—	—	112.0	7	996.0	26	Khalapur	
4	माथेरान	—	—	—	—	198.9	10	2015.5	26	Matheran	
5	उरण	—	—	—	—	124.0	7	682.0	23	Uran	
6	पेण	—	—	—	—	81.6	9	1213.1	26	Pen	
7	महाड	6.0	1	00	39.0	3	21.0	2	216.1	11	925.3	27	Mahad
8	मानगाव	7.0	1	—	—	—	7.0	1	267.0	11	1101.0	26	Mangaon
9	रोहा	—	—	—	14.0	1	244.0	13	1216.0	25	Roha
10	पोलादपूर	4.0	—	—	—	5.0	1	—	267.0	12	1234.0	29	Poladpur
11	मुरुड	5.0	1	—	—	—	—	—	180.0	14	855.0	24	Murud
12	श्रीवर्धन	—	—	—	—	—	227.0	13	436.5	26	Shrivardhan
13	म्हसाळा	5.0	1	—	—	—	1.0	—	263.0	14	1064.0	25	Mhasala
14	कर्जत	—	—	—	—	—	114.0	8	1172.9	28	Karjat
15	सुधागड (पाली)	10.0	1	—	—	—	27.0	1	203.0	11	1352.2	28	Sudhagad (Pali)
16	अलिबाग (IMD)	0.5	—	—	—	—	—	—	177.2	8	475.6	23	Alibag (IMD)
17	भिरा (IMD)	16.0	1	00	—	—	—	2.7	—	—	240.5	13	1717.0	27	Bhira (IMD)

IV रत्नागिरी- जिल्हा

																	Raigad (Dist)
1	मंडणगड	—	—	13.6	2	275.1	13	1517.8	29	Mandangad	
2	दापोली (वे)	—	—	37.0	2	355.3	15	1104.2	27	Dapoli (O)	
3	हर्ण	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hame
4	खेड	—	—	—	—	—	483.0	15	1437.0	30	Khed
5	चिपळूण	5.0	1	70.0	5	430.0	16	1391.0	31	Chiplun	
6	गुहागर	2.0	—	—	—	15.6	2	492.0	17	817.0	27	Guhagar	
7	रत्नागिरी(वे) (IMD)	17.6	1	9.7	1	16.8	1	417.2	17	1194.3	29	Ratnagiri (O)	
8	राजापूर	—	—	2.0	—	619.5	14	2015.5	31	Rajapur	
9	लाजा	—	—	—	—	328.0	15	1902.0	30	Lanja	
10	देवरुख	2.0	—	—	—	—	—	380.0	14	1521.0	30	Deorukh	
11	रत्नागिरी	9.7	1	16.8	1	417.2	17	1194.3	29	Ratnagiri	

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10) *	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
V सिंधुदुर्ग (जिल्हा)																Sindhudurg (Dist.)
1	देवगड	—	—	—	—	753.0	16	911.0	30	Decgad
2	वेभववाडी	14.0	1	53.6	3	575.2	16	1415.8	30	Vaibhavwadi
3	कणकवली	25.0	1	45.0	5	573.0	18	1553.0	29	Kankavali
4	मालवण	3.4	1	3.4	1	21.4	1	510.0	17	1215.2	30	Malvan
5	वेंगुर्ला (वे)	—	—	—	—	746.8	20	1475.2	30	Vengurla (O)
6	वेंगुर्ला (IMD)	2.0	—	—	—	746.8	20	1476.4	30	Vengurla (IMD)
7	हर्जे (IMD)	—	—	5.7	1	404.7	17	563.5	27	Hame (IMD)
8	सावंतवाडी	—	—	—	—	588.0	18	1679.0	31	Sawantwadi
9	कुडळ	22.0	1	15.0	1	539.3	19	1398.9	31	Kudal
VI नाशिक (जिल्हा)																Nashik (Dist.)
1	निफाड	13.0	1	—	—	—	—	172.1	11	Niphad
2	पिंपळगाव बसवंत	10.1	1	—	—	—	—	0.6	—	89.0	11	Pimpalgaon(B)
3	नाशिक (त)	10.0	1	—	—	—	—	31.1	2	218.6	16	Nashik (T)
4	येवले	40.0	2	—	—	—	—	56.0	4	163.0	10	Yeole
5	चांदवड	30.0	1	8.0	1	—	—	113.0	4	134.0	14	Chandwad
6	कोलेगावमाल	—	—	—	—	11.0	1	61.0	7	Kolegaonmal
7	नांदगाव	—	—	—	—	43.0	5	142.0	9	Nandgaon
8	मालेगाव	—	—	—	—	40.0	4	313.8	15	Malegaon
9	दिंडोरी	—	—	—	—	1.0	—	143.0	13	Dindori
10	सुरगणा	—	—	—	—	19.0	3	698.0	21	Surgana
11	कळवण	—	—	—	—	19.0	2	163.0	12	Kalwan
12	सटाणा (बागलाण)	—	—	—	—	14.0	1	208.0	15	Satana (Baglan)
13	ओझर (वे)	11.0	1	0.3	—	0.2	—	20.9	2	32.7	2	Ozar (C)
14	इगतपुरी	10.0	1	—	—	—	—	53.0	4	138.2	10	Igatpuri
15	सिन्नर	55.0	1	—	—	—	—	10.1	1	87.0	10	Sinner
16	सोमठाणे	—	—	—	—	—	—	30.0	5	Somthane
17	मालेगाव (IMD)	35.6	2	18.4	2	7.4	1	40.0	4	313.7	15	Malegaon (IMD)
18	बोलधन	30.0	1	—	—	—	—	19.0	3	126.2	9	Boldhan
19	त्रिंबक	—	—	—	—	274.6	7	1431.0	31	Trimbak
20	पेट	—	—	—	—	77.0	7	772.4	19	Peth

VII धुळे (जिल्हा)														Dhule (Dist.)				
1	धुळे (स)	12.1	2	10.0	1	21.0	1	—	—	1.7	—	263.8	10	Dhule (T)
2	साक्री	22.0	2	4.6	1	—	—	—	—	39.0	3	161.0	13	Sakri
3	अकानी	—	—	—	—	—	—	37.0	3	357.0	20	Akani
4	नंदुरबार (स)	—	—	—	—	—	—	6.0	1	284.0	17	Nandurbar (T)
5	नवापूर	17.0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	397.0	19	Navapur
6	तळीपा	5.0	1	—	—	—	—	14.0	1	—	—	397.3	20	Taloda
7	शहादा	17.2	1	—	—	—	—	12.0	1	47.2	3	173.3	16	Shahada
8	शिरपूर	2.0	—	—	—	—	37.5	2	1.4	—	148.0	13	Shirpur
9	शिंदखेडा	6.0	1	—	—	—	—	4.0	1	32.0	3	222.5	15	Shindkheda
10	अक्कलकुआ	—	—	—	—	7.0	1	19.0	1	475.0	20	Akkalkuwa

VIII जळगाव (जिल्हा)														Jalgaon (Dist.)				
1	जळगाव (स)	—	—	—	—	31.0	2	—	—	44.7	2	100.2	6	156.2	15	Jalgaon (T)
2	वाळिसगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49.0	4	125.0	9	Chalisgaon
3	पाचोरा	29.2	2	1.0	—	2.0	—	—	—	2.0	—	36.3	3	214.4	11	Pachora
4	भडगाव	30.0	2	—	—	31.0	2	5.0	1	6.0	1	54.3	7	243.1	12	Bhadgaon
5	चोपडा	19.0	1	—	—	36.0	3	—	—	78.0	2	60.0	5	212.0	14	Chopada
6	अमळनेर	13.6	2	—	—	—	—	27.1	1	—	—	34.4	3	129.8	12	Amalner
7	पारीळा	39.0	2	—	—	18.0	1	2.0	—	9.0	1	69.0	3	207.0	13	Parola
8	जामनर	62.2	3	—	—	26.0	2	—	—	14.0	1	245.0	6	169.2	14	Jamner
9	भुसावळ	44.6	1	—	—	29.8	3	—	—	17.3	2	243.2	6	164.3	14	Bhusawal
10	एदलाबाद	38.7	1	—	—	31.6	2	—	—	23.6	2	165.8	5	147.6	11	Edalabad
11	यावल	40.0	1	—	—	64.0	2	—	—	28.0	1	177.0	5	196.0	12	Yawal
12	रावेर	—	—	—	—	30.0	2	00	—	—	—	162.0	5	175.0	13	Raver
13	एरंडोल	—	—	—	—	49.0	2	—	—	2.0	—	79.0	4	165.0	18	Erandol
14	जळगाव	41.0	2	—	—	40.6	4	—	—	44.7	2	100.2	6	153.3	13	Jalgaon

IX अहमदनगर (जिल्हा)														Ahmednagar (Dist.)				
1	अहमदनगर (वे)	0.0	0	18.0	1	—	—	—	—	—	—	34.0	2	95.0	3	Ahmednagar (O)
2	पारनेर	8.0	2	—	—	80.0	1	16.0	1	12.0	2	27.0	2	37.0	6	Parner
3	श्रीगोंदा	14.0	3	—	—	—	—	—	—	19.5	3	88.0	2	58.0	5	Shrigoda
4	कर्जत	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51.0	3	48.0	7	Karjat
5	जामखेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46.0	3	144.0	9	Jamkhed

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)	
IX अहमदनगर (जिल्हा)—चातू																Ahmednager (Dist.)—Contd.	
6	शेवगाव	10.0	3	—	—	13.0	1	—	—	12.0	2	29.0	6	83.5	8	Shevgaon	
7	पाथर्डी	41.0	3	3.0	1	—	—	24.0	3	16.0	2	59.0	4	120.0	10	Pathardi	
8	नेवासे	25.0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	68.0	5	88.0	8	Nevase	
9	राहुरी	—	—	—	—	1.0	—	31.0	1	—	—	43.0	2	96.0	2	Rahuri	
10	संगमनेर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.0	1	50.0	6	Sangamner	
11	अकोला	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.0	3	182.6	16	Akola	
12	कोपरगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	26.0	1	17.0	2	69.0	10	Kopergaon	
13	श्रीरामपूर	1.0	—	—	—	—	—	9.0	1	12.0	2	26.0	2	41.0	6	Shrirampur	
14	मिरजगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.0	3	14.0	2	Mirajgaon	
X पुणे (जिल्हा)																Pune (Dist.)	
1	पुणे (IMD)	17.6	2	—	—	—	—	34.5	2	20.9	2	58.9	4	191.0	15	Pune (IMD)	
2	पुणे (वे)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55.2	3	248.8	15	Pune (O)	
3	वडगाव (मावळ)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33.0	3	453.0	16	Vadgaon (Mawal)	
4	पांड-मुळशी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31.0	4	758.0	18	Paund-mulashi	
5	जुन्नर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28.8	2	281.4	19	Junner	
6	वानवडी (वे)	11.1	1	—	—	—	—	16.0	1	23.0	3	5.8	1	130.6	13	Wanwadi (O)	
7	भोर	4.0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	298.8	16	Bhor	
8	अंबेगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70.8	4	276.6	16	Ambegaon	
9	जेजुरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jejuri	
10	लोणावळा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lonawala	
11	खेड	8.4	1	—	—	5.4	1	0.6	—	7.8	1	78.8	4	110.6	11	Khed	
12	शिरूर	16.0	2	—	—	—	—	—	—	21.0	2	53.0	4	109.0	7	Shirur	
13	बारामती	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107.0	3	16.0	2	Baramati	
14	बारामती (वे)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107.0	3	16.0	2	Baramati (O)	
15	इंदापूर	26.8	2	—	—	—	—	4.2	1	82.1	5	77.0	5	86.1	8	Indapur	
16	दांड	—	—	—	—	—	—	—	—	61.8	6	54.0	3	60.2	5	Daund	
17	सासवडे (पुरंदर)	—	—	—	—	—	—	6.4	1	24.0	3	41.0	2	167.0	10	Saswad (purandar)	
18	आळंदी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Alandi	
19	वेल्ले	60.0	2	—	—	—	—	—	—	52.0	3	54.0	7	971.0	20	Velhe	
20	ताळेगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	29.5	3	16.0	2	87.6	7	Talegaon	

XI सातारा (जिल्हा)															Satara (Dist.)	
1	सातारा (वे)	5.6	1	—	—	9.2	2	31.2	5	35.7	1	407.3	14	Satara (O)
2	कोरेगाव	7.4	2	—	—	0.6	—	81.8	5	43.8	3	236.0	15	Koregaon
3	वाई	8.0	1	—	—	4.4	—	89.0	7	27.0	3	223.0	13	Wai
4	पांचगणी	16.5	1	—	—	38.1	2	119.3	5	26.9	6	952.9	22	Panchgani
5	मेढा (जावळी)	—	—	—	—	—	—	19.6	3	723.9	17	Medha (Jaoli)
6	महाबळेश्वर (IMD)	—	—	29.0	3	52.2	6	193.6	13	1,986.9	29	Mahabaleshwar & IMD
7	कराड	58.0	3	—	—	—	—	7.0	2	58.0	3	207.4	14	Karad
8	दहिवडी (मान)	37.5	3	13.0	2	—	—	57.0	4	103.0	5	33.0	4	Dahiwadi (Man)
9	वडुज	41.0	2	—	—	—	—	58.5	5	57.0	3	64.0	6	Vaduj
10	खंडाळा	9.0	1	—	—	—	—	17.6	4	48.2	2	88.8	9	Khandala
11	फलटण	20.9	2	24.6	2	4.3	1	41.6	4	45.0	3	57.9	6	Phaltan
12	पाटण	16.0	1	19.6	2	84.2	7	39.1	3	740.7	19	Patan
13	सातारा (IMD)	12.0	1	—	—	1.0	—	24.0	2	57.4	5	26.9	2	331.7	15	Satara (IMD)
XII सांगली (जिल्हा)															Sangli (Dist.)	
1	मिरज	38.3	2	—	—	27.0	1	88.3	3	33.4	3	76.5	9	Miraj
2	जत	43.6	2	19.6	5	24.5	3	118.9	6	77.5	7	34.4	6	Jat
3	इस्लामपूर	71.0	2	—	—	—	—	71.0	6	55.0	2	197.9	13	Islampur
4	कवठे (महाकाल)	Kavathe (Mahankal)
5	विटा (खानापूर)	37.0	2	7.0	1	17.0	1	22.0	4	98.0	5	74.0	9	Vita (Khanapur)
6	तासगाव	89.4	3	—	—	25.2	2	49.6	5	41.7	6	130.4	14	Tasgaon
7	शिराळा	46.0	1	—	—	16.0	1	76.0	5	8.0	—	320.5	17	Shirala
8	आटपाडी	9.0	2	—	—	2.0	—	54.0	6	69.5	5	55.0	5	Atpadi
9	सांगली (IMD)	25.9	3	—	—	6.8	1	18.8	3	39.9	3	118.6	10	Sangli (IMD)
XIII सोलापूर (जिल्हा)															Solapur (Dist.)	
1	सोलापूर (वे)	49.5	3	14.3	1	8.3	1	19.8	4	208.9	6	124.3	11	Solapur (O)
2	बारशी	—	—	13.0	2	58.0	4	116.8	6	122.6	10	Barshi
3	अक्कलकोट	41.0	2	23.0	2	35.0	3	7.0	2	52.0	5	173.0	10	Akkaikot
4	अकलूज (वे)	109.0	2	16.0	1	—	—	—	—	163.0	6	75.0	5	Akluj (O)
5	मोहोळ	51.6	3	6.0	1	57.8	3	56.0	3	46.6	4	68.5	9	Mohol
6	माढा	43.6	2	7.4	2	6.6	1	57.2	5	145.0	5	54.8	6	Madha
7	करमाळा	—	—	—	—	—	—	22.6	4	52.6	6	Karmala
8	पंढरपूर	—	—	—	—	—	—	98.5	6	45.1	6	Pandharpur
9	सांगोला	56.6	2	18.8	2	—	—	40.4	2	81.8	7	36.6	5	Sangola
10	माळशिरस	84.0	3	—	—	—	—	4.0	1	124.0	7	120.0	8	Malshiras
11	मंगलवेढा	48.0	3	23.5	2	—	—	20.0	4	202.0	5	30.5	7	Mangalwedha
12	सोलापूर (IMD)	48.8	3	0.0	—	16.1	2	6.6	1	38.4	6	209.0	6	124.3	11	Solapur (IMD)

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)		
XIV कोल्हापूर (जिल्हा)																		
1	कोल्हापूर (वे) (IMD)	..	52.0	3	—	—	0.8	—	44.1	5	43.2	4	255.3	13	Kolhapur (Dist.)	
2	हातकणंगले	..	14.0	2	—	—	2.0	—	16.0	2	20.0	3	144.6	12	Kolhapur (O) (IMD)	
3	शिरोळ	..	30.0	1	—	—	—	—	71.0	4	21.0	3	91.0	11	Hatkanangale	
4	गगनबावडा	..	29.0	1	—	—	15.0	1	41.0	4	598.0	17	2,176.0	30	Shirol	
5	शाहूवाडी	..	41.5	3	—	—	—	—	66.2	3	63.5	7	820.8	22	Gaganbavada	
6	गारगोटी	..	5.4	1	—	—	33.0	1	41.9	5	100.5	7	568.8	23	Shahuwadi	
7	पन्हाळा	..	35.4	2	—	—	—	—	—	—	33.4	6	568.8	19	Gargoti	
8	कागल	..	48.8	2	—	—	7.3	1	19.8	3	4.0	1	193.9	17	Panhala	
9	गडहिंग्लज	..	14.3	2	1.0	—	0.0	—	36.0	4	144.0	7	24.0	4	275.9	15	Kagal	
10	राधानगरी	..	3.0	1	—	16.0	1	59.0	4	234.0	10	1,361.0	27	Gadhinglaj	
11	आजरा	—	34.8	4	104.0	8	67.1	6	718.0	20	Radhanagri	
12	चांदगड	..	14.8	2	5.2	1	116.6	6	94.4	6	112.3	8	1,011.8	25	Ajara
13	कोल्हापूर (त) करवीर	..	26.8	3	3.0	1	0.8	—	37.1	5	43.6	4	255.9	15	Chandgad	
XV औरंगाबाद (जिल्हा)																		
1	औरंगाबाद (त)	..	9.0	1	4.0	1	78.2	5	104.1	10	Kolhapur (T) (Karvir)	
2	खुलदाबाद	..	2.0	0	—	..	13.0	1	—	—	—	—	40.2	2	132.0	12	Aurangabad (Dist.)	
3	वैजापूर	..	53.0	2	—	—	—	—	..	14.2	2	64.8	9	Aurangabad	
4	सोयगाव	..	57.0	3	19.0	1	—	—	52.0	2	202.0	7	162.0	13	Khuldabad	
5	चिखलठाणा	..	22.7	2	5.8	1	5.8	2	—	—	8.9	1	85.5	5	104.9	12	Vajapur	
6	सिल्लोड	—	—	—	—	—	113.4	6	194.3	10	Soygaon	
7	गंगापूर	..	9.0	2	28.0	1	—	—	17.0	2	73.0	4	58.0	5	Chikalthana	
8	कन्नड	..	52.5	2	1.0	0	13.0	1	—	—	—	—	35.0	2	101.2	7	Sillod	
9	पैठण	..	21.4	2	9.2	1	—	—	—	—	62.4	5	132.4	11	Gangapur	
XVI जालना (जिल्हा)																		
1	जालना	..	31.0	1	19.0	3	—	—	—	—	26.0	4	140.0	12	Paithan	
2	जाफराबाद	..	29.5	2	165.6	7	2.0	0	1.2	0	85.2	5	207.1	15	Jalna	
3	भोकरदन	..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105.7	5	159.0	14	Jaffarabad	
4	अंबड	..	53.8	2	—	—	34.2	3	16.8	2	38.8	0	102.0	6	163.0	12	Bhokardan	
5	परतूर	..	19.0	3	—	—	31.0	2	—	—	19.0	2	69.0	6	168.0	14	Ambad	
6	बदनापूर	—	—	—	—	—	82.4	5	83.6	11	Partur	
7	घननावगी	—	—	—	—	—	115.0	8	219.0	16	Bodnapur	
8	मनथा	30.0	1	—	—	—	—	134.0	0	169.0	16	Ghansavangi	
																	Mantha	

XVII पारधी (जिल्हा)															Parbhani (Dist.)	
1	पारधी (डी)	43.2	2	—	—	64.8	3	18.8	2	9.4	1	159.0	10	173.6	16	Parbhani (O)
2	कलामन	61.3	—	—	—	52.1	3	—	—	—	—	191.4	10	353.1	20	Kalamnun
3	हिंगोली	24.0	1	—	—	73.4	5	10.2	2	20.0	1	219.0	9	275.2	19	Hingoli
4	जिंतूर	47.0	2	—	—	40.4	4	12.6	2	3.8	1	132.4	6	159.0	16	Jintur
5	पाथरी	15.0	2	—	—	27.0	3	—	—	29.0	1	253.0	8	350.0	15	Pathri
6	सिद्धेश्वर कॅम्प	81.0	3	—	—	61.6	3	45.8	4	13.6	3	173.4	10	173.6	16	Siddheshwar Camp.
7	गंगाखेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98.2	7	286.9	15	Gangakhed
8	बसमत	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	256.0	8	257.0	16	Basamat
9	पारधी (IMD)	89.9	3	—	—	86.4	4	20.8	3	20.8	2	190.7	12	197.3	16	Parbhani (IMD)
10	पूणा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285.0	9	302.0	18	Poona
11	पालम	—	—	—	—	—	N.A.	N.A.	—	—	—	—	—	—	—	Palam
12	सेलू	—	—	—	—	—	N.A.	N.A.	—	—	—	—	—	—	—	Selu
13	शेगाव	—	—	—	—	—	N.A.	N.A.	—	—	—	—	—	—	—	Shegaon
14	अंधा	—	—	—	—	—	N.A.	N.A.	—	—	—	—	—	—	—	Andha
XVIII बीड (जिल्हा)															Beed (Dist.)	
1	अंबेजोगाई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	147.8	6	157.0	11	Ambejogai
2	पारधी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90.1	8	213.5	15	Parli
3	बीड	20.2	2	—	—	39.6	3	5.0	1	11.4	1	107.4	5	190.0	9	Beed
4	बीड (IMD)	20.2	2	—	—	39.6	3	9.0	2	11.4	1	107.4	5	190.0	8	Beed (IMD)
5	धारूर	51.0	2	—	—	45.0	2	—	—	—	—	149.0	7	135.0	10	Dharur
6	गेवराई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61.0	5	238.0	14	Gevrai
7	पातोदा	30.0	2	—	—	39.0	2	45.0	3	49.4	5	87.0	6	127.0	15	Patoda
8	माजलगाव	30.2	2	—	—	25.6	3	32.6	3	21.2	1	59.8	4	110.2	11	Majalgaon
9	रोटी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.0	5	62.0	5	Roti
10	आष्टी	20.0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	63.0	6	67.1	9	Ashti
11	चीसाळा	85.0	1	—	—	—	—	—	—	103.0	3	83.0	5	153.0	10	Chousala
12	कैज	46.0	2	—	—	—	—	13.0	1	16.5	3	136.5	8	165.0	11	Kajj

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
XIX नांदेड (जिल्हा)																Nanded (Dist.)
1	भोकर	110.0	3	—	—	37.0	2	40.0	2	12.0	2	336.1	7	229.9	17	Bhoker
2	हदगाव	86.2	4	—	—	47.0	2	48.3	2	20.2	1	337.0	10	218.2	14	Hadgaon
3	नांदेड	82.5	4	—	—	47.6	3	38.0	4	10.8	2	232.9	5	341.3	16	Nanded
4	मुखेड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	165.0	7	247.0	15	Mukhed
5	बिलोली	105.0	3	—	—	10.7	1	2.5	1	—	—	272.0	9	258.0	14	Billoli
6	किनवट	78.0	4	—	—	45.0	4	12.0	1	22.0	3	280.0	11	215.0	14	Kinwat
7	कंधार	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255.5	8	324.3	16	Kandhar
8	देगलूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240.0	7	247.0	14	Deglur
9	लोहा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194.0	9	269.0	15	Loha
XX उस्मानाबाद (जिल्हा)																Osmanabad (Dist.)
1	भूम	61.0	2	—	—	31.3	2	8.1	1	115.3	5	106.0	7	101.4	10	Bhoom
2	उस्मानाबाद	—	—	—	—	—	—	—	—	19.2	1	58.3	3	161.4	9	Osmanabad
3	परांडा	110.5	2	—	—	7.8	1	10.6	1	69.2	4	5.5	4	104.2	8	Paranda
4	कळंब	143.0	2	—	—	3.0	1	24.0	2	80.0	4	42.8	5	122.2	8	Kalamb
5	तुळजापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96.2	6	159.4	14	Tuljapur
6	उमरगा	74.0	2	—	—	—	—	—	—	7.2	1	95.0	6	182.0	12	Omerga
7	उस्मानाबाद (IMD)	117.6	3	—	—	10.7	1	—	—	52.2	5	78.2	5	182.8	10	Osmanbad (IMD)
XXI लातूर (जिल्हा)																Latur (Dist.)
1	औसा	102.0	3	—	—	8.0	1	48.0	4	6.0	1	153.0	4	168.8	10	Ausa
2	अहमदपूर	94.2	3	—	—	15.0	2	39.0	2	17.5	2	122.2	7	284.4	14	Ahmedpur
3	उदगीर	—	—	—	—	—	—	—	—	17.2	2	202.0	9	216.1	14	Udgir
4	लातूर (त)	196.4	3	—	—	18.6	2	10.1	2	17.8	3	170.1	4	211.4	14	Latur (T)
5	निलंगा	67.0	2	—	—	5.0	1	27.5	4	27.5	4	160.2	7	183.1	15	Nilanga
6	रेणापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Renapur
7	चाकूर	176.6	3	—	—	—	—	35.0	1	12.4	2	143.8	9	264.4	15	Chakur

XXII बुलढाणा जिल्हा

Buldhana District

1	बुलढाणा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180.4	5	291.0	16	Buldhana
2	मलकापूर	49.0	1	—	—	35.0	2	—	—	—	—	192.0	6	153.0	6	Malkapur
3	मेहेकर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150.0	7	292.2	16	Mehkar
4	लोणार	40.0	2	—	—	122.0	6	—	—	—	—	223.0	9	230.0	14	Lonar
5	जळगाव जामोद	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125.0	6	250.0	12	Jaigaon Jamod
6	मोटाला	56.0	3	—	—	42.5	3	—	—	—	—	116.4	5	113.8	11	Motala
7	खामगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70.8	5	231.21	15	Khamgaon
8	शेगाव	25.7	2	—	—	45.1	5	—	—	—	—	171.8	6	153.3	14	Shegaon
9	चिखली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136.0	7	200.8	11	Chikhali
10	देऊळगाव राजा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73.0	7	183.7	17	Deulgaonraja
11	संग्रामपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125.0	5	264.0	14	Sangrampur
12	सींदखेड राजा	37.0	2	2.0	0	38.0	5	20.0	3	19.0	3	78.4	6	197.0	16	Sindhkhed Raja
13	नांदुरा	42.0	1	—	—	61.0	7	—	—	45.0	1	71.0	5	1460	12	Nandura

XXIII अकोला (जिल्हा)

Akola (Dist.)

1	अकोला	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62.2	6	364.4	16	Akola
2	बाळापूर	44.0	1	—	—	50.0	4	—	—	—	—	93.0	6	279.6	15	Balapur
3	आकोट	50.5	2	—	—	96.3	6	5.3	1	9.2	1	71.2	7	265.7	18	Akot
4	वाशिम	45.2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	82.5	7	248.5	17	Washim
5	मंगरुळपीर	44.0	3	—	—	57.0	6	—	—	22.0	1	135.0	8	273.0	12	Mangrulpir
6	रिसोड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159.0	7	311.4	16	Risod
7	मुर्तिजापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103.0	5	231.4	14	Murtijapur
8	तेल्हारा	62.5	2	—	—	57.0	8	—	—	—	—	189.5	5	220.7	15	Telhara
9	परतूर	51.0	2	—	—	67.0	6	1.0	0	9.0	2	139.0	6	279.9	15	Partur
10	कारंजा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	177.0	5	325.0	20	Karnja
11	बाशी टाकली	50.0	1	—	—	48.0	3	—	—	—	—	114.0	4	286.0	15	Barshi Takli
12	मनोरा	66.0	3	—	—	60.0	4	6.0	1	4.0	1	100.8	8	187.0	14	Manora

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
XXIV अमरावती जिल्हा																Amravati District
1	अमरावती	45.4	1	—	—	87.0	3	41.8	2	—	—	213.6	6	230.0	13	Amravati
2	धरणी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258.6	8	401.8	14	Dhami
3	मोर्शी	44.0	2	19.0	1	74.0	4	16.0	2	—	—	111.6	8	180.6	13	Morshi
4	चांदूर रेल्वे	45.4	3	—	—	82.3	6	1.3	0	19.0	1	90.7	5	294.9	13	Chandur Rly.
5	अचलपूर	50.0	12	—	—	60.0	5	—	—	28.0	2	111.0	7	317.0	14	Achalpur
6	दर्यापूर	20.4	1	—	—	56.2	4	—	—	—	—	71.2	4	220.7	14	Daryapur
7	अंजनगाव सुर्जी	42.0	1	—	—	136.4	5	12.6	1	—	—	62.0	7	310.4	13	Anjangaon Surji
8	चांदूर बाजार	45.8	2	3.2	1	49.9	4	—	—	—	—	119.0	6	265.5	15	Chandur Bazar
9	चिखलदरा	73.0	2	—	—	78.6	7	22.0	1	—	—	67.8	4	484.1	17	Chikhaldara
10	भातकुली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140.3	6	220.8	17	Bhatkuli
11	तिवसा	37.0	1	—	—	62.0	7	10.5	2	—	—	195.7	9	202.0	16	Tiwsa
12	नांदगाव-खादेश्वर	42.2	3	9.2	2	75.8	6	—	—	—	—	208.6	8	284.8	14	Nandgaon-Khandeshwar
13	वरुड	79.0	3	17.8	2	78.6	6	10.1	1	13.0	—	146.6	10	291.0	18	Warud
XXV यवतमाळ जिल्हा																Yavatmal District
1	यवतमाळ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170.0	12	363.8	13	Yeotmal
2	वणी	—	—	—	—	46.6	3	13.8	1	7.5	1	163.5	9	178.4	12	Wani
3	दारव्हा	58.8	3	2.1	0	49.0	2	6.6	1	—	—	216.8	8	203.5	15	Darvha
4	पुसद	99.0	3	5.0	1	90.3	5	—	—	—	—	165.9	1	260.6	16	Pusad
5	कळंब	41.0	2	9.2	2	80.0	3	10.0	2	3.4	1	261.8	12	377.0	13	Kalamb
6	उमरखेड	101.4	3	—	0	105.7	5	10.4	1	22.9	2	254.9	12	225.9	17	Umarkhed
7	दिग्रस	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	189.8	9	245.9	18	Digras
8	घाटंजी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	169.0	8	266.0	15	Ghatanji
9	यवतमाळ (IMD)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170.0	12	364.4	18	Yeotmal (IMD)
10	बामुळगाव	41.0	3	34.0	3	53.0	5	1.0	0	—	—	277.0	10	314.2	13	Babulgaon
11	अर्णी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	174.5	8	204.6	12	Arni
12	नेर	64.0	3	23.5	2	68.0	4	—	—	—	—	149.5	9	361.8	13	Ner
13	मोहगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	199.0	9	243.5	17	Mohagaon
14	मारेगाव	102.0	3	—	0	20.6	2	6.0	1	10.1	2	179.0	10	239.1	13	Maregaon
15	झरी-जमनी	125.0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	110.0	10	285.0	16	Zari-Jamni
16	केळापूर	92.0	4	—	0	34.0	4	19.0	3	17.0	2	235.0	10	200.0	12	Kelapur
17	राळेगाव	77.0	3	21.4	1	50.0	3	20.6	2	—	—	212.2	10	322.8	13	Railegaon

XXV वर्धा जिल्हा

Wardha District

1	वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	198.2	11	335.8	15	Wardha
2	हिंगणघाट	33.2	4	14.5	3	35.6	4	10.8	1	13.2	1	166.1	8	219.2	14	Hingnaghat
3	आर्दी	29.3	2	—	0	67.7	7	—	0	4.7	1	264.1	8	251.8	15	Ardi
4	कारंजा	50.7	2	—	0	43.6	4	—	0	—	0	165.9	10	234.1	11	Karanja
5	असठी	52.2	2	2.8	0	81.2	5	21.8	1	6.0	1	233.9	9	264.5	14	Ashti
6	सेलू	43.0	2	3.0	1	31.0	5	18.0	2	—	0	135.0	9	353.0	16	Salo
7	देवली	48.4	4	49.6	2	111.0	4	1.6	0	3.0	1	160.4	7	307.8	16	Devli
8	समुद्रपूर	68.0	3	30.2	2	34.2	3	15.8	3	1.6	—0	284.8	8	320.6	16	Samudrapur

XXVII नागपूर जिल्हा

Nagpur District

1	नागपूर	43.2	2	1.2	0	90.1	5	4.9	1	—	0	137.2	9	347.7	13	Nagpur
2	कामठी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98.6	7	293.5	15	Kamthe
3	हिंगना	32.0	2	—	0	49.0	3	7.6	1	4.0	1	166.0	8	344.0	15	Hingna
4	काटोल	35.4	2	2.8	1	76.4	5	2.0	0	20.2	1	200.6	8	341.8	11	Katol
5	मावडा	15.2	3	7.6	1	53.9	6	10.0	2	7.2	1	96.0	6	368.8	20	Maouda
6	नरखेड	51.2	2	14.4	1	101.4	6	10.0	1	9.0	2	132.8	9	391.2	20	Narkhad
7	रामटेक	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.0	6	345.2	18	Ramtek
8	पारजिथनी	30.2	2	25.0	2	103.4	7	21.2	1	—	0	196.3	8	401.0	17	Parseoni
9	उमरेड	86.4	4	—	0	40.6	6	52.5	3	—	0	153.1	8	301.7	16	Umrer
10	सावनेर	28.8	2	0.6	0	107.0	5	23.4	1	8.2	1	272.8	10	408.4	17	Saoner
11	काळमेश्वर	36.6	2	5.4	1	76.4	5	12.8	1	7.8	1	117.3	10	327.1	15	Kajamashwar
12	भिवापूर	77.2	3	18.0	1	42.2	4	45.5	2	34.2	3	68.0	7	341.2	20	Bhiwapur
13	कुही	78.0	3	9.4	1	51.8	5	6.2	1	—	0	95.5	6	432.5	16	Kuhi

XXVIII भंडारा जिल्हा

Bhandara District

1	भंडारा	86.8	2	41.2	2	103.0	7	6.5	1	3.4	1	141.6	7	428.4	20	Bhandara
2	तिरोडा	69.0	2	1.0	0	76.0	6	21.8	2	2.0	0	153.6	8	449.4	21	Tiroda
3	मोहाडी	87.6	2	15.4	1	82.4	5	38.8	3	—	0	115.5	3	326.0	19	Mohadi
4	पंगरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.0	4	404.0	17	Pangari
5	तुमसर	80.3	2	3.3	0	—	0	15.3	1	1.0	0	225.5	5	415.1	22	Tumsar

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
XXVIII बंधारा (जिल्हा)—चालू																Bhandara (Dist.)—Contd.
6	देवरी	83.4	5	21.2	1	82.2	6	21.0	2	—	0	168.8	10	776.2	18	Deori
7	गोंदिया	65.6	2	38.6	3	51.0	4	21.8	4	—	0	69.7	8	492.1	11	Gondia
8	पवनी	70.4	3	15.6	1	51.4	4	22.8	2	21.2	2	94.0	8	276.4	20	Paoni
9	बादलकसा	68.0	2	33.0	1	71.0	3	31.0	2	0	0	111.0	7	620.0	18	Badalkasa
10	खैरबंद	34.0	2	7.0	1	42.0	6	19.0	2	—	0	24.4	3	291.5	18	Khyarband
11	चोरखमरा	13.0	2	10.0	2	22.0	2	2.0	—	—	—	30.0	5	337.0	18	Chorkhamara
12	आमगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83.5	8	433.3	8	Amgaon
13	गोरेगाव	62.5	3	27.0	3	59.5	5	14.0	2	—	0	26.7	4	402.1	17	Goregaon
14	सिल्केशा	64.2	2	5.4	1	70.7	4	32.8	2	—	—	57.8	5	532.0	20	Silkesha
15	साकोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128.0	4	598.2	21	Sakoli
16	लाखनदुर	99.5	3	—	0	97.7	4	13.2	2	9.6	1	54.6	5	577.2	21	Lakhandur
17	मोरगाव अर्जुनी	89.2	3	3.8	1	46.6	4	41.0	2	3.2	1	149.4	7	516.0	20	Moragon Arjuni
18	सडक अर्जुनी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160.5	9	563.5	18	Sadak Arjuni
XXIX चंद्रपूर जिल्हा																Chandrapur Dist.
1	चंद्रपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	256.1	9	351.2	16	Chandrapur
2	वरोरा	97.4	3	21.6	1	47.7	4	12.9	1	6.2	1	329.3	11	255.3	13	Warora
3	गोंडपिंपरी	89.8	2	—	0	45.0	2	19.0	1	31.4	2	164.0	8	451.7	15	Gond-pimpri
4	भद्रावती	88.8	3	—	0	161.2	4	16.4	1	—	—	202.4	11	171.8	15	Bhadravati
5	नागभिड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	173.4	11	307.0	16	Nagbhid
6	राजुरा	75.0	3	—	0	15.0	2	50.0	2	23.0	2	166.0	6	308.0	13	Rajura
7	मूल	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	251.4	8	324.5	16	Mul

XXIX चंद्रपुर (जिल्हा)-चावू

Chandrapur (Dist.)—Contd.

8	सिंदेवाही	92.6	3	25.4	2	69.8	5	1.1	0	18.4	2	198.8	10	304.5	19	Sindewahi
9	ब्रम्हपुरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	162.2	6	451.4	18	Bramhapuri
10	चिमुर्	82.5	2	7.5	1	58.5	5	10.0	1	13.5	1	184.0	8	278.5	17	Chimur
11	गडमोशी	105.0	5	13.0	1	53.0	3	—	0	18.0	1	151.0	8	306.0	18	Gadmoshi
12	गेवराझरी	85.6	3	11.2	1	53.4	4	6.4	1	5.2	1	182.7	9	255.3	17	Gevrazari
13	खैरी	90.0	3	5.0	1	37.0	3	—	0	—	0	193.0	7	234.0	14	Khairi
14	नालेसर	164.0	2	21.0	1	27.0	1	—	0	—	0	200.0	6	399.4	15	Nalesar
15	कोरापंग	—	—	—	—	N	—	A	—	—	—	—	—	—	—	Korapang
16	सावली	65.5	3	—	0	37.0	4	1.0	0	11.0	1	127.0	7	350.0	17	Saoli
17	असोला	74.2	3	24.0	1	49.0	4	—	0	2.0	0	119.7	7	308.5	14	Asola

XXX गडचिरोली जिल्हा

Gadchiroli District

1	अहेरी	98.0	3	—	0	14.0	2	46.2	2	—	0	180.3	9	485.5	18	Aheri
2	सिरोंचा	79.0	3	—	0	7.0	2	28.0	2	14.0	4	241.0	5	351.5	18	Sironcha
3	आरमोरी	79.6	4	8.0	1	39.6	4	—	0	—	0	150.8	7	406.2	18	Armor
4	गडचिरोली	144.5	3	4.0	1	112.0	4	—	0	37.0	2	287.6	8	662.0	18	Gadchiroli
5	चामोर्शी	34.0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	192.0	6	333.0	14	Chamorshi
6	कुरखेडा	68.5	4	13.6	1	63.0	3	5.3	1	20.0	3	130.6	7	583.8	19	Kurkheda
7	धानोरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131.1	4	570.5	19	Dhanora
8	इटापल्ली	89.9	3	—	—	—	—	28.3	1	69.3	2	202.1	7	621.1	18	Etapalli
9	कुंधेरी	76.0	3	—	0	18.0	1	—	0	37.0	2	119.0	5	501.0	19	Kunsheri
10	वडसा	85.0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	119.2	6	502.6	19	Wadsa
11	मूलघेरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mulchera
12	कोर्ची	75.3	2	10.1	1	48.3	3	15.0	1	20.0	2	65.0	6	784.0	17	Korchi

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (A) – Contd.

(पाऊस मिली मिटरमध्ये/Rainfall in MM)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र	ऑगस्ट August		सप्टेंबर September		ऑक्टोबर October		नोव्हेंबर November		डिसेंबर December		एकूण Total		सर्वसाधारण पाऊस Normal Rainfall	Centre (2)
		पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days		
(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
I बृहन्मुंबई															Brihan Mumbai
1	मुंबई (कुलाबा)	261.6	14	436.0	12	133.1	5	—	—	—	—	1432.1	63	—	Mumbai (Colaba)
2	सांताक्रुझ (वे)	419.4	16	527.5	13	61.2	5	—	—	—	—	1754.8	63	—	Santacruz (O)
3	अंधेरी (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Andheri (T)
4	बोरीवली (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Borivali (T)
II ठाणे (जिल्हा)															Thane (Dist.)
1	ठाणे	350.9	19	265.8	12	63.0	5	—	—	—	—	1543.9	68	—	Thane
2	कल्याण	307.5	16	382.2	11	74.3	6	12.0	1	—	—	1902.5	64	—	Kalyan
3	मुरबाड	509.0	23	634.0	16	253.8	8	19.0	1	—	—	2864.0	84	—	Murbad
4	भिवंडी	364.0	17	376.0	10	53.0	5	—	—	—	—	1903.0	62	—	Bhivandi
5	वसई	256.0	8	559.0	12	82.0	7	—	—	—	—	1850.5	56	—	Vasai
6	वाडा	303.1	18	239.4	12	30.7	5	—	—	—	—	1564.2	64	—	wada
7	शहापूर	247.0	15	384.5	15	52.3	9	—	—	—	—	1618.8	77	—	Shahapur
8	डहानू (वे)	177.7	15	209.5	5	4.6	1	—	—	—	—	1280.6	46	—	Dahanu (O)
9	महिम (पालघर)	215.2	10	309.4	11	11.2	2	—	—	—	—	1641.4	50	—	Mahim (Palghar)
10	जवहार	379.0	23	269.8	11	156.0	6	—	—	—	—	2013.0	70	—	Jawhar
11	मोखाडा	312.9	23	230.5	10	181.6	6	—	—	—	—	1827.4	71	—	Mokhada
12	डहानू (वे) (IMD)	177.7	15	209.5	5	4.6	1	—	—	—	—	1303.7	47	—	Dahanu (O) (IMD)
13	उल्हासनगर	313.2	19	246.1	11	75.2	6	—	—	—	—	1492.0	60	—	Ulhasnagar
14	तासारि	253.4	23	178.6	7	10.0	1	—	—	—	—	1664.6	58	—	Tatasari

III रायगड जिल्हा

Raigad (Dist)

1	अलिबाग	365.6	16	345.5	10	173.8	6	—	—	—	—	1537.6	63	—	Alibag
2	पनवेल	360.2	22	384.2	14	143.6	5	—	—	—	—	2075.4	74	—	Panvel
3	खालापूर	504.0	3	492.0	21	201.0	10	—	—	—	—	2315.0	88	—	Khalapur
4	मथुरान	939.2	25	999.9	17	265.6	10	—	—	—	—	4419.0	88	—	Matheran
5	उरण	312.0	14	490.0	15	103.0	5	—	—	—	—	1711.0	64	—	Uran
6	अलिबाग (IMD)	366.4	16	345.8	10	173.8	6	—	—	—	—	1539.2	63	—	Alibag (IMD)
7	पेण	413.1	23	560.7	13	129.6	7	—	—	—	—	2409.4	79	—	Pen
8	महाड	497.3	22	328.5	17	103.5	8	—	—	—	—	2136.7	91	—	Mahad
9	माणगाव	661.0	20	399.0	18	198.0	10	9.0	1	0.0	—	2649.0	83	—	Mangaon
10	रोहा	465.0	19	448.0	15	364.0	10	—	—	—	—	2751.0	83	—	Roha
11	पोलादपूर	614.0	23	476.0	16	215.0	10	0.0	—	—	—	2848.0	92	—	Poladpur
12	मुरुड	595.0	14	773.0	20	403.0	8	—	—	—	—	2811.0	81	—	Murud
13	श्रीवर्धन	262.3	15	238.4	11	120.2	6	—	—	—	—	1284.4	71	—	Shrivardhan
14	महसाला	561.0	21	509.0	17	183.0	8	11.0	1	—	—	2587.0	87	—	Mhasala
15	कर्जत	655.0	22	583.2	13	119.5	10	—	—	—	—	2644.6	81	—	Karjat
16	सुधागड (पाली)	534.0	22	552.8	19	151.0	12	—	—	—	—	2832.0	94	—	Sudhagad (Pali)
17	भिरा (IMD)	612.0	20	768.0	18	144.0	10	24.0	1	0.0	—	—	—	—	Bhira (IMD)

IV रत्नागिरी जिल्हा

Ratnagiri (Dist)

1	मंडणगड	728.2	24	427.0	18	332.2	9	—	—	—	—	3293.9	95	—	Mandangad
1	दापोली (वे)	657.4	22	655.9	17	204.0	9	—	—	—	—	3013.8	92	—	Dapoli (O)
3	रत्नागिरी	793.7	21	357.2	13	153.8	8	—	—	—	—	2942.7	87	—	Ratnagiri
4	खेड	731.0	20	641.0	15	324.0	9	—	—	—	—	3616.0	89	—	Khed
5	चिपळूण	745.0	23	615.0	17	463.0	10	—	—	—	—	3719.0	103	—	Chiplun
6	गुहागर	543.0	16	678.0	20	243.0	8	—	—	—	—	2790.0	90	—	Guhagar
7	रत्नागिरी (वे) (IMD)	793.2	21	357.2	13	188.0	6	2.6	—	—	—	2996.9	89	—	Ratnagiri (O) (IMD)
8	राजापूर	1290.5	23	588.0	13	343.0	8	1.0	—	—	—	4859.5	89	—	Rajapur
9	लांजा	630.0	21	495.0	15	244.0	10	8.0	1	—	—	3005.0	92	—	Lanja
10	देवमुख	811.0	24	794.0	21	340.0	15	—	—	—	—	3848.0	104	—	Devnukh

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
V सिंधुदुर्ग (जिल्हा)															Sindhudurg (Dist.)
1	देवगड	884.0	20	226.0	14	232.0	7	35.0	1	—	—	3041.0	88	—	Deogad
2	वैभववाडी	848.6	25	391.4	18	220.4	13	—	—	—	—	3519.0	106	—	Vaibhavwadi
3	कणकवली	951.0	24	406.0	13	198.0	13	1.0	—	—	—	3752.0	103	—	Kankavali
4	मालवण	960.2	18	333.2	12	225.4	10	—	—	—	—	3272.2	90	—	Malvan
5	वेगुर्ला (वे)	842.0	19	306.8	11	167.4	8	—	—	—	—	3538.2	88	—	Vengurla (O)
6	सावंतवाडी	1133.0	23	415.0	18	439.0	13	—	—	—	—	4254.0	103	—	Sawantwadi
7	कुडाळ	847.0	24	270.2	12	178.9	11	—	—	—	—	3271.3	99	—	Kudal
8	हर्ण (IMD)	260.0	20	947.0	16	43.6	5	—	—	—	—	2225.1	86	—	Hame (IMD)
9	वेगुर्ला (IMD)	1026.4	21	312.6	11	172.8	8	—	—	—	—	3737.0	90	—	Vengurla (IMD)
VI नाशिक (जिल्हा)															Nashik (Dist.)
1	निफाड	18.7	2	338.8	11	117.6	6	—	—	—	—	600.2	31	—	Niphad
2	पिंपळगाव बसवंत	12.0	1	174.2	6	71.0	6	—	—	—	—	356.8	25	—	Pimpalgaon Baswant
3	नाशिक (त)	29.6	4	205.5	11	114.0	8	—	—	—	—	608.8	42	—	Nashik (T)
4	येवले	17.0	3	166.0	8	57.0	6	—	—	—	—	499.0	33	—	Yeole
5	चांदवड	19.0	4	110.0	7	254.0	6	—	—	—	—	668.0	37	—	Chandwad
6	कोलेगावमाल	34.0	3	337.0	7	55.0	3	—	—	—	—	498.0	21	—	Kolegaonmal
7	नांदगाव	62.0	6	283.0	12	92.0	7	—	—	—	—	622.0	39	—	Nandgaon
8	मालेगाव	64.6	5	317.0	9	135.0	7	—	—	—	—	870.4	40	—	Malegaon
9	दिंडोरी	18.0	1	155.0	10	53.0	7	—	—	—	—	—	—	—	Dindori
10	सुरगणा	234.0	25	353.0	12	125.0	9	—	—	—	—	—	—	—	Surgana
11	कळवण	22.0	2	127.0	11	106.0	7	—	—	—	—	—	—	—	Kalwan
12	सटाना (बागलाण)	30.0	4	286.0	9	269.0	4	—	—	—	—	—	—	—	Satana (Baglan)
13	ओझर (वे)	22.6	3	125.8	12	91.5	5	0.8	—	—	—	—	—	—	Ozar (O)
14	ईगलपुरी	386.8	23	275.3	15	71.6	8	—	—	—	—	—	—	—	Igatpuri
15	सिन्नर	40.2	5	207.1	10	33.4	4	—	—	—	—	—	—	—	Sinner
16	सोमठाने	25.0	1	92.0	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Somthane
17	मूढेगाव (IMD)	64.6	5	317.5	9	135.0	7	—	—	—	—	949.1	47	—	Malegaon (IMD)
18	बालश्रम	16.8	1	163.0	7	21.0	2	—	—	—	—	376.0	23	—	Boldhan
19	ट्रि	538.2	19	435.0	12	—	—	—	—	—	—	2678.8	69	—	Trimbak
20	पेठ	257.0	23	333.0	10	67.0	7	—	—	—	—	1506.4	66	—	Peth

VII धुळे (जिल्हा)														Dhule (Dist.)		
1	धुळे (त)	17.5	2	138.0	6	32.5	2	—	—	—	—	496.6	21	—	Dhule (T)
2	साक्री	20.0	2	178.0	9	120.0	5	—	—	—	—	544.6	35	—	Sakri
3	अकराणी	223.0	13	146.0	8	50.0	5	—	—	—	—	843.0	49	—	Akrani
4	नंदुरबार	139.0	10	116.0	5	56.0	2	—	—	—	—	601.0	35	—	Nandurbar
5	नवापुर	208.0	16	111.0	5	177.0	5	—	—	—	—	900.0	46	—	Navapur
6	तळोदा	190.3	13	72.4	4	—	—	—	—	—	—	669.0	39	—	Toloda
7	शहादा	39.1	6	108.1	7	42.2	2	—	—	—	—	439.1	36	—	Shahada
8	शिरपुर	36.8	5	163.2	7	20.3	2	—	—	—	—	409.2	29	—	Shirpur
9	सिंदखेडा	8.4	2	86.6	6	54.0	3	—	—	—	—	413.5	31	—	Shindkheda
10	अकलकुआ	212.0	15	112.0	4	47.0	3	—	—	—	—	872.0	44	—	Akkalkuwa

VIII जळगाव (जिल्हा)														Jalgaon (Dist.)		
1	जळगाव (त)	33.0	3	112.7	6	103.6	4	—	—	—	—	581.4	38	—	Jalgaon (T)
2	चाळीसगाव	33.0	3	216.0	10	103.0	5	—	—	—	—	528.0	31	—	Chalisgaon
3	पाचोरा	54.2	4	111.7	6	90.2	3	—	—	—	—	541.0	29	—	Pachora
4	भडगाव	35.0	3	131.4	8	81.0	4	—	—	—	—	613.8	40	—	Bhadgaon
5	चोपडा	69.0	8	103.0	7	83.0	3	—	—	2.0	—	662.0	43	—	Chopada
6	अमळनेर	35.6	3	94.2	7	55.0	4	—	—	—	—	390.4	32	—	Amalner
7	पारोळा	15.0	2	132.0	8	190.0	4	—	—	—	—	630.0	34	—	Parola
8	जामनेर	29.7	3	142.2	5	75.2	3	—	—	1.0	—	764.5	37	—	Jamner
9	भुसावळ	45.9	5	123.4	4	31.8	2	—	—	—	—	700.3	37	—	Bhusawal
10	एदलाबाद	77.5	6	129.1	4	4.2	1	—	—	—	—	618.1	32	—	Edalabad
11	यावल	32.3	4	138.0	9	61.0	4	—	—	—	—	736.3	38	—	Yawal
12	रावेर	80.0	8	253.0	7	15.0	2	—	—	—	—	715.0	37	—	Raver
13	एरंडोल	30.0	4	97.2	6	100.0	2	—	—	—	—	522.2	36	—	Erandol
14	जळगाव	36.3	4	112.7	6	103.6	4	—	—	—	—	632.4	41	—	Jalgaon

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
IX अहमदनगर (जिल्हा)															Ahmednager (Dist.)
1	अहमदनगर (वे)	48.0	3	106.0	8	89.0	4	—	—	—	—	308.0	21	—	Ahmednager (O)
2	पारनेर	22.0	2	159.0	9	14.0	3	—	—	—	—	303.0	28	—	Pamer
3	श्रीगोंदा	55.0	3	375.0	15	147.0	11	—	—	—	—	756.5	42	—	Shrigoda
4	कर्जत	10.0	2	245.0	9	141.0	7	0.0	—	0.0	—	495.0	28	—	Karjat
5	जामखेड	86.0	4	170.0	9	124.0	6	—	—	—	—	570.0	31	—	Jamkhed
6	शेवगाव	49.0	3	138.0	9	64.0	5	—	—	—	—	398.5	37	—	Shevgaon
7	पाथर्डी	55.0	4	170.0	7	130.0	6	—	—	—	—	618.0	40	—	Pathardi
8	नेवासे	175.0	3	186.8	9	152.0	5	—	—	—	—	694.8	33	—	nevase
9	राहुरी	149.0	5	190.0	7	164.0	8	—	—	—	—	674.0	25	—	Rahurii
10	संगमनेर	29.0	3	102.0	10	71.0	3	—	—	—	—	286.0	23	—	Sanganer
11	अकोला	13.0	—	117.6	7	28.0	4	—	—	—	—	359.2	30	—	Akola
12	कोपरगाव	37.0	3	155.0	9	43.0	2	—	—	—	—	347.0	27	—	Kopargaon
13	श्रीरामपूर	183.0	4	152.0	6	106.0	5	—	—	—	—	530.0	26	—	Shrirampur
14	मिरजगाव	8.0	2	97.0	6	63.0	6	—	—	—	—	203.0	19	—	Mirajgaon
X पुणे (जिल्हा)															Pune (Dist.)
1	लोहगाव पुणे (IMD)	44.3	3	191.0	7	71.6	10	1.2	—	—	—	631.0	45	—	Lohagaon Pune (IMD)
	विमानतळ (वे)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Aerodrome (O)
2	पुणे (वे)	46.4	4	191.0	7	77.5	11	—	—	—	—	618.9	40	—	Pune (O)
3	मावळ	107.0	13	212.0	9	86.0	7	—	—	—	—	891.0	48	—	Mawal
4	पौड	139.0	15	506.0	12	7.0	1	—	—	—	—	1,441.0	50	—	Pound
5	जुन्नर	32.0	6	161.4	7	42.8	4	—	—	—	—	544.4	38	—	Junner
6	वानवडी (वे)	25.6	3	116.0	12	134.2	9	—	—	—	—	462.3	43	—	Wanwadi (O)
7	भोर	58.0	8	192.3	15	188.8	9	—	—	—	—	742.9	47	—	Bhor
8	अंबेगाव	38.4	5	423.4	11	154.2	7	—	—	—	—	963.4	43	—	Ambegaon
9	जेजुरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jejuri
10	लोणावळा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lonavala
11	खेड	40.8	2	268.8	9	97.6	10	—	—	—	—	616.8	39	—	Khed

12	शिरूर	19.0	3	216.0	14	15.0	3	—	—	—	—	499.0	35	—	Shirur
13	बारामती	17.1	2	248.0	10	121.0	10	—	—	—	—	509.1	27	—	Baramati
14	बारामती (वे)	17.1	2	248.0	10	121.6	10	—	—	—	—	509.1	27	—	Baramati (O)
15	इंदापूर	45.2	2	57.2	8	92.2	6	—	—	—	—	470.8	37	—	Indapur
16	दौंड	6.9	1	185.1	10	76.0	5	—	—	—	—	444.0	30	—	Dound
17	सासवड (पुरंदर)	4.0	—	122.9	9	191.4	9	—	—	—	—	556.7	34	—	Saswad (Purandar)
18	आळंदी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Alandi
19	वेल्हे	192.0	18	446.0	14	131.0	16	—	—	—	—	1,906.0	70	—	Welhe
20	तळेगाव	15.0	1	254.3	14	64.8	8	—	—	—	—	467.2	35	—	Talegaon
XI सातारा (जिल्हा)																	
Satara (Dist.)																	
1	सातारा (वे)	51.2	7	246.1	14	200.6	12	—	—	—	—	986.9	56	—	Satara (O)
2	कोरेगाव	26.8	4	254.8	15	260.0	11	—	—	—	—	851.2	55	—	Koregaon
3	वाई	57.2	2	273.1	13	119.5	11	7.2	1	—	—	808.4	51	—	Wai
4	पाचगणी	134.8	15	439.9	14	376.8	15	—	—	—	—	2,105.2	50	—	Panchgani
5	मेढा (जावळी)	110.3	8	235.7	14	212.6	9	—	—	—	—	1,302.1	51	—	Mecha (Jaoli)
6	महाबळेश्वर (IMD)	756.6	23	728.1	19	186.1	12	—	—	—	—	3,990.5	107	—	Mahabaleshwar &(IMD)
7	कराड	45.5	5	236.8	12	167.1	11	—	—	—	—	779.8	50	—	Karad
8	दहीवडी (माण)	4.0	1	134.0	8	200.0	8	2.0	—	0.0	—	583.5	35	—	Dahiwadi (Man)
9	वडुज	8.0	1	172.8	11	162.12	9	6.5	1	—	—	570.0	38	—	Vaduj
10	खंडाळा	12.4	1	200.0	10	144.2	8	—	—	—	—	520.2	35	—	Khandala
11	फलटण	8.1	1	232.0	10	113.1	9	—	—	—	—	547.5	38	—	Phaltan
12	पाटण	145.8	14	299.4	14	237.2	12	16.0	2	—	—	1,598.0	74	—	Patan
13	सातारा (IMD)	39.3	6	—	—	134.2	9	0.1	—	—	—	626.6	40	—	Satara (IMD)
XII सांगली (जिल्हा)																	
Sangli (Dist.)																	
1	मिरज	10.6	1	142.6	6	221.2	7	14.0	1	—	—	651.9	33	—	Miraj
2	जत	34.4	5	151.2	10	270.2	9	43.6	1	—	—	783.5	45	—	Jat
3	इस्लामपूर	50.1	7	239.0	12	282.0	13	4.0	1	—	—	970.0	56	—	Islampur
4	कवठे (महाकाळ)	27.8	4	243.8	13	188.1	9	13.0	1	—	—	686.2	46	—	Kavathe (Mahakal)
5	विटा (खानापूर)	99.0	3	224.6	16	236.4	10	1.0	—	—	—	816.0	51	—	Vita (Khanapur)
6	तासगाव	49.1	7	255.4	13	209.3	8	2.4	—	—	—	852.5	58	—	Tasgaon
7	शिराळा	101.0	10	126.0	8	223.0	11	—	—	—	—	916.5	53	—	Shirala
8	आटपाडी	28.0	3	138.0	10	83.0	6	7.0	2	0.0	—	445.0	39	—	Atpadi
9	सांगली (IMD)	23.2	5	180.6	12	172.3	9	12.5	2	—	—	598.6	47	—	Sangli (IMD)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XIII सोलापूर (जिल्हा)															
1	सोलापूर	95.5	6	148.9	7	241.4	10	8.0	1	0.0	0	918.9	50	—	Solapur
2	सोलापूर (वे) (IMD)	95.1	6	148.9	7	242.4	10	8.0	1	—	—	936.6	53	—	Solapur (O) (IMD)
3	बार्शी	66.8	7	117.4	7	138.5	9	19.0	1	—	—	652.1	46	—	Barshi
4	अक्कलकोट	68.0	7	112.0	6	246.0	10	3.0	1	—	—	760.0	48	—	Akkalkot
5	अकलूज	25.0	2	166.0	13	52.0	6	—	—	—	—	606.0	35	—	Akluj
6	मोहोळ	30.4	5	143.8	8	131.9	5	9.3	2	0.0	—	601.9	43	—	Mohol
7	माढा	40.0	3	211.0	10	198.6	8	59.2	1	—	—	823.4	43	—	Madha
8	करमाळा	13.0	2	246.1	11	139.7	6	5.6	1	—	—	479.5	31	—	Karmala
9	पंढरपूर	61.1	4	113.2	6	128.8	8	41.0	2	—	—	487.7	32	—	Pandharpur
10	सांगोला	20.2	3	152.4	9	130.8	7	22.0	2	—	—	559.6	39	—	Sangola
11	माळशिरस	84.0	3	168.0	10	156.5	7	—	—	—	—	740.5	39	—	Malshiras
12	मंगलवेढा	20.0	3	84.4	10	98.0	6	46.0	2	—	—	572.4	42	—	Mangalwedha
XIV कोल्हापूर (जिल्हा)															
1	कोल्हापूर (वे) (IMD)	85.9	10	101.5	10	257.9	9	13.3	2	—	—	854.0	58	—	Kolhapur (O) (IMD)
2	हातकंगले	50.4	7	100.0	11	175.0	7	0.0	—	0.0	—	522.0	44	—	Hathanangale
3	शिरोळ	64.0	5	93.0	10	155.0	8	17.0	1	—	—	542.0	43	—	Shirol
4	गगनबावडा	996.0	5	757.0	20	324.0	12	—	—	—	—	4,936.0	84	—	Gaganbavada
5	शाहूवाडी	203.8	14	273.7	12	246.2	11	—	—	—	—	1,735.7	72	—	Shahuwadi
6	गारगोटी	252.4	17	163.0	10	184.1	13	5.0	1	0.0	—	1,354.1	78	—	Gargoti
7	पन्हाळा	148.2	18	176.0	11	160.3	12	—	—	—	—	1,122.1	68	—	Panhala
8	कागल	81.4	11	171.2	9	169.4	10	14.2	2	—	—	710.0	56	—	Kagal
9	गढाहिंगलज	100.6	12	124.2	9	154.0	8	20.5	2	—	—	894.5	63	—	Gadhinglaj
10	राधानगरी	509.0	19	436.0	12	149.0	10	2.0	—	—	—	2,769.0	84	—	Radhanagri
11	आजरा	171.6	15	208.8	8	102.4	9	8.0	1	—	—	1,415.8	71	—	Ajra
12	चान्दगड	435.8	18	259.6	10	209.2	11	88.3	2	—	—	2,348.0	89	—	Chandgad
13	कोल्हापूर (त) करवीर	86.2	10	101.5	10	258.2	9	—	—	—	—	813.1	57	—	Kolhapur (T) Karvir

Aurangabad (Dist.)

XV आरंगाबाद (जिल्हा)

1	आरंगाबाद (त)	118.2	5	262.3	8	70.0	4	—	—	—	—	645.8	34	—	Aurangabad (T)
2	खुलदाबाद	181.0	6	117.0	8	—	—	—	—	—	—	485.2	29	—	Khuldabad
3	वैजापूर	121.6	4	117.8	8	74.6	5	—	—	—	—	446.0	30	—	Vaijapur
4	सोयेगाव	75.0	3	136.0	6	39.0	3	—	—	—	—	742.0	38	—	Soegaon
5	चिखलठाणा	79.0	5	149.6	7	55.3	5	—	—	—	—	517.5	40	—	Chikhalthana
6	सिल्लोड	27.6	3	77.3	4	21.9	3	—	—	—	—	434.5	26	—	Sillod
7	गंगापूर	61.4	4	239.6	9	141.2	7	—	—	—	—	627.2	34	—	Gangapur
8	कन्नड	59.0	3	98.0	7	—	—	—	—	—	—	359.7	22	—	Kannad
9	पैठण	101.4	4	130.1	7	132.4	8	—	—	—	—	589.3	38	—	Paithan

XVI जालना (जिल्हा)

Jalna (Dist.)

1	जालना	65.0	5	124.0	8	132.0	4	—	—	—	—	537.0	37	—	Jalna
2	जाफराबाद	20.0	2	98.2	6	91.8	2	—	—	—	—	700.6	39	—	Jaffarabad
3	भोकरदान	27.0	2	108.0	6	21.5	2	—	—	—	—	421.2	29	—	Bhokardan
4	अंबड	102.6	7	152.6	8	105.4	7	—	—	—	—	769.2	51	—	Ambad
5	परतूर	94.0	6	155.0	10	61.0	5	—	—	—	—	616.0	48	—	Partur
6	बोदनपूर	37.1	4	214.6	9	34.5	3	—	—	—	—	452.2	32	—	Bodanpur
7	घनसावंगी	116.0	6	168.0	6	120.0	8	—	—	—	—	788.0	44	—	Ghansawangi
8	मनथा	145.0	8	195.0	8	58.0	5	—	—	—	—	73.0	48	—	Mantha

XVII परभणी (जिल्हा)

Parbhani (Dist.)

1	परभणी (वे)	82.2	5	128.6	8	74.2	7	—	—	—	—	758.8	54	—	Parbhani (O)
2	कळमनूरी	136.8	6	148.8	6	65.2	5	—	—	—	—	1,008.7	52	—	Kalamnuri
3	हिंगोली	44.8	6	196.1	8	95.3	9	—	—	—	—	958.0	60	—	Hingoli
4	जिंतूर	67.6	6	106.4	7	103.6	6	—	—	—	—	672.8	50	—	Jintur
5	पाथरी	181.0	6	180.0	8	238.0	4	—	—	—	—	1,273.0	46	—	Pathri
6	सिद्धेश्वर कॅम्प	51.8	5	158.8	7	94.6	6	1.6	0	—	—	860.8	57	—	Siddheshwar Camp.
7	गंगाखेड	99.9	6	60.0	5	72.3	5	—	—	—	—	617.3	38	—	Gangakhed
8	बसमत	131.4	9	74.6	6	104.4	6	—	—	—	—	823.4	45	—	Basmath
9	परभणी (IMD)	53.3	5	118.2	9	79.5	6	1.8	0	—	—	841.7	60	—	Parbhani (IMD)
10	पूरुणा	175.0	4	113.0	7	85.0	5	—	—	—	—	960.0	43	—	Poorna
11	पालम	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	Palam
12	सेलू	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	Selu
13	शेगाव	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	Shegaon
14	औध	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	Audha

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XVIII बीड (जिल्हा)															Beed (Dist.)
1	आंबाजोगाई 198.4	8	151.8	11	128.2	7	—	—	—	—	783.2	43	—	Ambejogai
2	परळी 99.0	8	54.5	5	191.5	10	—	—	—	—	648.6	46	—	Parli
3	बीड 100.0	4	116.4	8	138.6	7	—	—	—	—	728.4	39	—	Beed
4	बीड (IMD) 100.0	4	116.4	8	138.6	7	1.0	0	—	—	734.0	40	—	Beed (IMD)
5	धारुर 77.0	8	100.0	7	101.0	4	—	—	—	—	658.0	40	—	Dharur
6	गेवराई 81.0	3	207.0	8	73.4	5	—	—	—	—	660.4	35	—	Gevrai
7	पाटोदा 58.0	5	144.0	8	141.0	6	—	—	—	—	720.4	52	—	Patoda
8	माजलगाव 100.0	5	155.0	21	176.2	7	2.4	—	—	—	713.2	47	—	Manjalegaon
9	रोटी 47.0	4	257.0	6	28.0	3	—	—	—	—	420.0	23	—	Roti
10	आष्टी 52.7	4	236.0	8	106.2	7	—	—	—	—	545.0	37	—	Ashti
11	चीसळा 82.0	3	59.0	3	14.0	4	—	—	—	—	712.0	29	—	Chousala
12	केज 66.5	4	97.5	7	70.0	6	—	—	—	—	611.0	42	—	Kajj
XIX नांदेड (जिल्हा)															Nanded (Dist.)
1	भोकर 176.0	7	126.6	6	373.0	8	—	—	—	—	1,440.0	54	—	Bhoker
2	हदगाव 88.2	6	69.7	2	254.9	5	—	—	—	—	1,163.7	46	—	Hadgaon
3	नांदेड 120.2	4	90.6	6	192.8	5	—	—	—	—	1,156.7	53	—	Nanded
4	मुखेड 116.0	7	33.0	3	369.0	9	2.0	0	—	—	932.0	41	—	Mukhed
5	बिलोली 76.0	6	219.0	10	616.0	13	—	—	—	—	1,559.2	57	—	Billoli
6	किनवट 45.0	5	229.0	8	353.0	9	—	—	—	—	1,279.0	59	—	Kinwat
7	कंधार 163.3	8	50.1	5	195.7	11	—	—	—	—	989.2	48	—	Kandhar
8	देगलूर 74.0	5	76.0	9	539.0	9	2.0	0	—	—	1,178.0	44	—	Deglur
9	सांहा 159.0	7	64.0	6	124.0	5	—	—	—	—	804.0	42	—	Loha

XX उस्मानाबाद (जिल्हा)														Osmanabad (Dist.)		
1	भूम	105.2	4	234.4	9	128.0	6	—	—	—	—	890.7	46	—	Bhoom
2	उस्मानाबाद	41.4	4	266.6	8	160.3	7	—	—	—	—	707.5	32	—	Osmanabad
3	परांडा	48.8	3	176.7	11	147.8	7	—	—	—	—	792.1	41	—	Paranda
4	कळंब	155.0	6	226.1	9	123.0	6	10.0	1	—	—	926.1	44	—	Kalamb
5	तुळजापूर	58.4	6	120.0	9	161.8	7	13.4	0	—	—	609.2	42	—	Tuljapur
6	उमरगा	122.2	6	98.0	6	146.3	9	25.2	1	—	—	767.9	43	—	Omerga
7	उस्मानाबाद (IMD)	59.3	6	282.6	9	192.7	8	1.0	0	—	—	977.1	47	—	Osmanbad (IMD)

XXI लातूर (जिल्हा)														Latur (Dist.)		
1	औसा	101.3	6	44.6	6	136.0	7	—	—	—	—	767.7	42	—	Ausa
2	अहमदपूर	163.6	9	176.4	8	154.0	7	—	—	—	—	1,066.3	54	—	Ahmedpur
3	उदगीर	170.3	5	59.7	7	210.1	9	—	—	—	—	875.4	46	—	Udgir
4	लातूर	174.5	7	64.0	7	138.0	7	—	—	—	—	1,000.9	48	—	Latur
5	निलंगा	148.2	9	118.3	8	179.0	8	5.0	1	—	—	920.8	59	—	Nilanga
6	रेणापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Renapur
7	चाकूर	213.4	8	49.3	5	208.7	9	—	—	—	—	1,103.6	52	—	Chakur

XXII बुलढाणा जिल्हा														Buldhana District		
1	बुलढाणा	42.4	5	175.2	8	52.4	3	—	—	—	—	741.4	37	—	Buldhana
2	मलकापूर	46.0	5	94.0	5	14.0	2	—	—	—	—	605.0	35	—	Malkapur
3	मेहेकर	80.2	4	93.4	7	45.4	6	—	—	—	—	661.2	40	—	Mehekar
4	लोणार	136.7	5	155.0	10	28.0	4	—	—	—	—	934.7	50	—	Lonar
5	जळगाव जामोद	29.4	4	270.0	9	19.0	3	—	—	—	—	693.4	34	—	Jalgaon Jamod
6	मोटाला	34.3	6	130.5	8	33.0	3	—	—	—	—	528.0	39	—	Motala
7	खामगाव	22.0	3	130.4	8	33.0	2	—	—	—	—	487.6	33	—	Khamgaon
8	शेगाव	14.6	3	128.6	7	33.9	3	—	—	—	—	573.0	40	—	Shegaon
9	चिखली	30.6	2	93.8	6	69.8	2	—	—	—	—	531.0	28	—	Chikhali
10	देऊळगाव राजा	8.6	0	131.6	5	80.8	4	—	—	—	—	612.4	44	—	Deolgaon Raja
11	संग्रामपूर	15.0	3	214.0	7	11.0	2	—	—	—	—	629.0	31	—	Sangrampur
12	सिंदखेड राजा	8.6	0	131.6	5	80.8	4	—	—	—	—	612.4	44	—	Sindhkhed Raja
13	नांदुरा	10.0	1	134.0	4	51.0	5	—	—	—	—	560.0	36	—	Nandura

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)	
XXIII अकोला (जिल्हा)															Akola (Dist.)	
1	अकोला	19.4	3	171.6	6	16.8	3	—	—	—	634.4	34	—	Akola	
2	बाळापूर	11.6	3	75.0	9	26.2	2	—	—	—	579.4	40	—	Balapur	
3	अकोट	33.5	2	188.0	5	15.4	2	3.4	1	2.7	0	741.2	45	—	Akot
4	वाशीम	57.8	7	270.4	12	43.2	3	—	—	—	747.6	48	—	Washim	
5	मंगरुळपीर	60.0	4	235.0	5	44.0	4	—	—	—	870.0	43	—	Mangrulpir	
6	रिसोड	108.2	5	161.4	10	35.8	4	—	—	—	775.8	42	—	Risod	
7	मुर्तिजापूर	48.0	6	275.0	6	3.0	0	—	—	—	660.4	31	—	Murtijapur	
8	तेल्हारा	80.6	4	221.0	7	48.0	2	—	—	—	879.3	43	—	Telhara	
9	पतूर	28.0	3	82.0	7	44.0	4	—	—	—	700.9	45	—	Patur	
10	कारंजा	50.0	5	264.0	8	—	4	—	—	—	895.0	42	—	Karanja	
11	बार्शी टाकळी	12.0	1	161.0	11	17.0	1	—	—	—	688.0	36	—	Barshi Takli	
12	मनोरा	96.0	7	195.0	6	67.0	7	—	—	—	781.0	51	—	Manora	
XXIV अमरावती जिल्हा															Amravati District	
1	अमरावती	45.0	3	123.4	7	12.0	1	—	—	1.0	0	799.2	36	—	Amravati
2	धारणी	196.9	16	383.7	6	66.8	2	—	—	—	1,307.8	46	—	Dhami	
3	मोर्शी	54.8	6	128.0	4	10.0	1	1.0	0	1.0	0	640.0	41	—	Morshi
4	चांदूर रेल्वे	52.6	4	129.2	8	30.8	3	—	—	—	—	746.2	43	—	Chandur Rly.
5	अचलपूर	46.0	4	233.6	8	77.0	5	—	—	—	—	922.0	47	—	Achalpur
6	दर्यापूर	19.4	4	149.4	6	5.2	1	—	—	4.2	1	546.7	35	—	Daryapur
7	अंजनगाव सुर्जी	13.6	2	122.6	6	19.0	1	—	—	5.0	1	793.6	37	—	Anjangaon Surji
8	चांदूर बाजार	25.8	5	95.8	5	10.4	1	—	—	—	—	615.4	39	—	Chandur Bazar
9	चिखलदरा	218.4	16	332.4	9	125.4	6	—	—	—	—	1,401.7	62	—	Chikhaldara
10	भातकुली	25.2	4	187.7	9	14.6	3	—	—	2.0	0	591.4	39	—	Bhatkuli
11	तिवसा	76.0	11	161.0	9	40.2	4	—	—	5.2	1	789.6	60	—	Tiwasa
12	नांदगाव खानदेश्वर	7.4	6	179.4	9	85.2	7	—	—	—	—	967.4	55	—	Nandgaon Khandeshwar
13	वरुद	94.0	10	139.5	8	22.4	3	—	—	—	—	891.9	62	—	Warud

Yavatmal District

XXV यवतमाल जिल्हा															
1	यवतमाल	129.4	8	305.4	10	111.2	6	—	—	—	—	1,079.8	49	—	Yavatmal
2	वणी	121.5	11	205.8	7	306.4	8	—	—	—	—	1,043.5	52	—	Wani
3	दारव्हा	86.2	5	188.9	6	45.7	4	—	—	—	—	857.6	44	—	Darvha
4	पुसद	111.7	7	224.0	7	159.0	7	—	—	—	—	1,115.5	53	—	Pusad
5	कळंब	178.0	8	251.0	7	160.0	6	—	—	—	—	1,371.4	56	—	Kalamb
6	उमार्कड	198.3	6	151.7	4	254.8	7	—	—	—	—	1,326.0	57	—	Umarkhed
7	दिग्रस	113.0	6	259.4	7	185.6	6	—	—	—	—	993.7	46	—	Digras
8	घाटजी	150.0	8	267.0	10	172.0	7	—	—	—	—	1,024.0	48	—	Ghatanji
9	यवतमाल (IMD)	129.4	8	305.4	10	111.2	6	—	—	—	—	1,080.4	49	—	Yavatmal (IMD)
10	बाभुळगाव	175.8	8	203.0	6	72.0	6	—	—	—	—	1,171.0	54	—	Babhulgaon
11	अर्णी	108.6	8	120.6	7	150.3	6	—	—	—	—	758.6	41	—	Ami
12	नेर	112.2	7	157.0	7	82.0	5	—	—	—	—	1,018.0	50	—	Ner
13	मोहगाव	235.0	9	138.0	4	223.0	5	—	—	—	—	1,038.5	44	—	Mohgaon
14	मारेगाव	115.0	11	203.0	6	436.0	8	—	—	—	—	1,310.8	56	—	Maregaon
15	झरी-जमनी	287.0	10	269.0	7	163.0	4	—	—	—	—	1,239.0	52	—	Zari-Jamni
16	केळापूर	109.0	10	291.0	5	231.0	5	—	—	—	—	1,228.0	55	—	Kelapur
17	राळेगाव	343.0	11	85.0	5	127.0	4	—	—	—	—	1,259.0	52	—	Ralegaon

XXVI वर्धा जिल्हा

Wardha District

1	वर्धा	206.6	8	241.4	7	63.9	5	—	—	—	—	1,045.1	46	—	Wardha
2	हिंगणघाट	145.3	13	337.2	9	166.0	7	—	—	—	—	1,141.1	64	—	Hinganghat
3	अर्वी	101.7	8	191.2	6	37.7	4	—	—	—	—	968.2	51	—	Arvi
4	कारंजा	50.1	8	212.5	9	13.8	2	—	—	—	—	756.7	46	—	Karanja
5	आष्टी	25.4	5	140.4	8	43.6	3	—	—	0.8	—	892.6	48	—	Ashti
6	सेलू	64.0	7	361.0	8	55.0	4	—	—	—	—	1,061.0	54	—	Selu
7	देवळी	123.8	9	180.8	5	68.4	5	—	—	—	—	1,054.4	53	—	Deoli
8	समुद्रपूर	154.0	13	218.0	8	70.2	4	—	—	—	—	1,217.0	60	—	Samudrapur

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XXVII नागपुर जिल्हा															Nagpur District
1	नागपुर	266.4	15	272.6	7	35.2	3	—	—	—	—	1,198.5	55	—	Nagpur
2	कामटी	119.0	12	212.7	6	28.8	4	—	—	—	—	752.6	44	—	Kamtee
3	हिंगणा	160.2	11	280.0	9	34.0	2	—	—	—	—	1,076.8	52	—	Hingna
4	काटोल	100.6	8	191.8	7	14.2	2	—	—	—	—	993.8	46	—	Katol
5	माऊडा	167.6	16	225.4	7	25.0	4	—	—	—	—	1,016.7	66	—	Mauda
6	नरखेड	143.6	12	192.0	11	7.0	1	—	—	—	—	1,052.6	65	—	Narkhed
7	रामटेक	145.6	15	178.0	8	11.1	2	—	—	—	—	760.9	49	—	Ramtek
8	पारशीवनी	197.4	14	243.8	8	61.8	4	—	—	—	—	1,280.1	63	—	Parseoni
9	उमरेड	196.4	16	141.2	4	52.4	3	—	—	—	—	1,024.3	60	—	Umred
10	सावनेर	114.0	11	258.2	9	17.2	3	—	—	—	—	1,238.6	59	—	Saoner
11	कळमेश्वर	275.0	14	277.0	8	42.4	4	—	—	1.4	—	1,179.2	61	—	Kalmeshwar
12	भिवापुर	163.7	14	200.5	8	83.4	4	—	—	—	—	1,073.9	66	—	Bhiwapur
13	कुही	280.7	16	291.5	7	52.3	5	—	—	—	—	1,298.9	63	—	Kuhi
XXVIII भंडारा जिल्हा															Bhandara District
1	भंडारा	215.7	19	138.9	7	58.3	4	—	—	—	—	1,223.8	70	—	Bhandara
2	तीरांरा	268.8	17	148.8	12	26.2	2	—	—	—	—	1,216.8	70	—	Tirora
3	मोहाडी	144.6	16	191.2	9	36.5	2	—	—	—	—	1,034.0	60	—	Mohadi
4	पांगरी	151.0	13	55.0	6	10.0	1	—	—	—	—	639.0	41	—	Pangani
5	तुमसर	284.8	19	164.3	10	37.6	2	—	—	—	—	1,227.2	61	—	Tumsar

6	देवरी	282.4	17	279.2	10	43.7	3	--	--	--	--	1,757.1	72	--	Deori
7	गोंशिया	227.6	14	115.5	8	41.9	3	--	--	--	--	1,123.8	60	--	Gonika
8	पयनी	294.0	19	125.6	8	109.4	5	--	--	--	--	1,080.8	72	--	Paoni
9	बादलकसा	379.0	19	318.0	12	62.0	3	--	--	--	--	1,693.0	67	--	Badalkasa
10	खैरबंद	230.6	17	156.5	8	27.4	2	--	--	--	--	833.4	59	--	Khyarband
11	चोरखमरा	202.0	16	227.0	10	22.0	1	--	--	--	--	865.0	56	--	Chorkhamara
12	आमगाव	230.0	17	112.5	8	47.9	2	--	--	--	--	967.2	52	--	Amgaon
13	गोरेगाव	162.2	12	103.5	8	22.5	3	--	--	--	--	980.0	57	--	Goregaon
14	सिल्केशा	339.6	17	167.8	9	60.8	3	--	--	--	--	1,331.1	65	--	Salekasa
15	साकोली	369.0	17	162.8	10	117.4	3	--	--	--	--	1,375.4	55	--	Sakoli
16	लाखनपुर	250.2	16	227.2	9	87.8	3	--	--	--	--	1,417.0	64	--	Lakhnudur
17	मोरेगाव अर्जुनी	283.8	16	335.8	12	49.6	4	--	--	--	--	1,521.4	70	--	Moregaon Arjuni
18	सडक अर्जुनी	412.0	20	196.0	8	34.0	3	--	--	--	--	1,366.0	58	--	Sadak Arjuni

135

XXIX चंद्रपुर जिल्हा

Chandrapur District

1	चंद्रपुर	200.3	14	345.2	10	191.9	8	--	--	--	--	1,344.7	57	--	Chandrapur
2	वरोरा	90.9	8	218.9	9	236.7	6	--	--	--	--	1,316.9	57	--	Worara
3	गोंडपिंपरी	375.4	13	293.2	8	191.4	8	--	--	--	--	1,660.9	57	--	Gond-pimpri
4	भद्रावती	203.2	9	200.4	6	266.4	8	--	--	--	--	1,316.9	57	--	Bhadravati
5	नागभिड	149.2	11	145.6	7	151.3	5	--	--	--	--	926.5	50	--	Nagbhid
6	राजुरा	170.0	10	226.5	8	273.5	7	--	--	--	--	1,307.0	53	--	Rajura
7	मूल	251.7	15	232.6	7	203.7	6	--	--	--	--	1,263.9	52	--	Mul
8	सिंदेवाही	273.6	14	223.7	9	192.0	5	--	--	--	--	1,400.1	69	--	Sindewahi
9	ब्रम्हपुरी	746.4	14	209.6	9	80.8	3	--	--	--	--	1,050.4	50	--	Bramhapuri
10	चिपुर	225.5	13	151.4	8	110.5	6	--	--	--	--	1,121.9	62	--	Chimur

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 2.4 (A)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XXIX चंद्रपूर (जिल्हा)—चालू															Chandrapur (Dist.)—Contd.
11	गडमोशी 250.0	14	206.0	10	176.0	4	—	—	—	—	1,278.0	64	—	Gadmoshi
12	गेवराझरी 148.6	9	66.2	5	130.6	6	—	—	—	—	945.2	56	—	Gevrazari
13	खैरी 245.0	12	214.0	9	182.0	4	—	—	—	—	1,200.0	53	—	Khairae
14	नालेसर 188.2	8	195.2	9	246.0	5	—	—	—	—	1,441.0	47	—	Nalesar
15	कोरापंग N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Korapang
16	सावली 204.8	11	241.3	8	132.7	7	—	—	—	—	1,170.3	58	—	Saoli
17	अमोला 248.7	14	210.7	10	181.6	5	—	—	—	—	1,218.4	58	—	Asola
XXX गडचिरोली जिल्हा															Gadchiroli District
1	अहेरी 329.7	10	162.9	7	235.9	12	—	—	—	—	1,552.8	63	—	Aheri
2	सिरोंचा 224.5	11	130.8	8	271.2	10	—	—	—	—	1,347.0	63	—	Sironcha
3	आरमोरी 165.2	10	298.2	9	79.6	5	—	—	—	—	1,227.2	58	—	Armoi
4	गडचिरोली 595.0	15	444.4	10	404.0	5	—	—	—	—	2,690.5	66	—	Gadchiroli
5	चामोशी 247.0	11	150.0	9	129.0	4	—	—	—	—	1,085.0	45	—	Chamorshi
6	कुरखेडा 333.1	15	299.3	8	50.4	3	—	—	—	—	1,567.6	64	—	Kurkheda
7	धानोरा 321.2	17	269.8	9	146.9	6	—	—	—	—	1,421.5	55	—	Dhanora
8	इटापल्ली 427.2	19	189.4	12	131.9	8	—	—	—	—	1,759.2	70	—	Etapalli
9	कुंधेरी 332.0	14	182.0	10	154.0	4	—	—	—	—	1,419.0	58	—	Kungheri

10	वडसा	185.6	15	234.2	10	52.4	5	—	—	—	—	1,179.0	58	—	Wadsa
11	मूलचेरा	235.6	5	240.8	8	112.2	5	—	—	—	—	588.6	18	—	Mulchera
12	कांची	377.0	16	397.0	11	37.0	3	—	—	—	—	1,829.6	62	—	Korchi

त-तहसील, T—Tahsil वे-वेधशाळा, O—Observatory.

टीप : (१) स्तंभ (३१) मधील आकडे हे प्रत्येक केंद्राचे सरासरी किंवा सर्यसाधारण पावसाचे आहेत.
(२) N. A. माहिती उपलब्ध नाही.

Note.— (1) The figures shown in column (31) are average of normal rainfall at each centre.
(2) N. A. Means information is not available.

आधार : कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source :—Directorate of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

२. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)

विविध केंद्रांचे ठिकाणी पडलेला पाऊस/Rainfall at different Centres
(1996-97)

(पाऊस मिलीमिटर मध्ये/Rainfall in MM)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र	जानेवारी January		फेब्रुवारी February		मार्च March		एप्रिल April		मे May		जून June		जुलै July		Centre
		पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
I. वृन्तुंबई (कुलाबा)																Mumbai (Culaba)
	अंधेरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Andheri
II. ठाणे जिल्हा																Thane District
1	ठाणे	—	—	476.0	14	1,668.0	27	Thane
2	कल्याण	—	—	286.0	14	1,247.0	26	Kalyan
3	मुरबाड	—	—	268.0	11	1,022.0	24	Murbad
4	भिवंदी	—	—	351.0	15	1,062.1	29	Bhivandi
5	वाढा	—	—	215.0	11	879.1	23	Wada
6	शहापूर	—	—	180.0	14	885.0	27	Shahapur
7	ढहाणू (वे)	—	—	194.6	15	1,069.8	22	Dahanu (O)
8	माहिम (पालघर)	—	—	275.1	14	1,085.6	27	Mahim (Palghar)
9	जव्हार	—	—	330.0	14	714.4	24	Jawhar
10	मोखाडा	—	—	349.3	14	678.8	22	Mokhada
11	ढहाणू (वे)	—	—	—	—	—	—	Dahanu (O)
12	उल्हासनगर	—	—	204.6	13	881.4	26	Ulhasnagar
13	तलासरी	—	—	323.6	12	974.4	24	Talasar
14	वसई	—	—	235.0	12	974.0	27	Wasai
III. रावंगड जिल्हा																Raigad District
1	अलिबाग	—	—	266.2	11	976.5	25	Alibag
2	पन्वेल	—	—	258.0	11	1,092.2	24	Panvel

3	खालपुर									329.0	14	1305.0	26	Khalapur
4	मथेरास									614.2	14	2661.5	30	Matheran
5	उरान									305.0	12	1066.5	25	Uran
6	भिरा									—	—	—	—	Bhira
7	फेण									233.5	15	1161.6	26	Fen
8	महाद									298.3	16	1078.5	27	Mahad
9	मंगाण									360.0	11	1534.0	29	Mangaon
10	रोहा									437.0	15	1358.0	27	Roha
11	पोलादपूर									361.0	13	1534.0	26	Poladpur
12	मुरुड									321.0	10	941.0	30	Murud
13	शिववर्धान									270.9	9	1102.2	28	Shivardhan
14	महासाळा									381.0	12	1270.0	27	Mhasala
15	करजत									306.4	11	1311.1	28	Karjat
16	सुभागाड (पाली)									34.0	1	34.0	1	Sud. agad (Pali)
	IV रत्नागिरी जिल्हा													Ratnagiri District
1	रत्नागिरी (त)									813.2	17	1260.3	28	Ratnagiri (T)
2	मंडांगड									472.0	15	1857.1	29	Mandangad
3	दापोली (वे)									461.4	18	1533.2	29	Dapoli (O)
4	खेड									483.0	15	1437.0	30	Khed
5	चिप्लुण									446.0	13	1345.0	28	Chipiun
6	गुहागर									514.0	16	1508.0	28	Guhagar
7	राजापूर									850.5	19	1430.5	28	Rajapur
8	लान्जा									579.0	17	1431.0	28	Lanja
9	संगमेश्वर									491.0	17	1344.0	29	Sangameshwar
10	हमे									—	—	—	—	Hame
	V सिंधुदुर्ग जिल्हा													Sindhudurg District
1	देवगड (त)									679.0	16	899.0	25	Devgad (T)
2	देवगड (वे)									—	—	—	—	Devgad (O)
3	कणकवली									768.0	18	1247.0	28	Kankavali
4	मालवण									447.2	15	801.4	26	Malvan
5	वंगुर्ला (वे)									833.2	15	1050.2	27	Vengurla (O)
6	सावंतवाडी									1508.0	20	1369.0	29	Sawantwadi
7	कुडाल									795.9	17	1026.5	28	Kudal
8	वैभववाडी									8.0	1	939.0	16	Vaibhavwadi

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
VI नाशिक जिल्हा																Nashik District
1	नाशिक	—	—	—	—	—	—	144.5	9	176.1	14	Nashik
2	निफाड	—	—	—	—	—	—	121.2	7	131.9	11	Niphad,
3	पिंपळगाव (ब)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pimpalgaon(B)
4	येवला	—	—	—	—	—	—	122.0	6	164.0	8	Yeole
5	सोनथाना	—	—	—	—	—	—	88.0	6	61.0	7	Sonthana
6	चांदवड	—	—	—	—	—	—	110.0	7	129.0	11	Chandwad
7	कोळेगावमल	—	—	—	—	—	—	138.0	6	152.0	9	Kolegaonmal
8	मालेगाव (ओ)	15.6	2	190.8	5	307.2	12	Malegaon (O)
9	दिंडोरी	—	—	—	—	—	—	110.0	7	104.0	6	Dindori
10	सुरगणा	—	—	—	—	—	—	221.0	9	820.0	17	Surgana
11	बुलधाना	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Buldhana
12	कळवण	—	—	—	—	—	—	119.0	8	202.0	13	Kalwan
13	ओझर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ozar
14	इगतपुरी	—	—	—	—	—	—	453.7	16	1024.2	29	Igatpuri
15	सिन्नर	—	—	—	—	—	—	117.3	8	108.4	10	Sinner
16	पेठ	—	—	—	—	—	—	2.0	10	681.0	20	Peth
17	बागलोन	—	—	—	—	—	—	62.0	4	184.0	8	Baglon
18	त्रिंबक	—	—	—	—	—	—	309.6	9	633.0	20	Trimbak
19	नांदगाव	—	—	—	—	—	—	78.0	4	151.0	8	Nandgaon
Vii धुळे जिल्हा																Dhule District
1	धुळे	—	—	—	—	—	—	68.0	4	133.0	13	Dhule
2	साक्री	—	—	—	—	—	—	72.0	4	126.0	11	Sakri
3	नंदुरबार	—	—	—	—	—	—	174.0	6	180.0	9	Nandurbar
4	नवापूर	—	—	—	—	—	—	183.2	8	330.0	14	Navapur
5	तळोदा	—	—	—	—	—	—	273.3	11	282.2	12	Toloda
6	शहादा	—	—	—	—	—	—	108.4	7	251.5	10	Shahada
7	शिरपुर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Shirpur
8	शिंदखेडा	—	—	—	—	—	—	99.5	3	262.0	9	Shindkheda
9	अक्कलकुवा	—	—	—	—	19.0	1	158.0	6	248.0	10	Akkalkuwa
10	अक्राणी	—	—	—	—	—	—	119.6	7	322.4	12	Arkani

VIII जळगाव जिल्हा

Jalgaon District

1	जळगाव (त.)									68.7	6	244.4	11	Jalgaon (T)
2	चाळीसगाव									43.0	3	158.0	10	Chalisgaon
3	पाचोरा									72.8	4	164.3	12	Pachora
4	भडगाव									82.0	5	138.0	11	Bhadgaon
5	चोपडा									101.0	4	199.0	11	Chopada
6	अमळनेर									49.8	3	218.0	12	Amalner
7	पारोळा									22.6	3	219.4	17	Parola
8	जामनेर									12.0	1	180.0	12	Jamner
9	भुसावळ									39.0	4	193.6	11	Bhusawal
10	एदलाबाद									10.7	3	151.5	12	Edalabad
11	यावल	4.0	1							59.0	5	224.0	13	Yawal
12	रावेर									33.0	3	208.0	12	Raver
13	एरंडोल									77.0	4	205.0	13	Erandol

IX अहमदनगर जिल्हा

Ahmednagar District

1	अहमदनगर (वे)									133.0	8	68.0	6	Ahmednagar (O)
2	पारनेर					10.0	1			130.0	8	71.0	8	Pamer
3	श्रीगोंदे							9.0	1	131.0	8	137.0	7	Shrigode
4	कर्जत									48.0	5	131.0	8	Karjat
5	जामखेड									142.0	5	213.0	10	Jamkhed
6	शेवगाव							3.0	0	80.0	6	144.0	9	Shevgaon
7	पाथर्डी							6.0	1	97.0	7	153.0	6	Pathardi
8	नेवासे									38.0	5	74.0	5	Nevase
9	राहुरी									64.0	5	52.0	5	Rahuri
10	संगमनेर									64.9	7	87.0	8	Sangamner
11	अकोला									162.1	9	162.6	13	Akola
12	कोपरगाव									65.0	4	101.0	10	Kopergaon
13	श्रीरामपूर									61.0	5	187.0	9	Shrirampur
14	मिरजगाव									37.0	4	5.0	1	Mirajgaon

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
X पुणे जिल्हा																Pune District
	लोहगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lohgaon
1	पुणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pune
2	वडगाव (मावळ)	—	—	—	—	—	—	—	—	318.0	11	555.0	17	Vadgaon (Mawal)
3	पौंड-मुळशी	439.0	13	721.0	16	Pound-mulashi
4	जुन्नर	226.4	9	268.2	15	Junner
5	भोर	237.0	11	394.0	17	Bhor
6	हवेली	180.7	10	216.8	12	Haveli
7	लोणावळा	662.5	18	204.0	30	Lonawala
8	शिरूर	210.0	8	65.3	8	Shirur
9	बारामती	25.0	2	212.0	10	180.0	7	Baramati
10	खेड	168.4	14	173.8	13	Khed
11	इंदापूर	58.5	4	162.2	9	Indapur
12	दौंड	0.4	..	90.7	5	77.9	7	Dound
13	सासवड	Saswad
14	पुरंधर	194.0	9	128.0	12	Purandhar
15	वेल्हे	563.0	15	965.0	26	Welhe
16	तळेगाव (दामाडे)	97.4	7	68.9	10	Talegaon (Dhabade)
17	आंबेगाव (जी. गाव)	323.4	7	556.7	14	Ambegaon (G. gaof)
18	राजगुरुनगर	Rajgununagar
XI सातारा जिल्हा																Satara District
1	सातारा	163.6	12	353.7	16	Satara
2	कोरेगाव	4.2	0	163.4	11	328.0	16	Koregaon
3	वाई	3.6	1	17.2	2	217.0	9	278.9	13	Wai
4	पांचगणी	533.0	15	922.9	20	Panchgani
5	मेढा (जावली)	9.8	2	167.8	10	788.5	24	Medha (Jaoli)
6	महाबळेश्वर	733.6	18	2356.0	28	Mahabaleshwar
7	पाटण	5.6	9	272.0	15	719.0	15	Patan
8	कराड	3.8	0	3.0	9	233.2	10	193.0	13	Karad
9	दाहीवडी	104.0	6	60.0	7	Dahiwadi
10	वडुज	9.0	1	149.0	5	91.2	9	Vaduj
11	खंडाळा	10.0	2	156.0	9	173.0	8	Khandala
12	फाल्गुण	10.0	1	55.0	10	119.0	9	Phaltn
13	औंध	Aundh
14	महावडी	Mhaswadi

XII सांगली जिल्हा													Sangli District	
1	मिराज	—	—	23.5	1	8.2	1	45.5	3	124.8	9	Miraj		
2	जत	—	—	15.8	1	—	—	146.5	7	141.4	6	Jat		
3	इस्लामपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Islampur		
4	कावठे (Mahankal)	—	—	—	—	30.0	1	58.6	8	73.0	6	Kavathe (Mahankal)		
5	खानापूर	—	—	19.2	2	15.0	1	174.0	7	142.0	12	Khanapur		
6	तासगाव	—	—	—	—	34.0	1	160.7	9	125.2	14	Tasgaon		
7	शिरोला	—	—	—	—	—	—	224.0	11	310.0	18	Shirala		
8	अटपाडी	—	—	—	—	55.0	2	114.0	7	44.0	5	Atpadi		
9	सांगली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sangli		
XIII सोलापूर जिल्हा													Solapur District	
1	सोलापूर	—	—	—	—	2.9	—	115.4	5	64.1	5	Solapur		
2	बार्शी	—	—	19.6	2	10.8	1	124.6	7	158.4	11	Barshi		
3	अक्कलकोट	—	—	—	—	—	—	99.0	4	58.0	5	Akkalkot		
4	जेजुरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jeur		
5	मोहोड	—	—	—	—	—	—	121.9	6	146.3	8	Mohod		
6	माछा	—	—	31.8	2	—	—	154.6	6	68.0	7	Macha		
7	करमाळा	—	—	—	—	—	—	34.2	4	127.0	8	Karmala		
8	पंढरपूर	—	—	19.0	2	7.0	2	89.3	7	149.1	6	Pandharpur		
9	सांगोला	—	—	1.0	—	2.4	—	168.0	9	83.8	3	Sangola		
10	माशहिरस	—	—	—	—	10.0	1	92.5	5	294.5	9	Maishiras		
11	मंगलवेडा	—	—	12.0	1	15.0	1	90.0	9	87.0	5	Mangalwedha		
12	अक्कोज	—	—	—	—	5.0	1	76.0	4	88.0	5	Akkoj		
XIV कोल्हापूर जिल्हा													Kolhapur District	
1	कोल्हापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kolhapur		
2	हातकानगावे	—	—	67.0	2	35.0	1	68.0	5	200.0	14	Hatkanangale		
3	शिरोरी	—	—	10.0	2	98.0	1	73.0	6	97.0	12	Shirori		
4	गगनबावडा	—	—	11.0	1	8.0	1	923.0	16	1953.0	90	Gaganbavada		
5	शाहुवाडी	—	—	0.2	—	31.2	3	375.3	13	735.8	21	Shahuwadi		
6	गारगोटी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gargoti		
7	पन्हळा	—	—	—	—	—	—	342.2	14	611.0	23	Panhala		
8	कागा	—	—	20.8	2	10.2	2	208.9	11	193.0	7	Kagal		
9	गडचिंलज	—	—	24.0	2	30.0	2	191.5	12	202.9	16	Gachinlaj		
10	राधानागरी	—	—	11.0	1	8.0	1	463.0	12	1312.6	24	Radhanagri		
11	अजरा	—	—	26.0	3	27.3	1	281.8	10	641.2	20	Ajra		
12	चंद्रगड	—	—	16.4	3	19.4	2	552.4	16	865.6	24	Chandgad		
13	करवीर	—	—	—	—	—	—	145.2	12	284.2	15	Karvir		
14	बुधरगड	—	—	49.4	3	10.2	1	280.9	11	502.9	22	Bhudargad		

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
XV औरंगाबाद जिल्हा																Aurangabad District
1	औरंगाबाद	—	—	—	—	27.5	4	234.5	15	Aurangabad
2	खुलदाबाद	—	—	—	—	80.0	5	210.0	16	Khulatabad
3	वैजापूर	—	—	—	—	101.0	7	176.4	12	Vaijapur
4	सोयगाव	—	—	—	—	32.0	4	160.0	13	Soygaon
5	चिखलठाणा	—	—	—	—	—	—	—	—	Chikhalthana
6	सिल्लोड	—	—	—	—	51.4	4	106.1	11	Sillod
7	गंगापूर	—	—	—	—	82.2	3	103.6	11	Gangapur
8	कन्नड	—	—	—	—	68.0	5	120.0	14	Kannad
9	पैठण	—	—	—	—	84.2	5	185.2	10	Paithan
XVI जालना जिल्हा																Jalna District
1	जालना	—	—	—	—	46.0	5	180.0	11	Jalna
2	जाफराबाद	—	—	—	—	85.0	5	326.0	12	Jaffarabad
3	भोकरदान	—	—	—	—	60.0	4	218.0	13	Bhokardan
4	अंबड	—	—	—	—	76.2	4	105.4	9	Ambad
5	परतूर	—	—	—	—	49.0	2	89.0	8	Partur
XVII परभणी जिल्हा																Parbhani District
1	परभणी	—	—	—	—	25.1	1	166.1	12	Parbhani
2	कळमनुरी	—	—	—	—	64.2	3	206.6	13	Kalamnuri
3	हिंगोली	—	—	—	—	80.0	4	345.6	17	Hingoli
4	जिंदूर	8.0	2	4.4	1	12.7	3	171.0	10	Jintur
5	पाथरी	—	—	—	—	12.0	2	200.0	12	Pathri
6	सिद्धेश्वर कॅम्प	2.4	5.2	1	3.2	1	177.2	15	283.2	17	Siddheshwar Camp.
7	गंगाखेड	—	—	—	—	74.5	4	229.0	12	Gangakhed
8	बसमत	—	—	—	—	16.8	3	181.6	12	Basamat
9	पूमा	—	—	—	—	—	—	—	—	37.0	4	243.0	12	Pooma

XVIII बीड जिल्हा

Beed District

1	चौसाळा	46.0	3	96.0	3	Chousala
2	परळी	48.2	5	176.7	12	Parli
3	बीड	53.8	2	—	—	—	—	36.0	3	170.2	9	Beed
4	अयिजोगाई	83.7	6	198.4	8	Ambejogai
5	गेवराई	19.0	2	173.0	9	Gevrai
6	पाटोदा	24.0	2	—	—	—	—	71.0	7	148.0	12	Patoda
7	माजलगाव	24.0	2	55.6	6	Manjalgaon
8	रोटी	59.0	3	129.0	7	Roti
9	आप्टी	25.0	1	3.0	1	72.4	6	195.0	12	Ashti
10	कैज	43.6	6	115.5	11	Kaij

XIX नांदेड जिल्हा

Nanded District

1	भोकर	2.0	—	—	—	—	—	107.0	5	188.5	12	Bhoker
2	हदगाव	39.2	1	213.5	15	Hadgaon
3	नांदेड (ओ)	7.8	1	42.8	4	328.5	14	Nanded (O)
4	मुखेड	3.0	1	—	—	45.0	4	228.0	10	Mukhed
5	बिलोली	10.0	1	—	—	58.0	4	145.0	12	Billoli
6	किनवट	2.0	—	40.0	2	249.0	17	Kinwat
7	कंधार	—	—	54.1	5	116.2	10	Kandhar
8	देगलूर	—	—	11.2	1	161.8	12	Deglur
9	लोहा	—	—	68.0	5	164.0	7	Loha

XX उस्मानाबाद जिल्हा

Osmanabad District

1	उस्मानाबाद	20.8	3	—	—	27.7	3	197.2	11	Osmanabad
2	परांडा	8.6	1	—	—	81.3	5	81.3	8	Paranda
3	कळंब	13.0	2	6.0	1	90.0	5	176.0	13	Kalamb
4	तुळजापूर	—	—	—	—	50.4	8	178.8	13	Tuljapur
5	उमरगा	—	—	9.2	1	112.9	8	105.2	9	Omerga
6	भूम	13.0	2	..	93.2	8	215.5	11	Bhoom				

XXI लातूर जिल्हा

Latur District

1	औसा	17.0	2	..	74.4	8	190.2	9	Ausa				
2	अहमदपूर	17.2	2	—	—	66.6	3	215.0	12	Ahmedpur
3	उदगीर	50.4	2	—	—	16.7	1	242.9	14	Udgir
4	लातूर	—	—	—	—	115.5	5	228.7	11	Latur
5	निलंगा	6.0	1	..	54.0	7	187.0	10	Nilanga				
6	चाकूर	69.8	5	263.3	15	Chakur				

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)
XXII बुलढाणा जिल्हा																Buldhana District
1	बुलढाणा	—	—	47.0	3	221.0	13	Buldhana
2	मलकापूर	10.0	2	—	—	17.0	3	170.0	14	Malkapur
3	मेहेकर	—	—	9.6	1	349.4	17	Mehkar
4	नांदुरा	—	—	9.0	2	240.0	15	Nandura
5	दोणेगाव	—	—	—	—	—	—	Donegaon
6	खामगाव	—	—	14.0	2	296.2	17	Khamgaon
7	शेगाव	—	—	23.7	2	229.0	14	Shegaon
8	चिखली	—	—	56.5	3	275.5	18	Chikhali
9	धामनगाव	—	—	—	—	—	—	Dhamangaon
10	लोणार	—	—	66.0	3	237.0	14	Lonar
11	संग्रामपूर	—	—	26.0	1	230.0	16	Sangrampur
12	सीदखेड राजा	—	—	27.4	5	176.8	10	Sindhkhed Raja
13	देऊळगाव राजा	—	—	91.0	4	162.4	14	Deolgaonraja
14	मोटाला	5.0	1	3.0	—	—	5.0	1	153.6	13	Motala
XXIII अकोला जिल्हा																Akola District
1	अकोला सिटी (ओ)	—	—	33.6	2	227.7	14	Akola city (O)
2	बाळापूर	—	—	49.0	4	208.0	19	Balapur
3	आकोट	—	—	13.0	1	174.8	10	Akot
4	वाशिम	—	—	24.1	2	304.6	16	Washim
5	मंगरुळपीर	5.0	1	65.0	3	242.0	17	Mangrulpir
6	मुर्तिजापूर	—	—	21.0	2	148.0	13	Murtijapur
7	बार्शी टाकली	—	—	59.0	2	184.0	11	Barshi Takli
8	तेल्हारा	—	—	—	—	258.8	14	Telhara
9	परतूर	17.0	1	11.0	2	189.0	20	Partur
10	माळेगाव	—	—	90.0	4	410.8	22	Malegaon
11	मनोरा	4.0	1	12.0	2	—	54.0	3	227.0	16	Manora
12	कारंजा	—	—	51.0	4	193.0	13	Karnja
13	रिसोड	—	—	112.6	5	295.4	17	Risod

XXIV अमरावती जिल्हा

Amravati District

1	अमरावती (ओ)	—	—	—	—	—	—	15.2	1	209.1	12	Amravati (O)
2	बडनेरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Budnera
3	मोर्शी	6.0	1	2.0	—	—	—	—	—	—	43.0	3	129.0	9	Morshi
4	चांदूर बाजार	12.2	1	..	—	—	—	—	—	—	34.6	2	164.4	10	Chandur Bazar
5	वरुड	8.8	1	—	—	—	—	—	—	—	16.8	2	176.6	13	Warud
6	अचलपूर	—	—	—	—	—	—	46.0	2	223.9	17	Achalpur
7	दर्यापूर	6.2	1	—	—	—	—	—	—	—	82.2	3	161.1	10	Daryapur
8	अंजनगाव सुर्जी	—	—	—	—	—	—	19.0	2	177.8	15	Anjangaon Surji
9	चांदूर रेल्वे	31.6	2	—	4.4	1	36.0	8	—	—	28.1	3	237.7	14	Chandur Rly.
10	चिखलदरा	—	—	—	—	—	—	70.0	3	626.8	19	Chikhaldara
11	तिवसा	7.0	1	4.0	1	—	24.0	1	—	—	53.0	3	204.0	11	Tiwsa
12	अमरावती (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Amravati (T)
13	धरणी	—	—	—	—	—	—	26.1	4	576.8	19	Dhami
14	भातकुली	—	—	—	—	—	—	66.6	4	209.3	13	Bhatkuli
15	नांदगाव	—	—	—	—	—	—	34.2	3	156.3	14	Nandgaon

XXV यवतमाळ जिल्हा

Yavatmal District

1	यवतमाळ	—	—	—	—	—	—	32.0	2	298.2	18	Yeotmal
2	बाभुळगाव	—	—	—	—	—	—	16.0	1	363.9	17	Babulgaon
3	कलंब	—	—	—	—	—	—	76.0	3	311.9	16	Kalamb
4	दारव्हा	—	—	—	—	—	—	38.8	2	163.6	15	Darwha
5	मोरेगाव	—	—	—	—	—	—	127.0	2	305.8	18	Moregaon
6	केळापूर	—	—	—	—	—	—	75.0	2	205.0	16	Kelapur
7	घाटंजी	—	—	—	—	—	—	39.0	3	234.0	16	Ghatanji
8	रालेगाव	—	—	—	—	—	—	19.0	1	167.0	13	Ralegaon
9	दिग्रस	—	—	—	—	—	—	21.4	1	212.9	14	Digras
0	नेर	—	—	—	—	—	—	33.5	3	263.0	17	Ner
1	पुसद	—	—	—	—	—	—	50.0	2	266.0	16	Pusad
2	उमरखेड	—	—	—	—	—	—	47.1	2	271.8	15	Umarkhed
3	महागाव	—	—	—	—	—	—	19.0	2	303.0	16	Mahagaon
4	वणी	—	—	—	—	—	—	59.6	1	196.9	15	Wani
5	झरी-झामणी	—	—	—	—	—	—	128.0	3	311.0	15	Zari-Zamni
6	अर्णी	—	—	—	—	—	—	—	—	161.2	15	Ami

सक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)	
XXVI वर्धा जिल्हा																Wardha District	
1	अर्ली	—	—	—	—	—	—	—	34.3	2	256.8	12	Arvi	
2	कारंजा	—	—	—	—	—	—	—	13.7	2	289.3	13	Karanja	
3	आष्टी	—	—	—	—	—	—	—	32.5	2	213.3	15	Ashti	
4	सेलू	2.5	1	—	—	—	—	—	5.0	1	226.0	9	Seloo	
5	देउळी	—	—	—	—	—	—	—	24.2	2	184.0	12	Deoli	
6	हिंगणघाट	5.7	1	16.0	—	11.2	2	—	28.0	3	276.9	14	Hinganghat	
7	समुद्रपूर	5.4	1	2.4	—	35.3	4	—	29.6	3	234.4	14	Samudrapur	
8	वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	35.4	4	126.6	10	Wardha	
XXVII नागपूर जिल्हा																Nagpur District	
1	नागपूर (ग्रामीण)	20.6	3	43.0	4	27.2	2	—	68.5	5	249.1	12	Nagpur (Rural)	
2	नागपूर (शहर)	14.1	2	5.9	1	62.0	3	—	16.8	2	248.3	14	Nagpur (City)	
3	कामठी	11.0	2	24.3	1	12.1	1	—	44.6	4	396.9	19	Kamptee	
4	हिंगणा	6.0	1	—	—	26.0	3	—	17.0	2	216.1	15	Hingna	
5	रामटेक	22.0	3	10.0	2	31.0	2	—	55.0	2	210.5	15	Ramtek	
6	खिंडशी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Khindshe	
7	पारसेवनी	4.0	1	10.7	1	8.1	1	—	—	34.0	2	243.2	14	Parseoni	
8	मीरा	10.0	2	12.8	1	27.6	1	18.6	1	60.6	3	316.2	16	Macuda	
9	काटोल	7.0	1	4.6	1	3.0	1	13.0	2	4.0	1	21.6	3	Katol	
10	नरखेड	8.4	1	5.2	1	3.4	1	4.8	1	—	—	46.4	3	Narkhed	
11	सावनेर	6.8	1	7.6	2	4.2	—	10.6	2	—	—	27.2	2	Saoner	
12	कलामेश्वर	11.2	2	20.2	2	4.6	1	10.4	2	0.6	—	30.6	16	Kalameshwar	
13	उमरेड	—	—	—	—	—	—	8.4	1	—	—	32.6	4	Umrer	
14	भिवणपूर	4.0	—	18.0	1	22.0	1	—	—	—	76.4	5	Bhiwapur	
15	कुही	18.7	2	14.4	2	20.4	1	—	—	—	43.3	3	Kuhi	
XXVIII भंडारा जिल्हा																Bhandara District	
1	भंडारा	10.2	1	15.3	2	20.6	2	31.4	2	—	—	106.0	5	Bhandara	
2	मोहाडी	42.4	3	17.2	2	15.4	2	6.2	1	19.2	2	194.6	13	Mohadi
3	तुमर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Tumrar	
4	पावनी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Paoni	
5	गंडी	8.0	1	—	—	—	—	—	—	54.0	2	261.5	14	Gandia	

7	लखामडा	10.0	1	17.0	2	5.0	1	58.0	3	—	—	21.0	3	377.0	18	Tirora
8	खरफणा	21.4	2	32.0	4	6.0	1	9.0	2	—	—	39.0	3	307.4	12	Khyarbanda
9	सालेकोसा	16.2	2	28.4	4	9.6	1	4.6	1	—	—	57.4	3	326.2	14	Salekosa
10	बारखमरा	2.0	—	20.0	3	—	—	—	—	—	—	11.0	2	201.0	11	Chorkhamara
11	गोरेगाव	5.0	1	31.0	4	5.0	1	8.5	1	—	—	47.5	2	158.7	13	Goregaon
12	साफोली	2.6	1	63.8	4	14.6	2	—	—	—	—	129.4	3	375.9	16	Sakoli
13	लाखनदुर	—	—	—	—	18.0	2	6.0	—	—	—	78.5	4	372.5	19	Lakhandur
14	देवरी	29.0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	104.0	3	279.6	15	Deori
15	आमगाव	12.0	1	29.2	3	6.0	1	8.2	1	—	—	55.8	3	220.3	10	Amgaon
16	मोरेगाव अर्जुनी	—	—	4.4	1	—	—	52.6	2	—	—	99.0	3	398.6	20	Moragon Arjuni

XXIX चंद्रपूर जिल्हा

Chandrapur District

1	मूल	—	—	—	—	0.7	—	15.2	1	—	—	126.6	5	198.9	14	Mul
2	गोंडपिंगरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75.7	4	254.6	14	Gond-pimpri
3	वरोरा	—	—	—	—	4.3	1	49.4	5	—	—	62.8	2	302.0	19	Warora
4	भद्रावती	—	—	—	—	9.4	1	21.4	2	—	—	110.4	4	250.8	15	Bhadravati
5	चिमुर्	—	—	—	—	—	—	—	—	7.0	1	15.5	1	245.8	13	Chimur
6	ब्रम्हपुरी	—	—	3.6	1	3.5	1	25.6	2	—	—	55.8	4	426.9	19	Bramhapuri
7	नागभिड	10.3	1	9.5	1	7.4	1	7	—	—	—	33.3	3	363.4	16	Nagbhid
8	सिंदेवाही	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	169.2	4	229.2	18	Sindewahi
9	असोला	—	—	—	—	7.0	1	—	—	—	—	38.2	5	233.7	16	Asola
10	नालेसर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240.8	9	242.0	14	Nalesar
11	गोडमोशी	—	—	—	—	8.0	1	—	—	—	—	165.0	2	232.0	16	Gadmoshi
12	घोराजेरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ghorajeri
13	राजुरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82.0	3	350.0	12	Rajura
14	चंद्रपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102.9	4	233.3	15	Chandrapur

XXX गडचिरोली जिल्हा

Gadchiroli District

1	गडचिरोली	5.2	1	—	—	3.6	2	—	—	—	—	58.3	5	321.4	17	Gadchiroli
2	कुरखेडा	1.0	—	19.8	2	9.4	1	16.8	2	1.5	—	128.1	5	502.0	16	Kurkheda
3	आरमोरी	—	—	—	—	12.4	1	—	—	—	—	103.5	6	425.5	19	Armoni
4	चामोर्शी	—	—	—	—	—	—	8.0	1	—	—	58.0	4	136.0	13	Chamorshi
5	सिरोंचा	—	—	—	—	—	—	84.8	3	—	—	175.6	7	313.5	16	Sironcha
6	अहेरी	—	—	—	—	—	—	29.3	1	—	—	195.1	8	223.4	15	Ahen
7	इटागळी	—	—	7.8	1	—	—	14.0	1	3.4	1	195.6	8	287.0	17	Itapali
8	धानोरा	—	—	—	—	17.1	2	12.5	2	—	—	216.0	7	546.6	19	Dhanora
9	कुंधरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59.4	4	173.0	13	Kungheri

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(पाऊस मिली मिटरमध्ये/Rainfall in MM)

अ. क्र. Sr. No.	केंद्र	ऑगस्ट August		सप्टेंबर September		ऑक्टोबर October		नोव्हेंबर November		डिसेंबर December		एकूण Total		सर्वसाधारण पाऊस Normal Rainfall	Centre (2)
		पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days	पाऊस Rainfall	पावसाचे दिवस Rainy days		
(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
I बृहन्मुंबई															Brihan Mumbai
1	मुंबई (कुलाबा)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mumbai (Colaba)
2	अंधेरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Andheri
II ठाणे (जिल्हा)															Thane (Dist)
1	ठाणे	849.0	29	304.0	13	265.0	6	—	—	—	—	3562.0	89	—	Thane
2	कल्याण	544.0	30	235.0	14	150.0	6	0.3	1	—	—	2465.0	91	—	Kalyan
3	मुरबाड	546.0	29	187.0	17	128.0	8	—	—	—	—	2151.0	89	—	Murbad
4	भिवंडी	522.0	27	216.0	15	129.0	5	—	—	—	—	2280.0	91	—	Bhivandi
5	वाडा	469.3	28	138.0	12	180.4	5	—	—	—	—	1881.8	79	—	wada
6	शहापूर	586.0	30	274.0	17	105.0	6	—	—	—	—	2030.0	94	—	Shahapur
7	डहाणू	271.6	21	137.9	9	85.0	6	—	—	—	—	1358.9	73	—	Dahanu
8	माहिम (पालघर)	348.0	29	196.1	10	103.0	5	—	—	—	—	2009.0	85	—	Mahim (Palghar)
9	जव्हार	697.8	30	180.0	15	60.6	6	—	—	—	—	1985.8	89	—	Jawhar
10	मोखाडा	656.1	28	212.9	13	111.5	6	—	—	—	—	2008.6	83	—	Mokhada
11	डहाणू (वे)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dahanu (O)
12	उल्हासनगर	382.0	28	109.0	12	69.8	7	2.2	—	—	—	1649.0	86	—	Ulhasnagar
13	तलासरी	527.0	28	223.4	10	67.6	6	—	—	—	—	2116.0	80	—	Talasar
14	वसई	428.0	28	238.0	15	135.0	6	—	—	—	—	2010.0	86	—	Vasai
III रायगड जिल्हा															Raigad (Dist)
1	अलिबाग	366.5	20	527.7	16	135.6	6	—	—	—	—	2272.5	78	—	Alibag
2	पनवेल	519.6	29	289.6	15	197.4	8	—	—	—	—	2356.8	87	—	Panvel
3	खालापूर	673.0	29	408.0	17	254.0	9	—	—	—	—	2969.0	95	—	Khalapur
4	मठ	1663.5	30	408.9	16	342.3	8	—	—	—	—	5712.4	98	—	Matheran
5	उरण	348.7	25	266.3	13	117.5	7	—	—	—	—	2104.0	82	—	Uran

6	मिरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Bhira
7	पेण	705.7	28	446.9	18	268.0	8	—	—	—	—	2835.7	95	Pen
8	महड	727.0	28	233.5	18	358.5	8	—	—	—	—	2695.7	97	Mahad
9	माणगाव	666.0	30	399.0	21	392.0	11	—	—	—	—	3351.0	102	Mangaon
10	रोहा	718.0	29	278.0	16	248.0	9	—	—	—	—	3042.0	96	Roha
11	पोलादपूर	796.0	29	488.0	20	334.0	10	5.0	1	—	—	3518.0	99	Poladpur
12	मुरुड	481.0	22	251.0	15	162.0	7	—	—	—	—	2156.0	84	Murud
13	श्रीवर्धन	439.8	25	327.9	14	92.4	6	—	—	—	—	3233.2	82	Shrivardhan
14	म्हसाळा	651.0	30	221.0	14	133.0	9	—	—	—	—	2656.0	92	Mhasala
15	कर्जत	753.8	28	284.6	13	259.0	9	—	—	—	—	2914.7	89	Karjat
16	सुधागड (पाली)	755.0	29	386.0	16	279.0	9	3.0	1	—	—	3076.0	102	Sudhgad (Pali)

IV रत्नागिरी जिल्हा

Ratnagiri (Dist.)

1	रत्नागिरी (त)	681.0	28	227.1	13	259.0	11	0.5	—	—	—	3270.4	57	Ratnagiri (T)
2	मंडणगड	749.7	28	216.2	16	250.0	8	—	—	—	—	3545.0	96	Mandangad
3	दापोली	619.5	29	364.6	14	172.4	8	—	—	—	—	3151.1	98	Dapoli
4	खेड	731.0	20	641.0	15	324.0	9	—	—	—	—	3616.0	89	Khed
5	चिपळूण	891.0	30	259.0	20	251.0	8	—	—	—	—	3192.0	99	Chiplun
6	गुहागर	678.0	28	366.0	18	155.0	8	—	—	—	—	3221.0	98	Guhagar
7	राजापूर	682.0	28	158.0	11	312.0	7	—	—	—	—	3433.0	93	Rajapur
8	लांजा	620.0	28	182.0	16	281.0	8	—	—	—	—	3093.0	97	Lanja
9	संगमेश्वर	731.0	28	341.0	15	344.0	8	—	—	—	—	3251.0	97	Sangameshwar
10	हमे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hame

V सिंधुदूर्ग (जिल्हा)

Sindhudurg (Dist.)

1	देवगड (त)	447.0	25	159.0	11	286.0	8	—	—	—	—	2470.0	85	Deogad (T)
2	देवगड (बिडीओ)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Deogad (BDO)
3	कणकवली	726.0	29	242.0	20	412.0	9	—	—	—	—	3395.0	104	Kankavali
4	मालवण	698.0	27	256.4	16	475.0	11	—	—	—	—	2679.3	95	Malvan
5	वेंगुर्ला	403.4	25	98.2	9	382.6	9	—	—	—	—	2767.6	85	Vengurla
6	सावंतवाडी	586.0	28	333.0	17	365.0	8	—	—	—	—	4161.0	102	Sawantwadi
7	कुडाळ	480.9	28	141.8	16	339.2	8	—	—	—	—	2784.3	95	Kudal
8	वैभववाडी	683.4	29	458.8	16	415.0	8	—	—	—	—	3710.4	98	Vaibhavwadi

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
VI नाशिक (जिल्हा)															Nashik (Dist.)
1	नाशिक	139.3	12	120.9	8	92.1	8	5.3	1	—	—	678.2	52	..	Nashik
2	निफाड	157.2	11	234.7	8	130.0	7	12.0	1	—	—	787.0	45	..	Niphad
3	पिंपळगाव (ब)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Pimpalgaon(B)
4	येवता	307.0	8	191.0	8	112.0	7	—	—	—	—	896.0	37	..	Yeola
5	सोमठाना	52.0	5	97.0	6	53.0	4	—	—	—	—	351.0	28	..	Somthana
6	चांदवड	81.0	8	168.0	7	88.0	8	—	—	—	—	576.0	41	..	Chandwad
7	कोलेगाव	60.0	7	285.0	10	85.0	3	—	—	—	—	720.0	35	..	Kolegaon
8	मालेगाव (ओ)	100.4	9	136.8	7	99.0	7	—	—	—	—	849.8	42	..	Malegaon (O)
9	दिंडोरी	133.0	12	55.0	6	64.0	5	—	—	—	—	466.0	36	..	Dindori
10	सुरगणा	520.0	28	315.0	13	98.0	5	4.0	1	—	—	678.2	52	..	Surgana
11	बोलघन	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Boldhan
12	कळवण	106.0	12	98.0	6	81.0	4	8.0	1	—	—	614.0	44	..	Kalwan
13	ओझर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Ozar
14	इंगतपुरी	1052.0	30	248.6	17	113.5	6	8.4	1	—	—	2960.4	99	..	Igatpuri
15	सिन्नर	75.8	8	232.0	6	106.6	7	4.2	1	—	—	644.3	40	..	Sinner
16	पेठ	610.0	29	182.0	14	70.0	6	—	—	—	—	1760.0	79	..	Peth
17	बागलाण	106.2	8	109.0	6	144.0	6	10.0	1	—	—	615.2	33	..	Baglan
18	त्रिंबक	660.0	28	115.6	12	30.2	3	—	—	—	—	1748.4	72	..	Trimbak
19	नांदगाव	91.0	6	224.0	10	131.0	6	—	—	—	—	675.0	34	..	Nandgaon
VII धुळे (जिल्हा)															Dhule (Dist.)
1	धुळे	121.0	16	169.5	10	146.5	7	—	—	—	—	638.0	50	..	Dhule
2	साक्री	74.0	9	53.0	5	72.0	3	—	—	—	—	397.0	32	..	Sakri
3	नंदुरबार	127.0	9	135.0	5	65.0	4	2.0	—	—	—	683.0	33	..	Nandurbar
4	नवापुर	354.0	18	191.0	7	149.2	6	—	—	—	—	1207.4	53	..	Navapur
5	तळोदा	105.1	13	90.7	6	84.6	5	7.2	1	—	—	843.1	48	..	Toloda
6	शहादा	114.9	8	83.9	4	57.4	—	—	—	—	—	616.1	33	..	Shahada
7	शिरपुर	73.0	9	207.0	7	105.0	6	—	—	—	—	725.0	37	..	Shipur
8	शिंदखेडा	82.0	10	50.0	6	60.0	4	—	—	—	—	553.5	32	..	Shindkheda
9	अक्कलकुआ	103.0	13	148.0	7	79.0	4	—	—	—	—	755.0	41	..	Akkalkuwa
10	अकरापी	255.0	15	180.0	10	108.0	3	—	—	—	—	985.0	47	..	Akrani

VIII. जळगाव (जिल्हा)

Jalgaon (Dist.)

1	जळगाव	194.3	11	99.5	7	88.6	5	—	—	—	—	695.5	40	..	Jalgaon
2	चाळीसगाव	243.0	13	276.0	12	124.0	8	5.0	1	—	—	849.0	47	..	Chalisgaon
3	पाचोरा	270.9	15	174.6	9	196.4	8	—	—	—	—	879.0	48	..	Pachora
4	भडगाव	290.0	16	168.2	5	155.4	8	—	—	—	—	833.6	45	..	Bhadgaon
5	चोपडा	133.0	11	131.0	10	67.0	5	—	—	—	—	631.0	41	..	Chopada
6	अमळनेर	139.4	12	159.8	7	84.0	6	—	—	—	—	651.0	40	..	Amalner
7	पारोळा	156.0	13	86.0	4	137.0	8	10.0	1	—	—	631.0	46	..	Parola
8	जामनेर	164.0	12	145.2	9	95.0	6	—	—	—	—	596.2	40	..	Jamner
9	भुसावळ	125.1	11	113.2	4	136.4	4	—	—	—	—	607.3	34	..	Bhusawal
10	एदलाबाद	176.9	12	117.2	6	76.3	5	—	—	—	—	532.6	38	..	Edalabad
11	यावल	133.0	12	194.0	12	132.0	4	—	—	—	—	746.0	47	..	Yawal
12	रावेर	149.0	13	141.0	8	83.0	5	—	—	—	—	614.0	41	..	Raver
13	एरंडोल	140.0	11	57.0	7	56.0	5	—	—	—	—	535.0	40	..	Erandol

IX अहमदनगर (जिल्हा)

Ahmednagar (Dist.)

1	अहमदनगर	180.0	8	171.0	12	158.0	6	22.0	1	—	—	732.0	41	..	Ahmednagar
2	पारनेर	116.0	9	174.0	9	165.0	7	—	—	—	—	666.0	42	..	Pamer
3	श्रीगोंदा	69.0	7	125.0	8	138.0	7	—	—	—	—	609.0	38	..	Shrigoda
4	कर्जत	87.0	6	103.0	8	138.0	6	—	—	—	—	507.0	33	..	Karjat
5	जामखेड	336.0	10	158.0	11	72.0	5	7.0	1	—	—	928.0	42	..	Jamkhed
6	शेवगाव	161.0	11	231.0	9	166.0	8	7.0	1	—	—	792.0	44	..	Shevgaon
7	पाथर्डी	202.0	13	303.0	14	178.0	5	7.0	1	—	—	946.0	47	..	Pathardi
8	नेवासा	164.0	10	155.0	7	192.0	5	—	—	—	—	623.0	32	..	nevasa
9	राहुरी	94.0	8	80.0	8	265.0	6	12.0	1	—	—	567.0	33	..	Rahuri
10	संगमनेर	84.0	6	219.0	6	105.0	7	—	—	—	—	559.9	34	..	Sanganer
11	अकोला	63.4	9	128.4	4	123.0	6	5.0	1	—	—	644.7	42	..	Akola
12	कोपरगाव	85.0	8	144.0	9	142.0	6	14.0	1	—	—	551.0	38	..	Kopargaon
13	श्रीरामपूर	114.0	8	113.0	8	113.0	5	7.0	1	—	—	595.0	36	..	Shrirampur
14	मिरजगाव	108.0	8	85.0	11	62.0	7	—	—	—	—	297.0	31	..	Mirajgaon

सफ़ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)		
X पुणे (जिल्हा)															Pune (Dist.)		
	लोहगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Lohagaon		
1	पुणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Pune		
2	वडगाव	296.9	24	114.6	11	289.0	8	—	—	1673.5	71	..	Vadgaon		
3	पांड (मुळशी)	314.0	23	129.0	8	199.0	8	—	—	1802.0	68	..	Paund (Mulshi)		
4	जुन्नर	109.2	13	87.4	6	170.6	7	—	—	861.8	50	..	Junner		
5	भोर	169.0	15	67.9	8	272.0	9	28.0	6	10.0	3	1178.0	69	..	Bhor
6	हवेली	94.3	11	114.0	9	177.6	8	—	—	743.4	50	..	Haweli		
7	लोणावळा	1261.0	30	442.5	23	175.0	3	—	—	4581.0	104	..	Lonavala		
8	शिरूर	51.2	2	196.0	10	127.4	8	—	—	649.9	36	..	Shirur		
9	बारामती	50.0	4	243.0	10	336.0	11	—	—	1046.0	44	..	Baramati		
10	खेड	58.2	7	86.4	9	137.5	8	1.0	—	625.3	51	..	Khed		
11	इनापूर	61.0	3	236.5	8	167.8	6	—	—	688.0	30	..	Indapur		
12	दौंड	89.4	8	111.0	7	110.5	7	—	—	483.5	34	..	Dound		
13	सासवड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Saswad		
14	पुरंदर	52.0	2	163.0	6	315.0	9	—	—	852.0	38	..	Purandar		
15	वेहे	367.0	24	226.0	15	282.0	4	—	—	2403.0	84	..	Welhe		
16	ताळेगाव (दाभाडे)	66.1	6	98.5	4	—	—	—	—	330.9	27	..	Talegaon (Dhabade)		
17	अंबेगाव (जी गाव)	116.5	13	233.1	8	301.5	7	—	—	1531.2	51	..	Ambegaon (G. gaon)		
18	राजगुरुनगर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Rajgurunagar		
XI सातारा (जिल्हा)															Satara (Dist.)		
1	सातारा	96.3	9	129.9	6	317.9	9	14.0	1	1075.4	53	..	Satara		
2	कारेगाव	54.8	6	120.4	8	249.3	7	7.6	1	902.7	49	..	Koregaon		
3	वाई	74.7	11	54.0	5	445.4	8	53.0	1	20.0	1	1123.8	51	..	Wai
4	पाचगणी	296.7	23	180.0	13	584.4	10	—	—	18.1	1	2555.4	83	..	Panchgani
5	मेढा (जावळी)	202.3	18	60.8	8	330.1	8	22.2	1	—	—	1581.3	71	..	Medha (Jaoli)
6	महापदेश्वर	1437.9	30	419.8	22	485.4	10	—	—	—	—	5432.5	108	..	Mahabaleshwar
7	पाटण	237.8	15	78.2	5	345.0	8	10.0	1	—	—	1638.0	67	..	Patan
8	कराड	36.0	7	87.0	3	283.5	8	18.0	1	—	—	857.5	42	..	Karad
9	वर्दीवडी	56.0	2	174.0	9	272.0	10	—	—	—	—	666.0	34	..	Dahiwadi
10	वडूज	22.5	4	233.0	15	263.0	7	13.0	1	—	—	780.7	42	..	Vaduj
11	खंडाळा	16.0	2	115.0	9	316.0	8	9.0	1	—	—	795.0	39	..	Khandaala
12	फातण	41.0	4	107.0	8	227.0	8	10.0	1	—	—	569.0	41	..	Phaltan
13	अंध	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Aundh		
14	महावडी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Mhaswadi		

Sangli (Dist.)

1	मिरज	119.2	11	92.3	7	172.5	8	1.0	—	—	—	660.8	40	..	Miraj
2	जत	136.1	8	216.8	13	167.4	7	15.4	1	—	—	839.4	43	..	Jat
3	इस्लामपूर	99.0	12	51.0	5	348.0	10	—	—	—	—	885.0	52	..	Islampur
4	कवठे (महाकाळ)	78.8	5	132.6	10	149.6	7	—	—	—	—	522.6	37	..	Kavathe (Mahakal)
5	खानापूर	59.0	6	247.0	14	244.0	9	4.0	1	—	—	904.2	52	..	Khanapur
6	तासगाव	72.6	9	135.9	9	228.8	8	—	—	—	—	757.2	50	..	Tasgaon
7	शिराळा	107.0	12	95.0	3	302.0	8	—	—	—	—	1038.0	52	..	Shirala
8	अटपाडी	42.0	5	76.5	10	108.5	7	6.0	1	—	—	446.0	37	..	Atpadi
9	सांगली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Sangli

XIII सोलापूर (जिल्हा)

Solapur (Dist.)

1	सोलापूर	175.7	10	256.2	11	100.8	7	10.0	1	—	—	725.1	39	..	Solapur
2	बारशी	244.5	13	252.2	15	53.3	9	13.2	2	2.4	—	879.0	60	..	Barshi
3	अकलकोट	192.0	10	272.0	10	188.0	9	14.0	2	—	—	823.0	40	..	Akkalkot
4	जेउर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Jeur
5	मोहळ	121.1	8	234.4	12	87.1	7	23.0	2	—	—	733.8	43	..	Mohol
6	माढा	139.0	10	283.4	12	108.0	9	10.2	2	—	—	795.0	58	..	Madha
7	करमाळा	98.5	6	120.6	7	126.2	7	—	—	—	—	506.5	32	..	Karmala
8	पंढरपूर	80.7	9	248.4	11	115.2	6	11.0	2	—	—	719.4	45	..	Pandharpur
9	सांगोला	340.8	8	187.2	9	130.0	7	3.4	—	—	—	916.4	36	..	Sangola
10	माळशिरस	120.0	8	307.5	11	413.0	9	—	—	—	—	1237.5	43	..	Malshiras
11	मंगलवेदा	69.0	5	264.0	9	89.0	7	16.0	1	—	—	642.0	46	..	Mangalwedha
12	अकलूज	137.0	6	115.0	9	212.0	8	—	—	—	—	633.0	33	..	Akluj

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XIV कोल्हापूर (जिल्हा)															Kolhapur (Dist.)
1	कोल्हापूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Kolhapur
2	हातकंगले	86.0	10	108.0	8	245.0	9	—	—	—	—	809.0	49	..	Hathanangale
3	शिरोळ	59.0	9	60.0	6	157.0	10	—	—	—	—	554.0	48	..	Shirol
4	गगनबावडा	392.0	31	598.0	23	628.0	11	—	—	—	—	5513.0	112	..	Gaganbavada
5	शाहूवाडी	243.2	16	58.5	6	346.6	9	—	—	—	—	1790.8	68	..	Shahuwadi
6	गारगोटी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Gargoti
7	पन्हाळा	189.6	16	75.0	9	300.0	9	—	—	—	—	1517.8	71	..	Panhala
8	कागल	52.7	7	122.5	7	309.2	9	—	—	—	—	917.3	55	..	Kagal
9	गडहिंग्लज	103.2	14	112.8	7	327.0	8	—	—	—	—	985.4	62	..	Gandhinglaj
10	राधानगरी	557.0	25	141.0	13	328.0	7	—	—	—	—	2820.0	83	..	Radhanagri
11	आजरा	225.0	18	92.0	6	328.0	8	1.0	1	—	—	1622.3	67	..	Ajra
12	चांदगड	453.1	23	147.4	12	264.0	8	—	—	3.2	—	2321.5	88	..	Chandgad
13	करवीर	114.7	12	155.3	7	247.8	8	0.6	—	—	—	948.0	54	..	Karvir
14	बुधरगड	142.8	18	136.2	9	238.1	7	—	—	—	—	1360.5	71	..	Bhudargad
XV औरंगाबाद (जिल्हा)															Aurangabad (Dist.)
1	औरंगाबाद	161.0	11	203.0	8	109.0	8	—	—	—	—	735.0	46	..	Aurangabad
2	खुलदाबाद	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Khulatabad
3	वैजापूर	187.0	8	197.2	6	97.4	4	—	—	—	—	759.0	37	..	Vaijapur
4	सोयेगाव	190.0	15	216.5	9	185.5	7	—	—	—	—	784.0	48	..	Soagaon
5	चिखलठाणा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Chikhalthana
6	सिल्लोद	245.0	14	128.5	6	92.1	6	—	—	—	—	623.1	41	..	Sillod
7	गंगापूर	261.2	12	89.2	7	124.0	4	—	—	—	—	660.2	37	..	Gangapur
8	कन्नड	203.0	12	267.0	11	84.0	8	—	—	—	—	871.0	52	..	Kannad
9	पाथण	218.8	13	239.1	12	161.0	5	76.0	2	—	—	964.3	47	..	Paithan
Jalna (जिल्हा)															Jalna (Dist.)
1	जालना	299.0	15	152.0	9	79.5	—	—	—	—	—	756.5	46	..	Jalna
		175.2	9	105.8	9	53.0	5	—	—	—	—	745.0	40	..	Jaffarabad
		110	14	92.0	6	156.0	7	—	—	—	—	714.0	44	..	Bhokardan
			11	134.2	9	97.8	8	—	—	—	—	583.4	41	..	Ambad
		140.0	11	212.0	12	79.0	5	—	—	—	—	619.0	38	..	Partur

XVII परभ													Parbhani (Dist.)		
1	परभणी	311.8	16	209.0	11	131.6	10	—	—	—	—	843.6	50	..	Parbhani
2	कळमनूरी	353.6	15	119.2	11	124.7	8	—	—	—	—	868.3	51	..	Kalamnuri
3	हिंगोली	307.0	12	122.8	12	96.8	7	—	—	—	—	952.8	69	..	Hingoli
4	जिंतूर	330.0	14	307.0	11	154.6	8	9.0	1	—	—	997.0	69	..	Jintur
5	पाथरी	418.5	15	514.0	12	272.8	9	13.2	1	—	—	1430.5	52	..	Pathri
6	सिद्धेश्वर कॅंप	283.2	17	209.2	12	86.8	8	3.0	1	—	—	770.2	55	..	Siddheshwar Camp.
7			11	200.7	15	125.1	6	5.4	1	—	—	897.6	79	..	Gangakhed
8	बसमत	340.4	18	237.8	11	148.0	8	18.2	2	—	—	942.8	61	..	Basamat
XVIII बीड (जिल्हा)													Beed (Dist.)		
1	चाराळा	294.0	9	262.0	9	87.0	2	—	—	—	—	785.0	26	..	Chousala
2	बीड	162.0	9	408.2	17	172.0	10	—	—	—	—	1002.2	50	..	Beed
3	पराटी	152.3	9	309.9	13	81.3	6	—	—	—	—	768.4	45	..	Parati
4	अंबेजोगाई	197.4	11	368.9	14	116.3	10	—	—	—	—	964.8	49	..	Ambejogai
5	गेवराई	144.0	11	303.0	14	90.0	6	—	—	—	—	729.0	42	..	Gevrai
6	पाटोदा	204.0	10	275.0	14	69.0	5	8.0	1	13.0	1	812.0	52	..	Patoda
7	मानजlegaon	218.4	11	195.8	11	98.8	7	4.2	1	—	—	586.6	38	..	Manjalegaon
8	रोटी	271.0	7	89.0	6	97.0	4	—	—	—	—	645.0	27	..	Roti
9	आष्टी	194.8	10	166.3	12	118.6	5	12.0	1	6.2	1	770.8	48	..	Ashti
10	काज	304.4	11	290.4	14	138.8	7	6.0	1	—	—	897.7	40	..	Kajj
XIX नांदेड (जिल्हा)													Nanded (Dist.)		
1	भोकर	259.5	13	263.2	9	107.8	8	—	—	—	—	962.0	49	..	Bhoker
2	हदगाव	302.7	15	202.6	9	116.7	9	—	—	—	—	947.7	51	..	Hadgaon
3	नांदेड (ओ)	319.4	20	181.0	7	98.8	6	5.0	1	—	—	999.0	54	..	Nanded (O)
4	मुखेड	100.0	12	228.0	11	116.0	16	—	—	—	—	837.0	45	..	Mukhed
5	बिलोली	380.0	19	112.0	9	193.0	7	—	—	—	—	921.0	54	..	Billoli
6	किनवट	331.0	19	198.0	8	109.0	4	—	—	—	—	950.0	53	..	Kinwat
7	कंधार	316.2	16	184.0	8	155.8	8	—	—	—	—	854.0	47	..	Kandhar
8	देगलूर	311.0	21	315.4	12	212.6	8	—	—	—	—	1012.0	54	..	Deglur
9	लोहा	262.0	17	317.0	10	160.0	9	—	—	—	—	992.0	49	..	Loha

राकता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XX उस्मानाबाद (जिल्हा)															Osmanabad (Dist.)
1	उस्मानाबाद	176.0	8	248.5	9	92.0	5	—	—	—	—	762.1	39	..	Osmanabad
2	परांडा	152.6	8	160.0	10	281.0	5	56.1	—	3.7	—	753.3	37	..	Paranda
3	कळंब	274.0	12	299.0	15	90.0	6	10.0	1	5.0	—	963.0	56	..	Kalamb
4	तुळजापूर	98.4	12	479.4	15	103.4	9	16.8	2	—	—	927.2	59	..	Tuljapur
5	उमरगा	171.6	12	289.5	11	113.9	5	1.4	—	—	—	803.7	46	..	Omerga
6	भूम	311.4	11	269.2	13	97.9	6	—	—	—	—	1000.2	51	..	Bhoom
XXI लातूर (जिल्हा)															Latur (Dist.)
1	औसा	261.7	12	269.5	16	109.0	8	22.0	2	—	—	970.3	59	..	Ausa
2	अहमदपूर	253.3	16	255.8	12	86.4	7	13.6	1	—	—	907.6	53	..	Ahmedpur
3	उदगीर	302.8	14	297.1	12	212.7	9	5.2	1	—	—	1127.8	53	..	Udgir
4	लातूर	229.9	9	260.1	13	138.7	6	9.0	1	—	—	981.9	45	..	Latur
5	निलंगा	245.0	11	258.0	12	97.4	7	6.4	1	—	—	867.9	51	..	Nilanga
6	चाकूर	346.7	15	327.4	11	129.4	9	4.2	1	—	—	1140.6	56	..	Chakur
XXII बुलढाणा जिल्हा															Buldhana District
1	बुलढाणा	147.4	12	200.0	9	172.6	6	1.4	—	—	—	789.4	43	..	Buldhana
2	मलकापूर	176.0	12	209.9	8	124.5	4	—	—	—	—	707.4	43	..	Malkapur
3	मेहेकर	150.6	12	185.0	9	82.0	7	—	—	—	—	776.6	46	..	Mehkar
4	नांदुरा	107.0	13	83.0	4	108.0	8	—	—	—	—	547.0	42	..	Nandura
5	दोणेगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Donegaon
6	खामगाव	101.1	7	116.6	8	145.2	8	—	—	—	—	672.1	42	..	Khamgaon
7	शेगाव	112.8	12	187.4	7	138.6	—	—	—	—	—	691.5	42	..	Shegaon
8	चिखली	148.0	12	134.0	7	90.0	7	—	—	—	—	704.0	47	..	Chikhali
9	धामणगाव	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	dhamangaon.
10	लोणार	156.0	14	316.0	11	43.0	6	—	—	—	—	818.0	48	..	Lonar
11	संग्रामपूर	140.0	7	156.3	9	228.7	7	—	—	—	—	781.0	40	..	Sangrampur
12	सींदखेड राजा	175.4	13	195.0	11	79.2	7	—	—	—	—	653.8	46	..	Sindhkhed Raja
13	देऊळगाव राजा	196.0	15	133.1	12	50.1	4	—	—	—	—	632.6	49	..	Deolgaon Raja
14	मोटाला	316.6	13	115.0	8	126.4	7	—	—	—	—	724.7	43	..	Motala

XXIII अकोला (जिल्हा)													Akola (Dist.)			
1	अकोला शहर (ओ)	166.1	13	226.5	8	151.4	9	—	—	—	—	805.3	46	..	Akola city (O)
2	बाळपूर	157.5	13	110.5	10	93.0	7	—	—	—	—	618.0	53	..	Balapur
3	अकोट	181.2	9	111.8	7	141.8	6	—	—	—	—	622.6	33	..	Akot
4	वाशीम	141.9	17	181.4	11	80.4	7	—	—	—	—	732.4	53	..	Washim
5	मंगरूपीर	325.0	18	278.0	8	122.0	7	—	—	—	—	1043.0	54	..	Mangrulpir
6	मुक्तिजपूर	176.0	15	130.0	8	247.0	8	—	—	—	—	722.6	46	..	Murtijapur
7	बारशी टाकली	120.0	13	172.0	7	141.0	9	—	—	—	—	676.0	42	..	Barshi Takli
8	तेल्हारा	192.7	8	141.0	7	183.5	8	—	—	—	—	776.0	37	..	Telhara
9	परतूर	316.0	14	137.0	7	74.0	8	—	—	—	—	744.0	51	..	Partur
10	मालेगाव	348.2	17	179.0	7	110.0	7	—	—	—	—	1136.0	57	..	Malegaon
11	मनोरा	285.0	16	260.0	7	91.0	8	—	—	—	—	933.0	53	..	Manora
12	कारंजा	155.5	14	102.5	8	166.5	9	—	—	—	—	668.5	48	..	Karanja
13	रिसोड	149.8	10	182.6	9	108.2	6	—	—	—	—	848.6	47	..	Risod

XXIV अमरावती जिल्हा													Amravati District			
1	अमरावती (ओ)	182.0	11	124.2	10	116.2	7	—	—	—	—	646.7	41	..	Amravati (O)
2	बडनेरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Badnera
3	मोर्शी	206.2	14	104.0	7	101.0	4	—	—	—	—	591.2	38	..	Morshi
4	चंद्रपूर बाजार	180.5	13	194.9	11	208.3	5	—	—	—	—	794.9	42	..	Chandur Bazar
5	वरुड	189.3	15	93.8	6	135.4	4	—	—	—	—	631.7	41	..	Warud
6	अचलपूर	167.8	12	141.0	7	147.4	7	—	—	—	—	726.1	45	..	Achalpur
7	दर्यापूर	102.4	9	141.9	10	104.4	7	—	—	—	—	598.2	40	..	Daryapur
8	अंजनगाव सुर्जी	136.0	11	132.4	9	117.4	8	—	—	—	—	582.6	45	..	Anjangaon Surji
9	चंद्रपूर रेल्वे	179.8	11	165.8	6	134.8	5	—	—	—	—	818.2	45	..	Chandur Rly.
10	चिखलदरा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Chikhaldara
11	तिवसा	149.4	15	170.8	7	149.8	5	—	—	—	—	762.0	46	..	Tivsa
12	अमरावती (त)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Amravati (T)
13	धामि	405.4	19	84.6	10	64.2	5	—	—	—	—	1157.1	57	..	Dhami
14	चिखलदरा	572.6	22	317.3	15	207.6	10	—	—	—	—	1794.3	69	..	Chikhaldara
15	अमरावती	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Amravati
16	भातकुली	179.6	9	224.1	8	109.6	7	—	—	—	—	789.2	41	..	Bhatkuli
17	नांदगाव	218.9	16	84.8	7	137.8	7	—	—	—	—	632.0	47	..	Nandgaon

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XXV यवतमाळ जिल्हा															Yavatmal District
1	यवतमाळ 270.2	13	183.6	9	81.4	7	—	—	—	—	865.4	49	..	Yavatmal
2	बाभुळगाव 336.4	17	231.0	9	83.0	5	—	—	—	—	1003.0	49	..	Babhulgaon
3	कळंब 334.4	16	127.4	7	124.2	5	4.0	1	—	—	977.7	48	..	Kalamb
4	दारव्हा 199.8	15	92.9	6	91.3	7	—	—	—	—	586.4	45	..	Darvha
5	मोरेगाव 414.7	17	185.0	7	180.0	5	1.0	—	—	—	1213.5	51	..	Moregaon
6	केळापूर 317.0	17	149.0	10	126.0	6	—	—	—	—	872.0	51	..	Kelapur
7	घाटंजी 314.0	22	314.0	13	88.0	60	—	—	—	—	989.0	60	—	Ghatanji
8	रालेगाव 353.0	16	144.0	9	215.0	10	—	—	—	—	898.0	49	—	Ralegaon
9	दिग्रस 262.9	20	219.8	7	182.0	8	—	—	—	—	899.0	50	—	Digras
10	नेर 166.5	14	71.5	5	171.2	5	—	—	—	—	696.2	44	—	Ner
11	पुसद 150.5	17	167.0	8	94.0	7	—	—	—	—	727.5	50	—	Pusad
12	उमरखेड 337.9	18	328.8	13	130.0	6	—	—	—	—	1309.2	54	—	Umarkhed
13	महागाव 246.0	17	112.5	7	133.1	8	—	—	—	—	814.1	50	—	Mahagaon
14	वणी 252.8	16	91.5	4	121.0	5	—	—	—	—	721.8	41	—	Wani
XXVI वर्धा जिल्हा															Wardha District
1	आर्वी 201.8	12	174.5	9	122.1	5	—	—	—	—	789.5	40	..	Arvi
2	कारंजा 180.4	14	67.2	7	159.9	7	—	—	—	—	710.6	48	..	Karanja
3	आश्टी 166.0	17	140.1	8	161.0	6	—	—	—	—	712.9	48	..	Ashti
4	सेलू 399.0	16	80.5	7	50.2	5	—	—	—	—	763.5	39	..	Selu
5	देवली 237.6	19	92.6	9	114.8	6	15.2	1	—	—	668.4	49	..	Deoli
6	हिंगणघाट 380.5	16	297.7	11	91.4	5	13.5	2	—	—	1106.5	54	..	Hinganghat
7	समुद्रपूर 215.8	16	147.4	10	104.0	7	7.4	1	—	—	781.7	56	..	Samudrapur
8	वर्धा —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Wardha

XXVII नगपुर जिल्हा													Nagpur District		
1	नगपुर (आय.रम.डी.) ..	294.7	19	128.8	8	99.3	7	16.8	1	—	—	954.0	73	..	Nagpur (IMD)
2	नगपुर (शहर) ..	247.3	19	135.1	11	53.1	4	25.4	1	—	—	815.7	80	..	Nagpur (City)
3	कामठी ..	183.7	14	148.1	10	73.7	5	10.5	1	—	—	904.9	57	..	Kamtee
4	हिंगना ..	194.0	20	100.0	6	69.5	4	2.0	1	—	—	620.8	51	..	Hingna
5	रामटेक ..	220.7	12	154.2	13	163.6	5	3.2	1	—	—	870.6	70	..	Ramtek
6	खिन्डशी ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Khindshi
7	पारसिवनी ..	236.6	15	153.9	11	144.1	5	17.2	1	—	—	842.5	51	..	Parseoni
8	मोडा ..	239.5	15	164.8	10	47.4	3	2.6	1	—	—	900.7	53	..	Mauda
9	काटोल ..	157.0	12	145.0	7	83.6	7	14.2	1	—	—	711.2	51	..	Katol
10	नरखेड ..	207.0	15	157.6	8	149.6	7	7.0	1	—	—	803.7	49	..	Narkhed
11	सायनेर ..	200.2	14	208.8	8	146.6	5	—	—	—	—	856.5	46	..	Seoner
12	कळनेरवर ..	162.6	12	87.6	7	113.2	6	2.2	—	—	—	744.8	51	..	Kaimeshwar
13	उमरेड ..	176.1	15	140.0	8	45.2	7	—	—	—	—	730.9	51	..	Umred
14	भियापूर ..	194.8	14	256.3	10	69.6	4	—	—	—	—	932.9	50	..	Bhiwapur
15	कुही ..	194.2	16	157.2	7	35.0	4	—	—	—	—	810.3	68	..	Kuhi

XXVIII भंडारा जिल्हा													Bhandara District		
1	भंडारा ..	328.6	18	148.6	7	115.0	4	—	—	—	—	1041.9	54	..	Bhandara
2	मोहाडी ..	206.7	13	93.1	3	53.1	3	0.3	—	—	—	648.2	42	..	Mohadi
3	तुमसर ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Tumsar
4	पवनी ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	Paoni
5	गोंदिया ..	279.4	21	174.8	8	40.7	5	—	—	—	—	818.4	51	..	Gondia
6	पांगरी ..	129.0	16	59.0	4	20.0	1	—	—	—	—	399.0	29	..	Pangari
7	तीरोडा ..	234.0	14	55.0	4	92.0	6	2.0	—	—	—	871.0	52	..	Tiroda
8	खैरबंद ..	262.8	11	26.8	2	104.0	3	—	—	—	—	808.4	40	..	Khyarbanda
9	सालेकोसा ..	419.2	17	128.2	9	46.8	4	—	—	—	—	1035.7	55	..	Salakosa
10	चोरखमरा ..	138.0	10	16.0	2	31.0	3	—	—	—	—	419.0	31	..	Chorkhamara

तक्ता क्रमांक/TABLE No.2.4 (B)—Contd.

(1)	(2)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
XXVIII भंडारा जिल्हा-बालू															Bhandara District.—Contd.
11	गोरेगाव	150.0	15	62.2	6	28.5	5	—	—	—	—	496.4	48	..	Goregaon
12	साकोली	244.6	18	141.4	8	130.0	4	—	—	—	—	1,102.3	56	..	Sakoli
13	लखानदुर	295.4	15	180.0	6	29.0	4	—	—	—	—	979.4	50	..	Lakhandur
14	देवरी	288.2	20	72.5	6	101.0	5	—	—	—	—	867.2	50	..	Deori
15	आमगाव	328.4	19	267.5	7	147.4	5	—	—	—	—	1,014.8	50	..	Amgaon
16	मोरेगाव अर्जुनी	392.5	20	144.9	6	83.0	4	—	—	—	—	1,165.7	56	..	Maregon Arjuni
XXIX चंद्रपूर जिल्हा															Chandrapur District
1	मूल	311.2	16	133.9		27.4	4	4.0	—	—	—	817.9	47	—	Mul
2	गोंडपिपरी	243.0	19	155.4	6	36.8	3	—	—	—	—	765.5	46	—	Gond-pimpri
3	वरोरा	311.3	17	123.2	10	62.9	4	10.2	1	—	—	626.0	59	—	Warora
4	भद्रावती	258.6	16	101.8	6	56.2	5	9.2	1	—	—	817.8	50	—	Bhadravati
5	चिमुर्	178.9	13	140.1	6	68.0	4	5.0	1	—	—	660.3	39	—	Chimur
6	ब्रम्हपुरी	390.4	19	92.5	6	29.6	3	1.0	1	—	—	1,028.9	55	—	Bramhapuri
7	नागभिड	289.2	16	74.4	6	31.2	3	2.2	—	—	—	823.9	47	—	Nagbhid
8	सिंदेवाही	277.6	17	69.5	7	23.2	3	14.5	1	—	—	783.2	50	—	Sindewahi
9	असोला	281.8	18	113.9	5	48.7	4	5.3	1	—	—	728.6	50	—	Asola
10	नालेसर	424.0	19	81.0	8	108.0	3	—	—	—	—	1103.0	42	—	Nalesar
11	गोडमोशी	268.5	16	6.4	7	9.5	3	—	—	—	—	747.0	45	—	Gadmoshi
12	घोराजरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ghorajeri
13	राजुरा	327.0	17	100.0	7	22.0	3	—	—	—	—	881.0	42	—	Rajura
14	चंद्रपूर	275.4	20	174.2	12	40.0	2	—	—	—	—	826.5	53	—	Chandrapur

XXX गडाः													Gadchiroli District		
1	गडचिरोली	398.4	20	82.4	8	35.4	4	4.4	1	—	—	941.5	58	—	Gadchiroli
2	कुरुखेडा	423.4	21	158.7	9	44.8	2	—	—	—	—	1297.5	58	—	Kurkheda
3	आरमोरी	251.4	14	113.6	8	38.6	3	—	—	—	—	945.0	51	—	Armorli
4	चामोरशी	296.0	23	122.0	7	7.0	2	—	—	—	—	619.0	50	—	Chamorshi
5	सिरोंचा	461.4	25	310.2	11	22.0	3	—	—	—	—	1372.7	65	—	Sironcha
6	अहेरी	482.6	21	163.6	8	47.2	4	—	—	—	—	1201.0	58	—	Aheri
7	इटापल्ली	347.4	22	174.4	10	73.4	4	—	—	—	—	1102.4	64	—	Etapalli
8	धानोरा	411.0	23	147.1	7	23.0	2	—	—	—	—	1373.3	62	—	Dhanora
9	कुंधेरी	278.0	9	97.0	7	5.0	1	—	—	—	—	612.0	44	—	Kungheri

2. पर्यावरण सांख्यिकी/ENVIRONMENT STATISTICS

तक्ता क्रमांक/Table No. 2.5

पावसाची कक्षा व कालावधी

Spread and Range of Rainfall, 1995-96 and 1996-97

(मि. मी मध्ये / in m. m.)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	पावसाचा कालावधी/Spread of Rainfall				पावसाची कक्षा/Range of rainfall				District	
		पाऊस सुरु होण्याचा दिनांक/Date of on set of mansoon		पाऊस बंद होण्याचा दिनांक/ Date of closure of mansoon		वर्षातील कमाल पाऊस/ Maximum (Total) rainfall in a year		वर्षातील किमान पाऊस/ Minimum (Total) rainfall in a year			
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)	
1	बृहन्मुंबई					1754.9	N. A.	1432.1	N. A.		Gr. Mumbai
2	ठाणे					2864.0	3562.0	1280.6	1649.0		Thane
3	रायगड					4419.0	5712.4	1284.4	2104.0		Raigad
4	रत्नागिरी					4859.0	3616.0	2790.0	3093.0		Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग					4254.0	4161.0	2225.1	2470.0		Sindhudurg
6	नाशिक					2678.8	2900.4	147.0	351.0		Nashik
7	धुळे					900.0	1207.4	409.2	397.0		Dhule
8	जळगाव					764.5	879.0	390.4	532.6		Jalgaon
9	अहमदनगर					756.5	946.0	203.0	297.0		Ahmednagar
10	पुणे					1906.0	2403.0	444.0	330.9		Pune
11	सातारा					3990.5	5432.5	520.2	569.0		Satara
12	सांगली					970.0	1038.0	598.6	446.0		Sangli
13	सोलापूर			22nd October 1995	8th October 1996	936.6	1237.5	479.5	506.5		Solapur
14	कोल्हापूर	12th June 1995	9th June 1996			4936.0	5513.0	522.0	554.0		Kolhapur
15	औरंगाबाद					742.0	964.3	359.7	520.0		Aurangabad
16	जालना					788.0	798.0	421.2	583.4		Jalna
17	परभणी					1273.0	1430.5	617.3	770.2		Parbhani
18	बीड					783.2	1002.4	420.0	586.6		Beed
19	नांदेड					1559.2	1012.0	804.0	854.8		Nanded
20	उस्मानाबाद					977.1	1002.0	609.2	743.3		Osmanabad
21	लातूर					1103.6	1140.6	767.7	867.9		Latur
22	बुलढाणा					934.7	838.6	484.0	547.0		Buldhana
23	अकोला					895.0	1043.0	579.4	618.0		Akola
24	अमरावती					1307.8	1794.3	546.7	582.6		Amravati
25	यवतमाळ					1371.4	1309.2	857.6	586.4		Yavatmal
26	वर्धा					1217.0	1106.5	756.7	616.7		Wardha
27	नागपूर					1613.0	954.0	639.0	620.8		Nagpur
28	भंडारा					1757.1	1165.9	880.0	399.0		Bhandara
29	चंद्रपूर					1660.0	1103.0	926.5	660.3		Chandrapur
30	गडचिरोली					2690.5	1373.3	1085.0	612.0		Gadchiroli

आधार : कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source : Commissioner of Agriculture, Govt. of Maharashtra, Pune.

३. जीवनविषयक माहिती

३.१ महाराष्ट्र राज्यातील जन्म दर, मृत्यू दर, बालमृत्यू दर, प्रमुख कारणानुसार मृत्यूंची संख्या वगैरे माहिती पुढील तक्त्यात दिली आहे.

३.२ या विभागात दिलेल्या माहितीसाठी खालीलप्रमाणे व्याख्यांचा वापर करण्यात आला होता :—

$$(१) \text{ दर हजार अंदाजित लोकसंख्येमागे जन्म दर} = \frac{ज}{न} \times १०००$$

$$(२) \text{ दर हजार अंदाजित लोकसंख्येमागे मृत्यू दर} = \frac{म}{न} \times १०००$$

ज्यांत ज = दिलेल्या भौगोलिक क्षेत्रातील लोकसंख्येत झालेल्या जिवंत जन्मांची संख्या.

म = दिलेल्या भौगोलिक क्षेत्रातील लोकसंख्येत झालेल्या मृत्यूंची संख्या.

न = त्याच क्षेत्राची मध्यावधी वर्षाची अंदाजित लोकसंख्या.

दिलेल्या भौगोलिक विभागातील
एक वर्षाखालील बालकांच्या
मृत्यूंची संख्या.

$$(३) \text{ बाल मृत्यू दर} = \frac{\text{दिलेल्या भौगोलिक विभागातील एक वर्षाखालील बालकांच्या मृत्यूंची संख्या.}}{\text{त्याच क्षेत्रातील लोकसंख्येमध्ये जिवंत जन्मलेल्या बालकांची संख्या.}} \times १०००$$

त्याच क्षेत्रातील लोकसंख्येमध्ये
जिवंत जन्मलेल्या बालकांची
संख्या.

बाल मृत्यू दर हा सामाजिक आरोग्याचा एक उत्तम निर्देशांक आहे.

३.३ ग्रामीण विभागात जीवनविषयक आकडेवारी महसूल खात्याकडून गोळा करण्यात येते तर नागरी भागात ते महानगरपालिका व नगरपालिकांचे सांविधिक कार्य आहे.

3. VITAL STATISTICS

3.1 The following tables give data on birth rate, death rate, infant mortality rate, number of deaths according to principal causes in Maharashtra.

3.2 While presenting tables in this section the following definitions were adopted :—

1. *Birth rate per thousand estimated*

$$\text{population} = \frac{B}{N} \times 1000$$

2. *Death rate per thousand estimated*

$$\text{population} = \frac{D}{N} \times 1000$$

Where, B = No. of live births which occurred among the population of the given geographical area during the year under reference, D=No. of deaths which occurred among the population of given geographical area during the year under reference and N=estimated mid-year population.

No. of deaths under
one year of age which
occurred in the given
geographical Area

3. *Infant Mortality rate* = $\frac{\text{No. of deaths under one year of age which occurred in the given geographical Area}}{\text{No. of live births which occurred among the population in the same geographical area.}} \times 1000$

No. of live births
which occurred
among the population
in the same
geographical area.

Infant mortality rate is a good indicator of social health.

3.3 The data on vital statistics was collected through revenue agency in rural area and for urban area, it is a statutory function of Municipalities and Municipal Corporations.

जनविषयक माहिती / VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 3.1 (A)

नोंदणी झालेल्या जन्मांची लिंगानुसार संख्या व जन्म समयी स्त्री-पुरुष प्रमाण

No. of Registered Births Classified by Sex and Sex Ratio of Births
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	नोंदणी झालेल्या जन्मांची संख्या Total No. of Registered Births (3)	नोंदणी झालेले जन्म/Registered Births						जन्मसमयी स्त्री-पुरुष प्रमाण Sex Ratio at Birth १०० स्त्रियांमागे पुरुषांची संख्या (Male per 100 females)			District (2)
			ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			ग्रामीण Rural (10)	नागरी Urban (11)	एकूण Total (12)	
			पुरुष Males (4)	स्त्री Females (5)	एकूण Total (6)	पुरुष Males (7)	स्त्री Females (8)	एकूण Total (9)				
1	मुंबई	2,12,276	—	—	—	1,20,114	92,162	2,12,276	—	130	130	Mumbai
2	ठाणे	98,191	10,800	9,117	19,917	41,297	36,977	78,274	118	112	113	Thane
3	रायगड	34,953	11,241	9,757	20,998	7,271	6,684	13,955	115	109	113	Raigad
4	रत्नागिरी	34,726	13,395	12,229	25,624	4,796	4,306	9,102	110	111	110	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	15,775	5,588	5,154	10,742	2,617	2,416	5,033	108	108	108	Sindhudurg
6	नाशिक	95,894	26,658	22,418	49,076	24,551	22,267	46,818	119	110	115	Nashik
7	धुळे	46,441	15,700	13,173	28,873	9,472	8,096	17,568	119	117	118	Dhule
8	जळगाव	73,512	22,589	18,119	40,708	17,772	15,032	32,804	125	118	122	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,00,938	40,095	34,594	74,689	14,201	12,048	26,249	116	118	116	Ahmednagar
10	पुणे	1,11,994	23,732	19,734	43,466	36,180	32,348	68,528	120	112	115	Pune
11	सातारा	56,580	21,079	17,049	38,128	9,989	8,463	18,452	124	118	122	Satara
12	सांगली	53,558	17,992	14,295	32,287	11,758	9,513	21,271	126	124	125	Sangli
13	सोलापूर	71,111	19,945	15,662	35,607	18,845	16,659	35,504	127	113	120	Solapur
14	कोल्हापूर	66,610	19,973	16,119	36,092	16,821	13,697	30,518	124	123	123	Kolhapur
15	औरंगाबाद	48,251	11,192	8,504	19,696	15,374	13,181	28,555	132	117	123	Aurangabad
16	जालना	21,082	5,447	4,106	9,553	6,207	5,322	11,529	133	117	124	Jalna
17	परभणी	26,593	7,554	6,309	13,863	6,753	5,977	12,730	120	113	116	Parbhani
18	बीड	26,999	7,724	5,878	13,602	7,196	6,201	13,397	131	116	124	Beed
19	नांदेड	30,038	7,279	5,910	13,189	8,876	7,973	16,849	123	111	116	Nanded
20	उस्मानाबाद	21,061	7,892	6,275	14,167	3,881	3,013	6,894	126	129	127	Osmanabad
21	लातूर	31,828	9,597	7,686	17,283	7,711	6,834	14,545	125	113	119	Latur
22	बुलढाणा	44,556	14,501	12,427	26,928	9,462	8,166	17,628	117	116	116	Buldhana
23	अकोला	44,607	9,626	7,796	17,422	15,785	11,400	27,185	123	138	132	Akola
24	अमरावती	52,698	12,525	11,246	23,771	16,169	12,758	28,927	111	127	120	Amravati
25	यवतमाळ	37,854	11,544	9,721	21,265	9,083	7,506	16,589	119	121	120	Yavatmal

26	वर्धा	22,626	7,075	6,349	13,424	4,850	4,352	9,202	111	111	111	Wardha
27	नागपूर	65,660	10,081	8,979	19,080	24,219	22,381	46,600	112	108	109	Nagpur
28	भंडारा	40,903	16,332	14,376	30,708	5,431	4,764	10,195	114	114	114	Bhandara
29	चंद्रपूर	41,257	13,156	11,712	24,868	8,724	7,665	16,399	112	114	113	Chandrapur
30	गडचिरोली	13,717	6,452	5,758	12,250	803	664	1,467	113	121	114	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		16,42,289	4,06,804	3,40,452	7,47,256	4,86,208	4,08,825	8,95,033	119	118	119	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती / VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 3.1 (B)

नोंदणी झालेल्या जन्मांची लिंगानुसार संख्या व जन्म समयी स्त्री-पुरुष प्रमाण

No. of Registered Births Classified by Sex and Sex Ratio of Births
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	नोंदणी झालेल्या जन्मांची संख्या Total No. of Registered Births (3)	नोंदणी झालेले जन्म/Registered Births						जन्मसमयी स्त्री-पुरुष प्रमाण Sex Ratio at Birth १०० स्त्रियांमागे पुरुषांची संख्या (Male per 100 females)			District (2)
			ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			ग्रामीण Rural (10)	नागरी Urban (11)	एकूण Total (12)	
			पुरुष Males (4)	स्त्री Females (5)	एकूण Total (6)	पुरुष Males (7)	स्त्री Females (8)	एकूण Total (9)				
1	मुंबई	2,09,823	—	—	—	1,09,914	99,979	2,09,823	—	110	110	Mumbai
2	ठाणे	1,01,176	10,470	9,059	19,529	23,410	38,217	81,647	116	114	114	Thane
3	रायगड	33,495	10,334	9,063	19,397	7,394	6,704	14,098	114	110	112	Raigad
4	रत्नागिरी	35,722	13,045	1,225	25,200	5,472	4,980	10,452	107	110	108	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	15,319	5,396	5,003	10,399	2,603	2,317	4,920	105	112	109	Sindhudurg
6	नाशिक	96,867	26,468	21,993	48,461	25,684	22,722	48,406	120	113	117	Nashik
7	धुळे	48,913	17,127	14,066	31,193	9,570	8,150	17,720	122	117	120	Dhule
8	जळगाव	66,864	18,772	14,424	33,196	18,489	15,179	33,668	130	122	126	Jalgaon
9	अहमदनगर	99,409	32,557	33,762	72,319	14,661	12,429	27,090	114	118	115	Ahmednagar
10	पुणे	1,15,558	23,884	19,435	43,319	38,096	34,143	72,239	123	112	116	Pune
11	सातारा	49,029	16,394	13,464	29,858	10,444	8,727	19,171	122	120	121	Satara
12	सांगली	55,117	18,097	13,882	31,989	12,798	10,330	23,728	130	124	128	Sangli
13	सोलापूर	72,148	20,539	15,933	36,377	19,110	16,661	35,771	130	115	122	Solapur
14	कोल्हापूर	66,366	19,561	15,229	34,790	17,424	14,152	31,576	128	123	126	Kolhapur
15	औरंगाबाद	35,902	8,053	6,052	14,105	11,878	9,919	21,797	133	120	125	Aurangabad
16	जालना	16,485	4,250	3,348	7,598	4,683	4,204	8,887	127	111	118	Jalna
17	परभणी	26,752	7,667	6,237	13,904	7,025	5,823	12,848	123	121	122	Parbhani
18	बीड	22,864	5,898	4,725	10,623	6,705	5,536	12,241	125	121	123	Beed
19	नांदेड	31,002	7,292	6,071	13,363	9,441	8,198	17,639	120	115	117	Nanded
20	उस्मानाबाद	19,766	6,876	5,817	12,693	3,896	3,177	7,073	118	123	120	Osmanabad
21	लातूर	32,800	9,426	7,679	17,105	8,454	7,241	15,695	123	117	120	Latur
22	बुलढाणा	39,231	12,210	10,057	22,267	9,110	7,854	16,964	121	116	119	Buldhana
23	अकोला	44,160	9,900	8,244	18,144	14,048	11,968	26,016	110	115	118	Akola
24	अमरावती	52,886	12,120	10,997	23,117	15,922	13,847	29,769	110	115	113	Amravati
25	यवतमाळ	38,362	11,097	9,304	20,401	8,568	7,393	15,961	119	116	110	Yavatmal

26	वर्धा	22,308	6,713	6,062	12,775	4,982	4,551	9,533	111	109	110	Wardha
27	नागपूर	69,367	9,878	8,462	18,340	24,438	21,189	45,627	117	115	116	Nagpur
28	भंडारा	42,597	16,355	14,595	30,950	6,116	5,531	11,647	112	111	112	Bhandara
29	चंद्रपूर	35,074	9,398	8,179	17,577	9,488	8,009	17,497	115	118	117	Chandrapur
30	गडचिरोली	14,445	7,041	5,722	12,763	921	761	1,672	123	121	123	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		16,02,407	3,82,818	3,19,004	7,01,822	4,80,694	4,19,891	9,00,585	120	114	116	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.2 (A)

ग्रामीण व नागरी भागातील नोंदणी झालेल्या मृत्युंचे लिंगानुसार वर्गीकरण
No. of Registered Deaths classified by Sex in Rural and Urban area
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	नोंदणी झालेल्या मृत्युंची संख्या Total No. of registered Deaths	नोंदणी झालेले मृत्यु/No. of Registered Deaths						District
			ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			
(1)	(2)	(3)	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	पुरुष Males	स्त्रिया Females	एकूण Total	(2)
1	बृहन्मुंबई	77,667	47,392	30,275	77,667	Gr. Mumbai
2	ठाणे	20,145	4,626	2,952	7,578	7,755	4,812	12,567	Thane
3	रायगड	7,361	3,363	2,285	5,648	979	734	1,713	Raigad
4	रत्नागिरी	10,421	5,319	3,633	8,952	886	583	1,469	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	7,110	3,376	2,896	6,272	493	345	838	Sindhudurg
6	नाशिक	23,011	7,874	5,941	13,815	5,380	3,816	9,196	Nashik
7	धुळे	13,844	5,901	4,447	10,348	1,951	1,545	3,496	Dhule
8	जळगाव	19,999	8,662	6,053	14,715	3,176	2,108	5,284	Jaigaon
9	अहमदनगर	16,010	6,683	4,536	11,219	2,972	1,819	4,791	Ahmednagar
10	पुणे	32,331	6,408	4,303	10,711	12,615	9,005	21,620	Pune
11	सातारा	15,206	7,267	5,092	12,359	1,660	1,187	2,847	Satara
12	सांगली	14,718	5,156	3,825	8,981	3,475	2,262	5,737	Sangli
13	सोलापूर	17,362	5,381	3,827	9,208	4,825	3,329	8,154	Solapur
14	कोल्हापूर	17,502	6,220	4,538	10,758	4,092	2,652	6,744	Kolhapur
15	औरंगाबाद	9,957	3,624	2,529	6,153	2,413	1,391	3,804	Aurangabad
16	जालना	4,250	1,735	1,317	3,052	799	399	1,198	Jalna
17	परभणी	7,320	2,744	1,960	4,704	1,611	1,005	2,616	Parbhani
18	बीड	5,778	2,485	1,694	4,179	1,035	564	1,599	Beed
19	नांदेड	7,603	2,893	2,092	4,985	1,682	936	2,618	Nanded
20	उस्मानाबाद	5,244	2,447	1,886	4,333	596	315	911	Osmanabad
21	लातूर	5,859	2,711	1,995	4,706	725	428	1,153	Latur
22	बुलढाणा	10,902	4,473	3,440	7,913	1,804	1,185	2,989	Buldhana
23	अकोला	9,880	3,547	2,425	5,972	2,469	1,439	3,908	Akola
24	अमरावती	12,947	4,285	3,166	7,451	3,203	2,293	5,496	Amravati
25	यवतमाळ	9,127	3,893	2,486	6,379	1,603	1,145	2,748	Yavatmal
26	वर्धा	7,258	3,029	2,372	5,401	1,128	729	1,857	Wardha
27	नागपूर	17,100	4,256	2,941	7,197	6,323	3,580	9,903	Nagpur
28	भंडारा	13,547	7,118	5,639	12,757	1,742	1,048	2,790	Bhandara
29	चंद्रपूर	10,822	4,739	3,197	7,936	1,732	1,154	2,886	Chandrapur
30	गडचिरोली	3,865	2,005	1,569	3,574	187	104	291	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		4,36,146	1,32,220	95,036	2,27,256	1,26,703	82,187	2,08,890	Maharashtra State

आधार.—आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.2 (B)

ग्रामीण व नागरी भागातील नोंदणी झालेल्या मृत्यूंचे लिंगानुसार वर्गीकरण

No. of Registered Deaths classified by Sex in Rural and Urban area

(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	नोंदणी झालेल्या मृत्यूंची संख्या Total No. of registered Deaths (3)	नोंदणी झालेले मृत्यू/No. of Registered Deaths						District (2)
			ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			
			पुरुष Males (4)	स्त्रिया Females (5)	एकूण Total (6)	पुरुष Males (7)	स्त्रिया Females (8)	एकूण Total (9)	
1	बृहन्मुंबई	81,075	49,762	31,313	81,075	Gr. Mumbai
2	ठाणे	21,704	4,689	2,835	7,524	8,790	5,390	14,180	Thane
3	रायगड	8,236	3,926	2,468	6,394	1,075	767	1,842	Raigad
4	रत्नागिरी	10,317	5,238	3,715	8,953	804	560	1,364	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	6,783	3,324	2,608	5,932	500	351	851	Sindhudurg
6	नाशिक	22,703	7,841	5,694	13,535	5,357	3,811	9,168	Nashik
7	धुळे	14,998	6,365	4,813	11,178	2,200	1,620	3,820	Dhule
8	जळगाव	20,074	7,946	6,723	14,069	3,565	2,440	6,005	Jalgaon
9	अहमदनगर	18,033	7,810	5,162	12,972	3,130	1,931	5,061	Ahmednagar
10	पुणे	34,754	6,894	4,767	11,661	13,840	9,253	23,053	Pune
11	सातारा	14,015	6,236	4,555	10,791	1,907	1,317	3,224	Satara
12	सांगली	16,649	6,113	4,265	10,378	3,849	2,422	6,271	Sangli
13	सोलापूर	19,063	5,576	4,182	9,760	5,501	3,802	9,303	Solapur
14	कोल्हापूर	19,455	7,103	5,082	12,185	4,530	2,740	7,270	Kolapur
15	औरंगाबाद	7,960	3,030	2,321	5,351	1,684	925	2,609	Aurangabad
16	जालना	4,129	1,564	1,168	2,732	932	465	1,397	Jalna
17	परभणी	8,355	3,178	2,407	5,585	1,747	1,023	2,770	Parbhani
18	बीड	4,202	1,784	1,269	3,053	814	335	1,149	Beed
19	नांदेड	8,185	3,032	2,334	5,366	1,914	905	2,819	Nanded
20	उस्मानाबाद	5,134	2,401	1,800	4,201	561	372	933	Osmanabad
21	लातूर	6,371	2,893	2,066	4,959	952	460	1,412	Latur
22	बुलढाणा	10,817	4,101	3,415	7,516	1,993	1,308	3,301	Buldhana
23	अकोला	11,390	4,000	2,847	6,847	2,854	1,689	4,543	Akola
24	अमरावती	14,240	4,646	3,500	8,146	3,542	2,552	6,094	Amravati
25	यवतमाळ	9,857	4,024	2,694	6,718	1,810	1,329	3,139	Yavatmal
26	वर्धा	7,683	3,187	2,475	5,662	1,220	801	2,021	Wardha
27	नागपूर	17,418	3,878	2,792	6,662	6,956	3,792	10,748	Nagpur
28	भंडारा	17,462	7,962	6,290	14,252	1,982	1,228	3,210	Bhandara
29	चंद्रपूर	9,196	3,375	2,531	5,906	1,985	1,305	3,290	Chandrapur
30	गडचिरोली	3,682	1,973	1,434	3,407	169	106	275	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		4,53,940	1,34,091	97,612	2,31,703	1,35,925	86,312	2,22,237	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.3 (A)

प्रमुख कारणानुसार नोंदणी झालेल्या मृत्युंची संख्या
Number of Registered Deaths by Principal Causes
(1995-96)

प्रमुख कारणे/Principal Causes											
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	पटकी Cholera	देवी Small Pox	प्लेग Plauge	ताप Fever	अमांश व अतिसार Dysentery Diarrhoea	श्वसनाचे रोग Respira- tory diseases	दुखापत Injuries	इतर कारणे Other Causes	एकूण सर्व कारणे All Causes Total	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	648	551	17,181	5,365	53,922	77,667	Gr. Mumbai
2	ठाणे	..	1	..	480	104	1,763	1,427	16,370	20,145	Thane
3	रायगड	77	13	221	380	6,670	7,361	Raigad
4	रत्नागिरी	142	11	596	359	9,313	10,421	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	119	18	653	228	6,092	7,110	Sindhudurg
6	नाशिक	930	155	1,515	1,224	19,187	23,011	Nashik
7	धुळे	564	55	1,124	564	11,537	13,844	Dhule
8	जळगाव	479	35	1,326	839	17,320	19,999	Jalgaon
9	अहमदनगर	123	46	793	1,139	13,909	16,010	Ahmednagar
10	पुणे	..	2	..	223	85	1,327	2,953	27,741	32,331	Pune
11	सातारा	88	47	1,069	1,153	12,849	15,206	Satara
12	सांगली	..	2	..	127	35	1,042	828	12,684	14,718	Sangli
13	सोलापूर	83	19	987	710	15,563	17,362	Solapur
14	कोल्हापूर	174	40	1,699	678	14,911	17,502	Kolapur
15	औरंगाबाद	..	1	..	81	7	535	548	8,785	9,957	Aurangabad
16	जालना	34	7	184	267	3,758	4,250	Jalna
17	परभणी	110	10	340	433	6,427	7,320	Parbhani
18	बीड	119	4	297	324	5,034	5,778	Beed
19	नांदेड	151	7	350	349	6,746	7,603	Nanded
20	उस्मानाबाद	36	7	203	403	4,595	5,244	Osmanabad
21	लातूर	36	12	165	441	5,205	5,859	Latur
22	बुलढाणा	..	1	..	470	54	910	533	8,934	10,902	Buldhana
23	अकोला	195	52	740	709	8,184	9,880	Akola
24	अमरावती	353	89	1,104	1,063	10,338	12,947	Amravati
25	यवतमाळ	399	32	615	800	7,281	9,127	Yavatmal
26	वर्धा	139	13	415	525	6,166	7,258	Wardha
27	नागपूर	427	36	1,152	1,257	14,228	17,100	Nagpur
28	भंडारा	935	51	775	463	13,323	15,547	Bhandara
29	चंद्रपूर	..	3	..	439	35	630	635	9,080	10,822	Chandrapur
30	गडचिरोली	245	13	193	177	3,237	3,865	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		..	10	..	8,426	1,643	39,904	26,774	3,59,389	4,36,146	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.3 (B)

प्रमुख कारणानुसार नोंदणी झालेल्या मृत्युंची संख्या
Number of Registered Deaths by Principal Causes
(1996-97)

प्रमुख कारणे/Principal Causes											
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	पटकी Cholera	देवी Small Pox	प्लेग Plauge	ताप Fever	अमांश व अतिसार Dysentery Diarrhoea	श्वसनाचे रोग Respira- tory diseases	दुखापत Injuries	इतर कारणे Other Causes	एकूण कारणे Total Causes	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	बृहन्मुंबई	419	666	18,267	5,901	55,822	81,075	Gr. Mumbai
2	ठाणे	367	128	2,181	1,484	17,544	21,704	Thane
3	रायगड	93	32	230	421	7,460	8,236	Raigad
4	रत्नागिरी	152	23	502	285	9,355	10,317	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	101	15	592	162	5,913	6,783	Sindhudurg
6	नाशिक	650	173	1,631	1,312	18,937	22,703	Nashik
7	धुळे	..	1	..	453	55	1,260	643	12,586	14,998	Dhule
8	जळगाव	408	58	1,335	740	17,533	20,074	Jaigaon
9	अहमदनगर	131	59	927	1,133	15,783	18,033	Ahmednagar
10	पुणे	210	60	1,462	2,926	30,096	34,754	Pune
11	सातारा	112	43	918	990	11,952	14,015	Satara
12	सांगली	..	1	..	186	52	1,205	895	14,310	16,649	Sangli
13	सोलापूर	..	2	..	105	11	1,091	758	17,016	19,063	Solapur
14	कोल्हापूर	265	53	1,954	556	16,627	19,455	Kolapur
15	औरंगाबाद	..	3	..	51	17	378	366	7,145	7,960	Aurangabad
16	जालना	47	5	217	221	3,639	4,129	Jalna
17	परभणी	..	3	..	122	9	333	391	7,497	8,355	Parbhani
18	बीड	49	13	239	209	3,692	4,202	Beed
19	नांदेड	..	1	..	114	15	356	565	7,134	8,185	Nanded
20	उस्मानाबाद	48	10	163	367	4,546	5,134	Osmanabad
21	लातूर	69	8	210	443	5,641	6,371	Latur
22	बुलढाणा	..	1	..	456	31	891	409	9,029	10,817	Buldhana
23	अकोला	..	7	..	244	48	856	651	9,584	11,390	Akola
24	अमरावती	..	2	..	394	136	1,275	1,003	11,430	14,240	Amravati
25	यवतमाळ	422	49	622	735	8,029	9,857	Yavatmal
26	वर्धा	161	17	509	511	6,485	7,683	Wardha
27	नागपूर	438	32	959	1,177	14,812	17,418	Nagpur
28	भंडारा	..	1	..	956	40	936	478	15,051	17,462	Bhandara
29	चंद्रपूर	..	4	..	311	35	556	494	7,796	9,196	Chandrapur
30	गडचिरोली	215	13	168	157	3,129	3,682	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		26	7,749	1,906	42,223	26,383	3,75,653	4,53,940	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

सप्तता क्रमांक/TABLE No. 3.4 (A)

लिंगानुसार व वयोगटानुसार नोंदणी झालेले मृत्यू/Number of Registered Deaths by age and sex
(1995-96)

वयोगट Age Group (1)	ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			एकूण/Total		
	पुरुष Males (2)	स्त्री Females (3)	एकूण Total (4)	पुरुष Males (5)	स्त्री Females (6)	एकूण Total (7)	पुरुष Males (8)	स्त्री Females (9)	एकूण Total (10)
(१) १ वर्षाखालील									
Below 1 year	5,723	4,395	10,118	10,560	8,308	18,868	16,283	12,703	28,986
1 to 4 years	2,491	2,538	5,029	2,662	2,728	5,390	5,153	5,266	10,419
5 to 14 years	2,999	2,598	5,597	2,739	2,351	5,090	5,738	4,949	10,687
15 to 24 years	4,330	3,939	8,269	6,182	5,674	11,856	10,512	9,613	20,125
25 to 34 years	6,494	4,424	10,918	10,655	6,544	17,209	17,159	10,968	28,127
35 to 44 years	8,881	4,434	13,315	14,313	5,480	19,793	23,194	9,914	33,108
45 to 54 years	12,044	5,721	17,765	16,133	6,224	22,357	28,177	11,945	40,122
55 to 64 years	18,333	10,073	28,406	18,898	8,925	27,823	37,231	18,998	56,229
65 to 69 years	13,237	9,195	22,432	10,510	6,160	16,670	23,747	15,355	39,102
७० वर्षाविरती									
above 70 years	55,847	46,644	1,02,491	31,183	27,909	59,092	87,030	74,553	1,61,583
वय माहित नसलेले									
Age not Stated	1,841	1,075	2,916	2,858	1,884	4,742	4,699	2,959	7,658
एकूण/Total	1,32,220	95,036	2,27,256	1,26,703	82,187	2,08,890	2,58,923	1,77,223	4,36,146

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

ce.—Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.4 (B)

लिंगानुसार व वयोगटानुसार नोंदणी झालेले मृत्यू/Number of Registered Deaths by age and sex
(1996-97)

वयोगट Age Group (1)	ग्रामीण/Rural			नागरी/Urban			एकूण/Total		
	पुरुष Males (2)	स्त्री Females (3)	एकूण Total (4)	पुरुष Males (5)	स्त्री Females (6)	एकूण Total (7)	पुरुष Males (8)	स्त्री Females (9)	एकूण Total (10)
(१) १ वर्षाखालील									
Below 1 year	3,878	3,243	7,121	10,266	8,009	18,275	14,144	11,252	25,396
1 to 4 years	2,415	2,800	5,215	2,678	2,700	5,378	5,093	5,500	10,593
5 to 14 years	2,735	2,495	5,230	2,758	2,424	5,182	5,493	4,919	10,472
15 to 24 years	4,131	3,651	7,782	6,256	5,936	12,192	10,387	9,587	19,974
25 to 34 years	6,451	4,214	10,665	11,919	6,776	18,695	18,370	10,990	29,360
35 to 44 years	9,397	4,387	13,784	15,605	5,586	21,195	25,006	9,973	34,979
45 to 54 years	11,793	5,709	17,502	17,559	6,310	23,869	29,352	12,019	41,371
55 to 64 years	18,471	10,446	28,917	20,449	9,568	30,017	38,920	20,014	58,934
65 to 69 years	14,253	9,803	24,056	11,790	7,080	18,870	26,043	16,883	42,926
७० वर्षावरती									
above 70 years	58,877	49,911	1,08,788	34,991	31,016	66,007	93,868	80,927	1,74,795
वय माहित नसलेले									
Age not Stated	1,690	953	2,643	1,650	907	2,557	3,340	1,860	5,200
एकूण/Total	1,34,091	97,612	2,31,703	1,35,925	86,312	2,22,237	2,70,016	1,83,924	4,53,940

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.5 (A)

विभागानुसार बाल- मृत्यू दर व माताविषयक मृत्यूचे दर/Registered Infant mortality maternal mortality Rates
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	बाल मृत्यूचे दर/Registered Infant mortality Rates			माताविषयक मृत्यू दर/Registered Maternal mortality Rates			District -(2)
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई	..	42	42	—	0.1	0.1	Gr. Mumbai
2	ठाणे	13	9	10	1.1	0.2	0.4	Thane
3	रायगड	6	5	6	0.5	0.1	0.4	Raigad
4	रत्नागिरी	3	13	5	0.4	0.1	0.3	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	8	16	11	0.4	1.0	0.6	Sindhudurg
6	नाशिक	12	28	20	1.1	0.5	0.8	Nashik
7	धुळे	18	2	12	1.2	0.1	0.8	Dhule
8	जळगांव	21	1	12	0.6	0.4	0.5	Jalgaon
9	अहमदनगर	2	17	6	0.3	0.4	0.3	Ahmednagar
10	पुणे	8	30	21	0.4	0.1	0.2	Pune
11	सातारा	12	13	13	0.3	0.4	0.3	Satara
12	सांगली	7	25	14	0.3	0.8	0.5	Sangli
13	सोलापूर	10	21	16	1.0	0.3	0.6	Solapur
14	कोल्हापूर	5	23	13	0.3	0.3	0.3	Kolhapur
15	औरंगाबाद	15	6	10	0.9	0.1	0.4	Aurangabad
16	जालना	14	4	9	1.0	—	0.5	Jalna
17	परभणी	16	8	12	0.9	1.9	1.4	Parbhani
18	बीड	9	15	12	1.2	0.5	0.9	Beed
19	नांदेड	17	10	13	0.6	1.8	1.3	Nanded
20	उस्मानाबाद	16	6	13	0.6	—	0.4	Osmanabad
21	लातूर	17	4	11	0.5	0.1	0.3	Latur
22	बुलढाणा	23	18	21	0.9	0.1	0.6	Buldhana
23	अकोला	15	9	11	0.9	0.6	0.7	Akola
24	अमरावती	21	21	21	0.8	1.0	0.9	Amravati
25	यवतमाळ	19	8	14	1.4	0.7	1.1	Yavatmal
26	वर्धा	30	12	23	0.4	0.2	0.4	Wardha
27	नागपूर	22	8	12	1.0	0.8	0.9	Nagpur
28	भंडारा	29	24	28	1.3	0.4	1.1	Bhandara
29	चंद्रपूर	19	10	15	0.9	2.3	1.4	Chandrapur
30	गडचिरोली	31	7	28	1.6	—	1.5	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		14	21	18	0.7	0.4	0.5	

टिप.—(१) वरील मृत्यू दर नोंदणी झालेल्या मृत्युवर आधारित आहेत.
Note.—Above death rates are based on registered deaths.

(२) बाल मृत्यू दर एक हजार जिवीत जन्मामागे आहेत.
Infant mortality rates are as per 1000 live births.

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.—Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE NO. 3.5 (B)

विभागानुरूप बाल-मृत्यु दर व माताविषयक मृत्युचे दर/Registered Infant mortality and maternal mortality Rates
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	बाल मृत्यु दर/Registered Infant mortality Rates			माताविषयक मृत्यु दर/Registered Maternal mortality Rates			District (2)
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई	..	40	40	—	0.1	0.1	Brihan Mumbai
2	ठाणे	11	8	9	0.5	0.1	0.2	Thane
3	रायगड	4	3	4	0.6	0.1	0.4	Raigad
4	रत्नागिरी	2	9	4	0.4	0.2	0.4	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	5	17	9	0.3	0.8	0.5	Sindhudurg
6	नाशिक	7	21	14	0.7	0.4	0.6	Nashik
7	धुळे	12	7	10	0.9	0.7	0.8	Dhule
8	जळगाव	15	1	8	0.5	0.4	0.4	Jalgaon
9	अहमदनगर	4	16	7	0.3	0.1	0.2	Ahmednagar
10	पूणे	6	29	21	0.2	0.2	0.2	Pune
11	सातारा	12	12	12	0.5	0.1	0.4	Satara
12	सांगली	4	23	12	0.3	0.5	0.4	Sangli
13	सोलापूर	5	27	16	0.8	0.4	0.6	Solapur
14	कोल्हापूर	7	23	15	0.4	0.4	0.4	Kolhapur
15	औरंगाबाद	12	3	6	1.5	—	0.6	Aurangabad
16	जालना	11	7	9	0.1	0.2	0.2	Jalna
17	परभणी	10	9	9	1.7	0.2	0.9	Parbhani
18	बीड	10	9	9	0.7	0.2	0.4	Beed
19	नांदेड	13	9	10	1.0	2.2	1.7	Nanded
20	उस्मानाबाद	9	3	7	0.7	0.1	0.5	Osmanabad
21	लातूर	12	5	9	0.8	0.1	0.5	Latur
22	बुलढाणा	15	16	16	0.8	0.1	0.5	Buldhana
23	अकोला	13	10	11	0.6	0.7	0.6	Akola
24	अमरावती	20	18	19	0.6	1.3	1.0	Amravati
25	यवतमाळ	16	11	14	1.0	0.8	0.9	Yavatmal
26	वर्धा	29	12	21	0.9	0.8	0.9	Wardha
27	नागपूर	11	6	8	0.7	0.3	0.4	Nagpur
28	भंडारा	25	25	25	1.6	1.2	1.5	Bhandara
29	चंद्रपूर	10	13	11	0.7	2.4	1.5	Chandrapur
30	गडचिरोली	15	1	13	1.9	—	1.1	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		10	20	16	0.7	0.4	0.5	MaharashtraState

टिप.— (१) वरील मृत्यु दर नोंदणी झालेल्या मृत्युवर आधारित आहेत.

Note.—(1) Above death rates are based on Registered deaths.

(२) बाल मृत्यु हा एक हजार जिवित जन्मामागे आहेत.

(2) Infant Mortality rates are as per 1000 live births.

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE NO. 3.6

महाराष्ट्र राज्यातील जीवनविषयक मृत्युचे महत्त्वाचे दर
Important Vital Rates in respect of Maharashtra State
(1996 & 1997)

अ. क्र. Sr. No.	बाब	1996	1997	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
1	जन्मसमयी स्त्री पुरुष प्रमाण	119	117	Sex Ratio at Birth
2	मृत्यूसमयी स्त्री पुरुष प्रमाण	146	147	Sex Ratio at Death
3	जीवनविषयक निर्देशांक	377	353	Vital Index
4	प्रमुख कारणामुळे झालेल्या मृत्युचे दर लाख लोकसंख्येमागे प्रमाण.			Death rate per lakh population by principal causes.
4.1	पटकी	—	26	*Cholera
4.2	देवी	—	..	Small Pox
4.3	प्लेग	—	..	Plague
4.4	ताप	10	91	Fevers
4.5	श्वसनाचे रोग	48	494	Respiratory diseases
4.6	अमांश व अतिसार	2	22	Dysentery and diarrhoea
4.7	दुखापती	32	308	Injuries
4.8	इतर सर्व कारणे	478	1392	All other causes

कृतेच्या आकडेवारीवर आधारित आहे.

$$\text{टीप.-(1) जन्मसमयी स्त्री पुरुष प्रमाण} = \frac{\text{जिवंत जन्मलेले मुलगे}}{\text{जिवंत जन्मलेल्या मुली}} \times 100$$

$$\text{(2) मृत्यूसमयी स्त्री पुरुष प्रमाण} = \frac{\text{मृत पुरुष}}{\text{मृत स्त्रिया}} \times 100$$

$$\text{(3) जीवनविषयक निर्देशांक} = \frac{\text{एकूण जिवंत जन्म}}{\text{एकूण मृत्यू}} \times 100$$

*Data is based on Registration records.

$$\text{Note.-(1) Sex Ratio at birth} = \frac{\text{Male live births}}{\text{Female live births}} \times 100$$

$$\text{(2) Sex Ratio at death} = \frac{\text{Male deaths}}{\text{Female deaths}} \times 100$$

$$\text{(3) Vital Index} = \frac{\text{Total live births}}{\text{Total deaths}} \times 100$$

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health services, Government of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.7 (A)

जन्म दर, मृत्यू दर व बाल-मृत्यू दर

Birth Rate, Death Rate and Infant Mortality Rate,
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	जन्म दर Birth Rate			मृत्यू दर Death Rate			बाल-मृत्यू दर Infant Mortality Rate			District (2)
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	बृहन्मुंबई	..	19.9	19.9	..	7.3	7.3	..	42	42	Brihan Mumbai
2	ठाणे	10.6	19.4	16.6	4.0	3.1	3.4	13	9	10	Thane
3	रायगड	13.7	36.7	18.3	3.7	4.5	3.9	6	5	6	Raigad
4	रत्नागिरी	18.8	61.1	23.0	6.6	9.9	6.9	3	13	5	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	13.8	79.9	18.7	8.1	13.3	8.4	8	16	11	Sindhudurg
6	नाशिक	18.3	31.0	22.8	5.1	6.1	5.5	12	28	20	Nashik
7	धुळे	13.8	30.7	17.5	5.0	6.1	5.2	18	2	12	Dhule
8	जळगांव	17.2	33.9	22.0	6.2	5.5	6.0	21	1	12	Jaigaon
9	अहमदनगर	25.0	42.8	28.0	3.8	7.8	4.4	2	17	6	Ahmednagar
10	पुणे	15.2	21.7	18.6	3.8	6.9	5.4	8	30	21	Pune
11	सातारा	16.8	54.8	21.7	5.4	8.4	5.8	12	13	13	Satara
12	सांगली	18.3	38.7	23.1	5.1	10.4	6.3	7	25	14	Sangli
13	सोलापूर	14.8	35.4	20.9	3.8	8.1	5.1	10	21	16	Solapur
14	कोल्हापूर	15.7	35.4	21.0	4.7	7.8	5.5	5	23	13	Kolhapur
15	औरंगाबाद	12.5	32.5	19.7	3.9	4.3	4.1	15	6	10	Aurangabad
16	जालना	7.7	49.7	14.3	2.5	5.2	2.9	14	4	9	Jalna
17	परभणी	8.2	23.2	11.9	2.8	4.8	3.3	16	8	12	Parbhani
18	बीड	8.6	35.8	13.8	2.6	4.3	3.0	9	15	12	Beed
19	नांदेड	6.9	28.9	12.0	2.6	4.5	3.0	17	10	13	Nanded
20	उस्मानाबाद	13.7	33.0	17.0	4.2	4.4	4.2	16	6	13	Osmanabad
21	लातूर	12.4	36.0	17.7	3.4	2.9	3.3	17	4	11	Latur
22	बुलढाणा	17.9	40.4	23.0	5.3	6.9	5.6	23	18	21	Buldhana
23	अकोला	10.9	38.2	19.3	3.7	5.5	4.3	15	9	11	Akola
24	अमरावती	16.4	36.5	23.5	5.2	6.9	5.8	21	21	21	Amravati
25	यवतमाळ	13.4	41.7	19.1	4.0	6.9	4.6	19	8	14	Yavatmal
26	वर्धा	16.5	30.1	20.2	6.6	6.1	6.5	30	12	23	Wardha
27	नागपूर	16.3	20.5	19.1	6.1	4.4	5.0	22	8	12	Nagpur
28	भंडारा	17.3	35.0	19.8	7.2	9.6	7.5	29	24	28	Bhandara
29	चंद्रपूर	20.1	25.9	22.0	6.4	4.6	5.8	19	10	15	Chandrapur
30	गडचिरोली	17.1	23.3	17.6	5.0	4.6	4.9	31	2	28	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		15.1	26.3	19.7	4.6	6.1	5.2	14	21	18	Maharashtra State

टीप.- (१) जन्म व मृत्यूच्या नोंदी जेथून उपलब्ध झाल्या त्या खेडी व शहरच्या वर्षाच्या मध्यावधी अंदाजित लोकसंख्येवर जन्म व मृत्यू दर आधारले आहेत.

(२) जन्म व मृत्यू दर एक हजार अंदाजित लोकसंख्येमागे आहेत. बाल मृत्यू दर एक हजार जिवंत जन्मांमागे आहेत.

(३) न्यून नोंदणीमुळे जन्म व मृत्यू दर कमी आहेत.

Note.— (1) The birth and death rates are based on the mid year estimated population of the village and towns from which the birth and death records were actually received.

(2) The birth and death rates are per 1,000 estimated population. Infant mortality rates are per 1,000 live births.

(3) The rates are low due to under registration of births and deaths.

आधार.- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती/VITAL STATISTICS
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.7 (B)

जन्म दर, मृत्यू दर व बाल-मृत्यू दर
Birth Rate, Death Rate and Infant Mortality Rate,
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	जन्म दर Birth Rate			मृत्यू दर Death Rate			बाल-मृत्यू दर Infant Mortality Rates			District (2)	
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	...	19.4	19.4	..	7.5	7.5	..	40	40	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	...	10.4	19.5	16.7	4.0	3.4	3.6	11	8	9	Thane
3	रायगड	...	12.4	36.0	17.1	4.1	4.7	4.2	4	3	4	Raigad
4	रत्नागिरी	...	19.0	68.8	24.1	6.7	9.0	7.0	2	9	4	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	...	13.3	78.1	18.1	7.6	13.5	8.0	5	17	7	Sindhudurg
6	नाशिक	...	18.1	31.3	22.9	5.0	5.9	5.4	7	21	14	Nashik
7	धुळे	...	14.5	30.3	17.9	5.2	6.5	5.5	12	7	10	Dhule
8	जळगाव	...	13.5	34.0	19.4	5.7	6.1	5.8	15	1	8	Jalgaon
9	अहमदनगर	...	23.6	42.9	26.9	4.2	8.0	4.9	4	16	7	Ahmednagar
10	पुणे	...	15.5	22.4	19.2	4.2	7.1	5.8	6	29	21	Pune
11	सातारा	...	12.9	56.1	18.5	4.7	9.4	5.3	12	12	12	Satara
12	सांगली	...	17.5	41.3	23.0	5.7	11.2	7.0	4	23	12	Sangli
13	सोलापूर	...	15.5	35.1	21.4	4.2	9.1	5.7	5	27	16	Solapur
14	कोल्हापूर	...	14.6	35.9	20.3	5.1	8.3	6.0	7	23	15	Kolhapur
15	औरंगाबाद	...	18.9	23.9	14.4	3.4	2.9	3.2	12	3	6	Aurangabad
16	जालना	...	6.0	38.3	11.0	2.2	6.0	2.7	11	7	9	Jalna
17	परभणी	...	7.9	22.7	11.6	3.2	4.9	3.6	10	9	9	Parbhani
18	बीड	...	7.1	31.8	12.2	2.0	3.0	2.2	10	9	9	Beed
19	नांदेड	...	6.7	29.3	11.9	2.7	4.7	3.1	13	9	10	Nanded
20	उस्मानाबाद	...	11.1	33.4	14.5	3.7	4.4	3.8	9	3	7	Osmanabad
21	लातूर	...	11.9	37.5	17.7	3.5	3.4	3.4	12	5	9	Latur
22	बुलढाणा	...	13.8	38.0	19.1	4.7	7.4	5.3	15	16	16	Buldhana
23	अकोला	...	11.5	35.6	19.2	4.4	6.2	4.9	13	10	11	Akola
24	अमरावती	...	15.0	36.8	22.5	5.3	7.5	6.1	20	18	19	Amravati
25	यवतमाळ	...	11.9	39.1	17.1	3.9	7.7	4.6	16	11	14	Yavatmal
26	वर्धा	...	15.8	30.6	20.0	7.0	6.5	6.9	29	12	21	Wardha
27	नागपूर	...	14.4	19.6	17.7	5.2	4.6	4.8	11	6	8	Nagpur
28	भंडारा	...	16.1	39.5	19.2	7.4	10.9	7.9	25	25	25	Bhandara
29	चंद्रपूर	...	13.9	26.3	18.1	4.7	4.9	4.8	10	13	11	Chandrapur
30	गडचिरोली	...	16.2	27.1	17.0	4.3	4.4	4.3	25	1	13	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		...	13.8	25.9	18.7	4.6	6.4	5.3	10	20	16	Maharashtra State

टीप.- (१) जन्म व मृत्यूच्या नोंदी जेथून उपलब्ध झाल्या त्या खेडी व शहराच्या वर्षाच्या मध्यावधी अंदाजित लोकसंख्येवर जन्म व मृत्यू दर आधारीत आहेत.

(२) जन्म व मृत्यू दर एक हजार अंदाजित लोकसंख्येमागे आहेत. बाल मृत्यू दर एक हजार जिवंत जन्मांमागे आहेत.

(३) न्यून नोंदणीमुळे जन्म व मृत्यू दर कमी आहेत.

Note.— (1) The birth and death rates are based on the mid year estimated population of the village and towns from which birth and death records were actually received.

(2) The birth and death rates are per 1,000 estimated population. Infant mortality rates are per 1,000 live births.

(3) The rates are low due to under registration of births and deaths.

आधार.- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

3. जीवनविषयक माहिती / VITAL STATISTICS.

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 3.8 (A)

प्रमुख कारणानुसार मृत्युंची संख्या/No. of Deaths by Principal Causes
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	विषमज्वर Typhoid			गोवर Measles			शीतज्वर Influenza			इतर ताप Other fevers			District (2)
		ग्रामीण (3)	नागरी (4)	एकूण (5)	ग्रामीण Rural (6)	नागरी Urban (7)	एकूण Total (8)	ग्रामीण Rural (9)	नागरी Urban (10)	एकूण Total (11)	ग्रामीण Rural (12)	नागरी Urban (13)	एकूण Total (14)	
1	मुंबई	—	6	6	—	2	2	—	—	—	—	—	—	Mumbai
2	ठाणे	1	9	10	1	1	2	—	—	—	281	156	437	Thane
3	रायगड	1	—	1	1	1	2	—	—	—	59	9	68	Raigad
4	रत्नागिरी	5	1	6	1	—	1	—	—	—	126	6	132	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	2	3	—	—	—	—	—	—	111	1	112	Sindhudurg
6	नाशिक	16	7	23	1	48	49	—	—	—	245	586	831	Nashik
7	धुळे	14	5	19	8	1	9	140	—	140	356	32	388	Dhule
8	जळगाव	15	10	25	5	2	7	—	—	—	390	39	429	Jalgaon
9	अहमदनगर	7	1	8	1	—	1	—	—	—	55	26	81	Ahmednagar
10	पुणे	2	8	10	—	—	—	—	—	—	41	25	66	Pune
11	सातारा	5	1	6	—	—	—	—	—	—	52	8	60	Satara
12	सांगली	4	1	5	—	1	1	—	—	—	58	10	68	Sangli
13	सोलापूर	2	3	5	6	3	9	—	—	—	52	8	60	Solapur
14	कोल्हापूर	4	6	10	—	—	—	—	—	—	78	44	122	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3	3	6	7	—	7	—	—	—	39	23	62	Aurangabad
16	जालना	—	1	1	—	—	—	—	—	—	24	3	27	Jalna
17	परभणी	7	9	16	3	—	3	—	—	—	67	17	84	Parbhani
18	बीड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	16	106	Beed
19	नांदेड	6	—	6	3	—	3	—	—	—	119	16	135	Nanded
20	उस्मानाबाद	5	—	5	—	—	—	—	—	—	23	7	30	Osmanabad
21	लातूर	1	2	3	2	—	2	—	—	—	25	1	26	Latur
22	बुलढाणा	4	5	9	1	1	2	—	—	—	204	246	450	Buldhana
23	अकोला	11	31	42	—	—	—	—	—	—	109	32	141	Akola
24	अमरावती	9	10	19	—	—	—	—	—	—	243	63	306	Amravati
25	यवतमाळ	21	8	29	2	—	2	—	—	—	319	30	349	Yavatmal
26	वर्धा	3	7	10	—	1	1	—	—	—	110	17	127	Wardha
27	नागपूर	13	10	23	—	—	—	—	—	—	206	140	346	Nagpur
28	भंडारा	42	6	48	1	1	2	—	—	—	821	30	851	Bhandara
29	चंद्रपूर	25	24	49	—	—	—	—	1	1	337	29	366	Chandrapur
30	गडचिरोली	2	2	4	—	—	—	—	—	—	238	1	239	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		229	178	407	43	62	105	140	1	141	4,878	1,621	6,499	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No.3.8 (A) – Contd.

अनु क्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	फुफुस दाह Pneumonia			शय Tuberculosis			कांया खोकला Whooping-cough			हजवण Gastro			पटकी Cholera			District (2)
		ग्रामीण Rural (15)	नागरी Urban (16)	एकूण Total (17)	ग्रामीण Rural (18)	नागरी Urban (19)	एकूण Total (20)	ग्रामीण Rural (21)	नागरी Urban (22)	एकूण Total (23)	ग्रामीण Rural (24)	नागरी Urban (25)	एकूण Total (26)	ग्रामीण Rural (27)	नागरी Urban (28)	एकूण Total (29)	
1	बृहन्मुंबई	-	5,206	5,206	-	9,091	9,091	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Brihan Mumbai
2	ठाणे	24	145	169	175	663	838	-	-	-	5	32	37	-	1	1	Thane
3	रायगड	4	13	17	78	73	151	-	-	-	3	-	3	-	-	-	Raigad
4	रत्नागिरी	4	25	29	213	57	270	-	-	-	1	2	3	-	-	-	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	12	17	29	149	38	187	-	-	-	-	2	2	-	-	-	Sindhudrg
6	नाशिक	36	94	130	187	293	480	-	-	-	1	16	17	-	-	-	Nashik
7	धुळे	23	41	64	307	180	487	-	-	-	9	1	10	-	-	-	Dhule
8	जळगाव	28	6	34	249	149	398	-	-	-	1	1	2	-	-	-	jalgaon
9	अहमदनगर	11	93	104	152	160	312	-	-	-	3	30	33	-	-	-	Ahmednagar
10	पुणे	13	358	371	83	556	639	-	-	-	4	44	48	2	-	2	Pune
11	सातारा	147	56	203	254	162	416	-	-	-	-	6	6	-	-	-	Satara
12	सांगली	14	268	282	166	179	345	-	-	-	1	24	25	2	-	2	Sangli
13	सोलापूर	8	32	40	154	186	340	-	-	-	2	9	11	-	-	-	Solapur
14	कोल्हापूर	12	155	167	158	378	536	-	-	-	2	32	34	-	-	-	Kolhapur
15	औरंगाबाद	43	14	57	76	75	151	-	-	-	1	8	9	1	-	1	Aurangabad
16	जालना	3	8	11	26	38	64	-	-	-	-	1	1	-	-	-	Jalna
17	परभणी	2	10	12	82	47	129	-	-	-	3	2	5	-	-	-	Parbhani
18	बीड	8	18	26	37	37	74	-	-	-	1	1	2	-	-	-	Beed
19	नांदेड	9	8	17	79	85	164	-	-	-	2	2	4	-	-	-	Nanded
20	उस्मानाबाद	10	11	21	42	30	72	-	-	-	1	-	1	-	-	-	Osmanabad
21	लातूर	3	8	11	30	33	63	-	-	-	3	-	3	-	-	-	Latur
22	बुलढाणा	7	69	76	144	210	354	-	-	-	-	2	2	1	-	1	Buldhana
23	अकोला	9	14	23	123	164	287	-	-	-	1	7	8	-	-	-	Akola
24	अमरावती	50	113	163	147	248	395	-	-	-	1	9	10	-	-	-	Amravati
25	यवतमाळ	19	25	44	137	117	254	-	-	-	2	6	8	-	-	-	Yavatmal
26	वर्धा	14	21	35	43	40	83	-	-	-	1	6	7	-	-	-	Wardha
27	नागपूर	20	286	306	43	388	431	-	-	-	7	28	35	-	-	-	Nagpur
28	मंडरा	48	17	65	174	110	284	-	-	-	10	8	18	-	-	-	Bhandara
29	चंद्रपूर	23	21	44	129	122	251	-	-	-	2	4	6	1	2	3	Chandrapur
30	गडचिरोली	32	3	35	69	3	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	636	7,155	7,791	3,706	13,912	17,618	-	-	-	67	283	350	7	3	10	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No.3.8 (A) - Contd.

Serial No. (1)	जिल्हा (2)	अगाम Dysentry			अतिसार diarrhoeas			हृदय विकार Heart attack			घटसर्प Diphtheria			पोलिओ Polio			District (2)
		ग्रामीण Rural (30)	नागरी Urban (31)	एकूण Total (32)	ग्रामीण Rural (33)	नागरी Urban (34)	एकूण Total (35)	ग्रामीण Rural (36)	नागरी Urban (37)	एकूण Total (38)	ग्रामीण Rural (39)	नागरी Urban (40)	एकूण Total (41)	ग्रामीण Rural (42)	नागरी Urban (43)	एकूण Total (44)	
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	551	551	-	13,642	13,642	-	1	1	-	12	12	Brihan Mumbai
2	ठाणे	-	20	20	33	51	84	272	2,310	2,582	1	2	3	1	-	1	Thane
3	रायगड	1	-	1	7	5	12	145	183	328	-	-	-	-	-	-	Raigad
4	रत्नागिरी	1	-	1	9	1	10	423	175	598	-	-	-	-	1	1	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	5	2	7	6	5	11	472	163	635	1	-	1	-	1	1	Sindhudrg
6	नाशिक	2	8	10	33	112	145	494	767	1281	-	-	-	3	4	7	Nashik
7	धुळे	3	-	3	42	10	52	253	313	566	-	1	1	3	-	3	Dhule
8	जळगाव	1	1	2	25	8	33	373	331	704	2	1	3	4	2	6	Jalgaon
9	अहमदनगर	5	2	7	29	10	39	383	490	873	-	-	-	2	-	2	Ahmednagar
10	पुणे	1	3	4	19	62	81	285	3,325	3,610	-	1	1	1	2	3	Pune
11	सातारा	18	-	18	20	9	29	802	378	1,180	-	-	-	2	-	2	Satara
12	सांगली	1	1	2	25	8	33	460	462	922	1	-	1	2	-	2	Sangli
13	सोलापूर	-	1	1	11	7	18	246	440	686	3	3	6	1	-	1	Solapur
14	कोल्हापूर	-	2	2	11	27	38	770	705	1,475	-	-	-	4	1	5	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	1	1	2	4	6	77	460	537	-	-	-	1	-	1	Aurangabad
16	जालना	2	1	3	2	2	4	29	117	145	1	-	1	-	-	-	Jalna
17	परभणी	-	-	-	7	3	10	46	172	218	1	1	2	-	-	-	Parbhani
18	बीड	-	-	-	3	1	4	57	358	415	1	-	1	1	-	1	Beed
19	नांदेड	1	-	1	6	-	6	58	512	570	2	-	2	1	-	1	Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	7	-	7	53	45	128	1	-	1	1	-	1	Osmanabad
21	लातूर	1	1	2	9	1	10	66	44	110	-	-	-	2	-	2	Latur
22	बुलढाणा	2	2	4	38	17	50	127	165	292	1	-	1	2	-	2	Buldhana
23	अकोला	1	1	2	32	18	50	178	424	602	-	-	-	-	2	2	Akola
24	अमरावती	-	1	1	73	15	88	170	396	566	2	1	3	3	1	4	Amravati
25	यवतमाळ	1	6	7	18	7	25	100	155	255	3	-	3	3	1	4	Yavatmal
26	वर्धा	1	1	2	7	4	11	54	135	189	-	-	-	3	-	3	Wardha
27	नागपूर	1	9	10	14	12	26	98	965	1,063	-	-	-	2	2	4	Nagpur
28	भंडारा	1	1	2	46	3	49	283	611	894	4	-	4	4	1	5	Bhandara
29	चंद्रपूर	1	-	1	26	8	34	222	282	504	5	-	5	3	-	3	Chandrapur
30	गडचिरोली	-	-	-	13	-	13	46	24	70	2	-	2	-	-	-	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		50	64	114	568	961	1,529	7,071	28,569	35,640	31	11	42	49	30	79	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 3.8 (A) - Contd.

अनु क्रमांक	जिल्हा	कुष्ठरोग Leprosy			कर्करोग Cancer			घजुरगत Tetanus			जारीक Jaundice			District
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	7	7	-	2,712	2,712	-	19	19	-	20	20	Brihan Mumbai
2	ठाणे	7	7	14	107	249	356	7	1	8	41	92	133	Thane
3	रायगड	-	-	-	45	32	77	1	3	4	15	8	23	Raigad
4	रत्नागिरी	1	-	1	111	8	129	2	1	3	32	3	35	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	1	-	1	177	14	191	1	-	1	48	3	51	Sindhudrg
6	नाशिक	7	5	12	225	206	431	15	15	30	52	76	128	Nashik
7	धुळे	4	-	4	140	112	252	6	9	15	32	12	44	Dhule
8	जळगाव	2	2	4	227	129	356	4	7	11	40	29	69	Jalgaon
9	अहमदनगर	2	1	3	222	77	299	6	10	16	34	26	60	Ahmednagar
10	पुणे	11	2	13	180	318	498	1	6	7	17	31	48	Pune
11	सातारा	5	1	5	357	50	407	2	3	5	34	14	48	Satara
12	सांगली	5	3	8	302	107	409	-	16	16	38	52	90	Sangli
13	सोलापूर	7	8	15	233	144	377	4	3	7	76	29	105	Solapur
14	कोल्हापूर	6	4	10	377	181	558	3	7	10	33	55	88	Kolhapur
15	औरंगाबाद	5	-	5	70	99	169	-	1	1	8	8	16	Aurangabad
16	जालना	-	-	-	31	35	66	5	6	11	2	9	11	Jalna
17	परभणी	3	-	3	50	50	100	3	4	7	4	6	10	Parbhani
18	बीड	5	-	5	91	45	136	1	1	2	4	3	7	Beed
19	नांदेड	5	-	5	75	49	124	8	5	13	11	11	22	Nanded
20	उस्मानाबाद	9	3	12	92	23	115	-	1	1	13	3	16	Osmanabad
21	लातूर	4	1	5	98	27	125	4	-	4	15	9	24	Latur
22	बुलढाणा	5	-	5	129	69	198	5	3	8	8	7	15	Buldhana
23	अकोला	2	2	4	210	129	339	5	18	23	8	12	20	Akola
24	अमरावती	10	2	12	168	168	336	12	16	28	8	24	32	Amravati
25	यवतनाळ	5	1	6	152	54	206	13	4	17	18	9	27	Yavatmal
26	वर्धा	4	1	5	50	54	104	6	-	6	4	4	8	Wardha
27	नागपूर	4	2	6	54	265	319	3	4	7	1	91	92	Nagpur
28	भंडारा	8	-	8	136	57	193	6	3	9	14	13	27	Bhandara
29	चंद्रपूर	6	-	6	107	41	148	16	8	24	30	22	52	Chandrapur
30	गडचिरोली	3	-	3	31	4	35	1	-	1	4	-	4	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज	136	51	187	4,247	5,518	9,765	140	174	314	644	681	1,325	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No.3.8 (A) – Contd.

अ. क्र. S. No. (1)	जिल्हा (2)	दुखापतीचा तपशील / Details of Injuries															District (2)
		आलस			आत्महत्या			बाजबे			दुडबे			अन्नामधील विषबाधेव्यतिरिक्त इतर विषबाधा			
		Rabies	Suicide		Accidental Burns			Drowning			Accidental poisoning Other than food poisoning						
ग्रामीण Rural (57)	नागरी Urban (58)	एकूण Total (59)	ग्रामीण Rural (60)	नागरी Urban (61)	एकूण Total (62)	ग्रामीण Rural (63)	नागरी Urban (64)	एकूण Total (65)	ग्रामीण Rural (66)	नागरी Urban (67)	एकूण Total (68)	ग्रामीण Rural (69)	नागरी Urban (70)	एकूण Total (71)			
1	बृहन्मुंबई	-	39	39	-	236	236	-	2,712	2,712	-	367	367	-	22	22	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3	-	3	47	92	139	18	344	362	53	68	121	-	14	14	Thane
3	रायगड	2	-	2	12	3	15	11	42	53	23	5	28	3	14	17	Raigad
4	रत्नागिरी	2	-	2	19	2	21	23	62	85	72	5	77	2	1	3	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	2	-	2	31	9	40	11	21	32	45	8	53	5	2	7	Sindhudrg
6	नाशिक	14	8	22	40	55	95	52	301	353	77	42	119	8	23	31	Nashik
7	धुळे	4	5	9	37	11	48	21	39	60	15	6	21	12	44	56	Dhule
8	जळगाव	8	2	10	44	39	83	36	188	224	43	28	71	22	7	29	Jalgaon
9	अहमदनगर	7	11	18	93	22	115	102	218	320	163	24	187	8	8	16	Ahmednagar
10	पुणे	6	21	27	55	122	177	47	977	1,024	125	105	230	4	12	16	Pune
11	सातारा	3	2	5	104	31	135	149	155	304	144	13	157	31	35	66	Satara
12	सांगली	-	14	14	104	43	147	31	130	161	118	25	143	3	29	32	Sangli
13	सोलापूर	9	1	10	70	46	116	30	66	96	109	12	121	6	8	14	Solapur
14	कोल्हापूर	1	7	8	51	39	90	18	159	177	70	43	113	7	32	39	Kolhapur
15	औरंगाबाद	4	1	5	39	14	53	23	111	134	36	4	40	7	3	10	Aurangabad
16	जालना	-	-	-	25	3	28	15	69	84	32	2	34	10	5	15	Jalna
17	परभणी	1	2	3	33	11	44	20	121	146	41	8	49	5	11	16	Parbhani
18	बीड	3	-	3	36	9	45	30	16	46	51	3	54	3	-	3	Beed
19	नांदेड	-	3	3	57	6	63	15	30	45	46	1	47	4	10	14	Nanded
20	उस्मानाबाद	2	-	2	50	4	54	21	69	90	60	7	67	6	8	14	Osmanabad
21	लातूर	5	3	8	51	18	69	18	35	53	73	2	75	13	8	21	Latur
22	बुलढाणा	2	1	3	68	25	93	26	84	110	62	11	73	13	22	35	Buldhana
23	अकोला	1	1	2	55	16	71	22	223	245	73	8	81	1	27	28	Akola
24	अमरावती	8	10	18	113	34	147	54	300	354	81	22	103	21	73	94	Amravati
25	यवतमाळ	5	6	11	118	30	148	45	185	230	84	19	103	15	38	53	Yavatmal
26	वर्धा	3	2	5	92	15	107	18	50	68	86	34	120	19	13	32	Wardha
27	नागपूर	6	8	14	48	50	98	36	331	367	89	39	128	2	22	24	Nagpur
28	भंडारा	9	4	13	38	4	42	25	47	72	112	5	117	2	5	7	Bhandara
29	चंद्रपूर	5	2	7	65	36	101	39	111	150	71	15	86	6	3	9	Chandrapur
30	गडचिरोली	10	-	10	25	1	26	11	2	13	48	2	50	6	1	7	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	125	153	278	1,620	1,026	2,646	967	7,198	8,165	2,102	933	3,035	244	500	744	Maharashtra State

सक्ता क्रमांक / TABLE No. 3.8 (A) - Contd.

अनु. क्रमांक	जिल्हा	दुखापतीचा तपशील / Details of injuries											District	
		घातुकीचे अपघात			इतर वर्गीकरण न केलेले अपघात			हत्या			सर्पदंश			
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण
(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)	(83)	(2)		
1	बृहन्मुंबई	-	325	325	-	1,703	1,703	-	-	-	-	-	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	108	91	199	135	352	487	5	4	9	75	8	33	Thane
3	रायगड	32	8	40	106	89	195	5	2	7	16	5	21	Raigad
4	रत्नागिरी	19	-	19	63	46	109	6	-	6	22	14	36	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	29	-	29	37	4	41	5	-	5	18	2	20	Sindhudrg
6	नाशिक	84	45	129	155	235	390	2	8	10	85	11	96	Nashik
7	धुळे	37	5	42	60	186	246	9	3	12	70	7	77	Dhule
8	जळगाव	35	68	103	118	123	241	4	6	10	62	9	71	Jalgaon
9	अहमदनगर	64	23	87	169	188	357	8	-	8	34	13	47	Ahmednagar
10	पुणे	76	66	142	290	1,000	1,290	9	16	25	36	11	47	Pune
11	सातारा	37	1	38	323	78	401	14	6	20	25	3	28	Satara
12	सांगली	37	17	54	82	134	216	29	9	38	29	7	36	Sangli
13	सोलापूर	47	9	56	148	77	225	17	6	23	43	15	58	Solapur
14	कोल्हापूर	14	2	16	98	113	211	8	3	11	15	6	21	Kolhapur
15	औरंगाबाद	8	-	8	114	145	259	4	1	5	38	1	39	Aurangabad
16	जालना	6	3	9	60	12	72	-	-	-	18	7	25	Jalna
17	परभणी	8	5	13	81	47	128	4	3	7	25	10	35	Parbhani
18	बीड	15	3	18	103	26	129	4	1	5	21	3	24	Beed
19	नांदेड	18	1	19	64	38	102	5	2	7	43	9	52	Nanded
20	उस्मानाबाद	22	1	23	82	31	113	3	2	5	25	11	36	Osmanabad
21	लातूर	6	1	7	125	33	158	11	1	12	38	7	45	Latur
22	बुलढाणा	19	21	40	100	20	120	4	-	4	46	12	58	Buldhana
23	अकोला	9	10	19	118	93	211	5	2	7	32	15	47	Akola
24	अमरावती	24	5	29	140	111	251	9	10	19	42	20	62	Amravati
25	यवतमाळ	9	3	12	108	53	161	9	1	10	61	22	83	Yavatmal
26	वर्धा	13	17	30	73	41	114	10	10	20	31	3	34	Wardha
27	नागपूर	47	61	108	174	243	417	6	46	52	53	10	63	Nagpur
28	भंडारा	52	4	56	81	23	104	22	3	25	39	1	40	Bhandara
29	चंद्रपूर	16	17	33	106	93	199	20	3	23	24	8	32	Chandrapur
30	गडचिरोली	5	-	5	35	4	39	3	-	3	31	2	33	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	896	812	1,708	3,348	5,341	8,689	240	148	388	1,097	252	1,349	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No.3.8 (A)—Contd.

अनुक्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	रानटी जनावरे Wild beasts			सापाय्दिरिक्त इतर विषारी प्राणी वंश Other than snake bites			एकूण दुखापती Total injuries			शुभ्रमेह Diabetes			District (2)
		ग्रामीण Rural (84)	नागरी Urban (85)	एकूण Total (86)	ग्रामीण Rural (87)	नागरी Urban (88)	एकूण Total (89)	ग्रामीण Rural (90)	नागरी Urban (91)	एकूण Total (92)	ग्रामीण Rural (93)	नागरी Urban (94)	एकूण Total (95)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	5,365	5,365	—	1,576	1,576	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1	—	1	6	6	12	448	979	1,427	22	103	125	Thane
3	रायगड	1	—	1	3	—	3	212	168	380	5	15	20	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	1	2	3	227	132	259	16	19	35	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	1	1	181	47	228	33	14	47	Sindhudurg
6	नाशिक	1	—	1	—	—	—	504	720	1,224	24	63	87	Nashik
7	धुळे	—	—	—	2	—	2	263	301	564	14	28	42	Dhule
8	जळगाव	7	—	7	—	—	—	371	466	839	27	38	65	Jalgaon
9	अहमदनगर	—	—	—	2	—	2	643	436	1,139	18	55	73	Ahmednagar
10	पुणे	1	—	1	1	—	1	644	2,309	2,953	20	135	155	Pune
11	सातारा	—	—	—	3	1	4	830	323	1,153	55	38	93	Satara
12	सांगली	—	—	—	1	—	1	434	394	828	37	99	136	Sangli
13	सोलापूर	—	—	—	—	1	1	470	240	710	26	30	56	Solapur
14	कोल्हापूर	—	—	—	—	—	—	281	397	678	36	101	137	Kolhapur
15	औरंगाबाद	—	—	—	—	—	—	269	279	548	1	16	17	Aurangabad
16	जालना	—	—	—	—	—	—	166	101	267	1	3	4	Jalna
17	परभणी	—	—	—	—	—	—	217	218	433	2	6	8	Parbhani
18	बीड	—	—	—	—	—	—	263	61	324	5	10	15	Beed
19	नांदेड	—	—	—	—	—	—	252	97	349	3	3	6	Nanded
20	उस्मानाबाद	—	—	—	1	—	1	270	133	403	—	3	3	Osmanabad
21	लातूर	—	—	—	—	1	1	335	106	441	2	4	6	Latur
22	युलढाणा	—	—	—	—	—	—	338	195	533	7	3	10	Euldhana
23	अकोला	—	—	—	—	—	—	315	394	709	1	17	18	Akola
24	अमरावती	—	—	—	1	3	4	485	578	1,063	21	39	60	Amravati
25	यवतमाळ	—	—	—	—	—	—	449	351	800	12	6	18	Yavatmal
26	वर्धा	—	—	—	—	—	—	342	183	525	3	2	5	Wardha
27	नागपूर	—	—	—	—	—	—	455	802	1,257	6	200	206	Nagpur
28	भंडारा	—	—	—	—	—	—	371	92	463	15	6	21	Bhandara
29	चंद्रपूर	1	—	1	—	1	1	348	287	635	32	11	43	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	—	1	1	164	13	177	2	4	6	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		12	—	12	21	17	38	10,547	16,227	26,774	446	2,647	3,093	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No.3.8 (A)—Contd.

अनुक्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	रक्त क्षय Anaemia			मेंदूचा ज्वर Meningitis			पक्षघात Paralysis			दमा Asthama			District (2)
		ग्रामीण Rural (96)	नागरी Urban (97)	एकूण Total (98)	ग्रामीण Rural (99)	नागरी Urban (100)	एकूण Total (101)	ग्रामीण Rural (102)	नागरी Urban (103)	एकूण Total (104)	ग्रामीण Rural (105)	नागरी Urban (106)	एकूण Total (107)	
1	बृहन्मुंबई	—	892	892	—	489	489	—	2,474	2,474	—	2,884	2,884	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	78	78	2	19	21	125	110	235	232	524	756	Thane
3	रायगड	3	6	9	2	4	6	20	23	43	28	25	53	Raigad
4	रत्नागिरी	1	3	4	—	3	3	224	37	261	269	28	297	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	5	7	12	—	4	4	200	28	228	405	32	437	Sindhudurg
6	नाशिक	1	32	33	15	11	26	223	88	311	690	215	905	Nashik
7	घुळे	3	7	10	8	—	8	141	48	189	455	118	573	Dhule
8	जळगाव	4	8	12	15	3	18	83	52	135	710	184	894	Jalgaon
9	अहमदनगर	7	103	110	2	31	33	87	78	165	281	96	377	Ahmednagar
10	पुणे	3	80	83	2	141	143	66	181	247	159	158	317	Pune
11	सातारा	—	48	48	6	16	22	136	36	172	387	63	450	Satara
12	सांगली	11	43	54	4	48	52	145	167	312	307	108	415	Sangli
13	सोलापूर	—	42	42	2	7	9	77	74	151	287	320	607	Solapur
14	कोल्हापूर	11	82	93	—	42	42	262	203	465	827	169	996	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	8	9	2	4	6	39	22	61	199	128	327	Aurangabad
16	जालना	2	10	12	1	5	6	9	27	36	90	19	109	Jalna
17	परभणी	—	17	17	4	3	7	21	30	51	109	90	199	Parbhani
18	बीड	—	12	12	3	10	13	32	30	62	145	52	197	Beed
19	नांदेड	—	7	7	1	3	4	36	26	62	132	37	169	Nanded
20	उस्मानाबाद	—	4	4	—	1	1	28	21	49	91	19	110	Osmanabad
21	लातूर	—	2	2	—	5	5	17	21	38	64	27	91	Latur
22	बुलढाणा	3	23	26	1	8	9	77	27	104	382	98	480	Buldhana
23	अकोला	—	6	6	5	7	12	47	81	128	213	217	430	Akola
24	अमरावती	16	53	69	4	22	26	78	166	244	316	230	546	Amravati
25	यवतमाळ	2	9	11	3	16	19	37	45	82	208	109	317	Yavatmal
26	वर्धा	10	11	21	1	—	1	26	42	68	206	91	297	Wardha
27	नागपूर	4	77	81	7	48	55	97	193	290	178	237	415	Nagpur
28	भंडारा	—	30	30	8	26	34	614	125	739	363	63	426	Bhandara
29	चंद्रपूर	13	25	38	7	3	10	184	76	260	270	65	335	Chandrapur
30	गडचिरोली	6	—	6	1	—	1	56	7	63	85	1	86	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		106	1,725	1,831	106	979	1,085	3,207	4,538	7,745	8,088	6,407	14,495	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No.3.8 (A)—Contd.

अनुक्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	पंथरीचे रोग Liver diseases			वार्धक्य Serulity			गरोदरपणातील रोग Complaints relating to pregnancy			अपरिपक्वता Pre-maturity			District (2)
		ग्रामीण Rural (108)	नागरी Urban (109)	एकूण Total (110)	ग्रामीण Rural (111)	नागरी Urban (112)	एकूण Total (113)	ग्रामीण Rural (114)	नागरी Urban (115)	एकूण Total (116)	ग्रामीण Rural (117)	नागरी Urban (118)	एकूण Total (119)	
1	बृहन्मंयई	—	1497	1497	—	3718	3718	—	14	14	—	2903	2903	Brihan Mumbai
2	ठाणे	30	129	159	2401	899	3300	22	16	38	39	154	193	Thane
3	रायगड	13	23	36	2386	359	2745	11	2	13	12	38	50	Raigad
4	रत्नागिरी	37	22	59	4481	333	4814	9	1	10	9	52	61	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	37	15	52	3023	87	3110	3	5	8	27	29	56	Sindhudurg
6	नाशिक	5	25	30	6596	2026	8622	56	24	80	122	190	312	Nashik
7	धुळे	6	31	37	4298	456	4754	35	2	37	53	5	58	Dhule
8	जळगाव	6	30	36	7011	2137	9148	25	12	37	124	6	130	Jalgaon
9	अहमदनगर	17	56	73	6233	942	7175	22	10	32	24	163	187	Ahmednagar
10	पुणे	34	177	211	5962	4174	10136	18	9	27	67	698	765	Pune
11	सातारा	62	33	95	5988	678	6666	10	8	18	103	84	187	Satara
12	सांगली	63	90	153	4841	917	5758	11	16	27	42	276	318	Sangli
13	सोलापूर	24	66	90	4642	1773	6415	35	9	44	73	190	263	Solapur
14	कोल्हापूर	15	116	131	5279	1666	6945	11	9	20	33	352	385	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	9	10	2601	716	3317	17	3	20	12	13	25	Aurangabad
16	जालना	1	8	9	980	145	1125	10	—	10	35	6	41	Jalna
17	परभणी	9	10	19	1762	262	2024	13	24	37	26	1	27	Parbhani
18	बीड	6	7	13	1852	278	2130	17	7	24	12	30	42	Beed
19	नांदेड	1	12	13	1782	323	2105	8	30	38	40	28	69	Nanded
20	उस्मानाबाद	7	3	10	1790	151	1941	9	—	9	29	8	37	Osmanabad
21	लातूर	4	3	7	1760	106	1866	8	1	9	17	5	22	Latur
22	बुलढाणा	1	14	15	3124	644	3768	24	2	26	113	99	212	Buldhana
23	अकोला	—	19	19	2245	580	2825	15	17	32	11	35	46	Akola
24	अमरावती	49	85	134	2781	1435	4216	20	28	48	108	334	442	Amravati
25	यवतमाळ	7	14	21	1467	264	1731	29	12	41	66	14	80	Yavatmal
26	वर्धा	2	6	8	1702	601	2303	6	2	8	58	10	68	Wardha
27	नागपूर	6	114	120	2293	2781	5074	19	37	56	39	84	123	Nagpur
28	भंडारा	1	10	11	4621	506	5127	40	4	44	78	52	130	Bhandara
29	चंद्रपूर	43	31	74	3125	507	3632	22	37	59	97	59	156	Chandrapur
30	गडचिरोली	2	—	2	1057	88	1145	20	—	20	76	—	76	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		489	2655	3144	98083	29552	127635	545	341	886	1545	5918	7463	Maharashtra State

सक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (A)—Contd.

अनुक्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	सर्व इतर कारणे All other causes			कारणे न सांगितलेले Causes not stated			एकूण मृत्यू Total deaths			District (2)
		ग्रामीण Rural (120)	नागरी Urban (121)	एकूण Total (122)	ग्रामीण Rural (123)	नागरी Urban (124)	एकूण Total (125)	ग्रामीण Rural (126)	नागरी Urban (127)	एकूण Total (128)	
1	बृहन्मुंबई	—	22254	22254	—	2075	2075	—	81922	81922	Brihan Mumbai
2	ठाणे	2785	4685	7470	497	1126	1623	8010	13484	21494	Thane
3	रायगड	2184	655	2839	409	64	473	5859	1876	7735	Raigad
4	रत्नागिरी	2602	468	3070	138	80	218	9171	1613	10784	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1265	268	1533	96	53	149	6642	910	7352	Sindhudurg
6	नाशिक	3681	3179	6860	554	352	906	14306	9902	24208	Nashik
7	धुळे	3359	1753	5112	365	23	388	10607	3802	14409	Dhule
8	जळगांव	4610	1383	5993	342	239	581	15073	5766	20839	Jalgaon
9	अहमदनगर	2479	1555	4034	483	266	749	11858	5199	17057	Ahmednagar
10	पुणे	2391	8270	10661	668	518	1186	11344	23861	35205	Pune
11	सातारा	2734	742	3476	338	89	427	13180	3177	16357	Satara
12	सांगली	1829	1887	3716	171	544	715	9408	6123	15531	Sangli
13	सोलापूर	2559	3269	5828	192	1254	1446	9671	8375	18046	Solapur
14	कोल्हापूर	2346	1509	3855	164	482	646	11025	7083	18108	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2232	1362	3594	441	547	988	6421	4076	10497	Aurangabad
16	जालना	1418	588	2006	215	64	279	3218	1289	4507	Jalna
17	परभणी	1838	1393	3231	423	240	663	4920	2816	7736	Parbhani
18	बीड	1220	553	1773	317	69	386	4437	1653	6090	Beed
19	नांदेड	1962	1099	3061	377	261	638	5231	2710	7941	Nanded
20	उस्मानाबाद	1714	375	2089	106	69	175	4603	1039	5642	Osmanabad
21	लातूर	2156	712	2868	72	31	103	5038	1259	6297	Latur
22	बुलढाणा	2631	989	3620	532	87	619	8246	3165	11411	Buldhana
23	अकोला	2061	1429	3490	365	242	607	6283	4288	10571	Akola
24	अमरावती	2305	837	3142	358	607	965	7930	6037	13967	Amravati
25	यवतमाळ	3159	1349	4508	116	127	243	6822	3099	9921	Yavatmal
26	वर्धा	1737	573	2310	1004	40	1044	5742	2029	7771	Wardha
27	नागपूर	2865	2720	5585	754	386	1140	7650	10620	18270	Nagpur
28	भंडारा	3272	869	4141	1742	140	1882	13103	2865	15968	Bhandara
29	चंद्रपूर	2393	1020	3413	444	196	640	8264	3177	11441	Chandrapur
30	गडचिरोली	1345	128	1473	307	13	320	3736	306	4042	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		69132	67873	137005	11990	10284	22274	237598	223521	461119	Maharashtra State

3. जीवनाविषयक माहिती/VITAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)

प्रमुख कारणानुसार मृत्यूंची संख्या/Number of Deaths by Principal Causes
(1936-97)

अनुक्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	टिफॉयड Typhoid			गांवर Measles			शीलपेवर Influenza			इतर ताप Other Fever			District (2)
		ग्रामीण Rural (3)	नागरी Urban (4)	एकूण Total (5)	ग्रामीण Rural (6)	नागरी Urban (7)	एकूण Total (8)	ग्रामीण Rural (9)	नागरी Urban (10)	एकूण Total (11)	ग्रामीण Rural (12)	नागरी Urban (13)	एकूण Total (14)	
1	बुध्दुर्वा	—	3	3	—	3	3	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1	4	5	2	2	4	—	—	—	160	166	326	Thane
3	रायगड	1	2	3	2	—	2	—	—	—	53	32	85	Raigad
4	रत्नागिरी	3	1	4	1	—	1	—	—	—	132	12	144	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	—	1	—	—	—	—	—	—	92	2	94	Sindhudurg
6	नाशिक	3	11	19	9	23	32	—	—	—	200	392	592	Nashik
7	धुळे	5	8	13	5	—	5	1	—	1	355	40	395	Dhule
8	जळगाव	21	8	29	5	4	9	—	—	—	293	64	357	Jalgaon
9	अहमदनगर	3	1	4	1	—	1	—	—	—	50	32	82	Ahmednagar
10	पुणे	3	1	4	—	1	1	—	—	—	42	42	84	Pune
11	सातारा	2	1	3	—	—	—	—	—	—	66	9	75	Satara
12	सांगली	8	5	13	1	3	4	—	—	—	104	16	120	Sangli
13	सातारापूर	4	9	13	5	5	8	—	1	1	40	24	64	Solapur
14	कोल्हापूर	16	14	30	—	—	—	—	—	—	133	46	159	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3	—	3	4	1	5	—	—	—	29	12	41	Aurangabad
16	जालना	2	—	2	6	—	6	—	—	—	33	3	36	Jalna
17	परभणी	9	13	22	4	—	4	1	—	1	65	25	90	Parbhani
18	बीड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	10	43	Beed
19	नांदेड	4	3	7	5	2	7	—	—	—	72	20	92	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	1	2	1	—	1	—	—	—	41	4	45	Osmanabad
21	लातूर	7	—	7	—	—	—	—	—	—	48	6	54	Latur
22	बुलडाणा	8	10	18	1	—	1	—	—	—	173	246	419	Buldhana
23	अकोला	5	46	51	2	—	2	—	—	—	146	36	182	Akola
24	अमरावती	13	9	22	—	—	—	—	—	—	273	74	347	Amravati
25	यवतमाळ	25	10	35	—	—	—	—	—	—	314	44	358	Yavatmal
26	वर्धा	16	9	25	—	1	1	—	—	—	116	12	128	Wardha
27	नागपूर	10	6	16	—	1	1	—	—	—	156	213	369	Nagpur
28	भंडारा	47	2	49	1	—	1	—	—	—	828	40	868	Bhandara
29	चंद्रपूर	21	21	4	—	—	—	—	—	—	210	40	250	Chandrapur
30	गडचिरोली	2	—	2	1	—	1	—	—	—	206	—	206	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		249	198	447	56	47	103	2	1	3	4,445	1,662	6,107	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-Contd.

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	फुफुस दाह Pneumonia			क्षय Tuberculosis			डांग्या खोकला Whooping-cough			हगवण Gastro			पटकी Cholera			District	
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total		
(1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	...	5,305	5,305	-	10,033	10,033	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	...	25	193	218	177	854	1,031	-	-	-	8	43	51	-	-	Thane	
3	रायगड	...	6	13	19	63	88	151	-	-	-	-	1	1	-	-	Raigad	
4	रत्नागिरी	...	11	7	18	181	59	240	-	1	1	-	-	-	-	-	Ratnagiri	
5	सिंधुदुर्ग	...	5	15	20	120	42	162	-	-	-	3	3	-	-	-	Sindhudurg	
6	नाशिक	...	55	120	175	195	340	535	-	-	-	4	6	10	-	-	Nasik	
7	धुळे	...	21	29	50	350	197	547	-	-	-	2	5	7	1	-	Dhule	
8	जळगांव	...	29	6	35	225	169	394	1	-	1	5	5	10	-	-	Jalgaon	
9	अहमदनगर	...	21	122	143	157	188	345	-	-	-	2	39	41	-	-	Ahmednagar	
10	पुणे	...	14	435	449	73	561	634	-	-	-	2	36	38	-	-	Pune	
11	सातारा	...	135	53	188	205	141	346	-	-	-	-	8	8	-	-	Satara	
12	सांगली	...	16	258	274	162	319	481	2	-	2	-	33	33	1	-	Sangli	
13	सोलापूर	...	6	40	46	120	214	334	-	1	1	-	14	14	1	1	Solapur	
14	कोल्हापूर	...	21	163	184	179	463	642	-	-	-	3	19	22	-	-	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	...	17	1	18	50	57	107	-	-	-	5	3	8	3	-	Aurangabad	
16	जालना	...	7	17	24	24	44	68	-	-	-	2	-	2	-	-	Jalna	
17	परभणी	...	6	7	13	72	50	122	-	-	-	3	1	4	2	1	Parbhani	
18	बीड	...	4	12	16	29	45	74	-	-	-	-	1	1	-	-	Beed	
19	नांदेड	...	2	7	9	80	72	152	-	-	-	8	4	7	-	1	Nanded	
20	उस्मानाबाद	...	2	5	7	33	15	48	-	-	-	1	-	1	-	-	Osmanabad	
21	लातूर	...	7	5	12	37	44	81	-	-	-	1	-	1	-	-	Latur	
22	बुलढाणा	...	8	101	109	136	220	356	-	-	-	2	5	7	1	-	Buldhana	
23	अकोला	...	11	24	35	105	208	313	-	-	-	1	8	9	1	6	Akola	
24	अमरावती	...	37	105	142	137	310	447	-	-	-	1	2	3	2	-	Amravati	
25	यवतमाळ	...	20	22	42	106	98	204	-	-	-	2	2	4	-	-	Yavatmal	
26	वर्धा	...	20	11	31	56	41	91	-	-	-	1	3	4	-	-	Wardha	
27	नागपूर	...	10	103	113	49	359	408	-	-	-	1	13	14	-	-	Nagpur	
28	भंडारा	...	60	26	86	219	125	344	-	-	-	5	10	15	1	-	Bhandara	
29	चंद्रपूर	...	16	18	34	94	140	234	-	-	-	5	1	6	4	-	Chandrapur	
30	गडचिरोली	...	12	1	13	58	10	48	-	-	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		...	1,604	7,224	7,828	3,486	15,506	18,992	3	2	5	59	265	324	17	9	26	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd

अ क्र. Sr. No.	जिल्हा	आमाश्व Dysentery			अतिसार Diarrhoea			हृदय विकार Heart Attack			घटसर्प Diphtheria			पोलिओ Polio			District (2)
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
		(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	
1	बृहन्मुंबई	-	28	28	-	638	638	-	1.6951	1.6951	-	5	5	-	1	1	Brihan Mumbai
2	ठाणे	10	13	23	36	69	105	280	2.738	3.018	-	-	-	-	2	2	Thane
3	रायगड	2	-	2	25	5	30	167	185	352	-	-	-	1	-	1	Raigad
4	रत्नागिरी	4	2	6	14	3	17	471	118	589	-	-	-	1	-	1	Ratnagiri
5	सिधुदुर्ग	2	1	3	8	4	12	477	190	667	-	-	-	-	-	-	Sindhudurg
6	नाशिक	13	1	14	43	116	159	513	860	1373	1	-	1	1	10	11	Nasik
7	धुळे	2	1	3	45	7	52	252	282	534	-	-	-	3	-	3	Dhule
8	जळगाव	4	-	4	28	26	54	395	325	720	-	1	1	1	2	3	Jalgaon
9	अहमदनगर	12	2	14	23	22	45	413	562	975	2	-	2	2	-	2	Ahmednagar
10	पुणे	3	6	9	11	40	51	289	4.347	4.636	-	1	1	1	1	2	Pune
11	सातारा	12	1	13	21	9	30	720	402	1.122	-	-	-	-	-	-	Satara
12	सांगली	-	5	5	29	18	47	450	506	956	-	1	1	3	-	3	Sangli
13	सोलापूर	-	-	-	6-	5	11	266	496	762	2	1	3	2	-	2	Solapur
14	कोल्हापूर	2	4	6	25	22	47	660	855	1315	-	4	4	2	2	4	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	-	-	14	3	17	63	206	269	-	-	-	-	-	-	Aurangabad
16	जालना	1	-	1	3	1	4	24	147	171	-	-	-	2	-	2	Jalna
17	परभणी	-	1	1	6	2	8	58	177	235	1	-	1	-	1	1	Parbhani
18	बीड	1	1	2	9	2	11	48	248	296	1	-	1	1	-	1	Beed
19	नांदेड	1	1	2	12	1	13	50	455	505	1	-	1	-	-	-	Nanded
20	उस्मानाबाद	2	-	2	8	-	8	46	42	88	-	-	-	-	-	-	Osmanabad
21	लातूर	-	-	-	8	-	8	51	82	133	-	-	-	1	-	1	Latur
22	बुलढाणा	2	2	4	16	11	27	113	154	267	1	-	1	2	-	2	Buldhana
23	अकोला	2	2	4	27	17	44	153	502	655	-	-	-	2	-	2	Akola
24	अमरावती	7	1	8	97	31	128	138	454	592	3	1	4	2	-	2	Amravati
25	यवतमाळ	3	-	3	35	11	46	100	185	285	-	-	-	-	-	-	Yavatmal
26	वर्धा	1	-	1	13	3	16	78	131	209	1	-	1	1	-	1	Wardha
27	नागपूर	1	6	7	11	14	25	105	1.008	1.113	-	-	-	-	8	8	Nagpur
28	भंडारा	-	1	1	32	7	39	283	706	989	-	-	-	6	1	7	Bhandara
29	चंद्रपूर	-	-	-	19	16	35	121	500	621	4	-	4	2	-	2	Chandrapur
30	गडचिरोली	-	-	-	12	1	13	46	12	58	2	-	2	2	-	2	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		87	79	166	636	1.104	1.740	6.810	33.636	40.446	19	14	33	38	28	66	Maharashtra State

(R-3) 219-25

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd

अ क्र Sr No.	जिल्हा	कुष्ठरोग Leprosy			कर्करोग Cancer			धनुर्वीर Tetanus			कादीज Jaundice			District
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(45)	(46)	(47)	(48) ¹	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	4	4	-	2.853	2.853	-	22	22	-	70	70	Brihan Mumbai
2	ठाणे	5	2	7	111	347	458	10	5	15	40	112	152	Thane
3	रायगड	-	-	-	34	25	59	-	2	2	15	4	19	Raigad
4	रत्नागिरी	3	1	4	140	17	157	2	2	4	39	7	46	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	145	26	171	-	-	-	39	8	47	Sindhudurg
6	नाशिक	10	5	15	208	188	396	9	9	18	61	76	137	Nasik
7	धुळे	10	2	12	168	91	259	9	15	24	31	20	51	Dhule
8	जळगाव	15	2	17	260	137	397	2	1	3	44	28	72	Jalgaon
9	अहमदनगर	2	2	4	222	93	315	4	7	11	40	39	79	Ahmednagar
10	पुणे	27	1	28	148	329	477	1	-	1	34	19	53	Pune
11	सातारा	10	-	10	228	27	255	4	1	5	34	18	52	Satara
12	सांगली	8	2	10	260	117	377	4	5	9	26	50	76	Sangli
13	सोलापूर	12	6	18	210	140	350	5	6	11	52	41	93	Solapur
14	कोल्हापूर	6	2	8	409	206	615	4	4	8	33	58	93	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	-	-	41	63	104	-	2	2	11	4	15	Aurangabad
16	जालना	3	-	3	28	37	65	1	1	2	3	7	10	Jalna
17	परभणी	4	1	5	53	64	117	12	6	18	10	10	20	Parbhani
18	बीड	2	-	2	33	32	65	2	3	5	1	2	3	Beed
19	नांदेड	1	-	1	62	51	113	7	6	13	10	8	18	Nanded
20	उस्मानाबाद	7	1	8	60	17	77	4	-	4	10	3	13	Osmanabad
21	लातूर	4	-	4	78	41	119	5	3	8	18	5	23	Latur
22	बुलढाणा	-	-	-	122	72	194	3	9	12	11	7	18	Buldhana
23	अकोला	3	4	7	158	160	318	8	14	22	8	14	22	Akola
24	अमरावती	13	7	20	186	165	351	6	8	14	15	28	43	Amravati
25	यवतमाळ	4	3	7	86	79	165	5	5	10	14	10	24	Yavatmal
26	वर्धा	3	1	4	46	47	93	1	3	4	5	9	14	Wardha
27	नागपूर	2	-	2	57	262	319	1	5	5	4	19	23	Nagpur
28	भंडारा	3	-	3	145	68	213	10	11	21	20	13	33	Bhandara
29	चंद्रपूर	3	1	4	61	62	123	5	6	11	19	14	33	Chandrapur
30	गडचिरोली	3	1	4	35	-	35	2	-	2	2	-	2	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		163	48	211	3.794	5.816	9.610	125	161	286	651	703	1.354	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd

अ क्र Sr No.	जिल्हा	दुखापतीचा तपशील/ details of Injuries															District (2)	
		आलर्क			आत्महत्या			भजने			बुडणे			अश्रामदील विषबाधेव्यतिरिक्त इतर विषबाधा				
		Rabies			Suicide			Accidental Burns			Drowning			Accidental Poisoning other than Food Poisoning				
ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(57)	(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(64)	(65)	(66)	(67)	(68)	(69)	(70)	(71)	(71)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	32	32	-	388	388	-	2,323	2,323	-	1,572	1,572	-	10	10	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	6	1	7	43	88	131	31	300	331	58	72	130	4	17	21	Thane	
3	रायगड	-	1	1	11	8	19	14	42	56	45	18	63	-	17	17	Raigad	
4	रत्नागिरी	1	-	1	16	4	20	11	43	54	57	2	59	2	-	2	Ratnagiri	
5	सिधुदुर्गा	2	-	2	13	3	16	10	12	22	42	9	51	4	1	5	Sindhudurg	
6	नाशिक	11	2	13	34	78	112	46	318	364	62	42	104	26	11	37	Nasik	
7	धुळे	1	9	10	40	8	48	27	204	231	19	5	34	9	29	38	Dhule	
8	जळगाव	11	3	14	36	42	78	19	168	187	39	26	65	23	17	40	Jalgaon	
9	अहमदनगर	2	13	15	92	25	117	89	203	292	183	18	201	18	10	34	Ahmednagar	
10	पुणे	2	19	21	41	133	174	31	936	967	100	107	207	3	15	18	Pune	
11	सातारा	2	7	9	91	25	116	99	155	254	121	23	144	35	36	71	Satara	
12	सांगली	4	23	27	133	58	191	30	157	187	140	34	174	3	21	24	Sangli	
13	सोलापूर	10	4	14	73	27	100	30	87	117	89	16	105	7	6	13	Solapur	
14	कोल्हापूर	4	5	9	47	32	79	18	110	128	58	31	89	-	12	12	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	1	-	1	23	2	25	26	54	80	32	1	34	5	3	8	Aurangabad	
16	जालना	-	-	-	31	4	35	11	51	62	12	-	12	8	14	22	Jalna	
17	परभणी	1	1	2	23	8	31	16	91	107	35	11	46	5	15	20	Parbhani	
18	बीड	4	-	4	13	3	16	15	8	23	21	7	28	6	5	11	Beed	
19	नांदेड	3	1	4	53	7	60	15	84	97	51	5	56	4	49	53	Nanded	
20	उस्मानाबाद	1	1	2	41	6	47	23	54	77	65	3	68	6	-	6	Osmanabad	
21	लातूर	6	-	6	50	15	65	28	36	64	55	2	57	4	13	17	Latur	
22	बुलढाणा	4	2	6	43	19	62	10	59	69	54	4	58	7	16	23	Buldhana	
23	अकोला	8	1	9	75	20	95	25	200	225	33	10	43	4	42	46	Akola	
24	अमरावती	6	14	20	90	37	127	40	325	365	54	23	77	19	92	111	Amravati	
25	यवतमाळ	5	4	9	95	25	120	34	197	231	75	12	87	11	9	20	Yavatmal	
26	वर्धा	2	2	4	78	31	109	36	37	73	77	20	97	21	20	41	Wardha	
27	नागपूर	4	5	9	51	52	103	33	368	401	72	38	110	10	10	20	Nagpur	
28	भंडारा	7	1	8	35	3	38	15	42	57	108	12	120	7	3	10	Bhandara	
29	चंद्रपूर	2	3	5	22	47	69	13	128	141	43	18	61	2	2	10	Chandrapur	
30	गडचिरोली	3	-	3	17	-	17	15	3	18	41	1	42	3	2	5	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		113	154	267	1,410	1,198	2,608	810	6,995	7,603	1,841	2,143	3,984	256	503	759	Maharashtra State	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd

		दुखापतीचा तपशील / details of Injuries												District
		वाहतुकीचे अपघात			इतर वर्गीकरण न केलेले अपघात			मनुष्यवध			सर्प दंश			
		Traffic Accidents			Other Accidents elsewhere not classified			Homicide			Snake Bite			
अ. क्र Sr. No.	जिल्हा	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)	(83)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	475	475	-	1.122	1.122	-	9	9	-	2	2	Brihan Mumbai
2	ठाणे	74	124	198	165	379	564	10	9	19	61	23	84	Thane
3	रायगड	28	4	32	117	61	178	4	-	4	26	8	34	Raigad
4	रत्नागिरी	26	4	30	65	32	97	2	-	2	13	2	15	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	6	1	7	34	15	49	3	-	3	6	2	8	Sindhudurg
6	नाशिक	105	40	145	169	277	446	4	6	10	82	10	92	Nasik
7	धुळे	45	17	62	87	76	163	15	-	15	54	5	59	Dhule
8	जळगांव	15	57	72	108	19	227	9	9	18	42	11	53	Jalgaon
9	अहमदनगर	49	14	63	186	187	373	6	1	7	37	7	44	Ahmednagar
10	पुणे	53	62	115	317	1083	1400	5	12	17	18	9	27	Pune
11	सातारा	18	-	18	271	79	350	15	4	19	13	4	17	Satara
12	सांगली	63	10	73	105	99	204	13	4	17	20	4	24	Sangli
13	सोलापूर	58	7	65	173	104	277	22	1	23	48	8	56	Solapur
14	कोल्हापूर	21	-	21	96	85	181	21	8	29	13	4	17	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3	-	3	94	96	190	1	-	1	21	4	25	Aurangabad
16	जालना	2	2	4	38	25	63	-	-	-	14	7	21	Jalna
17	परभणी	9	7	16	83	42	125	6	1	7	35	4	39	Parbhani
18	बीड	8	3	11	59	38	97	6	1	7	13	3	16	Beed
19	नांदेड	10	9	19	92	86	178	5	-	5	62	32	94	Nanded
20	उस्मानाबाद	18	2	20	84	37	121	1	-	1	24	2	26	Osmanabad
21	लातूर	19	3	22	144	28	192	2	1	3	31	10	41	Latur
22	बुलढाणा	19	19	38	62	49	111	7	5	12	22	11	33	Buldhana
23	अकोला	3	4	7	96	95	191	4	1	5	32	5	37	Akola
24	अमरावती	17	5	22	133	95	228	8	2	10	40	17	57	Amravati
25	यवतमाळ	28	3	31	126	55	181	5	4	9	39	17	56	Yavatmal
26	वर्धा	18	13	31	67	52	119	12	4	16	21	3	24	Wardha
27	नागपूर	10	24	34	173	264	437	7	13	20	37	11	48	Nagpur
28	भंडारा	45	4	49	119	30	149	17	1	18	35	2	37	Bhandara
29	चंद्रपूर	17	17	34	41	104	145	7	8	15	17	7	24	Chandrapur
30	गडचिरोली	3	-	3	33	3	36	10	-	10	24	-	24	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		790	930	1.720	3.337	4.837	8.174	227	104	331	900	234	1.134	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd.

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	रानटी जनावरे Wild Beasts			सापाय्यतिरिक्त इतर विषारी प्राणी दंश Other than Snake Bites			एकूण दुखापती Total Injuries			मधुमेह Diabetes			District
		ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(84)	(85)	(86)	(87)	(88)	(89)	(90)	(91)	(92)	(93)	(94)	(95)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	5,901	5,901	-	1,575	1,575	Brihan Mumbai
2	ठाणे	4	-	4	2	-	2	452	1,032	1,484	16	158	174	Thane
3	रायगड	3	-	3	11	4	15	259	162	421	4	21	25	Raigad
4	रत्नागिरी	-	-	-	5	1	6	197	88	285	20	13	33	Thane
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	1	1	118	44	162	31	12	43	Sindhudurg
6	नाशिक	1	-	1	1	-	1	530	782	1,312	30	78	108	Nashik
7	धुळे	1	-	1	1	1	2	298	345	643	16	28	44	Dhule
8	जळगाव	-	-	-	-	-	-	291	449	740	24	41	65	Jaigaon
9	अहमदनगर	-	-	-	2	-	2	662	471	1,133	27	54	81	Ahmednagar
10	पुणे	-	-	-	1	-	1	569	2,357	2,926	20	137	157	pune
11	सातारा	-	-	-	1	-	1	664	326	990	61	38	99	Satara
12	सांगली	-	-	-	-	1	1	507	388	895	32	125	157	Sangli
13	सोलापूर	-	-	-	-	2	2	500	258	758	16	36	46	Solapur
14	कोल्हापूर	-	-	-	-	-	-	274	282	556	46	59	105	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	-	-	-	-	-	205	161	366	2	11	13	Aurangabad
16	जालना	1	-	1	-	1	1	117	104	221	2	3	5	Jalna
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	212	179	391	2	6	8	Parbhani
18	बीड	-	-	-	-	-	-	141	68	209	6	7	13	Beed
19	नांदेड	-	-	-	-	1	1	292	273	565	1	10	11	Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	1	1	262	105	367	4	3	7	Osmanabad
21	लातूर	-	-	-	2	-	2	335	108	443	3	5	8	Latur
22	बुलढाणा	-	-	-	-	3	3	224	185	409	1	4	5	Buldhana
23	अकोला	-	-	-	1	1	2	273	378	651	5	14	19	Akola
24	अमरावती	-	-	-	1	5	6	402	601	1,003	13	24	37	Amravati
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	413	322	733	25	12	37	Yavatmal
26	वर्धा	-	-	-	-	1	1	330	181	511	1	6	7	Wardha
27	नागपूर	3	-	3	-	1	1	396	781	1,177	1	231	232	Nagpur
28	भंडारा	-	-	-	-	-	-	381	97	478	11	8	19	Bhandara
29	चंद्रपूर	-	-	-	1	-	1	163	331	494	12	12	24	Chandrapur
30	गडचिरोली	-	-	-	2	-	2	148	9	157	4	3	-	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		13	-	13	31	24	55	9,615	16,768	26,383	436	2,728	3,164	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd.

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	रक्त क्षय Anaemia			मेंदूचा ज्वर Meningitis			पक्षाघात Paralysis			दमा Asthama			District (2)
		ग्रामीण Rural (96)	नागरी Urban (97)	एकूण Total (98)	ग्रामीण Rural (99)	नागरी Urban (100)	एकूण Total (101)	ग्रामीण Rural (102)	नागरी Urban (103)	एकूण Total (104)	ग्रामीण Rural (105)	नागरी Urban (106)	एकूण Total (107)	
1	बृहन्मुंबई	-	1,287	1,287	-	346	346	-	-	-	-	2,929	2,929	Brihan Mumbai
2	ठाणे	-	95	95	4	26	30	123	163	286	280	652	932	Thane
3	रायगड	1	7	8	2	1	3	33	36	69	31	29	60	Raigad
4	रत्नागिरी	2	9	11	-	3	3	236	28	264	231	12	243	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	6	6	-	6	6	197	47	244	382	28	410	Sindhudurg
6	नाशिक	1	48	49	-	7	7	185	106	291	677	244	921	Nashik
7	धुळे	3	13	16	27	12	39	121	56	177	547	116	663	Dhule
8	जळगाव	6	9	15	9	3	12	75	46	121	668	237	905	Jalgaon
9	अहमदनगर	3	90	101	2	37	39	94	73	167	330	109	439	Ahmednagar
10	पुणे	-	112	112	2	117	119	68	142	210	234	145	379	pune
11	सातारा	1	40	41	15	18	33	154	33	187	310	66	384	Satara
12	सांगली	6	46	52	3	46	49	163	217	380	321	127	440	Sangli
13	सोलापूर	-	23	23	-	18	18	73	65	138	340	362	710	Solapur
14	कोल्हापूर	8	87	95	12	62	74	295	284	579	940	188	1,128	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2	6	8	-	2	2	26	22	48	165	88	253	Aurangabad
16	जालना	-	6	6	1	2	3	12	26	38	93	32	125	Jalna
17	परभणी	1	9	10	2	3	5	17	68	85	111	87	198	Parbhani
18	बीड	-	11	11	1	5	6	16	21	37	90	57	149	Beed
19	नांदेड	-	6	6	-	8	8	16	23	39	144	51	195	Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	24	16	40	95	13	108	Osmanabad
21	लातूर	-	3	3	3	5	8	23	28	49	88	29	117	Latur
22	बुलढाणा	1	57	58	3	14	17	46	37	83	321	105	426	Buldhana
23	अकोला	1	24	25	2	7	9	55	93	148	219	289	508	Akola
24	अमरावती	15	52	67	5	20	25	79	160	239	373	313	686	Amravati
25	यवतमाळ	2	6	8	5	23	28	46	32	78	238	138	376	Yavatmal
26	वर्धा	3	4	7	5	1	6	39	36	75	253	134	387	Wardha
27	नागपूर	१	117	126	2	45	47	58	203	261	168	270	438	Nagpur
28	शंभरगा	2	65	67	8	29	37	652	182	834	437	69	506	Bhandara
29	चंद्रपूर	13	28	41	5	8	13	149	105	254	194	94	288	Chandrapur
30	गडचिरोली	5	-	5	1	1	2	55	1	56	86	1	87	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		85	2,274	2,359	119	875	994	3,130	2,347	5,477	8,382	7,016	15,398	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd.

अ क्र Sr. No.	जिल्हा (2)	ज्वरीचे रोग Liver diseases			वर्धव्य Senility			गरोदरपणातील रोग Complaints relating to Pregnancy			अपरिपक्वता Pre-maturity			District (2)
		ग्रामीण Rural (108)	नागरी Urban (109)	एकूण Total (110)	ग्रामीण Rural (111)	नागरी Urban (112)	एकूण Total (113)	ग्रामीण Rural (114)	नागरी Urban (115)	एकूण Total (116)	ग्रामीण Rural (117)	नागरी Urban (118)	एकूण Total (119)	
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	3,720	3,720	-	24	24	-	2,680	2,680	Brihan Mumbai
2	ठाणे	25	185	210	2,249	998	3,247	9	9	18	26	158	182	Thane
3	रायगड	8	21	29	2,505	408	2,913	11	1	12	8	15	23	Raigad
4	रत्नागिरी	26	19	45	4,553	305	4,862	11	2	13	2	27	29	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	37	19	56	2,974	90	3,064	3	4	7	14	36	50	Sindhudurg
6	नाशिक	23	56	79	6,801	2,061	8,862	33	21	54	56	213	269	Nashik
7	धुळे	15	45	60	4,814	1,232	6,046	29	12	41	23	23	46	Dhule
8	जळगाय	7	22	29	6,821	2,524	9,345	17	13	30	75	3	78	Jalgaon
9	अहमदनगर	26	60	86	7,206	1,055	8,261	19	3	22	41	197	328	Ahmednagar
10	पुणे	44	206	250	6,696	3,499	10,195	7	11	18	47	350	397	pune
11	सातारा	58	63	121	5,285	753	6,038	16	2	18	114	63	177	Satara
12	सांगली	46	97	143	5,567	1,097	6,664	11	11	22	42	314	356	Sangli
13	सोलापूर	27	72	98	4,968	2,279	7,247	28	13	41	20	157	177	Solapur
14	कोल्हापूर	23	164	187	5,975	1,745	7,720	14	14	28	30	321	351	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	7	7	2,395	581	2,976	21	1	22	10	-	10	Aurangabad
16	जालना	1	6	7	945	146	1,091	1	2	3	8	11	19	Jalna
17	परभणी	5	11	16	2,241	400	2,641	23	2	25	4	1	5	Parbhani
18	बीड	3	9	12	1,620	228	1,848	7	2	9	7	14	21	Beed
19	नांदेड	3	4	7	2,004	393	2,397	14	38	52	6	24	30	Nanded
20	उस्मानाबाद	4	6	10	1,979	229	2,208	9	1	10	28	3	31	Osmanabad
21	लातूर	2	8	10	1,706	124	1,830	13	2	15	22	7	29	Latur
22	बुलढाणा	-	13	13	3,481	756	4,237	17	1	18	96	96	192	Buldhana
23	अकोला	2	18	20	2,898	720	3,618	10	18	28	25	35	60	Akola
24	अमरावती	54	97	151	1,425	327	1,752	15	38	53	137	281	418	Amravati
25	यवतमाळ	6	15	21	1,897	653	2,550	11	8	19	58	20	78	Yavatmai
26	वर्धा	5	7	12	2,202	2,992	5,194	12	14	26	30	89	119	Wardha
27	नागपूर	1	90	91	5,213	546	5,759	48	14	62	60	82	142	Nagpur
28	भंडारा	-	11	11	2,085	558	2,643	12	42	54	42	147	189	Bhandara
29	चंद्रपूर	33	22	55	2,085	558	2,643	42	147	189	42	147	189	Chandrapur
30	गडचिरोली	1	2	3	1,104	131	1,235	16	-	16	23	-	23	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		485	1,355	1,840	1,02,648	32,352	1,35,000	458	335	793	1,111	5,388	6,499	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 3.8 (B)-contd.

अ.क्र. Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	इतर सर्व कारणे All other causes			कारणे न सांगितलेले Causes not stated			एकूण मृत्यू Total Deaths			District (2)
		ग्रामीण Rural (120)	नागरी Urban (121)	एकूण Total (122)	ग्रामीण Rural (123)	नागरी Urban (124)	एकूण Total (125)	ग्रामीण Rural (126)	नागरी Urban (127)	एकूण Total (128)	
1	बृहन्मुंबई	-	24,106	24,106	-	2,314	2,314	-	81,075	81,075	Greater Mumbai
2	ठाणे	3,030	5,087	8,117	433	1,056	1,489	7,524	14,180	21,704	Thane
3	रायगड	2,702	727	3,429	458	53	511	6,394	1,842	8,236	Raigad
4	रत्नागिरी	2,577	511	3,088	90	111	201	8,953	1,364	10,377	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1,183	217	1,400	89	50	139	5,932	851	6,783	Sindhudurg
6	नाशिक	3,563	3,161	6,724	290	227	517	13,535	9,168	22,703	Nashik
7	धुळे	3,366	956	4,322	654	273	927	11,178	3,820	14,948	Dhule
8	जळगाव	4,424	1,587	6,011	298	283	581	14,069	6,005	20,074	Jalgaon
9	अहमदनगर	2,598	1,573	4,171	1,002	205	1,207	12,972	5,061	18,033	Ahmednagar
10	पुणे	2,610	9,606	12,216	711	564	1,275	11,661	23,093	34,754	pune
11	सातारा	2,378	1,044	3,372	348	89	437	10,791	3,224	14,015	Satara
12	सांगली	2,399	1,869	4,268	193	568	761	10,378	6,271	16,649	Sangli
13	सोलापूर	2,794	3,946	6,740	238	1,072	1,310	9,760	9,303	19,063	Solapur
14	कोल्हापूर	2,685	1,929	4,614	378	462	840	12,185	2,270	19,455	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,947	1,850	2,797	336	527	863	5,351	2,609	7,960	Aurangabad
16	जालना	1,224	714	1,938	188	88	276	2,732	1,397	4,129	Jalna
17	परभणी	2,134	1,380	3,520	524	258	782	5,585	2,770	8,355	Parbhani
18	बीड	814	342	1,156	178	26	204	3,053	1,149	4,202	Beed
19	नांदेड	2,247	1,082	3,329	322	274	596	5,366	2,819	8,185	Nanded
20	उस्मानाबाद	1,506	417	1,923	71	51	122	4,201	933	5,134	Osmanabad
21	लातूर	2,424	873	3,297	63	36	99	4,959	1,412	6,371	Latur
22	बुलढाणा	2,481	1,062	3,543	238	124	362	7,516	3,301	10,817	Buldhana
23	अकोला	2,270	1,681	3,951	441	212	653	6,847	4,543	11,390	Akola
24	अमरावती	2,789	929	3,718	285	564	849	8,146	6,094	14,240	Amravati
25	यवतमाळ	3,666	1,558	5,224	91	196	287	6,710	3,139	9,857	Yavatmal
26	वर्धा	2,019	651	2,670	679	43	722	5,662	2,021	7,683	Wardha
27	नागपूर	2,978	3,683	6,661	400	197	597	6,670	10,748	17,418	Nagpur
28	भंडारा	3,652	893	4,545	2,093	200	2,293	14,252	3,210	17,462	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,157	913	3,070	441	206	647	5,906	3,290	9,196	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,310	97	1,407	262	3	265	3,407	275	3,682	Gadchiroli
		71,877	73,450	1,45,327	11,794	10,332	22,126	2,31,703	2,22,237	4,53,940	Maharashtra State

अधार :- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source :- Directorate of Health Services, Government of Maharashtra, Pune.

४. गृहनिर्माण :

४.१. या विभागात १९९१ च्या जनगणनेनुसार घरबांधणी विषयी गोळा करण्यात आलेली माहिती देण्यात आली आहे.

४.२. " घर " म्हणजे वस्ती असलेले किंवा वस्ती नसलेले निवासगृह, दुकान, दुकान व निवासी (संमिश्र) उद्योगधंद्याचे ठिकाण व कार्यशाळा इत्यादीसाठी असलेले एखादे बांधकाम किंवा त्याचा भाग ज्याला रस्त्यावरून, सार्वजनिक जिऱ्यावरून, शिवारातून किंवा मुख्य दरवाजातून प्रवेश करता येण्यासारखे प्रवेशद्वार आहे, असे ठिकाण होय. तक्ता क्रमांक ४.२ मध्ये घराच्या वापरानुसार जनगणना झालेल्या एक हजार कुटुंबांचे वापरात असलेल्या खोल्यांचे संख्येनुसार वर्गीकरण दिले आहे व ते २० टक्के नमुन्यावर आधारित आहे. चार भिंती व डोक्यावर छप्पर असून प्रवेशद्वार आहे आणि ज्याचा आकार कमीतकमी ६ × ६ फूट असेल अशा जागेस " खोली " म्हणतात. ' बंद न केलेली छपरी, स्वयंपाकाची खोली, भांडार, गॅरेज, गुरांचा गोठा किंवा ज्या खोलीचा आकार ६ × ६ फूटापेक्षा कमी आहे अशी जागा खोली म्हणून गणली जात नाही. कुटुंबातील व्यक्ती अशा प्रकारच्या कोणत्याही जागी राहत असल्यास ती नियमानुसार " खोलीत " राहते असे समजले जात नाही. " कुटुंब " म्हणजे एकाच घरात एकत्र राहणाऱ्या आणि त्याच ठिकाणी शिजवलेले भोजन घेणाऱ्या व्यक्तींचा समूह, कुटुंबातील कोणत्याही व्यक्तीस कामकाजाच्या निकडीमुळे असे करणे शक्य नसले तरी, त्या व्यक्तीस त्या कुटुंबातील गणले जाते. ह्यातील माहिती फक्त कुटुंबसंस्थेपुरतीच मर्यादित आहे. संस्थांतील कुटुंबे उदा. वसतीगृहे राहण्याची व जेवणाची सोय असलेल्या खाणावळी, तुरुंग, दवाखाने इ. ठिकाणी राहणाऱ्या व्यक्तींचा समूह जरी " कुटुंब " संज्ञेच्या व्याख्येत वसत असला तरी त्याचा त्यात समावेश करण्यात येत नाही.

4. Housing :

4.1. This section gives data on housing collected through 1991 Population Census.

4.2. In the 1991 Census " House " was defined as a structure or part of a structure (inhabited or vacant) or a dwelling, a shop, a shop-cum-dwelling or a place of business, workschool, etc. with a separate entrance whether that separate entrance led directly to the street or to a common staircase, court-yard or a gate. The classification of houses according to the purpose for which they were used and the distribution of 1,000 census households by the number of rooms occupied is given in Table No. 4.2 which is based on 20 per cent sample. A room has four walls with a door way and a roof overhead and of at least 6' x 6' dimensions. Unenclosed verandah, kitchen, store, garage and cattleshed or places of sizes smaller than 6' x 6' are not treated as rooms. Households residing in any one of such places are treated as having no regular room. A ' household ' is a group of persons who commonly live together in the same house and take their meals from a common mess unless exigencies of work prevent one of them from doing so. Material presented here is restricted only to the family type of households. Institutional households, i.e. groups of persons residing in hostels, boardings, prisons, hospitals, etc., who otherwise satisfy the definition of household are not included here.

4. गृहनिर्माण/

तयत्ता क्रमांक/

घरांची वापरानुसार केलेली वर्गवारी/

जनगणना/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	एकूण ग्रामीण नागरी	जनगणनेनुसार घरांची संख्या Total Number of census houses	घरांची यादी		दुकाने व निवासी Shop-cum- residence	घरगुती वंदे व निवासी Workshop- cum-residence including household industry	वापरातील Occupied	हॉटेल, सराई, धर्मशाळा, प्रवासी घरे आणि तपासणीची घरे Hotels, sarais, dharmashalas, tourist homes, and inspection houses
				करतेवेळी रिकामी आढळलेली घरे Census houses found vacant at the time of house listing	निवासी Residence				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1	बृहन्मुंबई	ए	27,68,910	2,43,525	20,20,755	22,275	25,090	6,310	
		ग्रा	
		ना	27,68,910	2,43,525	20,20,755	22,275	25,090	6,310	
2	ठाणे	ए	14,76,730	2,48,915	10,26,745	13,510	11,600	3,185	
		ग्रा	4,19,655	33,515	3,25,385	5,665	5,600	675	
		ना	10,57,075	2,15,400	7,01,360	7,845	6,000	2,510	
3	रायगड	ए	5,05,960	53,195	3,47,190	5,640	4,665	1,240	
		ग्रा	4,10,265	37,025	2,85,235	4,190	3,305	670	
		ना	95,695	16,170	61,955	1,450	1,360	570	
4	रत्नागिरी	ए	4,51,490	25,865	2,88,755	3,125	3,615	930	
		ग्रा	4,16,600	23,155	2,65,070	2,645	3,165	630	
		ना	34,890	2,710	23,685	480	450	300	
5	सिंधुदुर्ग	ए	2,48,105	21,130	1,52,670	1,300	3,920	815	
		ग्रा	2,28,725	19,315	1,40,385	1,135	3,560	640	
		ना	19,380	1,815	12,285	165	360	175	
6	नाशिक	ए	9,06,430	1,12,220	6,35,750	7,905	12,270	2,260	
		ग्रा	5,58,140	62,610	3,99,220	5,095	9,000	940	
		ना	3,48,290	49,610	2,36,530	2,810	3,270	1,320	
7	धुळे	ए	6,10,145	58,040	4,30,870	7,295	14,680	1,055	
		ग्रा	4,90,135	45,830	3,47,540	5,705	12,325	610	
		ना	1,20,010	12,210	83,330	1,590	2,355	445	
8	जळगाव	ए	7,91,230	85,245	5,65,940	6,720	15,275	1,820	
		ग्रा	5,83,795	62,535	4,16,255	4,810	13,075	1,130	
		ना	2,07,435	22,710	1,49,685	1,910	2,200	690	
9	अहमदनगर	ए	8,23,185	95,245	5,54,780	5,455	16,425	2,350	
		ग्रा	6,82,690	75,405	4,66,050	4,205	13,205	1,745	
		ना	1,40,495	19,840	88,730	1,250	3,220	605	
10	पुणे	ए	14,33,440	1,79,285	9,83,875	12,550	25,565	4,420	
		ग्रा	6,76,890	73,735	4,54,725	5,640	17,465	1,860	
		ना	7,56,550	1,05,550	5,29,150	6,910	8,100	2,560	
11	सातारा	ए	4,37,660	67,200	4,29,380	5,805	10,295	1,530	
		ग्रा	3,39,050	54,365	3,67,785	4,480	8,650	1,080	
		ना	98,610	12,835	61,585	1,325	1,645	450	

HOUSING

TABLE No. 4.1

Classification of houses According to Use
Population Census (1991)

दुकाने (खानावळी सोडून) Shops (excluding eating houses)		कारखाने, यंत्र- शाळा व तात्पुरत्या जागा Factories, workshops and work sheds	उपहारगृहे, मिठाईची दुकाने व खानावळी Restaurants, Sweetmeat shops and eating places	मनोरंजन व साप्ताहिक सम्मेलनासाठी जागा असलेली घरे आणि पंचायत घरे Places of entertainment and community gathering (Panchayat- ghar)	प्रार्थनालये (उदा. मंदिरे, चर्च, मस्जिद, गुरुद्वारा इत्यादी) Places of worship (eg., temple, church, mosque, gurudwara, etc.)	इतर Other	Total Rural Urban	District
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(3)	(2)
1,21,760	57,550	1,03,355	11,255	3,340	6,620	1,38,365	T	Brihan Mumbai
							R	
1,21,760	57,550	1,03,355	11,255	3,340	6,620	1,38,365	U	
40,025	12,220	44,665	4,260	1,480	5,460	54,950	T	Thane
4,635	2,110	4,090	400	295	2,605	28,055	R	
35,390	10,110	40,575	3,860	1,185	2,855	26,895	U	
7,440	3,235	6,475	685	695	6,505	66,075	T	Raigad
3,765	1,945	3,850	320	520	5,755	61,430	R	
3,675	1,290	2,625	365	175	750	4,645	U	
7,255	2,645	5,415	785	760	6,785	1,03,555	T	Ratnagiri
5,295	1,975	4,135	565	670	6,375	1,01,275	R	
1,960	670	1,280	220	90	410	2,280	U	
5,005	1,760	4,050	930	300	4,180	51,100	T	Sindhudurg
3,725	1,340	3,175	800	270	3,935	49,625	R	
1,280	420	875	130	30	245	1,475	U	
21,455	8,125	21,010	2,395	1,845	8,560	65,940	T	Nashik
6,380	4,040	7,210	845	1,100	6,700	49,640	R	
15,075	4,085	13,800	1,550	745	1,860	16,300	U	
11,780	3,755	9,120	1,270	885	3,815	57,095	T	Dhule
5,935	2,165	4,240	610	685	3,300	51,320	R	
5,845	1,590	4,880	660	200	515	5,775	U	
17,365	4,755	13,965	2,035	1,070	5,750	67,305	T	Jalgaon
9,015	2,995	6,990	955	755	4,800	57,400	R	
8,350	1,760	6,975	1,080	315	950	9,905	U	
18,055	6,555	21,335	2,715	2,570	11,670	82,120	T	Ahmednagar
10,695	4,580	14,635	1,530	2,315	10,390	74,780	R	
7,360	1,975	6,700	1,185	255	1,280	7,340	U	
39,095	14,065	42,750	3,800	3,300	15,455	96,055	T	Pune
8,535	4,675	16,960	905	1,900	11,835	69,105	R	
30,560	9,390	25,790	2,895	1,400	3,620	26,950	U	
12,355	4,980	15,405	1,290	1,940	9,535	68,830	T	Satara
7,355	3,385	10,890	590	1,630	8,685	61,780	R	
4,965	1,595	4,515	700	310	850	7,050	U	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
12	सांगली	ए	5,20,535	49,515	3,72,760	4,765	12,730	1,170
		ग्रा	3,91,355	35,640	2,83,890	3,385	11,275	815
		ना	1,29,180	13,875	88,870	1,380	1,455	355
13	सोलापूर	ए	7,38,920	63,315	5,21,095	6,505	32,800	2,120
		ग्रा	5,24,475	46,375	3,81,125	4,185	14,535	1,425
		ना	2,14,445	16,940	1,39,970	2,320	18,265	695
14	कोल्हापूर	ए	7,13,505	57,540	4,51,650	5,920	46,290	1,815
		ग्रा	5,15,710	42,760	3,17,345	4,250	42,085	1,015
		ना	1,97,795	14,780	1,34,305	1,670	4,205	800
15	औरंगाबाद	ए	5,07,190	58,240	3,68,320	4,710	7,345	1,345
		ग्रा	3,38,580	35,250	2,48,635	3,360	6,085	635
		ना	1,68,610	22,990	1,19,685	1,350	1,260	710
16	जालना	ए	3,04,855	23,560	2,32,790	2,900	5,120	720
		ग्रा	2,53,810	17,905	1,97,005	2,335	4,135	345
		ना	51,045	5,655	35,785	565	985	375
17	परभणी	ए	4,66,310	25,135	3,64,375	4,210	7,205	1,142
		ग्रा	3,65,840	17,770	2,88,885	3,215	6,240	462
		ना	1,00,470	7,365	75,490	995	965	680
18	बीड	ए	4,50,675	35,355	3,28,935	3,030	7,060	1,300
		ग्रा	3,77,785	29,665	2,75,015	2,475	6,505	835
		ना	72,890	5,690	53,920	555	555	465
19	नांदेड	ए	5,02,010	31,940	3,83,645	4,760	7,445	1,460
		ग्रा	3,95,935	20,515	3,08,380	3,765	6,115	775
		ना	1,06,075	11,425	75,265	995	1,330	685
20	उस्मानाबाद	ए	2,83,645	18,255	2,13,435	2,975	6,455	1,180
		ग्रा	2,41,600	15,040	1,83,055	2,595	5,775	880
		ना	42,045	3,215	30,380	380	680	300
21	लातूर	ए	3,44,300	16,905	2,67,700	3,440	5,985	1,165
		ग्रा	2,73,055	13,000	2,14,885	2,795	5,335	695
		ना	71,245	3,905	52,815	645	650	470
22	बुलढाणा	ए	4,64,550	33,370	3,35,125	4,380	6,690	880
		ग्रा	3,72,730	24,425	2,71,400	3,210	5,550	430
		ना	91,820	8,945	63,725	1,170	1,140	450
23	अकोला	ए	5,33,845	34,490	3,97,235	4,270	7,080	1,155
		ग्रा	3,90,240	21,600	2,91,205	3,250	5,880	525
		ना	1,43,605	12,890	1,06,030	1,020	1,200	630
24	अमरावती	ए	5,21,195	31,310	3,88,675	6,115	9,165	1,025
		ग्रा	3,60,800	18,630	2,72,350	3,980	6,400	490
		ना	1,60,395	12,680	1,16,325	2,135	2,765	5
25	यवतमाळ	ए	5,28,650	25,285	3,86,685	5,240	8,205	975
		ग्रा	4,43,200	18,555	3,25,305	4,300	7,170	40
		ना	85,450	6,730	61,380	940	1,035	35
26	वर्धा	ए	2,72,155	1,04,250	1,99,660	3,010	5,215	445
		ग्रा	2,04,470	98,745	1,50,110	2,075	4,150	290
		ना	67,685	5,505	49,550	935	1,065	155

TABLE No. 4.1—contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(3)	(2)
12,070	4,180	13,800	1,205	1,525	4,960	36,730	T	Sangli
6,555	2,355	8,135	535	1,185	4,330	28,825	R	
5,515	1,825	5,665	670	340	630	7,905	U	
20,895	5,345	20,685	2,495	2,650	9,405	45,225	T	Solapur
8,485	3,220	11,080	880	2,145	7,940	37,915	R	
12,410	2,125	9,605	1,615	505	1,465	7,310	U	
16,830	6,520	28,140	1,845	2,255	6,335	63,015	T	Kolhapur
7,660	3,780	14,725	785	1,730	5,470	52,410	R	
9,170	2,740	13,415	1,060	525	865	10,605	U	
12,080	3,375	9,915	1,425	1,380	4,830	31,785	T	Aurangabad
4,350	1,790	4,590	580	1,085	3,995	26,385	R	
7,730	1,585	5,325	845	295	835	5,400	U	
5,915	1,885	4,450	465	640	2,920	22,060	T	Jalna
3,375	1,020	2,965	305	530	2,590	20,055	R	
2,540	865	1,485	160	110	330	2,005	U	
9,775	2,350	6,935	835	525	4,095	37,565	T	Parbhani
3,955	1,310	3,610	330	360	3,435	34,475	R	
5,820	1,040	3,325	535	165	660	3,090	U	
9,080	2,080	8,140	1,180	1,280	4,525	46,785	T	Beed
4,910	1,400	5,225	745	1,145	4,095	44,005	R	
4,170	680	2,915	435	135	430	2,780	U	
11,665	3,280	7,940	1,225	520	4,020	41,825	T	Nanded
5,950	2,080	4,150	670	385	3,415	37,870	R	
5,715	1,200	3,790	555	135	605	3,955	U	
6,295	1,730	5,575	510	1,375	2,940	21,040	T	Osmanabad
4,095	1,090	3,860	255	1,260	2,610	19,630	R	
2,200	640	1,715	255	115	330	1,410	U	
11,140	2,230	7,335	1,070	1,360	3,080	20,520	T	Latur
6,180	1,365	3,995	495	1,185	2,795	18,230	R	
4,960	865	3,340	575	175	285	2,290	U	
8,860	2,565	7,500	925	1,130	3,695	57,180	T	Buldhana
4,525	1,490	4,100	315	885	2,935	51,845	R	
4,335	1,075	3,400	610	245	760	5,335	U	
12,270	3,295	8,660	1,315	755	4,930	54,655	T	Akola
4,640	1,325	4,740	525	550	3,975	49,475	R	
7,630	1,470	4,520	790	205	955	5,180	U	
11,485	3,715	9,160	1,300	785	4,550	49,000	T	Amravati
5,335	1,805	3,820	365	530	3,660	41,570	R	
5,150	1,910	4,040	935	255	890	7,430	U	
5,335	3,045	50	980	1,005	5,000	70,435	T	Yavatmal
5,555	1,990	50	430	800	4,475	66,370	R	
4,910	1,055	10	550	205	525	4,065	U	
5,765	2,035	55	535	315	2,820	30,170	T	Wardha
2,265	1,125	2,590	265	185	2,335	27,235	R	
3,500	910	1,875	270	130	485	2,935	U	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
27	नागपूर	ए	7,73,170	51,885	5,70,675	9,595	20,930	1,350
		ग्रा	3,13,700	17,110	2,26,225	3,210	8,905	425
		ना	4,59,470	34,775	3,44,450	6,385	12,025	925
28	भंडारा	ए	5,40,010	27,630	3,79,025	5,695	23,620	675
		ग्रा	4,74,830	21,560	3,32,535	4,845	20,890	520
		ना	65,180	6,070	46,490	850	2,730	155
29	चंद्रपूर	ए	4,80,980	25,965	3,38,610	3,745	9,095	865
		ग्रा	3,59,295	15,270	2,44,610	2,835	8,070	450
		ना	1,21,685	10,695	94,000	910	1,025	415
30	गडचिरोली	ए	2,30,950	9,265	1,45,020	1,930	4,285	315
		ग्रा	2,11,945	7,770	1,31,035	1,785	3,935	260
		ना	19,005	1,495	13,985	145	350	55
महाराष्ट्र राज्य	ए	1,98,30,735	18,26,775	1,40,82,125	1,78,775	3,76,120	47,020	
	ग्रा	1,18,15,300	9,16,075	84,10,655	1,05,420	2,68,385	21,895	
	ना	80,15,435	9,10,700	56,71,470	73,355	1,07,735	25,125	

TABLE No. 4.1—contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(3)	(2)
23,175	6,900	17,040	2,495	1,040	6,160	54,695	T	Nagpur
3,495	1,715	3,875	525	340	3,440	39,995	R	
19,680	5,185	13,165	1,970	700	2,720	14,700	U	
7,025	2,775	7,345	1,000	590	4,115	73,720	T	Bhandara
4,545	2,165	5,415	765	510	3,725	70,845	R	
2,480	610	1,930	235	80	390	2,875	U	
7,030	3,100	7,425	1,070	585	3,745	74,955	T	Chandrapur
3,465	1,895	4,355	650	405	3,005	69,945	R	
3,565	1,205	3,070	420	180	740	5,010	U	
1,940	1,305	1,980	220	325	1,835	59,420	T	Gadchiroli
1,445	955	1,525	170	290	1,740	58,030	R	
495	350	455	50	35	95	1,390	U	
5,05,515	1,81,355	4,73,865	53,545	38,195	1,68,295	17,42,170	T	Maharashtra State
1,55,120	63,585	1,73,850	17,110	25,615	1,34,345	13,99,520	R	
3,50,395	1,17,770	3,00,015	36,435	12,580	33,950	3,42,650	U	

Source.—Population Census of India, 1991, Series 14.

4. गृहनिर्माण/HOUSING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 4.2

खोल्यांच्या संख्येनुसार कुटुंबांची संख्या

Households by number of rooms occupied

जनगणना/Population Census, 1991

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	एकूण ग्रामीण नागरी (3)	खोल्यांच्या संख्येनुसार कुटुंबे Households occupying									खोल्यांची संख्या न दर्शविलेले No. of rooms (12)	बेघर कुटुंबे House- less households (13)	Total Rural Urban (3)	District (2)
			एकूण Total (4)	वेगळी खोली नसलेले No Exclusive room (5)	१ खोली 1 Room (6)	२ खोल्या 2 Rooms (7)	३ खोल्या 3 Rooms (8)	४ खोल्या 4 Rooms (9)	५ खोल्या 5 Rooms (10)	६ खोल्या 6 Rooms (11)					
1	बृहन्मुंबई	ए	20,87,785	165	15,21,415	3,78,070	1,03,685	37,125	10,015	7,275	35	16,825	T	Brihan Mumbai	
		ग्र	R		
		ना	20,87,785	165	15,21,415	3,78,070	1,03,685	37,125	10,015	7,275	35	16,825	U		
2	ठाणे	ए	10,68,205	60	6,67,925	3,02,680	69,125	18,945	5,050	4,410	10	10,594	T	Thane	
		ग्र	3,48,160	15	2,18,160	97,795	21,705	6,995	1,905	1,575	10	4,604	R		
		ना	7,20,045	45	4,49,765	2,04,885	47,420	11,950	3,145	2,835	...	5,990	U		
3	रायगड	ए	3,66,185	5	2,09,265	1,14,060	28,530	8,890	2,605	2,320	510	4,910	T	Raigad	
		ग्र	3,00,055	5	1,76,555	92,310	21,250	6,350	1,755	1,320	510	4,050	R		
		ना	66,130	..	32,710	21,750	7,280	2,540	850	1,000	...	860	U		
4	रत्नागिरी	ए	3,18,515	15	1,67,050	96,415	31,940	13,260	4,485	4,880	470	4,652	T	Ratnagiri	
		ग्र	2,92,430	15	1,54,040	89,035	28,900	11,925	3,835	4,210	470	4,264	R		
		ना	26,085	..	13,010	7,380	3,040	1,335	650	670	..	388	U		
5	सिंधुदूर्ग	ए	1,71,125	10	88,880	49,985	16,475	9,185	3,230	3,280	80	3,286	T	Sindhudurg	
		ग्र	1,57,935	5	82,945	46,175	14,750	8,335	2,835	2,810	80	3,079	R		
		ना	13,190	5	5,935	3,810	1,725	850	395	470	..	207	U		
6	नाशिक	ए	6,63,750	15	4,62,800	1,49,565	34,250	10,670	2,960	3,350	140	5,109	T	Nashik	
		ग्र	4,19,295	10	3,18,650	81,790	13,625	3,375	830	880	135	4,405	R		
		ना	2,44,455	5	1,44,150	67,775	20,625	7,295	2,130	2,470	5	704	U		
7	धुळे	ए	4,64,795	25	3,33,010	86,095	20,050	5,795	1,525	1,695	16,600	7,155	T	Dhule	
		ग्र	3,76,675	20	2,82,305	61,555	12,455	2,725	505	510	16,600	6,758	R		
		ना	88,120	5	50,705	24,540	7,595	3,070	1,020	1,185	...	397	U		

8	जळगाव	ए	5,92,710	70	4,37,095	1,15,585	24,780	8,730	2,145	3,450	855	6,870	T	Jalgaon
		ग्रा	4,37,825	60	3,43,170	75,355	12,840	3,680	555	1,355	810	6,335	R	
		ना	1,54,985	10	93,925	40,230	11,940	5,050	1,590	2,095	45	535	U	
9	अहमदनगर	ए	5,80,725	10	4,78,115	73,670	17,240	7,100	2,305	2,260	25	3,442	T	Ahmednagar
		ग्रा	4,76,785	10	4,17,630	53,070	10,240	3,520	1,150	1,150	15	2,947	R	
		ना	93,940	..	60,485	20,600	7,000	3,580	1,155	1,110	10	495	U	
10	पुणे	ए	10,37,130	15	7,28,815	1,93,690	67,710	30,400	8,780	7,700	20	7,253	T	Pune
		ग्रा	4,87,845	5	3,94,130	72,985	14,260	4,345	1,100	1,005	15	4,547	R	
		ना	5,49,285	10	3,34,685	1,20,705	53,450	26,055	7,680	6,695	5	2,706	U	
11	सातारा	ए	4,55,495	20	3,35,180	81,590	25,005	7,835	2,470	3,360	35	11,269	T	Satara
		ग्रा	3,90,090	15	2,95,075	67,185	18,850	5,520	1,465	1,955	25	10,900	R	
		ना	65,405	5	40,105	14,405	6,155	2,315	1,005	1,405	10	369	U	
12	सांगली	ए	3,96,775	..	1,81,745	85,440	25,930	10,320	3,505	3,320	86,715	2,734	T	Sangli
		ग्रा	3,04,065	..	1,41,745	64,010	16,675	5,480	1,495	1,385	73,275	1,805	R	
		ना	92,710	..	40,000	21,430	9,255	4,840	1,810	1,935	13,440	929	U	
13	सोलापूर	ए	5,67,930	5	4,12,005	1,11,525	27,120	10,045	3,275	3,795	160	3,029	T	Solapur
		ग्रा	4,05,610	..	3,11,130	73,710	14,220	4,210	1,095	1,085	160	2,317	R	
		ना	1,62,320	5	1,00,875	37,815	12,900	5,835	2,180	2,710	..	712	U	
14	कोल्हापूर	ए	5,48,295	105	3,21,575	1,38,740	57,160	19,595	5,235	5,840	45	7,300	T	Kolhapur
		ग्रा	4,06,345	100	2,45,285	1,03,095	41,415	11,525	2,455	2,425	45	6,125	R	
		ना	1,41,950	5	76,290	35,645	15,745	8,070	2,780	3,415	..	1,175	U	
15	औरंगाबाद	ए	3,83,390	35	2,89,990	66,260	15,830	6,720	2,255	2,290	10	2,167	T	Aurangabad
		ग्रा	2,60,425	20	2,22,640	31,450	4,390	1,230	205	480	10	1,560	R	
		ना	1,22,965	15	67,350	34,810	11,440	5,490	2,050	1,810	..	607	U	
16	जालना	ए	2,42,350	..	1,17,940	33,380	7,705	2,260	870	990	79,205	1,728	T	Jalna
		ग्रा	2,04,830	..	99,530	23,425	4,355	1,000	275	275	75,970	1,555	R	
		ना	37,520	..	18,410	9,955	3,350	1,260	595	715	3,235	173	U	
17	परभणी	ए	3,78,400	5	1,76,485	87,120	19,635	6,460	2,070	2,015	84,610	3,971	T	Parbhani
		ग्रा	3,00,525	..	1,38,840	63,290	12,365	3,450	925	850	80,805	3,596	R	
		ना	77,875	5	37,645	23,830	7,270	3,010	1,145	1,165	3,805	375	U	
18	बीड	ए	3,41,085	5	1,98,865	55,660	15,365	5,220	1,645	1,815	62,510	1,935	T	Beed
		ग्रा	2,85,865	5	1,76,980	39,060	8,490	2,215	590	645	57,880	1,815	R	
		ना	55,220	..	21,885	16,600	6,875	3,005	1,055	1,170	4,630	120	U	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 4.2—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(3)	(2)
19	नांदेड	ए	3,99,840	..	1,75,820	79,325	18,700	7,710	2,470	2,775	1,13,040	2,827	T	Nanded
		ग्रा	3,21,495	..	1,45,990	53,420	10,245	3,670	1,010	1,085	1,06,075	2,465	R	
		ना	78,345	..	29,830	25,905	8,455	4,040	1,460	1,690	6,965	362	U	
20	उस्मानाबाद	ए	2,24,780	5	1,38,600	48,770	11,515	4,240	1,510	1,945	18,195	1,770	T	Osmanabad
		ग्रा	1,92,900	5	1,24,500	38,615	8,006	2,490	820	955	17,510	1,672	R	
		ना	31,880	..	14,100	10,155	3,510	1,750	690	990	685	98	U	
21	लातूर	ए	2,80,120	..	1,48,040	70,065	17,425	7,495	2,315	2,505	32,275	1,992	T	Latur
		ग्रा	2,25,615	..	1,22,505	53,410	11,825	4,600	205	1,240	30,630	1,839	R	
		ना	54,505	..	25,535	16,655	5,600	2,895	1,110	1,265	1,445	153	U	
22	बुलढाणा	ए	3,48,820	15	16,74,910	56,340	12,705	3,945	1,085	1,675	75,575	3,035	T	Buldhana
		ग्रा	2,81,945	5	16,41,585	35,880	5,885	1,625	385	720	73,290	2,663	R	
		ना	66,875	10	33,325	20,460	6,820	2,320	700	955	2,285	372	U	
23	अकोला	ए	4,12,545	10	2,91,205	87,130	21,965	7,580	2,345	2,300	10	2,118	T	Akola
		ग्रा	3,03,525	5	2,37,120	52,450	9,955	2,605	650	735	5	1,704	R	
		ना	1,09,020	5	54,085	34,680	12,010	4,975	1,695	1,565	5	414	U	
24	अमरावती	ए	4,10,190	15	2,59,755	1,03,275	29,045	11,045	3,675	3,375	5	2,653	T	Amravati
		ग्रा	2,87,440	10	2,01,615	64,400	14,595	4,520	1,115	1,185	..	1,991	R	
		ना	1,22,750	5	58,140	38,875	14,450	6,525	2,560	2,190	5	662	U	
25	यवतमाळ	ए	4,04,885	..	2,76,850	91,425	21,420	7,160	2,445	2,575	3,010	3,353	T	Yavatmal
		ग्रा	3,40,915	..	2,46,345	70,800	14,345	4,170	1,195	1,070	2,990	3,014	R	
		ना	63,970	..	30,505	20,625	7,075	2,990	1,250	1,505	20	339	U	
26	वर्धा	ए	2,11,455	..	1,19,970	64,390	19,150	4,995	1,425	1,415	110	2,816	T	Wardha
		ग्रा	1,59,445	..	96,070	48,645	10,855	2,650	615	515	95	2,691	R	
		ना	52,010	..	23,900	15,745	8,295	2,345	810	900	15	125	U	
27	नागपूर	ए	6,10,795	..	2,69,195	2,02,135	86,935	30,560	11,270	10,700	..	7,888	T	Nagpur
		ग्रा	2,44,165	..	1,47,205	72,315	19,325	3,775	895	650	..	5,759	R	
		ना	3,66,630	..	1,21,990	1,29,820	67,610	26,785	10,375	10,050	..	2,129	U	
28	भंडारा	ए	4,16,390	65	2,01,395	1,31,880	58,390	14,435	3,510	3,925	2,790	1,328	T	Bhandara
		ग्रा	3,65,945	60	1,88,975	1,13,930	44,630	10,655	2,395	2,625	2,675	1,037	R	
		ना	50,445	5	12,420	17,950	13,760	3,780	1,115	1,300	115	291	U	

29	धुळे	ए	3,59,095	10	1,80,610	1,18,805	39,815	12,850	3,605	3,370	10	2,875	T	Chandrapur
		आ	2,62,525	10	1,44,755	82,815	24,365	6,850	1,965	1,755	10	2,137	R	
		ना	96,560	..	35,855	35,990	15,450	6,010	1,640	1,615	..	738	U	
30	गडचिरोली	ए	1,55,225	20	75,630	55,125	17,025	4,510	1,225	1,300	330	704	T	Gadchiroli
		आ	1,40,605	20	71,635	49,145	13,905	3,675	970	940	315	647	R	
		ना	14,620	..	4,055	5,980	3,120	835	255	360	15	57	U	
महाराष्ट्र राज्य	ए	1,48,98,775	705	94,62,765	33,28,195	9,91,625	3,35,090	1,01,105	1,01,905	5,77,365	1,37,508	T	Maharashtra State	
	आ	89,91,280	400	59,09,680	18,71,120	4,53,720	1,37,165	36,195	37,390	5,40,610	98,281	R		
	ना	59,07,495	305	35,53,085	14,57,075	5,32,305	1,97,925	64,910	64,515	36,775	39,307	U		

आधार.— भारताची जनगणना, १९९१, मालिका १४, भाग आठ.
Source.— Census of India, 1991, Series 14, Part VIII.

4. गृहनिर्माण/HOUSING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 4.3

वापरातील निवासी घरे व प्रत्येक घरामागे व्यक्तींची संख्या, १९९१

Occupied Residential Houses and No. of Persons per House in 1991

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	एकूण कुटुंबे Total house- holds	संस्थातील कुटुंबे Institu- tional house- holds	वापरातील निवासी घरे Occupied Residential Houses			वापरातील प्रति निवासी घरामागे व्यक्तींची संख्या Persons per occupied Census Houses			District
				ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मुंबई	20,51,216	4,341	0	20,27,243	20,27,243	0.00	4.89	4.89	GR. Bombay
2	ठाणे	10,96,592	4,143	3,48,597	7,30,562	10,79,149	5.32	4.64	4.86	Thane
3	रायगड	3,73,126	915	2,95,678	67,019	3,62,697	5.06	4.90	5.03	Raigad
4	रत्नागिरी	3,24,036	423	2,72,256	25,798	2,98,054	5.16	5.35	5.18	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	1,75,893	179	1,47,866	13,291	1,61,157	5.20	4.75	5.16	Sindhudurg
6	नाशिक	7,00,310	553	4,18,940	2,43,905	6,62,845	5.92	5.61	5.81	Nashik
7	धुळे	4,58,359	881	3,65,952	88,078	4,54,030	5.50	5.90	5.58	Dhule
8	जळगाव	5,96,838	424	4,34,261	1,57,282	5,91,543	5.32	5.56	5.38	Jalgaon
9	अहमदनगर	62,67,703	938	5,01,748	98,985	6,00,733	5.65	5.38	5.61	Ahmadnagar
10	पुणे	10,79,140	3,088	4,99,623	5,65,266	10,64,879	5.45	4.96	5.19	Pune
11	सातारा	4,65,891	584	3,94,689	58,606	4,53,295	5.41	5.38	5.40	Satara
12	सांगली	4,23,305	371	3,13,324	94,295	4,07,619	5.44	5.32	5.42	Sangli
13	सोलापूर	5,78,788	1,644	4,11,479	1,62,621	5,74,100	5.59	5.71	5.62	Solapur
14	कोल्हापूर	5,67,952	311	3,90,992	1,46,349	5,37,341	5.63	5.37	5.56	Kolhapur
15	औरंगाबाद	4,24,578	313	2,60,001	1,30,973	3,90,974	5.72	5.53	5.66	Aurangabad
16	जालना	2,57,513	118	2,01,999	38,717	2,40,716	5.61	5.95	5.66	Jalna
17	परभणी	3,80,148	216	2,95,120	80,451	3,75,571	5.55	5.92	5.63	Parbhani
18	बीड	3,67,181	244	2,77,002	58,007	3,35,009	5.39	5.63	5.43	Beed
19	नांदेड	4,07,277	375	3,21,439	375	4,03,814	5.67	6.14	5.77	Nanded
20	उस्मानाबाद	2,33,003	181	1,95,640	34,389	2,30,029	5.53	5.63	5.54	Osmanabad
21	लातूर	2,83,757	185	2,24,028	57,456	2,81,484	5.95	5.95	5.95	Latur
22	बुलढाणा	3,52,853	212	2,81,225	68,189	3,49,414	5.32	5.69	5.39	Buldhana
23	अकोला	4,20,013	560	3,05,297	1,09,500	4,14,797	5.17	5.79	5.33	Akola
24	अमरावती	4,27,359	348	2,90,247	1,32,667	4,22,914	5.10	5.40	5.20	Amravati
25	यवतमाळ	4,13,123	476	3,38,497	65,867	4,04,364	5.08	5.41	5.13	Yavatmal
26	वर्धा	2,20,348	167	1,57,528	54,182	2,11,710	4.97	5.23	5.04	Wardha
27	नागपूर	6,54,520	753	2,49,251	3,70,046	6,19,297	5.04	5.48	5.30	Nagpur
28	भंडारा	4,33,635	233	3,64,597	54,716	41,9,313	5.02	5.04	5.02	Bhandara
29	चंद्रपूर	3,88,047	506	2,64,965	1,02,419	3,67,384	4.81	4.85	4.82	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,62,931	448	1,37,355	14,327	1,51,682	5.23	4.78	5.18	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,53,44,135	24,130	89,59,586	59,33,571	1,48,93,157	5.40	5.15	5.30	Maharashtra State

आधार/Source.—General Population Tables Part II-(A).

—सामान्य जनसंख्या सारणियाँ टेबल, भाग दोन (अ).

तक्ता क्रमांक / Table No. 4.4

4. गृहनिर्माण/HOUSING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 4.4

राहात्या घराचे छप्पर व भिंती यासाठी वापरलेल्या प्रमुख सामानानुसार कुटुंबाचे वर्गीकरण/Distribution of Households by Predominant Material of Roof and Wall of house occupied by

जनगणना/Population Census, 1991

भिंतीसाठी वापरलेले सामान	ग्रामीण नागरी एकूण	एकूण कुटुंबे	गवत, पाने, बोरु, गवती छप्पर, लाकूड, चिखल, न भाजलेल्या विटा किंवा बांबू	फरशी, पाटी	पन्हाळीदार लोखंड, जस्त किंवा इतर धातूचे पत्रे	छपरासाठी वापरलेले सामान Material of Roof			कोंक्रीट आरबीसी/ आरसीसी	इतर सर्व प्रकारचे व न उल्लेख केलेले सामान	Rural Urban Total	Material of wall
						अॅस्बेस्टॉस, सिमेंटचे पत्रे	विटा, दगड आणि चुना	दगड				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)	(1)
एकूण सामान	ग्रा	1,18,15,300	27,17,050	48,21,555	27,34,930	3,16,190	1,20,480	40,810	3,09,005	7,55,280	R	All Materials
	ना	80,15,435	2,87,855	19,42,120	15,22,430	13,20,635	1,36,295	40,020	25,56,305	2,09,775	U	
	ए	1,98,30,735	30,04,905	67,63,675	42,57,360	16,36,825	2,56,775	80,830	28,65,310	9,65,055	T	
गवत, पाने, बोरु किंवा बांबू	ग्रा	16,33,775	7,87,195	..	2,14,610	12,985	6,18,985	R	Grass, Leaves, Reeds or Bamboo
	ना	3,15,815	1,15,315	..	72,310	12,120	1,16,070	U	
	ए	19,49,590	9,02,510	..	2,86,920	25,105	7,35,055	T	
चिखल	ग्रा	37,79,465	8,91,265	20,60,400	7,85,670	16,785	25,345	R	Mud
	ना	4,56,070	49,040	2,46,875	1,41,925	11,925	6,305	U	
	ए	42,35,535	9,40,305	23,07,275	9,27,595	28,710	31,650	T	
न भाजलेल्या विटा	ग्रा	11,43,345	2,63,445	5,66,705	2,83,230	15,310	4,430	4,550	2,375	3,300	R	Unburnt Bricks
	ना	4,74,340	25,385	1,94,240	1,80,640	56,040	6,535	2,305	6,735	2,460	U	
	ए	16,17,685	2,88,830	7,60,945	4,63,870	71,350	10,965	6,855	9,110	5,760	T	
लाकूड	ग्रा	1,11,770	20,680	38,410	43,855	5,450	3,375	R	Wood
	ना	3,01,045	14,565	88,585	1,40,250	44,845	12,800	U	
	ए	4,12,815	35,245	1,26,995	1,84,105	50,295	16,175	T	

भाजलेल्या किं०	ग्रा	21,51,305	1,62,930	9,58,975	5,88,495	1,64,790	79,970	11,595	1,70,235	14,315	R	Burnt Bricks
	ना	46,96,215	49,685	10,54,355	6,56,995	9,18,115	1,04,325	23,665	18,68,230	20,645	U	
	ए	68,47,520	2,12,815	20,13,330	12,45,490	10,82,905	1,84,295	35,260	20,38,465	34,960	T	
जीआय किंवा इतर धातूचे पत्रे	ग्रा	53,660	1,415	5,210	35,350	7,340	540	2,500	1,080	225	R	GI Sheets or other Metal Sheets
	ना	5,52,675	15,445	1,56,620	2,03,995	1,54,465	3,345	5,690	5,625	7,490	U	
	ए	6,06,335	16,860	1,61,830	2,39,345	1,61,805	3,885	8,190	6,705	7,715	T	
दगद	ग्रा	26,48,955	5,79,900	11,33,630	7,48,295	64,550	27,795	20,760	46,640	27,385	R	Stone
	ना	2,67,475	13,335	1,11,090	80,905	15,000	6,520	3,445	32,800	4,380	U	
	ए	29,16,430	5,93,235	12,44,720	8,29,200	79,550	34,315	24,205	79,440	31,765	T	
सिमेंट कोंक्रीट	ग्रा	2,12,580	3,325	50,870	30,205	28,120	7,565	1,295	88,460	2,740	R	Cement Concrete
	ना	9,05,065	2,900	86,810	41,030	1,05,855	15,385	4,785	6,41,195	7,105	U	
	ए	11,17,645	6,225	1,37,680	71,235	1,33,975	22,950	6,080	7,29,655	9,845	T	
इतर सर्व न उल्लेखिलेले सामान	ग्रा	78,070	6,425	6,365	5,070	730	155	95	170	59,060	R	All other Materials and Materials not stated
	ना	45,845	1,935	3,235	4,265	2,210	180	125	1,555	32,340	U	
	ए	1,23,915	8,360	9,600	9,335	2,940	335	220	1,725	91,400	T	

आधार.- भारताची जनगणना, १९९१, मालिका १४, भाग सात.
Source.- Census of India, 1991, Series 14, Part VII.

गृहनिर्माण / HOUSING

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 4.5

बेघर व संस्थात राहणारी लोकसंख्या १९९१

Houseless and Institutional Population, Population Census 1991

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	व्यक्तींची संख्या			एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी Percentage to total population	District
		Number of Persons				
(1)	(2)	बेघर Houseless	संस्थातील Institutional	एकूण Total	(6)	(2)
1	बृहन्मुंबई	38,763	59,622	98,385	0.99	Gr. Bombay
2	ठाणे	33,381	52,925	86,306	1.64	Thane
3	रायगड	18,606	8,758	27,364	1.50	Raigad
4	रत्नागिरी	18,629	6,638	25,267	1.64	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	12,909	1,940	14,849	1.78	Sindhudurg
6	नाशिक	22,384	33,593	55,977	1.45	Nashik
7	धुळे	31,772	39,823	71,595	2.82	Dhule
8	जळगाव	30,812	10,993	41,805	1.31	Jalgaon
9	अहमदनगर	13,377	23,820	37,197	1.10	Ahmadnagar
10	पुणे	25,650	57,200	82,850	1.50	Pune
11	सातारा	43,004	13,598	56,602	2.31	Satara
12	सांगली	9,485	6,88	16,372	0.74	Sangli
13	सोलापूर	10,830	13,133	23,963	0.74	Solapur
14	कोल्हापूर	26,736	10,270	37,006	1.24	Kolhapur
15	औरंगाबाद	10,062	13,904	23,966	1.08	Aurangabad
16	जालना	7,708	1,859	9,567	0.70	Jalna
17	परभणी	15,736	7,866	23,602	1.11	Parbhani
18	बीड	7,583	6,361	13,944	0.77	Beed
19	नांदेड	11,962	14,457	26,419	1.13	Nanded
20	उस्मानाबाद	7,298	4,728	12,026	0.94	Osmanabad
21	लातूर	7,687	6,633	14,320	0.85	Latur
22	बुलढाणा	13,012	6,438	19,450	1.03	Buldhana
23	अकोला	8,800	9,624	18,424	0.83	Akola
24	अमरावती	9,389	15,570	24,959	1.13	Amravati
25	यवतमाळ	13,435	17,373	30,808	1.48	Yavatmal
26	वर्धा	10,392	5,800	16,192	1.52	Wardha
27	नागपूर	23,005	22,520	45,525	1.38	Nagpur
28	भंडारा	5,489	7,888	13,377	0.63	Bhandara
29	चंद्रपूर	9,732	9,110	18,842	1.06	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,618	11,521	14,139	1.80	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		5,00,246	5,00,852	10,01,098	1.27	Maharashtra State

आधार.—सामान्य जनसंख्या सांख्यिकी टेबल, भाग दोन (अ).

Source.—General Population Tables, Part II-(A).

५. शिक्षण

५.१ शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संस्था यांतील विद्यार्थी, शिक्षक आणि प्रमुख परिक्षांचे निकाल इत्यादी बाबींची माहिती पुढील तक्त्यात दिली आहे.

५.२ शैक्षणिक संस्थांचे शिक्षणाच्या प्रकारानुसार केलेले वर्गीकरण हे शिक्षणाच्या टप्प्यानुसार केलेल्या वर्गीकरणापेक्षा थोडे वेगळे आहे. बऱ्याचशा माध्यमिक शिक्षण संस्था प्राथमिक स्तरावरील शिक्षणही देतात. तरीही सर्व विद्यार्थ्यांची संख्या माध्यमिक शिक्षण संस्थातच दर्शविण्यात येते. पूर्वप्राथमिक, प्राथमिक व माध्यमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांची इयत्तानुसार केलेली वर्गवारी कदाचित खरे चित्र उभे करू शकेल. तीन ते पाच ह्या वयोगटातील मुले पूर्व-प्राथमिक संस्थात शिकतात. ह्या संस्था किंडरगार्टन किंवा मॉॅटेसरी म्हणून ओळखल्या जातात. प्राथमिक संस्थात पूर्व-प्राथमिक व इयत्ता पहिली ते चौथी किंवा इयत्ता पहिली ते सातवी किंवा आठवी किंवा त्याहून कमी इयत्तांचा अभ्यासक्रम व शिक्षण विभागाने मंजूर केलेला अभ्यासक्रम शिकविला जातो. माध्यमिक संस्थेत इयत्ता आठवी ते दहावी किंवा अकरावी/बारावी फक्त किंवा खालच्या इयत्तातील विद्यार्थ्यांसह विद्यार्थी शिक्षण घेतात. उच्च शिक्षण म्हणजे माध्यमिक शालान्त प्रमाणपत्र परीक्षा पास झाल्यानंतरचा पदवी किंवा पदविका अभ्यासक्रम होय. ह्या विभागात परीक्षांच्या निकालाविषयी आकडेवारीही देण्यात येते.

5. EDUCATION

5.1 Data on institutions according to type of education, students, teachers and results of major examinations are presented in the following tables.

5.2 The classification of institutions according to type is slightly different from stages of education. There are many secondary schools which also impart education in 'primary' courses. Nevertheless, the entire enrolment of students is included under secondary education. The break-up of the total enrolment of students in pre-primary, primary and secondary schools according to standards may perhaps give the realistic picture. Children between ages three and five attend pre-primary institutions. These are generally known as kindergarten, montessory etc. Primary institutions provide education for pre-primary and standard I—IV or standard I—VII/VIII or less and teaches the curriculum approved by the Education Department; whereas secondary institutions coach students for standard VIII to X or XI/XII with or without lower standard. Higher education is education after passing secondary school certificate examination which leads to a degree /diploma examination. The statistic about examination results is also presented.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.1

शिक्षणाच्या प्रकारानुसार मान्यताप्राप्त संस्था

Number of Recognised Institution by Type of Education
(1995-96 and 1996-97)

अनु. क्रमांक Sr. No.	संस्थेचे प्रकार (2)	संस्थांची संख्या Number of Institution		Type of Institution (5)
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	
1	विद्यापिठे	13*	13*	Universities
2	दर दहा लाख लोकसंख्येमागे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालये.	9	9	Arts, Science & Commerce Colleges per Ten lakhs population.
3	शारिरीक शिक्षणाची महाविद्यालये	88	93	Colleges for Physical Education.
4	शिक्षकांची प्रशिक्षण महाविद्यालये (वि. एड.)	144	144	Teachers Training College (B. Ed).
5	दर एक लाख लोकसंख्येमागे उच्चतर माध्यमिक शाळा	3	3	Higher Secondary Schools per Lakh of Population.
6	दर एक लाख लोकसंख्येमागे उच्च/मुल्लोद्योग शाळा	15	15	High/Post Basic Schools per lakh of population.
7	दर हजार लोकसंख्येमागे प्राथमिक/पूर्वप्राथमिक/ मुल्लोद्योग शाळा.	1	1	Primary/Pre-Primary/Jr. Basic Schools per thousand Population.
8	शिक्षकांच्या प्रशिक्षण शाळा (डी. एड.)	263	270	Teachers Training Colleges (D. Ed.)
9	अपंगाकरिता शाळा	उ. ना	उ. ना	Schools for Handicapped.
10	दर एक लाख लोकसंख्येमागे माध्यमिक शाळा/वरिष्ठ मुल्लोद्योग शाळा.	40	40	Middle Schools/Senior Basic Schools per Lakh of Population.

*टिपणी.—यात चार कृषि विद्यापिठे समाविष्ट आहेत

Note.—Including 4 agriculture Universities.

आधार—शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.2 (A)

फक्त मुलींसाठी असलेल्या शैक्षणिक संस्थांची प्रकारानुसार संख्या.

Number of Educational Institutions exclusively for girls by type of education
(1995-96)

अ.क्र.	जिल्हा	कला/विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालये	शिक्षकांची प्रशिक्षण महाविद्यालये Teachers Training Colleges	उच्च माध्यमिक शाळा	माध्यमिक शाळा/ मुल्लोयोग शाळा	माध्यमिक शाळा/ कनिष्ठ मुल्लोयोग शाळा	प्राथमिक/पूर्व प्राथमिक/ प्राथमिक		
Sr. No.		Arts/ Science and Commerce Colleges	बी.एड. B.Ed.	डी.एड. D.Ed.	Higher Secondary Schools	High School/ Basic School	Middle Schools/ Senior Basic Schools	Primary Schools/ Pre- Primary/ Senior Basic Schools	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	मुंबई	11	2	7	10	98	—	100	Gtr. Mumbai
2	ठाणे	4	—	1	4	14	16	18	Thane
3	रायगड	1	—	1	1	6	13	12	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	6	13	6	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	2	5	3	Sindhudurg
6	नाशिक	3	—	2	4	26	84	47	Nashik
7	धुळे	2	1	1	11	28	25	65	Dhule
8	जळगाव	5	1	2	3	39	97	86	Jaigaon
9	अहमदनगर	1	—	2	4	36	10	28	Ahmednagar
10	पुणे	4	2	6	15	34	144	132	Pune
11	सातारा	3	—	4	4	25	17	20	Satara
12	सांगली	7	2	3	11	47	85	83	Sangli
13	सोलापूर	3	—	1	4	29	54	49	Solapur
14	कोल्हापूर	3	1	2	11	44	87	73	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2	—	1	3	37	19	24	Aurangabad
16	जालना	1	—	—	2	7	8	9	Jalna
17	परभणी	1	—	—	7	6	22	23	Parbhani
18	बीड	4	—	1	5	20	21	32	Beed
19	नांदेड	2	1	—	5	33	29	16	Nanded
20	सरमानाबाद	—	—	—	2	25	21	17	Osmanabad
21	लातूर	1	—	3	8	41	29	14	Latur
22	बुलढाणा	—	—	—	3	19	8	50	Buldhana
23	अकोला	2	—	2	9	30	11	66	Akola
24	अमरावती	4	—	1	9	60	13	82	Amravati
25	यवतमाळ	2	—	—	10	25	17	37	Yavatmal
26	वर्धा	1	—	—	8	18	2	65	Wardha
27	नागपूर	8	—	5	15	66	25	89	Nagpur
28	भंडारा	3	—	2	11	25	15	42	Bhandara
29	चंद्रपूर	2	—	—	6	16	1	43	Chandrapur
30	गडचिरोली	1	—	—	4	6	5	18	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		81	10	47	189	868	896	1,349	Maharashtra State

आधार.- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.2 (B)

फक्त मुलींसाठी असलेल्या शैक्षणिक संस्थांची शिक्षणाच्या प्रकारानुसार संख्या.

Number of Educational Institutions exclusively for girls by type of Educator
(1996-97)

अ.क्र.	जिल्हा	कला/विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालये	शिक्षकांची प्रशिक्षण महाविद्यालये Teachers Training Colleges	उच्च माध्यमिक शाळा	माध्यमिक शाळा/ मुलोट्टोग शाळा	माध्यमिक शाळा/ वरिष्ठ मुलोट्टोग शाळा	प्राथमिक/पूर्व प्राथमिक/ वरिष्ठ मुलोट्टोग शाळा		
Sr. No.		Arts/ Science and Commerce Colleges	बी.एड. B.Ed.	डी.एड. D.Ed.	Higher Secondary Schools	High School/ Basic School	Middle Schools/ Senior Basic Schools	Primary Schools/ Pre- Primary/ Senior Basic Schools	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	मुंबई	11	2	7	9	96	—	97	Gr. Mumbai
2	ठाणे	5	—	1	4	14	17	17	Thane
3	रायगड	1	—	1	1	6	12	13	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	6	12	5	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	2	4	4	Sindhudurg
6	नाशिक	3	—	2	4	26	82	44	Nashik
7	धुळे	2	1	1	12	28	23	64	Dhule
8	जळगाव	5	1	1	4	37	95	88	Jaigaon
9	अहमदनगर	1	—	2	5	37	10	32	Ahmednagar
10	पुणे	4	2	6	16	29	141	89	Pune
11	सातारा	3	—	4	5	26	17	22	Satara
12	सांगली	7	2	3	11	47	80	87	Sangli
13	सोलापूर	3	—	1	4	29	46	66	Solapur
14	कोल्हापूर	3	1	2	11	44	98	69	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2	—	1	6	42	21	20	Aurangabad
16	जालना	1	—	—	2	7	9	8	Jaina
17	परभणी	1	—	—	8	8	23	23	Parbhani
18	बीड	4	—	1	5	20	21	32	Beed
19	नांदेड	2	1	—	5	35	29	19	Nanded
20	उस्मानाबाद	—	—	—	2	25	21	19	Osmanabad
21	लातूर	1	—	3	14	31	33	12	Latur
22	बुलढाणा	—	—	—	2	19	10	48	Buldhana
23	अकोला	2	—	2	11	30	10	65	Akola
24	अमरावती	4	—	1	9	62	14	87	Amravati
25	यवतमाळ	2	—	—	10	24	16	38	Yavatmal
26	वर्धा	1	—	—	9	15	1	59	Wardha
27	नागपूर	8	—	5	20	60	23	87	Nagpur
28	भंडारा	3	—	2	11	15	15	42	Bhandara
29	चंद्रपूर	2	—	—	5	19	1	42	Chandrapur
30	गडचिरोली	1	—	—	4	6	5	17	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	82	10	46	209	845	889	1,315	Maharashtra State

आधार.- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Pune.

तक्ता क्रमांक / Table No. 5.3 (A)

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.3 (A)

वर्गीकरणानुसार शाळांची संख्या

Number of Schools according to Classification
(1995-96)

अनुक्रमांक	जिल्हा	उच्च माध्यमिक शाळा Higher Secondary				पूर्व माध्यमिक/वरिष्ठ मूलोद्योग शाळा Middle/Senior Basic Schools				पूर्व माध्यमिक/प्राथमिक/कनिष्ठ मूलोद्योग शाळा Pre-Primary/Primary/ Junior Basic Schools				District
		शासकीय	स्थानिक संस्था	अनुदानित/विनाअनुदानित	एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	अनुदानित/विनाअनुदानित	एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	अनुदानित/विनाअनुदानित	एकूण	
Serial No.		Govt.	Local Bodies	Aided/ Unaided	Total	Govt.	Local Bodies	Aided/ Unaided	Total	Govt.	Local Bodies	Aided/ Unaided	Total	(2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	बृहन्मुंबई	11	51	1077	1139	-	864	-	864	9	402	971	1382	Greater Mumbai
2	ठाणे	27	10	632	669	46	892	414	1352	30	2249	330	2609	Thane
3	रायगड	5	2	280	287	8	776	17	801	4	1697	38	1739	Raigad
4	रत्नागिरी	-	1	281	282	4	1113	8	1125	-	1496	25	1521	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	179	179	2	587	9	598	1	874	23	898	Sindhudurg
6	नाशिक	33	6	592	631	39	798	71	908	30	2085	123	2238	Nashik
7	धुळे	29	4	395	428	49	197	64	310	25	1842	124	1991	Dhule
8	जळगाव	16	10	457	483	10	621	44	675	11	1194	104	1309	Jalgaon
9	अहमदनगर	11	1	542	554	14	557	50	621	2	2209	72	2283	Ahmednagar
10	पुणे	17	35	781	833	9	1214	148	1371	6	2233	250	2489	Pune
11	सातारा	3	2	470	475	3	855	27	885	1	1447	61	1509	Satara
12	सांगली	-	1	414	415	3	615	38	656	2	934	73	1009	Sangli
13	सोलापूर	2	9	558	569	1	778	114	893	2	1585	148	1735	Solapur
14	कोल्हापूर	2	8	544	554	1	895	58	954	-	980	102	1082	Kolhapur
15	औरंगाबाद	9	55	291	355	4	601	113	718	4	932	107	1043	Aurangabad
16	जालना	1	32	145	178	-	426	18	444	1	717	37	755	Jalna
17	परभणी	5	73	195	273	2	789	78	869	1	896	64	961	Parbhani
18	बीड	4	57	315	376	2	478	65	545	1	1211	50	1262	Beed
19	नांदेड	9	71	272	352	12	864	163	1039	5	1032	143	1183	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	50	221	272	-	479	29	508	-	436	28	464	Osmanabad
21	लातूर	-	50	415	465	-	572	108	680	-	552	106	658	Latur
22	बुलढाणा	1	43	220	264	3	501	17	521	1	887	40	928	Buldhana
23	अकोला	3	22	405	430	2	567	48	617	2	1162	57	1,221	Akola
24	अमरावती	9	35	421	465	19	511	38	568	6	1132	76	1214	Amravati
25	यवतमाळ	17	43	310	370	13	716	52	781	18	1194	54	1266	Yavatmal

26	वर्धा	4	9	205	218	3	232	17	252	2	739	41	782	Wardha
27	नागपूर	9	47	594	650	3	559	140	702	7	1273	432	1712	Nagpur
28	भंडारा	10	66	371	447	9	591	68	668	3	1116	172	1291	Bhandara
29	चंद्रपूर	9	26	277	312	6	477	31	514	1	1045	74	1120	Chandrapur
30	गडचिरोली	24	10	134	168	19	263	22	304	-	914	31	945	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		271	829	11993	13093	286	19388	2069	21743	175	36465	3959	40599	Maharashtra State

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.3 (B)

वर्गीकरणानुसार शाळांची संख्या

Number of Schools according to classification
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	उच्च माध्यमिक शाळा Higher Secondary				पूर्व माध्यमिक/वरिष्ठ मूलोद्योग शाळा Middle/Senior Basic Schools				पूर्व-प्राथमिक/प्राथमिक कनिष्ठ मूलोद्योग शाळा Pre-primary/Primary/Junior Basic Schools				District	
		शासकीय Govt.	स्थानिक संस्था Local Bodies	अनुदानित/ विनाअनुदानित Aided/ Unaided	एकूण Total	शासकीय Govt.	स्थानिक संस्था Local Bodies	अनुदानित/ विनाअनुदानित Aided/ Unaided	एकूण Total	शासकीय Govt.	स्थानिक संस्था Local Bodies	अनुदानित/ विनाअनुदानित Aided/ Unaided	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	...	11	51	1,093	1,155	-	862	-	862	9	394	993	1,396	Brihan Mumbai
2	ठाणे	...	27	10	667	704	42	899	417	1,358	32	2,235	305	2,572	Thane
3	रायगड	...	5	2	280	287	8	776	16	800	4	1,709	40	1,753	Raigad
4	रत्नागिरी	...	-	1	288	289	4	1,087	10	1,101	-	1,544	32	1,576	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	...	-	-	181	181	2	564	8	574	1	899	28	928	Sindhudurg
6	नाशिक	...	33	6	592	631	39	795	74	908	30	2,077	121	2,228	Nasik
7	धुळे	...	29	4	430	463	42	175	88	305	28	1,932	122	2,082	Dhule
8	जळगांव	...	16	8	476	500	12	612	51	675	10	1,207	104	1,321	Jalgaon
9	अहमदनगर	...	13	1	575	589	14	541	56	611	1	2,270	84	2,355	Ahmednagar
10	पुणे	...	17	31	737	785	13	1,269	148	1,430	5	2,437	261	2,703	Pune
11	सातारा	...	3	2	484	489	3	823	37	863	1	1,480	76	1,557	Satara
12	सांगली	...	-	1	420	421	3	599	44	646	2	991	82	1,075	Sangli
13	सोलापूर	...	2	9	553	564	3	773	103	879	1	1,709	184	1,894	Solapur
14	कोल्हापूर	...	2	9	556	567	1	899	60	960	-	974	115	1,089	Kolhapur
15	औरंगाबाद	...	9	55	301	365	4	611	135	750	4	924	113	1,041	Aurangabad
16	जालना	...	1	32	147	180	-	444	21	465	1	700	45	746	Jalna
17	परभणी	...	5	73	201	279	1	867	70	938	2	822	65	889	Parbhani
18	बीड	...	4	57	315	376	2	478	73	553	1	1,211	50	1,262	Beed
19	नांदेड	...	10	71	296	377	17	870	164	1,051	2	1,025	150	1,177	Nanded
20	उस्मानाबाद	...	1	50	234	285	-	509	41	550	-	406	52	458	Osmanabad
21	लातूर	...	-	50	404	454	-	566	110	676	-	547	100	647	Latur
22	बुलढाणा	...	1	43	223	267	3	504	19	526	1	887	39	927	Buldhana
23	अकोला	...	3	22	419	444	2	577	42	621	2	1,148	72	1,222	Akola
24	अमरावती	...	9	35	432	476	19	519	35	573	6	1,138	83	1,227	Amravati
25	यवतमाळ	...	17	43	315	375	10	714	60	784	16	1,200	70	1,286	Yavatmal

(Pg 219-29)

26	वर्धा	6	9	209	224	2	234	18	254	4	728	46	778	Wardha
27	नागपूर	8	52	596	656	3	561	140	704	7	1,282	432	1,721	Nagpur
28	भंडारा	10	66	349	425	9	591	68	668	3	1,116	172	1,291	Bhandara
29	चंद्रपूर	13	24	287	324	5	472	27	504	2	1,050	116	1,168	Chandrapur
30	गडचिरोली	27	10	139	176	20	282	39	341	-	907	34	941	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		282	827	12,199	13,308	283	19,473	2174	21,930	175	36,949	4,186	42,310	Maharashtra State

आघार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे
Source.--Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.4 (A)

विभागवार शिक्षकांची संख्या

Number of School Teachers Classified by Department
(1995-96)

अ क्र Sr. No.	जिल्हा	उच्च/उच्च माध्यमिक शाळा High/Higher Secondary School			वरिष्ठ मुल्लोद्योग विभाग Middle/Senior Basic Deptt.			प्राथमिक/पूर्व-प्राथमिक कनिष्ठ मुल्लोद्योग विभाग Primary/Pre-Primary Junior Basic Deptt.			अध्यापक महाविद्यालये Teachers Training Colleges (B. Ed.)			एकूण Grand Total			District (2)
		पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
1	बृहन्मुंबई	9,856	18,780	28,636	4,899	10,129	15,028	3,352	11,243	14,595	34	136	170	18,141	40,288	58,429	Brihan Mumbai
2	ठाणे	6,787	7,155	13,942	4,062	8,313	12,375	3,235	5,967	9,202	37	40	77	14,121	21,475	35,596	Thane
3	रायगड	3,629	1,731	5,360	2,628	2,173	4,801	2,043	2,567	4,610	3	4	7	8,303	6,475	14,778	Raigad
4	रत्नागिरी	2,612	700	3,312	3,400	2,481	5,881	1,744	2,071	3,815	18	5	23	7,774	5,257	13,031	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1,901	521	2,422	1,607	1,543	3,150	783	1,117	1,900	6	2	8	4,297	3,183	7,480	Sindhudurg
6	नाशिक	7,468	2,680	10,148	4,401	2,163	6,564	3,767	3,610	7,377	23	22	45	15,659	8,475	24,134	Nasik
7	धुळे	6,262	1,198	7,460	1,794	864	2,658	4,166	2,543	6,709	68	27	87	12,282	4,632	16,914	Dhule
8	जळगाव	6,798	1,369	8,167	4,392	2,143	6,535	3,786	1,997	5,783	38	20	58	15,014	5,529	20,543	Jalgaon
9	अहमदनगर	7,716	2,045	9,761	3,120	1,874	4,994	4,478	3,650	8,128	28	9	37	15,342	7,578	22,920	Ahmednagar
10	पुणे	8,413	6,144	14,557	5,900	7,588	13,488	3,365	5,117	8,482	35	70	105	17,713	18,919	36,632	Pune
11	सातारा	5,979	1,686	7,665	3,971	2,383	6,354	2,446	3,312	5,758	26	14	40	12,422	7,395	19,817	Satara
12	सांगली	4,842	1,406	6,248	3,503	2,579	6,082	2,029	1,767	3,796	27	16	43	10,401	5,768	16,169	Sangli
13	सोलापूर	7,066	2,476	9,542	4,475	2,412	6,887	3,072	2,315	5,387	38	12	50	14,651	7,215	21,866	Kolhapur
14	कोल्हापूर	6,240	1,484	7,724	5,205	2,348	7,553	2,376	2,497	4,873	65	53	118	13,886	6,382	20,268	Aurangabad
15	औरंगाबाद	2,993	1,289	4,282	2,764	1,772	4,536	2,143	1,832	3,975	28	21	49	7,928	4,914	12,842	Jalna
16	जालना	1,867	359	2,226	2,080	427	2,507	1,423	1,174	2,597	11	4	15	5,381	1,964	7,345	Parbhani
17	परभणी	3,204	550	3,754	4,498	1,137	5,635	2,304	2,057	4,361	12	6	18	10,018	3,750	13,768	Beed
18	बीड	4,475	752	5,227	3,258	986	4,244	2,475	1,282	3,757	15	21	36	10,223	3,041	13,264	Nanded
19	नांदेड	4,374	814	5,188	4,547	1,337	5,884	3,037	1,446	4,483	23	17	40	11,981	3,614	15,595	Osmanabad
20	उस्मानाबाद	3,254	437	3,691	2,777	549	3,326	1,365	535	1,900	22	6	28	7,418	1,527	8,945	Latur
21	लातूर	4,013	472	4,485	4,402	1,222	5,624	1,654	1,492	3,146	17	1	18	10,086	3,187	13,273	Buldhana
22	बुलढाणा	3,713	558	4,271	3,301	612	3,913	2,784	1,255	4,039	5	1	6	9,803	2,426	12,229	Akola
23	अकोला	4,962	1,226	6,188	2,961	1,327	4,288	2,661	2,204	4,865	14	10	24	10,598	4,767	15,365	Amravati
24	अमरावती	5,507	1,877	7,384	2,825	1,674	4,499	2,476	2,580	5,056	12	7	19	10,820	6,138	16,958	Yavatmal
25	यवतमाळ																

26	वर्धा	...	2,781	904	3,685	1,132	540	1,672	1,418	1,522	2,940	6	3	9	5,337	2,969	8,306	Wardha
27	नागपूर	...	7,340	4,948	12,288	2,511	4,555	7,066	2,626	5,037	7,663	14	23	37	12,491	14,563	27,054	Nagpur
28	भंडारा	...	5,716	1,405	7,121	3,764	1,315	5,079	2,612	1,174	3,786	11	9	20	12,103	3,903	16,006	Bhandara
29	चंद्रपूर	...	3,763	1,189	4,952	2,701	1,231	3,932	2,112	959	3,071	19	19	38	8,595	3,398	11,943	Chandrapur
30	गडचिरोली	...	1,855	337	2,192	1,873	386	2,259	1,557	462	2,019	7	3	10	5,292	1,188	6,480	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य			14,9,102	67,388	21,6,490	10,2,278	69,554	17,1,832	75,829	75,881	15,1,710	674	595	1,269	32,7,883	21,3,418	54,1,301	Maharashtra State

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.--Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.4 (B)

विभागवार शिक्षकांची संख्या

Number of Schools Teachers Classified by Department
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	उच्च/उच्च माध्यमिक शाळा High/Higher Secondary School			वरिष्ठ मुलोटोम विभाग Middle/Senior Basic Deptt.			प्राथमिक/पूर्व-प्राथमिक कनिष्ठ मुलोटोम विभाग Primary/Pre-Primary Junior Basic Deptt.			अध्यापक महाविद्यालये Teachers Training Colleges (B. Ed.)			एकूण Grand Total			District
		पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	पुरुष Men	स्त्री Women	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
1	बृहन्मुंबई	9,959	18,293	28,252	4,308	7,364	11,672	3,474	11,347	14,821	30	143	173	17,771	37,147	54,918	Brihan Mumbai
2	ठाणे	6,776	7,161	13,937	4,087	8,701	12,788	3,191	5,622	8,813	35	38	73	14,089	21,522	35,611	Thane
3	रायगड	3,714	1,780	5,494	2,654	2,200	4,854	2,087	2,602	4,689	3	4	7	8,458	6,586	15,044	Raigad
4	रत्नागिरी	2,675	738	3,413	3,242	2,481	5,723	1,763	2,146	3,909	18	7	25	7,698	5,372	13,070	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1,823	536	2,359	1,601	1,337	2,938	850	1,247	2,097	6	2	8	4,280	3,122	7,402	Sindhudurg
6	नाशिक	7,468	2,789	10,257	4,777	2,416	7,193	3,773	3,058	6,831	24	21	45	16,042	8,284	24,326	Nasik
7	धुळे	6,538	1,209	7,747	1,890	965	2,855	4,339	2,475	6,814	61	30	91	12,828	4,679	17,507	Dhule
8	जळगाव	7,119	1,442	8,561	4,278	2,076	6,354	3,720	3,908	7,628	37	20	57	15,154	7,446	22,600	Jalgaon
9	अहमदनगर	8,340	2,087	10,427	3,244	1,766	5,010	4,857	5,317	10,174	29	11	40	16,470	9,181	25,651	Ahmednagar
10	पुणे	9,369	6,009	15,378	4,942	7,225	12,167	4,353	5,293	9,646	42	74	110	18,706	18,601	37,307	Pune
11	सातारा	6,164	1,865	8,029	3,929	2,429	6,358	2,518	3,391	5,909	26	15	41	12,637	7,700	20,337	Satara
12	सांगली	4,972	1,480	6,452	3,339	2,537	5,876	2,166	1,950	4,116	27	17	44	10,504	5,984	16,488	Sangli
13	सोलापूर	6,544	2,966	9,510	4,654	2,299	6,953	3,725	2,982	6,707	37	11	48	14,960	8,258	23,218	Solapur
14	कोल्हापूर	6,075	1,312	7,387	5,235	2,477	7,712	2,285	2,260	4,545	69	56	125	13,664	6,105	19,769	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3,059	1,330	4,389	2,541	1,995	4,536	2,368	3,362	5,730	28	23	51	7,996	6,710	14,706	Aurangabad
16	जालना	1,993	375	2,368	2,166	459	2,625	1,376	1,137	2,513	8	5	13	5,543	1,976	7,519	Jalna
17	परभणी	3,510	539	4,049	4,681	1,039	5,720	2,111	2,218	4,329	10	7	17	10,312	3,803	14,115	Parbhani
18	बीड	4,496	771	5,267	3,107	981	4,088	2,502	687	3,189	40	9	49	10,145	2,448	12,593	Beed
19	नांदेड	4,558	878	5,436	4,611	1,437	6,048	3,044	1,259	4,303	20	17	37	12,233	3,591	15,824	Nanded
20	उस्मानाबाद	3,255	422	3,677	2,972	644	3,616	1,342	530	1,872	21	5	26	7,590	1,601	9,191	Osmanabad
21	लातूर	5,880	1,148	7,028	4,805	1,237	6,042	1,359	1,073	2,432	17	1	18	12,061	3,459	15,520	Latur
22	बुलढाणा	3,895	588	4,483	3,220	599	3,819	2,830	1,284	4,114	5	3	8	9,950	2,474	12,424	Buldhana
23	अकोला	5,118	1,319	6,437	2,971	1,363	4,334	2,480	1,274	3,754	14	11	25	10,583	3,967	14,550	Akola
24	अमरावती	5,585	1,935	7,520	2,846	1,684	4,530	2,487	2,593	5,080	11	6	17	10,929	6,218	17,147	Amravati
25	यवतमाळ	3,747	895	4,642	3,472	1,561	5,033	2,519	1,180	3,699	17	20	37	9,755	3,656	13,411	Yavatmal

26	वर्धा	...	2,824	957	3,781	1,104	559	1,663	1,396	1,675	3,071	5	4	9	5,329	3,195	8,524	Wardha
27	नागपूर	...	7,114	4,955	12,069	2,443	4,630	7,073	2,627	5,081	7,708	12	31	43	12,196	14,697	26,893	Nagpur
28	भंडारा	...	5,642	1,404	7,046	3,855	1,335	5,190	2,505	1,187	3,692	9	9	18	12,011	3,935	15,946	Bhandara
29	चंद्रपूर	...	4,001	1,301	5,302	2,570	1,257	3,827	2,018	907	2,925	20	16	36	8,609	3,481	12,090	Chandrapur
30	गडचिरोली	...	1,941	380	2,321	1,664	421	2,085	1,502	463	1,965	14	4	18	5,121	1,268	6,389	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य			15,4,154	68,864	22,30,18	10,12,08	67,474	16,8,682	77,567	79,508	15,7,075	695	620	1,315	33,3,624	21,6,466	55,0090	Maharashtra State

आधार.-शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.--Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण

तक्ता क्रमांक/

विभागवार विद्यार्थ्यांची संस्था

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	प्राथमिक/पूर्व-प्राथमिक मुलोग विभाग Primary/Pre-Primary Basic Deptt.			माध्यमिक/वरिष्ठ मुलोग विभाग Middle/Senior Basic Deptt.		
		मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	बृहन्मुंबई	32,2,523	27,7,026	59,9,549	29,8,752	29,9,528	59,8,280
2	ठाणे	18,8,620	16,7,530	35,6,150	29,3,903	25,7,193	55,1,096
3	रायगड	7,2,835	68,912	14,1,747	86,871	81,722	168,593
4	रत्नागिरी	44,525	42,643	87,168	86,972	81,478	16,8,450
5	सिधुदुर्ग	18,889	18,497	37,386	37,885	36,888	74,773
6	नाशिक	14,6,077	12,8,190	27,4,267	14,6,533	13,3,575	28,0108
7	धुळे	12,9,978	11,9,938	24,9,916	49,978	38,463	88,441
8	जळगांव	13,0809	10,8,585	23,9,394	11,9,118	10,0117	21,9,235
9	अहमदनगर	16,0647	15,6,571	31,7,218	11,2,662	94,139	20,6,801
10	पुणे	17,9,888	16,6,647	34,6,535	25,2,241	23,7,473	48,9,714
11	सातारा	85,594	82,172	16,7,766	10,7,962	10,0815	20,8,777
12	सांगली	69,963	67,548	13,7,511	11,4,554	99,635	21,4,189
13	सोलापूर	12,6,441	115,361	24,1,802	15,4,706	13,4,881	28,9,587
14	कोल्हापूर	8,8017	85,893	17,3,910	14,5,543	13,6,539	28,2,082
15	औरंगाबाद	10,6,616	84,924	19,1,540	14,1,665	11,8,688	26,0353
16	जालना	64,972	53,782	11,8,754	71,946	56,581	12,8,527
17	परभणी	85,093	60,856	14,5,949	13,1,128	12,4,399	25,5527
18	बीड	78,995	64,380	14,3,375	91,980	77,107	16,9,087
19	नांदेड	77,590	73,8,171	81,5,761	15,7,193	14,4,226	30,1,419
20	उस्मानाबाद	38,452	34,474	72,926	69,374	68,420	13,7,794
21	लातूर	51,847	61,412	11,3,259	10,7,799	10,7,495	21,5,294
22	बुलढाणा	85,502	76,227	16,1,729	86,861	69,788	15,6,649
23	अकोला	99,468	88,488	18,7,956	86,089	73,112	15,9,201
24	अमरावती	11,5,809	10,1,691	21,7,500	92,147	81,919	17,4,066
25	यवतमाळ	6,8287	61,800	13,0087	11,3,173	95,483	20,8,656
26	वर्धा	4,7721	47,122	94,843	31,520	28,026	59,546
27	नागपूर	13,1,819	12,6,495	25,8,314	11,5,764	10,3,779	21,9,543
28	भंडारा	72,661	67,933	14,0594	95,534	88,405	18,3,939
29	चंद्रपूर	62,974	59,068	12,2,042	69,765	66,275	136,040
30	गडचिरोली	27,320	29,168	56,488	39,502	31,829	71,331
महाराष्ट्र राज्य		28,78,932	26,97,204	56,77,136	35,09,120	31,67,978	66,77,098

आधार:- शिक्षण संघालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

EDUCATION

TABLE No. 5.5 (A)

Number of Students by Department

1995-96

उच्च/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशी वरिष्ठ मूलोद्योग विभाग High/Higher Secondary/Multipurpose Post Basic			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District
मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुले Boys	मुली Girls	एकूण Total	
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
52,4,909	41,0302	93,5,211	64,224	67,857	13,2,081	1,159	1,483	2,642	Brihan Mumbai
25,5,507	20,3,945	45,9,452	19,037	20,559	39,596	420	426	846	Thane
91,502	68,748	16,0250	6,199	4,290	10,489	15	8	23	Raigad
57,429	38,621	96,050	2,332	2,160	4,492	82	73	155	Ratnagiri
36,828	29,391	66,219	2,582	2,165	4,747	100	101	201	Sindhudurg
20,6,963	15,3,319	36,0282	20,294	12,663	32,957	4,183	2,194	6,377	Nasik
13,9,022	97,459	23,6,481	10,746	5,956	16,702	1,100	546	1,646	Dhule
17,2,584	10,5,877	27,8,461	12,893	7,782	20,675	1,885	768	2,653	Jalgaon
20,6,363	14,1,313	34,7,676	18,161	8,079	26,240	3,234	1,310	4,544	Ahmednagar
32,6,672	23,1,962	55,8,634	34,819	27,695	62,514	3,708	1,763	5,471	Pune
13,7,191	99,812	23,7,003	15,100	8,533	23,633	1,714	952	2,666	Satara
11,2,661	85,695	19,8,356	11,144	7,278	18,422	491	227	718	Sangli
17,1,551	92,744	26,4,295	18,165	7,757	25,922	1,892	603	2,495	Solapur
15,0686	10,3,909	25,4,595	20,534	10,622	31,156	1,017	269	1,286	Kolhapur
10,0742	66,733	16,7,475	14,772	5,754	20,526	1,634	395	2,019	Aurangabad
59,250	26,725	85,975	4,017	1,156	5,173	197	76	273	Jalna
79,782	42,206	12,1,988	8,660	2,564	11,224	748	210	958	Parbhani
92,879	55,265	15,8,144	12,320	3,593	15,913	2,115	479	2,594	Beed
12,5,475	68,861	19,4,336	22,513	5,441	27,954	2,984	581	3,565	Nanded
62,848	42,488	10,5,336	7,428	2,124	9,552	798	182	980	Osmanabad
78,685	53,045	13,1,730	10,468	2,939	13,407	2,182	487	2,669	Latur
93,908	58,784	15,2,692	4,585	1,903	6,488	200	68	268	Buldhana
12,0260	10,1,368	22,1,628	11,820	9,487	21,307	1,706	1,065	2,771	Akola
12,4,851	90,301	21,5,152	8,948	5,449	14,397	1,024	745	1,769	Amravati
87,110	64,073	15,1,183	8,201	4,175	12,376	471	297	768	Yavatmal
62,132	57,455	11,9,587	6,677	5,042	11,719	955	658	1,613	Wardha
20,4,876	18,1,662	38,6,538	17,5,77	17,709	35,286	1,902	1,950	3,852	Nagpur
13,2,472	11,9,863	25,2,335	80,31	3,955	11,986	624	290	914	Bhandara
90,244	76,792	16,7,036	79,90	4,340	12,330	973	626	1,599	Chandrapur
38,936	26,776	65,712	27,02	1,014	3,716	97	29	126	Gadchiroli
41,44,318	29,95,494	71,39,812	41,2,939	27,0041	68,2,980	39,610	18,861	58,471	Maharashtra State

Source.- Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण /
तक्ता क्रमांक /
विभागवार विद्यार्थ्यांची संख्या /

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	पूर्व-प्राथमिक/प्राथमिक/ मुलोधोग Pre-Primary/Primary / Basic			माध्यामिक/वरिष्ठ मुलोधोग विभाग Middle/Senior Basic Department		
		मुले Boys (3)	मुली Girls (4)	एकूण Total (5)	मुले Boys (6)	मुली Girls (7)	एकूण Total (8)
1	बृहन्मुंबई	3,33,886	2,93,368	6,27,234	2,90,876	2,91,925	5,82,801
2	ठाणे	1,84,257	1,67,107	3,51,364	3,10,597	2,72,542	5,83,139
3	रायगड	74,444	70,535	1,44,979	87,878	82,815	1,70,693
4	रत्नागिरी	46,355	44,901	91,256	84,678	80,479	1,65,157
5	सिंधुदूर्ग	20,564	19,964	40,528	35,550	34,415	69,965
6	नाशिक	1,44,575	1,30,205	2,74,780	1,61,251	1,41,997	3,03,248
7	धुळे	1,39,264	1,28,347	2,67,611	51,810	39,244	91,054
8	जळगाव	1,90,631	1,64,934	3,55,565	1,21,182	1,04,330	2,25,512
9	अहमदनगर	2,24,759	2,11,933	4,36,692	1,07,102	96,049	2,03,151
10	पुणे	1,95,507	1,78,140	3,73,647	2,35,446	2,34,522	4,69,968
11	सातारा	92,806	85,585	1,78,391	1,04,424	98,612	2,03,036
12	सांगली	72,881	71,909	1,44,790	1,13,453	98,328	2,11,781
13	सोलापूर	1,43,088	1,34,319	2,77,407	1,41,950	1,24,965	2,66,915
14	कोल्हापूर	88,578	83,210	1,71,788	1,43,848	1,35,379	2,79,227
15	औरंगाबाद	1,17,177	84,664	2,01,841	1,44,778	1,20,108	2,64,886
16	जालना	65,441	55,033	1,20,474	78,663	65,342	1,44,005
17	परभणी	1,04,487	90,411	1,94,898	1,42,586	1,25,568	2,68,154
18	बीड	8,216	63,518	1,34,846	1,00,300	73,541	1,73,841
19	नांदेड	86,052	77,852	1,63,904	1,44,205	1,38,167	2,82,372
20	उरमानाबाद	38,473	34,804	73,277	73,189	72,001	1,45,190
21	लातूर	60,091	55,407	1,15,498	1,10,540	1,08,489	2,19,029
22	बुलढाणा	82,520	77,096	1,59,616	90,330	75,830	1,66,160
23	अकोला	1,04,206	93,198	1,97,395	94,063	83,987	1,78,050
24	अमरावती	1,16,924	1,01,822	2,18,746	86,531	73,567	1,60,098
25	यवतमाळ	70,069	64,240	1,34,309	1,15,208	1,00,726	2,15,934
26	वर्धा	47,186	45,910	93,096	29,125	26,364	55,489
27	नागपूर	1,31,765	1,26,009	2,57,770	1,16,316	1,07,259	2,23,575
28	भंडारा	64,355	65,206	1,29,561	98,399	92,057	1,90,456
29	चंद्रपूर	58,658	57,292	1,15,950	73,075	70,248	1,43,323
30	गडचिरोली	27,522	27,115	54,637	40,268	34,315	74,583
महाराष्ट्र राज्य		31,97,825	29,04,025	61,01,850	35,27,621	32,03,171	67,30,792

EDUCATION

TABLE No. 5.5 (B)

Number of Students by Department
(1996-97)

उच्च/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशिय/ वरिष्ठ मुलोगोम High/Higher Secondary/Multipurpose/ Post Basic			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District
मुले Boys (9)	मुली Girls (10)	एकूण Total (11)	मुले Boys (12)	मुली Girls (13)	एकूण Total (14)	मुले Boys (15)	मुली Girls (16)	एकूण Total (17)	(2)
5,31,073	4,20,917	9,51,990	61,789	66,699	1,28,488	1,022	1,376	2,398	Brihan Mumbai
2,57,258	2,05,384	4,62,642	19,064	21,457	40,521	390	403	793	Thane
93,346	70,124	1,63,470	6,517	4,740	11,257	—	—	—	Raigad
60,307	41,413	1,01,720	2,123	2,138	4,261	74	73	147	Ratnagiri
37,850	30,916	68,766	2,348	2,107	4,455	88	66	154	Sindhudurg
2,13,057	1,58,167	3,71,224	17,680	11,860	29,540	3,001	1,924	4,925	Nashik
1,44,732	1,04,139	2,48,871	9,457	5,430	14,887	831	484	1,315	Dhule
1,76,148	1,09,439	2,85,587	12,294	9,028	21,322	1,441	702	2,143	Jalgaon
2,11,890	1,41,714	3,53,604	16,153	8,272	24,425	3,689	1,400	5,089	Ahmednagar
3,00,314	2,38,347	5,38,661	33,823	27,604	61,427	3,529	2,223	5,752	Pune
1,41,379	1,07,195	2,48,574	13,912	8,779	22,691	1,247	823	2,070	Satara
1,16,541	90,545	2,07,086	10,514	8,092	18,606	604	349	953	Sangli
1,63,298	98,391	2,61,689	16,502	6,863	23,365	1,192	284	1,476	Solapur
1,38,428	1,03,685	2,42,113	19,985	10,866	30,851	919	231	1,150	Kolhapur
1,01,428	69,241	1,70,669	15,251	5,917	21,168	1,739	464	2,203	Aurangabad
60,791	29,646	90,437	4,217	1,242	5,459	167	73	240	Jalna
85,690	47,070	1,32,760	8,389	2,699	11,088	591	207	798	Parbhani
94,123	56,377	1,50,500	12,736	3,676	16,412	2,763	584	3,347	Beed
1,27,703	75,545	2,03,248	16,634	4,499	21,133	2,270	553	2,823	Nanded
64,774	44,006	1,08,780	7,446	2,228	9,674	1,142	281	1,423	Osmanabad
1,30,332	92,507	2,22,839	9,437	2,919	12,356	1,841	542	2,383	Latur
99,909	64,594	1,64,503	5,422	2,660	8,082	225	86	311	Buldhana
1,24,965	1,04,304	2,29,269	10,557	9,036	19,593	1,076	982	2,002	Akola
1,30,270	96,210	2,26,480	8,439	5,274	13,713	1,175	827	2,058	Amravati
89,835	66,470	1,56,305	6,971	4,313	11,284	500	362	862	Yavatmal
64,917	59,816	1,24,733	6,095	4,245	10,340	620	451	1,071	Wardha
1,99,302	1,85,281	3,84,593	18,237	19,333	37,570	2,311	2,541	4,852	Nagpur
1,30,307	1,19,758	2,50,065	8,323	4,791	13,114	901	669	1,570	Bhandara
97,244	83,466	1,80,710	7,714	4,722	12,436	925	696	1,621	Chandrapur
41,163	29,554	70,717	2,730	1,144	3,874	163	59	222	Gadchiroli
42,28,374	31,44,231	73,72,605	3,90,759	2,72,633	6,63,392	36,436	19,715	56,151	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	प्राथमिक/पूर्व-प्राथमिक/ मुलोग शाळा Primary/Pre-Primary / Basic School			पूर्व माध्यामिक/वरिष्ठ मुलोग विभाग Middle/Senior Basic Department		
		मुले Boys (3)	मुली Girls (4)	एकूण Total (5)	मुले Boys (6)	मुली Girls (7)	एकूण Total (8)
1	बृहन्मुंबई	30,007	29,740	59,747	55,425	49,761	1,05,186
2	ठाणे	14,513	13,190	27,703	31,879	28,303	60,182
3	रायगड	4,769	4,466	9,235	6,282	5,590	11,872
4	रत्नागिरी	2,932	2,841	5,773	8,369	7,895	16,264
5	सिंधुदूर्ग	1,112	1,134	2,246	3,021	2,978	5,999
6	नाशिक	17,987	16,353	34,340	12,465	11,224	23,689
7	धुळे	7,185	6,913	14,098	3,424	2,881	6,305
8	जळगाव	12,353	10,587	22,940	14,362	11,381	25,743
9	अहमदनगर	30,752	26,848	57,600	5,516	4,788	10,304
10	पुणे	32,318	29,133	61,451	36,571	33,192	69,763
11	सातारा	8,211	7,627	15,838	13,502	12,480	25,982
12	सांगली	8,955	8,851	17,806	17,099	14,636	31,735
13	सोलापूर	19,438	16,797	36,235	27,065	22,104	49,169
14	कोल्हापूर	10,992	10,921	21,913	22,382	20,159	42,541
15	औरंगाबाद	12,981	10,652	23,633	22,605	18,688	41,293
16	जालना	8,208	6,686	14,894	12,105	9,232	21,337
17	परभणी	11,856	8,753	20,609	25,542	24,812	50,354
18	बीड	19,275	17,787	37,062	4,797	3,467	8,264
19	नांदेड	14,268	12,968	27,236	38,197	37,329	75,526
20	उस्मानाबाद	6,479	5,959	12,438	12,736	12,477	25,213
21	लातूर	8,405	10,048	18,453	24,061	21,323	45,384
22	बुलढाणा	14,676	13,436	28,112	19,624	14,795	34,419
23	अकोला	19,855	18,206	38,061	24,579	21,836	46,415
24	अमरावती	24,535	22,934	47,469	25,310	20,757	46,067
25	यवतमाळ	9,468	9,267	18,735	15,363	13,173	28,536
26	वर्धा	7,797	7,590	15,387	5,473	15,035	10,508
27	नागपूर	29,640	25,852	55,492	22,584	20,595	43,179
28	भंडारा	10,454	10,253	20,707	14,365	13,930	28,295
29	चंद्रपूर	11,494	10,957	22,451	12,521	12,253	24,774
30	गडचिरोली	3,547	3,423	6,970	4,211	4,868	9,079
महाराष्ट्र राज्य		4,14,462	3,80,172	7,94,634	5,41,385	4,81,942	10,23,327

EDUCATION

TABLE No. 5.6 (A)

Number of Schedule Castes Students and Nav Buddhist by Department
(1995-96)

माध्यमिक/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशिय/ उच्च मुल्योद्योग High/Higher Secondary/Multipurpose/ Post Basic			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District
मुले Boys (9)	मुली Girls (10)	एकूण Total (11)	मुले Boys (12)	मुली Girls (13)	एकूण Total (14)	मुले Boys (15)	मुली Girls (16)	एकूण Total (17)	(2)
43,232	32,113	75,345	4,160	3,224	7,384	59	64	123	Brihan Mumbai
17,784	15,042	32,826	1,267	1,142	2,409	65	43	108	Thane
6,650	4,839	11,489	324	187	511	—	3	3	Raigad
5,375	3,689	9,064	181	109	290	14	11	25	Ratnagiri
2,597	1,916	4,513	161	86	247	11	5	16	Sindhudurg
20,310	14,274	34,584	1,778	921	2,699	449	190	639	Nashik
10,669	6,259	16,928	900	409	1,309	140	64	204	Dhule
15,590	8,027	23,617	1,044	494	1,538	200	67	267	Jalgaon
24,284	14,532	38,816	1,713	604	2,317	391	136	527	Ahmednagar
31,716	21,141	52,857	3,477	2,300	5,777	441	191	632	Pune
15,464	10,076	25,540	1,420	620	2,040	243	99	342	Satara
13,581	8,848	22,429	1,110	635	1,745	59	13	72	Sangli
23,169	11,899	35,068	2,173	722	2,895	358	83	441	Solapur
17,030	10,642	27,672	1,941	774	2,715	174	33	207	Kolhapur
18,186	9,410	27,596	3,098	928	4,026	480	71	551	Aurangabad
9,422	3,904	13,326	441	112	553	14	1	15	Jalna
14,146	7,190	21,336	1,485	275	1,760	161	25	186	Parbhani
14,731	7,718	22,449	1,779	497	2,276	414	75	489	Beed
30,084	15,898	45,982	5,491	1,201	6,692	896	141	1,037	Nanded
10,741	6,036	16,777	1,217	362	1,579	159	39	198	Osmanabad
18,243	9,580	27,823	1,979	303	2,282	494	61	555	Latur
19,536	10,197	29,733	723	224	947	40	13	53	Buldhana
28,510	18,785	47,295	1,860	616	2,476	210	79	289	Akola
26,579	20,333	46,912	2,313	1,359	3,672	410	133	543	Amravati
13,178	10,052	23,230	1,329	602	1,931	124	52	176	Yavatmal
12,247	11,216	23,463	1,369	971	2,340	297	185	482	Wardha
45,586	40,402	85,988	4,229	3,923	8,152	688	642	1,330	Nagpur
20,697	19,063	39,760	2,082	899	2,981	259	111	370	Bhandara
18,442	16,344	34,786	2,146	1,132	3,278	359	214	573	Chandrapur
6,275	4,767	11,042	614	283	897	28	9	37	Gadchiroli
5,54,054	3,74,192	9,28,246	53,804	25,914	79,718	7,637	2,853	10,490	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण /
तक्ता क्रमांक /
विभागवार अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांची संख्या /

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	पूर्व-प्राथमिक/प्राथमिक/ मुलघोष शाळा Pre-Primary/Primary / Basic Department			माध्यामिक/दरिष्ठ मुलघोष विभाग Middle/Senior Basic Department		
		मुले Boys (3)	मुली Girls (4)	एकूण Total (5)	मुले Boys (6)	मुली Girls (7)	एकूण Total (8)
1	बृहन्मुंबई	23,649	26,181	49,830	54,957	49,829	1,04,786
2	ठाणे	13,916	12,862	26,778	32,280	28,700	60,980
3	रायगड	4,898	4,585	9,483	6,372	5,766	12,138
4	रत्नागिरी	2,976	2,910	5,886	8,066	7,672	15,738
5	सिंधुदूर्ग	983	969	1,952	3,033	2,949	5,982
6	नाशिक	18,693	17,857	36,550	13,746	11,832	25,578
7	धुळे	7,891	7,205	18,096	3,004	2,956	5,960
8	जळगाव	12,478	10,604	23,082	14,410	12,262	26,672
9	अहमदनगर	21,627	19,722	41,349	15,457	13,357	28,814
10	पुणे	19,308	16,752	36,060	38,534	36,552	75,080
11	सातारा	10,097	9,695	19,792	12,422	11,842	24,264
12	सांगली	8,265	8,832	17,097	17,129	14,647	31,776
13	सोलापूर	18,815	18,694	37,509	29,689	21,227	50,916
14	कोल्हापूर	11,103	11,590	22,693	22,199	20,311	42,510
15	औरंगाबाद	15,063	11,510	26,573	21,437	19,283	40,720
16	जालना	8,318	6,952	15,270	12,869	10,711	23,580
17	परभणी	14,730	13,286	28,016	24,106	20,897	45,003
18	बीड	19,413	20,878	40,291	5,846	3,574	9,420
19	नांदेड	15,240	14,396	29,636	41,404	41,209	82,613
20	उस्मानाबाद	5,617	5,089	10,706	13,938	13,316	27,254
21	लातूर	9,905	11,953	21,858	25,011	21,238	46,249
22	दुलढाणा	16,108	13,546	29,654	20,384	16,362	36,746
23	अकोला	20,179	18,149	38,328	25,286	23,310	48,596
24	अमरावती	18,734	15,399	34,133	20,020	18,831	38,851
25	यवतमाळ	8,660	8,516	17,176	16,190	14,099	30,289
26	वर्धा	6,988	6,713	13,701	5,211	4,759	9,970
27	नागपूर	29,652	26,592	56,244	23,865	21,555	45,420
28	भंडारा	10,881	10,565	21,446	14,765	14,229	28,994
29	चंद्रपूर	10,861	11,152	22,013	12,526	11,291	23,817
30	गडचिरोली	3,840	3,846	7,686	4,728	4,305	9,033
महाराष्ट्र राज्य		3,88,888	3,67,000	7,55,888	5,58,884	4,98,871	1,05,775

EDUCATION

TABLE No. 5.6 (B)

Number of Schedule Castes Students by Department
(1996-97)

उच्च/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशिय/ वरिष्ठ मुल्लेद्योग विभाग High/Higher Secondary/Multipurpose/ Post Basic Department			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District
मुले Boys (9)	मुली Girls (10)	एकूण Total (11)	मुले Boys (12)	मुली Girls (13)	एकूण Total (14)	मुले Boys (15)	मुली Girls (16)	एकूण Total (17)	(2)
46,729	38,826	83,555	4,319	3,372	7,691	62	45	107	Brihan Mumbai
17,936	15,141	33,077	1,365	1,227	2,592	78	51	129	Thane
6,776	4,954	11,730	328	202	530	—	—	—	Raigad
5,640	4,007	9,647	208	114	322	8	1	9	Ratnagiri
2,688	1,941	4,629	157	87	244	11	7	18	Sindhudurg
22,056	15,593	37,649	1,506	803	2,309	376	155	531	Nashik
10,921	7,070	17,991	785	398	1,183	80	45	125	Dhule
15,703	8,322	24,025	1,136	610	1,746	150	69	219	Jalgaon
25,588	16,589	42,177	1,529	657	2,186	433	157	590	Ahmednagar
32,613	25,957	58,570	3,087	2,177	5,264	460	217	677	Pune
16,084	11,017	27,101	1,308	682	1,990	190	103	293	Satara
13,188	9,607	22,795	1,088	688	1,776	104	47	151	Sangli
20,590	11,221	31,811	1,910	638	2,548	238	38	276	Solapur
15,707	10,283	25,990	1,853	873	2,726	145	16	161	Kolhapur
18,679	9,675	28,354	3,014	972	3,986	486	70	556	Aurangabad
9,560	4,358	13,918	475	144	619	14	2	16	Jalna
15,696	7,977	23,673	1,370	295	1,665	128	27	155	Parbhani
14,129	8,384	22,513	1,910	456	2,366	508	91	599	Beed
29,912	17,769	47,681	3,902	992	4,894	721	144	865	Nanded
10,825	6,629	17,454	1,266	296	1,562	238	65	303	Osmanabad
23,082	15,146	38,228	1,830	285	2,115	421	62	483	Latur
19,947	11,044	30,991	793	305	1,098	46	15	61	Buldhana
28,902	20,425	49,327	1,703	720	2,423	250	88	338	Akola
27,677	21,127	48,804	2,107	1,255	3,362	221	122	343	Amravati
13,874	11,659	25,533	1,096	587	1,683	102	61	163	Yavatmal
12,808	11,689	24,497	1,197	864	2,061	145	87	232	Wardha
45,722	43,513	89,235	4,340	4,308	8,648	816	853	1,668	Nagpur
13,558	13,416	26,974	2,068	1,210	3,278	217	197	414	Bhandara
20,818	17,341	38,159	2,059	1,174	3,233	316	217	533	Chandrapur
6,653	5,149	11,802	630	338	968	55	15	70	Gadchiroli
5,64,061	4,03,829	9,67,890	50,339	26,729	77,068	7,018	3,067	10,085	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण /

तयत्ता क्रमांक /

विभागवार अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांची संख्या /

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	पूर्व-प्राथमिक/प्राथमिक/ मुलोग्य विभाग Pre-Primary/Primary / Basic Department			माध्यमिक/वरिष्ठ मुलोग्य विभाग Middle/Senior Basic Department		
		मुले Boys (3)	मुली Girls (4)	एकूण Total (5)	मुले Boys (6)	मुली Girls (7)	एकूण Total (8)
1	बृहन्मुंबई	6,065	5,499	11,564	6,411	6,237	12,648
2	ठाणे	49,300	40,316	89,616	39,325	26,900	66,225
3	रायगड	10,595	8,518	19,113	6,108	4,325	10,433
4	रत्नागिरी	162	164	326	782	595	1,377
5	सिंधुदूर्ग	72	58	130	100	70	170
6	नाशिक	43,459	36,513	79,972	33,764	24,515	58,279
7	धुळे	45,189	39,183	84,372	26,386	16,877	43,263
8	जळगाव	17,238	12,808	30,046	13,561	9,522	23,083
9	अहमदनगर	21,077	17,557	38,634	3,830	2,166	5,996
10	पुणे	11,404	7,800	19,204	9,300	7,668	16,968
11	सातारा	538	466	1,004	656	583	1,239
12	सांगली	368	316	684	612	562	1,174
13	सोलापूर	3,251	2,911	6,162	4,772	3,636	8,408
14	कोल्हापूर	1,250	1,045	2,295	1,624	1,409	3,033
15	औरंगाबाद	4,480	3,033	7,513	5,778	5,079	10,857
16	जालना	1,419	1,219	2,638	2,123	1,433	3,556
17	परभणी	3,503	2,924	6,427	7,748	5,989	13,737
18	बीड	1,596	1,307	2,903	449	264	713
19	नांदेड	7,160	7,252	14,412	18,676	15,853	34,529
20	उस्मानाबाद	3,661	3,545	7,206	5,655	5,297	10,952
21	लातूर	2,841	2,474	5,315	3,869	3,926	7,795
22	युलदाणा	3,994	3,053	7,047	5,269	3,681	8,950
23	अकोला	7,054	6,697	13,751	8,053	6,896	14,949
24	अमरावती	18,635	15,392	34,027	14,228	10,212	24,440
25	यवतमाळ	16,635	15,320	31,955	23,250	20,251	43,501
26	वर्धा	8,587	8,557	17,144	6,210	5,653	11,863
27	नागपूर	21,979	22,085	44,064	19,985	17,255	37,240
28	भंडारा	10,020	10,425	20,445	15,671	14,491	30,162
29	चंद्रपूर	10,284	9,145	19,429	12,690	12,184	24,874
30	गडचिरोली	11,505	9,804	21,309	11,776	9,526	21,302
महाराष्ट्र राज्य		3,43,321	2,95,386	6,38,707	3,08,661	2,43,055	5,51,716

आधार.-शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

EDUCATION

TABLE No. 5.7 (A)

Number of Scheduled Tribes Students by Department
(1995-96)

उच्च/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशिय वरिष्ठ मुलोगो विभाग High/Higher Secondary/Multipurpose Post Basic Department			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District (2)
मुले Boys (9)	मुली Girls (10)	एकूण Total (11)	मुले Boys (12)	मुली Girls (13)	एकूण Total (14)	मुले Boys (15)	मुली Girls (16)	एकूण Total (17)	
4,621	3,486	8,107	306	352	658	5	—	5	Brihan Mumbai
22,891	8,895	31,786	763	283	1,046	9	—	9	Thane
3,018	1,894	4,912	70	25	95	—	—	—	Raigad
294	147	441	1	—	1	—	—	—	Ratnagiri
82	73	155	3	1	4	1	—	1	Sindhudurg
25,304	13,256	38,560	1,228	316	1,544	302	51	353	Nashik
28,409	14,925	43,334	1,900	587	2,487	114	38	152	Dhule
11,044	4,381	15,425	349	121	470	33	3	36	Jalgaon
9,966	4,960	14,926	570	63	633	44	3	47	Ahmednagar
8,315	4,370	12,685	596	254	850	49	8	57	Pune
1,020	635	1,655	21	8	29	1	—	1	Satara
833	547	1,380	37	17	54	—	—	—	Sangli
2,585	1,209	3,794	80	27	107	17	6	23	Solapur
945	711	1,656	55	33	88	14	2	16	Kolhapur
2,996	1,351	4,347	291	96	387	52	11	63	Aurangabad
1,296	598	1,894	32	4	36	1	—	1	Jalna
4,213	2,276	6,489	223	31	254	8	2	10	Parbhani
1,158	829	1,987	40	9	49	6	—	6	Beed
12,769	6,482	19,251	1,437	220	1,657	143	15	158	Nanded
1,791	1,001	2,792	61	9	70	7	2	9	Osmanabad
3,469	1,973	5,442	119	17	136	15	1	16	Latur
3,403	1,871	5,274	65	29	94	1	—	1	Buldhana
8,498	5,534	14,032	316	113	429	22	8	30	Akola
10,233	7,726	17,959	379	195	574	53	23	76	Amravati
13,488	8,840	22,328	502	134	636	25	6	31	Yavatmal
8,070	7,180	15,250	391	202	593	39	19	58	Wardha
29,172	24,902	54,074	1,437	1,182	2,619	217	157	374	Nagpur
15,201	11,981	27,182	638	188	826	33	18	51	Bhandara
11,479	9,504	20,983	687	266	953	73	37	110	Chandrapur
13,123	7,973	21,096	427	121	548	20	6	26	Gadchiroli
2,59,686	1,59,510	4,19,196	13,024	4,903	17,927	1,304	416	1,720	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण /

तक्ता क्रमांक /

विभागवार अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांची संख्या /

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	पूर्व-प्राथमिक/प्राथमिक/ मुलोगो विभाग Pre-Primary/Primary / Basic Department			माध्यामिक/वरिष्ठ मुलोगो विभाग Middle/Senior Basic Department		
		मुले Boys (3)	मुली Girls (4)	एकूण Total (5)	मुले Boys (6)	मुली Girls (7)	एकूण Total (8)
1	बृहन्मुंबई	8,101	6,021	14,122	7,367	6,309	13,676
2	ठाणे	52,454	43,126	95,580	40,945	29,582	70,527
3	रायगड	10,834	8,766	19,600	6,047	4,212	10,259
4	रत्नागिरी	260	212	472	803	591	1,394
5	सिंधुदूर्ग	69	59	128	58	52	110
6	नाशिक	43,123	38,813	81,936	34,699	24,369	59,068
7	धुळे	57,444	52,552	1,09,996	26,295	16,173	42,468
8	जळगाव	18,028	14,119	32,147	15,009	10,567	25,576
9	अहमदनगर	11,279	9,281	20,560	14,127	11,512	25,639
10	पुणे	13,112	12,287	25,399	11,005	10,280	21,285
11	सातारा	673	653	1,326	740	654	1,394
12	सांगली	333	372	705	593	489	1,082
13	सोलापूर	2,833	3,075	5,908	4,403	2,953	7,356
14	कोल्हापूर	1,267	1,153	2,420	1,520	1,367	2,887
15	औरंगाबाद	4,670	2,517	7,187	6,170	6,261	12,431
16	जालना	1,406	1,264	2,670	2,042	2,498	4,540
17	परभणी	3,948	3,950	7,898	8,050	6,077	14,127
18	बीड	1,658	1,713	3,371	465	266	731
19	नांदेड	6,664	6,543	13,207	21,623	18,548	40,171
20	उस्मानाबाद	3,001	2,824	5,825	6,206	5,936	12,142
21	लातूर	2,341	2,435	4,776	4,433	3,965	8,398
22	बुलढाणा	3,780	2,167	5,947	5,602	5,476	11,078
23	अकोला	6,783	6,277	13,060	8,612	7,282	15,894
24	अमरावती	17,738	14,224	31,962	15,473	11,347	26,820
25	यवतमाळ	15,991	16,705	32,696	25,636	20,394	46,030
26	यर्घा	7,671	7,476	15,147	5,346	4,836	10,182
27	नागपूर	21,677	22,153	43,830	20,220	17,710	37,930
28	भंडारा	10,150	10,645	20,795	16,318	14,918	31,236
29	चंद्रपूर	9,016	9,546	18,562	14,007	12,506	26,513
30	गडचिरोली	9,551	8,704	18,255	18,459	12,747	31,206
महाराष्ट्र राज्य		3,45,855	3,09,632	6,55,487	3,42,273	2,69,877	6,12,150

आधार.-शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

EDUCATION

TABLE No. 5.7 (B)

Number of Scheduled Tribes Students by Department
(1996-97)

उच्च/उच्च माध्यमिक/बहुउद्देशिय/ वरिष्ठ मुलोगो विभाग High/Higher Secondary/Multipurpose/ Post Basic Department			पदवी Graduation			पदव्युत्तर Post-Graduation			District
मुले Boys (9)	मुली Girls (10)	एकूण Total (11)	मुले Boys (12)	मुली Girls (13)	एकूण Total (14)	मुले Boys (15)	मुली Girls (16)	एकूण Total (17)	(2)
5,486	4,241	9,727	231	303	534	7	2	9	Brihan Mumbai
22,973	8,960	31,933	962	342	1,304	8	4	12	Thane
3,080	1,943	5,023	108	43	151	—	—	—	Raigad
390	209	599	3	3	6	—	—	—	Ratnagiri
101	99	200	7	1	8	—	—	—	Sindhudurg
26,383	14,254	40,637	1,381	300	1,681	186	23	209	Nashik
30,709	18,014	48,723	1,488	443	1,931	70	28	98	Dhule
11,308	4,650	15,958	304	103	407	14	4	18	Jalgaon
10,348	5,447	15,795	520	58	578	79	14	93	Ahmednagar
10,002	6,500	16,502	666	278	944	39	14	53	Pune
1,050	731	1,781	19	6	25	2	—	2	Satara
792	508	1,300	32	16	48	—	—	—	Sangli
4,120	1,765	5,885	59	37	96	11	1	12	Solapur
900	633	1,533	44	20	64	8	—	8	Kolhapur
3,105	1,517	4,622	342	113	455	55	16	71	Aurangabad
1,508	717	2,225	26	5	31	1	—	1	Jalna
4,761	2,123	6,884	225	23	248	7	1	8	Parbhani
1,222	906	2,128	50	7	57	10	—	10	Beed
12,726	7,174	19,900	1,020	184	1,204	102	10	112	Nanded
980	563	1,543	55	12	67	8	2	10	Osmanabad
3,310	2,142	5,452	79	4	83	28	2	30	Latur
3,482	1,826	5,308	80	30	110	1	1	2	Buldhana
8,597	5,657	14,254	319	160	479	23	5	28	Akola
10,509	8,096	18,605	385	230	615	47	28	75	Amravati
13,853	9,775	23,628	493	126	619	24	10	34	Yavatmal
8,528	7,688	16,216	347	155	502	23	10	33	Wardha
30,046	24,755	54,801	1,423	1,199	2,622	275	177	452	Nagpur
7,670	7,228	14,898	593	207	800	59	22	81	Bhandara
11,800	9,801	21,601	609	247	856	71	34	105	Chandrapur
13,242	8,641	21,883	500	142	642	19	6	25	Gadchiroli
2,62,981	1,66,563	4,29,544	12,370	4,797	17,167	1,177	414	1,591	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तयत्ता क्रमांक/TABLE No. 5.8

अभियांत्रिकी पदवी अभ्यासक्रमातील प्रवेशांची प्रकारानुसार संख्या

Intake in Degree Courses in Engineering by categories

(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	वर्ष Year	स्थापत्य Civil	यांत्रिकी Mechanical	विद्युत Electrical	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	1960-61	240	240	240	720
2	1970-71	530	520	460	1,510
3	1980-81	550	540	480	1,570
4	1990-91	2,817	2,727	747	6,291
5	1991-92	2,787	2,812	747	6,366
6	1992-93	2,787	2,932	747	6,466
7	1993-94	2,790	3,040	807	6,637
8	1994-95	2,887	3,387	807	7,081
9	1995-96	2,860	3,770	970	7,600
10	1996-97	2,934	3,860	954	7,748

आधार.—तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Technical Education, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.9

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	वर्ष Year	पूर्व प्राथमिक शाळा Pre-Primary School		प्राथमिक शाळा Primary School		माध्यमिक शाळा Secondary School	
			संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मुंबई	1995-96	316	14,352	2,246	11,83,477	948	6,93,554
		1996-97	68	12,429	2,258	11,97,606	965	7,10,034
2	ठाणे	1995-96	1,496	41,171	3,961	8,66,075	566	3,18,307
		1996-97	934	33,647	3,930	9,00,856	601	3,20,678
3	रायगड	1995-96	920	23,320	2,540	2,87,020	222	78,774
		1996-97	920	23,320	2,553	2,92,352	222	80,344
4	रत्नागिरी	1995-96	906	22,984	2,646	2,32,634	233	55,677
		1996-97	909	23,153	2,677	2,33,260	237	56,911
5	सिंधुदुर्ग	1995-96	318	6,852	1,496	1,05,307	138	36,452
		1996-97	399	9,400	1,502	1,01,093	145	38,655
6	नाशिक	1995-96	121	4,579	3,146	5,49,796	513	2,11,768
		1996-97	121	4,579	3,136	5,73,449	513	2,16,252
7	धुळे	1995-96	652	23,031	2,301	3,15,326	315	1,05,810
		1996-97	456	17,816	2,387	3,40,849	341	1,22,767
8	जळगाव	1995-96	445	19,819	1,984	4,38,810	386	1,53,051
		1996-97	2,276	1,30,355	1,996	4,50,722	386	1,55,580
9	अहमदनगर	1995-96	1,054	29,082	2,904	4,94,937	438	1,96,306
		1996-97	2,563	1,34,815	2,966	5,05,028	466	1,95,280
10	पुणे	1995-96	1,347	35,109	3,860	8,01,140	641	2,84,417
		1996-97	1,217	37,525	4,133	8,06,090	595	2,57,999
11	सातारा	1995-96	1,547	37,601	2,394	3,38,942	388	1,39,155
		1996-97	1,488	38,399	2,420	3,43,028	392	1,39,849
12	सांगली	1995-96	433	19,742	1,665	3,31,958	326	1,13,976
		1996-97	533	23,212	1,721	3,33,359	326	1,14,331
13	सोलापूर	1995-96	772	22,508	2,628	5,08,881	459	1,71,540
		1996-97	1,815	34,362	2,773	5,09,960	447	1,71,448
14	कोल्हापूर	1995-96	949	34,250	2,036	4,21,742	472	1,60,079
		1996-97	920	31,978	2,049	4,19,037	484	1,52,370
15	अरबागवड	1995-96	786	26,451	1,761	4,25,442	1,309	1,16,357
		1996-97	731	33,654	1,791	4,33,073	316	1,18,767

EDUCATION

TABLE No. 5.9

Institutions and Enrolment by Type of Education

(1995-96 and 1996-97)

उच्च माध्यमिक वर्ग असलेल्या माध्यमिक शाळा Secondary Schools having Higher Secondary School		विद्यापीठ शिक्षण विभाग (१) राष्ट्रीय महत्त्वाच्या संस्था (२) विद्यापीठ समान संस्था University teaching Departments (1) Institutions of National Importance (2) Institutions Deemed as University		महाविद्यालये (सर्वसाधारण) शिक्षण (कल. व शास्त्र) Colleges of General Education (Arts and Science)		District
संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	(2)
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	
191	2,41,657	34	10,972	83	1,34,723	Mumbai
190	2,41,956	34	11,005	84	1,31,185	
103	1,41,145	—	—	30	40,442	Thane
103	1,41,964	—	—	34	41,314	
65	81,476	—	—	17	10,512	Raigad
65	83,126	—	—	18	11,257	
49	40,373	—	—	8	4,647	Ratnagiri
52	44,809	—	—	8	4,408	
41	29,767	—	—	7	4,948	Sindhudurg
36	30,111	—	—	7	4,609	
118	1,48,514	—	—	33	39,334	Nashik
118	1,54,972	—	—	33	34,465	
113	1,30,671	—	—	28	18,348	Dhule
122	1,26,104	—	—	28	16,202	
97	1,25,410	2	676	32	23,328	Jalgaon
114	1,30,007	2	779	32	23,465	
116	1,51,370	—	—	27	30,784	Ahmednagar
123	1,58,324	—	—	28	29,514	
192	2,74,217	31	5,505	61	67,985	Pune
190	2,80,662	32	8,472	62	67,188	
87	97,848	—	—	29	26,299	Satara
97	1,08,725	—	—	30	24,768	
89	84,380	—	—	30	19,140	Sangli
95	92,755	—	—	31	19,565	
110	92,755	—	—	30	28,417	Solapur
117	90,241	—	—	30	24,841	
82	94,516	16	1,979	44	32,442	Kolhapur
83	89,743	16	1,989	44	32,001	
46	51,118	19	3,044	24	22,555	Aurangabad
49	51,902	19	2,531	25	23,371	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
16	जालना	1995-96	693	26,297	1,299	2,20,948	150	53,710
		1996-97	716	27,427	1,211	2,37,052	149	55,918
17	परभणी	1995-96	1,277	31,925	1,830	3,69,551	242	79,863
		1996-97	1,458	71,319	1,827	3,91,733	244	86,205
18	बीड	1995-96	685	20,555	1,807	2,91,907	323	1,04,359
		1996-97	46	1,707	1,815	3,06,980	323	1,06,348
19	नांदेड	1995-96	728	29,919	2,222	4,22,961	278	1,13,759
		1996-97	426	12,458	2,228	4,33,818	296	1,14,771
20	उस्मानाबाद	1995-96	135	3,794	972	2,06,926	231	67,407
		1996-97	130	4,189	1,008	2,14,278	244	69,830
21	लातूर	1995-96	626	12,663	1,338	3,15,890	368	85,897
		1996-97	229	16,613	1,323	3,17,914	343	1,36,773
22	बुलढाणा	1995-96	630	25,569	1,449	2,92,809	196	70,880
		1996-97	569	22,001	1,453	3,03,775	189	72,667
23	अकोला	1995-96	811	25,836	1,838	3,36,186	316	1,05,523
		1996-97	806	26,303	1,843	3,49,142	317	1,07,853
24	अमरावती	1995-96	962	23,655	1,782	3,53,046	374	1,29,784
		1996-97	962	23,655	1,800	3,55,189	382	1,31,026
25	यवतमाळ	1995-96	130	3,819	2,047	3,34,924	294	80,294
		1996-97	130	4,535	2,070	3,45,708	297	82,761
26	वर्धा	1995-96	519	11,658	1,034	1,42,731	157	54,131
		1996-97	610	15,461	1,032	1,33,124	158	56,494
27	नागपूर	1995-96	1,023	38,616	2,414	4,39,241	505	2,28,128
		1996-97	1,023	38,616	2,425	4,42,729	483	2,28,213
28	भंडारा	1995-96	362	18,309	1,959	3,06,224	277	1,06,181
		1996-97	131	4,721	1,959	3,15,296	272	1,08,537
29	चंद्रपूर	1995-96	26	1,467	1,634	2,56,615	244	91,192
		1996-97	26	1,467	1,672	2,57,806	251	96,478
30	गडचिरोली	1995-96	96	1,836	1,249	1,25,983	123	30,933
		1996-97	96	1,836	1,282	1,27,384	126	32,307
महाराष्ट्र राज्य		1995-96	20,765	6,36,769	62,342	1,17,17,465	10,432	42,37,262
		1996-97	22,708	8,80,952	63,240	1,19,71,690	10,510	43,37,446

TABLE No. 5.9—contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(2)
28	32,265	8	5,446	Jalna
31	34,519	9	5,699	
31	42,125	14	12,182	Parbhani
35	46,555	17	11,886	
53	43,785	22	18,507	Beed
53	44,152	22	19,759	
74	80,577	22	31,519	Nanded
81	88,477	1	313	22	23,956	
41	37,929	15	10,532	Osmanabad
41	38,950	15	11,097	
97	45,833	19	16,076	Latur
111	86,066	20	14,739	
68	81,812	14	6,756	Buldhana
78	91,836	17	8,393	
114	1,09,629	22	16,166	Akola
127	1,18,627	22	15,715	
91	91,844	6	651	36	24,078	Amravati
94	98,243	6	651	36	21,651	
76	70,889	22	13,144	Yavatmal
78	73,544	22	12,146	
61	65,456	22	13,332	Wardha
66	68,239	16	11,411	
145	1,58,412	31	3,790	54	39,138	Nagpur
173	1,56,380	31	6,553	55	42,429	
170	1,46,154	21	12,900	Bhandara
153	1,41,528	22	14,684	
68	75,844	16	13,929	Chandrapur
73	84,232	23	14,057	
45	34,779	13	3,842	Gadchiroli
50	38,410	14	4,096	
2,661	29,02,550	139	26,617	803	7,41,451	Maharashtra State
2,798	30,35,159	141	32,293	826	7,19,871	

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	वर्ष Year	वाणिज्य संस्था/Commerce institutions		पदवी स्तर/Degree level			
			पदवीपूर्व स्तर/Under Graduate Level		शिक्षणशास्त्र पदवी/B. Ed.		शाारीरिक शिक्षण/Physical Education	
			संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment
			(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
1	बृहन्मुंबई	1995-96	6	228	17	1,903	1	101
		1996-97	6	194	17	1,912	1	100
2	ठाणे	1995-96	1	75	7	995
		1996-97	1	47	7	1,025
3	रायगड	1995-96	1	81	1	100
		1996-97	1	80	1	100
4	रत्नागिरी	1995-96	3	237
		1996-97	3	258
5	सिंधुदुर्ग	1995-96	1	103
		1996-97	1	101
6	नाशिक	1995-96	3	519	1	92
		1996-97	3	494	1	49
7	धुळे	1995-96	11	1,332	4	520
		1996-97	11	1,302	4	443
8	जळगाव	1995-96	6	826	2	240
		1996-97	6	828	2	207
9	अहमदनगर	1995-96	4	452	1	88
		1996-97	4	450	1	95
10	पुणे	1995-96	2	140	9	1,320	2	236
		1996-97	2	149	9	1,343	3	280
11	सातारा	1995-96	4	408	1	119
		1996-97	4	399	1	119
12	सांगली	1995-96	1	35	5	461	1	162
		1996-97	1	41	5	449	1	172
13	सोलापूर	1995-96	5	483	8	801
		1996-97	5	473	8	890
14	कोल्हापूर	1995-96	14	1,277	2	134
		1996-97	14	1,202	2	140
15	काठमांडू	1995-96	5	854	3	396
		1996-97	5	666	3	329

TABLE No. 5.9—contd.

Training of Teachers						District
पदवीपूर्व स्तर/Under Graduate Level						
शिक्षणशास्त्र पदविका/D. Ed.	चित्रकला शिक्षण प्रमाणपत्र Drawing Teachers Certificate		इतर प्रकारच्या आंग्ल भारतीय शाळा Other types of Anglo-Indian Schools			(2)
संस्था Institution (22)	विद्यार्थी Enrolment (23)	संस्था Institution (24)	विद्यार्थी Enrolment (25)	संस्था Institution (26)	विद्यार्थी Enrolment (27)	
14	1,763	2	640	1	75	Mumbai
14	2,096	2	670	1	79	
15	1,467	1	23	Thane
15	1,521	1	30	
7	851	Raigad
7	712	
6	703	1	14	Ratnagiri
6	791	1	14	
5	469	Sindhudurg
5	423	
11	1,022	1	173	Nashik
11	1,019	1	201	
9	980	1	174	Dhule
9	967	1	184	
5	633	1	101	Jalgaon
5	548	1	98	
9	882	1	82	Ahmednagar
10	979	1	76	
15	1,950	1	630	1	132	Pune
16	2,206	1	645	1	132	
11	1,076	Satara
11	1,034	
11	1,019	1	172	Sangli
11	954	1	174	
17	1,605	1	83	Solapur
17	1,759	1	115	
9	897	1	176	Kolhapur
10	967	1	183	
7	774	1	81	Aurangabad
8	871	1	83	

(1)	(2)	(3)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
16	जालना	1995-96	2	196	3	420
		1996-97	2	159	3	410
17	परभणी	1995-96	2	197	3	323
		1996-97	2	192	3	344
18	बीड	1995-96	3	450	4	536
		1996-97	3	699	2	282
19	महेंद्र	1995-96	4	693	1	220
		1996-97	4	353	1	220
20	सरमनाबाद	1995-96	3	260	4	492
		1996-97	3	245	4	482
21	लाहूर	1995-96	2	262	3	438
		1996-97	2	262	3	438
22	बुलढाणा	1995-96	1	110	4	526
		1996-97	1	117	4	521
23	अकोला	1995-96	3	293	2	273
		1996-97	3	284	3	427
24	अमरावती	1995-96	2	160	5	1,882
		1996-97	2	175	5	1,773
25	यवतमाळ	1995-96	5	509	7	1,682
		1996-97	5	398	9	2,202
26	वर्धा	1995-96	2	315	3	1,334
		1996-97	2	243	3	1,314
27	नागपूर	1995-96	8	823	10	2,658
		1996-97	8	759	12	3,340
28	भंडारा	1995-96	3	265	5	787
		1996-97	3	242	6	1,050
29	चंद्रपूर	1995-96	6	463	5	785
		1996-97	6	442	5	742
30	गडचिरोली	1995-96	3	224	2	367
		1996-97	3	214	2	367
महाराष्ट्र राज्य		1995-96	10	478	144	16,471	88	15,712
		1996-97	10	431	144	15,766	93	16,836

TABLE No. 5.9—contd.

(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(2)
5	497	Jalna
5	481	
4	447	Parbhani
4	508	
7	764	1	66	Beed
7	781	1	81	
6	657	1	70	Nanded
7	789	1	70	
8	768	Osmanabadi
8	753	
11	1,224	1	91	Latur
11	1,600	1	81	
7	576	Buldhana
6	631	
7	749	Akola
7	792	
8	738	1	127	Amravati
9	868	1	139	
7	652	Yavatma
7	667	
5	343	1	43	Wardha
5	377	1	43	
20	1,663	Nagpur
22	2,010	
6	665	Bhandara
6	668	
6	535	Chandrapur
6	546	
5	391	Gaichiroli
5	396	
263	26,760	18	2,746	2	207	Maharashtra State
270	28,714	18	2,887	2	211	

शिक्षकता प्रशिक्षण/Training of Teachers

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	वर्ष Year (3)	शालेयस्तर/School Level		कृषि पशुवैद्यक शास्त्र व कुक्कुट पालन प्रशिक्षण/ Agriculture Veterinary Science and Poultry Training			
			हस्तकला शिक्षक प्रशिक्षण Handicraft Teachers Training		पदवी स्तर/ Degree Level		शालेयस्तर/ School Level	
			संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment
			(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)
1	बृहन्मुंबई	1995-96	2	494
		1996-97
2	ठाणे	1995-96	1	98
		1996-97
3	रायगड	1995-96	1	210
		1996-97
4	रत्नागिरी	1995-96	1	560	2	341
		1996-97
5	सिंधुदुर्ग	1995-96	2	300
		1996-97
6	नाशिक	1995-96	2	345
		1996-97
7	धुळे	1995-96	1	100
		1996-97
8	जळगाव	1995-96	1	115
		1996-97
9	अहमदनगर	1995-96	1	373	1	100
		1996-97
10	पुणे	1995-96	1	906	2	716
		1996-97
11	सांगली	1995-96	1	124	1	95
		1996-97
12	कोल्हापूर	1995-96	1	109
		1996-97
13	सातारा	1995-96	1	107
		1996-97
14	कराड	1995-96	1	771	2	351
		1996-97
15	वाशिम	1995-96	1	141
		1996-97

TABLE No. 5.9—contd.

शिक्षकांना प्रशिक्षण/Training of Teachers						
कायदा/Law		संगीत ललितकला व उपयोजित कला/Music, Fine Arts and Applied Arts				District
पदवी स्तर/ Degree Level		पदवी स्तर/ Degree Level		पदवीपूर्व स्तर/ Under Graduate Level		
संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	
(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(2)
7	6,169	4	1,540	2	136	Brihan Mumbai
7	6,077	4	2,004	2	161	
1	1,436	2	83	Thane
1	1,321	2	105	
..	Raigad
..	
..	Ratnagiri
1	116	1	85	
..	Sindhudurg
..	
2	1,452	Nashik
2	1,032	
1	488	1	43	Dhule
1	378	1	39	
1	652	1	41	1	101	Jalgaon
1	587	1	43	1	96	
1	839	1	62	Ahmednagar
1	367	1	66	
4	6,199	1	184	Pune
5	5,585	1	192	
2	616	1	76	Satara
2	529	1	76	
1	652	Sangli
1	670	
2	1,046	Solapur
2	591	
2	991	2	146	Kolhapur
2	1,001	2	167	
2	2,040	1	323	Aurangabad
2	1,949	1	385	

(1)	(2)	(3)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)
16	जालना	1995-96
		1996-97
17	परभणी	1995-96	3	1,820	1	123
		1996-97	3	1,846	1	116
18	बीड	1995-96	1	116
		1996-97	1	119
19	नांदेड	1995-96	1	113
		1996-97	1	114
20	उस्मानाबाद	1995-96
		1996-97
21	लातूर	1995-96	2	412	1	112
		1996-97	2	408	1	118
22	बुलढाणा	1995-96	1	117
		1996-97	1	236
23	अकोला	1995-96	2	892	1	124
		1996-97	2	963	1	117
24	अमरावती	1995-96	1	520	1	121
		1996-97	1	555	3	304
25	यवतमाळ	1995-96	1	122	1	119
		1996-97	1	122	1	119
26	वर्धा	1995-96	1	120
		1996-97	2	193
27	नागपूर	1995-96	2	1,055	2	343
		1996-97	2	978	2	236
28	भंडारा	1995-96	1	130
		1996-97	1	130
29	चंद्रपूर	1995-96	1	307	1	120
		1996-97	1	337	3	297
30	गडचिरोली	1995-96
		1996-97
	महाराष्ट्र राज्य	1995-96	19	8,356	32	4,786
		1996-97	21	8,934	38	4,790

TABLE No. 5.9—contd.

(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(2)
..	Jalna
..	
1	571	Parbhani
1	571	
1	220	Beed
1	310	
1	1,040	1	63	Nanded
2	984	1	75	
1	142	Osmanabad
1	220	
1	288	Latur
1	200	
..	1	56	Buldhana
..	1	59	
1	645	1	76	Akola
1	607	1	54	
1	670	Amravati
1	401	
1	206	1	60	Yavatmal
1	216	1	60	
1	237	Wardha
1	244	
1	2,055	2	465	1	51	Nagpur
2	2,577	2	462	1	46	
1	175	Bhandara
1	146	
1	653	Chandrapur
1	657	
..	Gadchiroli
..	
38	29,482	10	2,475	14	1,031	Maharashtra State
42	27,336	10	3,108	14	1,082	

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	वर्ष Year	संगीत ललितकला व उपयोजित कला/ Music, Fine Arts and applied Arts		वैद्यकीय शुश्रूषा, प्रसुतीशास्त्र व औषधशास्त्र/ School level					
			शालेय स्तर/School level		पदवी स्तर/Degree level		पदवी स्तर/Degree level			
			संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	विषय चिकित्सा/Allopathy		आयुर्वेद/Ayurved	
							संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment
(1)	(2)	(3)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)		
1	बृहन्मुंबई	1995-96	5	4,713	4	903		
		1996-97	9	6,409	4	1,028		
2	ठाणे	1995-96	2	784	1	76		
		1996-97	2	694	1	293		
3	रायगड	1995-96		
		1996-97		
4	रत्नागिरी	1995-96		
		1996-97		
5	सिंधुदुर्ग	1995-96	1	293		
		1996-97	1	238		
6	नाशिक	1995-96	1	277		
		1996-97	1	277		
7	धुळे	1995-96	2	638	3	344		
		1996-97	2	605	3	449		
8	जळगाव	1995-96	1	246		
		1996-97	1	255		
9	अहमदनगर	1995-96	1	606	2	448		
		1996-97	1	547	3	503		
10	पुणे	1995-96	3	2,169	5	1,347		
		1996-97	5	2,294	5	1,379		
11	सातारा	1995-96	1	771	1	235		
		1996-97	1	420	2	485		
12	सांगली	1995-96	1	507	1	245		
		1996-97	2	628	1	244		
13	सोलापूर	1995-96	1	672	1	226		
		1996-97	1	672	1	235		
14	कोल्हापूर	1995-96	1	396	3	964		
		1996-97	1	530	3	915		
15	औरंगाबाद	1995-96	1	587		
		1996-97	1	717		

TABLE No. 5.9—contd.

Medical, Nursing Midwifery and Pharmacy								District
पदवी स्तर/Degree Level		पदवीस्तर/Degree Level		पदवीपूर्व स्तर/Under Graduate Level				
दंतवैद्य/शुश्रूषा/ Dental/Nvrsing		समचिकित्सा/ Homeopathy		समचिकित्सा/Homeopathy		शुश्रूषा/Nursing		(2)
संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	
(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	
7	1,494	1	506	1	409	17	2,065	
4	953	1	519	1	197	18	2,067	
..	1	115	1	84	Thane
..	..	1	115	1	84	
..	1	261	2	112	Raigad
..	1	261	2	90	
..	1	39	1	41	Ratnagiri
..	..	1	117	1	49	
..	..	1	118	1	15	Sindhudurg
..	..	1	115	1	15	
2	535	10	125	2	253	1	127	Nashik
2	535	2	346	1	127	
..	..	1	148	1	86	Dhule
..	..	1	204	1	86	
..	1	135	Jalgaon
..	1	116	
1	217	2	343	2	268	4	504	Ahmednagar
1	266	3	524	1	142	4	347	
3	933	3	1,015	4	526	Pune
2	784	3	958	4	541	
..	..	1	245	2	557	Satara
..	..	1	165	2	124	
2	291	1	127	1	59	Sangli
1	165	1	127	
..	1	48	3	255	Solapur
..	2	490	3	246	
..	..	4	869	2	642	1	103	Kolhapur
..	..	4	906	1	127	
1	131	2	119	2	231	Aurangabad
1	130	3	481	2	260	

(1)	(2)	(3)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)
16	जालना	1995-96
		1996-97
17	परमणी	1995-96
		1996-97
18	बीड	1995-96	1	266
		1996-97	1	330
19	नांदेड	1995-96	1	276	1	302
		1996-97	1	276	1	228
20	उस्मानाबाद	1995-96	1	111
		1996-97	1	121
21	लातूर	1995-96	1	409
		1996-97	1	409
22	बुलढाणा	1995-96
		1996-97
23	अकोला	1995-96	1	248
		1996-97	1	266
24	अमरावती	1995-96	1	460	2	700
		1996-97	1	436	1	233
25	यवतमाळ	1995-96	2	388
		1996-97	2	422
26	वर्धा	1995-96	1	431
		1996-97	1	469
27	नागपूर	1995-96	3	1,586	2	468
		1996-97	3	1,849	2	468
28	मंडारा	1995-96
		1996-97
29	चंद्रपूर	1995-96
		1996-97
30	गडचिरोली	1995-96
		1996-97
महाराष्ट्र राज्य		1995-96	26	15,271	33	7,821
		1996-97	33	17,285	34	8,039

TABLE No. 5.9—contd.

(46)	(47)	(48)	(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(2)
..	Jalna
..	
..	1	111	1	39	Parbhani
..	1	133	1	29	
..	..	1	204	2	83	Beed
..	..	1	204	2	96	
..	1	102	1	112	Nanded
..	..	1	138	2	167	
..	1	170	Osmanabad
..	1	50	
..	Latur
..	
..	..	1	193	1	22	Buldhana
..	..	1	174	1	46	
1	40	2	251	2	149	Akola
1	37	1	127	2	251	1	93	
1	160	20	170	1	83	2	86	Amravati
1	183	2	262	2	121	
..	1	184	Yavatmal
..	1	56	
1	393	2	244	Wardha
1	393	2	96	
1	135	10	77	1	101	6	755	Nagpur
1	119	1	77	1	101	4	462	
..	..	1	109	1	93	1	112	Bhandara
..	..	1	90	1	59	
..	..	1	138	1	18	Chandrapur
..	..	1	18	1	93	1	107	
..	Gadchiroli
..	
20	4,329	24	4,506	18	2,776	63	6,874	Maharashtra State
15	3,565	31	5,667	10	1,668	61	5,661	

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	वर्ष year	इतर प्रकारच्या संस्था/			
			पदवीस्तर Degree Level		पदवीपूर्व स्तर/ Under Graduate Level	
			संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment
(1)	(2)	(3)	(54)	(55)	(56)	(57)
1	बृहन्मुंबई	1995-96	10	5,555	3	1,087
		1996-97	12	5,654
2	ठाणे	1995-96
		1996-97	1	209
3	रायगड	1995-96
		1996-97
4	रत्नागिरी	1995-96
		1996-97
5	सिंधुदुर्ग	1995-96
		1996-97
6	नाशिक	1995-96	1	50
		1996-97	4	1,074
7	धुळे	1995-96	4	189
		1996-97	5	221
8	जळगाव	1995-96	4	518
		1996-97	4	648
9	अहमदनगर	1995-96
		1996-97	6	902
10	पुणे	1995-96	9	3,317
		1996-97	21	5,820
11	सातारा	1995-96	1	211
		1996-97
12	सांगली	1995-96	1	292
		1996-97
13	सोलापूर	1995-96	2	293
		1996-97	2	264
14	कोल्हापूर	1995-96	3	1,735	1	97
		1996-97	3	133	1	97
15	औरंगाबाद	1995-96	4	858
		1996-97	5	825

TABLE No.5.9—contd.

Other Types of Institutions						
इतर Other		शालेयस्तर School Level		संशोधन संस्था/पदवीस्तर Research Institutions/ Degree Level		District (2)
संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	संस्था Institution	विद्यार्थी Enrolment	
(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	
..	..	7	347	19	302	Brihan Mumbai
..	..	7	338	19	321	
..	..	1	54	Thane
..	..	1	30	
..	Raigad
..	
..	Ratnagiri
..	
..	Sindhudurg
..	
..	..	2	72	Nashik
..	..	2	99	
..	..	1	35	Dhule
..	..	1	26	
..	..	1	24	Jalgaon
..	..	1	66	
..	Ahmednagar
..	
..	..	2	427	5	65	Pune
..	..	2	425	5	75	
..	Satara
..	
..	..	1	22	1	18	Sangli
..	..	1	22	1	125	
..	..	3	481	Solapur
..	..	4	494	
..	..	1	24	Kolhapur
..	..	2	71	
..	..	2	371	Aurangabad
..	..	2	489	

(1)	(2)	(3)	(54)	(55)	(56)	(57)
16	जालना	1995-96	4	325	-	..
		1996-97	4	275	-	..
17	परमणी	1995-96	1	107
		1996-97	1	141
18	वीड	1995-96	-	-
		1996-97	-	-
19	नांदेड	1995-96	2	127
		1996-97	2	127
20	उस्मानाबाद	1995-96	-	-
		1996-97	-	-
21	लातूर	1995-96	2	63
		1996-97	2	113
22	बुलढाणा	1995-96	1	26
		1996-97	1	100
23	अकोला	1995-96	2	278
		1996-97	2	348
24	अमरावती	1995-96	1	285	1	55
		1996-97	2	404	-	-
25	यवतमाळ	1995-96	3	247
		1996-97	3	343
26	वर्धा	1995-96	3	1,287
		1996-97	3	1,040
27	नागपूर	1995-96	9	1,307
		1996-97	13	1,765
28	भंडारा	1995-96	1	101
		1996-97	2	197
29	चंद्रपूर	1995-96	1	115
		1996-97	1	166
30	गडचिरोली	1995-96	-	-
		1996-97	-	-
महाराष्ट्र राज्य		1995-96	69	17,286	5	1,239
		1996-97	99	21,669	4	1,409

TABLE No. 5.9—contd.

(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(2)
..	..	6	495	Jalna
..	..	6	479	
..	Parbhani
..	
..	..	1	86	Beed
..	..	1	86	
..	..	4	274	Nanded
..	..	4	272	
..	Osmanabad
..	
..	..	2	204	Latur
..	..	2	293	
..	..	1	80	Buldana
..	..	1	72	
..	..	1	11	Akola
..	..	1	21	
..	..	2	300	Amravati
..	..	2	167	
..	..	1	66	Yavatmal
..	..	1	55	
..	Wardha
..	
..	..	3	279	Nagpur
..	..	3	225	
..	Rhandara
..	
..	Chandrapur
..	
..	Gadchiroli
..	
..	..	42	3,652	28	385	Maharashtra State
..	..	44	3,730	28	421	

Source.—Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.10

पटावरील विद्यार्थी व शिक्षकांची संख्या

Enrolment of students and Number of teachers

(1995-96 & 1996-97)

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा	वर्ष	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक.	एकूण प्रशिक्षित शिक्षक Total Number of Trained Teachers			एकूण शिक्षक Total Number of Teachers			पटावरील विद्यार्थी Enrolment	Pre-Primary, Primary, Secondary.	District
				पुरुष Male	स्त्री Female	एकूण Total	पुरुष Male	स्त्री Female	एकूण Total			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(4)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	323	323	14,352	PP	Greater Mumbai
			प्राथमिक	8,242	20,827	29,069	8,251	21,049	29,300	11,83,477	P	
			माध्यमिक	9,501	18,168	27,669	9,856	18,780	28,636	9,35,211	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	1	325	326	12,429	PP	
			प्राथमिक	7,771	18,177	25,948	7,781	18,386	26,167	11,97,606	P	
			माध्यमिक	9,771	17,879	27,650	9,959	18,293	28,252	9,51,990	S	
2	ठाणे	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,496	1,496	41,171	PP	Thane
			प्राथमिक	6,230	11,447	17,677	7,297	12,784	20,081	8,66,075	P	
			माध्यमिक	6,443	6,800	13,243	6,787	7,155	13,942	4,69,452	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,065	1,065	33,647	PP	
			प्राथमिक	6,348	11,824	18,172	7,278	13,258	20,536	9,00,856	P	
			माध्यमिक	6,442	6,788	13,230	6,776	7,161	13,937	4,62,642	S	
3	रायगड	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	920	920	23,320	PP	Raigad
			प्राथमिक	3,980	3,478	7,458	4,671	3,820	8,491	2,87,020	P	
			माध्यमिक	3,547	1,607	5,154	3,629	1,731	5,360	1,60,250	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	960	960	23,153	PP	
			प्राथमिक	4,609	3,394	8,003	5,005	3,667	8,672	2,33,260	P	
			माध्यमिक	2,652	726	3,378	2,675	738	3,413	1,01,720	S	
4	रत्नागिरी	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	2	939	941	22,984	PP	Ratnagiri
			प्राथमिक	4,643	3,333	7,976	5,142	3,613	8,755	2,32,634	P	
			माध्यमिक	2,576	689	3,265	2,612	700	3,312	96,050	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	391	391	9,400	PP	
			प्राथमिक	2,199	2,151	4,350	2,451	2,193	4,644	1,01,093	P	
			माध्यमिक	1,823	536	2,359	1,823	536	2,359	68,766	S	

5	सिचुर्दा	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	318	318	6,852	PP	Sindhudurg		
			प्राथमिक	2,060	2,280	4,380	2,390	2,342	4,732	1,05,307	P			
			माध्यमिक	1,901	521	2,422	1,901	521	2,422	66,219	S			
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	391	391	9,400	PP				
		प्राथमिक	2,199	2,151	4,350	2,451	2,193	4,644	1,01,093	P				
		माध्यमिक	1,823	536	2,359	1,823	536	2,359	68,766	S				
	6	नाशिक	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	125	125	4,579		PP	Nashik
				प्राथमिक	7,548	5,383	12,931	8,166	5,648	13,816	5,49,796		P	
				माध्यमिक	7,364	2,592	9,956	7,468	2,680	10,148	3,60,282		S	
1996-97		पूर्व प्राथमिक	-	-	-	25	101	126	4,579	PP				
		प्राथमिक	7,890	5,236	13,126	8,525	5,373	13,898	5,73,449	P				
		माध्यमिक	7,342	2,680	10,022	7,468	2,789	10,257	3,71,224	S				
7		धुळे	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	4	656	660	23,031	PP	Dhule	
				प्राथमिक	5,663	2,675	8,338	5,956	2,751	8,707	3,15,326	P		
				माध्यमिक	6,198	1,185	7,383	6,262	1,198	7,460	2,36,481	S		
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	461	461	17,816	PP				
		प्राथमिक	5,904	2,907	8,811	6,229	2,979	9,208	4,30,849	P				
		माध्यमिक	6,488	1,191	7,679	6,538	1,209	7,747	2,48,871	S				
	8	जळगाव	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	2	405	407	19,819	PP		Jalgaon
				प्राथमिक	7,820	3,521	11,341	8,176	3,735	11,911	4,38,810	P		
				माध्यमिक	6,731	1,355	8,086	6,798	1,369	8,167	2,78,461	S		
1996-97		पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	2,224	2,224	1,30,355	PP				
		प्राथमिक	7,626	3,604	11,230	7,998	3,760	11,758	4,50,722	P				
		माध्यमिक	7,061	1,429	8,490	7,119	1,442	8,561	2,85,587	S				
9		अहमदनगर	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	3	1,084	1,067	29,082	PP	Ahmednagar	
				प्राथमिक	7,290	4,310	11,600	7,595	4,440	12,035	4,94,937	P		
				माध्यमिक	7,568	1,962	9,530	7,716	2,045	9,761	3,47,676	S		
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	3	2,551	2,554	1,34,815	PP				
		प्राथमिक	7,851	4,371	12,222	8,098	4,532	12,630	5,05,028	P				
		माध्यमिक	8,167	2,016	10,183	8,340	2,087	10,427	3,53,604	S				

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.10-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(4)	(2)			
10	पुणे	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,347	1,347	35,109	PP	Pune			
			प्राथमिक	8,435	10,772	19,207	9,265	11,358	20,623	8,01,140	P				
			माध्यमिक	8,223	5,910	14,133	8,413	6,144	14,557	5,58,634	S				
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	974	974	37,525	PP				
			प्राथमिक	8,613	10,989	19,602	9,295	11,544	20,839	8,06,090	P				
			माध्यमिक	9,211	5,859	15,070	9,369	6,009	15,378	5,38,661	S				
		11	सातारा	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	71	1,587	1,658		37,601	PP	Satara
					प्राथमिक	6,161	4,008	10,169	6,346	4,108	10,454		3,38,942	P	
					माध्यमिक	5,933	1,635	7,568	5,979	1,686	7,665		2,37,003	S	
1996-97	पूर्व प्राथमिक			-	-	-	-	1,485	1,485	38,399	PP				
	प्राथमिक			6,281	4,224	10,505	6,447	4,335	10,782	3,43,028	P				
	माध्यमिक			6,118	1,804	7,922	6,164	1,865	8,029	2,48,574	S				
12	सांगली			1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	524	524	19,742	PP	Sangli	
					प्राथमिक	5,342	3,738	9,080	5,532	3,822	9,354	3,31,958	P		
					माध्यमिक	4,778	1,381	6,159	4,842	1,406	6,248	1,98,356	S		
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	622	622	23,212	PP				
			प्राथमिक	5,335	3,777	9,112	5,505	3,865	9,370	3,33,359	P				
			माध्यमिक	4,934	1,460	6,394	4,972	1,480	6,452	2,07,086	S				
		13	सोलापूर	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	772	772	22,508	PP		Solapur
					प्राथमिक	7,282	3,809	11,091	7,547	3,955	11,502	5,08,861	P		
					माध्यमिक	6,923	2,431	9,354	7,066	2,476	9,542	2,64,295	S		
1996-97	पूर्व प्राथमिक			-	-	-	-	903	903	34,362	PP				
	प्राथमिक			8,229	4,307	12,536	8,379	4,378	12,757	5,09,960	P				
	माध्यमिक			6,391	2,925	9,316	6,544	2,966	9,510	2,61,689	S				
14	कोल्हापूर			1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,014	1,014	34,250	PP	Kolhapur	
					प्राथमिक	7,455	3,745	11,200	7,581	3,831	11,412	4,21,742	P		
					माध्यमिक	6,173	1,458	7,631	6,240	1,484	17,724	2,54,595	S		
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	852	852	31,978	PP				
			प्राथमिक	7,429	3,806	11,235	7,520	3,885	11,405	4,19,037	P				
			माध्यमिक	6,029	1,299	7,328	6,075	1,312	7,387	2,42,113	S				

15	औरंगाबाद	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	2	830	832	26,451	PP	Aurangabad
			प्राथमिक	4,441	2,480	6,921	4,905	2,774	7,679	4,25,442	P	
			माध्यमिक	2,955	1,272	4,227	2,993	1,289	4,282	1,67,475	S	
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	731	731	33,654	PP		
		प्राथमिक	4,471	4,324	8,795	4,909	4,626	9,535	4,33,073	P		
		माध्यमिक	3,012	1,310	4,322	3,059	1,330	4,389	1,70,669	S		
16	जालना	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	734	734	26,297	PP	Jalna
			प्राथमिक	3,093	733	3,826	3,503	867	4,370	2,20,984	P	
			माध्यमिक	1,775	350	2,125	1,867	359	2,226	85,975	S	
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	740	740	27,427	PP		
		प्राथमिक	3,236	784	4,020	3,542	856	4,398	2,37,052	P		
		माध्यमिक	1,936	366	2,302	1,993	375	2,368	90,437	S		
17	परभणी	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,277	1,277	31,925	PP	Parbhani
			प्राथमिक	5,937	1,461	7,398	6,802	1,917	8,719	3,69,551	P	
			माध्यमिक	2,893	499	3,392	3,204	550	3,754	1,21,988	S	
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,458	1,458	71,319	PP		
		प्राथमिक	5,955	7,455	3,91,733	6,792	1,799	8,591	3,91,733	P		
		माध्यमिक	3,190	3,689	1,32,760	3,510	539	4,049	1,32,760	S		
18	बीड	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	685	685	20,555	PP	Beed
			प्राथमिक	5,045	1,324	6,369	5,733	1,583	7,316	2,91,907	P	
			माध्यमिक	4,289	680	4,969	4,475	752	5,227	1,48,144	S	
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	84	84	1,707	PP		
		प्राथमिक	4,921	1,325	6,246	5,609	1,584	7,193	3,06,980	P		
		माध्यमिक	4,437	764	5,201	4,496	771	5,267	1,50,500	S		
19	नांदेड	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	710	710	29,919	PP	Nanded
			प्राथमिक	6,968	1,833	8,801	7,584	2,073	9,657	4,22,961	P	
			माध्यमिक	4,071	761	4,832	4,374	814	5,188	1,94,336	S	
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	426	426	12,458	PP		
		प्राथमिक	7,168	2,082	9,250	7,655	2,270	9,925	4,33,818	P		
		माध्यमिक	4,308	835	5,143	4,558	878	5,436	2,03,248	S		

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.10-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(4)	(2)
20	उस्मानाबाद	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	1	134	135	3,794	PP	Osmanabad
			प्राथमिक	3,804	883	4,687	4,141	950	5,091	2,06,926	P	
			माध्यमिक	3,089	396	3,485	3,254	437	3,691	1,05,336	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	140	140	4,189	PP	
			प्राथमिक	4,064	980	5,044	4,314	1,034	5,348	2,14,278	P	
			माध्यमिक	3,164	406	3,570	3,255	422	3,677	1,08,780	S	
21	लातूर	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	628	628	12,663	PP	Latur
			प्राथमिक	5,585	1,897	7,482	6,056	2,086	8,142	3,15,890	P	
			माध्यमिक	3,771	443	4,214	4,013	472	4,485	1,31,730	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	229	229	16,613	PP	
			प्राथमिक	5,693	1,892	7,585	6,164	2,081	8,245	3,17,914	P	
			माध्यमिक	5,689	1,109	6,798	5,880	1,148	7,028	2,22,839	S	
22	बुलढाणा	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	634	634	25,569	PP	Buldhana
			प्राथमिक	5,886	1,135	7,021	6,085	1,233	7,318	2,92,809	P	
			माध्यमिक	3,672	550	4,222	3,713	558	4,271	1,52,692	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	572	572	22,001	PP	
			प्राथमिक	5,864	1,234	7,098	6,050	1,311	7,361	3,03,775	P	
			माध्यमिक	3,836	581	4,417	3,895	588	4,483	1,64,503	S	
23	अकोला	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	1	820	821	25,836	PP	Akola
			प्राथमिक	5,511	2,498	8,009	5,621	2,711	8,332	3,36,186	P	
			माध्यमिक	4,727	1,175	5,902	4,962	1,226	6,188	2,15,152	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	2	46	48	26,303	PP	
			प्राथमिक	5,317	2,410	7,727	5,449	2,591	8,040	3,49,142	P	
			माध्यमिक	4,958	1,275	6,233	5,118	1,319	6,437	2,26,480	S	
24	अमरावती	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	972	972	23,655	PP	Amravati
			प्राथमिक	5,143	3,228	8,371	5,301	3,282	8,583	3,53,046	P	
			माध्यमिक	4,561	1,636	6,197	5,507	1,877	7,384	2,21,628	S	
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	972	972	23,655	PP	
			प्राथमिक	5,166	3,250	8,416	5,333	3,305	8,638	3,55,189	P	
			माध्यमिक	4,635	1,690	6,325	5,585	1,935	7,520	2,29,269	S	

25	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	140	140	3,819	PP	Yavatmal		
		प्राथमिक	5,754	2,333	8,087	6,067	2,448	8,515	3,34,924	P			
		माध्यमिक	3,589	858	4,447	3,716	896	4,612	1,51,183	S			
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	147	147	4,535	PP			
		प्राथमिक	5,677	2,444	8,121	5,991	2,594	8,585	3,45,708	P			
		माध्यमिक	3,650	854	4,504	3,747	895	4,642	1,56,305	S			
	26	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	546	546	11,658		PP	Wardha
			प्राथमिक	2,517	1,436	3,953	2,550	1,516	4,066	1,42,731		P	
			माध्यमिक	2,722	893	3,615	2,781	904	3,685	1,19,587		S	
1996-97		पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	655	655	15,461	PP			
		प्राथमिक	2,480	1,576	3,996	2,500	1,579	4,079	1,33,124	P			
		माध्यमिक	2,773	936	3,709	2,824	957	3,781	1,24,733	S			
27	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,207	1,207	38,616	PP	Nagpur		
		प्राथमिक	5,113	8,036	13,149	5,137	8,385	13,522	4,39,241	P			
		माध्यमिक	7,102	4,843	11,945	7,340	4,948	12,288	3,86,538	S			
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	1,207	1,207	38,616	PP			
		प्राथमिक	5,051	8,192	13,243	5,070	8,504	13,574	4,42,729	P			
		माध्यमिक	6,974	4,835	11,809	7,114	4,955	12,069	3,84,593	S			
28	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	135	135	2,712	PP	Bhandara		
		प्राथमिक	6,014	2,207	8,221	6,241	2,385	8,626	3,00,231	P			
		माध्यमिक	5,512	1,371	6,883	5,716	1,405	7,121	2,52,335	S			
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	133	133	4,721	PP			
		प्राथमिक	6,213	2,306	8,519	6,355	2,389	8,744	3,15,296	P			
		माध्यमिक	5,513	1,376	6,889	5,716	1,404	7,046	2,50,065	S			
29	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	18	23	467	PP	Chandrapur		
		प्राथमिक	4,484	1,981	6,465	4,795	2,167	6,962	2,56,615	P			
		माध्यमिक	3,613	1,152	4,765	3,763	1,189	4,952	1,67,036	S			
	1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	18	23	467	PP			
30	1996-97	प्राथमिक	4,297	1,933	6,230	4,570	2,141	6,711	2,57,805	P	Chandrapur		
		माध्यमिक	3,846	1,277	5,123	4,001	1,301	5,302	1,30,710	S			

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.10-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(4)	(2)	
30	महकिरोली	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	98	98	1,836	PP	Gadchiroli	
			प्राथमिक	2,354	570	2,924	3,430	750	4,180	1,25,983	P		
			माध्यमिक	1,673	295	1,968	1,855	337	2,192	65,712	S		
		1996-97	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	102	102	1,836	PP		
			प्राथमिक	2,260	608	2,868	3,166	782	3,948	1,27,384	P		
			माध्यमिक	1,792	335	2,127	1,941	380	2,321	70,717	S		
	महाराष्ट्र राज्य	1995-96	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	239	21,084	21,323	6,36,769	PP		Maharashtra State
			प्राथमिक	1,65,800	1,17,361	2,83,161	1,77,868	1,24,351	3,02,219	1,17,17,465	P		
			माध्यमिक	1,43,873	64,868	2,08,741	1,49,102	67,388	2,16,490	71,39,812	S		
1996-97		पूर्व प्राथमिक	-	-	-	54	21,499	21,553	8,60,952	PP			
		प्राथमिक	1,67,981	1,19,082	2,87,063	1,78,721	1,25,483	3,04,204	1,19,71,690	P			
		माध्यमिक	1,49,770	66,693	2,16,463	1,54,154	68,864	2,23,018	73,72,605	S			

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे
Source :- Directorate of Education, Government of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/ EDUCATION

संख्या क्रमांक/ TABLE No. 5.11 (A)

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक व माध्यमिक शाळांमधील विद्यार्थ्यांची इयत्तावार संख्या

Number of Pupils in Pre-Primary, Primary and Secondary Schools by Standard
(30th September 1995)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	पूर्व प्राथमिक Pre-Primary (3)	इयत्ता १ वी Std. I (4)	इयत्ता २ वी Std. II (5)	इयत्ता ३ वी Std. III (6)	इयत्ता ४ वी Std. IV (7)	इयत्ता ५ वी Std. V (8)	इयत्ता ६ वी Std. VI (9)	इयत्ता ७ वी Std. VII (10)	इयत्ता ८ वी Std. VIII (11)	इयत्ता ९ वी Std. IX (12)	इयत्ता १० वी Std. X (13)	इयत्ता ११ वी Std. XI (14)	इयत्ता १२ वी Std. XII (15)	एकूण Grand Total (16)	जिल्हा District (2)
1	बृहन्मुंबई	14,352	2,47,135	2,29,607	2,21,872	2,32,370	2,52,667	2,20,924	2,03,885	1,84,002	1,50,892	1,12,831	90,207	76,858	22,23,250	Brihan Mumbai
2	ठाणे	41,171	2,01,098	1,70,739	1,66,849	1,53,290	1,42,977	1,25,387	1,11,586	95,352	75,676	53,204	30,189	24,358	13,50,703	Thane
3	रायगड	23,320	78,503	56,121	52,331	45,742	45,483	40,119	37,047	31,751	28,823	17,507	9,038	7,313	4,49,778	Raigad
4	रत्नागिरी	22,984	37,595	37,109	41,691	40,007	40,787	36,126	31,273	23,400	20,463	13,712	5,869	4,916	3,32,948	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	6,852	16,182	16,704	21,348	18,275	19,166	17,076	16,849	14,561	13,651	10,888	4,604	4,203	1,73,507	Sindhudurg
6	नाशिक	4,579	1,22,170	1,09,493	1,16,870	1,03,376	96,030	88,594	79,183	88,490	58,568	41,332	26,665	22,798	9,33,569	Nashik
7	धुळे	23,031	87,152	73,370	68,255	59,580	47,896	43,361	40,464	36,630	34,105	29,383	19,235	20,189	5,59,620	Dhule
8	जळगाव	19,819	1,01,750	97,599	92,548	78,899	69,663	62,728	56,041	48,652	49,371	35,624	21,802	21,861	7,36,738	Jalgaon
9	अहमदनगर	29,082	1,33,637	1,12,829	1,05,047	88,145	84,265	72,922	57,846	58,734	52,077	38,354	27,442	20,958	8,62,296	Ahmednagar
10	पुणे	35,109	1,72,429	1,54,191	1,63,435	1,49,174	1,49,171	1,30,912	1,22,820	1,04,229	96,402	73,648	43,275	34,383	13,94,069	Pune
11	सातारा	37,601	70,416	63,882	67,144	59,201	59,917	56,120	54,655	48,002	43,881	32,364	18,817	16,820	5,91,219	Satara
12	सांगली	19,742	72,314	66,695	65,948	57,097	54,764	50,484	45,480	38,842	35,069	27,031	16,377	14,053	5,44,154	Sangli
13	सोलापूर	22,508	1,14,137	1,02,298	1,10,512	87,217	82,747	66,452	58,683	45,624	41,423	29,600	29,969	250,50	7,93,712	Solapur
14	कोल्हापूर	34,250	76,908	73,895	83,107	76,233	72,586	68,775	67,638	51,478	46,605	35,288	25,091	22,155	6,99,759	Kolhapur
15	औरंगाबाद	26,451	98,582	90,703	79,098	68,075	64,076	52,765	43,958	29,303	29,051	25,729	16,949	16,080	6,14,349	Aurangabad
16	जालना	26,297	59,990	47,680	43,093	33,466	29,040	23,658	20,635	16,879	13,967	10,408	6,842	4,939	3,10,507	Jalna
17	परभणी	31,925	90,008	82,288	69,715	60,509	46,755	38,208	33,067	24,622	21,524	16,129	10,268	8,570	5,02,218	Parbhani
18	बीड	20,555	77,364	63,568	58,298	49,003	42,903	35,707	33,773	26,104	24,165	21,606	12,045	10,538	4,53,074	Beed
19	नांदेड	29,919	1,07,958	1,00,514	83,335	67,427	56,893	48,247	41,649	32,756	29,093	24,444	17,252	16,653	6,26,215	Nanded
20	उस्मानाबाद	3,794	49,180	46,418	37,482	33,289	30,361	27,993	24,092	20,587	18,456	14,616	7,590	6,739	3,16,803	Osmanabad
21	लातूर	12,663	76,642	66,695	62,112	56,172	40,615	36,312	32,258	23,543	21,718	20,103	12,758	11,179	4,60,107	Latur
22	बुलढाणा	25,569	70,211	58,458	62,676	51,345	46,890	37,029	33,004	27,834	23,024	19,723	11,050	8,613	4,48,857	Buldhana
23	अकोला	25,836	75,792	69,604	70,224	59,007	53,877	49,867	45,355	39,081	34,681	29,749	18,258	16,884	5,62,379	Akola
24	अमरावती	23,655	82,602	72,824	77,078	65,660	55,147	50,979	45,172	41,714	37,183	30,764	14,350	12,844	5,86,317	Amravati
25	यवतमाळ	3,819	79,989	66,416	63,980	53,426	47,485	41,891	36,542	35,513	27,816	23,532	12,131	10,204	4,94,925	Yavatmal
26	वर्धा	11,658	40,907	28,435	27,565	24,050	24,039	23,765	22,303	21,154	19,135	17,220	10,821	10,371	2,69,765	Wardha
27	नागपूर	38,616	97,343	95,447	91,243	85,863	86,346	79,403	72,691	68,021	64,251	54,419	30,497	27,185	8,52,689	Nagpur
28	भंडारा	18,309	64,829	60,535	58,500	51,893	57,576	54,297	49,861	46,910	42,469	39,230	17,569	19,375	5,63,044	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,487	57,870	51,172	52,197	45,443	41,801	40,298	37,137	32,324	28,170	23,256	11,509	10,645	4,31,800	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,836	32,208	24,830	27,645	20,342	18,059	15,784	14,381	12,468	10,078	8,327	4,328	4,698	1,93,148	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		6,36,769	26,92,809	23,90,159	23,39,753	20,73,566	19,60,182	17,36,174	15,79,328	13,44,554	11,91,787	9,30,021	5,82,797	5,11,389	1,93,32,519	Maharashtra State

सक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.11 (B)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	पूर्व प्राथमिक Pre-Primary (3)	इयत्ता १ ली Std. I (4)	इयत्ता २री Std. II (5)	इयत्ता ३ री Std. III (6)	इयत्ता ४ थी Std. IV (7)	इयत्ता ५ वी Std. V (8)	इयत्ता ६ वी Std. VI (9)
1	बृहन्मुंबई	12,429	2,51,250	2,34,468	2,27,549	2,32,469	2,47,776	2,24,178
2	ऊणे	33,647	2,07,306	1,80,907	1,68,784	1,59,764	1,47,830	1,29,461
3	रायगड	23,320	79,818	57,463	53,296	46,731	46,303	40,810
4	रत्नागिरी	23,153	38,928	37,118	39,793	39,850	41,624	36,294
5	सिंधुदुर्ग	9,400	15,273	15,987	20,719	18,343	18,273	17,329
6	नाशिक	4,579	1,29,829	1,13,200	1,19,193	1,07,755	1,00,984	91,838
7	धुळे	17,816	1,04,039	76,861	67,314	64,207	50,190	46,380
8	जळगाव	1,30,355	1,11,995	95,223	93,170	81,009	71,314	64,125
9	अहमदनगर	1,34,815	1,21,269	1,26,790	1,05,497	92,463	87,107	76,364
10	पुणे	37,525	1,62,137	1,56,327	1,60,753	1,50,349	1,39,286	1,30,107
11	सातारा	38,399	70,053	66,936	68,675	62,283	59,134	56,589
12	सांगली	23,212	71,274	67,797	67,092	58,203	54,984	50,216
13	सोलापूर	34,362	1,11,952	1,03,452	1,09,610	91,004	76,714	67,319
14	कोल्हापूर	31,978	76,374	74,212	81,063	77,527	69,229	64,264
15	औरंगाबाद	33,654	1,00,095	91,115	91,372	69,366	65,585	54,772
16	जालना	27,427	67,246	50,779	42,980	35,945	30,755	25,727
17	परभणी	71,319	92,946	82,370	78,397	64,399	50,932	42,883
18	बीड	1,707	89,181	62,055	57,994	53,328	44,438	38,345
19	नांदेड	12,458	1,04,243	96,299	93,384	72,113	57,623	50,938
20	उस्मानाबाद	4,189	46,745	41,821	43,765	35,389	32,676	28,051
21	लातूर	16,613	77,277	65,855	61,935	56,110	55,339	51,685
22	बुलढाणा	22,001	71,003	64,768	62,772	51,503	47,046	43,713
23	अकोला	26,303	81,316	73,066	71,364	60,454	55,956	50,776
24	अमरावती	23,655	83,801	73,042	77,277	65,791	56,102	53,996
25	यवतमाळ	4,535	82,784	68,257	63,969	55,892	4,99,435	43,027
26	वर्धा	15,461	29,647	28,931	27,983	25,149	24,603	23,285
27	नागपूर	38,616	95,903	94,055	94,107	84,297	83,309	80,860
28	भंडारा	4,721	66,056	61,727	60,531	53,190	59,480	55,417
29	चंद्रपूर	1,467	53,778	52,325	53,723	47,494	44,857	39,567
30	गडचिरोली	1,836	26,210	27,333	28,061	22,650	18,791	16,813
महाराष्ट्र राज्य		8,60,952	27,19,728	24,43,549	23,76,122	21,35,027	19,87,675	17,95,129

EDUCATION

TABLE No. 5.11 (B)

विद्यार्थ्यांची इयत्तावार संख्या

Secondary Schools by Standard
(1996-97)

इयत्ता ७ वी Std. VII (10)	इयत्ता ८ वी Std. VIII (11)	इयत्ता ९ वी Std. IX (12)	इयत्ता १० वी Std. X (13)	इयत्ता ११ वी Std. XI (14)	इयत्ता १२ वी Std. XII (15)	एकूण Grand Total (16)	District (2)
2,05,863	1,94,533	1,56,677	1,14,629	86,835	78,897	22,55,124	Brihan Mumbai
1,14,945	95,686	75,842	53,336	29,538	24,566	13,87,965	Thane
37,641	32,387	29,397	17,858	8,884	7,299	4,57,887	Raigad
32,628	26,278	21,358	14,108	5,287	5,976	3,39,242	Ratnagiri
15,955	15,807	14,403	10,926	4,234	4,709	1,71,958	Sindhudurg
82,136	69,558	59,702	42,647	26,792	23,784	9,67,418	Nashik
44,365	40,350	36,841	30,952	16,182	19,284	5,96,965	Dhule
57,042	49,633	49,681	37,505	21,167	22,133	7,53,997	Jalgaon
68,568	62,766	47,539	40,840	23,828	24,565	8,77,596	Ahmednagar
1,28,762	1,08,943	92,705	67,122	44,143	41,301	13,81,935	Pune
54,315	52,198	45,924	33,245	18,816	19,134	6,07,302	Satara
46,408	42,512	36,927	27,794	14,336	15,584	5,53,132	Sangli
60,525	47,989	40,085	33,914	24,447	22,906	7,89,917	Solapur
61,377	53,617	45,224	35,959	22,784	22,705	6,84,335	Kolhapur
44,927	29,034	29,477	26,600	16,872	17,243	6,26,458	Aurangabad
22,020	17,628	15,190	11,189	5,592	5,975	3,31,026	Jalna
37,191	26,701	22,292	17,655	9,274	9,872	5,34,912	Parbhani
35,943	26,342	24,476	21,972	11,563	11,503	4,71,840	Beed
44,691	34,895	31,165	25,595	14,222	19,316	6,44,484	Nanded
25,589	21,372	19,202	15,416	7,046	8,670	3,28,742	Osmanabad
47,062	39,130	35,770	30,326	15,242	16,538	5,52,269	Latur
34,261	30,078	26,471	20,560	9,682	11,406	4,73,263	Buldhana
46,791	42,601	37,593	32,012	15,189	20,649	5,87,767	Akola
46,173	42,929	37,944	31,243	12,972	13,760	5,95,030	Amravati
38,582	33,366	29,148	24,216	10,936	11,466	5,11,078	Yavatmal
23,060	22,403	20,930	17,869	9,635	11,603	2,65,098	Wardha
73,712	64,550	63,042	61,357	27,621	29,132	8,51,945	Nagpur
50,305	46,103	42,412	39,236	17,273	18,677	5,70,407	Bhandara
39,653	35,145	31,719	25,717	11,209	12,131	4,47,328	Chandrapur
15,070	13,345	12,259	9,374	4,597	5,336	1,99,839	Gadchiroli
16,35,560	14,17,879	12,31,395	9,71,177	5,46,198	5,56,120	1,98,15,559	Maharashtra State

Source.—Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Pune.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.12 (A)

प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्थातील विद्यार्थ्यांची शिक्षणाच्या माध्यमांनुसार संख्या
Number of Pupils in Primary and Secondary Institutions According to Medium of Instructions
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	प्राथमिक/ माध्यमिक (3)	मराठी Marathi (4)	गुजराथी Gujarathi (5)	उर्दू Urdu (6)	हिंदी Hindi (7)	सिंधी Sindhi (8)	इंग्रजी English (9)	इतर Others (10)	एकूण Grand Total (11)	Primary/ Secondary (3)	District (2)
1	बृहन्मुंबई	प्रा. मा.	4,73,694 —	1,02,436 —	1,83,868 —	1,71,339 —	— —	1,97,914 —	46,857 —	11,76,108 —	P. S.	Brihan Mumbai
2	ठाणे	प्रा. मा.	5,25,271 —	23,712 —	50,045 —	48,854 —	13,968 —	1,65,162 —	10,498 —	8,37,510 —	P. S.	Thane
3	रायगड	प्रा. मा.	2,59,851 —	372 —	13,788 —	986 —	— —	6,283 —	— —	2,81,280 —	P. S.	Raigad
4	रत्नासिरी	प्रा. मा.	1,99,930 —	— —	14,703 —	— —	— —	3,922 —	— —	2,18,555 —	P. S.	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	प्रा. मा.	1,03,079 —	— —	1,071 —	— —	— —	961 —	— —	1,05,111 —	P. S.	Sindhudurg
6	नाशिक	प्रा. मा.	4,81,608 —	200 —	57,449 —	1,104 —	— —	18,530 —	— —	5,58,941 —	P. S.	Nashik
7	धुळे	प्रा. मा.	2,87,301 —	1,388 —	18,453 —	382 —	539 —	2,870 —	— —	3,10,933 —	P. S.	Dhule
8	जळगाव	प्रा. मा.	3,73,023 —	29 —	43,942 —	2,859 —	1,056 —	6,489 —	— —	4,27,398 —	P. S.	Jalgaon
9	अहमदनगर	प्रा. मा.	4,69,917 —	27 —	10,142 —	604 —	— —	7,851 —	— —	4,88,547 —	P. S.	Ahmednagar
10	पुणे	प्रा. मा.	7,87,829 —	2,059 —	16,798 —	5,548 —	302 —	69,843 —	669 —	8,83,048 —	P. S.	Pune

11	सातारा	प्रा. मा.	3,26,823 —	— —	1,496 —	— —	— —	3,932 —	— —	3,32,251 —	P. S.	Satara
12	सांगली	प्रा. मा.	3,01,829 —	254 —	7,375 —	— —	— —	4,637 —	12,052 —	3,26,147 —	P. S.	Sangli
13	सोलापूर	प्रा. मा.	4,21,073 —	41 —	20,518 —	232 —	— —	4,787 —	15,600 —	4,62,251 —	P. S.	Solapur
14	कोल्हापूर	प्रा. मा.	3,95,908 —	61 —	7,168 —	— —	233 —	7,812 —	110 —	4,12,092 —	P. S.	Kolhapur
15	औरंगाबाद	प्रा. मा.	3,75,306 —	271 —	45,874 —	1,095 —	— —	13,892 —	— —	4,36,438 —	P. S.	Aurangabad
16	जालना	प्रा. मा.	1,95,085 —	— —	11,508 —	2,748 —	— —	2,481 —	43 —	2,11,865 —	P. S.	Jalna
17	परभणी	प्रा. मा.	3,40,158 —	— —	25,335 —	2,540 —	— —	1,252 —	— —	3,69,285 —	P. S.	Parbhani
18	बीड	प्रा. मा.	2,63,602 —	— —	18,909 —	— —	— —	1,497 —	— —	2,84,008 —	P. S.	Beed
19	नांदेड	प्रा. मा.	3,76,887 —	— —	33,744 —	— —	— —	2,517 —	251 —	4,13,399 —	P. S.	Nanded
20	उस्मानाबाद	प्रा. मा.	1,94,172 —	— —	5,393 —	— —	— —	— —	— —	1,99,565 —	P. S.	Osmanabad
21	लातूर	प्रा. मा.	2,70,504 —	151 —	27,654 —	— —	— —	1,612 —	— —	2,99,921 —	P. S.	Latur
22	बुलढाणा	प्रा. मा.	2,54,691 —	— —	29,767 —	595 —	— —	2,801 —	— —	2,87,854 —	P. S.	Buldhana
23	अकोला	प्रा. मा.	2,70,771 —	156 —	39,717 —	4,612 —	669 —	9,243 —	— —	3,25,168 —	P. S.	Akola
24	अमरावती	प्रा. मा.	2,79,707 —	720 —	40,569 —	15,996 —	— —	3,258 —	— —	3,40,250 —	P. S.	Amravati
25	यवतमाळ	प्रा. मा.	2,92,698 —	— —	15,317 —	3,542 —	— —	4,520 —	— —	3,16,077 —	P. S.	Yavatmal

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.12 (A)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(3)	(2)	
26	वर्धा	प्रा. मा.	1,33,903 —	116 —	2,187 —	3,219 —	— —	5,501 —	— —	1,44,926 —	P. S.	Wardha	
27	नागपूर	प्रा. मा.	3,16,567 —	1,134 —	22,261 —	54,600 —	— —	45,377 —	411 —	4,40,350 —	P. S.	Nagpur	
28	भंडारा	प्रा. मा.	2,76,930 —	67 —	891 —	28,879 —	512 —	4,785 —	— —	3,12,064 —	P. S.	Bhandara	
29	चंद्रपूर	प्रा. मा.	2,27,722 —	— —	3,826 —	6,947 —	— —	12,844 —	4,935 —	2,56,274 —	P. S.	Chandrapur	
30	गडचिरोली	प्रा. मा.	1,12,192 —	— —	403 —	3,576 —	— —	538 —	— —	1,16,709 —	P. S.	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य			प्रा. मा.	95,89,031 —	1,33,194 —	7,70,221 —	3,60,257 —	17,279 —	6,12,917 —	91,426 —	1,15,74,325 —	P. S.	Maharashtra State

टीप.—माध्यमिक विभागाची माहिती १९९५-९६ साठी संकलीत केलेली नाही.

Note.—Information pertaining to Secondary Institutions is not compiled for the year 1995-96.

आधर.—शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.12 (B)

प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षण संस्थातील विद्यार्थ्यांची शिक्षणाच्या माध्यमानुसार संख्या

Number of Pupils in Primary and Secondary Institutions According to Medium of Instruction

(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	प्राथमिक/ माध्यमिक (3)	मराठी Marathi (4)	गुजराथी Gujarathi (5)	उर्दू Urdu (6)	हिंदी Hindi (7)	सिंधी Sindhi (8)	इंग्रजी English (9)	इतर Others (10)	एकूण Grand Total (11)	Primary/ Secondary (3)	District (2)
1	बृहन्मुंबई	प्रा.	4,95,192	1,02,436	1,83,868	1,71,339	—	1,97,914	46,857	11,97,606	P.	Brihan Mumbai
		मा.	4,61,937	70,595	48,988	57,357	721	2,99,347	13,045	9,51,990	S.	
2	ठाणे	प्रा.	5,97,358	22,453	50,332	49,192	13,966	1,57,050	10,505	9,00,856	P.	Thane
		मा.	4,19,816	13,509	13,675	8,809	4,560	1,853	420	4,62,642	S.	
3	रायगड	प्रा.	2,70,923	372	13,934	986	—	6,137	—	2,92,352	P.	Raigad
		मा.	1,20,565	527	15,392	525	—	25,461	—	1,63,470	S.	
4	रत्नागिरी	प्रा.	2,14,635	—	14,703	—	—	3,922	—	2,33,260	P.	Ratnagiri
		मा.	95,933	—	5,787	—	—	—	—	1,01,720	S.	
5	सिंधुदुर्ग	प्रा.	99,115	—	1,021	—	—	957	—	1,01,093	P.	Sindhudurg
		मा.	68,398	—	368	—	—	—	—	68,766	S.	
6	नाशिक	प्रा.	4,94,116	200	59,499	1,104	—	18,530	—	5,73,449	P.	Nashik
		मा.	3,61,034	—	10,190	—	—	—	—	3,71,224	S.	
7	धुळे	प्रा.	3,17,234	1,395	18,429	382	539	2,870	—	3,40,849	P.	Dhule
		मा.	2,34,537	1,550	10,199	537	184	1,864	—	2,48,871	S.	
8	जळगाव	प्रा.	3,96,298	29	43,993	2,859	1,058	6,485	—	4,50,722	P.	Jalgaon
		मा.	2,59,192	—	11,908	3,058	1,113	10,316	—	2,85,587	S.	
9	अहमदनगर	प्रा.	4,86,398	27	10,142	604	—	7,857	—	5,05,028	P.	Ahmednagar
		मा.	3,35,415	—	3,427	470	—	14,292	—	3,53,604	S.	
10	पुणे	प्रा.	7,19,395	1,855	15,304	5,708	280	63,479	669	8,06,090	P.	Pune
		मा.	4,39,938	1,516	2,599	3,889	301	90,418	—	5,38,661	S.	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.12 (B)—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(3)	(2)
11	सातारा ..	प्रा. मा.	3,37,647 2,46,851	— —	1,496 1,075	— —	— —	3,885 648	— —	3,43,028 2,48,574	P. S.	Satara
12	सांगली ..	प्रा. मा.	3,09,025 1,97,397	254 388	7,375 1,576	— —	— —	4,653 4,069	12,052 3,636	3,33,359 2,07,086	P. S.	Sangli
13	सोलापूर ..	प्रा. मा.	4,65,918 2,52,132	41 —	20,508 4,939	232 126	— —	4,787 2,068	18,473 2,424	5,09,960 2,61,689	P. S.	Solapur
14	कोल्हापूर ..	प्रा. मा.	4,03,864 2,40,089	61 148	7,184 1,550	— —	233 326	7,662 —	33 —	4,19,037 2,42,113	P. S.	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	प्रा. मा.	3,72,212 1,51,042	271 —	45,874 12,264	1,095 320	— —	13,892 7,043	— —	4,33,073 1,70,669	P. S.	Aurangabad
16	जालना ..	प्रा. मा.	2,20,001 77,756	— —	11,508 9,107	2,748 3,574	— —	2,481 —	43 —	2,37,052 1,19,437	P. S.	Jalna
17	परभणी ..	प्रा. मा.	3,64,925 1,24,546	— —	25,335 8,214	221 —	— —	1,252 —	— —	3,91,733 1,32,760	P. S.	Parbhani
18	बीड ..	प्रा. मा.	2,88,136 1,44,855	— —	17,687 5,352	— —	— —	1,157 293	— —	3,06,980 1,50,500	P. S.	Beed
19	नांदेड ..	प्रा. मा.	3,94,987 1,91,111	— —	33,744 8,562	2,319 549	— —	2,517 3,026	251 —	4,33,818 2,03,248	P. S.	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	प्रा. मा.	2,08,885 1,06,443	— —	5,393 2,103	— —	— —	— 234	— —	2,14,278 1,08,780	P. S.	Osmanabad
21	लातूर ..	प्रा. मा.	2,89,049 2,08,302	151 —	27,102 13,214	— —	— —	1,512 1,323	— —	3,17,914 2,22,831	P. S.	Latour
22	बुलढाणा ..	प्रा. मा.	2,70,612 1,64,503	— —	29,767 —	595 —	— —	2,801 —	— —	3,03,775 1,64,503	P. S.	Buldhana
23	अकोला ..	प्रा. मा.	2,94,827 2,02,645	74 —	39,717 17,713	4,612 2,958	669 —	9,243 3,164	— —	3,49,142 2,26,480	P. S.	Akola

24	अमरावती	प्रा.	2,89,784	—	42,328	16,839	201	6,037	—	3,55,189	P.	Amravati
		मा.	2,12,094	—	12,834	760	—	3,581	—	2,29,269	S.	
25	यवतमाळ	प्रा.	3,22,247	82	15,317	3,542	—	4,520	—	3,45,708	P.	Yavatmal
		मा.	1,41,581	—	9,133	4,254	—	1,337	—	1,56,305	S.	
26	वर्धा	प्रा.	1,22,101	—	2,187	3,219	—	5,501	—	1,33,124	P.	Wardha
		मा.	1,22,185	—	1,322	—	—	1,226	—	1,24,733	S.	
27	नागपूर	प्रा.	3,18,946	1,134	22,261	54,600	—	45,377	411	4,42,729	P.	Nagpur
		मा.	2,89,005	—	16,175	46,531	—	32,882	—	3,84,593	S.	
28	भंडारा	प्रा.	2,79,582	67	891	28,879	512	5,365	—	3,15,296	P.	Bhandara
		मा.	2,31,781	89	540	15,370	—	2,285	—	2,05,065	S.	
29	चंद्रपूर	प्रा.	2,29,254	—	3,826	6,947	—	12,844	4,935	2,57,806	P.	Chandrapur
		मा.	1,65,548	—	1,177	9,407	—	4,044	534	1,80,710	S.	
30	गडचिरोली	प्रा.	1,22,867	—	403	3,576	—	538	—	1,27,384	P.	Gadchiroli
		मा.	67,680	—	353	2,206	—	478	—	70,717	S.	
<hr/>												
महाराष्ट्र राज्य.	प्रा.	99,95,533	1,31,018	7,71,129	3,60,998	17,458	6,01,325	94,229	1,19,71,690	P.	Maharashtra State	
	मा.	63,34,311	88,322	2,49,736	1,60,700	7,205	5,12,252	20,079	73,72,605	S.		

आधार.—शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

5. शिक्षण / EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.13 (A)

प्रमुख परिक्षांचे निकाल

Examination Results (Major Examinations) March 1995
(1995-96)

अनु- क्रमांक Sr. No.	परीक्षा (2)	परिक्षेला बसलेल्यांची संख्या Number appeared			उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या Number passed			Examination (2)
		मुलगे Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुलगे Boys	मुली Girls	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	कला—							Arts—
	बॅचलर ऑफ आर्ट्स	67,463	50,000	1,17,463	28,397	25,286	53,683	Bachelor of Arts
	मास्टर ऑफ आर्ट्स	28,020	15,693	43,713	10,517	7,470	17,987	Master of Arts
	एम. बी. ए.	3,044	631	3,675	2,229	458	2,687	M. B. A.
	पीएच. डी./एम. फील	85	40	125	34	20	54	Ph. D./ M. Phill
2	शास्त्र—							Science—
	बॅचलर ऑफ सायन्स	28,471	15,379	43,850	11,605	8,526	20,131	Bachelor of Science,
	मास्टर ऑफ सायन्स	5,485	3,602	9,087	2,268	2,106	4,374	Master of Science,
	पीएच. डी	12	6	18	12	6	18	Ph. D.
3	वाणिज्य—							Commerce—
	बॅचलर ऑफ कॉमर्स	55,617	42,417	98,034	26,562	22,063	48,625	Bachelor of Commerce
	मास्टर ऑफ कॉमर्स	6,108	3,779	9,887	2,471	2,124	4,595	Master of Commerce
	पीएच. डी./एम. फील	5	-	5	5	-	5	Ph. D./ M. Phill.
4	वैद्यकीय—							Medical—
	एम. बी., बी. एस.	1,626	827	2,453	586	318	904	M. B., B. S.
	एम. डी./ एम. एस.	448	287	735	278	209	487	M. D./ M. S.
	एम. एससी. (मेडीसीन)	15	32	47	10	24	34	M. Sc. (Medicine)
5	शुश्रूषा—							Nursing—
	बी. एससी. (शुश्रूषा)	2	120	122	2	118	120	B.Sc. (Nursing)
	एम. एससी. (शुश्रूषा)	-	16	16	-	14	14	M.Sc. (Nursing)
6	दंतशास्त्र—							Dentis—
	बी. डी. एस.	173	269	442	113	190	303	B. D. S.
	एम. डी. एस.	-	-	M. D. S.
7	अभियांत्रिकी—							Engineering—
	बी. ई. (स्थापत्य)	6,398	539	6,887	4,044	464	4,508	B. E. (Civil)
	बी. ई. (विद्युत)	620	81	701	354	61	415	B. E. (Electrical)
	बी. ई. (यांत्रिकी)	1,739	34	1,773	1,012	21	1,033	B. E. (Mechanical)
	बी. ई. (मेटॅलर्जी)	B. E. (Metallurgy)
	बी. ई. (केमिकल)	172	5	177	100	4	104	B. E. (Chemical)
	एम. ई. (स्थापत्य)	56	23	79	47	21	68	M. E. (Civil)
	एम. ई. (विद्युत)	M. E. (Electrical)
	एम. ई. (यांत्रिकी)	M. E. (Mech.)
	एम. ई. (मेटॅलर्जी)	M. E. (Metallurgy)
	एम. ई. (केमिकल)	M. E. (Chemical)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.13.—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
8	वास्तुशास्त्र—							Architecture—
	बैचलर ऑफ आर्किटेक्चर ..	149	81	230	130	69	199	Bachelor of Architecture
	डिग्री इन फाईन आर्ट ..	10	1	11	8	1	9	Degree in F. A.
9	कायदा—							Law—
	बैचलर ऑफ लॉ.	6,322	1,917	8,239	1,725	796	2,521	Bachelor of Law
	मास्टर ऑफ लॉ.	206	76	282	26	16	42	Master of Law
	पीएच. डी.	2	1	3	2	1	3	Ph. D.
10	शिक्षण—							Education—
	बी. एड.	11,303	7,697	19,000	9,071	6,653	15,724	B. Ed.
	एम. एड.	1,141	597	1,737	442	397	839	M. Ed.
	डी. एड.	D. Ed.
	बी. पी. एड.	14,470	2,567	17,037	11,952	2,117	14,069	B. P. Ed.
	इम. पी. एड.	1,141	596	1,737	442	397	839	M. P. Ed.
	एस. एस. सी. (१० वी) ..	7,88,756	4,57,744	12,46,500	3,21,115	2,15,375	5,36,490	S. S. C. (Xth)
	एच. एस. सी. (१२ वी) ..	4,63,773	2,45,214	7,08,987	1,74,448	1,30,581	3,05,029	H. S. C. (XIIth)
	जी. सी. सी.	G. C. C.
	जी. सी. डी.	313	84	397	28	15	46	G. C. D.
	बी. आर. एल.	B. R. L.
11	शेतकी—							Agriculture—
	बी. एससी.	1,132	161	1,293	965	83	1,048	B. Sc.
	एम. एससी.	286	29	315	238	20	258	M. Sc.
	डॉक्टरेट/पीएच. डी.	60	2	62	15	1	16	Doctorate/Ph. D.
12	औषधीशास्त्र—							Medicine—
	बैचलर ऑफ फार्मसी ..	326	206	532	299	191	490	Bachelor of Pharmacy
	मास्टर ऑफ फार्मसी	Master of Pharmacy
13	तंत्रशास्त्र—							Technology—
	बैचलर ऑफ टेक्नॉलॉजी ..	151	12	163	136	10	146	Bachelor of Technology
	मास्टर ऑफ टेक्नॉलॉजी ..	6	1	7	6	1	7	Master of Technology
	एम. एससी. (टेक्नॉलॉजी)	M. Sc. Tech.
	बी. एससी. (टेक्नॉलॉजी) ..	25	..	25	23	..	23	B. Sc. Tech.
14	आयुर्वेद—							Ayurved—
	बी. ए. एम. एस./ ..	537	184	721	338	147	485	B. A. M. S./
	बी. एस. ए. एम.	B. S. A. M.
15	गृहशास्त्र—							Home Science—
	बी. एससी. (गृहशास्त्र)	862	862	..	739	739	B. Sc. (Home Science)
	एम. एससी. (गृहशास्त्र)	120	120	..	103	103	M. Sc. (Home Science)
	पीएच. डी.	1	1	..	1	1	Ph. D.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
16	वस्त्रनिर्माण— बॅचलर ऑफ टेक्स्टाइल्स A. B. of Textiles	135	15	150	114	12	126	Textile— Bachelor of Textiles	
17	ग्रंथपाल शास्त्र— बॅचलर ऑफ लायब्ररी मास्टर ऑफ लायब्ररी	552	506	1,058	405	360	765	Library Science— Bachelor of Library Master of Library	
18	समाज सेवा— बॅचलर ऑफ सोशल वर्क मास्टर ऑफ सोशल वर्क	74	52	126	57	47	104	Social Work— Bachelor of Social Work Master of Social Work	
19	वृत्तपत्र व्यवसाय— बॅचलर ऑफ जर्नालिझम	198	47	245	126	42	168	Journalism— Bachelor of Journalism	
20	पशुवैद्यक शास्त्र— बी. व्ही. एससी. एम. व्ही. एससी.	154	17	171	146	16	162	Veterinary Science— B. V. Sc. M. V. Sc.	
		54	7	61	40	7	47		

N. A. उपलब्ध नाही./Not Available.

आधार.—(1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Pune.

(2) तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Directorate of Technical Education, Government of Maharashtra, Mumbai.

5. शिक्षण / EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.13 (B)

प्रमुख परिक्षांचे निकाल

Examination Results (Major Examinations) March 1996
(1996-97)

अनु- क्रमांक Sr. No.	परीक्षा	परिक्षेला बसलेल्यांची संख्या Number appeared			उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या Number passed			Examination
		मुलगे Boys	मुली Girls	एकूण Total	मुलगे Boys	मुली Girls	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	कला-							Arts—
	बॅचलर ऑफ आर्ट्स	80,892	50,586	1,31,478	45,995	32,596	78,591	Bachelor of Arts
	मास्टर ऑफ आर्ट्स	15,345	11,378	26,723	5,742	6,009	11,751	Master of Arts
	एम. बी. ए.	4,476	1,676	6,152	2,941	471	3,412	M. B. A.
	पीएच. डी./एम. फील	15	3	18	15	3	18	Ph. D./ M. Phill
2	शास्त्र-							Science—
	बॅचलर ऑफ सायन्स	22,711	14,022	36,733	12,210	10,023	22,233	Bachelor of Science,
	मास्टर ऑफ सायन्स	6,862	3,886	10,748	2,976	2,371	5,349	Master of Science,
	पीएच. डी.	39	18	57	39	18	57	Ph. D.
3	वाणिज्य-							Commerce—
	बॅचलर ऑफ कॉमर्स	39,150	32,797	71,947	17,883	18,416	36,299	Bachelor of Commerce
	मास्टर ऑफ कॉमर्स	7,754	5,690	13,444	2,117	1,757	3,874	Master of Commerce
	पीएच. डी./एम. फील	7	-	7	7	-	7	Ph. D./ M. Phill.
4	वैद्यकीय-							Medical—
	एम. बी., बी. एस.	1,353	694	2,047	530	408	938	M. B., B. S.
	एम. डी./ एम. एस.	289	144	433	169	90	259	M. D./ M. S.
	एम. एससी. (मेडीसीन)	-	-	-	-	-	-	M. Sc. (Medicine)
5	शुश्रूषा-							Nursing—
	बी. एससी. (शुश्रूषा)	-	250	250	-	242	242	B.Sc. (Nursing)
	एम. एससी. (शुश्रूषा)	-	17	17	-	17	17	M.Sc. (Nursing)
6	दंतशास्त्र-							Dentis—
	बी. डी. एस.	261	376	637	187	281	468	B. D. S.
	एम. डी. एस.	20	8	28	18	6	24	M. D. S.
7	अभियांत्रिकी-							Engineering—
	बी. ई. (स्थापत्य)	6,834	2,269	9,103	5,337	1,355	6,692	B. E. (Civil)
	बी. ई. (विद्युत)	755	112	867	503	93	596	B. E. (Electrical)
	बी. ई. (यांत्रिकी)	2,629	86	2,715	1,424	4	1,428	B. E. (Mechanical)
	बी. ई. (मेटॅलर्जी)	-	-	-	-	-	-	B. E. (Metallurgy)
	बी. ई. (केमिकल)	285	23	308	225	21	246	B. E. (Chemical)
	एम. ई. (स्थापत्य)	297	59	356	39	28	67	M. E. (Civil)
	एम. ई. (विद्युत)	-	-	-	-	-	-	M. E. (Electrical)
	एम. ई. (यांत्रिकी)	315	5	320	49	1	50	M. E. (Mech.)
	एम. ई. (मेटॅलर्जी)	-	-	-	-	-	-	M. E. (Metallurgy)
	एम. ई. (केमिकल)	10	1	11	10	1	11	M. E. (Chemical)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.13. (B)—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
16	वस्त्रनिर्माण— बॅचलर ऑफ टेक्स्टाईल्स.	Textile— Bachelor of Textiles
17	ग्रंथपाल शास्त्र— बॅचलर ऑफ लायब्ररी मास्टर ऑफ लायब्ररी	738 63.	464 49	1,202 112	502 42	327 37	829 79	Library Science— Bachelor of Library Master of Library
18	समाज सेवा— बॅचलर ऑफ सोशल वर्क मास्टर ऑफ सोशल वर्क	217 652	88 420	305 1,072	127 477	69 334	196 811	Social Work— Bachelor of Social Work Master of Social Work
19	वृत्तपत्र व्यवसाय— बॅचलर ऑफ जर्नालिझम	225	36	261	156	28	184	Journalism— Bachelor of Journalism
b	पशुवैद्यक शास्त्र— बी. व्ही. एससी. एम. व्ही. एससी.	308 106	44 14	352 120	247 72	38 8	285 80	Veterinary Science— B. V. Sc. M. V. Sc

N. A. उपलब्ध नाही./Not Available.

आधार.—(1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Education, Govt. of Maharashtra, Pune.

(2) तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Directorate of Technical Education, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता कमांक / TABLE No. 5.14

5. शिक्षण/

तक्ता क्रमांक/

संस्थेच्या प्रकारानुसार तांत्रिक शिक्षण संस्था/

(1995-96)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	अभियांत्रिकी आणि तंत्रशास्त्रीय महाविद्यालये Engineering and Technological Colleges		तंत्रनिकेतन Polytechnic		इतर पदविका संस्था. Other Diploma Institutions		औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था Industrial Training Institutions		उच्च तांत्रिक विद्यालये केंद्रे Technical High Schools Centres		मुल्योग्य प्रशिक्षण आणि संबंधित सूचना केंद्रे Basic Training and related Instruction Centres	
		(3) a	(4) b	(5) a	(6) b	(7) a	(8) b	(9) a	(10) b	(11) a	(12) b	(13) a	(14) b
1	बृहन्मुंबई	21	22	13	12	62	25	25	23	23	5	45	45
2	ठाणे	16	17	9	13	16	6	19	25	20	5	12	12
3	रायगड	4	4	2	3	1	1	8	11	7	4	4	4
4	रत्नागिरी	1	1	3	3	2	2	8	13	9	3	2	2
5	सिंधुदुर्ग	1	1	1	1	4	6	5	3	1	1
6	नाशिक	4	4	4	4	7	3	23	26	16	4	3	3
7	धुळे	8	8	5	3	4	4	17	19	12	4	1	1
8	जळगाव	5	7	7	9	4	4	40	43	15	5	1	1
9	अहमदनगर	6	7	7	7	3	3	20	22	21	5	1	1
10	पुणे	19	20	6	13	26	11	33	35	38	3	15	15
11	सातारा	3	3	5	4	6	2	9	12	11	3	3	3
12	सांगली	5	5	5	5	3	2	10	12	19	1	2	2
13	सोलापूर	3	3	4	4	2	3	8	10	27	2	4	4
14	कोल्हापूर	7	7	7	6	5	8	14	18	27	2	2	2
15	औरंगाबाद	7	8	3	2	6	3	15	16	13	6	4	4
16	जालना	1	1	1	1	7	8	2	2
17	परभणी	2	..	1	1	2	1	6	7	6	6	1	1
18	बीड	1	1	3	3	1	2	9	12	6	5	1	1
19	नांदेड	2	2	2	2	1	1	11	12	7	5	1	1
20	उस्मानाबाद	2	2	1	2	3	1	8	8	6	3
21	लातूर	4	5	5	6	3	3	9	9	5	2	1	1
22	युलडाणा	4	3	1	1	2	1	7	9	7	4	1	1
23	अकोला	2	1	3	4	2	1	9	9	12	6	1	1
24	अमरावती	3	4	6	6	3	2	11	11	13	6	1	1
25	ययलमाल	2	3	2	3	4	4	10	12	7	5	1	1
26	वर्धा	2	2	2	2	2	1	6	7	5	4	2	2
27	नागपूर	13	14	8	14	21	13	38	43	9	6	2	2
28	भंडारा	2	2	2	2	1	1	10	14	4	4	3	3
29	चंद्रपूर	1	2	2	2	18	22	6	4	1	1
30	गडचिरोली	1	1	3	12	3	3
महाराष्ट्र राज्य		149	157	121	139	194	110	415	486	361	120	116	116

आधार-(१) व्यवसाय शिक्षण प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

(२) तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

EDUCATION

TABLE No. 5.14

Technical Institutions by type of Institutions
& 1996-97)

+ २ स्तरावरील व्यावसायिक शिक्षण योजना		औद्योगिक कामगारांचे अर्धवेळ वर्ग		शिल्पकारागीर आणि इतर तांत्रिक प्रमाणपत्र देणाऱ्या संस्था		प्रगत व्यवसाय शिक्षण पद्धती		+ २ स्तरावरील केंद्रशासन पुरस्कृत व्यवसाय शिक्षण अभ्यासक्रम संस्था		एकूण Grand Total		District
Vocational Centres -at + 2 stage		Part time classes for Industrial workers		Institution of Crafts and other Technical certificate courses		Advanced vocational training system		Centrally Sponsard + 2 stage vocational education institutes				
(15) a	(16) b	(17) a	(18) b	(19) a	(20) b	(21) a	(22) b	(23) a	(24) b	(25) a	(26) b	(2)
35	41	1	1	229	278	32	31	486	483	Brihan Mumbai
10	10	1	1	114	106	1	1	21	21	239	217	Thane
7	7	50	57	15	15	98	106	Raigad
3	3	22	31	10	12	60	70	Ratnagiri
2	2	37	51	13	13	64	78	Sindhudurg
12	11	1	1	82	127	1	1	40	47	199	231	Nashik
6	6	42	80	35	36	130	161	Dhule
9	9	94	152	48	50	223	280	Jaigaon
9	8	1	1	70	90	26	26	164	170	Ahmednagar
21	22	1	1	142	158	1	1	65	67	387	366	Pune
12	12	72	98	36	36	157	173	Satara
7	7	64	101	29	29	144	164	Sangli
5	9	1	1	124	131	27	28	205	195	Solapur
9	8	1	..	89	85	1	1	29	30	151	167	Kolhapur
11	11	1	1	58	89	1	1	31	32	150	173	Aurangabad
1	1	21	29	5	5	38	47	Jaina
3	3	19	43	16	16	56	78	Parbhani
2	2	39	47	34	34	96	107	Beed
6	6	82	81	1	1	18	18	131	129	Nanded
4	4	58	78	20	20	102	118	Osmanabad
7	7	80	132	52	53	166	221	Latur
5	5	41	49	26	27	94	100	Buldhana
14	14	74	99	47	49	164	184	Akola
10	16	1	1	235	315	1	1	106	106	396	469	Amravati
3	2	56	86	27	27	112	143	Yavatmal
8	8	51	92	22	22	100	140	Wardha
17	16	1	1	522	518	1	1	65	65	697	693	Nagpur
7	7	138	114	20	21	187	168	Bhandara
7	7	1	1	70	67	36	36	142	142	Chandrapur
1	1	19	56	17	17	44	60	Gadchiroli
259	265	11	10	2,794	3,440	8	8	994	1,012	5,422	5,865	Maharashtra State

Source.— (1) Directorate of Vocational Education & Training, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

(2) Directorate of Technical Education, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

a=1995-96, b=1996-97

5. शिक्षण/EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.15

तंत्रनिकेतन संस्थांची त्यांच्या वर्गवारीनुसार संख्या प्रवेशक्षमता नाव नोंदविलेले, उत्तीर्ण झालेले विद्यार्थी आणि शिक्षकांची संख्या
Number of Technical institutions intake capacity, Enrolment, Outturn and Number of Teachers by Category of Institution

(1995-96 and 1996-97)

क्र.सं. Serial	वर्गवारी	संख्या		एकूण प्रवेश क्षमता		एकूण नोंदणी केलेले		एकूण उत्तीर्ण		शिक्षकांची संख्या		Category
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	दर्या पाहण्यासाठी (अभियांत्रिकी) उच्च शिक्षणासाठी (उच्च शिक्षण संस्था)	148	157	24,187	25,438	86,185	93,510	उ. ना.	उ. ना.	5,384	5,162	Degree level (Engineering and Technological colleges).
2	दर्या पाहण्यासाठी (तंत्रनिकेतन संस्था) (अभियांत्रिकी) संस्था	319	245	37,376	34,806	69,917	76,928	16,925	उ. ना.	4,016	4,101	Diploma level Poly Technic and other Diploma Institutions.
3	उद्योगातील प्रशिक्षण संस्था	415	484	68,072	78,348	40,849	40,849	28,193	28,193	1,301	1,683	Industrial Training Institutes (Excluding four Provisionally Permitted).
4	तंत्र महाविद्यालय/केंद्रे	361	361	35,035	35,115	35,035	N. A.	17,967	N. A.	1,541	N. A.	Technical High Schools/Centres.

टीप.-उ. ना.-उपलब्ध नाही.

N. A.—Not Available.

आधार.-राज्य शासन शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Vocational Education and Training, Government of Maharashtra, Mumbai.

5. शिक्षण / EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.16

शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील मंजूर केलेल्या जागा प्रवेश क्षमता आणि उत्तीर्ण झालेल्यांची संख्या

Number of sanctioned seats intake capacity and outturn of Govt. Industrial Training Institutes
(1995-96 and 1996-97)

नुक्रमांक Sr. No.	व्यवसायाचे नाव	मंजूर जागा Sanctioned Seats		प्रवेश क्षमता Intake Capacity		उत्तीर्ण झालेले Outturn		Name of the Trade
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	आरेखक यांत्रिकी	2,672	2,720	2,672	2,720	419	813	Draftsman (Mechanic)
2	आरेखक स्थापत्य	2,000	2,144	2,000	2,144	211	294	Draftsman (Civil)
3	सर्वेक्षक	576	608	576	608	124	236	Surveyor
4	जोडारी	9,952	11,784	9,952	11,784	1,576	3,373	Fitter
5	कातारी	3,240	2,956	3,240	2,956	825	1,244	Turner
6	यंत्रकारागीर	2,256	2,796	2,256	2,796	553	920	Machinist
7	यंत्रकारागीर (घर्षक)	768	864	768	864	230	307	Machinist (Gr.)
8	बंधकार	432	432	432	432	129	106	Pattem Maker
9	यांत्रिक (प्रशितन व वातानुकुलीकरण)	1,360	1,888	1,360	1,888	250	472	Mechanic (Ref. & Air condition)
10	यांत्रिक उपकरण	272	304	272	304	117	87	Instrument (Mechanic)
11	टूल अॅण्ड डायमेकर	464	640	464	640	79	24	Tool and Die Maker
12	यांत्रिक (मिलराईट मेन्टेनन्स)	592	624	592	624	194	189	Millright Maint. Mechanic
13	घड्यालजी	176	176	176	176	55	32	Watch Maker
14	विजतंत्री	8,432	10,032	8,432	10,032	126	2,830	Electrician
15	तारतंत्री	4,512	4,704	4,512	4,704	807	1,268	Wireman
16	विजविलेपक	112	144	112	144	15	64	Electroplator
17	यांत्रिक (मोटरगाडी)	3,824	4,128	3,824	4,128	714	1,669	Mechanic Motor Vehical
18	यांत्रिक (कृषि व यंत्रसामुग्री)	144	144	144	144	32	58	Mechanic Agricultural
19	यांत्रिक (रेडिओ व दूरचित्रवाणी)	2,688	2,976	2,688	2,976	315	633	Mechanic Radio and T. V.
20	इलेक्ट्रॉनिक्स (मेकॅनिक)	2,608	3,280	2,608	3,280	393	689	Electronics (Mech.)
21	रंगारी	592	656	592	656	112	209	Painter
22	बिनतारी (यांत्रिकी तथा यंत्रचालक)	96	96	96	96	..	43	Wireless Operator
23	यांत्रिकी उपकरण (रासायनिक)	32	32	32	32	32	47	Instrument Mechanic (C. P.)
24	अटेंडंट ऑपरेटर	48	48	48	48	30	..	Attendant Operator
25	मेन्टेनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)	48	48	48	48	19	..	Maintenance Mechanic (Chemical Plant)
26	प्लॅस्टिक मोल्ड मेकर	16	-	16	..	8	11	Plastic Mould Maker (S. C. V. T.)
27	रबर टेक्निशियन	16	16	16	16	4	51	Rubber Technician (S. C. V. T.)
28	वास्तुशास्त्र आरेखक	..	16	..	16	Architect Draftsman
29	फॉर्जर अॅण्ड हिट ट्रिटर	96	112	96	112	69	81	Forger and Heat Treater
30	सुतार	1,648	1,744	1,648	1,744	570	777	Carpenter
31	यांत्रिक डिझेल	1,760	1,552	1,760	1,552	871	1,208	Mechanic Diesel

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.16—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
32	यांत्रिक कर्षित	768	764	768	764	324	314	Mechanic Tractor
33	साचेकार	784	738	784	736	294	572	Moulder
34	पत्रे कारागीर	1,184	1,520	1,184	1,520	526	1,024	Sheet Metal Worker
35	संधाला	4,704	5,376	4,704	5,376	1,201	3,459	Welder
36	नळकारागीर	672	896	672	896	249	402	Plumber
37	डाटा प्रिपेरेशन अॅण्ड कॉम्प्युटर सॉफ्टवेअर	384	1,200	384	1,200	94	246	Data Preparation and Computer Softwar.
38	प्लॅस्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	368	432	368	432	124	247	Plastic Processing Operator.
39	गवंडी (बांधकाम)	1,264	1,184	1,264	1,184	212	366	Mason
40	पंप मेकॅनिक	544	928	544	928	129	395	Pump Mechanic
41	लेटर प्रेस मशिन मॉडॅर	384	400	384	400	155	235	Letter Press Machine Minder
42	पुस्तक बांधणी	144	176	144	176	76	94	Book Binding
43	हस्त जुळाईकार	416	432	416	432	202	276	Hand Compositor
44	कर्तन व शिवणसास्त्र	720	1,024	720	1,024	348	519	Cutting and Tailoring
45	पोशाख बनविणे	976	1,616	976	1,616	240	547	Dress Making
46	यंत्र विणकाम	48	48	48	48	29	12	Knitting with Machine
47	भरतकाम व विणकाम	112	304	112	304	37	77	Embroider and Fancy Work
48	भाज्या व फळे टिकविणे	512	736	512	736	137	244	Preservation of Fruits and Vegetables.
49	ब्लिचिंग डायंग अॅण्ड कॅलिको प्रिटींग	64	64	64	64	33	47	Bleaching Dyeing and Calico Printing.
50	चामड्याची पादत्राणे बनविणे	16	16	16	16	4	1	Leather Foot wear making
51	चामड्याच्या वस्तू बनविणे	16	16	16	16	..	1	Leather goods making
52	सेक्रेटरियल प्रॅक्टिस	272	400	272	400	96	159	Secretarial Practice
53	हेअर अॅण्ड स्किन केअर	592	688	592	688	273	490	Hair and Skin care
54	फोटो टायप सेटिंग अॅण्ड डेस्क टॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर	16	48	16	48	Photo Type Setting and Desk Top Publishing Operator.
55	बेकरी अॅण्ड कन्फेक्शनरी	640	656	640	656	44	261	Bakery and confectionery
56	लघुलेखन (इंग्रजी)	752	624	752	624	194	337	Stenography (English)
57	लघुलेखन (मराठी)	288	384	288	384	65	133	Stenography (Marathi)
58	फोटोग्राफर	..	16	..	16	Photographer
महाराष्ट्र राज्य		68,072	78,348	68,072	78,348	17,965	28,193	Maharashtra State

आधार.—व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Vocational Education and Training, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

5. शिक्षण / EDUCATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 5.17

अभियांत्रिकी तंत्रशास्त्र व तंत्रनिकेतन अभियांत्रिकी महाविद्यालयाच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षेस बसलेल्या व उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या

Number of Students appeared and passed in final Year Examination of Engineering Technological and Polytechnic Colleges
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	अभ्यासक्रमाचा प्रकार (2)	1996		1997		Type of Courses (2)
		परीक्षेस बसलेले No. appeared	उत्तीर्ण झालेले No. Passed	परीक्षेस बसलेले No. appeared	उत्तीर्ण झालेले No. Passed	
		(3) 1995-96	(4) 1995-96	(5) 1996-97	(6) 1996-97	
I पदवी अभ्यासक्रम—*						
I Degree Courses—						
1	स्थापत्य	1,643	931	2,318	1,353	Civil
2	यांत्रिकी	2,412	1,495	3,860	2,331	Mechanical
3	विद्युत	1,124	784	767	540	Electrical
4	इतर	8,108	5,310	13,629	9,060	Others
	एकूण	13,287	8,520	20,574	13,284	Total
II पदविका अभ्यासक्रम—						
II Diploma Courses—						
1	स्थापत्य	6,481	1,712	7,510	2,691	Civil
2	यांत्रिकी	6,109	3,188	8,673	4,188	Mechanical
3	विद्युत	2,707	1,084	3,073	1,207	Electrical
4	इतर	25,284	7,921	25,984	11,943	Others
	एकूण	40,581	13,905	45,240	20,029	Total

आधार.— तंत्र शिक्षण संचालनालय महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Technical Education, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

* टिप :- (१) 1995-96 ची पुणे विद्यापीठ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाची माहिती उपलब्ध नाही.

(२) 1996-97 ची डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाची व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे यांची माहिती उपलब्ध नाही.

६. जनता संपर्क

६.१ छापखाने, प्रकाशित झालेली पुस्तके व नियतकालिके, त्यांचे भाषावार व विषयवार वर्गीकरण यासंबंधी माहिती या विभागातील तक्त्यांमध्ये दिलेली आहे.

6. MASS COMMUNICATION

6.1 Data on printing presses, books and periodicals published and their classification according to languages and subjects are presented in the tables in this section.

6. जनता संपर्क/MASS COMMUNICATION

तक्ता क्रमांक/TABLE NO. 6.1

मुख्य भाषांमधून प्रसिद्ध झालेली वृत्तपत्रे व नियतकालिके यांची संख्या
 Number of News papers, Periodicals published by Major Languages
 (1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	वर्ष Year	भाषेनुसार वृत्तपत्रे व नियतकालिके Newspapers and Periodicals by Languages
(1)	(2)	(3)
1	1990-91	3925
2	1991-92	3673
3	1992-93	3841
4	1993-94	4284
5	1994-95	4524
6	1995-96	4665
7	1996-97	4500

आधार.— अधिपरीक्षक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Examiner of Books and Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/MASS COMMUNICATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 6.2
जिल्हावार छापखान्यांची संख्या
Number of Printing Presses by district
in (1995-96 and 1996-97)

Sr. No.	वर्ष/Year जिल्हा/District	सार्वजनिक Public		खाजगी Private		एकूण Total		District
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	
	1980-81	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	6940	6940	
	1985-86	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	7670	7670	
	1990-91	8	8	8186	8186	8194	8194	
	1991-92	8	8	8282	8282	8290	8290	
	1992-93	8	8	8420	8420	8428	8428	
	1993-94	8	8	8465	8465	8473	8473	
	1994-95	8	8	8465	8465	8473	8473	
	1995-96	8	8	8521	8521	8529	8529	
	1996-97	8	8	8521	8521	8529	8529	
1	मुहन्मुवई	1	1	3032	3032	3033	3033	Brihan Mumbai
2	ठाणे	360	360	360	360	Thane
3	रायगड	107	107	107	107	Raigad
4	रत्नागिरी	52	52	52	52	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	Sindhudurg
6	नाशिक	343	343	343	343	Nashik
7	धुळे	138	138	138	138	Dhule
8	जळगाव	229	229	229	229	Jalgaon
9	अहमदनगर	404	404	404	404	Ahmednagar
10	पुणे	2	2	785	785	787	787	Pune
11	सातारा	1	1	271	271	272	272	Satara
12	सांगली	332	332	332	332	Sangli
13	सोलापूर	328	328	328	328	Solapur
14	कोल्हापूर	1	1	693	693	694	694	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	1	250	250	251	251	Aurangabad
16	जालना	16	16	16	16	Jalna
17	परभणी	40	40	40	40	Parbhani
18	बीड	38	38	38	38	Beed
19	नांदेड	64	64	64	64	Nanded
20	उस्मानाबाद	69	69	69	69	Osmanabad
21	लातूर	2	2	2	2	Latur
22	बुलढाणा	86	86	86	86	Buldhana
23	अकोला	139	139	139	139	Akola
24	अमरावती	79	79	79	79	Amravati
25	यवतमाळ	68	68	68	68	Yavatmal
26	वार्धा	51	51	51	51	Wardha
27	नागपूर	2	2	397	397	399	399	Nagpur
28	भंडारा	41	41	41	41	Bhandara
29	चंद्रपूर	91	91	91	91	Chandrapur
30	गडचिरोली	16	16	16	16	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	8	8	8521	8521	8529	8529	Maharashtra State

टीप : (1) शाराकीय मुद्रणालयाचा समावेश आहे. (2) N. A.— उपलब्ध नाही / Not available.

Note.— Includes Government Printing Press.

आधार.— अधिपरीक्षक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Examiner of Books & Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/

तक्ता क्रमांक/

छापखाने व निरनिराळ्या भाषांतील नियतकालिके/

दैनिके/Dailies											
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	छापखान्यांची संख्या No. of Presses	इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrathi	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	3033	12	19	9	..	12	6	1	..	59
2	ठाणे	360	..	10	6	..	8	..	24
3	रायगड	107	..	4	4
4	रत्नागिरी	52	..	6	6
5	सिंधुदूर्ग	4	2	4
6	नाशिक	343	1	21	24
7	धुळे	138	..	12	12
8	जळगाव	229	..	21	1	22
9	अहमदनगर	404	..	17	17
10	पुणे	787	2	16	2	20
11	सातारा	272	..	11	11
12	सांगली	332	..	15	15
13	सोलापूर	328	..	13	1	14
14	कोल्हापूर	694	..	18	1	19
15	औरंगाबाद	251	1	17	3	4	25
16	जालना	16	..	9	2	11
17	परभणी	40	..	19	2	21
18	बीड	38	..	20	1	21
19	नांदेड	64	..	38	1	9	48
20	उस्मानाबाद	69	..	17	17
21	लातूर	2	..	32	32
22	बुलढाणा	86	..	14	14
23	अकोला	139	..	13	5	18
24	अमरावती	79	..	18	9	1	28
25	यवतमाळ	68	..	22	22
26	वर्धा	51	..	4	4	8
27	नागपूर	399	4	12	19	1	36
28	भंडारा	41	..	2	10	12
29	चंद्रपूर	91	..	14	5	19
30	गडचिरोली	16	..	4	4
महाराष्ट्र राज्य		8529	20	442	9	..	82	25	9	..	587

MASS COMMUNICATION

TABLE No. 6.3 (A)

Number of Printing Presses and Number of Periodicals in different Languages (1995-96)

साप्ताहिके (द्वि आणि त्रै साप्ताहिके धरून)/weeklies (Including Bi & Tri Weeklies)									
इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrathi	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Other	एकूण Total	District
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(2)
34	55	21	..	48	11	3	..	172	Brihan Mumbai
2	59	10	..	26	5	26	..	128	Thane
..	26	26	Raigad
..	8	1	9	Ratnagiri
..	24	24	Sindhudurg
..	112	3	42	157	Nashik
..	54	1	7	62	Dhule
1	117	10	2	130	Jalgaon
..	89	4	1	94	Ahmednagar
4	70	3	2	3	..	82	Pune
..	25	25	Satara
..	64	2	66	Sangli
..	53	2	1	56	Solapur
..	45	45	Kolhapur
..	67	15	7	89	Aurangabad
..	63	10	73	Jalna
..	78	4	8	90	Parbhani
..	103	6	1	110	Beed
..	98	7	14	119	Nanded
..	34	34	Osmanabad
..	79	1	1	81	Latur
..	37	20	1	58	Buldhana
..	57	27	4	88	Akola
..	96	58	1	155	Amravati
..	104	14	118	Yavatnal
..	14	53	67	Wardha
1	36	1	..	56	1	1	..	96	Nagpur
..	16	51	67	Bhandara
..	55	15	70	Chandrapur
..	25	1	26	Gadchiroli
42	1763	32	..	438	109	33	..	2417	Maharashtra State

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	पाशिके/Fortnightlies									एकूण Total (30)
		इंग्रजी English (22)	मराठी Marathi (23)	गुजराथी Gujrathi (24)	कोंकणी Kokani (25)	हिंदी Hindi (26)	उर्दू Urdu (27)	सिंधी Sindhi (28)	इतर Others (29)		
1	बृहन्मुंबई	27	22	11	..	28	4	1	..	93	
2	ठाणे	1	8	1	..	3	..	2	..	15	
3	रायगड	..	3	3	
4	रत्नागिरी	..	2	2	
5	सिंधुदूर्ग	..	1	1	
6	नाशिक	..	12	2	3	17	
7	धुळे	..	5	2	1	8	
8	जळगाव	..	4	4	8	
9	अहमदनगर	..	9	9	
10	पुणे	1	7	1	..	4	13	
11	सातारा	..	1	1	2	
12	सांगली	..	2	2	
13	सोलापूर	..	6	6	
14	कोल्हापूर	..	9	9	
15	औरंगाबाद	1	1	2	
16	जालना	
17	परभणी	1	1	
18	बीड	..	1	1	2	
19	नांदेड	1	1	
20	उस्मानाबाद	
21	लातूर	..	2	2	
22	बुलढाणा	..	2	1	3	
23	अकोला	..	4	2	6	
24	अगरावती	..	1	3	4	
25	यवतमाळ	..	6	6	
26	वर्धा	..	5	5	
27	नागपूर	..	5	4	2	11	
28	भंडारा	2	2	
29	चंद्रपूर	..	2	2	
30	गडचिरोली	
	महाराष्ट्र राज्य	29	119	13	..	58	13	3	..	235	

TABLE No. 6.3 (A)—Contd.

मासिके (द्विमासिके धरुन)/Monthlies (Including Bi-monthlies)									
इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrathi	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Other	एकूण Total	District
(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(2)
213	99	68	..	73	14	467	Brihan Mumbai
55	22	3	..	2	..	6	..	88	Thane
..	9	1	..	3	..	16	..	29	Raigad
..	2	2	Ratnagiri
..	2	2	Sindhudurg
1	10	13	5	29	Nashik
..	9	1	10	Dhule
..	6	3	1	10	Jalgaon
..	7	4	11	Ahmednagar
27	106	5	..	19	2	6	..	165	Pune
..	24	24	Satara
..	3	1	4	Sangli
..	8	1	9	Solapur
..	22	2	24	Kolhapur
2	19	4	2	27	Aurangabad
..	1	1	Jalna
..	2	2	Parbhani
..	6	6	Beed
..	4	1	5	Nanded
..	Osmanabad
..	3	1	4	Latur
1	1	2	Buldhana
..	3	2	5	Akola
..	7	5	12	Amravati
..	2	1	3	Yavatmal
..	1	6	7	Wardha
9	31	19	1	2	..	62	Nagpur
..	1	2	3	Bhandara
..	1	1	Chandrapur
..	1	1	Gadchiroli
308	411	77	..	164	25	30	..	1015	Maharashtra State

त्रैमासिक (चौमासिकेधरुन)/Quarterlies(Including four monthlies)										
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrathi	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)
1	बृहन्मुंबई	100	22	12		28	3			165
2	ठाणे	2	3	1			1	1		8
3	रायगड		2			1		1		4
4	रत्नागिरी		1							1
5	सिंधुदूर्ग									
6	नाशिक	2	4			1				7
7	धुळे		2							2
8	जळगाव		2							2
9	अहमदनगर		1			2				3
10	पुणे	16	23	1		9		2		51
11	सातारा									
12	सांगली		1							1
13	सोलापूर		3							3
14	कोल्हापूर		7							7
15	औरंगाबाद		3							3
16	जालना									
17	परभणी									
18	बीड		1							1
19	नांदेड		1							1
20	उस्मानाबाद		1							1
21	लातूर		3							3
22	बुलढाणा									
23	अकोला									
24	अमरावती	1	2			3				6
25	यवतमाळ		2							2
26	वर्धा					2				2
27	नागपूर	4		1		4		1		10
28	भंडारा									
29	चंद्रपूर									
30	गडचिरोली									
महाराष्ट्र राज्य		125	84	15		50	4	5		283

आधार.—अधिपरिक्षक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

TABLE No. 6.3 (A).—Contd.

वार्षिक (षण्मासिके धरून)/Annual (Including Six-monthlies)									
इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrathi	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total	District
(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)	(2)
11	11	7	..	20	4	7	..	60	Brihan Mumbai
..	1	11	..	12	Thane
..	1	1	Raigad
..	Ratnagiri
..	Sindhudurg
..	1	1	Nashik
..	Dhule
..	3	3	Jalgaon
..	Ahmednagar
6	13	8	..	5	..	32	Pune
..	Satara
..	2	2	Sangli
..	2	2	Solapur
..	Kolhapur
1	2	3	Aurangabad
..	Jalna
..	Parbhani
..	2	2	Beed
..	Nanded
..	Osmanabad
..	Latur
..	1	1	Buldhana
1	1	Akola
..	Amravati
..	Yavatmal
..	Wardha
1	6	..	1	..	8	Nagpur
..	Bhandara
..	Chandrapur
..	Gadchiroli
20	30	7	..	43	4	24	..	128	Maharashtra State

Source.—Examiner of Books and Publication, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/

तक्ता क्रमांक/

छापखाने व निरनिराळ्या भाषांतील नियतकालिके/

दैनिके/Dailies											
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	छापखान्यांची संख्या No. of Presses	इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujarati	कोंकणी Kokani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	3033	12	25	9	..	14	7	1	..	68
2	ठाणे	360	..	10	6	..	8	..	24
3	रायगड	107	..	4	4
4	रत्नागिरी	52	..	7	7
5	सिंधुदूर्ग	5	5
6	नाशिक	343	1	22	2	25
7	धुळे	138	..	13	13
8	जळगाव	229	..	22	1	23
9	अहमदनगर	404	..	17	17
10	पुणे	787	2	17	2	1	22
11	सातारा	272	..	11	11
12	सांगली	332	..	14	14
13	सोलापूर	328	..	13	1	14
14	कोल्हापूर	694	..	18	1	19
15	औरंगाबाद	251	1	17	3	4	25
16	जालना	16	..	9	2	11
17	परभणी	40	..	19	2	21
18	बीड	38	..	20	1	21
19	नांदेड	64	..	37	1	11	49
20	उस्मानाबाद	69	..	15	15
21	लातूर	2	..	32	32
22	बुलढाणा	86
23	अकोला	139	..	13	5	18
24	अमरावती	79	..	19	9	1	29
25	यवतमाळ	68	..	17	17
26	वर्धा	51	..	4	4	8
27	नागपूर	399	4	13	19	36
28	भंडारा	41	..	2	10	12
29	चंद्रपूर	91	..	14	5	19
30	गडचिरोली	16	..	4	4
महाराष्ट्र राज्य		8529	20	433	9	..	84	28	9	..	583

MASS COMMUNICATION

TABLE No. 6.3 (B)

Number of Printing Presses and Number of Periodicals in different Languages (1996-97).

साप्ताहिके (द्वि आणि त्रै साप्ताहिके धरून)/Weeklies (Including bi & Tri-weeklies)									
इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrati	कोंकणी Konkani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total	District
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(2)
34	51	21	..	52	12	3	..	173	Brihan Mumbai
2	68	10	..	26	5	26	..	137	Thane
..	29	29	Raigad
..	8	1	9	Ratnagiri
..	5	5	Sindhudurg
..	117	3	45	165	Nashik
..	58	1	6	65	Dhule
1	111	10	2	124	Jalgaon
..	77	5	1	83	Ahmednagar
4	59	3	2	3	..	71	Pune
..	25	25	Satara
..	62	2	64	Sangli
..	47	2	1	50	Solapur
..	41	41	Kolhapur
..	67	15	7	89	Aurangabad
..	63	10	73	Jalna
..	78	4	9	91	Parbhani
..	92	6	1	99	Beed
..	97	7	16	120	Nanded
..	28	28	Osmanabad
..	79	2	1	82	Latur
..	21	1	22	Buldhana
..	40	27	4	71	Akola
..	99	58	1	158	Amravati
..	118	15	133	Yavatmal
..	15	50	65	Wardha
1	42	1	..	60	1	1	..	106	Nagpur
..	18	50	68	Bhandara
..	56	18	74	Chandrapur
..	27	1	28	Gadchiroli
42	1677	32	..	449	115	33	..	2348	Maharashtra State

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	पाक्षिके/Fortnightlies								एकूण Total (30)
		इंग्रजी English (22)	मराठी Marathi (23)	गुजराथी Gujrati (24)	कोंकणी Konkani (25)	हिंदी Hindi (26)	उर्दू Urdu (27)	सिंधी Sindhi (28)	इतर Others (29)	
1	बृहन्मुंबई	27	14	11	..	28	6	1	..	87
2	ठाणे	1	5	1	..	3	..	2	..	12
3	रायगड	..	3	3
4	रत्नागिरी	..	2	2
5	सिंधुदूर्ग	..	1	1
6	नाशिक	..	13	2	4	19
7	धुळे	..	5	2	1	8
8	जळगाव	..	6	4	10
9	अहमदनगर	..	10	10
10	पुणे	1	5	1	..	4	11
11	सातारा	..	1	1	2
12	सांगली	..	2	2
13	सोलापूर	..	3	3
14	कोल्हापूर	..	9	9
15	औरंगाबाद	..	1	1	1	3
16	जालना
17	परभणी	1	1
18	बीड	1	1
19	नांदेड	1	1
20	उस्मानाबाद
21	लातूर	..	2	2
22	बुलढाणा	1	1
23	अकोला	..	5	2	7
24	अमरावती	..	2	3	5
25	यवतमाळ	..	4	4
26	वर्धा	..	5	5
27	नागपूर	..	5	4	2	11
28	भंडारा	2	2
29	चंद्रपूर	..	2	2
30	गडचिरोली
महाराष्ट्र राज्य		29	105	13	..	58	16	3	..	224

TABLE No. 6.3 (B)—Contd.

मासिके (द्विमासिके धरून)/Monthlies (Including Bi-monthlies)									
इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराती Gujrati	कोंकणी Konkani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total	जिल्हा District
(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(2)
262	94	68	..	73	15	7	..	519	Brihan Mumbai
6	22	5	..	2	..	14	..	49	Thane
..	9	1	..	3	13	Raigad
..	2	2	Ratnagiri
..	2	2	Sindhudurg
1	11	13	5	30	Nashik
..	3	1	4	Dhule
..	5	3	1	9	Jargaon
..	6	4	10	Ahmednagar
23	127	4	..	19	2	6	..	181	Pune
4	4	Satara
..	2	1	3	Sangli
..	1	1	Solapur
..	1	2	3	Kolhapur
2	5	4	2	13	Aurangabad
..	2	1	3	Jalna
..	2	2	Parbhani
..	4	4	Beed
..	6	1	7	Nanded
..	Osmanabad
..	1	1	Latur
1	1	2	Buldhana
..	1	2	3	Akola
..	8	5	13	Ahmednagar
..	1	1	Yavatmat
..	8	8	Waranaha
9	24	19	1	2	..	55	Nagpur
..	2	2	Bhandara
..	Chandrapur
..	1	1	Gadchiroli
308	338	78	..	164	26	29	..	943	Manarashtra State

त्रैमासिक(चौ मासिक धरुन)/Quarterlies(including four monthlies)										
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	इंग्रजी English	मराठी Marathi	गुजराथी Gujrati	कोंकणी Konkani	हिंदी Hindi	उर्दू Urdu	सिंधी Sindhi	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)
1	बृहन्मवई	100	22	12	..	29	3	1	..	167
2	ठाणे	2	3	1	1	2	..	9
3	रायगड	..	2	1	3
4	रत्नागिरी	..	1	1
5	सिंधुदूर्ग
6	नाशिक	2	1	3
7	धुळे
8	जळगाव
9	अहमदनगर	..	1	2	3
10	पुणे	16	32	1	..	9	..	2	..	60
11	सातारा
12	सांगली
13	सीतापूर
14	कोल्हापूर
15	औरंगाबाद	..	1
16	जातना	1
17	परभणी
18	बीड	..	1	1
19	नांदेड	..	1	1
20	उस्मानाबाद
21	लातूर	..	2	2
22	बुलढाणा
23	अकोला
24	अमरावती	1	1	3	5
25	यजतनाळ	..	2	2
26	रत्ना	2	2
27	नामपूर	4	5	1	..	4	..	1	..	15
28	नाशिक
29	चंद्रपूर
30	गडचिरोली
महाराष्ट्र राज्य		125	74	15	..	51	4	6	..	275

आधार.—अधिपक्षिक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

TABLE No. 6.3 (B)—Contd.

सांकेतिक (पर्याप्तिक धरतः) Annual (Including Six-monthlies)									
इंग्रजी	मराठी	गुजराती	कोंकणी	हिंदी	उर्दू	सिंधी	इतर	एकूण	District
English	Marathi	Gujrati	Konkani	Hindi	Urdu	Sindhi	Others	Total	
(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)	(2)
11	11	7	..	22	4	7	..	62	Brihan Mumbai
..	1	11	..	12	Thane
..	1	1	Raigad
..	Ratnagiri
..	Sindhudurg
..	1	1	Nashik
..	Dhule
..	3	3	Jalgaon
..	Ahmednagar
6	13	9	..	5	..	33	Pune
..	Satara
..	2	2	Sangli
..	2	2	Solapur
..	Kolhapur
1	1	Aurangabad
..	Jalna
..	Parbhani
..	1	1	Beed
..	Nanded
..	Osmunabad
..	Latur
..	Buldhana
1	1	Akola
..	Amravati
..	Yavatmal
..	Wardha
1	6	..	1	..	8	Nagpur
..	Bhandara
..	Chandrapur
..	Gadchiroli
20	26	7	..	46	4	24	..	127	Maharashtra State

Source.— Examiner of Books and Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/MASS COMMUNICATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 6.4

प्रकाशित पुस्तके व नियतकालिके याविषयी सांख्यिकी
Statistics of Books and Periodicals published
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	प्रकाशनाचा प्रकार	इंग्रजी व इतर युरोपियन भाषा English and other European languages		प्रादेशिक भाषा Regional languages		भारतीय प्राचीन भाषा Indian classical languages		एकापेक्षा अधिक भाषा In more than one language		एकूण Total		Type of Publication
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	पुस्तके (अ) मूळ लेखन	56	146	11	17	643	715	4	-	714	878	Books (a) Original Work (b) Translation
	(ब) अनुबाधित	-	-	12	1	15	9	-	-	27	10	
	(क) एकूण	56	146	23	18	658	724	4	-	741	888	(c) Total
2	नियतकालिके (मासिक ते वार्षिक कालावधीची)	842	847	40	40	-	19	19	-	901	906	Periodicals (of periodicity from monthly to yearly)
एकूण प्रकाशने		898	993	63	58	658	743	23	-	1642	1794	Total number of publications

312

आधार.—आविष्यनिर्देशक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Examiner of Books and Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/MASS COMMUNICATION

तयता क्रमांक/TABLE No. 6.5

पुरतके व नियतकालिके यांचे भाषावार वर्गीकरण
 Classification of books and periodicals according to languages
 (1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	भाषा	पुरतके Books		नियतकालिके Periodicals		एकूण Total		Languages
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	इंग्रजी	56	146	453	453	509	599	English
2	मराठी	658	714	658	714	Marathi
3	गुजराथी	99	99	99	99	Gujarathi
4	हिंदी	14	16	257	261	271	277	Hindi
5	सिंधी	11	11	40	40	51	51	Sindhi
6	उर्दू	2	1	33	34	35	35	Urdu
7	प्राचीन भाषा	Classical languages
8	बोली भाषा	Dialects
9	एकापेक्षा अधिक भाषा	19	19	19	19	In more than one languages
10	इतर भाषा	Other language
एकूण		741	888	901	906	1,642	1,794	Total

टीप.— नियतकालिकात मासिक, त्रैमासिक व वार्षिक प्रकाशनांचाच समावेश आहे.

Note.— Periodicals include monthly, quarterly and annual publications only.

आधार.— अधिपत्रिका, पुरतके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Examiner of Books and Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

6. जनता संपर्क/MASS COMMUNICATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 6.6

प्रसिद्ध झालेली पुस्तके व नियतकालिके यांची विषयवार वर्गवारी
Distribution of Books and Periodicals published according to subject
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	विषय	पुस्तके/Books								Subject	
		शैक्षणिक Educational		अशैक्षणिक Non Educational		एकूण Total		नियतकालिके Periodicals			
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)	
1	कृषि			3	8	3	8	3	3		Agriculture
2	मानवशास्त्र										Anthropology
3	पुराणवस्तु अभ्यास										Archaeology
4	शिवण व कर्तनकला	2		2	5	4	5		1		Arts & Craft
5	खगोलशास्त्र व फल ज्योतिष			6	5	6	5	10			Astronomy and astrology
6	चरित्र (आठवणी धरून)			91	70	91	70				Biography (including memoirs)
7	नागरीक शास्त्र										Civics
8	वाणिज्य व उद्योगधंदे		3	2		2	3	8			Commerce and industry
9	नाटक			21	23	21	23		3		Drama
10	अर्थशास्त्र	2		2		4		4			Economics
11	शिक्षण	31	108	8	16	39	124	35	151		Education
12	तांत्रिक	3			3	3	3	117	2		Engineering
13	मनोरंजन			253	259	253	259	36	36		Fiction
14	खेळ			2		2		4			Games and Sports
15	भूगोल			4	4	4	4		4		Geography
16	आरोग्य				17	22	17	22	12		Health and hygiene
17	इतिहास			9	18	9	18		30		History
18	उद्योगधंदे	4	1	1	2	5	3	112	2		Industry
19	भाषा			9	13	9	13		112		Languages
20	विधी (कायदा)	2				2		5			Law
21	गणित			1	3	1	3	3	8		Mathematics
22	औषध	1		2	9	3	9	2	2		Medicine
23	संकीर्ण	18	41	30	32	48	73	478	462		Miscellaneous
24	संगीत (नृत्य धरून)				1		1	3	3		Music (including dancing)
25	निसर्ग शिक्षण			1	4	1	4	1			Nature study
26	तत्त्वज्ञान (मानसिक व नैतिकशास्त्र)			21	15	21	15	9	10		Philosophy (including Mental and Moral science)
27	काव्य			104	114	104	114	1			Poetry
28	राज्यशास्त्र			2	12	2	12		1		Political Science
29	धर्म	1	3	40	41	41	44	52			Religion
30	शास्त्र (भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, भुगर्भशास्त्र, प्राणीशास्त्र व वनस्पतीशास्त्र धरून)			17	20	17	20	4	53		Science (including Physics, Chemistry, Geology, Zoology, Botany etc.)
31	समाजशास्त्र			23	26	23	26		4		Sociology
32	प्रवास			5	7	5	7	2	2		Travel
33	युद्ध			1		1					War
	एकूण	64	156	677	732	741	888	901	906		Total

आधार.- अधिपक्षिक, पुस्तके व प्रकाशने, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Examiner of Books and Publications, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

७. आरोग्य

७.१. राज्य व केन्द्र शासनाची, तसेच नगरपालिका, स्थानिक संस्था व खाजगी संस्था यांनी शासकीय सहाय्याने चालविलेली रुग्णालये व दवाखाने यांची माहिती देण्यात आली आहे. राज्याच्या आरोग्य सेवा संत्रालनालय आणि जिल्हा परिषदांच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची माहिती यात समाविष्ट आहे.

7. HEALTH

7.1. Information is given in the tables on number of hospitals and dispensaries of State and Central Government Institutions, institutions run by Municipalities and Local Bodies and also private aided institutions. The Primary Health Centres under control of the State's Directorate of Public Health Services and under Zilla Parshads are also included in the data.

7. आरोग्य/

तयता क्रमांक/

वैद्यकीय (विषम चिकित्सकीय) संस्थांची संख्या/

अनुक्रमांक	जिल्हे	संस्थाने/Hospitals					दवाखाने/Dispensaries				
		एकूण	राज्य शासन	स्थानिक संस्था	खाजगी व इतर	इतर	एकूण	राज्य शासन	स्थानिक संस्था	खाजगी व इतर	इतर
Serial No.		Total	State Govt.	Local Bodies	Pvt. & Other	Other	Total	State Govt.	Local Bodies	Pvt. & Other	Other
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मंबई	136	21	38	77	-	167	-	167	-	-
2	ठाणे	250	19	11	220	-	18	-	18	-	-
3	रायगड	24	12	3	9	-	174	1	9	164	-
4	रत्नागिरी	46	12	-	34	-	58	-	8	50	-
5	सिंधुदूर्ग	47	8	1	38	-	222	1	13	208	-
6	नाशिक	181	28	13	140	-	25	-	25	-	-
7	धुळे	101	12	7	82	-	184	4	32	148	-
8	जळगाव	143	21	14	108	-	110	2	18	90	-
9	अहमदनगर	138	17	5	116	-	380	2	8	370	-
10	पुणे	217	28	13	176	-	1,126	29	63	1,034	-
11	सातारा	27	16	1	10	-	46	2	28	16	-
12	सांगली	205	13	3	189	-	292	5	6.1	226	-
13	सेल्लापूर	147	14	2	131	-	43	5	-	38	-
14	कोल्हापूर	36	30	6	-	-	82	16	30	36	-
15	औरंगाबाद	152	13	1	138	-	1,303	10	10	1,283	-
16	जालना	63	7	-	56	-	96	-	11	85	-
17	परभणी	63	12	2	49	-	38	-	14	24	-
18	बीड	69	10	-	59	-	134	1	18	115	-
19	नांदेड	22	16	-	6	-	97	28	7	62	-
20	उस्मानाबाद	12	9	2	1	-	27	-	27	-	-
21	लातूर	117	10	1	106	-	32	-	12	20	-
22	बुलढाणा	77	12	3	62	-	268	75	4	189	-
23	अकोला	111	12	4	95	-	318	8	60	250	-
24	अमरावती	48	11	6	31	-	99	7	92	-	-
25	यवतमाळ	49	16	1	32	-	33	2	31	-	-
26	वर्धा	40	8	-	32	-	75	35	5	35	-
27	नागपूर	43	25	5	13	-	197	37	95	65	-
28	गंडास	41	16	1	24	-	35	10	10	15	-
29	चंद्रपूर	92	17	-	75	-	314	5	19	290	-
30	पंढरिचोली	19	12	-	7	-	19	-	19	-	-
महाराष्ट्र राज्य		2,716	457	143	2,116	-	6,012	285	914	4,813	-

आधार.- आरोग्य सेवा, संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

HEALTH

TABLE No. 7.1 (A)

Number of Medical (Allopathic) Institutions

1995-96)

ग्रामीण/Rural				नागरी/Urban				दर वैद्यकीय (रुग्णालय व दवाखाने संस्थेमागे लोकसंख्या Population served per Medical insti- tution (Hospital and Dispensaries)		Districts
रुग्णालये Hospitals	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे Primary Health Centres	दवाखाने Dispensaries	एकूण Total	रुग्णालये Hospitals	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे Primary Health Centres	दवाखाने Dispensaries	एकूण Total	(21)	(2)	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(2)	
..	136	..	167	303	35,163	Brihan Mumbai	
8	77	6	91	242	..	12	254	17,596	Thane	
10	53	7	70	14	..	167	181	7,853	Raigad	
12	67	5	84	34	..	53	87	9,445	Ratnagiri	
39	38	218	295	8	..	4	12	2,852	Sindhudurg	
28	97	12	137	154	..	13	167	13,893	Nashik	
8	81	21	110	93	..	163	256	7,502	Dhule	
13	77	18	108	130	..	92	222	10,406	Jalgaon	
17	88	3	108	121	..	377	498	6,662	Ahmednager	
127	83	1,044	1,254	90	..	82	172	4,295	Pune	
9	69	19	97	18	..	27	45	18,652	Satara	
10	57	54	121	195	..	238	433	3,779	Sangli	
3	66	1	70	144	..	42	186	13,671	Solapur	
13	67	42	122	13	..	40	53	18,278	Kolhapur	
24	43	833	900	128	..	470	598	1,660	Aurangabad	
4	33	44	81	59	..	52	111	7,841	Jalna	
2	51	8	61	61	..	30	91	1,538	Parbhani	
9	45	18	72	60	..	117	177	7,933	Beed	
9	62	18	89	13	..	62	75	15,743	Nanded	
7	41	24	72	5	..	3	8	17,463	Osmanabad	
4	44	8	56	113	..	24	137	9,772	Latur	
5	47	78	130	72	..	190	262	5,228	Buldhana	
9	52	55	116	102	..	263	365	4,952	Akola	
5	56	83	144	43	..	16	59	11,560	Amravati	
8	61	29	98	41	..	4	45	15,554	Yavatmal	
6	27	74	107	34	..	1	35	7,945	Wardha	
3	45	65	113	40	..	134	174	12,507	Nagpur	
15	65	18	98	25	..	17	42	15,889	Bhandara	
17	58	138	213	75	..	176	251	4,149	Chandrapur	
12	45	19	76	7	7	10,262	Gadchiroli	
436	1,695	2,962	5,093	2,270	..	3,036	5,306	5,230	Maharashtra State	

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य
तक्ता क्रमांक
वैद्यकीय (विपम चिकित्साकिय) संस्थांची संख्या

अनुक्रमांक	जिल्हे	रुग्णालये/Hospitals					दवाखाने/Dispensaries				
		एकूण	राज्य शासन	स्थानिक संस्था	खाजगी व इतर	इतर	एकूण	राज्य शासन	स्थानिक संस्था	खाजगी व इतर	इतर
Serial No.		Total	State Govt.	Local Bodies	Pvt. & Other	Other	Total	State Govt.	Local Bodies	Pvt. & Other	Other
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	वृहन्मंबई	136	21	38	77	..	167	0	167	0	..
2	ठाणे	250	19	11	220	..	18	0	18	0	..
3	रायगड	114	15	3	96	..	228	3	15	210	..
4	रत्नागिरी	47	14	0	33	..	58	0	8	50	..
5	सिंधुदूर्ग	47	81	1	38	..	222	1	13	208	..
6	नाशिक	181	28	13	140	..	25	0	25	0	..
7	धुळे	142	12	7	123	..	169	4	37	128	..
8	जळगाव	143	21	14	108	..	110	2	18	90	..
9	अहमदनगर	138	17	5	116	..	380	2	8	370	..
10	पुणे	217	28	13	176	..	1,126	29	63	1,034	..
11	सातारा	200	16	1	183	..	46	2	28	16	..
12	सांगली	205	13	3	189	..	292	5	61	226	..
13	सांगलीपूर	147	14	2	131	..	43	5	0	38	..
14	कोल्हापूर	23	17	6	0	..	82	16	30	36	..
15	आरगाबाद	152	13	1	138	..	1,303	10	10	1,283	..
16	जातिना	63	7	0	56	..	96	0	11	85	..
17	परभणी	63	12	2	49	..	38	0	14	24	..
18	बीड	69	10	0	59	..	134	1	18	115	..
19	नांदेड	21	15	0	6	..	97	28	7	62	..
20	उस्मानाबाद	12	9	2	1	..	27	0	27	0	..
21	लातूर	117	10	1	106	..	32	0	12	20	..
22	सुलटाणा	77	12	3	62	..	268	75	4	189	..
23	अकोला	111	12	4	95	..	318	8	60	250	..
24	अमरावती	48	11	6	31	..	99	7	92	0	..
25	यवतमाळ	49	16	1	32	..	33	2	31	0	..
26	भंडारा	40	8	0	32	..	75	35	5	35	..
27	नागपूर	43	25	5	13	..	199	37	97	65	..
28	मंडारा	41	16	1	24	..	35	10	10	15	..
29	चंद्रपूर	92	17	0	75	..	314	5	19	290	..
30	गडचिरोली	21	12	0	9	..	38	0	19	19	..
महाराष्ट्र राज्य		3,009	448	143	2,418	..	6,072	287	927	4,858	..

आधार.- आरोग्य सेवा: संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पु

HEALTH

TABLE No. 7.1 (B)

Number of Medical (Allopathic) Institutions

(1996-97)

ग्रामीण/Rural				नागरी/Urban				दर वैद्यकीय	Districts
रुग्णालये	प्राथमिक आरोग्य केन्द्रे	दवाखाने	एकूण	रुग्णालये	प्राथमिक आरोग्य केन्द्रे	दवाखाने	एकूण	(रुग्णालय व दवाखाने संस्थेमागे लोकसंख्या Population served per Medical insti- tution (Hospital and Dispensaries)	
Hospitals	Primary Health Centres	Dispensaries	Total	Hospitals	Primary Health Centres	Dispensaries	Total		
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(2)
..	136	..	167	303	35,718	Brihan Mumbai
8	77	6	91	242	..	12	254	1,81,465	Thane
10	53	9	72	104	..	219	323	5,076	Raigad
12	67	5	84	35	..	53	88	94,865	Ratnagiri
39	38	218	295	8	..	4	12	2,885	Sindhudurg
28	97	12	137	153	..	13	166	14,223	Nashik
9	81	12	102	133	..	157	290	7,129	Dhule
13	77	18	108	130	..	92	222	10,579	Jalgaon
17	88	3	108	121	..	377	498	6,150	Ahmednager
127	83	1,044	1,254	90	..	82	172	4,391	Pune
10	69	19	98	190	..	27	217	8,480	Satara
10	57	54	121	195	..	238	433	4,352	Sangli
3	66	1	70	144	..	42	186	13,914	Solapur
13	67	42	122	10	..	40	50	18,878	Kolhapur
24	43	833	900	128	..	470	598	1,703	Aurangabad
4	33	44	81	59	..	52	111	8,011	Jalna
2	51	6	59	60	..	32	93	15,591	Parbhani
9	45	17	71	60	..	117	177	8,069	Beed
9	62	18	89	12	..	79	91	14,667	Narided
7	41	24	72	5	..	3	8	17,543	Osmanabad
4	44	8	56	113	..	24	137	10,023	Latur
5	47	78	130	72	..	190	262	5,325	Buldhana
9	52	55	110	102	..	263	365	5,033	Akola
5	56	83	144	43	..	16	59	11,727	Amravati
8	61	29	98	41	..	4	45	15,792	Yavatmal
6	27	74	107	34	..	1	35	8,045	Wardha
3	45	65	113	40	..	134	174	12,750	Nagpur
15	65	18	98	26	..	17	43	15,969	Bhandara
17	58	138	213	75	..	176	251	4,225	Chandrapur
14	45	38	97	7	..	0	7	8,334	Gadchiroli
440	1,695	2,971	5,106	2,569	..	3,101	5,670	8,075	Maharashtra State

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य /HEALTH

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 7.2 (A)

आयुर्वेदिक, युनानी व होमियोपॅथिक संस्थांची संख्या
Number of Ayurvedic, Unani and Homeopathic Institutions
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	आयुर्वेदिक/Ayurvedic					युनानी/Unani				होमियोपॅथिक/Homeopathic					एकूण Total (10)	शासकीय State Government (11)	स्थानिक स्थानिक संस्था Local Bodies (12)	इतर Other (13)	एकूण Total (14)	एकूण बेशीज Grand Total (15)	जिल्हा District (2)
		शासकीय संस्था State Government (3)	स्थानिक संस्था Local Bodies (4)	इतर Other (5)	एकूण Total (6)	शासकीय State Government (7)	स्थानिक संस्था Local Bodies (8)	इतर Other (9)	शासकीय State Government (11)	स्थानिक संस्था Local Bodies (12)	इतर Other (13)	एकूण Total (14)	एकूण बेशीज Grand Total (15)									
1	बृहन्मुंबई	0	1	8	9	1	1	1	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	12	Brihan Mumbai		
2	ठाणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Thane		
3	रायगड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Raigad		
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	Ratnagiri		
5	सिंधुदूर्ग	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg		
6	नाशिक	—	—	14	14	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	16	Nashik		
7	धुळे	—	—	41	43	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	44	Dhule		
8	जळगाव	2	19	—	21	—	14	—	14	—	—	14	—	—	—	—	—	—	35	Jalgaon		
9	अहमदनगर	1	18	—	19	—	2	2	4	—	2	4	—	—	5	—	—	5	18	Ahmednagar		
10	पुणे	1	3	—	4	—	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—	—	—	18	Pune		
11	सातारा	—	18	16	34	—	—	—	11	—	—	11	—	—	—	—	—	—	35	Satara		
12	सांगली	—	55	29	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	Sangli		
13	सोलापूर	—	18	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	Solapur		
14	कोल्हापूर	16	20	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	Kolhapur		
15	औरंगाबाद	—	4	205	209	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258	Aurangabad		
16	जालना	—	3	—	3	—	10	—	10	—	—	10	—	—	—	—	—	—	16	Jalna		
17	परभणी	—	3	—	3	—	8	—	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	52	Parbhani		
18	बीड	—	61	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83	Beed		
19	नांदेड	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	Nanded		
20	उस्मानाबाद	1	24	—	25	—	7	—	7	—	—	7	—	—	—	—	—	—	32	Osmanabad		
21	लातूर	—	18	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	Latur		
22	बुलढाणा	70	1	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	Buldhana		
23	अकोला	1	45	—	46	—	5	2	7	—	—	7	—	—	—	—	—	—	52	Akola		
24	अमरावती	65	2	—	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	Amravati		
25	यवतमाळ	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	Yavatmal		
26	वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	Wardha		

														53	Nagpur
														142	Bhandara
27	बालपुर	1	48	—	49	—	—	4	4	—	—	—	—	123	Chandrapur
28	भंडारा	—	71	67	138	3	—	1	4	—	—	—	—	5	Gadchiroli
29	चंद्रपूर	—	10	24	34	—	—	82	82	—	—	7	7		
30	गडचिरोली	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—		
महाराष्ट्र राज्य		174	530	425	1,129	4	48	178	230	33	5	16	54	1,413	Maharashtra State

आधार.—आरोग्य सेवा संचालन, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source.—Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य /HEALTH

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 7.2 (B)

आयुर्वेदिक, युनानी व होमियोपॅथिक संस्थांची संख्या
Number of Ayurvedic, Unani and Homeopathic Institutions
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	आयुर्वेदिक/Ayurvedic				युनानी/Unani				होमियोपॅथिक/Homeopathic				एकूण बेरीज Grand Total	जिल्हा District (2)
		शासकीय State Government	स्थानिक संस्था Local Bodies	इतर Other	एकूण Total	शासकीय State Government	स्थानिक संस्था Local Bodies	इतर Other	एकूण Total	शासकीय State Government	स्थानिक संस्था Local Bodies	इतर Other	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
1	बृहन्मुंबई	1	8	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	10	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Thane
3	रायगड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	—	66	—	66	—	—	3	3	—	—	26	26	95	Sindhudurg
6	नाशिक	—	14	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	14	Nashik
7	धुळे	—	41	2	43	—	—	—	—	—	—	—	—	43	Dhule
8	जळगाव	2	19	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	21	Jalgaon
9	अहमदनगर	2	1	1	4	—	—	—	4	—	—	—	—	4	Ahmednagar
10	पुणे	1	3	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	11	Pune
11	सातारा	—	18	16	34	—	—	—	—	—	—	—	—	34	Satara
12	सांगली	—	55	29	84	—	—	—	—	—	—	—	—	84	Sangli
13	सोलापूर	—	9	9	18	—	—	—	—	—	—	—	—	18	Solapur
14	कोल्हापूर	16	20	39	75	—	—	—	—	—	—	—	—	75	Kolhapur
15	औरंगाबाद	—	4	215	219	—	6	6	12	—	2	55	57	288	Aurangabad
16	जालना	—	3	—	3	3	—	—	3	3	—	—	—	6	Jalna
17	परभणी	—	41	—	41	3	—	—	3	—	—	—	—	44	Parbhani
18	बीड	—	61	—	61	21	—	—	21	21	—	—	—	82	Beed
19	नांदेड	8	—	—	8	6	—	—	6	6	—	—	—	14	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	24	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	25	Osmanabad
21	लातूर	—	7	18	25	—	1	—	1	—	—	—	—	26	Latur
22	बुलढाणा	70	1	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	71	Buldhana
23	अकोला	1	45	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	46	Akola
24	अमरावती	65	2	—	67	—	—	—	—	—	—	—	—	67	Amravati
25	यवतमाळ	—	20	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	21	Yavatmal
26	वर्धा	11	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	11	Wardha

27	नागपूर	1	48	—	49	—	—	—	—	—	—	—	49	Nagpur	
28	भंडारा	—	70	2	72	—	—	—	3	11	2	16	88	Bhandara	
29	चंद्रपूर	—	10	24	34	—	—	—	—	—	—	—	34	Chandrapur	
30	गडचिरोली	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		179	595	370	1,144	33	77	9	49	3	13	84	100	1,293	Maharashtra State

आधार.—आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य/HEALTH

तक्ता क्र. /TABLE No. 7.3 (A)

वैद्यकीय संस्थांमधील खाटांची संख्या
Number of beds in medical institutions
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	Beds installed				Beds in		Beds for		Districts (2)
		एकूण Total (3)	रुग्णालये Hospitals (4)	प्राथमिक आरोग्य केंद्र Primary Health Centres (5)	दवाखाने Dispensaries (6)	ग्रामीण Rural area (7)	नागरी Urban area (8)	पुरुष Male (9)	स्त्रिया Female (10)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मंबई	32,819	32,819	0	0	0	32,819	N. A.	N. A.	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,465	1,102	318	45	849	616	Thane
3	रायगड	1,908	1,453	402	53	747	1,161	Raigad
4	रत्नागिरी	8,534	8,072	462	0	702	7,832	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	4,029	3,466	528	35	1,646	2,383	Sindhudurg
6	नाशिक	1,989	1,471	486	32	656	1,333	Nashik
7	धुळे	4,951	4,489	462	0	852	4,099	Dhule
8	जळगाव	3,813	3,166	582	65	1,232	2,581	Jalgaon
9	अहमदनगर	12,974	10,113	498	2,363	4,430	8,544	Ahmednagar
10	पुणे	1,835	1,418	414	3	679	1,156	Pune
11	सातारा	3,277	2,505	396	376	518	2,759	Satara
12	सांगली	2,458	2,056	402	0	792	1,666	Sangli
13	सोलापूर	3,712	3,370	342	0	616	3,096	Solapur
14	कोल्हापूर	1,303	921	228	154	822	481	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3,208	2,950	258	0	486	2,722	Aurangabad
16	जालना	2,167	1,630	270	267	523	1,644	Jalna
17	परभणी	1,304	1,106	198	0	294	1,010	Parbhani
18	बीड	2,974	1,468	372	1,134	1,077	1,897	Beed
19	नांदेड	1,637	1,311	264	62	384	1,253	Nanded
20	उस्मानाबाद	873	627	246	0	456	417	Osmanabad
21	लातूर	1,507	1,171	306	30	366	1,141	Latur
22	बुलढाणा	2,798	2,486	312	0	587	2,211	Buldhana
23	अकोला	3,438	3,102	336	0	681	2,757	Akola
24	अमरावती	1,588	1,306	282	0	631	957	Amravati
25	यवतमाळ	1,724	1,348	366	10	626	1,098	Yavatmal
26	वर्धा	1,558	1,152	390	16	720	838	Wardha
27	नागपूर	2,191	1,843	348	0	765	1,426	Nagpur
28	भंडारा	6,276	5,994	270	12	362	5,914	Bhandara
29	चंद्रपूर	681	411	270	0	552	129	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,695	2,533	162	0	1,183	1,512	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,21,686	1,06,859	10,170	4,657	24,234	97,452	N. A.	N. A.	Maharashtra State

N. A.—उपलब्ध नाही./Not Available.

टीप.—(१) रुग्णालयातील खाटांमध्ये राज्य व केंद्र सरकार, स्थानिक संस्था, जि. प. व खाजगी रुग्णालये आणि स्वायत्त संघटनांच्या रुग्णालयातील खाटांचा समावेश आहे.

(२) दवाखान्यातील खाटांमध्ये राज्य व केंद्र सरकार, स्थानिक संस्था, जि. प., खाजगी व स्वायत्त संघटनांच्या दवाखान्यातील खाटांचा समावेश आहे.

Note.—(1) Hospitals beds includes beds of State Govt., Central Govt., Local bodies, Z. P. and Private Hospitals and voluntary organizations.

(2) Dispensaries beds includes beds of State Govt., Central Govt., Local bodies, Z. P., Private Hospitals and voluntary organizations.

आधार.—राज्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य/HEALTH

तक्ता क्र. /TABLE No. 7.3 (B)

वैद्यकीय संस्थांमधील खाटांची संख्या
Number of beds in medical institution:
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	Beds installed				Beds in		Beds for		Districts (2)
		एकूण Total (3)	रुग्णालये Hospitals (4)	प्राथमिक आरोग्य केंद्र Primary Health Centres (5)	दवाखाने Dispensaries (6)	ग्रामीण Rural area (7)	नागरी Urban area (8)	पुरुष Male (9)	स्त्रिया Female (10)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मवई	32,819	32,819	..	0	0	32,819	N. A.	N. A.	Brihan Mumbai
2	ठाणे	8,534	8,072	462	0	702	7,832	Thane
3	रायगड	2,218	1,900	318	0	820	1,398	Raigad
4	रत्नागिरी	1,928	1,473	402	53	747	1,181	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	2,948	2,430	486	32	701	2,247	Sindhudurg
6	नाशिक	3,793	3,146	582	65	1,232	2,561	Nashik
7	धुळे	1,303	921	228	154	822	481	Dhule
8	जळगाव	4,951	4,489	462	0	852	4,099	Jalgaon
9	अहमदनगर	4,029	3,466	528	35	1,646	2,383	Ahmednagar
10	पुणे	12,977	10,113	498	2,366	4,430	8,547	Pune
11	सातारा	4,595	4,154	414	27	1,053	3,542	Satara
12	सांगली	3,712	3,370	342	0	616	3,096	Sangli
13	सोलापूर	3,277	2,505	396	376	518	2,759	Solapur
14	कोल्हापूर	1,825	1,423	402	0	792	1,033	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3,208	2,950	258	0	486	2,722	Aurangabad
16	जालना	1,304	1,106	198	0	294	1,010	Jalna
17	परभणी	1,507	1,171	306	30	366	1,141	Parbhani
18	बीड	2,167	1,630	270	267	523	1,644	Beed
19	नांदेड	2,964	1,458	372	1,134	1,067	1,897	Nanded
20	उस्मानाबाद	873	627	246	0	456	417	Osmanabad
21	लातूर	1,637	1,311	264	62	384	1,253	Latur
22	बुलढाणा	1,588	1,306	282	0	631	957	Buldhana
23	अकोला	2,798	2,486	312	0	587	2,211	Akola
24	अमरावती	3,438	3,102	336	0	681	2,757	Amravati
25	यवतमाळ	1,724	1,348	366	10	626	1,098	Yavatmal
26	वर्धा	2,695	2,533	162	0	1,183	1,512	Wardha
27	नागपूर	6,276	5,994	270	12	362	5,914	Nagpur
28	भंडारा	1,558	1,152	390	16	720	838	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,191	1,843	348	0	765	1,428	Chandrapur
30	गडचिरोली	692	422	270	0	564	128	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,25,529	1,10,720	10,170	4,639	24,626	1,00,903	N. A.	N. A.	Maharashtra State

N. A.—उपलब्ध नाही./Not Available.

टीप.—(१) रुग्णालयातील खाटांमध्ये राज्य व केन्द्र सरकार, स्थानिक संस्था, जि. प. व खाजगी रुग्णालये आणि स्वायत्त संघटनांच्या रुग्णालयातील खाटांचा समावेश आहे.

(२) दवाखान्यातील खाटांमध्ये राज्य व केन्द्र सरकार, स्थानिक संस्था, जि. प., खाजगी व स्वायत्त संघटनांच्या दवाखान्यातील खाटांचा समावेश आहे.

Note.—(1) Hospitals beds includes beds of State Govt., Central Govt., Local bodies, Z. P. and Private Hospitals and voluntary organizations.

(2) Dispensaries beds includes beds of State Govt., Central Govt., Local bodies, Z. P., Private Hospitals and voluntary organizations.

आधार.—आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य/HEALTH

तक्ता क्र. /TABLE No. 7.4 (A)

सार्वजनिक आणि सार्वजनिक सहाय्यित संस्थाकडून मिळालेल्या वैद्यकीय सुविधा
Medical facilities available through Public and Public aided Institutions
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	रुग्णालये Hospitals (3)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे Primary Health Centres (4)	दवाखाने Dispensaries (5)	प्राथमिक आरोग्य पथके Primary Health Units (6)	क्षयरोग रुग्णालये आणि रुग्ण चिकित्सालये TB Hospitals and Clinics (7)	सर्व संस्थातील खाटांची संख्या No. of beds in all Institutions (8)	District (2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मंबई	136	—	167	—	—	32,819	Brihan Mumbai
2	ठाणे	250	77	18	18	1	8,534	Thane
3	रायगड	24	53	174	4	1	1,465	Raigad
4	रत्नागिरी	46	67	58	..	1	1,908	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	47	38	222	1,303	Sindhudurg
6	नाशिक	181	97	25	10	2	3,813	Nashik
7	धुळे	101	81	184	—	1	1,989	Dhule
8	जळगाव	143	77	110	—	2	4,951	Jalgaon
9	अहमदनगर	138	88	380	5	1	4,029	Ahmednagar
10	पुणे	217	83	1,126	19	1	12,974	Pune
11	सातारा	27	69	46	5	2	1,835	Satara
12	सांगली	205	57	292	2	1	3,712	Sangli
13	सोलापूर	147	66	43	8	1	3,277	Solapur
14	कोल्हापूर	26	67	882	7	2	2,458	Kolhapur
15	औरंगाबाद	152	43	1,303	..	1	3,208	Aurangabad
16	जालना	63	33	96	2	1	1,304	Jalna
17	परभणी	63	51	38	8	1	1,507	Parbhani
18	बीड	69	45	134	1	1	2,167	Beed
19	नांदेड	22	62	97	11	1	2,974	Nanded
20	उस्मानाबाद	12	41	27	—	1	873	Osmanabad
21	लातूर	117	44	32	1	1	1,637	Latur
22	बुलढाणा	77	47	268	—	1	1,588	Buldhana
23	अकोला	111	52	318	3	—	2,798	Akola
24	अमरावती	48	56	99	12	1	3,438	Amravati
25	यवतमाळ	49	61	33	2	1	1,734	Yavatmal
26	वर्धा	40	27	75	7	1	6,276	Wardha
27	नागपूर	43	45	199	1	2	2,695	Nagpur
28	भंडारा	41	65	35	—	2	1,558	Bhandara
29	चंद्रपूर	92	58	314	1	1	2,191	Chandrapur
30	गडचिरोली	19	45	19	34	—	681	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,706	1,695	6,814	161	32	1,21,696	Maharashtra State

आधार.—आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

7. आरोग्य/HEALTH

तक्ता क्र. /TABLE No. 7.4 (B)

सार्वजनिक आणि सार्वजनिक सहाय्यित संस्थाकडून मिळालेल्या वैद्यकीय सुविधा
 Medical facilities available through Public and Public aided Institutions
 (1996-97)

अनुक्रमांक	जिल्हा	रुग्णालये	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	दवाखाने	प्राथमिक आरोग्य पथके	क्षयरोग रुग्णालये आणि रुग्ण चिकित्सालये	सर्व संस्थातील खाटांची संख्या	District
Serial No.		Hospitals	Primary Health Centres	Dispensaries	Primary Health Units	TB Hospitals and Clinics	No. of beds in all Institutions	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मवई	136	—	167	—	—	32,819	Brihan Mumbai
2	ठाणे	250	77	18	23	1	8,534	Thane
3	रायगड	114	53	228	4	1	2,218	Raigad
4	रत्नागिरी	47	67	58	—	1	1,928	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	47	38	222	—	—	1,303	Sindhudurg
6	नाशिक	181	97	25	10	2	3,793	Nashik
7	धुळे	142	81	169	—	1	2,948	Dhule
8	जळगाव	143	77	110	—	2	4,951	Jalgaon
9	अहमदनगर	138	88	380	5	1	4,029	Ahmednagar
10	पुणे	217	83	1,126	19	2	12,977	Pune
11	सातारा	200	69	46	5	1	4,595	Satara
12	सांगली	205	57	292	2	1	3,712	Sangli
13	सोलापूर	147	66	43	8	1	3,277	Solapur
14	कोल्हापूर	23	67	82	7	2	1,825	Kolhapur
15	औरंगाबाद	152	43	1,303	—	1	3,208	Aurangabad
16	जालना	63	33	96	—	1	1,304	Jalna
17	परभणी	63	51	38	8	1	1,507	Parbhani
18	बीड	69	45	134	3	1	2,167	Beed
19	नांदेड	21	62	97	11	1	2,964	Nanded
20	उस्मानाबाद	12	41	27	—	1	873	Osmanabad
21	लातूर	117	44	32	1	1	1,637	Latur
22	बुलढाणा	77	47	268	—	2	1,588	Buldhana
23	अकोला	111	52	318	3	—	2,798	Akola
24	अमरावती	48	56	99	12	2	3,438	Amravati
25	यवतमाळ	49	61	33	4	1	1,724	Yavatmal
26	वर्धा	40	27	75	7	1	2,695	Wardha
27	नागपूर	43	45	199	1	2	6,276	Nagpur
28	भंडारा	41	65	35	—	2	1,558	Bhandara
29	चंद्रपूर	92	58	314	1	1	2,191	Chandrapur
30	गडचिरोली	21	45	38	34	—	692	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	3,009	1,695	6,072	168	34	1,25,529	Maharashtra State

आधार—आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Directorate of Health Services, Govt. of Maharashtra, Pune.

८. कुटुंब कल्याण

८.१. कुटुंब कल्याण केंद्राच्या आकडेवारीत फिरत्या कुटुंब कल्याण केंद्रांचाही समावेश आहे. ह्या केंद्रांमध्ये नसबंदी शस्त्रक्रिया, लूप बसविणे व कुटुंब कल्याण साधनांचे वाटप करणे इत्यादी कामे नियमित चालतात.

पुरुष नसबंदीस इंग्रजीत व्हॅसेक्टोमी म्हणतात तर स्त्री नसबंदीस ट्युबेक्टोमी म्हणतात. " लुप बसविणे " हे साधन स्त्रियांसाठी असून त्याचा उपयोग पाळणा लांबविण्याकरिता किंवा थांबविण्याकरिता होतो.

8. FAMILY WELFARE

8.1. The number of family welfare centres include Mobile Family Welfare Centres also. In these centres the Sterilisation, I. U. C. D insertions and distribution of conventional contraceptives are done regularly. The sterilisation operation performed on male is called vasectomy and that on female is called tubectomy. I. U. C. D device is meant for women and is used for spacing as well as for stopping of births.

8. कुटुंब कल्याण/FAMILY WELFARE

तक्ता क्र. /TABLE No. 8.1

कुटुंब कल्याण केंद्रांची/चिकित्सालयांची संख्या
Number of family welfare centres/clinics

(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	एकूण Total (3)	ग्रामीण Rural		नागरी Urban		एकूण शासकीय Total Govt. (8)	एकूण इतर संस्था Total Other bodies (9)	District (2)
			Govt. (4)	Other (5)	Govt. (6)	Other (7)			
1	बृहन्मुंबई	84	—	—	9	75	9	75	Greater Mumbai
2	ठाणे	120	77	—	12	31	89	31	Thane
3	रायगड	55	53	—	1	1	54	1	Raigad
4	रत्नागिरी	70	67	—	2	1	69	1	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	42	38	1	2	1	40	2	Sindhudurg
6	नाशिक	119	97	—	5	17	102	17	Nashik
7	धुळे	90	81	—	4	5	85	5	Dhule
8	जळगाव	101	77	—	3	21	80	21	Jaigaon
9	अहमदनगर	99	88	1	3	7	91	8	Ahmednagar
10	पुणे	121	83	2	6	30	89	32	Pune
11	सातारा	74	69	—	3	2	72	2	Satara
12	सांगली	82	57	—	5	20	62	20	Sangli
13	सोलापूर	89	66	—	4	19	70	19	Solapur
14	कोल्हापूर	88	67	—	2	19	69	19	Kolhapur
15	औरंगाबाद	55	43	—	5	7	48	7	Aurangabad
16	जालना	41	33	—	5	3	38	3	Jalna
17	परभणी	65	51	—	7	7	58	7	Parbhani
18	बीड	50	45	—	5	0	50	—	Beed
19	नांदेड	71	62	—	6	3	68	3	Nanded
20	उस्मानाबाद	43	41	—	2	—	43	—	Osmanabad
21	लातूर	63	44	—	4	15	48	15	Latur
22	बुलढाणा	52	47	—	5	—	52	—	Buldhana
23	अकोला	62	52	—	5	5	57	5	Akola
24	अमरावती	70	56	1	6	7	62	8	Amravati
25	यवतमाळ	71	61	—	7	3	68	3	Yavatmal
26	वर्धा	33	27	—	2	4	29	4	Wardha
27	नागपूर	79	45	—	9	25	54	25	Nagpur
28	भंडारा	73	65	—	5	3	70	3	Bhandara
29	चंद्रपूर	66	58	—	2	6	60	6	Chandrapur
30	गडचिरोली	47	45	—	1	1	46	1	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,175	1,695	5	137	338	1,832	343	Maharashtra State

आधार.— आरोग्य सेवा संचालनालय, (कुटुंब कल्याण, माता बाल संगोपन व शालेय आरोग्य), महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services, (Family Welfare, MCH and SH), Govt. of Maharashtra, Pune.

8. कुटुंब कल्याण/FAMILY WELFARE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 8.2

महाराष्ट्रातील कुटुंब कल्याण कार्यक्रम १९९५-९६ व १९९६-९७ करिता
Family Welfare Programme in Maharashtra during
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक/ Serial No.	जिल्हा District	ऐच्छिक नसवदी शस्त्रक्रिया संख्या No. of Voluntary sterilisation Operation				वसयिलेल्या लुपांची संख्या No. of I. U. C. D.				District
		ध्येय Targets		साध्य Achievements		ध्येय Targets		साध्य Achievements		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
		A	B	A	B	A	B	A	B	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मुंबई	55,700	77,430	44,498	44,640	66,820	77,480	49,343	52,306	Greater Mumbai
2	ठाणे	35,900	40,940	30,095	27,345	34,530	40,940	26,986	25,724	Thane
3	रायगड	13,000	14,230	12,745	9,430	12,960	14,230	8,918	7,332	Raigad
4	रत्नागिरी	10,500	12,040	9,466	10,562	10,250	12,040	8,689	9,599	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	4,700	6,490	4,719	4,257	5,820	6,490	5,694	5,306	Sindhudurg
6	नाशिक	31,900	30,040	28,643	26,634	27,990	30,040	21,663	19,103	Nashik
7	धुळे	18,400	19,780	18,408	13,153	17,950	19,780	11,811	10,300	Dhule
8	जळगाव	25,700	24,870	23,398	22,267	22,860	24,870	19,882	17,487	Jalgaon
9	अहमदनगर	25,700	26,310	26,222	24,205	24,760	26,310	24,774	22,549	Ahmednagar
10	पुणे	46,300	43,160	45,923	42,443	41,178	43,160	26,304	27,914	Pune
11	सातारा	-	19,120	18,117	17,760	-	19,120	13,548	12,773	Satara
12	सांगली	19,300	17,240	19,321	17,475	16,070	17,240	15,341	14,150	Sangli
13	सोलापूर	29,500	25,210	27,419	27,805	23,000	25,210	20,972	18,791	Solapur
14	कोल्हापूर	25,700	23,320	25,574	23,526	22,060	23,320	21,198	21,518	Kolhapur
15	औरंगाबाद	21,500	17,260	18,465	13,844	16,750	17,260	14,517	12,667	Aurangabad
16	जालना	11,800	10,640	10,974	8,511	10,610	10,640	8,825	8,764	Jalna
17	परभणी	15,400	16,510	15,411	15,392	16,500	16,510	13,584	12,193	Parbhani
18	बीड	13,900	14,210	14,542	14,160	12,970	14,210	12,254	11,913	Beed
19	नांदेड	21,200	18,180	19,101	18,187	17,690	18,180	7,031	10,685	Nanded
20	उस्मानाबाद	10,900	9,960	10,900	8,965	10,030	9,960	7,842	8,033	Osmanabad
21	लातूर	12,900	13,080	14,484	13,135	12,970	13,080	11,918	8,255	Latur
22	बुलढाणा	12,900	14,710	11,710	9,155	13,140	14,710	12,569	11,711	Buldhana
23	अकोला	16,100	17,270	17,121	14,521	15,970	17,270	15,439	13,469	Akola
24	अमरावती	15,600	17,160	15,361	12,890	14,420	17,160	13,924	14,368	Amravati
25	यवतमाळ	16100	16,200	15,064	14,745	15,160	16,200	14,185	14,742	Yavatmal
26	वर्धा	-	8,330	8,607	8,414	-	8,330	7,631	7,233	Wardha
27	नागपूर	26,900	25,650	24,106	21,566	23,830	25,650	23,887	19,960	Nagpur
28	भंडारा	16,000	16,440	17,159	15,634	16,360	16,440	13,719	13,332	Bhandara
29	चंद्रपूर	12,200	13,820	12,438	12,846	13,420	13,820	11,030	11,298	Chandrapur
30	गडचिरोली	6,400	6,140	6,187	5,430	5,820	6,140	4,897	4,123	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		6,00,000	6,15,740	5,66,168	5,18,897	5,66,000	6,15,740	4,70,580	4,47,598	Maharashtra State

A=1995-96 B=1996-97

आधार.—आरोग्य सेवा संचालनालय, (कुटुंब कल्याण, माता माल संगोपन व शालेय आरोग्य), महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.— Directorate of Health Services (Family Welfare, MCH and SH), Govt. of Maharashtra, Pune.

8. कुटुंब कल्याण/FAMILY WELFARE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 8.3

कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या व त्यांचे कार्य
Number of Family Welfare Centres operating and work done
(1995-96 & 1996-97)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	३१ मार्च, १९९६ व ९७ रोजी केंद्रांची संख्या		नसबंदी शस्त्रक्रियांची संख्या No. of sterilisation operations done						बसविलेल्या लुपांची संख्या		District
		No. of centres as on 31st March 1996 and 97		पुरुष नसबंदी Vasectomy		स्त्री नसबंदी Tubectomy		एकूण Total		No. of I. U. C. D. insertions performed		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई	84	84	550	443	43,948	44,197	44,498	44,640	49,343	52,306	Greater Mumbai
2	ठाणे	120	120	553	215	29,542	27,130	30,095	27,345	26,986	25,724	Thane
3	रायगड	55	55	140	37	12,605	9,393	12,745	9,430	8,918	7,332	Raigad
4	रत्नागिरी	70	70	73	116	9,393	10,446	9,466	10,562	8,689	9,599	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	42	42	64	26	4,655	4,231	4,719	4,257	5,694	5,306	Sindhudurg
6	नाशिक	119	119	773	511	27,870	26,123	28,643	26,634	21,663	19,103	Nashik
7	धुळे	90	90	598	208	17,810	12,945	18,408	13,153	11,811	10,300	Dhule
8	जळगाव	101	101	357	213	23,031	22,054	23,388	22,267	19,882	17,487	Jalgaon
9	अहमदनगर	99	99	96	61	26,126	24,144	26,222	24,205	24,774	22,549	Ahmednagar
10	पुणे	121	121	330	216	45,593	42,227	45,923	42,443	28,509	27,914	Pune
11	सातारा	74	74	26	19	18,091	17,741	18,117	17,760	13,548	12,773	Satara
12	सांगली	82	82	19	16	19,302	17,459	19,321	17,475	15,341	14,150	Sangli
13	सोलापूर	89	89	11	20	27,408	27,785	27,419	27,805	20,972	18,791	Solapur
14	कोल्हापूर	88	88	38	18	25,536	23,508	25,574	23,526	21,198	21,518	Kolhapur
15	औरंगाबाद	55	55	15	13	18,450	13,831	18,465	13,844	14,517	12,667	Aurangabad
16	जालना	41	41	6	4	10,968	8,507	10,974	8,511	8,825	8,764	Jalna
17	परभणी	65	65	15	17	15,396	15,375	15,411	15,392	13,584	12,193	Parbhani
18	बीड	50	50	41	14	14,501	14,146	14,542	14,160	12,254	11,913	Beed
19	नांदेड	71	71	29	16	19,072	18,171	19,101	18,187	7,031	10,685	Nanded
20	अस्मानाबाद	43	43	7	3	10,893	8,962	10,900	8,965	7,842	8,033	Osmanabad
21	लातूर	63	63	7	2	14,477	13,133	14,484	13,135	11,918	8,255	Latur
22	बुलढाणा	52	52	228	75	11,482	9,080	11,710	9,155	12,569	11,711	Buldhana
23	अकोला	62	62	416	150	16,705	14,371	17,121	14,521	15,439	13,469	Akola
24	अमरावती	70	70	536	298	14,825	12,592	15,361	12,890	13,924	14,368	Amravati
25	यवतमाळ	71	71	17	5	15,047	14,740	15,064	14,745	14,185	14,742	Yavatmal
26	वर्धा	33	33	119	103	8,488	8,311	8,607	8,414	7,631	7,233	Wardha
27	नागपूर	79	79	566	335	23,540	21,231	24,106	21,566	23,887	19,960	Nagpur
28	भंडारा	73	73	1774	1273	15,385	14,361	17,159	15,634	13,719	13,332	Bhandara
29	चंद्रपूर	66	66	422	312	12,016	12,534	12,438	12,846	11,030	11,298	Chandrapur
30	गडचिरोली	47	47	1086	840	5,101	4,590	6,187	5,430	4,897	4,123	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,175	2,175	8,912	5,579	5,57,256	5,13,318	5,66,168	5,18,897	4,70,580	4,47,598	Maharashtra State

A=1995-96 B=1996-97

भाषण - आरोग्य सेवा संघालतनालय, (कुटुंब कल्याण, माता याल संगोपन व शालेय आरोग्य), महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source - Directorate of Health Services, (Family Welfare, MCH and SH), Govt. of Maharashtra, Pune.

९. समाज कल्याण सेवा

९.१. या विभागात आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांकरिता देण्यात येणारी अनुदाने व कर्जे ह्या संबंधीची माहिती दिली आहे.

9. SOCIAL WELFARE SERVICES

9.1. Information of loans and grants disbursed to economically weaker sections is given in this section.

9. समाज कल्याण सेवा /SOCIAL WELFARE SERVICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 9.1

उद्देश व साधनानुसार आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांकरिता कर्ज व अनुदानाचे वाटप
Loans and grants disbursed to economically weaker sections by purpose and sources in
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	साधने/उद्देश	शासकीय/Government				बँका/Bank				इतर/Others				Sources/purpose (2)
		लाभधारकांची संख्या No. of beneficiaries		रक्कम रुपये Amount Rs.		लाभधारकांची संख्या No. of beneficiaries		रक्कम रुपये Amount Rs.		लाभधारकांची संख्या No. of beneficiaries		रुपये Amount Rs.		
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	1995-96 (11)	1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)	
1	जमीन खरेदी	Purchase of land
2	शेती अवजारे खरेदी	Purchase of Agriculture implement.
3	इतर शेती उद्योगाकरिता	Other Agricultural purposes.
4	औद्योगिक उद्योगाकरिता	Industrial purposes
5	वाहने खरेदी	Purchase of vehicles
6	इतर	Others
7	सिमांतिक कर्ज	6,003	5,806	374.81	487.48	5,571	4,694	11,389.22	1,212.24	1,761	283	695.76	148.32	Margin money Schemes
	५० टक्के अनुदान योजना	25,222	18,041	1,127.33	957.70	19,521	13,619	1,027.33	765.70	50 percent subsidy Scheme.
	एकूण	31,225	23,847	1,502.14	1,445.18	25,092	18,313	12,416.55	1,977.94	1,761	283	695.76	148.32	Total.

आधार.—(१) वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ (मर्या.) मुंबई
(२) लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ (मर्या.) मुंबई.
(३) महात्मा फुले मागासवर्गीय विकास महामंडळ (मर्या.) मुंबई.

Source.—(1) Vasantrao Naik Vimukta Jati & Nomedic Tribe Development Corp. Ltd., Mumbai.
(2) Lok Shahir Annabhau Sathe Development Corp. Ltd., Mumbai.
(3) Mahatma Phule Backward Class Development Corp. Ltd., Mumbai.

१०. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा
(पोलीस, गुन्हे व न्याय)

१०.१ या विभागातील तक्त्यामध्ये बृहन्मुंबई व महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांची संख्या व त्यांचेवरील खर्च, निरनिराळ्या गुन्ह्यांचे वर्गीकरण, न्यायालये व त्यांचेकडील प्रकरणे आणि तुरुंगातील कैद्यांसंबंधी माहिती या विषयावरील आकडेवारी समाविष्ट आहे.

10. SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE
(Police, Crimes and Judicial)

10.1 Data in the tables in this section include statistics regarding Police Force in Brihan Mumbai and Maharashtra and cost of Police, classification of various crimes, courts and cases with them and prisons.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे, न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.1

महाराष्ट्र राज्यातील पोलीस ठाणी व पोलीसांची संख्या (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून)
Police Stations and Police Force in Maharashtra State (Including Railways but excluding Brihan Mumbai)
(1995-96 and 1996-97)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	पोलीस ठाणी Number of Police Stations		आऊट पोस्ट No. of Out Posts		हंगामी धरून एकूण पोलीसांची संख्या Strength of Police including temporary force		चौकशी झालेले एकूण दखलपत्र गुन्हे Total number of cognizable Crimes investigated		District (2)
		(a)	(b)	(a)	(b)	(a)	(b)	(a)	(b)	
		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
1	ठाणे (ग्रामीण)	29	29	34	34	2,837	2,901	5392	6988	Thane (Rural)
2	रायगड	24	24	22	22	1,813	1,837	6006	7033	Raigad
3	रत्नागिरी	12	12	30	30	1,188	1,280	4,372	4,536	Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	8	9	23	22	914	920	1,843	1,548	Sindhudurg
5	नाशिक (ग्रामीण)	33	33	35	35	2,581	2,592	9,435	7,580	Nashik (Rural)
6	धुळे	25	25	34	34	2,537	2,547	9,322	7,227	Dhule
7	जळगाव	33	33	29	29	2,851	873	9,744	8,564	Jalgaon
8	अहमदनगर	24	24	38	38	2277	2342	9,789	8,007	Ahmednagar
9	पुणे (ग्रामीण)	28	28	45	45	1,943	2,140	6,188	6,727	Pune (Rural)
10	सातारा	25	25	28	28	2,257	2,308	5,662	5,641	Satara
11	सांगली	20	20	25	25	1,840	1,824	5,479	5,853	Sangli
12	सोलापूर	21	21	33	33	1,650	1,680	8,033	8,439	Solapur
13	कोल्हापूर	27	27	19	19	2,211	2,230	8,479	7,891	Kolhapur
14	औरंगाबाद (ग्रामीण)	21	21	10	10	1,205	1,215	4,162	4,331	Aurangabad (Rural)
15	जालना	16	16	8	8	1,175	1,193	4,814	4,562	Jalna
16	परभणी	27	28	19	18	1,821	1,864	6,203	7,034	Parbhani
17	बीड	22	22	13	13	1,494	1,524	5,671	5,846	Beed
18	नांदेड	34	34	21	22	2,633	2,644	7,235	6,991	Nanded
19	उस्मानाबाद	16	16	14	14	1,196	1,196	4,657	4,969	Osmanabad
20	लातूर	20	20	16	16	1,308	1,308	4,359	4,506	Latur
21	बुलढाणा	26	27	13	12	1,869	1,865	9,175	8,359	Buldhana
22	अकोला	29	29	25	25	3,029	3,039	14,436	14,241	Akola
23	अमरावती	37	37	14	14	2,945	3,104	15,369	14,610	Amravati
24	यवतमाळ	28	28	14	14	1,810	1,810	16,912	18,419	Yavatmal
25	वर्धा	15	15	6	6	1,226	1,249	12,093	13,802	Wardha
26	नागपूर (ग्रामीण)	22	22	18	16	1,782	1,789	11,288	17,918	Nagpur (Rural)
27	भंडारा	24	24	14	14	2,045	2,055	13,366	13,717	Bhandara
28	चंद्रपूर	28	28	21	21	2,395	2,425	10,598	11,064	Chandrapur
29	गडचिरोली	14	14	16	16	2,056	2,056	3,811	3,890	Gadchiroli
30	मुंबई रेल्वे	8	8	2	2	2,971	2,948	11,300	13,773	Mumbai Rly.
31	पुणे रेल्वे	12	12	21	21	1,344	1,344	2,121	3,212	Pune Rly.
32	नागपूर रेल्वे	14	14	23	23	1,108	1,107	1,510	1,337	Nagpur Rly.
33	ठाणे शहर	24	25	1	1	4,172	6,022	12,331	11,750	Thane City
34	पुणे शहर	18	18	90	90	5,654	5,654	18,267	18,885	Pune City
35	नागपूर शहर	18	18	78	86	5,317	5,313	14,421	15,319	Nagpur City
36	नाशिक शहर	7	7	38	35	1,772	2,450	4,233	3,560	Nashik City
37	औरंगाबाद शहर	10	10	9	9	2,572	2,572	4,078	4,078	Aurangabad City
महाराष्ट्र राज्य		799	803	899	900	81,804	83,220	3,02,154	3,12,207	Maharashtra State

तयता क्रमांक-१०-२ अ

TABLE No. 10.2 (A)

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे सुधारगृहे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांवरील खर्च व त्यांची संख्या/

1995-96

अनु- क्रमांक Serial No.	पोलीस आयुक्त, अतिरिक्त पोलीस आयुक्त, उपआयुक्त व सहाय्यक पोलीस आयुक्त Commissioner of Police and Additional Commissioner of Police, Deputy Commissioner of Police and Assistant Commissioner of Police			पोलीस निरीक्षक Police Inspector			पोलीस अभियोगता Police Prosecutors			उप-निरीक्षक Sub-Inspector			
	जिल्हा	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	मुहम्मदगई	..	1	1	609	182	791	40	31	71	2,012	492	2,504
2	ठाणे शहर	19	5	24	58	25	83	3	17	20	273	95	368
3	ठाणे (ग्रामीण)	7	1	8	15	2	17	1	9	10	103	14	117
4	रायगड	..	5	5	..	10	10	1	8	9	..	66	66
5	रत्नागिरी	..	4	4	6	3	9	1	4	5	15	19	34
6	सिंधुदुर्ग	3	1	4	3	2	5	..	6	6	14	8	22
7	नांदेड (ग्रामीण)	3	6	9	12	8	20	..	11	11	61	43	104
8	दुर्ग	3	3	6	7	5	12	3	15	18	48	38	86
9	परभणी	3	3	6	7	9	16	1	17	18	49	43	92
10	अहमदनगर	3	4	7	9	20	16	3	25	28	44	35	79
11	पुणे शहर	15	7	22	24	20	44	..	18	18	207	67	274
12	पुणे (ग्रामीण)	3	3	6	5	6	11	1	12	13	27	53	80
13	सातारा	2	3	5	6	6	12	..	13	13	52	19	71
14	सांगली	2	3	5	6	5	11	..	13	13	28	28	56
15	सोलापूर	2	3	5	8	7	15	..	10	10	20	32	52
16	कोल्हापूर	3	4	7	10	7	17	..	9	9	31	37	68
17	औरंगाबाद (ग्रामीण)	1	4	5	9	5	14	3	6	9	18	27	47
18	जालना	4	1	5	7	2	9	..	6	6	34	20	54
19	परभणी	3	3	6	5	5	10	1	12	13	31	50	81
20	बीड	2	3	5	11	3	14	..	14	14	35	31	66
21	नांदेड	7	3	10	18	5	23	..	12	12	91	41	132
22	उस्मानाबाद	3	2	5	5	3	8	..	9	9	22	19	41
23	लातूर	3	2	5	8	4	12	..	8	8	25	21	46
24	जुलहाणा	2	3	5	6	5	11	..	15	15	45	44	89
25	अकोला	3	4	7	13	8	21	2	16	18	53	54	107
26	अमरावती	3	5	8	10	10	20	2	20	22	46	65	111
27	यवतभाऊ	2	3	5	6	5	11	..	12	12	36	30	66
28	वर्धा	2	3	5	7	2	9	3	17	20	24	32	56
29	नागपूर शहर	13	6	19	31	22	53	..	14	14	230	62	292
30	नागपूर (ग्रामीण)	4	3	7	9	3	12	..	8	8	42	31	73
31	नशिक	3	3	6	12	4	16	..	9	9	46	36	82
32	चंद्रपूर	4	3	7	15	3	18	..	13	13	78	35	113
33	गडचिरोली	9	..	9	26	2	28	..	4	4	90	9	99
34	नागपूर रेल्वे	1	3	4	1	6	7	1	15	16	2	28	30
35	पुणे रेल्वे	2	2	4	5	5	10	4	5	9	24	28	52
36	मुंबई रेल्वे	4	1	5	18	4	22	2	5	7	52	22	80
37	नाशिक शहर	7	..	7	10	3	13	1	4	5	29	16	45
38	औरंगाबाद शहर	6	1	7	10	2	12	..	10	10	80	7	87
महाराष्ट्र राज्य		156	113	269	418	233	651	33	421	454	2,111	1,307	3,418

आधार- (१) पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

(२) पोलीस महासंचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES, JUDICIAL AND SUDHARGRUH)
POLICE

TABLE No. 10.2 (A)

Cost and Strength of Police in Maharashtra

हवालदार Head Constables			पोलीस शिपाई Constables			एकूण Total			केंद्र व राज्य शासनाच्या महसूल खात्या- कडून येणे असलेली रक्कम (हजार रुपयात)	केंद्र व राज्य शासनाध्यतिरिक्त महसूल खात्या- कडून येणे असलेली रक्कम (हजार रुपयात)	एकूण खर्च (हजार रुपयात)	District
तात्पुरते Temporary	कालमने Permanent	एकूण Total	तात्पुरते Temporary	कालमने Permanent	एकूण Total	तात्पुरते Temporary	कालमने Permanent	एकूण Total	Total cost payable from Central and State Revenue (000 Rs.)	Total cost payable other than Central and State Revenue (000 Rs.)	Total cost (000 Rs.)	
(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(2)
5,658	1,480	7,138	12,570	7,490	20,060	20,984	9,719	30,703	N. A.	N. A.	N. A.	Brihan Mumbai
694	625	1,319	1,354	1,024	2,378	2,401	1,791	4,192	255947	2697	258644	Thane City
471	188	659	1,273	763	2,036	1,870	977	2,847	98626	26	98652	Thane (Rural)
	449	449		1,283	1,283	1	1,821	1,822	81657	568	82225	Raigad
152	157	309	359	473	832	533	660	1,193	52921	767	53694	Ratnagiri
161	74	235	396	252	648	577	343	920	34603	15	34618	Sindhudurg
337	310	647	894	907	1,801	1,307	1,285	2,592	87507	41	87548	Nashik Rural
324	274	598	948	887	1,835	1,333	1,222	2,555	129565	355	129920	Dhule
303	389	692	422	1,623	2,045	785	2,084	2,869	145202	881	146083	Jalgaon
260	270	530	673	972	1,645	992	1,313	2,305	92229	516	92745	Ahmednagar
673	635	1,308	2,231	1,775	4,006	3,150	2,522	5,672	279164	4005	283169	Pune City
346	147	493	607	746	1,353	989	967	1,956	90458		90458	Pune (Rural)
278	268	546	878	745	1,623	1,216	1,054	2,270	113687	310	113997	Satara
254	206	460	589	719	1,308	879	974	1,853	86033	1133	87166	Sangli
171	235	406	405	773	1,178	606	1,060	1,666	108179	602	108781	Solapur
268	270	538	897	684	1,581	1,209	1,011	2,220	105241	1657	106898	Kolhapur
115	178	293	469	377	846	615	599	1,214	65097	15	65112	Aurangabad (R.)
162	111	274	483	351	834	690	491	1,181	44043		44043	Jalna
265	184	449	609	666	1,275	914	920	1,834	77705	22	77727	Parbhani
200	164	364	209	836	1,045	457	1,051	1,508	79698		79698	Beed
343	246	589	1,054	825	1,879	1,573	1,132	2,645	93324	197	93521	Nanded
175	109	284	420	438	858	625	580	1,205	54998		54998	Osmanabad
193	118	311	547	387	934	776	540	1,316	59140	33	59173	Latur
249	189	438	703	623	1,326	1,005	879	1,884	72097	92	72189	Buldhana
392	283	675	1,268	951	2,219	1,731	1,316	3,047	120943		120943	Akola
395	293	688	1,135	983	2,118	1,591	1,376	2,967	116781		116781	Amravati
163	279	442	634	652	1,286	841	981	1,822	73117	136	73283	Yavatmal
167	143	310	384	462	846	587	659	1,246	50258	8	50266	Wardha
630	623	1,253	1,800	1,900	3,700	2,704	2,627	5,331	189574		189574	Nagpur City
222	219	441	812	437	1,249	1,089	701	1,790	66808	767	67575	Nagpur (Rural)
306	176	482	882	577	1,459	1,249	805	2,054	77140	138	77276	Bhandara
390	150	540	1,156	561	1,717	1,643	765	2,408	110879	1202	112081	Chandrapur
345	54	399	1,389	152	1,521	1,839	221	2,060	121040		121040	Gadchiroli
104	187	301	228	538	766	337	787	1,124	47916		47916	Nagpur Rty.
191	134	325	232	721	953	458	895	1,353	76396		76396	Pune Rty.
429	316	745	1,187	932	2,119	1,698	1,280	2,978	92902		92902	Mumbai Rty
223	134	357	775	575	1,350	1,045	732	1,777	70943	4095	75688	Nashik City
97	474	571	1,572	323	1,895	1,705	817	2,522	152253		152253	Aurangabad City
10,448	9,271	19,719	29,854	27,893	57,747	43,020	39,238	82,258	3,674,127	20,278	36,94,405	Maharashtra State

Source.—(1) Commissioner of Police Government of Maharashtra, Mumbai.
(2) Director General of Police Govt. of Maharashtra, Mumbai.

सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे सुधारगृहे व न्याय)/
पोलीस/
तक्ता क्रमांक/
महाराष्ट्र राज्यातील पोलीसांवरील खर्च व त्यांची संख्या/
1996-97

अनु- क्रमांक Serial No.	पोलीस आयुक्त, अतिरिक्त पोलीस आयुक्त, उपआयुक्त व सहाय्यक पोलीस आयुक्त Commissioner of Police and Additional Commissioner of Police, Deputy Commissioner of Police and Assistant Commissioner of Police			पोलीस निरीक्षक Police Inspector			पोलीस अभियोक्ता Police Prosecutors			उप-निरीक्षक Sub-Inspector			
	जिल्हा	तात्पुरते Temporary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	बुध्नुबई		1	1	615	182	797	40	21	61	2,043	492	2,535
2	ठाणे शहर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
3	ठाणे (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
4	शरणाई	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
5	रत्नागिरी	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
6	सिंधुदूर्ग	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
7	नाशिक (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
8	धुळे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
9	जळगाव	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
10	अहमदनगर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
11	पुणे शहर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
12	पुणे (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
13	सातारा	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
14	सांगली	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
15	सोलापूर (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
16	कोल्हापूर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
17	औरंगाबाद (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
18	जालना	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
19	परभणी	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
20	बीड	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
21	नांदेड	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
22	उस्मानाबाद	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
23	लातूर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
24	मुलशी	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
25	अकोला	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
26	अमरावती	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
27	हिंगोळ	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
28	कोल्हापूर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
29	नागपूर शहर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
30	नागपूर (ग्रामीण)	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
31	गंडार	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
32	चंद्रपूर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
33	गडचिरोली	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
34	नागपूर रेल्वे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
35	पुणे रेल्वे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
36	मुंबई रेल्वे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
37	नाशिक शहर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
38	औरंगाबाद शहर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
महाराष्ट्र राज्य		—	1	1	615	182	797	40	21	61	2,043	492	2,535

आधार.—(१) पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

(२) पोलीस महासंचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES SUDHARGRUH AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.2 (B)

Cost and Strength of Police in Maharashtra

हवालदार Head Constables			पोलीस शिपाई Constables			एकूण Total			केंद्र व राज्य शासनाच्या महसूल खात्या- कडून येणे असलेली रक्कम (हजार रुपयात)	केंद्र व राज्य शासनाव्यतिरिक्त महसूल खात्या- कडून येणे असलेली रक्कम (हजार रुपयात)	एकूण खर्च (हजार रुपयात)	District
तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	तात्पुरते Tempo- rary	कायमचे Perma- nent	एकूण Total	Total cost payable from Central and State Revenue (‘000 Rs.)	Total cost payable other than Central and State Revenue (‘000 Rs.)	Total cost (‘000 Rs.)	(2)
(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(2)
5,924	1,480	7,404	13,457	7,480	20,937	22,170	9,698	31,868		746187000		Brihan Mumbai
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Thane City
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Thane (Rural)
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Raigad
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Ratnagiri
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Sindhudurg
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nashik Rural
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Dhule
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Jalgaon
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Ahmednagar
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Pune City
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Pune (Rural)
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Satara
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Sangli
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Solapur (Rural)
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Kolhapur
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Aurangabad (R.)
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Jalna
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Parbhani
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Beed
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nanded
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Osmanabad
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Latur
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Buldhana
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Akola
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Amravati
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Yavatmal
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Wardha
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nagpur City
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nagpur (Rural)
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Bhandara
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Chandrapur
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Gadchiroli
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nagpur Rly.
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Pune Rly.
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Mumbai Rly.
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Nashik City
N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.		N.A. Aurangabad City
5,924	1,480	7,404	13,457	7,480	20,937	22,170	9,698	31,868	—	7,46,187	7,46,187	Maharashtra State

Source.—(1) Commissioner of Police Government of Maharashtra, Mumbai.
(2) Director General of Police Govt. of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.3

इंडियन पिनल कोडखाली महाराष्ट्र राज्यात झालेले दखलपत्र गुन्हे (गुन्ह्यांचे प्रयत्न धरून)/Cognizable offences (including attempts) under Indian Penal Code in Maharashtra State (1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	तिमाहीमध्ये During Quarter		तिमाहीमध्ये During Quarter		तिमाहीमध्ये During Quarter		तिमाहीमध्ये During Quarter		एकूण Total		Offences
		30-6-1995	30-6-1998	30-9-1995	30-9-1996	31-12-1995	31-12-1996	31-3-1996	31-3-1997	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	दंगल	1,240	N. A.	1,140	N. A.	1,174	N. A.	1,016	N. A.	3,570	3,682	Rioting
2	नाण्यासंबंधीचे गुन्हे				N. A.		N. A.		N. A.			Offences relating to coins
3	बल्लू व बँक नोटासंबंधीचे गुन्हे	36		24	N. A.	46	N. A.	75	N. A.	181	141	Offences relating to currency and Bank notes.
4	खून	739		695	N. A.	749	N. A.	692	N. A.	2,875	2,449	Murders
5	क्षदोष मनुष्यवध (परंतु खून या संज्ञेत अंतर्भूत नसलेले)	44		42	N. A.	42	N. A.	43	N. A.	171	142	Culpable homicides not amounting to murder.
6	मादक पदार्थांचा व्यापार				N. A.		N. A.		N. A.	1,136	108	Administrating of stupefying drugs.
7	पैशाच्या हेतूने किंवा इतर कारणाकरिता साधारणांना पळवून नेणे	340		281	N. A.	224	N. A.	291	N. A.	804	897	Kidnapping and abduction
8	दरोडा किंवा त्याकरिता एकत्र होणे	205		204	N. A.	201	N. A.	194	N. A.	3076	628	Dacoity and preparation of assembly for dacoity.
9	चोरी, लुट	816		815	N. A.	741	N. A.	704	N. A.	15,285	2,237	Theft, Robbery.
10	घराहाडी	3,875		4,177	N. A.	3,885	N. A.	3,348	N. A.	3,267	14,233	House breaking
11	फसवणूक	741		829	N. A.	841	N. A.	856	N. A.	1,825	1,992	Cheating
12	विरकाराघात	467		493	N. A.	466	N. A.	399	N. A.	1,825	1,298	Breach of trust
13	एकूण चोऱ्या	11,634		12,607	N. A.	13,368	N. A.	12,173	N. A.	49,782	33,476	Total Thefts
	(अ) ताऱ्याची तार	468		556	N. A.	600	N. A.	634	N. A.	2,258	1,300	(a) Copper Wire
	(ब) जनावरे	333		302	N. A.	274	N. A.	276	N. A.	1,185	1,245	(b) Cattle
	(क) सायकली	645		776	N. A.	664	N. A.	741	N. A.	2,831	2,058	(c) Cycles
	(ड) मोटारी व सुट्टे भाग	1,588		1,837	N. A.	1,982	N. A.	1,967	N. A.	7,374	3,170	(d) Motor Vehicle and accessories
	(इ) पिस्तुले वगैरे	2		3	N. A.	1	N. A.	2		8	7	(e) Fire arms
	(फ) स्फोटक पदार्थ	1		1			N. A.			2	2	(f) Explosives
	(ग) इतर	8,597		9,132	N. A.	9,842	N. A.	8,553	N. A.	36,124	25,694	(g) Other thefts
14	इतर गुन्हे	26,186		24,395	N. A.	24,320	N. A.	24,150		99,001	92,446	Other Crimes
	एकूण	46,323		45,652	N. A.	46,057	N. A.	43,941	N. A.	1,81,973	1,53,729	Total

342

आधार—(१) पोलीस महासंचालक यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
(२) पोलीस आयुक्त, बृहन्मुंबई, यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
टिप : N. A. उपलब्ध नाही / Not Available

Source.—(1) Office of the Director General of Police, Government of Maharashtra State, Mumbai.
(2) Office of the Police Commissioner, Brihan Mumbai, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/ TABLE No. 10.4 (A)

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.4 (A)

बृहन्मुंबईतील दखलपत्र गुन्हे—भाग-१
Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-I
1995-96

अनु- क्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षात नोंदवलेल्या प्रकरणांची संख्या Number of cases reported in the year	तपास करणे नाकारत्याची प्रकरणे Number of cases in which investigation was refused	खोटे सिद्ध किंवा घोषित झालेली प्रकरणे Number of cases proved or declared to be false	कायद्यातील किंवा वस्तुस्थिती- तील चुकीमुळे किंवा गुन्हा पात्र ठरविलेली प्रकरणे Number of cases due to mistake of law or fact declared non- cognizable	वर्ष अखेरची प्रलंबित प्रकरणे Number of cases pending at the end of the year	बिनचूक प्रकरणे True cases			एकूण Total	दंडाधिकाऱ्या- समोर प्रत्यक्ष दाखल केलेली एकूण प्रकरणे Total cases directly filed before Magistrates	गुन्हा शाबीत झालेली दंडा- धिकाऱ्यापुढील प्रकरणे Magistrate's cases ending in conviction	एकूण बिनचूक प्रकरणे Grant total of true cases	Offences
							गुन्हा शाबीत झालेली Convicted	निकालात काढलेली, निर्दोष ठरविलेली किंवा सामोपचाराने मिटवलेली Discharged, acquitted or compounded	शोधून न काढलेली किंवा न पकडलेली Non- appre- hended					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
वर्ग एक—														Class I—
1	शासन, सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायविरुद्धचे गुन्हे	1,654	5,091	288	281	143	712	1	...	1,654	Offences against the State, public tranquillity, safety and justice
वर्ग दोन—														Class II—
2	व्यक्तिगत गंभीर गुन्हे	9,775	4	41,100	2,732	2,694	976	6,402	3	...	9,775	Serious offences against the persons.
वर्ग तीन—														Class III—
3	व्यक्तिगत व मालमत्ता- विषयक गंभीर गुन्हे	4,444	6	10,520	338	273	1,528	2,139	4,444	Serious offences against the persons and property.
वर्ग चार—														Class IV—
4	व्यक्तिगत किरकोळ गुन्हे	3,971	1	13,943	394	589	1,302	2,285	3,971	Minor offences against persons.

(HC) 21945

Class V—

5	वर्ग पाच— मातमसाविषयक किरकोळ गुन्हे.	17,825	1	26,471	2,083	820	8,925	11,828	-	-	17,825	Minor offences against property.
	एकूण वर्ग एक ते पाच	37,669	12	97,125	5,835	4,657	12,874	23,366	4	-	37,669	Total for classes I to V
6	वर न उल्लेखिलेले इतर गुन्हे.	2,843	13	2,269	1,004	481	954	2,439	11	-	2,843	Other offences (not mentioned above)
	एकूण ..	40,512	25	99,394	6,839	5,138	13,828	25,805	15	-	40,512	Grand Total

आधर.—पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.4 (B)

बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे—भाग-१
Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-I
1996-97

अनु- क्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षात नोंदवलेल्या प्रकरणांची संख्या Number of cases reported in the year	तपास करणे नाकारल्याची प्रकरणे Number of cases in which investigation was refused	खोटे सिद्ध किंवा घोषित झालेली प्रकरणे Number of cases proved or declared to be false	कायद्यातील किंवा वस्तुस्थिती- तील चुकीमुळे किंवा गुन्हा अदखल पात्र ठरविलेली प्रकरणे Number of cases due to mistake of law or fact declared non- cognizable	वर्ष अखेरची प्रलंबित प्रकरणे Number of cases pending at the end of the year	विनष्ट प्रकरणे True cases				एकूण एकूण Total	दंडाधिकार्या- समोर प्रत्यक्ष दाखल केलेली एकूण प्रकरणे Total cases directly filed before Magistrates	गुन्हा मारीत झालेली दंडा- धिकार्यापुढील प्रकरणे Total Magistrate's cases ending in conviction	एकूण विनष्ट प्रकरणे Grand total of true cases	Offences
							गुन्हा मारीत झालेली Convicted	निकालात काढलेली निर्दोष ठरविलेली किंवा सामोपचाराने मिटवलेली Discharged, acquitted or compounded	रोधून न काढलेली किंवा न पकडलेली Non- detected or appre- hended	एकूण Total					
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	
वर्ग एक—															
1	घासन, सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायविरुद्धचे गुन्हे	845	5,201	370	295	56	721	4	..	845	Class I— Offences against the State, public tranquility, safety and justice	
वर्ग दोन—															
2	व्यक्तिगत गंभीर गुन्हे	7,499	4	42,822	688	3,765	897	5,348	1	..	7,499	Class II— Serious offences against the persons.	
वर्ग तीन—															
	व्यक्तिगत व मालमत्ता- विषयक गंभीर गुन्हे	3,647	10,724	238	518	1,532	2,288	3,647	Class III— Serious offences against the persons and property.	
वर्ग चार—															
4	व्यक्तिगत किरकाळ गुन्हे.	2,557	1	14,216	397	1,283	994	2,674	2,551	Class IV— Minor offences against persons	

Class V—

5	वर्ग पाच— मालमत्ताविषयक ठिकठिकाण मुद्दे.	16,068	7	26,608	1,535	2,098	9,044	12,677	16	..	16,068	Minor offences against property.
		<hr/>												
	एकूण वर्ग एक ते पाच	30,630	12	99,571	3,226	7,957	12,523	23,706	21	..	30,630	Total for classes I to V
		<hr/>												
6	वर्ग 6 उल्लेखित इतर मुद्दे.	1,873	3	2,377	762	791	246	1,799	1,873	Other offences (not mentioned above)
		<hr/>												
	एकूण ..	32,503	15	1,01,948	3,988	8,748	12,769	25,505	21	..	32,503	Grand Total
		<hr/>												

आपडर—पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

बृहन्मुंबईतील दखलपात्र गुन्हे—भाग-२

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	कोर्टात सुनावणी व्हावयाची असलेल्या किंवा तपासावर किंवा जामिनावर असलेल्या कैदेतील व्यक्तींविषयी या वर्षाच्या सुरुवातीला क्रिमिनल प्रोसिजर कोडच्या १७० कलमानुसार		क्रिमिनल दंडाधिकार्याच्या प्रोसिजर कोडच्या आदेशानुसार कलम १६९ सुनावणीपूर्वी		गुन्हा शाबीत झालेल्या व्यक्ती No. of persons convicted		
		पोलीसांकडे नोंदविलेली किंवा पोलिसांनी दखल घेतलेली प्रकरणे Persons in custody pending trial or investigation or on bail under section 170 Cr. P. C. at the beginning of the year as concerned in cases reported to or in cases taken by the police	वर्षात पोलीसांनी पकडलेल्या व्यक्ती Persons arrested by the Police during the year	खाली मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons released under section 169 Cr. P. C.	मुक्त केलेल्या सुनावणी केलेल्या व्यक्ती Persons released by Magistrate's order before trial			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
वर्ग एक—								
1	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे	1993-94 1994-95	17,613 ..	3,603 ..	6 ..	22 ..	3,937 ..	774 ..
वर्ग दोन—								
2	व्यक्तिसंबंधी गंभीर गुन्हे	1993-94 1994-95	56,846 ..	12259 ..	8 ..	69 ..	13,250 ..	3,039 ..
वर्ग तीन—								
3	व्यक्ती किंवा मालमत्तेसंबंधी गंभीर गुन्हे	1993-94 1994-95	15,067 ..	3,056 ..	42 ..	19 ..	3,189 ..	583 ..
वर्ग चार—								
4	व्यक्तिसंबंधी गौण गुन्हे	1993-94 1994-95	12,143 ..	3,583 ..	38	3,378 ..	626 ..
वर्ग पाच—								
5	मालमत्तेसंबंधी गौण गुन्हे	1993-94 1994-95	22,703 ..	5,986 ..	69 ..	60 ..	6,423 ..	1,841 ..
एकूण वर्ग एक ते पाच		1993-94 1994-95	1,24,390 ..	28,487 ..	163 ..	170 ..	30,171 ..	6,863 ..
6	वर न उल्लेखिलेले इतर गुन्हे	1993-94 1994-95	2,377 ..	3,454	137 ..	2,287 ..	607 ..
एकूण		1993-94 1994-95	1,26,767 ..	31,941 ..	163 ..	307 ..	32,458 ..	7,470 ..

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.5 (A)

Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-II
(1995-96)

निर्दोष ठरविलेल्या मुक्त केलेल्या किंवा सामोपचारात मिटविलेल्या प्रकरणातील व्यक्ती No. of persons acquitted or discharged or compounded	वर्षअखेर अटक टाळणाऱ्या व्यक्ती No. of persons evading arrest at the close of the year	वर्षअखेर कोर्टात सुनावणी व्हावयाची असलेल्या किंवा तपासावर किंवा जामिनावर असलेल्या व्यक्ती No. of persons in custody pending trial or investigation or on bail at the end of the year	दंडाधिकारी प्रकरणातील व्यक्ती Persons concerned in Magistrate's cases			Offences
			अटक केलेले Number arrested	गुन्हा शाबीत झालेली Number convicted	निर्दोष ठरविलेले किंवा मुक्त केलेले Number acquitted or discharged	
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
2,849	5	17,589	<i>Class I—</i> Offences against the State, public tranquility, safety and justice.
..	
4,012	69	61,985	2	<i>Class II—</i> Serious offences against the persons
..	
639	115	16,882	<i>Class III—</i> Serious offences against the property and persons or against property only.
..	
890	39	14,210	<i>Class IV—</i> Minor offences against the persons
..	
2,782	342	24,006	29	<i>Class V—</i> Minor offences against the property
..	
11,172	570	1,34,672	31	Total for classes I to V
..	
852	80	4,235	4	Other offences not specified above
..	
12,024	650	1,38,907	35	Grand Total
..	

महाराष्ट्र शासन मुंबई.

Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

वृहन्मुंबईतील दखलपत्र गुन्हे—भाग-२

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	कोर्टात सुनावणी व्हावयाची असलेल्या किंवा तपासावर किंवा जामिनावर असलेल्या कैदेतील व्यक्तींविषयी या वर्षाच्या सुरुवातीला क्रिमिनल प्रोसिजर कोडच्या १७० कलमानुसार	क्रिमिनल दंडाधिकार्याच्या प्रोसिजर कोडच्या आदेशानुसार	क्रिमिनल दंडाधिकार्याच्या प्रोसिजर कोडच्या आदेशानुसार	क्रिमिनल दंडाधिकार्याच्या प्रोसिजर कोडच्या आदेशानुसार	क्रिमिनल दंडाधिकार्याच्या प्रोसिजर कोडच्या आदेशानुसार	गुन्हा शाबीत
		पोलीसांकडे नोंदविलेली किंवा पोलीसांनी दखल घेतलेली प्रकरणे Persons in custody pending trial or investigation or on bail under section 170 Cr. P. C. at the beginning of the year as concerned in cases reported to or in cases taken by the police	वर्षात पोलीसांनी पकडलेल्या व्यक्ती Persons arrested by the Police during the year	कलम १६९ खाली मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons released Persons released by under section Magistrate's 169 Cr. P. C. order before trial	सुनावणीपूर्वी मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons released by Magistrate's order before trial	सुनावणी केलेल्या व्यक्ती No. of persons tried	झालेल्या व्यक्ती No. of persons convicted
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
वर्ग एक—							
1	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे	17,589	2,243	1	1	2,655	115
वर्ग दोन—							
2	व्यक्तिसंबंधी गंभीर गुन्हे	61,985	9,408	9	11	5,990	2,223
वर्ग तीन—							
3	व्यक्ती किंवा मालमत्तेसंबंधी गंभीर गुन्हे	16,882	2,337	20	8	2,514	363
वर्ग चार—							
4	व्यक्तिसंबंधी गौण गुन्हे	14,210	2,115	19	..	2,540	429
वर्ग पाच—							
5	मालमत्तेसंबंधी गौण गुन्हे	24,006	5,807	26	7	5,135	1,515
एकूण वर्ग एक ते पाच		1,34,672	21,910	75	27	22,834	4,645
6 वर न उल्लेखिलेले इतर गुन्हे		4,236	2,383	..	163	2,127	305
एकूण		1,38,907	24,293	75	190	24,961	4,950

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.5 (B)

Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-II
(1996-97)

निर्दोष ठरविलेल्या, मुक्त केलेल्या किंवा सामोपचाराने मिटविलेल्या प्रकरणातील व्यक्ती No. of persons acquitted or discharged or compounded	वर्षाखेर अटक टाळणाऱ्या व्यक्ती No. of persons evading arrest at the close of the year	वर्षाखेर कोर्टास सुनावणी व्हावयाची असलेल्या किंवा तपासावर किंवा जामिनावर असलेल्या व्यक्ती No. of persons in custody pending trial or investigation or on bail at the end of the year	दंडाधिकारी प्रकरणातील व्यक्ती Persons concerned in Magistrate's cases			Offences
			अटक केलेले Number arrested	गुन्हा शाबीत झालेली Number convicted	निर्दोष ठरविलेले किंवा मुक्त केलेले Number acquitted or discharged	
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
277	1	19,439	4	<i>Class I—</i> Offences against the State, public tranquillity, safety and justice.
..	
4,932	84	9,727	3	<i>Class II—</i> Serious offences against the persons
..	
792	131	18,056	<i>Class III—</i> Serious offences against the property and persons or against property only.
..	
1,148	17	14,748	<i>Class IV—</i> Minor offences against the persons
..	
2,048	318	25,883	10	<i>Class V—</i> Minor offences against the property
..	
9,557	551	87,853	17	Total for classes I to V
..	
1,295	37	59,355	1	Other offences not specified above
..	
10,852	588	147,208	17	..	1	Grand Total
..	

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)
पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.6 (A)

बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे—भाग-१
Non-Cognizable crimes in Brihan Mumbai—Part-I

(1995)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षाच्या सुरवातीची प्रलंबित प्रकरणे Number of cases pending at the beginning of the year	वर्षभरात दाखल केलेली प्रकरणे Cases reported during the year	निकालासाठी एकूण [स्तंभ (३) +(४)] Total for disposal [column (3) + (4)]	सुनावणी न करता रद्दबातल केलेली प्रकरणे Number of cases dismissed without trial	आरोपी मेल, निसटला किंवा सुनावणी चालू असताना वेढा झाला किंवा त्याच्यावरील आरोप रद्द केले, सामोपचाराने मिटवले किंवा काढून घेतले अशी प्रकरणे Cases in which accused died, escaped, became insane during trial or in which charges were abandoned, compounded or withdrawn	सुनावणी संपुष्टात आल्यामुळे निकालात काढलेली प्रकरणे Number of cases tried to a conclusion and ended in		वर्षाखेर प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the close of the year	Offences
							मुक्त केलेली किंवा निर्दोषी ठरविलेली Discharged or acquitted	गुन्हा शाबीत झालेली Convicted		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
वर्ग एक—										
1	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता इत्यादी बाबतीतील गुन्हे	3,813	1,654	5,467	-	26	255	288	4,352	<i>Class I—</i> Offences against the State, public tranquility, etc.
वर्ग दोन—										
2	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	35,224	9,775	44,999	-	668	2,026	2,732	37,528	<i>Class II—</i> Serious offences against the persons
वर्ग तीन—										
3	मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	7,525	4,444	11,969	-	73	200	338	8,689	<i>Class III—</i> Serious offences against property

										Class IV—
4	वर्ग चार— व्यक्तिविषयक गौण गुन्हे	10,399	3,971	14,370	-	115	474	394	12,444	Minor offences against the persons
		
										Class V—
5	वर्ग पाच— मालमत्ताविषयक गौण गुन्हे	18,174	17,825	35,999	-	177	643	2,083	19,759	Minor offences against property
		
										Class VI—
6	वर्ग सहा— वर न उल्लेखिलेले इतर गुन्हे	570	465	1,035	-	50	50	67	788	Other offences not specified above
		
7	पोलीसांनी दखल घेतलेले इतर विशेष किंवा स्थानिक कायद्या-बाबतचे गुन्हे.	36,769	2,23,636	2,60,405	..	1,365	6,949	2,16,850	31,185	Offences under other special local laws non-cognizable by the police.
		
	एकूण	1,12,474	2,61,770	3,74,244	-	2,474	10,597	2,22,752	1,14,745	Grand Total
		

आधार.—पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस गुन्हे व न्याय)/SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE POLICE, CRIMES AND JUDICIAL

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.6 (B)

बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे—भाग-१

Non-Cognizable crimes in Brihan Mumbai—Part-I

(1996)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षाच्या सुरवातीची प्रलंबित प्रकरणे Number of cases pending at the beginning of the year	वर्षभरात दाखल केलेली प्रकरणे Cases reported during the year	निकालासाठी एकूण [स्तंभ (३) +(४)] Total for disposal [column (3) + (4)]	सुनावणी न करता रद्दबातल केलेली प्रकरणे Number of cases dismissed without trial	आरोपी मेल्या, निसटला किंवा सुनावणी चालू असतांना वेडा झाला किंवा त्याच्यावरील आरोप रद्द केले, सामोपचाराने मिटवले किंवा काढून घेतले अशी प्रकरणे Cases in which accused died, escaped, became insane during trial or in which charges were abandoned, compounded or withdrawn	सुनावणी संपुष्टात आल्यामुळे निकालात काढलेली प्रकरणे Number of cases tried to a conclusion and ended in मुक्त केलेली किंवा निर्दोषी ठरविलेली Discharged or acquitted	वर्षाखेर प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the close of the year	Offences	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
वर्ग एक—										
1	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता इत्यादी बाबतीतील गुन्हे	4,352	845	5,197	-	2	293	370	4,606	Class I— Offences against the State, public tranquillity, etc.
वर्ग दोन—										
2	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	37,528	7,499	45,027	-	1,035	2,730	686	39,739	Class II— Serious offences against the persons
वर्ग तीन—										
3	मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	8,689	3,647	12,336	-	105	411	238	9,245	Class III— Serious offences against property

वर्ग चार--										Class IV—
4 व्यक्तिविषयक गौण गुन्हे	12,444	2,551	14,995	-	285	998	397	13,099		Minor offences against the persons
वर्ग पाच--										Class V—
5 मालमत्ताविषयक गौण गुन्हे	19,759	16,088	35,847	-	576	1,578	1,535	20,646		Minor offences against property
वर्ग सहा--										Class VI—
6 वर न उल्लेखिलेले इतर गुन्हे	788	265	1,035	-	24	123	76	791		Other offences not specified above
7 पोलीसांनी दखल घेतलेले इतर विशेष किंवा स्थानिक कायद्या- नायतचे गुन्हे.	31,185	1,81,890	2,13,075	-	4,043	6,738	1,64,486	30,120		Offences under other special local laws non-cognizable by the police.
एकूण	1996	1,14,745	2,12,785	3,27,530	-	6,070	12,871	1,67,788	1,18,246	Grand Total

आधार.—पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

बृहन्मुंबईतील दखलपात्र नसलेले गुन्हे—भाग-२

(१९९५-९६)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षाच्या सुरवातीला शिल्लक असलेली प्रकरणे ज्यातील व्यक्तीची सुनावणी चालू आहे किंवा ज्यांचेबाबत कायदेशीर कारवाई सुरू केली आहे Persons concerned in cases pending at the beginning of the year namely under trial or against whom processes had issued	ज्यांचेविरुद्ध कारवाई सुरू केली आहे अशा व्यक्ती Persons against whom processes had issued		पळून गेल्यामुळे किंवा टाळल्यामुळे या वर्षात ज्यांना अटक झाली नाही अशा व्यक्ती आणि ज्यांचेविरुद्ध वर्ष अखेरीस कायदेशीर कारवाई चालू होती अशा व्यक्ती Persons not arrested because they absconded or evaded arrest or failed to comply with summons during the year and persons against whom processes were outstanding at the end of the year	न्यायालयापुढे हजर झालेल्या व्यक्ती Persons who appeared before Court
			तक्रारीवरून On complaint	दंडाधिकाऱ्यांनी स्वतः घेतलेल्या दखलीमुळे किंवा पोलिसांकडून मिळालेल्या माहितीवरून On Magistrate's own motion or information from the police		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	वर्ग एक—					
1	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय- पातळीवरील गुन्हे.	15,991	2,506	1	3	4,918
	वर्ग दोन—					
2	व्यक्तिसंबंधी गंभीर गुन्हे	51,516	8,305	53	139	21,780
	वर्ग तीन—					
3	मिळकतीसंबंधी गंभीर गुन्हे	13,527	2,868	49	70	6,805
	वर्ग चार—					
4	व्यक्तिसंबंधी गौण गुन्हे	11,003	3,962	160	54	10,059
	वर्ग पाच—					
5	मिळकतीसंबंधी गौण गुन्हे	20,134	5,476	99	334	10,479
	वर्ग सहा—					
6	वर न उल्लेखिलेले गुन्हे	1,110	5,271	201	152	6,769
	वर्ग सात—					
7	इतर विशेष किंवा स्थानिक कायद्याबाबत घडलेले किंवा पोलीसांनी दखल घेण्यासारखे गुन्हे.	52,315	1,66,989	8,100	88	1,43,343
	एकूण	1,65,596	1,95,377	8,663	840	2,04,153

आधार.—पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.7 (A)

Non-Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-II
(1995-96)

हजर झालेल्या व सुनावणीशिवाय मुक्त केलेल्या व्यक्ती	सुनावणी झालेल्या व्यक्ती Persons tried		वर्षाखेर सुनावणी चालू असलेल्या व्यक्ती	सोडलेल्या, सामोपचाराने मिटवलेल्या किंवा काढून घेतलेल्या प्रकरणातील व्यक्ती व सुनावणी चालू असतांना मेलेल्या, निसटून गेलेल्या किंवा वेड लागलेल्या व्यक्ती	हजर होण्याआधीच मेलेल्या, निसटून गेलेल्या किंवा बदली करण्यात आलेल्या व्यक्ती	Offences
Persons discharged after appearance without trial	निर्दोषी ठरविलेल्या किंवा मुक्त केलेल्या Acquitted or discharged	मुन्हा शक्तीत झालेल्या Convicted	Persons under trial at the close of the year	Number concerned in cases abandoned or compounded or withdrawn and number who died, escaped or became insane during the trial	No. of persons died, escaped or were transferred before appearance	(2)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	
22	2,641	774	16,305	46	12	<i>Class I—</i> Offences against the State, public tranquillity, safety and justice.
69	3,125	3,039	57,715	151	6	<i>Class II—</i> Serious offences against the person
19	498	583	15,488	42	4	<i>Class III—</i> Serious offences against the property
..	744	626	12,865	81	4	<i>Class IV—</i> Minor offences against the person
60	2,567	1,841	21,934	169	24	<i>Class V—</i> Minor offences against the property
..	151	177	1,644	133	39	<i>Class VI—</i> Offences not specified above
43	9,701	1,98,261	44,403	153	14	<i>Class VII—</i> Offences under other special or local laws and cognizable by police.
213	19,427	2,05,301	1,70,354	775	103	Grand-Total

Source.— Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्षांच्या सुरुवातीला शिल्लक असलेली प्रकरणे ज्यातील व्यक्तींची सुनावणी चालू आहे किंवा ज्यांचेबाबत कायदेशीर कारवाई सुरु केली आहे Persons concerned in cases pending at the beginning of the year namely under trial or against whom processes had issued	ज्यांचेविरुद्ध कारवाई सुरु केली आहे अशा व्यक्ती Persons against whom process had issued		पळून गेल्यामुळे किंवा टाळल्यामुळे या वर्षात ज्यांना अटक झाली नाही अशा व्यक्ती आणि ज्यांचेविरुद्ध वर्ष अखेरीस कायदेशीर कारवाई चालू होती अशा व्यक्ती Persons not arrested because they absconded or evaded, arrest or failed to comply with summons during the year and persons against whom processes were outstanding at the end of the year	न्यायलयापुढे हजर झालेल्या व्यक्ती Persons who appeared before Court
			सक्रारीवरून On complaint	दंडाधिकार्यांनी स्वतः घेतलेल्या दखलीमुळे किंवा पोलिसांकडून मिळालेल्या माहितीवरून On Magistrate's own motion or information from the police		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	वर्ग एक--					
1.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय पातळीवरील गुन्हे.	16,305	1,847		6	4,758
	वर्ग दोन--					
2.	व्यक्तिसंबंधी गंभीर गुन्हे	57,715	8,024	27	143	24,452
	वर्ग तीन--					
3.	मिळकतीसंबंधी गंभीर गुन्हे	15,488	2,386	30	63	7,516
	वर्ग चार--					
4.	व्यक्तिसंबंधी गौण गुन्हे	12,865	2,580	136	39	10,246
	वर्ग पाच--					
5.	मिळकतीसंबंधी गौण गुन्हे	21,934	5,134	69	315	11,554
	वर्ग सहा--					
6.	घर व उल्लेखिलेले गुन्हे	1,644	3,580	152	119	7,556
	वर्ग सात--					
7.	इतर विशेष किंवा स्थानिक कायद्याबाबत धडलेल्या किंवा पोलीसांनी दखल घेण्यासारखे गुन्हे.	44,403	1,40,428	61	101	1,22,779
	एकूण	1,70,354	1,63,979	475	786	1,88,861

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.7 (B)

Non-Cognizable Crimes in Brihan Mumbai—Part-II
(1996-97)

हजर झालेल्या व सुनावणीशिवाय मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons discharged after appearance without trial	सुनावणी झालेल्या व्यक्ती Persons tried		व्यपक्षे सुनावणी चालू असलेल्या व्यक्ती Persons under trial at the close of the year	सोडलेल्या, सामोपचाराने मिटवलेल्या किंवा काढून घेतलेल्या प्रकरणातील व्यक्ती व सुनावणी चालू असताना गेलेल्या, निसटून गेलेल्या किंवा वेड लागलेल्या व्यक्ती Number concerned in cases abandoned or compounded or withdrawn and number who died, escaped or became insane during the trial	हजर होण्याआधीच गेलेल्या, निसटून गेलेल्या किंवा बदली करण्यात आलेल्या व्यक्ती No. of persons died, escaped or were transferred before appearance	Offences
	निर्दोषी ठरविलेल्या किंवा मुक्त केलेल्या Acquitted or discharged	गुन्हा शाबीत झालेल्या Convicted		(12)	(13)	
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(2)
1	224	115	18,568	15	2	<i>Class I—</i> Offences against the State, public tranquility, safety and justice.
11	3,599	2,223	60,550	364	21	<i>Class II—</i> Serious offences against the person
8	595	363	16,847	85	10	<i>Class III—</i> Serious offences against the property
..	1,002	429	13,828	91	6	<i>Class IV—</i> Minor offences against the person
7	1,948	1,515	23,148	190	38	<i>Class V—</i> Minor offences against the property
..	159	93	1,871	266	20	<i>Class VI—</i> Offences not specified above
49	11,080	1,62,799	44,362	235	35	<i>Class VII—</i> Offence under other special or local laws and cognizable by police.
76	18,607	1,67,537	1,79,174	1,246	132	Grand Total

Source.—Commissioner of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण व सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तयता क्रमांक/TABLE No. 10.8 (A)

बृहन्मुंबईतील व महाराष्ट्र राज्यातील (बृहन्मुंबई वगळून) चोरीस गेलेली व परत मिळालेली मालमत्ता
Property stolen and recovered in Brihan Mumbai and in Maharashtra State (excluding Brihan Mumbai)
1995-96

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	मालमत्ता चोरीस गेलेली प्रकरणे (संख्या) Cases in which property was stolen (No.)	चोरीची मालमत्ता परत मिळालेली प्रकरणे (संख्या) Cases in which property was recovered (No.)	चोरीस गेलेल्या मालमत्तेची किंमत (रु. ०००) Amount of property stolen ('000 Rs.)	परत मिळालेल्या मालमत्तेची किंमत (रु. ०००) Amount of property recovered ('000 Rs.)	Offences	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)	
बृहन्मुंबई दखलपत्र--						<i>Brihan Mumbai Cognizable--</i>	
1	चोरी	18,513	4,113	6,89,070	1,67,546	Theft	
2	जबरी चोरी	835	325	95,336	29,304	Robbery	
3	दंडनीय विश्वासघात	710	292	2,07,271	45,083	Criminal breach of trust	
4	शासकीय कर्मचारी, वेंकात काम करणारे, ध्यागारी किंवा दलाल यांनी केलेला दंडनीय विश्वासघात.	29	10	16,785	338	Criminal breach of trust by public servant or by bankers, merchant or agent.	
5	चोरीची मालमत्ता वाळगणे	293	293	6,084	6,084	Possession of stolen property	
अदखली--						<i>Non-cognizable--</i>	
6	वाळजबरीने लुबाडणे	535	201	3,087	1,398	Extortion	
7	दंडनीय अफरातफर	62	16	11,215	480	Criminal misappropriation	
एकूण		20,977	5,250	10,28,848	2,50,233	Grand Total	
महाराष्ट्र राज्य (बृहन्मुंबई वगळून) दखलपत्र--						<i>Maharashtra State (excluding Brihan Mumbai) Cognizable--</i>	
1	चोरी	38,777	12,380	4,91,848	1,40,140	Theft	
2	जबरी चोरी	2,666	1,144	67,234	23,276	Robbery	
3	दंडनीय विश्वासघात	791	406	1,13,157	24,166	Criminal breach of trust	
4	शासकीय कर्मचारी, वेंकात काम करणारे, ध्यागारी किंवा दलाल यांनी केलेला दंडनीय विश्वासघात.	352	65	41,406	1,277	Criminal breach of trust by public servant or by bankers, merchants or agents.	
5	चोरीची मालमत्ता वाळगणे	2,667	482	24,589	5,380	Possession of stolen property	
अदखली--						<i>Non-cognizable--</i>	
6	वाळजबरीने लुबाडणे	7	3	26	20	Extortion	
7	दंडनीय अफरातफर	157	71	23,537	6,384	Criminal misappropriation	
एकूण		48,417	14,551	7,61,791	2,00,943	Grand Total	

आधार.--(१) पोलीस आयुक्त व (२) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.--(I) Commissioner of Police and (II) Director-General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण व सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.8 (B)

बृहन्मुंबईतील व महाराष्ट्र राज्यातील (बृहन्मुंबई वगळून) चोरीस गेलेली व परत मिळालेली मालमत्ता
Property stolen and recovered in Brihan Mumbai and in Maharashtra State (excluding Brihan Mumbai)
1996-97

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	मालमत्ता चोरीस गेलेली प्रकरणे (संख्या) Cases in which property was stolen (No.)	चोरीची मालमत्ता परत मिळालेली प्रकरणे (संख्या) Cases in which property was recovered (No.)	चोरीस गेलेल्या मालमत्तेची किंमत (रु. ' ०००) Amount of property stolen (' 000 Rs.)	परत मिळालेल्या मालमत्तेची किंमत (रु. ' ०००) Amount of property recovered (' 000 Rs.)	Offences
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
						<i>Brihan Mumbai Cognizable—</i>
1.	चोरी	16,643	13,369	7,61,751	1,45,337	Theft
2.	जबरी चोरी	656	177	1,20,246	28,208	Robbery
3.	दंडनीय विश्वासघात	512	242	7,61,954	24,288	Criminal breach of trust
4.	शासकीय कर्मचारी, बँकात काम करणारे, व्यापारी किंवा दलाल यांनी केलेला दंडनीय विश्वासघात.	43	15	44,220	3,427	Criminal breach of trust by public servant or by bankers, merchants or agents.
5.	चोरीची मालमत्ता बाळगणे	97	97	1,681	1,681	Possession of stolen property
						<i>Non-cognizable—</i>
6.	बळजबरीने लुबाडणे	333	112	1,341	148	Extortion
7.	दंडनीय अफरातफर	59	30	24,949	7,752	Criminal misappropriation
	एकूण	18,343	4,042	17,16,142	2,10,842	Grand Total
						<i>Maharashtra State (excluding Brihan Mumbai) Cognizable—</i>
1.	चोरी	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Theft
2.	जबरी चोरी	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Robbery
3.	दंडनीय विश्वासघात	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Criminal breach of trust
4.	शासकीय कर्मचारी, बँकात काम करणारे, व्यापारी किंवा दलाल यांनी केलेला दंडनीय विश्वासघात.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Criminal breach of trust by public servant or by bankers, merchants or agents.
5.	चोरीची मालमत्ता बाळगणे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Possession of stolen property
						<i>Non-cognizable—</i>
6.	बळजबरीने लुबाडणे	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Extortion
7.	दंडनीय अफरातफर	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Criminal misappropriation
	एकूण	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Grand Total

टीप :—N. A. उपलब्ध नाही/Not available

आधार.—(१) पोलीस आयुक्त व (२) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—(i) Commissioner of Police and (ii) Director-General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.9 (A)

महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून परंतु बृहन्मुंबई वगळून) —भाग-१
Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railway but excluding Brihan Mumbai)—Part-I
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	तपासावर शिल्लक असलेल्या आदल्या वर्षातल्या गुन्हाची संख्या Number of cases pending investigation from the previous year	वर्षात दाखल झालेली प्रकरणे Number of cases reported during the year	तपासणी न झालेली किंवा तपासणीस नकार दिलेली प्रकरणे Number of cases not investigated or in which investigation was refused	वस्तुस्थितीतील किंवा कायद्यातील चुकीमुळे जी प्रकरणे खोटी किंवा दखलपात्र नसलेली घोषित केलेली प्रकरणे Number of cases declared false due to mistake of facts or law or non-cognizable	वर्षभरात दोषारोपपत्र देण्यात न आलेली परंतु तपास पूर्ण करून अंतिम अहवाल सादर करण्यात आलेली प्रकरणे Cases in which charge-sheets were laid during the year	वर्षभरात दोषारोपपत्र देण्यात न आलेली परंतु तपास पूर्ण करून अंतिम अहवाल सादर करण्यात आलेली प्रकरणे Cases in which charge-sheets were not laid but investigation completed and final report submitted during the year	वर्ष अखेरीस तपासावर शिल्लक असलेली प्रकरणे Cases pending investigation at the end of the year	Offences
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	दखलपात्र गुन्हात मदत करणे	1	1	2	Abetment of cognizable offences
2	दखलपात्र गुन्हाबाबत कट करणे	3	1	1	1	2	Cognizable criminal conspiracy
वर्ग एक—									
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे.	782	7,661	2	107	7,013	397	924	Class I— Offences against the States public tranquillity, safety and justice.
वर्ग दोन—									
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	5,043	51,236	32	739	46,231	3,245	6,032	Class II— Serious offences against persons
वर्ग तीन—									
5	व्यक्ती आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे.	3,990	17,993	5	319	6,951	9,952	4,756	Class III— Serious offences against persons and property or against property only.

वर्ग चार—								<i>Class IV—</i>	
6	व्यभिक्तविषयक किरकोळ गुन्हे	911	9,400	1	66	8,471	642	1,131	Minor offences against persons
वर्ग पाच—								<i>Class V—</i>	
7	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	9,399	38,534	18	521	15,701	21,369	10,324	Minor offences against property
वर्ग सहा—								<i>Class VI—</i>	
8	वर न नोंदविलेले इंडियन मिन्सल कोडखालील इतर गुन्हे.	2,103	24,939	6	118	23,097	1,089	2,732	Other offences under I. P. C. not mentioned above.
एकूण —(एक ते आठ)		22,232	1,49,765	64	1,870	1,07,467	36,695	25,901	Sub-Total (1 to 8)
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे— (१) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरवलेले गुन्हे. (२) बी. एच. ओ. आर., १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे.	24,816	1,65,015	3,284	294	1,62,787	2,569	20,897	Other offences not specified above— (i) Offences under special and local law declared to be cognizable. (ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
एकूण		47,048	3,14,780	3,348	2,164	2,70,254	39,264	46,798	Grand Total

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.9 (A) —Contd.

अनुक्रमिक Serial No.	गुन्हे	वर्ग केलेली प्रकरणे Transferred	न्यायालयात काम घालू असलेली गेल्या वर्षातील प्रकरणे Cases pending trial at Court from the previous year	याच वर्षात न्यायालयात पाठविलेली प्रकरणे Cases sent to Court for trial during the year	न्यायालयात सांगोपचाराने मिटलेली, काढून घेतलेली किंवा अन्यथा निकासात काढलेली (गुन्हास मदत केल्याने गुन्हे धरून) प्रकरणे		निर्दोष सुटलेली प्रकरणे Cases acquitted	गुन्हा शाबित झालेली प्रकरणे Cases convicted	वर्ष अखेरीस न्यायालयात घालू असलेली प्रकरणे Cases pending trial at court at the end of the year	*Offences
					सामोपचाराने मिटवलेली प्रकरणे Compounded	न्यायालयातून काढून घेतलेली किंवा अन्यथा थावटिलेली प्रकरणे Withdrawn or otherwise dropped				
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
1	दखलपत्र गुन्हागत मदत करणे	..	22	2	-	-	1	1	12	Abetment of cognizable offences
2	दखलपत्र गुन्हाबाबत कट करणे	..	14	1	..	-	2	..	13	Cognizable criminal conspiracy
वर्ग एक—										
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे	..	45,666	7,013	512	108	2,388	1,752	47,919	<i>Class I—</i> Offences against the States public tranquillity, safety and justice.
वर्ग दोन—										
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	..	2,34,479	46,231	8,467	835	14,705	3,321	2,53,382	<i>Class II—</i> Serious offences against persons
वर्ग तीन—										
5	धक्की आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	..	56,030	6,951	302	141	3,543	974	58,021	<i>Class III—</i> Serious offences against persons and property or against property only.
वर्ग चार—										
6	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे	..	49,371	8,471	736	180	2,549	1,193	53,184	<i>Class IV—</i> Minor offences against persons
वर्ग पाच—										
7	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	..	1,31,796	15,701	1,063	573	7,166	2,986	1,35,709	<i>Class V—</i> Minor offences against property

वर्ग सहा—								Class VI—	
8	वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोडखालील इतर गुन्हे	82,032	23,097	1,588	390	6,588	4,252	92,581	Other offences under I. P. C. not mentioned above.
एकूण —(एक ते आठ)		5,99,680	1,07,467	12,668	2,227	36,942	14,479	6,40,831	Sub-Total (1 to 8)
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे—								Other offences not specified above—
(१)	विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरवलेले गुन्हे	8,56,538	1,62,787	304	9,312	75,569	45,327	8,88,813	(i) Offences under special and local laws declared to be cognizable.
(२)	बी. एच. ओ. आर. १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे								(ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
एकूण		14,56,218	2,70,254	12,972	11,539	1,12,511	59,806	15,29,644	Grand Total

आधार.—पोलीस महासंचालक याचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.—Office of the Director-General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

पोलीस/POLICE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.9 (B)

महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून परंतु बृहन्मुंबई वगळून) —भाग-१
Cognizable crimes in Maharashtra State (including Railway but excluding Brihan Mumbai)—Part-I
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	तपासावर शिल्लक असलेल्या आदल्या वर्षातल्या गुन्हांची संख्या Number of cases pending investigation from the previous year	वर्षात दाखल झालेली प्रकरणे Number of cases reported during the year	तपासणी न झालेली किंवा तपासणीस नकार दिलेली प्रकरणे Number of cases not investigated or in which investigation was refused	वस्तुस्थितीतील किंवा कायद्यातील युक्तीमुळे जी प्रकरणे खोटी किंवा दखलपात्र नसलेली घोषित केलेली प्रकरणे Number of cases declared false due to mistake of facts or law or non-cognizable	वर्षभरात दोषारोपपत्र देण्यात न आलेली परंतु तपास पूर्ण करून अंतिम अहवाल सादर करण्यात आलेली प्रकरणे Cases in which charge-sheets were laid during the year	वर्षभरात दोषारोपपत्र देण्यात न आलेली परंतु तपास पूर्ण करून अंतिम अहवाल सादर करण्यात आलेली प्रकरणे Cases in which charge-sheets were not laid but investigation completed and final report submitted during the year	वर्ष अखेरीस तपासावर शिल्लक असलेली प्रकरणे Cases pending investigation at the end of the year	Offences
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	दखलपात्र गुन्हात मदत करणे	0	0	0	0	0	0	0	Abetment of cognizable offences
2	दखलपात्र गुन्हाबाबत कट करणे	2	0	0	0	1	0	1	Cognizable criminal conspiracy
वर्ग एक—									
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे.	968	7,039	5	110	6,631	383	878	Class I— Offences against the States public tranquility, safety and justice.
वर्ग दोन—									
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	6,211	51,379	43	838	47,262	3,416	6,031	Class II— Serious offences against persons
वर्ग तीन—									
5	व्यक्ती आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे.	4,976	19,300	10	338	8,043	10,844	5,041	Class III— Serious offences against persons and property or against property only.
वर्ग चार—									
Class IV—									

6	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे	1,141	10,196	1	67	9,023	891	1,355	Minor offences against persons
	वर्ग पाच—								
7	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	10,718	39,367	29	586	16,024	22,646	10,800	Class V— Minor offences against property
	वर्ग सहा—								
8	वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोडखालील इतर गुन्हे.	2,852	26,448	3	152	25,687	1,226	2,232	Class VI— Other offences under I. P. C. not mentioned above.
	एकूण (एक ते आठ)	26,868	1,53,729	91	2,091	1,12,671	39,406	26,338	Sub-Total (1 to 8)
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे—								Other offences not specified above—
	(१) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरवलेले गुन्हे.	21,094	1,60,552	3,329	225	1,61,667	562	15,863	(i) Offences under special and local laws declared to be cognizable.
	(२) बी. एच. ओ. आर., १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे								(ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
	एकूण	47,962	3,14,281	3,420	2,316	2,74,338	39,968	42,201	Grand Total

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.9 (B)—Contd.

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	वर्ग केलेली प्रकरणे Transferred	न्यायालयात काम चालू असलेली गेल्या वर्षातील प्रकरणे Cases pending trial at court from the previous year	चालू वर्षात न्यायालयात पाठविलेली प्रकरणे Cases sent to court for trial during the year	न्यायालयात सामोपचाराने गिटवलेली, काढून घेतलेली किंवा अन्यथा निकालात काढलेली (गुन्हास मदत केल्याचे गुन्हे धरून) प्रकरणे		निर्दोष सुटलेली प्रकरणे Cases acquitted	गुन्हा शाबित झालेली प्रकरणे Cases convicted	वर्ष अखेरीस न्यायालयात चालू असलेली प्रकरणे Cases pending trial at court at the end of the year	Offences
					सामोपचाराने गिटवलेली प्रकरणे Compounded	न्यायालयातून काढून घेतलेली किंवा अन्यथा थांबविलेली प्रकरणे Withdrawn or otherwise dropped				
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13a)	(13b)	(14)	(15)	(16)	(2)
1	दखलपात्र गुन्हात मदत करणे		22	0	0	0	0	0	22	Abetment of cognizable offences
2	दखलपात्र गुन्हाबाबत कट करणे		14	1	0	0	3	0	12	Cognizable criminal conspiracy
वर्ग एक—										
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे.		48,948	6,631	519	689	3,293	1,370	49,768	Offences against the State's public tranquility, safety and justice.
वर्ग दोन—										
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे		2,57,306	47,262	9,314	5,856	26,143	4,639	2,58,616	Serious offences against persons
वर्ग तीन—										
5	व्यक्ती आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे.		58,961	8,043	357	412	4,152	905	61,178	Serious offences against persons and property or against property only.
वर्ग चार—										
6	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे		53,575	9,023	823	1,858	5,577	1,415	52,925	Minor offences against persons

वर्ग रहा—									Class VI—
8	वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोडखालील इतर गुन्हे.	94,382	25,687	1,950	3,474	10,555	4,063	1,00,027	Other offences under I. P. C. not mentioned above.
एकूण—(एक ते आठ)		6,50,129	1,12,671	13,953	15,996	61,696	14,990	6,56,165	Sub-Total (1 to 8)
9	वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे—								Other offences not specified above—
	(1) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र उरवलेले गुन्हे.	8,98,639	1,61,667	345	43,827	1,20,784	49,770	8,45,580	(i) Offences under special and local laws declared to be cognizable.
	(2) बी. एच. ओ. आर., १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे.	(ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
एकूण		15,48,768	2,74,338	14,298	59,823	1,82,480	64,760	15,01,745	Grand Total

आधार.—पोलीस महाराष्ट्रालक, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Director General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून)—भाग-२/

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	गेल्या वर्षापासून प्रकरणांची चौकशी चालू असतांना ज्या व्यक्ती कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशांची संख्या Number of persons in custody or on bail during the stage of investigation pending from previous year	वर्षभरात अटक केलेल्या व्यक्ती Number of persons arrested during the year	सुनावणीपूर्वी पोलीसांनी किंवा दंडाधिकार्यांनी मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons discharged by police or by magistrate before trial	वर्षभरात आरोपपत्र दाखल केले आहेत अशा व्यक्ती Number of persons in whose cases charge-sheets were called during the year	वर्ष अखेरीस प्रकरणांची चौकशी चालू असतांना ज्या व्यक्ती कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशांची संख्या Number of persons in custody or on bail pending investigation at the end of the year	ज्यांच्यावरील प्रकरणाची कोर्टातील सुनावणी गेल्या वर्षापासून चालू आहे अशा व्यक्तींची संख्या Number of persons at trial in court pending from the previous year
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	दखलपात्र गुन्हात साथ देणे	2	1	..	3	..	37
2	दखलपात्र गुन्हाविषयी कट करणे	12	1	..	2	11	86
वर्ग एक—							
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे.	2,398	42,753	203	41,054	3,894	3,05,480
वर्ग दोन—							
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	6,089	90,970	409	89,584	7,066	4,35,145
वर्ग तीन—							
5	व्यक्ती आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे.	1,931	17,709	2,266	14,962	2,412	1,24,892
वर्ग चार—							
6	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे	546	11,132	36	10,862	780	70,597
वर्ग पाच—							
7	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	2,891	27,394	2,117	25,020	3,148	2,10,937
वर्ग सहा—							
8	वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोडखालील इतर गुन्हे.	1,823	33,392	33	32,504	2,678	1,13,641
एकूण—(एक ते आठ)		15,692	2,23,352	5,064	2,13,991	19,989	12,60,816
9 वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे—							
(१) विशेष व रथानिक कायद्या- खाली दखलपात्र ठरलेले गुन्हे.		30,487	1,86,465	2,992	1,89,231	24,729	10,27,484
(२) १९४७ च्या बी. एच. ओ. आर., कायद्याखालील गुन्हे.	
एकूण		46,179	4,09,817	8,056	4,03,222	44,718	22,88,300

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.10 (A)

Cognizable Crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Brihan Mumbai)—Part-II (1995-96)

ज्यांच्यावरील प्रकरणे कोर्टापुढे सुनावणीसाठी या वर्षात सादर केली अशा व्यक्तींची संख्या	ज्याची प्रकरणे सामोपचाराने मिटविली किंवा काढून घेतली किंवा गुन्ह्यात साथ देणे वगैरे आरोप धरून अमलेल्या प्रकरणांचा अन्य निकाल लावला आहे अशा व्यक्ती	शिक्षा झालेल्या व्यक्ती Number of persons convicted	निर्दोष ठरविलेल्या किंवा मुक्त केलेल्या व्यक्ती Number of persons acquitted or discharged	ज्या व्यक्तीची कोर्टापुढे सुनावणी चाहू असतांना ज्या कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशा व्यक्तींची वर्षाखेरची संख्या Number of persons in custody or on bail pending trial in Courts at the end of the year	वर्ग केलेली प्रकरणे Trans- ferred	Offences	
(9)	Number of persons against whom cases were compounded or withdrawn or whose cases were otherwise disposed of including abeting, etc.	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(2)
	सामोपचाराने मिटविलेली Compounded	काढून घेतलेली किंवा कमी झालेली Withdrawn or otherwise dropped					
3	1	39	..	Abetment of cognizable offences
2	5	83	..	Cognizable criminal conspiracy
41,054	4,260	437	7,465	16,330	3,18,042	..	<i>Class I—</i> Offences against the State public tranquility, safety and justice.
89,584	17417	928	7,631	26,479	4,72,274	..	<i>Class II—</i> Serious offences against the persons.
14,962	570	218	2,111	6,954	1,30,001	..	<i>Class III—</i> Serious offences against persons and property or against property only.
10,862	1,406	212	1,593	3,788	74,460	..	<i>Class IV—</i> Minor offences against the persons.
25,020	1,901	715	4,390	11,203	2,17,749	..	<i>Class V—</i> Minor offences against the property.
32,504	2,213	426	5,699	7,938	1,29,869	..	<i>Class VI—</i> Other offences under I. P. C. not mentioned above.
2,13,991	27767	2,936	28,889	72,698	13,42,517	..	Sub-Total (1 to 8)
1,89,231	211	10,921	54,221	86,158	10,65,204	..	Other offences not specified above.— (i) Offences against special and local laws declared to be cognizable. (ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
4,03,222	27,978	13,857	83,110	1,58,856	24,07,721	..	Grand Total

Source.—Director-General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

पोलीस/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील दखलपात्र गुन्हे (रेल्वे धरून व बृहन्मुंबई वगळून)---भाग-२/

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हे	गेल्या वर्षापासून प्रकरणांची चौकशी चालू असतांना ज्या व्यक्ती कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशांची संख्या Number of persons in custody or on bail during the stage of investigation pending from previous year	वर्षभरात अटक केलेल्या व्यक्ती Number of persons arrested during the year	सुनावणीपूर्वी पोलिसांनी किंवा दंडाधिकार्यांनी मुक्त केलेल्या व्यक्ती Persons discharged by police or by magistrate before trial	वर्षभरात आरोपपत्र दाखल केले आहेत अशा व्यक्ती Number of persons in whose cases charge-sheets were called during the year	वर्ष अखेरीस प्रकरणांची चौकशी चालू असतांना ज्या व्यक्ती कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशांची संख्या Number of persons in custody or on bail pending investigation at the end of the year	ज्यांच्यावरील प्रकरणांची कोर्टातील सुनावणी गेल्या वर्षापासून चालू आहे अशा व्यक्तींची संख्या Number of persons at trial in Court pending from the previous year
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	दखलपात्र गुन्हात साथ देणे	0	0	0	0	0	45
2	दखलपात्र गुन्हाविषयी कट करणे	11	1	0	10	2	73
वर्ग एक---							
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय ह्या बाबतीतील गुन्हे.	4,152	43,435	264	43,987	3,336	3,34,524
वर्ग दोन---							
4	व्यक्तिविषयक गंभीर गुन्हे	7,484	86,772	505	87,191	6,560	4,80,110
वर्ग तीन---							
5	व्यक्ती आणि मालमत्ताविषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	2,591	19,602	2,650	17,319	2,224	1,36,917
वर्ग चार---							
6	व्यक्तिविषयक किरकोळ गुन्हे	838	12,502	45	12,392	903	79,318
वर्ग पाच---							
7	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे	3,598	30,935	2,420	28,543	3,570	2,43,114
वर्ग सहा---							
8	वर न नोंदविलेले इंडियन पिनल कोडखालील इतर गुन्हे.	3,249	46,330	74	46,986	2,519	1,68,805
एकूण-(एक ते आठ)		21,923	2,39,577	5,958	2,36,428	19,114	14,42,906
वर्ग नवमूद न केलेले इतर गुन्हे---							
(१) विशय व स्थानिक कायद्या- खाली दखलपात्र ठरलेले गुन्हे		24,217	1,93,594	922	1,98,771	18,118	11,50,856
(२) १९४७ च्या बी. एच. ओ. आर., कायद्याखालील गुन्हे.							
एकूण		46,140	4,33,171	6,880	4,35,199	37,232	25,93,762

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

POLICE

TABLE No. 10.10 (B)

Cognizable Crimes in Maharashtra State (including Railways but excluding Brihan Mumbai)—Part-II (1996-97)

ज्याच्यावरील प्रकरणे कोर्टापुढे सुनावणीसाठी या वर्षात सादर केली अशा व्यक्तींची संख्या	ज्याची प्रकरणे सामोपचाराने मिटविली किंवा काढून घेतली किंवा गुन्ध्यात साथ देणे वगैरे आरोप धरून असलेल्या प्रकरणांचा अन्य निकाल लावला आहे अशा व्यक्ती	शिक्षा झालेल्या व्यक्ती	निर्दोषी ठरविलेल्या किंवा मुक्त केलेल्या व्यक्ती	ज्या व्यक्तींची कोर्टापुढे सुनावणी चालू असतांना ज्या कैदेत आहेत किंवा जामिनावर सुटल्या आहेत अशा व्यक्तींची	वर्ग केलेली प्रकरणे	Offences
Number of persons whose cases were put to Court for trial during the year	Number of persons against whom cases were compounded or withdrawn or whose cases were otherwise disposed of including abeting, etc.	Number of persons convicted	Number of persons acquitted or discharged	Number of persons in custody or on bail pending trial in Courts at the end of the year	वर्ग केलेली प्रकरणे	Offences
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
0	0	0	0	45	..	Abetment of cognizable offences
10	0	0	0	10	..	Cognizable criminal conspiracy
43,987	4,706	5,695	6,598	21,715	..	Class I— Offences against the State public tranquility, safety and justice.
87,191	18,559	9,545	8,875	44,378	..	Class II— Serious offences against the persons.
17,319	777	901	2,145	8,269	..	Class III— Serious offences against persons and property or against property only.
12,392	1,386	2,501	1,575	8,298	..	Class IV— Minor offences against the persons.
28,542	1,772	6,922	4,567	21,653	..	Class V— Minor offences against the property.
46,986	5,195	6,467	6,742	20,463	..	Class VI— Other offences under I. P. C. not mentioned above.
2,36,428	32,305	32,031	30,502	1,24,786	..	Sub-Total (1 to 8)
1,98,771	513	55,655	64,165	1,47,541	..	Other offences not specified above.— (i) Offences against special and local laws declared to be cognizable. (ii) Offences under B. H. O. R. Act, 1947.
4,35,199	32,818	87,686	94,667	2,72,327	..	Grand Total

Source.—Director-General of Police, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

(2) न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.11

अपील व मूल अधिकारिता वापरणाऱ्या न्यायालयीन अधिकाऱ्यांची संख्या
Number of Judicial Officers exercising Appellate and Original Jurisdiction in Maharashtra State
1994 and 1995

अनुक्रमांक Serial No.	हहा	संख्या/Number		Designation
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
दिवानी/Civil				
1	मुख्य न्यायमूर्ती व उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश	41	41	Chief Justice and High Court Judges
2	प्रमुख न्यायाधीश व नगरदिवानी न्यायालयाचे इतर न्यायाधीश, बृहन्मुंबई.	49	50	Principal Judge and other Judges of the City Civil Court, Mumbai.
3	जिल्हा न्यायाधीश	27	27	District Judges
4	सह-न्यायाधीश	32	31	Joint Judges
5	अपर न्यायाधीश	Additional Judges
6	सधुवाद न्यायालयाचे न्यायाधीश	45	37	Small Cause Court Judges
7	दिवानी न्यायाधीश (सिनिअर स्तर)	109	114	Civil Judges (Senior Division)
8	दिवानी न्यायाधीश (कनिष्ठ स्तर)	548	520	Civil Judges (Junior Division)
9	न्याय पंचायत	Nyaya Panchayat
फौजदारी/Criminal				
1	मुख्य न्यायमूर्ती व उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश	41	41	Chief Justice and High Court Judges
2	सत्र न्यायाधीश	27	27	Sessions Judges
3	अपर सत्र न्यायाधीश	98	126	Additional Sessions Judges
4	सहाय्यक सत्र न्यायाधीश	30	13	Assistant Sessions Judges
5	मुख्य महानगर दंडाधिकारी, मुंबई	1	1	Chief Metropolitan Magistrate, Mumbai
6	अपर मुख्य महानगर दंडाधिकारी, मुंबई	11	10	Additional Chief Metropolitan Magistrates, Mumbai
7	जिल्हा दंडाधिकारी	54	53	District Magistrates*
8	न्याय दंडाधिकारी, प्रथम श्रेणी	31	73	Judicial Magistrates, First Class
9	न्याय दंडाधिकारी, द्वितीय श्रेणी	5	3	Judicial Magistrates, Second Class
10	न्याय दंडाधिकारी, तृतीय श्रेणी	Judicial Magistrates, Third Class
11	कार्यकारी दंडाधिकारी	530	532	Executive Magistrates
12	महानगर दंडाधिकारी, मुंबई	29	29	Metropolitan Magistrates, Mumbai

*ह्यात २७ अपर जिल्हा दंडाधिकार्यांचा समावेश आहे.
These include 27 Additional District Magistrates also.

आधार.—उच्च न्यायालय, मुंबई व्हांची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.
Source.—Annual Judicial Statements of High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

(2) न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.12

महाराष्ट्र राज्यातील न्यायालयीन निर्णय दिलेली, नवीन आलेली व ज्यात दोषारोप केले अशी प्रकरणे
(मुंबई उच्च न्यायालयाचे हद्दीतील)

Number of Cases decided in and receipts and charges of the Courts in the State of Maharashtra
(Territory Subject to the High Court of Mumbai)

(1994 and 1995)

वर्ष	दिवानी/Civil				फौजदारी/Criminal			
	मूळ शाखा/Original		अपील शाखा/Appellate		मूळ शाखा/Original		अपील शाखा/Appellate	
	नियमित Regular	संकीर्ण Miscellaneous	नियमित Regular	संकीर्ण Miscellaneous	नियमित Regular	संकीर्ण Miscellaneous	नियमित Regular	संकीर्ण Miscellaneous
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1994	1,50,975	79,712*	16,408	10,161	18,59,290	63,563	3,633†	25,648**
1995	1,43,276	90,348	15,037	10,530	18,39,734	72,417	4,221	25,890**

* ह्यात हुकूमनाम्याच्या अंमलबजावणीसाठीचे अर्ज, नादारीसाठीचे अर्ज व इतर संकीर्ण प्रकरणांचा समावेश आहे.
Includes all applications for execution of decrees, insolvency applications and other miscellaneous cases.

† ह्यात आरोप सिद्ध झालेली प्रकरणे व फौजदारी अपीलांचा समावेश आहे.
Include confirmation cases and Criminal Appeals.

** ह्यात संकीर्ण बाबतीतील अर्जांसहिले फौजदारी प्रक्रिया संहितेखालील सुधारित प्रकरणांचा समावेश आहे.
These are all cases of revision under the Code of Criminal Procedure including miscellaneous application.

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरण पत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

(2) न्यायालयीन/

तयता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी न्यायालयात दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यांची संख्या, वर्णन व मूल्य/

अनुक्रमांक	न्यायालयाचा वर्ग	पैसे किंवा जंगम मालमत्तेसाठी केलेले दावे	स्थावर मालमत्तेसाठी केलेले दावे	विशिष्ट सूट मिळविण्यासाठी केलेले दावे	घरागघ खताबाबत दावे
Serial No.		Suits for money or moveable property	Suits for immoveable property	Suit for specific relief	Mortgage suits
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	दिवाणी न्यायधिकांची न्यायालये	37,350	26,532	13,762	5,235
2	लघुवाद न्यायालये	1,065	1,133
3	जिल्हा प्रमुख न्यायालयाव्यतिरिक्त जिल्हा न्यायालये	3,727	343	8	..
	एकूण	42,142	28,008	13,770	5,235
4	राज्याच्या मुख्यालयाचे ठिकाण किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणची न्यायालये, इलाखा शहर	3,344	3,563
5	लघुवाद न्यायालये, मुंबई	2,564	4,703	661	..
	एकूण	5,908	8,266	661	..
	एकूण सर्व	48,050	36,274	14,431	5,235

आधार.-मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरण पत्रे/

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

JUDICIAL

TABLE No. 10.13 (A)

Number, description and value of Civil Suits instituted in the Civil Courts in the State of Maharashtra
1994

Title and other suits				
इतर (स्तम (८) ते (६) व्यतिरिक्त)	एकूण	एकूण सर्वे	दाव्यांचे एकूण मूल्य (रुपये हजारात)	
Other suits not falling under any of the preceding heads	Total	Grand Total	Total value of suits (000 Rs.)	Class of Courts
(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
17,278	62,807	1,00,157	38,83,511	Courts of Civil Judges
..	1,133	2,198	8,686	Small-Cause Courts
1,332	1,683	5,410	6,04,991	District Courts other than Chief Courts of Districts
18,610	65,623	1,07,765	44,97,188	Total
292	3,855	7,199	4,35,927	Courts at the headquarters of the State or seat of Government Presidency Small-Cause Court, Mumbai.
14	5,378	7,942	6,057	The City Civil Court, Mumbai.
306	9,233	15,141	4,41,984	Total
18,916	74,856	1,22,906	49,39,172	Grand Total

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

(2) न्यायालयीन/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी न्यायालयात दाखल केलेल्या दिवाणी दाव्यांची संख्या, वर्णन व मूल्य/

हक्क व इतर बाबतीतील दावे					
अनुक्रमांक	न्यायालयाचा वर्ग	पैसे किंवा जंगम मालमत्तेसाठी केलेले दावे	स्थावर मालमत्तेसाठी केलेले दावे	विशिष्ट सूट मिळविण्यासाठी केलेले दावे	गणन खताबाबत दावे
Serial No.		Suits for money or moveable property	Suits for immoveable property	Suit for specific relief	Mortgage suits
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	दिवाणी न्यायाधिकांची न्यायालये	34,966	26,025	13,964	4,274
2	लघुवाद न्यायालये	925	1,432
3	जिल्हा प्रमुख न्यायालयाव्यतिरिक्त जिल्हा न्यायालये	4,113	167	54	8
	एकूण	40,004	27,624	14,018	4,282
4	राज्याच्या मुख्यालयाचे ठिकाण किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणची न्यायालये. इलाखा शहर लघुवाद न्यायालये, मुंबई.	3,456	3,915
5	नगर दिवाणी न्यायालये, मुंबई	1,983	5,540	614	..
	एकूण	5,439	9,455	614	..
	एकूण सर्व	45,443	37,079	14,632	4,282

टीप.-आकडे पूर्णाकात लिहिल्यामुळे स्तंभ (१०) मधील बेरजा जुळणार नाहीत/
आधार.-मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरण पत्रे/

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

JUDICIAL

TABLE No. 10.13 (B)

Number, description and value of Civil Suits instituted in the Civil Courts in the State of Maharashtra
1995

Title and other suits ¹				
इतर (साम (४) ते (६) व्यक्तिगत)	एकूण	एकूण सवे	दाव्याचे एकूण मूल्य (रुपये हजाराला)	
Other suits not falling under any of the preceding heads	Total	Grand Total	Total value of suits (000 Rs.)	Class of Courts
(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
18,811	63,074	98,040	35,27,233	Courts of Civil Judges
..	1,432	2,357	38,912	Small-Cause Courts
1,505	1,734	5,847	7,17,870	District Courts other than Chief Courts of Districts
20,316	66,240	1,06,244	42,84,015	Total
285	4,200	7,656	32,71,911	Courts at the headquarters of the State or seat of Government Presidency Small-Cause Court, Mumbai.
6	6,160	8,143	5,928	The City Civil Court, Mumbai.
291	10,360	15,799	32,77,839	Total
20,607	76,600	1,22,043	75,61,854	Grand Total

Note.—In the case of Col. (10) Sub-totals may not add up to total due to rounding.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL

(2) न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.14 (A).

महाराष्ट्रातील मूळ शाखेच्या अधिकार क्षेत्रातील दिवाणी प्रकरणांच्या चौकशीचे सर्वसाधारण निकाल
General results of the trial of Civil Cases of original jurisdiction in Maharashtra

(1994)

अनुक्रमांक	बाब	दिवाणी विभाग/Civil Units			संकीर्ण प्रकरणे/Miscellaneous Cases			Serial No.	Item
		दिवाणी न्यायालये	राज्याचे मुख्यालयाचे ठिकाणी किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणी न्यायालये	एकूण	दिवाणी न्यायालये	राज्याचे मुख्यालयाचे ठिकाणी किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणी न्यायालये	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	
1	न्यायालयात प्रतीदाखल झालेले दावे . . .	4,94,417	1,69,811	6,64,228	1,75,480	10,464	1,85,944	Number of suits before the Courts.	
2	निकालात काढलेले दावे—							Number of suits disposed of—	
	(अ) चौकशीशिवाय—							(a) Without trial—	
	(१) दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश नऊ च्या नियम ३ व ८ अन्वये.	13,412	4,138	17,550	4,281	39	4,320	(1) Under order IX, rules 3 and 8, Civil Procedure Code.	
	(२) अन्यथा	26,763	4,727	31,490	15,493	2,278	17,771	(2) Otherwise	
	(ब) एकपक्षी	18,595	10,767	29,362	3,834	219	4,053	(b) Ex parte	
	(क) मागणीग्राह्य झाल्यामुळे	4,844	258	5,102	1,724	28	1,752	(c) On admission of claims	
	(ड) समझोता झाल्यामुळे	14,308	1,669	15,977	3,983	44	4,027	(d) Compromised	
	(इ) पूर्ण चौकशीअंती—							(e) After full trial—	
	(१) फिर्दादीच्या बाजूने निकाल	19,560	795	20,355	7,155	227	7,382	(1) Judgment for Plaintiff	
	(२) प्रतिवादीच्या बाजूने निकाल	8,769	382	9,151	1,736	39	1,775	(2) Judgment for Defendant	
	(फ) लवादानुसार	119	..	119	..	30	30	(f) On reference to arbitration	
	(ग) हस्तांतरित करून	21,859	10	21,869	4,990	36	5,026	(g) By transfer	
3	वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित प्रकरणे	3,66,188	1,47,065	5,13,253	1,32,284	7,524	1,39,808	Pending at the close of the year.	
4	एक वर्षाहून अधिक काळ प्रलंबित प्रकरणे	2,59,970	1,31,103	3,91,073	97,881	5,302	1,03,183	Pending for more than a year	

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

(2) न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.14 (B)

महाराष्ट्रातील मूळ शाखेच्या अधिकार क्षेत्रातील दिवाणी प्रकरणांच्या चौकशीचे सर्वसाधारण निकाल
General results of the trial of Civil Cases of original jurisdiction in Maharashtra
(1995)

अनुक्रमांक	बाब	दिवाणी विभाग/Civil Units			संकीर्ण प्रकरणे/Miscellaneous Cases			Item
		दिवाणी न्यायालये	राज्याचे मुख्यालयाचे ठिकाणी किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणची न्यायालये	एकूण	दिवाणी न्यायालये	राज्याचे मुख्यालयाचे ठिकाणी किंवा शासकीय मुख्यालयाचे ठिकाणची न्यायालये	एकूण	
Serial No.		Civil Courts	Courts at the headquarters of the State or seat of Government	Total	Civil Courts	Courts at the headquarters of the State or seat of Government	Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	न्यायालयात प्रतीदाखल झालेले दावे . . .	4,87,086	1,67,976	6,55,062	1,88,784	11,014	1,99,798	Number of suits before the Courts.
2	निकालात काढलेले दावे—							Number of suits disposed of—
	(अ) चौकशीशिवाय—							(a) Without trial—
	(१) दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या आदेश नऊ च्या नियम ३ व ८ अन्वये . . .	12,822	4,355	17,177	5,732	147	5,879	(1) Under order IX, rules 3 and 8, Civil Procedure Code.
	(२) अन्यथा . . .	24,190	5,087	29,277	18,377	2,048	20,395	(2) Otherwise
	(ब) एकपक्षी . . .	16,079	10,541	26,620	4,615	373	4,988	(b) Ex parte
	(क) मागणीग्राह्य झाल्यामुळे . . .	6,133	199	6,332	1,956	26	1,982	(c) On admission of claims
	(ड) समझोता झाल्यामुळे . . .	14,233	1,402	15,635	5,070	16	5,106	(d) Compromised
	(इ) पूर्ण चौकशीअंती—							(e) After full trial—
	(१) फिर्यादीच्या बाजूने निकाल . . .	18,609	817	19,426	8,300	216	8,516	(1) Judgment for plaintiff
	(२) प्रतिवादीच्या बाजूने निकाल . . .	9,380	372	9,752	1,938	44	1,982	(2) Judgment for defendant
	(फ) लवादानुसार . . .	137	..	137	125	..	125	(f) On reference to arbitration
	(ग) हस्तांतरित करून . . .	18,899	21	18,920	6,068	702	6,770	(g) By transfer
3	वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित प्रकरणे . . .	3,66,604	1,45,182	5,11,786	1,36,583	7,472	1,44,055	Pending at the close of the year.
4	एक वर्षाहून अधिक काळ प्रलंबित प्रकरणे . . .	2,59,501	99,243	3,58,744	89,081	4,687	93,768	Pending for more than a year

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

1.0. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे, न्याय व सुधारगृहे/

(2) न्यायालयीन/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्रातील विविध वर्गांच्या न्यायाधिकरणात चौकशी चालू असलेल्या फौजदारी प्रकरणाचे सर्वसाधारण निकाल/

ज्यांची प्रकरणे निकालात काढली आहेत					
अनुक्रमांक Serial No.	न्यायालयाचा वर्ग	नोंदलेले गुन्हे No. of offences reported	चौकशी चालू असलेल्या व्यक्ती No. of persons under trial	निर्दोष सुटलेले किंवा सोडलेले Discharged or acquitted	परिक्षणाखालील गुन्हेगार कायद्याखाली निकाशात काढलेली Dealt with under the probation of offenders Act
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	वरिष्ठ न्यायालये				
2	सत्र न्यायालये (अपर सत्र न्यायाधीश धरून)	14,167	1,07,516	16,015	
3	खास न्यायाधीशांची न्यायालये	2,316	15,888	2,066	
4	सहाय्यक सत्र न्यायाधीशांची न्यायालये	123	1,647	565	
5	न्याय दंडाधिकारी	16,35,106	52,17,055	7,46,540	2,505
6	विशेष न्याय दंडाधिकारी	2,50,660	3,11,696	3,081	40
7	न्याय दंडाधिकारी यांचे खंडपीठ				
8	कार्यकारी न्याय दंडाधिकारी (जिल्हा दंडाधिकारी धरून)	1,46,364	3,13,112	1,65,327	2,571
	एकूण	20,48,736	59,66,914	9,34,094	5,116

आधार.-मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे/

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES , JUDICIAL AND SUDHARGUH)

JUDICIAL

TABLE No. 10.15 (A)

General results of trials of Criminal Cases in the tribunals of various classes in Maharashtra (1994)

अशा व्यक्ती/Persons whose cases were disposed of				
दोषी ठरलेले	शिक्षा झालेले किंवा संदर्भित	मृत, फरारी किंवा दुसऱ्या राज्यात रवाना	वर्षाखेरीस चौकशी चालू असलेल्या व्यक्ती	Class of courts
Convicted	Committed or referred	Died, escaped or transferred to another State	Persons remaining under trial at the end of the year	
(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
..	Superior Courts
2,336	..	1,373	87,792	Courts of Sessions (including Additional Sessions Judges)
341	..	177	13,304	Courts of Special Judges
30	1,052	Courts of Assistant Sessions Judges
8,58,004	5,759	73,589	35,30,658	Judicial Magistrates
2,65,278	..	2,154	1,143	Special Judicial Magistrates
..	Benches of Judicial Magistrates
42,556	..	2,574	99,584	Executive Magistrates (including District Magistrates)
11,68,545	5,759	79,867	37,73,533	Total

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

(2) न्यायालयीन/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्रातील विविध वर्गांच्या न्यायाधिकरणात चौकशी चालू असलेल्या फौजदारी प्रकरणांचे सर्वसाधारण निकाल/

अनुक्रमांक Serial No.	न्यायालयाचा वर्ग	ज्यांची प्रकरणे निकालात काढली आहेत अशा व्यक्ती			
		नोंदलेले गुन्हे No. of offences reported	चौकशी चालू असलेल्या व्यक्ती No. of persons under trial	निर्दोष सुटलेले किंवा सोडलेले Discharged or acquitted	परिक्षणार्थकालीन गुन्हेगार कायदाखाली निकालात काढलेली Death with the probation of offenders Act
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	वरिष्ठ न्यायालये				
2	सत्र न्यायालये (अपर सत्र न्यायाधीश धरून)	14,217	1,23,853	16,747	17
3	खास न्यायाधीशांची न्यायालये	10,412	58,773	12,504	
4	सहाय्यक सत्र न्यायाधीशांची न्यायालये	41	229	19	
5	न्याय दंडाधिकारी	17,18,347	55,84,915	8,01,384	7,556
6	विशेष न्याय दंडाधिकारी	2,09,852	3,27,409	4,888	36
7	न्याय दंडाधिकारी यांचे खंडपीठ				
8	कार्यकारी न्याय दंडाधिकारी (जिल्हा दंडाधिकारी धरून)	1,69,092	3,42,024	1,76,844	1,849
	एकूण	21,21,961	64,37,203	10,12,386	9,458

आधार.-मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे/

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

JUDICIAL

TABLE No. 10.15 (B)

General results of trials of Criminal Cases in the tribunals of various classes in Maharashtra (1995)

Persons whose cases were disposed of

दोषी ठरलेले Convicted (7)	शिक्षा झालेले किंवा संदर्भित Committed or referred (8)	मृत, फरारी किंवा दुसऱ्या राज्यात रवाना Died, escaped or transferred to another State (9)	वर्षाअखेरीस चौकशी चालू असलेल्या व्यक्ती Persons remaining under trial at the end of the year (10)	Class of courts (2)
..	Superior Courts
2,882	—	1,798	1,02,409	Courts of Sessions (including Additional Sessions Judges)
3,062	533	540	42,134	Courts of Special Judges
—	210	Courts of Assistant Sessions Judges
1,07,69,957	7,573	93,241	35,98,204	Judicial Magistrates
2,48,049	..	2,594	71,842	Special Judicial Magistrates
..	Benches of Judicial Magistrates
48,223	..	831	1,14,227	Executive Magistrates (including District Magistrates)
3,79,223	8,106	99,004	39,29,026	Total

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)

(2) न्यायालयीन

तक्ता क्रमांक

महाराष्ट्र राज्यातील फौजदारी प्रकरणाबाबत अपिले व फेरतपासणीचे सर्वसाधारण निकाल

अनुक्रमांक Serial No.	न्यायाधिकरणे	न्यायालयात अपिले व फेरतपासणीसाठी अर्ज करणारे Number of appellants and applicants for revision before the Courts	नाकारलेली अपिले किंवा अर्ज Appeals or applications rejected	शिक्षा किंवा हुकूम कायम केलेला Sentence or order confirmed	शिक्षित बदल झालेला Sentence altered
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
अपिले					
1	जिल्हा मुख्य दंडाधिकार्यास (जिल्हा दंडाधिकारी धरून)
2	सत्र न्यायालयास	14,038	378	1,075	800
3	वरिष्ठ न्यायालये—				
	(अ) दोषी ठरलेल्याकडून	10,652	519	572	182
	(ब) निवाड्यानुसार निर्दोषी ठरलेल्यांसाठी शासनाकडून	9,461	226	540	79
	एकूण	34,151	1,123	2,187	1,061
फेरतपासणी					
1	जिल्हा मुख्य दंडाधिकार्याकडून
2	सत्र न्यायालयाकडून	54,552	4,922	9,284	1,680
3	वरिष्ठ न्यायालयाकडून	6,699	601	272	20
	एकूण	61,251	5,523	9,556	1,700
	एकूण सर्व	95,402	6,646	11,743	2,761

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरण

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

JUDICIAL

TABLE No. 10.16 (A)

General results of appeals and revisions in criminal cases in Maharashtra State
(1994)

Number of persons							
शिक्षेधावत विरुद्ध निर्णय झालेले	इतर मार्गाने निकालात काढलेले	मृत, फरारी किंवा दुसऱ्या राज्यात रवाना	चौकशी प्रलंबित असलेले	Tribunals			
Sentence reversed	Otherwise disposed of	Died, escaped or transferred to another State	Pending trial				
(7)	(8)	(9)	(10)	(2)			
<i>Appeals</i>							
.. To Chief Magistrate of District (including District Magistrates)
860	927	18	9,980 To Court of Sessions
.. Superior Courts—
504	318	..	8,557 (a) By persons convicted
58	279	..	8,279 (b) By Government from judgment of acquittal
1,422	1,524	18	26,816 Total
<i>Revisions</i>							
.. By Chief Magistrates of Districts
2,415	5,474	27	30,750 By Courts of Sessions
232	304	..	5,270 By Superior Courts
2,647	5,778	27	36,020 Total
4,069	7,302	45	62,836 Grand Total

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)/

(2) न्यायालयीन/

तक्ता क्रमांक/

महाराष्ट्र राज्यातील फौजदारी प्रकरणाबाबत अपिले व फेरतपासणीचे सर्वसाधारण निकाल/

		व्यक्तीची संख्या			
अनुक्रमांक Serial No.	न्यायाधिकरणे	न्यायालयात अपिले व फेरतपासणीसाठी अर्ज करणारे Number of appellants and applicants for revision before the Courts	नाकारलेली अपिले किंवा अर्ज Appeals or applications rejected	शिक्षा किंवा हुकूम कायम केलेला Sentence or order confirmed	शिक्षेत बदल झालेला Sentence altered
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
अपिले					
1	जिल्हा मुख्य दंडाधिकाऱ्यास (जिल्हा दंडाधिकारी धरून)
2	सत्र न्यायालयास	14,732	406	1,054	792
3	वरिष्ठ न्यायालये--				
	(अ) दोषी ठरलेल्याकडून	9,582	606	542	226
	(ब) निवाड्यानुसार निर्दोषी ठरलेल्यांसाठी शासनाकडून	10,363	425	313	102
	एकूण	34,677	1,437	1,909	1,120
फेरतपासणी					
1	जिल्हा मुख्य दंडाधिकाऱ्याकडून
2	सत्र न्यायालयाकडून	55,589	6,088	9,293	1,945
3	वरिष्ठ न्यायालयाकडून	6,361	335	141	35
	एकूण	61,950	6,423	9,434	1,980
	एकूण सर्व	96,627	7,860	11,343	3,100

आधार.-मुंबई उच्च न्यायालयानी वार्षिक न्याय विवरण

SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

JUDICIAL

TABLE No. 10.16 (B)

General results of appeals and revisions in criminal cases in Maharashtra State
(1995)

Number of persons							Tribunals
शिक्षेवाचत विरुद्ध निर्णय झालेले	इतर मार्गाने निकालात काढलेले	मृत, फरारी किंवा दुसऱ्या राज्यात रवाना	चौकशी प्रलंबित असलेले	Sentence reversed	Otherwise disposed of	Died, escaped or transferred to another State	
(7)	(8)	(9)	(10)				(2)
							<i>Appeals</i>
..	To Chief Magistrate of District (including District Magistrates)
1,057	807	47	10,569	To Court of Sessions
..	Superior Courts—
751	389	..	7,068	(a) By persons convicted
52	320	4	9,147	(b) By Government from judgment of acquittal
1,860	1,576	51	26,784	Total
							<i>Revisions</i>
..	By Chief Magistrates of Districts
2,500	4,869	350	30,544	By Courts of Sessions
65	107	..	5,598	By Superior Courts
2,565	5,056	350	36,142	Total
4,425	6,572	401	62,926	Grand Total

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.17 (A)

महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी अपील न्यायालयांचा कारभार
Business of the Civil Appellate Courts in Maharashtra State .

1994

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष	हुकूमनाम्यांवरील अपीले Appeals from Decrees			संकीर्ण अपीले Miscellaneous Appeals			Item
		दिवाणी न्यायालयातील मूळ हुकूम- नाम्यांवरील अपीले Appeals from original decrees Civil Courts	राज्याच्या मुख्यालयाच्या किंवा शासकीय मुख्यालयाच्या ठिकाणची न्यायालये Courts at the headquarters of the State or seat of Government	एकूण Total	दिवाणी न्यायालयातील मूळ आदेशा- वरील अपीले Appeals from orders Civil Courts	राज्याच्या मुख्यालयाच्या किंवा शासकीय मुख्यालयाच्या ठिकाणची न्यायालये Courts at the headquarters of the State or seat of Government	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	न्यायालयासमोरील अपीले	66,745	25,596	92,341	21,333	9,517	30,850	Number of appeals before the Courts.
2	निकालात काढलेली अपीले--							Number of appeals disposed of--
	(अ) काढून टाकलेली किंवा खटला न चालविलेली.	2,646	1,708	4,354	1,693	1,588	3,281	(a) Dismissed or not prosecuted.
	(ब) निकाल कायम केलेली.	4,232	1,345	5,577	2,734	918	3,652	(b) Confirmed
	(क) निकालात बदल केलेली.	1,430	377	1,807	893	425	1,318	(c) Modified
	(ड) उलट केलेली.	849	208	1,057	497	330	827	(d) Reversed
	(इ) फेरसुनावणीकरिता पुन्हा बंदिस्त केलेली.	527	73	600	233	9	242	(e) Remanded for retrial.
	(फ) हस्तांतरित	3,012	1	3,013	837	4	841	(f) By transfer
3	वर्षअखेर प्रलंबित	54,049	21,884	75,933	14,446	6,243	20,689	Pending at the close of the year.
4	एक वर्षाहून अधिक काळ प्रलंबित	41,692	11,502	53,194	8,649	2,360	11,009	Pending for more than a year .

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.17 (B)

महाराष्ट्र राज्यातील दिवाणी अपील न्यायालयांचा कारभार
Business of the Civil Appellate Courts in Maharashtra State

1995

अनुक्रमांक Serial No.	बाय	हुकूमनाम्यावरील अपीले Appeals from Decrees			संकीर्ण अपीले Miscellaneous Appeals			Item
		दिवाणी न्यायालयातील मूळ हुकूम- नाम्यावरील अपीले Appeals from original decrees Civil Courts	राज्याच्या मुख्यालयाच्या किंवा शासकीय मुख्यालयाच्या ठिकाणची न्यायालये Courts at the headquarters of the State or seat of Government	एकूण Total	दिवाणी न्यायालयातील मूळ आदेशा- वरील अपीले Appeals from orders Civil Courts	राज्याच्या मुख्यालयाच्या किंवा शासकीय मुख्यालयाच्या ठिकाणची न्यायालये Courts at the headquarters of the State or seat of Government	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	न्यायालयासमोरील अपीले	6,094	30,366	98,460	21,868	9,001	30,869	Number of appeals before the Courts.
2	निकालात काढलेली अपीले—							Number of appeals disposed of—
	(अ) काढून टाकलेली किंवा चालविलेलेली	2,622	1,610	4,232	1,813	1,703	3,516	(a) Dismissed or not prosecuted.
	(ब) निकाल कायम केलेली	3,952	1,197	5,149	2,488	1,033	3,521	(b) Confirmed
	(क) निकालात बदल केलेली	1,171	291	1,462	827	461	1,288	(c) Modified
	(ड) उलट केलेली	824	190	1,014	419	369	778	(d) Reversed
	(इ) फेरसुनावणीकरिता पुन्हा बंदिरत केलेली	467	52	519	303	12	315	(e) Remanded for retrial.
	(फ) हस्तांतरित	2,661	—	2,661	1,102	..	1,102	(f) By transfer
3	वर्षाखेर प्रलंबित	56,397	27,026	83,423	14,916	5,423	20,339	Pending at the close of the year.
4	एक वर्षाहून अधिक काळ प्रलंबित	44,115	13,367	57,482	8,870	2,105	10,975	Pending for more than a year.

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.18 (A)

महाराष्ट्र राज्यात नोंदलेले गुन्हे
Number of offences reported in Maharashtra State

1994

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हाचे वर्णन	नोंदलेले गुन्हे Number of offences reported	खरी ठरलेली प्रकरणे Number of cases returned as true	वर्षभरात सुनावणीसाठी आलेली प्रकरणे Number of cases brought to trial during the year	Description of Offences
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)
	(अ) सार्वजनिक/वैयक्तिक गुन्हे				(A) Public/Individual Offences
1	सार्वजनिक शांततेविरुद्धचे गुन्हे.	10,324	10,324	32,276	Offences against the public tranquillity.
2	सार्वजनिक आरोग्य, सुरक्षितता, सोयी, सम्यता व नैतिक आधार या विरुद्धचे गुन्हे.	20,086	20,059	73,379	Offences affecting the public health, safety, convenience, decency and morals.
3	मानवी शरीरास दुखापत करणारे गुन्हे.	11,672	11,665	37,641	Offences affecting the human body life.
4	दुखापत	66,599	66,514	2,55,313	Hurt.
5	अन्याय्य निर्बंध व अन्याय केंद्र	7,126	7,122	25,258	Wrongful restraint and wrongful confinement.
6	दंडनीय, जबरदस्ती व हल्ला	9,002	8,992	29,379	Criminal, force and assault.
7	चोरी	48,347	48,300	1,90,116	Theft.
8	जवरी चोरी व दरोडेखोरी	4,570	4,560	17,162	Robbery and Dacoity.
9	दंडनीय विश्वासघात	5,014	4,991	15,473	Criminal breach of trust.
10	चोरीची मालमत्ता वाळगणे	2,405	2,402	8,935	Receiving of stolen property.
11	फसवणूक	10,328	10,285	19,871	Cheating.
12	नैतिक अपाय	3,097	3,093	12,862	Mischief.
13	दंडनीय अतिक्रमण	9,499	9,479	47,147	Criminal trespass.
14	विवाह संदर्भातील गुन्हे	11,185	11,185	29,524	Offences relating to marriage.
15	धाकडपट्टा, अपमान व क्षुब्धताविषयक दंडनीय गुन्हे	13,092	13,062	49,693	Criminal intimidation, insult and annoyance.
16	इतर गुन्हे	41,147	41,123	95,742	Other offences.
	एकूण (अ)	2,73,493	2,73,156	9,39,771	Total (A)

तपता क्रमांक/TABLE No. 10.18 (A)—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)
(ब) भारतीय कायदे, मुंबई कायदे, मध्यप्रांत, वन्हाड कायदे व हैद्राबाद कायदे याखालील गुन्हे.					(B) Offences under Indian Acts, Bombay Acts, C. P. and Berar Acts and Hyderabad Acts.
17	तफ्ती छानणी कायदा, दोन, १९२४	5,491	5,491	5,852	Cantonment Act, II of 1924.
18	फौजदारी प्रक्रिया संहिता, पांच १८९८	2,69,004	2,69,004	2,45,902	Criminal Procedure Code, V of 1898
19	राज्य कर्मचारी विमा कायदा, चौतीस, १९४८	867	850	3,852	Employees State Insurance Act, XXXIV of 1948.
20	कारखाने अधिनियम, त्रेसष्ट, १९४८	2,146	2,146	9,291	Factories Act, LXIII of 1948.
21	वन कायदा, सोळा, १९२७	3,206	3,206	9,122	Forest Act, XVI of 1927.
22	मोटार वाहने कायदा, चार, १९३९	7,24,830	7,24,829	14,40,336	Motor Vehicles Act, IV of 1939.
23	प्राण्यांना निर्दयतेने वागविण्यास प्रतिबंध करणे अधिनियम, अकरा, १८९०.	4,322	4,322	4,645	Prevention of Cruelty to Animals Act, XI of 1890.
24	अन्न भेसळ विरोधी कायदा, सदतीस, १९५४	2,839	2,832	7,551	Prevention of Food Adulteration Act, XXXVII of 1954.
25	वेतन प्रदान कायदा, चार, १९३६	25	25	73	Payment of Wages Act, IV of 1936.
26	रेल्वे कायदा, नऊ, १८९०	62,408	62,408	69,429	Railway Act, IX of 1890.
27	कंपनी कायदा, एक, १९५६	1,362	1,345	3,151	Companies Act, I of 1956.
28	नगरपालिका कायदा, अकरा, १९६५	4,482	4,482	14,662	Municipalities Act, XI of 1965.
29	पोलीस कायदा, बावीस, १९५१.	1,84,586	1,84,583	6,35,557	Police Act, XXII of 1951
30	जुगार विरोधी कायदा, एकेचालीस, १८८७	74,733	74,723	1,96,956	Prevention of Gambling Act, XLI of 1887.
31	दारुबंदी कायदा, पंधवीस, १९४९	2,10,465	2,10,422	6,74,665	Prohibition Act, XXV of 1949.
32	सार्वजनिक वाहन कायदा, सात, १९२०.	1,210	1,210	2,004	Public Conveyance Act, VII of 1920.
33	दुकाने व व्यापारी सरंथा अधिनियम, एकोणऐशी, १९४८.	23,872	23,872	50,784	Shops and Establishments Act, LXXIX of 1948.
34	आवश्यक वस्तू कायदा, दहा, १९५५	801	801	2,321	Essential Commodities Act, X of 1955.
35	गीक मागण्याविरुद्ध कायदा, दहा, १९६०	26,985	26,985	26,993	Prevention of Begging Act, X of 1960.
36	मोटार वाहन कर कायदा, दहा, १९४७	7,622	7,622	10,234	Motor Vehicles Taxation Act, X of 1947.
37	महानगरपालिका कायदा, तीन, १८८८	30,124	28,967	1,19,809	Municipal Corporation Act, III of 1888.
38	मोटार वाहन कायदा, नऊ, १९४९	Motor Vehicles Act, IX of 1949.
39	इतर कायदे	1,33,863	1,33,531	2,24,206	Other Acts.
	एकूण--(ब)	17,75,243	17,73,656	37,57,395	Total (B)
	एकूण सर्व--(अ)+(ब)	20,48,736	20,46,812	46,97,166	Grand Total (A)+(B)

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.
Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय व)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

न्यायालयीन/JUDICIAL

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.18 (B)

महाराष्ट्र राज्यात नोंदलेले गुन्हे
Number of offences reported in Maharashtra State

1995

अनुक्रमांक Serial No.	गुन्हाचे वर्णन Description	नोंदलेले गुन्हे Number of offences reported	चरी ठरलेली प्रकरणे Number of cases returned as true	वर्षभरात सुनावणीसाठी आलेली प्रकरणे Number of cases brought to trial during the year	Description of Offences
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)
	(अ) सार्वजनिक/वैयक्तिक गुन्हे				(A) Public / Individual Offences
1	सार्वजनिक शांततेविरुद्धचे गुन्हे.	10,635	10,635	35,527	Offences against the public tranquillity
2	सार्वजनिक आरोग्य, सुरक्षितता, सोयी, सम्यता व नैतिक आधार या विरुद्धचे गुन्हे.	23,082	23,065	79,614	Offences affecting the public health safety, convenience, decency and morals.
3	मानवी शरिरास दुखापत करणारे गुन्हे.	11,901	11,900	46,403	Offences affecting the human body
4	दुखापत	87,108	87,018	2,99,349	Hurt.
5	अन्याय निर्बंध व अन्याय कैद	7,558	7,550	25,737	Wrongful restraint and wrongful confinement.
6	दंडनीय, जबरदस्ती व हल्ला	12,010	12,007	33,341	Criminal, force and assault.
7	चोरी	58,576	58,568	2,16,891	Theft.
8	जवरी चोरी व दरोडेखोरी	4,823	4,823	19,377	Robbery and Decoity.
9	दंडनीय विश्वासघात	5,895	5,878	22,749	Criminal breach of trusts.
10	चोरीची मालमत्ता बाळगणे	3,396	3,396	10,733	Receiving of stolen property.
11	फसवणूक	10,994	10,931	40,174	Cheating.
12	नैतिक अपाय	4,094	4,092	13,972	Mischief.
13	दंडनीय अतिक्रमण	16,639	16,634	57,964	Criminal trespass.
14	विवाह संदर्भातील गुन्हे.	11,972	11,970	34,395	Offences relating to marriage.
15	धाकदपटशा, अपमान व क्षुब्धता विषयक दंडनीय गुन्हे	29,265	29,255	68,161	Criminal intimidation, insult and annoyance.
16	इतर गुन्हे	30,076	30,048	84,023	Other offences.
	एकूण (अ)	3,28,024	3,27,770	10,88,410	Total (A)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.18 (B)—contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)
(ब) भारतीय कायदे, मुंबई कायदे, मध्यप्रान्त, वन्हाड कायदे व हेद्राबाद कायदे याखालील गुन्हे.					(B) Offences under Indian Acts, Bombay Acts, C. P. and Berar Acts and Hyderabad Acts.
17	लफ्फरी छावणी कायदा, दोन, १९२४	5,321	5,321	6,008	Cantonment Act, II of 1924.
18	फौजदारी प्रक्रिया संहिता पांच, १८९८	1,54,514	1,54,512	2,29,979	Criminal Procedure Code, V of 1898.
19	राज्य कर्मचारी विमा कायदा, चौतीस, १९४८	554	543	3,644	Employees State Insurance Act, XXXIV of 1948.
20	कारखाने अधिनियम, त्रेसष्ट, १९४८	1,852	1,852	9,316	Factories Act, LXIII of 1948.
21	वन कायदा, सोळा, १९२७	2,093	2,093	6,702	Forest Act, XVI of 1927.
22	मोटर वाहने कायदा, चार, १९४९	7,60,221	7,60,218	15,02,254	Motor Vehicles Act, IV of 1949.
23	प्राण्याना निर्दयतेने वागविण्यास प्रतिबंध करणे अधिनियम, अकरा, १८९०	15	15	444	Prevention of Cruelty to Animals Act, XI of 1890.
24	अन्न भेसळ विरोधी कायदा, सदतीस, १९५४	2,100	2,100	7,513	Prevention of Food Adulteration Act, XXXVII of 1954.
25	वेतन प्रदान कायदा, चार, १९३६	91	91	137	Payment of Wages Act, IV of 1936.
26	रेल्वे कायदा, नऊ, १८९७	6,205	60,205	68,639	Railway Act, IX of 1890.
27	कंपनी कायदा, एक, १९५६	1,333	1,332	3,672	Companies Act, I of 1956.
28	नगरपालिका कायदा, अकरा, १९६५	2,448	2,448	15,022	Municipalities Act, XI of 1965.
29	पोलीस कायदा, बावीस, १९५९	3,50,510	3,50,507	5,78,027	Police Act, XXII of 1951.
30	जुगार विरोधी कायदा, एकेचाळीस, १८८७	62,618	62,615	2,12,313	Prevention of Gambling Act, XLI of 1887.
31	दारूबंदी कायदा, पंचवीस, १९४९	2,07,543	2,07,543	6,28,217	Prohibition Act, XXV of 1949.
32	सार्वजनिक वाहन कायदा, सात, १९२०	2,814	2,814	2,822	Public Conveyance Act, VII of 1920.
33	दुकाने व व्यापारी संस्था अधिनियम, एकोणऐशी, १९४८	31,929	31,700	61,632	Shops and Establishments Act, LXXIX of 1948.
34	आवश्यक वस्तू कायदा, दहा, १९५५	41	41	107	Essential Commodities Act, X of 1955.
35	भीक मागण्याविरुद्ध कायदा, दहा, १९६०	6,895	6,895	6,991	Prevention of Begging Act, X of 1960.
36	मोटर वाहन कर कायदा, दहा, १९४७	251	251	4,101	Motor Vehicles Taxation Act, X of 1947.
37	महानगरपालिका कायदा, तीन, १८८८	864	864	913	Municipal Corporation Act, III of 1888.
38	मोटर वाहन कायदा, ३४, १९५०	119	119	119	Motor Vehicles Act, 34 of 1951.
39	इतर कायदे	1,39,606	1,37,652	3,39,309	Other Acts.
	एकूण—(ब)	17,93,937	17,91,731	36,87,881	Total (B)
	एकूण सर्व—(अ)+(ब)	21,21,961	21,19,501	47,76,291	Grand Total (A)+(B)

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements, High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.19

फौजदारी गुन्द्यांचेबाबतीत दिलेल्या शिक्षा
Punishments inflicted in criminal cases in Maharashtra State
1994 & 1995

अनुक्रमांक Serial No.	प्रकार	माहिती Particulars		Type
		1994	1995	
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
1	फाशीची शिक्षा झालेल्या व्यक्ती			Number of persons executed.
2	शिक्षा झालेल्या व्यक्ती—			Number of persons sentenced to—
	(अ) मृत्यूची	21	8	(a) Death.
	(ब) जन्मठेपेची	349	460	(b) Imprisonment for life.
	(क) कमी मुदतीच्या कैदेची	2,32,199	1,60,430	(c) Imprisonment for lesser term.
	(ड) दंड किंवा जप्तीची	10,58,643	13,02,415	(d) Fine or forfeiture.
3	ताकीद देऊन सुटका केलेल्या	749	733	Release on admonition (U/s. 562, Cr. P. C.).
4	तडीपार केलेले	20,301	22,966	Bound over (U/s. 562, Cr. P. C.).
5	परिक्षणाखालील गुन्हेगार कायद्याखाली निकालात काढलेले	5,116	9,458	Dealt with under the probation of Offenders Act.
6	दंडाची शिक्षा झालेले—			Number of persons sentenced to fine of—
	(अ) दहा रुपये किंवा कमी दंड	62,777	90,325	(a) Rs. 10 and under.
	(ब) दहा रुपयापेक्षा जास्त दंड	9,95,866	12,12,090	(b) Over Rs. 10.
7	दंडाची एकूण रक्कम (हजार रुपयांत)—			Total amount of fines ('000 Rs.)—
	(अ) लादलेली	1,76,209	1,85,985	(a) Imposed.
	(ब) वसूल केलेली	1,43,721	1,45,081	(b) Realised.
	(क) भरपाई केलेली	2,022	* 2,103	(c) Paid as compensation.
8	कैदेची शिक्षा झालेल्या व्यक्ती—			Number of persons sentenced to imprisonment of—
	(अ) १५ दिवस किंवा कमी	1,54,923	1,11,076	(a) 15 days and under.
	(ब) १५ दिवस ते सहा महिने	45,176	33,399	(b) Above 15 days to 6 months.
	(क) सहा महिने ते दोन वर्षे	30,457	13,734	(c) Above 6 months to 2 years.
	(ड) दोन वर्षांहून अधिक	1,643	2,221	(d) Above 2 years.

आधार.—मुंबई उच्च न्यायालयाची वार्षिक न्याय विवरणपत्रे.

Source.—Annual Judicial Statements of High Court, Mumbai.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.20

कारागृहातील व दुय्यम कारागृहातील कैदी
Prisoners confined in Jails and subsidiary Jails

(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब (2)	माहिती Particulars		Item (2)				
		1995-96 (3)	1996-97 (4)					
1	कैदीची जागा--			Place of confinement--				
	(अ) मध्यवर्ती कारागृह	8	8	(a) Central Jails.				
	(ब) जिल्हा कारागृह	23	23	(b) District Jails.				
	(क) दुय्यम कारागृह	172	172	(c) Sub-Jails.				
	(ड) मुक्त छावण्या	3	3	(d) Open Colonies.				
	एकूण	206	206	Total				
		पुरुष Men	स्त्रिया Women	एकूण Total				
2	कैदी--	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	Prisoners--		
2.1	वर्षाच्या सुरवातीस असलेले	21,185	20,188	610	675	21,795	20,863	Remained at the Commence- ment of the year.
2.2	वर्षात भरती झालेले	1,92,311	1,56,324	8,831	8,147	2,01,142	1,64,471	Received during the year.
	एकूण	2,13,496	1,76,512	9,441	8,822	2,22,937	1,85,334	Total
2.3	कायद्याच्या सर्व कलमातून मुक्त झालेले	1,91,842	1,56,452	8,683	8,169	2,00,525	1,64,621	Discharged from all clauses
2.4	वर्षाच्या शेवटी असलेले	21,654	20,060	758	653	22,412	20,713	Remaining at the end of the year.
2.5	प्रत्येक वर्गाची दैनिक सरासरी संख्या.	18,023	20,807	646	616	18,669	21,423	Daily average number of each class.

आधार.-- कारागृह महानिरीक्षक यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Office of the Inspector General of Prisons, Government of Maharashtra, Pune.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.21.

कारागृहात दाखल केलेल्या व वर्षअखेरीस राहिलेल्या कैद्यांची लिंगानुसार संख्या व चालू वर्षात कैद केलेल्या कैद्यांची (न्यायिक कैदी फक्त) लिंग, वय, साक्षरता व पूर्वीच्या व्यवसायानुसार संख्या.

Number of convicts admitted and remained in jail at the close of the year by sex and convicts imprisoned during the year by sex, age, literacy and previous occupation (for judicial convicts only).
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब (2)	माहिती Particulars				Item (2)
		पुरुष Men		स्त्रिया Women		
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	
1	आदल्या वर्षाच्या शेवटी राहिलेले कैदी	7,040	6,575	130	145	Remained at the close of the previous year.
2	चालू वर्षात कैद केलेले	50,175	40,572	1,079	502	Imprisoned during the present year.
3	बदलून आलेले	4,436	4,592	209	119	Received by transfer.
	एकूण	61,651	51,739	1,418	766	Total
4	वर्षभरात मुक्त केलेले	55,797	45,656	1,226	577	Discharged during the year.
5	वर्ष अखेर शिल्लक संख्या चालू वर्षात कैद केलेले—	5,854	6,083	192	189	Closing balance at the end of the year. Imprisoned during the present year—
1	वयानुसार/Age—					
1.1	Under 16 वर्षाखालील/Years					
1.2	16--18 वर्षे/Years	2,113	2,188	44	24	
1.3	19--21 वर्षे/Years	6,338	6,565	134	75	
1.4	22--30 वर्षे/Years	26,424	19,365	449	227	
1.5	31--40 वर्षे/Years	9,935	8,026	236	104	
1.6	41--60 वर्षे/Years	4,596	3,989	185	61	
1.7	Above 60 वर्षावर/Years	769	439	31	11	
	एकूण	50,175	40,572	1,079	502	Total
2	साक्षरतेनुसार—					Literacy—
2.1	साक्षर	14,364	11,891	455	230	Literate.
2.2	निरक्षर	35,811	28,681	624	272	Illiterate.
	एकूण	50,175	40,572	1,079	502	Total
3	पूर्वीच्या व्यवसायानुसार—					Previous occupation—
3.1	शासकीय सेवेत, नगरपालिका किंवा इतर स्थानिक संस्थात काम करणारे.	1,355	937	13	3	Employed under Government or municipal or other local authorities.
3.2	व्यावसायिक व्यापार व वाणिज्य क्षेत्रातील	9,946	5,329	54	15	Professional and engaged in commercial trade.
3.3	सेवा किंवा वैयक्तिक कार्यालये असलेल्या	13,554	7,248	116	72	In service or performing personal offices.
3.4	शेती व पशु क्षेत्रातील	14,442	17,635	354	151	Engaged in agriculture and with animals
3.5	यांत्रिक, कला, वस्तुनिर्माण व अभियांत्रिकी क्षेत्रातील.					Employed in mechanical, arts manufacture and engineering operation, etc.
3.6	इतरत्र वर्गीकरण न झालेल्या व्यक्ती.	10,878	9,423	542	261	Miscellaneous, not classified otherwise
	एकूण	50,175	40,572	1,079	502	Total
3.7	विवाहित	22,195	23,676	749	356	Married.
3.8	अविवाहित	21,127	16,293	291	102	Unmarried.
3.9	विधवा/विधूर	6,853	603	39	44	Widows/Widower.
	एकूण	50,175	40,572	1,079	502	Total

आधार.—कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source.—Inspector General of Prisons, Government of Maharashtra, Pune.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.22

कारागृहात दाखल केलेल्या कैद्यांची लिंग, शिक्षेचे स्वरूप व शिक्षेची मुदत यानुसार तसेच पूर्वी शिक्षा झालेली असून पुन्हा कारागृहात दाखल केलेल्या कैद्यांची संख्या (न्यायिक कैदी फक्त).

Number of convicts admitted into jail by sex, nature and length of sentences and convicts admitted into the jails who had been previously convicted (for Judicial convicts only).

(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब	पुरुष Male		स्त्रिया Women		Item
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
	वर्षभरात कारागृहात दाखल केलेले कैदी--					Convicts admitted during the year--
	कारावास--					Imprisonment--
1	एक महिना किंवा कमी	28,480	22,754	577	176	Not exceeding one month.
2	एक महिन्याहून जास्त व तीन महिने किंवा कमी	8,411	7,054	173	59	Above one month and not exceeding three months.
3	तीन महिन्याहून जास्त व सहा महिने किंवा कमी	4,753	4,059	92	48	Above three months and not exceeding six months.
4	सहा महिन्याहून जास्त व एक वर्ष किंवा कमी	3,473	2,205	64	44	Above six months and not exceeding one year.
5	एक वर्षाहून जास्त व दोन वर्षे किंवा कमी	1,441	1,139	35	21	Above one year and not exceeding two years.
6	दोन वर्षाहून जास्त व पाच वर्षे किंवा कमी	977	750	41	27	Above two years and not exceeding five years.
7	पाच वर्षाहून जास्त व दहा वर्षे किंवा कमी	868	807	41	21	Above five years and not exceeding ten years.
8	दहा वर्षाहून जास्त	405	274	16	19	Exceeding ten years.
9	हद्दपारीची शिक्षा--					Sentenced to transportation--
	(अ) आयुष्यभर	1,359	1,504	40	87	(a) For life.
	(ब) मुदतीची हद्दपारी	(b) For a term.
10	मृत्यूची शिक्षा	8	26	Sentences of death.
	एकूण	50,175	40,572	1,079	502	Total
	पूर्वी शिक्षा झालेले व कारागृहात दाखल केलेले कैदी--					Convicts admitted who had been previously convicted--
1	जामीन न मिळाल्यामुळे किंवा चांगल्या वर्तणुकी-अभावी कैद केलेले सराईत गुन्हेगार	Number of habitual offenders imprisoned in default of finding security or good behaviour.
2	पूर्वी शिक्षा झालेले व जामीन न मिळविता आल्यामुळे कैद केलेले--					Number of habitual offenders imprisoned in default behaviour.
	(अ) पूर्वी एकदा शिक्षा झालेले	520	318	3	2	(a) Previously convicted once.
	(ब) पूर्वी दोनदा शिक्षा झालेले	358	263	5	4	(b) Previously convicted twice.
	(क) पूर्वी दोनपेक्षा जास्त वेळा शिक्षा झालेले	718	523	4	3	(c) Previously convicted more than twice.
	एकूण--(१+२)	1,596	1,104	12	9	Total (1+2)
3	१६ वर्षांखालील गुन्हेगार	Offenders under 16 years of age.

आधार.--कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.--Inspector General of Prisons, Government of Maharashtra, Pune.

10. सामाजिक संरक्षण आणि सामाजिक सुरक्षा (पोलीस, गुन्हे व न्याय)
SOCIAL SECURITY AND SOCIAL DEFENCE (POLICE, CRIMES AND JUDICIAL)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 10.23

तुरुंगातील कैद्यांवर पहास करणे व त्यांची देखभाल करणे यावरील खर्च
Expenditure in guarding and maintaining the prisoners in jails
(1995-96 and 1996-97)

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब	खर्च Expenditure		Item
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
(अ) लेखाशिर्षानुसार झालेला खर्चाचा तपशील—				
(A) Budget Head to Expenditure Details—				
1	वेतन	1,53,167	1,69,677	Salaries
2	प्रवास खर्च	2,021	2,112	Travel expenses
3	आहारविषयक आकार	59,963	71,574	Diet charges
4	कार्यालयीन खर्च	2,585	3,082	Office expenses
5	अवजारे, यंत्रसंच व यंत्रसामग्री	1,04,030	85,360	Tools, Plants, Machinery and Equipment
6	भाडे, दर व कर	1,035	1,761	Rents, Rates and Taxes.
7	मजुरी	4,000	7,111	Wages
8	सहाय्यक अनुदान	90	590	Grant-in-aid contribution
9	इतर खर्च	65	41,573	Other charges
10	वैद्यकीय तपचार/कपडे/विछाना	30,687	4,000	Medical treatment/Dress material
11	संकीर्ण बांधकाम	500		Miscellaneous work
12	कारागृह शेतीचे आधुनिकरण	2,286	2,590	Development on Jail Agricultural
13	पेट्रोल	536	335	Petrol
14	इतर संकीर्ण खर्च	448	420	Other Miscellaneous Expenditure
	एकूण	3,61,413	3,90,185	Total
(ब) आस्थापना खर्च—				
(c) Expenditure on Establishment				
	अ) वेतन आवर्ती वेतनासह	2,54,432	3,83,366	Salaries (Recurring)
	ब) अनावर्ती			Non Recurring
1)	विकास खर्च	1,06,416	6,819	Development Expenditure
2)	विकारोत्तर खर्च	565		Expenditure on
	एकूण	3,61,413	39,01,855	Total
	कैद्यांचा दरडोई एकूण खर्च (रुपये)	5,300	41,991	Total cost per head of average strength (in Rs.)
	कैद्यांची (साधे कैदी वगळून)रोजची सरासरी संख्या	18,661	21,419	Total cost per head of average strength (in Rs.)

आधार.—कारागृह महानिरीक्षक, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source.—Inspector General of Prisons, Government of Maharashtra, Pune.

११. राज्य उत्पन्न

११.१. राज्य उत्पन्नाचे चालू किंमतीनुसार व १९८०-८१ च्या स्थिर किंमतीनुसार अंदाज, त्यांची टक्केवारीनुसार विभागणी, क्षेत्रानुसार विभागणी इत्यादि माहिती या विभागात दिली आहे. हे अंदाज (१) कार्यालयीन अभिलेखामधून उपलब्ध झालेल्या व (२) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, केंद्रीय सांख्यिकी संघटना आणि इतर संस्थांनी मागील काही वर्षात घेतलेल्या नमुना पाहण्या व अभ्यास पाहण्या यातून गोळा केलेल्या, व्यापक सांख्यिकी माहितीवर आधारित आहेत.

तक्ता क्र. ११.१ मध्ये घटक खर्चावर आधारित राज्य उत्पन्न व दरडोई आणि त्यांचे निर्देशांक यांची माहिती देण्यात आली आहे.

तक्ता क्र. ११.२ मध्ये घटक खर्चावर आधारित चालू किंमतीनुसार क्षेत्रवार निव्वळ राज्य उत्पन्नाची माहिती देण्यात आली आहे.

तक्ता क्र. ११.३ मध्ये घटक खर्चावर आधारित स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार क्षेत्रवार निव्वळ राज्य उत्पन्नाची माहिती दिली आहे.

तक्ता क्र. ११.४ मध्ये घटक खर्चावर आधारित निव्वळ राज्य उत्पन्नाचे मुख्य क्षेत्रवार निर्देशांकांची माहिती दिली आहे.

तक्ता क्र. ११.५ मध्ये मागील वर्षापेक्षा निव्वळ राज्य उत्पन्नाच्या टक्केवारीतील बदल स्थिर किंमतीनुसार देण्यात आला आहे.

तक्ता क्र. ११.६ मध्ये स्थिर किंमतीनुसार निवडक राज्यांशी व केंद्रशासित प्रदेशांचे दरडोई उत्पन्न दिले आहे.

11. STATE INCOME

11.1. In this section the estimates of State income at current and constant (1980-81) prices, its percentage distribution, sectoral distribution etc. are given. These estimates are prepared on the basis of comprehensive statistical material which has become available from official records and also collected through sample surveys and type studies conducted by this Directorate, Central Statistical Organisation and other agencies over the past few years.

Table No. 11.1 gives information regarding State and per capita domestic product at factor cost and their indices.

Table No. 11.2 gives information regarding net State domestic product at factor cost by sectors at current prices

Table No. 11.3 gives information regarding net State domestic product at factor cost by sectors at constant (1980-81) prices.

Table No. 11.4 gives information regarding indices of net State domestic products at factor cost by major sectors.

Table No. 11.5 gives information regarding percentage in net State domestic products over the previous year at constant prices.

Table No. 11.6 gives information regarding per capita income in selected States, Union territories of India at constant prices.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11.1

घटक खर्चावर आधारित राज्य उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न आणि त्यांचे निर्देशांक
State and Per Capita Domestic Product at Factor Cost and their Indices

क्र.सं. (1)	1960-61 (2)	1970-71 (3)	1980-81 (4)	1985-86 (5)	1990-91 (6)	1995-96* (7)	1996-97* (8)	वस्तु (1)
स्थूल राज्य उत्पन्न :								
Gross Domestic Product								
चालू किमतीनुसार (रु. लाखात)	N. A.	N. A.	16,63,127	29,61,625	64,47,098	1,50,47,702	1,71,65,045	(i) At current prices (Rs. in lakh)
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार (रु. लाखात)	N. A.	N. A.	16,63,127	20,68,656	29,92,076	44,05,959	47,14,478	(ii) At 1980-81 prices (Rs. in lakh)
निव्वळ राज्य उत्पन्न :								
Net State Domestic Product								
चालू किमतीनुसार (रु. लाखात)	1,70,566	4,29,847	15,16,258	26,46,651	58,17,477	1,36,11,896	1,55,38,840	(i) At current prices (Rs. in lakh)
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार (रु. लाखात)	7,99,171	10,22,192	15,16,258	18,71,425	27,24,531	40,00,811	42,80,310	(ii) At 1980-81 prices (Rs. in lakh)
दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्न :								
Per Capita Net State Domestic Product								
चालू किमतीनुसार	436.7	868.5	2,435.3	3,825.7	7,443.8	15,770.0	17,666.0	(i) At current prices
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	2,046.4	2,065.4	2,435.3	2,705.1	3,486.2	4,635.1	4,866.3	(ii) At 1980-81 prices
स्थूल राज्य उत्पन्नाचे निर्देशांक :								
Index number of gross State Domestic Product								
चालू किमतीनुसार	N. A.	N. A.	100	178.08	387.6	904.78	1,032.09	(i) At current prices
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	N. A.	N. A.	100	124.38	179.9	264.92	283.47	(ii) At 1980-81 prices
निव्वळ राज्य उत्पन्नाचे निर्देशांक :								
Index number of Net State Domestic Product								
चालू किमतीनुसार	100	252.01	888.96	1,551.69	3,410.69	7980.43	9,110.16	(i) At current prices
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	127.91	189.73	234.17	340.92	500.62	535.59	(ii) At 1980-81 prices
दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्नाचे निर्देशांक :								
Index number of per Capita Net State Domestic Product								
चालू किमतीनुसार	100	198.88	557.66	876.05	1,704.56	3,611.17	4,045.34	(i) At current prices
स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	100.93	119.00	132.19	170.36	226.51	237.81	(ii) At 1980-81 prices

N. A. - उपलब्ध नाही / Not available * अस्थायी / Provisional

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संशोधनसंस्थान, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source - Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11.2

घटक खर्चावर आधारित चालू किंमतीनुसार क्षेत्रवार निव्वळ राज्य उत्पन्न
Net State Domestic Product at Factor Cost by Sectors at Current Prices

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

क्षेत्र (1)	1960-61 (2)	1970-71 (3)	1975-76 (4)	1980-81 (5)	1985-86 (6)	1990-91 (7)	1995-96* (8)	1996-97* (9)	Sector (1)
प्राथमिक क्षेत्र :	67,482	1,18,339	2,53,907	4,26,128	6,32,824	13,66,233	27,63,798	33,68,486	Primary Sector
1. कृषि } 2. पशुधन }	61,396	1,04,633	2,28,974	3,74,908	5,45,452	11,78,283	24,68,370	30,25,892	{ Agriculture { and Livestock
3. वनउद्योग	5,286	11,599	17,318	37,073	60,971	1,35,480	1,70,289	1,72,770	Forestry and Logging
4. मत्स्योद्योग	443	1,360	5,922	8,792	11,873	30,053	75,484	69,321	Fishing
5. खाणी	357	747	1,693	5,355	14,528	22,417	49,655	73,503	Mining and Quarrying
द्वितीय क्षेत्र :	47,249	1,48,332	2,73,816	5,32,098	9,35,218	19,50,873	45,48,397	49,55,336	Secondary Sector
1. कारखाने									Manufacturing
(i) नोंदणीकृत	25,357	76,841	1,41,670	2,90,049	4,91,702	11,09,147	24,01,846	25,41,456	Registered
(ii) इतर	10,273	32,800	61,160	1,25,148	1,85,028	3,35,398	8,94,898	10,13,148	Un-registered
2. बांधकाम	11,071	35,591	64,599	1,00,353	2,09,967	4,17,508	9,03,928	10,51,638	Construction
3. वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	548	3,100	6,387	16,548	48,521	88,820	3,47,725	3,49,094	Electricity, Gas & Water-supply
तृतीय क्षेत्र :	55,835	1,63,176	3,06,514	5,58,032	10,78,609	25,00,371	62,99,701	72,15,018	Tertiary Sector
1. परिवहन, दळणवळण आणि वखार									Transport, Storage & Communication.
(i) रेल्वे	2,202	4,199	5,975	6,487	22,034	54,653	95,513	99,195	Railways
(ii) इतर साधनांने परिवहन आणि वखार	3,602	13,652	24,740	46,502	1,14,291	2,48,316	6,35,884	7,20,558	Transport by Other Means and Storage
(iii) दळणवळण	1,013	4,319	6,083	12,634	26,235	84,748	2,75,861	3,18,569	Communication
2. व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे	18,334	45,501	93,857	1,88,327	3,12,486	6,72,714	14,77,812	16,14,289	Trade, Hotels & Restaurants
3. बँका आणि विमा उद्योग	4,036	16,650	46,815	81,177	1,70,662	5,18,470	19,57,603	23,01,850	Banking and Insurance
4. स्थावर मालमत्ता व राहत्या घरांची मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	11,300	27,624	41,727	72,182	88,742	1,58,738	2,40,738	2,74,994	Real Estate and Ownership of Dwellings and Business Services.
5. सार्वजनिक प्रशासन	3,686	13,041	23,796	41,792	96,375	1,89,326	4,11,477	4,80,250	Public Administration
6. इतर सेवा	11,662	38,190	63,521	1,08,931	2,47,784	5,73,406	12,04,813	14,05,313	Other Services
एकूण निव्वळ राज्य उत्पन्न :	1,70,566	4,29,847	8,34,237	15,16,258	26,46,651	58,17,477	1,36,11,896	1,55,38,840	Net State Domestic Product

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11.3.

घटक खर्चावर आधारित स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार विभागवार निव्वळ राज्य उत्पन्न

Net State Domestic Product at Factor Cost by Sectors at Constant (1980-81) Prices

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

क्षेत्र (1)	1980-81 (2)	1970-71 (3)	1975-76 (4)	1980-81 (5)	1985-86 (6)	1990-91 (7)	1995-96* (8)	1996-97* (9)	Sector (1)
प्राथमिक क्षेत्र :	3,41,938	3,09,809	4,06,721	4,26,128	4,30,590	6,18,067	7,20,228	8,34,535	Primary Sector
1. कृषि पशुधन	2,99,980	2,60,755	3,62,952	3,74,908	3,78,647	5,50,074	6,50,333	7,64,670	Agriculture Livestock
2. वनउद्योग	36,593	42,094	30,770	37,073	34,787	48,353	45,225	41,841	Forestry and Logging
3. मत्स्योद्योग	3,946	4,523	9,189	8,792	8,297	10,069	13,344	16,541	Fishing
4. खाणी	1,419	2,437	3,810	5,355	8,859	9,571	11,326	11,471	Mining and Quarrying
द्वितीय क्षेत्र :	2,18,778	3,42,257	4,00,352	5,32,098	6,56,156	9,52,047	14,30,612	14,57,107	Secondary Sector
1. कारखाने	Manufacturing
1.1 नोंदणीकृत	89,948	1,65,276	2,03,604	2,90,049	3,65,598	5,80,632	7,98,542	8,08,019	Registered
1.2 इतर	63,528	80,555	92,331	1,25,148	1,45,005	1,87,808	3,94,089	4,02,339	Un-registered
2. बांधकाम	62,484	88,538	94,486	1,00,353	1,19,747	1,42,890	1,70,506	1,76,639	Construction
3. वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	2,818	7,888	9,931	16,548	25,806	40,717	67,475	70,110	Electricity, Gas & Water-supply
तृतीय क्षेत्र :	2,38,455	3,70,126	4,49,010	5,58,032	7,84,679	11,54,417	18,49,971	19,88,668	Tertiary Sector
1. परिवहन, दळणवळण आणि वखार	Transport, Storage & Communication
1.1 रेल्वे	3,409	4,753	5,348	6,487	8,597	10,631	12,824	13,218	Railways
1.2 इतर साधनाने परिवहन आणि वखार	14,193	31,826	38,397	46,502	72,853	1,02,503	1,47,247	16,15,868	Transport by Other Means and Storage
1.3 दळणवळण	2,692	6,180	6,791	12,634	17,850	21,301	26,722	32,530	Communication
2. व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे	94,512	1,14,496	1,42,949	1,88,327	2,02,527	3,47,118	5,04,109	5,13,432	Trade, Hotels & Restaurants
3. बँका आणि विमा उद्योग	25,848	51,962	69,005	81,177	1,46,659	2,51,567	6,19,427	6,88,808	Banking and Insurance
4. स्थावर मालमत्ता व राहत्या घरांची मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	32,812	52,443	61,424	72,182	84,068	99,421	1,16,969	1,21,131	Real Estate and Ownership of Dwellings and Business Services
5. सार्वजनिक प्रशासन	7,052	18,786	24,722	41,792	62,334	79,830	1,06,935	1,14,223	Public Administration
6. इतर सेवा	57,937	89,680	1,00,374	1,08,931	1,59,791	2,42,046	3,15,738	3,43,738	Other Services
एकूण निव्वळ राज्य उत्पन्न :	7,99,171	10,22,192	12,56,083	15,16,258	18,71,425	27,24,531	40,00,811	42,80,310	Net State Domestic Product

* अस्थायी / Provisional

आधार. -अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11.4

घटक खर्चावर आधारित निव्वळ राज्य उत्पन्नाचे मुख्य क्षेत्रवार निर्देशांक
Indices of Net State Domestic Product at Factor Cost by Major Sectors

वार (1)	1960-61 (2)	1970-71 (3)	1975-76 (4)	1980-81 (5)	1985-86 (6)	1990-91 (7)	1995-96* (8)	1996-97* (9)	item (1)
निव्वळ राज्य उत्पन्न (निर्देशांक) :									Index number of Net State Domestic Product
1. चालू किमतीनुसार	100	252.01	489.10	888.96	1,551.69	3,410.69	7,980.43	9110.16	(i) At current prices
2. स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	127.91	157.17	189.73	234.17	340.92	500.62	535.59	(ii) At 1980-81 prices
प्राथमिक क्षेत्र :									Primary Sector
1. चालू किमतीनुसार	100	175.36	376.26	631.47	937.77	2,024.59	4,095.61	4,991.68	(i) At current prices
2. स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	90.60	118.95	124.62	125.93	180.75	210.63	244.06	(ii) At 1980-81 prices
द्वितीय क्षेत्र :									Secondary Sector
1. चालू किमतीनुसार	100	313.94	579.52	1,126.16	1,979.34	4,128.92	9,626.44	10,487.71	(i) At current prices
2. स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	156.44	182.99	243.21	299.92	435.17	653.91	666.62	(ii) At 1980-81 prices
तृतीय क्षेत्र :									Tertiary Sector
1. चालू किमतीनुसार	100	292.25	548.96	999.43	1,931.78	4,478.14	11,282.71	12,922.03	(i) At current prices
2. स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	155.22	188.30	234.02	329.07	484.12	775.82	833.98	(ii) At 1980-81 prices
दरडोई निव्वळ राज्य उत्पन्न :									per Capita Net State Domestic Product
1. चालू किमतीनुसार	100	198.88	345.34	557.66	876.05	1,704.56	3,611.17	4,045.34	(i) At current prices
2. स्थिर (१९८०-८१ च्या) किमतीनुसार	100	100.93	110.97	119.01	132.19	170.36	226.51	237.81	(ii) At 1980-81 prices

* अस्थायी / Provisional

आधार. -अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11. 5

मागील वर्षापेक्षा निव्वळ राज्य उत्पन्नाच्या टक्केवारीतील बदल स्थिर (१९८०-८१) च्या किंमतीनुसार
Percentage change in Net State Domestic Product over the previous year at constant (1980-81) prices

क्षेत्र (1)	1959-60 (2)	1969-70 (3)	1970-71 (4)	1975-76 (5)	1979-80 (6)	1980-81 (7)	1985-86 (8)	1986-87 (9)	1987-88 (10)	1988-89 (11)	1990-91 (12)	1995-96@ (13)	1996-97@ (14)	Sector (1)
महाराष्ट्र राज्य :														Maharashtra State
प्राथमिक	N.A.	(-) 3.2	(-) 0.6	2.1	(-) 0.1	5.5	(-) 2.6	(-) 13.9	31.3	7.1	(-) 5.9	7.2	15.9	Primary
द्वितीय	N.A.	5.5	4.5	6.2	1.6	1.1	13.0	7.4	(-) 0.6	11.4	7.4	14.1	1.9	Secondary
तृतीय	N.A.	4.1	7.4	6.6	1.3	0.9	1.1	4.7	2.0	11.6	8.7	8.0	7.5	Tertiary
एकूण राज्य उत्पन्न :	N.A.	2.1	3.9	5.0	1.0	(-) 0.9	7.9	1.4	6.7	10.4	4.6	9.9	7.0	Total State Income
भारत :														India
प्राथमिक	(-) 1.1	6.6	6.9	13.3	(-) 13.4	13.3	0.2	(-) 1.4	0.2	17.2	4.1	0.5*	9.1*	Primary
द्वितीय	6.6	8.9	1.6	4.8	(-) 4.6	2.5	4.3	7.0	6.5	9.0	6.9	13.1*	5.4*	Secondary
तृतीय	5.1	5.3	4.9	7.2	1.5	4.2	7.6	7.7	6.1	7.4	5.2	10.1*	8.1*	Tertiary
एकूण राष्ट्रीय उत्पन्न :	1.7	6.7	5.2	9.5	(-) 6.0	7.5	3.9	3.8	3.8	10.7	5.1	7.7*	8.2*	Total National Income (NNP).

N. A. — उपलब्ध नाही/ Not available. @ अस्थायी / Provisional

आधार. — अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

* At 1993-94 Prices / १९९३-९४ च्या किंमतीनुसार

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 11. 6

स्थिर (१९८०-८१ च्या) किंमतीनुसार निवडक राज्यांचे व केंद्रशासित प्रदेशांचे दरडोई उत्पन्न
Per Capita Income in Selected States/ Union Territories of at India Constant (1980-81) Prices

(रुपये / in Rs.)

अनु. क्र. Serial No.	राज्य/केंद्रशासित प्रदेश (2)	1960-61 (3)	1970-71 (4)	1975-76 (5)	1980-81 (6)	1985-86 (7)	1990-91 (8)	1995-96* (9)	1996-97* (10)	State/Union Territory (2)
1	आंध्र प्रदेश	530	585	625	1,380	1,549	1,779	2,059	2,130	Andhra Pradesh
2	आसाम	..	456	479	1,317	1,659	1,805	1,606	1,628	Assam
3	बिहार	..	535	559	917	1,074	1,192	986	1,010	Bihar
4	गुजराथ	..	829	816	1,940	2,186	2,637	3,375	3,717	Gujrath
5	हरियाणा	..	877	938	2,370	2,893	3,509	3,668	3,956	Harayana
6	हिमाचल प्रदेश	..	651	717	1,704	1,781	2,241	2,538	2,600	Himachal Pradesh
7	जम्मू आणि काश्मिर	..	548	573	1,766	1,832	1,786	1,926	N. A.	Jammu and Kashmir
8	कर्नाटक	..	641	666	1,520	1,644	2,041	2,551	2,641	Karnataka
9	केरळ	..	594	610	1,508	1,507	1,815	2,264	2,363	Kerala
10	मध्यप्रदेश	508	484	499	1,358	1,409	1,698	1,791	1,875	Madhya Pradesh
11	महाराष्ट्र	766	783	878	2,435	2,705	3,486	4,598	4,853	Maharashtra
12	ओरिसा	236	485	476	1,314	1,442	1,383	1,608	1,595	Orissa
13	पंजाब	..	1,070	1,192	2,674	3,249	3,730	4,172	4,371	Punjab
14	राजस्थान	..	645	584	1,222	1,338	1,942	1,996	2,247	Rajasthan
15	तामीळनाडू	..	581	597	1,498	1,798	2,235	2,820	2,918	Tamil Nadu
16	त्रिपुरा	..	502	518	1,307	1,240	1,671	N. A.	N. A.	Tripura
17	उत्तर प्रदेश	453	486	474	1,278	1,391	1,652	1,668	1,763	Uttar Pradesh
18	पश्चिम बंगाल	..	722	718	1,773	1,929	2,145	2,707	2,876	West Bengal
19	गोवा , दमण आणि दीव	..	915	1,224	3,145	3,091	4,883	6,121	6,227	Goa, Daman and Div
	भारत :	559	633	664	1,630	1,841	2,222	2,608	2,761	India

N. A. - उपलब्ध नाही / Not available

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source. - Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तक्ता क्रमांक / TABLE No.11.7

औद्योगिक गटानुसार झालेले चालू किंमतीनुसार राज्य उत्पन्न (सुधारित मालिका)

State Income by Industrial Origin at Current Prices (Revised Series)

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

अनु. क्रमांक serial No. (1)	बाब (2)	1980-81 (3)	1985-86* (4)	1990-91 (5)	1995-96* (6)	1996-97* (7)	Item (2)
1	कृषि	3,74,908	5,45,452	1,78,283	24,68,370	30,25,892	Agriculture
2	वन उद्योग	37,073	60,971	1,35,480	1,70,289	1,72,770	Forestry and Logging
3	मत्स्योद्योग	8,792	11,873	30,053	75,484	96,321	Fishing
4	खाणी	5,355	14,528	22,417	49,655	73,503	Mining and Quarrying
	एकूण - प्राथमिक	4,26,128	6,32,824	13,66,233	27,63,798	33,68,486	Sub-Total : Primary
5	कारखाने						Manufacturing-
5.1	नोंदणीकृत	2,90,049	4,91,702	11,09,147	24,01,846	25,41,456	Registered
5.2	इतर	1,25,148	1,85,028	3,35,398	8,94,898	10,13,148	Un-Registered
6	बांधकाम	1,00,353	2,09,967	4,17,508	9,03,928	10,51,638	Construction
7	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	16,548	48,521	88,820	3,47,725	3,49,094	Electricity, Gas & Water Supply
	एकूण - द्वितीय	5,32,098	9,35,218	19,50,873	45,48,397	49,55,336	Sub-Total : Secondary
8	परिवहन, दळणवळण आणि वखार.						Transport, Storage & Communications.-
8.1	रेल्वे	6,487	22,034	54,653	95,513	99,195	Railways
8.2	इतर साधनाने परिवहन आणि वखार.	46,502	1,14,291	2,48,316	6,35,884	7,20,558	Transport by other Means and Storage.
8.3	दळणवळण	12,634	26,235	84,748	2,75,861	3,18,569	Communications
9	व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे.	1,88,327	8,12,486	6,72,714	14,77,812	16,14,289	Trade, Hotels and Restaurants.
	एकूण - (८ + ९)	2,53,950	4,75,046	10,60,431	24,85,070	27,52,611	Total : (8+9)
10	बँका आणि विमा उद्योग	81,177	1,70,662	5,18,470	19,57,603	23,01,850	Banking and Insurance
11	स्थावर मालमत्ता व राहत्या घरांची मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	72,182	88,742	1,58,738	2,40,738	2,74,994	Real Estate, Ownership of Dwelling & Business Services.
	एकूण - (१० + ११)	1,53,359	2,59,404	6,77,208	21,98,341	25,76,844	Total : (10+11)
12	सर्वजनिक प्रशासन	41,792	96,375	1,89,326	4,11,477	4,80,250	Public Administration
13	इतर सेवा	1,08,931	2,47,784	5,73,406	12,04,813	14,05,313	Other Services
	एकूण - (१२ + १३)	1,50,723	3,44,159	7,62,732	16,16,290	18,85,563	Total : (12+13)
	एकूण - तृतीय	5,58,032	10,78,609	25,00,371	62,99,701	72,15,018	Sub-Total : Tertiary
14	एकूण - निव्वळ राज्य उत्पन्न	15,16,258	26,46,651	58,17,477	1,36,11,896	1,55,38,840	Net State Domestic Product
15	लोकसंख्या (०००)	62,263	69,181	78,152	86,315	87,959	Population (000)
16	वर्षाई राज्य उत्पन्न (रु.)	2,435.25	3,825.69	7,443.80	15,770.02	17,666.00	Per Capita State Income (Rs.)

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न /STATE INCOME

तक्ता क्रमांक/TABLE No.11.8

औद्योगिक गटानुसार झालेल्या चालू किंमतीनुसार राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी
Percentage Distribution of State Income by Industrial Origin at Current Prices

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

अनु. क्रमांक serial No. (1)	वाव (2)	1980-81 (3)	1985-86 (4)	1990-91 (5)	1995-96* (6)	1996-97* (7)	Item (2)
1	कृषि	24.7	20.6	20.3	18.1	19.5	Agriculture
2	वन उद्योग	2.4	2.3	2.3	1.3	1.1	Forestry and Logging
3	मत्स्योद्योग	0.6	0.4	0.5	0.6	0.6	Fishing
4	खाणी	0.4	0.6	0.4	0.4	0.5	Mining and Quarrying
	एकूण - प्राथमिक	28.1	23.9	23.5	20.3	21.7	Sub-Total : Primary
5	कारखाने						Manufacturing-
5.1	नोंदणीकृत	19.1	18.6	19.0	17.6	16.4	Registered
5.2	इतर	8.3	7.0	5.8	6.6	6.5	Un-Registered
6	वांधकाम	6.6	7.9	7.2	6.6	6.8	Construction
7	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	1.1	1.8	1.5	2.6	2.2	Electricity, Gas & Water Supply
	एकूण - द्वितीय	35.1	35.3	33.5	33.4	31.9	Sub-Total :Secondary
8	परिवहन, दळणवळण आणि वखार.						Transport, Storage & Communications.-
8.1	रेल्वे	0.4	0.8	1.0	0.7	0.6	Railways
8.2	इतर साधनांने परिवहन आणि वखार.	3.1	4.3	4.3	4.7	4.6	Transport by other Means and Storage.
8.3	दळणवळण	0.8	1.0	1.5	2.0	2.1	Communications
9	व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे.	12.4	11.8	11.5	10.9	10.4	Trade, Hotels and Restaurants.
	एकूण - (८ + ९)	16.7	17.9	18.3	18.3	17.7	Total : (8+9)
10	बँका आणि विमा उद्योग	5.4	6.5	8.9	14.4	14.8	Banking and Insurance
11	स्थायर मालमत्ता व राहत्या घरांची. मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	4.8	3.4	2.7	1.8	1.8	Real Estate, Ownership of Dwellings & Business Services.
	एकूण - (१० + ११)	10.2	9.9	11.6	16.2	16.6	Total : (10+11)
12	सार्वजनिक प्रशासन	2.7	3.6	3.3	3.0	3.1	Public Administration
13	इतर सेवा	7.2	9.4	9.8	8.9	9.0	Other Services
	एकूण - (१२ + १३)	9.9	13.0	13.1	11.9	12.1	Total : (12+13)
	एकूण - तृतीय	36.8	40.8	43.0	46.3	46.4	Sub-Total :Tertiary
14	एकूण - निव्वळ राज्य उत्पन्न	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Net State Domestic Product

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra Mumbai.

(RC) 219 - 52

11. राज्य उत्पन्न / STATE INCOME

तयत्ता क्रमांक/TABLE No.11.9

औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्न (१९८०-८१ च्या किंमतीनुसार (सुधारित मालिका)

State Income by Industrial Origin at Constant (1980-81) Prices (Revised Series)

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

अनु- क्रमांक serial No. (1)	वाय (2)	1980-81 (3)	1985-86 (4)	1990-91 (5)	1995-96* (6)	1996-97* (7)	Item (2)
1	कृषि	3,74,908	3,78,647	5,50,074	6,50,333	7,64,670	Agriculture
2	वन उद्योग	37,073	34,787	48,353	45,225	41,847	Forestry and Logging
3	मत्स्योद्योग	8,792	8,297	10,069	13,344	16,547	Fishing
4	खाणी	5,355	8,859	9,571	11,326	11,471	Mining and Quarrying
	एकूण - प्राथमिक	4,26,128	4,30,590	5,99,136	7,20,228	8,34,535	Sub-Total : Primary
5	कारखाने						Manufacturing-
5.1	नोंदणीकृत	2,90,049	3,65,598	6,18,067	7,98,542	8,08,019	Registered
5.2	इतर	1,25,148	1,45,005	1,87,808	3,94,089	4,02,339	Unregistered
6	बांधकाम	1,00,353	1,19,747	1,42,890	1,70,506	1,76,639	Construction
7	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	16,548	25,806	40,717	67,475	70,110	Electricity, Gas & Water Supply
	एकूण - द्वितीय	5,32,098	6,56,156	9,52,047	14,30,612	14,57,107	Sub-Total :Secondary
8	परिवहन, दळणवळण आणि बखार.						Transport, Storage & Communications.-
8.1	रेल्वे	6,487	8,597	10,631	12,824	13,218	Railways
8.2	इतर साधनांनं परिवहन आणि बखार.	46,502	72,853	1,02,503	1,47,247	1,61,588	Transport by other Means and Storage.
8.3	दळणवळण	12,634	17,850	21,301	26,722	32,530	Communications
9	व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे.	1,88,327	2,32,527	3,47,118	5,04,109	5,13,432	Trade, Hotels and Restaurants
	एकूण - (८ + ९)	2,53,950	3,31,827	4,81,553	6,90,902	7,20,768	Total : (8+9)
10	बँका आणि विमा उद्योग	81,177	1,46,659	2,51,567	6,19,427	6,88,808	Banking and Insurance
11	स्थायर मालमत्ता व राहत्या घरांची मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	72,182	84,068	99,421	1,16,969	1,21,131	Real Estate, and Ownership of Dwellings & Business Services
	एकूण - (१० + ११)	1,53,359	2,30,727	3,50,988	7,36,396	8,09,939	Total : (10+11)
12	सार्वजनिक प्रशासन	41,792	62,334	79,830	1,06,935	1,14,223	Public Administration
13	इतर सेवा	1,08,931	1,59,791	2,42,046	3,15,738	3,43,738	Other Services
	एकूण - (१२ + १३)	1,50,723	2,22,125	3,21,876	4,22,673	4,57,961	Total : (12+13)
	एकूण - तृतीय	5,58,032	7,84,679	11,54,417	18,49,971	19,88,668	Sub-Total :Tertiary
14	एकूण - निव्वळ राज्य उत्पन्न	15,16,258	16,11,125	27,24,531	40,00,811	42,80,310	Net State Domestic Product
15	लोकसंख्या (०००)	62,263	69,181	78,152	86,315	87,959	Population (000)
16	दरडोंई राज्य उत्पन्न (रु.)	2,435.25	2,705.11	3,486.19	4,635.13	4,866.26	Per Capita State Income (Rs.)

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न /STATE INCOME

तक्ती क्रमांक/TABLE No.11.10

औद्योगिक गटानुसार झालेल्या (१९८०-८१ च्या) किंमतीनुसार राज्य उत्पन्नाची टक्केवारी
Percentage Distribution of State Income by Industrial Origin at Constant (1980-81) Prices

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

अनु. क्रमांक Serial No. (1)	वाय (2)	1980-81 (3)	1985-86 (4)	1990-91 (5)	1995-96* (6)	1996-97* (7)	Item (2)
1	कृषि	24.7	20.2	20.2	16.3	17.9	Agriculture
2	वन उद्योग	2.4	1.9	1.8	1.1	1.0	Forestry and Logging
3	मत्स्योद्योग	0.8	0.4	0.3	0.3	0.4	Fishing
4	खाणी	0.4	0.5	0.4	0.3	0.3	Mining and Quarrying
	एकूण - प्राथमिक	28.1	23.0	22.7	18.0	19.5	Sub-Total : Primary
5	कारखाने						Manufacturing-
5.1	नोंदणीकृत	19.1	19.5	21.3	20.0	18.9	Registered
5.2	इतर	8.3	7.8	6.9	9.9	9.4	Un-Registered
6	बांधकाम	6.6	6.4	5.2	4.3	4.1	Construction
7	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	1.1	1.4	1.5	1.7	1.6	Electricity, Gas & Water Supply
	एकूण - द्वितीय	35.1	35.1	34.9	35.8	34.0	Sub-Total :Secondary
8	परिवहन, दळणवळण आणि वखार.						Transport, Storage & Communications.-
8.1	रेल्वे	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	Railways
8.2	इतर साधनाने परिवहन आणि वखार.	3.1	3.9	3.8	3.7	3.8	Transport by other Means and Storage.
8.3	दळणवळण	0.8	1.0	0.8	0.7	0.8	Communications
9	व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे.	12.4	12.4	12.7	12.6	12.0	Trade, Hotels and Restaurants.
	एकूण - (८ + ९)	16.7	17.7	17.7	17.3	16.8	Total : (8+9)
10	बँका आणि विमा उद्योग	5.4	7.8	9.2	15.5	16.1	Banking and Insurance
11	स्थावर मालमत्ता व राहत्या घरांची. मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	4.8	4.5	3.7	2.9	2.8	Real Estate, Ownership of Dwellings & Business Services.
	एकूण - (१० + ११)	10.2	12.3	12.9	18.4	18.9	Total : (10+11)
12	सार्वजनिक प्रशासन	2.7	3.3	2.9	2.7	2.7	Public Administration
13	इतर सेवा	7.2	8.6	9.9	7.9	8.0	Other Services
	एकूण - (१२ + १३)	9.9	11.9	12.8	10.6	10.7	Total : (12+13)
	एकूण - तृतीय	36.8	41.9	42.4	46.2	46.5	Sub-Total :Tertiary
14	एकूण - निव्वळ राज्य उत्पन्न	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Net State Domestic Product

अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

11. राज्य उत्पन्न /STATE INCOME

तबत्ता क्रमांक/TABLE No.11.11

औद्योगिक गटानुसार झालेले राज्य उत्पन्नाचे (१९८०-८१ च्या) किंमतीनुसार निर्देशांक

Indices of State Income by Industrial Origin at Constant (1980-81) Prices

(रुपये लाखात / Rs. in Lakhs)

अनु. क्रमांक serial No. (1)	वाच. (2)	1980-81 (3)	1985-86 (4)	1990-91 (5)	1995-96* (6)	1996-97* (7)	Item (2)
1	कृषि	100	101.0	146.7	173.5	204.0	Agriculture
2	वन उद्योग	100	93.8	130.4	122.0	112.9	Forestry and Logging
3	मत्स्योद्योग	100	94.4	114.5	151.8	188.2	Fishing
4	खाणी	100	165.4	178.7	211.5	214.2	Mining and Quarrying
	एकूण - प्राथमिक	100	101.0	145.1	169.0	195.8	Sub-Total : Primary
5	कारखाने						Manufacturing-
5.1	नोंदणीकृत	100	126.0	200.2	275.3	278.6	Registered
5.2	इतर	100	115.9	150.1	314.9	321.5	Un-Registered
6	बांधकाम	100	119.3	142.4	169.9	176.0	Construction
7	वीज, गॅस आणि पाणीपुरवठा	100	155.9	246.1	407.8	423.7	Electricity, Gas & Water Supply
	एकूण - द्वितीय	100	123.3	178.9	268.9	273.8	Sub-Total :Secondary
8	परिवहन, दळणवळण आणि वखार						Transport, Storage & Communications.-
8.1	रेल्वे	100	132.5	163.9	197.7	203.8	Railways
8.2	इतर साधनांचे परिवहन आणि वखार	100	156.7	220.4	316.6	347.5	Transport by other Means and Storage.
8.3	दळणवळण	100	141.3	168.6	211.5	257.5	Communications
9	व्यापार, खाणावळ आणि उपाहारगृहे	100	123.5	184.3	267.7	272.6	Trade, Hotels and Restaurants.
	एकूण - (८ + ९)	100	130.7	189.6	272.1	283.8	Total : (8+9)
10	बँका आणि विमा उद्योग	100	180.7	309.9	763.1	848.5	Banking and Insurance
11	स्थावर मालमत्ता व राहत्या घरांची मालकी आणि व्यावसायिक सेवा	100	116.5	137.7	162.0	167.8	Real Estate, Ownership of Dwellings & Business Services.
	एकूण - (१० + ११)	100	150.4	228.9	480.2	528.1	Total : (10+11)
12	सार्वजनिक प्रशासन	100	149.2	191.0	255.9	273.3	Public Administration
13	इतर सेवा	100	146.7	222.2	289.9	315.6	Other Services
	एकूण - (१२ + १३)	100	147.4	213.5	280.4	303.8	Total : (12+13)
	एकूण - तृतीय	100	140.6	206.8	331.5	356.4	Sub-Total :Tertiary
14	एकूण - निव्वळ राज्य उत्पन्न	100	123.4	179.7	263.9	282.3	Net State Domestic Product
15	दरडोई राज्य उत्पन्न (रु.)	100	111.1	143.2	190.3	199.8	Per Capita State Income (Rs.)

* अस्थायी / Provisional

आधार. - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

१२. शेती

१२.१. या विभागामध्ये जमिनीचा वापर, मुख्य पिके, त्यांचे उत्पादन, बागायत क्षेत्र, उत्पादनाचे निर्देशांक, मूद संधारण, शेतीची यंत्रे व अवजारे व कृषी गणना या बाबींची माहिती दिली आहे.

१२.२. गाव पत्रकानुसार भौगोलिक क्षेत्र हे ग्राम अधिकाऱ्यांनी महसुलीच्या कामाकरिता गोळा केलेल्या खेड्यातील माहितीवरून गणना केलेले क्षेत्र होय. भारताच्या सर्व्हेयर-जनरल यांनी दिलेल्या एकूण क्षेत्रफळाची आकडेवारी व गाव पत्रकानुसार दिलेल्या एकूण क्षेत्रफळाची आकडेवारी यात फरक आढळून येतो, कारण पहिले क्षेत्र हे गटांची माहिती गोळा करून काढलेले असते, तर दुसरे गाव पत्रकावरून खेड्यातील क्षेत्रफळाची बेरीज करून काढलेले असते. या व्यतिरिक्त इमारती, रस्ते इत्यादीखालील क्षेत्रफळ मोजताना विचारात घेण्यात येणाऱ्या गोष्टीही वेगवेगळ्या आहेत. " वने " यामध्ये प्रत्यक्ष वनाखालील असलेले सर्व क्षेत्र किंवा कोणत्याही वनविषयक कायद्यानुसार राज्य सरकारच्या किंवा खाजगी अधिपत्याखालील " वने " म्हणून वर्ग केलेले किंवा प्रशासकीय बाबीसाठी " वने " म्हणून गणले गेलेले क्षेत्र ह्याचा समावेश आहे. जर ह्यातील काही भाग वनव्याप्त नसेल, परंतु तो शेतीकरिता उपयोगात आणला जात असेल तर त्यानुसार त्या क्षेत्राला कसलेले किंवा न कसलेले क्षेत्र असे संबोधण्यात येते. " बिगर-शेती वापराखाली असलेली जमीन " म्हणजे इमारती, रस्ते व रेल्वे याखालील जमीन किंवा पाण्याखालील उदा. नद्या, कालवे यांनी व्याप्त असलेली जमीन आणि शेती सोडून इतर उपयोगात आणलेली जमीन याचा समावेश होतो. पडिक आणि लागवडीस योग्य नसलेल्या जमिनीत सर्व पडिक व लागवडीस योग्य नसलेली म्हणजेच पर्वत, वाळवंट इत्यादींचा समावेश होतो. जी जमीन अतिशय खर्च केल्याशिवाय लागवडीखाली येऊ शकत नाही अशी जमीन, ती स्वतंत्र गटात असो किंवा लागवड केलेल्या जमिनीत असो, तिला लागवडीस योग्य नसलेले क्षेत्र असे संबोधले जाते. कायम कुरणे आणि इतर चराऊ जमीन मिळून सर्व चराऊ जमीन होते, मग त्यात कायम कुरणे असोत किंवा नसोत. वनक्षेत्रातील गावांचे क्षेत्र आणि चराऊ क्षेत्र यांचा या शीर्षाखाली समावेश होतो. कसलेल्या निव्वळ क्षेत्रात समावेश नसलेल्या झाडेझुडपाखालील जमीन आणि आंबराया यांचा कसलेल्या निव्वळ क्षेत्राव्यतिरिक्त इतर शेतीविषयक वापरासाठी असलेल्या एकूण " लागवडीलायक " जमिनीत समावेश होतो. काटेरी झाडाखालील जमीन, छपराकरिता वापरावयाच्या गवताखालील जमीन, बांबुच्या झाडाखालील व इंधन म्हणून वापरण्यात येणाऱ्या वनराईखालील जमीन जिचा फळबागायत म्हणून समावेश होत नाही अशा जमिनीचा ह्यात समावेश होतो. " लागवडीलायक पड " जमिनीत एकूण लागवडी योग्य उपलब्ध असलेली जमीन, जी सध्या वापरात असेल किंवा वापरात नसेल, परंतु जी एकदाच वापरली असेल, परंतु चालू वर्षी व गेल्या पांच किंवा जास्त वर्षात सतत कसली नसेल अशा जमिनीचा समावेश होतो. अशी जमीन पड जमीन किंवा झुडपानी व जंगलव्याप्त असेल जिचा कोणत्याही कामाकरिता उपयोग होऊ शकत नाही अशा जमिनीचा सारा ठरवलेला असेल किंवा नसेल आणि अशी जमीन स्वतंत्र गटात किंवा लागवड केलेल्या जमिनीत असेल. चालू वर्षी पडिक ठेवलेल्या लागवडीखालील जमिनीचा " चालू पड " मध्ये अंतर्भाव होतो. एखादे पेरणी केलेले क्षेत्र त्याच वर्षात दुसऱ्यांदा लागवडीखाली आणले नसेल तर ते " चालू पड " जमीन म्हणून गणले जाते. " इतर पड " जमिनीत लागवडीखाली असलेल्या परंतु कमीतकमी एक वर्ष व जास्तीत जास्त पांच वर्ष लागवडीखाली नसलेल्या सर्व जमिनीचा समावेश

12. AGRICULTURE

12.1. In this section tables containing data on Land utilisation, principal crops and their production, area irrigated, agricultural implements and machinery and on agricultural census are given.

12.2. The Geographical area according to village papers is calculated from the village returns prepared by the village officials for revenue purposes. There is difference between the figures of total area according to the Surveyor-General of India and that according to the village papers, because the latter is calculated by totalling up areas of village returns while the former is calculated in blocks. Moreover, allowances made for areas covered by buildings, roads, etc. are different in two cases. Under 'Forests' are included all actually forested areas or lands classed or administered as forests under any legal enactment dealing with forests whether State owned or private. If any portion of such land is not actually wooded but put to some agricultural use, that portion is included under the appropriate heading of cultivated or uncultivated land. Land put to non-agricultural uses stands for all lands occupied by buildings, roads and railways or under water, e. g. rivers and canals and other lands put to uses other than for agricultural, *Barren and unculturable land* covers all barren and unculturable land like mountains, deserts etc. Land which cannot be brought under cultivation unless at a high cost, is classed as *unculturable*, whether such land is in isolated blocks or within cultivated holdings. *Permanent pastures* and other grazing land cover all grazing lands whether they are permanent pastures and meadows or not. Village common and grazing lands within forest areas are included under this head. *Land under miscellaneous tree crops and groves* not included in the net area sown includes all cultivable land which is not included under net area sown but is put to some agricultural use. Land under casuarina trees, thatching grass, bamboo bushes and other groves for fuel etc., which are not included under 'orchards' are classed under this category. *Culturable waste* includes all lands available for cultivation whether or not taken up for cultivation or taken up for cultivation once but not cultivated during the current and last five years or more in succession. Such lands may be either fallow or covered with shrubs and jungles which are not put to any use. They may or may not be assessed and may lie in isolated blocks or within cultivated holdings. *Current fallows* comprise cropped areas which are kept fallow during the current year. If any seeding area is not cropped again in the same year, it is also treated as current fallow. *Other fallow land* includes all lands which were taken up for cultivation but are temporarily out of cultivation for a period of not less than one year and not more than five years. The reasons for keeping such lands fallow may be one of the followings (1) poverty of cultivators, (2) inadequate supply of water, (3) malarial climate, (4) silting of canals and rivers, (5) soil erosion and (6) unremunerative nature of farming. The net area

होतो. अशा जमिनी पडित ठेवण्यास खालीलपैकी एखादे कारण असू शकते.—(१) शेतकऱ्यांची हलाखीची आर्थिक परिस्थिती, (२) अपुरा पाणीपुरवठा, (३) हिवतापाचे हवामान, (४) गाळ व चिखल वाहून आणणाऱ्या नद्या व कालवे, (५) जमिनीची झीज, (६) कृषि उत्पादनाचा योग्य तो मोबदला न मिळणे. कसलेल्या निव्वळ क्षेत्रामध्ये निव्वळ लागवडीखाली असलेले क्षेत्र आणि फळांच्या बागा यांचासुद्धा समावेश होतो. एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र एकदाच मोजले जाते. एकूण लागवडीखालील क्षेत्रामध्ये एकूण पिकांखालील क्षेत्राचा समोवश होतो. एकूण पिकांखालील क्षेत्र आणि कसलेले निव्वळ क्षेत्र यामध्ये फरक असण्याचे कारण म्हणजे त्याच जमिनीत त्याच वर्षी त्याच किंवा इतर पिकांची एकापेक्षा जास्त वेळा लागवड करणे हे होय.

१२.३. निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्राची माहिती गावाच्या कागदपत्रावरून घेण्यात येते. अंदाजित उत्पादनाचे आकडे अंशतः “ पीक कापणी सर्वेक्षणाच्या ” निष्कर्षावरून व अंशतः “ पैसेवारी ” पद्धतीच्या माहितीवरून घेण्यात येतात. सध्या पीक कापणी पाहण्या, तांदूळ, बाजरी, ज्वारी, गहू, नाचणी, हरभरा, तूर (अंशतः), ऊस, कापूस, शुईमूग व तंबाखू (सातारा, सांगली व कोल्हापूर जिल्ह्यात फक्त) ह्या पिकांसाठी घेण्यात येतात. जलसिंचनाच्या साधनांची गणना दर पाच वर्षांनी घेण्यात येते. मधल्या वर्षामध्ये नवीन सिंचनाकरिता बांधलेल्या विहिरी किंवा उपयोगात न येणाऱ्या जुन्या विहिरी यांची नोंद घेण्याच्या सूचना ग्राम अधिकाऱ्यांना दिलेल्या असतात. त्यामुळे पूर्वीच्या पंचवार्षिक गणनेतील विहिरीच्या संख्येची आकडेवारी अद्ययावत करणे शक्य होते. पिकांच्या उत्पादनाच्या मूळ आकडेवारीवरून उत्पादनातील कल; काय आहे ह्याबद्दल निश्चित कल्पना करणे शक्य नाही. त्यासाठी कृषि विभागाने प्रमुख पिकांखालील कृषि उत्पादनांच्या निर्देशांकांची मातिका तयार केली आहे. उत्पादकता निर्देशांक म्हणजे उत्पादन निर्देशांकांचे क्षेत्र निर्देशांकाशी असलेले प्रमाण गुणिले शंभर असे होय. १९८७ व १९९२ च्या पंचवार्षिक पशुधन गणनेत गोळा केलेली शेतीची अवजारे, साधने ह्यांची आकडेवारी व कृषि गणनेत गोळा केलेली विहित जमिनीची संख्या व त्याखालील क्षेत्राची आकडेवारीही देण्यात आली आहे.

sown consists of net area sown with crops and camards, area sown more than once being counted only once. The grass cropped area represents the sum total of area under all crops. The difference between the total cropped area and net area sown is accounted for by the area sown more than once on the same land during the same year with the same or different crops.

12.3. The data about area under different crops are compiled from village records. The estimates of outturn are based partly on the results of crop cutting surveys and partly on 'paisewari method.' At present, crop cutting surveys are being conducted in respect of rice, bajri, jawar, wheat, ragi, gram, tur (partly), sugar-cane, cotton, groundnut and tobacco (Satara, Sangli and Kolhapur districts only). A census of irrigation sources takes place after every five years. For any intermediate years the village officers are instructed to note the number or new irrigation wells constructed or old wells which have gone out of use and thus bring up-to-date the earlier quinquennial census figures of number of wells. Correct idea regarding trends in production cannot be obtained from the absolute figures on production of crops. To overcome this difficulty, a series of index numbers of agricultural production of principal crops are compiled by the Department of Agriculture. The productivity Index is the ratio of index of production to the index of area multiplied by 100. The data on agricultural machinery and implements presented is as enumerated in quinquennial Livestock-Census, 1987 and 1992 and data on operational holdings and area operated as per Agricultural Census are presented.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.1 (A)

12. शेती,
तक्ता क्रमांक,
जमिनीचा वापर,
1995-96

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	एकूण भौगोलिक क्षेत्र (गाव पत्रकानुसार) Geographical area by village paper (3)	जंगलव्याप्त क्षेत्र Area under forest (4)	लागवडीसाठी उपलब्ध नसलेली जमीन Not available for cultivation			इतर Other (8)
				बिगरशेती वापरा- खाली असलेली जमीन Land put to non-agricultural uses (5)	नापीक व लागवडीखाली नसलेली जमीन Barren and non-cultivated land (6)	एकूण Total (5+6)=7 (7)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	बृहन्मुंबई	380	15	211	73	284	6
2	ठाणे	9,337	3,538	892	676	1,568	648
3	रायगड	6,869	1,600	490	1,284	1,774	399
4	रत्नागिरी	8,164	57	134	2,310	2,444	136
5	सिंधुदुर्ग	5,040	331	205	998	1,203	20
6	नाशिक	15,634	3,335	183	1,807	1,990	235
7	धुळे	14,380	5,520	207	561	768	485
8	जळगाव	11,639	1,567	139	809	948	386
9	अहमदनगर	17,020	1,644	134	1,349	1,483	438
10	पुणे	15,620	1,640	1,053	1,460	2,513	718
11	सातारा	10,582	1,431	280	1,197	1,477	790
12	सांगली	8,610	453	460	389	849	176
13	सोलापूर	14,878	348	51	630	681	670
14	कोल्हापूर	7,763	1,461	360	439	799	406
15	औरंगाबाद	10,077	724	611	220	831	440
16	जालना	7,726	50	219	73	292	263
17	परभणी	10,972	360	401	175	576	317
18	बीड	11,169	235	443	251	694	397

AGRICULTURE

TABLE No. 12.1 (A)

Land Utilisation

(क्षेत्र शंभर हेक्टरात)
(Area in hundred hectares)

लागवडीखाली नसलेली (पड व्यतिरिक्त जमीन) Uncultivated excluding fallow land			पड जमीन Fallow Land			एकूण Total 12+13=14	लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र Net area sown	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र Area sown more than once	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र Gross cropped area	District
झाडेभुडपाखालील जमीन व आंबराया Land under Miscellaneous tree crops and graves (9)	लागवडीलायक पड Culturable waste (10)	एकूण Total 8+9+10=11 (11)	चालू पड Current fallow (12)	इतर पड Other fallow (13)	(14)					
—	27	33	2	21	23	25	—	25	Brihan Mumbai	
59	408	1,115	112	107	219	2,897	158	3,055	Thane	
225	381	1,005	144	460	604	1,886	287	2,173	Raigad	
69	1,337	1,542	272	1,342	1,614	2,507	98	2,605	Ratnagiri	
257	661	938	144	1,023	1,167	1,401	181	1,582	Sindhudurg	
19	202	456	699	331	1,030	8,823	822	9,645	Nashik	
18	53	556	57	157	214	7,322	687	8,009	Dhule	
28	64	478	75	53	128	8,518	2,742	11,260	Jalgaon	
34	189	661	827	817	1,644	11,588	2,113	13,701	Ahmednagar	
130	367	1,215	281	274	555	9,697	1,738	11,435	Pune	
73	384	1,247	182	461	643	5,784	1,013	6,797	Satara	
120	145	441	494	496	990	5,877	679	6,556	Sangli	
53	378	1,101	940	1,224	2,164	10,584	603	11,187	Solapur	
63	400	869	178	268	446	4,188	1,182	5,370	Kolhapur	
52	152	644	405	519	924	6,954	2,050	9,004	Aurangabad	
109	157	529	704	140	844	6,011	1,200	7,211	Jalna	
34	358	709	405	448	853	8,474	3,866	12,140	Parbhani	
16	407	820	780	406	1,186	8,234	1,140	9,374	Beed	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
19	नांदेड	10,331	856	336	176	512	568
20	उस्मानाबाद	7,485	41	143	65	208	172
21	लातूर	6,674	17	180	178	358	196
22	बुलढाणा	9,671	1,148	451	263	714	361
23	अकोला	10,560	649	531	228	759	453
24	अमरावती	12,217	3,096	417	195	612	532
25	यवतमाळ	13,519	2,541	517	392	909	610
26	वर्धा	6,289	616	436	107	543	397
27	नागपूर	9,864	1,850	701	216	917	764
28	मंडारा	9,279	2,653	869	176	1,045	1,356
29	चंद्रपूर	10,918	3,920	800	275	1,075	492
30	गडचिरोली	14,916	11,071	507	145	652	749
महाराष्ट्र राज्य		3,07,583	52,767	12,361	17,117	29,478	13,580

टीप :- आकडे अस्थायी आहे
आधार :- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पु

TABLE No. 12.1 (A)—Contd.

(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
60	338	966	609	151	760	7,237	802	8,039	Nanded
16	411	599	655	650	1,305	5,332	1,737	7,069	Osmanabad
136	241	573	406	293	699	5,027	1,733	6,760	Latur
11	148	520	125	166	291	6,998	1,228	8,226	Buldhana
18	93	564	221	133	354	8,234	2,142	10,376	Akola
70	128	730	135	141	276	7,503	2,432	9,935	Amravati
138	232	980	316	272	588	8,501	1,096	9,597	Yavatmal
79	161	637	539	244	783	3,710	132	3,842	Wardha
83	272	1,119	206	243	449	5,529	391	5,920	Nagpur
90	273	1,719	75	89	164	3,698	875	4,573	Bhandara
128	313	933	126	145	271	4,719	1,078	5,797	Chandrapur
33	222	1,004	254	81	335	1,854	157	2,011	Gadchiroli
2,221	8,902	24,708	10,368	11,155	21,523	1,79,112	34,162	2,13,274	Maharashtra State

Note :—Figures are Provisional.

Source :—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती/
तक्ता क्रमांक/
जमिनीचा वापर/
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	एकूण भौगोलिक क्षेत्र (गाव पत्रकानुसार) Geographical area by village papers (3)	जंगलव्याप्त क्षेत्र Area under forest (4)	लागवडीसाठी उपलब्ध नसलेली जमीन Not available for cultivation			इतर Other (8)
				बिगरशेती वापरा- खाली असलेली जमीन Land put to non-agricultural uses (5)	नापीक व लागवडीखाली नसलेली जमीन Barren and unculturable land (6)	एकूण Total 5+6=7 (7)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	बृहन्मुंबई	380	15	286	73	359	6
2	ठाणे	9,337	3,538	892	676	1,568	648
3	रायगड	6,869	1,600	490	1,284	1,774	399
4	रत्नागिरी	8,164	57	134	2,310	2,444	136
5	सिंधुदुर्ग	5,040	331	205	998	1,203	20
6	नाशिक	15,634	3,335	190	1,807	1,997	234
7	धुळे	14,380	5,520	209	547	756	500
8	जळगाव	11,639	1,567	142	809	951	386
9	अहमदनगर	17,020	1,644	135	1,348	1,483	429
10	पुणे	15,620	1,839	1,054	1,460	2,514	717
11	सातारा	10,582	1,431	280	1,197	1,477	784
12	सांगली	8,610	453	461	389	850	176
13	सोलापूर	14,878	348	51	629	680	654
14	कोल्हापूर	7,763	1,461	360	439	799	410
15	औरंगाबाद	10,077	724	617	221	838	441
16	जालना	7,726	50	218	73	291	263
17	परभणी	10,972	360	401	175	576	317
18	बीड	10,886	235	427	242	669	381

AGRICULTURE

TABLE No. 12.1 (B)

Land Utilisation

						(क्षेत्र संभर हेक्टरात) (Area in hundred hectares)			
लागवडीखाली नसलेली (पड व्यतिरिक्त जमीन) Uncultivated excluding fallow land			पड जमीन Fallow Land						
झाडेबुडपाखालील जमीन व आंबराया	लागवडीलायक पड	एकूण 8+9+10=11	चालू पड Current fallows	इतर पड Other fallows	एकूण 12+13=14	लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र Net area sown	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र Area Sown more than once	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र Gross cropped area	District
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
0	0	6	0	0	0	0	0	0	Brihan Mumbai
59	408	1,115	112	107	219	2,897	158	3,055	Thane
225	381	1,005	144	460	604	1,886	288	2,174	Raigad
69	1,339	1,544	271	1,337	1,608	2,511	97	2,608	Ratnagiri
257	660	937	144	1,023	1,167	1,402	184	1,586	Sindhudurg
19	200	453	672	339	1,011	8,838	881	9,719	Nashik
18	49	567	55	152	207	7,330	719	8,049	Dhule
28	84	478	80	53	133	8,510	3,210	11,720	Jalgaon
34	190	653	780	849	1,629	11,611	2,803	14,414	Ahmednagar
132	368	1,217	222	278	550	9,750	1,810	11,560	Pune
73	383	1,240	184	465	649	5,785	1,065	6,850	Satara
121	145	442	467	529	996	5,869	79	6,588	Sangali
54	383	1,091	902	1,244	2,146	10,613	683	11,296	Solapur
63	398	871	180	251	431	4,201	1,951	6,152	Kolhapur
52	152	645	411	478	889	6,981	2,429	9,410	Aurangabad
108	158	529	700	145	845	6,011	1,216	7,227	Jalna
33	358	708	376	470	846	8,482	4,369	12,851	Parbhani
16	396	793	739	398	1,137	7,852	1,282	9,134	Beed

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
19	नांदेड	10,331	856	334	176	510	569
20	उस्मानाबाद	7,485	41	143	65	208	172
21	लातूर	7,157	18	197	191	388	210
22	बुलढाणा	9,671	1,148	456	262	718	360
23	अकोला	10,560	649	539	228	765	451
24	अमरावती	12,217	3,096	419	195	614	531
25	यवतमाळ	13,519	2,541	518	392	910	609
26	वर्धा	6,289	608	437	108	545	403
27	नागपूर	9,864	1,841	704	215	919	778
28	भंडारा	9,279	2,656	877	176	1,053	1,353
29	चंद्रपूर	10,918	3,927	805	275	1,080	495
30	गडचिरोली	14,916	11,054	509	149	658	740
महाराष्ट्र राज्य		3,07,583	52,743	12,490	17,107	29,597	13,572

टिप. —आकडे अस्थायी आहेत.
आधार. —कृषि आवृत्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

TABLE No. 12.1 (B)—Contd.

(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
60	336	965	589	152	741	7,259	901	8,160	Nanded
16	418	606	650	652	1,302	5,328	1,855	7,183	Osmanabad
162	255	627	463	370	833	5,291	1,702	6,993	Latur
11	148	519	125	178	303	6,983	1,158	8,141	Buldhana
18	93	562	218	132	350	8,234	2,259	10,493	Akola
70	128	729	134	138	272	7,506	2,604	10,110	Amravati
136	231	976	315	263	578	8,514	1,202	9,716	Yavatmal
79	160	642	545	238	783	3,711	139	3,850	Wardha
85	278	1,141	209	240	449	5,514	386	5,900	Nagpur
92	275	1,720	354	87	441	3,409	751	4,160	Bhandara
132	319	946	150	148	298	4,667	900	5,567	Chandrapur
35	233	1,008	296	82	378	1,818	136	1,954	Gadchiroli
2,257	8,906	24,735	10,487	11,258	21,745	1,78,763	37,857	2,16,620	Maharashtra State

Figure's are Provisional.

Source :—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A)

प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र व त्यांचे उत्पादन/Area and Outturn of principal crops

(1995-96)

(क्षेत्र-शंभर हेक्टरात व उत्पादन शंभर टनात दर हेक्टरी उत्पादन किलोग्रॅममध्ये)

(Area in '00' hectares and Outturn in '00' tonnes yield per hectare in Kg.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	तांदूळ/Rice			गहू/Wheat			ज्वारी/Jowar			बाजरी/Bajri			District (2)
		क्षेत्र Area (3)	उत्पादन Outturn (4)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (5)	क्षेत्र Area (6)	उत्पादन Outturn (7)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (8)	क्षेत्र Area (9)	उत्पादन Outturn (10)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (11)	क्षेत्र Area (12)	उत्पादन Outturn (13)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (14)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	..	—	—	..	—	—	..	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	..	—	—	..	—	—	..	Thane
3	रायगड	—	—	..	—	—	..	—	—	..	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	..	—	—	..	—	—	..	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	..	—	—	..	—	—	..	Sindhudurg
6	नाशिक	619	827	1,336	415	268	646	3,333	1,676	503	Nashik
7	धुळे	164	184	1,122	1,091	1,026	940	1,646	953	579	Dhule
8	जळगांव	311	453	1,457	2,494	3,828	1,535	913	611	669	Jaigaon
9	अहमदनगर	665	997	1,499	6,195	2,943	475	2,345	1,225	522	Ahmednagar
10	पुणे	486	658	1,354	5,474	2,315	423	1,328	662	498	Pune
11	सातारा	309	486	1,573	2,101	2,221	1,057	890	416	467	Satara
12	सांगली	228	323	1,417	2,523	2,508	994	846	246	291	Sangli
13	सोलापूर	372	522	1,403	7,163	4,678	653	264	112	424	Solapur
14	कोल्हापूर	112	217	1,938	293	581	1,983	1	1	1,000	Kolhapur
15	औरंगाबाद	245	257	1,049	2,566	1,556	606	1,585	967	610	Aurangabad
16	जालना	182	222	1,220	1,936	1,513	782	891	602	676	Jalna
17	परभणी	429	623	1,452	3,512	3,899	1,110	91	56	615	Parbhani
18	बीड	251	264	1,052	3,166	3,100	979	1,944	1,726	888	Beed
19	नांदेड	212	220	1,038	2,472	2,318	938	18	13	722	Nanded
20	उस्मानाबाद	237	206	869	2,951	2,298	779	170	105	618	Osmanabad

21	लातूर	220	131	595	172	200	1,163	2,056	3,430	1,668	75	53	707	Latur
22	बुलढाणा	11	6	545	218	329	1,509	1,231	1,776	1,443	133	99	744	Buldhana
23	अकोला	49	27	551	204	295	1,446	1,957	3,464	1,770	59	44	746	Akola
24	अमरावती	99	61	616	154	214	1,390	1,179	2,032	1,723	16	12	750	Amravati
25	यवतमाळ	50	28	560	194	221	1,139	1,633	1,651	1,011	99	74	747	Yavatmal
26	वर्धा	14	16	1,143	197	237	1,203	689	658	955	2	1	500	Wardha
27	नागपूर	306	513	1,329	504	610	1,210	901	1,049	1,164	—	—	—	Nagpur
28	भंडारा	3,303	4,829	1,462	243	189	778	35	11	314	—	—	—	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,534	2,672	1,742	291	213	732	1,334	638	478	—	—	—	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,379	1,967	1,426	18	10	556	206	57	277	—	—	—	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य				15,171	25,628	1,689	7,017	8,977	1,279	55,573	49,818	896	16,649	9,654	580	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A)—Contd.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	नाचणी/Ragi			मका/Maize			बार्ली/Barley			इतर वृणधान्ये/Other Cereals			District (2)
		क्षेत्र Area (15)	उत्पादन Outtum (16)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (17)	क्षेत्र Area (18)	उत्पादन Outtum (19)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (20)	क्षेत्र Area (21)	उत्पादन Outtum (22)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (23)	क्षेत्र Area (24)	उत्पादन Outtum (25)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (26)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	190	146	768	—	—	—	—	—	—	127	95	748	Thane
3	रायगड	126	98	778	—	—	—	—	—	—	112	80	714	Raigad
4	रत्नागिरी	259	343	1,324	—	—	—	—	—	—	152	105	691	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	39	50	1,282	—	—	—	—	—	—	31	22	710	Sindhudurg
6	नाशिक	389	320	823	140	220	1,571	—	—	—	273	165	604	Nashik
7	धुळे	96	89	927	113	158	1,398	—	—	—	98	65	663	Dhule
8	जळगाव	—	—	—	81	130	1,605	—	—	—	19	16	842	Jalgaon
9	अहमदनगर	26	21	808	41	59	1,439	—	—	—	83	63	759	Ahmednagar
10	पुणे	99	79	798	42	70	1,667	—	—	—	103	74	718	Pune
11	सातारा	71	114	1,606	80	121	1,513	—	—	—	34	26	765	Satara
12	सांगली	4	6	1,500	94	155	1,649	—	—	—	18	10	556	Sangli
13	सोलापूर	—	—	—	111	197	1,775	2	1	500	116	104	897	Solapur
14	कोल्हापूर	230	340	1,478	43	86	2,000	—	—	—	58	44	759	Kolhapur
15	औरंगाबाद	—	—	—	753	1,199	1,592	—	—	—	19	11	579	Aurangabad
16	जालना	—	—	—	304	468	1,539	—	—	—	4	4	1,000	Jalna
17	परभणी	—	—	—	22	17	773	—	—	—	—	—	—	Parbhani
18	बीड	—	—	—	58	74	1,276	—	—	—	14	9	643	Beed
19	नांदेड	—	—	—	17	25	1,471	—	—	—	6	4	667	Nanded
20	उस्मानाबाद	—	—	—	74	55	743	—	—	—	27	18	667	Osmanabad
21	लातूर	—	—	—	12	14	1,167	—	—	—	63	40	635	Latur
22	बुलढाणा	—	—	—	308	294	955	—	—	—	4	3	750	Buldhana
23	अकोला	—	—	—	1	1	1,000	—	—	—	8	6	750	Akola
24	अमरावती	—	—	—	2	2	1,000	—	—	—	40	23	575	Amravati
25	यवतमाळ	—	—	—	1	1	1,000	—	—	—	2	1	500	Yavatmal
26	वर्धा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Wardha
27	नागपूर	—	—	—	2	2	1,000	—	—	—	—	—	—	Nagpur
28	भंडारा	—	—	—	1	1	1,000	—	—	—	13	8	615	Bhandara
29	चंद्रपूर	—	—	—	4	5	1,250	—	—	—	7	4	571	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	20	28	1,400	—	—	—	5	3	600	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	1,529	1,606	1,050	2,324	3,382	1,455	2	1	500	1,436	1,003	1,432	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A)—contd.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	एकूण तृणधान्ये/Total Cereals			हरभरा/Gram			तूर/Tur			इतर कडधान्ये/Other Pulses			District (2)
		क्षेत्र Area (27)	उत्पादन Outturn (28)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (29)	क्षेत्र Area (30)	उत्पादन Outturn (31)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (32)	क्षेत्र Area (33)	उत्पादन Outturn (34)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (35)	क्षेत्र Area (36)	उत्पादन Outturn (37)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (38)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,749	3,349	1,975	41	19	463	32	18	563	75	32	427	Thane
3	रायगड	1,702	3,478	2,043	18	8	444	14	8	571	80	37	463	Raigad
4	रत्नागिरी	1,245	2,489	1,999	—	—	—	5	3	600	50	24	480	Ratnagiri
5	सिधुदुर्ग	881	1,929	2,190	—	—	—	—	—	—	66	33	500	Sidhurg
6	नाशिक	5,556	3,846	692	488	251	514	80	45	563	296	105	355	Nashik
7	धुळे	3,500	2,643	755	235	125	532	314	137	436	224	76	339	Dhule
8	जळगाव	3,834	5,053	1,318	471	288	611	256	180	703	101	37	366	Jalgaon
9	अहमदनगर	9,413	5,401	574	370	220	594	150	63	420	235	80	340	Ahmednagar
10	पुणे	8,051	4,646	577	392	188	480	38	19	500	198	74	374	Pune
11	सातारा	3,864	3,985	1,031	198	119	601	75	34	453	243	91	374	Satara
12	सांगली	3,876	3,640	939	255	203	796	131	59	450	337	124	368	Sangli
13	सोलापूर	8,015	5,558	693	309	163	528	270	67	248	160	54	338	Solapur
14	कोल्हापूर	1,760	3,554	2,019	91	76	835	37	17	459	71	29	408	Kolhapur
15	औरंगाबाद	5,180	3,995	771	360	146	406	436	102	234	205	66	322	Aurangabad
16	जालना	3,336	2,817	844	104	52	510	430	120	279	205	66	322	Jalna
17	परभणी	4,309	4,751	1,103	407	201	511	755	350	464	69	28	406	Parbhani
18	बीड	5,480	5,193	948	187	93	497	528	226	428	132	49	371	Beed
19	नांदेड	3,039	2,761	909	245	84	343	466	120	258	13	6	462	Nanded
20	उस्मानाबाद	3,570	2,727	764	427	206	482	735	235	320	51	25	490	Osmanabad
21	लातूर	2,598	3,868	1,489	289	172	595	611	397	650	91	34	374	Latur
22	बुलढाणा	1,905	2,507	1,316	334	180	519	703	555	789	47	16	340	Buldhana
23	अकोला	2,278	3,837	1,684	434	229	521	768	667	868	21	9	429	Akola
24	अमरावती	1,490	2,344	1,573	442	254	575	909	878	966	20	9	450	Amravati
25	यवतमाळ	1,979	1,976	998	170	68	400	1,266	1,058	836	67	30	448	Yavatmal
26	वर्धा	902	912	1,011	222	100	450	522	351	672	38	20	526	Wardha
27	नागपूर	1,793	2,174	1,212	362	175	483	546	339	621	109	44	404	Nagpur
28	भंडारा	3,595	5,038	1,401	126	54	429	95	57	600	287	146	509	Bhandara
29	चंद्रपूर	3,170	3,532	1,114	153	63	412	261	104	398	382	195	510	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,628	2,065	1,268	41	15	366	18	11	611	203	106	522	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		99,698	1,00,068	1,004	7,171	3,760	524	10,451	6,220	595	4,096	1,645	402	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A) — contd.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	एकूण कडधान्ये/Total Pulses			एकूण अन्नधान्ये/Total Foodgrains			रुस (गुळ)/Sugarcane (gur)			मिरची/Chilies			District (2)
		क्षेत्र Area (39)	उत्पादन Outturn (40)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (41)	क्षेत्र Area (42)	उत्पादन Outturn (43)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (44)	क्षेत्र Area (45)	उत्पादन Outturn (46)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (47)	क्षेत्र Area (48)	उत्पादन Outturn (49)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (50)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	218	114	523	1,967	3,463	1,761	—	—	—	5	3	600	Thane
3	रायगड	122	59	484	1,824	3,597	1,939	—	—	—	3	2	667	Raigad
4	रत्नागिरी	57	28	491	1,302	2,517	1,933	—	—	—	2	2	1,000	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	70	36	514	951	1,965	2,066	—	—	—	3	3	1,000	Sindhudurg
6	नाशिक	1,037	484	467	6,593	4,330	657	305	26,452	86,728	34	32	941	Nashik
7	धुळे	1,471	957	651	4,971	3,600	724	236	17,467	74,013	71	61	859	Dhule
8	जळगाव	1,633	844	517	5,487	5,897	1,075	177	15,006	84,780	38	43	1,132	Jalgaon
9	अहमदनगर	868	428	493	10,281	5,829	567	714	59,683	83,590	23	26	1,130	Ahmednagar
10	पुणे	723	314	434	8,774	4,960	565	389	35,256	90,632	34	34	1,000	Pune
11	सातारा	585	272	465	4,449	4,257	957	511	49,003	95,896	8	7	875	Satara
12	सांगली	835	444	532	4,711	4,084	867	449	40,537	90,283	26	21	808	Sangli
13	सोलापूर	785	312	397	8,800	5,870	667	458	39,341	85,897	30	24	800	Solapur
14	कोल्हापूर	241	145	602	2,001	3,699	1,849	361	77,477	90,621	55	19	345	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,232	394	320	6,412	4,389	685	329	21,861	66,447	40	15	375	Aurangabad
16	जालना	1,439	474	329	4,775	3,291	689	212	15,010	70,802	25	10	400	Jalna
17	परभणी	2,361	915	388	6,670	5,666	849	163	11,647	71,454	18	6	333	Parbhani
18	बीड	1,083	463	428	6,563	5,656	862	224	15,408	68,786	49	20	408	Beed
19	नांदेड	1,313	578	440	4,352	3,339	767	155	9,310	60,065	63	20	317	Nanded
20	उस्मानाबाद	1,543	594	385	5,113	3,321	650	153	9,803	64,072	18	7	389	Osmanabad
21	लातूर	1,849	1,162	628	4,447	5,030	1,131	186	10,737	57,726	28	9	321	Latur
22	बुलढाणा	2,518	1,263	502	4,423	3,770	852	20	1,413	70,650	59	31	525	Buldhana
23	अकोला	3,362	1,661	494	5,640	5,498	975	23	1,739	75,609	10	5	500	Akola
24	अमरावती	1,956	1,352	691	3,446	3,696	1,073	29	2,490	85,517	50	58	1,160	Amravati
25	यवतमाळ	2,197	1,480	674	4,176	3,456	828	65	4,121	63,400	26	17	654	Yavatmal
26	वर्धा	809	482	596	1,711	1,394	815	18	1,348	74,889	12	6	500	Wardha
27	नागपूर	1,083	576	532	2,876	2,750	956	12	723	60,250	250	56	224	Nagpur
28	भंडारा	521	261	501	4,116	5,299	1,287	11	739	67,182	36	14	389	Bhandara
29	चंद्रपूर	850	383	451	4,020	3,915	974	—	—	—	109	54	495	Chandrapur
30	गडचिरोली	269	134	498	1,897	2,199	1,159	—	—	—	21	10	476	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		33,050	16,609	503	1,32,748	1,16,677	879	5,800	4,66,561	80,442	1,146	615	537	Maharashtra State

टीप.—उसाचे उत्पादन शंभर मेट्रीक टनात.

Note.—Sugarcane Production in hundred metric tonnes.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A)—Contd.

अनुक्रमांक	जिल्हा	कापूस/Cotton			भूईमूग/Groundnut			तीळ/Sesamum			मोहरी/राई/जवस/Rape/Mustered/Linseed			District
		क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	
Serial No.		Area	Outturn	Yield per hect	Area	Outturn	Yield per hect.	Area	Outturn	Yield per hect.	Area	Outturn	Yield per hect.	
(1)	(2)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)	(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(2)
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	—	5	9	1,800	7	2	286	6	3	500	Thane
3	रायगड	—	—	—	2	4	2,000	6	2	333	1	—	—	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	7	13	1,857	—	—	—	1	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	54	112	2,074	3	1	333	1	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	23	19	826	400	290	725	11	3	273	7	3	429	Nashik
7	धुळे	850	607	714	757	486	642	129	28	217	11	5	455	Dhule
8	जळगाव	2,779	3,143	1,131	260	224	862	406	120	296	4	2	500	Jalgaon
9	अहमदनगर	32	62	1,938	87	123	1,414	11	3	273	20	7	350	Ahmednagar
10	पुणे	1	2	2,000	403	550	1,365	31	10	323	2	1	500	Pune
11	सातारा	38	70	1,842	509	767	1,507	2	—	000	5	2	400	Satara
12	सांगली	16	16	1,000	335	370	1,104	3	1	333	7	3	429	Sangli
13	सांगलीपूर	34	55	1,618	160	128	800	10	3	300	15	5	333	Solapur
14	कोल्हापूर	2	2	1,000	614	1,383	2,252	—	—	—	—	—	—	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,019	683	670	107	71	664	101	25	248	72	23	319	Aurangabad
16	जालना	1,550	1,169	754	57	32	561	59	15	254	26	8	306	Jalna
17	परभणी	3,214	2,503	779	89	88	989	77	20	260	82	22	268	Parbhani
18	बीड	854	800	937	157	131	834	110	26	236	113	37	327	Beed
19	नांदेड	2,704	1,810	669	79	75	949	92	18	196	21	9	429	Nanded
20	उस्मानाबाद	29	21	724	141	65	461	79	20	253	130	34	262	Osmanabad
21	लातूर	356	253	711	187	130	695	102	33	324	42	12	286	Latur
22	बुलढाणा	2,547	1,861	731	120	83	692	190	46	242	6	1	167	Buldhana
23	अकोला	3,619	4,454	1,231	45	34	756	64	11	172	2	—	—	Akola
24	अमरावती	3,717	3,484	937	187	218	1,166	57	15	263	5	1	200	Amravati
25	यवतमाळ	4,653	3,683	792	99	98	990	91	22	242	14	4	286	Yavatmal
26	वर्धा	1,447	1,921	1,328	83	73	880	48	12	250	38	9	237	Wardha
27	नागपूर	577	720	1,248	159	198	1,245	26	5	192	237	64	270	Nagpur
28	भंडारा	—	—	—	3	4	1,333	19	4	211	224	54	241	Bhandara
29	चंद्रपूर	591	652	1,103	2	2	1,000	143	26	182	389	99	255	Chandrapur
30	गडचिरोली	2	2	1,000	2	3	1,500	71	15	211	52	14	269	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	30,654	27,992	913	5,110	5,764	1,128	1,948	486	249	1,532	422	275	Maharashtra State

टीप.—कापसाचे उत्पादन मासडवाचा (प्रत्येकी १७० कि.) स्वरूपात आहे.
Note.—outturn Cotton is terms of Lint (each contains 170 kg.)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (A)—contd.

अनुक्रमांक Serial (1)	जिल्हा (2)	एरंडी/Caster seed			तंबाखू/Tobacco			District (2)
		क्षेत्र Area (63)	उत्पादन Outturn (64)	दर हेक्टर Yield Per hect. (65)	क्षेत्र Area (66)	उत्पादन Outturn (67)	दर हेक्टर Yield per hect. (68)	
1	बृहन्पुर्ग	—	—	—	—	—	—	Brihan-Mumbai
2	ठाणे	—	—	—	—	—	—	Thane
3	रायगड	—	—	—	—	—	—	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	—	—	—	—	—	—	Nashik
7	धुळे	4	1	250	—	—	—	Dhule
8	जळगाव	3	2	667	—	—	—	Jalgaon
9	अहमदनगर	1	—	—	—	—	—	Ahmednagar
10	पुणे	1	—	—	—	—	—	Pune
11	सातारा	—	—	—	—	—	—	Satara
12	सांगली	—	—	—	15	14	933	Sangli
13	सोलापूर	5	2	400	—	—	—	Solapur
14	कोल्हापूर	—	—	—	32	35	1,094	Kolhapur
15	आरंगाबाद	9	2	222	1	1	1,000	Aurangabad
16	जातना	4	1	250	—	—	—	Jalna
17	परभणी	6	2	333	—	—	—	Parbhani
18	बीड	9	2	222	—	—	—	Beed
19	नांदेड	—	—	—	—	—	—	Nanded
20	उस्मानाबाद	8	2	250	—	—	—	Osmanabad
21	लातूर	2	1	500	1	1	1,000	Latur
22	बुलढाना	—	—	—	—	—	—	Buldhana
23	अकोला	2	1	500	—	—	—	Akola
24	अमरावती	22	6	273	—	—	—	Amravati
25	यवतमाळ	7	2	286	—	—	—	Yavatmal
26	वर्धा	3	1	333	—	—	—	Wardha
27	नागपूर	—	—	—	—	—	—	Nagpur
28	भंडारा	3	1	333	—	—	—	Bhandara
29	चंद्रपूर	2	1	500	—	—	—	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	1	1	1,000	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		91	27	297	50	52	1,040	Maharashtra State

* Production Negligible

आपार. कृषि आयात, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)

प्रमुख पिकांखालील क्षेत्र व त्यांचे उत्पादन/Area and Outturn of principal crops
(1996-97)

(क्षेत्र-शंभर हेक्टरात व उत्पादन शंभर टनात दर हेक्टरी उत्पादन किलोग्रॅममध्ये)

(Area in '00' hectares and Outturn in '00' tonnes yield per hectare in Kg.)

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	तांदूळ/Rice			गहू/Wheat			ज्वारी/Jowar			बाजरी/Bajri			District (2)
		क्षेत्र Area (3)	उत्पादन Outturn (4)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (5)	क्षेत्र Area (6)	उत्पादन Outturn (7)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (8)	क्षेत्र Area (9)	उत्पादन Outturn (10)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (11)	क्षेत्र Area (12)	उत्पादन Outturn (13)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (14)	
1	बृहन्मुदई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,512	3,930	2,599	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Thane
3	रायगड	1,424	3,322	2,333	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Raigad
4	रत्नागिरी	798	2,049	2,568	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	807	1,995	2,472	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	420	605	1,440	738	1,069	1,449	550	525	955	3,725	4,215	1,132	Nashik
7	धुळे	285	270	947	197	297	1,508	1,052	1,333	1,267	1,869	1,823	975	Dhule
8	जळगांव	17	20	1,176	398	744	1,869	2,408	4,647	1,930	889	1,124	1,264	Jalgaon
9	अहमदनगर	57	76	1,333	890	1,519	1,707	6,062	3,271	540	3,457	2,731	790	Ahmednagar
10	पुणे	599	817	1,364	556	857	1,541	5,733	3,134	547	1,851	1,619	875	Pune
11	सातारा	394	913	2,317	325	592	1,822	2,255	2,548	1,130	1,051	728	693	Satara
12	सांगली	148	339	2,291	233	345	1,481	2,661	3,172	1,192	957	446	466	Sangli
13	सोलापूर	23	31	1,348	471	639	1,357	7,293	4,616	633	268	127	474	Solapur
14	कोल्हापूर	1,033	2,797	2,708	76	162	2,132	282	548	1,943	1	1	1,000	Kolhapur
15	औरंगाबाद	16	13	813	310	399	1,287	2,579	2,117	821	1,729	1,892	1,094	Aurangabad
16	जालना	20	14	700	206	281	1,364	1,912	1,895	991	969	1,233	1,272	Jalna
17	परभणी	238	159	668	483	878	1,818	3,701	4,598	1,242	94	64	681	Parbhani
18	बीड	46	35	761	340	406	1,194	3,220	2,816	875	2,080	1,910	918	Beed
19	नांदेड	282	214	759	248	319	1,286	2,453	4,022	1,640	7	5	714	Nanded
20	उस्मानाबाद	150	105	700	365	365	1,000	3,024	3,194	1,056	193	147	762	Osmanabad

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)—Contd.

अनुक्रमांक	जिल्हा	नावणी/Ragi			मका/Maize			बार्ली/Barley			इतर दूग्धधान्ये/Other Cereals			District
		क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	क्षेत्र	उत्पादन	दर हेक्टरी उत्पादन	
Serial No.	(1)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(2)
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	180	159	883	—	—	—	—	—	—	130	86	508	Thane
3	रायगड	124	97	782	—	—	—	—	—	—	47	27	574	Raigad
4	रत्नागिरी	202	246	1,218	—	—	—	—	—	—	103	58	563	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	37	49	1,324	—	—	—	—	—	—	9	6	667	Sindhudurg
6	नाशिक	458	355	775	360	547	1,519	—	—	—	—	—	—	Nashik
7	धुळे	62	68	1,097	366	711	1,943	—	—	—	97	61	629	Dhule
8	जळगाव	—	—	—	107	160	1,495	—	—	—	—	—	—	Jalgaon
9	अहमदनगर	24	16	667	63	73	1,159	—	—	—	16	8	500	Ahmednagar
10	पुणे	114	76	667	56	70	1,250	4	3	750	29	17	586	Pune
11	सातारा	88	109	1,239	68	94	1,382	1	1	1,000	22	11	500	Satara
12	सांगली	7	11	1,571	71	106	1,493	—	—	—	1	1	1,000	Sangli
13	सांतापूर	—	—	—	86	100	1,163	1	1	1,000	—	—	—	Solapur
14	कोल्हापूर	210	339	1,614	16	24	1,500	—	—	—	52	28	538	Kolhapur
15	औरंगाबाद	—	—	—	826	1,322	1,600	—	—	—	—	—	—	Aurangabad
16	जालना	—	—	—	435	696	1,600	—	—	—	—	—	—	Jalna
17	परभणी	—	—	—	8	7	875	—	—	—	8	3	375	Parbhani
18	बीड	—	—	—	42	48	1,143	—	—	—	18	10	556	Beed
19	नांदेड	—	—	—	9	10	1,111	3	2	667	8	3	375	Nanded
20	उस्मानाबाद	—	—	—	49	34	694	5	4	800	—	—	—	Osmanabad
21	बुलढाना	—	—	—	26	29	1,115	1	1	1,000	20	11	550	Latur
22	बुलढाना	—	—	—	215	268	1,247	—	—	—	—	—	—	Buldhana
23	अकोला	—	—	—	6	7	1,167	—	—	—	8	5	625	Akola
24	अमरावती	—	—	—	13	14	1,077	—	—	—	12	8	667	Amravati
25	यवतमाळ	—	—	—	7	5	714	—	—	—	—	—	—	Yavatmal
26	वर्धा	—	—	—	3	3	1,000	—	—	—	—	—	—	Wardha
27	नागपूर	—	—	—	8	8	1,000	—	—	—	—	—	—	Nagpur
28	भंडारा	—	—	—	3	3	1,000	—	—	—	7	4	571	Bhandara
29	चंद्रपूर	—	—	—	15	14	933	—	—	—	2	2	1,000	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	21	23	1,095	—	—	—	9	5	556	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,506	1,525	1,013	2,879	4,376	1,520	15	12	800	598	334	559	Maharashtra State

TABLE No. 12.2 (B)—contd.

(Fig) 219—55

21	लातूर	220	178	809	12	256	1,208	2,095	3,463	1,653	83	59	711	Latur
22	बुलढाणा	10	8	800	202	384	1,901	1,733	4,196	2,421	70	53	757	Buldhana
23	अकोला	33	20	606	217	359	1,654	2,113	4,564	2,160	51	39	765	Akola
24	अमरावती	104	83	798	155	244	1,574	1,222	2,269	1,857	16	12	750	Amravati
25	यवतमाळ	57	46	807	204	301	1,475	1,644	2,713	1,650	104	79	760	Yavatmal
26	वर्धा	13	13	1,000	159	235	1,478	708	1,020	1,441	2	2	1,000	Wardha
27	नागपूर	345	471	1,365	506	602	1,190	857	953	1,112	2	2	1,000	Nagpur
28	भंडारा	2,830	3,833	1,354	220	209	950	37	19	514	—	—	—	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,512	2,233	1,477	268	199	743	1,142	712	623	—	—	—	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,382	1,555	1,125	12	9	750	184	60	326	—	—	—	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य				14,775	26,144	1,769	7,991	11,670	1,460	56,920	62,405	1,096	19,468	18,311	941	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक: TABLE No. 12.2 (B)—contd.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	एकूण नृणधान्ये/Total Cereals			हरभरा, Gram			तूर/Tur			इतर कडधान्ये, Other Pulses			District (2)
		क्षेत्र Area (27)	उत्पादन Outtum (28)	दर हेक्टर उत्पादन Yield per hect. (29)	क्षेत्र Area (30)	उत्पादन Outtum (31)	दर हेक्टर उत्पादन Yield per hect. (32)	क्षेत्र Area (33)	उत्पादन Outtum (34)	दर हेक्टर उत्पादन Yield per hect. (35)	क्षेत्र Area (36)	उत्पादन Outtum (37)	दर हेक्टर उत्पादन Yield per hect. (38)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,824	4,157	2,279	41	26	634	25	16	640	6	2	333	Thane
3	रायगड	1,596	3,447	2,160	20	13	650	13	8	615	1	1	1,000	Raigad
4	रत्नागिरी	1,104	2,354	2,132	—	—	—	5	3	600	—	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	859	2,056	2,393	—	—	—	—	—	—	9	3	333	Sidhudurg
6	नाशिक	6,265	7,332	1,170	524	338	645	81	51	630	281	99	352	Nashik
7	धुळे	3,940	4,577	1,162	266	187	703	289	162	561	191	69	361	Dhule
8	जळगाव	3,852	6,733	1,748	571	451	790	240	173	721	62	21	339	Jalgaon
9	अहमदनगर	10,639	7,803	733	428	269	629	209	123	589	206	75	264	Ahmednagar
10	पुणे	9,019	6,713	744	424	296	698	58	31	534	145	53	366	Pune
11	सातारा	4,230	5,030	1,189	206	130	631	79	41	519	178	70	393	Satara
12	सांगली	4,122	4,487	1,089	230	195	848	127	66	520	317	123	388	Sangli
13	सोलापूर	8,268	5,698	689	375	250	667	293	137	468	132	48	364	Solapur
14	कोल्हापूर	1,685	3,922	2,328	103	66	641	33	17	515	41	14	341	Kolhapur
15	औरंगाबाद	5,466	5,754	1,053	392	226	577	476	190	399	141	49	348	Aurangabad
16	जालना	3,551	4,133	1,164	113	60	531	421	207	492	162	55	340	Jalna
17	परभणी	4,543	5,721	1,259	449	273	608	769	407	529	17	8	471	Parbhani
18	बीड	5,769	5,257	911	204	117	574	565	274	485	130	49	377	Beed
19	नांदेड	3,013	4,578	1,519	260	129	496	471	337	716	10	5	500	Nanded
20	उस्मानाबाद	3,797	3,860	1,017	476	279	586	739	444	601	41	16	390	Osmanabad
21	लातूर	2,670	4,012	1,503	329	211	641	633	412	651	21	8	381	Latur
22	बुलढाणा	2,241	4,925	2,198	274	246	898	639	490	767	45	15	333	Buldhana
23	अकोला	2,428	4,994	2,057	445	356	800	804	697	867	25	11	440	Akola
24	अमरावती	1,524	2,633	1,728	420	327	779	838	761	908	12	5	417	Amravati
25	यवतमाळ	2,016	3,144	1,560	167	97	581	1,102	948	860	16	7	438	Yavatmal
26	वर्धा	885	1,273	1,438	181	107	591	533	449	842	16	7	438	Wardha
27	नागपूर	1,718	2,036	1,185	335	209	624	556	321	577	56	23	411	Nagpur
28	भंडारा	3,097	4,068	1,314	106	50	472	93	68	731	9	4	444	Bhandara
29	चंद्रपूर	2,939	3,160	1,075	122	59	484	292	244	836	26	11	423	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,615	1,661	1,028	34	17	500	18	13	722	8	3	375	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		1,04,675	1,25,518	1,199	7,495	4,984	665	10,401	7,090	682	2,304	854	371	Maharashtra Stat

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)—contd.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	एकूण फडधान्ये/Total Pulses			एकूण अन्नधान्ये/Total Foodgrains			ऊस (गुळ)/Sugarcane (gur)			मिरची/Chilies			District (2)
		क्षेत्र Area (39)	उत्पादन Outturn (40)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (41)	क्षेत्र Area (42)	उत्पादन Outturn (43)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (44)	क्षेत्र Area (45)	उत्पादन Outturn (46)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (47)	क्षेत्र Area (48)	उत्पादन Outturn (49)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (50)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	179	117	654	2,003	4,274	2,134	—	—	—	3	2	667	Thane
3	रायगड	125	78	624	1,721	3,525	2,048	—	—	—	4	3	750	Raigad
4	रत्नागिरी	56	33	589	1,160	2,387	2,058	—	—	—	2	2	1,000	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	56	32	571	915	2,088	2,282	—	—	—	2	5	2,500	Sindhudurg
6	नाशिक	1,133	637	562	7,398	7,969	1,077	245	21,371	87,229	39	36	923	Nashik
7	धुळे	1,466	993	677	5,406	5,570	1,030	192	15,755	82,057	77	66	857	Dhule
8	जळगाव	1,758	1,251	712	5,610	7,984	1,423	143	11,860	82,937	44	49	1,114	Jalgaon
9	अहमदनगर	999	582	583	11,638	8,385	720	546	44,161	80,881	22	25	1,136	Ahmednagar
10	पुणे	835	499	598	9,854	7,212	732	429	36,381	84,804	44	44	1,000	Pune
11	सातारा	557	299	537	4,787	5,329	1,113	473	43,460	91,882	13	11	846	Satara
12	सांगली	797	443	556	4,919	4,930	1,002	445	43,206	97,092	41	33	805	Sangli
13	सोलापूर	883	489	554	9,151	6,187	676	506	45,591	90,101	34	27	794	Solapur
14	कोल्हापूर	247	138	559	1,932	4,060	2,101	897	69,534	77,518	53	18	3,401	Kolhapur
15	अहमदाबाद	1,177	559	475	6,643	6,313	950	150	10,500	70,000	38	14	368	Aurangabad
16	जालना	1,361	712	523	4,912	4,845	986	81	5,356	66,123	20	8	400	Jalna
17	पारभणी	2,375	1,121	472	6,918	6,842	989	160	10,333	64,581	26	8	308	Parbhani
18	बीड	1,151	533	463	6,920	5,790	837	151	8,915	59,040	56	20	357	Beed
19	नांदेड	1,488	985	662	4,501	5,563	1,236	143	10,114	70,727	105	34	324	Nanded
20	उस्मानाबाद	1,633	933	571	5,430	4,793	883	154	9,529	61,877	28	11	393	Osmanabad
21	लातूर	1,939	1,045	539	4,609	5,057	1,097	212	14,158	66,783	28	9	321	Latur
22	बुलढाणा	2,347	1,687	719	4,588	6,612	1,441	13	960	73,846	27	14	519	Buldhana
23	अकोला	3,365	2,229	662	5,793	7,223	1,247	20	1,501	75,050	15	7	467	Akola
24	अमरावती	1,866	1,413	757	3,390	4,046	1,194	28	2,142	76,500	42	43	1,024	Amravati
25	यवतमाळ	2,037	1,426	700	4,053	4,570	1,128	101	7,437	73,634	23	15	652	Yavatmal
26	वर्धा	779	586	752	1,664	1,859	1,117	31	2,081	67,129	12	6	500	Wardha
27	नागपूर	1,042	584	560	2,760	2,620	949	11	864	78,545	154	26	169	Nagpur
28	भंडारा	527	299	567	3,624	4,367	1,205	31	2,839	91,581	32	13	406	Bhandara
29	चंद्रपूर	813	523	643	3,752	3,683	982	—	—	—	73	36	493	Chandrapur
30	गडचिरोली	259	142	548	1,874	1,803	962	—	—	—	22	11	500	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		33,250	20,368	613	1,37,925	1,45,886	1,058	5,162	4,18,048	80,986	1,079	596	552	Maharashtra State

टीप.—उभावे उत्पादन शंभर मॅट्रीक टनात.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)—Contd.

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	कापूस/Cotton			भूईमूग/Groundnut			तीळ/Sesamum			मोहरी/राई/जवस/Rape/Mustered/Linseed			District (2)
		क्षेत्र Area (51)	उत्पादन Outtum (52)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (53)	क्षेत्र Area (54)	उत्पादन Outtum (55)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (56)	क्षेत्र Area (57)	उत्पादन Outtum (58)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (59)	क्षेत्र Area (60)	उत्पादन Outtum (61)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (62)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	—	2	2	1,000	14	5	357	2	1	500	Thane
3	रायगड	—	—	—	1	1	1,000	7	2	286	—	—	—	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	1	1	1,000	18	7	389	1	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	15	14	933	1	1	1,000	—	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	28	38	1,357	472	506	1,072	6	2	333	7	3	429	Nashik
7	धुळे	857	881	1,028	561	499	889	107	33	308	5	2	400	Dhule
8	जळगाव	2,899	4,475	1,544	148	126	851	344	130	378	4	1	250	Jalgaon
9	अहमदनगर	37	44	2,270	66	74	1,121	14	4	286	22	6	273	Ahmednagar
10	पुणे	1	3	3,000	419	615	1,468	31	8	258	5	2	400	Pune
11	सातारा	43	71	1,651	545	912	1,673	3	1	333	5	3	600	Satara
12	सांगली	27	46	1,704	355	493	1,389	6	2	333	8	2	250	Sangli
13	सोलापूर	40	65	1,625	96	70	729	13	4	308	16	5	313	Solapur
14	कोल्हापूर	12	3	250	606	1,339	2,210	—	—	—	—	—	—	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,100	961	874	135	152	1,126	88	24	273	67	21	313	Aurangabad
16	जालना	1,541	1,512	981	36	31	861	57	16	281	36	9	250	Jalna
17	परभणी	3,262	3,048	934	8	5	625	75	18	240	59	26	441	Parbhani
18	बीड	808	739	915	137	115	839	112	31	277	112	33	295	Beed
19	नांदेड	2,684	1,837	684	16	10	625	95	25	263	31	12	387	Nanded
20	उस्मानाबाद	19	16	842	133	64	481	75	16	213	115	52	452	Osmanabad
21	लातूर	365	296	811	173	133	769	126	29	230	60	25	417	Latur
22	बुलढाणा	2,524	2,425	961	54	53	981	145	50	345	3	1	333	Buldhana
23	अकोला	3,623	4,332	1,196	21	13	619	75	24	320	3	1	333	Akola
24	अमरावती	3,703	3,445	930	151	157	1,040	45	17	378	1	—	—	Amravati
25	यवतमाळ	4,620	3,899	844	18	17	944	89	30	337	15	5	333	Yavatmal
26	वर्धा	1,476	1,914	1,297	69	52	754	30	8	267	29	10	345	Wardha
27	नागपूर	592	675	1,140	160	121	756	23	5	217	213	78	366	Nagpur
28	भंडारा	—	—	—	1	1	1,000	21	6	286	236	48	203	Bhandara
29	चंद्रपूर	594	666	1,121	2	2	1,000	81	11	136	366	99	270	Chandrapur
30	गडचिरोली	2	2	1,000	—	—	—	66	10	152	45	11	244	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		30,847	31,433	1,019	4,401	5,578	1,267	1,767	519	294	1,466	456	311	Maharashtra State

टीप.—कापसाचे उत्पादन गासड्याचा (प्रत्येकी १०० कि.) स्वरूपात आहे.
Note.—outtum Cotton is terms of Lint (each contains 170 kg.)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.2 (B)—contd.

अनुक्रमांक Serial (1)	जिल्हा (2)	एरंडेल/Caster seed			तंबाखू/Tobacco			District (2)
		क्षेत्र Area (63)	उत्पादन Outtum (64)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield Per hect. (65)	क्षेत्र Area (66)	उत्पादन Outtum (67)	दर हेक्टरी उत्पादन Yield per hect. (68)	
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	—	—	—	—	Thane
3	रायगड	—	—	—	—	—	—	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	10	3	300	—	—	—	Nashik
7	धुळे	4	1	250	—	—	—	Dhule
8	जळगाव	11	5	455	—	—	—	Jalgaon
9	अहमदनगर	1	*	—	1	1	1,000	Ahmednagar
10	पुणे	—	—	—	—	—	—	Pune
11	सातारा	—	—	—	1	1	1,000	Satara
12	सांगली	—	—	—	33	33	1,000	Sangli
13	सोलापूर	1	1	1,000	1	1	1,000	Solapur
14	कोल्हापूर	—	—	—	49	62	1,265	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2	*	—	1	1	1,000	Aurangabad
16	जालना	1	*	—	—	—	—	Jalna
17	परभणी	10	3	300	—	—	—	Parbhani
18	बीड	14	4	286	1	1	1,000	Beed
19	नांदेड	7	2	286	1	1	1,000	Nanded
20	उस्मानाबाद	5	1	200	1	1	1,000	Osmanabad
21	लातूर	3	1	333	1	1	1,000	Latur
22	बुलढाणा	—	—	—	—	—	—	Buldhana
23	अकोला	—	—	—	—	—	—	Akola
24	अमरावती	17	4	235	1	1	1,000	Amravati
25	यवतमाळ	5	1	200	—	—	—	Yavatmal
26	वर्धा	1	*	—	—	—	—	Wardha
27	नागपूर	1	*	—	1	1	1,000	Nagpur
28	भंडारा	2	1	500	—	—	—	Bhandara
29	चंद्रपूर	1	*	—	1	1	1,000	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	2	2	1,000	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		96	27	281	95	108	1,137	Maharashtra State

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.3

12. शेती/

तक्ता क्रमांक/

जास्त उत्पादित पिकांच्या प्रकारानुसार क्षेत्र व

Area and average yield per hectare of
(1995-96 and

अ. क्र. Sr. No.	वर्ष Year	तांदूळ (खरीप) Rice (Kharip)						गाहू Wheat					
		क्षेत्र Area			सरासरी उत्पादन Yield Rate			क्षेत्र Area			सरासरी उत्पादन Yield Rate		
		एकूण देणाऱ्या जाती	जास्त उत्पन्न टक्केवारी जाती	उत्पन्न टक्केवारी	एकूण देणाऱ्या जाती	जास्त उत्पन्न टक्केवारी जाती	उत्पन्न टक्केवारी	एकूण देणाऱ्या जाती	जास्त उत्पन्न टक्केवारी जाती	उत्पन्न टक्केवारी	एकूण देणाऱ्या जाती	जास्त उत्पन्न टक्केवारी जाती	उत्पन्न टक्केवारी
		Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1.	1985-86	15,155	10,440	68.9	1,407	1,662	118.1	8,815	6,362	72.2	731	839	114.8
2.	1986-87	15,028	10,359	68.9	1,138	1,373	120.7	7,355	5,063	68.8	729	857	117.8
3.	1987-88	13,435	8,895	66.2	1,256	1,374	111.2	7,327	6,107	83.3	864	924	106.8
4.	1988-89	15,061	11,032	73.3	1,707	1,847	108.2	8,790	7,472	85.0	1,187	1,242	104.7
5.	1989-90	14,953	10,990	73.5	1,519	1,647	108.5	8,419	7,047	83.7	1,077	1,143	106.0
6.	1990-91	15,398	11,853	77.0	1,147	1,532	105.9	8,734	7,113	81.4	1,052	1,102	104.8
7.	1991-92	15,464	11,974	77.4	1,328	1,432	107.9	6,276	4,297	68.5	997	1,169	117.2
8.	1992-93	15,159	11,933	78.7	1,524	1,616	106.0	6,795	4,889	72.0	1,174	1,328	113.2
9.	1993-94	15,187	12,504	82.3	1,597	1,667	104.4	7,534	6,849	90.9	1,402	1,451	103.6
10.	1994-95	15,016	13,003	86.6	1,551	1,596	102.9	7,667	7,015	91.0	1,501	1,449	96.5
11.	1995-96	14,848	12,570	84.7	1,683	1,830	108.7	7,017	6,248	89.0	1,279	1,333	104.2
12.	1996-97	14,485	12,644	87.3	1,762	1,835	104.1	7,991	7,406	92.7	1,460	1,502	102.9

टीप.-एच वी - अधिक उत्पन्न देणाऱ्या जाती

आधार.-कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन पुणे

AGRICULTURE

TABLE No. 12.3

दर हेक्टरी सरासरी उत्पादन
High yielding varieties Crops

१९६५-६६
(१९६५-६६)

(क्षेत्र शंभर हेक्टरात. प्रति हेक्टरी सरासरी उत्पादन किलोत)
(Area in '00' hectares. Yield Rate in Kg. per Hectare)

क्षेत्र Area			सरासरी उत्पादन Yield rate			क्षेत्र Area			सरासरी उत्पादन Yield rate		
एकूण सरासरी उत्पन्न देणाऱ्या जाती			एकूण सरासरी उत्पन्न देणाऱ्या जाती			एकूण सरासरी उत्पन्न देणाऱ्या जाती			एकूण सरासरी उत्पन्न देणाऱ्या जाती		
Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%	Total	H. Y. V.	%
(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
								76.2	921	1,073	116.5
								-	736	876	119.4
								308	1,423	108.7	
17,028	10,081	59.2	246	298	121.1	28,804	21,944			NA	NA
17,337	10,408	60.0	268	309	115.3	28,693	23,377	81.5			NA
18,149	11,532	63.5	501	614	122.7	29,733	23,700	79.7			NA
19,637	12,411	63.2	459	534	116.5	NA	NA	NA	NA		
19,121	13,528	70.7	630	715	113.6	NA	NA	NA	NA	NA	
19,270	14,322	74.3	518	613	106.0	NA	NA	NA	NA	NA	
19,105	15,014	78.6	470	516	109.8	NA	NA	NA	NA	NA	
19,081	16,205	84.9	933	992	106.4	NA	NA	NA	NA	NA	
17,905	16,176	90.3	676	707	104.5	NA	NA	NA	NA	NA	
17,658	16,029	90.8	631	649	102.9	22,028	21,620	98.2	1,371	1,383	100.9
16,649	15,109	90.78	580	594	102.41	20,235	18,617	91.60	1,420	1,425	100.34
19,468	18,548	95.23	941	954	101.38	21,501	20,100	93.45	1,819	1,852	101.81

Note.— H. Y. V. High Yielding Varieties.

Source.— Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्र./TABLE No. 12.4 (A)

भारतातील प्रमुख पिकांचे राज्यवार सरासरी उत्पादन/Average yield of Important Crops in India by States (1995-96).

सरासरी उत्पादन प्रती हेक्टर किलोमध्ये/Average yield in Kg. per hect

अ. क्र. Sr. No.	राज्ये/ केंद्रशासित प्रदेश	तांदूळ Rice	ज्वारी Jawar	बाजरी Bajra	मका Maize	नाचणी Ragi	गहू Wheat	बाली Barely	हरभरा Gram	ऊस Sugarcane	बटाट Potato	कापूस Cotton (quin)	State
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(2)
1	आंध्रप्रदेश ..	2,441	731	954	2,632	1,167	—	—	630	—	—	—	Andhra Pradesh
2	आसाम ..	1,354	—	—	681	—	1,108	—	—	—	—	—	Assam
3	अरुणाचल प्रदेश	1,049	—	—	1,380	—	—	—	—	—	—	—	Arunachal Pradesh
4	बिहार ..	1,318	—	—	1,908	905	1,986	928	651	—	—	—	Bihar
5	गुजराथ ..	1,450	719	975	991	947	2,220	—	608	—	—	—	Gujrat
6	गोवा, दीव वमन	3,844	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Goa, Div. Daman
7	हरियाणा ..	2,225	238	711	1,846	—	3,697	2,500	1,011	—	—	—	Hariyana
8	हिमाचल प्रदेश	1,346	—	—	2,746	—	1,410	1,267	—	—	—	—	Himachal Pradesh
9	जम्मू व काश्मीर	1,863	—	—	1,764	—	1,637	—	—	—	—	—	Jammu & Kashmir
10	कर्नाटक	2,390	—	673	3,129	1,587	666	—	483	—	—	—	Karnatak
11	केरळ ..	2,024	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kerala
12	मध्यप्रदेश	1,093	849	874	1,342	—	1,658	1,240	747	—	—	—	Madhya Pradesh
13	महाराष्ट्र	1,689	889	580	1,445	1,050	1,279	—	524	—	—	—	Maharashtra
14	मणिपूर ..	2,149	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Manipur
15	मेघालय ..	1,075	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Meghalaya
16	मिझोराम ..	1,543	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mizoram
17	नागालँड ..	1,321	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nagaland
18	ओरिसा ..	1,375	—	—	1,054	611	1,245	—	668	—	—	—	Orisa
19	पंजाब ..	3,132	—	—	1,795	—	3,884	3,132	892	—	—	—	Punjab
20	राजस्थान ..	843	235	271	891	—	2,501	1,985	673	—	—	—	Rajasthan
21	सिक्कीम ..	1,377	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sikkim
22	तामीळनाडू ..	2,712	860	1,095	1,600	1,817	—	—	—	—	—	—	Tamil Nadu
23	त्रिपुरा ..	2,011	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Tripura
24	उत्तर प्रदेश ..	1,862	948	1,260	1,374	1,351	2,445	1,892	694	—	—	—	Uttar Pradesh
25	प. बंगाल ..	1,997	—	—	2,376	1,054	2,147	—	1,092	—	—	—	West Bengal
26	दिल्ली ..	855	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Delhi
27	पॉन्डेचेरी ..	2,494	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pondichery
28	दादरा व नगर हवेली	1,785	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dadara & Nagar Haveli
29	अंडमान व निकोबार	2,619	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A. and N. Island
	भारत ..	1,797	823	577	1,595	1,410	2,483	1,834	700	—	—	—	INDIA

आधार : कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source : Commissioner of Agriculture, Maharashtra State, Pune.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्र./TABLE No. 12.4 (B)

भारतातील प्रमुख पिकांचे राज्यवार सरासरी उत्पादन/Average yield of Important Crops In India by States

(1996-97)

सरासरी उत्पादन प्रती हेक्टर किलोमध्ये/Average yield in Kg. per hect.

अ. क्र. Sr. No.	राज्य/ केंद्रशासित प्रदेश	तांदूळ Rice	ज्वारी Jawar	बाजरी Bajra	मका Maize	रावणी Ragi	गहू Wheat	बाली Barely	हरमरा Gram	ऊस Sugarcane	बटाटा Potato	कापूस Cotton (quin)	States/UT (2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(2)
1	आंध्रप्रदेश ..	2,601	735	954	3,296	1,233	—	—	853	—	—	—	Andhra Pradesh
2	आसाम ..	1,336	—	—	681	—	1,332	—	—	—	—	—	Assam
3	अरुणाचल प्रदेश	1,117	—	—	1,468	—	—	—	—	—	—	—	Arunachal Pradesh
4	बिहार ..	1,437	—	—	2,148	945	2,183	1,168	1,009	—	—	—	Bihar
5	गुजराथ ..	1,474	892	1,221	1,549	946	2,299	—	700	—	—	—	Gujrat
6	गोवा, दीव दमन	4,211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Goa, Div. Daman
7	हरियाणा ..	2,964	231	1,138	1,692	—	3,880	2,571	800	—	—	—	Hariyana
8	हिमाचल प्रदेश	1,329	—	—	1,918	—	1,487	1,312	—	—	—	—	Himachal Pradesh
9	जम्मू व काश्मीर	1,567	—	—	1,490	—	1,671	—	—	—	—	—	Jammu & Kashmir
10	कर्नाटक ..	2,364	950	649	3,109	1,444	771	—	557	—	—	—	Karnatak
11	केरळ ..	1,958	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kerala
12	मध्यप्रदेश ..	1,101	859	973	1,116	—	1,801	1,091	913	—	—	—	Madhya Pradesh
13	महाराष्ट्र ..	1,769	1,096	941	1,516	1,013	1,460	—	665	—	—	—	Maha-rashtra
14	मणिपूर ..	2,211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Manipur
15	मेघालय ..	1,346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Meghalaya
16	मिझोराम ..	1,719	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mizoram
17	नागालँड ..	1,093	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nagaland
18	ओरिसा ..	993	—	—	1,242	603	1,320	—	636	—	—	—	Orisa
19	पंजाब ..	3,397	—	—	2,120	—	4,234	3,242	917	—	—	—	Punjab
20	राजस्थान ..	1,184	467	492	1,109	—	2,741	2,005	705	—	—	—	Rajasthan
21	सिक्कीम ..	1,381	—	—	1,426	—	—	—	—	—	—	—	Sikkim
22	तामीळनाडू ..	2,671	916	1,184	1,641	1,710	—	—	—	—	—	—	Tamil Nadu
23	त्रिपुरा ..	2,104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Tripura
24	उत्तर प्रदेश ..	2,121	835	1,278	1,441	1,284	2,498	2,104	930	—	—	—	Uttar-Pradesh
25	प. बंगाल ..	2,179	—	—	2,420	1,120	2,390	—	862	—	—	—	West Bengal
26	दिल्ली ..	795	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Delhi
27	पोन्डेचेरी ..	2,274	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ponde-chery
28	दादरा व नगर हवेली	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dadara & Nagar Haveli
29	अंदमान व निकोबार	2,656	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A. and N. Island
	भारत ..	1,882	956	788	1,720	1,315	2,679	1,930	813	—	—	—	INDIA

आधार : कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source : Commissioner of Agriculture, Maharashtra State, Pune.

12. शेती / AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.5

वहिले धारकांची जिल्हावार संख्या व जमिनीचे क्षेत्र (कृषी गणना १९९०-९१)

Number of Operational Holdings to Size Groups
Agricultural Census, 1990-91

(आकडे शंभरात / Figures in Hundred)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	सिमांतिक (एक हेक्टरा- पर्यंत) Marginal (up to 1 Hectare)	अल्पधारक (१ ते २ हे.) Small (1 to 2) Hectare	निम्न मध्यम (२ ते ४ हे.) Semi- medium (2 to 4) Hectare	मध्यम (४ ते १० हे.) Medium (4 to 10) Hectare	मोठे (१० हेक्टरा- पेक्षा जास्त) Large (More than 10. Hectare)	एकूण Total	वहिलेधारण जमिनीचे क्षेत्र (हेक्टरात) Average size of operational holdings (in hectare)	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	बृहन्मुंबई	संख्या 11 क्षेत्र 6	.. 1	11 7	.. 0.64	No. Greater Mumba Area
2	ठाणे	संख्या 1,270 क्षेत्र 515	515 745	341 949	211 1,269	47 791	2,384 4,269	.. 1.79	No. Thane Area
3	रायगड	संख्या 1,640 क्षेत्र 663	475 673	282 779	146 868	29 498	2,572 3,481	.. 1.35	No. Raigad Area
4	रत्नागिरी	संख्या 1,417 क्षेत्र 510	527 763	525 1,496	423 2,570	113 1,846	3,005 7,185	.. 2.39	No. Ratnagiri Area
5	सिंधुदुर्ग	संख्या 1,483 क्षेत्र 454	357 516	300 855	210 1,270	56 1,102	2,406 4,197	.. 1.74	No. Sindhudurg Area
6	नाशिक	संख्या 1,166 क्षेत्र 616	1,177 1,735	1,016 2,827	583 3,457	96 1,537	4,038 10,172	.. 2.52	No. Nashik Area
7	धुळे	संख्या 634 क्षेत्र 402	1,032 1,526	797 2,201	447 2,603	42 606	2,952 7,338	.. 2.49	No. Dhule Area
8	जळगाव	संख्या 986 क्षेत्र 585	1,311 1,894	933 2,579	481 2,779	47 715	3,758 8,552	.. 2.27	No. Jalgaon Area
9	अहमदनगर	संख्या 2,392 क्षेत्र 1,279	2,139 3,124	1,579 4,325	615 3,522	81 1,313	6,806 1,356	.. 0.20	No. Ahmednagar Area
10	पुणे	संख्या 1,940 क्षेत्र 915	1,243 1,810	1,076 3,002	611 3,618	118 1,933	4,988 11,278	.. 2.26	No. Pune Area
11	सातारा	संख्या 3,392 क्षेत्र 1,403	1,379 1,985	782 2,152	307 1,767	40 830	5,900 8,137	.. 1.38	No. Satara Area
12	सांगली	संख्या 1,968 क्षेत्र 875	952 1,368	713 1,977	352 2,074	62 912	4,047 7,206	.. 1.78	No. Sangli Area
13	सोलापूर	संख्या 828 क्षेत्र 468	1,060 1,563	1,109 3,096	756 4,541	164 2,477	3,917 12,145	.. 3.10	No. Solapur Area
14	कोल्हापूर	संख्या 2,965 क्षेत्र 1,135	847 1,197	470 1,280	169 957	20 376	4,471 4,945	.. 1.11	No. Kolhapur Area
15	औरंगाबाद	संख्या 828 क्षेत्र 489	1,177 1,724	923 2,522	421 2,413	42 593	3,391 7,741	.. 2.28	No. Aurangabad Area
16	जालना	संख्या 672 क्षेत्र 403	984 1,445	708 1,935	369 2,135	32 438	2,765 6,356	.. 2.30	No. Jalna Area
17	परभणी	संख्या 900 क्षेत्र 542	1,264 1,857	1,093 3,069	609 3,469	43 608	3,909 9,545	.. 2.44	No. Parbhani Area
18	बीड	संख्या 1,235 क्षेत्र 699	1,287 1,888	982 2,720	498 2,070	59 762	4,055 8,939	.. 2.20	No. Beed Area
19	नांदेड	संख्या 1,005 क्षेत्र 613	1,330 1,952	1,013 2,762	421 2,366	26 343	3,795 8,036	.. 2.12	No. Nanded Area
20	उस्मानाबाद	संख्या 384 क्षेत्र 233	652 958	618 1,720	443 2,642	70 109	2,167 8,562	.. 3.03	No. Osmanabad Area
21	लातूर	संख्या 399 क्षेत्र 270	755 1,099	683 1,900	431 2,522	51 671	2,319 6,462	.. 2.79	No. Latur Area

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.5—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
22	बुलढाणा	संख्या	640	953	726	435	61	2,815	No. Buldhana
		क्षेत्र	409	1,386	1,999	2,566	847	7,207	2.56 Area
23	अकोला	संख्या	560	976	767	508	90	2,901	No. Akola
		क्षेत्र	389	1,429	2,125	3,044	1,237	8,224	2.83 Area
24	अमरावती	संख्या	666	1,069	703	424	66	2,928	No. Amravati
		क्षेत्र	473	1,554	1,944	2,513	899	7,383	2.52 Area
25	यवतमाळ	संख्या	112	959	925	602	97	2,695	No. Yavatmal
		क्षेत्र	78	1,413	2,529	3,530	1,327	8,877	3.29 Area
26	वर्धा	संख्या	185	452	419	280	39	1,375	No. Wardha
		क्षेत्र	137	660	1,170	1,655	545	4,167	3.03 Area
27	नागपूर	संख्या	419	721	60	370	45	2,155	No. Nagpur
		क्षेत्र	273	1,058	1,674	2,152	628	5,785	2.68 Area
28	भंडारा	संख्या	1,707	809	396	142	12	3,066	No. Bhandara
		क्षेत्र	822	1,142	1,078	795	175	4,012	1.31 Area
29	चंद्रपूर	संख्या	579	543	521	327	45	2,015	No. Chandrapur
		क्षेत्र	322	887	1,435	1,919	637	5,200	2.58 Area
30	गडचिरोली	संख्या	365	331	259	118	15	1,088	No. Gadchiroli
		क्षेत्र	198	480	699	678	220	2,275	2.09 Area
महाराष्ट्र राज्य		संख्या	32,748	27,276	21,258	11,710	1,706	94,698	No. Maharashtra State
		क्षेत्र	16,176	39,833	58,797	68,564	25,878	2,09,248	2.21 Area

टीप.—आजूके साक्षरतात असल्यामुळे वेरजा जुळणार नाहीत

Note.—Total do not tally due to rounding.

आधार.—कृषि गणना, १९९०-९१

Source.—Agricultural Census, 1990-91.

12. शेती / AGRICULTURE

सक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.6

महाराष्ट्रातील प्रकारानुसार एकूण वजिधाण जमिनीच्या संख्या व क्षेत्र
Number and Area of Operational Holdings by Tenure and by Size Groups
(199-91)

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये / Area in hectares)

अनु- क्रमांक Serial No.	आकारमान क्षेत्र Size class in hectare	व्यक्तीगत धारक Individual holdings		साईक धारक Jnt holdings		संस्था धारक Institutional Holdings		एकूण धारक Total Holdings	
		संख्या No.	क्षेत्र Area	संख्या No.	क्षेत्र Area	संख्या No.	क्षेत्र Area	संख्या No.	क्षेत्र Area
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	up to 0.02	71,575	77	5,621	50	258	0	77,454	827
2	0.02—0.50	15,10,743	3,91,300	75,951	18,941	3,077	711	15,89,771	4,11,032
3	0.50—1.00	15,34,954	11,51,994	69,536	52,158	3,046	2,306	16,07,536	12,05,758
	सिमांतिक Marginal	31,17,272	15,43,451	1,51,108	71,149	6,381	3,017	32,74,761	16,17,617
4	1.00—2.00	26,12,353	38,05,382	1,11,993	1,73,057	3,241	4,827	27,27,587	39,83,266
	लहान Small	26,12,353	38,05,382	1,11,993	1,73,057	3,241	4,827	27,27,587	39,83,266
5	2.00—3.00	13,27,590	31,99,783	67,370	1,64,405	1,939	4,734	13,96,899	33,68,922
6	3.00—4.00	6,87,616	23,67,973	40,048	1,38,464	1,281	4,390	7,28,945	25,10,827
	निम्न मध्यम Semi-medium	20,15,206	55,67,756	1,07,418	3,02,869	3,220	9,124	21,25,844	58,79,749
7	4.00—5.00	4,18,398	18,59,330	27,574	1,22,831	948	4,217	4,46,920	19,86,378
8	5.00—7.50	4,88,152	29,48,636	35,996	2,18,251	1,352	8,238	5,25,500	31,75,126
9	7.50—10.00	1,81,125	15,45,373	16,649	1,42,828	782	6,721	1,98,556	1,69,49,225
	मध्यम Medium	10,87,675	63,53,339	80,219	4,83,910	3,082	19,176	11,70,976	68,56,425
10	10.00—20.00	1,35,857	17,49,162	15,869	2,08,188	1,259	17,569	1,52,985	19,74,919
11	20.00—and above	13,933	4,34,006	2,687	98,121	1,008	80,732	17,628	6,12,859
	मोठे Large	1,49,790	21,83,168	18,556	3,06,309	2,267	98,301	1,70,613	25,87,778
	एकूण / Total	89,82,296	1,94,53,096	4,69,294	13,37,294	18,191	1,34,445	94,69,781	2,09,24,835
	एकूणशी टक्केवारी Percentage to Total	94.85	92.97	4.96	6.39	0.19	0.64	100.00	100.00

आधार.—कृषि गणना, १९९०-९१, कृषि विभाग, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Agricultural Census, 1990-91, Department of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती / AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.7

रासायनिक खतांच्य वापर
Consumption of Chemical Fertilizers
(1995-96 & 1996-97)

(आकडे मे. टन / Figures in M. tonnes)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	खते / Fertilizers								District (2)	
		1995-96				1996-97					
		नत्र Nitrogenous	स्फुरद Phosphatic	पालाश Potassic	एकूण Total	नत्र Nitrogenous	स्फुरद Phosphatic	पालाश Potassic	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	बृहन्मुंबई	Brihan Mumbai
2	ठाणे	..	10,298	1,625	1,389	13,312	12,631	2,494	1,195	16,320	Thane
3	रायगड	..	7,531	815	425	8,771	11,508	2,343	589	14,440	Raigad
4	रत्नागिरी	..	6,292	929	720	7,941	5,950	862	611	7,423	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	..	3,881	1,338	899	6,118	4,245	1,247	798	6,290	Sindhudurg
6	नाशिक	..	43,843	15,194	5,499	64,536	51,691	17,514	5,487	74,692	Nashik
7	धुळे	..	33,227	10,152	5,587	48,966	40,679	13,089	4,367	53,135	Dhule
8	जळगाव	..	70,735	23,442	19,589	1,13,766	71,824	26,572	13,933	1,23,329	Jalgaon
9	अहमदनगर	..	52,868	18,241	9,286	80,415	61,945	18,702	8,382	80,029	Ahmednagar
10	पुणे	..	46,904	15,727	8,360	70,991	50,593	15,686	6,422	72,701	Pune
11	सातारा	..	33,837	10,293	6,261	50,391	37,143	10,394	7,472	55,009	Satara
12	सांगली	..	49,080	17,527	16,546	83,153	70,334	12,034	11,806	84,174	Sangli
13	सोलापूर	..	45,934	16,737	8,480	71,151	41,834	13,022	7,103	62,259	Solapur
14	कोल्हापूर	..	61,369	21,405	22,063	1,04,837	37,387	16,924	10,159	54,470	Kolhapur
15	औरंगाबाद	..	25,773	11,032	3,612	40,417	20,399	8,968	1,546	31,402	Aurangabad
16	जालना	..	17,964	8,616	3,723	30,303	23,277	8,519	1,138	32,934	Jalna
17	परभणी	..	24,444	11,047	4,346	39,837	29,187	11,575	3,175	43,937	Parbhani
18	बीड	..	20,366	9,453	7,678	37,477	20,075	7,259	2,110	29,444	Beed
19	नांदेड	..	47,586	22,511	8,170	78,267	50,807	10,080	3,709	64,596	Nanded
20	उस्मानाबाद	..	10,388	6,963	2,339	19,690	10,060	4,061	1,161	15,312	Osmanabad
21	लातूर	..	23,567	14,600	6,433	44,600	21,922	9,340	2,271	33,533	Latur
22	बुलढाणा	..	35,638	16,774	4,658	57,070	31,802	10,114	1,918	43,834	Buldhana
23	अकोला	..	44,281	20,966	4,795	70,042	44,846	15,988	3,716	64,550	Akola
24	अमरावती	..	33,480	15,308	4,324	54,712	36,816	15,110	6,549	58,475	Amravati
25	यवतमाळ	..	31,079	10,995	5,589	47,663	30,232	11,097	3,983	45,312	Yavatmal
26	वर्धा	..	15,530	6,365	3,232	25,127	21,159	5,337	928	27,424	Wardha
27	नागपूर	..	25,300	9,233	2,033	36,566	23,840	11,465	1,692	36,997	Nagpur
28	भंडारा	..	23,490	7,043	2,190	32,723	25,425	9,774	2,569	37,768	Bhandara
29	चंद्रपूर	..	17,937	6,447	1,776	26,160	19,918	5,992	2,085	27,995	Chandrapur
30	गडचिरोली	..	6,623	2,117	742	9,482	4,727	938	87	5,752	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		..	8,69,245	3,32,895	1,72,344	13,74,484	9,08,745	2,86,799	1,22,981	13,28,525	Maharashtra State

आधार.—कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissionerate of Agriculture, Maharashtra Government, Pune.

12. शेती /
तक्ता क्रमांक /
शेतीची यंत्रे आणि अवजारे

अनु- क्रमांक	जिल्हा	गाड्या	नांगर		पामरी		मळणी यंत्र		कडवा कापण्याची यंत्रे	
			Ploughs		Seed drills		Threshers		Chaff cutters	
			लाकडी	लोखंडी	स्थानिक	सुधारित	बैलाकडून किंवा मनुष्यबळाने	शक्तीवर चालणारी	बैलाकडून किंवा मनुष्यबळाने	शक्तीवर चालणारी
Serial No.	Carts	Wooden	Iron	Local	Improved	Bullock or manually operated	Power operated	Bullock or manually operated	Power operated	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	वृहन्मुंबई	71	142	140	5	5
2	ठाणे	19,512	1,29,854	2,175	153	313	20	20	1	..
3	रायगड	15,097	99,620	758	30	658	2,247	143
4	रत्नागिरी	3,349	1,52,444	73	50	58	266	20
5	सिंधुदूर्ग	2,423	1,09,932	209	27	351	20
6	नाशिक	54,544	1,64,362	85,611	6,701	98,302	1,587	2,849	2,656	345
7	धुळे	45,318	1,28,191	37,607	10,114	79,713	1,066	975	996	262
8	जळगांव	78,551	70,209	55,987	3,984	1,04,430	552	2,351	729	214
9	अहमदनगर	52,198	32,490	94,576	4,435	1,13,266	1,937	4,380	3,896	607
10	पुणे	31,787	94,607	71,216	8,223	70,099	1,204	1,441	1,509	439
1	सातारा	27,668	48,898	55,838	10,407	58,010	3,530	1,580	4,727	271
2	सांगली	23,115	20,473	35,455	6,390	37,607	5,690	1,346	3,508	244
3	सोलापूर	38,585	30,243	58,277	6,733	73,489	1,083	1,943	3,324	789
4	कोल्हापूर	26,932	89,514	27,272	18,355	25,175	2,717	1,445	831	69
5	औरंगाबाद	33,131	34,005	49,362	5,245	73,456	842	1,850	1,198	205
6	जालना	29,677	12,490	31,136	6,789	80,336	69	2,108	73	69
7	परभणी	54,435	63,177	33,035	6,799	76,033	580	3,356	6,007	198
8	वीड	45,013	10,983	39,825	7,854	83,645	383	2,466	882	171
9	नांदेड	35,416	1,11,584	11,985	13,984	88,867	575	1,631	1,963	296
10	उस्मानाबाद	21,980	9,105	22,816	4,535	56,490	272	1,287	1,048	66
1	लातूर	18,497	41,516	24,164	9,200	61,010	92	2,050	7,748	188
2	युलढाणा	46,357	10,713	39,835	2,447	74,966	1,151	2,367	227	256
3	अकोला	54,757	34,444	43,362	4,873	68,542	828	2,925	290	480
4	अमरावती	57,407	1,555	12,792	243	4,680	735	2,518	295	313
5	यवतमाळ	61,653	1,57,361	60,767	32,902	1,34,213	799	1,822	386	67
6	वर्धा	33,647	33,894	16,394	1,872	28,224	183	1,450	59	70
7	नागपूर	54,225	77,701	24,370	8,694	49,553	921	3,050	145	240
8	भंडारा	78,833	1,81,803	12,397	5,185	21,599	2,944	307	75	46
9	चंद्रपूर	61,692	1,23,147	9,949	7,122	49,701	1,152	623	33	9
10	गडचिरोली	32,387	1,13,452	4,028	2,804	11,655	89	50
महाराष्ट्र राज्य		11,38,757	21,87,909	9,61,411	1,86,150	16,24,446	33,534	48,352	42,811	5,919

N. A.—सांख्यिकी तालिका नोंदी
यातून काढण्यात येणाऱ्या मालकी यंत्रे यांचा समावेश आहे
आधार - १९९२ मणका, १९९२

AGRICULTURE

TABLE No. 12.8

Agricultural Machinery and Implements (1992)

ऊसाचे चरक Sugarcane crushers		सिंचनासाठी विद्युत पंप Electric pumps for irrigation										
शक्तीने चालणारे	बैलाच्या सहाय्याने चालणारे	पाच अश्वशक्ती पर्यंत	सहा आणि अधिक अश्वशक्तीचे	एकूण Total	सिंचन व कृषि कामाकरिता वापरलेली तेल इंजिने व पंप Oil engines with pump for irrigation and agricultural purposes	परिशियन चाक Parsian wheels	फवारणी यंत्रे Sprayers and dusters	ट्रॅक्टर्स Tractors	दुचाकी ट्रॅक्टर किंवा शक्तीवर चालणारी मशागत यंत्रे Two wheeler Tractors or power tillers	घाणी Ghanis	District	
Worked by power	Worked by bullocks	Upto 5 H. P.	6 and above H. P.	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(2)	
(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(2)	
..	9	..	10	17	Brihan Mumbai	
..	3,938	790	2	315	254	654	..	Thane	
..	1,475	847	371	..	19	74	..	Raigad	
..	2	1,649	227	13	5	13	13	14	Ratnagiri	
9	2,270	827	24	23	7	Sindhudurg	
137	252	71,638	5,800	27	4,890	6,804	104	18	Nashik	
158	69	31,111	1,923	30	1,206	2,817	133	8	Dhule	
76	6	36,075	1,272	1	3,298	3,491	91	1	Jalgaon	
90	196	87,506	7,404	1,075	3,700	5,333	131	87	Ahmednagar	
259	220	25,204	11,491	47	4,051	3,502	218	33	Pune	
461	84	28,816	11,032	58	1,408	2,995	182	69	Satara	
170	190	30,201	6,450	203	1,985	2,424	147	9	Sangli	
766	316	40,128	9,008	3	3,064	1,908	89	40	Solapur	
635	198	21,279	9,699	49	574	3,809	457	385	Kolhapur	
175	78	36,759	2,009	27	2,205	1,756	118	53	Aurangabad	
288	10	25,858	1,169	..	2,946	1,033	..	103	Jalna	
168	98	31,943	3,696	38	8,290	713	64	143	Parbhani	
94	51	35,323	2,808	1	795	770	14	44	Beed	
119	58	18,870	1,201	8	2,065	363	27	6	Nanded	
470	78	30,466	3,008	36	1,273	488	31	228	Osmanabad	
1,527	76	15,847	674	..	4,631	961	117	30	Latur	
92	21	34,562	3,307	18	8,504	1,218	21	49	Buldhana	
394	56	18,743	1,619	..	4,131	1,208	17	31	Akola	
73	53	31,713	951	57	3,345	1,030	31	7	Amravati	
61	6	21,816	2,683	14	1,507	509	18	11	Yavatmal	
7	41	19,400	1,279	1	846	329	20	..	Wardha	
42	70	38,762	2,986	7	2,333	789	211	104	Nagpur	
39	155	7,793	4,450	19	178	1,302	154	112	Bhandara	
6	34	4,076	3,725	39	914	470	71	35	Chandrapur	
..	96	1,405	2,378	36	35	282	4	26	Gadchiroli	
6,318	2,514	7,54,636	1,04,722	2,180	68,504	46,631	3,234	1,653	Maharashtra State	

N. A.—Not Available.

*Including Combine harvest machines.

Source.—Live Stock Census, 1992.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.9

महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या उत्पादनांचे निर्देशांक
Index numbers of Production of Principal Crops in Maharashtra State
(1995-96 and 1996-97)

(पायाभूत काळ: १९८१-८२ त्रैवार्षिक = १००)

(Base 1981-82 Triennium = 100)

अनुक्रमांक Serial No.	वस्तू (2)	भार Weights (3)	1960-61 (4)	1970-71 (5)	1980-81 (6)	1990-91 (7)	1991-92 (8)	1992-93 (9)	1993-94 (10)	1994-95 (11)	1995-96 (12)	1996-97 (13)	Commodity (2)
I	अन्नधान्ये-												FOOD-GRAINS
(a)	तृणधान्ये-												Cereals-
(1)	तांदूळ	9.49	100.2	121.7	172.8	169.4	153.7	108.5	113.9	108.5	116.0	118.4	Rice
(2)	गहू	5.92	104.4	114.6	242.4	239.1	162.8	82.7	108.8	114.8	92.7	120.5	Wheat
(3)	खरीप ज्वारी	—	128.9	52.0	165.6	222.7	136.2	158.8	114.6	94.6	90.5	122.6	Kharif Jawar
(4)	रबी ज्वारी	—	141.0	46.7	111.6	149.5	74.2	97.1	135.4	91.4	122.7	136.4	Rabi Jawar
(5)	एकूण ज्वारी	22.16	134.4	49.6	140.9	189.3	107.9	137.3	121.8	93.5	101.7	127.4	Total Jawar
(6)	बाजरी	3.08	76.9	129.7	119.6	175.4	141.3	248.0	167.4	154.1	133.6	253.5	Bajri
(7)	बाली	0.02	94.1	141.2	396.2	113.2	101.9	15.1	9.4	26.4	24.5	22.6	Barly
(8)	मका	0.46	60.3	82.2	404.5	434.5	417.1	235.7	295.9	316.8	283.4	421.3	Maize
(9)	नाचणी	0.85	108.4	103.6	133.5	136.1	119.8	96.6	81.9	83.5	75.9	72.1	Ragi
(10)	कोद्रा	0.05	110.4	68.8	88.5	83.0	84.0	61.3	56.0	84.9	54.2	47.7	Kodra
(11)	इतर तृणधान्ये	0.19	98.8	79.6	100.6	129.6	113.0	135.5	95.6	80.8	139.5	53.1	Other Cereal
	एकूण तृणधान्ये	42.22	113.8	87.1	158.1	187.0	131.7	131.3	122.4	106.4	107.5	135.2	Total Cereals
(b)	कढधान्ये-												Pulses-
(1)	हरभरा	1.47	130.4	84.2	146.1	348.1	200.3	183.3	290.4	285.0	228.7	303.1	Gram
(2)	तूर	5.45	156.5	90.6	120.2	140.6	121.4	148.4	185.2	130.0	156.3	178.2	Tur
(3)	इतर कढधान्ये	3.52	90.5	74.9	75.3	156.0	85.2	228.6	236.0	170.6	158.9	198.8	Other Pulses
	एकूण कढधान्ये	10.44	123.8	82.8	103.5	173.7	115.2	180.3	217.1	165.5	167.4	202.7	Total-Pulses
	एकूण अन्नधान्ये	52.66	115.6	86.3	147.8	184.5	128.6	141.1	141.2	118.1	119.4	148.6	Total-Food-grains

NON-FOOD-GRAINS													
II अन्नधान्येतर-													
(a) गळिताची धान्ये-													
<i>Oil Seeds—</i>													
(1)	मुईमूग	7.23	127.4	93.4	97.2	157.9	87.0	123.1	123.5	102.1	93.6	122.7	Groundnut
(2)	तीळ	0.57	89.3	56.2	113.7	237.5	180.6	303.8	232.3	160.4	143.1	152.8	Seasamum
(3)	मोहरी, राई आणि जवस.	0.78	163.9	94.4	158.3	149.1	63.0	55.5	71.2	76.6	71.4	77.2	Rape, Mustard and Linseed.
(4)	एरंड	0.01	150.0	100.0	233.3	350.0	333.3	166.7	183.3	208.3	225.0	225.0	Castor-Seed
(5)	सुर्यफूल	0.57	—	—	—	—	—	473.6	703.3	564.4	617.3	648.4	Sunflower
एकूण गळितांची धान्ये		9.16	126.9	91.0	101.8	162.9	92.1	121.0	162.0	132.5	89.1	153.5	Total Oil Seeds
(b) तंतू पिके-													
<i>Fibres—</i>													
(1)	कापूस	9.89	122.7	35.5	93.1	137.9	84.7	129.6	180.1	161.8	191.9	215.5	Cotton
(2)	अंबाडी	0.04	187.2	46.4	110.9	60.9	58.1	56.8	39.0	43.7	38.1	43.3	Mesta
एकूण तंतू पिके		9.93	122.8	35.5	93.1	137.7	84.6	129.3	179.5	161.4	191.3	214.8	Total—Fibres
(c) संकीर्ण-													
<i>Miscellaneous—</i>													
(1)	ऊस	25.97	81.4	115.5	182.6	297.5	280.2	129.1	119.5	183.5	193.5	173.3	Sugarcane
(2)	तंबाखू	0.14	256.2	108.3	141.7	216.7	166.7	175.3	766.3	190.1	200.5	160.4	Tobacco
(3)	बटाटे	0.22	150.0	99.4	101.8	124.5	84.2	118.9	115.2	104.1	127.3	122.6	Potato
(4)	मिरची	1.92	98.8	69.6	85.4	74.7	65.0	102.7	89.9	76.8	79.0	80.5	Chillies
एकूण संकीर्ण		28.25	85.9	109.2	168.4	265.4	248.6	127.4	117.7	175.7	185.3	166.6	Total Miscellaneous
एकूण अन्नधान्येतर		47.34	102.6	90.9	138.3	216.8	180.3	126.6	139.2	164.3	167.9	174.2	Total—Non-Food-grains.
सर्व पिके		100.00	109.1	88.3	143.6	198.9	151.6	134.2	140.3	140.0	142.4	160.7	All Commodities

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती /
तक्ता क्रमांक /
जिल्हावार मुख्य पिकांखालील क्षेत्र /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	तृणधान्ये व कडधान्ये Cereals and Pulses		फस Sugarcane		फळे व भाज्या Fruits and Vegetables	
		A (3)	B (4)	A (5)	B (6)	A (7)	B (8)
1	बृहन्मुंबई	—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.
2	ठाणे	2,004	..	4	..	121	..
3	रायगड	1,709	..	—	..	79	..
4	रत्नागिरी	1,110	..	—	..	429	..
5	सिंधुदूर्ग	879	..	3	..	423	..
6	नाशिक	7,029	..	368	..	707	..
7	धुळे	5,327	..	290	..	72	..
8	जळगाव	5,731	..	236	..	519	..
9	अहमदनगर	10,156	..	821	..	244	..
10	पुणे	8,948	..	574	..	579	..
11	सातारा	4,615	..	544	..	203	..
12	सांगली	4,744	..	518	..	90	..
13	सोलापूर	9,252	..	548	..	295	..
14	कोल्हापूर	1,936	..	985	..	121	..
15	औरंगाबाद	6,170	..	325	..	103	..
16	जालना	4,874	..	216	..	91	..
17	परभणी	6,737	..	172	..	83	..
18	बीड	6,622	..	240	..	280	..
19	नांदेड	4,465	..	173	..	92	..
20	उस्मानाबाद	5,117	..	171	..	87	..
21	लातूर	4,460	..	210	..	80	..
22	बुलढाणा	4,468	..	19	..	59	..
23	अकोला	5,718	..	27	..	66	..
24	अमरावती	3,615	..	14	..	489	..
25	यवतमाळ	4,087	..	96	..	134	..
26	वर्धा	1,693	..	22	..	86	..
27	नागपूर	3,049	..	23	..	437	..
28	भंडारा	4,603	..	25	..	94	..
29	छत्रपूर	3,893	..	—	..	63	..
30	गडचिरोली	1,836	..	—	..	12	..
महाराष्ट्र राज्य		1,34,797	..	6,624	..	6,138	..

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

A=1995-96

B=1996-97

AGRICULTURE

TABLE No. 12.10

Area under major crops in each districts

(क्षेत्र " ०० " हेक्टरात)
(Area in " 00 " hectares)

मसाले व मसाल्याचे पदार्थ Cendiments and Spices		संकीर्ण अन्नपिके Miscellaneous food crops		एकूण अन्न पिके Total food crops		District (2)
A (9)	B (10)	A (11)	B (12)	A (13)	B (14)	
—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.	Brihan Mumbai
6	..	—	..	2,135	..	Thane
10	..	—	..	1,798	..	Raigad
7	..	—	..	1,546	..	Ratnagiri
7	..	—	..	1,312	..	Sindhudurg
50	..	—	..	8,154	..	Nashik
74	..	—	..	5,763	..	Dhule
41	..	—	..	6,527	..	Jalgaon
34	..	—	..	11,255	..	Ahmednagar
61	..	—	..	10,162	..	Pune
62	..	—	..	5,424	..	Satara
36	..	—	..	5,388	..	Sangli
38	..	—	..	10,133	..	Solapur
56	..	—	..	3,098	..	Kolhapur
46	..	—	..	6,644	..	Aurangabad
28	..	—	..	5,159	..	Jalna
37	..	—	..	7,029	..	Parbhani
89	..	—	..	7,231	..	Beed
75	..	—	..	4,805	..	Nanded
38	..	—	..	5,413	..	Osmanabad
54	..	—	..	4,804	..	Latur
63	..	—	..	4,609	..	Buldhana
13	..	—	..	5,824	..	Akola
52	..	—	..	4,170	..	Amravati
31	..	—	..	4,348	..	Yavatmal
14	..	—	..	1,815	..	Wardha
268	..	—	..	3,777	..	Nagpur
54	..	—	..	4,776	..	Bhandara
125	..	—	..	4,081	..	Chandrapur
22	..	—	..	1,870	..	Gadchiroli
1,491	..	—	..	1,49,050	..	Maharashtra State

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra. Pune.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	एकूण गळीतांची धान्ये Total Oil seeds		तंतू पिके Fibre crops		औषधी द्रव्ये व मादक पदार्थ Drugs and narcotics	
		A (15)	B (16)	A (17)	B (18)	A (19)	B (20)
1	बृहन्मुंबई	—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.
2	ठाणे	37	..	2	..	4	..
3	रायगड	20	..	—	..	—	..
4	रत्नागिरी	73	..	—	..	—	..
5	सिंधुदूर्ग	121	..	—	..	—	..
6	नाशिक	698	..	39	..	1	..
7	धुळे	1,156	..	879	..	10	..
8	जळगाव	1,035	..	2,705	..	1	..
9	अहमदनगर	847	..	37	..	—	..
10	पुणे	725	..	5	..	—	..
11	सातारा	640	..	40	..	2	..
12	सांगली	1,030	..	33	..	17	..
13	सांगलीपूर	1,391	..	47	..	1	..
14	कोल्हापूर	1,075	..	3	..	34	..
15	औरंगाबाद	1,036	..	990	..	1	..
16	जालना	848	..	1,597	..	—	..
17	परभणी	1,717	..	3,277	..	—	..
18	बीड	1,317	..	898	..	—	..
19	नांदेड	604	..	2,778	..	—	..
20	उस्मानाबाद	1,893	..	35	..	—	..
21	लातूर	1,682	..	378	..	1	..
22	युलढाणा	1,479	..	2,589	..	—	..
23	अकोला	893	..	3,575	..	1	..
24	अमरावती	1,227	..	3,757	..	1	..
25	यवतमाळ	496	..	4,591	..	—	..
26	वर्धा	877	..	1,494	..	—	..
27	नागपूर	2,238	..	633	..	—	..
28	भंडारा	482	..	9	..	—	..
29	चंद्रपूर	1,132	..	692	..	—	..
30	गडचिरोली	134	..	5	..	1	..
महाराष्ट्र राज्य		26,904	..	31,088	..	75	..

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

TABLE No. 12.10 — Contd.

वैरणाची पिके Fodder Crops		संकीर्ण अन्नधान्येतर पिके Miscellaneous non-food crops		एकूण अन्नधान्येतर पिके Total non-food crops		एकूण पिकाखालील क्षेत्र Total area under crops		District (2)
A (21)	B (22)	A (23)	B (24)	A (25)	B (26)	A (27)	B (28)	
—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.	
1,761	..	—	..	1,804	..	3,939	..	Thane
306	..	—	..	326	..	2,124	..	Raigad
913	..	—	..	986	..	2,532	..	Ratnagiri
81	..	—	..	202	..	1,514	..	Sindhudurg
554	..	—	..	1,292	..	9,446	..	Nashik
3	..	—	..	2,048	..	7,811	..	Dhule
25	..	—	..	3,766	..	10,293	..	Jalgaon
555	..	—	..	1,439	..	12,694	..	Ahmednagar
1,694	..	—	..	2,424	..	12,586	..	Pune
271	..	—	..	953	..	6,377	..	Satara
348	..	—	..	1,428	..	6,816	..	Sangli
76	..	—	..	1,515	..	11,648	..	Solapur
985	..	—	..	2,097	..	5,795	..	Kolhapur
17	..	—	..	2,044	..	8,688	..	Aurangabad
12	..	—	..	2,457	..	7,616	..	Jalna
7	..	—	..	5,001	..	12,030	..	Parbhani
205	..	—	..	2,420	..	9,651	..	Beed
5	..	—	..	3,387	..	8,192	..	Nanded
37	..	—	..	1,965	..	7,378	..	Osmanabad
16	..	—	..	2,077	..	6,881	..	Latur
3	..	—	..	4,071	..	2,580	..	Buldhana
—	..	—	..	4,469	..	10,293	..	Akola
1	..	—	..	4,986	..	9,156	..	Amravati
—	..	—	..	5,087	..	9,435	..	Yavatmal
2	..	—	..	2,373	..	4,188	..	Wardha
2	..	—	..	2,873	..	6,650	..	Nagpur
—	..	—	..	491	..	5,267	..	Bhandara
1	..	—	..	1,826	..	5,907	..	Chandrapur
2	..	—	..	142	..	2,012	..	Gadchiroli
7,882	..	—	..	65,949	..	2,14,999	..	Maharashtra State

उ. ना./ N. A.— उपलब्ध नाही / Not available.

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.11

महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकाखालील क्षेत्राचे निर्देशांक
Index number of area of Principal Crops in Maharashtra State
(1995-96 and 1996-97)

(पायाभूत काल १९८१-८२ त्रैवार्षिक = १००)
(Base 1981-82 Triennium = 100)

अनुक्रमांक Serial No.	वस्तू	1960-61	1965-66	1970-71	1975-76	1980-81	1985-86	1990-91	1994-95	1995-96	1996-97	Commodity
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
I अन्नधान्ये-												I. FOOD-GRAINS
(a) तृणधान्ये-												(a) Cereals-
(1)	तांदूळ	97.7	99.3	101.6	106.4	113.0	115.5	118.9	102.2	100.9	98.2	Rice
(2)	गहू	108.6	99.8	97.3	140.1	129.3	106.4	104.6	68.8	63.0	71.7	Wheat
(3)	खरीप ज्वारी	100.9	103.1	100.5	108.9	118.7	114.4	109.0	72.4	66.8	70.6	Kharif Jawar
(4)	रबी ज्वारी	114.1	105.5	96.7	101.2	105.1	114.2	109.3	89.9	100.6	101.1	Rabi Jawar
(5)	एकूण ज्वारी	108.4	104.4	98.3	104.6	111.0	114.3	109.2	81.7	84.9	86.9	Total Jawar
(6)	बाजरी	79.3	88.7	98.9	87.7	82.9	83.3	93.5	107.1	101.0	118.1	Bajri
(7)	बार्ली	113.3	76.7	186.7	293.4	296.7	118.7	75.0	28.8	23.1	21.6	Barly
(8)	मका	80.6	95.3	103.2	135.5	164.9	165.2	244.1	349.6	330.3	471.2	Maize
(9)	नाचणी	108.2	108.9	89.6	99.0	104.3	100.2	97.7	73.9	69.3	68.3	Ragi
(10)	कोंद्रा	119.8	102.9	71.4	74.9	85.6	59.9	69.0	70.9	45.7	39.6	Kodra
(11)	इतर तृणधान्ये	104.1	94.2	87.3	100.0	100.3	76.5	51.3	47.7	79.7	35.1	Other Cereals
	एकूण तृणधान्ये	101.1	100.2	98.4	104.2	107.1	106.9	106.2	87.9	88.2	92.6	Total Cereals
(b) कडधान्ये-												(b) Pulses-
(1)	हरमरा	115.3	89.6	89.0	128.0	123.1	143.8	192.8	173.0	162.6	169.9	Gram
(2)	तूर	86.1	91.6	101.8	109.7	114.7	123.2	163.6	150.5	150.3	149.6	Tur
(3)	इतर कडधान्ये	84.6	86.8	97.1	106.8	90.5	94.2	94.0	108.6	93.8	93.3	Other Pulses
	एकूण कडधान्ये	89.0	88.3	97.1	110.3	106.2	107.5	123.3	129.2	118.8	119.5	Total-Pulses
	एकूण अन्नधान्ये	98.7	97.8	98.1	105.4	106.9	107.0	109.7	96.0	94.2	97.9	Total-Food-grains

II अन्नधान्येतर-

II. NON-FOOD-GRAIN:

(a) गळिताधी धान्ये-

(a) Oil Seeds—

(1) भुईमूग	118.3	122.1	98.8	93.4	91.0	73.2	96.3	75.5	64.0	72.1	Groundnut
(2) तीळ	78.9	77.7	76.2	93.3	117.9	142.2	177.5	141.7	110.4	100.2	Seasamum
(3) मोहरी, राई आणि जवस	124.7	98.0	104.5	158.8	132.6	137.0	123.2	64.3	58.5	55.9	Rape, Mustard and Linseed
(4) एरंड	143.2	116.2	75.7	119.5	124.8	230.9	146.0	208.2	203.7	214.9	Castor-Seed
(5) सुर्यफूल	—	—	—	—	—	—	—	657.6	639.8	668.3	Sunflower
एकूण गळिताधी धान्ये	114.3	112.8	96.7	103.2	100.8	92.0	110.8	116.8	103.5	108.2	Total Oil Seeds

(b) तंतू पिके-

(b) Fibres—

(1) कापूस	91.1	99.0	100.3	84.1	97.2	98.8	99.5	105.0	116.6	117.3	Cotton
(2) अंबाडी	86.5	96.7	84.8	115.9	113.1	61.2	66.3	52.8	44.9	50.0	Mesta
एकूण तंतू पिके	91.0	99.0	99.0	84.8	97.6	98.0	98.8	103.8	114.9	115.8	Total—Fibres

(c) संकीर्ण-

(c) Miscellaneous—

(1) ऊस	80.2	86.2	108.4	148.4	166.1	172.3	288.6	196.9	200.7	196.4	Sugarcane
(2) तंबाखू	209.1	109.1	95.9	92.0	98.6	84.5	83.7	84.5	81.0	81.9	Tobacco
(3) बटाटे	138.1	127.1	94.1	92.6	90.1	120.7	106.2	119.1	129.4	133.7	Potato
(4) मिरची	98.3	99.5	91.6	90.2	93.9	83.3	80.4	67.6	70.2	73.8	Chillies
एकूण संकीर्ण	93.8	94.8	99.5	116.8	126.7	125.1	176.0	148.0	163.5	150.1	Total Miscellaneous
एकूण अन्नधान्येतर	97.9	102.6	99.0	92.6	100.7	98.3	108.2	111.9	116.3	116.9	Total—Non-Food-grains
सर्व पिके	98.5	99.0	98.3	102.2	105.3	104.8	109.3	99.8	99.5	102.5	All Commodities

आधार.—कृषि आयुक्त महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती/AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 12.12

महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांच्या सरासरी उत्पादनाचे निर्देशांक
Index number of average yield of Principal Crops in Maharashtra State
(1995-96 and 1996-97)

(पायाभूत काळ १९८१-८२ त्रैवार्षिक = १००)

(Base 1981-82 Triennium = 100)

अनुक्रमांक Serial No.	वस्तू (2)	1960-61 (3)	1965-66 (4)	1970-71 (5)	1975-76 (6)	1980-81 (7)	1985-86 (8)	1990-91 (9)	1994-95 (10)	1995-96 (11)	1996-97 (12)	Commodity (2)
I अन्नधान्ये-												I. FOOD-GRAINS
(a) तृणधान्ये-												(a) Cereals-
(1)	तांदूळ	102.6	65.2	119.8	157.2	152.9	136.9	124.9	106.1	115.1	120.5	Rice
(2)	गहू	96.0	73.0	117.8	222.8	187.5	159.4	183.3	166.9	147.3	168.1	Wheat
(3)	खरीप ज्वारी	127.8	65.1	51.7	120.7	139.5	135.4	149.7	130.8	135.5	173.5	Kharif Jawar
(4)	रबी ज्वारी	123.6	75.9	48.3	84.2	105.2	77.6	106.9	101.7	122.0	134.9	Rabi Jawar
(5)	एकूण ज्वारी	124.0	69.9	50.5	105.4	126.9	109.1	133.1	114.4	119.8	146.5	Total Jawar
(6)	बाजरी	97.0	65.6	131.1	100.4	144.2	79.3	106.0	143.9	132.3	214.6	Bajri
(7)	बाली	83.1	107.4	75.6	65.6	133.5	133.5	143.0	91.6	100.3	104.6	Barly
(8)	मका	99.5	88.8	79.6	205.5	245.3	183.4	116.0	90.6	85.8	89.4	Maize
(9)	नाचणी	100.2	66.3	115.6	121.0	128.0	159.5	152.9	113.0	109.5	105.6	Ragi
(10)	कोद्रा	92.2	87.1	96.4	98.3	103.4	104.8	95.2	119.7	118.7	120.7	Kodra
(11)	इतर तृणधान्ये	94.9	86.6	91.2	107.4	100.3	95.3	110.9	165.5	175.8	151.5	Other Cereals
	एकूण तृणधान्ये	111.8	68.7	88.2	135.7	143.9	120.7	133.8	119.6	121.1	145.2	Total Cereals
(b) कडधान्ये-												(b) Pulses-
(1)	हरभरा	113.1	85.6	94.6	137.2	118.7	108.6	130.3	164.7	140.7	178.2	Gram
(2)	तूर	151.8	90.4	89.0	124.2	101.8	123.2	121.3	86.4	104.0	119.1	Tur
(3)	इतर कडधान्ये	107.1	89.3	77.1	127.2	75.7	135.1	106.6	157.2	169.4	213.0	Other Pulses
	एकूण कडधान्ये	139.0	89.3	84.4	127.3	94.9	125.3	116.3	118.7	125.9	151.9	Total-Pulses
	एकूण अन्नधान्ये	116.4	72.2	87.5	134.1	134.7	121.6	130.6	119.4	122.4	147.0	Total-Food-grains

II. NON-FOOD-GRAINS

II अन्नधान्येतर पिके-												
(a) गळितायी धान्ये-												
(1)	भुईमूग	107.7	61.7	94.5	118.1	106.9	98.7	138.9	135.2	146.1	170.1	Groundnut
(2)	तीळ	113.2	110.0	73.8	106.3	06.5	112.4	123.0	113.2	129.5	152.5	Sesamum
(3)	मोहरी, राई आणि जवस	131.4	102.3	99.3	111.8	119.4	119.4	115.5	119.2	122.1	137.9	Rape, Mustard and Linseed
(4)	एरंड	104.7	71.7	132.1	167.4	187.0	267.0	173.7	100.1	110.4	104.7	Castor-Seed
(5)	सुर्यफूल	—	—	—	—	—	—	—	85.8	96.5	97.0	Sunflower
एकूण गळितायी धान्ये		109.4	65.7	93.2	116.8	107.1	102.6	135.5	115.2	87.0	139.9	Total Oil Seeds
(b) तंतू पिके-												
(1)	कापूस	134.7	77.9	33.4	68.0	95.7	147.3	110.2	154.2	164.6	183.7	Cotton
(2)	अंबाडी	158.6	100.3	54.7	99.9	98.1	78.3	140.8	82.9	84.8	86.6	Mesta
एकूण तंतू पिके		134.8	78.0	35.5	68.2	95.7	147.2	110.3	154.0	164.5	183.5	Total—Fibres
(c) संकीर्ण-												
(1)	ऊस	101.5	91.4	106.6	105.2	100.9	104.6	103.3	93.2	87.7	88.2	Sugarcane
(2)	तंबाखू	122.5	122.2	112.9	110.0	143.7	194.7	184.0	225.0	247.4	195.9	Tobacco
(3)	बटाटे	108.6	69.5	105.6	144.4	113.0	95.9	117.7	87.4	98.4	91.7	Potato
(4)	मिरची	100.5	94.3	75.9	99.3	90.9	88.5	86.0	113.7	112.6	109.1	Chillies
एकूण संकीर्ण पिके		101.9	92.3	103.2	105.1	108.6	103.7	102.6	94.0	88.6	89.1	Total Miscellaneous
एकूण अन्नधान्येतर		110.3	81.9	88.4	102.4	106.5	109.9	107.8	105.5	99.4	110.6	Total-Non-Food-grains
सर्व पिके		113.8	76.5	87.9	119.2	120.9	115.9	119.2	111.2	108.4	125.8	All Commodities

आधार.-कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती / AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.13

जिल्हावार बांधबंदिस्ती केलेली जमीन / Area bounded in each District
(1995-96 and 1996-97)(क्षेत्र हजार हेक्टरात)
(Area in thousand hectare)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	पहिली योजना	दुसरी योजना	तिसरी योजना	वार्षिक योजना	चौथी योजना	पाचवी योजना	सहावी योजना							District
Serial No.		During First Plan Period	During Second Plan Period	During Third Plan Period	During Annual Plan Period 66-67 to 68-69	During Fourth Plan Period 69-70 to 73-74	During Fifth Plan Period 74-75 to 78-79	During Sixth Plan Period 79-80 to 83-84	85-86	89-90	90-91	95-96	96-97	(2)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	4	Thane	
3	रायगड	Raigad	
4	रत्नागिरी	..	*	1	1	Ratnagiri	
5	सिंधुदूर्ग	Sindhudurg	
6	नाशिक	..	13	46	188	88	130	14	4	*	*	*	2	Nashik	
7	धुळे	..	11	104	137	83	93	42	25	2	..	1	1	Dhule	
8	जळगाव	..	15	30	126	115	149	33	20	2	1	2	..	Jalgaon	
9	अहमदनगर	..	27	111	188	107	102	26	25	2	1	1	..	Ahmednagar	
10	पुणे	..	44	60	159	92	66	12	10	1	1	Pune	
11	सातारा	..	2	11	58	45	68	6	6	1	1	1	..	Satara	
12	सांगली	..	12	41	96	68	101	17	6	3	..	1	..	Sangli	
13	सोलापूर	..	61	48	253	147	163	49	28	3	2	1	1	Solapur	
14	कोल्हापूर	..	*	*	9	10	14	1	*	*	..	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	..	1	9	109	139	415	23	26	3	2	2	2	Aurangabad	
16	जालना	23	15	2	4	8	1	Jalna	
17	परभणी	1	29	79	216	49	63	4	9	11	..	Parbhani	
18	बीड	..	2	10	74	87	271	42	51	2	2	2	1	Beed	
19	नांदेड	..	*	*	30	63	114	68	51	5	7	6	7	Nanded	
20	उस्मानाबाद	..	7	17	119	180	403	79	60	4	3	4	..	Osmanabad	
21	लातूर	14	5	8	7	1	Latur	
22	बुलढाणा	2	79	88	111	85	66	8	8	6	1	Buldhana	
23	अकोला	10	57	87	105	75	48	6	6	9	6	Akola	
24	अमरावती	10	46	51	89	37	40	6	9	6	3	Amravati	
25	यवतमाळ	15	87	91	95	76	61	8	8	7	..	Yavatmal	
26	वर्धा	2	30	33	25	40	30	3	5	6	2	Wardha	
27	नागपूर	1	34	49	39	41	20	3	3	2	1	Nagpur	
28	भंडारा	*	*	Bhandara	
29	चंद्रपूर	Chandrapur	
30	गडचिरोली	9	15	23	8	2	*	*	*	..	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		195	527	1,917	1,717	2,793	823	670	73	80	83	30	49	Maharashtra State	

*हजार हेक्टरपेक्षा कमी/Less than thousand hectares.

टीप-जमिनीच्या बांधबंदिस्ताची माहिती संख्या परिमाणाने आहे.

Note.— Information of area bounded in number of completed units.

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

12. शेती / AGRICULTURE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 12.14

वहिताची खाती आणि त्यांचे क्षेत्र

(No. of operational Holdings and area operated)

(आकडे शंभरात / Figures in hundred)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	व्यक्तिगत खाती Individual Holdings		संयुक्त खाती Joint Holdings		एकूण खाती All Holdings		District
		संख्या No.	क्षेत्र (हेक्टर) Area (Hectare)	संख्या No.	क्षेत्र (हेक्टर) Area (Hectare)	संख्या No.	क्षेत्र (हेक्टर) Area (Hectare)	
		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
1	बृहन्मुंबई	9	5	2	2	12	8	Brihan Mumbai
2	ठाणे	2,031	3,456	348	772	2,384	4,269	Thane
3	रायगड	2,351	3,055	214	405	2,572	3,481	Raigad
4	रत्नागिरी	2,915	6,879	86	291	3,005	7,186	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	2,378	3,926	28	248	2,406	4,197	Sindhudurg
6	नाशिक	3,710	8,988	322	1,060	4,038	10,172	Nashik
7	धुळे	2,649	6,373	299	922	2,952	7,338	Dhule
8	जळगाव	3,161	7,157	583	1,339	3,758	8,552	Jalgaon
9	अहमदनगर	6,685	13,159	115	279	6,806	13,563	Ahmednagar
10	पुणे	4,730	10,383	247	811	4,988	11,278	Pune
11	सातारा	5,848	7,998	48	84	5,900	8,137	Satara
12	सांगली	4,026	7,143	20	34	4,047	7,206	Sangli
13	सोलापूर	3,536	10,525	373	1,511	3,917	12,145	Solapur
14	कोल्हापूर	4,330	4,631	124	257	4,471	4,944	Kolhapur
15	औरंगाबाद	3,374	7,667	17	50	3,392	7,741	Aurangabad
16	जालना	2,757	6,325	6	13	2,765	6,357	Jalna
17	परभणी	3,824	9,220	78	259	3,909	9,545	Parbhani
18	बीड	4,040	8,867	5	23	4,055	8,939	Beed
19	नांदेड	3,730	7,872	62	150	3,792	8,036	Nanded
20	उस्मानाबाद	2,020	5,992	136	528	2,167	6,562	Osmanabad
21	लातूर	2,242	6,212	74	232	2,319	6,462	Latur
22	बुलढाणा	2,671	6,727	138	444	2,816	7,207	Buldhana
23	अकोला	2,704	7,500	187	645	2,902	8,224	Akola
24	अमरावती	2,625	6,482	282	808	2,928	7,383	Amravati
25	यवतमाळ	2,644	8,666	46	181	2,694	8,877	Yavatmal
26	वर्धा	1,327	3,967	42	164	1,375	4,167	Wardha
27	नागपूर	2,072	5,504	78	254	2,155	5,785	Nagpur
28	भंडारा	2,643	3,395	421	612	3,066	4,012	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,883	4,658	130	520	2,015	5,201	Chandrapur
30	गडचिरोली	908	1,797	180	474	1,089	2,274	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		89,823	1,94,531	4,693	13,373	94,698	2,09,248	Maharashtra State.

टीप.—संस्थांच्या खात्यांचाही समावेश आहे.

Note.—Includes Institutional holdings also.

आधार.—कृषि गणना, १९९०-९१, कृषि विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

Source.—Agriculture Census, 1990-91, Department of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

१९९१-९२

१३. जलसिंचन

१३.१. विविध साधनांनुसार भिजलेले क्षेत्र, पीकवार सिंचनाखालील क्षेत्र व बागायती विहिरीची संख्या याबाबत माहिती या विभागात दिली आहे.

13. IRRIGATION

13.1. Data on irrigated area according to various sources, cropwise irrigated area and irrigation wells are presented in the tables in this section.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.1 (A)

सिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजलेले क्षेत्र
Area irrigated by different sources of irrigation
(1995-96)

(संभार हेक्टरात)
(in 100 Hectares)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	सिंचनाखालील निव्वळ क्षेत्र Net area Irrigated by			सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र Total gross area of Crops Irrigated		District (2)
		पृष्ठभागीय सिंचन Surface irrigation (3)	चिह्नीद्वारा सिंचन Well irrigation (4)	सिंचनाखालील एकूण निव्वळ क्षेत्र Total Net Area irrigated (5)	Total gross area of Crops Irrigated (6)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		(2)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	Greater Mumbai
2	ठाणे	29	36	65	71		Thane
3	रायगड	44	54	98	140		Raigad
4	रत्नागिरी	9	10	19	37		Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	89	106	195	222		Sindhudurg
6	नाशिक	602	724	1,326	1,721		Nashik
7	धुळे	343	414	757	1,054		Dhule
8	जळगाव	601	723	1,324	1,778		Jaigaon
9	अहमदनगर	1,231	1,480	2,711	3,032		Ahmednagar
10	पुणे	852	1,025	1,877	2,552		Pune
11	सातारा	594	715	1,309	2,023		Satara
12	सांगली	424	510	934	1,434		Sangli
13	सोलापूर	860	1,035	1,895	2,163		Solapur
14	कोल्हापूर	333	401	134	989		Kolhapur
15	औरंगाबाद	441	530	971	1,523		Aurangabad
16	जालना	224	269	493	699		Jalna
17	परभणी	472	567	1,039	1,375		Parbhani
18	बीड	785	946	1,731	2,011		Beed
19	नांदेड	254	306	560	832		Nanded
20	उस्मानाबाद	537	647	1,184	1,446		Osmanabad
21	लातूर	255	307	562	708		Latur
22	बुलढाणा	192	230	422	548		Buldhana
23	अकोला	116	140	256	453		Akola
24	अमरावती	202	242	444	807		Amravati
25	यवतमाळ	153	184	337	566		Yavatmal
26	वर्धा	64	77	141	232		Wardha
27	नागपूर	292	352	644	812		Nagpur
28	भंडारा	760	914	1,674	2,043		Bhandara
29	चंद्रपूर	414	498	912	1,052		Chandrapur
30	गडचिरोली	221	265	486	543		Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	11,393	13,707	25,100	32,866		Maharashtra State

आधार :- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source :- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.1 (B)

सिंचनाच्या निरनिराळ्या साधनांनी भिजलेले क्षेत्र
Area irrigated by different sources of irrigation
(1996-97)

(शंभर हेक्टरात)
(in 100 Hectares)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	सिंचनाखालील निव्वळ क्षेत्र Net area Irrigated by			सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र Total gross area of Crops Irrigated (6)	District (2)
		पृष्ठभागीय सिंचन Surface irrigation (3)	विहिरीद्वारा सिंचन Well irrigation (4)	सिंचनाखालील एकूण निव्वळ क्षेत्र Total Net Area irrigated (5)		
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	Greater Mumbai
2	ठाणे	30	36	66	72	Thane
3	रायगड	45	54	99	142	Raigad
4	रत्नागिरी	9	10	19	38	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	90	108	198	225	Sindhudurg
6	नाशिक	611	736	1,347	1,748	Nashik
7	धुळे	349	420	769	1,070	Dhule
8	जळगाय	610	734	1,345	1,806	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,250	1,504	2,754	3,080	Ahmednagar
10	पुणे	865	1,041	1,906	2,592	Pune
11	सातारा	604	726	1,330	2,055	Satara
12	सांगली	431	518	949	1,456	Sangli
13	सोलापूर	874	1,051	1,925	2,197	Solapur
14	कोल्हापूर	338	408	746	1,004	Kolhapur
15	औरंगाबाद	448	538	986	1,547	Aurangabad
16	जालना	227	274	501	710	Jalna
17	परभणी	479	576	1,055	1,397	Parbhani
18	बीड	798	960	1,758	2,043	Beed
19	नांदेड	258	311	569	845	Nanded
20	उस्मानाबाद	546	657	1,203	1,469	Osmanabad
21	लातूर	259	312	571	719	Latur
22	बुलढाणा	195	234	429	557	Buldhana
23	अकोला	118	142	260	460	Akola
24	अमरावती	205	246	451	819	Amravati
25	यवतमाळ	155	187	342	575	Yavatmal
26	वर्धा	65	78	143	236	Wardha
27	नागपूर	297	357	654	825	Nagpur
28	भंडारा	772	928	1,700	2,075	Bhandara
29	चंद्रपूर	420	506	926	1,068	Chandrapur
30	गडचिरोली	224	270	494	552	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		11,572	13,922	25,494	33,382	Maharashtra State

आधार.- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source.- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.2 (A)

सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र व लागवडीखालील एकूण क्षेत्र
Gross area irrigated and gross cropped area
(1995-96)

(क्षेत्र शंभर हेक्टरात)
(Area in 100 Hectares)

अनुक्रमांक	जिल्हे	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	एकूण सिंचित क्षेत्र	राज्याच्या एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	नियळ सिंचित क्षेत्र	लागवडीखालील क्षेत्राशी एकूण सिंचित क्षेत्राची टक्केवारी	सिंचन क्षमता	
Serial No.		Gross cropped area	Gross Irrigated area	percentage to State Total	Net Irrigated area	Percentage of gross irrigated area to gross cropped area	Irrigation Potential	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई							Greater Mumbai
2	ठाणे	3,055	71	0.22	65	2.32	109.23	Thane
3	रायगड	2,174	140	0.43	98	6.44	142.86	Raigad
4	रत्नागिरी	2,608	37	0.11	19	1.42	194.74	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1,586	222	0.68	195	14.00	113.85	Sindhudurg
6	नाशिक	9,719	1,721	5.24	1,326	17.71	129.81	Nashik
7	धुळे	8,049	1,054	3.21	757	13.09	139.23	Dhule
8	जळगाव	11,720	1,778	5.41	1,324	15.17	134.29	Jaigaon
9	अहमदनगर	14,414	3,032	9.23	271	21.04	111.84	Ahmednagar
10	पुणे	11,560	2,552	7.76	1,877	22.08	135.96	pune
11	सातारा	6,850	2,023	6.16	1,309	29.53	154.55	Satara
12	सांगली	6,588	1,434	4.36	934	21.77	153.53	Sangli
13	सोलापूर	11,296	2,163	6.58	1,895	19.15	114.14	Solapur
14	कोल्हापूर	6,152	989	3.01	734	16.08	134.74	Kolhapur
15	औरंगाबाद	9,410	1,523	4.63	971	16.18	156.85	Aurangabad
16	जालना	7,227	699	2.13	493	9.67	141.78	Jalna
17	परभणी	12,851	1,375	4.18	1,039	10.70	132.34	Parbhani
18	बीड	9,134	2,011	6.12	1,731	22.02	116.18	Beed
19	नांदेड	8,160	832	2.53	560	10.20	148.57	Nanded
20	उस्मानाबाद	7,183	1,446	4.40	1,184	20.13	122.13	Osmanabad
21	लातूर	6,993	708	2.15	562	10.12	125.98	Latur
22	बुलढाणा	8,141	548	1.67	422	6.73	129.86	Buldhana
23	अकोला	10,493	453	1.38	256	4.32	176.95	Akola
24	अमरावती	10,110	807	2.46	444	7.98	181.76	Amravati
25	यवतमाळ	9,718	566	1.72	337	5.83	167.95	Yavatmal
26	वर्धा	3,850	232	0.71	141	6.03	164.54	Wardha
27	नागपूर	5,900	812	2.47	644	13.76	126.09	Nagpur
28	भंडारा	4,160	2,043	6.22	1,674	49.11	122.04	Bhandara
29	चंद्रपूर	5,567	1,052	3.20	912	18.90	115.35	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,954	543	1.65	486	27.79	111.73	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,16,620	32,866	100	25,100	15.17	130.94	Maharashtra State

टिप:- सिंचन क्षमता = $\frac{\text{एकूण सिंचित क्षेत्र} \times 100}{\text{नियळ सिंचित क्षेत्र}}$

Note :- Irrigated Potential = $\frac{\text{Gross Irrigated area} \times 100}{\text{Net Irrigated area}}$

आधार :- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source :- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.2 (B)

सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र व लागवडीखालील एकूण क्षेत्र
Gross area irrigated and gross cropped area
(1996-97)

(क्षेत्र शंभर हेक्टरात)
(Area in 100 Hectares)

अनुक्रमांक	जिल्हे	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	एकूण सिंचित क्षेत्र	राज्याच्या एकूण क्षेत्राशी टक्केवारी	एकूण निव्वळ सिंचित क्षेत्र	लागवडीखालील क्षेत्रांशी एकूण सिंचित क्षेत्रांची टक्केवारी	सिंचन क्षमता	
Serial No.		Gross cropped area	Gross Irrigated area	percentage to State Total	Net Irrigated area	Percentage of gross irrigated area to gross cropped area	Irrigation Potential	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई ..	0	0	0	0	0	0	Greater Mumbai
2	ठाणे ..	3,055	72	0.22	66	2.36	109.09	Thane
3	रायगड ..	2,174	142	0.43	99	6.53	143.43	Raigad
4	रत्नागिरी ..	2,608	38	0.11	19	1.46	200.00	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग ..	1,586	225	0.67	198	14.19	113.64	Sindhudurg
6	नाशिक ..	9,719	1,748	5.24	1,347	17.95	125.77	Nashik
7	धुळे ..	8,049	1,070	3.21	769	13.29	139.19	Dhule
8	जळगाव ..	11,720	1,806	5.41	1,345	15.41	134.28	Jalgaon
9	अहमदनगर ..	14,414	3,080	9.23	2,754	21.37	111.84	Ahmednagar
10	पुणे ..	11,560	2,592	7.76	1,900	22.42	135.99	pune
11	सातारा ..	6,850	2,055	6.16	1,330	30.00	154.51	Satara
12	सांगली ..	6,588	1,456	4.36	949	22.10	153.42	Sangli
13	सोलापूर ..	11,296	2,197	6.58	1,925	19.45	114.13	Solapur
14	कोल्हापूर ..	6,152	1,004	3.01	746	16.32	134.58	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	9,410	1,547	4.63	980	16.44	156.90	Aurangabad
16	जालना ..	7,227	710	2.13	501	9.82	141.72	Jalna
17	परभणी ..	12,851	1,397	4.18	1,055	10.87	132.42	Parbhani
18	बीड ..	9,134	2,043	6.12	1,758	22.37	116.21	Beed
19	नांदेड ..	8,160	845	2.53	569	10.36	148.51	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	7,183	1,469	4.40	1,203	20.45	122.11	Osmanabad
21	लातूर ..	6,993	719	2.15	571	10.28	125.92	Latur
22	बुलडाणा ..	8,141	557	1.67	429	6.84	129.84	Buldhana
23	अकोला ..	10,493	460	1.38	260	4.38	176.92	Akola
24	अमरावती ..	10,110	819	2.45	451	8.10	181.60	Amravati
25	यवतमाळ ..	9,716	575	1.72	342	5.92	168.73	Yavatmal
26	वर्धा ..	3,850	236	0.71	143	6.13	165.03	Wardha
27	नागपूर ..	5,900	825	2.47	654	13.98	126.15	Nagpur
28	भंडारा ..	4,160	2,075	6.22	1,700	49.88	122.00	Bhandara
29	चंद्रपूर ..	5,567	1,068	3.20	926	19.18	115.33	Chandrapur
30	गडचिरोली ..	1,954	552	1.65	494	28.25	111.74	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य ..		2,16,620	33,382	100	25,495	15.41	130.94	Maharashtra State

$$\text{टिप:- सिंचन क्षमता} = \frac{\text{एकूण सिंचित क्षेत्र} \times 100}{\text{निव्वळ सिंचित क्षेत्र}}$$

$$\text{Note :- Irrigation Potential} = \frac{\text{Gross Irrigated area} \times 100}{\text{Net Irrigated area}}$$

आधार.- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

Source.-- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

१३. जलसिंचना/
तक्ता क्रमांक/
विविध पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र/

अनुक्रमांक	जिल्हा	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	बार्ली	मका	नाचणी	हरभरा
Serial No.		Rice	Wheat	Jowar	Bajri	Barley	Maize	Ragi	Gram
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	-
2	ठाणे	16	1	-	-	-	-	-	5
3	रायगड	123	-	-	-	-	-	-	1
4	रत्नागिरी	3	-	-	-	-	-	-	1
5	सिंधुदुर्ग	31	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	38	588	64	24	-	10	-	188
7	धुळे	60	171	31	-	-	-	-	72
8	जळगाव	35	313	1	-	-	-	-	226
9	अहमदनगर	7	604	942	350	-	43	-	136
10	पुणे	24	404	749	192	-	58	-	90
11	सातारा	161	271	660	44	-	8	-	51
12	सांगली	55	130	290	57	-	27	-	53
13	सोलापूर	25	215	643	61	-	110	-	74
14	कोल्हापूर	14	96	3	-	-	2	-	20
15	औरंगाबाद	11	326	220	6	-	56	-	143
16	जालना	10	186	128	-	-	2	-	67
17	परभणी	34	337	11	-	-	1	-	51
18	बीड	7	103	656	42	-	31	-	50
19	नांदेड	50	110	14	-	-	-	-	12
20	उस्मानाबाद	36	160	397	-	-	4	-	108
21	लातूर	18	83	9	-	-	16	-	37
22	बुलढाणा	13	102	2	-	-	1	-	29
23	अकोला	-	82	-	2	-	1	-	24
24	अमरावती	-	88	-	-	-	-	-	33
25	यवतमाळ	-	65	1	-	-	-	-	9
26	वर्धा	-	156	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	229	255	27	-	-	3	-	-
28	भंडारा	1,723	53	-	-	-	-	-	-
29	छत्रपूर	864	49	-	-	-	-	-	-
30	गडचिरोली	517	4	1	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		4,104	4,952	4,849	778	-	373	-	-

IRRIGATION

TABLE No. 13.3 (A)

irrigated area under different crops
(1995-96)

(शमर हेक्टरात)
(in 100 Hectares)

तूर	मिरची	ऊस	एकूण अन्न पिके	कापूस	भूईमूग	तंबाखू	सर्व अन्नोत्तर पके	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	
Tur	Chillies	Sugarcane	All Food Crops	Cotton	Groundnut	Tobacco	All Non-Food Crops	Total irrigated area (gross)	District
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	Greater Mumbai
-	3	-	88	-	2	-	10	98	Thane
-	-	-	147	-	2	-	3	150	Raigad
2	1	-	37	-	5	-	24	61	Ratnagiri
-	4	2	153	-	29	-	95	248	Sindhudurg
-	42	412	2,029	7	43	-	174	2,203	Nashik
-	79	165	685	108	117	-	273	958	Dhule
-	39	204	1,326	186	146	-	360	1,686	Jalgaon
69	20	715	3,119	2	130	-	396	3,515	Ahmednagr
15	43	520	2,637	1	117	-	297	2,934	Pune
3	9	4९8	1,917	10	29	-	78	1,995	Satara
-	26	4६5	1,173	19	39	-	119	1,292	Sangli
32	35	4९8	1,847	36	136	-	533	2,380	Solapur
-	46	6९8	924	-	7	-	8	932	Kolhapur
-	30	3६7	1,208	145	24	-	269	1,477	Aurangabad
-	9	1९1	599	75	26	-	169	768	Jalna
-	16	1२2	731	98	145	-	297	1,028	Parbhani
44	54	2.4	1,561	80	142	-	526	2,087	Beed
-	54	1.3	576	-	84	-	88	604	Nanded
-	18	2.9	1,055	-	57	-	298	1,353	Osmanabad
-	25	1.8	375	-	22	-	73	448	Latur
-	15	4	251	92	९	-	104	355	Buldhana
-	10	1	193	10	31	-	61	254	Akola
-	28	9	475	-	6	-	8	483	Amravati
-	14	1.9	266	36	44	-	91	357	Yavatmal
-	12	0	272	4	29	-	37	30७	Wardha
-	141	9	984	10	12	-	135	1,119	Nagpur
-	18	3	1,886	-	4	-	14	1,900	Bhandara
-	23	-	978	1	2	-	4	982	Chandrapur
-	15	-	543	-	2	1	3	546	Gadchiroli
165	829	5.6	27,975	920	1,438	1	4,547	32,522	Maharashtra State

Source.-- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

१३. जलसिंचना/
तक्ता क्रमांक/
विविध पिकांनुसार सिंचनाखालील क्षेत्र

अनुक्रमांक	जिल्हा	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	बार्ली	मका	नाचणी	हरभरा
Serial No.		Rice	Wheat	Jowar	Bajri	Barley	Maize	Ragi	Gram
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	0	0	0	0	0	0	0	0
2	ठाणे	16	1	0	0	-	-	-	7
3	रायगड	80	0	0	0	-	0	-	1
4	रत्नागिरी	5	0	0	0	-	0	-	0
5	सिंधुदुर्ग	45	-	-	-	-	0	-	-
6	नाशिक	65	560	30	22	-	11	-	197
7	धुळे	34	221	9	0	-	13	-	120
8	जळगाव	16	369	40	0	-	7	-	265
9	अहमदनगर	4	518	894	420	-	41	-	150
10	पुणे	7	420	677	157	-	53	-	228
11	सातारा	181	219	653	58	-	11	-	45
12	सांगली	34	175	333	56	-	37	-	50
13	सोलापूर	18	242	603	69	-	102	-	65
14	कोल्हापूर	6	89	1	0	-	1	-	24
15	औरंगाबाद	10	339	313	3	-	61	-	177
16	जालना	16	235	188	0	-	0	-	77
17	परभणी	14	280	4	0	-	4	-	91
18	बीड	6	114	539	39	-	23	-	45
19	नांदेड	40	133	15	0	-	0	-	30
20	उस्मानाबाद	18	134	400	0	-	1	-	118
21	लातूर	0	108	4	0	-	10	-	64
22	बुलढाणा	11	158	2	0	-	1	-	56
23	अकोला	0	132	0	0	-	0	-	11
24	अमरावती	0	127	0	0	-	1	-	32
25	यवतमाळ	1	147	0	0	-	0	-	15
26	दर्धा	0	151	0	0	-	0	-	25
27	नागपूर	215	286	22	0	-	0	-	73
28	भंडारा	1,913	77	0	0	-	0	-	0
29	धंदूपूर	831	42	0	0	-	0	-	3
30	गडचिरोली	485	2	0	0	-	2	-	0
	महाराष्ट्र राज्य	4,071	5,273	4,727	824	-	379	-	1,969

* अस्थायी/

आधार.- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

IRRIGATION

TABLE No. 13.3 (B)

Irrigated area under different crops

(1995-97)

(संभार हेक्टरात)
(in 100 Hectares)

तूर	मिरची	कस	एकूण अन्न पिके	कापूस	भुईमूग	तंबाखू	सर्व अन्नोत्तर पिके	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	District
Tur	Chillies	Sugarcane	All Food Crops	Cotton	Groundnut	Tobacco	All Non-Food Crops	Total irrigated area (gross)	(2)
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
-	-	-	-	-	-	-	-	0	Greater Mumbai
-	3	-	92	-	2	-	11	103	Thane
-	3	-	103	-	2	-	6	109	Raigad
-	1	-	25	-	5	-	18	43	Ratnagiri
-	4	2	176	-	41	-	111	287	Sindhudurg
-	51	347	1,894	5	101	-	178	2,072	Nashik
-	117	174	784	85	172	-	273	1,057	Dhule
-	53	209	1,473	150	153	-	321	1,794	Jaigaon
58	25	764	3,112	3	96	-	250	3,372	Ahmednagar
8	51	442	2,672	-	99	-	187	2,859	Pune
3	16	493	1,855	12	49	-	105	2,000	Satara
-	37	435	1,257	17	27	2	100	1,387	Sangli
5	32	376	1,693	40	97	1	336	2,028	Solapur
-	68	698	935	-	-	-	2	937	Kolhapur
-	31	282	1,276	193	22	-	518	1,594	Aurangabad
-	24	158	752	135	19	-	233	985	Jalna
-	30	157	872	84	188	-	334	1,206	Parbhani
36	58	223	1,403	56	152	-	446	1,849	Beed
-	97	126	558	-	87	-	91	649	Nanded
-	24	126	903	-	56	-	256	1,159	Osmanabad
-	28	120	385	1	26	-	49	434	Latur
-	13	26	324	87	34	-	97	421	Shiraha
-	9	25	224	2	31	-	41	267	Akola
-	32	16	556	-	13	-	11	567	Amravati
-	14	138	372	39	73	-	134	506	Yavatmal
-	12	18	275	6	25	-	32	307	Wardha
-	130	5	985	32	15	-	93	1,078	Nagpur
-	22	21	2,091	-	7	-	12	2,103	Bhandara
-	28	2	942	1	2	-	4	946	Chandrapur
-	21	-	516	-	2	1	4	520	Gadchiroli
115	1,034	5,385	28,547	978	1,562	5	4,063	32,610	Maharashtra State

* Provisional.

Source - Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.4 (A)

बागायती विहिरींची संख्या
Number of Irrigation wells
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	विहिरींची संख्या No. of wells			एकूण Total (5)	जिल्हा District (2)
		वापरात असलेल्या In use (3)	वापरात नसलेल्या Not in use (4)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)	
1	बृहन्मुंबई		92	92	Greater Mumbai	
2	ठाणे	15,262	262	15,544	Thane	
3	रायगड	4,916	313	5,229	Raigad	
4	रत्नागिरी	6,545	515	7,060	Ratnagiri	
5	सिधुदुर्ग	13,650	265	13,915	Sindhudurg	
6	नाशिक	1,18,225	3,766	1,21,991	Nashik	
7	धुळे	31,221	3,619	34,840	Dhule	
8	जळगाव	59,974	8,791	68,765	Jalgaon	
9	अहमदनगर	1,35,920	12,673	1,48,593	Ahmednagar	
10	पुणे	83,480	1,938	85,418	Pune	
11	सातारा	44,462	3,499	47,960	Satara	
12	सांगली	51,021	4,277	55,298	Sangli	
13	सोलापूर	59,121	5,710	64,831	Solapur	
14	कोल्हापूर	22,613	1,235	23,848	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	71,326	1,847	73,173	Aurangabad	
16	जालना	32,645	2,012	34,657	Jalna	
17	परभणी	41,270	861	42,131	Parbhani	
18	बीड	44,508	3,724	48,302	Beed	
19	नांदेड	21,139	531	21,670	Nanded	
20	उस्मानाबाद	31,958	1,288	33,246	Osmanabad	
21	लातूर	25,363	5,293	30,656	Latur	
22	बुलढाणा	46,231	7,472	53,703	Buldhana	
23	अकोला	27,442	6,330	33,772	Akola	
24	अमरावती	64,337	3,842	68,179	Amravati	
25	यवतमाळ	27,724	-	27,724	Yavatmal	
26	वर्धा	23,570	3,811	27,381	Wardha	
27	नागपूर	40,940	14,892	55,832	Nagpur	
28	भंडारा	15,212	2,231	1,77,443	Bhandara	
29	चंद्रपूर	7,100	2,496	9,596	Chandrapur	
30	गडचिरोली	5,494	423	5,916	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		11,72,739	1,06,027	12,78,766	Maharashtra State	

आधार.- कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-- Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.4 (B)

बागायती विहिरींची संख्या
Number of Irrigation wells
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा District	विहिरींची संख्या No. of wells			एकूण Total	District
		वापरात असलेल्या In use	वापरात नसलेल्या Not in use			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	-	92	92	Greater Mumbai	
2	ठाणे	15,265	317	15,582	Thane	
3	रायगड	4,913	306	5,219	Raigad	
4	रत्नागिरी	7,017	631	7,648	Ratnagiri	
5	सिंधुदुर्ग	13,756	195	13,951	Sindhudurg	
6	नाशिक	1,20,224	4,302	1,24,526	Nashik	
7	धुळे	31,262	3,660	34,922	Dhule	
8	जळगाव	60,265	8,930	69,195	Jalgaon	
9	अहमदनगर	1,39,758	13,620	1,53,378	Ahmednagar	
10	पुणे	84,528	1,947	86,475	Pune	
11	सातारा	45,129	4,174	49,303	Satara	
12	सांगली	51,439	4,249	55,688	Sangli	
13	सोलापूर	63,896	5,765	69,661	Solapur	
14	कोल्हापूर	26,686	1,317	28,003	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	63,524	1,781	65,305	Aurangabad	
16	जालना	32,646	2,019	34,665	Jalna	
17	परभणी	41,316	985	42,301	Parbhani	
18	बीड	45,029	3,917	48,946	Beed	
19	नांदेड	21,400	536	21,936	Nanded	
20	उस्मानाबाद	32,205	2,971	35,176	Osmanabad	
21	लातूर	26,198	3,795	29,993	Latur	
22	बुलढाणा	47,275	7,522	54,797	Buldhana	
23	अकोला	27,594	5,089	32,683	Akola	
24	अमरावती	64,790	3,830	68,620	Amravati	
25	यवतमाळ	33,373	-	33,373	Yavatmal	
26	वर्धा	24,886	3,674	28,560	Wardha	
27	नागपूर	43,756	12,342	56,098	Nagpur	
28	भंडारा	15,917	2,073	17,990	Bhandara	
29	चंद्रपूर	7,435	2,443	9,878	Chandrapur	
30	गडचिरोली	5,426	555	6,481	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्या		11,97,408	1,03,037	13,00,445	Maharashtra State	

आधार - कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source - Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.5 (A)

निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र
Irrigation potential created and actual irrigated area(आकडे हजार हेक्टरात)
(Figure in thousand hectares)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	जून १९९६ अखेर निर्मित सिंचन क्षमता Irrigation potential created at the end of June 1996				प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र १९९५-९६ Actual Irrigated area 1995-96				सिंचित क्षेत्राची टक्केवारी Percentage of Irrigated area	District
		मोठे व मध्यम प्रकल्प Major and medium projects	लघु प्रकल्प Minor projects	उपसा सिंचन Lift Irri- gation	एकूण Total	मोठे व मध्यम प्रकल्प Major and medium projects	लघु प्रकल्प Minor projects	उपसा सिंचन Lift Irri- gation	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	ठाणे	34.09	3.69	1.09	38.87	3.92	1.14	0.27	5.33	13.71	Thane
2	रायगड	16.74	5.45	4.50	26.69	4.20	1.83	2.53	8.56	32.07	Raigad
3	रत्नागिरी	4.00	3.90	-	7.90	-	0.26	0.17	0.43	5.44	Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	0.28	4.44	-	4.72	0.02	-	0.92	0.94	19.92	Sindhudurg
5	नाशिक	129.65	25.28	-	154.93	41.59	6.31	-	47.90	30.92	Nashik
6	धुळे	32.74	47.47	-	80.21	7.95	8.88	-	16.83	20.98	Dhule
7	जळगांव	146.03	21.69	-	167.72	14.90	1.33	-	20.73	12.36	Jalgaon
8	अहमदनगर	213.93	83.08	-	297.01	98.22	3.90	-	102.12	34.38	Ahmednagar
9	पुणे	161.25	72.14	3.61	237.00	109.06	16.99	-	126.05	53.19	Pune
10	सातारा	160.34	15.44	-	175.78	104.90	4.25	-	109.15	62.09	Satara
11	सांगली	137.27	26.37	-	163.64	53.18	2.31	-	55.49	33.91	Sangli
12	सोलापूर	201.29	2.60	-	203.89	134.59	0.35	-	134.94	66.18	Solapur
13	कोल्हापूर	120.84	7.88	-	128.72	70.10	1.47	-	71.57	55.60	Kolhapur
14	औरंगाबाद	32.17	24.47	6.27	62.91	2.35	1.02	-	3.37	5.36	Aurangabad
15	जालना	52.15	11.05	1.57	64.77	2.94	1.36	-	4.30	6.64	Jalna
16	परभणी	165.23	17.03	4.63	186.89	17.23	2.40	-	19.63	10.50	Parbhani
17	बीड	101.63	30.83	2.67	135.13	22.63	3.87	-	26.50	19.61	Beed
18	नांदेड	115.77	26.67	14.71	157.15	12.62	3.53	-	16.15	10.28	Nanded
19	उस्मानाबाद	35.66	21.37	1.21	58.24	6.04	1.69	-	7.73	13.27	Osmanabad
20	लातूर	47.09	28.63	1.59	77.18	4.33	5.32	-	9.65	12.50	Latur
21	बुलढाणा	29.02	26.56	1.01	56.59	4.05	4.86	-	8.91	15.74	Buldhana
22	अकोला	30.34	27.82	1.50	59.66	6.95	5.55	-	12.50	20.95	Akola
23	अमरावती	32.58	17.26	0.26	50.10	1.23	4.14	-	5.37	10.72	Amravati
24	यवतमाळ	58.75	-	0.61	59.36	20.26	7.47	-	27.73	46.71	Yavatmal
25	वर्धा	41.10	6.01	-	47.11	10.27	1.58	-	11.85	25.15	Wardha
26	नागपूर	113.60	19.96	-	133.56	54.40	7.25	-	71.65	53.65	Nagpur
27	भंडारा	111.01	22.88	-	133.87	100.37	19.70	11.30	131.37	98.13	Bhandara
28	चंद्रपूर	27.47	10.28	16.68	54.43	22.66	7.13	9.73	39.52	72.61	Chandrapur
29	गडचिरोली	29.14	2.06	3.03	34.23	18.91	1.53	2.62	23.06	67.37	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,381.16	642.21	51.59	3,074.96	964.37	127.42	27.54	1,119.33	36.40	Maharashtra State

आधार :- पाटबंधारे विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Irrigation Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

13. जलसिंचन/IRRIGATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 13.5 (B)

निर्मित सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र
Irrigation potential created and actual irrigated area
(1996-97)

(आकडे हजार हेक्टरात)
(Figure in thousand hectares)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	जून १९९७ अखेर निर्मित सिंचन क्षमता Irrigation potential created at the end of June 1997				प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र १९९६-९७ Actual Irrigated area 1996-97				सिंचित क्षेत्राची टक्केवारी Percentage of irrigated area	District (2)
		मोठे व मध्यम प्रकल्प Major and medium projects	लघु प्रकल्प Minor projects	उपसा सिंचन Lift Irri- gation	एकूण Total	मोठे व मध्यम प्रकल्प Major and medium projects	लघु प्रकल्प Minor projects	उपसा सिंचन Lift irri- gation	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	ठाणे	34.24	4.11	1.09	39.44	4.36	1.12	0.28	5.76	14.60	Thane
2	रायगड	14.86	5.33	3.62	23.81	3.98	1.48	3.04	6.50	35.70	Raigad
3	रत्नागिरी	3.52	3.59	-	7.11	0.33	0.19	0.10	0.62	8.72	Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	0.29	-	3.70	3.99	-	0.59	0.18	0.74	18.55	Sindhudurg
5	नाशिक	132.06	26.53	-	158.55	45.58	6.60	-	51.88	32.72	Nashik
6	धुळे	33.78	51.03	-	84.81	11.37	9.83	-	21.20	25.00	Dhule
7	जळगांव	146.36	22.02	-	168.38	20.16	2.93	-	23.09	13.71	Jalgaon
8	अहमदनगर	216.62	47.21	-	263.83	116.91	4.66	-	121.47	46.04	Ahmednagar
9	पुणे	189.67	82.45	-	272.12	120.61	35.38	-	155.99	57.32	Pune
10	सातारा	164.86	12.10	-	176.96	111.23	2.76	-	113.99	64.42	Satara
11	सांगली	137.81	26.57	-	164.38	82.10	4.19	-	66.29	40.33	Sangli
12	सोलापूर	202.97	47.07	-	250.04	129.00	5.58	-	135.48	54.18	Solapur
13	कोल्हापूर	122.68	8.39	-	131.07	79.63	1.59	-	81.52	62.27	Kolhapur
14	औरंगाबाद	35.45	31.17	-	66.62	9.03	2.33	-	11.36	17.05	Aurangabad
15	जालना	52.15	14.09	-	66.24	6.70	2.11	-	8.81	13.30	Jalna
16	परभणी	167.87	21.81	-	189.68	27.01	3.08	-	30.09	15.86	Parbhani
17	बीड	102.09	34.41	-	136.50	19.78	7.20	-	27.08	19.84	Beed
18	नांदेड	117.63	41.44	-	159.07	28.75	4.10	-	30.85	19.39	Nanded
19	उस्मानाबाद	40.94	20.58	-	61.52	11.73	2.35	-	14.08	22.89	Osmanabad
20	लातूर	47.22	33.20	-	80.42	9.98	6.07	-	16.05	19.96	Latur
21	बुलढाणा	30.16	28.29	-	58.45	4.59	5.05	-	9.64	16.49	Buldhana
22	अकोला	31.54	32.12	-	63.66	7.61	6.32	-	13.93	21.88	Akola
23	अमरावती	37.02	17.53	-	54.55	1.03	3.48	-	4.56	8.36	Amravati
24	यवतनाळ	67.13	31.50	-	98.13	13.57	5.12	-	16.69	19.05	Yavatmal
25	वर्धा	57.23	9.66	-	60.89	7.04	0.77	-	7.81	12.83	Wardha
26	नागपूर	114.98	21.17	-	136.05	49.46	3.53	-	53.29	39.17	Nagpur
27	भंडारा	112.64	46.01	-	158.65	62.23	21.47	-	83.70	52.76	Bhandara
28	चंद्रपूर	29.47	28.38	-	57.85	16.79	15.27	-	32.06	55.42	Chandrapur
29	गडचिरोली	29.14	5.65	-	34.79	19.33	3.84	-	23.17	66.60	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		2,466.28	753.37	8.41	3,228.06	959.44	169.76	3.60	1,171.80	36.30	Maharashtra State

आधार :- फाटबवरी विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Irrigation Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

१४. पशुसंरक्षण आणि दुग्धव्यवसाय

१४.१ या विभागातील तक्त्यामध्ये पशुधन गणना, पशुवैद्यकीय सुविधा व कत्तलखाने यांचेविषयी आकडेवारी दिली आहे.

१४.२. १९९२ च्या पशुधन गणनेनुसार गणना केलेले विविध प्रकारचे पशु व कुक्कुट यांची संख्या देण्यात आली आहे. संपूर्ण देशात समान संकल्पना (Concepts) व गणना पध्दती वापरून अशा पंचवार्षिक गणना घेण्यात येतात. अशा गणतीत संपूर्ण पशुधनासंबंधी माहिती प्रत्येक घराघरातून गोळा करण्यात येते. कत्तलखान्यातील पशूंची, भटक्या प्राण्यांची व रुग्णावस्थेतील प्राण्यांची गणना करताना विशेष काळजी घेण्यात येते.

14. ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

14.1. Data on Livestock Census, Veterinary facilities provided and slaughter houses are given in the tables in this section.

14.2. The data on number of livestock and poultry presented is as enumerated in the State at the time of 1992 Livestock Census. These are quinquennial census conducted throughout the country on the basis of uniform concepts and method of enumeration. At these censuses all the livestock is enumerated by house to house enquiry. Particular care is taken to enumerate livestock in the slaughter houses, stray animals and animals in transit.

१४. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/

तक्ता क्रमांक/

जिल्हावार पशुघनाची संख्या/

		गाई/बैल Cattle							
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	तीन वर्षावरील बैल/ Males over 3 years				तीन वर्षावरील गाई Males over 3 years			
		केवळ पैदाशीसाठी ठेवलेले वकू Used for breeding only	पैदाशीसाठी व कामासाठी उपयोगात आणलेले Used for breeding and work both	केवळ कामाकरिता वापरलेले Used for work only	इतर Others	एकूण Total	दुग्धत्या In milk	आटलेल्या व एकदाही न व्यालेल्या Dry and not calved even once	कामासाठी वापरलेल्या Working
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	297	77	619	4,275	5,268	5,021	1,093	...
2	ठाणे	3,031	28,684	2,84,629	6,230	2,42,574	62,984	1,04,924	...
3	रायगड	1,725	21,402	1,59,881	9,754	1,92,762	75,488	80,717	...
4	रत्नागिरी	450	34,118	2,17,458	6,105	2,58,131	49,940	1,20,110	...
5	सिंधुदुर्ग	329	13,212	1,11,662	2,498	1,27,701	27,813	34,139	...
6	नाशिक	3,580	18,248	4,01,371	9,055	4,32,254	1,54,670	2,14,921	...
7	धुळे	2,960	9,025	3,35,048	6,499	3,53,532	84,123	1,29,054	...
8	जळगांव	3,210	14,077	2,85,381	5,339	3,08,007	1,09,459	1,10,072	...
9	अहमदनगर	1,858	14,902	3,11,545	6,458	3,34,763	2,36,546	2,08,814	...
10	पुणे	1,884	13,889	2,52,480	6,658	2,74,911	1,77,596	1,34,840	...
11	सातारा	1,487	6,618	1,43,428	4,176	1,55,709	1,01,348	77,825	...
12	सांगली	1,016	6,022	95,291	2,385	1,04,714	63,288	49,019	...
13	सोलापूर	1,602	7,475	1,73,623	3,431	1,86,131	1,19,455	92,336	...
14	कोल्हापूर	450	4,903	1,29,349	1,207	1,35,909	49,500	26,376	...
15	औरंगाबाद	1,284	7,346	2,46,956	3,244	2,58,830	86,684	93,498	...
16	जालना	541	4,213	2,00,104	6,526	2,11,384	55,642	70,908	...
17	परभणी	1,659	7,301	2,70,392	7,521	2,86,873	1,15,425	1,15,847	...
18	बीड	533	19,045	2,27,521	6,848	2,53,947	82,906	85,802	...
19	नांदेड	1,531	4,403	2,41,808	7,118	2,54,860	1,17,803	13,877	...
20	उस्मानाबाद	913	10,440	1,41,182	2,663	1,55,198	66,562	61,906	...
21	लातूर	318	4,728	1,59,630	2,807	1,67,483	63,293	64,137	...
22	बुलढाणा	1,301	5,873	2,42,283	2,564	2,52,021	73,492	1,05,839	...
23	अकोला	1,265	2,907	2,48,887	6,899	2,59,958	89,634	1,37,180	...
24	अमरावती	2,484	4,844	2,09,923	2,525	2,19,776	80,941	1,18,601	...
25	यवतमाळ	2,893	3,168	2,87,486	4,810	2,98,357	79,149	2,15,556	...
26	वर्धा	1,775	1,784	1,28,803	3,143	1,35,505	54,289	1,01,000	...
27	नागपूर	2,801	3,895	2,09,974	6,016	2,22,686	72,728	1,46,581	...
28	महारा	3,018	5,559	3,27,666	5,411	31,41,654	83,234	1,34,218	...
29	चंद्रपूर	1,582	2,606	2,76,895	4,987	2,86,070	65,960	1,31,866	...
30	गडचिरोली	4,181	16,665	2,08,212	9,211	2,38,269	4,595	1,23,387	...
महाराष्ट्र राज्य ...		51,958	2,97,429	64,49,487	1,56,363	69,55,237	25,46,517	32,29,343	...

ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

TABLE No. 14.1

Live-Stock in each District

(1992)

गाई/बैल Cattle					भूरी-रेडे/ Buffaloes					District
तीन वर्षावरील गाई/ Females over 3 years					तीन वर्षावरील रेडे Males over 3 years					
इतर	एकूण	नाररे	एकूण गाई-बैल	केवळ पैदाशीसाठी ठेवलेले	पैदाशीसाठी व कामासाठी उपयोगाने अणलेले	केवळ उपयोगाने वापरलेले	इतर	एकूण		
Others	Total	Young stock	Total cattle	Used for breeding only	Used for breeding and work both	Used for work only	Others	Total		
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)	
118	6,232	2,759	14,259	2,872	334	4	302	3,512	Brihan Mumbai	
3,054	1,70,962	1,22,951	5,36,487	1,925	7,339	27,193	1,194	37,651	Thane	
902	1,57,113	1,30,707	4,80,582	543	6,224	30,330	1,869	36,306	Raigad	
2,368	1,72,418	1,33,202	5,63,751	172	3,449	16,813	632	20,866	Ratnagiri	
811	62,763	56,203	2,46,667	252	4,750	26,745	954	32,741	Sindhudurg	
2,946	3,72,537	2,93,669	10,97,860	1,885	3,241	19,304	842	25,272	Nashik	
2,106	2,15,283	1,82,540	7,51,355	1,475	959	2,925	544	5,903	Dhule	
1,694	2,21,225	1,92,928	7,22,160	2,809	715	882	564	4,970	Jaigaon	
4,726	4,50,088	3,49,690	11,34,541	1,054	472	1,402	286	3,216	Ahmednagar	
3,675	3,16,111	2,23,704	8,14,726	1,706	813	1,337	500	4,356	Pune	
1,434	1,80,507	1,20,971	4,57,237	1,137	1,145	1,979	1,047	5,328	Satara	
907	1,13,214	78,458	2,96,386	1,119	1,736	4,971	490	8,316	Sangli	
3,219	2,15,010	1,72,599	5,73,740	1,361	1,498	4,519	957	8,335	Soiapur	
950	76,826	42,062	2,54,797	549	1,804	22,569	713	25,185	Kolhapur	
544	1,80,726	1,47,309	5,86,865	894	362	416	220	1,392	Aurangabad	
217	1,26,767	1,15,186	4,53,337	517	399	795	179	1,890	Jalna	
2,164	2,33,436	1,87,552	7,07,861	912	362	556	274	2,274	Parbhani	
1,255	1,69,963	1,52,461	5,76,371*	466	507	640	467	2,360	Beed	
4,044	2,60,624	1,95,816	7,11,300	1,141	460	531	687	2,819	Nanded	
1,892	1,30,350	1,00,276	3,85,824	659	662	1,525	344	3,190	Osmanabad	
1,247	1,28,677	94,220	3,90,380	312	292	685	320	1,609	Latur	
462	1,79,793	1,39,732	5,71,546	659	545	1,129	200	2,533	Buldhana	
1,111	2,27,925	1,65,779	6,53,662	1,053	355	242	689	2,339	Akoia	
2,476	2,02,018	1,65,474	5,87,268	1,771	84	163	126	2,144	Amravati	
5,309	3,00,014	2,18,305	8,16,676	1,575	160	401	205	2,341	Yavatmal	
1,349	1,56,536	1,27,142	4,19,185	1,208	133	179	140	1,660	Wardha	
3,630	2,22,942	1,88,954	6,34,582	1,685	264	470	325	2,778	Nagpur	
3,619	2,21,071	2,07,326	7,70,051	1,599	1,867	30,463	1,140	35,069	Bhandara	
2,034	2,00,767	1,79,587	6,66,424	543	429	2,364	530	3,866	Chandrapur	
10,137	1,75,179	1,51,630	5,65,076	629	2,529	39,242	902	43,302	Gadchiroli	
71,379	58,47,179	46,38,592	1,74,41,008	34,502	43,979	2,40,404	17,918	3,36,793	Maharashtra State	

अनुक्रमिक Serial No.	जिल्हा	म्हशी रेडे/Bufaloes						
		तीन वर्षांवरील म्हशी Females over 3 years						
		दुग्धत्या In milk	आटलेल्या व एकदाही न प्यालेल्या Dry and not calved even once	कामाच्या Working	इतर Others	एकूण Total	वासरु Young Stock	एकूण म्हशी-रेडे Total buffaloes
(1)	(2)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	बृहन्मंबई	76,247	2,744	...	324	79,315	11,309	94,136
2	ठाणे	48,547	41,679	...	870	92,096	49,640	1,79,387
3	रायगड	42,344	34,021	...	275	76,640	58,097	1,73,703
4	रत्नागिरी	17,604	22,977	...	526	41,107	28,085	90,058
5	सिधुदुर्ग	23,058	21,968	...	401	45,427	35,682	1,13,850
6	नाशिक	59,584	63,407	...	782	1,23,773	84,906	2,33,951
7	छुळे	44,141	51,864	...	558	96,563	58,784	1,61,250
8	जळगाव	1,11,806	97,988	...	1,156	2,10,950	1,70,122	3,43,042
9	अहमदनगर	46,091	44,251	...	649	90,991	56,812	1,51,019
10	पुणे	95,882	72,961	...	1,659	1,70,502	76,367	2,51,225
11	सातारा	1,20,394	97,877	...	1,500	2,19,771	1,05,483	3,30,582
12	सांगली	1,53,114	85,491	...	564	2,39,169	1,34,061	3,81,546
13	सोलापूर	89,931	62,802	...	1,106	1,53,839	1,05,796	2,67,970
14	कोल्हापूर	2,67,290	1,05,140	...	1,398	3,37,828	1,51,760	5,50,753
15	औरंगाबाद	31,873	31,653	...	136	63,662	66,628	1,12,182
16	जालना	21,017	22,345	...	50	43,412	31,969	77,271
17	परभणी	49,528	43,923	...	626	94,077	63,873	1,60,224
18	बीड	47,287	43,165	...	520	90,972	67,783	1,61,135
19	नांदेड	77,229	59,331	...	1,514	1,38,074	96,486	2,37,379
20	उस्मानाबाद	44,403	42,759	...	250	87,412	55,083	1,45,685
21	लातूर	61,667	54,578	...	1,051	1,17,296	76,844	1,95,749
22	बुलढाणा	36,300	37,479	...	141	73,920	42,149	1,18,602
23	अकोला	42,318	46,754	...	346	89,418	53,629	1,45,386
24	अमरावती	35,769	37,720	...	831	74,320	40,924	1,17,388
25	यशतमाळ	33,698	48,341	...	1,156	83,195	49,454	1,34,990
26	वर्धा	16,511	19,416	...	237	36,164	21,992	59,816
27	नागपूर	28,556	26,201	...	571	55,328	29,730	87,836
28	भंडारा	42,191	41,711	...	1,252	85,154	64,738	1,84,981
29	छत्रपूर	26,478	31,870	...	491	58,839	45,150	1,07,855
30	गडचिरोली	8,235	9,863	...	538	18,636	16,349	78,287
गुजरात राज्य		17,99,093	14,02,279	...	22,478	32,23,850	18,86,685	54,47,238

TABLE No. 14.1-Contd.

मेढरे	शेळ्या	घोडे-शिगरे	इतर जनावरे	एकूण पशुधन	कोबड्या, बदके वगैरे	कुत्रे	कुत्र्यांचा समावेश करून एकूण पशुधन	District
Sheep	Goats	Horse and ponies	Other live-stock	Total live-stock	Total poultry	Dogs	Total live-stock including dogs	
(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	(2)
15,246	31,888	1,641	13,786	1,64,063	12,47,354	21,370	1,85,433	Brihan Mumbai
696	2,04,739	465	27,305	9,35,516	17,31,179	74,619	10,10,135	Thane
887	1,52,805	1,327	4,870	8,12,108	14,73,173	43,732	8,55,840	Raigad
47	65,233	27	806	7,19,689	13,88,886	48,264	7,67,953	Ratnagiri
74	51,085	...	7,585	4,15,528	8,90,926	54,408	4,69,936	Sindhudurg
2,86,139	6,88,767	2,361	48,233	23,35,036	19,37,651	1,24,752	24,59,788	Nashik
1,84,787	4,96,565	2,908	47,561	16,21,764	10,21,545	41,027	16,62,791	Dhule
39,995	5,27,689	1,427	48,243	16,61,271	7,17,847	51,907	17,13,178	Jalgaon
4,06,993	9,15,404	2,270	58,149	26,41,834	25,33,073	1,90,710	28,32,544	Ahmednagar
3,44,069	5,17,237	1,863	42,791	19,52,136	40,46,215	1,48,767	21,00,903	Pune
3,63,032	3,49,779	1,895	24,348	15,16,970	18,53,284	95,561	16,12,531	Satara
2,48,297	2,93,858	948	17,272	12,30,406	21,80,118	75,056	13,05,462	Sangli
3,01,646	7,05,583	1,139	32,005	18,67,294	21,07,411	1,17,407	19,84,701	Solapur
1,53,116	1,72,313	1,090	8,582	11,36,722	13,83,027	68,674	12,05,396	Kolhapur
90,740	4,03,542	2,199	32,567	12,13,665	4,98,186	63,850	12,77,515	Aurangabad
50,732	2,63,807	2,101	20,881	8,58,498	3,21,375	39,474	8,97,972	Jalna
38,836	3,87,235	1,607	38,192	13,16,699	3,87,314	67,916	13,84,615	Parbhani
1,72,953	3,81,474	1,534	40,139	13,15,059	6,04,350	85,768	14,00,827	Beed
46,595	3,69,161	584	38,808	13,90,325	4,27,640	61,498	14,51,823	Nanded
56,812	2,22,617	187	10,738	8,17,306	3,04,054	42,010	8,59,316	Osmanabad
43,616	1,69,589	311	18,866	8,09,905	2,26,541	45,144	8,55,049	Latur
96,382	2,28,322	1,566	28,012	10,92,222	2,91,156	55,470	11,47,692	Buldhana
18,270	3,61,930	3,285	31,073	12,00,066	3,62,828	62,629	12,62,695	Akola
21,059	2,98,374	4,404	19,003	10,40,162	3,11,151	51,534	10,91,696	Amravati
9,660	3,89,977	1,502	26,370	13,67,331	6,61,473	63,381	14,30,712	Yavatmal
7,729	1,78,523	663	12,184	6,62,450	2,19,157	34,561	7,07,011	Wardha
17,141	3,07,732	466	25,388	10,60,836	5,98,978	64,346	11,25,182	Nagpur
2,342	3,11,307	93	28,343	12,82,950	8,83,670	43,517	13,26,467	Bhandara
41,774	2,53,283	244	18,626	10,79,028	8,62,770	35,906	11,14,934	Chandrapur
14,802	18,1,044	14	26,670	8,66,057	7,14,742	36,675	9,02,732	Gadchiroli
3,074,467	99,40,862	40,121	4,49,200	3,63,92,896	3,28,7,074	20,09,933	3,84,02,829	Maharashtra State

Source: Live-stock Census, 1992.

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.2 (A)

पशुसंवर्धनासाठी मुलभूत सुविधा

Infrastructure facilities in Animal Husbandry

(1995-96)

अनुक्रमांक	जिल्हा	पशुवैद्यकीय रुग्णालये	पशुवैद्यकीय दवाखाने	कृत्रिम रेतन केंद्रे	कत्तलखाने	मेंढ्या व लोकर विस्तारित केंद्रे	गार्ड-बैल पैदास केंद्रे	कुक्कुटपालन केंद्रे	डुकरे पैदास केंद्रे	District
Serial No.		Veterinary Hospitals	Veterinary Dispensa- ries	Artificial Insemination Centres	Slaughter Houses	Sheeps and Wool Extension Centres	Cattle Breeding Farms	Poultry Breeding Farms	Pig Breeding farms	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
	1950-51	***254	-	-	210	-	4	-	-	
	1960-61	***454	-	36	298	12	15	-	-	
	1970-71	26	263	870	N. A.	12	15	-	-	
	1974-75	55	241	1,456	199	-	14	-	-	
	1980-81	56	507	2,417	197	-	12	-	-	
	1985-86	7	764	2,769	351	-	13	-	-	
	1990-91	31	815	3,602	387	2	12	4	-	
	1995-96	31	1,090	4,067	421	1	12	4	-	
1	बृहन्मुंबई	1	6	4	2	-	-	-	-	Brihan Mumbai.
2	ठाणे	1	35	128	11	-	-	-	-	Thane
3	रायगड	1	25	87	8	-	-	-	-	Raigad
4	रत्नागिरी	1	20	146	-	-	-	-	-	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	8	68	2	-	-	-	-	Sindhudurg
6	नाशिक	1	25	207	8	-	-	-	-	Nashik
7	धुळे	1	45	153	9	-	-	-	-	Dhule
8	जळगाव	1	46	155	19	-	-	-	-	Jaigaon
9	अहमदनगर	1	54	214	8	-	-	-	-	Ahmednagar
10	पुणे	1	43	250	9	1	1	1	-	Pune
11	सातारा	1	48	153	7	-	-	-	-	Setara
12	सांगली	1	60	136	6	-	1	-	-	Sangli
13	सोलापूर	1	39	155	8	-	1	-	-	Solapur
14	कोल्हापूर	1	43	141	14	-	-	1	-	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	33	112	10	-	1	-	-	Aurangabad
16	जालना	1	27	90	8	-	1	1	-	Jalna
17	परभणी	1	50	142	22	-	1	-	-	Parbhani
18	बीड	1	31	132	11	-	-	-	-	Beed
19	नांदेड	1	60	158	17	-	-	-	-	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	35	86	11	-	-	-	-	Osmanabad
21	लातूर	1	33	123	6	-	-	-	-	Latur
22	बुलढाणा	1	21	120	57	-	-	-	-	Buldhana
23	अकोला	1	33	137	50	-	-	-	-	Akola

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.2 (A)-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
24	अमरावती	1	33	158	37	-	2	-	-	Amravati
25	यवतमाळ	1	50	180	50	-	1	-	-	Yavatmai
26	वर्धा	1	20	85	6	-	1	-	-	Wardha
27	नागपूर	2	44	170	17	-	1	1	-	Nagpur
28	भंडारा	1	35	156	5	-	-	-	-	Bhandra
29	चंद्रपूर	1	24	130	91	-	-	-	-	Chandra[ur
30.	गडचिरोली	1	34	91	2	-	1	-	-	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		31	1,090	4,067	421	1	12	4	-	Maharashtra State

टिप.- ***पशुवैद्यकीय दवाखाने व पशुवैद्यकीय रुग्णालयांचा यात समावेश आहे.

Note.-***Includes both Hospital and Dispensaries.

N.A. उपलब्ध नाही/Not Available.

आधार.-पशुसंवर्धन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.2 (B)

पशुसंवर्धनासाठी मुलभूत सुविधा

Infrastructure facilities in Animal Husbandry

(1996-97)

अनुक्रमांक	जिल्हा	पशुवैद्यकीय रुग्णालये	पशुवैद्यकीय दवाखाने	कृत्रिम रेतन केंद्रे	कत्तलखाने	मेंढ्या व लोकर विस्तारित केंद्रे	गाई-बैल पैदास केंद्रे	कुक्कुटपालन केंद्रे	डुकरे पैदास केंद्रे	District
Serial No.		Veterinary Hospitals	Veterinary Dispensaries	Artificial Insemination Centres	Slaughter Houses	Sheeps and Wool Extension Centres	Cattle Breeding Farms	Poultry Breeding Farms	Pig Breeding farms	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
	1950-51	***254	-	-	210	-	4	-	-	
	1960-61	***454	-	36	298	12	15	-	-	
	1970-71	26	263	870	N. A.	12	15	-	-	
	1974-75	55	241	1456	199	-	14	-	-	
	1980-81	56	507	2417	197	-	12	-	-	
	1985-86	7	764	2769	351	-	13	-	-	
	1990-91	31	815	3602	387	2	12	4	-	
	1995-96	31	1090	4067	421	1	12	4	-	
	1996-97	31	1155	4249	421	-	12	4	-	
1	बृहन्मुंबई	1	8	4	2	-	-	-	-	Brihan Mumbai.
2	ठाणे	1	36	128	11	-	-	-	-	Thane
3	रायगड	1	25	101	8	-	-	-	-	Raigad
4	रत्नागिरी	1	20	146	-	-	-	-	-	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	9	75	2	-	-	-	-	Sindhudurg
6	नाशिक	1	58	217	8	-	-	-	-	Nashik
7	धुळे	1	52	162	9	-	-	-	-	Dhule
8	जळगांव	1	66	155	19	-	-	-	-	Jalgaon
9	अहमदनगर	1	61	215	8	-	1	-	-	Ahmednagar
10	पुणे	1	43	264	9	-	1	1	-	Pune
11	सातारा	1	48	172	7	-	-	-	-	Satara
12	सांगली	1	60	152	6	-	1	-	-	Sangli
13	सोलापूर	1	39	156	8	-	1	-	-	Solapur
14	कोल्हापूर	1	43	165	14	-	-	1	-	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	33	112	10	-	1	-	-	Aurangabad
16	जालना	1	31	90	8	-	-	-	-	Jalna
17	परभणी	1	50	146	22	-	1	-	-	Parbhani
18	बीड	1	33	128	11	-	-	-	-	Beed
19	नांदेड	1	61	155	17	-	-	-	-	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	40	90	11	-	-	-	-	Osmanabad
21	लातूर	1	35	125	6	-	-	-	-	Latur
22	बुलढाणा	1	21	120	51	-	-	-	-	Buldhana
23	अकोला	1	33	137	50	-	-	-	-	Akola

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.2 (B)-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
24	अमरावती	1	33	164	37	-	2	-	-	Amravati
25	यवतमाळ	1	50	190	50	-	1	-	-	Yavatmal
26	वर्धा	1	25	107	6	-	1	-	-	Wardha
27	नागपूर	2	44	177	17	-	1	1	-	Nagpur
28	भंडारा	1	35	160	5	-	-	-	-	Bhandra
29	चंद्रपूर	1	26	145	7	-	-	-	-	Chandrapur
30	गडचिरोली	1	34	91	2	-	1	-	-	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	31	1,155	4,249	421	-	12	4	-	Maharashtra State

टिप.- ***पशुवैद्यकीय दवाखाने व पशुवैद्यकीय रुग्णालयांचा यात समावेश आहे.

Note.-***Includes both Hospital and Dispensaries.

N.A. उपलब्ध नाही/Not Available.

आधार :-पशुसंवर्धन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source:-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

१४. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/

तक्ता क्रमांक/

पशुवैद्यकीय संस्थांनी केलेले काम/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	उपचार केलेले Cases Treated	खच्ची केलेले Castrations performed	लस टोचणी केलेले/Vaccinations performed				
				घटसर्प Haemorrhagic septicaemia	फऱ्या Black Quarter	गुळकाडी Rinderpest	साळया खुरकत Foot and mouth	इ. टी. Enteratexaemia
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मुंबई	16,148	928	5,640	250	86,761	134	
2	ठाणे	14,2,236	14,779	14,0605	93,790	36,5,194	36,482	23,645
3	रायगड	15,8,547	15,747	11,7,090	13,0144	11,5,533	50,158	30,920
4	रत्नागिरी	22,0670	13,389	12,7,053	93,008	34,904	49,326	10,5,358
5	सिधुदुर्ग	11,9,796	6,233	69,058	18,245	75,538	11,820	37,037
6	नाशिक	59,7,858	69,34	50,2,666	32,0869	75,698	11,8,162	28,6,550
7	धुळे	43,5,272	48,097	41,3,989	26,7,128	19,0695	63,316	13,1,918
8	जळगांव	47,7,596	55,975	29,8,231	17,9,486	67,2762	10,6,742	78,665
9	अहमदनगर	62,4,005	63,261	12,5,031	30,1,892	11,10,544	16,0689	26,8,282
10	पुणे	59,3,629	43,074	34,1,605	28,6,628	76,1,661	10,6,431	25,7,554
11	सातारा	36,8,724	17,025	28,5,873	19,8,728	49,3,075	10,7,989	12,4,929
12	सांगली	45,3,738	23,544	30,1,609	19,4,556	13,5,001	47,537	22,8,915
13	सोलापूर	61,5,620	34,971	19,0910	13,4,439	30,7,926	83,364	26,9,412
14	कोल्हापूर	28,7,824	17,992	31,3,309	17,6,230	20,0936	46,350	19,9,123
15	औरंगाबाद	42,6,076	41,756	25,8,087	24,9,750	70,204	30,266	71,745
16	जालना	32,9,276	42,729	28,8,485	21,7,322	14,913	49,352	83,255
17	परभणी	39,410	41,549	31,2,397	22,7,551	27,0018	52,816	10,8,313
18	बीड	44,0574	49,806	20,1,807	26,4,479		41,900	12,4,241
19	नांदेड	48,5,932	40,680	35,0279	24,2,250	12,9,740	40,823	11,0088
20	उस्मानाबाद	34,1,747	28,828	16,2,519	15,5,387	75,802	40,055	12,1,978
21	लातूर	42,4,113	38,902	30,2,223	19,5,458	93,315	95,874	10,9,772
22	बुलढाणा	45,3,461	34,583	22,3,628	13,5,408	34,4219	26,440	94,652
23	अकोला	52,6,277	55,469	28,2,022	16,7,916	25,8,659	39,568	10,2,837
24	अमरावती	56,5,380	33,193	34,4,965	15,5,542	42,2,440	76,354	13,8,604
25	यवतमाळ	55,1,463	49,319	26,9,740	15,1,635	59,6,877	86,490	10,8,609
26	वर्धा	31,9,421	18,294	16,3,592	79,709	17,1,460	54,234	68,404
27	नागपूर	36,8,889	35,331	24,1,725	15,2,876	40,5,157	55,810	66,327
28	महारा	34,7,772	44,237	20,2,107	12,2,974	29,5,098	13,7,873	47,050
29	छत्रपूर	53,9,477	52,247	15,7,626	51,673	32,0075	95,067	95,889
30	गडचिरोली	28,2,683	30,933	12,7,416	54,939	22,3,794	53,050	33,748
महाराष्ट्र राज्य		11,90,4,605	10,62,505	71,21,287	50,2,0262	83,1,7999	19,84,088	33,27,329

ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

TABLE No. 14.3 (A)

Work Done By Veterinary Institutions

(1995-96)

लस टोचणी केलेले/ Vaccinations performed					कृत्रिम रेतन केलेली जनावरे Animal covered by artificial inseminations	नैसर्गिक रेतन केलेली जनावरे Animals covered by Nature services		District	
शेळ्या मेढ्याची, देयी Sheep and Goat, Pox	रानीखेत (मानगोडी) Ranikhet Disease	कोयड्याची देयी Fowl Pox	इतर Other	एकूण Total	गायी Cows	म्हशी Buffaloes	गायी Cows	म्हशी Buffaloes	(2)
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
-	27,387	11,581	16,036	14,7789	54	36	-	-	Brihan Mumbai
-	77,0183	26,4252	45,5521	2149671	4,173	2,582	192	123	Thane
-	10,63,998	27,2867	55,4767	23,35,477	3,321	2,550	-	-	Raigad
-	12,69,842	44,3,152	17,1,038	22,93,681	11,295	4,771	-	-	Ratnagiri
-	56,8,148	12,9,301	58,976	98,7,123	4,886	3,481	-	-	Sindhudurg
-	93,6,011	45,1,202	35,7,602	30,48,760	57,552	8,507	-	-	Nashik
-	70,6,955	42,1,702	35,5,243	25,50,946	29,732	8,592	512	412	Dhule
-	51,1,047	19,9,473	20,6,821	22,53,227	26,140	13,579	-	168	Jalgaon
32,5,058	60,9,968	39,333	64,522	30,05,319	19,8,261	12,174	-	188	Ahmednagar
3,075	10,12,651	177597	51,7,264	34,64,466	16,2,593	19,175	81	-	Pune
-	10,26,762	12,0062	10,7,493	24,64,911	10,1,168	44,234	-	-	Satara
-	99,7,638	25,1,958	54,8,414	27,05,678	51,640	10,9,972	-	-	Sangli
3,406	89,2,392	20,6,665	28,3,597	23,7,211	61,066	11,123	501	246	Solapur
-	77,5,918	30,4,004	37,6,961	23,92,831	40,413	10,3,556	-	139	Kolhapur
-	22,3,058	14,0239	12,2,312	11,65,661	47,697	5,786	-	-	Aurangabad
-	21,4,701	11,6,619	3,006	98,7,653	17,825	5,419	-	-	Jalna
-	21,2,460	64,827	45,379	12,93,761	13766	8,009	-	-	Parbhani
-	25,7,516	12,5,945	10,8,615	11,24,503	32832	7,589	-	-	Beed
-	20,8,661	11,4,028	49,745	12,45,614	21,940	9,675	1325	-	Nanded
-	24,8,105	65,244	51,683	92,0773	23,064	7,570	-	40	Osmanabad
-	19,3,405	38,534	34,550	10,63,131	23,772	13,197	1705	363	Latur
-	10,5,036	52,113	9,386	99,0882	21,116	13,616	-	-	Buldhana
10,375	12,0775	46,350	81,098	11,09,600	19,247	11,135	-	-	Akola
-	16,3,332	48,767	14,9,443	14,99,506	20,891	6,961	100	19	Amravati
-	24,6,031	11,2,207	80,386	16,51,985	14,129	6,453	418	148	Yavatmal
-	17,6,890	11,5,460	14,585	84,4,374	15,848	1,287	165	52	Wardha
-	32,8,026	17,7,810	42,5,565	18,53,296	29,270	2,897	468	39	Nagpur
-	44,7,392	22,5,742	6,165	14,84,398	22,344	3,693	574	146	Bhandara
4,837	25,6,558	16,8,159	5,217	11,55,101	10,293	4,877	287	-	Chandrapur
-	30,0862	11,2,928	1,814	90,9151	2,516	738	422	-	Gadchiroli
34,6,751	14,87,1,758	5018121	52,63,204	51,47,1,379	10,88,844	45,3,254	6,750	2,083	Maharashtra State

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

१४. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/

तक्ता क्रमांक/

पशुवैद्यकीय संस्थांनी केलेले काम/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	उपचार केलेले Cases Treated	खच्ची केलेले Castrations performed.	लस टोचणी केलेले: Vaccinations performed				
				घटसर्प Haemorrhagic septicaemia	फन्या Black Quarter	गुळकाडी Rinderpest	साळ्या खुरकत Foot and Mouth.	इ. टी. Enteratexaemia
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मुंबई	21,375	1,978	-	-	-	487	-
2	ठाणे	1,40,088	13,337	1,56,600	99,706	-	27,030	19,049
3	रायगड	1,81,568	15,919	95,896	101,506	-	30,224	25,175
4	रत्नागिरी	1,96,031	11,375	1,27,010	89,545	-	52,945	56,889
5	सिधुदुर्ग	11,4,760	4,862	74,075	18,329	4,540	28,693	35,112
6	नाशिक	6,47,745	68,768	4,78,251	3,68,681	180	91,589	2,11,615
7	घुळे	4,88,847	49,308	2,41,597	1,91,285	-	1,10,392	77,052
8	जळगाव	5,01,437	54,786	2,27,412	1,40,433	-	73,881	60,214
9	अहमदनगर	6,53,387	70,058	1,49,499	3,02,498	-	1,29,870	3,75,188
10	पुणे	6,35,094	41,919	3,75,545	3,18,699	-	1,1,21,85	3,71,307
11	सातारा	3,85,669	17,365	3,32,026	1,50,088	-	85,930	1,93,125
12	सांगली	4,39,610	24,696	2,79,889	1,51,088	1,10,137	39,820	2,05,655
13	सोलापूर	6,77,503	35,076	2,02,677	1,21,069	1,16,927	80,480	1,76,456
14	कोल्हापूर	2,89,697	18,303	2,34,431	1,32,873	1,55,227	2,670	165,900
15	औरंगाबाद	4,08,836	38,830	2,38,152	1,72,069	-	30,473	1,11,951
16	पालना	3,45,571	42,088	2,25,580	2,00,919	-	47,902	92,015
17	परभणी	4,36,041	41,713	3,42,143	2,16,243	-	38,357	73,438
18	बीड	4,50,451	47,049	1,93,810	1,77,351	-	43,095	80,936
19	नांदेड	5,00,937	37,659	2,43,665	1,17,441	20,192	75,326	44,200
20	उस्मानाबाद	3,81,300	30,460	2,180,42	1,37,464	14,743	50,550	1,66,828
21	लातूर	43,3,587	38,022	2,18,042	86,098	72,813	58,745	74,438
22	बुलढाणा	4,52,529	36,375	2,09,865	94,726	-	23,480	1,03,716
23	अकोला	6,14,137	56,630	2,16,351	83,219	-	23,965	1,25,271
24	अमरावती	5,85,966	36,246	2,25,424	1,16,859	-	82,713	1,16,617
25	यवतमाळ	5,58,144	43,961	3,53,764	1,00,080	20,337	82,056	1,12,519
26	वर्धा	2,44,269	17,155	2,60,333	1,04,669	298	78,890	59,812
27	नागपूर	37,7,476	35,643	2,19,029	1,04,717	-	53,348	72,061
28	भंडारा	36,2,639	44,375	2,68,629	91,122	10,658	1,40,869	43,271
29	छत्रपूर	54,4,362	45,040	1,98,270	97,518	83,799	1,02,514	64,298
30	गडचिरोली	28,1,951	31,092	1,71,922	70,372	56,023	33,015	34,698
महाराष्ट्र राज्य		12,3,51,007	10,50,088	67,22,034	41,56,667	6,65,874	18,31,494	33,48,818

आभार - पशुसंवर्धन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे

ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

TABLE No. 14.3 (B)

Work Done By veterinary Institutions

(1996-97)

लस टोचणी केलेले/ Vaccinations performed					कृत्रिम रेतन केलेली जनावरे Animal covered by artificial insemina- tions		नैसर्गिक रेतन केलेली जनावरे Animal covered by Nature services		District
शेळ्या, मेढ्याची, देवी Sheep and Goat, Pox (10)	रानीखेत (मानमोडी) Ranikhet Disease (11)	कोंबड्याची देवी Fowl Pox (12)	इतर Other (13)	एकूण Total (14)	गायी Cows (15)	म्हशी Buffaloes (16)	गायी Cows (17)	म्हशी Buffaloes (18)	
-	25,455	15,996	676	56,016	137	63	-	-	Brihan Mumbai
-	64,1,090	3,07,015	-	15,83,407	4,180	2,629	467	164	Thane
-	13,07,071	4,07,766	-	24,31,696	3,953	2,809	-	-	Raigad
-	12,24,245	3,91,877	27	21,18,972	12,837	5,342	-	-	Ratnagiri
-	6,39,610	1,62,288	-	10,36,429	5,641	3,682	-	-	Sindhudurg
-	7,28,159	4,18,105	55	27,14,815	70,677	9,751	157	-	Nashik
-	9,15,875	50,3,329	67	23,76,519	32,687	9,584	322	173	Dhule
-	5,04,656	2,56,693	59	13,86,892	29,439	14,263	-	80	jalgaon
-	6,81,342	4,03,892	10	21,92,609	2,48,835	13,480	488	-	Ahmednagar
179	9,94,529	2,170,83	45	29,38,798	1,97,441	21,713	76	-	Pune
-	11,52,792	2,71,909	-	23,22,486	1,13,572	54,566	-	-	Satara
8,693	8,34,857	2,23,586	9432	23,13,836	54,250	1,22,525	-	-	Sangli
-	7,15,992	2,44,340	485	20,04,109	64,064	11,672	439	349	Solapur
-	5,42,087	2,16,310	-	17,81,795	48,474	1,26,974	-	-	Kolhapur
-	2,28,972	1,78,325	-	11,47,668	52,112	6,356	-	-	Aurangabad
-	2,20,067	1,74,874	-	9,64,640	19,211	5,694	-	-	Jalna
-	1,65,917	86,129	-	9,79,878	16,787	10,405	121	-	Parbhani
-	2,09,547	1,25,784	-	9,25,962	38,868	7,769	-	-	Beed
-	1,00,568	70309	-	7,34,441	23,236	11,416	3,759	-	Nanded
1,338	3,17,703	1,20,745	-	11,29,565	25,837	8,676	-	43	Osmanabad
-	1,84,046	26,402	-	7,26,842	30,592	16,807	1,208	204	Latur
-	1,67,829	60,904	-	6,83,800	26,763	16,988	-	-	Buldhana
5,420	1,77,844	75,275	-	7,95,976	22,728	12,856	-	-	Akola
-	2,50,360	1,10,048	103	11,36,127	27,432	8,839	68	28	Amravati
-	3,48,612	1,12,141	-	11,13,863	17,355	7,253	352	-	Yavatmal
-	1,47,137	76,071	28	6,98,681	18,880	1,621	7	4	Wardha
-	2,55,757	1,97,520	714	13,89,568	36,760	3,396	156	27	Nagpur
-	3,14,966	1,96,175	-	10,04,655	31,017	4,422	595	329	Bhandara
2,978	2,99,911	1,50,543	185	9,77,099	12,384	4,893	552	-	Chandrapur
7,526	20,2,959	1,01,189	-	6,69,112	3,400	665	150	-	Gadchiroli
25,134	1,44,99,955	59,02,623	11,886	42,3,36,256	12,99,549	5,27,109	8,917	1,401	Maharashtra State

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

(Rc) 219-63

१४. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.A

दुग्धशाळा आणि दूध शीतकरण केंद्रांची संख्या व त्यांची क्षमता

Number of Milk Plants and Milk Chilling Centres and their Capacity

अनु क्र. Sr. No.	वर्ष Year	सरासरी प्रतिदिनी दूध संकलन (लाख लिटरमध्ये) Average Collection of milk (in lakhs Ltrs)	दूध प्रक्रिया यंत्रे /Milk Plants		दूध शीतकरण केंद्र /Chilling Centre	
			संख्या Number	क्षमता हजारलिटरमध्ये (Capacity in 000 Ltrs)	संख्या Number	क्षमता हजारलिटरमध्ये (Capacity in 000 Ltrs)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	1984-85	17.42	25	28.25	83	8.58
2	1990-91	23.78	33	42.40	82	8.16
3	1993-94	30.54	31	32.10	77	7.19
4	1994-95	31.34	31	32.10	77	7.19
5	1995-96	31.49	31	32.10	77	7.19
6	1996-97	33.89	31	32.10	77	7.19

आधार - दुग्ध विकास आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, वरळी, मुंबई

Source - Commissioner of Dairy Development Government of Maharashtra, Warli Mumbai

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.5 (A)

मुख्यालयाच्या ठिकाणी उपचार केलेल्या पशुंची संख्या No. of cases treated at the headquarter									
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	अंतरुग्ण In-patients				बाह्यरुग्ण Out-patients			
		अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	अश्वजातीय Equine	गोजातीय Rovine	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	91	816	9,054	9,961
2	ठाणे	1	1	7	9	481	43,109	26,647	70,237
3	रायगड	-	-	-	-	952	55,892	23,884	80,728
4	रत्नागिरी	-	5	1	6	41	62,440	23,470	85,951
5	सिधुदुर्ग	-	23	1	24	5	27,233	21,370	48,608
6	नाशिक	6	309	4	319	800	25,8,179	10,3,473	36,2,452
7	धुळे	5	114	30	149	703	22,4,762	69,626	29,5,091
8	जळगांव	11	241	6	258	198	30,2,123	58,811	36,1,132
9	अहमदनगर	1	100	10	111	568	31,3,723	12,5,177	43,9,468
10	पुणे	4	69	2	75	746	28,4,802	11,9,576	40,5,124
11	सातारा	2	21	7	30	558	11,6,428	67,893	18,4,879
12	सांगली	13	280	8	301	439	28,0208	79,778	36,0425
13	सोलापूर	15	515	23	553	513	22,4,015	15,5,479	38,0007
14	कोल्हापूर	1	107	-	108	363	13,9,244	48,467	18,8,074
15	औरंगाबाद	4	221	186	411	324	22,5,393	88,767	31,4,484
16	जालना	1	51	1	53	311	17,2,941	66,856	24,0108
17	परभणी	-	72	16	88	643	25,0178	73,543	32,4,364
18	बीड	1	255	40	296	494	25,2742	10,9,122	36,2,358
19	नांदेड	7	173	8	188	915	33,6,321	71,876	40,9,112
20	उस्मानाबाद	-	397	52	449	286	19,2,575	75,957	20,8,818
21	लातूर	-	157	18	175	302	27,5,958	67,127	31,0,387
22	बुलढाणा	125	47	11	183	1,367	29,1,577	74,455	30,7,399
23	अकोला	17	206	148	371	1,623	30,1,902	91,875	31,0,400
24	अमरावती	1	30	4	35	1,745	32,5,603	10,9,386	43,6,734
25	यवतमाळ	-	47	6	53	981	29,0172	12,0769	41,1,922
26	वर्धा	2	75	2	79	502	18,8,945	68,292	20,0,000
27	नागपूर	-	117	39	156	182	17,7,382	91,418	20,0,000
28	मंडारा	-	84	11	95	105	18,8,591	49,962	20,0,000
29	चंद्रपूर	-	42	2	44	89	21,3059	13,0216	34,0,000
30	गडचिरोली	-	27	5	32	13	11,0049	39,399	20,0,000
महाराष्ट्र राज्य ...		217	3786	648	4651	16340	61,26,362	22,61,725	84,04,427

ANIMAL BANDY AND DAIRYING

TABLE No.14.5 (A)

Animal Treated and Castrated

(1995-96)

फिरतीवर उपचार केलेल्या पशूंची संख्या No. of cases treated on tour				एकूण औषधोचार केलेल्या परंतु	मुख्यालयाच्या ठिकाणी खच्ची केलेल्यांची संख्या Castrations performed at the headquarter				District
अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	संस्थात न दाखल केलेल्या पशूंची संख्या Total No. of Cases supplied with Medicines but not brought to the institutions	अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
72	1,450	4,665	6,187	7,917	-	33	462	495	Brian Mumbai
185	42,239	29,566	71,990	15,0923	-	6,016	429	6,445	Thane
494	48,050	29,275	77,819	11,2,638	-	6,101	160	6,261	Raigad
13	63,977	70,723	13,4,713	19,6,764	-	5,173	96	5,269	Ratnagiri
1	36,093	35,070	71,164	13,3,960	-	2,288	3	2,291	Sindhudurg
59	11,5,470	11,9,558	23,5,087	18,9,520	-	40,186	513	40,699	Nashik
112	88,755	51,165	14,0032	16,3,057	3	24,719	2,156	26,878	Dhule
8	98,758	17,440	11,6,206	41,622	1	35,224	90	35,315	Jaigaon
35	99,290	85,101	18,4,426	23,9,921	3	47,248	2,418	49,679	Ahmednagar
85	84,968	10,3,377	18,8,430	14,3,977	1	31,449	3,873	35,323	Pune
59	65,204	11,8,552	18,3,815	85,161	-	10,636	2,381	13,017	Satara
32	51,255	41,725	93,012	87,402	10	11,639	8,270	19,919	Sangli
33	72,224	16,2,803	23,5,060	24,4,798	9	18,289	8,171	26,469	Solapur
23	44,807	54,812	99,642	11,7,476	20	9,859	4,633	14,512	Kolhapur
47	60,860	50,271	11,1,181	14,5,381	-	29,127	4	29,131	Aurangabad
12	52,074	37,021	89,106	12,4,023	1	31,152	25	31,178	Jalna
66	45,970	19,021	65,958	19,4,678	-	32,130	18	32,148	Parbhani
20	44,875	33,021	77,920	99,413	-	40,513	126	40,639	Beed
38	57,668	18,907	76,632	11,0227	-	34,068	-	34,068	Nanded
20	51,940	20,521	72,480	72,912	-	21,775	337	22,112	Osmanabad
12	53,816	26,771	80,551	39,837	-	33,054	35	33,089	Latur
80	61,092	23,000	85,879	87,705	-	25,984	34	26,018	Buldhana
291	86,487	43,000	13,0506	91,973	-	32,114	459	32,573	Akola
135	92,439	36,000	12,8,611	11,0804	-	18,872	50	18,922	Amravati
	88,961	50,500	13,9,488	11,9,137	-	31,944	163	32,107	Yavatmal
	44,800	16,000	61,603	12,2,701	-	10,257	393	10,650	Wardha
	66,090	33,000	99,751	18,8,965	-	15,622	6,749	22,371	Nagpur
2	83,419	25,000	10,9,019	16,5,896	-	26,111	2,766	28,877	Bhandara
20	11,3,702	82,000	19,6,069	12,5,859	-	27,123	1,474	28,597	Chandrapur
	96,505	36,680	13,3,190	85,141	-	10,947	2,422	13,369	Gadchiroli
1,991	20,14,138	14,79,398	34,85,527	37,99,788	48	66,9,653	48,720	71,8,421	Maharashtra

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	फिरतीवर खर्ची केलेल्यांची संख्या Castrations performed on tour				खालील वर्गच्या रेतनापासून कृत्रिम रेतन केलेल्या जनावरांची संख्या No. of animals minated by semen of following bulls				
		अश्वजातीय Equine (20)	गोजातीय Bovine (21)	इतर Others (22)	एकूण Total (23)	विदेशीवटू Exotic bull (24)	संकरित वटू Cross-breed bull (25)	देशी वटू Indigencious bull (26)	म्हशी Buffaloes bull (27)	एकूण Total (28)
1	बृहन्मुंबई	-	89	344	433	51	3	-	36	90
2	ठाणे	-	7,927	407	8,334	2,540	1,633	-	2,582	6,755
3	रायगड	-	9,003	483	9,486	1,900	1,421	-	2,550	5,871
4	रत्नागिरी	-	7,906	214	8,120	6,084	5,211	-	4,771	16,066
5	सिधुदुर्ग	-	3,861	81	3,942	3,109	1,777	-	3,481	8,367
6	नाशिक	-	28,704	231	28,935	26,631	30,921	-	8,507	66,059
7	घुळे	-	19,824	1,395	21,219	11,316	18,416	-	8,592	38,324
8	जळगाव	2	2,0658	-	20,660	11,843	14,297	-	13,579	39,719
9	अहमदनगर	-	12,635	947	13,582	52,256	14,6005	-	12,174	21,0435
10	पुणे	-	6,283	1,468	7,751	21,920	14,0520	153	19,175	18,1,768
11	सातारा	-	3,427	581	4,008	10,985	83,154	7029	44,234	14,5,402
12	सांगली	8	1,529	2,088	3,625	4,918	38,237	8485	10,9,972	16,1,612
13	सोलापूर	-	4,292	4,210	8,502	12,756	40,983	7327	11,123	72,189
14	कोल्हापूर	-	2,161	319	3,480	4368	36,045	-	10,3556	14,3,969
15	औरंगाबाद	-	12,625	-	12,625	16,595	31,102	-	5,786	53,483
16	जालना	-	11,551	-	11,551	10,384	7,441	-	5,419	23,244
17	परभणी	-	9,396	5	9,401	9,336	4,430	-	8,009	21,775
18	बीठ	-	9,028	139	9,167	13,185	19,530	117	7,589	40,421
19	नांदेड	-	6,603	9	6,612	7,517	10,585	3,838	9,695	31,635
20	सस्मानाबाद	-	6,571	145	6,716	7,715	15,349	-	7,570	30,634
21	लातूर	-	5,813	-	5,813	9,321	11,347	3,104	13,197	36,969
22	बुलडाणा	-	8,493	72	8,565	12,086	9,030	-	13,616	34,732
23	अकोला	-	22,896	-	22,896	13,544	5,678	25	11,135	30,382
24	अभरावती	-	1,4271	-	14,271	13,731	7,122	38	6,961	27,852
25	यकतमाळ	-	17,183	29	17,212	10,158	3,971	-	6,453	20,582
26	वर्धा	-	7,455	189	7,644	8,040	7,467	341	1,287	17,135
27	नागपूर	-	9,540	3,420	12,960	14,982	14,184	104	2,897	32,167
28	भंडारा	-	13,029	2,331	15,360	12,490	9,854	-	3,693	26,037
29	चंद्रपूर	-	22,743	907	23,650	8,129	2,093	71	4,877	15,170
30	गडचिरोली	-	14,450	3,114	17,564	2,309	207	-	738	3,254
महाराष्ट्र राज्य		10	31,9,946	24,128	34,4,084	34,0199	71,8,013	30,632	45,3,254	15,42,898

आचार, प्रमुखवर्धन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

TABLE No. 14.8 (A).-contd.

कृत्रिम रेतनाद्वारे जन्माला आलेली बासरे Calves born by artificial insemination				केलेली एकूण लस टोमणी Total vaccinations carried out	District
संकरित Crossbreed	देशी Indigenous	म्हशी Buffaloes bulis	एकूण Total	(33)	(2)
(29)	(30)	(31)	(32)		
4	-	12	16	14,7769	Greater Mumbai
1,379	-	1,347	2,726	21,49,671	Thane
1,018	-	832	1,850	23,35,477	Raigad
4,766	-	1,927	6,693	22,69,661	Ratnagiri
1,670	-	1,144	2,814	9,67,123	Sindhudurg
20,594	-	2,429	23,023	30,46,760	Nashik
10,334	-	2,956	13,290	25,50,946	Dhule
9,119	-	4,251	13,370	22,63,227	Jaigaon
71,922	-	3,531	75,453	30,75,319	Ahmednagar
60,434	30	6,448	66,812	34,64,468	Pune
41,130	1,892	15,034	58,056	24,64,911	Satara
18,773	3,002	40,930	63,705	27,05,678	Sangli
22,526	1,654	3,357	27,539	23,72,111	Solapur
15,530	-	32,252	47,782	23,92,831	Kothapur
17,075	-	1,827	18,902	11,85,861	Aurangabad
6,849	-	1,560	7,809	99,7,653	Jaina
3,909	-	2,106	6,015	12,93,761	Parbhani
10,018	44	1,766	11,828	11,24,503	Beed
5,890	681	2,294	8,865	12,43,614	Nanded
7,629	-	1,682	9,311	9,20,773	Osmanabad
7,043	709	3,282	11,034	10,63,131	Latur
6,922	-	3,989	10,911	9,90,832	Buldhara
4,597	13	2,868	7,478	11,09,630	Akola
5,534	-	1,941	7,475	14,99,568	Amravati
3,288	-	1,478	4,766	16,51,935	Yavatmal
5,802	140	374	6,316	24,4,374	Wardha
10,840	57	1,170	12,067	18,53,296	Nagpur
7,613	-	1,285	8,898	14,84,398	Bhandara
2,045	2	1,976	4,023	11,55,101	Chandrapur
279	-	103	382	9,09,151	Gadchiroli
36,5,731	6,824	14,5,833	54,0168	514,71,379	Maharashtra State

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/

तक्ता क्रमांक/

उपचार केलेल्या आणि खच्ची केलेल्या जनावरांची संख्या

अनुक्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	मुख्यलयाच्या ठिकाणी उपचार केलेल्या पशुंची संख्या No. of cases treated at the headquarter							
		अंतरुग्ण In-patients				बाह्यरुग्ण Out-patients			
		अश्वजातीय Equine (3)	गोजालीय Bovine (4)	इतर Others (5)	एकूण Total (6)	अश्वजातीय Equine (7)	गोजालीय Bovine (8)	इतर Others (9)	एकूण Total (10)
1	बृहन्मुबई	-	-	-	-	67	1,236	10,869	1,2172
2	ठाणे	-	-	30	30	233	49,430	21,969	71,632
3	रायगड	-	-	-	-	1,137	60,183	26,479	87,799
4	रत्नागिरी	-	1	4	5	33	55,838	22,834	78,705
5	सिंधुदुर्ग	-	17	1	18	1	28,477	21,289	49,767
6	नाशिक	8	247	4	259	1,014	28,6,391	12,7,594	41,4,999
7	शुळे	2	73	65	140	810	24,0297	7,9037	32,0144
8	जळगांव	5	118	5	128	161	32,5,566	56,201	38,1,928
9	अहमदनगर	-	139	3	142	475	32,7,038	14,0333	46,7,846
10	पुणे	4	52	10	67	659	30,0844	40,505	44,2,008
11	सातारा	1	22	41	64	405	12,2,016	78,196	20,0617
12	सांगली	11	315	3	329	464	27,2,803	92,692	36,5,959
13	सोलापूर	11	514	11	536	462	19,0652	15,8,344	34,9,458
14	कोल्हापूर	-	36	3	39	349	15,7,392	46,200	20,3,941
15	औरंगाबाद	7	73	72	152	396	19,2,220	10,5,707	29,8,325
16	जालना	-	67	1	68	336	17,1,982	74,2,091	24,6,490
17	परभणी	-	225	27	252	650	29,0629	76,098	36,7,377
18	बीड	3	174	34	211	402	25,2,367	99,197	35,1,966
19	नांदेड	2	169	23	194	928	34,7,176	73,101	42,1,205
20	उस्मानाबाद	2	328	50	380	195	20,1,829	84,935	28,6,959
21	लातूर	2	145	3	150	329	27,2,559	76,287	34,9,175
22	बुलढाणा	3	218	2	223	1,578	26,8,114	93,950	36,3,642
23	अकोला	6	113	66	185	1,725	35,4,808	12,7,410	48,3,943
24	अमरावती	2	35	1	38	1,559	33,4,740	10,7,684	44,3,983
25	यवतमाळ	1	44	2	47	912	29,7,577	11,5,153	41,3,642
26	यर्घा	-	40	6	46	222	13,4,546	49,547	18,4,315
27	नागपूर	4	149	18	171	156	17,8,255	93,908	27,2,319
28	मंडरा	1	132	47	180	36	19,2,570	57,183	24,9,789
29	धंदपूर	-	37	1	38	85	21,2,256	12,6,326	33,8,667
30	गढचिरोली	-	39	14	53	10	10,8,736	37,657	14,6,403
महाराष्ट्र राज्य		76	3,623	647	4,145	15,764	62,28,627	24,20,894	86,65,175

ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

TABLE No.14.5 (B)

Animal Treated and Castrated

(1996-97)

फिरतीवर उपचार केलेल्या पशूंची संख्या No. of cases treated on tour				एकूण औषधोपचार केलेल्या परंतु	मुख्यालयाच्या ठिकाणी खच्ची केलेल्यांची संख्या Castrations performed at the headquarter				District
अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	संस्थात न दाखल केलेल्या पशूंची संख्या Total No. of Cases supplied with Medicines but not brought to the institutions	अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
40	25,50	6613	9,203	1,1335	-	146	1,223	1,269	Greater Mumbai
25	39,911	28,490	68,426	13,9729	3	5,129	777	5,909	Thane
260	591,30	34,379	93,769	15,2394	7	7,055	198	7,260	Raigad
3	60,756	56,562	11,7,321	18,6571	-	4,370	99	4,469	Ratnagiri
3	30,494	34,478	64,975	11,2080	-	2,238	3	2,241	Sindhudurg
87	11,4,286	11,8,114	2,32,987	17,1747	1	37,501	799	38,301	Nashik
83	10,6,580	61,9,0	16,8,563	14,5,140	2	24,282	2,786	27,070	Dhule
7	98,997	20,3,7	11,9,381	7,0077	3	33,974	78	34,055	Jalgaon
56	10,4,942	80,401	18,5,399	21,4573	2	49,847	29,20	52,769	Ahmednagar
69	79,307	11,3,643	19,3,019	11,8203	-	29,248	5,167	34,415	Pune
151	60,206	12,4,631	18,4,988	9,4039	-	1,1088	2,723	13,811	Satara
19	46,779	26,524	73,322	10,5312	4	10,598	10,047	20,649	Sangli
30	88,180	23,9,299	32,7,509	13,0824	4	15,259	8,681	23,944	Solapur
22	44,315	41,3,0	85,717	10,9821	26	9,949	5,252	15,227	Kolhapur
44	60,629	49,6,6	11,0359	14,5227	-	27,279	4	27,325	Aurangabad
8	61,955	37,0,0	99,013	15,0571	-	29,465	82	29,547	Jalna
70	47,245	21,0,7	68,412	21,0964	-	31,552	-	31,552	Parbhani
53	53,528	44,6,3	98,274	9,3,978	-	36,224	140	36,364	Beed
78	62,208	17,2,2	79,538	10,5837	-	30,330	16	30,346	Nanded
21	57,363	36,5,7	93,961	68,383	-	23,164	122	23,286	Osmanabad
30	55,924	28,3,0	84,262	38,998	-	30,778	9	30,787	Latur
66	57,637	30,9,1	88,664	89,065	-	27,288	5	27,293	Buldhana
107	88,738	41,1,4	13,0009	86,922	-	33,485	527	34,012	Akola
96	98,138	43,7,1	14,1,945	11,3,296	3	19,037	68	19,108	Amravati
42	97,485	46,9,3	14,4,455	11,6,725	-	25,952	158	26,110	Yavatmal
16	43,708	16,1,4	59,908	12,0288	-	9,788	378	10,166	Wardha
18	68,268	36,7,0	10,4,986	15,2,418	-	15,524	6,312	21,836	Nagpur
-	53,268	29,4,2	11,2670	17,8,949	-	25,784	3,633	29,417	Bhandara
14	12,5,368	80,2,5	20,5,657	12,7,857	-	21,370	1,943	23,313	Chandrapur
5	96,316	39,1,4	13,5,495	82,166	-	8,369	1,374	9,743	Gadchiroli
1,543	20,9,4211	15,859,33	36,81,687	36,43,494	55	63,6,073	55,566	69,1694	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	फिरतीवर खच्ची केलेल्यांची संख्या Castrations performed on tour				खालील वळुंच्या रेतनापासून कृत्रिम रेतन केलेल्या जनावरांची संख्या No. of animals minated by semen of following bulls				
		अश्वजातीय Equine	गोजातीय Bovine	इतर Others	एकूण Total	विदेशीवळू Exotic bull	संकरित वळू Cross-breed bull	देशी वळू Indigencious bull	म्हशी Buffaloes bull	एकूण Total
(1)	(2)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	76	61	-	63	200
2	ठाणे	-	7,128	300	7,428	2,344	1,820	16	2,629	6,809
3	रायगड	-	8,148	511	8,659	2,296	1,657	-	2,809	6,762
4	रत्नागिरी	-	6,788	118	6,906	6,660	6,177	-	5,342	18,179
5	सिंधुदुर्ग	-	2,618	3	2,621	3,438	2,203	-	3,682	9,323
6	नाशिक	-	30,201	266	30,467	30,391	40,286	-	9,751	80,428
7	धुळे	-	20,800	1,438	22,238	11,413	21,274	-	9,584	42,271
8	जळगाव	-	20,721	10	20,731	11,776	17,663	-	14,263	43,702
9	अहमदनगर	-	15,642	1,647	17,289	56,794	19,204	-	13,480	26,2,315
10	पुणे	-	5,751	1,753	7,504	22,718	17,4640	83	21,713	21,9,154
11	सातारा	2	2,722	830	3,554	10,580	10,0335	12,657	54,566	17,8,138
12	सांगली	3	1,406	2,638	4,047	3,950	4,0034	1,0266	12,2,525	17,6,775
13	सोलापूर	-	5,488	5,644	11,132	12,196	43,486	8,382	11,672	75,736
14	कोल्हापूर	-	1,722	1,354	3,076	4,330	44,144	-	12,6,974	17,5,448
15	औरंगाबाद	-	11,505	-	11,505	16,647	35,465	-	6,356	58,468
16	जालना	-	12,539	2	12,541	10,675	8,536	-	5,694	24,905
17	परभणी	-	10,161	-	10,161	10,656	57,82	349	10,405	27,192
18	बीड	-	10612	73	10,685	11,680	27,054	134	7,769	46,637
19	नांदेड	-	7,303	10	7,313	6,721	11,136	5,379	11,416	34,652
20	उस्मानाबाद	-	6,859	315	7,174	8,056	17,781	-	8,676	34,513
21	लातूर	-	7,222	13	7,235	10,407	14,336	5,849	16,807	47,399
22	बुलढाणा	-	9,076	6	9,082	14,643	12,120	-	16,988	43,751
23	अकोला	-	22,606	12	22,618	15,237	7,490	1	12,856	35,584
24	अमरावती	-	17,085	53	17,138	17,765	9,611	56	8,839	36,271
25	यवतमाळ	-	17,837	14	17,851	11,774	5,581	-	7,253	24,608
26	वर्धा	-	6,768	221	6,989	9,030	9,410	440	1,621	20,501
27	नागपूर	-	10,716	3,091	13,807	17,148	19,493	119	3,396	40,156
28	भंडारा	-	12,837	2,121	14,958	15,698	15,319	-	4,422	35,439
29	चंद्रपूर	-	20,533	1,194	21,727	9,001	3,358	25	4,893	17,2,777
30	गडचिरोली	-	19,112	2,237	2,1349	2,951	449	-	665	4,065
महाराष्ट्र राज्य ...		6	33,1,906	25,8,74	35,7,785	36,7,051	88,8,742	43,7,56	52,7,109	18,26,658

TABLE No. 14.5 (B) - contd.

कृत्रिम रेतनाद्वारे जन्माला आलेली वासरे Calves born by artificial in semination				वेलेली एकूण लस टोपणी Total vaccinations carried out	District
संकरित Crossbreed	देशी Indigeneous	म्हशी Buffaloes & bulls	एकूण Total	(33)	(2)
(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(2)
12	-	8	20	56,016	Greater Mumbai
1,230	-	1,060	2,298	15,83,407	Thane
1,185	-	975	2,160	24,31,996	Raigad
4,443	-	2,162	6,605	21,18,972	Ratnagiri
1,666	-	1,349	3,015	10,36,429	Sindhudurg
22,168	-	2,621	24,789	27,14,615	Nashik
10,197	-	3,016	13,213	23,76,519	Dhule
9,850	-	4,929	14,779	13,86,892	Jaigaon
81,001	-	3,557	84,558	21,92,609	Ahmednagar
68,136	38	6,577	73,751	29,38,798	Pune
40,945	3,264	18,153	62,362	23,21,486	Satara
15,778	3,423	39,116	58,317	23,13,836	Sangli
22,321	3,048	3,682	29,051	20,04,109	Solapur
15,675	-	38,442	54,117	17,81,795	Kolhapur
16,607	-	1,625	18,232	11,47,868	Aurangabad
6,136	-	1,641	7,780	96,4,640	Jalna
4,397	-	2,046	7,243	97,9,878	Parbhani
10,825	36	1,913	12,774	92,5,962	Beed
5,774	1,383	2,952	10,109	73,4,441	Nanded
8,655	-	2,530	11,185	11,29,505	Osmanabad
7,025	1,081	3,871	11,977	72,6,342	Latur
7,733	-	4,707	12,440	98,3,800	Buldhana
4,806	-	3,267	8,173	79,59,76	Akola
5,970	16	2,239	8,225	11,36,127	Amravati
3,467	-	1,710	5,177	11,13,863	Yavatmal
5,742	146	411	6,299	69,6,881	Wardha
10,850	24	1,072	11,976	13,89,568	Nagpur
9,081	-	1,473	10,527	10,04,655	Bhandara
2,856	3	1,637	4,276	97,7,699	Chandrapur
374	-	166	540	66,9,112	Gadchiroli
40,3,696	12,492	15,9,741	57,5,008	42,336,256	Maharashtra State

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.6 (A)

पशुवैद्यकीय संस्थांची संख्या
Number of veterinary Institutions
(1995-96)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	पशुवैद्यकीय चिकित्सालये Veterinary Polyclinics	पशुवैद्यकीय रुग्णालये Veterinary Hospitals	पशुवैद्यकीय दवाखाने Veterinary Dispensa- ries	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने Mobile Veterinary Clinics		पशुवैद्यकीय सहाय्यक केंद्रे Veterinary Aid Centres	District	
					राज्य State	स्थानिक Local			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	...	1**	6	6	-	-	2	Greater Mumbai
2	ठाणे	...	1	-	35	2	-	67	Thane
3	रायगड	...	1	-	25	-	1	58	Raigad
4	रत्नागिरी	...	1	-	20	-	-	38	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	...	1	-	8	1	-	38	Sindhudurg
6	नाशिक	...	1	1	55	2	-	111	Nashik
7	धुळे	...	1	-	45	2	-	65	Dhule
8	जळगाव	...	1	-	46	-	-	75	Jalgaon
9	अहमदनगर	...	1	-	54	1	-	143	Ahmednagar
10	पुणे	...	1	-	43	-	2	123	Pune
11	सातारा	...	1	1	48	1	1	75	Satara
12	सांगली	...	1	-	60	1	-	35	Sangli
13	सोलापूर	...	1	-	39	-	-	106	Solapur
14	कोल्हापूर	...	1	-	43	2	-	69	Kolhapur
15	औरंगाबाद	...	1	1	33	-	-	36	Aurangabad
16	जालना	...	1	-	27	1	-	23	Jalna
17	परभणी	...	1**	-	50	-	-	62	Parbhani
18	बीड	...	1	-	31	1	-	68	Beed
19	नांदेड	...	1	-	60	-	1	84	Nanded
20	उस्मानाबाद	...	1	-	35	1	-	47	Osmanabad
21	लातूर	...	1	-	33	1	-	58	Latur
22	बुलढाणा	...	1	-	31	2	-	82	Buldhana
23	अकोला	...	1	-	33	-	-	70	Akola
24	अमरावती	...	1	-	33	2	-	64	Amravati
25	यवतमाळ	...	1	-	50	6	-	97	Yavatmal
26	वर्धा	...	1	-	20	-	-	55	Wardha
27	नागपूर	...	2**	1	44	2	-	41	Nagpur
28	भंडारा	...	1	-	35	2	-	57	Bhandara
29	चंद्रपूर	...	1	-	34	1	2	91	Chandrapur
30	गडचिरोली	...	1	-	34	3	2	53	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		...	31	10	1,090	34	9	1,993	Maharashtra State

टीप.- ** यात शेतकी विद्यापीठ दापोली, परभणी व नागपूर एकएक पशुवैद्यकीय चिकित्सालयाचा समावेश आहे.

Note-** One each at the Agricultural University, Dapoli, Parbhani and Nagpur.

** Includes one Mobile demonstration an extension unit.

आधार.- पशुसंवर्धन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.6 (B)

पशुवैद्यकीय संस्थांची संख्या

Number of veterinary institutions
(1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	पशुवैद्यकीय चिकित्सालये Veterinary Polyclinics	पशुवैद्यकीय रुग्णालये Veterinary Hospitals	(5)	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने Mobile Veterinary Clinics		पशुवैद्यकीय सहाय्यक केंद्रे Veterinary Aid Centres	District	
					राज्य State	स्थानिक Local			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	...	1**	8	-	-	-	Greater Mumbai	
2	ठाणे	...	1	-	36	2	-	Thane	
3	रायगड	...	1	-	25	-	1	Raigad	
4	रत्नागिरी	...	1	-	20	-	-	Ratnagiri	
5	सिंधुदुर्ग	...	1	-	9	1	-	Sindhudurg	
6	नाशिक	...	1	1	57	2	-	Nashik	
7	धुळे	...	1	-	52	2	-	Dhule	
8	जळगाव	...	1	-	66	-	-	Jalgaon	
9	अहमदनगर	...	1	-	61	1	-	Ahmednager	
10	पुणे	...	1	-	42	-	2	Pune	
11	सातारा	...	1	1	42	1	1	Satara	
12	सांगली	...	1	-	48	1	-	Sangli	
13	सोलापूर	...	1	-	60	-	-	Solapur	
14	कोल्हापूर	...	1	-	39	2	-	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	...	1	1	43	-	-	Aurangabad	
16	जालना	...	1	-	31	1	-	Jalna	
17	परभणी	...	1**	-	50	-	-	Parbhani	
18	बीड	...	1	-	33	1	-	Beed	
19	नांदेड	...	1	-	61	-	1	Nanded	
20	उस्मानाबाद	...	1	-	40	1	-	Osmanabad	
21	लातूर	...	1	-	35	1	-	Latur	
22	बुलढाणा	...	1	-	21	2	-	Buldhana	
23	अकोला	...	1	-	33	-	-	Akola	
24	अमरावती	...	1	-	36	2	-	Amravati	
25	यवतमाळ	...	1	-	50	6	-	Yavatmal	
26	वर्धा	...	1	-	25	-	-	Wardha	
27	नागपूर	...	2**	1	43	2	-	Nagpur	
28	भंडारा	...	1	-	35	2	-	Bhandara	
29	चंद्रपूर	...	1	-	26	1	2	Chandrapur	
30	गडचिरोली	...	1	-	34	3	2	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		...	31	12	1,143	34	9	2,073	11

टीप.- ** यात शेतकी विद्यापीठ दा. ली, परभणी व नागपूर एकएक पशुवैद्यक चिकित्सालयाचा समावेश आहे.

Note.- ** One each at the Agricultural University, Dapoli, Parbhani and Nagpur,

** Includes one Mobile extension unit.

आध. - पशुसंवर्धन आयुक्त, महारा. शासन, पुणे.

Source.-Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

14. पशुसंवर्धन आणि दुग्धव्यवसाय/ANIMAL HUSBANDRY AND DAIRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 14.7

पशुसंवर्धनासंबंधीची संकीर्ण यादीची

Miscellaneous Statistics Relating to Animal Husbandry
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब	संख्या/Number		Item
		1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
I पशुवैद्यकीय संस्था-		Veterinary Institutions-		
1	पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालये	31	31	Veterinary Polclinics.
2	पशुवैद्यकीय रुग्णालये	10	12	Veterinary Hospitals.
3	पशुवैद्यकीय दवाखाने	1,090	1,145	Veterinary Dispensaries.
4	पशुवैद्यकीय सहाय्यक केंद्रे	1,993	2,073	Mobile Veterinary Clinics.
5	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	43	43	Veterinary Aid Centres.
6	पशुवैद्यकीय जैव पदार्थ निर्मिती संस्था	1	1	Institute of Veterinary Biogical Products.
7	राज्यस्तरीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा	1	1	State level disease investigation section Laboratory.
8	विभागीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा	8	6	Regional level disease investigation section laboratory.
9	फिरती पशुरोगसाध नियंत्रण केंद्र	10	10	Mobile epizotic control units.
10	तपासणी चौक्या	13	13	Check posts.
11	दक्षता पथके	6	6	Vigilance units.
12	अनुवर्ती केंद्रे	1	1	Rinder posts follow up centres.
II पशु विकास-		Cattle Development-		
1	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रे	49	49	Regional Artificial Insemination Centres
2	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे	29	29	District Artificial Insemination Centres
3	आधारभूत ग्राम केंद्रे	48	48	Key Village Centres.
4	कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे	"	"	Artificial Insemination Sub-Centre.
(अ)	जिल्हा परिषदांखालील	3,071	3,216	(A) Under Zilla Parishads.
(ब)	आधारभूत ग्राम केंद्रांमधील	468	468	(B) Under Key Village Centres.
(क)	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रांमधील	670	670	(C) Under Regional Artificial Insemination Centres.
5	पशुपैदास केंद्रे	10	10	Cattle breeding farms.
6	कृत्रिम रेतन तंत्रविषयी प्रशिक्षण केंद्रे	4	4	Training Centres in Artificial insemination Technique.
7	पशुधन पर्यवेक्षकांसाठी पदविका अभ्यासक्रम	1	1	Diploma Course for Livestock Supervisory.
III कुक्कुट विकास		Poultry Development-		
1	अंडी उबविण्याची व कुक्कुट पैदास केंद्रे	4	4	Central Hatcheries and Poultry breeding farms.
2	कुक्कुट विस्तार केंद्रे	"	"	Poultry extension centres.
3	सधन कुक्कुट सुधार गट	16	16	Intensive poultry Development blocks.
4	बदक पैदास केंद्रे	-	1	Duck Breeding Farm.
VI मेष विकास		Sheep Development-		
1	मेष पैदास केंद्र (महाराष्ट्र मेष विकास महामंडळाखालील)	9	9	Sheeping Breeding farms (with Maharashtra sheep Development Corporation.)
2	शेळी पैदास केंद्रे	1	1	Goat Breeding Farms.
3	लोकर विश्लेषण प्रयोगशाळा मेढी पैदास (विभागासाठी)	1	1	Wool Analysis Laboratory.

तक्ता क्रमांक/Table No. 14.7 - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
V संशोधन योजना-				Research Scheme-
1	जनावरांच्या लाड्या व खुरकत रोगांवरील संसर्ग शास्त्राभासास अखिल भारतीय समन्वित प्रकल्प	1	1	All India Co-ordinated research Project for epidemiological studies of foot and mouth diseases.
				Other Institutions
VI इतर संस्था -				
1	पशुपोषण खाद्य केंद्र	1	1	Animal Nutrition Centre.
2	गुण नियंत्रण योजना	1	1	Quality Control Scheme.
3	गुस्मजीव शास्त्रज्ञांचे कार्यालय	1	1	Office of the Microbiologist.

आधार.- पशुसंवर्धन आगुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-The Commissioner of Animal Husbandry, Government of Maharashtra, Pune.

१५. वनशास्त्र व लाकूडतोड

१५.१. वनक्षेत्र व वनापासून मिळणारे प्रमुख व गौण उत्पादन यांची आकडेवारी या विभागात दिली आहे.

१५.२. राज्यातील वन विभाग व सहसूल विभागाच्या अधिपत्याखालील वनक्षेत्रासंबंधी वेगवेगळी माहिती दिली आहे. वनक्षेत्राचे राष्ट्रीय, संरक्षित व अवर्गीकृत असे कायदेशीरदृष्ट्या वर्गीकरण केले आहे. वरील कायदेशीरदृष्ट्या केलेले वर्गीकरण १९२७ च्या "भारतीय वन कायदा, सोळा" नुसार केले आहे. राष्ट्रीय वनक्षेत्रात मुख्यतः इमारतीच्या लाकडाचे उत्पादन करण्यात येत असून ह्यात घरणे किंवा मशागत करणे ह्यास परवानगी दिली जात नाही. संरक्षित वनक्षेत्रात घरणे आणि मशागत करणे यावर इतके कडक निर्बंध नसून काही मर्यादित निर्बंधासह परवानगी देण्यात येते. अवर्गीकृत वनक्षेत्र म्हणजे दुराभ किंवा अव्याप्त वनक्षेत्र समजण्यात येते. शासनाने स्थानिक संस्थांकडून किंवा खाजगी व्यक्तींकडून व्यवस्थापनासाठी घेतलेले वनक्षेत्र करारावरील म्हणून ओळखले जाते. या विभागामध्ये देण्यात आलेल्या वनक्षेत्राची आकडेवारी शेती, विभागाच्या "जमिनीचा वापर" ह्या तक्त्यातील वनक्षेत्राच्या आकडेवारीशी जुळणार नाही. हा फरक खालील कारणांमुळे दिसून येतो :-

(१) भारतीय वन सांख्यिकीत वन विभागाच्या अधिपत्याखालील वृक्षांनी न आच्छादलेल्या क्षेत्रासह सर्व क्षेत्र वनक्षेत्र म्हणून समजले जाते तर कृषि सांख्यिकीत त्यांचे प्रत्यक्ष वापरानुसार वर्गीकरण केले जाते.

(२) वन विभागाची माहिती विशिष्ट प्रशासकीय कारणासाठी व वनक्षेत्राची मालकी ठरविण्याच्या दृष्टिने उपयुक्त ठरते. जमिनीच्या वापरासंबंधी सांख्यिकीसाठी वनक्षेत्राचा प्रत्यक्ष वापर कसा होतो हे कृषि खात्याच्या दृष्टिने जितके महत्त्वाचे आहे तेवढे वन विभागाच्या दृष्टिने नाही.

(३) वन विभागाची माहिती आर्थिक वर्षानुसार उपलब्ध असते तर कृषि विभागाची कृषि वर्षानुसार असते. प्रमुख व गौण वनोत्पादनाची आकडेवारी वन विभागाच्या अधिपत्याखाली वनक्षेत्राशीच संबंधीत आहे.

15. FORESTRY AND LOGGING

15.1. Data on area under forest and major and minor forest produce are given in the tables in this section.

15.2. Information regarding forest under the control of the State's Forest Department and those under the control of the State's Revenue Department is shown separately. The areas under forests are classified according to legal status into reserved forest, protected forests and unclassified forests. The legal status refers to classification of forests under the Indian Forest Act, 1927 (XVI of 1927). Reserved Forests are those that are intended mainly for timber production and in which rights of grazing and cultivation are seldom allowed. In protected forests, the restrictions are not so rigid as grazing or cultivation is allowed but certain limitations and restrictions are imposed. The unclassified forest refers to the inaccessible forest or unoccupied waste. The forests which are taken by Government from local bodies or private individuals for management on lease basis are called 'leased forests'. The forest area shown in Tables in this sector may not tally with the area under "forest" shown in table on land utilisation in agriculture section. The two sets of figures differ due to the following reasons :-

(i) In the Indian Forests Statistics the whole area including non-wooded area under the control of Forest Department is taken as area under forests while in Agricultural Statistics, it is classified according to its actual utilisation.

(ii) The Forest Department Return are meant to serve a definite administrative purpose and indicate the ownership of the forest area; the actual utilisation of these areas is not so important from their point of view as it is in the land utilisation statistics for Agricultural Department.

(iii) The Forest Department returns relate to financial years and Agricultural Statistics relate to the agricultural years. the figures of production of major and minor forest produce refer to the areas under the control of Forest Department only.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.1 (A)

मालकीनुसार वन क्षेत्र
Area Under Forest Classified by Ownership
(1995-96)

(क्षेत्र चौ. कि. मी. म
(Area in Sq. Km

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष/ Year	राज्य वने	महामंडळ	खाजगी वने	एकूण वने	एकूण वन क्षेत्राशी राज्य वन क्षेत्राची टक्केवारी	राज्य वन क्षेत्राची एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
	जिल्हे	State Forest	Corporation	Private Forest brought under possession of F. D.	Total Forest	Percentage of State forest to total forest	Percentage of State forest to Geographi- cal total area of the State	
	1970-71	62,331	205	-	62516	99.67	20.25	
	1980-81	61,373	1,255	1696	64224	95.40	19.91	
	1985-86	61,141	1,538	1239	63918	95.65	19.87	
	1990-91	60,747	2,096	1015	63798	95.22	19.74	
	1995-96	60,835	2,977	523	64335	100.00	20.91	
1	बृहन्मुंबई	38	-	5	43	0.07	7.13	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3,315	479	57	3,851	5.98	40.29	Thane
3	रायगड	1,561	-	119	1,680	2.61	23.49	Raigad
4	रत्नागिरी	61	-	2	63	0.10	0.76	Ratnagin
5	सिंधुदुर्ग	409	-	136	545	0.85	10.46	Sindhudurg
6	नाशिक	3,230	161	32	3,423	5.32	22.04	Nashik
7	धुळे	4,179	245	-	4,424	6.88	34.64	Dhule
8	जळगांव	1,808	175	-	1,983	3.08	16.85	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,891	-	-	1,891	2.95	11.09	Ahmednagar
10	पुणे	2,027	-	70	2,097	3.26	13.40	Pune
11	सातारा	1,535	-	18	1,553	2.41	14.82	Satara
12	सांगली	494	-	8	502	0.78	5.85	Sangli
13	सोलापूर	358	-	-	358	0.56	2.40	Solapur
14	कोल्हापूर	1,651	-	76	1,727	2.68	22.47	Kolhapur
15	औरंगाबाद	913	-	-	913	1.42	9.03	Aurangabad
16	जालना	97	-	-	97	0.15	1.25	Jalna
17	परभणी	374	-	-	374	0.58	3.38	Parbhani
18	बीड	232	-	-	232	0.36	2.17	Beed
19	नांदेड	1,194	5	-	1,199	1.86	11.39	Nanded
20	उस्मानाबाद	61	-	-	61	0.09	0.80	Osmanabad
21	लातूर	37	-	-	37	0.06	0.52	Latur
22	बुलढाणा	1,561	-	-	1,561	2.43	16.15	Buldhana
23	अकोला	869	-	-	869	1.35	8.22	Akola
24	अमरावती	3,577	-	-	3,577	5.56	29.29	Amravati
25	यवतमाळ	3,715	-	-	3,715	5.77	27.35	Yavatmal
26	वर्धा	875	-	-	875	1.36	13.87	Wardha
27	नागपूर	2,751	196	-	2,947	4.58	29.79	Nagpur
28	भंडारा	4,330	430	-	4,760	7.40	51.06	Bhandara
29	चंद्रपूर	4,540	758	-	5,298	8.25	46.30	Chandrapur
30	गडचिरोली	1,351	528	-	13,680	21.26	99.92	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	60,835	2,977	523	64,335	100.00	20.91	Maharashtra State

आधार - मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source - Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.1 (B)

मालकीनुसार वन क्षेत्र

Area Under Forest Classified by Ownership
(1996-97)(क्षेत्र चौ. कि. मी. मध्ये)
(Area in Sq. Km.)

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष/ Year	राज्य वन State Forest	महामंडळ Corporation	खाजगी वन Private Forest brought under possession of F. D.	एकूण वन Total Forest	एकूण वन क्षेत्राची राज्य वन क्षेत्राची टक्केवारी Percentage of State forest to total forest	राज्य वन क्षेत्राची एकूण मौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी Percentage of State forest to Geographi- cal total area of the State (8)	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
	1996-97	60,835	2,977	523	64,335	100.00	20.91	
1	बृहन्मुंबई	38	-	5	43	0.07	7.13	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3,266	473	57	3,796	5.95	39.71	Thane
3	रायगड	1,619	-	120	1,739	2.73	24.32	Raigad
4	रत्नागिरी	61	-	2	63	0.10	0.77	Ratnagir
5	सिंधुदुर्ग	411	-	145	556	0.87	10.68	Sindhudurg
6	नाशिक	3,236	161	32	3,429	5.37	22.08	Nasik
7	धुळे	4,199	225	-	4,424	6.93	33.64	Dhule
8	जळगांव	1,760	226	-	1,986	3.11	14.96	Jalgaon
9	अहमदनगर	1,903	-	-	1,903	2.98	11.16	Ahmednagar
10	पुणे	2,042	-	70	2,112	3.31	13.50	Pune
11	सातारा	1,537	-	18	1,555	2.44	14.84	Satara
12	सांगली	494	-	8	502	0.79	5.86	Sangli
13	सोलापूर	350	-	-	350	0.55	2.35	Solapur
14	कोल्हापूर	1,603	-	76	1,679	2.63	21.85	Kolhapur
15	औरंगाबाद	913	-	-	913	1.43	9.03	Aurangabad
16	जालना	97	-	-	97	0.15	1.26	Jalna
17	परभणी	374	-	-	374	0.59	3.39	Parbhani
18	बीड	232	-	-	232	0.36	2.17	Beed
19	नांदेड	1,195	-	-	1,195	1.87	11.35	Nanded
20	उस्मानाबाद	61	-	-	61	0.10	0.81	Osmanabad
21	लातूर	37	-	-	37	0.06	0.52	Latur
22	बुलढाणा	1,561	-	-	1,561	2.45	16.16	Buldhana
23	अकोला	869	-	-	869	1.36	8.22	Akola
24	अमरावती	3,584	-	-	3,584	5.62	29.35	Amravati
25	यवतभाळ	3,715	-	-	3,715	5.82	27.35	Yavatmal
26	वर्धा	875	-	-	875	1.37	13.87	Wardha
27	नागपूर	2,751	196	-	2,947	4.62	29.79	Nagpur
28	भंडारा	4,330	430	-	4,760	7.46	51.07	Bhandara
29	चंद्रपूर	4,578	765	-	5,343	8.37	46.69	Chandrapur
30	गडचिरोली	12,590	519	-	13,109	20.54	90.96	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	60281	2995	533	63809	100.00	20.74	Maharashtra State

आधार.-मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source.-Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.2 (A)

प्रमुख वनोत्पादने आणि मूल्य

Quantity and value of Major Forest Produce

(1995-96)

उत्पादन "०००" क्यु. मी. Quantity in " 000 " C
मूल्य "०००" रुपये/Value in " 000 " Rs.

अनुक्रमक Serial No.	जिल्हे	राज्यवने/State Forest						District
		इमारती लाकूड Timber		जळजळ लाकूड Fire wood		एकूण Total		
		उत्पादन Quantity	मूल्य Value	उत्पादन Quantity	मूल्य Value	उत्पादन Quantity	मूल्य Value	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
	1950-61	303	38970	1732	10902	2035	49872	
	1970-71	540	85540	1609	15358	2149	1,00,898	
	1980-81	296	2,91,259	1148	63689	1444	3,54,948	
	1985-86	276	930195	857	97169	1133	10,27,364	
	1990-91	100	376978	205	36425	305	4,13,403	
	1995-96	87	659994	303	82984	390	7,42,978	
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3	18,284	3	1,805	6	20,089	Thane
3	रायगड	Neg.	2,262	1	508	1	2,770	Raigad
4	रत्नागिरी	Neg.	151	-	14	Neg.	165	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	1,363	1	140	2	1,503	Sindhudurg
6	नाशिक	1	10,172	1	282	2	10,454	Nashik
7	धुळे	1	10,705	5	1,794	6	12,499	Dhule
8	जळगाव	Neg.	2,952	3	763	3	3,715	Jalgaon
9	अहमदनगर	-	18	Neg.	57	Neg.	75	Ahmednagar
10	पुणे	-	59	-	90	-	149	Pune
11	सातारा	-	106	1	135	1	241	Satara
12	सांगली	-	-	-	-	-	-	Sangli
13	सोलापूर	-	-	-	-	-	-	Solapur
14	कोल्हापूर	Neg.	580	10	1,881	10	2,461	Kolhapur
15	औरंगाबाद	-	-	-	-	-	-	Aurangabad
16	जालना	-	-	-	-	-	-	Jalna
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	Parbhani
18	बीड	-	-	-	-	-	-	Beed
19	नांदेड	1	3,272	Neg.	14	1	3,286	Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	Osmanabad
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	Latur
22	बुलढाणा	Neg.	1,878	-	-	Neg.	1,878	Buldhana
23	अकोला	1	5,241	Neg.	35	1	5,276	Akola
24	अमरावती	7	95,582	7	7,413	14	10,2,995	Amravati
25	यवतमाळ	14	12,5,772	5	1,097	19	12,6,869	Yavatma
26	वर्धा	8	50,145	8	2,638	16	53,683	Wardha
27	नागपूर	5	37,939	24	10,880	29	48,819	Nagpur
28	भंडारा	12	72,329	72	19,204	84	91,533	Bhandara
29	चंद्रपूर	2	10,017	7	454	9	10,471	Chandrapur
30	गडचिरोली	31	21,0267	155	33,780	186	54,4,047	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	87	65,9,994	303	82,984	390	74,2,978	Maharashtra S

Neg.--नगण्य/Negligible.

आधार.-मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source.-Chief Conservator of Forest, Maharashtra State, Nagp.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.2 (B)

प्रमुख वनोत्पादने आणि मूल्य
Quantity and Value of Major Forest Produce
(1996-97)

उत्पादन "०००" क्यु. मी. Quantity in " 000 " C.m.
मूल्य "०००" रुपये/Value in " 000 " Rs.

		राज्यवने/State Forest						
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हे	इमारती लाकूड Timber		जळकू लाकूड Fire wood		एकूण Total		District
		उत्पादन Quantity	मूल्य Value	उत्पादन Quantity	मूल्य Value	उत्पादन Quantity	मूल्य Value	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
	1995-96	87	65,9,994	303	82,984	390	74,2,978	Brihan Mumbai
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	Thane
2	ठाणे	3	20,491	6	3,427	9	23,918	Raigad
3	रायगड	1	4,900	2	730	3	5,630	Ratnagir
4	रत्नागिरी	Neg.	271	Neg.	16	Neg.	287	Sindhudurg
5	सिंधुदुर्ग	Neg.	645	Neg.	17	Neg.	662	Nasik
6	नाशिक	1	1,100	Neg.	157	1	1,257	Dhule
7	धुळे	1	3,866	6	3,131	7	6,997	Jalgaon
8	जळगांव	Neg.	3,838	4	961	4	4,799	Ahmednagar
9	अहमदनगर	-	-	Neg.	82	Neg.	82	Pune
10	पुणे	Neg.	384	2	530	2	914	Satara
11	सातारा	Neg.	19	Neg.	293	Neg.	312	Sangli
12	सांगली	-	-	-	-	-	-	Solapur
13	सोलापूर	Neg.	2	Neg.	231	Neg.	33	Kolhapur
14	कोल्हापूर	Neg.	56	Neg.	44	Neg.	100	Aurangabad
15	औरंगाबाद	-	-	Neg.	2	Neg.	2	Jalna
16	जालना	-	-	-	-	-	-	Parbhani
17	परभणी	Neg.	7	Neg.	1	Neg.	8	Beed
18	बीड	-	-	-	-	-	-	Nanded
19	नांदेड	Neg.	2,053	-	-	Neg.	2,053	Osmanabad
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	Latur
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	Buldhana
22	बुलढाणा	Neg.	2,642	Neg.	15	Neg.	2,657	Akola
23	अकोला	1	8,311	Neg.	41	1	8,352	Amravati
24	अमरावती	6	90,901	5	5,157	11	96,058	Yavatmal
25	यवतमाळ	16	16,0445	8	1,461	24	16,1,906	Wardha
26	वर्धा	9	73,144	10	5,550	19	78,694	Nagpur
27	नागपूर	5	42,251	19	7,238	24	49,489	Bhandara
28	भंडारा	9	61,858	40	9,125	49	70,983	Chandrapur
29	चंद्रपूर	2	7,256	9	2,906	11	10,162	Gadchiroli
30	गडचिरोली	24	19,1,825	87	27,601	111	21,9,426	
	महाराष्ट्र राज्य	78	67,6,265	198	68,516	276	74,4,781	Maharashtra State

Neg.-नगण्य/Negligible.

आधार.-मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source.-Chief Conservator of Forest, Maharashtra State, Nagpur.

(RC)219-65

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.3

आगी आणि गुरांपासून संरक्षित वनक्षेत्र
Forest area Protected from Fire and Cattle Grazing
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष Year	एकूण वनक्षेत्र (चौ. कि. मी.) Total Forest Area (Sq. Kms.)	आगीपासून संरक्षण (चौ. कि. मी.) Protection against fire (Sq. Kms.)		आगीपासून सुरक्षित वन क्षेत्राची एकूण वनक्षेत्राशी टक्केवारी Percentage of Forests under Fire protection to total Forest	चराईपासून संरक्षण Protection against grazing				
			प्रयत्न Attempted	संरक्षण Protected		आग विझविण्यासाठी आलेला खर्च (रु.) Cost of Fire on servancy operation (Rs.)	चराईसाठी बंद केलेले क्षेत्र (चौ. कि. मी.) Area closed for grazing (Sq. Kms.)	चराईसाठी वर्षभर खुले केलेले क्षेत्र (चौ. कि. मी.) Area open to grazing throughout the year (Sq. Kms.)	वर्षाच्या काही वर्षभर काळासाठी चराईसाठी ठेवलेले क्षेत्र (चौ. कि. मी.) Area open to grazing for part of the year (Sq. Kms.)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
1	1960-61	...	56,949	53,093	52,456	92	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
2	1970-71	...	56,191	56,191	55,700	99	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
3	1980-81	...	56,134	50,790	50,543	90	29,96,860	10,325	45,282	2,091
4	1985-86	...	56,100	56,045	55,600	99.90	66,94,763	14,101	41,661	1,784
5	1990-91	...	55,502	55,577	55,111	99.16	2,71,45,208	13,053	42,110	613
6	1995-96	...	55,587	53,065	52,809	99.52	4,70,47,914	14,253	36,895	1,248
7	1996-97	...	55,146	51,294	50,978	99.38	3,97,98,949	14,710	36,854	1,262

टीप/Notes.- N. A. उपलब्ध नाही/Not available

आधार.-मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source.-Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.4

महत्वाच्या जातींच्या झाडांच्या लागवडीचे क्षेत्र
Plantation of Important Species

(1995-96 & 1996-97)

लागवड हेक्टरात/Plantation in Hectare
(वनरोपण चौ. कि. मी./Afforestation in Sq. Km.)

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष Year	निलगिरी Eucalyptus	सिसम Shisham	साग Teak	किकर Kikar	मलबेरी Mallbery	चील Chil	इतर Miscella- neous	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	1960-61	4,888	4,888
2	1970-71	3,567	11,396	14,963
3	1980-81	...	41	5,151	37,043	42,235
4	1985-86	6,255	83,232	89,487
5	1990-91	1,728	78,224	79,952
6	1995-96	1,428	79,096	80,524
7	1996-97	2,240	64,310	66,550

आधार - मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.
Source - Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/FORESTRY AND LOGGING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 15.5

वनावरील महसूल व खर्च
Revenue From and Expenditure on Forests

(1995-96 & 1996-97)

(मुल्य लाख रुपये)
(Value in lakhs Rs.)

अनुक्रमांक Serial No	वर्ष Year	वनापासून एकूण महसूल Gross Revenue from Forests				वनावरील खर्च Expenditure on forests				शिल्लक असलेली निव्वळ महसूल सूट Net Revenue i.e. surplus (+) Deficit (-)			
		वन विभाग Forest Deptt.	वन मंडळ Corpora- tion	खाजगी वन Private Forest	एकूण Total	वन विभाग Forest Deptt.	वन मंडळ Corpora- tion	खाजगी वन Private Forest	एकूण Total	वन विभाग Forest Deptt.	वन मंडळ Corporation	खाजगी वन Private Forest	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	1960-61	...	487	...	487	218	218	269	269
2	1970-71	...	1,062	102	1,164	943	85	...	1,028	119	17	...	136
3	1980-81	...	4,194	1,539	5,733	2,617	817	...	3,434	1,577	722	...	2,299
4	1985-86	...	8,949	3,580	12,529	5,545	977	...	6,522	3,404	2,603	...	6,007
5	1990-91	...	14,059	1,637	15,696	12,889	1,383	...	14,272	1,170	254	...	1,424
6	1995-96	...	13,446	287	13,733	21,864	1,301	...	23,165	(-) 8,418	(-) 1,014	...	(-) 9,432
7	1996-97	...	14,074	...	14,074	23,390	1,431	...	24,821	(-) 9,316	(-) 1,431	...	(-) 10,747

आधार - मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.
Source - Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/

तक्ता क्रमांक/

निरनिराळ्या प्रकारच्या वनाखालील क्षेत्र/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	वन विभाग Forest Department				महसूल विभाग Revenue Department			
		राखीव Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total	राखीव Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	7	-	31	38	-	-	-	-
2	ठाणे	2,310	959	46	3,315	-	-	-	-
3	रायगड	1,257	132	113	1,502	18	41	-	59
4	रत्नागिरी	11	-	48	59	-	-	2	2
5	सिंधुदुर्ग	18	-	391	409	-	-	-	-
6	नाशिक	2,936	243	6	3,185	45	-	-	45
7	धुळे	3,672	7	205	3,884	295	-	-	295
8	जळगाव	1,796	12	-	1,808	-	-	-	-
9	अहमदनगर	1,377	14	41	1,432	456	-	3	459
10	पुणे	1,476	4	245	1,725	302	-	-	302
11	सातारा	1,369	48	106	1,523	2	-	-	12
12	सांगली	371	2	19	392	90	-	12	102
13	सोलापूर	188	-	12	200	158	-	-	158
14	कोल्हापूर	609	388	654	1,651	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	830	55	28	913	-	-	-	-
16	जालना	79	4	14	97	-	-	-	-
17	परभणी	334	-	40	374	-	-	-	-
18	बीड	199	17	16	232	-	-	-	-
19	नांदेड	928	2	264	1,194	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	31	-	30	61	-	-	-	-
21	लातूर	4	-	33	37	-	-	-	-
22	बुलढाणा	1,057	95	-	1,152	-	25	384	409
23	अकोला	784	16	-	800	-	69	-	69
24	अमरावती	3,455	4	1	3,460	-	-	117	117
25	यवतमाळ	2,755	194	-	2,949	-	-	767	767
26	वर्धा	528	319	-	847	-	-	28	28
27	नागपूर	1,398	836	-	2,234	-	-	517	517
28	भंडारा	2,159	1,065	-	3,224	-	-	1,106	1,106
29	चंद्रपूर	3,279	816	2	4,097	-	-	443	443
30	गडचिरोली	8,943	3,841	9	12,793	-	-	358	358
महाराष्ट्र राज्य ...		44,160	9,073	2,354	55,587	1,376	135	3,737	59,900

टिप-(१) म. व. वि. म.-महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ.

(२) आकडे संक्षिप्तात केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार.-मुख्य वन परिक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

FORESTRY AND LOGGING

TABLE No. 15.6 (A)

Area under different types of forest

(क्षेत्र चौ. कि मीटर.)

(1995-96)

(.Area in Sq. Kms.)

राष्ट्रीय Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total	एकूण वनक्षेत्राचे वर्गीकरण Tripartite Classification of Total Forest Area			म. व. वि. म. कडे हस्तांतरित केलेले वनक्षेत्र Forest area transferred to F. D. C. M.	वन विभागाच्या लाब्ध्यात घेतलेले खाजगी वनक्षेत्र Private forest brought under possession of Department	District
				खरी वने Forest Proper	राखीय कुरणे Pasture reserved	जळाऊ लाकूड, द्वैरण व इतर Fuels, fodder and miscellaneous.			
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
7	-	31	38	38	-	-	5	-	Brihan Mumbai
2,310	959	46	3,315	2,896	419	-	57	479	Thane
1,275	173	113	1,561	1,381	173	7	119	-	Raigad
11	-	50	61	9	-	52	2	-	Ratnagiri
18	-	391	409	409	-	-	136	-	Sindhudurg
2,981	243	6	3,230	3,154	727	4	32	161	Nasik
3,967	7	205	4,179	3,057	938	184	-	245	Dhule
1,796	12	-	1,808	1,041	412	355	-	175	Jalgaon
1,833	14	44	1,891	995	895	-	-	-	Ahmednagar
1,778	4	245	2,027	1,393	578	56	70	-	Pune
1,381	48	106	1,535	1,535	-	-	18	-	Satara
461	2	31	494	121	369	4	8	-	Sangli
346	-	12	358	-	358	-	-	-	Solapur
609	388	654	1,651	1,651	-	-	76	-	Kolhapur
830	55	28	913	859	36	18	-	-	Aurangabad
79	4	14	97	83	-	14	-	-	Jalna
334	-	40	374	372	-	2	-	-	Parbhani
199	17	16	232	218	-	14	-	-	Beed
928	2	264	1,194	1,104	73	17	-	5	Nanded
31	-	30	61	15	46	-	-	-	Osmanabad
4	-	33	37	-	21	16	-	-	Latur
1,057	120	384	1,561	561	582	418	-	-	Buldhara
784	85	-	869	509	235	125	-	-	Akola
3,455	4	118	3,577	3,332	84	161	-	-	Amravati
2,755	193	767	3,715	1,719	767	1,229	-	-	Yavatmal
528	319	28	875	614	157	104	-	-	Wardha
1,398	836	517	2,751	1,822	248	681	-	196	Nagpur
2,159	1,065	1,106	4,330	2,426	135	1,769	-	430	Bhandara
3,379	816	445	4,540	2,456	53	2,031	-	758	Chandrapur
6,943	3,842	367	13,152	11,854	96	1,202	-	528	Gadchiroli
45,536	9,208	6,091	60,835	45,824	6,748	8,463	523	2,977	Maharashtra State

Note: (1) F. D. C. M.-Forest Development Corporation of Maharashtra Ltd.

(2) Totals may not add up due to roundings.

(3) Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Pune

.15. वनशास्त्र व लाकूडतोड/

तक्ता क्रमांक/

निरनिराळ्या प्रकारच्या वनाखालील क्षेत्र/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	वन विभाग Forest Department				महसूल विभाग Revenue Department			
		राखीव Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total	राखीव Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	7	-	31	38	-	-	-	-
2	ठाणे	2,303	959	4	3,266	-	-	-	-
3	रायगड	1,271	132	160	1,563	15	41	-	56
4	रत्नागिरी	11	-	48	59	-	-	2	2
5	सिंधुदुर्ग	20	-	391	411	-	-	-	-
6	नाशिक	2,936	244	11	3,191	45	-	-	45
7	घुळे	3,691	47	166	3,904	295	-	-	295
8	जळगांव	1,746	14	-	1,760	-	-	-	-
9	अहमदनगर	1,377	14	53	1,444	456	-	3	459
10	पुणे	1,478	-	262	1,740	302	-	-	302
11	सातारा	1,370	48	107	1,525	12	-	-	12
12	सांगली	371	2	19	392	90	-	12	102
13	सोलापूर	178	-	13	191	159	-	-	159
14	कोल्हापूर	609	371	623	1,603	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	830	55	28	913	-	-	-	-
16	जालना	79	4	14	97	-	-	-	-
17	परभणी	334	-	40	374	-	-	-	-
18	बीड	199	17	16	232	-	-	-	-
19	नांदेड	929	2	264	1,195	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	31	-	30	61	-	-	-	-
21	लातूर	4	-	33	37	-	-	-	-
22	भुलढाणा	1,057	95	-	1,152	-	25	384	409
23	अकोला	784	16	-	800	-	69	-	69
24	अम्बरावती	3,456	10	1	3,467	-	-	117	117
25	यवतमाळ	2,755	193	-	2,948	-	-	767	767
26	वर्धा	528	319	-	847	-	-	28	28
27	नागपूर	1,398	836	-	2,234	-	-	517	517
28	भंडारा	2,159	1,065	-	3,224	-	-	1,106	1,106
29	छत्रपूर	3,275	829	31	4,135	-	-	443	443
30	गडचिरोली	9,397	2,841	105	12,343	-	-	2,47	2,47
	महाराष्ट्र राज्य	44,583	8,113	2,450	55,146	1,374	135	3,626	5,135

टिप-(१) म. व. वि. म.-महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ
(२) आकडे संक्षिप्ततः केवळ मुंबई, बेरजा, जळगाव, नाशिक, आंधार-मुख्य वन सरकारी, महाराष्ट्र, मारान, नागपूर

FORESTRY AND LOGGING

TABLE No. 15.6 (B)

Area under different types of forest

(1996-97)

(क्षेत्र चौ कि मीटर)
(Area in Sq. Kms.)

एकूण Total				एकूण वनक्षेत्राचे वर्गीकरण Tripartite Classification of Total Forest Area			म. व. वि. म. कडे हस्तंतरित केलेले वनक्षेत्र Forest area transferred to F. D. C. M.	वन विभागाच्या ताब्यात घेतलेले खाजगी वनक्षेत्र Private forest brought under possession of Department	District
राखीव Reserved	संरक्षित Protected	अवर्गीकृत व पट्ट्याने दिलेले Unclassified and Leased	एकूण Total	खरी वने Forest Proper	राखीव कुरणे Pasture reserved	जळाऊ लाकूड, चैरण व इतर Fuels, fodder and miscellaneous.	(18)	(19)	(2)
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
7	-	31	38	38	-	-	5	-	Brihan Mumbai
2,303	959	4	3,266	2,847	209	210	57	473	Thane
1,286	173	160	1619	1,438	172	9	120	-	Raigad
11	-	50	61	9	-	52	2	-	Ratnagiri
20	-	391	411	411	-	-	145	-	Sindhudurg
2,981	244	11	3,236	3,160	72	4	32	161	Nasik
3,986	47	166	4,199	3,037	878	184	-	225	Dhule
1,746	14	-	1,760	990	414	356	-	226	Jalgaon
1,833	14	56	1,903	996	907	-	-	-	Ahmednagar
1,780	-	262	2,042	1,390	578	74	70	-	Pune
1,382	48	107	1,537	1,537	-	-	18	-	Satara
461	2	31	494	120	370	4	8	-	Sangli
337	-	13	350	-	350	-	-	-	Solapur
609	371	623	1,603	1,603	-	-	76	-	Kolhapur
830	55	28	913	859	36	18	-	-	Aurangabad
79	4	14	97	81	14	2	-	-	Jalna
34	-	40	374	372	-	2	-	-	Parbhani
199	17	16	232	218	-	14	-	-	Beed
929	2	264	1,195	1,105	73	17	-	-	Nanded
31	-	30	61	15	46	-	-	-	Osmanabad
4	-	33	37	-	21	16	-	-	Latur
1,057	120	384	1,561	561	582	418	-	-	Buldhana
784	85	-	869	509	235	125	-	-	Akola
3,456	10	118	3,584	3,338	84	162	-	-	Amravati
2,755	193	767	3,715	1,719	767	1,229	-	-	Yavatmal
528	319	28	875	614	157	104	-	-	Wardha
1,398	836	517	2,751	1,822	248	681	-	196	Nagpur
2,159	1,065	1,106	4,330	2,426	135	1,769	-	430	Bhandara
3,275	829	474	4,578	2,452	53	2,073	-	765	Chandrapur
9,397	2,841	352	12,590	11,161	294	1,135	-	512	Gadchiroli
45,957	8,248	6,076	6,0281	44,828	6,795	8,658	533	2,995	Maharashtra State

Note-(1) F. D. C. M -Forest Development Corporation of Maharashtra Ltd.

(2) Totals may not add up due to roundings.

Source.- Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

१६. मत्स्यव्यवसाय

०६.१ खारवण केंद्रातील माशांची आयात, सागरी मत्स्य उत्पादन, मत्स्यव्यवसायासाठी वापरल्या जाणाऱ्या बोटी या संबंधीची आकडेवारी या विभागात दिली आहे.

16. FISHERIES

16.1. Data regarding fishcatch, disposition of fish marine fishery and fishingcraft are presented in the tables in this section.

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.1

मासळीच्या प्रकाराच्या गटानुसार पकडलेली व उतरविलेली मासळी
Fish catch and Landing by group of Species

(1995-96 and 1996-97)

(टनात / in Tonnes)

अनु क्रमांक Serial No.	जिल्हा	गोड्या पाण्यातील मासळी Fresh Water fish		लेप Founders, Holibuts, Solas, etc.		कली, दाताळी, तारली, पेड्या, मिलजी, मिग, पाला, मांदेकी, काटी, खुवेकी, पाथुरडी Harrings, sardines, Anchovies.		खरबा, बांगडा, सूरमई, मेवर, नाबी, धिराटी, बामणे, Tunnies, Bariters, Maakeral.		इतर बोथ, Miscellaneous, Harings (Telesos+onit)		मुशी, पाकट, म्हाकुळ, इत्यादि Shark, rays, Shells, etc.		कोळंबी, जवळा, करंदी, शोमंड Crustaceans,		एकूण पकडलेली व उतरविलेली मासळी Total catch and landings		District
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
1	बृहन्मुंबई	-	-	978	1,286	14,429	13,687	22,141	2,110	56,374	71,689	15,817	15,707	68,593	77,842	1,78,332	2,01,121	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1,300	4,923	12	40	12,881	12,305	1,861	2,864	73,742	65,036	2,520	2,638	23,389	20,066	1,15,705	1,07,872	Thane
3	रायगड	2,280	2,823	408	414	2,577	3,827	3,039	4,030	11,001	11,870	1,358	1,003	33,847	39,587	54,510	63,354	Reigad
4	रत्नागिरी	-	-	1,238	3,399	3,143	6,907	4,250	3,120	20,376	36,855	3,485	3,198	5,399	6,918	37,871	60,197	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	18	17	806	1,222	1,248	3,275	3,952	4,840	30,364	42,263	2,565	1,576	2,214	2,780	41,165	55,973	Sindhudurg
6	नाशिक	3,045	3,022	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,045	3,022	Nashik
7	धुळे	2,770	2,442	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,770	2,442	Dhule
8	जळगांव	3,775	6,549	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,775	6,549	Jaigaon
9	अहमदनगर	2,030	1,436	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,030	1,436	Ahmednagar
10	पुणे	2,025	4,470	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,025	4,470	pune
11	सातारा	1,406	2,896	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,406	2,896	Satara
12	सांगली	1,526	2,241	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,526	2,241	Sangli
13	सोलापूर	2,385	2,356	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,385	2,356	Solapur
14	कोल्हापूर	1,905	2,045	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,905	2,045	Kothapur
15	औरंगाबाद	1,603	3,642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,603	3,642	Aurangabad
16	जालना	1,435	3,062	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,435	3,062	Jaina
17	परभणी	2,000	2,915	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,000	2,915	Parbhani
18	बीड	3,535	3,160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,535	3,160	Beed
19	नांदेड	3,537	3,894	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,537	3,894	Nanded
20	उस्मानाबाद	101	825	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	101	825	Osmanabad

21	लातूर	2,100	3,195	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,100	3,195	Latur
22	बुलढाणा	2,336	7,758	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,336	7,758	Buldhana
23	अकोला	1,815	8,385	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,815	8,385	Akola
24	अमरावती	1,995	4,122	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,995	4,122	Amravati
25	यवतमाळ	3,325	6,792	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,325	6,792	Yavatmal
26	वर्धा	2,411	3,423	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,411	3,423	Wardha
27	नागपूर	2,685	3,861	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,685	3,861	Nagpur
28	भंडारा	20,012	23,034	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,012	23,034	Bhandara
29	चंद्रपूर	8,472	10,367	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,472	10,367	Chandrapur
30	गडचिरोली	2,365	1,367	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,365	1,367	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		84,181	1,25,000	3,442	6,361	34,276	40,001	35,243	35,964	1,91,857	2,27,513	25,725	24,122	1,33,442	1,45,999	5,08,176	6,05,854	Maharashtra State

आधार :- मत्स्यव्यवसाय संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

16. मत्स्यव्यवसाय/
तक्ता क्रमांक/
कडलेल्या मासळीची विल्हेवाट/
Disposition of Fish Catch
(1995-96 and

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	विक्रीसाठी ताजा Fresh for Marketing		गोठविण्याकरिता For freezing		वाळविण्याकरिता For Sun drying		खारविण्याकरिता For salting	
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)
1	बृहन्मुंबई	1,34,937	1,58,803	N. A.	N. A.	39,617	38,314	-	-
2	ठाणे	58,677	56,215	-	-	56,615	51,215	20	12
3	रायगड	28,200	30,823	-	-	22,115	27,586	-	-
4	रत्नागिरी	27,757	44,377	-	-	907	1,997	1,824	5,125
5	सिंधुदुर्ग	31,658	41,756	-	-	1,093	2,033	3,012	5,069
6	नाशिक	3,045	3,022	-	-	-	-	-	-
7	धुळे	2,770	2,442	-	-	-	-	-	-
8	जळगाव	3,775	6,549	-	-	-	-	-	-
9	अहमदनगर	2,030	1,436	-	-	-	-	-	-
10	पुणे	2,025	4,470	-	-	-	-	-	-
11	सातारा	1,406	2,896	-	-	-	-	-	-
12	सांगली	1,526	2,241	-	-	-	-	-	-
13	सोलापूर	2,385	2,356	-	-	-	-	-	-
14	कोल्हापूर	1,905	2,045	-	-	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	1,603	3,642	-	-	-	-	-	-
16	जालना	1,435	3,062	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	2,000	2,915	-	-	-	-	-	-
18	बीड	3,535	3,160	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	3,537	3,894	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	101	825	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	2,100	3,195	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	2,335	7,756	-	-	-	-	-	-
23	अकोला	1,815	8,365	-	-	-	-	-	-
24	अमरावती	1,995	4,122	-	-	-	-	-	-
25	यवतमाळ	3,325	6,792	-	-	-	-	-	-
26	वर्धा	2,411	3,423	-	-	-	-	-	-
27	नागापूर	2,685	3,861	-	-	-	-	-	-
28	भंडारा	20,012	23,034	-	-	-	-	-	-
29	चंद्रपूर	8,472	10,367	-	-	-	-	-	-
30	गडचिरोली	2,365	1,367	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		3,61,822	4,49,211	N. A.	N. A.	1,20,347	1,21,145	4,856	10,206

N. A.--उपलब्ध नाही /
आधार :- मत्स्यव्यवसाय संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई /

FISHERIE

TABLE No. 16.2

(सागरी व भूजल)

(Marine & Inland)

1996-97)

/ inTonnes

Canning		For Manure		Miscellaneous Purpose		Offar for reduction		Total		District
1995-96 (11)	1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)	1995-96 (15)	1996-97 (16)	1995-96 (17)	1996-97 (18)	1995-96 (19)	1996-97 (20)	(2)
A.	N. A.	3,778	4,004	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	1,78,332	2,01,121	Brihan Mumbai
"	"	393	430	"	"	"	"	1,15,705	1,07,872	Thane
"	"	4,195	5,145	"	"	"	"	54,510	63,554	Raigad
"	"	7,383	8,698	"	"	"	"	37,871	60,197	Ratnagiri
"	"	5,402	7,115	"	"	"	"	41,165	55,973	Sindhudurg
"	"	-	-	"	"	"	"	3,045	3,022	Nashik
"	"	-	-	"	"	"	"	2,770	2,442	Dhule
"	"	-	-	"	"	"	"	3,775	6,549	Jaigaon
"	"	-	-	"	"	"	"	2,030	1,436	Ahmednagar
"	"	-	-	"	"	"	"	2,025	4,470	Pune
"	"	-	-	"	"	"	"	1,406	2,896	Satara
"	"	-	-	"	"	"	"	1,526	2,241	Sangli
"	"	-	-	"	"	"	"	2,385	2,356	Solapur
"	"	-	-	"	"	"	"	1,905	2,045	Kolhapur
"	"	-	-	"	"	"	"	1,603	3,642	Aurangabad
"	"	-	-	"	"	"	"	1,435	3,062	JaIna
"	"	-	-	"	"	"	"	2,000	2,915	Parbhani
"	"	-	-	"	"	"	"	3,535	3,160	Beed
"	"	-	-	"	"	"	"	3,537	3,894	Nanded
"	"	-	-	"	"	"	"	101	825	Osmanabad
"	"	-	-	"	"	"	"	2,100	3,195	Latur
"	"	-	-	"	"	"	"	2,335	7,756	Buldhana
"	"	-	-	"	"	"	"	1,815	8,365	Akola
"	"	-	-	"	"	"	"	1,995	4,122	Amravati
"	"	-	-	"	"	"	"	3,325	6,792	Yavatmal
"	"	-	-	"	"	"	"	2,411	3,423	Wardha
"	"	-	-	"	"	"	"	2,685	3,861	Nagpur
"	"	-	-	"	"	"	"	20,012	23,034	Bhandara
"	"	-	-	"	"	"	"	8,472	10,367	Chandrapur
"	"	-	-	"	"	"	"	2,365	1,367	Gadchiroli
A.	N. A.	21,151	25,392	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	5,08,176	6,05,954	Maharashtra State

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.3

खारवण केंद्रात केलेली माशांची आयात, मिठाचे वाटप आणि खारवलेले मा.
Quantity of fish brought for curing salt issued and fish removed at different centres
(1995-96 and 1996-97)

(टनांत / inTonnes)

अनु- क्रमांक Serial No.	मासे खारविण्याची आवारे	खारवण्यासाठी आणलेले मासे		मिठाचे वाटप		खारवून बाहेर पाठविलेल्या माशांचे वजन		Fish curing yards
		Quantity of fish brought for curing		Quantity of salt issued		Quantity of cured fish removed		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बोरिया	550	550	110	110	412	412	Boria
2	जयगड	-	-	-	-	-	-	Jaigad
3	वरवडे	-	-	-	-	-	-	Warwade
4	मिरकरवाडा	9,600	9,600	1,920	1,920	7200	7,200	Mirkarwada
5	भाटचे	-	-	-	-	-	-	Bhatye
6	पूर्णागड	-	-	-	-	-	-	Pumagad
7	जैतापूर	-	-	-	-	-	-	Jaitapur
8	विजयदूर्ग *	-	-	-	-	-	-	Vijaydurg *
9	मालवण	-	-	-	-	-	-	Malvan
10	देवबाग *	-	-	-	-	-	-	Devbag *
11	मोबार *	-	-	-	-	-	-	Mobar *
12	कोघार *	-	-	-	-	-	-	Kochar *
13	वेंगूर्ला *	-	-	-	-	-	-	Vengurla *
14	सखार *	-	-	-	-	-	-	Sakhar *
15	तारामंबरी *	-	-	-	-	-	-	Tara Mumbari *
16	देवगड *	-	-	-	-	-	-	Deogad *
	एकूण	10,150	10,150	2,030	2,030	7,612	7,612	Total

टिप.- * आवारे बंद आहेत / Yards are closed.

आधार.- मत्स्यव्यवसाय संचालक, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Director of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तफता क्रमांक/TABLE No. 16.4

मत्स्यव्यवसायासंबंधीची संकीर्ण माहिती
Miscellaneous statistics relating to fisheries
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	नाव	परिणाम	माहिती		Unit	Item
			1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	एकूण समुद्रकिनारा	कि. मीटर	720	720	Kilometers	Total coastline of State
2	सागरी मत्स्यव्यवसाय करणारी खेडी/गावठाणे.	संख्या	394	394	Nos.	Marine-Fishing Villages/ Hamlets.
3	मत्स्यव्यवसायात गुंतलेल्या होड्या	संख्या	18,036	18,138	Nos.	Boats engaged in fishing
4	प्रत्येकी एक मे. टनाच्या वर वजन असलेल्या होड्या	संख्या	12,472	13,530	Nos.	Boats above one M. tone
5	यंत्रसज्ज होड्या	संख्या	8,552	8,602	Nos.	Mechanised boats
6	नौतळाची सोय असलेल्या होड्या	संख्या	2,925	2,925	Nos.	Boats with deck facilities
7	एकूण मत्स्योत्पादन					Total fish production
	(१) सागरी	हजार मे. टन	424	606	Thousand M. Tonnes.	(i) Marine
	(२) गोड्या पाण्याचे	हजार मे. टन	३४	125	Thousand M. Tonnes.	(2) Inland
8	मत्स्यव्यवसायातील सहकारी संस्था-				Tonnes.	Number of Co-operative Societies--
	(१) प्राथमिक	संख्या	2,093	N. A.	Nos.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	संख्या	24	N. A.	Nos.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	संख्या	1	N. A.	Nos.	(iii) Apex
9	सहकारी संस्थांची सभासद संख्या-					Membership of Co-operative Societies--
	(१) प्राथमिक	हजारात	334	N. A.	Thousand No.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	हजारात	18	N. A.	Thousand No.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	हजारात	3	N. A.	Thousand No.	(iii) Apex
10	सहकारी संस्थांचे खेळते भांडवल-					Working Capital of Co-operative Societies--
	(१) प्राथमिक	हजार रुपये	4,81,100	N. A.	Thousand Rs.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	हजार रुपये	58,600	N. A.	Thousand Rs.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	हजार रुपये	15,600	N. A.	Thousand Rs.	(iii) Apex
11	सहकारी संस्थातर्फे हाताळलेली मासळी -					Fish handled by Co-operative Societies--
	(अ) खरेदी किंमत -					(A) Purchase Value-
	(१) प्राथमिक	हजार रुपये	N. A.	N. A.	Thousand Rs.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	हजार रुपये	N. A.	N. A.	Thousand Rs.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	हजार रुपये	N. A.	N. A.	Thousand Rs.	(iii) Apex
	(ब) विक्री मूल्य -					(B) Sale Value-
	(१) प्राथमिक	हजार रुपये	7,55,300	N. A.	Thousand Rs.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	हजार रुपये	41,700	N. A.	Thousand Rs.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	हजार रुपये	32,273	N. A.	Thousand Rs.	(iii) Apex

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.4-Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(3)	(2)
12.	सहकारी संस्थांनी वर्षभरात दिलेली कर्जे -					Advances given by Co-operative Societies--
	(१) प्राथमिक	हजार रुपये	1,09,173	N. A.	Thousand Rs.	(i) Primary
	(२) जिल्हा/विभाग/संघ	हजार रुपये	1,232	N. A.	Thousand Rs.	(ii) District/Divisional Federations.
	(३) शिखर	हजार रुपये	2,017	N. A.	Thousand Rs.	(iii) Apex
13.	शासकीय मासळी खारवण्याची आवार केंद्रे ..	संख्या	-	-	Nos.	Number of Government fish curing Yards.
14.	खारवलेली मासळी -					Cured fish --
	(१) उन्हात वाळवलेली	टनात	24,518	25,428	Tonnes	(i) Sundried
	(२) इतर	टनात	3,645	7,657	Tonnes	(ii) Others
15.	मत्स्यव्यवसाय शिक्षण संस्था	संख्या	9	9	Nos.	Number of fishery schools.
16.	मत्स्य पैदास केंद्रे -	संख्या	70	70	Nos.	Number of fish farms.

टिप.— N. A. उपलब्ध नाही. / Not Available.

आधार.— मत्स्यव्यवसाय संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.5
सागरी मत्स्योत्पादन / Marine Fish Production
(1995-96 and 1996-97)

(टन्स / inTonnes)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	उत्पादन Production		District (2)
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	
1	बुलढुवई	1,78,332	2,01,121	Bolan Mumbai
2	ठाणे	1,14,405	1,02,949	Thane
3	रायगड	52,230	६०,731	Raigad
4	रत्नागिरी	37,871	60,197	Ratnagiri
5	सिधुवर्ग	41,147	55,956	Sinhuwarg
	एकूण	4,23,985	4,80,954	Total

आधार -- मत्स्यव्यवसाय संचालनात 1, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.
 Source -- Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

10. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.6

प्रकारानुसार सागरी मत्स्योत्पादन / Varietywise Marine fish production
(1995-96 and 1996-97)

(उत्पादन मे. टनात / Production in M. T.)

अनु- क्रमांक Serial No.	मासकीचा प्रकार Variety	जिल्हा / District												एकूण Total	विवरण Variety
		बृहन्मुंबई		ठाणे		रायगड		रत्नागिरी		सिंधुदुर्ग		एकूण			
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	
1	सुशी, पाकट, वागळी	4,631	4,450	2,487	2,625	998	922	427	270	403	372	8,946	8,539	Shark Rays.	
2	वाम	1,890	2,289	161	14	3	-	31	28	111	71	2,196	2,402	Eels.	
3	शिगाळा, शिंगटो	3,515	3,777	2,354	2,889	191	347	359	639	590	738	6,999	8,390	Cat fish	
4	कर्ली, दाताळी	1,684	1,291	723	1,058	334	338	519	431	277	776	3,537	3,894	Chirocentrus.	
5	पेड्या, पेडी, मिलजी, चारली	1,147	1,520	36	20	169	449	1,104	4,319	581	2,026	3,017	8,334	Sardines.	
6	मिंगपाळा	166	246	106	297	206	284	48	5	-	1	526	833	Hilsa hilsa.	
7	नांदेली	8,572	8,099	10,398	8,785	1,510	2,274	516	488	-	-	20,996	19,546	Anchoviella.	
8	कांटी	2,860	2,518	1,618	2,145	54	113	245	70	3	-	4,780	4,846	Turrisodes.	
9	खवळी, पातुळी	-	13	-	-	304	369	711	1,594	405	472	1,420	2,448	Other Clupedia.	
10	बोंबिल	12,165	9,705	46,441	44,195	964	720	438	40	-	-	60,008	54,660	Harpodon nehereuse.	
11	करकरा, खजूरा	71	231	37	371	13	10	-	-	5	-	126	612	Perches.	
12	तांब	324	765	30	-	1	-	3	-	2	4	350	769	Red snapper.	
13	दादा, रावस	65	56	424	255	61	74	2	-	-	-	552	385	Polynoids.	
14	घोळ, कोथ	1,713	3,598	1,582	866	178	105	19	24	4	16	3,496	4,609	Scienids.	
15	बळा, वाकटी	7,557	10,516	964	951	1,679	1,618	2,573	4,631	4,003	3,592	16,714	21,368	Ribbon fish.	
16	दोमा, घोडी	11,095	13,775	1,419	1,025	1,234	1,522	3,086	12,886	1,983	10,341	18,817	39,549	Otalithes, SP.	
17	खरबा, बांगडा	2,420	2,643	543	656	295	312	690	1,162	377	320	4,325	5,093	Carax.	
18	सरंगा	887	1,121	18,749	12,759	352	328	234	144	572	210	20,794	14,562	Pomfret.	
19	हलवा	278	699	32	63	121	47	121	276	689	638	1,241	1,723	Black pomfret.	
20	बांगडा	7,062	13,411	21	22	939	1,307	6,550	7,678	14,054	7,894	28,636	30,312	Mackerels.	

22	गैरर, कुण	4,302	5,280	8	31	808	2,052	521	296	549	472	6,287	8,171	Tunnies.
23	नेटली	199	125	-	-	605	1,025	-	-	3	-	807	1,150	Bregmoera Macillabhi
24	शेप	978	1,286	12	40	438	414	1,238	3,339	806	1,222	3,442	6,381	Soles.
25	कोकरी, गार्गी, टोफी	4	105	-	-	1	335	57	2,239	728	8,433	790	11,112	Carungids small.
26	खाप	96	21	-	-	185	1	690	3	465	782	1,447	617	Leignathus.
27	थिराटी, धर्णे, बाभणे	9,360	7,142	-	-	51	13	563	243	557	645	10,551	8,043	Upensides Sp.
28	फोडवी	25,321	36,172	4,275	5,774	6,925	5,616	4,246	6,020	2,293	2,654	42,970	58,235	Prawns.
29	जयळा, करवी	45,086	41,255	19,092	14,214	26,889	33,889	1,134	871	11	128	90,212	90,335	Shrimps.
30	शेळ	186	215	22	78	33	103	18	27	-	-	250	423	Lobater.
31	जीपाळा	1	131	-	-	-	-	579	1,192	698	648	1,278	1,971	Lactarius.
32	मत्स्य	11,188	11,257	33	13	360	81	3,036	2,928	2,162	1,204	16,770	15,483	Cuttle fish & squids.
33	इतर	9,548	11,384	1,528	1,616	4,721	4,431	6,314	6,825	6,932	3,886	29,043	33,122	Others.
एकूण		1,78,332	2,01,121	1,14,406	1,02,949	62,230	60,731	37,871	69,197	41,147	55,968	4,23,985	4,80,954	Total

आधार :- मत्स्यव्यवसाय संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 16.7

मासळीच्या प्रमुख प्रकाराच्या मत्स्योत्पादनाचा एकूण मत्स्योत्पादनाच्या मुल्यातील हिस्सा (टक्केवारी)
Percentage Share of Prominent Varieties in Total Valuation of Fish Production.
(1995-96 and 1996-97)

(परी टक्केवारी किंमत रक्कम / In Rs. Per Tones)

अनु- क्रमांक Serial No.	मासळीचा प्रकार (2)	बृहन्मुंबई		ठाणे		रायगड		रत्नागिरी		सिंधुदुर्ग		एकूण		वैविध्य Variety (2)
		Brihan Mumbai		Thane		Raigad		Ratnagiri		Sindhudurg		Total		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	मुशी, फाकट	1.7	1.1	0.9	1.7	1.3	1.1	0.7	0.4	1.7	1.5	1.4	1.2	Elasmobranchs (Shark Rays).
2	शिगाळा, शिगटो	1.2	1.1	1.1	2.0	0.4	0.7	0.5	1.1	1.3	1.4	1.0	1.3	Cat fish.
3	कर्ली, दाताळी	1.0	0.7	0.6	1.3	1.6	1.5	1.7	1.2	0.8	2.3	0.9	1.1	Chirocentrus.
4	पेढ्या, पेडी, मिला	0.3	0.3	-	-	0.2	0.6	1.0	3.9	0.6	2.4	0.2	0.7	Sardines
5	मिगायळा	0.1	0.2	0.1	0.4	0.9	1.2	0.2	-	-	-	0.0	0.3	Hilsa llisha.
6	मदेली	1.9	1.6	2.3	3.0	2.1	2.9	0.6	0.5	-	-	3	1.8	Anchoviella.
7	बोविल	2.6	1.9	9.8	13.6	1.3	1.0	0.8	0.1	-	-	4.6	4.5	Harpodon neherus.
8	काटी	1.0	0.7	0.7	1.2	0.1	0.2	0.5	0.1	-	-	0.7	0.7	Turrosodes.
9	घोळ कोथ	2.1	3.1	2.9	2.2	1.3	0.7	0.3	0.2	-	0	2.0	2.2	Sciandis.
10	डोमा घोडी	2.5	1.9	0.4	0.3	1.3	1.5	3.7	4.2	2.6	-	0.8	1.8	Otolithes Sp.
11	बळ, दाकटी	1.5	2.7	0.2	0.3	1.6	1.3	2.9	11.0	4.3	10.3	1.3	3.3	Ribbon fish.
12	खरका, बांगडा	0.8	0.7	0.2	0.3	0.6	0.6	1.3	1.9	0.6	0.6	0.6	0.7	Caranx.
13	सरंग	2.7	2.5	66.7	52.6	6.3	3.5	2.0	1.6	10.2	2.7	24.7	15.2	Pomfret.
14	हलया	0.7	1.2	-	0.1	2.6	0.3	0.7	1.6	4.4	3.5	0.9	1.1	Black Pomfret.
15	बांगडा	2.3	3.7	-	-	1.1	1.5	11.4	9.0	18.9	8.5	3.2	3.5	Mackerel.
16	सुरगई, दागोल, फलई	6.2	6.1	1.4	3.3	8.5	7.2	8.0	6.6	9.7	16.7	5.2	6.4	Seer fish.
17	कांळी	42.4	44.9	4.9	8.2	34.4	30.4	40.3	35.1	29.1	23.7	28.3	32.0	Prawns
18	जवळा, करंदी	9.8	7.3	5.7	5.9	22.7	25.6	1.4	0.7	-	0.1	8.2	7.2	Shrimps
19	शेंवढ	1.5	1.3	0.2	0.8	1.1	3.2	0.8	0.8	-	-	0.9	1.2	Lobster.
20	सौदाळा	-	-	-	-	-	-	1.2	2.0	0.9	1.0	0.1	0.3	Lactarius.
21	म्हाकूळ	8.8	8.5	-	-	1.2	0.3	12.3	9.9	7.9	4.6	5.5	5.6	Cuttle fish
22	इतर	8.9	8.5	1.9	2.8	9.4	14.7	7.7	8.1	7.0	16.7	7.5	7.9	Others.
	एकूण	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	Total
	एकूण किंमत (कोटी रु.)	367.55	472.39	266.57	236.61	61.75	70.96	53.36	80.26	56.04	74.81	803.27	935.03	Total Value (Rs. in crores)

अध्याय - मत्स्यव्यवसाय संग्रहालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
Source :- Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

तयता क्रमांक - १६.

TABLE No. 16.8

16. मत्स्यव्यवसाय/FISHERIES

तयता क्रमांक/TABLE No. 16.8

निरनिराळ्या प्रकारच्या सागरी माशांच्या सरासरी घाऊक किंमती (वार्षिक)
Average Annual Whole Sale (Boatside) Prices of Fish of Various Varieties
(1995-96 and 1996-97)

(प्रती टनाची किंमत रुपयात / In Rs. Per Tonnes)

अनु- क्रमांक Serial No.	मासळीचा प्रकार	बृहन्मुंबई		ठाणे		रायगड		रत्नागिरी		सिंधुदुर्ग		एकूण		Variety
		Brihan Mumbai		Thane		Raigad		Ratnagiri		Sindhudurg		Total		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	मुशी, पाकट, वागळी	13,705	11,921	10,131	15,419	8,318	8,401	8,267	11,170	23,898	29,511	12,310	13,342	Elasmobranchs (Shark Rays).
2	वाम	19,519	22,215	18,472	16,714	21,667	-	19,484	11,786	28,405	30,366	19,893	22,302	Eels.
3	सिंगाळा, सिंगटी	12,268	13,895	12,012	16,332	12,901	14,853	7,995	13,429	12,105	13,827	11,965	14,732	Cat fish.
4	कर्ली, दाताळी	22,118	23,840	20,985	28,609	29,060	31,704	17,807	23,258	16,653	22,128	21,481	25,412	Chirocentrus.
5	पेढवा, पेडी, मिलजी, तारळी	8,264	8,936	13,333	16,000	8,864	8,708	4,863	7,328	6,339	8,752	6,644	8,063	Sardines.
6	सिंगपाळ	32,163	31,797	13,774	30,933	27,286	30,968	17,563	25,200	-	16,000	25,215	31,148	Hilsha ilisha.
7	मांदेली	8,030	9,055	6,003	8,168	8,544	9,123	6,234	7,768	-	-	7,019	8,634	Anchoviella.
8	कांटी	12,234	13,191	11,007	13,083	9,759	13,549	11,767	13,300	12,000	-	11,767	13,112	Turridodes.
9	खवळी, पातुडी	-	7,000	-	-	5,003	5,022	5,533	6,053	5,037	5,617	5,278	5,812	Other Clupedia.
10	बोंविल	7,941	9,429	5,653	7,306	8,516	10,249	9,596	14,175	-	-	6,192	7,727	Harpodon nehereuse.
11	करकरा, खजूरा	49,352	45,038	33,541	59,571	46,923	51,300	-	-	45,000	-	44,286	53,951	Perches.
12	तांब	50,985	35,590	34,000	-	50,000	-	55,000	-	39,000	21,250	49,533	35,515	Red snapper.
13	दादा, रावस	53,923	84,429	84,075	95,118	35,368	63,730	50,000	-	-	-	73,686	87,530	Polynornids.
14	घोळ, कोथ	45,204	40,348	48,150	57,912	43,044	48,381	70,789	56,667	40,000	48,938	46,556	43,946	Sciaenids.
15	बळ, वाकटी	7,104	8,444	4,675	8,561	5,932	6,415	5,963	7,137	6,003	8,141	6,410	7,958	Ribbon fish.
16	दोमा, घोडी	8,181	9,384	6,690	5,996	6,780	6,063	6,313	6,844	7,418	7,450	7,593	7,835	Otolithes Sp.
17	खरवा, बांगडा	12,473	13,124	10,527	12,413	11,778	13,728	9,833	13,032	8,711	13,938	11,435	13,100	Caranx.
18	सरंगा	1,13,345	1,06,921	94,877	97,591	1,07,928	75,817	44,923	88,924	99,867	95,652	95,503	97,705	Pomfret.
19	हलवा	86,299	83,119	29,000	39,587	1,32,091	46,702	30,769	47,728	36,097	40,475	56,000	59,074	Black Pomfret.
20	बांगडा	12,001	13,158	8,762	9,955	6,962	8,368	9,292	9,366	7,523	8,027	9,016	10,652	Mackerels.
21	सुरमई, दागोळ, पकलई	38,591	47,885	28,958	36,223	30,852	31,847	25,370	37,452	87,237	36,896	32,991	40,803	Seer fish.
22	गेंदर, कुपा	18,324	18,578	15,000	16,290	18,620	22,531	9,396	14,243	4,286	12,136	16,250	17,760	Tunnies.
23	तेंढळी	11,291	13,552	-	-	10,496	12,610	-	-	6,000	-	10,675	12,712	Bremoseros.
24	लेप	6,835	8,119	3,833	4,100	4,412	4,287	3,937	3,636	3,298	4,073	4,667	4,268	Soles.

25	कोकरी, नाबी, टोकी	9,542	7,476	-	-	7,791	10,000	5,351	6,000	5,396	5,711	5,974	5,763	Carangids Small.
26	खाप	9,000	9,410	-	-	10,000	7,606	4,596	7,695	4,757	8,121	4,773	8,031	Leiggnathus.
27	थिराटी, राणे, बामणे	7,432	6,639	-	-	6,529	9,615	6,694	7,885	4,756	6,780	7,247	6,693	Upenaides Sp.
28	कोळंबी	61,561	58,643	30,670	33,651	30,641	38,441	50,643	46,784	73,984	66,839	53,063	53,174	Prawns.
29	जयळा, करंदी	8,370	8,379	7,946	9,752	5,234	5,356	6,353	6,843	7,273	7,540	7,311	7,445	Shrimps.
30	रोयंड	2,91,199	2,90,284	2,00,591	2,46,103	2,10,364	2,19,534	2,32,368	2,23,667	-	-	2,68,973	2,60,657	Lobster.
31	सीदाळा	9,000	11,366	-	-	12,000	-	10,788	13,736	6,893	12,091	8,661	13,038	Lactarius.
32	म्हाकूळ	29,056	35,819	13,606	13,385	20,553	26,728	21,522	27,082	20,393	28,326	26,363	33,518	Cuttle fish and squids.
33	इतर	11,337	13,493	7,021	10,499	6,339	7,185	3,010	2,927	2,879	3,692	6,488	7,696	Others.
भारत सरासरी		20,610	23,487	23,301	22,983	11,822	11,684	14,090	13,333	13,620	13,371	18,993	19,441	Weighted Average

आधार :- मत्स्यव्यवसाय संघालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Directorate of Fisheries, Government of Maharashtra, Mumbai.

१७. ग्रामविकास व सहकार

१७.१. कृषि व बिगर कृषि सहकारी पत्र संस्था, बहुउद्देशीय सहकारी संस्था, पणन संस्था, उत्पादन संस्था इत्यादी संस्थांची माहिती या विभागात दिली आहे.

१७.२. विविध सहकारी संस्थांची संख्या, सदस्य संख्या, खेळते भांडवल, स्थिर भांडवल, कर्ज, थकबाकी वगैरे माहिती या विभागात दिली आहे. "मालकीचे भांडवल" हे भरणा केलेले भांडवल दर्शविते. "कर्ज" या बाबीमध्ये ठराविक काळामध्ये येणारी एकूण कर्ज, येणे कर्ज याचा समावेश आहे. "खेळते भांडवल" मध्ये "भरणा केलेले" भांडवल, ठेवी, कर्ज यांचा समावेश आहे. "येणे कर्ज" यामध्ये कर्जाची येणे रक्कम, रोख पत, शिट्लकेपेक्षा अधिक काढलेली खरेदीची बिले व विक्रीची बिले यातील बाकी वगैरे माहितीचा समावेश आहे. "थकबाकी" मध्ये ज्या कर्जाची जमा करावयाची योग्य वेळ असून प्रत्यक्ष जमा केले गेले नाही आणि परतफेडीच्या वाढीव सवलतीची परवानगी व अर्थक्षम अधिकाऱ्यांनी नाकारली आहे अशा रकमेचा किंवा हप्त्याचा यात समावेश आहे.

17. RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

17.1. The information on Agricultural and Non-Agricultural Co-operative Credit Societies, multipurpose Co-operative Societies, Marketing Societies, Productive Societies etc., is presented in this section.

17.2. The information on number of various Co-operative societies, membership, working capital, fixed capital, loans advanced, overdues etc. is presented in this section. Owned capital shows the paid-up capital. Borrowing denotes the total borrowings outstanding at the end of the period. Working capital includes paid-up capital, deposits and borrowings. Loans outstanding includes outstandings in respect of loans, cash credits and overdrafts and the amount of outstanding bills purchased and discounted. Overdues refer to the amount of loans or instalments which was due for collection but which was not actually collected and for the repayment no extension has been granted by a competent authority.

17. ग्राम विकास व सहकार/RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.1

सर्व सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी/Selected Statistics of all Co-operative Societies

(1995-96 & 96-97)

अनुक्रमांक Serial No.	बाब परिणाम Unit	३० जून रोजी/As on 30th June									Item
		1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1993-94	1994-95	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	संस्था	No	31,565	42,603	60,747	1,04,620	1,28,994	1,34,401	1,39,069	1,36,785	Societies
2	सदस्य संस्था	Lakh	42	86	148	270	335	358	358	368	Membership
3	भाग मांडवल	Rs. Crores	53	238	600	1957	2919	3394	3783	4023	Share capital
4	स्वीय मांडवल	Do.	73	345	1,207	3935	5978	6917	7823	8977	Owned Funds
5	खेवते मांडवल	Do.	326	1490	5,210	24713	38331	43189	50439	59085	Working Capital
6	लोकसंख्या	Million	39.55	50.41	62.78	78.75	78.94	78.94	78.94	78.94	Population
7	दर लाख लोकसंख्येमागे संस्थांची संख्या	No.	79.91	84.52	96.73	133	160.87	170.34	176	173	No. of Societies per Lakh of population
8	दर हजार लोकसंख्येमागे सर्व संस्थांच्या समासदांची संख्या	Do.	106.18	170.59	235.73	343	424.08	453.74	453	466	No. of members of all Societies per thousand inhabitants.
9	दर माणशी सरासरी खेवते मांडवल	Rs.	83	296	830	3138	4858	5474	6393	7485	Average working capital per head of population.

534

आधार.-सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.2

17. ग्रामविकास व सहकार/RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.2

जिल्हावार प्रकार/नुसार सहकारी संस्था व बँकांचे वर्गीकरण/Districtwise Co-operative Societies and Banks classified by Type

(1995-96 & 1996-97)

अ. क्र Sr. No.	जिल्हा	राज्य व मध्यवर्ती बँक संघ		महाराष्ट्र राज्य सहकारी व्यवसाय बँकेच्या जिल्हा शाखा		कृषि		विगत कृषि		प्राथमिक सहकारी बँक		पणन संस्था		ऊस पुरवठा		दूध पुरवठा		जिल्हा
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
1	बृहन्मुंबई	3	4	1	1	4	4	3180	2712	89	89	2	2	-	-	29	34	Brihan Mumbai
2	ठाणे	1	1	1	1	405	406	857	810	19	19	19	21	-	-	148	135	Thane
3	रायगड	1	1	1	1	488	480	280	298	9	9	36	36	-	-	93	73	Raigad
4	रत्नागिरी	1	1	1	1	381	361	183	182	4	4	18	16	-	-	121	164	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	1	1	1	1	225	224	100	111	2	2	39	37	-	-	84	91	Sindhudurg
6	नाशिक	1	1	1	1	984	989	882	903	31	45	107	93	-	6	561	583	Nashik
7	धुळे	1	1	1	1	727	728	385	380	14	15	98	83	-	6	955	953	Dhule
8	जळगाव	1	1	1	1	877	877	508	521	15	17	191	182	-	6	1082	1080	Jalgaon
9	अहमदनगर	1	1	1	1	1203	1210	731	764	17	19	55	46	-	15	1818	1965	Ahmednagar
10	पुणे	1	1	1	1	1072	1082	1474	1448	41	44	49	44	-	11	2019	1964	Pune
11	सातारा	1	1	1	1	861	865	721	743	22	27	17	16	-	10	1338	1389	Satara
12	सांगली	1	1	1	1	568	575	1084	1094	24	28	38	40	-	15	921	959	Sangli
13	सोलापूर	2	2	1	1	927	939	843	863	21	32	36	35	-	12	1504	1689	Solapur
14	कोल्हापूर	1	1	1	1	1258	1322	1895	2012	54	59	40	45	-	17	2045	2235	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1	1	1	1	698	698	431	455	7	9	17	16	-	8	579	516	Aurangabad
16	जालना	1	1	1	1	574	574	122	114	4	5	14	10	-	4	241	248	Jalna
17	परभणी	1	1	1	1	890	890	166	173	16	24	17	16	-	5	280	305	Parbhani
18	बीड	1	1	1	1	711	715	252	267	9	13	64	55	-	7	1396	1285	Beed
19	नांदेड	1	1	1	1	979	880	229	277	4	5	19	17	-	8	881	885	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	1	1	1	457	459	261	274	3	7	15	19	-	4	853	952	Osmanabad

21	लातूर	...	1	1	1	1	572	572	253	260	9	15	10	10	-	6	633	666	Latur
22	बुलढाणा	...	1	1	1	1	572	571	301	312	8	8	38	36	-	2	414	412	Buldhana
23	अकोला	...	1	1	1	1	837	838	308	309	5	6	16	19	-	2	240	322	Akola
24	अमरावती	...	1	1	1	1	680	680	305	307	8	9	18	17	-	3	261	267	Amravati
25	यवतमाळ	...	1	1	1	1	596	396	175	180	3	3	14	14	-	4	379	412	Yavatmal
26	वर्धा	...	1	1	1	1	400	401	166	170	3	3	11	11	-	2	355	370	Wardha
27	नागपूर	...	1	1	1	1	596	596	720	675	12	12	17	16	-	3	274	280	Nagpur
28	भंडारा	...	1	1	1	1	713	713	201	209	3	3	12	13	-	1	414	447	Bhandara
29	चंद्रपूर	...	1	1	1	1	568	571	187	194	-	-	13	13	-	-	159	172	Chandrapur
30	गडचिरोली	...	1	1	1	1	259	259	57	60	-	-	6	6	-	-	88	88	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य ...			33	34	30	30	20,091	20,104	17,215	17,037	456	531	1,044	985	-	157	20,165	20,899	Maharashtra State

A = 1995-96 B = 1996-97.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.2-conted

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	विणकर संस्था Weavers Societies		ग्राहक संस्था Consumer Societies		गृहनिर्माण संस्था Housing Societies		शेती संस्था Farming Societies		स्त्रियांच्या संस्था Women Societies		इतर Others		एकूण Total		District
		A (19)	B (20)	A (21)	B (22)	A (23)	B (24)	A (25)	B (26)	A (27)	B (28)	A (29)	B (30)	A* (31)	B* (32)	
1	बृहन्मुंबई	14	16	745	656	14,634	14,658	-	-	34	34	1,114	1,059	19,828	19,268	Brihan Mumbai
2	ठाणे	41	39	224	214	9,126	9,815	17	-	8	8	985	1,020	11,850	12,488	Thane
3	रायगड	-	-	98	99	510	584	6	-	-	-	576	599	2,098	2,189	Raigad
4	रत्नागिरी	2	2	56	60	135	151	-	-	68	-	181	256	1,128	1,217	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	27	28	47	49	1	-	2	2	206	186	734	731	Sindhudurg
6	नाशिक	161	108	136	125	2,834	2,956	17	-	-	-	2,159	2,137	7,883	7,926	Nasik
7	धुळे	74	66	59	40	679	614	7	-	-	-	1,207	1,110	4,206	4,006	Dhule
8	जळगांव	14	12	98	83	624	597	1	8	-	-	1,133	1,055	4,542	4,411	Jalgaon
9	अहमदनगर	23	11	72	69	657	552	18	2	160	142	2,220	2,218	6,975	7,020	Ahmednagar
10	पुणे	9	10	343	275	5,845	6,053	16	-	138	-	2,877	2,710	13,884	13,644	Pune
11	सातारा	12	10	120	99	604	569	9	-	-	1	1,233	1,097	4,938	4,826	Satara
12	सांगली	87	95	122	92	363	330	20	25	1	-	1,211	1,065	4,438	4,295	Sangli
13	सोलापूर	460	422	362	345	596	563	29	-	-	110	3,014	2,450	7,794	7,378	Solapur
14	कोल्हापूर	142	80	258	234	561	519	18	-	235	-	1,504	1,296	8,011	7,930	Kolhapur
15	औरंगाबाद	8	2	86	66	1,188	1,219	-	-	-	-	1,126	1,078	4,141	4,068	Aurangabad
16	जालना	17	2	36	31	360	304	-	-	14	23	500	366	1,883	1,749	Jalna
17	परभणी	23	15	47	44	410	400	-	11	28	122	1,035	978	2,913	2,874	Parbhani
18	बीड	31	20	91	91	405	357	-	-	154	120	1,081	951	4,195	3,895	Beed
19	नांदेड	46	26	38	32	683	687	-	-	127	3	784	720	3,791	3,608	Nanded
20	उस्मानाबाद	1	2	28	32	260	249	2	-	2	-	428	479	2,311	2,480	Osmanabad
21	लातूर	2	2	39	43	383	389	-	6	-	-	671	-	2,573	2,646	Latur
22	बुलढाणा	1	1	37	34	197	193	-	-	-	-	322	-	1,891	1,893	Buldhana
23	अकोला	5	5	40	47	438	392	1	-	7	3	443	-	2,341	2,374	Akola
24	अमरावती	52	49	80	66	602	521	6	-	3	-	422	-	2,438	2,308	Amravati
25	यवतमाळ	1	1	38	35	413	374	-	-	-	-	364	-	1,984	1,965	Yavatmal

26	थोी	...	10	7	62	57	178	131	1	-	-	-	255	228	1442	1381	Wardha	
27	नागपूर	...	481	424	402	276	1067	873	4	-	164	144	766	596	4504	3896	Nagpur	
28	भंडारा	...	36	36	60	52	165	146	-	-	37	31	586	578	2228	2230	Bhandara	
29	चंद्रपूर	...	8	5	29	20	141	122	3	-	-	-	351	329	1460	1427	Chandrapur	
30	गडचिरोली	...	3	3	7	5	45	37	-	-	10	6	209	197	685	662	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य			...	1,764	1,471	3,840	3,350	44,150	44,404	176	52	1192	841	28,963	26,920	1,39,089	1,36,785	Maharashtra State

A = 1995-96 B = 1996-97

आधार - संस्कार आयुक्ता व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.- Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

* टिप- यामध्ये महाराष्ट्र राज्य सहकारी भूविकास बँकेच्या जिल्हा शाखांचा समावेश नाही.

Note:- Excluded in District Branches of Maharashtra State Co-operative Land Development Bank.

17. ग्रामविकास व सहकार
तयता क्रमांक/
बिगर कृषि पत संस्थांचे व्यवहार/
(1995-96

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies		सदस्यांची संख्या (हजारात) Membership ('000)		स्वीय भांडवल Owned Capital		ठेवी Deposits		कर्ज Borrowings	
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	4	4	2	2	2	2	-	-	1	1
2	ठाणे	410	406	156	165	480	557	58	59	670	686
3	रायगड	490	490	158	165	244	240	8	8	389	450
4	रत्नागिरी	382	381	221	224	523	581	35	36	377	606
5	सिंधुदुर्ग	225	224	124	128	455	498	12	15	1,030	1,059
6	नाशिक	994	989	465	471	6,873	7,746	101	150	21,700	22,847
7	धुळे	728	728	278	292	2,089	2,212	21	19	7,754	6,802
8	जळगाव	877	877	367	378	5,171	5,703	103	42	17,252	14,631
9	अहमदनगर	1,203	1,210	658	678	8,132	8,792	224	249	22,261	23,087
10	पुणे	1,072	1,082	444	450	5,662	6,272	164	237	16,599	15,678
11	सातारा	861	865	438	439	3,483	3,939	37	25	7,805	8,501
12	सांगली	567	575	403	358	4,110	4,192	112	137	13,916	12,548
13	सोलापूर	928	939	388	402	4,657	5,385	128	109	15,164	17,044
14	कोल्हापूर	1,281	1,322	593	592	8,390	9,275	1,502	2,784	12,019	11,613
15	औरंगाबाद	698	698	292	307	1,365	1,650	-	-	9,786	11,061
16	जालना	574	574	248	254	807	841	111	79	4,386	4,615
17	परभणी	890	890	324	337	1,765	1,920	273	305	8,663	8,854
18	बीड	711	715	345	348	1,075	1,088	84	89	6,169	6,176
19	नांदेड	979	880	418	357	1,399	1,474	237	13	9,482	9,692
20	उस्मानाबाद	458	458	240	250	1,083	1,200	102	96	6,299	7,142
21	लातूर	572	572	280	282	1,178	1,239	-	-	8,962	9,856
22	बुलढाणा	572	571	285	284	1,022	1,120	31	34	4,609	5,534
23	अकोला	837	838	330	331	885	1,010	88	95	3,962	5,553
24	अमरावती	680	680	308	309	1,122	1,456	183	202	5,740	8,615
25	यवतमाळ	596	596	311	319	1,485	1,615	137	149	6,951	7,304
26	वर्धा	401	401	137	139	470	515	6	12	2,696	3,154
27	नागपूर	596	596	207	207	699	775	28	31	4,132	4,567
28	भंडारा	717	713	263	315	847	949	53	80	3,066	4,236
29	चंद्रपूर	575	571	165	170	1,041	1,078	72	66	1,992	2,488
30	गडचिरोली	259	259	87	94	467	398	20	17	515	880
महाराष्ट्र राज्य		20,137	20,104	8,935	9,046	66,981	73,722	3,930	5,738	2,24,353	2,35,283

आधार.-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था महाराष्ट्र शासन, पुणे.

RURAL DEVELOPMENT AND Co-OPERATION

TABLE No. 17.3

Operation of Agricultural credit and multipurpose Societies

1996-97)

(रकम लाख रुपयात/Amt. in Lakh Rs.)

खेळते भांडवल Working Capital		नवीन कर्ज Fresh Advances		कर्ज वसुली Recoveries		येणे कर्ज Loans Outstanding		थकबाकी Overdues		District
1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(2)
4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	Brihan Mumbai
1,534	1,614	495	515	455	491	742	766	597	631	Thane
687	740	208	198	178	165	380	413	259	343	Raigad
1,417	1,510	428	509	437	450	830	890	518	670	Ratnagir
1,517	1,669	458	554	431	473	1,042	1,123	718	719	Sindhudurg
32,621	35,441	14,104	15,913	11,776	13,296	24,449	27,067	7,224	8,413	Nasik
10,888	10,420	4,368	3,783	3,852	4,823	7,250	6,209	4,738	4,129	Dhule
23,540	21,056	11,883	10,625	9,567	12,863	1,751	15,278	8,220	8,700	Jalgaon
35,264	37,525	10,404	13,263	13,215	11,847	24,213	25,629	8,790	9,945	Ahmednagar
24,373	24,908	9,536	10,450	7,371	9,838	19,369	19,981	7,659	6,938	Pune
12,312	13,431	7,557	8,527	6,814	8,261	9,035	9,302	1,895	2,074	Satara
18,906	19,095	10,903	9,518	9,066	9,744	14,575	14,349	2,105	2,619	Sangli
21,006	23,348	10,859	11,716	7,955	9,988	16,545	18,273	4,727	5,528	Solapur
24,911	26,938	14,983	17,387	12,572	16,890	16,387	16,890	2,050	2,250	Kolhapur
12,035	13,276	8,089	7,628	7,125	6,912	9,820	10,535	2,710	4,518	Aurangabad
6,091	6,541	1,792	2,143	1,527	1,956	4,224	4,410	1,793	2,898	Jalna
13,422	13,400	4,446	3,090	4,142	3,292	7,891	7,689	3,958	4,477	Parbhani
10,200	9,564	1,895	1,296	1,740	1,788	6,481	5,990	3,593	4,470	Beed
13,816	14,290	6,458	4,089	4,401	3,685	9,817	10,220	4,498	6,134	Nanded
8,438	9,210	3,761	4,092	3,376	3,440	6,119	6,721	3,191	3,400	Osmanabad
11,279	11,087	6,414	6,880	5,746	6,276	8,052	8,656	2,703	296	Latur
4,926	6,251	3,124	34,230	2,532	2,573	3,099	3,957	1,109	1,811	Buldhana
5,344	6,871	3,360	4,064	3,600	2,700	3,601	4,964	1,733	2,448	Akola
8,289	10,278	4,818	4,616	2,994	3,308	5,800	7,108	3,015	3,776	Amravati
7,757	8,172	2,767	3,202	2,735	3,075	4,417	4,544	2,835	3,182	Yavatmal
3,349	3,699	1,659	1,716	1,382	1,397	2,377	2,696	1,554	1,982	Wardha
6,113	6,547	2,319	2,703	2,176	2,328	3,965	4,340	2,458	2,401	Nagpur
4,308	5,777	1,683	2,186	1,713	1,164	2,876	3,899	1,736	1,986	Bhandara
3,439	4,120	1,850	1,938	1,937	1,482	2,022	2,480	1,604	1,605	Chandrapur
1,352	1,785	406	397	474	146	722	973	516	0,78	Gadchiroli
3,29,138	3,48,567	1,51,027	1,87,288	1,31,289	1,44,701	2,17,851	2,45,352	88,506	97,128	Maharashtra State

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies		सदस्यांची संख्या (हजारात) Membership (*000)		स्वीय भांडवल Owned Capital		देवी Deposits		कर्ज Borrowings	
		1993-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहस्पुंबई	3,249	2,801	5,756	5,860	43,093	43,483	24,0826	24,1346	11,204	11,273
2	ठाणे	876	829	603	603	21,303	21,303	16,6291	16,6291	1,335	1,355
3	रायगड	289	307	229	235	4,076	3,914	15,713	18,366	1,366	2,325
4	रत्नागिरी	167	186	135	153	2,030	1,956	6,167	7,490	1,202	1,933
5	सिंधुदुर्ग	102	113	84	73	987	1,258	1,872	3,397	1,677	732
6	नाशिक	913	948	659	696	16,144	18,470	53,575	68,514	4,276	7,166
7	धुळे	399	405	209	219	6,282	6,806	18,837	22,524	2,892	3,126
8	जळगाव	521	538	544	572	8,749	8,955	30,449	30,456	1,735	1,708
9	अहमदनगर	748	783	477	512	11,389	12,876	40,172	50,133	6,087	6,460
10	पुणे	1,515	1,492	1,111	1,321	42,477	91,807	17,4765	33,9186	17,729	11,848
11	सातारा	743	770	578	548	9,183	11,052	41,929	51,753	2,071	1,695
12	सांगली	1,108	1,122	620	620	13,145	13,158	67,122	67,621	4,581	4,345
13	सोलापूर	869	895	345	374	10,573	11,921	36,833	50,856	3,140	3,203
14	कोल्हापूर	1,949	2,071	1,467	1,627	28,615	30,049	12,0266	12,5622	19,114	19,482
15	औरंगाबाद	438	464	119	130	3,294	3,531	3,695	5,136	10,141	10,161
16	जालना	126	119	43	40	7,673	1,537	1,833	2,885	883	174
17	परभणी	182	197	88	102	1,768	2,595	8,999	11,654	2,061	2,764
18	बीड	261	280	90	98	2,441	2,722	6,196	8,232	2,032	2,292
19	नांदेड	233	232	64	64	1,083	1,083	2,670	2,670	1,360	1,360
20	उस्मानाबाद	264	281	112	113	2,729	3,298	6,687	9,245	3,328	3,279
21	लातूर	262	275	75	102	2,095	2,376	3,210	3,789	2,787	2,912
22	बुलढाणा	309	320	137	197	2,789	3,296	16,109	21,844	1,440	1,900
23	अकोला	313	315	131	142	2,386	3,269	16,580	26,453	2,624	1,952
24	अमरावती	313	316	111	119	2,778	3,753	5,971	12,186	2,429	1,041
25	यवतमाळ	178	183	65	65	1,368	1,368	4,438	4,438	1,073	1,073
26	वर्धा	169	173	60	61	864	984	3,158	4,308	594	775
27	नागपूर	732	687	512	534	11,643	12,385	14,977	23,465	1,418	1,233
28	भंडारा	204	212	81	85	731	813	5,225	7,195	245	245
29	चंद्रपूर	187	194	51	51	2,230	2,230	2,720	3,720	1,215	1,222
30	गडचिरोली	157	60	11	12	190	370	259	361	158	154
महाराष्ट्र राज्या		17,676	17,568	14,567	15,328	26,4108	32,26,1811	17,544	13,9,0136	11,2,197	10,9,168

टीप - आकडे संक्षिप्तात लिहिल्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार - सहकार आयुक्त आणि निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

RURAL DEVELOPMENT AND Co-OPERATION

TABLE No. 17.4

Operations and of Non-Agricultural credit Societies

(रकम लाख रुपयांत/Amt. in Lakh Rs.)

खेळते मांडवल Working Capital		एकूण गुंतवणूक Total Investment		नवीन कर्ज Fresh Advances		कर्ज वसुली Recoveries		येणे कर्ज Loans Outstanding		थकबाकी Overdues		District
1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(2)
35,1,688	35,2,730	45,447	45,528	22,6,592	22,7,074	22,4,245	22,6,220	21,7,792	21,8,646	11,901	11,889	Brihan Mumbai
20,7,155	20,7,155	72,342	72,342	53,660	53,660	30,680	30,680	62,533	62,533	10,928	10,928	Thane
22,891	26,037	763	2,120	11,877	17,022	8,252	15,528	13,994	15,155	1,375	1,485	Raigad
10,494	13,496	471	552	7,530	11,494	7,999	8,630	6,145	9,961	1,746	706	Ratnagir
4,986	5,800	189	251	4,167	4,793	4,960	2,193	2,006	4,606	549	337	Sindhudurg
81,126	10,4,406	9,481	14,383	66,496	14,9,943	49,620	13,7,904	48,1,198	60,237	5,162	6,093	Nasik
31,454	36,970	704	2,328	44,897	57,129	36,091	53,969	22,029	25,188	1,642	2,020	Dhule
49,187	47,914	5,575	3,531	25,981	26,973	20,325	25,300	32,619	34,293	3,453	3,865	Jalgaon
64,331	80,442	4,900	7,140	10,7,817	12,5,669	99,862	11,7,446	44,445	52,668	3,462	4,213	Ahmednagar
25,6,674	52,9,348	38,355	79,813	14,6,225	24,8,124	88,894	94,960	16,8,633	32,1,796	34,837	42,446	Pune
57,533	72,918	4,757	7,407	40,053	54,201	29,508	55,505	39,134	37,830	13,305	3,129	Satara
91,145	91,489	7,804	7,326	76,284	75,715	50,572	49,921	61,042	61,250	6,196	6,198	Sanli
56,163	72,105	4,271	5,617	48,171	50,056	35,448	44,767	36,152	41,441	2,866	3,619	Solapur
18,3,109	19,5,499	15,971	17,079	99,256	10,9,519	66,661	97,188	12,0858	12,7802	9,067	10,272	Kolhapur
17,960	20,177	288	503	19,311	19,771	18,225	19,113	15,545	16,203	547	392	Aurangabad
11,401	5,591	735	8,383	2,770	388	1,111	3,276	3,077	3,684	540	572	Jalna
15,735	19,116	378	597	11,084	20,276	7,396	18,261	8,884	11,196	2,155	3,156	Parbhani
12,265	14,510	1,301	2,318	11,996	6,665	12,167	5,156	8,464	9,973	646	669	Beed
5,484	5,484	482	519	2,425	2,425	2,150	2,150	3,307	3,307	1,019	1,019	Nanded
14,415	17,943	640	1,528	25,699	30,261	22,693	28,009	10,547	12,799	466	630	Osmanabad
8,530	10,066	539	882	5,247	4,176	4,567	3,593	6,330	6,913	597	585	Latur
27,975	30,666	984	3,027	22,818	45,264	9,385	4,6423	19,836	18,684	1,135	1,266	Buldhana
23,566	34,957	2,406	3,195	99,090	11,3,534	93,567	10,7,711	15,797	21,620	897	1,183	Akola
15,236	18,833	881	1,951	5,327	3,457	4,274	2,233	6,872	8,115	741	884	Amravati
8,810	8,810	1,433	1,433	2,260	2,260	424	424	5,725	5,725	232	232	Yavatmal
5,087	7,660	73	716	3,457	4,171	1,395	3,664	3,937	4,444	832	895	Wardha
42,814	48,770	1,784	9,550	18,643	20,418	11,774	32,576	28,804	29,505	1,675	1,729	Nagpur
6,925	8,982	1,162	2,049	5,018	11,036	6,447	6,224	3,284	5,646	280	344	Bhandara
6,605	6,605	602	602	5,766	605	3,235	2,652	5,766	5,766	372	372	Chandrapur
661	913	43	56	561	612	327	445	547	714	18	76	Gadchiroli
16,91,405	20,95,391	22,471	29,5,181	12,00,478	14,98,186	95,2,154	12,42,121	10,22,302	12,37,700	11,8,641	12,1,204	Maharashtra State

Note:- Total may not add up due to roundings.

Source:- Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार/RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.5

सहकार व भूविकास बँकेची निवडक सांख्यिकी

Selected Statistics of State Co-operative Land Development Bank

(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात/Rs. in lakh)

वर्ष	बँका (संख्या)	सदस्य (लाखात)	भाग मांडवल Share Capital		स्वीय मांडवल	खेळते मांडवल	वर्षात दिलेले कर्ज	कर्ज विमोचन	लघु सिंचन
Year	Banks (No.)	Member- ship (lakh)	शासकीय Held by Govt.	इतर Held by Others	Owned funds	Working Capital	Loans advanced during the year	Debt Redemption	Minor Irrigation
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1960-61	27	1.27	-	30.00	35	472	204	N.A.	N. A.
1970-71	26	6.10	-	1576.00	1.876	13,316	1,786	N.A.	N. A.
1980-81	26	N.A.	603	2665.07	7,660	32,650	517	3,920	3,906
1990-91	29	10.29	493	4,943.00	14,109	83,710	12,438	5,763	2,165
1993-94	29	12.00	493	6,726.00	10,050	10,725.1	14,431	5,990	1,957
1994-95	29	11.00	493	7,312.00	10,708	11,631.4	13,662	5,171	1,870
1995-96	1	11.57	493	8,123.48	29,980	12,804.2	14,689	6,381	1,675
1996-97	1	11.76	493	9,070.50	33,990	14,027.4	16,577	6,337	1,703

ट्रॅक्टर खरेदीकरिता Purchase of Tractor	उपसा सिंचन Lift Irrigation	इतर जमिनीची सुधारणा Other land Improvement	या वर्षाची कर्ज वसुली Loans recovered during the year	शकबाकी Overdues	नफा दाखविणाऱ्या बँका No. of Banks showing profit (*)	नफ्याची रक्कम Amount of profit	तोटा दाखविणाऱ्या बँका Bank showing loss	तोटाचा रक्कम Amount of loss
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
NA	NA	NA	NA	26	18	2	9	1
NA	NA	NA	807	920	2	4	24	231
908	145	100	2,942	5,232	-	65	-	-
3,014	2,834	5.54	7,369	7,174	1	890	-	-
3,472	3,211	-	6,230	9,398	-	-	-	2,872
3,662	2,304	-	6,616	11,501	-	-	-	2,825
5,923	2,650	4,438	17,627	21,368	-	-	1	3,923
7,757	2,909	4,207	2,0801	24,792	-	-	1	4228

N.A.- उपलब्ध नाही/Not available.

टिप्पणी :- ही एकच बँक असल्याने बँकेच्या शाखा व जिल्हावर नफा व तोटा १९७०-७१ नंतर काढला नाही.

*Note.-This bank is having an Unitary structure and hence Branch and Districtwise profit and Loss is not worked out after 1970-71.

आधार :- महाराष्ट्र राज्य कृषि व ग्रामीण विकास बँक लि., मुंबई.

Source.-The Maharashtra State Co-operative land Development Bank Ltd., Mumbai.

17. ग्राम विकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.6

मध्यवर्ती सहकारी बँकांची निवडक सांख्यिकी

Selected Statistics of Central Co-operative Banks

(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात/Rs. in lakh)

भाग भांडवल									
Share Capital									
वर्ष Year (३० जून रोजी) (As on 30th June)	बँका (संख्या) Banks (No.)	शाखा (संख्या) Branches (No.)	सदस्य (हजारात) Membership ('000)	शासकीय Held by Govt.	इतर Held by others	स्वीय भांडवल Owned funds	खेळते भांडवल Working capital	ठेवी Deposits	येणे कर्ज Borrowings outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1960-61	35	NA	57	199	454	820	6093	2,647	2,465
1970-71	25	867	55	669	1,846	3,474	23,637	11,323	8,055
1980-81	26	1,703	62	806	3,757	10,206	83,526	58,814	9,355
1990-91	1	43	26	-	2,816	28,922	31,0125	20,9,362	61,636
1983-94	30	3,445	91	875	25,290	39,246	73,5,401	53,9,526	95,276
1994-95	30	3,478	93	868	28,420	56,614	86,2,643	61,5,964	12,6,640
1995-96	30	3,603	97092	858	32,796	84,063	10,34,666	71,9,145	15,9,191
1996-97	30	3,594	99202	853	35,998	12,6,647	11,77,884	87,1,727	12,4,914

वर्षभरात दिलेली कर्ज Loans advanced during the year	वर्षाखेरीची येणे कर्ज Loans outstanding at the end of the year	येणे असलेली धकबाकी Overdues outstanding	नफा झालेल्या बँका (संख्या) Banks showing Profit (No.)	नफा Profit	तोटा झालेल्या बँका (संख्या) Banks showing loss (No.)	तोटा Loss
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
9,471	4,361	460	33	49	2	0.41
37,072	7,210	4,452	25	140	-	-
18,3,104	4,7994	14,452	26	376	-	-
21,3016	21,7,314	6171	1	686	-	-
59,4,494	40,9,620	24.8	28	3,129	2	235
59,4,494	49,4,625	20.1	28	3,841	2	420
10,65871	62,0332	13,4,673	27	5,962	3	709.34
11,13,675	61,8,886	14,5,933	13	3,957	17	20816.99

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source:-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्रामविकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.7

राज्य शिखर सहकारी पणन संघाची निवडक सांख्यिकी
Selected Statistics of Apex State Marketing Federation
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात)
(Rs. in lakh)

वर्ष Year (३० जून रोजी) As on 30th June	सदस्य संख्या Membership (No.)	शासनाचा भाग Share held by Govt.	इतर भांडवल Capital held by others	स्वीय भांडवल Owned funds	खेळते भांडवल Working capital	उत्पादन (टनात) Quantity of production produced (Tonnes)	उत्पादित मालाची किंमत Value of productions produced	घंटाची उलाढाल Business turnover	पिक्री केलेल्या शेतमालाची किंमत Value of Agriculture produce market	वाटप केलेल्या बियाणांची किंमत Value of Seed distributed	वाटप केलेल्या खतांची किंमत Fertilizer distributed	वाटप केलेल्या उपभोग्य वस्तुंची किंमत Value & consumer goods distributed	नफा Profit
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1960-61	700	8	5	14	74	NA	622	1,223	1,223	NA	NIL	NIL	NIL
1970-71	800	122	33	254	1,741	NA	4,143	5,064	3,845	645	35	487	24
1980-81	1,200	707	64	1,618	9,553	NA	25,227	39,720	2,679	NIL	8,906	NIL	172
1990-91	3,691	1,446	51	3,626	13,565	NA	23,388	27,709	4,515	NIL	17,101	5,110	1
1993-94	4,675	861	51	3,828	23,089	NA	55,622	52,474	8,690	NIL	34,406	5,041	114
1994-95	4,988	861	50	4,029	19,891	NA	36,969	39,295	878	NIL	29,846	4,595	69
1995-96	5,280	861	50	4,296	24,403	NA	NIL	37,292	481	NA	32,209	4,231	105
1996-97	5,600	861	52	4,376	15,489	NA	36,480	36,991	414	NA	32,211	3,890	30

546

टीप- N. A. -Not Available/उपलब्ध नाही.

आधार.-सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.8

मध्यवर्ती ग्राहक भांडाराची निवडक सांख्यिकी
Selected Statistics of Central Consumers Stores
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखत/Rs. in lakh)

वर्ष Year (३० जून रोजी) (As on 30th June)	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य संख्या Membership (*000)	स्वीय भांडवल Owned funds	भाग भांडवल Share Capital		खेळते भांडवल Working capital	विक्रीची किंमत Value of sales	नफा झालेली भांडारे (संख्या) Stores showing Profits (No.)	नफा Profit	तोटा झालेली भांडारे (संख्या) Stores showing loss (No.)	तोटा Loss
				शासकीय Held by Govt.	इतर Held by others						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1960-61	1	0.2	3	-	3	7	187	-	-	1	-
1970-71	43	135	195	97	36	463	3,031	28	9	15	17
1980-81	75	123	423	150	149	1,100	6,396	45	16	17	25
1990-91	114	292	1,050	246	297	2,498	13,389	69	50	34	52
1993-94	126	357	1,388	285	410	3,777	23,722	95	858	25	86
1994-95	128	355	1,512	300	440	4,608	29,185	97	850	22	48
1995-96	131	342	1,820	261	786	6,618	36,683	9	836	32	41
1996-97	134	368	1,824	297	636	7,798	35,676	94	880	26	77

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.9

मजूर सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी
Selected Statistics of Labour Contract Societies
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखत/Rs. in lakh)

वर्ष Year (३० जून रोजी) (As on 30th June)	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य संख्या Membership (*000)	स्वीय भांडवल Owned funds	खेळते भांडवल Working capital	केलेल्या कामाची किंमत Value of work done	नफा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in Profit (No.)	नफा Profit	तोटा झालेली संस्था (संख्या) societies in loss (No.)	तोटा Loss
1960-61	371	17	8	45	NA	121	2	140	1
1970-71	1,115	52	67	140	412	439	NA	NA	NA
1980-81	3,334	175	193	2,154	3,578	1,539	54	1,285	27
1990-91	4,434	220	418	5,875	12,980	2,355	156	1,557	71
1993-94	5,780	340	628	7,732	19,398	3,214	377	1,959	118
1994-95	6,294	386	783	9,686	26,140	3,610	540	2,144	206
1995-96	6,532	408	1,720	11,784	40,380	3,872	1,046	2,350	158
1996-97	6,646	412	1,199	10,163	32,184	3,988	622	2,387	253

N. A.-उपलब्ध नाही/Not available.

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्रामविकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.10

प्राथमिक गृहनिर्माण सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी

Selected Statistics of Primary Housing Co-operative Societies
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखांत/Rs. in lakh)

वर्ष Year (३० जून रोजी) (As on 30th June)	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य संख्या Membership (No.) (*000)	स्वीय भांडवल Owned funds	खेळते भांडवल Working capital	वर्ष अशेरीस बांधलेली घरे (संख्या) Houses Constructed at the end of the year (No.)	नफा झालेल्या संस्था (संख्या) Society in Profit (No.)	नफा Profit	तोटा झालेली संस्था (संख्या) Society in loss (No.)	तोटा Loss
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1960-61	1,495	77	538	2504	32	696	6	442	4
1970-71	7,425	291	1,527	13,143	54	3,138	39	2,693	27
1980-81	15,640	532	3,206	35,081	107	7,342	155	5,291	62
1990-91	33,914	1,141	11,602	134,065	55,651	16,907	1,024	9,245	702
1993-94	41,421	1,318	9,120	15,927	41,558	24,184	2,530	10,590	913
1994-95	42,926	1,576	10,475	20,182	59,371	26,115	3,454	10,668	2,284
1995-96	44,150	1,614	11,098	39,150	89,412	NA	NA	NA	NA
1996-97	44,404	1,709	12,169	40,047	96,112	NA	NA	NA	NA

N. A.-उपलब्ध नाही/Not available.

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.11

दुग्धशाळा व दूध पुरवठा सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी
Selected Statistics of Dairy and Milk Supply Co-operative Societies
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात/Rs. in lakh)

वर्ष Year (30 जून रोजी) (As on 30th June)	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य संख्या Membership ('000)	स्वीय भांडवल खेळते भांडवल Owned funds Working capital	दूध व दुग्धाच्या पदार्थांचे उत्पादन Milk and Milk products	दूध व दुग्धाच्या पदार्थांची विक्री Milk and Milk products sold	नफा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in profit (No.)	नफा Profit (9)	तोटा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in loss (No.)	तोटा Loss (11)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(10)	(11)	
1960-61	431	16	12	26	67	69	156	2	133	-
1970-71	2,021	126	76	314	810	841	833	13	691	5
1980-81	7,819	703	598	1,992	8,531	9,132	4,091	197	2,023	26
1990-91	14,355	1,268	10,180	35,613	55,227	65,027	6,798	1,043	3,136	508
1993-94	18,053	1,680	7,218	15,869	32,347	53,598	8,814	700	4,019	120
1994-95	19,427	1,536	17,440	42,025	86,921	10,4,644	8,960	1,140	4,667	759
1995-96	20,899	1,533	20,898	51,162	14,6,205	17,4,464	9,465	1,601	10,573	2,244
1996-97	20,147	1,623	23,400	4,1914	30,3,356	27,6,654	9,085	1,290	11,062	442

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.12

महाराष्ट्रातील महिला सहकारी संस्थांची वर्षवार निवडक सांख्यिकी
Yearwise selected Statistics of Women Co-operative Societies in the State
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात/Rs. in lakh)

वर्ष Year	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य (हजारत) Member- ship (Thousand)	भाग भांडवल Share capital	स्वीय भांडवल Owned funds	खेळते भांडवल Working capital	वाजु कर्जा दिलेले कर्जा Loans advanced during the year	वर्षाखेरीस शकबाकी राहिलेले कर्जा Loans outstand- ing at the end of the year	नफा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in Profit (No.)	नफा Profit (10)	तोटा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in loss (No.)	तोटा Loss (12)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1985-86	500	88	150	204	871	N.A.	303	179	17	224	8
1990-91	1,148	217	497	911	7,120	N.A.	3,767	427	210	430	44
1993-94	1,840	284	580	1,252	8,281	N.A.	3,999	687	155	808	44
1999-95	2,818	349	710	1,618	10,219	N.A.	4,863	992	176	1,314	52
1995-96	1,054	92	216	340	4,219	64	283	301	44	405	290
1996-97	841	36	144	223	1,929	2	43	445	49	396	71

Note.-N. A.-उपलब्ध नाही Not available.

आधार :-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.-Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्रामविकास व सहकार/Rural Development and Co-operation

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.13

औद्योगिक सहकारी संस्थांची निवडक सांख्यिकी
Selected Statistics of Industrial Co-operative Societies
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात)
(Rs. in lakh)

वर्ष Year (३० जून रोजी) (As on 30th June)	संस्था (संख्या) Societies (No.)	सदस्य संख्या (हजारात) Membership (000.)	भाग भांडवल Share capital	स्वीय भांडवल Owned capital	खेळते भांडवल Working capital	ठेवी Deposits	उत्पादित मालाची किंमत value of goods produced	विक्री केलेल्या मालाची किंमत Value of goods sold	नफा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in profit (No.)	नफा Profit	तोटा झालेल्या संस्था (संख्या) Societies in loss (No.)	तोटा Loss
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1960-61	1,968	72	83	107	287	NA	329	385	541	10	791	10
1970-71	1,729	83	228	318	772	15	98	390	442	38	450	12
1980-81	1,827	225	718	1,096	2,884	111	1,456	2,069	821	65	463	59
1990-91	4,911	292	1,496	85	7,648	211	722	745	1,980	223	1,794	216
1993-94	6,813	481	1,868	2,756	8,687	173	2,697	3,200	2,860	188	2,258	192
1994-95	7,666	684	2,003	2,996	9,872	193	2,793	3,313	2,031	230	3,067	242
1995-96	7,575	516	2,526	3,145	10,428	245	2,662	627	2,014	281	4,701	169
1996-97	5,789	555	1,868	2,564	9,512	255	3,060	1,557	2,495	250	3,298	190

550

आधार.—सहकार आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 17.14 (A)

17. ग्राम विकास व सहकार

तक्ता क्रमांक/

कृषि व विगर कृषि पत शिखर आणि मध्यवर्ती संस्थांचे व्यवहार/

सदस्य संख्या Membership (Nos.)									
अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	बँकांची संख्या No. of Banks	संस्थेतील Societies	व्यक्तिगत Individuals	नाममात्र Nominal	स्वीय भांडवल Owned funds	एकूण डेवी Total deposits	कर्ज Borrowings	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1	बृहन्मुंबई	...	4	20,843	11,64,087	NA	11,3,142	51,3,386	16,9151
2	ठाणे	...	1	2,743	155	NA	4,655	41,102	7
3	रायगड	...	1	1,456	669	NA	1,016	14,751	380
4	रत्नागिरी	...	1	1,005	181	NA	2,107	13,355	45
5	सिंधुदुर्ग	...	1	645	66	NA	1,088	9,467	9,467
6	नाशिक	...	1	5,348	1,787	NA	3,691	39,161	8,500
7	घुळे	...	1	3,248	1	NA	3,031	14,863	8,403
8	जळगांव	...	1	3,756	2,632	NA	5,538	37,684	16,801
9	अहमदनगर	...	1	4,465	1,589	NA	5,030	52,085	16,172
10	पुणे	...	1	6,808	2,974	NA	6,744	76,951	429
11	सातारा	...	1	3,193	1,715	NA	2,854	38,855	3,044
12	सांगली	...	1	2,723	368	NA	4,027	39,835	13,697
13	सोलापूर	...	2	4,341	3,041	NA	4,458	32,972	7,528
14	कोल्हापूर	...	1	6,156	721	NA	11,3,678	49,490	18,019
15	औरंगाबाद	...	1	1,414	60	NA	2323	13,135	15,244
16	जालना	...	1	1,199	2	NA	1,059	4,122	4,738
17	परभणी	...	1	2,257	4	NA	2,655	14,150	4,888
18	बीड	...	1	1,845	123	NA	2,042	7,470	4,576
19	नांदेड	...	1	2,271	114	NA	2,362	17,435	9,359
20	उस्मानाबाद	...	1	1,836	1	NA	2,142	10,081	6,694
21	लातूर	...	1	1,327	1	NA	1,920	13,713	6,588
22	बुलढाणा	...	1	1,465	1,348	NA	1,649	12,753	1,604
23	अकोला	...	1	1,311	1,107	NA	2,008	18,336	696
24	अमरावती	...	1	1,383		NA	1,826	14,530	884
25	यवतमाळ	...	1	1,145	1,189	NA	18,218	14,677	209
26	यर्घा	...	1	662	9,100	NA	652	9,375	136
27	नागपूर	...	1	2,318	163	NA	1,847	13,004	807
28	भंडारा	...	1	1,428	99	NA	840	9,066	604
29	धंदापूर	...	1	1,157	440	NA	1,039	10,980	509
30	गडचिरोली	...	1	499	32	NA	472	3,397	15
महाराष्ट्र राज्य		...	34	90,247	11,84,760	NA	31,4,113	11,60,181	32,9,194

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.14 (A)

Operation of Agricultural and non-Agricultural Credit Apex and Central Institutions (1995-96)

(रकम लाख रुपयात/Amt in Lakhs Rs)

खंडते मांडवल Working capital	एकूण गुंतवणूक Total investment	नवीन कर्ज Fresh advances	कर्ज वसुली Loan recovery	येणे कर्ज Loans coutstanding		थकबाकी Overdues		District
				संस्था Societies	व्यक्तिगत Individual	कर्ज Loan	नूतनीकरण न केलेल्या पतकर्जाचा अधिकर्ष Unrenewed cash credit overdues	
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
854192	169723	1185138	1151866	457365	103118	51461	8182	31414
47485	34337	37215	30077	11446	2240	1190	14	Thane
16632	6899	4346	550	11496	2190	323	-	Raigad
16406	846	14462	3331	3624	8814	1209	228	Ratnagiri
10854	1243	6069	4146	4715	1354	586	294	Sindhudurg
53734	17882	54387	59849	38324	2157	5037	1603	Nasik
28550	4434	18978	3206	18395	583	6749	1260	Dhule
62482	17362	95278	98674	38928	3754	6713	996	Jalgaon
79228	15853	69383	171122	59536	2346	8501	526	Ahmednagar
88224	3093	50164	43429	53359	4424	5761	160	Pune
50733	9963	28006	6850	33068	2975	1418	432	Satara
59513	631	1186651	4124	40381	3085	2663	1330	Sangli
49548	11811	58561	54981	37260	1914	6290	186	Solapur
76685	206	189066	192044	57321	535	1153	976	Kolhapur
33452	3656	62441	59669	24978	2634	6780	756	Aurangabad
10510	2000	7562	487	7376	186	5040	433	Jalna
22253	3773	44250	40821	18015	414	8517	1659	Parbhani
16035	237	21996	21311	11970	116	8106	354	Beed
33526	4121	4468	3946	25268	649	10915	1237	Nanded
21937	35	25577	25087	16281	264	4390	351	Osmanabad
24281	3918	17121	16412	17753	1372	6709	238	Latur
17498	358	13015	2131	12469	546	4001	1153	Buldhana
22525	11158	30726	29733	11767	1139	3514	226	Akola
17808	321	27931	26501	8095	405	4474	132	Amravati
18204	198	34133	32931	11145	505	5988	218	Yavatmal
11335	48	6950	5668	6009	425	2809	22	Wardha
16883	6174	12342	5287	11365	977	4678	199	Nagpur
12299	46	6392	4829	6132	1390	2387	19	Bhandara
14282	10227	4124	1708	2733	2092	1589	31	Chandrapur
4432	53	1562	418	1383	180	974	9	Gadchirili
1791526	340606	2250294	2111188	1057957	152783	179925	21224	Maharashtra State

Source - Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार /

तक्ता क्रमांक /

कृषि व बिगर कृषि पत शिखर आणि मध्यवर्ती संस्थांचे व्यवहार /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	सदस्य संख्या Membership (Nos)			स्वीय भांडवल Owned funds	एकूण ठेवी Total deposits	कर्ज Borrowings	
		बँकांची संख्या No. of Banks	संस्थेतील Societies	व्यक्तीगत Individuals				नाममात्र Nominal
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मुंबई	4	21,107	11,64,076	N.A.	1,24,663	6,53,039	2,43,025
2	ठाणे	1	2,900	155	..	6,999	43,512	7
3	रायगड	1	1,402	269	..	685	9,203	566
4	रत्नागिरी	1	1,021	176	..	2,470	16,165	32
5	सिधुदुर्ग	1	594	72	..	1,362	11,418	11,418
6	नाशिक	1	5,530	1,787	..	5,894	48,325	7,992
7	धुळे	1	3,295	-	..	7,894	18,251	5,959
8	जळगाव	1	3,932	2,631	..	11,148	49,887	9,776
9	अहमदनगर	1	4,614	1,585	..	6,813	62,887	8,040
10	पुणे	1	5,527	3,003	..	9,158	95,944	581
11	सातारा	1	2,857	1,748	..	2,441	33,969	1,955
12	सांगली	1	2,865	367	..	5,277	48,811	6,638
13	सोलापूर	2	4,392	3,032	..	5,858	38,772	7,463
14	कोल्हापूर	1	6,365	721	..	5,283	59,468	8,747
15	औरंगाबाद	1	1,466	60	..	3,682	15,873	14,733
16	जालना	1	1,263	3	..	1,732	2,325	7,288
17	परमणी	1	2,294	4	..	7,504	16,952	5,308
18	बीड	1	1,886	123	..	3,288	9,679	3,206
19	नांदेड	1	2,311	114	..	5,193	18,994	9,575
20	उस्मानाबाद	1	1,855	1	..	2,826	11,477	6,219
21	लातूर	1	1,357	1	..	2,697	16,165	4,785
22	बुलढाणा	1	1,478	1,347	..	2,392	16,709	2,000
23	अकोला	1	1,319	1,107	..	2,316	23,563	971
24	अमरावती	1	1,424	1,383	..	3,123	14,837	896
25	यवतमाळ	1	1,179	1,189	..	3,370	14,769	172
26	यर्वा	1	679	92	..	1,054	11,003	110
27	नागपूर	1	2,355	163	..	2,212	16,581	514
28	भंडारा	1	1,474	99	..	1,487	9,276	686
29	छंदपूर	1	1,096	440	..	732	8,098	192
30	गडचिरोली	1	501	32	..	677	3,301	38
महाराष्ट्र राज्य		34	90,338	11,85,780	..	2,40,230	13,98,013	3,68,322

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.14 (B)

Operations of Agricultural and Non-Agricultural Credit and Apex and Central Institutions

(1996-97)

(रकम लाख रुपयात /Amt. in Lakhs Rs.)

खेळते भांडवल Working capital	एकूण गुंतवणूक Total investment	नवीन कर्ज Fresh advances	कर्ज वसूली Loan recovery	येणे कर्ज Loans outstanding		थकबाकी Overdues		District
				संस्था Societies	व्यक्तीगत Individuals	कर्ज Loans	जुतनीकरण न केलेल्या पतकर्जाचा अधिकर्ष Unrenewed cash credit overdues	
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
10,24,583	1,69,724	11,85,138	1,86,116	4,57,364	1,03,118	51,461	6,182	Brihan Mumbai
52,818	34,337	37,503	3,733	11,446	2,240	1,190	14	Thane
10,613	6,899	4,346	550	11,496	2,190	323	N. A.	Raigad
19,639	846	14,462	4,800	3,624	8,814	1,209	228	Ratnagiri
13,305	1,243	6,593	4,146	4,716	1,354	786	294	Sindhudurg
65,442	17,882	54,387	12,172	38,324	2,157	5,037	1,603	Nashik
34,355	4,434	15,578	3,206	18,395	583	6,749	1,260	Dhule
72,124	17,362	95,278	6,778	38,928	3,754	6,713	996	Jalgaon
85,313	15,853	69,383	6,807	59,536	2,346	8,501	526	Ahmednagar
1,11,236	3,093	50,164	9,650	53,359	4,424	5,761	160	Pune
41,729	9,963	28,006	6,850	33,068	2,975	1,418	432	Satara
62,545	631	1,18,651	13,221	40,381	3,085	2,663	1,330	Sangli
56,834	11,811	58,561	12,022	37,259	1,914	6,291	187	Solapur
76,874	206	1,89,066	17,069	57,321	535	1,153	976	Kolhapur
37,511	3,656	62,441	1,864	24,978	2,634	6,780	756	Aurangabad
10,919	2,000	4,066	487	7,376	186	5,040	433	Jalna
28,811	3,773	44,250	4,262	18,015	414	8,517	1,659	Parbhani
18,311	237	21,982	1,458	11,970	116	8,109	354	Beed
39,507	4,121	4,668	3,946	25,268	649	10,915	1,237	Nanded
22,520	35	25,577	3,405	16,281	264	4,372	351	Osmanabad
26,108	3,918	18,121	1,594	17,753	1,372	6,709	238	Latur
22,057	358	30,537	2,131	12,469	546	4,001	1,153	Buldhana
28,881	11,158	30,720	8,885	11,767	1,139	3,514	226	Akola
20,983	321	27,931	26,501	8,095	405	4,474	132	Amravati
19,037	192	34,133	2,858	11,145	505	5,988	218	Yavatmal
13,706	48	6,950	3,500	6,009	425	2,809	22	Wardha
21,439	6,264	17,333	5,287	11,365	977	3,612	199	Nagpur
12,501	46	6,336	2,609	6,132	1,390	2,387	19	Bhandara
8,866	10,227	4,124	1,708	2,733	2,092	1,589	31	Chandrapur
4,347	53	1,562	181	1,383	180	974	9	Gadchiroli
20,62,914	3,40,691	22,67,787	3,57,796	10,57,956	1,52,783	1,79,045	21,225	Maharashtra State

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	इतर कर्ज Other Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्ज Fresh advances	कर्ज वसुली Loans recoveries	येणे कर्ज Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	2	6	5,777	4,283	24,895	—	—	—
2	ठाणे	19	4	135	26	195	—	—	—
3	रायगड	36	13	89	16	291	2	33	137
4	रत्नागिरी	16	8	170	30	246	—	—	—
5	सिंधुदुर्ग	39	15	301	181	552	—	—	19
6	नाशिक	107	72	827	878	2,175	—	—	30
7	धुळे	98	53	325	585	1,164	—	—	1
8	जळगाव	191	122	1,029	306	2,644	744	831	188
9	अहमदनगर	55	30	517	381	1,321	12	—	146
10	पुणे	49	39	691	115	7,242	—	—	—
11	सातारा	17	28	491	221	1,715	—	—	96
12	सांगली	38	22	404	393	1,344	3	—	6
13	सोलापूर	36	16	145	53	1,294	—	—	8
14	कोल्हापूर	40	98	1,147	858	145	—	—	266
15	औरंगाबाद	17	24	171	106	359	84	—	244
16	जालना	14	23	73	147	155	—	—	1
17	परभणी	17	12	172	371	592	—	—	—
18	बीड	64	2	91	12	154	—	—	11
19	नांदेड	19	22	115	338	1,542	—	—	52
20	उस्मानाबाद	15	5	76	16	93	—	—	40
21	लातूर	10	4	85	11	198	—	5	—
22	बुलढाणा	38	34	245	104	484	5	178	—
23	अकोला	16	38	377	78	489	83	—	20
24	अमरावती	18	37	469	71	721	—	—	42
25	यवतमाळ	14	39	317	114	602	—	—	—
26	वर्धा	11	13	249	107	430	—	—	19
27	नागपूर	17	19	210	208	573	—	—	—
28	मंडाळा	12	16	170	73	270	26	—	11
29	चंद्रपूर	13	9	88	70	161	—	—	—
30	गडचिरोली	6	4	24	21	43	—	—	—
महाराष्ट्र, राज्य		1,044	827	14,980	10,173	52,089	959	1,047	1,337

टीप. आकडे संक्षिप्तात लिहील्यामुळे काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार.-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.15 (A)

Operations of Co-operative Marketing Societies

(1995-96)

(रकम लाख रुपयात /Amt. in Lakhs Rs.)

स्थिर मत्ता Fixed assets	इतर मत्ता Other assets	शिळालेव्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरचा शिल्लक माल Stock at the end of the year	वर्षातील नफा Profit of the year		वर्षातील तोटा Loss for the year		District
					संस्थांची संख्या No. of Societies	नफा Profit	संस्थांची संख्या No. of Societies	तोटा Loss	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
3,453	—	3,09,039	1,45,133	31,136	2	109	—	—	...Brihan Mumbai
73	—	—	—	16	10	393	7	4	...Thane
14	—	248	105	33	14	1	—	—	...Raigad
26	—	—	2,216	47	9	14	5	—	...Ratnagiri
143	—	1,056	2,057	413	26	16	13	2	...Sindhudurg
751	—	5,152	7,818	422	31	51	71	87	...Nashik
264	—	4,080	3,749	190	43	33	38	27	...Dhule
639	—	2,520	2,833	343	108	77	83	13	...Jalgaon
419	—	3,378	3,454	294	24	15	25	26	...Ahmednagar
38	—	6,526	7,059	390	15	11	34	4	...Pune
337	—	8,437	4,969	459	9	8	8	7	...Satara
569	—	3,232	3,323	559	30	13	8	7	...Sangli
75	—	799	650	86	22	8	12	3	...Solapur
947	—	2,987	9,137	921	30	113	10	3	...Kolhapur
76	—	1,084	1,752	34	8	3	8	7	...Aurangabad
155	—	190	214	106	13	—	—	—	...Jalna
104	—	—	—	24	3	4	13	229	...Parbhani
13	—	504	149	6	28	4	33	5	...Beed
195	—	10,578	7,070	8	3	30	14	409	...Nanded
13	—	579	535	12	8	2	7	—	...Osmanabad
81	—	994	409	12	6	1	1	1	...Latur
149	—	6,120	1,618	39	7	33	23	14	...Buldhana
164	—	10,282	3,224	68	13	47	3	3	...Akola
232	—	8,177	5,026	195	14	35	4	2	...Amravati
127	—	7,387	9,642	107	11	17	3	8	...Yavatmal
138	—	3792	1,619	57	11	8	—	—	...Wardha
62	—	3,898	2,034	20	11	10	5	11	...Nagpur
38	—	1,471	1,371	85	4	1	8	18	...Bhandara
2	—	1,349	652	24	5	2	8	5	...Chandrapur
5	—	81	93	3	3	2	3	1	...Gadchiroli
9,302	—	4,03,940	2,27,905	36,109	521	971	447	896	Maharashtra State

Note.—Total may not add up to the rounding.

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार /
तक्ता क्रमांक /
सहकारी पणन संस्थांचे व्यवहार /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	इतर कर्जे Other Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्जे Fresh advances	कर्जे वस्तुली Loan recoveries	शेणे कर्जे Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	—	—	—	—
2	ठाणे	21	3	26	32	95	—	—	—
3	रायगड	36	11	36	22	116	—	—	5
4	स्लागिरी	16	8	40	53	303	—	—	46
5	सिंधुदुर्ग	37	12	148	142	482	—	—	40
6	नाशिक	92	67	442	933	2,014	16	5	257
7	मुळे	83	52	165	58	1,178	—	—	18
8	जळगाव	182	117	519	109	1,583	1,100	988	300
9	अहमदनगर	46	29	193	391	1,139	21	7	186
10	पुणे	44	24	302	1,018	2,885	—	—	—
11	सातारा	16	26	73	44	210	4	—	34
12	सांगली	40	29	1,789	521	950	3	—	55
13	सोलापूर	36	16	103	54	166	—	—	9
14	कोल्हापूर	45	75	429	1,317	3,848	—	—	121
15	औरंगाबाद	16	24	125	351	370	86	—	4
16	जालना	10	23	23	298	443	—	—	—
17	परभणी	16	13	33	437	705	—	—	8
18	बीड	55	2	8	14	152	—	—	23
19	नांदेड	17	22	46	221	1,509	—	—	—
20	उस्मानाबाद	19	6	101	121	359	—	—	1
21	लातूर	10	4	62	36	198	84	—	—
22	बुलढाणा	36	35	142	149	589	—	—	85
23	अकोला	19	42	229	88	621	5	4	27
24	अमरावती	17	37	216	49	738	2	2	146
25	बस्तरमाळ	14	38	140	146	644	8	8	—
26	वर्धा	11	12	78	65	452	—	—	18
27	नागपूर	16	2	31	244	604	—	—	1
28	भंडारा	13	14	48	73	279	8	—	15
29	चंद्रपूर	13	12	52	99	235	1	—	17
30	गडचिरोली	6	5	8	7	41	—	—	4
महाराष्ट्र राज्		982	761	5,813	7,093	22,914	1,338	1,014	1,420

टीप. आकडे संक्षिप्त लिपीतल्यामुळे काही त्रिफाणी येऊन जाऊ शकतात. आधीत
आधार. - सहकार जायक व शिब्यक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.15 (B)

Operations of Co-operative Marketing Societies

(1996-97)

(रकम लाख रुपयात /Amt. in Lakhs Rs.)

स्थिर मत्ता Fixed assets	इतर मत्ता Other assets	मिळालेल्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री केलेल्या मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरचा शिल्लक माल Stock at the end of the year	वर्षातील नफा Profit of the year		वर्षातील तोटा Loss for the year		District
					संस्थांची संख्या No. of Societies	नफा Profit	संस्थांची संख्या No. of Societies	तोटा Loss	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
—	—	—	—	—	—	—	—	—	...Brihan Mumbai
24	—	—	—	10	4	4	3	4	...Thane
54	—	340	235	8	17	3	17	3	...Raigad
31	—	1,378	2,540	81	43	14	3	1	...Ratnagiri
173	—	2,371	2,520	158	25	20	12	3	...Sindhudurg
725	—	4,222	7,191	319	34	42	50	77	...Nashik
202	—	4,590	5,207	164	40	22	43	34	...Dhule
399	—	6,340	22,593	176	91	110	91	16	...Jalgaon
342	—	929	707	188	24	13	20	10	...Ahmednagar
257	—	5,019	3,622	283	18	56	26	26	...Pune
97	—	7,459	6,354	38	12	18	3	3	...Satara
573	—	2,940	3,489	279	29	67	9	17	...Sangli
77	—	894	783	84	23	12	11	4	...Solapur
984	—	23,321	26,008	1299	27	112	10	23	...Kolhapur
76	—	1,143	1,800	35	8	3	8	7	...Aurangabad
160	—	731	637	14	3	6	7	15	...Jalna
118	—	—	—	2	5	6	7	239	...Parbhani
13	—	445	409	6	30	4	17	1	...Beed
169	—	545	849	27	3	7	14	93	...Nanded
332	—	779	527	19	3	1	4	1	...Osmanabad
81	—	994	350	12	6	1	1	1	...Latur
298	—	4,310	3,025	50	17	17	14	61	...Buldhana
300	—	13,230	4,882	74	15	—	3	—	...Akola
232	—	7,283	7,609	110	13	30	4	12	...Amravati
127	—	6,359	2,508	134	10	21	4	7	...Yavatmal
131	—	4,578	1,534	78	9	24	1	—	...Wardha
66	—	4,351	6,240	80	10	15	5	8	...Nagpur
66	—	1,287	1,032	64	6	8	6	8	...Bhandara
38	—	3,784	489	27	19	12	3	14	...Chandrapur
24	—	97	107	5	4	—	2	1	...Gadchiroli
6,169	—	1,09,719	1,13,247	3,824	508	648	398	689	Maharashtra State

—Totals may not add up to the rounding.

ce.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार /

तक्ता क्रमांक /

सहकारी उत्पादक संस्थांचे व्यवहार /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	कर्ज Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्ज Fresh Advances	कर्ज यमुली Loans Recoveries	येणे कर्ज . Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	406	60	27,844	5,659	22,073	267	N. A.	128
2	ठाणे	715	142	3,817	2,232	10,048	13	..	256
3	रायगड	402	81	2,108	4,207	9,015	824	..	174
4	रत्नागिरी	256	95	1,205	2,174	5,205	132	..	158
5	सिंधुदुर्ग	228	80	1,235	1,721	4,626	8	..	52
6	नाशिक	1909	249	5,895	7,645	16,489	56	..	749
7	धुळे	1,729	243	12,947	9,300	53,765	210	..	275
8	जळगाव	1,547	237	6,922	2,160	28,876	138	..	504
9	अहमदनगर	3,419	287	5,234	3,608	16,098	110	..	171
10	पुणे	4,448	271	6,372	12,302	17,713	143	..	1,850
11	सातारा	2,277	243	7,976	2,944	16,934	564	..	10
12	सांगली	1,982	288	7,553	7,986	17,569	117	..	148
13	सोलापूर	3,986	412	25,924	25,679	66,336	107	..	3,773
14	कोल्हापूर	3,505	657	61,442	48,885	2,34,258	2,282	..	6,522
15	औरंगाबाद	1,417	122	3,452	1,278	6,212	—	..	1
16	जालना	615	50	1,438	1,114	3,306	2	..	29
17	परभणी	1,130	98	728	3,249	9,018	69	..	29
18	बीड	2,300	182	655	4,621	3,790	221	..	39
19	नांदेड	145	138	6,843	486	20,740	28	..	104
20	उस्मानाबाद	1,114	149	529	512	2,013	1	..	4
21	लातूर	1,098	91	1,688	20,110	7,356	104	..	183
22	बुलढाणा	626	247	6,556	11,783	4,685	77	..	154
23	अकोला	576	107	7,133	37,563	45,971	30	..	886
24	अमरावती	620	111	4,397	1,565	33,440	23	..	264
25	यकतमाळ	668	142	4,503	1,419	40,839	36	..	4
26	वर्धा	539	88	2,576	2,494	31,781	69	..	24
27	नागपूर	1,339	149	5,904	4,429	38,526	46	..	503
28	भंडारा	867	115	1,344	1,376	5,063	28	..	17
29	घडपूर	450	64	731	773	3,283	1	..	1
30	गडचिरोली	268	50	175	178	2,941	—	..	14
महाराष्ट्र राज्य		40,580	5,245	2,25,126	2,52,462	7,77,969	5,794	..	17,028

आधार.—सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.16 (A)

Operation of Co-operative productive enterprises

(1995-96)

(रकम लाख रुपयात /Amt. in Lakhs Rs.)

गुंतवणूक Investment	इतर मत्ता Other assets	मिळालेल्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरचा शिल्लक माल Stock at the end of the year	नफा झालेल्या संख्या No. of Societies in profit	नफ्याची रकम Amount of Profit	तोटा झालेल्या संस्था No. of Societies in loss	तोट्याची रकम Amount of loss	District
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
246	4,602	828	6,704	7,419	360	211	30	2	Brihan Mumbai
29	4,864	2,577	7,840	1,938	375	126	281	74	Thane
50	3,419	1,636	10,744	298	235	109	158	27	Raigad
34	1,596	328	1,409	79	168	136	82	16	Ratnagiri
11	1,443	484	7,659	500	166	50	57	29	Sindhudurg
430	2,425	8,175	9,673	7,823	345	87	1,329	62	Nashik
346	4,717	45,195	21,070	2,219	493	300	1,102	337	Dhule
1,740	3,606	8,055	12,544	5,692	536	158	963	4,034	Jaigaon
52	6,212	8,259	58,688	1,149	1,047	237	1,811	533	Ahmednagar
120	5,296	59,734	88,730	1,272	1,292	243	1,484	624	Pune
199	6,771	23,078	30,428	1,377	1,028	298	722	145	Satara
360	7,024	24,632	26,430	6,121	661	435	905	1,021	Sangli
1,424	21,036	95,777	99,059	35,957	1,435	371	2,133	2,859	Solapur
2,099	69,039	33,890	2,16,013	66,345	2,070	1,672	882	3,115	Kolhapur
90	1,420	3,813	6,403	10,612	408	70	1,013	1,418	Aurangabad
39	665	1,355	2,784	4,473	190	17	347	152	Jalna
1	1,627	28,628	700	491	197	31	992	22	Parbhani
328	1,457	13,562	1,973	491	734	48	1,473	56	Beed
42	533	12,607	4,115	377	337	8	1,136	248	Nanded
6	755	3,731	7,433	53	502	164	587	36	Osmanabad
132	899	3,749	5,387	1,579	333	23	721	754	Latur
74	2,028	4,259	3,434	6,534	115	25	178	417	Buldana
302	1,549	3,186	10,421	19,540	225	20	300	1,403	Akola
374	6,713	2,034	2,983	3,201	164	83	239	1,695	Amravati
66	7,312	6,223	17,806	7,437	183	190	456	513	Yavatmal
3,846	2,912	10,260	10,440	12,690	198	70	326	1,086	Wardha
213	11,961	32,479	12,056	40,316	713	207	574	181	Nagpur
8	3,433	2,828	1,490	210	548	27	217	36	Bhandara
4	1,547	183	50	123	189	34	264	47	Chandrapur
Nil	2,258	452	243	61	87	31	153	9	Gadchiroli
12,665	1,89,119	4,42,597	6,84,709	2,46,377	15,334	5,481	20,915	20,951	Maharashtra State

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	कर्ज Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्ज Fresh Advances	कर्ज यत्सुली Loans Recoveries	येणे कर्ज Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	379	62	30,629	8,036	26,046	363	N. A.	145
2	ठाणे	638	148	4,199	3,170	11,856	18	..	290
3	रायगड	391	84	2,319	5,974	10,637	1,121	..	197
4	रत्नागिरी	370	99	1,325	3,088	6,142	180	..	59
5	सिंधुदुर्ग	219	83	1,359	2,443	5,458	11	..	179
6	नाशिक	1,627	258	6,485	10,856	18,458	76	..	846
7	धुळे	1,554	253	14,241	13,206	63,443	286	..	311
8	जळगाव	1,462	247	7,614	35,727	34,074	188	..	570
9	अहमदनगर	3,045	298	5,757	5,124	18,996	150	..	194
10	पुणे	2,724	282	7,009	17,469	20,902	194	..	2,091
11	सातारा	1,745	253	8,773	4,180	19,982	767	..	11
12	सांगली	1,658	300	8,308	11,340	20,731	159	..	168
13	सोलापूर	3,854	428	28,518	36,464	78,277	268	..	4,263
14	कोल्हापूर	2,928	684	67,586	69,417	2,76,424	3,104	..	7,370
15	औरंगाबाद	1,237	127	3,797	1,814	7,330	1	..	2
16	जालना	453	52	*1,581	1,582	3,902	3	..	33
17	परभणी	1,051	102	801	4,613	10,641	94	..	33
18	बीड	1,969	189	721	6,562	4,472	301	..	44
19	नांदेड	1,350	143	7,528	691	24,473	35	..	117
20	उस्मानाबाद	1,240	155	581	727	2,376	1	..	5
21	लातूर	1,124	95	1,857	28,556	8,681	141	..	207
22	बुलडाणा	819	257	7,212	16,732	5,528	105	..	174
23	अकोला	639	111	7,847	53,340	54,246	41	..	1,001
24	अमरावती	587	115	4,837	2,222	39,459	31	..	298
25	ययतमाळ	676	148	4,953	2,015	48,190	49	..	5
26	वर्धा	528	92	2,834	3,541	37,502	94	..	28
27	नागपूर	1,115	155	6,495	6,289	45,461	63	..	568
28	भंडारा	851	120	1,478	1,954	5,975	38	..	20
29	छत्रपूर	422	66	804	1,098	3,874	1	..	2
30	गडचिरोली	236	52	193	253	3,471	1	..	16
महाराष्ट्र राज्य		36,191	5,456	2,47,638	3,58,482	9,18,004	7,882	..	19,242

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.16 (B)

Operations of Co-operative productive Enterprises

(1996-97)

(रकम लाख रुपयात . Amt. in Lakhs Rs.)

गुंतवणुक Investment	इतर मत्ता Other assets	मिळालेल्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरचा शिल्लक माल Stock at the end of the year	नफा झालेल्या संख्या No. of Societies in profit	नफ्याची रकम Amount of Profit	तोटा झालेल्या संख्या No. of Societies in loss	तोटाचा रकम Amount of loss	District
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
153	4,694	1,474	7,576	7,568	356	263	29	2	Brihan Mumbai
18	4,962	4,587	8,859	1,977	371	158	270	79	Thane
31	3,487	2,912	12,141	304	233	137	152	29	Raigad
21	1,627	584	1,592	81	166	170	79	17	Ratnagiri
7	1,472	861	8,654	510	164	62	55	31	Sindhudurg
268	2,473	14,551	10,930	7,979	342	109	1,276	67	Nashik
214	4,812	80,447	23,809	2,263	488	374	1,058	364	Dhule
1,079	3,678	15,405	14,175	5,806	531	197	924	4,357	Jalgaon
32	6,336	14,700	66,317	1,172	1,037	296	1,739	576	Ahmednagar
75	5,402	1,06,326	1,00,265	1,297	1,279	304	1,425	674	Pune
123	6,906	41,079	34,383	1,404	1,018	372	693	157	Satara
223	7,165	43,845	29,866	6,244	654	544	869	1,103	Sangli
883	21,456	1,70,483	1,11,937	36,676	1,421	464	2,048	3,088	Solapur
1,301	70,420	60,324	2,44,045	67,672	2,049	2,090	847	3,365	Kolhapur
56	1,448	6,787	7,235	10,824	404	88	972	1,532	Aurangabad
24	679	2,412	3,146	4,562	188	21	333	164	Jalna
1	1,660	50,958	791	501	195	39	952	24	Parbhani
203	1,486	24,140	2,229	501	727	60	1,414	60	Beed
26	543	22,440	4,650	385	334	10	1,091	267	Nanded
3	770	6,642	8,399	54	497	205	564	39	Osmanabad
82	917	6,674	6,088	1,610	330	29	692	814	Latur
46	2,068	7,580	3,881	6,664	114	31	171	450	Buldhana
187	1,580	5,671	11,775	19,930	223	25	288	1,515	Akola
232	6,848	3,620	3,370	3,265	162	103	229	1,830	Amravati
41	7,459	11,076	20,121	7,586	181	238	438	559	Yavatmal
2,384	2,970	18,264	11,797	12,944	196	88	313	1,173	Wardha
132	12,200	57,812	13,623	41,122	706	259	551	195	Nagpur
5	3,502	5,033	1,664	215	543	33	208	39	Bhandara
3	1,577	326	57	125	187	43	253	57	Chandrapur
1	2,303	804	274	63	87	39	147	10	Gadchiroli
7,853	1,92,900	7,87,817	7,73,720	2,51,303	15,182	6,854	20,078	22,625	Maharashtra State

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार /

सक्ता क्रमांक /

इतर सहकारी संस्थांचे व्यवहार /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	इतर कर्जे Other Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्जे Fresh advances	कर्ज वसुली Loans recoveries	येणे कर्ज Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	16,163	1,527	10,784	16,673	1,26,634	131	122	1,606
2	ठाणे	9,829	365	2,343	5,833	39,113	373	656	1,276
3	रायगड	880	78	1,131	1,166	10,282	20	9	143
4	रत्नागिरी	306	40	92	655	941	23	29	144
5	सिधुदुर्ग	139	32	156	409	983	52	95	165
6	नाशिक	3,959	172	728	16,531	64,701	4,225	603	7,815
7	धुळे	1,252	143	318	2,972	6,893	118	140	1,382
8	जळगाव	1,405	217	1,808	3,336	8,678	30	83	755
9	अहमदनगर	1,449	204	397	7,726	26,218	735	291	2,042
10	पुणे	6,799	414	2,435	4,249	21,404	569	608	2,186
11	सातारा	1,039	119	871	2,444	6,387	253	10	838
12	सांगली	742	111	322	1,170	2,912	42	2	183
13	सोलापूर	1,978	205	1,209	6,878	12,791	146	151	329
14	कोल्हापूर	1,238	324	1,024	3,164	8,251	110	179	573
15	औरंगाबाद	1,570	70	166	8,040	1,00,233	2,720	402	4,069
16	जालना	553	26	735	1,554	2,668	355	436	437
17	परभणी	693	64	149	2,295	2,936	43	36	452
18	बीड	858	54	90	2,994	4,090	14	9	790
19	नांदेड	1,109	77	1,228	1,884	4,578	9	14	1,001
20	उस्मानाबाद	459	35	125	1,146	1,731	55	70	308
21	लातूर	630	43	171	3,933	5,523	129	18	796
22	बुलढाणा	345	46	123	800	1,325	48	65	227
23	अकोला	598	37	198	2,184	4,814	58	33	235
24	अमरावती	806	127	374	2,668	6,884	674	162	2,060
25	यवतमाळ	527	54	314	2,074	3,276	142	174	345
26	वर्धा	321	33	288	563	1,397	24	9	203
27	नागपूर	1,819	195	771	10,096	23,020	6,304	8,087	8,173
28	भंडारा	427	47	204	2,057	3,087	42	29	271
29	चंद्रपूर	234	36	93	708	1,047	24	1	132
30	गडचिरोली	94	5	19	215	263	4	1	44
महाराष्ट्र राज्य		68,218	4,900	28,660	1,16,417	5,03,060	17,472	12,524	39,006

आधार.-सहकार आंयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.17 (A)

Operations of Other Co-operative Societies

(1995-96)

(रकम लाख रुपयात .Amt. in Lakhs Rs.)

गुंतयणुक Investment	इतर मत्ता Other assets	मिळालेल्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरच्या शिल्लक मालाची किंमत Stock at the end of the year	वर्षातील नफा Profit of the year		वर्षातील तोटा Loss for the year		District
					नफा झालेल्या संस्थांची संख्या No. of Societies in profit	नफ्याची रक्कम Amount of Profit	तोटा झालेल्या संस्थांची संख्या No. of Societies in loss	तोटाची रक्कम Amount of Loss	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
2,095	36,035	91,412	83,849	2,285	12,110	1,062	186	1	Brihan Mumbai
986	4,760	12,310	10,130	260	8,569	203	58	38	Thane
118	3,889	3,315	3,369	208	471	20	349	15	Raigad
11	219	310	317	10	149	7	430	8	Ratnagiri
9	214	272	790	47	83	6	70	15	Sindhudurg
203	27,398	719	736	39	1,578	458	302	32	Nashik
114	630	1,428	1,484	72	375	19	1,615	175	Dhule
191	2,053	751	707	37	788	48	1,871	2,098	Jaigaon
204	5,534	668	4,793	36	567	89	1,243	277	Ahmednagar
476	1,982	4,192	5,321	304	4,346	65	1,150	325	Pune
57	1,734	2,831	2,851	245	500	27	81	75	Satara
39	687	1,439	1,482	179	366	28	23	531	Sangli
97	5,587	2,403	2,267	190	1,087	89	604	1,487	Solapur
59	2,832	11,265	10,816	581	491	69	802	1,621	Kolhapur
71	307	145	140	13	202	7	93	738	Aurangabad
14	813	129	259	98	169	28	12	79	Jalna
15	1,030	205	209	2	155	15	128	12	Parbhani
16	1,302	1,128	1,217	33	175	20	895	29	Beed
52	771	82	107	7	172	6	604	129	Nanded
14	347	106	111	8	94	6	232	19	Osmanabad
23	2,220	44	47	3	301	59	3,486	392	Latur
13	316	132	137	19	156	11	174	217	Buldana
98	963	150	166	24	238	18	116	730	Akola
54	969	192	226	9	290	12	302	882	Amravati
51	732	72	66	10	196	15	23	267	Yavatmal
18	305	187	196	7	172	16	23	565	Wardha
154	2,117	182	2,928	176	1,299	1,221	883	94	Nagpur
35	961	119	82	10	232	27	151	19	Bhandara
14	200	287	311	15	85	8	2,568	24	Chandrapur
1	107	2	3	1	45	2	23	5	Gadchiroli
5,302	1,07,014	1,34,477	1,35,117	4,928	35,461	3,661	18,497	10,899	Maharashtra State

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

17. ग्राम विकास व सहकार /

तक्ता क्रमांक /

इतर सहकारी संस्थांचे व्यवहार /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	संस्थांची संख्या No. of Societies	सदस्य संख्या Membership (000)	स्वीय भांडवल Owned Capital	इतर कर्जे Other Borrowings	खेळते भांडवल Working Capital	नवीन कर्जे Fresh advance	कर्ज वसुली Loans recoveries	येणे कर्जे Loans Outstanding
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	16,078	1,664	10,568	14,839	12,917	139	169	1,655
2	ठाणे	10,593	398	2,296	5,791	39,895	395	912	1,314
3	रायगड	964	85	1,109	1,038	10,488	21	12	147
4	रत्नागिरी	263	43	90	583	959	24	41	148
5	सिध्दुर्ग	137	35	153	364	1,003	55	132	170
6	नाशिक	4,268	188	714	14,712	65,995	4,478	839	8,050
7	धुळे	1,235	156	311	2,645	7,031	125	194	1,423
8	जळगाव	1,351	237	1,771	2,969	8,852	32	115	777
9	अहमदनगर	1,935	223	389	6,876	26,742	779	404	2,103
10	पुणे	8,301	451	2,386	3,782	21,832	603	845	2,252
11	सातारा	1,429	129	853	2,175	6,575	269	13	864
12	सांगली	899	121	316	1,041	2,970	44	3	189
13	सोलापूर	2,152	224	1,185	6,121	13,047	155	210	339
14	कोल्हापूर	1,563	353	1,003	2,816	8,416	116	248	591
15	औरंगाबाद	1,852	76	183	7,156	1,02,238	2,883	559	4191
16	जालना	592	28	720	1,383	2,721	376	606	450
17	परभणी	719	70	146	2,042	2,995	46	50	466
18	बीड	875	58	88	2,665	4,172	15	12	813
19	नांदेड	1,128	84	1,203	1,677	4,669	10	20	1,031
20	उस्मानाबाद	481	38	122	1,020	1,765	59	98	318
21	लातूर	664	47	167	3,500	5,634	137	25	820
22	बुलढाणा	346	50	121	712	1,352	51	90	234
23	अकोला	562	41	194	1,943	4,910	62	46	242
24	अमरावती	707	139	367	2,374	7,022	714	224	2,122
25	यवतमाळ	495	58	308	1,846	3,342	150	242	355
26	वर्धा	276	36	282	501	1,425	26	12	209
27	नागपूर	1,481	212	756	8,985	23,480	6,682	11,241	8,418
28	भंडारा	440	51	200	1,831	3,148	44	41	279
29	छत्रपूर	228	40	91	630	1,067	26	1	163
30	गडचिरोली	100	6	19	192	269	4	1	46
महाराष्ट्र राज्य		61,903	8,343	28,090	1,03,609	8,13,121	18,519	17,406	40,179

आधार.-सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

RURAL DEVELOPMENT AND CO-OPERATION

TABLE No. 17.17 (B)

Operations of Other Co-operative Societies

(1986-87)

(रकम लाख रुपयत Amt. in Lakhs Rs.)

गुंतवणुक Investment	इतर मत्ता Other assets	मिळालेल्या मालाची किंमत Value of goods received	विक्री मालाची किंमत Value of goods sold	वर्ष अखेरचा शिल्लक माल Stock at the end of the year	वर्षातील नफा Profit of the year		वर्षातील तोटा Loss for the year		District
					नफा झालेल्या संस्थांची संख्या No. of Societies in profit	नफ्याची रक्कम Amount of Profit	तोटा झालेल्या संस्थांची संख्या No. of Societies in loss	तोटाचा रक्कम Amount of Loss	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(2)
2,137	38,756	85,013	77,141	2,330	2,906	244	82	0	Brihan Mumbai
1,005	4,855	11,448	9,319	265	2,056	47	26	11	Thane
120	3,967	3,083	3,100	212	113	5	153	4	Raigad
11	224	288	292	10	36	2	189	2	Ratnagiri
9	218	253	727	48	20	1	31	4	Sindhudurg
207	27,946	669	677	39	379	105	133	9	Nashik
116	643	1,328	1,365	73	90	4	711	49	Dhule
185	2,094	639	650	38	189	11	823	588	Jalgaon
308	5,644	622	4,410	37	138	20	547	78	Ahmednagar
435	2,022	3,899	4,895	310	1,043	15	506	61	Pune
58	1,768	2,633	2,623	250	120	6	36	21	Satara
40	700	1,330	1,384	183	88	6	10	149	Sangli
99	5,699	2,234	2,086	194	261	21	266	416	Solapur
61	2,888	10,476	9,950	692	113	16	353	454	Kolhapur
72	313	135	129	13	49	2	41	207	Aurangabad
14	829	120	238	100	41	6	5	22	Jalna
15	1,051	191	192	2	37	3	56	3	Parbhani
17	1,328	1,049	1,119	34	42	5	334	8	Beed
53	786	76	98	7	41	1	268	36	Nanded
14	353	99	103	8	23	1	102	5	Osmanabad
23	2,264	41	43	3	72	14	1,534	110	Latur
13	322	123	126	19	37	3	77	61	Buldhana
100	982	139	153	25	57	4	51	204	Akola
55	989	179	208	9	70	3	133	247	Amravati
52	746	67	61	10	47	3	10	75	Yawatmal
19	311	174	181	7	41	4	10	158	Wardha
157	2,159	2,959	2,694	180	312	281	389	28	Nagpur
36	980	111	75	10	56	6	66	5	Bhandara
15	203	267	266	16	20	2	1,130	7	Chandrapur
1	109	2	3	1	11	0	10	1	Gadchiroli
5,437	1,35,150	1,29,714	1,24,307	6,825	8,511	842	3,140	3,051	Maharashtra State

Source.—Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

१८. खाण काम

१८.१ खाणी, खनिज उत्पादने व त्यांचे मूल्य या संबंधीची आकडेवारी या विभागात दिली आहे.

18. MINING AND QUARRYING

18.1. Data on Mines, Mineral production and their value are presented in this section.

18. खान काम/MINING AND QUARRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 18.1 (A)

खनिज उत्पादन, त्याचे मूल्य व एकूण खाणी / Mineral Production, its value and Total Mines
(1995-96)

(उत्पादन टनात आणि मूल्य हजारात)
(Production in tonnes and value in thousand Rs.)

अनुक्रमांक Serial No.	खनिज (2)	खाणीची संख्या/ उत्पादन मूल्य (3)	रत्नागिरी Ratnagiri (4)	सिंधुदुर्ग Sindhudurg (5)	कोल्हापूर Kolhapur (6)	अमरावती Amravati (7)	यवतमाळ Yavatmal (8)	नागपूर Nagpur (9)	भंडारा Bhandara (10)	चंद्रपूर Chandrapur (11)	गडचिरोली Gadchiroli (12)	एकूण Total (13)	No. of Mines/ Production Value Minerals (3) (2)	
1	बॉक्साईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	5 7,23,797 1,35,849	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	5 7,23,797 1,35,849	Mines Production Value	Bauxite
2	केओलिन	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	1 4,554 421	- - -	1 100 10	- - -	2 4,654 431	Mines Production Value	Kaolin
3	* कोळसा	खाणी उत्पादन मूल्य	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	43 22,815 1,10,96,766	Mines Production Value	Coal *
4	डोलोमाईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	5 35,444 6,742	- - -	1 770 77	- - -	6 36,214 6,819	Mines Production Value	Dolomite
5	कच्चे लोखंड	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	4 114 4,453	1 14 245	- - -	- - -	- - -	1 3 506	2 41 6,223	- - -	8 172 11,427	Mines Production Value	Iron Ore
6	कायनाईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	3 4,962 3,336	- - -	- - -	3 4,962 3,336	Mines Production Value	Kyanite
7	घुनखडी	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	18 881 77,071	- - -	- - -	9 5,099 2,90,529	- - -	27 5,980 3,67,600	Mines Production Value	Lime Stone
8	कच्चे मॅंगनीज	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	10 1,21,377 1,18,101	2 2,00,098 2,49,548	- - -	- - -	12 3,21,475 3,67,649	Mines Production Value	Manganese Ore

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 18.1 (A) - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(3)	(2)	
9	गेरु	खाणी	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	Mines	Ochare	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	2,185	-	-	-	2,185	Production		
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	133	-	-	-	133	Value	
10	कारुडन	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Corundum	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Value	
11	फायर क्ले	खाणी	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	Mines	Fire Clay	
		उत्पादन	-	333	-	601	-	-	-	-	-	-	934	Production	
		मूल्य	-	33	-	36	-	-	-	-	-	-	69	Value	
12	सिलिमनॉट	खाणी	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	Mines	Silimanite	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	62	-	-	-	62	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	71	-	-	-	71	Value	
13	पायरोफिलसाइट	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Pyrophyllite	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	2,777	-	-	-	2,777	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	553	-	-	-	553	Value	
14	क्वार्ट्ज	खाणी	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	Mines	Quartz	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	1,156	4,440	-	-	5,596	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	75	271	-	-	346	Value	
15	सिलिका सैंड	खाणी	6	21	-	-	-	-	-	-	-	27	Mines	Silicasand	
		उत्पादन	81,693	62,166	-	-	-	-	-	-	-	-	1,43,859	Production	
		मूल्य	8,134	4,697	-	-	-	-	-	-	-	-	12,831	Value	
16	सैंड (इतर)	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	Mines	Sand (Others)	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	3,97,738	-	3,97,738	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	11,969	-	11,969	Value	
17	शेल	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	Mines	Shale	
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	31,986	-	31,986	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	192	-	192	Value	
18	लॅटराइट	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Laterite	
		उत्पादन	-	-	2,62,542	-	-	-	-	-	-	-	2,62,542	Production	
		मूल्य	-	-	23,629	-	-	-	-	-	-	-	23,629	Value	

* जिल्हावार माहिती उपलब्ध नाही.

* Districtwise break-up is not available.

आधार :- इंडियन ब्युरो ऑफ माइन्स, भारत सरकार, नागपुर

Source :- Indian Bureau of Mines, Government of India, Nagpur.

18. खाण काम/MINING AND QUARRYING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 18.1 (B)

खनिज उत्पादन, त्याचे मूल्य व एकूण खाणी /Mineral Production, its value and Total Mines
(1996-97)

(उत्पादन टनात आणि मूल्य हजारत)
(Production in tonnes and value in thousand Rs.)

अनुक्रमांक Serial No.	खनिज (2)	उत्पादन मूल्य (3)	रायगड Raigad (4)	रत्नागिरी Ratnagiri (5)	सिंधुदुर्ग Sindhudurg (6)	कोल्हापूर Kolhapur (7)	अमरावती Amravati (8)	यवतमाळ Yavatmal (9)	नागपूर Nagpur (10)	भंडारा Bhandara (11)	चंद्रपूर Chandrapur (12)	गडचिरोली Gadchiroli (13)	एकूण Total (14)	उत्पादन मूल्य Production Value (3)	खाणी Minerals (2)
1	बॉक्साईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	5 7,08,311 1,30,228	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	5 7,08,311 1,30,228	Mines Production Value	Bauxite
2	केओलिन (नैसर्गिक)	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	2 5,120 522	- - -	- - -	- - -	2 5,120 522	Mines Production Value	Kaolin (Natural)
3	* कोळसा	खाणी उत्पादन मूल्य	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	* * *	43 25,025 1,26,26,077	Mines Production Value	Coal *
4	डोलोमाईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	1 10,619 1,487	7 30,270 6,208	- - -	- 1,691 169	- - -	9 42,580 7,864	Mines Production Value	Dolomite
5	कच्चे लोखंड	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	2 42 1,669	1 12 244	- - -	- - -	- - -	1 4 545	2 32 4,985	1 1 117	7 91 7,560	Mines Production Value	Iron Ore
6	कायनाईट	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	2 1,279 917	- - -	- - -	2 1,279 917	Mines Production Value	Kyanite
7	चुनखडी	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	19 959 91,021	- - -	- - -	9 5,626 3,74,886	- - -	28 6,585 4,65,707	Mines Production Value	Lime Stone
8	कच्चे मँगनीज	खाणी उत्पादन मूल्य	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	9 1,13,073 1,21,837	2 1,91,861 2,86,334	- - -	- - -	11 3,04,934 4,08,171	Mines Production Value	Manganese Ore

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 18.1 (B) - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(3)	(2)
9	गेरू	खाणी	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	Mines	Ochare
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	1,249	-	-	-	1,249	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	79	-	-	-	79	Value	
10	कोरंडम	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Corundum
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Value	
11	फायर क्ले	खाणी	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	Mines	Fire Clay
		उत्पादन	-	-	90	-	7,294	-	-	-	-	-	7,384	Production	
		मूल्य	-	-	3	-	438	-	-	-	-	-	441	Value	
12	सिलिमानाईट	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	Mines	Silimanite
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	75	-	-	75	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	94	-	-	94	Value	
13	पायरोफिलाईट	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Pyrophyllite
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	1,733	-	-	1,733	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	318	-	-	318	Value	
14	क्वार्ट्ज	खाणी	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	Mines	Quartz
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	141	6,585	-	-	6,726	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	9	402	-	-	411	Value	
15	सिलिका सॅंड	खाणी	-	6	15	-	-	-	-	-	-	-	21	Mines	Silicasand
		उत्पादन	-	43,929	58,755	-	-	-	-	-	-	-	1,02,684	Production	
		मूल्य	-	6,572	4,656	-	-	-	-	-	-	-	11,228	Value	
16	सॅंड (इतर)	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	Mines	Sand (Others)
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	6,24,946	-	6,24,946	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	18,017	-	18,017	Value	
17	शेल	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	Mines	Shale
		उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	26,759	-	26,759	Production	
		मूल्य	-	-	-	-	-	-	-	-	268	-	268	Value	
18	लॅटराईट	खाणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Mines	Laterite
		उत्पादन	-	-	-	2,51,155	-	-	-	-	-	-	2,51,155	Production	
		मूल्य	-	-	-	27,623	-	-	-	-	-	-	27,623	Value	

* जिल्हावार माहिती उपलब्ध नाही.

* Districtwise break-up is not available.

आधार.- इंडियन ब्युरो ऑफ माइन्स, भारत सरकार, नागपूर.

Source.-- Indian Bureau of Mines, Government of India, Nagpur.

१९. उत्पादन

१९.१. या विभागात चालू कारखाने, सरासरी दैनिक रोजगार, औद्योगिक उत्पादने आणि वार्षिक उद्योग पाहणीत गोळा केलेली काही निवडक औद्योगिक वैशिष्ट्ये याबद्दलची सांख्यिकी माहिती दिलेली आहे.

१९.२. तज्ज्ञातील आकडे मुख्य कारखाने निरीक्षक यांच्याकडून फॅक्टरी अॅक्ट, १९४८ च्या कलम २ एम (एक) आणि २ एम (दोन) व कलम ८५ खाली येणाऱ्या कारखान्यांची मूलभूत सांख्यिकी माहिती गोळा करून पाठविल्यानंतर त्या आधारावर अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयाने संकलित केले आहेत. कलम २ (एम) (एक) खाली गेल्या बारा महिन्यातील कोणत्याही एका दिवशी १० किंवा अधिक कामगार असणारे व शक्तीचा वापर करणारे कारखाने आणि कलम २ (एम) (दोन) खाली २० किंवा अधिक कामगार असणारे पण शक्तीचा वापर न करणारे कारखाने यांचा समावेश होतो. या व्यतिरिक्त कारखान्यांतील कामगारांची संख्या व शक्तीचा वापर केला किंवा वापर केला नाही हे विचारात न घेताही राज्य शासनाने अधिसूचनेद्वारे शासकीय राजपत्रातून सांख्यिकी माहिती पुरविण्यासाठी भाग पाडलेल्या कारखान्यांचाही समावेश केला जातो. हे कारखाने ह्या फॅक्टरी अॅक्ट, १९४८ च्या कलम ८५ खाली येतात आणि यातील कारखान्यांची माहिती १ जानेवारी ते ३१ डिसेंबर या कालावधीत संपणाऱ्या लेख्या संबंधित आहे.

१९.३. राष्ट्रीय नमुना पाहणी संघटना (भारत सरकार) यांच्याकडून अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयास उपलब्ध झालेल्या वार्षिक उद्योग पाहणी पत्रकाच्या आधारावर आकडेवारी या विभागात दिली आहे. ही पत्रके गणना व गणनेतर या दोन क्षेत्रात विभागलेल्या कारखान्यांकडून गोळा केली जातात आणि त्यातील माहिती १ एप्रिल ते ३१ मार्च या कालावधीत संपणाऱ्या लेख्यासंबंधित असते. गणना क्षेत्रात ५० किंवा अधिक कामगार व शक्तीचा वापर करणारे कारखाने आणि १०० किंवा त्याहून अधिक कामगार व शक्तीचा वापर न करणाऱ्या कारखान्यांचा समावेश होतो. गंभीर दरवर्षी संपूर्ण गणना केली जाते. बाकीचे कारखाने गणनेतर क्षेत्राखाली येतात. १९७३-७४ पासून नमुना पाहणी क्षेत्रातील एकूण कारखान्यांपैकी ५० टक्के कारखाने दरवर्षी निवडले जातात आणि त्याची दोन वर्षांच्या गटात पूर्ण पाहणी केली जाते. याशिवाय गणनेतर क्षेत्रात मॉडगनाच्या पण संपूर्ण भारतभर ५० कामगारांहून कमी कामगार असलेल्या कारखान्यांची गणना क्षेत्रातील कारखान्या प्रमाणे दरवर्षी पाहणी केली जाते. तसेच या पाहणीत विद्युत, गॅस उत्पादन व वितरण व इतर सेवा तसेच स्वच्छता, सेवा, दुरुस्ती व वैयक्तिक सेवा आणि चल चित्रपट यांचाही समावेश होतो. वर्कर्स अॅक्ट, १९६६ खाली येणारे विडी व सिगारेट कारखाने सुद्धा यात अंतर्भूत आहेत. बंद स्वरूपाचे कारखाने सुद्धा विचारात घेतले जातात. पण संरक्षण खात्यातील कारखाने, हॉटेल आणि उपाहारगृहे, सोलाचे साठे व वितरण यामध्ये गुंतलेले, तांत्रिक शिक्षण संस्था (विक्रम किंवा विनिमय यासाठी उत्पादन न करणाऱ्या) यांचा यात समावेश नाही.

१९.४. उत्पादनक मांडवल वर्षाच्या शेवटच्या दिवसाशी निगडित असून त्यामध्ये स्थिर व खंडल्या मांडवलाचा समावेश असतो. कामगारांची संख्या ही वेगवेगळ्या श्रेणींखालील म्हणजे कामगार, कामगारेतर इ. कामगारांची विभक्तिते दैनिक सरासरी संख्या असते आणि त्यामध्ये भरपगारी रजेवर असणाऱ्या म्हणजे वैद्यकीय रजेवर, नैमित्तिक रजेवर व पगारी दीर्घ मुदतीच्या रजेवर असणाऱ्या कामगारांचा समावेश असतो. विक्रीसाठी तयार केलेल्या वस्तू व उपवस्तू ह्यांचे मूल्य, ग्राहकांसाठी केलेल्या

19. MANUFACTURING

19.1. In this section, statistics regarding working factories, average daily employment, industrial production and some selected industrial characteristics collected in the Annual Survey of Industries is presented.

19.2. The data on working factories, are compiled by the Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, on the basis of data collected by the Chief Inspector of Factories from the factories covered under sections 2 (m) (i), 2 (m) (ii) and sec. 85 of the Factories Act, 1948. The factories using power, which employed 10 or more workers on any day of the preceding 12 months are covered under section 2 (m) (i) and the factories not using power employing 20 or more workers under section 2 (m) (ii). Apart from these two categories, State Government by notification in Official Gazette specifies a number of factories and makes obligatory for such factories to supply statistical information notwithstanding the number of persons employed therein and using or not using power. These factories are covered under section 85 of the factories Act, 1948. The information relates to the accounting year of factory ending on any day between 1st January to 31st December.

19.3. The statistics relating to Annual Survey of Industries are based on the returns supplied to this Directorate by National Sample Survey Organisation, Government of India, which collects the data from the factories divided in two sectors, viz, (i) Census sector, (ii) Non-census sector and returns relate to the accounting year of the factory ending on any day between 1st April to 31st March. In the census sector, factories employing 50 or more workers and using power and factories employing 100 or more workers and not using power are covered on complete enumeration basis every year. The remaining factories are covered in the non-census sector. In the non-census sector, since 1973-74, 50 per cent of the factories are selected every year and thus this sector is covered fully in a block period of two years. The factories in the non-census sector, having less than 50 workers all over India, are treated on par with factories in the census sector. The survey extends to all the manufacturing units including production and distribution of electricity, gas, water and also service industries like sanitary services, repairs services and personal services and motion picture production. The survey extends also to Biri and Cigar units which are covered under Workers Act, 1966. It also includes the factories reported closed. However it excludes defence factories, restaurants and cafes those engaged in storage and distribution of oil, technical training institution not producing anything for sale or exchange.

19.4. Productive capital which relates to the last day of the year, consists of fixed and working Capital. Number of persons employed is the average number of persons employed under various heads, such as workers, other than workers, etc. and it includes persons on leave with pay such as sick leave, casual leave or paid vacation. Gross output represents value of products and by-products manufactured for sale, work done for customers and a sale value of goods sold in

कामाच्या सेवेचा मोबदला, विकत घेतलेल्या स्थितीमध्येच विकलेल्या मालाचे मूल्य आणि वार्षिक पाहणी वर्षाच्या सुरुवातीला व शेवटी असणाऱ्या अर्थ कच्च्या स्वरुपाच्या मालाच्या साठ्यामधील मूल्यात येणारा फरक इत्यादींचा समावेश ' एकूण उत्पादन ' यात असतो मूल्यवृद्धी ही उत्पादन मूल्यातून, उत्पादन खर्च व मूल्यघट वजा करून काढली जाते.

the same condition as purchased and is adjusted for the difference in stoks of semi-finished goods at the beginning and at the end of the survey year. Value added by manufacture is computed by deducting from the gross ex-factory value of output the gross value of input, value added is not of depreciation.

19. उत्पादन/MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.1

नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या/Number of Registered Factories
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	विभाग २ (एम) (१) Under Section 2 (m) (i)		विभाग २ (एम) (२) Under Section 2 (m) (ii)		विभाग ८५ Under Section 85		एकूण (संख्या) Total (No.)		कामगारांची सरासरी (संख्या) Average number of workers employed		District
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई	6,931	6,902	108	105	786	787	7,825	7,794	41,384	40,394	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3,388	3,544	63	51	754	774	4,205	4,369	14,012	13,755	Thane
3	रायगड	644	655	2	3	193	192	839	850	53,110	55,009	Raigad
4	रत्नागिरी	186	185	3	3	89	92	278	280	9,711	10,148	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	83	76	8	7	73	68	164	151	3,001	3,222	Sindhudurg
6	नाशिक	933	981	7	7	384	411	1,324	1,399	69,439	73,829	Nashik
7	धुळे	260	283	2	2	146	161	408	446	12,838	13,853	Dhule
8	जळगांव	557	509	18	16	312	303	887	828	27,961	26,790	Jalgaon
9	अहमदनगर	341	359	7	7	244	242	592	608	29,972	30,471	Ahmednagar
10	पुणे	2,277	2,365	66	67	530	524	2,873	2,956	17,165	18,095	Pune
11	सातारा	254	264	1	1	101	106	356	371	21,032	23,052	Satara
12	सांगली	407	420	5	6	318	327	730	753	18,475	21,082	Sangli
13	सोलापूर	378	378	7	7	3,009	3,121	3,394	3,506	31,706	31,714	Solapur
14	कोल्हापूर	925	923	23	17	503	487	1,451	1,427	45,850	49,802	Kolhapur
15	औरंगाबाद	448	489	2	3	183	198	634	680	45,135	47,410	Aurangabad
16	जालना	151	172	-	-	37	39	188	211	7,102	8,267	Jalna
17	परभणी	149	151	-	-	106	115	255	266	6,636	8,344	Parbhani
18	बीड	67	66	-	-	68	69	135	135	6,110	6,072	Beed
19	नांदेड	170	176	1	1	163	183	334	360	9,322	9,361	Nanded
20	उस्मानाबाद	23	22	-	-	23	26	46	48	2,938	3,524	Osmanabad
21	लातूर	75	74	-	-	88	101	163	175	4,621	5,789	Latur
22	बुलढाणा	177	175	2	2	116	119	295	175	7,700	6,932	Buldhana
23	अकोला	337	335	8	8	171	172	516	515	12,608	11,288	Akola
24	अमरावती	232	233	2	2	198	197	432	432	9,262	8,436	Amravati
25	यवतमाळ	131	133	27	27	90	89	248	249	9,242	9,916	Yavatmal
26	वर्धा	108	108	-	-	59	59	167	167	10,826	11,271	Wardha
27	नागपूर	936	963	20	20	753	785	1,709	1,768	54,120	55,825	Nagpur
28	भंडारा	176	173	-	-	454	453	630	626	9,488	9,001	Bhandara
29	चंद्रपूर	112	112	-	-	272	279	384	391	14,452	15,234	Chandrapur
30	गडचिरोली	16	16	-	-	77	79	93	95	727	688	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		20,872	21,242	382	362	10,301	10,548	31,555	32,152	12,59,013	12,78,832	Maharashtra State

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

Source - Directorate of Industrial Safety and health, Mumbai.

19. उत्पादन/MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.2 (A)

निर्मिती करणाऱ्या उद्योगांचे उत्पादन व रोजगार (मालिका)

Production and employment of Manufacturing Industries (Series)
(1995-96)

अनुक्रमांक	उद्योग गट	कारखान्यांची संख्या	एकूण रोजगार	एकूण गुंतवणूक (लाख रुपये)	एकूण उत्पादन (लाख रुपये)	Industry Group
Sr No.		No. of Units	Total Employment	Total Investment (Lakh Rs.)	Total Production (Lakh Rs.)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1	खाद्य गट (२०-२१) .	1,758	14,6,660	NA	13,43,312	Food products (20-21)
2	पेये, तंबाखू व संबंधित पदार्थ (२२) .	355	67,216		16,3,359	Beverages, tobacco and related products (22)
3	सुती कापड (२३).	1,059	15,5,539		42,0680	Cotton textiles (23)
4	लोकूर, रेशीम व मनुष्यनिर्मित तंतुचे कापड (२४) (कापूस व काथ्या सोडून) (२५).	724	58,093		38,8,936	Wool Silk and manmade fibre textiles (24)
5	ताग व इतर वनस्पतीजन्य तंतूचे कापड					Jute and other vegetable fibre Textiles (except cotton and coir) (25)
6	कापडाच्या वस्तु (परिधान करण्याच्या वस्तूसहित) (२६).	870	32,362		27,1,136	Textile products (including Wearing apparel) (26)
7	लाकडाच्या वस्तु, फर्निचर इत्यादि (२७).	248	5,588		14,986	Wood and wood products, furniture and fixtures (27)
8	कागद, कागदाच्या वस्तु, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग (२८)	1,217	57,978		41,1,782	Paper and paper products, printing, publishing and allied industries (28)
9	कातडी व कातड्याच्या आणि केसाळ कातड्याच्या व कातड्याला पर्यायी वस्तु (२९).	101	4,419	NA	25,073	Leather and products of leather fur and substitutes of leather. (29)
10	मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ (पेट्रोलियम व कोळसा सोडून) (३०).	1,751	15,8,513		24,39,366	Basic Chemical and chemical products (except products of petroleum and coal) (30)
11	२५२, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ व अणु इंधनाची प्रक्रिया (३१).	1,249	55,845		13,89,538	Rubber, Plastic, Petroleum and coal products and processing of nuclear fuel (31)
12	अधातू खनिज पदार्थ (३२).	1,004	35,367		19,8,253	Non-metallic mineral products (32)
13	मूलभूत धातू व मिश्र धातू (३३).	922	75,285		11,65,308	Basic metal and alloys industries (33)
14	धातूच्या वस्तु व सुटे भाग (यंत्रे यंत्र व सामग्री सोडून) (३४).	1,627	68,603		39,7,805	Metal products and parts (except Machinery and equipment) (34)
15	परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व यंत्रसामग्री (३५-३६).	2,799	19,3,857	NA	19,8,4241	Machinery and equipment other than transport equipment (35-36)
16	परिवहन सामग्री व सुटे भाग (३७).	643	96,263		12,43,405	Transport equipment and parts (37)
17	उत्पादन करणारे इतर उद्योग (३८)	644	38627		39,0870	Other manufacturing Industries (38)
18	इतर	890	173483		14,47,935	Others.
सर्व उद्योग		17,861	14,23,698	NA	13,695,975	All Industries.

19. उत्पादन/MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.2 (B)

निर्मिती करणाऱ्या उद्योगांचे उत्पादन व रोजगार (मालिका)

Production and Employment of Manufacturing Industries
(1996-97)

अनुक्रमांक	उद्योग गट	कारखान्यांची संख्या	एकूण रोजगार	एकूण गुंतवणूक (लाख रुपये)	एकूण उत्पादन (लाख रुपये)	Industry Group
Sr.No.		No. of Units	Total Employment	Total Investment (Lakh Rs.)	Total Production (Lakh Rs.)	(2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1	खाद्य गट (२०-२१)	1,887	15,657	87,1,957	16,03,621	Food products (20-21)
2	पेये, तंबाखू व संबधित पदार्थ (२२)					Beverages, tobacco and related products (22)
3	सुती कापड (२३)	340	72,238	81,864	15,7,560	Cotton textiles (23)
4	लांकर, रेशीम व मनुष्यनिर्मित तंतुचे कापड (२४) (कापूस व काथ्या साडून) (२५)	1,100	15,3,701	30,7,104	44,1,857	Wool Silk and manmade fibre textiles (24)
5	ताग व इतर वनस्पतीजन्य तंतुचे कापड	663	56,455	42,1,797	41,1,046	Jute and other vegetable fibre Textiles (except cotton and coir) (25)
6	कापडाच्या वस्तू (परिधान करण्याच्या वस्तूसहित) (२६)	5	152	248	362	Textile products (including Wearing apparel) (26)
7	लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर इत्यादि (२७)	866	30,024	85,1,30	17,9,891	Wood and wood products, furniture and fixtures (27)
8	कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधित उद्योग (२८)	243	4,518	9,424	12,727	Paper and paper products, printing, publishing and allied industries (28)
9	कातडी व कातडीच्या आणि केसाळ कातडीच्या व कातडीयाला पर्यायी वस्तू (२९)	1,317	61,298	33,6,546	40,9,211	Leather and products of leather fur and substitutes of leather. (29)
10	मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ (पेट्रोलियम व कोळसा साडून) (३०)	79	2,963	7,986	19,927	Basic Chemical and chemical products (except products of petroleum and coal) (30)
11	रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ व अणु इंधनाची प्रक्रिया (३१)	1,726	24,5,674	15,13,480	23,79,516	Rubber, Plastic, Petroleum and coal products and processing of nuclear fuel. (31)
12	अधातू खनिज पदार्थ (३२)	1,341	60,370	64,5,625	15,13,072	Non-metallic mineral products (32)
13	मूलभूत धातू व मिश्र धातू (३३)	1,027	38,459	19,3,558	23,1,017	Basic metal and alloys industries (33)
14	धातूच्या वस्तू व सुटे भाग (यंत्रे यंत्र व सामग्री साडून) (३४)	860	70,190	97,2,223	11,26,454	Metal products and parts (except Machinery and equipment) (34)
15	परिवहन सामग्री साडून इतर सर्व यंत्रसामग्री (३५-३६)	1,707	70,688	26,8,823	48,3,130	Machinery and equipment other than transport equipment (35-36)
16	परिवहन सामग्री व सुटे भाग (३७)	1,707	70,688	26,8,823	48,3,130	Transport equipment and parts (37)
17	उत्पादन करणारे इतर उद्योग (३८)	2,779	18,7,663	10,69,980	19,56,154	Other manufacturing Industries (38)
18	इतर	651	97,973	71,4,882	14,67,733	Others.
	सर्व उद्योग	888	17,7,032	88,7,927	16,02,333	All Industries.
		18,073	15,23,187	85,24,962	14,35,6448	

19. उत्पादन/MAMUFACTURING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.3

खादी व ग्रामीण मंडळकडून निरनिराळ्या उद्योगांना दिलेले अनुदान व कर्ज पुरवठा
Amount of grants and loan disbursed to various Industries by Khadi and Village Industries Board (Series)

(रुपये हजारत/Rs. in thousand)

अनुक्रमांक Serial No.	उद्योग	अनुदान व वितरण रकम/Grants and Amount disbursed														Industry (2)
		1960-61		1970-71		1980-81		1990-91		1994-95		1995-96		1996-97		
		अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	अनुदान Grants	कर्ज Loan	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	
												निरंक	निरंक	निरंक		Khadi
1	खादी	78	249	29	94	616	1003	122	4352	-	-	-	-	-	-	Processing C. and P.
2	प्रक्रिया करणारे उद्योग	12	7	3	34	113	227	125	5155	54	8661	-	-	-	-	Village Oil Industry
3	ग्रामीण तेल उद्योग	165	515	31	1401	6	3357	214	28808	-	664	-	-	-	-	Village leather Industry
4	ग्रामीण कातडी उद्योग	20	44	16	187	127	1622	55	6194	1	2263	-	-	-	-	Cottage Match Industry
5	आगबोरी तपु उद्योग	-	-	-	-	85	514	6	1214	-	-	-	-	-	-	Gur and Khanasari
6	गुळ व खांदसरी उद्योग	181	122	10	96	-	206	-	4827	9	2221	-	-	-	1729	Industry.
7	ताड गुह उद्योग	34	9	10	160	-	-	90	946	-	210	-	-	-	-	Palm Gur Industry
8	जख्खाय तेले व साबण उद्योग	6	92	10	56	28	131	-	1546	-	-	-	-	-	-	Non-Gur Oil and Soap In-
9	हत्ताने तकर करणारे कपड उद्योग	120	107	123	320	232	833	801	2119	1627	877	-	-	-	-	dustry.
10	मधु मक्षिका पालन उद्योग	77	17	3	59	7	50	50	660	210	960	-	-	-	-	Handmade paper Industry
11	ग्रामीण कुक्कुट पालन उद्योग	7	5	12	558	189	1953	85	7170	-	-	-	-	-	-	Bee Keeping Industry
12	तंतु उद्योग	-	-	9	31	4	42	97	1233	-	-	-	-	-	-	Village Poultry Industry
13	सुतार व लोहार उद्योग	-	-	18	117	162	2417	404	165588	11	8317	-	-	-	-	Fibre industry
14	गोबर गॅस उद्योग	-	-	309	457	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	carpentry and Black
15	चुना तयार करणारे उद्योग	-	-	1	16	20	268	1	2175	1	1717	-	-	-	-	Smithy Industry.
16	ग्रामोद्योग विक्री मंडळ	-	-	52	5	10	34	159	12672	-	-	-	-	-	-	Gobar gas Industry
17	बेत व बांबू उद्योग	3	3	-	-	81	2	131	109	881	624	-	-	-	-	Lime Manufacturing
18	आल्युमिनियम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Industry.
19	औषध व जडीबुटी गोळा करणे	-	-	-	78	-	95	-	2065	-	219	-	-	-	-	Gramodyog sales depot
20	फळावरील प्रक्रिया	-	-	-	-	-	-	-	418	-	50	-	-	-	-	cane and Bamboo Industry.
21	गोद व राळ तयार करणे	-	-	-	-	-	554	-	4741	7	355	-	-	-	-	Alluminium
22	काय उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Collection of Medicinal and
23	ग्रामीण उद्योगाकरिता मोदामे	-	-	-	-	-	245	16	3274	-	-	-	-	-	-	Plants.
24	पॉली वस्त्र	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fruit processing
25	इतर	9	-	96	-	-	-	264	12209	32	19450	-	-	-	-	Gumand Resins
	एकूण	712	1170	732	4758	1833	13686	2598	11947	1952	46577	-	-	-	-	Kath Industry
																Village Industries Godowns
																Poly Vastra
																Others
																Total

Source:--Maharashtra State Khadi and Village Industries Board, Bombay.

आधार:--महाराष्ट्र राज्य खादी ग्रामीण मंडळ, मुंबई.

19. उत्पादन/MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.4

औद्योगिक क्षेत्रातील भूखंड विकास/Industrial area estate developed
(1995-96 & 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष/ Year जिल्हा	भूखंडाची संख्या No. of Estates		औद्योगिक घंधासाठी संपादित क्षेत्र Industrial area acquired हेक्टर/Hectare		औद्योगिक घंधासाठी भूखंड Industrial plots				District
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	विकसित Developed		वाटप केलेले Allotted		
						1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
	1970-71	33		837.65		159		409		
	1980-81	59		743.55		1,755		2,137		
	1985-86	73		918.89		814		1,300		
	1990-91	58		14,066.99		24,706		20,548		
	1995-96	143		35,306.96		37,264		32,987		
	1996-97	96		31,585.56		40,216		34,494		
1	बृहन्मुंबई ...	1	-	126.71	-	284	-	280	-	Brihan Mumbai
2	ठाणे ...	10	9	4,938.75	5,607.35	8556	8,968	7,626	7,900	Thane
3	रायगड ...	6	4	4,463.54	2,832.73	1903	1,664	1,769	1,511	Raigad
4	रत्नागिरी ...	7	4	2,026.78	1,401.05	1571	1,511	1,317	1,327	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग ...	1	1	285.75	274.81	335	589	304	361	Sindhudurg
6	नाशिक ...	6	4	1,735.28	1,794.93	2572	3,124	2,356	2,845	Nashik
7	धुळे ...	1	1	1,049.03	400.35	441	441	419	419	Dhule
8	जळगांव ...	1	1	983.82	752.22	1543	1,543	1,485	1,485	Jalgaon
9	अहमदनगर ...	4	2	1,542.53	1,367.18	1324	1,324	1,096	1,100	Ahmednagar
10	पुणे ...	8	6	2,798.08	2,757.10	4140	4,123	3,817	4,075	Pune
11	सातारा ...	6	4	793.57	770.19	1267	1,588	847	1,184	Satara
12	सांगली ...	5	3	611.29	570.39	1307	1,396	1,252	1,360	Sangli
13	सोलापूर ...	3	2	1,681.55	1,599.66	1186	1,215	1,171	1,200	Solapur
14	कोल्हापूर ...	3	2	795.38	492.93	1320	1,454	1,268	1,430	Kolhapur
15	औरंगाबाद ...	4	4	2,568.56	2,608.42	2160	2,196	1,826	1,863	Aurangabad
16	जालना ...	4	3	537.25	219.37	403	376	403	371	Jalna
17	परभणी ...	5	4	426.42	324.64	282	320	174	183	Parbhani
18	बीड ...	1	1	83.53	68.53	188	188	165	165	Beed
19	नांदेड ...	3	3	313.97	299.42	540	632	455	473	Nanded
20	उस्मानाबाद ...	1	1	128.19	101.96	145	748	128	139	Osmanabad
21	लातूर ...	4	4	383.56	383.56	673	733	566	671	Latur
22	बुलढाणा ...	5	6	668.94	658.41	399	563	259	331	Buldhana
23	अकोला ...	4	4	656.73	485.43	493	594	480	540	Akola
24	अमरावती ...	7	5	1,448.72	326.52	464	546	415	422	Amravati
25	यवतमाळ ...	4	5	491.93	444.72	262	554	238	220	Yavatmal
26	वर्धा ...	3	1	592.05	441.88	240	240	189	194	Wardha
27	नागपूर ...	8	7	3,445.02	3,887.42	2891	3,114	2,392	2,414	Nagpur
28	भंडारा ...	4	2	479.08	387.20	293	197	87	88	Bhandara
29	चंद्रपूर ...	3	2	1,683.59	241.38	241	242	181	197	Chandrapur
30	गडचिरोली ...	1	1	101.32	85.81	29	33	22	26	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य ...	143	96	35,306.96	31,585.56	37264	40,216	32,987	34,494	Maharashtra State

आधार - मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई.

Source - Chief Engineer, Maharashtra Industrial Development Corporation, Mumbai.

(Re) 219-74

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	कामगार 1-9 Workers		कामगार 10-19 Workers		कामगार 20-49 Workers		कामगार 50-99 Workers		कामगार 100-499 Workers	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	2,449	14,784	2,300	30,507	1,439	42,300	471	32,491	466	94,879
2	ठाणे	1,288	7,553	1,001	13,629	777	22,464	252	16,330	187	36,673
3	रायगड	208	1,157	116	1,697	190	5,958	77	5,348	103	20,170
4	रत्नागिरी	95	473	51	694	45	1,399	25	1,756	20	4,214
5	सिंधुदुर्ग	72	320	25	333	16	531	11	792	2	297
6	नाशिक	439	2,228	385	5,240	227	6,258	93	6,245	71	14,589
7	धुळे	185	908	122	1,559	32	1,094	19	1,070	14	3,330
8	जळगांव	358	1,577	256	3,173	94	2,797	29	2,030	37	7,573
9	अहमदनगर	276	1,233	106	1,407	70	2,033	30	2,083	40	9,821
10	पुणे	882	4,644	640	8,816	574	17,057	223	15,382	195	43,039
11	सातारा	116	430	63	902	83	2,638	35	2,498	26	5,391
12	सांगली	324	1,292	200	2,638	80	2,425	24	1,649	19	3,658
13	सोलापूर	2,298	8,901	62	792	44	1,465	33	2,371	21	5,185
14	कोल्हापूर	587	2,850	379	4,999	172	5,430	50	3,422	48	10,427
15	औरंगाबाद	216	1,048	96	1,353	111	3,689	68	4,816	66	14,186
16	जालना	47	216	30	395	68	2,370	19	1,224	5	1,923
17	परभणी	67	310	6	84	76	2,469	26	1,653	6	972
18	बीड	67	353	13	173	16	560	13	755	3	657
19	नांदेड	138	638	26	383	89	2,963	11	709	9	2,262
20	उस्मानाबाद	21	84	1	15	11	285	4	234	4	958
21	लातूर	78	383	11	138	29	780	5	338	5	1,412
22	बुलडाणा	116	435	41	544	99	1,255	12	808	12	2,244
23	अकोला	221	1,059	89	1,144	57	1,786	31	2,091	17	3,831
24	भग्यवती	220	887	100	1,445	53	1,859	16	1,023	15	2,459
25	यवतमाळ	93	351	23	259	37	1,255	27	1,774	14	2,693
26	कोंकण	67	304	21	307	27	972	18	1,143	17	3,213
27	नामपूर	716	3,357	262	3,514	225	6,970	68	4,776	86	18,736
28	भंडारा	491	2,300	91	1,258	26	838	4	238	10	2,080
29	वडपूर	266	1,032	22	290	27	866	10	656	10	1,584
30	गडचिरोली	77	299	3	45	5	204			1	179
	महाराष्ट्र राज्य	12,498	61,406	6,541	87,733	4,739	14,2970	1,704	11,5,705	1,529	31,8,652

F = Male

W = Female

आधार : सांख्यिकीय सेवा व माहिती सेवा, शाखा, मुंबई

INDUSTRIES AND MINING

TABLE No. 19.5(A)

Distribution of working factories according to working stren
1995-96)

कामगार 500-999 Workers		कामगार 1,000-4,999 Workers		५,००० व त्याहून अधिक कामगार 5,000 and above Workers		एकूण Total		District
F	W	F	W	F	W	F	W	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(2)
69	50,704	54	10,9,814	6	38,347	7,254	41,3,846	Brihan-Mumbai
29	18,967	12	24,513	-	-	3,546	14,0129	Thane
10	7,196	5	11,584	-	-	709	53,110	Raigad
2	1,175	-	-	-	-	238	9,711	Ratnagiri
1	728	-	-	-	-	127	3,001	Sindhudurg
15	9,812	11	25,067	-	-	1,241	69,439	Nashik
4	2,828	2	2,049	-	-	378	12,838	Dhule
8	5,655	4	5,156	-	-	786	27,961	Jalgaon
12	8,872	3	4,523	-	-	537	29,972	Ahmednagar
34	22,700	16	26,646	3	33,370	2,567	17,1,654	Pune
6	4,564	3	4,609	-	-	332	21,032	Satara
7	4,254	2	2,559	-	-	656	18,475	Sangli
10	6,961	4	6,031	-	-	2,472	31,706	Solapur
11	7,940	8	10,782	-	-	1,255	45,850	Kolhapur
11	8,101	3	3,887	1	8,055	572	44,5,135	Aurangabad
1	974	-	-	-	-	170	7,102	Jalna
-	-	1	1,148	-	-	202	6,636	Parbhani
4	2,461	1	1,157	-	-	117	6,110	Beed
3	2,367	-	-	-	-	276	9,322	Nanded
2	1,362	-	-	-	-	43	2,938	Osmanabad
1	564	1	1,006	-	-	130	4,621	Latur
4	2,417	-	-	-	-	224	7,700	Buldhana
4	2,697	-	-	-	-	419	12,608	Akola
3	1,589	-	-	-	-	407	9,262	Amravati
4	2,910	-	-	-	-	198	9,242	Yavatmal
3	2,149	2	2,738	-	-	155	10,826	Wardha
11	7,203	5	9,564	-	-	1,373	54,120	Nagpur
3	1,672	1	1,102	-	-	626	9,488	Bhandara
3	2,297	4	7,727	-	-	342	14,452	Chandrapur
-	-	-	-	-	-	86	727	Gadchiroli
275	19,1,119	142	26,16,561	10	79772	27,438	12,59,013	Maharashtra State

Factories
Workers

Source:- Directorate of Industrial Safety and Health, Mumbai.

19. उद्योग आणि खाणकाम/
तक्ता क्रमांक/
चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार वर्गीकरण/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	1-9 कामगार Workers		10-19 कामगार Workers		20-49 कामगार Workers		50-99 कामगार Workers	
		F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	बृहन्मुंबई	2,522	15,313	2,206	29,160	1,423	41,617	452	31,157
2	ठाणे	1,313	7,681	951	12,866	796	23,314	265	17,325
3	रायगड	214	1,185	121	1,716	178	5,482	99	6,456
4	रत्नागिरी	94	450	54	730	48	1,602	24	1,706
5	सिंधुदुर्ग	72	316	22	292	19	593	10	682
6	नाशिक	455	2,233	405	5,437	240	6,717	96	6,447
7	धुळे	24	977	115	1,422	45	1,302	24	1,451
8	जळगांव	337	1,487	231	2,792	86	2,527	35	2,476
9	अहमदनगर	273	1,223	107	1,436	77	2,342	31	2,137
10	पुणे	900	4,795	655	9,029	581	17,507	221	15,417
11	सातारा	120	451	72	1,007	83	2,625	31	2,258
12	सांगली	340	1,438	179	2,335	91	2,797	23	1,511
13	सोलापूर	2,371	9,542	66	817	35	1,198	33	2,373
14	कोल्हापूर	583	2,895	398	5,380	181	5,682	52	3,602
15	औरंगाबाद	219	1,004	112	1,588	130	4,512	74	5,113
16	जालना	51	260	31	412	59	1,984	31	2,027
17	परभणी	93	332	20	288	63	1,990	34	2,240
18	बीड	71	380	13	159	18	633	8	458
19	नांदेड	172	739	35	488	51	1,747	18	1,192
20	उस्मानाबाद	20	83	5	85	5	136	10	638
21	लातूर	86	402	26	329	19	613	5	341
22	बुलढाणा	117	461	44	597	32	1,025	21	1,378
23	अकोला	218	1,072	73	962	50	1,737	26	1,690
24	अमरावती	243	1,076	44	547	38	1,233	17	1,099
25	यवतमाळ	89	337	15	196	36	1,262	29	1,983
26	वर्धा	70	333	19	263	20	719	18	1,191
27	नागपूर	729	3,518	254	3,473	224	6,949	62	4,550
28	भंडारा	522	2,526	45	567	20	678	8	511
29	धंढूपूर	270	994	24	331	28	891	9	617
30	गडचिरोली	80	328	2	36	5	156	-	-
महाराष्ट्र राज्य		12,845	63,831	6,344	84,740	4,689	14,1570	1,761	12,0026

F = फरक

W = वजन

आधार - मुख्य निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र शासन, २

INDUSTRIES AND MINING

TABLE No. 19.5 (B)

Distribution of working factories according to working strength.

(1996-97)

100-499 कामगार Workers		500-999 कामगार Workers		1,000-4,999 कामगार Workers		५,००० व त्याहून अधिक कामगार 5,000 and above Workers		एकूण Total		District
F	W	F	W	F	W	F	W	F	W	
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(2)
465	96,799	56	40,864	59	1,16,328	05	32,756	7,188	4,03,994	Brihan Mumbai
189	38,600	26	17,633	9	20,132	-	-	3,549	1,37,551	Thane
103	20,546	12	8,765	5	10,859	-	-	727	55,009	Raigad
18	3,769	3	1,891	-	-	-	-	241	10,148	Ratnagir
4	591	1	785	-	-	-	-	128	3,222	Sindhudurg
87	18,275	12	8,228	12	26,492	-	-	1,307	73,829	Nashik
14	2,102	7	4,550	2	2,049	-	-	408	13,853	Dhule
38	7,957	5	3,213	5	6,338	-	-	737	26,790	Jalgaon
42	9,874	11	7,802	4	5,657	-	-	545	30,471	Ahmednagar
212	46,329	35	24,319	15	25,470	03	38,091	2,622	180,957	Pune
30	6,649	7	5,000	3	5,062	-	-	346	23,052	Satara
22	4,168	8	5,895	2	2,938	-	-	665	21,082	Sangli
22	5,566	10	7,435	3	4,783	-	-	2,540	31,714	Solapur
56	11,239	14	10,418	8	10,586	-	-	1,292	49,802	Kolhapur
73	16,179	10	6,724	2	2,958	1	9,332	629	47,410	Aurangabad
10	2,452	-	-	1	1,132	-	-	183	8,267	Jalna
3	423	3	1,842	1	1,229	-	-	217	8,344	Parbhani
3	649	4	2,512	1	1,281	-	-	118	6,072	Beed
13	3,030	3	2,162	-	-	-	-	292	9,361	Nanded
2	374	3	2,208	-	-	-	-	45	3,524	Osmanabad
4	1,032	4	3,072	-	-	-	-	144	5,789	Latur
11	2,076	2	1,395	-	-	-	-	227	6,932	Buldhana
18	3,919	3	1,908	-	-	-	-	388	11,288	Akola
18	3,421	2	1,060	-	-	-	-	362	8,436	Amravati
17	3,256	2	1,624	1	1,258	-	-	189	9,916	Yavatmal
20	3,205	4	3,084	2	2,476	-	-	153	11,271	Wardha
93	18,483	12	7,659	6	11,193	-	-	1,380	55,825	Nagpur
9	2,189	2	1,411	1	1,119	-	-	607	9,001	Bhandara
13	2,370	3	2,516	4	7,515	-	-	351	15,234	Chandrapur
1	168	-	-	-	-	-	-	88	688	Gadchiroli
1,610	3,35,653	264	1,85,978	146	2,66,855	9	80,179	27,668	12,78,832	Maharashtra State

Factories
Workers

Source.-The Chief Inspector of Factories, Government of Maharashtra, Mumbai

(AC) 219-75

19. उद्योग आणि खाणकाम

तक्ता क्रमांक

३१ डिसेंबर १९९५ रोजी संपणाऱ्या वर्षातील चालू कारखान्यांची व त्यातील दैनिक कामगारांची प्रमुख उद्योग गटानुसार संख्या/

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	00		02		03		15		19	
		कृषि उत्पादन		पशु संवर्धन		कृषि सेवा		अधातू वस्तूचे खाणकाम अन्यत्र वर्गीकरण न झालेले		खाणकाम (अन्यत्र वर्गीकरण न झालेले)	
		Agricultural production		Raising of livestock		Agricultural Services		Mining of non- metallic minerals not elsewhere classified		Mining services not elsewhere classified	
(1)	(2)	F (3)	W (4)	F (5)	W (6)	F (7)	W (8)	F (9)	W (10)	F (11)	W (12)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	1	43	2	15
2	ठाणे	-	-	-	-	-	-	18	749	1	20
3	रायगड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	1	91	1	17	-	-	-	-	-	-
7	धुळे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	जळगांव	2	97	-	-	-	-	-	-	-	-
9	अहमदनगर	1	89	-	-	-	-	-	-	-	-
10	पुणे	-	-	-	-	1	103	-	-	-	-
11	सातारा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	सांगली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	सोलापूर	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-
14	कोल्हापूर	-	-	-	-	3	55	1	10	-	-
15	औरंगाबाद	-	-	-	-	4	132	-	-	-	-
16	जालना	-	-	-	-	6	289	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	5	115	-	-	-	-
18	बीड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	-	-	-	-	6	136	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलडाणा	-	-	-	-	5	407	-	-	-	-
23	अकोला	-	-	-	-	3	132	-	-	-	-
24	अमरावती	-	-	-	-	5	184	-	-	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	1	25	-	-	-	-
26	वर्धा	1	25	-	-	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	1	112	-	-	-	-	-	-	-	-
28	मंजारा	1	34	-	-	-	-	-	-	-	-
29	धंन्नपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	महाराष्ट्र राज्य	7	448	1	17	401	1,598	21	807	3	35

INDUSTRIES AND MINING

TABLE No. 19.6 (A)

Number of working factories and average daily employment in Major Groups of Industries during the year ending 31st Dec.1995
1995

20+21		22		23		24		District (2)
अन्न पदार्थांचे उत्पादन Food Product		पेये, तंबाखू व संबंधित पदार्थ Beverages, tobacco and related products		सुती कापडाचे उत्पादन Cotton Textiles		लोकूर, रेशीम व मनुष्यनिर्मित तंतूचे कापड Wool, Silk and non-made Fibre textiles		
F (13)	W (14)	F (15)	W (16)	F (17)	W (18)	F (19)	W (20)	
250	15,566	10	2,640	146	75,899	480	18,155	Brihan Mumbai
184	4,864	13	915	221	5,420	324	12,400	Thane
65	1,842	5	661	5	491	26	7,241	Raigad
41	1,029	1	20	1	81	-	-	Ratnagiri
29	655	1	101	1	80	-	-	Sindhudurg
129	7,850	8	387	81	1,534	14	184	Nashik
130	7,400	1	152	13	2,126	2	54	Dhule
259	6,549	12	670	38	5,382	10	1,231	Jalgaon
75	11,855	14	2,457	3	592	2	47	Ahmednagar
148	10,462	21	1,519	44	1,138	6	118	Pune
44	8,626	5	242	4	286	-	-	Satara
115	7,635	1	15	136	2,458	1	10	Sangli
161	7,657	4	200	1,898	16,333	-	-	Solapur
120	12,107	9	546	305	14,046	16	290	Kolhapur
26	5,521	9	831	18	2,143	17	940	Aurangabad
27	1,753	1	46	44	2,079	-	-	Jalna
41	2,678	1	100	62	2,581	-	-	Parbhani
24	3,117	-	-	12	541	-	-	Beed
74	2,592	-	-	53	3,495	-	-	Nanded
5	1,041	-	-	4	1,238	-	-	Osmanabad
54	2,345	-	-	6	724	-	-	Latur
70	1,653	-	-	36	3,100	1	761	Buldhana
163	1,838	1	40	68	7,071	-	-	Akola
88	2,030	-	-	49	4,865	2	42	Amravati
25	1,977	-	-	61	5,007	1	703	Yavatmal
19	787	-	-	54	7,119	3	565	Wardha
132	4,285	22	1,000	29	8,711	11	2913	Nagpur
403	3,082	3	59	-	-	-	-	Bhandara
171	866	-	-	7	529	-	-	Chandrapur
63	252	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
3,135	1,39,914	142	12,601	3,399	1,75,069	916	45,660	Maharashtra State

		25		26		27		28		29	
		वनस्पती जन्य तंतूचे		कापडाच्या वस्तू		लाकूड आणि लाकडाच्या		कागद आणि कागदाच्या		कातडी व कातड्याच्या	
अनुक्रमांक	जिल्हा	कापड (कापूस व कोथ्या सोडून)		(परिधान करण्याच्या वस्तूंसहित)		वस्तू, फर्निचर वगैरे यांचे उत्पादन		वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन आणि तत्सम उद्योग		केसाळ कातड्याच्या व कातड्याच्या पर्यायी वस्तू	
Serial No.		Jute and other vegetable fibre textiles (except cotton and coir)		Textiles products (including wearing apparel)		Wood and Wood products, furniture and fixtures		Paper and paper products and printing, publishing and allied industries		Leather and products of leather, fur and substitute of leather	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)
1	बुधनुरी	1	8	806	24,712	324	2,177	620	16,408	67	1,671
2	ठाणे	5	270	50	2,617	143	1,497	130	3,938	11	250
3	रायगड	-	-	7	510	32	318	26	1,750	1	74
4	रत्नागिरी	-	-	3	60	41	140	6	117	-	-
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	43	152	1	18	-	-
6	नाशिक	-	-	1,226	1,226	195	961	66	11,273	-	-
7	धुळे	-	-	-	-	69	251	3	150	-	-
8	जळगाव	-	-	6	69	147	444	19	1,068	-	-
9	अहमदनगर	1	27	3	238	136	463	20	1,137	1	32
10	पुणे	-	-	44	2,123	261	1,278	144	5,455	6	197
11	सातारा	-	-	1	66	71	328	11	506	4	926
12	सांगली	-	-	2	96	111	317	29	385	1	10
13	सोलापूर	-	-	17	191	133	393	17	351	2	15
14	कोल्हापूर	-	-	2	50	160	542	27	691	1	8
15	औरंगाबाद	-	-	1	25	103	438	43	2,076	4	329
16	जालना	-	-	2	9	20	77	1	28	-	-
17	परभणी	-	-	11	25	52	138	2	65	-	-
18	बीड	-	-	1	34	34	142	2	55	1	63
19	नांदेड	-	-	1	68	68	207	5	125	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	1	11	11	41	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	1	20	33	121	3	69	-	-
22	बुलडाणा	-	-	1	71	71	192	6	157	-	-
23	अकोला	-	-	2	112	96	360	6	77	-	-
24	अमरावती	-	-	2	34	147	520	7	82	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	53	160	1	10	-	-
26	यर्धा	-	-	-	-	37	146	3	77	1	85
27	नागपूर	-	-	8	229	406	2,297	90	3,481	1	8
28	भंडारा	1	19	-	-	84	436	8	845	3	55
29	चंद्रपूर	-	-	-	-	64	559	5	3,030	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	11	79	1	179	-	-
महाराष्ट्र राज्य		9	334	970	32,412	3,156	15,174	1,302	53,611	104	3,723

TABLE No. 19. 6 (A)-contd.

30		31		32		33		District
मूलभूत रसायने, रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे उत्पादन सोडून)		रबर, प्लास्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ अणू इंधनाची प्रक्रिया		अधातू खनिज पदार्थ		मूलभूत धातू व मिश्र धातू		
Basic chemical and chemical products (except products of petroleum and coal)		Rubber, plastic, petroleum and coal products processing of nuclear fuels		Non-metallic mineral products		Basic metal and alloys industries		
F	W	F	W	F	W	F	W	
(31)	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(2)
521	39,012	565	19,189	146	6,329	222	11,589	Brihan Mumbai
820	40,666	353	8,954	110	3,655	146	9,357	Thane
243	23,345	45	2,449	26	1,840	67	6,000	Raigad
52	3,600	21	436	18	655	3	103	Ratnagiri
4	25	3	71	12	300	3	748	Sindhudurg
94	3,891	71	5,520	52	1,698	60	3,504	Nasik
9	194	13	168	51	722	4	133	Dhule
55	1,445	73	3,444	24	485	12	405	Jaigaon
42	913	11	285	35	538	13	1,033	Ahmednagar
218	14,346	97	4,870	108	5,705	101	7,627	Pune
16	605	16	399	15	356	182	704	Satara
21	308	25	232	52	766	39	1,591	Sangli
23	480	28	383	18	347	18	2,403	Solapur
54	593	32	559	75	899	100	5,630	Kolhapur
64	4,286	37	3,112	24	819	30	1,741	Aurangabad
4	87	5	57	3	66	27	1,235	Jalna
1	30	-	-	6	174	1	30	Parbhani
2	54	1	9	8	132	-	-	Beed
11	545	4	65	12	338	6	389	Nanded
4	88	-	-	2	40	-	-	Osmanabad
2	465	2	24	3	151	1	50	Latur
5	699	2	45	6	70	1	8	Buldhana
11	434	11	403	11	260	3	76	Akola
10	148	7	135	16	281	1	18	Amravati
4	286	-	-	23	335	1	80	Yavatmal
5	655	2	12	5	72	3	877	Wardha
80	2,360	69	3,832	93	5,115	101	7,960	Nagpur
19	325	7	68	14	336	5	2,362	Bhandara
7	311	1	8	38	3,870	4	1,361	Chandrapur
1	35	-	-	3	75	-	-	Gadchiroli
2,402	14,0231	1,506	54,729	1,009	36,399	990	69,008	Maharashtra State

अनुक्रमांक/ Serial No.	जिल्हा	34		35+36				37		38	
		धातूच्या वस्तू आणि सुटे भाग यंत्रे व सामग्री सोडून		परिवहन सामग्री सोडून इतर सर्व यंत्र सामग्री				परिवहन सामग्री व सुटे भाग		इतर उत्पादक कारखाने	
		Metal product and parts except machinery and equipment		Machinery and equipment other than transport equipment (manufacture of scientific equipment Photographic cinematographic equipment and watches and cloks is classified in Division 38)				Transport equipment and parts		Other manufacturing industries	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)
1	बृहन्मुंबई	841	22,305	577	26,140	538	36,206	129	25,071	421	18,979
2	ठाणे	332	10,622	209	10,611	164	11,306	50	4,538	68	2,928
3	रायगड	38	1,959	12	509	15	882	7	270	8	430
4	रत्नागिरी	8	1,240	3	109	5	121	-	-	2	46
5	सिंधुदुर्ग	6	111	2	60	3	93	1	13	1	16
6	नाशिक	116	4,525	63	2,596	84	6,859	31	10,074	21	506
7	धुळे	4	70	1	16	4	53	2	27	11	376
8	जळगाव	28	363	7	197	21	802	5	2,792	6	71
9	अहमदनगर	36	1,879	32	1,611	23	3,068	20	2,212	1	85
10	पुणे	431	16,685	301	34,544	237	16,361	69	37,317	56	2,343
11	सातारा	17	613	31	2,966	9	675	8	215	2	49
12	सांगली	17	294	28	1,988	21	486	-	-	5	123
13	सोलापूर	21	138	5	43	3	30	-	-	1	120
14	कोल्हापूर	112	1,895	68	3,687	20	411	15	715	7	135
15	औरंगाबाद	44	3,166	37	3,651	24	4,056	13	9,388	5	262
16	जालना	3	538	3	449	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	1	35	-	-	-	-
18	बीड	1	7	1	7	1	14	-	-	-	-
19	नांदेड	6	230	2	70	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	2	21	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7
23	अकोला	3	81	1	15	4	58	-	-	1	12
24	अमरावती	11	128	3	43	2	28	-	-	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	वर्धा	1	5	1	18	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	104	2,825	23	612	39	1,365	3	69	12	332
28	भंडारा	45	583	-	-	1	8	6	-	-	-
29	चंद्रपूर	1	10	1	646	1	12	-	-	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		2,229	70,300	411	90,688	1,220	82,959	359	93,500	629	26,717

TABLE No. 19.6 (A)-contd.

39		40		41		42		District
भांडवली वस्तुची दुरुस्ती		विद्युत निर्मिती प्रोषण व वितरण		वायु व वाफेची निर्मिती व त्यांचे नलिकाद्वारे वितरण		जल योजना आणि पुरवठा		
Repairs of capital goods		Electricity generation, transmission and distribution		Gas and steam generation and distribution through pipes		Water-works and supply		(2)
F	W	F	W	F	W	F	W	
(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	
98	28,350	16	2,993	6	357	16	726	Brihan Mumbai
24	1,692	15	1,131	2	49	7	179	Thane
11	1,111	7	741	5	134	3	157	Raigad
11	1,162	3	383	-	-	1	18	Ratnagiri
7	490	2	18	-	-	1	4	Sindhudurg
18	1,692	10	3,455	1	10	9	432	Nashik
9	467	7	104	-	-	4	48	Dhule
13	868	14	1,260	-	-	5	55	Jalgaon
12	908	8	111	-	-	6	69	Ahmednagar
40	5,046	19	319	-	-	10	792	Pune
13	784	13	254	-	-	3	33	Satara
13	1,016	4	41	1	87	6	209	Sangli
36	2,058	3	45	-	-	5	159	Solapur
17	1,442	9	164	-	-	6	142	Kolhapur
14	1,454	10	139	1	42	4	47	Aurangabad
5	233	3	70	-	-	1	9	Jalna
9	443	3	142	-	-	-	-	Parbhani
9	617	8	1,290	-	-	-	-	Beed
10	917	3	64	-	-	1	32	Nanded
6	382	3	55	-	-	-	-	Osmanabad
8	445	7	140	-	-	-	-	Latur
7	516	2	32	-	-	2	9	Buldhana
13	1,070	5	449	-	-	-	-	Akola
14	357	11	190	-	-	1	18	Amravati
9	559	-	-	-	-	1	11	Yavatmal
5	270	2	35	1	19	-	-	Wardha
37	2,467	8	3,015	7	294	4	101	Nagpur
5	382	-	-	-	-	-	-	Bhandara
6	328	2	2,695	3	50	-	-	Chandrapur
3	124	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
482	57,650	197	19,337	27	1,042	96	3,310	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	43		50		61		62		64	
		अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती व वितरण		बांधकाम		लाकूड, कागद, कातडी व केसाळ कातड्याच्या वस्तू, सर्पण, पेट्रोलियम रसायने, सुवासिके, मातीकाम, काच, कच्चा धातू व धातू यांचा घाऊक व्यापार		यंत्रसामग्री व साधने परिवहन सामग्री सहीत व यांचा घाऊक व्यापार		कमिशन दलाल	
		Non-conventional energy generation and distribution		Construction		Wholesale trade in Wood, Paper, Skin Lether, Fur, Fuel, Petroleum, Chemi- cals, Pertumes, Ceramics, Glass, Ores & Metals		Wholesale trade in all types of machinery and equipment including transport equipment		Commission agents	
(1)	(2)	F (57)	W (58)	F (59)	W (60)	F (61)	W (62)	F (63)	W (64)	F (65)	W (66)
1	बृहन्मुंबई	2	45			23	2,800			1	17
2	ठाणे									3	23
3	रायगड					1	51			1	4
4	रत्नागिरी										
5	सिंधुदुर्ग									1	8
6	नाशिक					4	93				
7	वुळे					1	20				
8	जळगांव							1	12		
9	अहमदनगर	1	11								
10	पुणे					7	283	1	12		
11	सातारा										
12	सांगली				30						
13	रोह्यापूर										
14	कोल्हापूर	1	27								
15	औरंगाबाद										
16	आलमट्ट										
17	परभणी					1	5				
18	बीड										
19	नांदेड										
20	अस्मानाबाद										
21	लातूर										
22	मुलढाणा										
23	अकोला					1	20				
24	अमरावती					1	13				
25	यवतमाळ										
26	वर्धा										
27	नागपूर			1	17	3	51			1	69
28	भंडारा										
29	धंदपूर					1	9				
30	गडचिरोली										
	महाराष्ट्र राज्य	4	83	2	47	43	3,345	2	24	7	121

TABLE No. 19.6 (A) - contd.

68		70		72		73		District
इतर फिरकोळ बस्तूचा व्यापार Retail trade n.e.c.		जमिनीपरील वाहतूक Land transport		हवाई वाहतूक Air transport		वाहतूक संबंधित सेवा Services incidental to transport		
F	W	F	W	F	W	F	W	
(67)	(68)	(69)	(70)	(71)	(72)	(73)	(74)	(2)
244	2980	-	-	8	5820	1	165	Brihan Mumbai
121	960	-	-	-	-	-	-	Thane
53	341	-	-	-	-	-	-	Raigad
14	88	-	-	-	-	-	-	Ratnagiri
6	38	-	-	-	-	-	-	Sindhudurg
75	364	-	-	-	-	-	-	Nashik
36	212	-	-	-	-	-	-	Dhule
-	-	-	-	-	-	-	-	Jalgaon
35	188	-	-	-	-	-	-	Ahmednagar
128	867	-	-	-	-	-	-	Pune
24	91	-	-	-	-	-	-	Satara
10	73	-	-	-	-	-	-	Sangli
64	349	-	-	-	-	-	-	Solapur
70	494	-	-	-	-	-	-	Kolhapur
31	206	-	-	-	-	-	-	Aurangabad
15	77	-	-	-	-	-	-	Jalna
15	68	-	-	-	-	-	-	Parbhani
13	62	-	-	-	-	-	-	Beed
14	70	-	-	-	-	-	-	Nanded
6	26	-	-	-	-	-	-	Osmanabad
8	46	-	-	-	-	-	-	Latur
9	44	-	-	-	-	-	-	Buldhana
15	85	-	-	-	-	-	-	Akola
29	138	-	-	-	-	-	-	Amravati
18	89	-	-	-	-	-	-	Yavatmal
12	59	-	-	-	-	-	-	Wardha
81	450	-	-	-	-	-	-	Nagpur
19	84	-	-	-	-	-	-	Bhandara
28	129	-	-	-	-	-	-	Chandrapur
4	13	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
1197	8691	-	-	8	5820	1	165	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	74		75		80		89		91	
		कोठार आणि वखार सेवा		दळणवळण		बँकींग सेवा		इतरत्र वर्गीकृत नसलेल्या व्यापारी सेवा		साफसफाई सेवा	
		Storage and warehousing servicea		Communication		Banking activities		Business Services not elsewhere classified		Sanitary services	
(1)	(2)	F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
		(75)	(76)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)	(83)	(84)
1	बृहन्मुंबई	7	563	1	54	-	-	8	799	25	566
2	ठाणे	12	259	-	-	-	-	-	-	2	16
3	रायगड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	10	393	-	-	-	-	3	31	-	-
7	धुळे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	जळगांव	17	160	-	-	-	-	-	-	-	-
9	अहमदनगर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	पुणे	34	45	1	27	-	-	-	-	3	98
11	सातारा	1	91	-	-	-	-	-	-	-	-
12	सांगली	8	126	-	-	-	-	-	-	-	-
13	सोलापूर	1	4	-	-	-	-	-	-	1	36
14	कोल्हापूर	2	18	-	-	-	-	-	-	1	15
15	औरंगाबाद	2	29	-	-	-	-	-	-	-	-
16	जालना	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	बीड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	अकोला	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	अमरावती	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	वर्धा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	1	29	-	-	-	-	-	-	-	-
28	भंडारा	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
29	घडपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	गळपिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	महाराष्ट्र राज्य	66	1728	2	81	-	-	11	830	32	731

TABLE No. 19.6 (A)—Contd

92		93		95		96		District
शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि संशोधन सेवा Education, scientific and research services		आरोग्य व वैद्यकीय सेवा Health and Medical Services		मनोरंजन व सांस्कृतिक सेवा Recreational and cultural services		व्यक्तिगत सेवा Personnel services		
F	W	F	W	F	W	F	W	
(85)	(86)	(87)	(88)	(89)	(90)	(91)	(92)	(2)
3	39	-	-	13	360	15	709	Brihan Mumbai
-	-	-	-	-	-	1	47	Thane
-	-	-	-	-	-	-	-	Raigad
-	-	-	-	-	-	-	-	Ratnagiri
-	-	-	-	-	-	-	-	Sindhudurg
-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik
-	-	-	-	-	-	-	-	Dhule
-	-	-	-	-	-	-	-	Jaigaon
-	-	-	-	-	-	1	44	Ahmednagar
-	-	2	91	-	-	7	179	Pune
-	-	-	-	-	-	-	-	Satara
-	-	-	-	-	-	-	-	Sangli
-	-	-	-	-	-	-	21	Solapur
1	7	-	-	2	14	-	-	Koihapur
-	-	-	-	-	-	-	-	Aurangabad
-	-	-	-	-	-	-	-	Jalna
-	-	-	-	-	-	-	-	Parbhani
-	-	-	-	-	-	-	-	Beed
-	-	-	-	-	-	-	-	Nanded
-	-	-	-	-	-	-	-	Osmanabad
-	-	-	-	-	-	-	-	Latur
-	-	-	-	-	-	-	-	Buldhana
-	-	-	-	-	-	-	-	Akola
-	-	-	-	-	-	-	-	Amravati
-	-	-	-	-	-	-	-	Yavatmal
-	-	-	-	-	-	-	-	Wardha
-	-	-	-	-	-	-	-	Nagpur
-	-	-	-	-	-	-	-	Bhandara
-	-	-	-	-	-	-	-	Chandrapur
-	-	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
4	46	2	91	15	374	29	1,000	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक, TABLE No. 19.6 (A)--contd.

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	97		99		एकूण Total		District
		दुरुस्ती सेवा Robair Services		अवर्गीकृत सेवा Services not elsewhere classified		F	W	
		F	W	F	W			
(1)	(2)	(93)	(94)	(95)	(96)	(97)	(98)	(2)
1	बृहन्मुंबई	92	4293	3	43	7254	413846	Brihan Mumbai
2	ठाणे	7	172	-	-	3546	140129	Thane
3	रायगड	-	1	-	-	709	53110	Raigad
4	रत्नागिरी	4	303	-	-	238	9711	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	127	3001	Sindhudurg
6	नाशिक	12	273	-	-	1241	69439	Nashik
7	धुळे	4	83	-	-	378	12838	Dhule
8	जळगाव	6	82	-	-	786	27961	Jalgaon
9	अहमदनगर	5	80	-	-	537	29972	Ahmednagar
10	पुणे	50	1633	-	-	2567	171654	Pune
11	सातारा	6	157	-	-	332	21032	Satara
12	सांगली	8	168	1	11	656	18475	Sangli
13	सोलापूर	4	20	3	25	2472	31706	Solapur
14	कोल्हापूर	18	616	1	4	1255	45850	Kolhapur
15	औरंगाबाद	7	296	-	-	572	45135	Aurangabad
16	जालना	-	-	-	-	170	7102	Jalna
17	परभणी	1	7	-	-	202	6636	Parbhani
18	बीड	-	-	-	-	117	6110	Beed
19	नांदेड	1	47	-	-	276	9322	Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	43	2938	Osmanabad
21	लातूर	-	-	-	-	130	4621	Latur
22	बुलढाणा	-	-	-	-	224	7700	Buldhana
23	अकोला	1	15	-	-	419	12608	Akola
24	अमरावती	-	-	-	-	407	9262	Amravati
25	यवतमाळ	-	-	-	-	198	9242	Yavatmal
26	दर्जा	-	-	-	-	155	10826	Wardha
27	नागपूर	3	50	-	-	1373	54120	Nagpur
28	भंडारा	1	8	-	-	626	9488	Bhandara
29	चंद्रपूर	2	39	-	-	342	14452	Chandrapur
30	गडचिरोली	-	-	-	-	86	727	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		232	8362	8	113	27438	1259013	Maharashtra State

F-- कारखाने /Factories.

W-- कामगार/Workers

आधार : औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.-Directorate of Industrial safety and Health, Government of Maharashtra, Mumbai

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 19.6 (B)

19. उद्योग आणि खाणकाम /

तक्ता क्रमांक /

३१ डिसेंबर १९९६ रोजी संपणाऱ्या वर्षातील चालू कारखान्यांची व त्यातील सरासरी दैनिक कामगारांची प्रमुख उद्योग गटानुसार संख्या /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	00		03		05		15		19	
		कृषि उत्पादन Agricultural production		कृषि सेवा Agricultural services		वनीकरण Forestry and Logging		अधातू वस्तुचे खाणकाम (अन्यत्र वर्गीकरण न झालेले) Mining of non metallic minerals not elsewhere classified		खाणकाम (अन्यत्र वर्गीकरण न झालेले) Mining services not elsewhere classified	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	—	—	—	—	1	3	1	42	2	15
2	ठाणे	—	—	—	—	—	—	18	689	1	10
3	रायगड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	रत्नागिरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	नाशिक	1	91	—	—	—	—	—	—	—	—
7	धुळे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	जळगाव	2	106	—	—	—	—	—	—	—	—
9	अहमदनगर	1	89	—	—	—	—	—	—	—	—
10	पुणे	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	सातारा	—	—	1	103	—	—	—	—	—	—
12	सांगली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	सोलापूर	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—
14	कोल्हापूर	—	—	3	44	—	—	1	8	—	—
15	औरंगाबाद	—	—	5	210	—	—	—	—	—	—
16	जालना	—	—	5	304	—	—	—	—	—	—
17	परभणी	—	—	5	176	—	—	—	—	—	—
18	बीड	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	नांदेड	—	—	5	134	—	—	—	—	—	—
20	उस्मानाबाद	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—
21	लातूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	दुलढाणा	—	—	4	390	—	—	—	—	—	—
23	अकोला	—	—	1	45	—	—	—	—	—	—
24	अमरावती	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—
25	यवतमाळ	—	—	1	25	—	—	—	—	—	—
26	वर्धा	1	29	—	—	—	—	—	—	—	—
27	नागपूर	1	99	—	—	—	—	—	—	—	—
28	भंडारा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	चंद्रपूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	गडचिरोली	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
महाराष्ट्र राज्य		6	144	32	1891	1	3	21	743	3	25

INDUSTRIES AND MINING

TABLE No. 19.6 (B)

Number of working Factories and average daily employment in Major groups of Industries during the year ending 31st Dec. 1996.

20+21		22		23		24		District
अन्न पदार्थांचे उत्पादन Food Product		पेये, तंबाखू व संबंधित पदार्थ Beverages tobacco and related Products		सुती कापडाचे उत्पादन Cotton Textiles		लोकर, रेशीम व मनुष्य निर्मित तंतूचे कापड Wool, silk and man-made fibre textiles		
F	W	F	W	F	W	F	W	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(2)
256	17,070	10	2,714	146	12,684	428	15,114	... Brihan Mumbai
180	5,165	14	996	215	5,375	320	4,425	... Thane
66	2,125	5	705	5	484	25	7,517	... Raigad
43	1,092	1	11	2	89	-	-	... Ratnagiri
31	733	1	81	-	-	-	-	... Sindhudurg
138	6,951	10	616	81	2,097	14	164	... Nashik
143	7,064	1	651	15	2,150	3	70	... Dhule
260	6,032	13	836	33	5,225	8	897	... Jalgaon
74	11,872	14	1,809	3	596	7	66	... Ahmednagar
145	10,506	18	1,250	30	682	5	124	... Pune
55	9,182	5	310	4	358	-	-	... Satara
127	993	1	37	134	2,484	-	-	... Sangli
182	7,377	4	225	154	16,766	1	3	... Solapur
131	13,516	7	288	297	14,846	18	787	... Kolhapur
36	5,347	9	817	21	2,274	17	424	... Aurangabad
27	1,810	1	58	46	2,762	-	-	... Jalna
46	3,565	1	500	66	2,965	-	-	... Parbhani
23	3,024	-	-	12	550	-	-	... Beed
86	2,578	-	-	45	3,579	-	-	... Nanded
5	1,548	-	-	4	1,211	-	-	... Osmanabad
50	3,504	-	-	8	1,092	-	-	... Latur
74	1,413	-	-	41	2,526	1	675	... Buldhana
150	1,538	1	51	59	6,127	-	-	... Akola
70	1,457	-	-	43	4,743	1	17	... Amravati
21	2,541	-	-	64	5,486	1	476	... Yavatmal
18	1,106	-	-	55	6,926	3	753	... Wardha
135	4,320	22	1,025	30	8,335	11	3,956	... Nagpur
394	2,588	3	74	-	-	-	-	... Bhandara
168	872	-	-	6	418	-	-	... Chandrapur
66	271	-	-	-	-	-	-	... Gadchiroli
3,200	1,46,099	141	13,054	3,419	1,72,835	858	42,468	... Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	25		26		27		28		29	
		ताग व इतर वनस्पतीजन्य तंतुचे कापड (कापूस व काथ्या सोडून)		कापडाच्या वस्तू (परिधान करण्याच्या वस्तू सहित)		लाकूड आणि लाकडाच्या वस्तू फर्निचर वगैरे यांचे उत्पादन		कागद आणि कागदाच्या वस्तू मुद्रण, प्रकाशन आणि तस्सम उद्योग आणि तस्सम उद्योग Paper and paper products and printing, publishing and allied industries		कातडी व कातड्याच्या केसाळ कातड्यांच्या व कातड्याच्या पर्यायी वस्तू Leather and products of leather, fur and substitutes of leather	
		Jute and other fibre vegetable textiles (except cotton and coir)		Textile products (including wearing apparels)		Wood and wood products, furniture and fixtures		Paper and paper products and printing, publishing and allied industries		Leather and products of leather, fur and substitutes of leather	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)
1	बृहन्मंबई	1	8	806	24,314	327	2,281	626	16,075	66	1,634
2	ठाणे	6	96	55	3,291	140	1,300	141	4,385	9	205
3	रायगड	-	-	7	619	33	283	26	1,357	1	93
4	रत्नागिरी	-	-	3	63	40	132	6	156	-	-
5	सिधुदुर्ग	-	-	-	-	43	152	1	15	-	-
6	नाशिक	-	-	13	952	198	941	73	11,205	1	5
7	धुळे	-	-	-	-	70	228	5	754	1	29
8	जळगाव	1	8	4	39	142	454	16	1,044	-	-
9	अहमदनगर	1	27	3	272	134	455	25	1,997	1	32
10	पुणे	-	-	46	1,729	265	1,438	145	5,793	6	220
11	सातारा	-	-	-	70	69	287	11	506	3	798
12	सांगली	-	-	3	410	114	407	27	380	1	12
13	सोलापूर	-	-	17	212	131	364	18	404	2	20
14	कोल्हापूर	-	-	2	32	167	600	28	798	1	8
15	औरंगाबाद	-	-	1	25	104	484	47	2,169	4	371
16	जालना	-	-	1	8	20	83	1	26	-	-
17	परभणी	-	-	1	7	61	159	1	17	-	-
18	बीड	-	-	-	-	33	156	3	69	1	47
19	नांदेड	-	-	-	-	82	247	3	74	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	11	48	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	1	25	46	160	3	53	-	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	65	175	6	155	-	-
23	अकोला	-	-	2	107	90	347	6	74	-	-
24	अमरावती	-	-	1	13	138	460	6	48	1	62
25	यवतमाळ	-	-	-	-	51	162	1	11	-	-
26	वर्धा	-	-	-	-	37	123	3	63	1	53
27	नागपूर	-	-	7	203	399	2,258	91	3,298	2	21
28	भंडारा	-	-	-	-	79	464	7	705	2	23
29	चंद्रपूर	-	-	-	-	76	573	5	2,803	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	10	54	1	168	-	-
	महाराष्ट्र राज्य	9	139	973	32,391	3,175	16,275	1,332	54,602	103	3,633

TABLE No. 19.6 (B) Contd.

30		31		32		33		District (2)
मूलमूल रसायने, रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे उत्पादन सोडून) Basic chemical and chemical products (except products of petroleum and coal)		रबर, प्लॅस्टिक पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ अणू इंधनाची प्रक्रिया Rubber, plastic petroleum and coal products processing of nuclear fuels		अधातू खनिज पदार्थ Non-metallic mineral products		मूलमूल धातू व मिश्र धातू Basic metal and alloys industries		
F (31)	W (32)	F (33)	W (34)	F (35)	W (36)	F (37)	W (38)	
503	36,569	556	17,619	147	5,272	214	11,197	.. Brihan Mumbai
815	38,666	344	8,899	109	3,918	143	8,822	... Thane
253	23,183	49	2,900	26	2,342	72	6,474	... Raigad
54	4,158	20	940	18	721	4	707	... Ratnagiri
5	28	3	146	12	302	2	938	... Sindhudurg
103	3,996	82	5,994	53	2,426	59	3,810	... Nashik
17	311	19	201	46	611	8	220	... Dhule
54	1,346	70	3,330	20	559	11	335	... Jalgaon
48	1,053	11	374	36	530	17	1,330	... Ahmednagar
225	13,588	110	5,499	116	6,213	94	7,594	... Pune
16	888	18	439	15	425	23	3,236	... Satara
24	399	26	235	44	674	35	1,464	... Sangli
23	476	29	328	17	291	15	2,447	... Solapur
56	702	31	630	75	907	109	5,833	... Kolhapur
70	3,890	52	3,798	25	768	39	2,273	... Aurangabad
7	178	7	84	3	59	32	1,436	... Jalna
1	16	-	-	7	147	1	37	... Parbhani
4	40	1	9	8	125	-	-	... Beed
10	552	5	73	9	192	6	370	... Nanded
6	171	-	-	2	43	-	-	... Osmanabad
2	67	2	24	4	177	1	50	... Latur
5	842	2	40	5	71	1	8	... Buldhana
11	465	11	406	11	214	3	50	... Akola
10	139	5	95	16	217	-	-	... Amravati
3	182	-	-	18	294	1	89	... Yavatmal
5	630	2	21	5	78	2	973	... Wardha
90	2,759	73	4,133	94	4,742	103	8,253	... Nagpur
19	367	7	69	13	358	4	2,201	... Bhandara
8	400	1	10	38	4,055	4	1,797	... Chandrapur
1	18	-	-	3	51	-	-	... Gadchiroli
2,448	1,36,079	1,536	56,296	995	36,782	1,003	71,950	... Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	34		35+36				37		38	
		धातूच्या यस्तू आणि सुटे भाग यंत्रे व सामग्री सोडून		परिवहन सामग्री सोडून सर्व यंत्र सामग्री Machinery and equipment other than transport equipment (manufacture of scientific equipment, photographic cinematographic equipment and watches and clocks is classified in Division 38)				परिवहन सामग्री व सुटे भाग		इतर उत्पादक कारखाने	
		Metal Product and parts except Machin- ery and equipment		Transport equipment and parts				Other manufactur- ing industries			
(1)	(2)	F (39)	W (40)	F (41)	W (42)	F (43)	W (44)	F (45)	W (46)	F (47)	W (48)
1	बृहन्मंबई	850	21,737	569	25,628	526	37,244	134	24,276	433	21,607
2	ठाणे	341	11,572	212	9,301	169	10,992	55	4,585	64	2,926
3	रायगड	38	2,097	13	642	16	922	7	341	7	440
4	रत्नागिरी	7	77	3	113	5	151	-	-	2	43
5	सिधुपुरा	6	124	2	59	3	77	1	13	1	14
6	नाशिक	130	4,969	61	3,278	88	7,454	31	11,549	25	652
7	धुळे	4	79	1	13	5	83	1	13	6	334
8	जळगाव	25	312	6	188	21	909	5	2,845	4	51
9	अहमदनगर	34	1,275	32	1,670	23	3,356	18	2,183	2	107
10	पुणे	441	18,618	311	34,886	253	17,744	72	42,729	1	28
11	सातारा	17	524	32	3,785	8	538	9	245	7	133
12	सांगली	21	358	28	2,064	21	520	1	15	5	231
13	सोलापूर	23	138	4	28	3	31	-	-	-	-
14	कोल्हापूर	127	2,709	71	3,668	22	443	17	1,113	-	-
15	औरंगाबाद	46	3,516	38	3,643	27	4,370	13	10,786	-	-
16	जालना	3	536	4	536	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	बीड	-	-	1	7	2	21	-	-	-	-
19	नांदेड	7	250	1	7	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	2	19	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	1	8	-	-	-	-	-	-	1	9
23	अकोला	3	90	1	22	4	71	-	-	-	-
24	अमरावती	7	111	4	36	2	14	-	-	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	धर्मा	1	10	-	-	-	-	1	7	-	-
27	नागपूर	102	2,956	23	761	37	1,292	3	50	8	306
28	भंडारा	47	735	-	-	1	12	5	1,059	-	-
29	चंद्रपूर	2	26	1	744	1	12	-	-	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		2,286	72,870	1,418	91,079	1,237	88,266	373	1,01,809	630	30,126

TABLE No. 19.6 (B) Contd.

39		40		41		42		District
भाडयली यस्तुची दुरुस्ती Repairs of capital goods		विद्युत निर्मिती पोषण व वितरण Electricity-generation, transmission and distribution		यायु व वाफेची निर्मिती व त्यांचे नलिकांद्वारे वितरण Gas and steam generation and distribution through pipe		जल योजना आणि पुरवठा Water works and supply		
F	W	F	W	F	W	F	W	(2)
(49)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	
101	27,418	16	3,057	6	390	19	787	Brihan Mumbai
26	1,777	13	1309	2	41	7	172	Thane
11	1,083	7	714	3	31	3	157	Raigad
11	890	3	384	-	-	1	12	Ratnagiri
7	460	2	23	-	-	1	4	Sindhudurg
17	1,548	12	3,635	-	-	8	174	Nashik
10	530	8	152	-	-	4	52	Dhule
12	910	1	1,068	-	-	5	45	Jaigaon
13	917	2	32	-	-	5	59	Ahmednagar
41	4,645	19	314	-	-	10	628	Pune
13	753	13	257	-	-	3	90	Satara
13	915	4	41	1	85	6	152	Sangli
34	1,917	1	9	-	-	5	145	Solapur
22	1,650	2	50	-	-	6	145	Kolhapur
13	1,243	10	121	-	-	4	72	Aurangabad
5	214	4	47	-	-	1	29	Jalna
9	485	3	97	-	-	-	-	Parbhani
9	588	8	1,368	-	-	-	-	Beed
11	889	3	44	-	-	1	35	Nanded
6	343	3	53	-	-	-	-	Osmanabad
8	449	7	102	-	-	-	-	Latur
7	495	2	36	-	-	2	30	Buldhana
13	1,101	5	445	-	-	-	-	Akola
13	657	11	159	-	-	1	8	Amravati
9	556	-	-	-	-	1	7	Yavatmal
5	409	1	8	1	17	-	-	Wardha
42	2,644	7	3,352	3	151	4	101	Nagpur
5	236	-	-	-	-	-	-	Bhandara
6	360	2	2,653	2	27	-	-	Chandrapur
3	109	-	-	-	-	-	-	Gadchiroli
495	56,191	169	19,620	18	742	97	2902	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	43		50		51		61		62	
		अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती व वितरण		बांधकाम Construction		बांधकामासंबंधी तत्सम क्रिया Activities allied to construction		लोकडे, कागद, कातडी व कपडे कातडीच्या बस्तू सर्पण पेट्रोलियम रसायने, सुवासिके, मार्तफाम, काच, कच्चा धातू व धातू यांचा घाऊक व्यापार		यंत्रसामग्री व साधने (परिवहन सामग्री सहित) याचा घाऊक व्यापार	
		Non-conventional energy generation and distribution		Construction		Activities allied to construction		Wholesale trade in wood, paper, skin, leather & fur, fuel, petroleum, chemicals, perfumes, ceramics glass and ores and metals		Wholesale trade in all types of machinery and equipment including transport equipment.	
(1)	(2)	F (57)	W (58)	F (59)	W (60)	F (61)	W (62)	F (63)	W (64)	F (65)	W (66)
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	22	2,558	-	-
2	ठाणे	2	35	-	-	-	-	2	15	-	-
3	रायगड	-	-	1	20	-	-	1	143	-	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	सिधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	-	-	-	-	-	-	4	80	-	-
7	धुळे	-	-	-	-	-	-	2	23	-	-
8	जळगाव	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
9	अहमदनगर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	पुणे	1	14	-	-	-	-	8	281	1	11
11	सातारा	-	-	-	-	2	51	-	-	-	-
12	सांगली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	सोलापूर	-	-	1	30	-	-	-	-	-	-
14	कोल्हापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	1	26	-	-	-	-	-	-	-	-
16	जालना	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-
18	बीड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-
23	अकोला	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	अमरावती	-	-	-	-	-	-	1	17	-	-
25	ययतमाळ	-	-	-	-	-	-	1	12	-	-
26	वर्धा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	भंडारा	-	-	1	16	-	-	3	66	-	-
29	धद्रपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	1	25	-	-
महाराष्ट्र राज्य		4	76	3	66	3	69	47	3,231	2	31

TABLE No. 19.6 (B) Contd.

64		67		68		72		73		District
कमिशन दलाल commission Agents		सर्पण, गृहोपयोगी आणि टिकाऊ वस्तुंचा किरकोळ व्यापार Retail trade in fuel and other household utilities and durables		इतर किरकोळ वस्तुंचा व्यापार Retail trade n. e. c.		हवाई वाहतूक Air transport		वाहतूक संबंधित सेवा Services incidental transport		
F	W	F	W	F	W	F	W	F	W	
(67)	(68)	(69)	(70)	(71)	(72)	(73)	(74)	(75)	(76)	(2)
1	18	-	-	240	2,924	8	5,577	1	163	.. Brihan Mumbai
3	26	-	-	121	996	-	-	-	-	.. Thane
1	4	-	-	52	353	-	-	-	-	.. Raigad
-	-	-	-	14	105	-	-	-	-	.. Ratnagiri
1	8	-	-	6	45	-	-	-	-	.. Sindhudurg
-	-	-	-	80	404	-	-	-	-	.. Nashik
-	-	-	-	36	210	-	-	-	-	.. Dhule
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Jalgaon
-	-	-	-	39	225	-	-	-	-	.. Ahmednagar
-	-	-	-	130	878	-	-	-	-	.. Pune
-	-	-	-	21	85	-	-	-	-	.. Satara
-	-	-	-	10	77	-	-	-	-	.. Sangli
-	-	-	-	65	433	-	-	-	-	.. Solapur
-	-	-	-	71	542	-	-	-	-	.. Kolhapur
-	-	-	-	33	224	-	-	-	-	.. Aurangabad
-	-	-	-	14	74	-	-	-	-	.. Jalna
-	-	-	-	14	78	-	-	-	-	.. Parbhani
-	-	-	-	13	68	-	-	-	-	.. Beed
-	-	-	-	17	108	-	-	-	-	.. Nanded
-	-	-	-	6	25	-	-	-	-	.. Osmanabad
-	-	-	-	9	61	-	-	-	-	.. Latur
-	-	-	-	9	43	-	-	-	-	.. Buldhana
-	-	-	-	15	87	-	-	-	-	.. Akola
-	-	-	-	30	161	-	-	-	-	.. Amravati
-	-	-	-	18	87	-	-	-	-	.. Yavatmal
-	-	-	-	12	65	-	-	-	-	.. Wardha
1	70	1	14	80	457	-	-	-	-	.. Nagpur
-	-	-	-	19	99	-	-	-	-	.. Bhandara
-	-	-	-	28	132	-	-	-	-	.. Chandrapur
-	-	-	-	4	17	-	-	-	-	.. Gadchiroli
7	126	1	14	1,206	9,063	8	5,577	1	163	.. Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	74		75		80		82		89	
		कोठार आणि पखार सेवा Storage and warehousing services		दळणपळण Communication		बँकींग सेवा Banking Activities		स्थावर मालमत्ता Real Estate Activities		इतरत्र वर्गीकृत नसलेल्या व्यापारी सेवा Business Services not elsewhere classified	
		F	W	F	W	F	W	F	W	F	W
(1)	(2)	(77)	(78)	(79)	(80)	(81)	(82)	(83)	(84)	(85)	(86)
1	बृहन्मुंबई	12	358	1	54	-	-	-	-	8	1,106
2	ठाणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	रायगड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	10	516	-	-	-	-	-	-	3	39
7	धुळे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	जळगाव	16	145	-	-	-	-	-	-	-	-
9	अहमदनगर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	पुणे	3	52	1	27	-	-	-	-	-	-
11	सातारा	2	107	-	-	-	-	-	-	-	-
12	सांगली	10	122	-	-	-	-	-	-	-	-
13	सोलापूर	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कोल्हापूर	2	21	-	-	-	-	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	2	24	-	-	-	-	-	-	-	-
16	जालना	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
17	परभणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	बीड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	अकोला	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	अमरावती	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	वर्धा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	नागपूर	2	46	-	-	-	-	-	-	-	-
28	भंडारा	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
29	धंढूपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		69	1,900	2	81	-	-	-	-	11	1,146

TABLE No. 19.8 (B) Contd.

91		92		93		95		96		District
साफसफाई सेवा Sanitary Services		शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि संशोधन सेवा Education scientific and Research Services		आरोग्य व वैद्यकीय सेवा Health and Medical Services		मनोरंजन व सांस्कृतिक सेवा Recreational and Cultural Services		व्यक्तिगत सेवा Personal Services		
F	W	F	W	F	W	F	W	F	W	(2)
(87)	(88)	(89)	(90)	(91)	(92)	(93)	(94)	(95)	(96)	
27	710	2	15	-	-	14	322	16	824	.. Brihan Mumbai
2	16	-	-	-	-	-	-	2	41	.. Thane
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Raigad
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Ratnagiri
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Sindhudurg
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Nashik
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Dhule
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Jalgaon
-	-	-	-	-	-	-	-	1	44	.. Ahmednagar
3	71	1	105	1	101	-	-	6	132	.. Pune
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Satara
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Sangli
1	31	-	-	-	-	-	-	1	11	.. Solapur
1	17	1	8	-	-	2	20	-	-	.. Kolhapur
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Aurangabad
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Jalna
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Parbhani
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Beed
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Nanded
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Osmanabad
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Latur
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Buldhana
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Akola
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Amravati
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Yavatmal
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Wardha
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Nagpur
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Bhandara
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Chandrapur
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.. Gadchiroli
34	845	4	128	1	101	16	342	29	1,052	.. Maharashtra State

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 19.6 (B) Contd.

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	97		99		एकूण Total		District (2)
		दुरुस्ती सेवा Repair Services		अवर्गीकृत सेवा elsewhrere classified				
		F (97)	W (98)	F (99)	W (100)	F (101)	W (102)	
(1)	(2)	(97)	(98)	(99)	(100)	(101)	(102)	(2)
1	बृहन्मुंबई	90	4341	3	46	7,188	403,994	... Brihan Mumbai
2	ठाणे	7	162	-	-	3,549	137,551	... Thane
3	रायगड	-	-	-	-	727	55,009	... Raigad
4	रत्नागिरी	4	304	-	-	241	10,148	... Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	128	3,222	... Sindhudurg
6	नाशिक	12	265	-	-	1,307	73,825	... Nashik
7	धुळे	3	75	-	-	408	13,853	... Dhule
8	जळगाव	7	86	-	-	737	26,790	... Jalgaon
9	अहमदनगर	5	87	-	-	545	30,471	... Ahmednagar
10	पुणे	54	1837	-	-	2,622	180,957	... Pune
11	सातारा	6	119	-	-	346	23,052	... Satara
12	सांगली	8	144	1	18	665	21,082	... Sangli
13	सोलापूर	4	23	-	-	2,540	31,714	... Solapur
14	कोल्हापूर	14	260	-	-	1,292	49,802	... Kolhapur
15	औरंगाबाद	7	317	-	-	629	47,410	... Aurangabad
16	जालना	1	18	-	-	183	8,267	... Jalna
17	परभणी	-	-	-	-	217	8,344	... Parbhani
18	बीड	-	-	-	-	118	6,072	... Beed
19	नांदेड	1	49	-	-	292	9,361	... Nanded
20	उस्मानाबाद	-	-	-	-	45	3,524	... Osmanabad
21	लातूर	-	-	-	-	144	5,789	... Latur
22	बुलढाणा	1	16	-	-	227	6,932	... Buldhana
23	अकोला	1	25	-	-	388	11,288	... Akola
24	अमरावती	-	-	-	-	362	8,436	... Amravati
25	यवतमाळ	-	-	-	-	189	9,916	... Yavatmal
26	वर्धा	-	-	-	-	153	11,271	... Wardha
27	नागपूर	4	130	-	-	1,380	55,825	... Nagpur
28	भंडारा	1	7	-	-	607	9,001	... Bhandara
29	चंद्रपूर	2	327	-	-	351	15,234	... Chandrapur
30	गडचिरोली	-	-	-	-	88	688	... Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		232	8,592	4	64	27,668	12,78,832	... Maharashtra Sta

F--- कारखाने /Factories

W--- कामगार /Workers

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य यंत्रालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source - Directorate of Industrial Safety and Health, Government of Maharashtra, Mumbai.

19. उत्पादन / MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 19.7

महाराष्ट्रातील औद्योगिक उत्पादन / Industrial Production in Maharashtra
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	उत्पादित वस्तूचे नाव (2)	परिणाम (3)	उत्पादन Production		Unit (3)	Name of the Item (2)
			1995-96 (4)	1996-97 (5)		
1	कोळसा	हजार टन	22,815	24,857	Thousand Tonnes	Coal
2	चुनखडी	हजार टन	5,980	6,578	Thousand Tonnes	Lime Sotns
3	साखर	हजार टन	N.A.	N. A.	Thousand Tonnes	Sugar
4	मीठ	हजार टन	224	225	Thousand Tonnes	Salt
5	वनस्पती	हजार टन	N. A.	N. A.	Thousand Tonnes	Vanaspati
6	सर्य प्रकारचे सूत	हजार टन	N. A.	-	Thousand Tonnes	All yarn
7	सर्य प्रकारचे कापड	हजार मीटर	N. A.	-	Thousand Meters	All cloth
8	पेट्रोलियम (कूड)	हजार टन	N. A.	N. A.	Thousand Tonnes	Petroleum (crude)
9	पेट्रोलियम पदार्थ	हजार टन	N. A.	N. A.	Thousand Tonnes	Petroleum refinery products
10	तयार पोलाद	हजार टन	N. A.	N. A.	Thousand Tonnes	Finished steel
11	पोलादाची लगड	हजार टन	—	—	Thousand Tonnes	Steel Ingots
12	कठीण मिश्र धातु	हजार टन	N. A.	N. A.	Thousand Tonnes	Ferroy alloys
13	रेल्वे डब्ले	संख्या	N. A.	N. A.	Numbers	Railway Coaches
14	वीज	दशलक्ष कि. वॉट तास	51,326	54,037	Million KWH	Electricity

आधार :- केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, मासिक अहवाल.

Source—Central Statistical Organisation, Monthly Returns.

N. A. - उपलब्ध नाही / Not available.

19. उत्पादन / MANUFACTURING

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 19.8 (A)

वार्षिक उद्योग पाहणी / Annual Survey of Industries

(गणना + गैर-गणना) / (Census+Non-census)

(1995-96)

(रुपये लाखात/Rs. in Lakh)

अनुक्रमिक Sr. No.	उद्योग	कारखान्यांची संख्या No. of Factories	उत्पादक भांडवल Productive Capital	सर्व कर्मचारी (संख्या) All emplo yees (No.)	एकूण उत्पादन Total Output	मूल्यवृद्धी Value added	Industries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(2)
1	२०-२१ खाद्य वस्तू	1,758	3,68,395	1,46,660	13,43,312	1,70,093	20-21 Food products
2	२२ पेये, तंबाखू व संबंधित पदार्थ.	355	64,590	67,216	1,63,359	36,374	22 Beverages, tobacco and related products.
3	२३ सुती कापड	1,059	1,79,625	1,55,539	4,20,680	60,339	23 Cotton textiles
4	२४ लोकर, रेशीम व मनुष्यनिर्मित तंतुचे कापड	724	3,09,090	58,093	3,88,936	58,819	24 Wool, Silk and manmade fibre textiles.
	२५ ताग व इतर वनस्पतीजन्य तंतुचे कापड (कापूस व काथ्या सोडून)						25 Jute and other vegetable fibre textiles (except cotton and coir)
5	२६ ताग कापडाच्या वस्तू (परिधान करणाऱ्या वस्तूंसहित).	870	1,13,422	32,362	2,71,136	53,223	26 Textile products (including wearing apparel).
6	२७ लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर इत्यादी	248	7,150	5,588	14,988	2,312	27 Wood and wood products furniture and fixtures.
7	२८ कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	1,217	2,40,040	57,978	4,11,782	1,101,220	28 Paper and paper products and printing, publishing and allied industries.
8	२९ कातडी व कातडाच्या, केसाळ कातडाच्या पर्यायी वस्तू	101	10,428	4,419	25,073	4,490	29 Leather and products of leather fur and substitutes of leather.
9	३० मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ सोडून)	1,751	14,20,694	1,58,513	2,439,366	67,8674	30 Basic chemicals and chemical products (except products of petroleum and coal).
10	३१ रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ व अणू इंधनाची प्रक्रिया	1,249	6,05,930	55,845	1,389,538	1,44,282	31 Rubber, plastic, petroleum and coal products and processing nuclear fuels.
11	३२ अघातू खनिज पदार्थ	1,004	1,55,550	35,367	1,98,253	51,511	32 Non-metallic mineral products
12	३३ मूलभूत धातू व मिश्र धातू	922	9,52,032	75,285	11,65,308	1,80,184	33 Basic metal and alloy industries
13	३४ धातूच्या वस्तू व सुटे भाग (यंत्रे व सामग्री सोडून)	1,627	2,48,870	68,603	3,97,805	90,336	34 Metal products and parts(except machinery and equipment)
14	३५-३६ परियहन सामग्री सोडून इतर सर्व यंत्रसामग्री	2,799	9,97,134	1,93,857	19,84,241	4,47,198	35-36 Machinery and equipment other than transport equipment
15	३७ परियहन सामग्री व सुटे भाग	643	387,295	96,263	1,24,305	3,06,907	37 Transport equipment and parts
16	३८ उत्पादन करणारे इतर उद्योग	644	1,57,008	38,627	3,90,870	70,345	38 Other manufacturing industries
17	३९ भांडवली वस्तूंची दुरुस्ती	453	38,387	59,111	96,644	45,367	39 Repair of capital goods.
18	४० विद्युत निर्मिती, पारेषण व वितरण	23	16,75,169	1,01,675	12,85,248	3,67,901	40 Electricity generation, transmission and distribution.
19	४१ वायु व वाफेची निर्मिती व त्यांचे नलिकाद्वारे वितरण	11	2,436	366	6,383	571	41 Gas and steam generation and distribution through pipes.
20	४२ जलदाय व्यवस्था व ४३ अपारंपारिक ऊर्जेची निर्मिती व वितरण	83	5,388	2,945	22,827	7,127	42 Water works and supply & 43 Nonconventional energy generation and distribution.
21	७४ कोंठार व वखार सेवा	88	10,393	1,630	18,939	2,926	74 Storage and warehousing services
22	९७ दुरुस्ती सेवा	232	11,060	7,756	17,884	7,788	97 Repair services
	एकूण	17,861	79,60,086	14,23,698	1,36,95,975	28,87,987	Total

टीप--(१) आकडे अस्थायी आहेत.

(२) कोणत्याही व्यापकाचा जास्त कारखाने असलेल्या पत्रकातील माहिती एकाच कारखान्याकरिता आहे असे धरण्यात येते.

Note--(1) The figures are provisional.

(2) Each consolidated return representing two or more factories is treated as representing only one factory

आधार--अर्थ व सांख्यिकी सचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source--Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

19. उत्पादन / MANUFACTURING
तक्ता क्रमांक / TABLE No. 19.8 (B)
वार्षिक उद्योग पाहणी / Annual Survey of Industries
(गणना + गैर-गणना) / (Census+Non-census)
(1996-97)

(रूपये लाखात/Rs. in Lakh)

अनुक्रमक Sr. No.	उद्योग	कारखान्यांची संख्या No. of Factories	उत्पादक भांडवल Productive Capital	सर्व कर्मचारी (संख्या) All emplo yees (No.)	एकूण उत्पादन Total Output	मूल्यवृद्धी Value added	Industries
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(2)
1	२०-२१ खाद्य वस्तू	1,887	4,30,837	1,56,757	16,03,621	2,10,576	20-21 Food products
2	२२ पेये, तंबाखू व संबंधित पदार्थ..	340	58,079	72,238	1,57,560	36,840	22 Beverages, tobacco and related products.
3	२३ सुती कापड	1,100	1,89,424	1,53,701	4,41,857	77,352	23 Cotton textiles
4	२४ लोकर, रेशीम व मनुष्यनिर्मित तंतुचे कापड	668	3,77,065	56,607	4,11,408	69,244	24 Wool, Silk and manmade fibre textiles.
	२५ ताग व इतर वनस्पतीजन्य तंतुचे कापड (कापूस व काथ्या सोडून)						25 Jute and other vegetable fibre textiles (except cotton and coir).
5	२६ ताग कापडाच्या वस्तू (परिधान करणाऱ्या वस्तूसहित).	866	82,487	30,024	1,79,891	36,707	26 Textile products (including wearing apparel).
6	२७ लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर इत्यादी	243	6,164	4,518	12,727	1,427	27 Wood and wood products furniture and fixures.
7	२८ कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	1,317	3,55,606	61,298	4,09,211	99,482	28 Paper and paper products and printing, publishing and allied industries.
8	२९ कातडी व कातडाच्या, केसाळ कातडाच्या पर्यायी वस्तू	79	9,508	2,963	19,927	4,086	29 Leather and products of leather fur and substitutes of leather.
9	३० मूलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ सोडून)	1,726	14,13,479	2,45,674	23,71,516	5,78,975	30 Basic chemicals and chemical products (except products of petroleum and coal).
10	३१ रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ व अणु इंधनाची प्रक्रिया	1341	7,46,298	60,370	15,13,072	1,52,434	31 Rubber, plastic, petroleum and coal products and processing of nuclear fuels.
11	३२ अघातू खनिज पदार्थ	1,026	1,93,938	38,459	2,31,017	60,238	32 Non-metallic mineral products
12	३३ मूलभूत धातू व मिश्र धातू	860	11,53,119	70,190	11,26,454	1,49,529	33 Basic metal and alloys industries
13	३४ धातूच्या वस्तू व सुट्टे भाग (यंत्रे व सामग्री सोडून)	1,707	2,48,675	70,688	4,83,130	1,06,116	34 Metal products and parts (except machinery and equipmet).
14	३५-३६ परियहन सामग्री सोडून इतर तंत्र यंत्रसामग्री	2,779	9,85,338	1,87,663	19,56,154	4,44,141	35-36 Machinery and equipment other than transport equipment.
15	३७ परियहन सामग्री व सुट्टे भाग	651	6,12,432	97,973	14,67,733	3,75,138	37 Transport equipment and parts.
16	३८ उत्पादन करणारे इतर उद्योग	595	1,33,554	37,032	3,68,837	64,989	38 Other manufacturing industries.
17	३९ भांडवली वस्तूची दुरुस्ती	492	33,098	58,358	91,833	42,287	39 Repair of capital goods.
18	४० विद्युत निर्मिती, पारंपण व वितरण	25	16,91,609	1,05,620	14,46,252	3,69,684	40 Electricity generation, transmission and distribution.
19	४१ वायु व वाफेची निर्मिती व त्याचे नलिकाद्वारे वितरण	10	6,119	171	8,671	3,144	41 Gas and steam generation and distribution through pipes.
20	४२ जलवाय व्यवस्था व ४३ अपारंपारिक ऊर्जाची निर्मिती व वितरण	86	7,569	2,706	24,349	7,665	42 Water works and supply & 43 Nonconvntional energy generation and distribution.
21	७४ कोठार व दखार सेवा	57	10,331	1,819	12,190	2,079	74 Storage and warehousing services
22	९७ दुरुस्ती सेवा	218	17,468	8,358	19,038	9,390	97 Repair services
	एकूण	18,073	87,62,197	15,23,187	1,43,56,448	29,01,518	Total

टीप.--(१) आकडे अस्थायी आहेत

(२) दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त कारखाने असलेल्या पत्रकातील माहिती एकाच कारखान्याकरिता आहे असे दर्शविते

Note-(1) The figures are provisional.

(2) Each consolidated return representing two or more factories is treated as representing only one factory

आधार.-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source-Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

२०. वीज व ऊर्जा

२०.१ राज्यातील विजेची स्थापित क्षमता, उत्पादन व वापर आणि विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे याबद्दलची माहिती या विभागात दिली आहे.

२०.२ ह्या विभागात विजेची (१) स्थापित क्षमता, (२) उत्पादन व (३) वापर यांची आकडेवारी फक्त सार्वजनिक वापरासाठी दिली आहे. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाने हाती घेतलेल्या विद्युतीकरण कार्यक्रमाच्या प्रगतीबद्दलच्या आकडेवारीत खाजगी संस्थांनी वीजपुरवठा कलेली गावे व शहरे यांच्या संख्येचाही समावेश आहे.

20. ELECTRICITY AND POWER

20.1 Information on installed capacity, production and consumption of electricity and towns and villages electrified in the State is given in this Section.

20.2 The figures of (i) installed capacity, (ii) output and (iii) consumption of electricity given in table relate only to public utilities. The data on progress of electrification under Maharashtra State Electricity Board also includes villages and towns which are electrified by the private agencies.

२०. वीज व ऊर्जा/ELECTRICITY AND POWER

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 20.1

महाराष्ट्रातील विजेचा पुरवठा व वापर

Supply and Consumption of Electricity in Maharashtra State

अनुक्रमांक Sr. No.	वाव	1960-61	1970-71	1980-81	1985-86	1990-91	1995-96	1996-97	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
I स्थापित क्षमता (हजार किलोवॉट)									
									(I) Installed capacity (000 kw.)
(१)	बाष्पजन्य	443	1,051	2,771	4,890	6,462	7,155	7,155	(i) Steam
(२)	तेलजन्य	33	14	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	(ii) Oil
(३)	जलजन्य	282	844	1,317	1,339	1,552	1,602	1,602	(iii) Hydro
(४)	अणुशक्तीजन्य	N. A.	210	210	190	190	1,092	1,092	(vi) Nuclear
(५)	नैसर्गिक वायु	N. A.	N. A.	N. A.	672	672	190	190	(v) Gas
एकूण		759	2,119	4,298	7,091	8,876	10,039	10,039	Total
II उत्पादन (दशलक्ष किलोवॉट तास)									
									(II) Output (Million kwh.)
(१)	बाष्पजन्य	1,835	3,392	11,416	20,229	28,085	39,794	43,101	(i) Steam
(२)	तेलजन्य	68	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	Neg.	(ii) Oil
(३)	जलजन्य	1,365	4,533	6,448	5,398	5,615	4,482	4,707	(iii) Hydro
(४)	अणुशक्तीजन्य	N. A.	1,209	887	891	881	6,343	5,734	(vi) Nuclear
(५)	नैसर्गिक वायु	N. A.	N. A.	N. A.	1,128	2,730	702	483	(v) Gas
एकूण		3,268	9,134	18,751	27,646	37,311	51,321	54,025	Total
III वापर (दशलक्ष किलोवॉट तास)									
									(III) Consumption (Million kwh.)
(१)	घरगुती दिवावती व लहान प्रमाणावर वीजशक्ती.	260	732	1,779	2,975	5,065	7,732	8,349	(i) Domestic light and small power.
(२)	वाणिज्यिक दिवावती व लहान प्रमाणावर वीजशक्ती.	198	547	949	1,410	2,068	2,849	3,185	(ii) Commercial light and small power.
(३)	उद्योगधंद्याकरिता वीज	1,853	5,312	8,130	11,124	14,706	18,053	18,119	(iii) Industrial Power
(४)	सार्वजनिक दिवावती	20	74	159	218	291	382	404	(vi) Public lighting
(५)	रेल्वे चालविण्यासाठी वीज	339	421	766	853	970	1,419	1,452	(v) Railway traction
(६)	जलसिंचन व जलापनयन	15	356	1,723	3,671	6,604	13,621	14,115	(vi) Irrigation and dewatering
(७)	पाणीपुरवठा	35	146	330	511	N. A.	1,220	1,241	(vii) Water works
(८)	संकीर्ण	N. A.	62	198	217	1,071	295	227	(viii) Miscellaneous
एकूण		2,720	7,650	14,034	20,979	30,775	45,571	47,092	Total

Neg. नगण्य / Negligible

N. A. उपलब्ध नाही / Not available.

टीप:- (१) यरील आकडे सध्या सार्वजनिक सेवा उद्योग संस्थांसाठी आहेत.

(२) आकडे संक्षिप्तार्थी लिहिण्यामुळे वेगळा जुळणार नाहीत.

Note :- (1) The above figures related to public utilities only.

(2) Details may not add up to the totals due to rounding.

आधार.- (१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, मुंबई.

Source.- (1) Maharashtra State Electricity Board, Mumbai.

२०. वीज व ऊर्जा/ELECTRICITY AND POWER

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 20.2

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची/गावांची संख्या
Number of towns/villages electrified०६.०६
०६.०७

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा District	शहरे Towns	वस्ती असलेल्या खेड्यांची संख्या Inhabited villages	विजेचा पुरवठा झालेल्या खेड्यांची संख्या Villages Electrified	विद्युतीकरण झालेल्या खेड्यांची वस्ती असलेल्या खेड्यांशी टक्केवारी Percentage of electrified villages to inhabited villages	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1960-61	..	266	35,851	587	1.64	
1970-71	..	289	35,778	12,321	34.44	
1980-81	..	289	39,354	2,77,625	77.21	
1985-86	..	307	39,354	33,095	84.10	
1990-91	..	307	39,354	39,106	99.37	
1995-96	..	307	39,354	39,106	99.37	
1996-97	..	307	39,354	39,106	99.37	
1	मुंबई	1	Mumbai
2	ठाणे	34	1,746	1,731	99.14	Thane
3	रायगड	16	1,827	1,820	99.62	Raigad
4	रत्नागिरी	9	1,388	1,386	99.86	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	4	703	690	98.15	Sindhudurg
6	नाशिक	19	1,742	1,739	99.83	Nashik
7	धुळे	7	1,516	1,480	97.63	Dhule
8	जळगाव	15	1,475	1,475	100.00	Jalgaon
9	अहमदनगर	8	1,507	1,503	99.74	Ahmednagar
10	पुणे	26	1,753	1,714	97.78	Pune
11	सातारा	10	1,417	1,412	99.65	Satara
12	सांगली	8	708	689	97.32	Sangli
13	सोलापूर	10	1,096	1,096	100.00	Solapur
14	कोल्हापूर	12	1,147	1,127	98.26	Kolhapur
15	औरंगाबाद	7	1,250	1,250	100.00	Aurangabad
16	जालना	4	900	900	100.00	Jalna
17	परभणी	11	1,420	1,420	100.00	Parbhani
18	बीड	7	1,202	1,195	99.42	Beed
19	नांदेड	11	1,425	1,425	100.00	Nanded
20	उस्मानाबाद	8	704	704	100.00	Osmanabad
21	लातूर	5	885	885	100.00	Latur
22	बुलढाणा	9	1,273	1,268	99.61	Buldhana
23	अकोला	9	1,546	1,539	99.55	Akola
24	अमरावती	12	1,698	1,695	99.83	Amravati
25	यवतमाळ	8	1,751	1,736	99.15	Yavatmal
26	वर्धा	6	1,015	1,003	98.82	Wardha
27	नागपूर	16	1,658	1,642	98.04	Nagpur
28	भंडारा	7	1,624	1,622	99.88	Bhandara
29	चंद्रपूर	7	1,465	1,454	99.25	Chandrapur
30	गडचिरोली	1	1,513	1,506	99.54	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	307	39,354	39,106	99.37	Maharashtra State

टीप:—१९८१ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रात ३९,६६१ एकूण शहरे व वस्ती असलेली खेडी आहेत. त्यापैकी ३९,४१२ शहरे व वस्ती असलेल्या खेड्यांना विद्युत पुरवठा करण्यात आला व बाकीच्या २४९ वस्ती नसलेली खेडी आहेत. अशा तऱ्हेने ३१ मार्च १९८९ रोजी १०० टक्के विद्युत पुरवठा झाल्याचे म. रा. वि. मंडळाने घोषित केले आहे. महाराष्ट्रातील एकूण सर्व ३०७ शहरांना आधीच विद्युत पुरवठा करण्यात आला. १९९१ च्या जनगणनेची आकडेवारी उपलब्ध झाली नसल्याने १९८१ जनगणनेप्रमाणे आकडेवारी देण्यात आली आहे.

Note:— In Maharashtra there are 39,661 Towns and inhabited villages as per 1981 Census. Out of which 39,412 Towns and inhabited villages have been electrified as on 31-3-1989. The remaining 249 villages are un-habited or deserted villages. Thus M. S. E. B. has declared 100% of electrification as on 31-3-1989. In Maharashtra all the 307 towns have already been electrified. As the figures for 1991 census is not available, the figures are given as per 1981 census.

आधार.—(१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, मुंबई.

Source.—(1) Maharashtra State Electricity Board, Mumbai.

२०. वीज व ऊर्जा /
तक्ता क्रमांक /
उपयोगानुसार वीज शक्तीचा वापर /

अनु- क्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	घरगुती वापरासाठी ऊर्जा कमी शक्तीची (दिवावती व पंखे) Domestic Heat, small power (light and fans)		वाणिज्यिक वापरासाठी ऊर्जा, कमी शक्तीची (दिवावती व पंखे) Commercial Heat, small power (light and fans)		उद्योगधंद्याकरिता Industrial			
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	निम्न मध्यम दावाची Low medium volt		उच्च मध्यम दावाची High medium volt	
						1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)
1	बृहन्मुंबई	3653.86	3852.46	1939.03	2125.69	695.88	881.18	3434.30	3180.62
2	ठाणे	701.51	754.83	182.03	219.54	423.00	295.48	3137.26	3022.39
3	रायगड	116.78	127.56	21.38	23.27	22.05	25.12	1136.32	1082.13
4	रत्नागिरी	149.16	166.68	20.45	20.48	25.93	43.31	245.75	250.66
5	सिंधुदूर्ग	—	—	—	—	—	—	—	—
6	नाशिक	209.64	231.42	47.94	65.21	141.97	160.14	486.76	611.94
7	धुळे	100.00	109.91	16.28	18.91	24.99	23.76	188.37	114.95
8	जळगाव	167.01	194.25	28.74	33.63	60.04	61.11	247.05	268.58
9	अहमदनगर	121.17	140.74	27.36	34.54	52.91	103.79	237.30	202.88
10	पुणे	548.36	588.53	165.89	194.82	180.07	209.18	1903.49	2093.86
11	सातारा	134.97	147.01	30.76	44.51	45.66	50.90	121.28	137.75
12	सांगली	116.42	127.40	28.75	29.47	56.10	64.47	118.08	121.21
13	सोलापूर	125.07	138.52	34.68	38.22	62.43	62.29	200.36	230.15
14	कोल्हापूर	192.48	218.42	53.81	60.02	208.09	251.21	438.70	466.21
15	औरंगाबाद	108.39	108.74	25.58	26.70	35.08	36.29	442.55	444.89
16	जालना	32.54	32.96	5.68	6.62	14.06	18.88	102.71	105.57
17	परभणी	60.30	69.81	9.60	10.87	20.56	24.93	11.20	15.43
18	बीड	44.95	55.52	7.44	7.34	15.92	17.12	9.50	11.07
19	नांदेड	68.97	71.51	14.33	15.87	24.75	22.97	65.77	61.51
20	उस्मानाबाद	39.85	47.31	5.84	6.35	12.74	13.89	20.55	21.01
21	लातूर	49.06	59.95	9.24	11.76	27.43	28.25	18.15	17.75
22	बुलढाणा	70.50	83.56	10.42	12.71	22.04	26.48	57.47	53.37
23	अकोला	103.56	116.84	15.87	18.32	32.33	37.59	52.18	52.95
24	अमरावती	124.07	140.61	20.80	21.62	31.16	35.48	34.00	30.73
25	यवतमाळ	86.15	92.45	12.83	12.62	20.40	23.45	74.59	79.58
26	बर्धा	67.23	79.84	8.34	9.21	14.82	15.76	401.85	484.95
27	नागपूर	314.95	357.08	68.76	76.46	74.38	82.26	822.61	873.88
28	भंडारा	89.75	94.18	15.66	15.71	32.85	33.24	523.18	330.39
29	चंद्रपूर	135.51	140.82	21.11	24.13	26.34	31.07	1046.46	1073.06
30	गडचिरोली	—	—	—	—	—	—	141.26	—
महाराष्ट्र राज्य		7732.21	8348.91	2848.50	3184.60	2403.98	2679.59	15649.05	15439.46

ELECTRICITY AND POWER

TABLE No. 20.3

Consumption of Electricity by Uses
(1995-96 and 1996-97)

(दशलक्ष किलोवॉट तास/Million Kilowatt hou)

सार्वजनिक दिवावत्ती		शेती		इतर		एकूण वापर		Districts
Public Lighting		Agriculture		Others		Total consumption		
1995-96 (11)	1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)	1995-96 (15)	1996-97 (16)	1995-96 (17)	1996-97 (18)	(2)
87.28	90.92	2.38	2.49	645.03	750.73	10457.76	10884.08	Brihan Mumbai
24.90	28.19	102.77	107.27	508.28	654.02	5079.75	5081.72	Thane
7.49	8.16	74.34	77.59	38.90	55.04	1417.26	1398.87	Raigad
3.99	4.05	148.23	154.72	2.72	4.05	596.23	643.95	Ratnagiri
—	—	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
25.43	27.11	1088.09	1135.71	245.39	183.21	2245.22	2414.73	Nashik
7.32	7.53	532.71	556.02	49.27	11.25	848.94	842.33	Dhule
13.63	15.50	857.08	894.59	174.01	133.72	1547.56	1601.38	Jalgaon
12.23	12.19	1566.24	1634.79	52.06	43.88	2069.27	2172.82	Ahmednagar
29.87	16.91	1123.80	1172.98	258.83	132.91	4210.31	4409.19	Pune
12.34	12.39	650.89	679.38	44.32	4.24	1040.22	1076.18	Satara
11.20	11.74	761.09	794.40	53.89	6.10	1145.53	1154.78	Sangli
14.78	14.32	1135.19	1184.87	35.05	37.86	1607.56	1706.23	Solapur
13.75	14.34	343.69	358.73	35.99	30.61	1286.51	1399.54	Kolhapur
10.52	14.03	620.34	647.49	63.93	80.05	1306.39	1358.19	Aurangabad
3.99	4.02	294.24	307.12	4.82	1.55	458.04	476.72	Jalna
6.90	9.12	506.82	529.00	8.40	16.90	623.78	676.06	Parbhani
6.90	6.81	422.09	440.56	2.58	3.90	509.38	542.32	Beed
7.86	11.51	448.35	467.97	20.88	24.46	650.91	675.80	Nanded
4.93	5.56	362.64	378.51	4.85	7.86	451.40	480.49	Osmanabad
6.15	6.56	372.77	389.08	30.32	6.65	513.12	520.00	Latur
5.72	11.20	389.30	406.34	73.11	66.47	628.56	660.14	Buldhana
7.95	8.45	296.74	309.73	57.87	57.93	566.50	601.81	Akola
11.62	12.42	322.89	337.02	61.84	72.83	606.38	650.71	Amravati
6.21	7.13	244.73	255.42	16.41	9.39	461.32	480.04	Yavatmal
4.34	5.08	191.45	199.83	78.82	69.13	766.75	863.80	Wardha
18.87	20.83	309.15	221.96	290.41	266.42	1899.13	1898.89	Nagpur
5.93	6.05	193.19	201.64	116.76	97.96	977.32	779.17	Bhandara
10.36	11.74	258.84	270.18	113.92	91.67	1612.54	1642.66	Chandrapur
						141.26		Gadchiroli
382.46	403.85	13620.04	14115.40	3088.66	2920.80	45724.90	47092.61	Maharashtra State

Source.—(1) Maharashtra State Electricity Board, Mumbai.

२१. व्यापार

२१.१. मुंबई बंदरातील आयात व निर्यात, तसेच महाराष्ट्र राज्यात लोहमार्गाने व जलमार्गाने झालेली निवडक वस्तूंची आयात व निर्यात यासंबंधीची माहिती या विभागात दिली आहे.

21. TRADE

21.1. Information on imports and exports in Mumbai Port and imports and exports of selected commodities in Maharashtra State by Rail and River is given in this section.

29. व्यापार / TRADE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 21.1

लोहमार्गाने व जलमार्गाने निवडक वस्तुंची महाराष्ट्र राज्यातील आयात व निर्यात

Import and Export of selected commodities by Rail and River

(1993-94 and 1994-95)

(आकडे हजार मे. टनात/Figures In '000' M. Tonnes.)

अनुक्रमांक Sr. No.	वस्तु गट	परिमाण Quantity	आयात माल Imports		निर्यात माल Exports		Commodity
			1993-94	1994-95	1993-94	1994-95	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(2)
(1)	जनावरे (शेळ्या, मेंढ्या वगळून)	Thousands	6,526	111	80	-	Animal (Expt. Sheep & goats,
(2)	विटा व फरश्या	Thousands	2,450	490	-	16571	Bricks and tiles
(3)	सिमेंट	Tonnes	1,39,51,892	1,44,92,287	35,28,769	25,67,347	Cement
(4)	कोळसा आणि कोक	Quintal	7,00,84,952	7,78,53,949	1,58,10,809	86,68,440	Coal and Coke
(5)	सुती कापडाचा माल देशी	"	44	130	7,833	38,460	Cotton piece goods and yarn
(6)	हिरडा	"	4,430	1,100	270	470	Myrobalan
(7)	सुका मेवा व भाजीपाला	Quintal	-	-	-	-	Fruits dried and vegetable
(8)	कांच	"	90	-	-	6	Glass
(9)	हरबरा व हरबऱ्याचे पदार्थ.	Quintal	48,117	6,746	2,28,521	54,380	Gram and Gram Products
(10)	डाळी व इतर धान्य	"	46,662	1,23,666	7,65,727	1,38,936	Pulses and other
(11)	मका	"	4,531	1,825	1,45,431	54	Maiz
(12)	ज्वारी	"	2,354	138	9,79,963	1,15,307	Jowar
(13)	बाजरी	"	2,623	-	37,865	-	Bajra
(14)	ज्वारी व बाजरी व्यतिरिक्त. एकदल धान्य	"	-	-	24	13	Milletts other than Jowar and Bajara
(15)	तांदूळ	"	2,45,581	2,71,840	9,21,251	8,89,764	Rice not in husk
(16)	गहू व गव्हाचे पीठ	"	40,85,056	3,11,273	6,42,497	2,40,521	Wheat and wheat flour
(17)	ताग कच्चा, सुटा	"	450	500	-	3,810	Jute Raw and Hemp
(18)	कृत्रिम रेशमाच्या वस्तू	"	-	-	2,557	588	Artificial silk piece goods
(19)	लोकरी कापडांचा माल लोकरी	"	270	-	335	90	Wollen piece goods and wool raw.
(20)	यंत्रे व यंत्र सामुग्री	"	9,431	47,280	3,812	2,773	Machinery and equipment
(21)	धातूच्या वस्तू	"	6,988	28,843	23,593	17,865	Metal products
(22)	पादत्राणे	Quintal	-	-	-	41	Shoe footwear
(23)	कच्चे लोखंड	Tonnes	20,44,416	20,72,487	79,435	42,300	Iron Ore
(24)	लोखंड व पोलाद	"	1,36,03,966	1,26,07,372	64,987	2,62,282	Iron and Steel
(25)	विडीचे पाने	Quintal	-	300	-	-	Bidi leaves
(26)	चुना आणि चुनखडी	"	-	13,488	1,17,592	33,164	Lime and Limestone
(27)	कच्चे मँगनीज	"	1,901	1,684	9,58,352	12,07,634	Mangnese Ore
(28)	पेंड	"	14,91,978	20,28,195	17,81,773	7,66,041	Oil cakes other
(29)	खनिज तेले	"	2,91,105	2,11,628	1,15,16,847	1,24,95,613	Oil Minerals
(30)	घासलेट तेले	"	1,25,011	5,766	-	198	Oil Kerosene
(31)	वनस्पती तेले	"	3,818	2,800	850	1,159	Vegetable Oil
(32)	तेलबिया	"	5,104	2,306	5,457	296	Oil seed
(33)	मिठ	"	7,341	9,519	20,287	84,154	Salt
(34)	साखर (खांडसरी सोडून)	"	43,214	4,301	48,34,651	30,75,384	Sugar (excluding Khandsari)
(35)	गूळ	"	1,54,542	27,455	938	786	Gur
(36)	ग्रहा	"	55,995	43,079	-	-	Tea
(37)	तंबाखू	"	-	-	-	-	Tobacco raw
(38)	इमारती लाकूड (सागयानी लाकडासह)	"	2,58,862	4,44,235	39,665	95,890	Timber including teak wood
(39)	कच्चा कापूस	"	2,98,329	64,201	1,919	2,457	Raw Cotton

21. व्यापार / TRADE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 21.2

मुंबई बंदरात आयात झालेला व मुंबई बंदरातून निर्यात झालेला माल

Imports into Mumbai Port and Export from Mumbai Port

(1995-96 and 1996-97)

(आकडे मे. टनात)
(Figures in M. Tonnes.)

अनुक्रमांक Sr. No.	वस्तू गट	परदेशी Overseas		किनाऱ्यावरील Coastal		एकूण Total		commodities (2)
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	
(अ)	आयात माल							A) Import commodities
(1)	अॅसबेसटॉस व अॅसबेसटॉस सामान	59,413	49,321	-	-	59,413	49,321	Asbestos and Asbestos material
(2)	बांधकाम सामान-	-	-	-	-	-	-	Building material-
(1)	सिमेंट	83	91	43,259	14,361	43,342	14,452	(i) Cement
(2)	चुना व चुनखडी	-	103	-	-	-	103	(ii) Lime & Limestone
(3)	वाळू	-	379	-	-	-	379	(iii) Sand
(4)	इतर	-	-	-	-	-	-	(iv) Others
(3)	लाकूड व इमारती लाकूड-	-	-	-	-	-	-	Wood and Timber-
(1)	ओंडके (लाकडी)	-	-	-	-	-	-	(i) Timber in Logs
(2)	लाकडी लगदा	1,70,162	2,20,720	-	-	1,70,162	2,20,720	(ii) Wood Pulp
(3)	इतर प्रकारचे लाकूड	455	89	-	-	455	89	(iii) Timber other sorts
(4)	इतरत्र न चॅल्लेखिलेली लाकडाची उत्पादने	1,09,652	1,24,135	-	-	1,09,652	1,24,135	(iv) Wooden Products Nos.
(4)	काळा कार्बन	33,280	10,358	-	-	33,280	10,358	Carbon black
(5)	सामान वाहतुकीची पेटारे, वाहतुकीच्या पेटाऱ्यातील सामान	-	-	-	-	-	-	Carbo Containers, Cargo In ICD
(6)	कच्चा कापूस	-	-	-	-	-	-	Raw Cotton
(7)	कृत्रिम धागे	79,130	69,224	-	-	79,130	69,224	Fibre-Synthetic
(8)	केस व लोकर	461	1,139	-	-	461	1,139	Hair and Wool
(9)	सुती, रेशमी, लोकर व कृत्रिम धाग्याचे कापड	96,470	1,27,161	-	-	96,470	1,27,161	Textiles-cotton, Silk, Woolen and Synthetics.
(10)	कागद व कागद उत्पादने	5,79,995	7,29,323	-	-	5,79,995	7,29,323	Paper & Paper Products
(11)	औषधी द्रव्ये	4,918	4,364	-	-	4,918	4,364	Drugs medicine
(12)	रसायने	-	-	-	-	-	-	Chemicals-
(1)	गंधक	3,71,671	4,29,043	-	-	3,71,671	4,29,043	(i) Sulpher
(2)	द्रव्ययुक्त (एन. ओ. एस.) सोडा व इतर द्रव्ययुक्त रसायने	-	-	-	-	-	-	(ii) Liquid (NOS) Soda, other non-liquidChemical
(3)	इतर रसायने	4,26,728	5,53,895	128	967	4,26,856	5,54,862	(iii) Other Chemicals
(13)	खते	-	-	-	-	-	-	Fertilisers-
(1)	रॉक फॉस्फेट	3,62,913	1,99,358	-	-	3,62,913	1,99,358	(i) Rock Phosphate
(2)	इतर रासायनिक खते	1,04,633	79,163	-	-	1,04,633	79,163	(ii) Other Chemical fertilisers
(14)	सौम्य मद्य	13,37,082	14,79,897	92,432	1,90,888	14,29,514	16,70,785	(i) Light Distilled
(15)	रंगद्रव्ये व रंग	13,003	16,137	-	-	13,003	16,137	(ii) Dyes and colours
(16)	रंग व रंगकामाचे सामान	16,519	16,844	-	-	16,519	16,844	Paint & Painting Materials
(17)	कांच व काचेच्या वस्तू	8,990	9,319	-	-	8,990	9,319	Glass & Glass Product
(18)	लाख, गोंद व राळ	25,194	23,281	-	-	25,194	23,281	Lac, gums & resinsd
(19)	कृत्रिम राळ	28,119	31,977	-	-	28,119	31,977	Synthetic resins
(20)	कच्चा रबर	41,561	37,511	-	-	41,561	37,511	Rubber Raw
(21)	रबर उत्पादने	28,936	30,761	3	-	28,939	30,761	Rubber Product
(22)	प्लॅस्टिक व प्लॅस्टिक वस्तू निर्माण	3,05,449	3,56,727	-	-	3,05,449	3,56,727	Plastic and Plastic Product

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
(23)	उद्योग धंद्यात वापरण्याचे मद्यार्क व स्पीरीट (अखाद्य)	524	216			524	216	Industrial alcohol and Spirit
(24)	बारीक माती-							Moulding Powder
(25)	माती व मातीची भांडी	39,890	57,928			39,890	57,928	Earth and Earthenware
(26)	धातू व धातूचे उत्पादन-							Metal & Metal Products-
	(1) अॅल्युमिनियमच्या लडी.	31,062	42,703			31,062	42,703	(i) Ingots Aluminium
	(2) शिशाच्या लडी	18,015	33,350			18,015	33,350	(ii) Ingots Lead
	(3) जस्ताच्या लडी	34,629	46,502			34,629	46,502	(iii) Ingots Zink
	(4) इतर लडी	23,753	40,118			23,753	40,118	(iv) Ingots Other
	(5) लोखंड व पोलाद वस्तू	17,34,187	14,66,159	1,741		17,35,928	14,66,159	(v) Iron & Steel Materials
	(6) कच्चे लोखंड (बीड)	40,362	1,10,007	2,752	2,403	43,114	1,12,410	(vi) Pig Iron
	(7) मोड व टाकाऊ पदार्थ.	1,72,999	1,82,969			1,72,999	1,82,969	(vii) Scrap and dross
	(8) जस्ताचे पत्रे	1,35,391	90,451	25		1,35,416	90,451	(viii) Tin Plates
	(9) तारा व केबल्स	2,867	1,315			2,867	1,315	(ix) Wire and Cables
	(10) इतर धातू व धातूचे पदार्थ	2,92,788	2,89,330			2,92,788	2,89,330	(x) Other Metal & Metal Product
	(11) इतर खनिजे	37,176				37,176		(xi) Other Ores
(27)	मोटर वाहने-							Motor Vehicles-
	(1) दिड टन किंवा अधिक वजनाची मोटर वाहने							(i) Motor Vehicles Weight 1.5 Tonnes or more
	(2) मोटर वाहनाचे सुटे भाग		34,694	49,915			34,694	(ii) Motor Vehicle Parts
(28)	रेल्वे वाघिणी, गाडया व गेरचे सुटे भाग	2,562	4,405			2,562	4,405	Railway Wagons, Carriage etc. parts of
(29)	इतर न उल्लेखिलेली यंत्रे	2,17,296	2,69,555			2,17,296	2,69,555	Machinery NOS
(30)	इतर उपकरणे	70,490	60,054			70,490	60,054	Instruments etc.
(31)	अन्नधान्ये-							Foodgrains-
	(1) तांदूळ	243	2,209			243	2,209	(i) Rice
	(2) गहू							(ii) Wheat
	(3) इतर	4,45,711	5,79,246			4,45,711	5,79,246	(iii) Others
(32)	फळे							Fruits-
	(1) खजूर	67,591	1,26,856		222	67,591	1,27,078	(i) Dates
	(2) इतर सुकी फळे व सुका मेवा	13,948	28,338			13,948	28,338	(ii) Other Dryfruits and nut
(33)	मीठ	15,862	2,327	32,344	14,388	48,206	16,715	Salt
(34)	साखर	45,068	3,508			45,068	3,508	Sugar
(35)	ताजी मासळी	127				127		Fresh-Fish
(36)	तेल व चरबी	5,74,763	7,25,238			5,74,763	7,25,238	Oil-Fats
(37)	मिरीसह मसाले	6,235	9,696	50		6,285	9,696	Spices including Paper
(38)	इतर न उल्लेखिलेले खाद्य पदार्थ.	21,284	2,449	135		21,419	2,449	Foodstuffs NOS
(39)	इंधन व वंगणे-							Fuel and Lubricant-
	(1) डिझेल व पेट्रोल	45,05,332	7,18,116	49,000	23,273	45,54,332	7,41,389	(i) Diesel and fuel Oil
	(2) केरोसीन	12,37,309	7,80,872	48,573	1,90,881	12,85,882	9,71,753	(ii) Kerosene
	(3) वंगण तेल	13,68,708	4,12,357	13,108	75,423	13,81,816	4,87,820	(iii) Lubricating Oil
	(4) टरपेन्टाईन खनिज	4,08,339	3,54,104		17,858	4,08,339	3,71,962	(iv) Turpentine Mineral
	(5) खनिज (कच्चे) तेल	4,23,857	58,76,668	44,735	49,607	4,68,592	59,26,275	(v) Crude Oil
(40)	अरफाल्ट, बीटमन, टार कोल, कोक, चारकोल व इतर			3,595				3,595 Asphalt.
(41)	संकीर्ण	2,39,222	2,58,130	1,932	80	2,41,154	2,58,216	Miscellaneous
	अ उप-वैरीज.	1,64,67,101	1,72,29,046	3,30,217	5,80,357	1,67,97,318	1,78,09,403	Sub-Total 'A'

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 21.2 - Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	
	विपत्त माल							(B) Export commodities	
(1)	प्रार्थान कलात्मक दुर्मिल वस्तू	17,847	17,426	-	-	17,847	17,426	Antiques, artware and curious	
(2)	इमारतीचे सामान	27,041	20,422	-	-	27,041	20,422	Building materials	
(3)	लाकूड व इमारती लाकूड	-	-	-	-	-	-	Wood Timber	
(4)	सामान वाहतुकीची पेटारे	-	-	-	-	-	-	Cargo container	
(5)	कापूस							Cotton-	
	(1) कच्चा	8,364	1,50,963	-	-	8,364	1,50,963	(i) Raw	
	(2) पेळू आणि धागा काढलेला	80,823	1,13,192	-	-	80,823	1,13,192	(ii) Twist and Yam	
(6)	कृत्रिम तंतू	-	20,960	-	-	-	20,960	Synthetic Yarn	
(7)	केस व लोकर	-	-	-	-	-	-	Hair and Wool	
(8)	विणलेल्या वस्तू, गारीक सारीक वस्त्रे, स्त्रियांच्या फिती लेस वगैरे	1,05,896	81,063	-	-	1,05,896	81,063	Hosiery, haber dashary millinery and wearing apparel	
(9)	सुती, रेशमी, लोकरी व कृत्रिम धाग्याचे कापड	1,02,331	1,75,767	-	-	1,02,331	1,75,767	Textiles-cotton, Silk, Woolen and Synthetic.	
(10)	आंघोषी द्रव्ये व औषधे	52,705	55,326	-	-	52,705	55,326	Drugs and Medicines	
(11)	रसायने	1,73,342	2,05,432	-	-	1,73,342	2,05,432	Chemicals	
(12)	खते-							Fertilizers-	
	(1) हाडे व हाडांचे खत	15,697	19,211	-	-	15,697	19,211	(i) Bone and bone meal	
	(2) इतर	-	-	-	-	-	-	(ii) Others	
(13)	रंग व रंग कामाचे सामान	37,377	44,464	-	-	37,377	44,464	Paints and Painting Materials	
(14)	सौम्य मद्य	1,48,013	24,574	2,85,097	1,38,992	4,33,110	1,63,566	Light Distills	
(15)	इंधन व वंगण -							Fuel & Lubricant-	
	(1) डिझेल व इंधन तेल	-	15,811	6,919	4,33,744	6,919	4,49,555	(i) Diesel & Fuel Oil	
	(2) रॉकेल तेल	10,000	-	6,587	16,000	16,587	16,000	(ii) Kerosene	
	(3) वंगण तेल	10,007	2,917	13,077	16,278	23,084	19,195	(iii) Lubricating Oil	
	(4) खनिज तेल	-	-	-	81,14,850	-	81,14,850	(iv) Crude Oil	
	(5) टरपेन्टाईन खनिज	5,59,058	5,97,738	4,27,725	2,12,576	9,86,783	8,10,314	(v) Turpentine Mineral	
(16)	काच व काच सामान	63,670	62,490	-	-	63,670	62,490	Glass & Glass Products	
(17)	लाख, गोंद व राळ	-	-	-	-	-	-	Lac. Gums and Resins	
(18)	रंगद्रव्ये व रंग	41,358	50,244	-	-	41,358	50,244	Dyes and Colours	
(19)	कृत्रिम राळ	-	-	-	-	-	-	Synthetic Resins	
(20)	मळी	1,29,805	2,95,340	-	3,500	1,29,805	2,98,840	Molasses	
(21)	प्रसाधन साहित्य व अत्तरे	23,571	22,526	-	-	23,571	22,526	Toiled preparation and Perfumes	
(22)	प्लॅस्टिक व प्लॅस्टिकची उत्पादने	66,935	64,052	-	-	66,935	64,052	Plastic and Plastic manufacture	
(23)	रबर उत्पादने	39,344	21,299	-	3	39,344	21,302	Rubber Product	
(24)	चामडी व चामड्याची उत्पादने	11,561	7,169	-	-	11,561	7,169	Leather and Leather manufacture	
(25)	माती व मातीची भांडी	24,383	34,781	-	-	24,383	34,781	Earth and Earthenware	
(26)	धातू व धातूचे उत्पादने							Metal & Metal Products-	
	(1) लोखंड व पोलादाचे सामान	1,90,524	2,42,759	-	-	1,90,524	2,42,759	(i) Iron Steel Material	
	(2) तारा व केबल्स	1,908	1,198	-	-	1,908	1,198	(ii) Wire & Cable	
	(3) लोखंडी मोड व सामान	-	-	-	-	-	-	(iii) Scrap and Dross	
	(4) इतर धातू व धातूची उत्पादने	-	2,51,552	-	-	-	2,51,552	(iv) Other metal and Metal Products	
	(5) ॲल्युमिनियम लडी	6,066	-	-	-	6,066	-	(v) Ingot Aluminium	
(27)	मोटर वाहने-							Motor Vehicles-	
	(1) डिड टन किंवा अधिक वजनांची मोटर वाहने	28,026	22,986	-	-	28,026	22,986	(i) Motor cars and heavy duty Vehicles Weighting 1.5 Tonnes or more	
	(2) मोटर वाहनाचे सुटे भाग	-	22,046	22,374	-	-	22,046	22,374	(ii) Motor Vehicle Spart Parts

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 21.2- contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
(28)	सायकली व सायकलीचे सुटे भाग	26,581	24,381	-	-	26,581	24,381	Bi-cycle and Bi-cycle parts
(29)	इतरत्र न उल्लेखिलेली यंत्रसामग्री	59,739	76,542	209	74	59,948	76,616	Machinery NOS
(30)	उपकरणे (हत्यारे) वगैरे	36,705	45,781	-	-	36,705	45,781	Instrument etc.-
(31)	अन्नधान्ये-							Foodgrains-
	(1) तांदूळ	6,45,469	3,53,299	-	-	6,45,469	3,53,299	(i) Rice
	(2) इतर	1,17,754	92,090	-	-	1,17,754	92,090	(ii) Others
(32)	फळे व भाजीपाला-							Fruits and Vegetables-
	(1) फळे-ताजी व सुकी	41,823	42,357	-	-	41,823	42,357	(i)Fruits-fresh dried
	(2) भाज्या-सुकलेल्या व ताज्या	2,62,748	2,99,433	-	-	2,62,748	2,99,433	(ii) Vegetables-Dried & Fresh
(33)	मत्स्योत्पादन-भासे-ताजे	2,952	9,041	-	-	2,952	9,041	Fresh-fish
(34)	साखर	41,402	1,27,093	-	-	41,402	1,27,093	Sugar
(35)	चहा	24,539	17,380	-	-	24,539	17,380	Tea
(36)	वैरण (पेंदीसह)	4,58,658	5,78,788	-	-	4,58,658	5,78,788	Fodder(including oil cakes)
(37)	मिरीसह मसाले	52,072	55,019	-	-	52,072	55,019	Spices including Paper
(38)	तंबाखू (कच्चा) देशी	5,672	5,293	-	-	5,672	5,293	Tobacco (raw) country
(39)	तंबाखू-तयार	2,009	2,780	-	-	2,009	2,780	Tobacco manufactured
(40)	तेल विया	6,059	1,864	-	-	6,059	1,864	Oil seeds
(41)	सर्व प्रकारच्या विया	28,322	29,481	-	-	28,322	29,481	Seeds of all kinds
(42)	तेल व चरबी	76,539	84,988	-	-	76,539	84,988	Oil and fats
(43)	इतरत्र उल्लेख नसलेले पेये (मद्यार्कविरहीत पेये)	-	-	-	-	-	-	Beverages and drinks (Non-alcoholic) Nos.
(44)	इतरत्र न उल्लेखिलेली खाण्याचे पदार्थ	2,42,530	1,57,083	-	-	-	1,57,083	Foodstuff Nos.
(45)	संकीर्ण	10,28,625	8,35,067	1,01,34,940	4,013	1,11,63,565	8,39,080	Miscellaneous
	उप-बेरीज "ब"	51,57,896	54,82,746	1,08,74,554	89,40,030	1,60,32,450	1,44,22,776	Sub-Total 'B'
	"क" एका जहाजामधून दुसऱ्या जहाजात घडविलेला माल	-	18,172	-	-	-	18,172	'C' Transhipment
	एकूण आयात व निर्यात व एका जहाजातून दुसऱ्या जहाजात घडविलेली मालाची बेरीज	2,16,24,997	2,27,29,964	1,12,04,771	95,20,387	3,28,29,768	3,22,50,351	Total of import, export and Transhipment commodities.

आधार.— मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई.

Source.— Mumbai Port Trust, Mumbai.

२२. परिवहन व दळणवळण

२२.१. या विभागात लोहमार्गाची लांबी, रस्त्यांची लांबी व वर्गीकरण, राज्यात वापरात असलेली वाहने आणि राज्य परिवहन मंडळाचे काम यासंबंधी आकडेवारी दिली आहे.

२२.२. जिल्हावार लोहमार्गाची लांबी संबंधित रेल्वे कार्यालयाने दिल्याप्रमाणे पूर्णतः तंतोतंत जुळणारी नाही. रस्त्यांच्या लांबीची आकडेवारी राज्याच्या सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषदा व नगरपालिका यांच्या अधिपत्याखालील रस्त्यासंबंधी आहे.

२२.३. मुंबई गोदीतील जहाजे, मुंबई बंदरातून व छोट्या बंदरातून येणारे व जाणारे प्रवासी व तेथे हाताळला जाणारा माल व विमानमार्गे होणारी प्रवासी व माल वाहतूक यासंबंधी माहिती या विभागात दिलेली आहे.

२२.४. गौण बंदरातील वाहतूक प्रामुख्याने किनारी भागांकरिता आहे. मुंबई बंदरातून होणारी परदेशी किनाऱ्यावरील वाहतुकीची आकडेवारी वेगवेगळी दाखविली आहे.

22. TRANSPORT AND COMMUNICATION

22.1. Information on railway length, length and classification of roads, vehicles in use in the State and operation of State Transport Corporation is given in this Section.

22.2. Districtwise railway length is approximate as given by the respective railway authorities. Figures of road length relate to roads maintained by the State's Public Works Department, Zilla Parishads and by Municipal Authorities.

22.3. Data presented in this section are about 'vessels in Mumbai docks', passengers and cargo in Mumbai port and at her minor ports and passengers and freight traffic by air.

22.4. The figures shown against minor ports are mostly those of coastal traffic. In the case of Mumbai Port, figures of overseas traffic and coastal traffic are shown separately.

22. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.1 (A)

महाराष्ट्र राज्यातील नोंद केलेली मोटार वाहने

Number of Motor Vehicles Registered by District in the State

(1995-96)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रवासी वाहने/Passenger Vehicles							मालवाहतूक वाहने/Goods Vehicles							District
		बसेस	मोटारी आणि स्टेशन वॅगनस	जीप	टॅक्सी	तीन चाकी वाहने	दुचाकी वाहने	एकूण प्रवासी वाहने	चार चाकी	तीन चाकी	एकूण मालवाहू वाहने	ट्रॅक्टरस	जोड वाहने	इतर	एकूण (रतंम १ + १२ ते १५)	
Sr. No.		Buses	Cars and Station Wagons	Jeep	Taxies	Three Wheelers (Ricksha)	Two Wheelers	Total passenger vehicles	Four Wheelers	Three Wheelers	Total goods vehicles	Tractors	Trailors	Others	Grand Total (Col. 9+ 12 to 15)	(2)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	
1	बृहन्मुंबई	12,277	2,34,853	17,845	44,842	59,222	3,02,513	6,71,552	34,502	10,182	44,684	1,120	1,143	5,133	7,23,632	Brihan Mumbai
2	ठाणे	3,461	35,870	11,225	1,740	44,369	1,78,253	2,14,918	53,733	6,580	60,313	950	2,446	653	3,39,280	Thane
3	रायगड	873	6,877	4,209	1,132	7,950	37,158	58,199	7,497	1,115	8,612	227	285	358	67,681	Raigad
4	रत्नागिरी	746	3,678	1,472	117	4,928	26,515	37,456	4,797	824	5,621	217	234	93	43,621	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	389	1,278	383	20	2,544	12,224	16,838	1,491	308	1,799	85	107	25	18,854	Sindhudurg
6	नाशिक	1,033	10,843	8,111	1,751	11,072	1,54,651	1,87,461	7,201	4,325	11,526	13,404	12,551	602	2,25,544	Nashik
7	धुळे	678	2,819	2,024	488	3,655	47,851	57,515	3,038	1,568	4,606	4,856	4,722	80	71,779	Dhule
8	जळगाव	839	3,469	2,430	321	5,811	94,440	1,07,310	2,425	2,086	4,500	6,654	7,103	48	1,25,626	Jaigaon
9	अहमदनगर	795	5,803	5,580	566	3,096	13,935	1,29,775	5,113	2,425	7,538	9,652	8,298	175	1,55,438	Ahmednagar
10	पुणे	8,922	48,793	21,265	3,306	35,728	5,28,776	6,46,790	33,110	7,797	40,907	9,033	8,150	1,863	7,06,743	Pune
11	सातारा	881	3,486	4,344	634	3,861	71,865	85,071	6,001	318	6,319	6,542	7,535	98	1,05,565	Satara
12	सांगली	818	4,410	4,005	137	3,561	85,770	98,701	5,678	310	5,988	5,132	6,174	97	1,16,092	Sangli
13	सोलापूर	1,028	5,091	3,787	139	3,008	96,762	1,09,815	6,259	340	6,599	4,142	4,202	75	1,24,833	Solapur
14	कोल्हापूर	1,113	9,578	4,748	260	8,084	1,34,523	1,58,306	9,602	334	9,936	9,343	10,066	101	1,87,752	Kolhapur
15	औरंगाबाद	879	5,599	3,745	1,307	7,906	99,450	1,18,886	5,225	1,799	7,054	5,123	4,675	147	1,35,885	Aurangabad
16	जालना	227	911	931	61	1,018	17,251	20,409	829	497	1,326	1,794	1,937	23	25,489	Jalna
17	परभणी	341	534	1,793	60	336	21,713	24,777	732	483	1,215	1,419	1,184	15	28,610	Parbhani
18	बीड	454	709	2,331	33	810	22,245	26,582	1,604	439	2,043	1,669	1,746	12	32,050	Beed
19	नांदेड	427	1,053	1,925	79	2,274	29,453	35,211	3,243		3,243	1,264	1,221	31	40,970	Nanded
20	उस्मानाबाद	314	404	998	50	416	8,223	10,405	1,469	4	1,473	1,566	1,306	10	14,760	Osmanabad

21	लातूर	363	1,253	1,214	90	1,283	20,404	24,607	2,161	19	2,180	1,869	1,998	5	30,659	Latur
22	बुलढाणा	524	821	1,379	216	589	25,552	29,081	1,789	36	1,825	2,625	2,491	82	36,104	Buldana
23	अकोला	612	2,370	2,624	132	1,634	55,730	63,102	3,079	41	3,120	3,055	2,847	111	72,215	Akola
24	अमरावती	662	2,573	1,762	236	4,011	66,360	75,604	3,665	144	3,809	2,814	2,528	86	84,841	Amravati
25	यवतमाळ	483	930	1,394	137	1,307	33,187	37,438	1,767	49	1,816	1,156	1,189	49	41,648	Yavatmal
26	वर्धा	258	1,433	542	98	6,49	27,362	30,342	979	76	1,055	591	588	25	32,601	Wardha
27	नागपूर	1,794	15,342	6,734	1,249	8,116	2,82,034	3,15,269	13,599	1,776	15,375	2,671	2,594	605	3,36,514	Nagpur
28	भंडारा	310	1,190	1,485	49	203	34,996	38,233	1,923	70	1,993	2,685	2,628	41	45,580	Bhandara
29	चंद्रपूर	469	1,581	2,152	236	1,748	41,175	47,361	3,399	172	3,571	1,829	1,700	175	54,636	Chandrapur
30	गडचिरोली	17	88	361	11	56	5,315	5,848	270	6	276	704	718	17	7,563	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		41,987	4,13,639	1,22,798	59,497	2,29,245	26,75,696	35,42,862	2,26,210	44,123	2,70,333	1,04,169	1,04,366	10,835	40,32,565	Maharashtra State

आधार.—परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Transport Commissioner, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

22. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.1 (B)

महाराष्ट्र राज्यातील नोंद केलेली मोटार वाहने

Number of Motor Vehicles Registered by District in the State
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	प्रवासी वाहने/Passenger Vehicles							माल वाहक वाहने/Goods Vehicles							एकूण (सम ९+१२ ते १५) (16)	District (2)
		बसोरा Buses	मोटारी आणि स्टेशन वॅगन Cars and Station Wagons	जीप Jeep	टॅक्सीस Taxis	तीन चाकी वाहने Three Wheelers (Ricksha)	दुचाकी वाहने Two Wheelers	एकूण प्रवासी वाहने Total passenger vehicles	चार चाकी Four Wheelers	तीन चाकी Three Wheelers	एकूण मालवाहू वाहने Total goods vehicles	ट्रॅक्टरस Tractors	जोड वाहने Trailors	इतर Others			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(2)	
1	बृहन्मुंबई	12,809	2,59,536	20,077	48,646	72,007	3,28,940	7,42,015	35,286	11,772	47,058	1,180	1,148	5,512	7,96,913	Brihan Mumbai	
2	ठाणे	3,654	46,910	15,837	2,418	52,927	2,08,744	3,30,490	61,057	7,789	68,846	1,017	3,167	747	4,04,267	Thane	
3	रायगड	888	9,994	5,824	1,752	9,384	44,588	72,430	8,770	1,464	10,234	290	315	382	83,651	Raigad	
4	रत्नागिरी	753	4,052	2,008	118	5,710	29,610	42,251	5,111	1,017	6,128	248	287	94	49,008	Ratnagiri	
5	सिंधुदुर्ग	389	1,492	455	20	3,011	13,839	19,206	1,588	366	1,954	98	133	29	21,420	Sindhudurg	
6	नाशिक	1,077	13,413	9,580	1,917	13,323	1,70,098	2,09,408	11,000	1,511	12,511	15,213	14,288	626	2,52,046	Nashik	
7	धुळे	696	3,032	2,479	551	4,099	51,727	62,584	5,291	238	5,529	5,328	4,775	87	78,303	Dhule	
8	जळगाव	848	3,656	2,832	397	6,389	1,01,789	1,15,911	4,681	186	4,867	7,835	9,050	55	1,37,718	Jaigaon	
9	अहमदनगर	841	5,854	6,427	502	3,562	1,27,644	1,44,830	7,972	649	8,621	11,275	9,636	140	1,74,502	Ahmednagar	
10	पुणे	10,083	56,232	26,201	3,741	41,943	5,82,650	7,20,850	36,080	9,320	45,400	10,722	9,205	2,046	7,88,223	Pune	
11	सातारा	902	3,837	5,127	706	4,568	78,908	94,048	6,646	504	7,150	7,890	8,619	98	1,17,805	Satara	
12	सांगली	864	4,754	4,491	278	4,059	92,783	1,07,229	6,127	310	6,437	5,678	6,770	102	1,26,216	Sangli	
13	सोलापूर	1,067	5,535	4,131	306	3,785	1,06,340	1,21,164	7,003	951	7,954	4,886	5,314	78	1,39,396	Solapur	
14	कोल्हापूर	1,161	9,962	5,410	260	8,391	1,47,087	1,72,271	9,002	802	10,404	9,897	10,832	132	2,03,536	Kolhapur	
15	भारगवाड	911	6,298	4,280	1,624	8,722	1,10,584	1,32,419	6,251	1,099	7,850	5,801	5,309	95	1,51,474	Aurangabad	
16	जालना	242	976	1,207	61	1,194	19,231	22,911	1,401	13	1,414	2,129	2,268	67	28,789	Jalna	
17	परभणी	352	639	2,224	60	464	24,245	27,984	1,507	15	1,522	1,629	1,367	14	32,516	Parbhani	
18	बीड	459	1,133	2,922	53	1,061	24,717	30,345	2,223	13	2,236	1,924	2,101	14	36,620	Beed	
19	नांदेड	434	1,235	2,145	92	2,724	31,887	38,517	3,540	...	3,540	1,463	1,379	40	44,939	Nanded	
20	उस्मानाबाद	315	517	1,199	58	527	9,406	12,022	1,727	21	1,748	1,989	1,701	10	17,470	Osmanabad	

(Fig) 219-80

21	लातूर	387	1,390	1,424	101	1,667	23,487	28,456	2,395	67	2,462	2,257	2,385	6	35,566	Latur
22	बुलढाणा	573	862	1,472	290	882	28,266	32,345	1,861	56	1,917	3,275	3,057	88	40,682	Buldhana
23	अकोला	683	2,541	3,012	132	2,306	60,880	69,554	3,314	57	3,371	3,769	3,524	113	80,331	Akola
24	अमरावती	663	2,726	2,139	256	5,404	74,059	85,247	3,871	266	4,137	3,340	3,052	87	95,863	Amravati
25	यवतमाळ	516	1,003	1,565	164	1,722	37,200	42,170	2,020	63	2,083	1,425	1,491	50	47,219	Yavatmal
26	वर्धा	273	1,487	660	99	870	30,281	33,670	1,098	90	1,188	782	740	25	36,405	Wardha
27	नागपूर	2,112	17,164	8,001	1,261	9,508	3,12,069	3,50,115	15,120	1,928	17,048	312	2,990	641	3,73,915	Nagpur
28	भंडारा	314	1,299	1,627	53	294	38,668	42,255	2,076	70	2,146	3,129	3,038	42	50,610	Bhandara
29	चंद्रपूर	477	1,667	2,401	236	2,287	46,497	53,565	3,555	239	3,794	2,068	1,996	193	61,616	Chandrapur
30	गडचिरोली	22	90	386	14	65	6,221	6,798	276	8	284	806	820	19	8,727	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		44,765	4,69,286	1,47,543	66,166	2,72,855	29,62,445	39,63,060	2,58,949	40,884	2,99,833	1,20,464	1,20,757	11,632	45,15,746	Maharashtra State

आधार. —परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Transport, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

22. परिवहन/ TRANSPORT

तयत्ता क्रमांक / TABLE No. 22.2

निरनिराळ्या विभागाच्या देखभालीखालील रस्ते

Roads Maintained by various Authorities in the State
(1995-96 and 1996-97)

(कि. मी. मध्ये/In km.)

वर्ष Year	सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department	जिल्हा परिषद Zilla Parishad	नगरपरिषदा व महानगरपालिका Municipal Councils and Municipal Corporations	वन विभाग Forest Department	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1980-81	30,841	1,08,454	10,504	13,609	1,63,408
1985-86	43,906	1,12,675	13,101	16,025	1,85,707
1987-88	57,299	1,09,117	16,743	15,158	1,98,317
1990-91	50,433	1,31,256	N. A.	11,220	1,92,909
1995-96	55,944	1,29,339	N. A.	N. A.	1,85,283
1996-97	61,352	1,26,223	—	—	1,87,575

टीप.— N.A. = उपलब्ध नाही. / Not available.

आधार.— (१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

(२) मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

Source.— (1) Public Works Department, Mantralaya, Mumbai.

(2) Chief Conservator of Forest, Government of Maharashtra, Nagpur.

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 22.3 (A)

22. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.3 (A)

वाहनांच्या प्रकारानुसार अपघातांची संख्या

Number of Accidents by Type of Vehicles involved

(1995)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्ह्याचे/शहराचे नाव	बसेस Buses	मालवाहू वाहने Goods Vehicles	टॅक्सी Taxi Cabs @	मोटारी Motor Cars	मोटर सायकल Motor Cycles	ऑटोरिक्षा Auto Rickshaws	जीपस Jeeps	इतर Others	वर्गीकरण ने झालेली Unclassified	एकूण Total	एकूण व्यक्ती Number of persons		District / City
												मृत Killed	दुखापत Injured	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1,437	2,600	13,440	—	6,391	1,346	—	1,816	634	27,664	N.A.	N.A.	Brihan Mumbai
2	ठाणे शहर	356	695	508	—	398	541	—	135	335	2,968	—	—	Thane City
3	ठाणे ग्रामीण	403	3,000	998	—	464	456	—	629	243	6,193	—	—	Thane Rural
4	रायगड	231	923	356	—	80	75	—	309	796	2,053	—	—	Raigad
5	रत्नागिरी	283	205	150	—	100	78	—	106	17	939	—	—	Ratnagiri
6	सिंधुदुर्ग	123	168	59	—	21	60	—	37	—	468	—	—	Sindhudurg
7	पुणे शहर	327	381	356	—	702	282	—	389	155	2,592	—	—	Pune City
8	पुणे ग्रामीण	6	1,041	1,415	—	680	21	—	174	232	3,569	—	—	Pune Rural
9	सोलापूर	203	621	255	—	58	232	—	117	44	1,530	—	—	Solapur
10	नाशिक	198	486	1,201	—	601	261	—	354	226	3,327	—	—	Nashik
11	धुळे	114	736	174	—	178	71	—	126	47	1,446	—	—	Dhule
12	जळगाव	89	564	89	—	119	29	—	219	39	1,148	—	—	Jalgaon
13	अहमदनगर	307	673	189	—	255	185	—	356	349	2,314	—	—	Ahmednagar
14	नागपूर शहर	62	426	293	—	279	64	—	188	145	1,457	—	—	Nagpur City
15	नागपूर ग्रामीण	114	506	211	—	143	43	—	224	61	1,302	—	—	Nagpur Rural
16	वर्धा	42	218	78	—	70	28	—	10	2	448	—	—	Wardha
17	चंद्रपूर	37	287	89	—	92	34	—	62	4	605	—	—	Chandrapur
18	भंडारा	21	327	119	—	55	4	—	44	13	583	—	—	Bhandara
19	गडचिरोली	—	64	49	—	35	—	—	36	5	189	—	—	Gadchiroli
20	अमरावती	166	470	232	—	192	192	—	265	25	1,542	—	—	Amravati
21	अकोला	172	454	106	—	84	42	—	194	27	1,079	—	—	Akola
22	बुलढाणा	47	328	91	—	53	7	—	43	2	571	—	—	Buldhana
23	यवतमाळ	365	128	137	—	97	38	—	73	9	847	—	—	Yavatmal
24	औरंगाबाद	303	93	203	—	97	178	—	250	21	1,145	—	—	Aurangabad
25	उस्मानाबाद	296	63	90	—	110	17	—	50	13	639	—	—	Osmanabad

(RC) 219-81	26	नांदेड	78	244	176	—	92	59	—	54	13	716	—	—	Nanded	
	27	परभणी	63	168	134	—	87	18	—	49	7	526	—	—	Parbhani	
	28	बीड	42	115	101	—	61	26	—	66	16	427	—	—	Beed	
	29	जालना	9	93	76	—	74	32	—	—	—	284	—	—	Jalna	
	30	लातूर	49	170	106	—	83	29	—	28	14	479	—	—	Latur	
	31	कोल्हापूर	183	438	290	—	312	107	—	82	61	1,473	—	—	Kolhapur	
	32	सांगली	112	315	210	—	239	41	—	143	16	1,076	—	—	Sangli	
	33	सातारा	166	659	274	—	202	16	—	130	40	1,487	—	—	Satara	
	एकूण महाराष्ट्र राज्य . . .			5,646	18,417	22,255	—	12,504	4,612	—	6,758	2,894	73,086	—	—	Maharashtra State Total

आधार.—परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Transport Commissioner, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

* मोटारी, टँकर, टेलर मालवाहू वाहने यात समाविष्ट. / Including goods Vehicles Motar Cars, Tankar, Trailer

@ जीप्स, कार, टॅक्सी यात समाविष्ट. / Including Jeeps, Car and Taxi

नविन मुंबई समाविष्ट. / Including New Mumbai

22. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.3 (B)

वाहनांच्या प्रकारानुसार अपघातांची संख्या

Number of Accidents by Type of Vehicles Involved
(1996)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हाचे/शहराचे नाव	बसेस Buses	मालवाहू वाहने Goods Vehicles	टॅक्सी Taxi Cabs @	मोटारी Motor Cars	मोटर सायकल Motor Cycles	ऑटोरिक्षा Auto Rickshaws	जीप्स Jeeps	इतर Others	वर्गीकरण न झालेली Unclassified	एकूण Total	एकूण व्यक्ती Number of persons		District/City
												मृत Killed	दुखापत Injured	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1,594	2,266	14,648	—	5,016	2,133	—	1,687	910	28,254	N. A.	N. A.	BrihanMumbai
2	ठाणे शहर	383	595	653	—	319	501	—	368	94	2,913	—	—	Thane City
3	ठाणे ग्रामीण	439	2,968	941	—	402	426	—	680	362	6,218	—	—	Thane Rural
4	रायगड	217	1,027	352	—	143	114	—	349	41	2,243	—	—	Raigad
5	रत्नागिरी	264	275	198	—	108	88	—	243	8	1,184	—	—	Ratnagiri
6	सिंधुदुर्ग	99	209	72	—	76	43	—	171	2	672	—	—	Sindhudurg
7	पुणे शहर	272	337	376	—	519	258	—	316	210	2,288	—	—	Pune City
8	पुणे ग्रामीण	7	1,061	1,748	—	711	3	—	390	259	4,179	—	—	Pune Rural
9	सोलापूर	253	659	281	—	308	83	—	300	59	1,943	—	—	Solapur
10	नाशिक	164	665	1,201	—	605	387	—	353	246	3,621	—	—	Nashik
11	घुळे	117	915	190	—	138	52	—	297	30	1,739	—	—	Dhule
12	जळगाव	120	485	169	—	160	23	—	456	39	1,452	—	—	Jalgaon
13	अहमदनगर	347	633	175	—	247	165	—	379	233	2,169	—	—	Ahmednagar
14	नागपूर शहर	67	471	289	—	326	85	—	503	134	1,875	—	—	Nagpur City
15	नागपूर ग्रामीण	101	512	213	—	169	40	—	324	37	1,396	—	—	Nagpur Rural
16	वर्धा	57	239	90	—	85	37	—	15	41	564	—	—	Wardha
17	चंद्रपूर	53	314	123	—	106	37	—	167	10	810	—	—	Chandrapur
18	भंडारा	32	373	131	—	84	6	—	64	27	717	—	—	Bhandara
19	गडचिरोली	17	39	34	—	44	6	—	62	8	210	—	—	Gadchiroli
20	अमरावती	214	368	213	—	164	288	—	322	25	1,594	—	—	Amravati
21	अकोला	169	424	129	—	71	64	—	163	17	1,037	—	—	Akola
22	बुलढाणा	60	304	109	—	52	25	—	38	7	595	—	—	Buldhana
23	यवतमाळ	152	385	150	—	99	55	—	90	13	944	—	—	Yavatmal
24	औरंगाबाद	84	325	227	—	53	109	—	207	30	1,035	—	—	Aurangabad
25	उस्मानाबाद	61	303	98	—	82	19	—	86	12	661	—	—	Osmanabad

26	पावड	79	257	190	—	71	44	—	134	27	—	—	
27	परभणी	68	99	182	—	105	20	—	68	12	554	—	Parbhani
28	बीड	54	101	161	—	75	45	—	86	12	534	—	Beed
29	जालना	9	101	75	—	63	47	—	—	—	295	—	Jalna
30	लातूर	51	173	117	—	79	26	—	24	19	489	—	Latur
31	कोल्हापूर	165	337	304	—	409	153	—	221	76	1,665	—	Kolhapur
32	सांगली	118	306	215	—	237	23	—	195	23	1,117	—	Sangli
33	सातारा	204	624	344	—	195	38	—	181	39	1,625	—	Satara
महाराष्ट्र राज्य				6,091	18,150	24,398	—	11,321	5,443	—	8,939	3,052	77,394	—	Maharashtra State

अधार.—परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Transport Commissioner, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

* मोटारी, टँकर, टेलर मालवाहू वाहने यात समाविष्ट. / Including goods Vehicles Motar Cars, Tankar, Trailer

@ जीप्स, कार, टॅक्सी यात समाविष्ट. / Including Jeeps, Car and Taxi,

नविन मुंबई समाविष्ट. / Including New Mumbai

2.2. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.4

राज्यमार्गाची वाणिज्यिक विभागाची एकूण प्रगती
Progress of State Roadway's Commercial Wing
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	बाब	परिमाण	1970-71	1980-81	1990-91	1995-96	1996-97	Unit	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(3)	(2)
1	एकूण वाहने	संख्या	6,086	19,875	N. A.	16,056	16028	No.	Total fleet
2	एकूण किलोमीटर्स	कार्यात	3,968.82	7,428.54	12,478.11	16,083	164.80	Lakhs	Total kilometres
3	प्रभावी किलोमीटर्स	कार्यात	3,933.41	7,350.81	12,299.86	158.90	162.80	Lakhs	Effective kilometres
4	एकूण प्रवासी	सांख्यिक	5,538.18	11,901.05	23,193.96	265.31	272.17	Lakhs	Total passenger carried
5	किलोमीटर्स	प्रति मीटर	4.04	4.16	4.41	Per litre	Kilometres
6	नादुरुस्त	प्रत्येकी 10,000 कि. मी. मार्ग	0.85	0.76	0.49	(55,631)	58,712	Per 10,000 kms.	Breakdowns
7	अपघात	संख्या	2,434	2,799	3,250	4261	4,244	No.	Accidents
8	एकूण कर्मचारी	संख्या	42,804	75,418	1,10,036	1,11,680	1,12,148	No.	Total Staff
9	दैनिक क्रमित सरासरी	लाख कि. मी.	10.78	20.14	33.70	43.94	45.15	on effective lakh	Daily average operated km.
10	दैनिक क्रमित सरासरी अंतर एकूण	लाख कि. मी.	10.87	20.35	34.18	43.42	44.60	on total lakh	Daily average operated km.
11	दैनिक प्रवासी	लाख	15.17	32.61	63.55	72.49	74.56	Lakhs	Daily passengers carried
12	एकूण जमा	लाख रुपये	5,499.31	20,999.47	92,729.89	1,547.15	1,597.69	Lakh Rs.	Total receipts
13	एकूण खर्च	लाख रुपये	5,723.36	24,406.30	92,198.57	1,550.32	1,733.93	Lakh Rs.	Total expenditure
14	एकूण नफा/तोटा	लाख रुपये	(-)224.05	(-)3,406.83	531.32	-3.17	-136.24	Lakh Rs.	Total loss/profit
15	एकूण जमा	प्रती कि. मी. पैसे	139.81	285.68	754.03	N.A.	N.A.	Ps. per km.	Overall receipts
16	एकूण खर्च	प्रती कि. मी. पैसे	145.51	332.02	749.71	N.A.	N.A.	Ps. per km.	Overall expenditure
17	एकूण नफा/तोटा	प्रती कि. मी. पैसे	(-)5.70	(-)46.34	4.32	N.A.	N.A.	Ps. per km.	Overall loss/profit
18	दिलेले व्याज	लाख रुपये	101.28	244.91	4,109.88	30.06	36.86	Lakh Rs.	Interest paid
19	एकूण जमा (आवक)	लाख रुपये	(-)224.05	(-)3,406.83	11,175.84	26.89	-99.38	Lakh Rs.	Total return

N. A.—रुपलब्ध नाही/Not available.

आधार.—महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ, मुंबई.

Source—Maharashtra State Road Transport Corporation, Mumbai

22. परिवहन/TRANSPORT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.5 (A)

प्रकारानुसार जिल्हानिहाय रस्ते लांबीचे वर्गीकरण
Road Length Classified by Category by District
(1995-96)

(किलोमीटरमध्ये)
(In Kilometres)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे पक्के रस्ते P. W. D. Pacca Roads			प्रत्येक १०० चौ. कि. मी. मागे रस्त्याची लांबी Road Length per 100 Sq. Kms.	प्रत्येक लाख लोकांमागे रस्त्याची लांबी Road Length per 1,00,000 persons	रस्त्याने जोडलेली खेडी Villages linked with roads		District
		सिमेंटचे व डांबरी रस्ते Cement Concrete Black Top	खडीचे रस्ते Water Bound Macadam	एकूण Total			संख्या No.	टक्केवारी Percentage	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	बृहन्मुंबई	49	..	49	8	0.59	Brihan Mumbai
2	ठाणे	2,207	3,157	5,364	67	162.47	1,681	95.00	Thane
3	रायगड	2,009	1,557	3,566	50	284.58	1,385	88.00	Raigad
4	रत्नागिरी	2,068	2,819	4,887	60	384.49	1,330	95.00	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	1,510	1,416	2,926	56	465.38	684	97.00	Sindhudurg
6	नाशिक	3,356	6,400	9,756	63	35.80	1,690	98.00	Nashik
7	धुळे	2,622	4,005	6,627	50	377.70	1,412	93.00	Dhule
8	जळगाव	2,453	3,287	5,740	49	284.26	1,496	99.00	Jalgaon
9	अहमदनगर	3,810	5,583	9,393	71	452.25	1,487	99.00	Ahmednagar
10	पुणे	3,948	3,526	7,474	71	263.39	1,790	94.00	Pune
11	सातारा	2,913	3,547	6,460	83	431.19	1,326	94.00	Satara
12	सांगली	2,205	2,313	4,518	91	429.04	700	99.00	Sangli
13	सोलापूर	2,923	4,603	7,526	67	383.06	1,087	99.00	Solapur
14	कोल्हापूर	2,373	2,211	4,584	81	248.88	1,123	98.00	Kolhapur
15	औरंगाबाद	1,848	2,951	4,799	59	345.21	1,042	84.00	Aurangabad
16	जालना	1,317	1,705	3,022	40	411.36	695	77.00	Jalna
17	परभणी	1,971	3,820	5,791	57	348.49	1,148	96.00	Parbhani
18	बीड	2,515	3,022	5,537	55	397.30	811	99.00	Beed
19	नांदेड	2,072	4,629	6,701	72	433.33	949	97.00	Nanded
20	उस्मानाबाद	2,225	2,071	4,296	59	434.07	669	95.00	Osmanabad
21	लातूर	2,556	2,048	4,604	65	399.41	865	98.00	Latur
22	बुलढाणा	1,763	1,900	3,663	40	262.09	900	71.00	Buldhana
23	अकोला	2,184	2,469	4,653	45	265.29	1,136	73.00	Akola
24	अमरावती	1,923	2,922	4,845	46	301.93	1,317	78.00	Amravati
25	यवतमाळ	2,404	3,272	5,676	45	356.93	1,433	82.00	Yavatmal
26	वर्धा	1,070	1,330	2,400	44	305.82	839	83.00	Wardha
27	नागपूर	1,752	2,515	4,267	52	200.19	1,372	83.00	Nagpur
28	भंडारा	1,325	3,577	4,902	70	352.01	1,460	90.00	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,204	3,497	4,701	61	454.44	1,408	96.00	Chandrapur
30	गडचिरोली	904	2,706	3,610	33	813.94	1,375	91.00	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		63,479	88,858	1,52,337	60	295.12	34,610	90.00	Maharashtra State

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

22. परिवहन / TRANSPORT

सक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.5 (B)

प्रकारानुसार जिल्हानिहाय रस्ते लांबीचे वर्गीकरण
Road Length Classified by Category by District
(1996-97)

(किलोमीटरमध्ये)
(In Kilometres)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे पक्के रस्ते P. W. D. Pacca Roads			प्रत्येक १०० चौ. कि. मी. मागे रस्त्याची लांबी Road Length per 100 Sq. Kms.	प्रत्येक लाख लोकांमागे रस्त्याची लांबी Road Length per 1,00,000 persons	रस्त्याने जोडलेली खेडी Villages linked with roads		District
		सिमेंटचे व डांबरी रस्ते Cement Concrete Black Top	खडीचे रस्ते Water Bound Macadam	एकूण Total	संख्या No.	टक्केवारी Percentage			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	बृहन्मुंबई	49	..	49	8	0.59	Brihan Mumbai
2	ठाणे	2,519	2,858	5,377	57	162.73	1,651	94.56	Thane
3	रायगड	2,266	1,332	3,598	59	285.12	1,656	90.59	Raigad
4	रत्नागिरी	2,404	2,487	4,891	64	384.56	1,330	95.34	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	1,708	1,228	2,934	65	465.80	684	96.61	Sindhudurg
6	नाशिक	3,905	5,962	9,867	67	351.43	1,691	98.14	Nashik
7	धुळे	3,254	3,509	6,763	58	377.41	1,420	93.61	Dhule
8	जळगाव	3,004	3,004	6,008	63	284.14	1,500	99.87	Jalgaon
9	अहमदनगर	4,334	5,256	9,590	72	457.38	1,487	98.80	Ahmednagar
10	पुणे	4,143	3,377	7,520	71	268.99	1,790	93.96	Pune
11	सातारा	3,145	3,519	6,664	84	433.05	1,326	93.57	Satara
12	सांगली	2,922	2,260	5,182	94	441.34	700	98.87	Sangli
13	सोलापूर	3,104	4,844	7,948	67	383.60	1,089	90.09	Solapur
14	कोल्हापूर	2,432	2,163	4,595	81	249.48	1,123	98.08	Kolhapur
15	औरंगाबाद	2,176	3,675	5,851	69	375.18	1,077	86.79	Aurangabad
16	जालना	1,360	1,767	3,127	40	417.98	763	84.30	Jalna
17	परभणी	2,291	3,687	5,958	58	353.52	1,148	80.90	Parbhani
18	बीड	2,213	4,578	6,791	55	399.66	1,097	91.26	Beed
19	नांदेड	2,697	2,919	5,616	72	435.56	1,350	94.74	Nanded
20	उस्मानाबाद	2,330	2,023	4,353	60	438.73	677	95.47	Osmanabad
21	लातूर	2,738	1,904	4,642	68	402.00	869	96.17	Latur
22	बुलढाणा	1,883	1,915	3,798	41	266.20	900	98.19	Buldhana
23	अकोला	2,284	2,416	4,680	46	266.28	1,149	70.70	Akola
24	अमरावती	1,953	3,188	5,139	48	318.43	1,353	74.33	Amravati
25	यवतमाळ	2,715	3,188	5,903	46	367.53	1,462	79.66	Yavatmal
26	वर्धा	1,165	1,297	2,462	45	311.21	839	83.49	Wardha
27	नागपूर	1,867	2,477	4,344	51	199.18	1,382	82.66	Nagpur
28	भंडारा	1,438	3,523	4,961	71	360.66	1,464	83.35	Bhandara
29	चंद्रपूर	1,247	3,600	4,847	62	465.93	1,410	90.15	Chandrapur
30	गडचिरोली	950	2,988	3,938	34	837.46	1,376	96.24	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		70,476	86,920	1,57,396	60	298.97	35,763	90.49	Maharashtra State

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai

22. परिवहन / TRANSPORT

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.6

३१ मार्च १९९६ व १७ रोजीची राज्यातील लोहमार्गाची लांबी
Railways Route Length as on 31st March 1996 & 97 in the State

(कि. मी./ km.)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा/वर्ष Year	ब्रॉडगेज Broad guage	मिटरगेज Meter guage	नॅरोगेज Narrow guage	एकूण Total	District			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)			
1	1960-61	2,767	1,197	1,093	5,057				
2	1970-71	2,752	1,308	1,102	5,162				
3	1980-81	3,131	994	1,100	5,225				
4	1985-86	3,334	995	1,103	5,432				
5	1990-91	3,345	1,024	1,053	5,422				
6	1995-96	-	-	-	-				
7	1996-97	2,324	-	626	2,951				
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
1	बृहन्मुंबई	N. A.	78	N. A.	N. A.	78	Brihan Mumbai		
2	ठाणे	N. A.	207		N. A.	207	Thane		
3	रायगड	N. A.	151		20	171	Raigad		
4	रत्नागिरी	N. A.					Ratnagiri		
5	सिंधुदुर्ग	N. A.					Sindhudurg		
6	नाशिक	N. A.	206			206	Nashik		
7	धुळे	N. A.	1			1	Dhule		
8	जळगाव	N. A.	275		56	331	Jalgaon		
9	अहमदनगर	N. A.	198			198	Ahmednagar		
10	पुणे	N. A.	249			249	Pune		
11	सातारा	N. A.					Satara		
12	सांगली	N. A.			107	107	Sangli		
13	सोलापूर	N. A.	220		154	373	Solapur		
14	कोल्हापूर	N. A.					Kolhapur		
15	औरंगाबाद	N. A.					Aurangabad		
16	जालना	N. A.					Jalna		
17	परभणी	N. A.					Parbhani		
18	बीड	N. A.					Beed		
19	नांदेड	N. A.					Nanded		
20	उस्मानाबाद	N. A.			29	29	Osmanabad		
21	लातूर	N. A.			38	38	Latur		
22	बुलढाणा	N. A.	85			85	Buldhana		
23	अकोला	N. A.	79		59	139	Akola		
24	अमरावती	N. A.	103		62	165	Amravati		
25	यवतमाळ	N. A.	91		67	159	Yavatmal		
26	वर्धा	N. A.	114		34	148	Wardha		
27	नागपूर	81.5	161		135	216.5	Nagpur		
28	भंडारा	251.1			29.5	280.6	Bhandara		
29	चंद्रपूर	-	106		153	153.0	Chandrapur		
30	गडचिरोली	15.5			3.5	19.0	Gadchiroli		
	महाराष्ट्र राज्य	348.1	2,324		321	626	669.1	2,951	Maharashtra State

टीप.- N.A. = उपलब्ध नाही. / Not available.

आधार.-संबंधित रेल्वेची विभागीय कार्यालये.

Source.—Divisional Offices of the concerned Railway.

22. परिवहन/TRANSPORT
सक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.7
रस्ते/Roads

वर्गवारीनुसार रस्त्यांची लांबी/Road length according to different classes
(1995-96 & 1996-97)

(किलोमीटर मध्ये)
(In Kilometre)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	रस्त्यांची वर्गवारी/Classification of roads														एकूण Total (16)	District (2)
		राष्ट्रीय महामार्ग National highways		राज्य महामार्ग State highways		प्रमुख जिल्हा रस्ते Major district roads		इतर जिल्हा रस्ते Other district roads		ग्रामीण रस्ते Village roads		अवर्गीकृत रस्ते Unclassified roads					
(1)	(2)	1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	1995-96 (11)	1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)	1995-96 (15)	1996-97 (16)	(2)	
1	बृहन्मुंबई *	49	49	49	49	Brihan Mumbai *	
2	ठाणे	266	226	1,225	1,227	851	853	999	1,004	2,145	2,145	5,446	5,455	Thane	
3	रायगड	210	210	1,161	1,156	416	416	751	761	1,691	1,694	4,229	4,237	Raigad	
4	रत्नागिरी	213	213	897	897	1,264	1,264	1,193	1,194	1,739	1,739	5,306	5,307	Ratnagiri	
5	सिंधुदुर्ग	108	108	683	683	685	686	693	694	1,233	1,234	3,402	3,405	Sindhudurg	
6	नाशिक	236	236	1,701	1,681	2,075	2,104	2,194	2,193	4,320	4,301	10,526	10,515	Nashik	
7	धुळे	142	142	1,460	1,473	1,692	1,696	1,617	1,594	2,832	2,833	7,743	7,737	Dhule	
8	जळगाव	140	140	1,251	1,270	1,518	1,506	1,686	1,676	2,847	2,847	7,442	7,439	Jalgaon	
9	अहमदनगर	60	60	1,947	1,987	2,588	2,618	3,272	3,319	4,380	4,402	12,247	12,386	Ahmednagar	
10	पुणे	364	364	1,417	1,424	2,542	2,542	2,203	2,206	4,650	4,665	11,176	11,201	Pune	
11	सातारा	130	130	939	962	1,858	1,869	1,801	1,801	4,064	4,068	8,792	8,830	Satara	
12	सांगली	30	30	901	927	1,952	2,039	2,710	2,624	2,272	2,461	7,865	8,081	Sangli	
13	सोलापूर	160	160	1,462	1,462	2,539	2,553	2,080	2,079	3,757	3,758	9,998	10,012	Solapur	
14	कोल्हापूर	43	43	912	914	1,453	1,471	1,678	1,658	2,151	2,166	6,237	6,252	Kolhapur	
15	औरंगाबाद	1,084	1,084	1,550	1,550	1,152	1,181	1,696	2,143	5,482	5,958	Aurangabad	
16	जालना	882	882	1,082	1,082	740	744	772	824	3,478	3,532	Jalna	
17	परभणी	1,171	1,171	1,653	1,653	1,045	1,045	2,505	2,597	6,374	6,466	Parbhani	
18	बीड	1,210	1,210	1,330	1,338	1,523	1,525	1,841	1,866	5,904	5,939	Beed	
19	नांदेड	1,088	1,296	1,630	1,630	852	852	3,801	3,840	7,579	7,618	Nanded	
20	उस्मानाबाद	79	79	822	822	928	928	857	858	1,785	1,832	4,471	4,519	Osmanabad	
21	लातूर	775	775	1,239	1,239	1,537	1,539	1,242	1,271	4,793	4,824	Latur	
22	बुलढाणा	86	86	979	979	1,039	1,061	1,005	1,023	846	868	3,955	5,926	Buldhana	
23	अकोला	100	100	1,192	1,192	1,172	1,174	857	859	1,526	1,540	4,847	4,865	Akola	
24	अमरावती	76	76	1,292	1,292	1,286	1,527	848	877	2,117	2,154	5,619	4,017	Amravati	
25	यवतमाळ	65	65	1,377	1,370	1,013	1,030	1,532	1,576	2,213	2,343	6,200	6,384	Yavatmal	
26	वर्धा	108	108	539	544	603	611	463	467	1,122	1,155	2,835	2,885	Wardha	
27	नागपूर	230	230	914	853	795	826	1,246	1,298	1,998	1,950	5,183	5,157	Nagpur	
28	भंडारा	102	102	785	820	1,304	1,300	1,731	1,781	2,548	2,626	6,470	6,629	Bhandara	
29	चंद्रपूर	777	777	1,417	1,438	1,480	1,570	2,770	2,822	6,444	6,607	Chandrapur	
30	गडचिरोली	50	50	1,149	1,180	1,040	1,078	988	1,045	1,966	1,990	5,193	5,343	Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य		2,958	2,958	32,249	32,359	40,514	41,081	40,733	41,043	68,829	70,134	1,85,283	1,87,575	Maharashtra State	

टीप.—* पूर्व व पश्चिम द्रुत मार्गांचे राष्ट्रीय महामार्ग म्हणून केलेले पूर्वीचे चुकीचे वर्गीकरण दुरुस्त केल्यामुळे घट झाली आहे.

Note.—Decline due to rectification of wrong classification of Eastern and Western Express Highways as National Highways done previously.

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई./Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai

22. परिवहन / TRANSPORT

रस्ते / Roads

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.8 (A)

पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार रस्त्याची लांबी

Road Length according to surface type
(1995-96)(किलोमीटर मध्ये)
(In kilometres)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	सिमेंट काँक्रीट आणि डांबरी रस्ते Cement concrete and Black roads	खडीचे रस्ते Water bound macadam roads	अपृष्ठांकित रस्ते Unsurfaced roads	एकूण Total	जिल्हा District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1	वृहन्मुंबई ..	49	49	Brihan Mumbai
2	ठाणे ..	2,207	3,157	82	5,446	Thane
3	रायगड ..	2,009	1,557	663	4,229	Raigad
4	रत्नागिरी ..	2,068	2,819	419	5,306	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग ..	1,510	1,416	476	3,402	Sindhudurg
6	नाशिक ..	3,356	6,400	770	10,526	Nashik
7	धुळे ..	2,622	4,005	1,116	7,743	Dhule
8	जळगाव ..	2,453	3,287	1,702	7,442	Jalgaon
9	अहमदनगर ..	3,810	5,583	2,854	12,247	Ahmednagar
10	पुणे ..	3,948	3,526	3,702	11,176	Pune
11	सातारा ..	2,913	3,547	2,332	8,792	Satara
12	सांगली ..	2,205	2,313	3,347	7,865	Sangli
13	सोलापूर ..	2,923	4,603	2,472	9,998	Solapur
14	कोल्हापूर ..	2,373	2,211	1,653	6,237	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	1,848	2,951	683	5,482	Aurangabad
16	जालना ..	1,317	1,705	454	3,476	Jalna
17	परभणी ..	1,971	3,820	583	6,374	Parbhani
18	बीड ..	2,515	3,022	367	5,904	Beed
19	नांदेड ..	2,072	4,629	878	7,579	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	2,225	2,071	175	4,471	Osmanabad
21	लातूर ..	2,556	2,048	189	4,793	Latur
22	बुलढाणा ..	1,763	1,900	292	3,955	Buldhana
23	अकोला ..	2,184	2,469	194	4,847	Akola
24	अमरावती ..	1,923	2,922	774	5,619	Amravati
25	यवतमाळ ..	2,404	3,272	524	6,200	Yavatmal
26	वर्धा ..	1,070	1,330	435	2,835	Wardha
27	नागपूर ..	1,752	2,515	916	5,183	Nagpur
28	भंडारा ..	1,325	3,577	1,568	6,470	Bhandara
29	चंद्रपूर ..	1,204	3,497	1,743	6,444	Chandrapur
30	गडचिरोली ..	904	2,706	1,583	5,193	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य ..		63,479	88,858	32,946	1,85,283	Maharashtra State

टीप.— सिमेंट काँक्रीट व डांबरी रस्त्याची वेगळी माहिती उपलब्ध नाही.

Note.—Information on cement concrete roads and black topped roads is not available separately.

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

2.2. परिवहन / TRANSPORT

रस्ते / Roads

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.8 (B)

पृष्ठभागाच्या प्रकारानुसार रस्त्याची लांबी

Road Length according to surface type
(1996-97)(किलोमीटर मध्ये)
(In kilometres)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	सिमेंट कॉक्रीट आणि डांबरी रस्ते Cement concrete and Black roads	खडीचे रस्ते Water bound macadam roads	अपृष्ठांकित रस्ते Unsurfaced roads	एकूण Total	जिल्हा District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1	बृहन्मुंबई ..	49	49	Brihan Mumba
2	ठाणे ..	2,519	2,858	78	5,455	Thane
3	रायगड ..	2,266	1,332	639	4,237	Raigad
4	रत्नागिरी ..	2,404	2,487	416	5,307	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग ..	1,708	1,226	471	3,405	Sindhudurg
6	नाशिक ..	3,905	5,962	648	10,515	Nashik
7	धुळे ..	3,254	3,509	974	7,737	Dhule
8	जळगाव ..	3,004	3,004	1,431	7,439	Jalgaon
9	अहमदनगर ..	4,334	5,256	2,796	12,386	Ahmednagar
10	पुणे ..	4,143	3,377	3,681	11,201	Pune
11	सातारा ..	3,145	3,519	2,166	8,830	Satara
12	सांगली ..	2,922	2,260	2,899	8,081	Sangli
13	सोलापूर ..	3,104	4,844	2,064	10,012	Solapur
14	कोल्हापूर ..	2,432	2,163	1,657	6,252	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	2,176	3,675	107	5,958	Aurangabad
16	जालना ..	1,360	1,767	405	3,532	Jalna
17	परभणी ..	2,291	3,667	507	6,465	Parbhani
18	बीड ..	2,697	2,919	323	5,939	Beed
19	नांदेड ..	2,213	4,578	827	7,618	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	2,330	2,023	166	4,519	Osmanabad
21	लातूर ..	2,738	1,904	182	4,824	Latur
22	बुलढाणा ..	1,883	1,915	219	4,017	Buldhana
23	अकोला ..	2,264	2,416	185	4,865	Akola
24	अमरावती ..	1,953	3,186	787	5,926	Amravati
25	यवतमाळ ..	2,715	3,188	481	6,384	Yavatmal
26	वर्धा ..	1,155	1,297	423	2,875	Wardha
27	नागपूर ..	1,887	2,477	813	5,177	Nagpur
28	भंडारा ..	1,438	3,523	1,668	6,629	Bhandara
29	चंद्रपूर ..	1,247	3,600	1,760	6,607	Chandrapur
30	गडचिरोली ..	950	2,988	1,405	5,343	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य ..		70,486	86,920	30,178	1,87,584	Maharashtra State

टीप. — सिमेंट कॉक्रीट व डांबरी रस्त्याची घेगळी माहिती उपलब्ध नाही.

Note.—Information on cement concrete roads and black topped roads is not available separately.

आधार. — सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

22. परिवहन/TRANSPORT
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.9
राष्ट्रीयकृत मार्ग परिवहन/Nationalised Road Transport
महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची माहिती/Operations of Maharashtra State Road Transport Corporations
(1993-94)

अ. क्र. Sr. No.	वाच	विभाग/Region										Item (2)
		मुंबई Mumbai		पुणे Pune		औरंगाबाद Aurangabad		नागपूर Nagpur		एकूण Total		
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	1995-96 (11)	1996-97 (12)	
1	वर्ष अखरीस असलेले मार्ग (संख्या)	3,519	3,588	5,035	5,045	3,367	3,279	1,464	1,479	13,385	13,391	No. of routes as at the end of the year.
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि. मी.)	2,25,323	2,31,195	3,28,104	3,34,486	2,54,536	2,60,388	1,02,688	1,08,428	9,11,651	9,34,497	Route Distance. (K.m.)
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि. मी.)	54.03	64.44	65.16	66.30	76.28	77.06	70.83	73.31	266.30	281.11	Average route distance (K.m.)
4	सरासरी दैनिक प्रभावी अंतर (लाख कि. मी.)	7.82	8.01	10.98	11.22	7.98	8.25	3.77	3.94	30.55	31.42	Average per day effective Kilometres operated (in Lakh).
5	वर्षभरात महामंडळाजवळ असलेल्या गाड्यांची सरासरी संख्या.	2,992	3,035	4,054	4,109	2,722	2,795	1,427	1,512	11,195	11,451	Average No. of buses held during the year.
6	रस्त्यावरील गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	2,679	2,720	3,738	3,786	2,524	2,577	1,297	1,345	10,238	10,428	Average No. of buses on road per day.
7	चालू स्थितीतील गाड्यांची सरासरी.	2,992	3,035	4,054	3,966	2,722	2,677	1,427	1,444	11,195	10,905	Average operating fleet*
8	गाड्यांचा सरासरी वापर (कि. मी.)	292	294	294	296	316	320	291	293	1,193	1,203	Average Vehicles utilization (k.m.)
9	भार गुणकाची टक्केवारी (लोड फॅक्टर)	73.15	73.26	72.59	72.26	72.36	71.75	74.38	75.50	292.48	292.77	Percentage load factor.
10	प्रवाशांची दैनिक सरासरी (लाखात)	15.14	15.75	18.04	18.39	11.76	12.20	6.07	6.36	51.01	52.70	No. of passengers travelled per day (in lakh).
11	दर प्रवाशामागे प्रवास कलेले सरासरी अंतर (कि. मी.)	19.95	19.70	21.48	23.43	26.10	25.85	24.21	24.53	91.74	93.51	Average distance travelled per passenger (k.m.).
12	वाहतुकीपासूनचे वार्षिक उत्पन्न (लाख रु.)	27,661	28,381	37,414	38,208	27,491	27,850	13,265	14,040	1,05,831	1,08,479	Total traffic receipts during the year (in lakh Rs.).
13	दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न (पैशात).	499	494	567	569	639	626	597	605	2,302	2,294	Average earnings per passenger (in Paise)

643

*टीप :- (१) चालू स्थितीतील मोटारगाड्यांच्या संख्येत नेहमीच्या वापरातील गाड्या व कारखान्यातील व वाहतुकीसाठी ठेवलेल्या राखीव गाड्यांचा समावेश होतो.

Note.—(1) Average operational fleet is worked out as No. of schedule+additional vehicles allotted for workshops and traffic spares.

आधार : महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, मुंबई.

Source : Maharashtra State Road Transport Corporation, Mumbai.

22. परिवहन / TRANSPORT

जहाज वाहतूक / Shipping

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.10

मुंबई गोदीत असलेल्या किंवा बंदरात नांगरलेल्या वाफेवरच्या आणि सुसज्ज जहाजांची संख्या व त्यांचे वजन (शासकीय किंवा व्यापारी)
Number and Tonnage of steam and square rigged vessels (Government and merchant) which entered the Mumbai docks or were berthed at the harbour walls

वर्ष Year (1)	गोदीत असलेली जहाजे Vessels which entered the docks		बंदराजवळ नांगरलेली जहाजे Vessels berthed at the harbour walls		एकूण Total	
	संख्या Number (2)	नोंदणीप्रमाणे निव्वळ वजन (टनात) Net registered tonnage (3)	संख्या Number (4)	नोंदणीप्रमाणे निव्वळ वजन (टनात) Net registered tonnage (5)	संख्या Number (6)	नोंदणीप्रमाणे निव्वळ वजन (टनात) Net registered tonnage (7)
1970-71	1,643	54,23,274	238	10,36,120	1,881	64,59,394
1980-81	1,756	59,83,731	198	8,38,810	1,954	68,22,541
1990-91	1,530	55,39,858	129	7,62,553	1,659	63,02,411
1995-96	2,090	1,75,59,890	231	19,62,712	2,321	1,95,22,602
1996-97	2,331	1,76,89,580	210	19,04,667	2,541	1,95,94,247

आधार.— मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई.

Source.— Mumbai Port Trust, Mumbai.

22. परिवहन / TRANSPORT

जहाज वाहतूक / Shipping

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.11

मुंबई येथील जहाजे दुरुस्त करण्याच्या गोदीत असलेल्या जहाजांची संख्या व वजन
Number and tonnage of vessels docked in Merewether and Huges dry docks in Mumbai

वर्ष Year (1)	मेरेवेदर सुकी गोदी Merewether dry dock		ह्युजेस सुकी गोदी Huges dry dock		एकूण Total	
	संख्या Number (2)	एकूण वजन Gross tonnage (3)	संख्या Number (4)	एकूण वजन Gross tonnage (5)	संख्या Number (6)	एकूण वजन Gross tonnage (7)
1970-71	56	1,02,586	72	4,00,253	128	5,02,839
1980-81	54	93,280	50	3,36,470	104	4,39,750
1990-91	33	30,707	38	1,25,546	71	1,56,253
1995-96	34	24,125	38	93,519	72	1,17,644
1996-97	46	25,736	34	66,648	80	92,384

आधार.— मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई.

Source.— Mumbai Port Trust, Mumbai.

22. परिवहन/TRANSPORT

जहाज वाहतूक/Shipping

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.12

मुंबई बंदरातून येणाऱ्या व जाणाऱ्या प्रवाशांची वाहतूक (शिडाच्या जहाजातून आणि बंदरावरील नावेतून होणारी प्रवासी वाहतूक वगळून)
Number of passengers arrived and departed from Mumbai port (exclusive of passengers carried by sailing vessels and harbour ferries)
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	मार्ग	येणारे/Inward			बाहेर जाणारे/Outward			Route
		खोली/Saloon	नौतळ/Deck	एकूण/Total	खोली/Saloon	नौतळ/Deck	एकूण/Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	युरोप (यु. के. बंदरे, जिनेव्हा, मार्सेलिस आणि इतर बंदरे).	(a)	Europe (U. K. ports, Geneva, Marseilles and other ports).
		(b)	
2	रेड सी पोर्टस् (एडेन, दिजबुटी, असाव, मासवा जेडा सोडून सुदान बंदर)	(a)	556	556	Red Sea ports (Aden, Djibouti, Assab, excluding Massawa Jeddah, Sudan port).
		(b)	
3	जेडा (यात्री)	(a)	..	725	725	Jeddah (pilgrims)
		(b)	..	894	894	..	912	
4	कराची	(a)	..	3,063	3,063	Karachi
		(b)	
5	कोलंबो	(a)	Colombo
		(b)	..	437	437	
6	ऑस्ट्रेलिया (ब्रिसबेन, सीडनी, मेलबोर्न).	(a)	Australia (Brisbane, Sydney, Melbourne).
		(b)	
7	अतिपूर्वेकडील (सिंगापूर, बॅंकोक, हॉंगकॉंग आणि जपान व काउरासकीसह).	(a)	Far East (including Singapore, Bangkok, Hongkong and Japan Kaurasaki).
		(b)	..	542	542	..	600	
8	ऑफ्रिका पूर्व (मॉंबासा, झांझीबार, दार-इ-सलम, मोझांबिक, बैरा आणि लॉरेंस, मार्क्विस पोर्ट लुइस बंदरासह).	(a)	Africa East (Mombasa, Zanzibar, Dar-es-Salam, Mozambique, Beira and Lourence, Marques and Port Luis).
		(b)	
9	दक्षिण आफ्रिका (डर्बल, ग्रेहॅमटन, एलिबाबेथ बंदर, कॅप टाऊन आणि मोझलबे).	(a)	Africa South (Durban Grahamston, Port Elibabeth Cape Town and Mossel Bay.)
		(b)	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 22.12—contd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)	
10	अमेरिका (सॅनफ्रॉन्सिस्को, न्यूयॉर्क, व्हॅकुव्हर, बोस्टन, मॉन्ट्रीअल आणि ह्यूस्टन).	(a) (b)	America (San Francisco, New York, Vancouver, Boston, Montreal and Houston).	
11	परसियन गल्फ पोर्टस् (खोरामशहर, मिनाल अहमदी, अबादन, रस्तानुरा, बेहरिन, दुबई, दोहा, बंदूर, माशूरस, बसरा, कुवेत व मस्कत).	(a) (b)	14 ..	501 ..	515 ..	803 ..	600 ..	1,403 ..	Persian Gulf ports (Khorama-shashar, Minal Ahmadi, Abadan, Rastanura, Baherin, Dubai, Doha, Bandur, Mashurs and Basrah, Kuwait & Maskat).
12	इतर बंदरे	(a) (b)	4,025 ..	4,542 2,086	8,567 2,086	3,091 ..	3,940 74	7,031 74	Other ports
	एकूण	(a) (b)	4,039 ..	8,831 3,959	12,870 3,959	3,894 ..	5,096 1,586	8,990 1,586	Total
	किनाऱ्याची								Coastal
13	कोकण किनारा (जंजिरा, श्रीवर्धन, हर्णे, दामोळ, जयगड, रत्नागिरी, विजयदुर्ग, मालवण आणि पणजी).	(a) (b)	166 140	34,210 33,834	43,376 33,974	145 206	31,271 24,983	31,416 25,189	Konkan coast (Janjira, Shriwardhan, Harnai, Dabhol, Jaigad, Ratnagiri, Vijayadurga, Malawan and Panjim).
14	भारताचा पूर्व किनारा (कलकत्ता, मद्रास).	(a) (b)	East coast of India(Calcutta - and Madras)
	एकूण	(a) (b)	166 140	34,210 33,834	43,376 33,974	145 206	31,271 24,983	31,416 25,189	Total

(a) 1995-96
(b) 1996-97

आधार.— मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, मुंबई.

Source.—Mumbai Port Trust, Mumbai.

22. परिवहन / TRANSPORT

जहाज वाहतूक / Shipping

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.13

महाराष्ट्र राज्यातील गोंण बंदरातून होणारी प्रवाशांची वाहतूक
Passengers traffic at the minor ports of Maharashtra State
(1995-96 and 1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	बंदराचे नाव (2)	विगर यांत्रिक जहाजाने By non-mechanised vessels		यांत्रिक जहाजाने By mechanised vessels		बोटीने By Steamer		एकूण Total		Name of the Port (2)
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	
1	डहानू	5,34,411	5,41,183	5,34,411	5,41,183	Dahanu
2	सातपाटी ..	2,00,278	2,03,062	2,00,278	2,03,062	Satpati
3	दातिवरे	44,212	44,212	Datiware
4	मनोरी	37,17,902	37,25,337	37,17,902	37,25,337	Manori
5	कल्याण ..	61,808	3,425	61,808	3,425	Kalyan
6	वरसोवा	27,05,511	26,97,649	27,05,511	26,97,649	Varsova
7	मोरा ..	21,460	18,363	11,19,100	10,89,799	11,40,560	11,08,162	Mora
8	कारंजा ..	1,67,516	72,029	2,32,279	2,16,304	3,99,795	2,88,333	Karanja
9	रेवस	8,41,441	8,60,422	8,41,441	8,60,422	Rewas
10	अलिबाग ..	31,729	30,457	31,729	30,457	Alibag
11	राजपुरी/दिघी ..	1,77,966	1,99,098	5,77,953	5,81,802	7,55,919	7,80,900	Rajपुरी/ Dighi
12	हर्णे ..	2,39,494	2,18,800	2,39,494	2,18,800	Harne
13	दाभोळ ..	4,98,750	5,06,804	1,56,100	1,66,490	6,54,850	6,73,294	Dabhol
14	जयगड ..	5,96,330	4,86,060	48,418	39,470	6,44,748	5,25,530	Jaigad
15	रत्नागिरी ..	6,05,260	6,14,070	479	401	6,05,739	6,14,471	Ratnagiri
16	पूर्णागड ..	4,83,500	4,29,000	4,83,500	4,29,000	Purnagad
17	जैतापूर ..	2,42,140	4,29,030	2,42,140	4,29,030	Jaitapur
18	विजयदुर्ग ..	1,51,340	1,26,000	1,51,340	1,26,000	Vijaydurg
19	देवगड ..	5,18,170	3,86,540	5,18,170	3,86,540	Deogad
20	आचरे ..	78,700	82,050	78,700	82,050	Achare
21	मालवण ..	4,59,140	2,11,472	4,59,140	2,11,472	Malvan
22	किरणपाणी ..	86,000	68,250	2,02,182	2,43,607	2,88,182	3,11,857	Kiranpani
23	इतर ..	4,88,715	5,42,915	7,76,732	11,26,591	12,65,447	16,69,506	Others
	एकूण ..	51,08,296	46,71,637	1,09,12,508	1,12,89,055	1,60,20,804	1,59,60,692	Total

टीप.—मुंबई बंदर सेवेतील वाहतूक मोरा व रेवस बंदरातील यांत्रिक जहाज वाहतूकीखाली दर्शविली आहे.

Note.—Passenger traffic under Mumbai harbour services is shown under mechanised vessels in Mora and Rewas harbours.

आधार.—मुख्य बंदर अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Chief Ports' Officer, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

2.2. परिवहन / TRANSPORT

जहाज वाहतूक / Shipping

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.14

महाराष्ट्र राज्याच्या गौण बंदरातून हाताळलेला (आयात व निर्यात) माल
Cargo (Imports and Exports) Handled at Minor Ports of Maharashtra State
(1995-96 and 1996-97)

(टनांत / In tonnes)

अनुक्रमांक Serial No.	बंदराचे नाव (2)	आयात Imports		निर्यात Exports		एकूण Total		Name of the port (2)
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	
1	डहाणू	..	3,78,731	3,78,731	Dahanu
2	तारापूर	Tarapur
3	सातपाटी	Satpati
4	केळवा/महिम	Kelwa/Mahim
5	अर्नाळा (दातिवरे)	Amala(Dativare)
6	वसाई	Vasai
7	मनोरी	Manori
8	कल्याण	Kalyan
9	ठाणे	Thane
10	वर्सावा	Varsova
11	तुर्भे	70	1,209	814	1,750	884	2,959	Turbhe
12	पनवेल (उजवा)	4,66,979	3,78,672	4,66,979	3,78,672	Panvel (Ulwa)
13	मोरा	Mora
14	कारंजा	Karanja
15	मांडवा	Mandva
16	अलिबाग (धरमतर)	17,48,148	17,49,337	143	7,485	17,48,291	17,56,822	Alibag(Dharamtar)
17	रेवडंडा	7,56,126	10,53,101	1,29,293	1,89,260	8,85,419	12,42,361	Revdanda
18	बोर्लीमांडिया	Borlimandia
19	राजपूरी/दिघी	Rajpuri & Dighi
20	श्रीवर्धन	Shriwardhan
21	बाणकोट	Bankot
22	केळशी	Kelshi
23	हर्णे	Hamai
24	दाभोळ	394	9,963	394	9,963	Dabhol
25	पाळशेत	Palshet
26	बोरिया	Boria
27	जयगड	101	100	101	100	Jaigad
28	तिवारी (वरोडा)	Tiwari(Waroda)
29	रत्नागिरी (परदेशात)	4,62,502	4,34,170	..	5,930	4,62,502	4,40,100	Ratnagiri(Foreign)
30	पुर्णागड	Pumagad
31	जैतापूर	Jaitapur
32	विजयदुर्ग	585	464	585	464	Vijaydurg
33	देवगड	Deogad
34	आचरे	Achare
35	मालवण	Malwan
36	वेंगुर्ला	Vengurla
37	रेडी (परदेशात)	94,890	66,540	94,890	66,540	Redi(Foreign)
38	किरणपाणी	Kiranpani
	एकूण	34,34,905	40,05,747	2,25,140	2,70,965	36,60,045	42,76,712	Total

आधार.—मुख्य बंदर अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Chief Port Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

2.2. परिवहन / TRANSPORT

हवाई वाहतूक / Air Traffic

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.15

निरनिराळ्या विमानतळावरून होणारी प्रवासी व माल वाहतूक

Passenger and Freight Traffic Originating at Various Airports
(इंडियन एअर लाईन्स) / (Indian Air Lines)

(1993-94 and 1994-95)

अनुक्रमांक Sr. No.	बाब	तपशील Particulars		Item
		1993-94	1994-95	
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
1	प्रवाशांची एकूण संख्या मुंबई विमानतळांवरील	14,91,213	13,43,716	Total number of passengers carried (From Mumbai Air Port)
2	महाराष्ट्रातील विमानतळावरून (मुंबई वगळून) झालेली प्रवासी वाहतूक.	1,98,507	1,93,450	Passengers carried from Airport in Maharashtra (Excluding Mumbai Air Port)
3	एकूण माल वाहतूक मुंबई विमानतळावरून (टनात).	16,147	18,162	Total freight carried (tonnes). (From Mumbai Air Port)
4	महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या विमानतळावरून झालेली माल वाहतूक (मुंबई वगळून) (टनात).	424	587	Total freight carried from Airports in Maharashtra (tonnes). (Excluding Mumbai Air Port)

आधार.—इंडियन एअर लाईन्स, मुंबई.

Source.—Indian Air Lines, Mumbai.

2.2. परिवहन / TRANSPORT

रस्ते / Roads

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.16 (A)

वाणिज्यिक वाहनांच्या दैनिक सरासरी वाहतूक सधनतेनुसार रस्ते लांबी (वर्गवार विभागी)

Road Length according to daily average of the Traffic Intensity (Classwise) of Commercial Vehicles
1995-96

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	राष्ट्रीय महामार्ग National Highway			राज्य महामार्ग State Highway			प्रमुख जिल्हा मार्ग Major District Roads	इतर जिल्हा मार्ग Other District Roads	District
		सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day			सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day			सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day	सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day	
(1)	(2)	*१,५०० टन किंवा त्यापेक्षा कमी	१,५०१ ते १२,००० टन	१२,००० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टन किंवा त्यापेक्षा कमी	१,५०१ ते १२,००० टन	१२,००० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टनापेक्षा अधिक	(2)
		1,500 to less tonnes	1,501 to 12,000 tonnes	Above 12,000 tonnes	1,500 to less tonnes	1,501 to 12,000 tonnes	Above 12,000 tonnes	Above 1,500 tonnes	Above 1,500 tonnes	
1	बृहन्मुंबई	299.99	..	421.84	255.70	467.50	380.14	Brihan Mumbai
2	ठाणे	225.80	28.10	547.39	503.83	506.76	199.29	Thane
3	रायगड	205.74	249.29	769.09	105.90	304.44	301.16	Raigad
4	रत्नागिरी	213.00	99.65	666.26	91.72	508.13	35.70	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग -	107.91	..	651.49	31.37	196.31	54.92	Sindhudurg
6	नाशिक	9.15	964.93	493.25	934.64	305.10	Nashik
7	धुळे	933.00	467.00	337.00	21.00	Dhule
8	जळगाव	140.10	35.50	793.29	407.44	897.56	123.25	Jaigaon
9	अहमदनगर	80.57	1,240.81	381.15	912.02	1,188.20	Ahmednagar
10	पुणे	359.61	..	761.36	591.16	1,196.51	539.39	Pune
11	सातारा	129.95	11.20	543.10	384.50	1,042.60	529.40	Satara
12	सांगली	30.00	18.00	280.00	601.00	1,527.90	1,225.00	Sangli
13	सोलापूर	160.28	51.54	720.85	689.85	1,373.86	52.60	Solapur
14	कोल्हापूर	22.00	1,063.00	43.00	25.00	344.00	520.00	1,328.00	1,250.00	Kolhapur
15	औरंगाबाद	22.00	10.63	..	1,965.00	1,632.00	Aurangabad
16	जालना	20.00	832.00	..	1,064.00	735.00	Jalna
17	परभणी	23.43	661.88	486.17	245.23	..	Parbhani
18	बीड	17.00	912.00	284.00	719.00	316.00	Beed
19	नांदेड	848.30	437.50	227.25	..	Nanded
20	उस्मानाबाद	79.00	..	612.00	209.00	514.00	81.00	Osmanabad
21	लातूर	546.00	229.00	868.00	710.00	Latur
22	बुलढाणा	82	146.12	832.98	..	337.87	..	Buldhana
23	अकोला	1,095.92	..	850.00	..	Akola
24	अमरावती	173.00	853.00	266.00	343.00	5.68	Amravati
25	यवतमाळ	402.00	775.00	190.00	95.00	60.00	Yavatmal
26	वर्धा	108.00	398.00	74.00	67.00	475.00	84.00	Wardha
27	नागपूर	230.00	21.00	683.00	142.00	444.00	467.00	Nagpur
28	भंडारा	102.00	36.00	529.00	200.00	714.00	377.00	Bhandara
29	चंद्रपूर	93.00	391.00	293.00	189.00	32.00	Chandrapur
30	गडचिरोली	50.00	733.00	416.00	..	58.00	..	Gadchiroli

टीप.—*१,५०० टनापेक्षा कमी वाहतूक सधनता असलेली रस्ते लांबी प्रमुख जिल्हा मार्ग व इतर जिल्हा मार्ग ह्यांचेबाबत येथे दर्शविलेली नाही.

Note.—*Road length traffic intensity of 1,500 tonnes and below has not been shown here in case of major district roads and other district roads.

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग (वाहन गणती), महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department (Traffic Census), Government of Maharashtra, Mumbai.

2.2. परिवहन / TRANSPORT

रस्ते / Roads

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 22.16 (B)

वाणिज्यिक वाहनांच्या दैनिक सरासरी वाहतूक सधनतेनुसार रस्ते लांबी (वर्गवार विभागणी)

Road Length according to average of the Traffic Intensity (Classwise) of Commercial Vehicles (1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	राष्ट्रीय महामार्ग National Highway			राज्य महामार्ग State Highway			प्रमुख जिल्हा मार्ग Major District Roads	इतर जिल्हा मार्ग Other District Roads	District
		सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day			सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day			सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day	सरासरी दैनिक वाहतूक सधनता Average Traffic Intensity per day	
(1)	(2)	*१,५०० टन किंवा त्यापेक्षा कमी	१,५०१ ते १२,००० टन अधिक	१२,००० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टन किंवा त्यापेक्षा कमी	१,५०१ ते १२,००० टन अधिक	१२,००० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टनापेक्षा अधिक	१,५०० टनापेक्षा अधिक	(2)
		1,500 tonnes or less	1,501 to 12,000 tonnes	Above 12,000 tonnes	1,500 tonnes or less	1,501 to 12,000 tonnes	Above 12,000 tonnes	Above 1,500 tonnes	Above 1,500 tonnes	
(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)			
1	बृहन्मुंबई	299.99	..	421.84	255.70	467.50	380.14	Brihan Mumbai
2	ठाणे	225.80	29.30	550.69	498.83	516.16	280.37	Thane
3	रायगड	215.74	241.98	1,041.97	115.90	318.05	301.16	Raigad
4	रत्नागिरी	213.90	99.65	596.16	181.82	536.67	35.70	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	107.91	..	651.49	31.37	318.85	54.92	Sindhudurg
6	नाशिक	9.15	1,055.36	499.95	1,535.45	574.07	Nashik
7	धुळे	737.00	662.00	566.00	21.00	Dhule
8	जळगाव	140.10	35.50	793.29	407.44	897.56	123.25	Jalgaon
9	अहमदनगर	91.37	1,211.41	403.81	394.21	481.20	Ahmednagar
10	पुणे	359.61	..	704.00	610.04	1,226.45	572.28	Pune
11	सातारा	129.95	11.20	522.04	428.28	1,129.00	501.05	Satara
12	सांगली	30.90	15.00	280.00	632.00	1,774.00	1,587.00	Sangli
13	सोलापूर	160.28	..	707.86	754.86	1,460.10	118.15	Solapur
14	कोल्हापूर	43.00	10.00	344.00	542.00	1,359.00	1,232.00	Kolhapur
15	औरंगाबाद	..	1,114.50	1,114.50	..	1,858.72	1,180.70	Aurangabad
16	जालना	26.00	846.00	..	1,067.00	744.00	Jalna
17	परभणी	638.45	533.03	265.70	..	Parbhani
18	बीड	17.00	450.00	627.00	719.00	316.00	Beed
19	नांदेड	803.95	481.85	259.67	..	Nanded
20	उस्मानाबाद	79.00	..	543.00	279.00	656.00	81.00	Osmanabad
21	लातूर	546.00	229.00	868.00	710.00	Latur
22	बुलढाणा	142.00	837.10	..	466.78	..	Buldhana
23	अकोला	1,095.92	..	850.00	..	Akola
24	अमरावती	173.00	853.00	266.00	268.00	18.32	Amravati
25	यवतमाळ	427.00	735.00	211.00	210.00	Yavatmal
26	वर्धा	108.00	..	346.00	102.00	96.00	491.00	Wardha
27	नागपूर	230.00	21.00	690.00	142.00	453.00	467.00	Nagpur
28	भंडारा	102.00	36.00	570.00	214.00	719.00	377.00	Bhandara
29	चंद्रपूर	54.00	403.00	320.00	237.00	46.00	Chandrapur
30	गडचिरोली	..	50.00	754.00	426.00	..	58.00	Gadchiroli

टीप.—*(१) १,५०० टनापेक्षा कमी वाहतूक सधनता असलेली रस्ते लांबी प्रमुख जिल्हा मार्ग व इतर जिल्हा मार्ग ह्यांचेबाबत येथे दर्शविलेली नाही.

Note.—*Road length traffic intensity of 1,500 tonnes and below has not been shown here in case of major district roads and other district roads.

आधार.—सार्वजनिक बांधकाम विभाग (वाहन गणती), महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department (Traffic Census), Government of Maharashtra, Mumbai.

२३. पणन व साठवणूक

२३.१. या विभागात नियंत्रित बाजारपेठांची संख्या व शिघ्रावाटप/रास्त भावांची दुकाने, शासकीय गोदाम साठवणूक क्षमता याबाबत आकडेवारी दिली आहे.

23. MARKETING AND STORAGE

23.1. In this section data on number of regulated markets and an authorised ration/fair price shops and storage capacity in Government warehouses are given.

23. पणन व साठवणूक / MARKETING AND STORAGE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 23.1

जिल्हानिहाय नियंत्रित बाजारपेठांची संख्या

Number of Regulated Markets by District
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	नियंत्रित बाजारपेठांची संख्या Number of regulated Markets		प्रत्येक नियंत्रित बाजारपेठेमागे असलेल्या खेड्यांची संख्या Number of average villages served per regulated Market		प्रत्येक नियंत्रित बाजारपेठेमागे असलेली सरासरी व्याप्ती (कि. मी.) Average area served per regulated market (km.)		District
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1	1	29	29	603	603	Brihan Mumbai
2	ठाणे	7	7	168	168	1,365	1,365	Thane
3	रायगड	9	9	176	176	794	794	Raigad
4	रत्नागिरी	1	1	1,515	1,515	8,208	8,208	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	Sindhudurg
6	नाशिक	13	13	138	138	1,194	1,194	Nashik
7	धुळे	8	8	150	150	1,637	1,637	Dhule
8	जळगाव	12	12	111	111	980	980	Jalgaon
9	अहमदनगर	13	13	113	113	1,311	1,311	Ahmednagar
10	पुणे	11	11	113	113	1,422	1,422	Pune
11	सातारा	9	9	171	171	1,164	1,164	Satara
12	सांगली	5	5	154	154	1,714	1,714	Sangli
13	सोलापूर	10	10	111	111	1,489	1,489	Solapur
14	कोल्हापूर	4	4	293	293	1,921	1,921	Kolhapur
15	औरंगाबाद	8	8	156	156	1,263	1,263	Aurangabad
16	जालना	5	5	183	183	1,543	1,543	Jalna
17	परभणी	13	13	119	119	849	849	Parbhani
18	बीड	8	8	115	115	1,337	1,337	Beed
19	नांदेड	15	15	100	100	701	701	Nanded
20	उस्मानाबाद	7	7	942	942	1,081	1,081	Osmanabad
21	लातूर	6	7	151	129	119	119	Latur
22	बुलढाणा	11	11	126	126	878	878	Buldhana
23	अकोला	13	13	128	128	813	813	Akola
24	अमरावती	12	12	156	156	1,017	1,017	Amravati
25	यवतमाळ	15	15	132	132	905	905	Yavatmal
26	वर्धा	6	7	173	148	1,057	900	Wardha
27	नागपूर	10	10	194	194	989	989	Nagpur
28	भंडारा	11	10	120	132	847	931	Bhandara
29	चंद्रपूर	11	11	180	180	1,040	1,040	Chandrapur
30	गडचिरोली	3	3	332	332	4,804	4,804	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	257	258	162	162	1,266	1,266	Maharashtra St

आधार.—पणन उप-संचालक, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Deputy Director of Marketing, Government of Maharashtra, Mumbai.

23. पणन व साठवणूक / MARKETING AND STORAGE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 23.2

गोदामाची संख्या व साठवणूक क्षमता

Number and capacity of storage units
(1995-96 and 1996-97)

(मेट्रिक टनात / In Metric Tonnes)

अनुक्रमांक Sr. No.	संस्थेचे नाव	1990-91		1995-96		1996-97		Name of Agency (2)
		संख्या No.	क्षमता Capacity	संख्या No.	क्षमता Capacity	संख्या No.	क्षमता Capacity	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
1	भारतीय अन्न महामंडळ . .	18	13,21,371	7	17,30,694	N. A.	N. A.	Food Corporation of India.
2	महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळ	19	2,63,894	638	9,92,811	627	9,82,150	State warehousing Corporation
3	केंद्रीय वखार महामंडळ . .	561	N. A.	70	7,80,045	71	7,97,637	Central warehousing Corporation
4	इतर . .	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	Other
	एकूण . .	598	15,85,265	715	35,03,550	698	17,79,787	Total

टीप.— N.A. = उपलब्ध नाही. / Not available.

आधार.—अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Food and Civil Supplies Department, Government of Maharashtra. Mumbai.

23. पणन व साठवणूक / MARKETING AND STORAGE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 23.3 (A)

शासकीय गोदांमंची संख्या व त्यांची क्षमता

Number and capacity of State Owned Warehouses

(1995-96)

(Godown capacity in 1,000 M. Ts.)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	शासकीय Government owned		भाड्याने घेतलेली Hired		भाड्याने दिलेली Let out		गोदांमंची उपलब्ध क्षमता Godown capacity available		District (2)
		गोदांमे Godown	क्षमता Capacity	गोदांमे Godown	क्षमता Capacity	गोदांमे Godown	क्षमता Capacity	गोदांमे Godown	क्षमता Capacity	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मुंबई	5	25,567	7	60,089	11	76,586	Brihan Mumbai
2	ठाणे	31	14,750	-	-	2	2,000	28	12,350	Thane
3	रायगड	60	25,300	1	200	6	2,500	33	15,250	Raigad
4	रत्नागिरी	42	14,600	13	254	41	12,154	Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग	16	7,600	6	860	22	8,460	Sindhudurg
6	नाशिक	27	18,350	3	210	22	10,660	Nashik
7	धुळे	41	20,050	10	730	1	250	45	18,030	Dhule
8	जळगाव	32	14,100	6	1,400	38	15,500	Jaigaon
9	अहमदनगर	78	43,160	18	1,870	2	1,300	48	29,170	Ahmednagar
10	पुणे (शहर)	21	21,450	3	2,340	18	19,110	Pune (City)
11	पुणे	21	18,679	1	200	17	16,019	Pune
12	सातारा	23	13,800	22	13,550	Satara
13	सांगली	29	13,760	24	11,660	Sangli
14	सोलापूर (शहर)	13	8,554	2	1,392	11	7,162 Solapur (City)
15	सोलापूर	45	39,474	43	38,374	Solapur
16	कोल्हापूर	23	10,550	3	115	17	10,085	Kolhapur
17	औरंगाबाद	31	18,229	1	500	30	17,729	Aurangabad
18	जालना	27	18,000	21	17,150	Jalna
19	परभणी	28	15,700	1	700	26	14,500	Parbhani
20	बीड	29	25,610	2	1,500	29	26,110	Beed
21	नांदेड	48	19,650	46	19,200	Nanded
22	उस्मानाबाद	28	16,800	28	16,800	Osmanabad
23	लातूर	27	19,270	23	16,804	Latur
24	बुलढाणा	20	8,550	2	700	22	9,250	Buldhana
25	अकोला	35	20,300	2	300	37	20,260	Akola
26	अमरावती	29	11,750	1	100	29	11,750	Amravati
27	यवतमाळ	23	17,500	3	300	3	1,500	23	16,300	Yavatmal
28	वर्धा	14	8,685	3	1,250	17	9,935	Wardha
29	नागपूर (शहर)	4	13,440	4	13,440	Nagpur (City)
30	नागपूर	14	15,400	6	4,621	1	1,197	19	18,824	Nagpur
31	भंडारा	26	19,800	1	5,000	1	600	21	21,900	Bhandara
32	चंद्रपूर	29	15,150	4	580	2	1,500	30	13,730	Chandrapur
33	गडचिरोली	19	8,650	1	200	20	8,850	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		938	5,82,228	90	80,364	28	15,894	865	5,86,652	Maharashtra State

आधार.—अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Food and Civil Supplies Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

23. पणन व साठवणूक / MARKETING AND STORAGE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 23.3 (B)

शासकीय गोदामांची संख्या व त्यांची क्षमता

Number and capacity of State Owned Warehouses

(1936-97)

(गोदामाची क्षमता हजार मै. टनात)
(Godown capacity in,000 M. Ts.)

जिल्हा	शासकीय Government owned		भाड्याने घेतलेली Hired		भाड्याने दिलेली Let out		गोदामांची उपलब्ध क्षमता Godown capacity available		District
	गोदामे Godown	क्षमता Capacity	गोदामे Godown	क्षमता Capacity	गोदामे Godown	क्षमता Capacity	गोदामे Godown	क्षमता Capacity	
(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
बृहन्मुंबई	5	25,567	7	60,089	11	70,496	Brihan Mumbai
ठाणे	31	14,750	2	2,000	28	12,350	Thane
रायगड	60	25,300	1	200	6	2,500	93	15,250	Raigad
रत्नागिरी	42	14,600	9	177	98	12,077	Ratnagiri
सिंधुदुर्ग	16	7,600	6	860	22	8,460	Sindhudurg
नाशिक	27	18,350	2	120	21	10,570	Nashik
धुळे	41	20,050	9	820	1	250	45	18,120	Dhule
जळगाव	32	14,100	6	1,400	3	1,000	35	14,500	Jalgaon
अहमदनगर	78	43,160	18	1,820	2	1,300	48	29,170	Ahmednagar
पुणे (शहर)	21	21,450	2	1,560	19	19,890	Pune (City)
पुणे	21	18,679	1	200	17	16,019	Pune
सातारा	22	13,800	21	19,550	Satara
सांगली	21	7,660	16	5,560	Sangli
सोलापूर (शहर)	13	8,554	2	1,992	11	7,162	Solapur (City)
सोलापूर	46	39,474	44	38,874	Solapur
कोल्हापूर	23	10,550	3	115	15	9,835	Kolhapur
औरंगाबाद	31	18,229	1	500	30	17,729	Aurangabad
जालना	27	18,000	1	700	20	16,450	Jalna
परभणी	28	18,700	1	700	26	14,500	Parbhani
बीड	29	25,610	2	1,500	29	26,110	Beed
नांदेड	48	19,650	46	19,200	Nanded
उस्मानाबाद	28	16,800	28	16,800	Osmanabad
लातूर	27	19,600	5	1,200	14	13,450	Latur
बुलढाणा	20	8,550	2	700	22	9,250	Buldhana
अकोला	35	20,300	3	400	38	20,360	Akola
अमरावती	29	11,750	1	100	29	11,750	Amravati
यवतमाळ	23	15,500	3	300	3	1,500	23	14,300	Yavatmal
वर्धा	14	8,685	3	1,250	17	9,935	Wardha
नागपूर (शहर)	4	13,440	1	1,197	4	13,440	Nagpur (City)
नागपूर	14	15,400	6	4,621	19	18,824	Nagpur
भंडारा	26	18,800	21	17,500	Bhandara
चंद्रपूर	29	15,150	4	580	2	1,500	30	13,730	Chandrapur
गडचिरोली	19	8,650	1	200	20	8,850	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य	930	5,74,458	84	75,387	35	17,414	840	5,63,061	Maharashtra State

अन्वय.—अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Food and Civil Supplies Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

23. पणन व साठयणूक /
तयता क्रमांक /
नियडक वस्तूंची संस्थाद्वारे वसुली/

		ज्वारी/Jowar							
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	राज्य शासन State Government		भारतीय अन्न महामंडळ Food Corporation of India		इतर Others		एकूण Total	
		A	B	A	B	A	B	A	B
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	मुंबई
2	मुंबई (उपनगर)
3	ठाणे
4	रायगड
5	रत्नागिरी
6	सिंधुदुर्ग
7	नाशिक
8	धुळे
9	जळगाव	28	28
10	अहमदनगर
11	पुणे
12	सातारा
13	सांगली
14	सोलापूर
15	कोल्हापूर
16	औरंगाबाद
17	जालना
18	परभणी
19	बीड
20	नांदेड	7	7
21	उस्मानाबाद	15	15
22	लातूर	52	52
23	बुलडाणा
24	अकोला	7	7
25	अमरावती	5	5
26	यवतमाळ	120	120
27	वर्धा	25	25
28	नागपूर
29	भंडारा
30	चंद्रपूर
31	गडचिरोली
महाराष्ट्र राज्य		259	259

MARKETING AND STORAGE

TABLE No. 23.4

Procurement of selected commodities by Agencies

(1995-96 and 1996-97)

(हजार टनाट/In 000 Tonnes)

भात/Paddy								District
राज्य शासन State Government		भारतीय अन्न महामंडळ Food Corporation of India		इतर Others		एकूण Total		
A	B	A	B	A	B	A	B	(2)
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	
..	Mumbai
..	Mumbai (Sub.)
..	Thane
..	Raigad
..	Ratnagiri
..	Sindhudurg
..	Nashik
..	Dhule
..	Jalgaon
..	Ahmednagar
..	Pune
..	Satara
..	Sangli
..	Solapur
..	Kolhapur
..	Aurangabad
..	Jalna
..	Parbhani
..	Beed
..	Nanded
..	Osmanabad
..	Latur
..	Buldhana
..	Akola
..	Amravati
..	Yavatmal
..	Wardha
..	Nagpur
..	..	722	722	..	Bhandara
..	..	25	25	..	Chandrapur
..	..	1,477	60	1,477	60	Gadchiroli
..	..	2,224	60	2,224	60	Maharashtra State

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	बाजरी/Bajara						एकूण Total
		राज्य शासन State Government		भारतीय अन्न महामंडळ Food Corporation of India		इतर Others		
		A	B	A	B	A	B	
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	मुंबई
2	मुंबई (उपनगर)
3	ठाणे
4	रायगड
5	रत्नागिरी
6	सिंधुदुर्ग
7	नाशिक
8	धुळे
9	जळगाव
10	अहमदनगर
11	पुणे
12	सातारा
13	सांगली
14	सोलापूर
15	कोल्हापूर
16	औरंगाबाद
17	जालना
18	परमणी
19	बीड
20	नांदेड
21	उस्मानाबाद
22	लातूर
23	बुलढाणा
24	अकोला
25	अमरावती
26	यवतमाळ
27	वर्धा
28	नागपूर
29	भंडारा
30	चंद्रपूर
31	गडचिरोली
महाराष्ट्र राज्य	

मार्केटिंग फेडरेशन व आदिवासी विकास महामंडळ यांचेमार्फत आधारभूत किंमती योजनेअ
आधार.—अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, महाराष्ट्र २

TABLE No. 23.4—Contd.

(हजार टनात/In 000 Tonn)

मक्का/Maize								District (2)
राज्य शासन State Government		भारतीय अन्न महामंडळ Food Corporation of India		इतर Others		एकूण Total		
A	B	A	B	A	B	A	B	
(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)	(33)	(34)	
..	Mumbai
..	Mumbai (Sub.)
..	Thane
..	Raigad
..	Ratnagiri
..	Sindhudurg
..	Nashik
..	Dhule
..	Jalgaon
..	Ahmednagar
..	Pune
..	Satara
..	Sangli
..	Solapur
..	Kolhapur
..	Aurangabad
..	Jalna
..	Parbhani
..	Beed
..	Nanded
..	Osmanabad
..	Latur
..	Buldhana
..	Akola
..	Amravati
..	Yavatmal
..	Wardha
..	Nagpur
..	Bhandara
..	Chandrapur
..	Gadchiroli
..	Maharashtra State

B = 1996-97

Procurement under "support price plan" through Marketing Federation and Tribal Development Corporation.

Source.—Food and Civil Supplies Department, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

23. पणन व साठवणूक/MARKETING AND STORAGE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 23.5

अधिकृत शिधावाटप दुकाने

Number of authorised fair price shops
(1995-96 and 1996-97)

वर्ष Year	ग्रामीण/Rural				शहरी/Urban				एकूण/Total			
	सरकारी Government	सहकारी Co-operative	इतर Others	एकूण Total	सरकारी Government	सहकारी Co-operative	इतर Others	एकूण Total	सरकारी Government	सहकारी Co-operative	इतर Others	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1995-96		6,771	24,705	31,476	..	3,109	7,294	10,403	..	9,880	31,999	41,879
1996-97		6,841	24,814	31,655	..	3,255	7,454	10,709	..	10,096	32,268	42,364

आधार.—अन्न व नागरी पुरवठा विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Food and Civil Supplies Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

२४. संपर्क साधने

२४.१. पोस्ट व तार कार्यालये, दूरध्वनी केंद्रे वगैरे या संबंधीची आकडेवारी या विभागात दिलेली आहे.

24. COMMUNICATIONS

24.1. Statistics on Post and Telegraph offices, Telecommunication centres etc. are given in this section.

24. संपर्क साधने / COMMUNICATIONS

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 24.1

टपाल व तार घरे

No. of Postal Institutions

क्र.	जिल्हे	टपाल घरे	प्रति टपाल घरावर सेवेचा लाभ मिळणारी लोकसंख्या	तार घरांची संख्या	टपाल पेढ्या	मूळ दूरध्वनी केंद्रे	दूरध्वनीची संख्या	सार्वजनिक दूरध्वनीची संख्या	District	
Sl. No.	Year	No. of Post Offices	Population served per post office	No. of Telegraphic Offices	No. of letter boxes	No. of Telephone Exchanges	No. of Telephone connections	No. of Public call Offices	(2)	
1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)	
	1950-51	1,496	21,302	112	894	327	3,585	230		
	1960-61	5,437	7,699	411	9,746	529	15,259	341		
	1970-71	8,870	6,308	933	18,969	817	1,87,279	653		
	1980-81	11,373	5,662	1,937	42,296	1,067	4,39,385	2,637		
	1985-86	11,302	5,506	2,321	43,720	1,132	6,69,452	3,074		
	1988-87	11,558	5,432	2,109	42,712	1,285	7,36,847	3,726		
	1987-88	11,070	5,672	1,770	41,096	1,389	7,96,381	3,867		
	1988-89	11,183	5,614	1,972	41,705	1,479	8,52,222	N. A.		
	1990-91	11,929	6,521	2,526	43,321	1,711	10,27,159	12,339		
	1996-97	12,324		1,978	46,566	2,642	12,41,589	27,947		
1	बृहन्मुंबई	1995-96	270	36,298	88	2,827	N. A.	N. A.	N. A.	Brihan Mumbai
		1996-97	272	36,432	46	2,803	N. A.	N. A.	N. A.	
2	ठाणे	1995-96	401	17,452	108	2,063	N. A.	N. A.	N. A.	Thane
		1996-97	401	17,254	61	1,801	N. A.	N. A.	N. A.	
3	रायगड	1995-96	319	10,459	86	1,661	N. A.	N. A.	N. A.	Raigad
		1996-97	432	10,459	102	1,785	N. A.	N. A.	N. A.	
4	रत्नागिरी	1995-96	638	2,169	69	837	N. A.	N. A.	N. A.	Ratnagiri
		1996-97	637	2,165	152	2,178	N. A.	N. A.	N. A.	
5	सिंधुदुर्ग	1995-96	353	2,597	134	1,382	N. A.	N. A.	N. A.	Sindhudurg
		1996-97	354	2,350	145	1,307	N. A.	N. A.	N. A.	
6	नाशिक	1995-96	656	31,325	52	2,331	N. A.	N. A.	N. A.	Nashik
		1996-97	310	31,230	24	1,274	N. A.	N. A.	N. A.	
7	धुळे	1995-96	449	25,042	44	1,481	N. A.	N. A.	N. A.	Dhule
		1996-97	451	24,931	41	1,441	N. A.	N. A.	N. A.	
8	जळगाव	1995-96	512	38,646	212	1,751	N. A.	N. A.	N. A.	Jalgaon
		1996-97	512	38,646	35	1,761	N. A.	N. A.	N. A.	
9	अहमदनगर	1995-96	638	23,458	93	2,127	N. A.	N. A.	N. A.	Ahmednagar
		1996-97	352	23,412	44	1,058	N. A.	N. A.	N. A.	
10	पुणे	1995-96	782	36,391	243	3,137	N. A.	N. A.	N. A.	Pune
		1996-97	783	36,636	99	3,140	N. A.	N. A.	N. A.	
11	सातारा	1995-96	650	3,762	186	2,563	N. A.	N. A.	N. A.	Satara
		1996-97	650	3,762	68	2,562	N. A.	N. A.	N. A.	
12	सांगली	1995-96	412	8,362	99	1,028	N. A.	N. A.	N. A.	Sangli
		1996-97	411	8,375	97	1,252	N. A.	N. A.	N. A.	
13	सोलापूर	1995-96	528	16,697	111	1,485	N. A.	N. A.	N. A.	Solapur
		1996-97	530	16,697	102	1,480	N. A.	N. A.	N. A.	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 24.1—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)	
14	कोल्हापूर	1995-96	545	4,590	80	1,382	N.A.	N.A.	N.A.	Kolhapur
		1996-97	546	4,590	85	1,581	N.A.	N.A.	N.A.	
15	औरंगाबाद	1995-96	290	57,395	42	1,341	N.A.	N.A.	N.A.	Aurangabad
		1996-97	290	57,395	15	1,302	N.A.	N.A.	N.A.	
16	जालना	1995-96	228	26,339	15	835	N.A.	N.A.	N.A.	Jalna
		1996-97	228	26,224	16	785	N.A.	N.A.	N.A.	
17	परभणी	1995-96	302	44,042	107	838	N.A.	N.A.	N.A.	Parbhani
		1996-97	302	44,042	19	838	N.A.	N.A.	N.A.	
18	बीड	1995-96	320	22,593	30	1,088	N.A.	N.A.	N.A.	Beed
		1996-97	320	22,593	11	1,155	N.A.	N.A.	N.A.	
19	नांदेड	1995-96	456	22,992	111	1,798	N.A.	N.A.	N.A.	Nanded
		1996-97	456	22,992	27	1,798	N.A.	N.A.	N.A.	
20	उस्मानाबाद	1995-96	272	18,103	31	769	N.A.	N.A.	N.A.	Osmanabad
		1996-97	279	17,971	14	769	N.A.	N.A.	N.A.	
21	लातूर	1995-96	288	30,979	26	889	N.A.	N.A.	N.A.	Latur
		1996-97	280	30,979	14	889	N.A.	N.A.	N.A.	
22	बुलढाणा	1995-96	347	5,422	160	1,210	N.A.	N.A.	N.A.	Buldhana
		1996-97	347	5,422	161	1,210	N.A.	N.A.	N.A.	
23	अकोला	1995-96	393	26,225	83	1,588	N.A.	N.A.	N.A.	Akola
		1996-97	393	26,225	33	1,588	N.A.	N.A.	N.A.	
24	अमरावती	1995-96	446	4,952	88	1,462	N.A.	N.A.	N.A.	Amravati
		1996-97	447	4,941	80	1,469	N.A.	N.A.	N.A.	
25	यवतमाळ	1995-96	365	5,675	119	1,346	N.A.	N.A.	N.A.	Yeotmal
		1996-97	365	5,675	13	1,346	N.A.	N.A.	N.A.	
26	वर्धा	1995-96	185	5,773	114	920	N.A.	N.A.	N.A.	Wardha
		1996-97	185	5,273	19	918	N.A.	N.A.	N.A.	
27	नागपूर	1995-96	338	39,479	81	1,495	N.A.	N.A.	N.A.	Nagpur
		1996-97	343	38,976	80	1,177	N.A.	N.A.	N.A.	
28	भंडारा	1995-96	296	6,857	57	858	N.A.	N.A.	N.A.	Bhandara
		1996-97	297	6,731	67	1,199	N.A.	N.A.	N.A.	
29	चंद्रपूर	1995-96	322	5,563	122	1,566	N.A.	N.A.	N.A.	Chandrapur
		1996-97	323	5,563	32	1,566	N.A.	N.A.	N.A.	
30	गडचिरोली	1995-96	180	4,269	70	698	N.A.	N.A.	N.A.	Gadchiroli
		1996-97	184	4,156	14	698	N.A.	N.A.	N.A.	

N. A.- उपलब्ध नाही. / Not Available.

- आधार.— (१) पोस्ट-मास्टर जनरल, महाराष्ट्र विभाग, मुंबई.
 (२) जनरल मॅनेजर, महाराष्ट्र टेलिकॉम विभाग, मुंबई.
 (३) महानगर दूरध्वनी निगम लिमिटेड, मुंबई.

Source.— (1) Post-Master General, Maharashtra Circle, Mumbai.
 (2) General Manager (D), Maharashtra Telecom Circle, Mumbai.
 (3) Mahanagar Telephone Nigam Ltd., Mumbai.

२५. पर्यटन व मुलकी हवाई वाहतूक

२५.१. मुंबईत उतरणाऱ्या परदेशी पर्यटकांच्यासंबंधी आकडेवारी या विभागात देण्यात आली आहे.

२५.२. तसेच उड्डाण क्लब, विमाने व प्रशिक्षित व्यक्तींच्या संबंधीची आकडेवारी या विभागात दिलेली आहे.

25. TOURISM AND CIVIL AVIATION

25.1. Data on foreign tourists disembarked at Mumbai are given in this section.

25.2. Flying clubs, Planes and persons trained also given in this section.

25. पर्यटन व मुलकी हवाई वाहतूक / TOURISM AND CIVIL AVIATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 25.1

मुंबईत उतरणारे परदेशी पर्यटक

Foreign tourists disembarking at Mumbai
(1995 and 1996)

अ. क्र. Sr. No.	नागरिकत्वाचा देश	परदेशी पर्यटकांची संख्या		अ. क्र. Sr. No.	नागरिकत्वाचा देश	परदेशी पर्यटकांची संख्या		Country of Nationality	Country of Nationality	
		1995	1996			1995	1996			
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(2)	(2)	
उत्तर अमेरिका				North America				आफ्रिका		Africa
1	कॅनडा	14,703	74,031		Canada					
2	संयुक्त राज्य अमेरिका	85,416	2,28,829		U. S. A.					
3	इतर	—	34		Others					
	एकूण	1,00,119	3,2,894		Total					
मध्य व दक्षिण अमेरिका				Central and South America						
4	अर्जेन्टिना	617	2,839		Argentina					
5	ब्राझील	1,433	5,194		Brazil					
6	मेक्सिको	599	2,400		Mexico					
7	इतर	2,039	8,913		Others					
	एकूण	4,688	19,346		Total					
पश्चिम युरोप				Western Europe				पश्चिम आशिया		West Asia
8	ऑस्ट्रिया	3,951	17,084	40	बहरिन	11,928	10,835		Behrain	
9	बेल्जियम	4,701	22,160	41	संयुक्त अरब अमिरात	18,368	21,407		U. A. E.	
10	डेन्मार्क	3,043	13,326	42	टर्की	932	2,139		Turkey	
11	फिनलँड	796	16,057	43	ईझ्राईल	6,383	18,387		Israel	
12	फ्रान्स	19,617	93,325	44	जॉर्डन	1,452	2,306		Jordan	
13	पश्चिम जर्मनी	30,660	99,853	45	कुवैत	2,327	2,604		Kuwait	
14	आयर्लँड	1,724	5,835	46	ओमन	15,819	17,020		Oman	
15	ग्रीस	1,796	5,567	47	कतार	3,426	2,416		Quatar	
16	इटली	18,160	49,910	48	सौदी अरेबिया	14,119	17,688		Saudi Arabia	
17	नेदरलँड	12,157	40,246	49	येमेन अरब रिप.	16,548	15,103		Yeman Arab Rep.	
18	नार्वे	2,190	8,205	50	सिरीया	1,278	1,200		Syria	
19	पोर्तूगाल	4,274	7,020	51	इतर	1,570	3,163		Others	
20	स्पेन	4,753	24,419							
21	स्विडन	3,602	21,192							
22	स्विझरलँड	12,751	13,824							
23	इंग्लँड	1,05,911	3,60,686							
24	इतर	349	1,398							
	एकूण	2,30,435	8,21,222		Total					
पूर्व युरोप				Eastern Europe				दक्षिण आशिया		South Asia
25	झेकोस्लोव्हाकिया	647	2,800	52	अफगाणिस्तान	587	12,943		Afghanistan	
26	हंगेरी	1,172	1,847	53	बांगलादेश		Bangladesh	
27	पोलँड	1,136	6,241	54	श्रीलंका	5,461	1,07,351		Sri Lanka	
28	सोवियत संघ	—	41,085	55	पाकिस्तान		Pakistan	
29	इतर	1,063	3,700	56	इराण	11,116	12,171		Iran	
	एकूण	4,018	55,673		Total					
				57	माल्दिव	138	1,083		Maldives	
				58	नेपाळ	3,767	43,426		Nepal	
				59	भूतान	23	2,828		Bhutan	
					एकूण	21,092	1,78,902		Total	

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 25.1—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(2)	(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
	दक्षिण-पूर्व आशिया			South-East Asia	ऑस्ट्रेलिया				Australia
60	इंडोनेशिया	3,414	7,701	Indonesia	73 ऑस्ट्रेलिया	9,066	48,755		Australia
61	मलेशिया	3,864	53,370	Malaysia	74 फिजी	700	1,584		Fiji
62	फिलिपाईन्स	2,746	5,152	Philippines	75 न्युज़िलैंड	2,659	11,289		Newzealand
63	सिंगापुर	16,371	47,136	Singapore	76 इतर	144	1,435		Others
64	थायलैंड	2,383	16,188	Thailand	एकूण	12,569	63,063		Total
65	इतर	449	3,361	Others					
	एकूण	29,227	1,32,808	Total	77 राष्ट्रियता नसलेले	680	1,211		Stateless
					एकूण	5,97,451	19,23,695		Grand Total
	पूर्व आशिया			East Asia					
66	चायना (मेन)	1,763	5,613	Chaina (Main)					
67	चायना (तैवान)	499	8,066	Chaina (Taiwan)					
68	जपान	19,131	99,018	Japan					
69	हॉंगकॉंग	8,928	8,560	Hongkong					
70	कोरिया (उत्तर)	2,449	6,560	Korea (North)					
71	कोरिया (दक्षिण)	3,922	16,173	Korea (South)					
72	इतर	25	276	Others					
	एकूण	36,717	1,44,266	Total					

आधार.—इंडिया टुरिस्ट स्टॅटिस्टीक्स, पर्यटन विभाग, भारत सरकार.

Source.—India Tourist Statistics, Department of Tourism, Govt. of India.

2.5. पर्यटन व मुलकी हवाई वाहतूक / TOURISM AND CIVIL AVIATION

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 25.2

उड्डान क्लब, विमाने व प्रशिक्षित व्यक्तींची संख्या

Number of flying clubs, planes and persons trained in

(1993-94 & 1994-95)

अ. क्र. Sr. No.	उड्डान क्लबचे नाव	उड्डान क्लबची संख्या		विमानांची संख्या/No. of planes						प्रशिक्षित व्यक्तींची संख्या		उड्डान क्लब Name of flying club
		No. of flying clubs		चालू स्थितीत In Operation		चालू स्थितीत नसलेली Not in Operation		एकूण Total		No. of persons trained		
(1)	(2)	1993-94	1994-95	1993-94	1994-95	1993-94	1994-95	1993-94	1994-95	1993-94	1994-95	(2)
1	मुंबई उड्डान क्लब	1	1	4	4	2	2	6	6	70	73	Mumbai flying club.
2	नागपूर उड्डान क्लब	1	1	—	—	5	5	5	5	—	—	Nagpur flying club.
	एकूण	2	2	4	4	7	7	11	11	70	73	Total

आधार.—उड्डान क्लब, मुंबई व नागपूर.

Source.—Flying Clubs, Mumbai and Nagpur.

२६. कामगार व सेवायोजन

२६.१. या विभागामध्ये राज्य शासकीय कर्मचारी, दुकाने व संस्था अधिनियमाखालील रोजगार, इतर रोजगार, उद्योगधंद्यातील कामगारांची गैरहजेरी, कामगार संघटना यांची आणि कामगार विषयक इतर माहिती दिली आहे.

२६.२. कारखान्यातील ऐच्छिक गैरहजेरीची आकडेवारी ही कामगारांच्या व्यक्तीगत कारणामुळे झालेल्या गैरहजेरीशी संबंधित आहे. म्हणून यामध्ये संप, टाळेबंदी व तात्पुरते कामावरून दूर करणे इ. कारणामुळे झालेल्या गैरहजेरीचा समावेश केलेला नाही. कारखाना अधिनियम कायदा, १९४८ नुसार जो " कामगार " आहे त्यांचा समावेश आहे. परंतु त्यात पर्यवेक्षक किंवा व्यवस्था पहाणारे किंवा खाजगी जागांवर काम करणारे यांचा अंतर्भाव होत नाही. याशिवाय, फक्त नियमित काम करणाऱ्यांचा (यात प्रासंगिक व बदली कामगारांचा समावेश नाही) समावेश होतो. " गैरहजेरीचा दर " कामगारांच्या गैरहजेरीमुळे कामगारांच्या कामाच्या पाळ्यांच्या संख्येत झालेली घट व नियमित कामगारांच्या पाळ्यांची संख्या ह्यांचे गुणोत्तर आहे. औद्योगिक वादासंबंधी सांख्यिकी माहिती गोळा करतवेळी औद्योगिक वाद म्हणजे कामगारांच्या एखाद्या गटाने आपल्या तक्रारी/निषेध व्यक्त करण्याचे उद्देशाने तात्पुरते काम थांबवणे किंवा मागणीकरिता आग्रह धरणे किंवा एक किंवा अधिक कामगारांकडून काम थोपवून ठेवणे इ. असा अर्थ लावण्यात येतो. हे वाद रोजगार, बेरोजगार अथवा करार झालेल्या शर्तीमध्ये तफावत आढळल्यामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे निर्माण होऊ शकतात. काम थांबवण्याचे " संप व टाळेबंदी " म्हणून ओळखले जाणारे दोनही प्रकार या आकडेवारीत समाविष्ट आहेत. यात राजकीय संप, सहानुभुतीदायक निदर्शने, इ. चा समावेश केलेला नाही. या आकडेवारीत ज्या वेगवेगळ्या आर्थिक क्षेत्रातील उदा. कारखाने, लागवड, खाणी, परिवहन, बांधकाम सेवा, यात १० किंवा त्याहून जास्त कामगार गुंतलेले आहेत अशा क्षेत्रांचा समावेश आहे. हे सांगणे आवश्यक आहे की, संप व त्यामध्ये गुंतलेले कामगार ह्यांच्या मासिक आकडेवारीची १२ महिन्यांची बेरीज केली तर वार्षिक आकडेवारीची माहिती होत नाही, हे ध्यानात घ्यावे, कारण प्रत्यक्षात संपाचा कालखंड हा एक महिन्यापेक्षा अधिक काळही असू शकतो.

26. LABOUR AND EMPLOYMENT

26.1. Data on State Government Employees, employment under shops and establishments employment market information, absenteeism in industries, trade unions and other information about labour are given in this section.

26.2. The absenteeism statistics relate to only voluntary absenteeism defined as absence due to reasons which are personal to the individuals concerned. As such, absence of a worker on account of strike, lock-out or lay-off is not considered. They cover 'workers' as defined by the Factories Act, 1948, but exclude persons holding position of supervision or management or employed in confidential position. Moreover, only regular workers (excluding casual and substitute workers) are considered. The absenteeism rate is the ratio of number of man shifts lost due to absences to the number of man shifts scheduled to work. For the purpose of statistics regarding industrial disputes, an industrial dispute is taken to be a temporary stoppage of work by a group of employees to express a grievance or enforce a demand or temporary withholding of work from a group of employees by one employee (or a group of employees) in connection with matters relating to employment or non-employment or terms or conditions of employment. Thus, both the types of work stoppages, popularly known as "strike" and "lock-out" respectively are covered. Political strikes, sympathetic demonstrations and the like are however, excluded. The statistics cover such disputes in which the number of workers involved is ten or more in all the sectors of economic activity such as factories, plantations, mines, transport, construction services, etc. It must also be mentioned that the monthly figures of number of strikes and number of workers involved are not adequate to form annual figures because of the fact that the period or duration of the strike may have spread over more than one month.

26. कामगार आणि सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.1

दुकाने, व्यापारी संस्था व त्यातील कामगार

Number of Commercial Establishments, Shops and Worker Employed
(1995-96 & 1996-97)

अनु. क्र.	वर्ष	एकूण शहरे	दुकाने		व्यापारी संस्था		हॉटेल व उपहार गृहे		चित्रपट गृहे		कामगार नसलेल्या संस्थांची संख्या Establishments having no employees	एकूण संस्था Total establishments	एकूण कामगार Total employees
			संख्या No.	कामगार Employees	संख्या No.	कामगार Employees	संख्या No.	कामगार Employees	संख्या No.	कामगार Employees			
Serial No.	Year	No. of Towns	Shops		Commercial Establishments		Hotels and Restaurants		Theatres				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	1970-71	139	90,970	2,23,516	68,921	4,03,155	22,182	1,18,830	507	9,367	2,03,893	3,86,473	7,54,868
2	1975-76	157	1,08,619	3,16,190	96,846	5,91,586	24,635	1,36,591	600	9,709	2,60,019	4,90,719	10,54,076
3	1980-81	176	1,28,402	3,50,811	1,18,375	5,98,032	29,923	1,50,200	695	12,225	3,05,660	5,83,055	11,11,268
4	1985-86	204	1,65,000	4,10,000	1,60,000	7,75,000	33,000	1,75,000	860	11,550	3,85,000	7,43,860	13,71,500
5	1989-90	208	2,05,491	4,46,235	1,94,380	9,71,993	38,349	1,93,436	1,280	11,800	4,52,699	8,92,199	16,23,464
6	1990-91	238	2,05,822	4,75,970	1,93,711	9,92,223	38,974	1,88,947	1,245	11,704	4,93,218	9,31,970	16,68,844
7	1991-92	238	2,10,580	5,28,025	2,03,601	10,59,405	40,936	1,96,704	1,302	11,701	5,22,598	9,79,017	17,95,835
8	1992-93	238	2,07,515	4,82,536	2,07,791	10,89,467	42,258	1,98,559	1,335	11,862	5,45,718	10,04,617	17,82,424
9	1995-96	241	2,60,100	5,31,129	2,50,004	12,42,058	48,369	2,00,815	1,310	11,345	6,69,238	12,29,021	18,85,347
10	*1996-97	241	2,76,500	5,46,500	2,63,500	12,74,500	53,500	2,09,500	2,000	12,500	7,06,500	13,02,000	20,43,000

टीप.— वरील माहिती १९७८ च्या दुकाने व व्यापारी संस्था कायद्याखाली (दुकाने व व्यापारी संस्था अधिनियम, १९४८) नोंदलेल्या संस्था संबंधी आहे.

Note.— The above information relates to the establishment registered under the Shops and Establishment Act, 1948.

*अस्थायी/Provisional

आधार— कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Commissioner of Labour, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.2

सार्वजनिक क्षेत्रात नोंदविलेल्या कारखान्यांची व त्यातील सरासरी कामगारांची उद्योग गटानुसार संख्या
Number of Registered Working Factories and Average Daily Workers Employed Categorywise in Public Sector
(1995-96 & 1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	उद्योग	चालू कारखाने		कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या		Industry	District
			Number of working factories		Average daily workers employed			
			1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(3)	(2)
1	बृहन्मुंबई	2 (म) (i)	259	239	87,606	10,653	2 (म) (i)	Brihan Mumbai
2	ठाणे	2 (म) (i)	46	45	3,120	3,432	2 (म) (i)	Thane
		2 (म) (ii)	1	—	35	—	2 (म) (ii)	
3	रायगड	2 (म) (i)	27	27	7,926	8,117	2 (म) (i)	Raigad
4	रत्नागिरी	2 (म) (i)	21	22	1,805	1,532	2 (म) (i)	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	2 (म) (i)	12	13	552	537	2 (म) (i)	Sindhudurg
6	नाशिक	2 (म) (i)	56	56	17,212	16,873	2 (म) (i)	Nashik
7	धुळे	2 (म) (i)	28	29	2,096	2,183	2 (म) (i)	Dhule
		2 (म) (ii)	—	—	—	—	2 (म) (ii)	
8	जळगाव	2 (म) (i)	47	34	6,760	6,481	2 (म) (i)	Jaigaon
9	अहमदनगर	2 (म) (i)	36	29	1,704	1,547	2 (म) (i)	Ahmednagar
10	पुणे	2 (म) (i)	97	99	11,674	13,344	2 (म) (i)	Pune
		2 (म) (ii)	1	1	118	129	2 (म) (ii)	
11	सातारा	2 (म) (i)	41	41	1,672	1,702	2 (म) (i)	Satara
12	सांगली	2 (म) (i)	32	35	1,891	1,752	2 (म) (i)	Sangli
13	सोलापूर	2 (म) (i)	29	25	4,363	3,938	2 (म) (i)	Solapur
14	कोल्हापूर	2 (म) (i)	42	34	3,381	2,915	2 (म) (i)	Kolhapur
		2 (म) (ii)	—	—	—	—	2 (म) (ii)	
15	औरंगाबाद	2 (म) (i)	33	33	3,307	3,076	2 (म) (i)	Aurangabad
16	जालना	2 (म) (i)	9	10	341	303	2 (म) (i)	Jalna
17	परभणी	2 (म) (i)	25	24	1,324	1,338	2 (म) (i)	Parbhani
18	बीड	2 (म) (i)	20	19	2,079	2,050	2 (म) (i)	Beed
19	नांदेड	2 (म) (i)	22	23	2,274	2,437	2 (म) (i)	Nanded
20	उस्मानाबाद	2 (म) (i)	12	13	594	2,423	2 (म) (i)	Osmanabad
21	लातूर	2 (म) (i)	18	19	685	1,046	2 (म) (i)	Latur
22	बुलढाणा	2 (म) (i)	13	15	853	798	2 (म) (i)	Buldhana
23	अकोला	2 (म) (i)	29	26	3,309	2,996	2 (म) (i)	Akola
		2 (म) (ii)	1	—	40	—	2 (म) (ii)	
24	अमरावती	2 (म) (i)	31	29	1,562	1,754	2 (म) (i)	Amravati
25	यवतमाळ	2 (म) (i)	14	13	774	628	2 (म) (i)	Yavatmal
26	वर्धा	2 (म) (i)	14	13	3,131	2,863	2 (म) (i)	Wardha
27	नागपूर	2 (म) (i)	51	50	12,600	12,345	2 (म) (i)	Nagpur
28	भंडारा	2 (म) (i)	10	10	485	321	2 (म) (i)	Bhandara
29	चंद्रपूर	2 (म) (i)	12	12	3,142	3,699	2 (म) (i)	Chandrapur
30	गडचिरोली	2 (म) (i)	4	4	169	132	2 (म) (i)	Gadchiroli

आधार :- औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Industrial Safety and Health, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.3

खाजगी क्षेत्रात नोंदविलेल्या कारखान्यांची व त्यातील सरासरी कामगारांची उद्योग गटानुसार संख्या

Number of Registered Working Factories and Average Daily Workers Employed Categorywise in Private Sector (1995-96 & 1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	उद्योग	चालू कारखाने		कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या		Industry	District
			Number of working factories		Average daily workers employed			
			1995-96	1996-97	1995-96	1996-97		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(3)	(2)
1	बृहन्मुंबई	2 (म) (i)	6,158	6,123	3,20,038	3,07,369	2 (m) (i)	Brihan Mumbai
		2 (म) (ii)	97	95	1,518	1,357	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	740	729	4,686	4,607	Section 85	
2	ठाणे	2 (म) (i)	2,770	2,781	1,31,418	1,28,367	2 (m) (i)	Thane
		2 (म) (ii)	43	44	1,261	1,581	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	686	679	4,295	4,171	Section 85	
3	रायगड	2 (म) (i)	508	526	43,990	45,877	2 (m) (i)	Raigad
		2 (म) (ii)	1	2	5	17	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	173	172	1,189	298	Section 85	
4	रत्नागिरी	2 (म) (i)	130	130	7,440	8,139	2 (m) (i)	Ratnagiri
		2 (म) (ii)	1	1	13	14	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	86	88	453	255	Section 85	
5	सिंधुदुर्ग	2 (म) (i)	49	48	2,117	2,289	2 (m) (i)	Sindhudurg
		2 (म) (ii)	3	4	65	137	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	62	62	263	255	Section 85	
6	नाशिक	2 (म) (i)	806	847	50,260	54,818	2 (m) (i)	Nashik
		2 (म) (ii)	7	7	160	133	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	372	397	1,807	2,005	Section 85	
7	धुळे	2 (म) (i)	209	225	9,997	10,923	2 (m) (i)	Dhule
		2 (म) (ii)	2	2	37	25	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	139	152	708	722	Section 85	
8	जळगाव	2 (म) (i)	436	405	19,189	18,177	2 (m) (i)	Jalgaon
		2 (म) (ii)	16	14	798	915	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	286	283	1,209	1,212	Section 85	
9	अहमदनगर	2 (म) (i)	261	280	25,870	27,221	2 (m) (i)	Ahmednagar
		2 (म) (ii)	6	6	1,267	673	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	234	230	1,131	1,030	Section 85	
10	पुणे	2 (म) (i)	1,933	1,985	1,56,935	1,66,753	2 (m) (i)	Pune
		2 (म) (ii)	42	48	639	437	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	493	488	2,273	2,277	Section 85	
11	सातारा	2 (म) (i)	194	204	19,045	20,937	2 (m) (i)	Satara
		2 (म) (ii)	1	1	22	75	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	96	100	293	338	Section 85	
12	सांगली	2 (म) (i)	337	336	15,374	17,997	2 (m) (i)	Sangli
		2 (म) (ii)	3	5	131	179	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	282	189	1,049	1,154	Section 85	
13	सोलापूर	2 (म) (i)	222	214	18,791	18,505	2 (m) (i)	Solapur
		2 (म) (ii)	1	1	96	102	2 (m) (ii)	
		विभाग ८५	2,219	2,299	8,492	9,159	Section 85	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.3— contd.

	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(3)	(2)
14	कोल्हापूर ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	755 15 442	800 14 443	39,921 481 2,063	44,214 458 2,210	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	368 2 166	415 3 174	41,024 62 715	43,448 72 750	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Aurangabad
16	जालना ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	124 — 36	136 — 36	6,592 — 160	7,779 — 156	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Jalna
17	परभणी ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	95 — 81	99 — 94	4,978 — 329	6,586 — 420	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Parbhani
18	बीड ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	37 — 60	36 — 63	3,704 — 327	3,703 — 319	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Beed
19	नांदेड ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	125 1 127	109 1 158	6,387 4 642	6,159 1 7,419	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	10 — 21	9 — 23	2,247 — 97	1,966 — 135	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Osmanabad
21	लातूर ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	45 — 67	44 — 81	3,829 — 307	4,328 — 415	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Latur
22	बुलढाणा ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	116 — 95	117 1 94	6,556 — 291	5,842 8 284	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Buldhana
23	अकोला ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	237 5 147	215 7 139	8,612 100 547	7,669 81 537	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Akola
24	अमरावती ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	187 1 188	152 2 179	7,015 16 669	6,008 30 644	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Amravati
25	यवतमाळ ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	84 17 82	86 12 77	7,960 202 281	8,828 173 262	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Yavatmal
26	वर्धा ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	83 — 58	82 — 58	7,436 — 259	8,155 — 253	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Wardha
27	नागपूर ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	768 14 538	781 10 537	38,655 614 2,199	40,740 436 2,254	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Nagpur
28	भंडारा ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	164 — 452	153 — 443	6,943 — 2,060	6,676 — 2,004	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Bhandara
29	चंद्रपूर ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	75 — 255	77 — 262	10,352 — 958	10,580 — 955	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Chandrapur
30	गडचिरोली ..	2 (म) (i) 2 (म) (ii) विभाग ८५	10 — 72	10 — 74	287 — 271	260 — 296	2 (म) (i) 2 (म) (ii) Section 85	Gadchiroli

आधार.—औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Industrial Safety and Health, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवामोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.4

माजी सैनिक, मागासवर्गीय व अनुसूचित जातीच्या कर्मचाऱ्यांचे वर्षवार अभिवेदन

Yearwise representation of Scheduled Castes, Backward Classes and Ex-Servicemen (Number)
(1995-96 & 1996-97)

सेवा वर्ग Service Groups	मंजूर केलेल्या जागा Sanctioned Posts		भरलेल्या जागा Filled posts		अनुसूचित जातीचे कर्मचारी Scheduled Castes employees		मागासवर्गीय कर्मचारी Backward Class employees		माजी सैनिक कर्मचारी Ex-Servicemen employees	
	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Group—										
वर्ग - एक Class - I	42	42	26	24	7	7	10	10*	—	—
वर्ग - दोन Class - II	108	108	74	66	16	15	29	25*	2	2
वर्ग - तीन Class - III	901	901	865	862	142	142	440	422*	19	19
वर्ग - चार Class - IV	218	218	214	213	67	67	71	68*	23	25
Total / एकूण	1,269	1,269	1,179	1,165	232	231	550	525*	44	46

* SC/ST/VJ/N.T. & O.B.C.

आधार.— सेवामोजन संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नवी मुंबई.

Source.— Directorate of Employment, Government of Maharashtra, New Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.5

रोजगार विनिमय केंद्रानुसार नोंदणी झालेल्या अर्जदारांची, नोकरी मिळालेल्यांची व जाहिर झालेल्या रिकाम्या जागांची संख्या

Registration, Placing and Vacancies Notified by Employment Exchange (Number)

(1995-96 and 1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	बाब (2)	1960-61 (3)	1970-71 (4)	1980-81 (5)	1985-86 (6)	1990-91 (7)	1995-96 (8)	1996-97 (9)	Item (2)
1	नोंदणी झालेले	2,77,836	4,14,522	6,07,623	6,39,487	6,22,580	7,50,161	6,33,525	Registration
2	नोकरी मिळालेले	29,375	39,767	40,127	40,102	31,122	21,404	21,258	Placements
3	जाहिर झालेल्या रिकाम्या जागा	61,686	86,756	85,526	79,958	64,032	52,310	51,367	Vacancies notified
4	सादर केलेले	N. A.	3,41,603	5,53,314	5,34,429	5,36,809	4,56,533	4,53,385	Submission
5	वर्षाच्या शेवटी चालू नोंदवरील अर्जदारांची संख्या (मार्च १९९७)	1,62,235	3,60,824	12,67,607	25,45,558	30,22,112	36,93,248	37,99,063	No. of candidates on live register at the end of the year (March 1997)
6	शिल्लक असलेल्या रिकाम्या जागा (डिसेंबर १९९६)	N. A.	25,077	74,297	65,245	55,889	49,280	49,280	Vacancies Outstanding (December 1996)
7	रोजगार विनिमय केंद्राचा उपयोग करणारे मालक (डिसेंबर १९९६)	N. A.	18,272	17,080	15,098	14,079	6,009*	5,279	Employers using Employment Exchange (December 1996)

* जून १९९६ पर्यंत / Upto June 1996.

टीप :-N. A.—उपलब्ध नाही. Not available.

आधार.—सेवायोजन संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नवी मुंबई.

Source.—Directorate of Employment, Government of Maharashtra, New Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.6

उद्योगांच्या प्रकारानुसार रोजगार /Industrywise Employment
(1995-96 & 1996-97)

अ.क्र. Sr. No.	वर्ष Year	खाजगी/Private							एकूण Total	एकूण सर्व (३+४+९) Grand Total (3+4+9)
		शासकीय Government	निम-शासकीय Semi- Government	उद्योग Industrial Sector	व्यापार Trade	वाहतूक आणि दळणवळण Transport and Communication	इतर Others	एकूण Total		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
(1)	1970-71	8,35,136	6,47,759	8,97,177	70,028	7,566	1,86,030	11,60,801	26,43,696	
(2)	1980-81	9,34,072	9,87,270	10,39,256	53,460	7,579	2,60,191	13,60,486	32,81,828	
(3)	1985-86	9,63,460	11,74,983	9,69,960	54,528	7,637	3,18,539	13,50,664	34,89,107	
(4)	1990-91	9,90,367	12,91,297	9,47,872	53,061	6,909	3,97,649	14,05,491	36,87,155	
(5)	1995-96	9,84,290	13,58,833	9,94,416	55,305	8,208	4,61,476	15,19,405	38,62,528	
(6)	1996-97	9,75,654	13,70,615	9,99,864	55,439	8,242	4,72,293	15,35,838	38,82,107	

आधार.- सेवायोजन संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नवी मुंबई.

Source.— Directorate of Employment, Govt. of Maharashtra, New Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.7

खाणी/मळे/बंदरे इत्यादी मधील रोजगार

Employment in Mines/Plantation/Harbour Ports, etc.

(1995-96 and 1996-97)

उद्योग गट Industry Groups (1)	1970-71			1980-81			1990-91			1995-96			1996-97			
	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector (2)	खाजगी क्षेत्र Private Sector (3)	एकूण Total (4)	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector (5)	खाजगी क्षेत्र Private Sector (6)	एकूण Total (7)	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector (8)	खाजगी क्षेत्र Private Sector (9)	एकूण Total (10)	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector (11)	खाजगी क्षेत्र Private Sector (12)	एकूण Total (13)	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector (14)	खाजगी क्षेत्र Private Sector (15)	एकूण Total (16)	
खाणी Mines	...	6,263	9,502	15,765	28,020	1,935	29,955	53,045	1,377	54,422	45,229	445	45,674	44,476	181	44,657
मळे Plantations	43	...	43	750	...	750	204	287	491	154	270	424
बंदरे Harbours Ports	...	19,540	3,921	23,461	3,779	948	4,727	7,417	853	8,270	5,514	687	6,201	8,263	710	8,973

आधार.-सेवायोजन संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नवी मुंबई

Source.-Directorate of Employment, Government of Maharashtra, New Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.8

खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्रातील अंदाजित रोजगार
Estimated Employment in Private and Public Sector
(1995-96 & 1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	वर्ष Year	सार्वजनिक क्षेत्र Public Sector				खाजगी क्षेत्र Private Sector		एकूण Total
		केंद्र शासन Central Government	राज्य शासन State Government	निम सरकारी Quasi- Government	स्थानिक संस्था Local Bodies	मोठे Large	लहान Small	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
(1)	1970-71	4,30,885	4,04,161	2,44,570	4,03,189	10,97,771	62,707	26,43,283
(2)	1980-81	4,95,884	4,38,188	4,93,507	4,93,763	12,92,135	68,351	32,81,828
(3)	1985-86	4,94,591	4,68,869	6,33,730	5,41,253	12,80,504	70,160	34,89,107
(4)	1990-91	4,81,109	5,09,258	6,91,690	5,99,607	13,30,084	75,407	36,87,155
(5)	1991-92	4,76,178	5,40,494	6,89,222	6,11,732	13,42,642	74,870	37,35,138
(6)	1992-93	4,76,779	5,44,671	6,81,451	6,34,057	13,61,120	77,348	37,75,426
(7)	1995-96	4,53,553	5,30,737	6,93,352	6,65,481	14,39,630	79,775	38,62,528
(8)	1996-97	4,47,708	5,27,946	6,91,336	6,79,279	14,53,766	82,072	38,82,107

आधार.- सेवायोजन संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, नवी मुंबई.

Source.-- Directorate of Employment, Government of Maharashtra, New Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.9

राज्य लोकसेवा आयोगाद्वारे जाहिरात दिलेल्या पदांची व शिफारस केलेल्या उमेदवारांची संख्या
No of Posts advertised and candidates recommended by the State Public Service Commission
(1995-96 and 1996-97)

(No) 219-87

वर्ष Year	सरळ प्रवेश किंवा मुलाखतीद्वारे भरती/ राज्य सरकार Direct recruitment or by interview method / State Government				बृहन्मुंबई महानगरपालिका व बृहन्मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन मंडळे Municipal Corporation of Brihan Mumbai and Bombay Electricity supply and transport undertaking				स्पर्धा परिक्षाद्वारे भरती/ राज्य सरकार Recruitment by Competitive Examination / State Government			
	जाहिरात दिलेली रिक्त पदे Vacant -Post advertised	अर्जदाराची संख्या No. of applicants	मुलाखतीला आलेले उमेदवार Candidates interviewed	शिफारस केलेले उमेदवार Candidates recommen- ded	जाहिरात दिलेली रिक्त पदे Vacant Post advertised	अर्जदाराची संख्या No. of applicants	मुलाखतीला आलेले उमेदवार Candidates interviewed	शिफारस केलेले उमेदवार Candidates recommen- ded	जाहिरात दिलेली रिक्त पदे Vacant Post advertised	अर्जदाराची संख्या No. of applicants	मुलाखतीला आलेले उमेदवार Candidates interviewed	शिफारस केलेले उमेदवार Candidates recommen- ded
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1970-71	445	5,626	1,326	416	7	156	47	5	1,615	23,383	592	1,733
1980-81	799	7,341	2,198	549	44	794	236	29	1,776	78,987	1,040	1,549
1985-86	1,578	9,063	2,720	1,348	12	745	102	11	5,891	2,92,737	1,699	2,610
1990-91	1,043	20,162	2,233	626	82	223	154	51	1,415	1,01,316	1,092	1,260
1991-92	1,763	21,625	4,139	1,284	44	633	154	21	1,840	72,705	1,191	1,834
1992-93	1,148	40,775	2,316	684	17	229	65	12	1,262	61,556	2,147	1,216
1995-96	3,634	22,011	5,155	2,163	43	240	83	19	967	3,64,372	539	1,508
1996-97	1,112	10,083	2,080	437	14	868	48	11	1,322	1,86,096	2,036	1,118

टीप.- (१) स्तंभ २, ६ व १० मधील आकडे लोकसेवा आयोगाने संबंधित वर्षात जाहिरात दिलेल्या पदांची आहेत.

(२) स्तंभ ३ ते ५, ७ ते ९ व ११ ते १३ मधील आकडे वर्षात भरती केलेल्यांचे आहेत.

(३) माहिती संकलित करताना ज्यांच्या भरतीबद्दलचे निर्णय वर्ष अखेर अनिर्णित आहेत, अशांचा समावेश केलेला नाही.

आधार.-महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.

Note.- (1) Figures under column 2, 6 and 10 relates to those posts which were advertised by the commission in the concerned year.

(2) Figures under column 3 to 5, 7 to 9 and 11 to 13 contains the information for which recruitment action was completed during the year.

(3) Those recruitment cases which were incomplete at the end of the year have not been taken into account while compiling the information.

Source.-Maharashtra Public Service Commission, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.10

महाराष्ट्रातील औद्योगिक दुखापतींची संख्या

Industrial Injuries in Maharashtra State
(1995-96 & 1996-97)

वर्ष Year	प्राणघातक Fatal		प्राणघातक नसलेले Non-fatal		एकूण Total	
	संख्या Number	दर Frequency rate	संख्या Number	दर Frequency rate	संख्या Number	दर Frequency rate
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1970-71	108	N. A.	51,989	N. A.	52,097	N. A.
1980-81	133	0.04	85,898	27.54	86,031	27.58
1985-86	145	0.04	60,961	20.69	61,106	20.73
1990-91	151	0.04	31,069	9.86	31,220	9.90
1991-92	130	0.04	25,231	8.53	25,361	8.57
1992-93	147	N. A.	25,257 (P)	N. A.	25,404	N. A.
1995-96	195	0.06	20,218	6.71	20,413	6.77
1996-97	180	0.05	17,746	5.40	17,926	5.45

टीप :- N. A.—उपलब्ध नाही/Not Available.

P—अस्थायी/Provisional.

आधार.— औद्योगिक सुरक्षा आणि आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Industrial Safety and Health, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.11 (A)

अपघात झालेल्या कामगारांची संख्या व त्यांना भरपाईपोटी दिलेली रक्कम

Number of workers who were involved in accidents and compensation paid to them

(1995-96)

अ. क्र. Serial No.	वर्ग (2)	कारखान्यांची संख्या No. of Factories (3)	कामावरील कामगारांची दैनिक सरासरी Average number of workers employed per day		वर्षभरात ज्यांना अंतिम भरपाई दिली अशी प्रकरणे/दुखापतीची प्रकरणे No. of cases/injuries in which case final compensation was paid during the year			भरपाईपोटी दिलेली रक्कम (हजार रुपये) Amount of compensation paid (Thousand Rs.)			Category (2)
			(प्रौढ) (Adult) (4)	(वालकें) (Minors) (5)	मृत्यू Death (6)	कायम अपंगत्व Permanent disablement (7)	तात्पुरती अपंगत्व Temporary disablement (8)	मृत्यू Death (9)	कायम अपंगत्व Permanent disablement (10)	तात्पुरती अपंगत्व Temporary disablement (11)	
1	कारखाने	776	1,55,985	363	32	74	1,435	37,98,333	28,29,211	1,28,21,542	Factories
2	खाणी	22	16,971	0	2	12	664	1,31,264	11,39,791	10,51,73,200	Mines
3	गोदी व बंदरे	18	7,454	0	1	1	12	74,760	2,448	62,488	Docks and ports
4	इमारत व बांधकाम	7	3,016	0	2	5	107	8,960	75,643	9,78,615	Building and Construction
5	नगरपालिका	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Municipalities
6	विद्युत पुरवठा संस्था	280	70,067	636	34	36	260	31,56,216	15,27,014	6,05,289	Electricity supply companies
7	चित्रपट कंपनी	5	768	0	0	1	7	0	1,27,816	37,56,542	Cinema film manufacturing companies
8	रेल्वे	1	11,971	0	3	8	0	1,76,488	1,86,791	0	Railways
9	पोस्ट व तारखाते	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Posts and Telegraphs Deptt.
10	इतर	14	20,167	0	2	2	3	1,51,156	89,399	15,074	Others
	एकूण	1,123	2,86,399	999	76	139	2,488	74,97,177	59,78,113	12,34,12,750	Total

आधार.-श्रमिक भरपाई आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Commissioner for Workmen's Compensation, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.11 (B)

अपघात झालेल्या कामगारांची संख्या व त्यांना भरपाईपोटी दिलेली रक्कम
Number of workers who were involved in accidents and compensation paid to them
(1996-97)

अ. क्र.	वर्ग	कारखान्याची संख्या No. of Factories	कामावरील कामगारांची दैनिक सरासरी Average number of workers employed per day		वर्षभरात ज्यांना अंतिम भरपाई दिली अशी प्रकरणे/दुखापतीची प्रकरणे No. of cases/injuries in which final compensation was paid during the year			भरपाईपोटी दिलेली रक्कम (हजार रुपये) Amount of compensation paid (Thousand Rs.)			Category
			(प्रौढ) (Adult)	(बालके) (Minors)	मृत्यु Death	कायम अपंगत्व Permanent disablement	तात्पुरते अपंगत्व Temporary disablement	मृत्यु Death	कायम अपंगत्व Permanent disablement	तात्पुरते अपंगत्व Temporary disablement	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(2)
1	कारखाने	1,136	2,14,645	657	1,522	158	2,199	37,40,287	41,50,628	2,44,87,010	Factories
2	खाणी	21	13,657	0	4	336	1,262	5,63,120	2,84,561	17,00,200	Mines
3	गोदी व बंदरे	11	765	0	1	0	7	0	0	13,299	Docks and ports
4	इमारत व बांधकाम	14	4,238	0	3	8	25	5,08,226	2,32,268	1,59,296	Building and Construction
5	नगरपालिका	1	106	0	0	0	0	0	0	0	Municipalities
6	विद्युत पुरवठा संस्था	223	92,698	657	47	721	2,805	65,58,434	8,03,017	27,41,837	Electricity supply companies
7	चित्रपट कंपनी	3	175	0	0	0	0	0	0	0	Cinema film manufacturing companies
8	रेल्वे	2	14,278	0	2	8	0	1,43,372	1,92,247	0	Railways
9	पोस्ट व तारखाते	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Posts and Telegraphs Deptt.
10	इतर	68	34,501	0	11	2	45	22,62,354	47,502	1,32,662	Others
	एकूण	1,479	3,75,063	1,314	1,590	1,233	6,343	1,37,75,793	57,10,223	2,92,34,304	Total

आधार.-श्रमिक भरपाई आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Commissioner for Workmen's Compensation, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार आणि सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.12

उद्योगानुसार संप आणि टाळेबंदीची संख्या/Industrywise Number of Strikes and Lockouts
(1995-96 and 1996-97)

संकेतांक Code	उद्योग	काम थांबणाऱ्या प्रकारांची संख्या Number of work stoppages				गुंतलेल्या कामगारांची संख्या Number of workers involved		वाया गेलेले एकूण मनुष्य दिवसांची संख्या Number of mandays lost		Industry
		संप Strikes		टाळेबंदी Lockouts		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
23	वस्त्रनिर्माण	8	2	—	3	1,180	961	3,46,177	2,94,797	Textile
35	अभियांत्रिकी	44	11	—	12	16,490	38,046	12,29,788	10,46,924	Engineering
31	रासायनिक	36	3	—	7	3,840	1,238	7,10,482	3,85,696	Chemical
39	संकीर्ण	—	6	—	3	—	631	—	2,30,190	Miscellaneous
	एकूण	88	22	—	25	21,510	40,876	22,86,447	19,57,607	Total

आधार.— कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

* टीप.— संकीर्ण उद्योगाचा समावेश आहे.

* Note.— Include Miscellaneous Industry.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.13

औद्योगिक तंटे/Industrial Disputes

(1995-96 and 1996-97)

वर्ष आणि महिने Year and Months	कापड गिरण्या Textiles				यंत्रोत्पादक कारखाने Engineering				सर्कीर्ण Miscellaneous				एकूण Total			
	संपाची संख्या	संपावरील कामगारांची संख्या	वाया गेलेले मनुष्य दिवस (संख्या)	संपाची संख्या	संपावरील कामगारांची संख्या	वाया गेलेले मनुष्य दिवस (संख्या)	संपाची संख्या	संपावरील कामगारांची संख्या	वाया गेलेले मनुष्य दिवस (संख्या)	संपाची संख्या	संपावरील कामगारांची संख्या	वाया गेलेले मनुष्य दिवस (संख्या)	संपाची संख्या	संपावरील कामगारांची संख्या	वाया गेलेले मनुष्य दिवस (संख्या)	
	No. of workers involved			No. of mandays lost	No. of workers involved			No. of mandays lost	No. of workers involved			No. of mandays lost	No. of workers involved			No. of mandays lost
	No. of strikes	प्रत्यक्ष Directly	अप्रत्यक्ष Indirectly		No. of strikes	प्रत्यक्ष Directly	अप्रत्यक्ष Indirectly		No. of strikes	प्रत्यक्ष Directly	अप्रत्यक्ष Indirectly		No. of strikes	प्रत्यक्ष Directly	अप्रत्यक्ष Indirectly	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1965	37	1,00,469	5,877	...	49	32,265	...	1,87,992	176	1,34,219	3,607	6,49,628	262	2,66,953	9,484	10,01,453
1965	87	4,14,626	434	4,69,648	162	26,398	79	2,13,757	343	1,14,274	2,418	6,98,639	592	5,55,298	2,931	13,82,044
1970	102	1,69,990	6,959	6,19,684	22	52,663	4,542	6,19,929	344	1,26,382	1,856	10,12,102	668	34,90,351	13,357	22,51,715
1975	112	27,347	2,752	12,04,886	379	57,592	1,050	5,01,926	319	52,406	621	3,93,198	810	1,37,345	4,423	11,00,010
1980	65	60,946	5,590	2,25,794	101	31,049	688	20,00,134	165	55,769	1,000	27,11,130	331	1,47,764	7,278	49,37,058
1985	19	13,488	26	7,65,733	87	16,999	1,472	21,60,504	75	9,498	1,220	14,24,613	181	39,985	2,718	43,46,850
1990	13	11,741	10	23,55,923	69	13,362	520	14,09,316	41	9,399	422	11,68,935	123	34,502	952	49,34,174
जानेवारी/January 1996	5	1,051	—	30,742	28	5,042	—	1,33,827	23	3,012	—	72,885	56	9,105	—	2,37,454
फेब्रुवारी/February 1996	7	1,103	—	30,224	27	4,506	—	1,08,962	21	2,424	—	59,539	55	8,033	—	1,98,725
मार्च/March 1996	6	1,064	—	32,144	23	4,495	—	1,20,085	22	2,422	—	63,406	51	7,981	—	2,15,635
एप्रिल/April 1996	5	981	—	28,746	20	4,184	—	1,03,128	21	2,277	—	56,701	46	7,442	—	1,88,575
मे/May 1996	6	956	—	27,750	24	31,692	—	96,240	22	2,142	—	55,039	52	34,790	—	1,79,029
जून/June 1996	4	968	—	28,034	20	8,600	—	91,848	22	2,185	—	54,549	46	11,753	—	1,74,431
जुलै/July 1996	5	1,044	—	29,997	21	3,389	—	88,671	26	2,409	—	61,646	52	6,842	—	1,80,314
ऑगस्ट/August 1996	4	950	—	27,764	22	5,006	—	1,09,432	25	2,323	—	59,508	51	8,279	—	1,96,704
सप्टेंबर/September 1996	4	944	—	27,584	21	4,813	—	1,20,990	24	2,274	—	59,150	49	8,031	—	2,07,724
ऑक्टोबर/October 1996	4	936	—	28,280	19	2,878	—	77,670	24	2,234	—	60,318	47	6,048	—	1,66,268
नोव्हेंबर/November 1996	4	929	—	27,162	22	3,705	—	79,121	23	2,213	—	57,521	49	6,847	—	1,63,804
डिसेंबर/December 1996	4	918	—	27,750	23	3,722	—	99,814	18	1,860	—	50,220	45	6,500	—	1,77,784

जानुवारी/January	1997	4	918	-	26.652	23	3,722	156	98,167	19	1,940	-	50,501	46	6,580	156	1,75,320
फेब्रुवारी/February	1997	4	918	-	24,516	22	3,675	--	87,665	17	1,914	-	46,536	43	6,507	-	1,58,717
मार्च/March	1997	4	877	-	26,531	23	3,987	--	1,00,622	20	2,226	-	55,770	47	7,090	-	1,82,923
एप्रिल/April	1997	4	899	-	26,314	17	3,620	--	93,015	22	2,148	-	52,653	43	6,667	-	1,71,982
मे/May	1997	4	856	-	25,914	17	3,450	--	89,586	19	1,857	-	48,282	40	6,163	-	1,62,882
जून/June	1997	4	856	-	22,256	16	3,374	--	87,404	19	1,856	-	48,256	39	6,086	-	1,57,916
जुलै/July	1997	4	836	-	25,260	18	3,474	--	93,789	16	1,683	-	45,441	38	5,993	-	1,64,490
ऑगस्ट/August	1997	3	813	-	23,814	16	3,036	--	78,913	19	2,123	-	55,165	38	5,972	-	1,57,892
सप्टेंबर/September	1997	3	803	-	23,514	17	3,078	--	79,578	19	2,123	-	55,198	39	6,004	-	1,58,290
ऑक्टोबर/October	1997	3	803	-	21,317	15	3,022	--	81,594	19	2,118	-	57,186	37	5,943	-	1,63,097
नोव्हेंबर/November	1997	3	785	-	22,974	15	3,195	-	83,070	19	1,945	-	50,570	37	5,925	-	1,56,614
डिसेंबर/December	1997	3	781	-	23,635	14	2,723	-	73,521	18	1,864	-	50,328	35	5,368	-	1,47,484

आधार - का.मंत्रालय आणुकर, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source - Commissioner for Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार आणि सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.14

सभासद संख्येनुसार कामगार संघटना

Distribution of Trade Unions According to their membership size

(1995-96 and 1996-97)

अनु- क्रमांक Sr. No.	सभासदांचा गट	कामगार संघटनांची एकूण संख्या Total Number of Trade Unions		विवरणपत्र सादर करणाऱ्या कामगार संघटना Number of Trade Unions submitting the returns		स्तंभ ४ ची स्तंभ ३ शी टक्केवारी Percentage of Col. 4 to Col. 3		सभासद (संख्या) Membership (No.)		Group of Members
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	५० पेक्षा कमी	1,949	2,069	201	177	10.31	8.55	7,436	30,242	Below 50
2	५० किंवा अधिक ३०० हून कमी	2,314	2,462	534	546	23.08	22.18	1,42,982	1,43,445	50 and above but below 300.
3	३०० आणि अधिक	2,154	2,274	483	477	22.52	20.98	13,46,450	19,63,005	300 and above
4	सर्व गट	6,417	6,805	1,218	1,200	18.98	17.63	14,96,868	21,36,692	All Groups

आधार - कामगार आयोग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source - Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तयता क्रमांक/Table No. 26.15

2.6. कामगार आणि सेवायोजन/
तक्ता क्रमांक/
शेतमजूर आणि कुशल कामगार यांना मिळणारे वेतन/

		कुशल कामगार/Skilled Labour								शेतमजूर/
अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा (2)	सुतार/Carpenter		लोहार/Blacksmith		चामार/Cobbler		पुरुष/Male		स्त्रिया/
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	1995-96 (11)
1	बृहन्मुंबई ..	N. A.	—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.	—	N. A.
2	ठाणे ..	82.53	93.60	72.53	81.57	52.70	56.63	33.45	37.17	26.25
3	रायगड ..	101.34	101.58	72.29	77.62	60.74	63.19	42.83	42.57	31.92
4	रत्नागिरी ..	64.10	63.05	61.23	59.03	48.86	47.41	38.10	37.50	26.43
5	सिंधुदुर्ग ..	72.82	64.12	55.92	59.73	44.71	48.36	50.25	39.08	36.51
6	नाशिक ..	52.05	55.49	49.01	47.45	42.33	39.09	33.23	33.81	31.47
7	धुळे ..	42.79	48.75	41.33	42.92	33.37	32.50	34.72	27.92	29.57
8	जळगाव ..	110.06	114.38	101.76	106.70	78.87	87.18	41.83	43.60	32.27
9	अहमदनगर ..	60.00	68.84	55.00	62.81	50.00	55.15	35.00	45.84	30.00
10	पुणे ..	76.49	80.35	72.52	73.71	51.16	57.95	39.94	39.85	30.47
11	सातारा ..	59.93	67.48	58.10	63.01	76.74	54.13	37.46	39.10	27.96
12	सांगली ..	60.56	62.87	54.79	58.17	49.62	52.93	32.54	33.68	23.21
13	सोलापूर ..	53.03	50.99	47.11	41.63	38.67	37.89	39.66	38.03	29.28
14	कोल्हापूर ..	61.25	64.84	63.75	69.40	62.50	71.67	25.20	27.47	20.70
15	औरंगाबाद ..	54.85	55.47	51.94	54.85	51.51	52.37	34.87	24.55	26.83
16	जालना ..	46.87	47.40	35.00	45.99	34.74	35.05	29.37	28.65	22.60
17	परमणी ..	53.18	50.39	49.47	48.76	44.07	46.46	36.37	40.68	25.90
18	बीड ..	35.00	51.18	36.21	53.51	31.52	54.31	32.67	59.35	24.97
19	नांदेड ..	52.17	56.25	50.81	53.83	42.60	57.23	36.83	43.73	28.21
20	उस्मानाबाद ..	28.33	43.33	27.25	43.89	24.58	36.66	25.00	31.25	19.58
21	लातूर ..	51.18	42.69	46.11	41.57	49.38	42.35	51.13	30.31	23.33
22	बुलढाणा ..	53.54	67.20	52.58	64.23	41.83	51.79	37.16	36.73	28.16
23	अकोला ..	67.06	64.56	62.70	62.70	47.64	46.92	40.19	40.19	39.56
24	अमरावती ..	72.24	72.24	72.24	72.24	69.62	69.62	55.39	53.81	37.27
25	यवतमाळ ..	45.05	45.00	44.69	50.00	43.12	59.17	40.13	50.00	30.03
26	वर्धा ..	66.37	69.27	62.92	65.52	48.16	51.58	40.42	44.12	26.93
27	नागपूर ..	71.93	75.28	66.85	69.79	53.82	54.32	42.19	47.80	26.97
28	मंडारा ..	53.87	51.08	51.68	46.91	36.13	38.02	27.16	32.48	21.50
29	चंद्रपूर ..	54.09	49.55	49.58	44.59	45.00	40.52	30.00	25.00	25.00
30	गडचिरोली ..	56.22	59.98	54.73	56.88	44.93	45.97	30.36	36.53	23.47
महाराष्ट्र राज्य		60.65	63.35	55.87	59.28	47.21	51.26	37.03	38.30	27.81

टीप.—उपलब्ध नाही./

आधार.—कृषि आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, पुणे./

LABOUR AND EMPLOYMENT

TABLE No. 26.15

Wages paid of Agricultural and skilled labourers for the year
(1995-96 and 1996-97)

(रुपये/ In Rupees)

Field Labour			इतर शेतमजूर/Other Agriculture Labour						District (2)
Female	मुले/Children		पुरुष/Male		स्त्रियां/Female		गुराखी/Hardsmen		
1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)	1995-96 (15)	1996-97 (16)	1995-96 (17)	1996-97 (18)	1995-96 (19)	1996-97 (20)	
---	N. A.	---	N. A.	---	N. A.	---	N. A.	---	Brihan Mumbai
28.55	18.02	17.64	33.24	34.50	25.55	28.73	24.79	23.75	Thane
30.06	22.82	23.51	40.71	42.62	30.15	29.10	38.85	41.85	Raigad
26.82	16.50	16.82	39.51	37.00	26.68	25.87	31.50	27.08	Ratnagiri
28.27	24.09	16.80	45.12	37.87	33.43	26.80	38.99	27.79	Sindhudurg
27.32	19.40	19.67	31.53	28.68	25.25	22.87	22.92	21.82	Nashik
23.33	16.61	15.83	33.99	25.42	28.79	20.42	19.16	11.17	Dhule
34.04	24.81	19.87	42.02	36.00	32.87	27.02	20.67	39.56	Jalgaon
33.31	15.00	17.75	29.17	42.10	25.00	33.45	25.00	28.77	Ahmednagar
28.98	22.02	20.67	38.65	37.54	28.73	28.78	34.36	31.31	Pune
25.83	18.72	19.18	36.32	33.37	26.50	23.46	31.21	42.89	Satara
23.97	18.11	17.25	30.50	31.21	22.00	23.27	30.44	34.56	Sangli
25.72	17.14	14.80	37.61	34.06	27.01	24.32	39.85	44.89	Solapur
22.23	17.07	16.56	26.13	29.81	19.08	23.11	65.00	45.23	Kolhapur
19.01	19.00	16.48	34.44	23.28	26.34	18.26	30.27	32.34	Aurangabad
23.54	20.30	21.41	30.05	30.21	21.98	22.96	25.55	22.44	Jalna
28.49	19.87	22.78	35.05	37.20	25.37	26.91	35.25	35.28	Parbhani
53.15	15.85	16.17	34.83	41.67	26.18	41.59	28.04	52.14	Beed
34.26	16.01	18.25	35.83	34.45	27.77	29.00	17.88	30.83	Nanded
30.00	14.00	15.83	24.58	28.33	20.58	22.01	33.63	32.22	Osmanabad
20.79	21.80	20.00	47.71	29.92	27.92	18.69	39.93	24.25	Latur
30.58	15.69	23.89	33.40	26.70	23.23	24.39	30.89	31.25	Buldhana
29.56	21.28	21.27	38.34	38.34	28.25	28.25	34.48	34.48	Akola
37.27	28.05	28.04	55.32	55.32	37.21	37.21	28.08	28.08	Amravati
40.00	19.64	40.00	39.46	50.00	30.05	40.00	52.19	55.10	Yavatmal
29.80	18.92	24.37	36.65	40.89	24.11	28.28	29.18	29.38	Wardha
26.93	19.25	20.36	37.65	38.22	24.93	24.57	33.90	32.02	Nagpur
25.55	15.36	16.60	27.62	32.76	20.82	25.16	32.96	27.69	Bhandara
20.00	15.42	15.00	30.00	25.00	25.00	20.00	41.53	36.47	Chandrapur
26.98	16.64	19.86	29.54	33.82	22.70	25.69	31.75	34.79	Gadchiroli
28.77	18.88	19.88	35.69	35.05	26.33	26.56	32.70	33.43	Maharashtra State

N. A.—Not available.

Source.—Commissioner of Agriculture, Government of Maharashtra, Pune.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.16

कारखान्यात काम करणाऱ्या स्त्रियांची संख्या व त्यांना दिलेले प्रसुतीविषयक फायदे
 Yearwise Number of Female Workers Employed in Factories and Maternity Benefits Given
 (1995-96 & 1996-97)

माहिती	1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1995-96	1996-97	Particulars
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(1)
1 संस्थासाठीचे प्रसुतीविषयक फायदे उपलब्ध असलेल्या संस्थांची संख्या.	1,498	2,300	3,704	561	776	804	No. of Establishment covered by the Establishment maternity benefits etc.
2 विवरणपत्र सादर करणाऱ्या संस्थांची संख्या.	1,072	623	2,192	474	453	545	No. of Establishment making returns.
3 विवरणपत्र सादर करणाऱ्या संस्थातील काम करणाऱ्या स्त्रियांची सरासरी दैनिक संख्या.	32,513	7,798	25,629	10,957	14,630	16,128	Average daily number of women employed in establishments making returns.
4 प्रसुतीविषयक फायद्याची मागणी करणाऱ्या स्त्रियांची वर्षातील संख्या.	193	171	425	283	505	434	No. of women who claimed maternity benefit during the year.
5 पूर्ण किंवा अर्ध्या मागण्या मान्य केलेल्यांची संख्या.	193	147	234	282	472	434	No. of claims accepted and paid either fully or partially.
6 बोनससहित प्रसुतीच्या फायद्यासह देण्यात आलेली एकूण रक्कम (रुपयात).	14,367	77,158	4,60,401	13,01,875	42,28,467	37,23,121	Total amount of maternity benefit paid (including bonus in Rs.)
7 प्रसुती पूर्व स्थितीचे फायदे घेऊन काम करणाऱ्या स्त्रियांच्या प्रकरणांची संख्या.	—	69	No. of cases in which women employed fully maternity benefits prior to confinements.
8 देण्यात आलेली सरासरी रक्कम (रुपयात).	..	648	6,752	..	—	—	Average Amount paid in Rs.

आधार.— मुख्य निरीक्षक कारखाने, कारखाने निरीक्षण कार्यालय, मुंबई.

Source.— Chief Inspector of Factories, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.17 (A)

सुती कापड उद्योग व यंत्रोत्पादन कारखान्यातील निवडक केंद्रातील गैरहजेरी

Absenteeism in Cotton Textile and Engineering Industries at Selected Centres

(1995-96)

(टक्केवारी/Percentage)

वर्ष आणि महिने Year and Months	सुती कापड उद्योग Cotton Textile Industry								रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन Chemical and Chemical Products			धातुचे उत्पादन Metal Products	
	मुंबई Mumbai	जळगाव Jalgaon	सोलापूर Solapur	औरंगाबाद Aurangabad	नांदेड Nanded	नागपूर Nagpur	इतर केंद्र Other Centres	एकूण केंद्र Total Centres	मुंबई Mumbai	ठाणे Thane	पुणे Pune	मुंबई Mumba	रायगड Raigad
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1965 ..	19.26	14.07	15.01	..	13.87	21.38	12.81	18.33	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
1970 ..	19.23	11.50	25.40	15.89	32.63	21.24	15.30	19.60	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
1980 ..	24.04	22.07	37.71	15.95	27.73	19.54	22.59	24.38	18.14	17.06	13.41	16.30	13.97
1985 ..	16.56	18.31	31.73	21.66	27.04	25.05	24.21	18.74	17.93	16.19	14.78	19.84	14.61
1990 ..	17.99	18.38	17.41	20.59	34.85	25.17	22.94	18.93	19.96	19.11	..	20.69	15.44
एप्रिल/April 1995 ..	19.57	24.34	25.04	22.05	21.64	23.44	25.66	20.34	19.10	19.18	—	—	—
मे/May 1995 ..	27.06	31.74	40.27	30.95	23.98	37.94	30.72	28.76	28.29	30.79	—	—	—
जून/June 1995 ..	25.33	19.90	41.15	15.40	24.38	36.18	25.04	25.91	19.24	17.01	—	—	—
जुलै/July 1995 ..	17.81	13.64	—	14.14	18.52	—	18.42	17.80	14.61	14.70	—	—	—
ऑगस्ट/August 1995 ..	14.78	17.68	37.69	15.13	22.29	—	19.34	16.18	14.46	16.98	—	—	—
सप्टेंबर/September 1995 ..	17.69	17.25	37.62	10.58	13.78	—	18.92	18.65	12.96	15.86	—	—	—
ऑक्टोबर/October 1995 ..	15.91	18.45	32.04	11.62	16.47	—	17.18	16.85	18.46	17.05	—	—	—
नोव्हेंबर/November 1995 ..	17.18	18.65	35.34	14.13	16.85	—	17.65	18.25	16.32	14.52	—	12.30	—
डिसेंबर/December 1995 ..	16.77	18.37	41.92	13.92	16.97	—	14.69	17.77	15.84	18.09	—	—	—
जानेवारी/January 1996 ..	15.39	16.88	31.83	13.17	12.55	29.15	20.30	17.31	14.76	14.42	—	—	—
फेब्रुवारी/February 1996 ..	17.32	22.31	36.87	14.89	16.67	36.59	24.38	19.55	16.19	18.89	—	16.52	—
मार्च/March 1996 ..	17.64	21.90	24.08	13.69	—	34.82	21.44	18.82	15.65	17.48	—	—	—

सक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.17 (A)—contd.

वर्ष आणि महिने Year and Months	विद्युत यंत्र सामुग्री व्यतिरिक्त यंत्र सामुग्री Machinery except electrical machinery					विद्युत यंत्र सामुग्री Electrical machinery		परिवहन सामुग्री Transport equipment			पेट्रोलियम व दगडी कोळसा या पदार्थांचे उत्पादन Petroleum and coal products
	मुंबई Mumbai	पुणे Pune	सातारा Satara	सोलापूर Solapur	कोल्हापूर Kolhapur	मुंबई Mumbai	पुणे Pune	मुंबई Mumbai	ठाणे Thane	पुणे Pune	मुंबई Mumbai
(1)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1965 ..	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
1970 ..	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.	N. A.
1980 ..	16.13	14.04	12.11	16.04	10.93	15.91	14.68	22.48	13.31	N. A.	N. A.
1985 ..	14.37	15.25	11.11	14.29	19.06	17.22	7.92	21.61	12.19	6.35	N. A.
1990 ..	16.35	14.87	10.92	14.62	10.56	13.64	13.42	23.13	15.41	11.18	N. A.
एप्रिल/April 1995 ..	20.29	15.56	—	22.12	20.16	24.25	—	22.19	14.15	—	—
मे/May 1995 ..	33.11	22.68	—	25.63	19.36	27.09	—	27.80	31.90	18.55	—
जून/June 1995 ..	22.75	34.03	—	19.71	16.66	21.12	—	22.40	—	—	—
जुलै/July 1995 ..	22.93	8.07	—	15.46	15.56	12.01	—	—	12.64	—	—
ऑगस्ट/August 1995 ..	17.07	14.69	—	18.42	—	13.49	11.79	18.72	—	9.38	—
सप्टेंबर/September 1995 ..	—	13.40	—	15.94	—	—	—	24.22	16.93	13.33	—
ऑक्टोबर/October 1995 ..	20.08	19.95	—	—	—	—	12.70	22.02	12.92	10.67	—
नोव्हेंबर/November 1995 ..	19.60	15.53	—	18.23	—	19.41	—	22.63	—	—	—
डिसेंबर/December 1995 ..	23.04	15.12	—	18.39	—	18.05	—	21.80	18.25	10.70	—
जानेवारी/January 1996 ..	17.66	15.72	—	—	—	15.43	—	18.36	—	—	—
फेब्रुवारी/February 1996 ..	15.70	16.43	—	14.59	—	18.75	—	20.16	14.50	11.03	—
मार्च/March 1996 ..	22.31	15.20	—	12.28	—	16.84	—	22.35	—	9.97	—

N. A.—माहिती उपलब्ध नाही / Information not available.

आधार.—कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.17 (B)

सुती कापड उद्योग व यंत्रोत्पादन कारखान्यातील निवडक केंद्रातील गैरहजेरी

Absenteeism in Cotton Textile and Engineering Industries at Selected Centres

(1996-97)

(टक्केवारी/Percentage)

वर्ष आणि महिने Year and Months	सुती कापड उद्योग Cotton Textile Industry									रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन Chemical and Chemical Products			धातुचे उत्पादन Metal Products	
	मुंबई Mumbai	जळगाव Jalgaon	सोलापूर Solapur	औरंगाबाद Aurangabad	नांदेड Nanded	नागपूर Nagpur	इतर केंद्र Other Centres	एकूण केंद्र Total Centres	मुंबई Mumbai	ठाणे Thane	पुणे Pune	मुंबई Mumba	रायगड Raigad	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	
एप्रिल/April 1996 ..	20.16	22.07	—	28.52	19.89	36.30	25.88	21.45	19.21	17.57	—	15.51	—	
मे/May 1996 ..	24.08	23.97	26.46	31.71	22.62	—	35.09	25.66	28.19	20.58	—	23.67	—	
जून/June 1996 ..	19.57	—	—	18.65	—	18.73	23.39	19.79	18.27	15.03	—	16.27	—	
जुलै/July 1996 ..	16.75	16.36	—	15.63	18.91	—	24.75	17.45	10.99	16.08	—	15.82	—	
ऑगस्ट/August 1996 ..	14.68	—	—	17.24	17.70	—	18.89	14.98	11.31	15.66	—	13.57	—	
सप्टेंबर/September 1996 ..	17.84	16.27	41.07	15.76	—	—	—	18.74	16.87	19.22	—	17.06	—	
ऑक्टोबर/October 1996 ..	17.70	14.21	35.08	—	—	11.10	20.67	20.99	15.27	—	—	—	—	
नोव्हेंबर/November 1996 ..	18.28	20.32	—	15.59	21.10	30.04	22.44	19.49	16.04	18.55	—	16.30	—	
डिसेंबर/December 1996 ..	17.25	—	—	—	22.51	18.73	20.86	17.53	18.78	15.00	—	18.00	—	
जानेवारी/January 1997 ..	15.31	—	—	12.59	19.36	15.71	17.13	15.61	18.97	18.37	—	—	—	
फेब्रुवारी/February 1997 ..	17.54	20.23	—	13.15	—	23.99	22.73	18.19	29.08	18.70	—	16.36	—	
मार्च/March 1997 ..	17.71	31.77	—	14.79	—	17.14	19.49	18.02	13.91	16.14	—	16.58	—	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.17 (B)—contd.

वर्ष आणि महिने Year and Months	विद्युत यंत्र सामग्री व्यतिरिक्त यंत्र सामग्री Machinery except electrical machinery					विद्युत यंत्र सामग्री Electrical machinery		परिवहन सामग्री Transport equipment			पेट्रोलियम व दगडी कोळसा या पदार्थांचे उत्पादन Petroleum and coal products
	मुंबई Mumbai	पुणे Pune	सातारा Satara	सोलापूर Solapur	कोल्हापूर Kolhapur	मुंबई Mumbai	पुणे Pune	मुंबई Mumbai	ठाणे Thane	पुणे Pune	मुंबई Mumbai
(1)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
प्रिल/April 1996	15.87	16.87	—	22.25	—	19.03	—	22.04	16.63	—	—
मे/May 1996	32.43	24.21	—	25.11	—	30.46	—	26.86	—	—	—
जून/June 1996	22.07	16.72	—	18.71	—	—	—	29.18	—	—	—
जुलै/July 1996	14.12	13.84	—	—	—	16.60	—	13.35	—	—	—
ऑगस्ट/August 1996	—	15.00	—	—	—	15.82	—	21.62	11.08	—	—
सप्टेंबर/September 1996	17.73	13.38	—	17.85	—	17.04	—	22.58	—	—	—
ऑक्टोबर/October 1996	—	22.87	—	14.45	—	—	—	18.84	—	—	—
नोव्हेंबर/November 1996	15.36	21.35	—	17.08	—	19.70	—	28.87	—	—	—
डिसेंबर/December 1996	16.39	14.05	—	—	—	14.00	—	17.97	—	13.89	—
जानेवारी/January 1997	14.53	17.53	—	—	—	—	—	24.67	—	—	—
फेब्रुवारी/February 1997	16.33	16.10	19.65	—	—	30.77	—	18.82	—	4.85	—
मार्च/March 1997	13.79	13.44	19.34	—	—	29.09	—	19.71	—	—	—

N. A.—माहिती उपलब्ध नाही / Information not available.

आधर.—कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.18

श्रमिक नुकसान भरपाई कायदा, १९२३ खालील प्रकरणे

Cases Decided Under Workmen's Compensation Act, 1923

(1995 and 1996)

प्र.क्रमांक Sr. No.	जिल्हा	न लढविलेली प्रकरणे Non-contested Cases		लढविलेली प्रकरणे Contested Cases		समझौता झालेली प्रकरणे Cases of Agreements		District (2)
		1995 (3)	1996 (4)	1995 (5)	1996 (6)	1995 (7)	1996 (8)	
1	बृहन्मुंबई	215	225	350	105	148	89	Brihan Mumbai
2	ठाणे	—	—	—	—	—	—	Thane
3	रायगड	72	44	18	6	44	41	Raigad
4	रत्नागिरी	—	—	4	24	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
6	नाशिक	4	12	8	38	2	8	Nashik
7	धुळे	37	11	1	3	—	—	Dhule
8	जळगाव	55	28	31	16	3	3	Jalgaon
9	अहमदनगर	23	55	31	13	28	15	Ahmednagar
10	पुणे	—	7	—	44	—	41	Pune
11	सातारा	15	3	1	—	5	4	Satara
12	सांगली	—	8	29	21	42	3	Sangli
13	सोलापूर	—	6	9	24	—	—	Solapur
14	कोल्हापूर	—	—	26	34	18	7	Kolhapur
15	औरंगाबाद	26	22	16	20	97	25	Aurangabad
16	जालना	3	2	—	—	—	—	Jalna
17	परभणी	6	22	5	6	—	—	Parbhani
18	बीड	6	7	8	13	—	—	Beed
19	नांदेड	3	16	24	16	—	—	Nanded
20	उस्मानाबाद	4	7	6	7	—	—	Osmanabad
21	लातूर	28	42	32	51	—	—	Latur
22	बुलढाणा	3	2	3	3	—	—	Buldhana
23	अकोला	—	—	15	23	2	—	Akola
24	अमरावती	5	—	10	—	2	2	Amravati
25	यवतमाळ	—	—	—	—	—	—	Yavatmal
26	वर्धा	—	7	—	1	—	—	Wardha
27	नागपूर	1	20	39	65	9	24	Nagpur
28	भंडारा	—	9	—	10	—	5	Bhandara
29	चंद्रपूर	—	—	—	—	—	—	Chandrapur
30	गडचिरोली	—	—	—	—	—	—	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		506	555	663	543	400	267	Maharashtra State

आधार.—श्रमिक भरपाई आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Office of the Commissioner for Workmen's Compensation, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.19

नोंदणीकृत कामगार संघटनांची संख्या, सभासद संख्या, उत्पन्न, खर्च व निधी

Number of Registered Trade Unions and Membership, Income, Expenditure and Funds
(1995 & 1996)

वर्ष/Year	कामगार संघटना (संस्था) No. of Trade Unions		विवरणपत्र सादर करण्यांचे	वर्ष अखेर विवरण पत्र सादर करणाऱ्या	वर्षाच्या सुरुवातीची शिल्लक धरून	संबंधित वर्षातील खर्च	वर्ष अखेरीस शिल्लक असलेला निधी
	नोंदलेल्या Registered	विवरणपत्र सादर करण्या Submitting returns	शेकडा प्रमाण Percentage response	संघटनांची सभासद संख्या (हजारत) Membership of those who submit returns at the end of the year (Number in thousand)	वर्षातील उत्पन्न (रु. हजारत) Income during the year under consideration including opening balance (Rs. in thousand)	(रु. हजारत) Expenditure during the year under consideration (Rs. in thousand)	(रु. हजारत) Balance funds at the closing of the year (Rs. in thousand)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1960-61	1,417	833	59	578	2,573	2,501	4,292
रोजी/As on—							
डिसेंबर/December 1965	2,071	1,088*	53	790	735	3,789	6,865
डिसेंबर/December 1970	2,659	1,091	41	776	10,508	8,190	15,872
डिसेंबर/December 1980	3,461	2,248	64	2,218	60,095	45,171	86,617
डिसेंबर/December 1985	3,916@	2,655@	68	3,163	1,22,235	90,816	1,74,901
डिसेंबर/December 1990	4,752	2,225	46.82	3,204	3,44,084	1,46,906	1,97,178
डिसेंबर/December 1991	5,323	1,897	35.64	2,077	4,44,266	1,28,069	3,16,197
डिसेंबर/December 1992	5,830	1,735	29.75	1,883	3,83,918	1,03,373	2,80,545
डिसेंबर/December 1995	6,417	1,218	18.98	1,497	1,90,900	1,20,000	71,000
डिसेंबर/December 1996	6,805	1,200	17.63	1,555	53,23,620	12,72,465	40,51,154

टीप.— (१)* ह्यात ४१ महासंघांचा समावेश आहे.

Note.—(1)* This includes 41 Federations

(२) @ ह्यात ५५ महासंघांचा समावेश आहे.

(2) @ This includes 55 Federations

आधार.—कामगार आयुक्त, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.20

महाराष्ट्र राज्यातील शासकीय, जिल्हा परिषद व नगर परिषद कार्यालयातील कर्मचारी संख्या
(वर्ष १९८१ ते १९९६)

No. of Employees in State Government, Zilla Parishad and Municipal Council Offices in Maharashtra State
(Year 1981 to 1996)

अनु- क्रमांक Sr. No.	संस्था (1-4-81)	वर्ष/Year								Institute (2)
		1981 (1-4-81)	1983 (1-4-83)	1985 (1-4-85)	1987 (1-4-87)	1990 (1-4-90)	1991 (1-4-91)	1995 (1-4-95)	1996 (1-4-96)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1 शासकीय—										
1. Government—										
	भरलेली पदे . .	5,00,542	5,46,958	5,79,772	6,30,350	6,73,135	6,99,998	6,84,418	6,67,446	Filled in post
	रिक्त पदे . .	33,316	36,338	25,311	38,832	50,402	53,467	62,974	69,145	Vacant posts
	एकूण पदे . .	5,33,858	5,83,296	6,05,083	6,69,182	7,23,537	7,53,465	7,47,392	7,36,591	Total Posts
2 जिल्हा परिषद—										
2. Zilla Parishad—										
	भरलेली पदे . .	2,64,313	2,69,522	2,88,196	3,28,088	3,49,447	3,54,122	4,02,331	4,28,955	Filled in post
	रिक्त पदे . .	12,642	10,054	9,156	11,714	15,997	19,731	33,398	34,550	Vacant Posts
	एकूण पदे . .	2,76,955	2,79,576	2,97,352	3,39,802	3,65,444	3,73,853	4,35,729	4,63,505	Total Posts
3 नगर परिषद—										
3. Municipal Councils—										
	भरलेली पदे . .	73,441	63,094	60,777	67,490	75,213	79,721	83,943	86,128	Filled in Posts
	रिक्त पदे . .	3,414	2,537	1,930	2,519	2,702	2,997	4,944	6,381	Vacant Posts
	एकूण पदे . .	76,855	65,631	62,707	70,009	77,915	82,718	88,887	92,509	Total Posts

आधार.—अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

Source.—Directorate of Economics and Statistics, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/LABOUR AND EMPLOYMENT

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 26.21

राज्य शासकीय, जिल्हा परिषद व नगर परिषद कार्यालयातील जिल्हावार स्त्री-पुरुष कर्मचारी (रिक्त पदे वगळून)
Districtwise No. of Employees by sex in State Government, Zilla Parishad and Municipal Council (Excluding Vacant Posts)

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	शासकीय State Government				जिल्हा परिषद Zilla Parishad				नगर परिषद Municipal Councils				District (2)
		पुरुष Male		स्त्रिया Females		पुरुष Male		स्त्रिया Females		पुरुष Male		स्त्रिया Females		
		1995 (3)	1996 (4)	1995 (5)	1996 (6)	1995 (7)	1996 (8)	1995 (9)	1996 (10)	1995 (11)	1996 (12)	1995 (13)	1996 (14)	
1	बृहन्मुंबई	86,349	86,124	18,648	18,679	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2	ठाणे	31,730	31,355	9,451	10,271	8,450	8,404	5,950	6,212	6,895	7,394	2,614	2,883	Thane
3	रायगड	12,174	12,314	3,204	4,208	6,980	6,906	5,337	5,026	1,890	1,993	838	862	Raigad
4	रत्नागिरी	12,021	11,817	2,257	1,265	8,198	8,083	4,722	5,697	765	723	264	261	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	6,528	6,914	722	688	4,677	4,637	3,589	3,898	197	209	53	48	Sindhudurg
6	नाशिक	27,724	27,452	2,621	2,714	10,667	11,417	8,838	10,480	2,645	2,842	1,271	1,244	Nashik
7	धुळे	17,629	17,459	1,646	1,783	8,754	9,215	7,253	7,691	3,106	3,113	1,278	1,369	Dhule
8	जळगांव	15,547	16,189	4,137	4,936	11,605	12,130	2,824	4,359	6,344	6,479	623	651	Jalgaon
9	अहमदनगर	19,331	18,035	4,036	4,439	11,927	12,045	6,449	6,538	3,258	3,278	1,345	1,471	Ahmednagar
10	पुणे	53,253	45,691	7,895	7,823	11,657	12,343	8,997	10,502	1,341	1,427	699	695	Pune
11	सातारा	16,554	13,444	1,844	1,005	9,940	9,881	5,747	6,798	1,794	1,778	879	885	Satara
12	सांगली	12,922	9,739	1,365	1,294	7,846	7,731	5,986	6,166	2,398	2,473	1,037	1,032	Sangli
13	सोलापूर	19,339	15,652	1,739	1,661	11,649	11,398	5,601	7,145	1,788	1,718	706	659	Solapur
14	कोल्हापूर	17,196	14,244	1,543	1,613	10,676	11,011	4,952	5,057	2,349	2,361	1,067	1,020	Kolhapur
15	औरंगाबाद	21,931	21,980	2,937	2,444	8,096	9,131	3,779	5,376	630	672	186	234	Aurangabad
16	जालना	10,440	10,287	292	323	6,077	6,407	2,181	2,485	856	689	343	289	Jalna
17	परभणी	14,351	14,793	669	699	9,918	10,409	3,763	4,308	1,949	1,932	676	620	Parbhani
18	बीड	14,116	13,862	721	988	9,080	9,453	5,799	6,202	1,288	1,344	373	388	Beed

19	नांदेड	20,133	20,413	1,326	1,311	10,805	11,396	5,219	6,649	2,251	2,176	635	656	Nanded
20	उस्मानाबाद	10,316	9,757	802	1,038	6,978	7,044	3,802	4,243	1,016	1,008	471	507	Osmanabad
21	लातूर	10,765	10,776	472	1,572	7,992	8,281	3,477	4,000	1,178	1,224	419	407	Latur
22	बुलढाणा	12,272	12,130	1,289	1,265	9,445	9,628	2,958	3,157	2,725	2,626	673	667	Buldhana
23	अकोला	15,519	15,313	1,704	1,428	9,181	9,312	4,696	5,337	3,142	3,186	1,332	1,382	Akola
24	अमरावती	20,537	21,564	1,559	1,709	8,134	8,366	6,124	6,639	1,960	2,012	494	507	Amravati
25	यवतमाळ	16,765	16,737	1,073	1,097	9,608	10,384	7,936	8,460	1,747	2,150	731	798	Yavatmal
26	वर्धा	8,758	9,218	1,087	1,024	4,499	4,409	2,080	2,565	1,862	2,003	763	783	Wardha
27	नागपूर	36,764	36,750	6,251	6,278	7,609	7,402	5,764	6,113	1,795	1,881	719	725	Nagpur
28	भंडारा	15,465	15,903	1,072	1,113	9,967	10,350	4,558	5,783	2,226	2,241	912	978	Bhandara
29	चंद्रपूर	13,317	13,773	983	1,070	7,357	7,283	6,756	7,053	1,844	1,884	1,064	1,041	Chandrapur
30	गडचिरोली	10,806	11,258	561	633	5,072	5,265	4,350	5,295	210	218	29	32	Gadchiroli
31	दिल्ली	0	108	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	Delhi
32	गोवा	0	11	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	Goa
एकूण		6,00,512	5,81,062	83,906	86,384	2,52,844	2,59,721	1,49,487	1,69,234	61,449	63,034	22,494	23,094	Maharashtra State

आधार.—अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

Source.—Directorate of Economics and Statistics, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन

सक्ता क्रमांक

पदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार राज्य शासकीय कर्मचारी

कर्मचारी गणना १९९५ व १९९६

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	वर्ग-१ Class-I		वर्ग-२ Class-II		वर्ग-३ Class-III		वर्ग-४ Class-IV	
		1995 (3)	1996 (4)	1995 (5)	1996 (6)	1995 (7)	1996 (8)	1995 (9)	1996 (10)
1	बृहन्मुंबई	3,358	3,691	9,330	12,147	46,187	65,468	43,595	20,864
2	ठाणे	790	1,009	2,279	2,652	15,265	21,105	16,309	9,923
3	रायगड	175	233	730	793	5,341	6,547	4,864	3,680
4	रत्नागिरी	163	279	893	852	5,647	6,298	4,253	3,463
5	सिंधुदुर्ग	110	158	485	466	3,034	3,897	2,371	2,078
6	नाशिक	581	858	2,336	2,405	13,094	15,088	11,321	8,917
7	धुळे	324	416	1,158	1,227	7,827	9,856	7,316	5,312
8	जळगाव	284	301	964	1,054	7,255	7,352	5,964	6,426
9	अहमदनगर	297	374	1,373	1,121	8,848	9,373	7,971	6,612
10	पुणे	1,579	1,878	4,484	4,015	27,308	30,886	25,031	14,208
11	सातारा	295	377	1,298	869	7,906	7,887	6,085	3,447
12	सांगली	319	370	1,158	777	6,430	5,458	4,985	3,234
13	सोलापूर	412	458	1,319	1,030	9,279	10,066	8,292	4,151
14	कोल्हापूर	394	483	1,353	1,075	8,407	7,808	6,312	4,432
15	औरंगाबाद	856	1,105	2,016	2,099	10,181	12,580	9,249	6,613
16	जालना	149	195	451	562	4,228	6,277	4,178	2,004
17	परभणी	205	283	784	860	6,033	7,370	5,082	4,094
18	बीड	285	403	884	1,003	6,178	7,263	5,183	4,228
19	नांदेड	364	552	1,276	1,355	8,417	9,948	7,619	6,143
20	उस्मानाबाद	172	287	877	836	4,819	5,287	3,612	2,634
21	लातूर	205	310	792	843	4,735	5,495	3,389	2,770
22	बुलढाणा	203	296	806	888	5,546	6,575	4,124	3,081
23	अकोला	313	333	948	1,032	7,113	8,863	5,981	4,125
24	अमरावती	610	775	1,691	1,823	9,437	11,501	8,606	6,978
25	यवतमाळ	345	386	924	970	7,122	8,209	5,975	5,155
26	वर्धा	153	223	600	679	4,030	4,750	3,344	2,904
27	नागपूर	1,503	1,791	2,771	3,336	18,016	20,021	17,083	12,378
28	भंडारा	218	324	959	1,099	6,862	8,079	5,905	5,050
29	छंदपूर	232	298	759	906	6,063	7,511	5,131	4,238
30	गडचिरोली	172	197	463	572	4,609	5,798	4,486	3,859
31	दिल्ली	0	3	0	13	0	37	0	51
32	गोवा	0	1	0	0	0	6	0	5
एकूण		15,066	18,647	46,161	49,361	2,85,217	3,44,659	2,53,620	1,73,057

*इतर वर्गामध्ये, कार्यव्ययी आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील मानसेवी, अंशकालीन कर्मचाऱ्यांचा समावेश आ
आधार.-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

LABOUR AND EMPLOYMENT

TABLE No. 26.22

Districtwise and Classwise State Government Employees

Census of Employees 1995 and 1996

इतर वर्ग Others*		एकूण कर्मचारी Total employees		-रिक्त पदे Vacant posts		एकूण पदे स्तंभ Total posts		District
1995 (11)	1996 (12)	1995 (13)	1996 (14)	1995 (15)	1996 (16)	1995 (17)	1996 (18)	
2,527	2,633	1,04,997	1,04,803	10,921	10,155	1,15,917	1,14,958	Brihan Mumbai
6,538	6,937	41,181	41,626	3,439	3,776	44,579	45,402	Thane
4,264	5,269	15,378	16,522	1,946	2,027	17,324	18,549	Raigad
3,322	2,190	14,278	13,082	2,186	2,171	16,464	15,253	Ratnagiri
1,250	1,003	7,250	7,602	1,190	1,273	8,440	8,875	Sindhudurg
3,013	2,898	30,345	30,166	2,768	3,060	33,113	33,226	Nashik
2,650	2,431	19,275	19,242	2,101	2,865	21,376	22,107	Dhule
5,217	5,992	19,684	21,125	2,153	2,755	21,837	23,880	Jaigaon
4,878	4,994	23,367	22,474	2,147	2,563	25,514	25,037	Ahmednagar
2,746	2,527	61,148	53,514	4,823	4,858	65,971	58,372	Pune
2,814	1,869	18,398	14,449	1,530	1,621	19,928	16,070	Satara
1,395	1,194	14,287	11,033	1,588	1,793	15,875	12,826	Sangli
1,776	1,608	21,078	17,313	1,325	1,409	22,403	18,722	Solapur
2,273	2,059	18,739	15,857	1,742	2,203	20,481	18,060	Kolhapur
2,566	2,027	24,868	24,424	1,814	2,080	26,683	26,504	Aurangabad
1,686	1,572	10,692	10,610	640	769	11,332	11,379	Jalna
2,916	2,885	13,020	15,492	1,036	1,021	16,056	16,513	Parbhani
2,307	1,953	14,837	14,850	948	1,282	15,785	16,132	Beed
3,783	3,726	21,459	21,724	1,383	1,485	22,842	23,209	Nanded
1,838	1,751	11,118	10,795	771	772	11,889	11,567	Osmanabad
2,116	2,930	11,237	12,348	713	757	11,950	13,105	Latur
2,882	2,555	13,561	13,395	2,043	2,025	15,604	15,420	Buldhana
2,868	2,388	17,223	16,741	1,547	1,803	18,770	18,544	Akola
1,752	2,186	22,096	23,273	1,844	2,028	23,740	25,301	Amravati
3,472	3,114	17,838	17,834	2,003	2,452	19,841	20,286	Yavatmal
1,718	1,886	9,845	10,242	844	959	10,689	11,201	Wardha
3,642	3,502	43,015	43,028	3,309	4,016	46,324	47,044	Nagpur
2,593	2,464	16,537	17,016	1,830	2,158	18,367	19,174	Bhandara
2,115	1,890	14,300	14,843	1,277	1,619	15,577	16,462	Chandrapur
1,636	1,485	11,367	11,891	1,305	1,368	12,672	13,259	Gadchiroli
0	14	0	118	7	20	33	138	Delhi
0	0	0	14	1	2	16	16	Goa
84,354	81,722	6,84,418	6,67,446	62,974	69,145	7,47,392	7,36,591	Total

*Others include, work charged employees, paid from contingencies, Daily rated, part-time and Honorary employees.

Source.— Directorate of Economics and Statistics, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन/

तक्ता क्रमांक/

पदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार जिल्हा परिषद कर्मचारी /

कर्मचारी गणना १९९५ व १९९६/

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा (2)	वर्ग-१ Class-I		वर्ग-२ Class-II		वर्ग-३ Class-III		वर्ग-४ Class-IV	
		1995 (3)	1996 (4)	1995 (5)	1996 (6)	1995 (7)	1996 (8)	1995 (9)	1996 (10)
1	बृहन्मुंबई	0	0	0	0	0	0	0	0
2	ठाणे	93	92	327	357	11,090	10,978	1,147	1,088
3	रायगड	75	79	176	218	9,392	9,409	819	808
4	रत्नागिरी	88	93	224	246	10,764	10,707	880	857
5	सिंधुदुर्ग	76	81	177	250	6,012	5,987	607	588
6	नाशिक	101	110	429	501	11,888	12,944	1,199	1,315
7	धुळे	89	93	319	386	9,112	9,452	1,091	1,142
8	जळगाव	73	67	508	506	12,649	12,874	1,137	1,274
9	अहमदनगर	120	129	407	450	13,484	13,761	1,005	984
10	पुणे	154	180	410	467	15,094	15,800	1,343	1,263
11	सातारा	150	177	440	464	11,848	11,703	1,232	1,216
12	सांगली	127	142	286	342	9,639	9,572	975	1,008
13	सोलापूर	120	158	286	366	13,238	12,510	961	1,080
14	कोल्हापूर	149	158	382	408	11,284	11,233	1,045	1,019
15	औरंगाबाद	89	96	621	638	7,944	8,943	1,014	1,022
16	जालना	51	71	347	356	5,588	5,625	847	840
17	परभणी	94	125	600	619	9,291	9,587	1,281	1,299
18	बीड	88	102	671	697	8,212	8,843	1,460	1,434
19	नांदेड	118	143	843	582	10,185	10,747	1,649	1,658
20	उस्मानाबाद	81	107	621	609	6,371	6,479	1,142	1,129
21	लातूर	99	114	591	575	7,589	8,020	1,234	1,186
22	बुलढाणा	66	84	459	477	8,708	8,888	1,189	1,269
23	अकोला	72	69	412	465	8,876	9,028	1,292	1,323
24	अमरावती	99	28	429	521	9,348	9,045	1,243	1,216
25	यवतमाळ	81	118	483	535	9,063	10,039	1,751	1,748
26	वर्धा	42	48	231	247	4,727	4,627	665	642
27	नागपूर	86	93	465	471	8,425	8,362	1,286	1,264
28	भंडारा	118	114	551	600	9,957	9,873	1,505	1,519
29	धंदूपूर	86	108	333	342	7,977	7,197	1,052	1,010
30	गडचिरोली	69	66	267	297	5,189	5,363	580	730
31	दिल्ली	0	0	0	0	0	0	0	0
32	गोवा	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		2,752	3,045	12,095	12,992	2,72,942	2,78,316	32,632	32,931

*इतर वर्गांमध्ये, कार्यव्ययी आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजगारीवरील मानसेवी, अशाकालीन कर्मचाऱ्यांचा समावेश आहे.
आधार.- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

LABOUR AND EMPLOYMENT

TABLE No. 26.23

Districtwise and Classwise Zilla Parishad Employees

Census of Employees, 1995 and 1996

दुतर वर्ग * Others *		एकूण कर्मचारी Total employees		रिक्त पदे Vacant posts		एकूण पदे Total posts		District
1995 (11)	1996 (12)	1995 (13)	1996 (14)	1995 (15)	1996 (16)	1995 (17)	1996 (18)	
0	0	0	0	0	0	0	0	Brihan Mumbai
1,743	2,101	14,400	14,616	1,299	1,747	15,669	16,363	Thane
1,855	1,418	12,317	11,932	1,124	1,393	13,441	13,325	Raigad
964	1,877	12,920	13,780	1,455	1,827	14,375	15,607	Ratnagiri
1,394	1,629	8,266	8,535	802	687	9,068	9,222	Sindhudurg
5,888	7,027	19,505	21,897	1,027	1,352	20,532	23,249	Nashik
5,396	5,833	16,007	16,906	1,197	685	17,204	17,591	Dhule
62	1,768	14,429	16,489	451	393	14,880	16,882	Jalgaon
3,360	3,259	18,376	18,583	1,412	1,482	19,788	20,065	Ahmednagar
3,653	5,135	20,654	22,845	1,294	1,238	21,948	24,033	Pune
2,017	3,119	15,687	16,679	1,344	1,531	17,031	18,210	Satara
2,805	2,833	13,832	13,897	477	888	14,576	14,785	Sangli
2,645	4,429	17,250	18,543	1,199	726	18,449	19,269	Solapur
2,768	3,250	15,628	16,068	886	1,851	16,514	17,919	Kolhapur
2,207	3,808	11,875	14,507	1,811	1,509	13,686	16,016	Aurangabad
1,425	2,000	8,258	8,892	1,232	1,160	9,490	10,052	Jalna
2,415	3,087	13,681	14,717	1,276	1,261	14,957	15,978	Parbhani
4,448	4,579	14,879	15,655	2,133	1,658	17,012	17,313	Beed
3,429	4,915	16,024	18,045	2,019	1,779	18,043	19,824	Nanded
2,565	2,963	10,780	11,287	783	764	11,563	12,051	Osmanabad
1,956	2,386	11,469	12,281	1,004	845	12,473	13,126	Latur
1,981	2,067	12,403	12,785	945	628	13,348	13,413	Buldhana
3,225	3,764	13,877	14,649	881	1,507	14,758	16,156	Akola
3,137	4,195	14,258	15,005	668	1,240	14,926	16,245	Amravati
6,166	6,404	17,544	18,844	1,176	1,017	18,720	19,861	Yavatmal
914	1,410	46,579	6,974	248	446	6,827	7,420	Wardha
3,114	3,325	13,373	13,515	790	1,529	14,163	15,044	Nagpur
2,396	4,027	14,525	16,133	2,914	2,214	17,439	18,347	Bhandara
4,665	4,959	14,113	14,336	569	647	14,682	14,983	Chandrapur
3,317	4,104	9,422	10,560	715	546	10,137	11,106	Gadchiroli
0	0	0	0	0	0	0	0	Delhi
0	0	0	0	0	0	0	0	Goa
81,910	1,01,671	4,02,331	4,28,955	33,398	34,550	4,35,729	4,63,505	Total

*Others include, work charged employees paid from contingencies, Daily rated, part-time and Honorary employees.

Source.—Directorate of Economics and Statistics, Mumbai.

26. कामगार व सेवायोजन

तक्ता क्रमांक

िदांच्या वर्गानुसार जिल्हावार नगरपरिषद कर्मचारी

कर्मचारी गणना, १९९५ व १९९६

अनु- क्रमांक Sr. No. (1)	जिल्हा (2)	वर्ग-१ Class-I		वर्ग-२ Class-II		वर्ग-३ Class-III		वर्ग-४ Class-IV	
		1995 (3)	1996 (4) -	1995 (5)	1996 (6)	1995 (7)	1996 (8)	1995 (9)	1996 (10)
1	बृहन्मुंबई	0	0	0	0	0	0	0	0
2	ठाणे	7	10	83	96	2,052	2,310	3,292	4,067
3	रायगड	1	0	17	20	1,186	1,240	1,124	1,159
4	रत्नागिरी	1	1	12	10	392	398	418	417
5	सिंधुदुर्ग	0	0	3	3	103	109	121	126
6	नाशिक	0	3	31	24	1,623	1,667	1,058	1,254
7	धुळे	3	2	88	90	1,456	1,535	1,821	2,003
8	जळगांव	4	10	221	231	2,422	2,655	3,233	3,298
9	अहमदनगर	2	3	14	19	912	906	1,099	1,088
10	पुणे	1	1	28	25	913	946	977	1,097
11	सातारा	1	1	30	32	950	971	1,352	1,388
12	सांगली	1	4	47	98	1,537	1,534	1,632	1,664
13	सोलापूर	2	7	61	61	1,096	1,106	1,084	1,046
14	कोल्हापूर	2	2	73	118	1,415	1,443	1,707	1,758
15	औरंगाबाद	1	1	5	5	251	267	385	420
16	जालना	0	0	19	17	380	331	715	622
17	परभणी	1	2	20	21	576	588	1,080	1,120
18	बीड	0	1	14	8	368	372	842	862
19	नांदेड	2	4	52	46	769	739	1,606	1,617
20	उस्मानाबाद	0	0	15	11	396	437	429	495
21	लातूर	1	1	21	27	442	480	897	900
22	बुलढाणा	5	3	72	52	1,366	1,360	1,484	1,598
23	अकोला	6	5	30	38	1,730	1,798	2,544	2,606
24	अमरावती	12	16	72	73	1,068	1,111	906	945
25	यवतमाळ	1	1	14	19	1,087	1,304	1,021	1,260
26	वर्धा	2	7	62	86	849	862	973	1,134
27	नागपूर	1	2	68	61	927	1,050	629	950
28	भंडारा	2	8	154	143	913	1,002	1,054	1,289
29	चंद्रपूर	1	1	14	16	918	915	1,240	1,226
30	गडचिरोली	0	0	2	2	84	86	100	106
31	दिल्ली	0	0	0	0	0	0	0	0
32	गोंया	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		60	96	1,342	1,452	28,221	29,522	34,823	37,515

*इतर वर्गांमध्ये, कार्यव्ययी आस्थापनेतील, आकारिमक रचवून रोजगार दिले जाणारे, रोजगारीवरील, मानसोची, अशाकालीन कर्मचाऱ्यांचा समावेश नाही.
आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

LABOUR AND EMPLOYMENT

TABLE No. 26.24

Districtwise and Classwise Municipal Council Employees

Census of Employees, 1995 and 1996

इतर वर्ग * Others*		एकूण कर्मचारी Total employees		रिक्त पदे Vacant posts		एकूण पदे Total posts		District
1995 (11)	1996 (12)	1995 (13)	1996 (14)	1995 (15)	1996 (16)	1995 (17)	1996 (18)	(2)
0	0	0	0	0	0	0	0	Brihan Mumbai
4,075	3,794	9,509	10,277	330	741	9,839	11,018	Thane
400	436	2,728	2,855	247	278	3,005	3,133	Raigad
206	158	1,029	984	84	107	1,113	1,091	Ratnagiri
23	19	250	257	19	11	269	268	Sindhudurg
1,204	1,138	3,916	4,086	386	427	4,302	4,513	Nashik
1,016	852	4,384	4,482	164	217	4,548	4,699	Dhule
1,087	936	6,967	7,130	201	199	7,168	7,329	Jalgaon
2,576	2,733	4,603	4,749	382	554	4,985	5,303	Ahmednagar
121	53	2,040	2,122	202	293	2,242	2,415	Pune
340	271	2,673	2,663	207	233	2,880	2,896	Satara
218	205	3,435	3,505	295	338	3,730	3,843	Sangli
251	157	2,494	2,377	167	220	2,661	2,597	Solapur
219	60	3,416	3,381	377	576	3,793	3,957	Kolhapur
174	213	816	906	21	58	837	964	Aurangabad
85	8	1,199	978	127	157	1,326	1,135	Jalna
948	821	2,625	2,552	107	75	2,732	2,627	Parbhani
437	489	1,661	1,732	74	109	1,735	1,841	Beed
457	426	2,886	2,832	171	190	3,057	3,022	Nanded
647	572	1,487	1,515	19	29	1,506	1,544	Osmanabad
196	223	1,597	1,631	28	49	1,625	1,680	Latur
471	280	3,398	3,293	200	213	3,598	3,506	Buldhana
164	121	4,474	4,568	364	432	4,838	5,000	Akola
396	374	2,454	2,519	155	153	2,609	2,672	Amravati
355	364	2,478	2,948	113	94	2,591	3,042	Yavatmal
739	697	2,625	2,786	122	103	2,747	2,889	Wardha
889	543	2,514	2,606	147	124	2,661	2,730	Nagpur
1,015	777	3,138	3,219	84	67	3,222	3,286	Bhandara
735	767	2,908	2,925	83	295	2,991	3,220	Chandrapur
53	56	239	250	38	39	277	289	Gadchiroli
0	0	0	0	0	0	0	0	Delhi
0	0	0	0	0	0	0	0	Goa
19,497	17,543	83,943	86,128	4,944	6,381	88,887	92,509	Total

*Others include work charged employees paid from contingencies, Daily rated, part-time and Honorary employees.

Source.— Directorate of Economics and Statistics, Mumbai.

२७. बँका व विमा व्यवसाय

२७.१ या विभागात बँक कार्यालये असलेली शहरे व गावे, बँकांचे वर्गीकरण तसेच वर्गीकृत, अवर्गीकृत व सहकारी बँका यांच्याविषयी माहिती दिली आहे.

२७.२. बँक कार्यालयांच्या संख्येत वर्गीकृत, अवर्गीकृत व सहकारी बँका यांच्या कार्यालयंदा समावेश आहे. व्यापारी बँकांकरिता संदर्भकाल उपलब्ध असल्यास तो ३१ मार्च १९९६ व ३१ मार्च १९९७ रोजी असा असून सहकारी बँकांकरिता अद्यावत तळेबंद विवरण यानुसार आहे.

27. BANKING AND INSURANCE

27.1. Data on Towns/village having banking offices, classification of banks, scheduled, non-scheduled and Co-operative banks are given in this section.

27.2. Number of Bank offices includes offices of scheduled, non-scheduled and Co-operative banks. The reference period of Commercial Banks is as on 31st March 1996 and 31st March 1997, wherever available while that regarding Co-operative banks is as on the latest balance sheet or return.

27. बँका व विमा व्यवसाय/BANKING AND INSURANCE

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1

जिल्हा निहाय व्यापारी बँकांची कार्यालये

Districtwise No. of Commercial Banking Offices
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	राज्य बँका	व्यापारी बँका	State Bank	Commercial Bank	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
1	बृहन्मुंबई	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ बिकानेर अँड जयपूर. स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद स्टेट बँक ऑफ म्हैसूर स्टेट बँक ऑफ पतियाळा स्टेट बँक ऑफ सौराष्ट्र स्टेट बँक ऑफ त्रायणकोर स्टेट बँक ऑफ इंदूर	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक इंडियन बँक इंडियन ओव्हरसिज बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युनायटेड बँक ऑफ इंडिया युको बँक सिंडिकेट बँक आंध्र बँक कार्पोरेशन बँक ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स पंजाब अँड सिंध बँक न्यू बँक ऑफ इंडिया विजया बँक ऑलजेमीन बँक नेदरलँड एन. व्ही. अमेरिकन एक्सप्रेस बँक लि. बँक ऑफ अमेरिका एन. टी. अँड एस. ए. टोकियो बँक ऑफ टोकियो लि बँक नॅशनल डे पॅरिस ब्रिटिश बँक ऑफ मिडल ईस्ट स्टॅण्डर्ड चार्टर्ड बँक	State Bank of India State Bank of Bikaner and Jaipur. State Bank of Hyderabad. State Bank of Mysore State Bank of Patiala State Bank of Saurashtra State Bank of Travencore. State Bank of Indore	Bank of Baroda Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Indian Bank Indian Overseas Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank United Bank of India UCO Bank Syndicate Bank Andhra Bank Corporation Bank Oriental Bank of Commerce. Punjab and Sindh Bank New Bank of India Vijaya Bank Algemene Bank Netharland N. V. American Express Bank Ltd. Bank of America N. T. and S. A. The Bank of Tokyo Ltd. Bank National De Paris. British Bank of Middle East. Standard Chartered Bank	Brihan Mumbai

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	बृहन्मुंबई -चालू	सिटी बँक एन. ए. अरब बांगला देश बँक लि. बँक इंटरनेशनल इंडोनेशिया दि बँक ऑफ टोकियो लि बँक ऑफ पंजाब लि. हॉंगकॉंग अँड शान्घाई बँकिंग कार्पोरेशन. स्टेट बँक ऑफ मॉरिशस लि. दि चेस मॅन्हाथन बँक एन. ए. एएनझेड ग्रिण्डलेज बँक पीएलसी घनलक्ष्मी बँक लि. डच बँक (एशिया) लि. इंडस्ट्रियल अँड इन्व्हेस्टमेंट कार्पोरेशन ऑफ इंडिया. अबुधाबी कर्माशिल बँक लि. दि बँक ऑफ ओमेन लि. बँक इंडो सुयेझ दि सफुरा बँक लि सेच्युरियन बँक लि. एबीएन आम्ब्रो बँक एन. व्ही. बँक ऑफ क्रेडिट अँड कॉमर्स एसबीआय कर्माशिल अँड इंटरनेशनल बँक लि. सीएचओ हंग बँक दि बँक ऑफ नावा स्कॉटिआ सोसायटी जनरल इंटरनेशनल बँक एस ए.ओ जी. ओव्हरसिज-घायनीज बँकिंग कार्पोरेशन लि. बँक ऑफ बेहरीन अँड कुवैत बी. एस. सी. बँक ऑफ मदुरा लि. बँक ऑफ राजस्थान लि. कॉमर्स बँक ए. जी. बनारस स्टेट बँक लि. कॅथलिक सीरियन बँक लि. सिटी युनियन बँक लि. करुर वैश्य बँक लि. लक्ष्मी विलास बँक लि.	City Bank N. A. . . Brihan Mumbai-Contd. Arab Bangladesh Bank Ltd. Bank International Indonesia. The Bank of Tokyo Ltd. Bank of Punjab Ltd. Hongkong & Shanghai Banking Corporation. State Bank of Mauritius Ltd. The Chase Manhattan Bank N. A.. ANZ Grindlays Bank PLC Dhanlaxmi Bank Ltd. Deutsche Bank (Asia) Industrial Credit and Investment Corporation of India. Abu Dhabi Commercial Bank Ltd. The Bank of Oman Ltd. Bank Indo Suez The Sufura Bank Ltd. Centurian Bank Ltd. ABN Amro Bank N. V. Bank of Credit and Commerce. SBI Commercial and International Bank Ltd. CHO Hung Bank The Bank of Nova Scotia Society General International Bank SAOG Overseas-Chinese Banking Corporation Ltd. Bank of Bahrain and Kuwait B.S.C. Bank of Madura Ltd. Bank of Rajasthan Ltd. Commerce Bank A. G. Banaras State Bank Ltd. Catholic Syrian Bank Ltd. City Union Bank Ltd. Karur Vyshya Bank Ltd. Laxmi Vilas Bank Ltd.			

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
1	बृहन्मुंबई -घालू	नेदुगडी बँक लि.			Nandungadi Bank Ltd.	Brihan Mumbai.-contd.
		डेव्हलपमेंट क्रेडिट बँक लि.			Development Credit Bank Ltd.	
		बँक ऑफ तामिळनाडू लि.,			Bank of Tamiinadu Ltd.,	
		फुजी बँक लि.			Fuji Bank Ltd.	
		तामिळनाडू मर्कन्टाईल बँक लि.			Tamiinadu Mercantile Bank Ltd.	
		जनरल बँक लि.			General Bank Ltd.	
		फेडरल बँक लि.			Federal Bank Ltd.	
		कर्नाटक बँक लि.			Karnatak Bank Ltd.	
		भारत ओव्हरसिज बँक लि.			Bharat Overseas Bank Ltd.	
		साऊथ इंडियन बँक लि.			South Indian Bank Ltd.	
		ड्रेसनर बँक लि. ए. जी.			Dresdner Bank Ltd. A. G.	
		ग्लोबल ट्रस्ट बँक लि.			Global Ttrust Bank Ltd.	
		एच. डी. एफ. सी. बँक लि.			HDFC. Bank Ltd.	
		आय.डी.बी.आय. बँक लि.			IDBI Bank Ltd.	
		इंडुसिंध बँक लि.			Indusindh Bank Ltd.	
		क्रंज थाय बँक पब्लिक कंपनी लि.			Krung Thai Bank Public Company Ltd.	
		यु टी.आय. बँक लि.			UTI Bank Ltd.	
		युनायटेड इंडस्ट्रियल बँक लि.			United Industrial Bank Ltd.	
		क्रेडिट ल्योनाईस वैश्य बँक लि.			Credit Lyonnais Vysya Bank Ltd.	
		जम्मू अंड काश्मिर बँक लि.			Jammu and Kashmir Bank Ltd.	
		युनाईटेड वेस्टर्न बँक लि.			United Western Bank Ltd.	
		सांगली बँक लि.			Sangli Bank Ltd.	
		बारक्लेज बँक पीएलसी.			Barclays Bank PLC.	
		वैश्य बँक लि.			Vysya Bank Ltd.	
		डेव्हलपमेंट बँक ऑफ सिंगापूर लि.			Development Bank of Singapur Ltd.	
		दि सियाम कर्माशियल बँक लि.			The Siam Commercial Bank Ltd.	
		टाईम्स बँक लि.			Times Bank Ltd.	
2	ठाणे	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Thane
		स्टेट बँक ऑफ म्हासूर	अलाहाबाद बँक	State Bank of Mysur	Allahabad Bank	
		स्टेट बँक ऑफ सौराष्ट्र	बँक ऑफ इंडिया	State Bank of Saurashtra.	Bank of India	
		स्टेट बँक ऑफ महाराष्ट्र	बँक ऑफ महाराष्ट्र	State Bank of Hyderabad.	Bank of Maharashtra	
		स्टेट बँक ऑफ इंदूर	कॅनरा बँक	State Bank of Indore	Canara Bank	
		स्टेट बँक ऑफ त्रावणकोर	देना बँक	State Bank of Travencore.	Dena Bank	
		सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया			Central Bank of India	
		इंडियन बँक			Indian Bank	
		इंडियन ओव्हरसिज बँक			Indian Overseas Bank	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)	
2	ठाणे -यालू		युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक आंध्र बँक कॅथलिक सीरियन बँक लि. सिटी युनियन बँक लि. कार्पोरेशन बँक सिंडिकेट बँक युको बँक सांगली बँक लि. ठाणे ग्रामीण बँक विजया बँक रत्नाकर बँक लि. साऊथ इंडियन बँक लि. तामिळनाडू मर्कन्टाईल बँक लि. कर्नाटक बँक लि. डेव्हलपमेंट क्रेडिट बँक लि. युनाइटेड वेस्टर्न बँक युनाइटेड बँक ऑफ इंडिया एएनझेड ग्रीण्डलेज बँक फेडरल बँक ली. आय.सी.आय.सी.आय. बँकिंग कार्पोरेशन लि. ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स पंजाब अँड सिंध बँक करुर वैश्य बँक लि.			Union Bank of India . Thane.--contd. Punjab National Bank Andhra Bank Catholic Syrian Bank Ltd. City Union Bank Ltd. Corporation Bank Syndicate Bank UCO Bank Sangli Bank Ltd. Thane Gramin Bank Vijaya Bank Ratnakar Bank Ltd. South Indian Bank Ltd. Tamilnadu Mercantile Bank Ltd. Karnatak Bank Ltd. Development Credit Bank Ltd. United Western Bank United Bank of India ANZ Grindleys Bank Federal Bank Ltd. ICICI Banking Corporation Ltd. Oriental Bank of Commerce. Punjab and Sindh Bank Karur Vyshya Bank Ltd.	
3	रायगड -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ इंदोर स्टेट बँक ऑफ सीराष्ट्र	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया देना बँक पंजाब अँड सिंध बँक पंजाब नॅशनल बँक सांगली बँक लि. सिंडिकेट बँक युको बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया युनाइटेड वेस्टर्न बँक लि. इंडियन ओव्हरसिज बँक	State Bank of India State Bank of Indore State Bank of Saurashtra.	Bank of Baroda Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Central Bank of India Dena Bank Punjab and Sindh Bank Punjab National Bank Sangli Bank Ltd. Syndicate Bank UCO Bank Union Bank of India United Western Bank Ltd. Indian Overseas Bank	.. Raigad	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
4	रत्नागिरी -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया फेडरल बँक लि. बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया देना बँक रत्नागिरी सिंधुदूर्ग ग्रामीण बँक सिंडीकेट बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. पंजाब नॅशनल बँक सांगली बँक विजया बँक	State Bank of India	Bank of Baroda Bank of India Federal Bank Ltd. Bank of Maharashtra Canara Bank Central Bank of India Dena Bank Ratnagiri Sindhudurg Gramin Bank. Syndicate Bank Union Bank of India United Western Bank Ltd. Punjab National Bank Sangli Bank Vijaya Bank	.. Ratnagiri
5	सिंधुदूर्ग -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया देना बँक रत्नागिरी सिंधुदूर्ग ग्रामीण बँक सिंडीकेट बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया	State Bank of India	Bank of India Bank of Maharashtra Central Bank of India Dena Bank Ratnagiri Sindhudurg Gramin Bank. Syndicate Bank Union Bank of India	.. Sindhudurg
6	नाशिक -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद स्टेट बँक ऑफ पतियाळा	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक इंडियन बँक इंडियन ओवरसीज बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युनायटेड बँक ऑफ इंडिया युको बँक सिंडीकेट बँक कार्पोरेशन बँक ओरिएण्टल बँक ऑफ कॉमर्स बँक ऑफ मद्रुरा	State Bank of India State Bank of Hyderabad State Bank of Patiyala	Bank of Baroda Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Indian Bank Indian Overseas Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank United Bank of India UCO Bank Syndicate Bank Corporation Bank Oriental Bank of Commerce Bank of Madura	.. Nashik

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
6	नाशिक -चावू		विजया बँक सांगली बँक लि. फेडरल बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		Vijaya Bank .. Sangli Bank Ltd. Federal Bank Ltd. United Western Bank Ltd.	Nashik.--contd.
7	धुळे -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ इंदोर	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युको बँक सिंडीकेट बँक विजया बँक सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.	State Bank of India State Bank of Indore	Bank of Baroda .. Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank UCO Bank Syndicate Bank Vijaya Bank Sangli Bank Ltd. United Western Bank Ltd.	Dhule
8	जळगाव -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक इंडियन ओव्हरसीज बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया युको बँक सिंडीकेट बँक कार्पोरेशन बँक विजया बँक लि. सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. विजया बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad	Bank of Baroda .. Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Indian Overseas Bank Central Bank of India Punjab National Bank Union Bank of India UCO Bank Syndicate Bank Corporation Bank Vijaya Bank Sangli Bank Ltd. United Western Bank Ltd. Vijaya Bank	Jaлгаon
9	अहमदनगर -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad	Bank of Baroda .. Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank	Ahmednagar.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
9	अहमदनगर-घालू	डेना बँक			Dena Bank	Ahmednagar- Contd.
		इंडियन बँक			Indian Bank	
		इंडियन ओव्हरसिज बँक			Indian Overseas Bank	
		सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया			Central Bank of India	
		युनियन बँक ऑफ इंडिया			Union Bank of India	
		पंजाब नॅशनल बँक			Punjab National Bank	
		युनायटेड बँक ऑफ इंडिया			United Bank of India	
		युको बँक			UCO Bank	
		सिंडीकेट बँक			Syndicate Bank	
		आंध्र बँक			Andhra Bank	
		विजया बँक			Vijaya Bank	
		सांगली बँक लि.			Sangli Bank Ltd.	
		युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.			United Western Bank Ltd.	
10	पुणे	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India.	Bank of Baroda	Pune
		स्टेट बँक ऑफ बिकानेर अँड जयपूर.	अलाहाबाद बँक	State Bank of Bikaner and Jaipur.	Allahabad Bank	
			इंडियन ओव्हरसिज बँक		Indian Overseas Bank	
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ इंडिया	State Bank of Hyderabad.	Bank of India.	
		स्टेट बँक ऑफ म्हेसूर	बँक ऑफ महाराष्ट्र	State Bank of Mysore	Bank of Maharashtra	
		स्टेट बँक ऑफ सीराष्ट्र	कॅनरा बँक	State Bank of Saurashtra	Canara Bank	
		स्टेट बँक ऑफ त्रावणकोर	डेना बँक	State Bank of Travancore.	Dena Bank	
		स्टेट बँक ऑफ पतियाळा	इंडियन बँक	State Bank of Patiyala.	Indian Bank	
			बँक ऑफ मयुरा लि.		Bank of Madura Ltd.	
			बँक ऑफ राजस्थान लि.		Bank of Rajasthan Ltd.	
			बँक नॅशनल डी पॅरिस		Bank National D Paris	
			भारत ओव्हरसिज बँक		Bharat Overseas Bank Ltd.	
			लक्ष्मी विलास बँक लि.		Laxmi Vilas Bank Ltd.	
			सेंटुरियन बँक लि.		Centurian Bank Ltd.	
			पंजाब अँड सिंध बँक		Punjab and Sindh Bank	
			रत्नाकर बँक लि.		Ratnakar Bank Ltd.	
			डेव्हलपमेंट क्रेडीट बँक लि.		Development Credit Bank Ltd.	
			फेडरल बँक लि.		Federal Bank Ltd.	
			सांगली बँक लि.		Sangli Bank Ltd.	
			कर्नाटक बँक लि.		Karnatak Bank Ltd.	
			साऊथ इंडियन बँक लि.		South Indian Bank Ltd.	
			विजया बँक		Vijaya Bank	
			वैश्य बँक लि.		Vaishya Bank Ltd.	
			आंध्र बँक		Andhra Bank	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
10	पुणे - चानू		युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. कॅथलिक सिरियन बँक लि. जम्मू अँड काश्मिर बँक लि. सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया गणेश बँक ऑफ कुरुदवाड लि. ग्लोबल ट्रस्ट बँक लि. एच. डी. एफ. सी. बँक लि. आय. सी. आय. सी. आय. बँकिंग कार्पोरेशन लि. आय. डी. बी. आय. बँक लि. टाईम्स बँक लि. युनियन बँक ऑफ इंडिया युको बँक सिंडीकेट बँक कार्पोरेशन बँक पंजाब नॅशनल बँक ओरिएण्टल बँक ऑफ कामर्स युनायटेड बँक ऑफ इंडिया इंडोसिंध बँक लि. करुर वैश्य बँक लि.			United Western Bank Ltd. Catholic Syrian Bank Ltd. Jammu and Kashmir Bank Ltd. Central Bank of India Ganesh Bank of Kurundwad Ltd. Globe Trust Bank Ltd. HDFC. Bank Ltd. ICICI Banking Corporation Ltd. IDBI Bank Ltd. Times Bank Ltd. Union Bank of India Uco Bank Syndicate Bank Corporation Bank Punjab National Bank Oriental Bank of Commerce. United Bank of India Indusindh Bank Ltd. Karur Vaishya Bank Ltd.	Pune-contd.
11	सातारा -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक इंडियन बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया सिंडीकेट बँक विजया बँक गणेश बँक ऑफ कुरुदवाड लि. सांगली बँक लि. कर्नाटक बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.	State Bank of India		Bank of Baroda .. Satara. Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Indian Bank Central Bank of India Union Bank of India Syndicate Bank Vijaya Bank Ganesh Bank of Kurundwad Ltd. Sangli Bank Ltd. Karnataka Bank Ltd. United Western Bank Ltd.	
12	सांगली -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र	State Bank of India		Bank of Baroda .. Sangli. Bank of India Bank of Maharashtra	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
12	सांगली -चालू		कॅनरा बँक देना बँक इंडियन बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब अँड सिंध बँक पंजाब नॅशनल बँक युको बँक सिंडीकेट बँक कार्पोरेशन बँक विजया बँक गणेश बँक ऑफ कुरुदवाड लि. रत्नाकर बँक लि. सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		Canara Bank Dena Bank Indian Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab and Sindh Bank Punjab National Bank Uco Bank Syndicate Bank Corporation Bank Vijaya Bank Ganesh Bank of Kurundwad Ltd. Ratnakar Bank Ltd. Sangli Bank Ltd. United Western Bank Ltd.	Sangli-contd.
13	सोलापूर -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद स्टेट बँक ऑफ म्हैसूर	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक इंडियन बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युको बँक सिंडीकेट बँक आंध्र बँक कार्पोरेशन बँक विजया बँक सोलापूर ग्रामीण बँक रत्नाकर बँक लि. वैश्य बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. इंडियन ओव्हरसीज बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad. State Bank of Mysore	Bank of Baroda Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Indian Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank Uco Bank Syndicate Bank Andhra Bank Corporation Bank Vijaya Bank Solapur Gramin Bank Ratnakar Bank Ltd. Vaishya Bank Ltd. United Western Bank Ltd. Indian Overseas Bank	Solapur.
14	कोल्हापूर -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ म्हैसूर स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	कॅनरा बँक बँक ऑफ महाराष्ट्र देना बँक	State Bank of India State Bank of Mysore State Bank of Hyderabad.	Canara Bank Bank of Maharashtra Dena Bank	Kolhapur.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
14	कोंल्हापूर - चालू					Kolhapur-contd.
		अलाहाबाद बँक			Allahabad Bank	
		इंडियन बँक			Indian Bank	
		बँक ऑफ बरोडा			Bank of Baroda	
		इंडियन ओव्हरसिज बँक			Indian Overseas Bank	
		सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया			Central Bank of India	
		युनियन बँक ऑफ इंडिया			Union Bank of India	
		पंजाब नॅशनल बँक			Punjab National Bank	
		युनायटेड बँक ऑफ इंडिया			United Bank of India	
		युको बँक			Uco Bank	
		सिंडीकेट बँक			Syndicate Bank	
		कार्पोरेशन बँक			Corporation Bank	
		ओरिएण्टल बँक ऑफ कॉमर्स			Oriental Bank of Commerce	
		विजया बँक			Vijaya Bank	
		रत्नाकर बँक लि.			Ratnakar Bank Ltd.	
		सांगली बँक लि.			Sangli Bank Ltd.	
		कर्नाटक बँक लि.			Karnatak Bank Ltd.	
		युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.			United Western Bank Ltd.	
		गणेश बँक ऑफ कुरुंदवाड लि.			Ganesh Bank of Kurundwad Ltd.	
		बँक ऑफ इंडिया			Bank of India	
15	औरंगाबाद -	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Aurangabad
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	अलाहाबाद बँक	State Bank of Hyderabad.	Allahabad Bank	
		स्टेट बँक ऑफ इंदोर	बँक ऑफ इंडिया	State Bank of Indore	Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			कॅनरा बँक		Canara Bank	
			देना बँक		Dena Bank	
			इंडियन बँक		Indian Bank	
			इंडियन ओव्हरसिज बँक		Indian Overseas Bank	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			युनायटेड बँक ऑफ इंडिया		United Bank of India	
			युको बँक		Uco Bank	
			सिंडीकेट बँक		Syndicate Bank	
			आंध्र बँक		Andhra Bank	
			कार्पोरेशन बँक		Corporation Bank	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
15	औरंगाबाद.-चालू		पंजाब अँड सिंध बँक डेवलपमेंट क्रेडीट बँक लि. न्यू बँक ऑफ इंडिया विजया बँक औरंगाबाद/जालना ग्रामीण बँक सांगली बँक लि. वैश्य बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स		Punjab and Sindh Bank .. Development Credit Bank Ltd. New Bank of India Vijaya Bank Aurangabad/Jalna Gramin Bank Sangli Bank Ltd. Vaishya Bank Ltd. United Western Bank Ltd. Oriental Bank of Commerce	Aurangabad-con
16	जालना.-	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र देना बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया सिंडीकेट बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया आंध्र बँक औरंगाबाद/जालना ग्रामीण बँक सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.	State Bank of India State Bank of Hyderabad.	Bank of Baroda .. Bank of India Bank of Maharashtra Dena Bank Central Bank of India Sindicate Bank Union Bank of India Andhra Bank Aurangabad/Jalna Gramin Bank Sangli Bank Ltd. United Western Bank Ltd.	Jalna
17	परभणी	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ महाराष्ट्र देना बँक युनियन बँक ऑफ इंडिया आंध्र बँक मराठवाडा ग्रामीण बँक लि. सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.	State Bank of India State Bank of Hyderabad.	Bank of Baroda .. Allahabad Bank Bank of Maharashtra Dena Bank Union Bank of India Andhra Bank Marathwada Gramin Bank Ltd. Sangli Bank Ltd. United western Bank Ltd.	Parbhani.
18	बीड	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ महाराष्ट्र सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया कॅनरा बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad.	Bank of Baroda .. Bank of Maharashtra Central Bank of India Canara Bank	Beed.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
18	बीड-घालू		मराठवाडा ग्रामीण बँक लि.		Marathwada .. Gramin Bank Ltd.	Beed-contd.
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United western Bank Ltd.	
19	नांदेड	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद स्टेट बँक ऑफ पतियाळा	बँक ऑफ बरोडा बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक देना बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक सिंडिकेट बँक पंजाब अँड सिंध बँक मराठवाडा ग्रामीण बँक लि. सांगली बँक लि. वैश्य बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. डेव्हलपमेंट क्रेडीट बँक लि. विजया बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad. State Bank of Patiyala	Bank of Baroda .. Bank of India Bank of Maharashtra Canara Bank Dena Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank Syndicate Bank Punjab and Sindh Bank Marathwada Gramin Bank Ltd. Sangli Bank Ltd. Vaishya Bank Ltd. United Western Bank Ltd. Development Credit Bank Ltd. Vijaya Bank	Nanded.
20	उस्मानाबाद	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	अलाहाबाद बँक बँक ऑफ महाराष्ट्र कॅनरा बँक मराठवाडा ग्रामीण बँक लि. युनियन बँक ऑफ इंडिया	State Bank of India State Bank of Hyderabad.	Allahabad Bank .. Bank of Maharashtra Canara Bank Marathwada Gramin Bank Ltd. Union Bank of India	Osmanabad.
21	लातूर	स्टेट बँक ऑफ इंडिया स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा अलाहाबाद बँक बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र देना बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया आंध्र बँक मराठवाडा ग्रामीण बँक लि. सांगली बँक लि. युनायटेड वेस्टर्न बँक लि. युनियन बँक ऑफ इंडिया कॅनरा बँक	State Bank of India State Bank of Hyderabad.	Bank of Baroda .. Allahabad Bank Bank of India Bank of Maharashtra Dena Bank Central Bank of India Union Bank of India Andhra Bank Marathwada Gramin Bank Ltd. Sangli Bank Ltd. United Western Bank Ltd. Union Bank of India Canara Bank	Latur.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1-contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
22	बुलढाणा	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Buldhana
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ महाराष्ट्र	State Bank of Hyderabad.	Bank of Maharashtra	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			बुलढाणा ग्रामीण बँक		Buldhana Gramin Bank	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United western Bank Ltd.	
23	अकोला	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	कॅनरा बँक	State Bank of India	Canara Bank	Akola.
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of Hyderabad.	Bank of Baroda	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			देना बँक		Dena Bank	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			युको बँक		Uco Bank	
			सिंडीकेट बँक		Sindicate Bank	
			ओरिएण्टल बँक ऑफ कॉमर्स		Oriental Bank of Commerce	
			अकोला ग्रामीण बँक		Akola Gramin Bank	
			सांगली बँक लि.		Sangli Bank Ltd.	
			इंडियन बँक		Indian Bank	
		स्टेट बँक ऑफ इंदोर	अलाहाबाद बँक	State Bank of Indore	Allahabad Bank	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United Western Bank Ltd.	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
24	अमरावती	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Amravati.
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	अलाहाबाद बँक	State Bank of Hyderabad.	Allahabad Bank	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			कॅनरा बँक		Canara Bank	
			देना बँक		Dena Bank	
			इंडियन बँक		Indian Bank	
			इंडियन ओव्हरसीज बँक		Indian Overseas Bank	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
4	अमरावती -चालू					.. Amravati -contd.
		युको बँक			Uco Bank	
		सिडीकेट बँक			Sindicate Bank	
		आंध्र बँक			Andhra Bank	
		विजया बँक			Vijaya Bank	
		सांगली बँक लि.			Sangli Bank Ltd.	
		युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.			United Western Bank Ltd.	
15	यवतमाळ	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	.. Amravati.
			अलाहाबाद बँक		Allahabad Bank	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			इंडियन बँक		Indian Bank	
			इंडियन ओव्हरसिज बँक		Indian Overseas Bank	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			सिडीकेट बँक		Sindicate Bank	
			आंध्रा बँक		Andhra Bank	
			यवतमाळ ग्रामीण बँक लि.		Yavatmal Gramin Bank Ltd.	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक		United Western Bank	
16	वर्धा	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	.. Wardha
			अलाहाबाद बँक		Allahabad Bank	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			सिडीकेट बँक		Sindicate Bank	
			आंध्रा बँक		Andhra Bank	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United Western Bank Ltd.	
17	नागपूर	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	.. Nagpur
		स्टेट बँक ऑफ बिकानेर अँड जयपूर.	अलाहाबाद बँक	State Bank of Bikaner and Jaipur.	Allahabad Bank	
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	न्यू बँक ऑफ इंडिया	State Bank of Hyderabad.	New Bank of India	
		स्टेट बँक ऑफ म्हैसूर	बँक ऑफ महाराष्ट्र	State Bank of Mysore	Bank of Maharashtra	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
27	नागपूर-चालू		ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स		Oriental Bank of Commerce	Nagpur-contd.
		स्टेट बँक ऑफ पतियाळा	कॅनरा बँक	State Bank of Patiala	Canara Bank	
		स्टेट बँक ऑफ सौराष्ट्र	सिडीकेट बँक	State Bank of Saurashtra.	Syndicate Bank	
			देना बँक		Dena Bank	
		स्टेट बँक ऑफ त्रावणकोर	आंध्र बँक	State Bank of Travencore.	Andhra Bank	
			इंडियन बँक		Indian Bank	
		स्टेट बँक ऑफ इंदूर	कार्पोरेशन बँक	State Bank of Indore	Corporation Bank	
			विजया बँक		Vijaya Bank	
			इंडियन ओव्हरसिज बँक		Indian Overseas Bank	
			लक्ष्मी विलास बँक लि.		Laxmi Vilas Bank Ltd.	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			सांगली बँक लि.		Sangli Bank Ltd.	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			बँक ऑफ मदुरा लि.		Bank of Madura Ltd.	
			फेडरल बँक लि.		Federal Bank Ltd.	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United Western Bank Ltd.	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			जम्मू अँड काश्मिर बँक		J & K Bank	
			युको बँक		Uco Bank	
			बँक ऑफ राजस्थान लि.		Bank of Rajasthan Ltd.	
			पंजाब अँड सिंध बँक		Punjab & Sindh Bank	
			कर्नाटक बँक लि.		Karnatak Bank Ltd.	
			वैश्य बँक		Vaishya Bank	
28	भंडारा	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Bhandara
			अलाहाबाद बँक		Allahabad Bank	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	
			कॅनरा बँक		Canara Bank	
			देना बँक		Dena Bank	
			सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया		Central Bank of India	
			युनियन बँक ऑफ इंडिया		Union Bank of India	
			पंजाब नॅशनल बँक		Punjab National Bank	
			सिडीकेट बँक		Syndicate Bank	
			भंडारा ग्रामीण बँक		Bhandara Gramin Bank	
			युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		United Western Bank Ltd.	
29	चंद्रपूर	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ बरोडा	State Bank of India	Bank of Baroda	Chandrapur
		स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद	अलाहाबाद बँक	State Bank of Hyderabad.	Allahabad Bank	
			बँक ऑफ इंडिया		Bank of India	
			बँक ऑफ महाराष्ट्र		Bank of Maharashtra	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 27.1--contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(3)	(4)	(2)
29	चंद्रपूर		देना बँक इंडियन बँक सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया युनियन बँक ऑफ इंडिया पंजाब नॅशनल बँक युको बँक सिंडीकेट बँक ओरिएन्टल बँक ऑफ कॉमर्स चंद्रपूर, गडचिरोली ग्रामीण बँक युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.		Dena Bank Indian Bank Central Bank of India Union Bank of India Punjab National Bank Uco Bank Syndicate Bank Oriental Bank of Commerce. Chandrapur, Gadchiroli Gramin Bank United Western Bank Ltd.	Chandrapur-contd.
30	गडचिरोली	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	बँक ऑफ इंडिया बँक ऑफ महाराष्ट्र चंद्रपूर, गडचिरोली ग्रामीण बँक युनायटेड वेस्टर्न बँक लि.	State Bank of India	Bank of India Bank of Maharashtra Chandrapur, Gadchiroli Gramin Bank United Western Bank Ltd.	Gadchiroli

आधार.- भारतीय रिझर्व बँक

Source.-- Reserve Bank of India.

27. बँका व विमा व्यवसाय

तक्ता क्रमांक

लोकसंख्येच्या गटानुसार व्यापारी बँक कार्यालयांचे वर्गीकरण

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	ग्रामिण/Rural बँक/Bank				निमनगरी/Semi Urban बँक/Bank				नगरी/ बँक/		
		जागांची संख्या Number of Places		कार्यालयाची संख्या Number of Offices		जागांची संख्या Number of Places		कार्यालयाची संख्या Number of Offices		जागांची संख्या Number of Places		
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	
1	बृहन्मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	ठाणे	92	91	101	100	14	14	45	47	5	5	
3	रायगड	84	84	93	94	11	11	48	49	-	-	
4	रत्नागिरी	90	90	98	98	4	4	31	33	-	-	
5	सिंधुदुर्ग	54	54	57	57	6	6	20	20	-	-	
6	नाशिक	100	100	105	105	19	19	43	45	2	2	
7	घुळे	82	82	82	82	11	11	26	26	1	1	
8	जळगाव	92	92	93	93	24	24	53	53	2	2	
9	अहमदनगर	113	113	118	118	25	25	25	56	1	1	
10	पुणे	117	117	120	120	32	32	80	83	1	1	
11	सातारा	86	86	90	90	15	15	62	62	-	-	
12	सांगली	76	76	76	76	27	27	53	54	2	2	
13	सोलापूर	103	103	108	108	18	18	58	59	1	1	
14	कोल्हापूर	97	97	102	102	19	19	40	41	2	2	
15	औरंगाबाद	69	69	71	71	7	7	14	14	1	1	
16	जालना	47	47	48	48	5	5	10	10	1	1	
17	परभणी	61	61	66	66	10	10	31	31	1	1	
18	बीड	66	66	73	73	6	6	21	21	1	1	
19	नांदेड	65	65	69	69	15	15	32	32	1	1	
20	उस्मानाबाद	42	42	44	44	11	11	27	27	-	-	
21	लातूर	53	53	54	54	10	10	24	24	1	1	
22	बुलढाणा	60	60	61	61	14	14	44	44	-	-	
23	अकोला	86	86	87	87	17	17	37	37	1	1	
24	अमरावती	82	82	82	82	18	18	33	33	1	1	
25	यवतमाळ	63	63	69	69	15	15	34	34	1	1	
26	वर्धा	44	44	44	44	7	7	17	17	1	1	
27	नागपूर	86	86	90	90	15	15	24	25	-	-	
28	भंडारा	85	85	93	93	6	6	25	25	1	1	
29	धंन्नपूर	87	87	92	92	12	12	33	33	1	1	
30	गडचिरोली	32	32	36	36	5	5	9	9	-	-	
महाराष्ट्र राज्य		2,214	2,213	2,223	2,322	398	398	1,029	1,044	29	29	

आधार.-भारतीय रिझर्व्ह बँक, मुंबई

BANKING AND INSURANCE

TABLE No. 27.2

Commercial Banking Offices Classified According to Population Ranges.

1995-96 and 1996-97

Urban Bank		महानगर/Metropolitan बँक/Bank				एकूण/Total बँक/Bank				District
कार्यालयाची संख्या Number of Offices		जागांची संख्या Number of Places		कार्यालयाची संख्या Number of Offices		जागांची संख्या Number of Places		कार्यालयाची संख्या Number of Offices		
1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	(2)
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(2)
-	-	1	1	1,414	1,449	1	1	1,414	1,449	.. Brihan Mumbai
165	173	1	1	64	65	112	111	375	385	... Thane
-	-	-	-	-	-	95	95	141	143	... Raigad
-	-	-	-	-	-	94	94	129	131	... Ratnagiri
-	-	-	-	-	-	60	60	77	77	... Sindhudurg
81	83	-	-	-	-	121	121	229	233	... Nashik
24	24	-	-	-	-	94	94	132	132	... Dhule
42	42	-	-	-	-	118	118	188	188	... Jalgaon
32	32	-	-	-	-	139	139	205	206	... Ahmednagar
34	36	1	1	308	324	151	151	542	563	... Pune
-	-	-	-	-	-	101	101	152	152	... Satara
55	57	-	-	-	-	105	105	184	187	... Sangli
58	58	-	-	-	-	122	122	224	225	... Solapur
85	87	-	-	-	-	118	118	227	230	... Kolhapur
62	65	-	-	-	-	77	77	147	150	... Aurangabad
16	16	-	-	-	-	53	53	74	74	... Jalna
13	13	-	-	-	-	72	72	110	110	... Parbhani
7	7	-	-	-	-	73	73	101	101	... Beed
28	28	-	-	-	-	81	91	129	129	... Nanded
-	-	-	-	-	-	53	53	71	71	... Osmanabad
19	19	-	-	-	-	64	64	97	97	... Latur
-	-	-	-	-	-	74	74	105	105	... Buldhana
33	33	-	-	-	-	104	104	157	157	... Akola
33	33	-	-	-	-	101	101	148	148	... Amravati
15	15	-	-	-	-	79	79	118	118	... Yavatmal
12	12	-	-	-	-	52	52	73	73	... Wardha
-	-	1	1	172	176	102	102	286	291	... Nagpur
12	12	-	-	-	-	92	92	130	130	... Bhandara
27	27	-	-	-	-	100	100	152	152	... Chandrapur
-	-	-	-	-	-	37	37	45	45	... Gadchiroli
853	872	4	4	1,958	2,014	2,645	2,644	6,162	6,252	... Maharashtra State

Source.—Reserve Bank of India, Mumbai.

27. बैका व विमा व्यवसाय /

तक्ता क्रमांक /

वर्गीकृत व्यापारी बैकांच्या पतपुरवठ्याचे व्यवसायानुसार जिल्हावार वर्गीकरण /

व्यवसाय	जिल्हे:							
	बृहन्मुंबई Brihan Mumbai		ठाणे Thane		रायगड Raigad		रत्नागिरी Ratnagiri	
	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
(1) कृषि एकूण	8,204	48,59,702	39,746	11,40,809	28,207	4,07,433	30,065	2,28,504
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा	7,591	9,83,507	39,191	9,94,163	28,068	3,55,889	29,992	2,08,942
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा	613	38,76,195	555	1,46,646	139	51,544	73	19,862
(2) एकूण उद्योग								
(१) आणखण	181	16,43,150	90	2,24,414	40	15,953	25	77,747
(२) उत्पादन	53,623	27,96,62,691	11,930	1,35,79,908	3,193	19,83,527	4,858	9,80,210
(३) वीज, गॅस व पाणी	283	41,46,060	40	78,148	7	1,344	2	204
(४) बांधकाम	1,621	1,23,14,508	484	5,60,844	177	76,409	164	4,27,117
(3) परिवहन	7,285	28,20,135	4,851	2,73,445	2,332	1,53,260	1,400	77,532
(4) व्यावसायिक सेवा	20,007	1,53,12,625	10,370	5,01,322	5,243	1,46,508	8,305	1,42,732
(5) व्यतिनग्न कर्ज	6,94,794	2,21,84,670	48,605	20,18,284	16,043	3,75,133	13,255	2,56,819
(6) घालक व्यापार	16,549	8,27,85,500	1,448	44,39,933	427	1,00,697	277	18,661
(7) किरकोळ व्यापार	22,093	1,22,36,160	23,820	4,35,271	11,315	1,17,940	11,486	1,43,418
(8) इतर सर्व	73,347	9,36,23,035	14,118	7,42,235	3,131	5,04,602	3,626	47,472
एकूण	8,97,987	53,25,89,657	155,310	2,39,94,613	70,116	38,78,806	73,196	19,95,668
वरीलवरील लघुउद्योगासाठी	25,811	2,96,80,161	7,040	33,95,915	1,612	6,95,322	1,862	4,53,816

आधार: - मारसेल रिपोर्ट्स ऑफ मुंबई

BANKING AND INSURANCE

TABLE No. 27.3 (A)

Districtwise and Occupationwise Classification of Outstanding Credit of Scheduled Commercial Banks
1995-96

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

District								
सिंधुदुर्ग Sindhudurg		नाशिक Nashik		दुळे Dhule		जळगाव Jalgaon		Occupation (1)
खात्यांची संख्या No. of Accounts (10)	येणे रकम Outstanding credit (11)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (12)	येणे रकम Outstanding credit (13)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (14)	येणे रकम Outstanding credit (15)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (16)	येणे रकम Outstanding credit (17)	
17,789	1,24,926	51,066	13,96,085	60,741	13,21,438	71,278	10,18,269	(1) Agriculture Total
17,732	1,20,992	50,521	11,04,933	60,212	7,64,528	70,654	8,88,401	(a) Direct Finance
57	3,934	545	2,91,152	529	5,56,910	624	1,29,868	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
17	2,188	13	3,514	18	5,831	11	1,034	(i) Mining & Quarrying
3,390	1,34,739	5,328	18,41,465	4,050	11,15,293	5,645	8,03,246	(ii) Manufacturing processing
-	-	31	15,869	13	16,782	13	22,705	(iii) Electricity, Gas, Water
61	13,624	93	37,805	79	33,623	108	17,084	(iv) Construction
917	45,523	1,130	71,622	1,211	90,551	2,042	96,601	(3) Transport Operators
7,456	66,629	7,890	3,64,259	7,245	1,40,763	10,039	1,43,394	(4) Professional Services
8,372	1,34,071	18,319	4,62,030	13,758	3,84,326	21,520	4,48,870	(5) Personal Loans
74	15,855	526	1,17,295	620	79,706	1,338	99,140	(6) Wholesale Trade
8,937	83,843	16,277	2,54,755	19,397	2,47,106	37,131	5,18,107	(7) Retail Trade
3,300	57,066	9,533	4,30,085	5,078	1,53,340	6,234	2,60,531	(8) All Others
50,313	6,78,464	1,10,206	49,94,784	1,12,210	35,88,759	1,55,359	34,28,981	Total
1,309	1,00,839	3,483	8,64,475	2,740	4,41,523	2,674	4,31,113	Of which for Small Scale Industrial Units

Source.—Reserve Bank of India, Mumbai.

व्यवसाय	जिल्हे/							
	अहमदनगर Ahmednagar		पुणे Pune		सातारा Satara		सांगली Sangli	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
(1) कृषि एकूण ..	1,01,657	15,93,388	83,802	29,35,437	55,128	9,28,764	57,194	14,51,934
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	97,788	13,54,675	82,640	18,29,546	54,496	8,00,437	56,454	8,91,585
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	3,869	2,38,713	1,162	11,05,891	632	1,28,327	740	5,60,349
(2) एकूण सद्योग ..								
(१) खाणकाम - ..	15	1,907	158	43,519	9	1,403	23	4,412
(२) उत्पादन ..	4,928	16,92,590	15,362	1,99,94,891	3,755	7,47,453	5,722	15,83,492
(३) वीज, गॅस व पाणी ..	20	5,447	58	62,517	10	11,662	3	17,200
(४) बांधकाम ..	129	1,42,220	810	12,32,014	166	34,198	91	23,412
(3) परिवहन ..	2,561	1,47,387	6,712	8,98,249	1,719	1,40,282	996	81,363
(4) व्यावसायिक सेवा ..	12,197	1,59,586	20,250	13,81,722	9,986	1,86,827	12,226	2,05,588
(5) व्यक्तिगत कर्ज ..	17,213	5,10,213	80,355	28,86,314	25,659	5,40,653	23,747	5,60,864
(6) घाउक व्यापार ..	653	94,590	1,810	29,35,402	461	51,923	849	1,25,799
(7) किरकोळ व्यापार ..	15,508	2,83,584	27,050	11,38,222	16,776	3,05,512	13,047	2,39,961
(8) इतर सर्व ..	8,017	2,61,553	32,124	28,42,218	13,016	1,34,392	18,857	3,96,676
एकूण ..	1,62,898	48,92,465	2,68,491	3,63,50,505	1,26,685	30,83,069	1,32,755	46,90,701
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी ..	2,894	4,24,042	9,352	41,11,653	1,993	2,70,755	3,032	5,86,137

TABLE No. 27.3 (A) Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

District								
सोलापूर Solapur		कोल्हापूर Kolhapur		औरंगाबाद Aurangabad		जालना Jalna		Occupation (1)
खात्यांची संख्या No. of Accounts (26)	येणे रकम Outstanding credit (27)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (28)	येणे रकम Outstanding credit (29)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (30)	येणे रकम Outstanding credit (31)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (32)	येणे रकम Outstanding credit (33)	
73,030	16,13,136	93,204	10,51,381	41,673	7,91,834	40,671	4,62,727	(1) Agriculture Total
70,996	13,34,873	92,899	8,44,690	41,582	6,68,499	37,023	4,15,289	(a) Direct Finance
2,034	2,78,263	305	2,06,691	91	1,23,335	3,648	47,438	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
115	14,049	31	4,318	27	25,269	4	364	(i) Mining & Quarrying
6,369	13,52,377	10,560	26,24,543	5,538	36,74,075	2,696	2,69,201	(ii) Manufacturing processing
31	2,691	22	30,832	10	3,474	61	11,906	(iii) Electricity, Gas, Water
122	36,358	243	1,03,127	99	55,195	9	2,402	(iv) Construction
1,730	1,16,180	2,717	2,55,787	2,832	1,29,326	1,446	47,740	(3) Transport Operators
9,128	1,82,904	13,933	2,70,168	9,585	3,02,325	5,949	49,949	(4) Professional Services
26,969	6,14,841	32,606	7,72,778	19,553	5,93,926	6,111	1,10,257	(5) Personal Loans
843	1,65,840	1,094	2,81,296	1,417	1,67,650	466	2,18,869	(6) Wholesale Trade
16,683	2,78,552	16,333	3,91,187	25,424	5,59,998	12,403	1,49,350	(7) Retail Trade
11,920	2,27,939	18,421	3,49,655	9,428	2,21,014	3,427	2,36,651	(8) All Others
1,46,940	46,04,867	1,89,164	61,35,072	1,15,586	65,24,086	73,243	15,59,416	Total
3,656	3,66,757	7,123	10,51,407	3,087	6,90,935	1,413	1,17,074	Of which for Small Scale Industrial Units

व्यवसाय	जिल्हा							
	परमणी Parbhani		बीड Beed		नांदेड Nanded		उस्मानाबाद Osmanabad	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)
(1) कृषि एकूण	79,039	7,28,750	42,735	5,01,737	68,367	6,10,694	33,954	3,09,281
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा	78,810	6,70,402	42,640	4,63,390	68,009	5,92,490	33,898	3,01,233
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा	229	58,348	95	38,347	358	18,204	56	8,048
(2) एकूण उद्योग								
(१) खाणकाम	6	441	7	744	8	1,241	11	1,995
(२) उत्पादन	3,741	1,14,323	4,239	87,748	5,341	3,77,862	3,573	65,049
(३) वीज, गॅस व पाणी	14	17,165	3	807	6	5,429	3	703
(४) बांधकाम	36	5,011	7	504	35	11,663	3	231
(3) परिवहन	1,645	47,710	2,307	75,323	2,683	1,05,449	1,063	36,988
(4) व्यावसायिक सेवा	7,011	65,533	7,070	52,318	7,939	1,41,791	4,983	45,901
(5) व्यक्तिगत कर्ज	10,557	2,14,017	8,040	1,51,726	12,965	3,12,543	4,853	91,043
(6) घाऊक व्यापार	649	32,069	931	22,490	658	46,463	1,014	18,269
(7) किरकोळ व्यापार	24,323	2,64,417	22,642	2,75,592	25,062	3,20,804	14,062	1,32,118
(8) इतर सर्व	2,402	30,723	2,276	57,538	3,216	1,17,587	1,524	12,374
एकूण	1,29,423	15,20,159	90,257	12,26,527	1,26,280	20,51,526	65,053	7,13,952
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी	2,046	71,202	1,710	53,616	2,129	1,32,402	1,849	36,315

TABLE 27.3 (B) - Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in-Thousand Rs.)

Districts								
लातूर Latur		बुलढाणा Buldhana		अकोला Akola		अमरावती Amravati		Occupation (1)
खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	
(42)	(43)	(44)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	
37,898	4,95,280	57,792	5,41,780	64,141	6,17,823	56,635	5,04,812	(1) Agriculture Total
37,654	4,25,723	57,364	5,14,110	63,695	4,70,051	56,217	4,61,433	(a) Direct Finance
244	69,557	408	27,670	446	147,772	418	43,379	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
1	481	3	40,677	19	2,781	22	3,203	(i) Mining & Quarrying
4,074	1,94,670	2,442	1,56,152	3,591	4,00,569	4,245	3,15,116	(ii) Manufacturing processing
6	1,809	1	90	5	1,547	3	140	(iii) Electricity, Gas, Water
24	3,566	45	11,343	34	7,714	41	10,609	(iv) Construction
1,684	56,333	1,269	83,432	1,235	57,362	2,297	59,854	(3) Transport Operators
6,250	63,094	2,340	65,087	8,180	89,192	8,269	92,352	(4) Professional Services
9,948	1,98,640	9,766	1,98,957	12,914	3,26,403	13,570	3,29,963	(5) Personal Loans
1,230	27,484	606	32,689	323	77,738	943	52,433	(6) Wholesale Trade
18,011	2,32,898	15,053	1,97,747	29,506	5,08,593	21,718	2,53,728	(7) Retail Trade
2,694	41,509	2,230	46,499	2,626	55,492	4,028	95,156	(8) All Others
81,820	13,15,764	11,547	13,74,453	1,22,574	21,45,184	1,11,771	17,17,366	Total
1,963	1,21,112	1,004	69,723	1,712	1,48,941	2,947	1,37,155	Of which for Small Scale Industrial Units

व्यवसाय	जिल्हे /							
	यवतमाल Yavatmal		वर्धा Wardha		नागपूर Nagpur		भंडारा Bhandara	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)
(1) कृषि एकूण ..	82,034	6,76,104	45,640	4,24,488	43,980	7,05,854	51,572	3,19,494
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	81,797	6,39,229	45,459	3,56,095	43,587	5,39,774	51,318	3,07,429
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	237	36,875	181	68,393	393	1,66,080	254	12,065
(2) एकूण उद्योग ..								
(१) खाणकाम ..	25	1,871	39	63,398	75	59,197	8	1,101
(२) उत्पादन ..	4,148	1,75,527	3,006	17,99,024	7,864	39,21,534	4,851	10,56,742
(३) पीज, गॅस व पाणी ..	2	91	11	1,747	22	4,952	4	237
(४) बांधकाम ..	49	16,880	138	88,067	403	2,20,792	62	5,993
(3) परिवहन ..	2,214	66,436	1,185	1,08,644	4,211	2,27,917	1,680	40,831
(4) व्यावसायिक सेवा ..	6,175	70,280	3,809	1,00,463	10,156	4,66,891	6,831	74,618
(5) व्यक्तिगत कर्ज ..	11,690	2,38,623	11,058	3,63,831	46,928	13,55,122	12,285	1,86,935
(6) घाटक व्यापार ..	1,067	34,235	203	42,767	1,284	3,85,467	555	78,688
(7) किरकोळ व्यापार ..	25,521	2,81,919	11,066	2,50,780	26,872	6,61,973	20,470	1,95,846
(8) इतर सर्व ..	5,543	85,330	2,392	98,842	13,495	5,60,980	2,608	47,533
एकूण ..	1,38,468	16,47,296	78,547	33,42,051	1,56,290	85,70,679	1,00,926	20,08,018
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी ..	2,008	1,22,048	1,787	4,88,369	5,610	13,55,834	2,309	2,24,297

TABLE No. 27.3 (A) - Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

Districts						
चंद्रपूर Chandrapur		गडचिरोली Gadchiroli		महाराष्ट्र राज्य Maharashtra State		Occupation
खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	
(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(1)
55,373	3,20,032	17,786	1,33,956	15,80,401	2,82,16,152	(1) Agriculture Total
55,187	3,12,767	17,764	1,25,070	15,71,268	1,97,41,145	(a) Direct Finance
186	6,265	22	8,886	19,143	84,75,007	(b) Indirect Finance
						(2) Industry Total
33	35,017	10	6,173	1,044	22,57,392	(i) Mining & Quarrying
3,156	5,58,814	1,606	1,27,425	2,02,822	34,13,70,266	(ii) Manufacturing processing
8	2,539	1	33,733	693	44,97,830	(iii) Electricity, Gas, Water
120	25,586	41	11,889	5,434	1,51,48,787	(iv) Construction
1,231	89,453	891	29,795	67,346	65,30,841	(3) Transport Operators
6,164	38,556	3,118	18,513	2,58,104	2,19,75,730	(4) Professional Services
14,618	2,36,342	3,841	77,272	12,49,722	3,71,34,466	(5) Personal Loans
476	54,905	1,518	1,18,528	40,302	9,27,21,361	(6) Wholesale Trade
16,236	2,05,436	7,506	82,068	5,71,728	2,12,46,923	(7) Retail Trade
4,320	90,520	506	11,547	2,63,336	10,18,40,094	(8) All Others
1,01,796	16,92,626	36,723	6,48,916	42,70,932	67,29,69,822	Total
1,864	1,41,190	1100	91,379	1,09,019	4,67,65,512	Of which for Small Scale Industrial Units

आधार.-बेसिक स्टॅटिस्टिक्स, बेसिक स्टॅटिस्टिकल रिटर्न्स मार्च १९९६.

Source.-Basic Statistics, Basic Statistical Returns of March, 1996.

27. बँका व विमा व्यवसाय /

तक्ता क्रमांक /

वर्गीकृत व्यापारी बँकांच्या पतपुरवठ्याचे व्यवसायानुसार जिल्हावार वर्गीकरण /

व्यवसाय	जिल्हे							
	मुंबई Mumbai		ठाणे Thane		रायगड Raigad		रत्नागिरी Ratnagiri	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(2)	(3)	(4)	(6)	(7)	(8)	(9)	
(1) कृषि एकूण	6,753	83,59,905	40,388	6,19,054	28,173	5,10,319	22,143	2,46,332
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा	5,507	29,50,646	39,681	5,26,058	27,928	4,71,891	22,036	2,30,018
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा	1,246	54,09,259	707	92,996	245	38,428	107	16,314
(2) एकूण उद्योग								
(१) खाणकाम	214	1,73,77,268	69	45,916	48	15,931	39	80,927
(२) उत्पादन	56,047	31,89,83,371	11,963	1,36,30,187	3,605	19,34,409	3,817	9,28,807
(३) वीज, गॅस व पाणी	253	61,75,572	31	45,978	7	589	7	7,310
(४) बांधकाम	1,651	1,31,95,463	487	6,02,988	202	59,285	121	46,227
(3) परिवहन	11,354	48,64,551	6,229	4,79,486	3,346	1,68,852	2,151	92,861
(4) व्यावसायिक सेवा	18,121	1,52,35,830	10,188	3,87,288	5,379	1,38,640	5,043	1,25,658
(5) व्यक्तिगत कर्ज	5,48,725	2,43,65,447	53,846	2,39,72,846	18,707	4,87,975	15,611	2,86,570
(6) धाऊक व्यापार	16,049	6,75,26,273	1,482	42,34,664	895	68,818	167	23,453
(7) किरकोळ व्यापार	25,524	1,61,76,753	24,721	6,56,406	12,853	1,48,880	10,121	1,61,558
(8) इतर सर्व	72,235	9,36,56,431	13,192	8,73,238	3,147	6,60,834	2,953	57,045
एकूण	7,56,926	58,59,16,864	1,62,596	2,39,72,846	76,372	41,94,532	62,173	20,56,748
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी	26,958	3,62,07,762	6,707	33,21,798	1,641	4,09,068	1,545	2,60,524

BANKING AND INSURANCE

TABLE No. 27.3 (B)

Districtwise and Occupationwise Classification of Outstanding Credit of Scheduled Commercial Banks
1996-97

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

Districts								
सिंधुदुर्ग Sindhudurg		नाशिक Nashik		धुळे Dhule		जळगाव Jalgaon		Occupation (1)
खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	
10,859	1,06,122	55,491	18,47,872	53,163	11,17,491	69,966	10,44,028	(1) Agriculture Total
10,816	99,311	54,999	15,19,524	52,163	7,03,598	69,285	9,72,787	(a) Direct Finance
43	6,811	492	3,28,348	1,000	4,13,893	681	71,241	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
29	3,265	20	4,935	17	28,116	12	1,629	(i) Mining & Quarrying
2,847	24,147	5,866	23,49,649	4,376	8,53,553	5,293	8,80,215	(ii) Manufacturing processing
2	69	36	11,211	12	17,241	15	8,310	(iii) Electricity, Gas, Water
58	12,671	118	48,744	51	21,091	150	22,644	(iv) Construction
999	52,031	1,981	10,00,767	1,383	86,746	2,621	1,24,620	(3) Transport Operators
3,580	43,705	8,432	2,78,012	6,623	1,60,913	11,088	1,70,242	(4) Professional Services
7,226	1,21,347	21,428	6,11,258	13,959	3,15,863	27,885	5,68,322	(5) Personal Loans
91	16,820	739	1,74,374	726	41,611	4,291	1,39,198	(6) Wholesale Trade
6,955	87,477	18,956	4,89,083	21,626	2,88,253	36,278	5,87,162	(7) Retail Trade
2,157	38,875	9,073	2,26,954	2849	70,109	7,567	2,51,970	(8) All Others
34,803	6,06,629	1,22,140	61,42,859	1,04,785	30,00,937	1,65,166	37,98,340	Total
990	83,990	3,266	10,19,842	2,582	2,54,227	2,155	5,10,939	Of which for Small Scale Industrial Units

व्यवसाय	जिल्हे/							
	अहमदनगर Ahmednagar		पुणे Pune		सातारा Satara		सांगली Sangli	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
(1) कृषि एकूण	87,687	15,75,765	84,525	32,03,190	48,786	9,07,541	42,570	9,65,936
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा	86,148	12,47,347	83,497	20,46,788	47,721	8,32,655	42,020	8,47,259
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा	1,539	3,28,418	1,028	11,56,402	1,065	74,886	550	1,18,677
(2) एकूण उद्योग								
(१) खाणकाम	8	715	152	64,021	7	1,466	15	9,059
(२) उत्पादन	6,245	14,95,119	17,300	2,24,29,857	4,435	7,34,309	6,628	14,42,737
(३) वीज, गॅस व पाणी	18	25,506	65	41,419	9	11,404	5	43,755
(४) बांधकाम	105	89,905	805	12,42,141	176	39,414	86	29,585
(3) परिवहन	2,155	1,34,081	8,609	6,67,778	1,867	1,67,088	1,604	81,070
(4) व्यावसायिक सेवा	11,082	1,88,227	16,177	15,57,771	7,316	2,01,271	7,833	2,63,321
(5) व्यक्तिगत कर्ज	22,861	5,47,608	95,521	31,41,131	24,133	5,63,143	27,123	6,25,055
(6) घाऊक व्यापार	791	57,085	1,768	8,75,674	378	48,580	844	1,91,981
(7) किरकोळ व्यापार	17,059	3,91,627	29,988	18,12,552	15,026	2,99,011	11,470	3,03,758
(8) इतर सर्व	7,141	1,40,819	36,430	25,40,360	10,699	1,70,026	12,359	1,91,822
एकूण.	1,55,152	46,46,457	2,91,340	3,75,75,894	1,12,832	31,43,253	1,10,537	41,48,079
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी	3,243	4,22,401	9,388	36,01,001	1,782	2,86,398	3,471	3,91,923

TABLE No. 27.3 (B) Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

Districts								
सोलापूर Solapur		कोल्हापूर Kolhapur		औरंगाबाद Aurangabad		जालना Jalna		Occupation (1)
खात्यांची संख्या No. of Accounts (26)	येणे रक्कम Outstanding credit (27)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (28)	येणे रक्कम Outstanding credit (29)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (30)	येणे रक्कम Outstanding credit (31)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (32)	येणे रक्कम Outstanding credit (33)	
77,882	16,06,558	64,949	9,19,008	44,263	8,47,602	42,075	4,86,091	(1) Agriculture Total
75,792	14,21,565	64,232	7,78,196	43,802	6,78,643	41,783	4,75,168	(a) Direct Finance
2,090	1,84,993	717	1,40,812	461	1,68,959	292	10,923	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
63	9,134	42	10,552	35	16,397	4	406	(i) Mining & Quarrying
7,187	15,32,505	8,678	26,58,063	6,025	41,72,164	2,894	3,03,925	(ii) Manufacturing processing
17	1,802	23	27,344	14	2,898	52	7,361	(iii) Electricity, Gas, Water
134	42,223	197	1,11,382	111	26,220	12	3,810	(iv) Construction
1,226	1,27,719	2,830	2,91,319	4,741	1,78,909	2,186	60,048	(3) Transport Operators
7,704	1,85,065	7,769	3,04,141	11,958	2,96,574	7,346	63,962	(4) Professional Services
28,071	6,16,677	23,892	7,70,481	27,158	7,17,472	6,879	1,08,796	(5) Personal Loans
796	1,99,368	1,137	3,84,932	2,615	2,01,578	922	85,567	(6) Wholesale Trade
18,497	3,20,812	12,779	4,60,107	29,815	7,18,728	15,628	1,87,496	(7) Retail Trade
11,898	2,50,137	13,737	3,58,237	10,518	2,30,602	4811	274,051	(8) All Others
1,54,243	48,72,000	1,42,043	62,95,666	1,37,263	74,09,142	62,809	16,79,213	Total
3,898	3,23,902	5,138	10,30,897	3,081	7,33,489	1,353	73,899	Of which for Small Scale Industrial Units

जिल्हे/								
व्यवसाय	परभणी Parbhani		बीड Beed		नांदेड Nanded		उस्मानाबाद Osmanabad	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(34)	(35)	(33)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)
(1) कृषि एकूण ..	80,889	8,17,552	52,712	6,09,905	77,208	7,59,413	34,838	3,30,593
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	80,524	7,63,281	52,374	5,81,068	76,909	7,09,122	34,803	3,20,456
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	365	54,271	338	26,837	299	50,291	35	10,137
(2) एकूण उद्योग ..								
(१) खाणकाम ..	14	2,112	9	1,321	9	1,326	8	1,481
(२) उत्पादन ..	3,311	1,20,860	4,406	1,01,825	5,844	4,05,046	3,924	74,331
(३) वीज, गॅस व पाणी ..	14	19,172	7	560	5	280	2	145
(४) बांधकाम ..	36	11,582	9	771	76	16,842	4	2,304
(3) परिवहन ..	2,945	71,543	2,422	80,292	3,732	1,25,372	923	39,143
(4) व्यावसायिक सेवा ..	4,788	65,559	7,147	1,10,326	8,635	1,52,079	4,416	37,128
(5) व्यक्तिगत कर्ज ..	17,050	2,64,805	11,422	1,65,510	17,876	3,76,416	7,691	1,14,339
(6) घाऊक व्यापार ..	861	42,530	540	57,868	1,511	64,110	629	19,485
(7) किरकोळ व्यापार ..	23,319	3,08,358	21,751	2,54,607	27,093	4,23,870	14,258	1,65,319
(8) इतर सर्व ..	3,628	42,769	3,203	28,762	5,909	1,82,337	804	48,392
एकूण ..	1,36,875	17,66,842	1,03,628	14,09,747	147,897	25,07,091	67,497	8,32,668
वरीलपैकी लघुउद्योगासाठी ..	1,989	69,217	1,575	52,586	2,736	1,29,847	1,998	39,252

TABLE No. 27.3 (E) – Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

Districts								
लातूर Latur		बुलढाणा Buldhana		अकोला Akola		अमरावती Amravati		Occupation (1)
खात्यांची संख्या No. of Accounts (42)	येणे रकम Outstanding credit (43)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (44)	येणे रकम Outstanding credit (45)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (46)	येणे रकम Outstanding credit (47)	खात्यांची संख्या No. of Accounts (48)	येणे रकम Outstanding credit (49)	
42,668	5,64,366	61,585	6,70,717	65,715	6,75,293	62,634	6,25,403	(1) Agriculture Total
42,429	5,06,984	60,495	6,26,165	65,396	5,68,176	61,599	5,71,931	(a) Direct Finance
239	57,382	1,090	44,552	319	1,07,117	1,035	53,472	(b) Indirect Finance
								(2) Industry Total
5	1,106	5	31,235	15	2,764	20	2,998	(i) Mining & Quarrying
4,424	2,50,868	2,847	2,21,513	4,109	4,70,746	4,197	2,40,890	(ii) Manufacturing processing
1	57	4	159	3	860	3	155	(iii) Electricity, Gas, Water
22	4,637	39	11,555	31	10,989	53	17,798	(iv) Construction
1,893	68,891	2,213	94,565	1,553	61,597	2,650	81,841	(3) Transport Operators
5,796	73,739	2,748	84,823	7,427	97,863	8,182	93,239	(4) Professional Services
13,901	2,44,072	12,543	2,51,611	15,209	4,22,029	15,687	3,55,698	(5) Personal Loans
297	40,041	474	32,411	628	81,356	923	43,922	(6) Wholesale Trade
17,947	2,87,081	17,255	2,59,951	31,019	3,86,459	23,941	3,10,820	(7) Retail Trade
1,851	32,243	2,474	61,127	3,019	69,745	6,750	1,16,762	(8) All Others
88,805	15,67,101	1,02,187	17,19,667	1,28,728	22,79,701	1,26,040	18,89,526	Total
2,617	1,49,264	1,295	1,14,128	1,994	1,78,798	2,016	1,28,382	Of which for Small Scale Industrial Units

व्यवसाय	यवतमाळ Yavatmal		वर्धा Wardha		नागपूर Nagpur		भंडारा Bhandara	
	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit	खात्यांची संख्या No. of Accounts	येणे रक्कम Outstanding credit
(1)	(50)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)	(57)
(1) कृषि एकूण ..	89,753	7,90,760	47,791	4,22,097	47,631	8,13,514	49,623	4,02,618
(अ) प्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	89,434	7,33,850	47,186	4,01,226	47,021	5,90,610	49,417	3,82,868
(ब) अप्रत्यक्ष पतपुरवठा ..	319	56,910	605	20,871	610	2,22,904	206	19,750
(2) एकूण उद्योग ..								
(१) खाणकाम ..	24	2,799	21	8,653	109	1,06,926	8	4,804
(२) उत्पादन ..	3,678	3,20,475	2,907	12,09,677	8,892	52,21,816	4,473	12,35,345
(३) वीज, गॅस व पाणी ..	-	-	11	971	23	11,135	3	199
(४) बांधकाम ..	79	26,188	71	58,108	452	2,40,711	71	12,716
(3) परिवहन ..	2,533	80,529	1,116	73,333	5,578	3,00,543	961	53,173
(4) व्यावसायिक सेवा ..	5,711	80,543	3,181	91,797	10,599	5,19,178	6,873	1,12,343
(5) व्यक्तिगत कर्ज ..	13,168	2,70,357	11,604	3,09,644	54,919	14,86,762	16,765	2,36,723
(6) घाऊक व्यापार ..	913	24,696	857	33,699	1,162	4,56,313	432	84,301
(7) किरकोळ व्यापार ..	27,299	3,12,103	10,030	2,08,938	29,348	10,14,450	20,736	2,35,571
(8) इतर सर्व ..	3,132	64,985	1,865	129,585	17,914	6,93,494	2,692	62,605
एकूण ..	1,48,290	19,73,435	79,454	26,48,502	1,76,627	1,08,64,842	1,02,637	24,40,398
दरीलपैकी लघुउद्योगासाठी ..	1,815	74,165	1,865	3,68,293	6,500	16,43,164	2,098	2,11,005

TABLE No. 27.3 (B) - Contd.

(रकम हजार रुपयात/Amount in Thousand Rs.)

Districts						
चंद्रपूर Chandrapur		गडचिरोली Gadchiroli		महाराष्ट्र राज्य Maharashtra State		Occupation
खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	खात्याची संख्या No. of Accounts	येणे रकम Outstanding credit	
(58)	(59)	(60)	(61)	(62)	(63)	(1)
51,267	3,69,106	16,255	2,34,840	15,60,242	3,24,46,791	(1) Agriculture Total
50,958	3,52,073	16,107	1,23,743	15,42,062	2,30,33,007	(a) Direct Finance
309	17,033	148	1,10,897	18,180	94,13,784	(b) Indirect Finance
						(2) Industry Total
28	5,336	16	10,227	1,065	1,78,52,627	(i) Mining & Quarrying
2,935	7,20,678	2,096	1,26,588	2,11,299	38,51,73,675	(ii) Manufacturing processing
7	2,645	1	32,909	650	64,97,016	(iii) Electricity, Gas, Water
154	39,926	52	14,635	5,613	1,60,62,555	(iv) Construction
2,057	1,19,672	1,645	34,654	88,371	89,63,074	(3) Transport Operators
6,571	97,208	2,709	25,060	2,30,422	2,12,21,225	(4) Professional Services
18,463	2,90,733	3,820	72,338	11,99,653	4,11,03,822	(5) Personal Loans
454	61,185	821	81,142	44,213	7,53,93,033	(6) Wholesale Trade
17,272	2,59,200	6,995	90,623	5,95,559	2,76,07,013	(7) Retail Trade
5,540	1,17,094	1,059	22,812	2,80,695	10,16,64,222	(8) All Others
1,04,798	20,82,785	35,469	7,45,648	42,17,102	73,39,90,253	Total
1,468	1,34,233	1,081	62,558	1,66,256	5,22,17,274	Of which for Small Scale Industrial Units

आधार.-बेसिक स्टॅटिस्टिक्स, बेसिक स्टॅटिस्टिकल रिटर्नस् मार्च १९९७.

Source -Basic Statistics, Basic Statistical Returns of March, 1997.

27. बैंक व विमा व्यवसाय /BANKING AND INSURANCE

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 27.4

मार्च १९९६ व १९९७ अखेर राज्यवार वर्गीकृत व्यापारी बँकांच्या ठेवी व कर्जे /

Deposits And Advances of Scheduled Commercial Banks By State for March Ending 1996 And 1997.

(रुपये लाखात)
(Amount in Lakh Rs.)

विभाग/राज्य आणि केंद्रशासित प्रदेश	कार्यालयांची संख्या Number of offices		ठेवी Deposits		कर्जे / Advances						Region/State and Union Territory
	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	प्राधान्य गट Priority Sector		दुर्बल गट Weaker Sector		एकूण Total		
					1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(1)
उत्तर विभाग	10,021	10,197	94,68,211	1,12,33,541	15,02,338	17,12,237	2,13,871	2,30,489	17,16,209	19,42,726	Northern Region
हरियाणा	1,384	1,413	8,99,230	10,61,658	2,33,891	2,54,134	40,865	42,829	2,74,756	2,96,963	Haryana
हिमाचल प्रदेश	770	772	3,15,583	4,06,120	43,426	48,893	10,459	12,449	53,884	61,342	Himachal Pradesh
जम्मू आणि काश्मिर	807	610	3,71,500	4,61,272	53,073	57,270	3,850	4,401	56,923	61,671	Jammu and Kashmir
पंजाब	2,353	2,415	20,29,539	23,90,214	4,26,987	4,81,000	65,636	68,724	4,92,623	5,49,724	Punjab
राजस्थान	3,275	3,306	12,19,415	14,44,337	2,66,741	3,14,917	67,625	73,421	3,34,366	3,88,338	Rajasthan
चंडीगढ	159	171	3,76,029	4,12,484	48,947	52,990	5,120	6,359	54,067	59,349	Chandigarh
दिल्ली	1,273	1,310	42,56,910	50,57,456	4,29,274	5,03,033	20,316	22,306	4,49,590	5,25,339	Delhi
उत्तर-पूर्व विभाग	1,936	1,941	6,85,987	8,14,807	1,21,289	1,49,296	43,348	43,998	1,64,637	1,93,294	North-Eastern Region
असम	1,266	1,271	4,37,619	5,10,003	85,365	1,09,521	23,411	23,976	1,08,776	1,33,497	Assam
मणिपुर	87	87	22,134	24,081	7,576	9,631	5,783	3,521	13,359	13,152	Manipur
मेघालय	180	180	74,360	90,680	4,939	4,955	3,268	3,117	8,207	8,072	Meghalaya
नागालँड	72	72	37,621	50,803	8,494	7,228	5,192	3,291	13,686	10,519	Nagaland
त्रिपुरा	183	183	57,275	70,677	9,913	12,253	2,636	6,890	12,549	19,143	Tripura
अरुणाचल प्रदेश	69	69	35,945	40,253	1,731	2,027	1,787	1,075	3,518	3,102	Arunachal Pradesh
मिझोरम	79	79	21,013	28,310	1,693	1,918	698	1,344	2,391	3,262	Mizoram
	11,686	11,716	55,59,700	65,31,273	8,78,282	10,27,927	2,24,742	2,54,744	11,03,024	12,82,671	Eastern Region

जम्मू	5,003	5,016	17,97,101	21,44,267	2,77,256	2,99,588	92,976	1,05,025	3,70,232	4,04,613	Bihar
कर्णाटक	2,187	2,183	6,05,641	7,29,610	1,53,380	1,91,140	48,895	61,809	2,02,275	2,52,949	Orissa
सिक्कीम	42	42	18,588	23,978	1,578	1,763	573	784	2,151	2,547	Sikkim
पश्चिम बंगाल	4,423	4,444	31,22,492	36,13,228	4,46,424	5,35,603	82,534	87,536	5,28,958	6,23,139	West Benga
अण्डमान और निकोबार	31	31	15,878	20,190	1,222	1,596	337	374	1,559	1,970	Andaman and Nicobar
मध्य प्रदेश	13,344	13,414	57,60,277	67,96,583	10,87,424	12,01,545	3,10,993	3,30,203	13,98,417	15,31,748	Central Region
मध्य प्रदेश	4,490	4,517	15,82,609	18,70,830	3,76,439	4,26,551	1,15,744	1,25,579	4,92,183	5,52,130	Madhya Pradesh
उत्तर प्रदेश	8,854	8,897	41,77,668	49,25,953	7,10,985	7,74,994	1,95,249	2,04,624	9,06,234	9,79,618	Uttar Pradesh
पश्चिम बंगाल	9,932	10,111	1,55,83,256	1,36,09,800	18,43,706	21,39,590	1,74,419	1,96,922	20,18,125	23,36,512	Western Region
गुजरात	3,575	3,619	25,35,873	29,77,644	4,61,302	5,04,720	57,383	69,217	5,18,685	5,73,937	Gujarat
महाराष्ट्र	6,057	6,179	87,04,962	1,02,19,008	13,52,189	16,02,319	1,14,537	1,26,118	14,66,726	17,28,437	Maharashtra
गोवा	286	293	3,19,657	3,84,322	5,26,226	29,615	2,044	1,447	28,270	31,062	Goa
दमण और दिवु	13	13	16,798	20,578	3,285	1,828	305	60	3,590	1,888	Daman and Divu
दादरा और नगर हवेली	7	7	5,966	8,249	704	1,108	150	80	854	1,188	Dadara and Nagar Havelli
दक्षिण भारत	17,531	17,732	95,54,544	1,10,69,633	26,50,085	31,50,110	5,99,053	6,90,384	32,49,138	38,40,494	Southern Region
आंध्र प्रदेश	4,969	5,022	22,03,645	26,58,030	6,78,672	7,81,527	1,76,555	2,17,158	8,55,227	9,98,685	Andhra Pradesh
कर्नाटक	4,589	4,644	23,54,111	26,81,960	5,88,851	7,22,892	1,02,467	1,14,014	6,91,318	8,36,906	Karnataka
केरल	3,161	3,198	20,10,539	23,15,648	3,81,813	4,89,125	1,07,639	1,19,333	4,89,452	6,08,458	Kerala
तमिल नाडु	4,728	4,782	29,09,641	33,26,596	9,89,549	11,44,549	2,09,340	2,36,362	11,98,889	13,80,911	Tamilnadu
पोण्डिचेरी	76	77	74,038	84,202	10,828	11,620	2,887	3,341	13,715	14,961	Pondicherry
लक्षद्वीप	8	9	2,570	3,198	372	397	165	176	537	573	Lakshadweep
एकूण भारत	64,456	65,111	4,26,11,956	5,00,55,637	80,83,124	93,80,705	15,66,426	17,46,740	96,49,550	1,11,27,445	All India

27. बँका व विमा व्यवसाय / BANKING AND INSURANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 27.5

वर्गीकृत व अवर्गीकृत सहकारी बँकांच्या कार्यालयांची संख्या (३१ मार्च १९९६ व १९९७ रोजी) /
 NUMBER OF OFFICES OF SCHEDULED, NON-SCHEDULED AND CO-OPERATIVE BANKS, (AS ON 31ST MARCH 1996 AND 1997)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा	वर्गीकृत बँका Scheduled Banks		* अवर्गीकृत बँका Non-Scheduled Banks		सहकारी बँका Co-operative Banks		एकूण Total		District
		१९-२००१†	२०-२००१†	१९-२००१†	२०-२००१†	१९-२००१†	२०-२००१†	१९-२००१†	२०-२००१†	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1	बृहन्मुंबई	1,414	1,444	-	-	89	89	1,503	1,533	... Brihan Mumbai
2	ठाणे	375	385	-	-	19	19	394	404	... Thane
3	रायगड	141	143	-	-	9	9	150	152	... Raigad
4	रत्नागिरी	129	131	-	-	4	4	133	135	... Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	77	77	-	-	2	2	79	79	... Sindhudurg
6	नाशिक	229	233	-	-	31	45	260	278	... Nashik
7	धुळे	132	132	-	-	14	15	146	147	... Dhule
8	जळगाव	188	188	-	-	15	17	203	205	... Jalgaon
9	अहमदनगर	205	206	-	-	17	19	222	225	... Ahmednagar
10	पुणे	542	562	-	-	41	44	583	606	... Pune
11	सातार	152	152	-	-	22	27	174	179	... Satara
12	सांगली	184	187	-	-	24	28	208	215	... Sangli
13	सोलापूर	224	225	-	-	21	32	245	257	... Solapur
14	कोल्हापूर	227	230	-	-	54	59	281	289	... Kolhapur
15	औरंगाबाद	147	149	-	-	7	9	154	158	... Aurangabad
16	जालना	74	73	-	-	4	5	78	78	... Jalna
17	परभणी	110	110	-	-	16	24	126	134	... Parbhani
18	बीड	101	101	-	-	9	13	110	114	... Beed
19	नांदेड	129	129	-	-	4	5	133	134	... Nanded
20	उस्मानाबाद	71	71	-	-	3	7	74	78	... Osmanabad
21	लातूर	97	97	-	-	9	15	106	112	... Latur
22	बुलढाना	105	105	-	-	8	8	113	113	... Buldhana
23	अकोला	157	157	-	-	5	6	162	163	... Akola
24	अमरावती	148	148	-	-	8	9	156	157	... Amravati
25	यवतमाळ	118	118	-	-	3	3	121	121	... Yavatmal
26	वर्धा	73	73	-	-	3	3	76	76	... Wardha
27	नागपूर	286	291	-	-	12	12	298	303	... Nagpur
28	भंडारा	130	130	-	-	3*	3	133	133	... Bhandara
29	चंद्रपूर	152	152	-	-	-	-	152	152	... Chandrapur
30	गडचिरोली	45	45	-	-	-	-	45	45	... Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		6,162	6,244	*	*	456	531	6,618	6,775	... Maharashtra State

* Note.- There is No Non-Scheduled Commercial Bank, Branch in Maharashtra.

* टिप.-अवर्गीकृत बँकांची शाखा महाराष्ट्रात नाहीत.

आधार.- (१) सहकार आयुक्त, मुंबई आणि निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे।

(२) भारतीय रिझर्व्ह बँक, मुंबई.

Source.- (1) Commissioner for Co-operation, Bombay and Registrar Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

(2) Reserve Bank of India, Mumbai.

२८. शासकीय अर्थव्यवस्था

२८.१. राज्य शासनातील महसुली जमा व महसुली खर्च यांचे निरनिराळ्या शीर्षाखालील आकडे या विभागात दाखविले आहेत. याची अधिक तपशीलवार माहिती राज्य शासनाच्या अर्थसंकल्पात मिळते. तसेच अर्थसंकल्पातील व्यवहाराचे आर्थिक वर्गीकरणही त्यात दिले आहे. येथील आर्थिक वर्गीकरणाची मांडणी सहा लेखांमध्ये दर्शविलेल्या शासनाच्या आर्थिक व्यवहारावर आधारलेली आहे.

२८.२. राज्य शासनाचे जमा व खर्च यासंबंधित व्यवहार दरवर्षी सादर केलेल्या अर्थसंकल्पात दिले जातात. अर्थसंकल्पीय व्यवहारांचे परिणाम जाणून घेण्यासाठी अर्थसंकल्पाचे आर्थिक वर्गीकरण केले जाते. या वर्गीकरणात अर्थसंकल्पीय व्यवहारांची अर्थपूर्ण आर्थिक वर्गानुरूप पुनर्मांडणी व त्याचे पुनर्वर्गीकरण केले आहे. हे वर्गीकरण केंद्रीय अर्थसंकल्पाच्या आर्थिक वर्गीकरणाच्या मांडणीप्रमाणे आहे. त्यामधून आंतरलेखा व आंतरविभागीय हस्तांतरित रकमा (फंडांकडून बदली केलेल्या रकमा धरून) वगळण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे उर्वरित अर्थव्यवस्थेशी होणाऱ्या राज्य शासनाच्या मूळ व्यवहाराची माहिती या वर्गीकरणातून मिळते.

२८.३ ह्या विभागात ३१ मार्चच्या अखेरीस आयकर भरणाऱ्यांचे आयकर पात्र उत्पन्न गटानुसार वर्गीकरण देण्यात आले आहे. आयकर दात्यांचे पुढीलप्रमाणे उपविभाग पाडण्यात येतात. (अ) वैयक्तिक, (ब) हिंदु अविभक्त कुटुंबे, (क) अनौदणीकृत व्यवसाय (ड) व्यक्ती समूह, (इ) नोदणीकृत व्यवसाय (फ) संस्था ह्या तक्त्यात दाखविलेले उत्पन्न हे एकूण उत्पन्नातून नुकसान भरपाई व इतर अनुज्ञेय सूट वगळून राहिलेले करपात्र उत्पन्न असते.

28. PUBLIC FINANCE

28.1. The receipts and revenue expenditure of State Government under different heads is shown in this section. Further details will be found in the Civil Budget Estimates of the State Government. The Economic Classification of the Budget is also given. The frame-work of economic classification presented here is based on the delimitation of the Government transactions in a set of six accounts.

28.2. The Budget annually presented gives the transactions on account of receipts and expenditure of the State Government. In order to analyse the economic impact of these budgetary transactions, an economic classification of the Budget is undertaken. In this classification the transactions are regrouped and reclassified into meaningful economic categories. This classification follows closely the frame-work of economic classification adopted for the Central Budget. It eliminates all inter-account, inter-departmental transfers including transfers to and from funds and brings out the genuine transactions of the State Government with the rest of the economy.

28.3 In this section classification of the assesses assessed to Income Tax according to range of income assessed to tax their income and tax payable for the assessment year ending 31st March, assesses are sub-divided into (i) individuals, (ii) Hindu undivided families, (iii) unregistered firms, (iv) association of persons, (v) registered firms, (iv) companies. The total income shown in the table represents the income assessed to tax after deduction, set of the losses and other admissible rebate from gross income.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.1

महाराष्ट्र शासनाचा एकूण महसूल

Total Revenue of Maharashtra Government

(1995-96 and 1996-97)

(महसूल कोटी रुपयात)
(Revenue in Crore Rs.)

महसुलाची बाब	१९९५-९६ महसूल (प्रत्यक्ष) 1995-96 Revenue (Actuals)	एकूण महसुलाची टक्केवारी % To Total Revenues	१९९६-९७ महसूल (प्रत्यक्ष) 1996-97 Revenue (Actuals)	एकूण महसुलाची टक्केवारी % To Total Revenue	Source of Revenue
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)
(अ) केंद्राकडून वसूल होणाऱ्या क्रांतील राज्याचा हिस्सा	1,677.46	10.13	2,274.93	11.81	(A) Share in centrally collected Taxes
(१) आयकर	652.58	3.94	877.83	4.56	(1) Income Tax
(२) संपदा शुल्क	0.00	0.00	0.00	0.00	(2) Estate Duty
(३) केंद्रीय उत्पादन शुल्क	1,024.88	6.19	1,397.10	7.26	(3) Union Excise Duties
(ब) राज्याकडून वसूल होणारे कर	10,934.46	66.03	11,714.97	60.84	(B) Taxes collected by State
(१) कृषिविषयक उत्पन्नावरील कर	0.00	0.00	0.00	0.00	(1) Agricultural Income Tax
(२) जमीन महसूल	120.52	0.73	109.96	0.57	(2) Land Revenue
(३) मुद्रांक व नोंदणी फी	1,235.98	7.46	1,274.57	6.62	(3) Stamps and Registration Fees
(४) राज्य उत्पादन शुल्क	1,070.91	6.47	1,068.50	5.55	(4) State Excise Duties
(५) विक्रीकर	6,844.32	41.33	7,290.00	37.86	(5) Sales Tax
(६) वाहनावरील कर	423.19	2.56	613.74	3.19	(6) Taxes on Vehicals
(७) मालावरील व उतारु वरील कर	248.35	1.50	200.87	1.04	(7) Taxes on Goods and Passenger
(८) विद्युत शुल्क	357.13	2.16	403.31	2.09	(8) Electricity Duty
(९) करमणूक कर	96.62	0.58	101.31	0.53	(9) Entertainment Tax
(१०) व्यवसाय, व्यापार, आजिविका व गेजधार यावरील कर	330.60	2.00	382.35	1.99	(10) Taxes on Professions, Trades, Callings and Employments.
(११) इतर राज्य कर महसूल * *	206.84	1.25	270.36	1.40	(11) Other State Tax Revenue * *
(क) करांव्यतिरिक्त महसूल -	2,775.39	16.76	3,754.89	19.50	(C) Non-Tax Revenue
(१) व्याजविषयक जमा रकमा	1,271.20	7.68	2,034.53	10.57	(1) Interest Receipts
(२) इतर करांव्यतिरिक्त महसूल	1,504.19	9.08	1,720.36	8.93	(2) Other Non-Tax Revenue
(ड) केंद्र शासनाकडून सहाय्यक अनुदाने-	1,171.97	7.08	1,510.45	7.84	(D) Grants-in-aid from Central Government.
एकूण	16,559.28	100.00	19,255.24	100.00	Total Revenue

* * पैसेवरील, घैनीच्या वस्तूवरील कर, शिक्षण उपकर इत्यादींचा यात समावेश आहे.

* * It consists of Betting and Luxury Taxes, Education Cess etc.

आधार.--महाराष्ट्र शासनाची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९.

Source.—Maharashtra State Budget Publication, 1997-98 and 1998-99.

28. शारकीय अर्थव्यवस्था PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.2

महसुली लेख्यातून केलेला खर्च
Expenditure from Revenue Account
(1995-96 and 1996-97)

(खर्च कोटी रुपयात)
(Expenditure in Crore Rs)

शारकीय प्रकार	प्रत्यक्ष खर्च 1995-96 Expenditure (1)	एकूण खर्च सुसंगती % To Total Expenditure (2)	प्रत्यक्ष खर्च 1996-97 Expenditure (3)	एकूण खर्च सुसंगती % To Total Expenditure (4)	Type of Expenditure (1)
(अ) सर्वसाधारण सेवा					(A) General Services
(१) राज्यांची अंगे	179.77	1.05	226.40	1.09	(1) Organs of State
(२) आर्थिक सेवा	1,789.36	10.42	1,962.95	9.42	(2) Fiscal Services
(३) व्याज प्रदान व ऋण सेवा	2,517.31	14.45	2,994.81	14.37	(3) Interest Payment and Servicing of Debt.
(४) प्रशासकीय सेवा	1,574.98	9.17	1,860.35	8.92	(4) Administrative Services
(५) निवृत्ती वेतने आणि सांकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	637.05	3.71	818.99	3.93	(5) Pensions & Miscellaneous General Services.
एकूण (अ) सर्वसाधारण सेवा (१ ते ५)	6,698.47	39.02	7,863.50	39.32	Total (A) General Services (1 to 5)
(ब) सामाजिक सेवा	6,499.90	34.77	7,397.33	35.49	(B) Social Services
(क) आर्थिक सेवा	3,923.15	22.85	5,498.03	26.37	(B) Economic Services
(ड) सहाय्यक अनुदाने व अंशदाने	46.87	0.27	86.93	0.42	(D) Grants-in-aid & Contributions
एकूण महसुली खर्च (अ+ब+क+ड)	17,168.39	100.00	20,845.79	100.00	Total Revenue Expenditure (A+B+C+D)

आधार.—महाराष्ट्र शासनाची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९.

Source.—Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99. (Green Book)

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.3

भांडवली अर्थसंकल्प / Capital Budget

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत)
(Rs. in Crore)

अनुक्रमांक	वार	१९९५-९६ (प्रत्यक्ष)	१९९६-९७ (प्रत्यक्ष)		
Sr. No.		1995-96 (Actuals)	1996-97 (Actuals)		Item
(1)	(2)	(3)	(4)		(2)
(१)	महसुली लेख्याबाहेरील भांडवली खर्च	2,703.48	2,719.85	(1)	Capital Expenditure outside the Revenue Account.
(२)	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण (निव्वळ जमा)	528.15	604.19	(2)	Internal Debt. of the State Government (Net Receipt)
(३)	केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा (निव्वळ जमा)	1,440.04	2,461.95	(3)	Loans and Advances from the Central Government (Net Receipt)
(४)	राज्य शासनाकडे दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा (निव्वळ जमा)	- 838.23	-643.30	(4)	Loans and Advances by the State Government (Net receipts)
(५)	राज्य-राज्यीय तडजोड (निव्वळ जमा)	0.01	0.00	(5)	Inter-State Settlement (Net receipts)
(६)	आकस्मिकता निधीमध्ये केलेले विनियोजन (निव्वळ जमा)	- 400.00	400.00	(6)	Appropriation to the Contingency Fund (Net receipts)
(७)	आकस्मिकता निधी (निव्वळ जमा)	447.71	- 393.48	(7)	Contingency Fund (Net receipts)
(८)	लोक लेखा (निव्वळ जमा)	2,329.74	1,727.72	(8)	public Account (Net receipts) including cash balance investment A/C.
	एकूण जमा	39,137.02	38,953.55		Total Receipts
	एकूण सवितरित रकमा	38,527.77	37,333.93		Total Disbursements
	अधिक (कमी) रकमा	609.25	1,619.62		Surplus (+) or Deficit (-)

आधार: १९९५-९६ व १९९६-९७ च्या राज्याच्या अर्थसंकल्पांच्या प्रकाशनांवर १९९७-९८ व १९९८-९९.

Source.—Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99. (Green Book)

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.4

एकूण अर्थसंकल्पीय स्थिती / Overall Budgetary Position

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत)
(Rs. in Crore)

अनुक्रमांक	तपशील	१९९५-९६ (प्रत्यक्ष)	१९९६-९७ (प्रत्यक्ष)	
Sr. No.		1995-96 (Actuals)	1996-97 (Actuals)	Particulars
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
(१)	महसुली लेखावरील आधिव्य (+) किंवा तूट (-)	- 609.11	- 1,590.56	(1) Surplus (+) or Deficit (-) on Revenue Account.
(२)	भांडवली लेखावरील आधिव्य (+) किंवा तूट (-)*	803.94	1,437.23	(2) Surplus (+) or Deficit (-) on Capital Account*
(३)	एकूण आधिव्य (+) किंवा तूट (-) (१+२)	194.83	- 153.33	(3) Overall Surplus (+) or Deficit (-) (1+2)
(४)	रोख शिल्लकीतील वाढ / घट --			(4) Increase/Decrease in Cash Balance--
	(अ) प्रारंभीची शिल्लक	- 337.18	- 337.03	(a) Opening Balance
	(ब) अखेरची शिल्लक	- 337.03	- 337.97	(b) Closing Balance

* रोख शिल्लक गुंतवणूक लेखा (निव्वळ) वगळून.

* It excludes cash balance investment account (Net).

* आधार.--महाराष्ट्र शासनाची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९.

Source.—Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99.

शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.5

समूह खर्चाची निरनिराळ्या उद्देशानुसार टक्केवारी

Percentage Distribution of Total Expenditure into Different purpose Categories

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत)
(Rs. in Crores)

अनुक्रमांक	उद्देशाचे प्रकार	१९९५-९६ (प्रत्यक्ष) टक्केवारी	१९९६-९७ (प्रत्यक्ष) टक्केवारी	
Sr. No.		1995-96 (Actuals) Percentage	1996-97 (Actuals) Percentage	Purpose Categories
(1)	(2)	(3)	(4)	(2)
(१)	सर्वसाधारण लोकसेवा	11.80	12.47	(1) General Public Services
(२)	संरक्षण (नागरी)	0.12	0.12	(2) Defence (Civil)
(३)	शिक्षण	21.37	20.51	(3) Education
(४)	आरोग्य	3.99	3.94	(4) Health
(५)	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण सेवा	4.32	3.72	(5) Social Security and Welfare Services
(६)	गृहनिर्माण व इतर सामुहिक सेवा	5.59	5.15	(6) Housing and other Community Services
(७)	सांस्कृतिक, मनोरंजन व धार्मिक सेवा	0.43	0.40	(7) Cultural, Recreational and Religious Services.
(८)	आर्थिक सेवा			(8) Economic Services—
(१)	सर्वसाधारण प्रशासन, नियंत्रण व संशोधन	0.86	0.84	(i) General Administration, Regulation and Research.
(२)	कृषि, वन्यजीव, मत्स्यव्यवसाय व शिकार	23.49	18.04	(ii) Agriculture, Forestry, Fishing and Hunting.
(३)	खनिकी, कारखाने व बांधकाम	1.92	2.29	(iii) Mining, Manufacturing and Construction.
(४)	वीज, गॅस, वाफ व पाणीपुरवठा	5.02	11.20	(iv) Electricity, Gas, Steam and water-Supply.
(५)	परिवहन व दळणवळण	5.87	5.78	(v) Transport and Communication
(६)	इतर आर्थिक सेवा	2.76	0.33	(vi) Other Economic Services
(९)	इतर सेवा	12.46	14.31	(9) Other Services
एकूण		100.00	100.00	Total

आधार.—राज्य व आर्थिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.—Directorate Of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.6

आर्थिक वर्गीकरणानुसार शासनाच्या खर्चाची टक्केवारी

Percentage Distribution of Govt. Expenditure according to Economic Classification

(1995-96 and 1996-97)

(खर्च रुपये कोटीत)
(Expenditure Rs. in Crore)

शीर्ष	१९९५-९६ (प्रत्यक्ष खर्च) 1995-96 (Actuals Exp.)	एकूण खर्चाची टक्केवारी % To Total Exp.	१९९६-९७ (प्रत्यक्ष खर्च) 1996-97 (Actuals Exp.)	एकूण खर्चाची टक्केवारी % To Total Exp.	Heads (1)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)
(१) चालू लेखा					
(I.) Current Account-					
(१) वस्तू व सेवा यावरील खर्च	4,488.92	23.34	5,251.10	22.91	(1) Consumption Expenditure
(२) घ्याज प्रदान	1,856.41	9.65	2,379.94	10.44	(2) Interest paid
(३) अर्थ सहाय्य	1,345.21	7.00	2,449.13	10.75	(3) Subsidies
(४) हस्तांतरित महसुली रकमा	4,920.37	25.59	5,630.15	24.70	(4) Current transfers.
(५) (ए) अनुदाने-	4,643.41	24.15	5,328.89	23.38	(5) (A) Grants to-
(अ) स्थानिक संस्थास	2,420.48	12.59	2,921.46	12.82	(a) Local bodies
(ब) शैक्षणिक संस्थास	1,797.99	9.35	1,913.61	8.40	(b) Educational Institutions
(क) इतरास	424.94	2.21	493.82	2.16	(c) Others
(६) (ब) इतर चालू हस्तांतरित रकमा	276.96	1.44	301.26	1.32	(6) (B) Other current transfers-
एकूण चालू खर्च (१)	12,610.91	65.58	15,680.22	68.80	Total (I) Current Expenditure
(२) भांडवली लेखा					
(II) Capital Account-					
(१) साठ्यातील बदल	- 32.95	-0.18	189.31	0.83	(i) Changes in stocks
(२) एकूण स्थिर भांडवल निर्मिती	4,117.47	21.41	4,063.51	17.83	(ii) Gross fixed capital formation
(३) भौतिक मालमत्तेची निव्वळ खरेदी	- 10.45	- 0.05	9.67	0.04	(iii) Net purchases of physical assets.
(४) हस्तांतरित भांडवली रकमा	845.74	4.40	833.92	3.66	(iv) Capital transfers
(५) भाग भांडवलात केलेली गुंतवणूक	194.72	1.01	325.62	1.43	(v) Investment in shares
(६) कर्ज व आगाऊ रकमा	899.48	5.20	851.76	3.74	(vi) Loans & advances
(७) सरकारी ऋणांची परतफेड	504.92	2.63	836.61	3.67	(vii) Repayment of public debts
एकूण भांडवली खर्च (२)	6,618.93	34.42	7,110.40	31.20	Total (II) Capital Expenditure
एकूण खर्च (चालू +भांडवली)	19,229.84	100.00	22,790.62	100.00	Total Expenditure (Current +capital)

आधार.—अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 28.7
वस्तुनुसार अबकारी कर / Excise Revenue by Commodities
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये लाखात)
(Rs. in Lakhs)

अ. क्र Sr. No.	वाच	1950-51*	1960-61*	970-71*	1980-81*	1990-91*	1995-96*	1996-97*	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	शुल्क (देशी दारु)	36663.56	41335.62	.. Duty (C.W.)
2	शुल्क (भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य) Duty (IMFL-Spirit)
	अ) उत्पादनापासून	39055.75	35012.25	.. A) From Manufacturer
	ब) आयातीक	2071.63	1954.89	.. b) On Imports
3	शुल्क भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य बिअर Duty IMFW Beer (In cl form)
	अ) उत्पादनापासून	8210.07	8524.11	.. A) From Manufacturer
	ब) आयातीक	3257.29	2316.91	.. b) On Imports
4	शुल्क (भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य) Duty (IMFW Wines)
	अ) उत्पादनापासून	33.14	26.84	.. A) From Manufacturer
	ब) आयातीक	55.19	170.45	.. b) On Imports
5	औषध व प्रशासन सामग्री	3581.13	3564.79	.. M. and T. P.
6	निर्यात फी Export Fees
	अ) भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (स्पिरिट)	1790.20	1174.15	.. A) IMFW (Spirits)
	ब) भारतीय बनावटीचे विदेशी मद्य (बिअर)	98.56	237.04	.. b) IMFW (Beer)
	क) इतर	503.22	334.45	.. c) Others
7	वाहतुक फी	2562.34	2188.21	.. Transport Fees
8	ताडी	88.95	889.06	.. Toddy
9	दंड व अधिहरणे	86.70	89.70	.. Fines and Constication
10	परवाना फी	4347.14	6567.32	.. Licence Fee
11	देखरेख आणि सरक्षण खर्च	556.70	650.92	.. Suprvsion & Escort Charges
12	इतर	2593.33	2104.49	.. Others
	एकूण महसूल	108	69	682	8870	54231	106350.91	107141.20	.. Total Revenue

टिप. - * सुधारित नमुनाप्रमाणे वाचने माहिती उपलब्ध नाही.

Note.—* Revised format itemwise break up is not available.

आधार.—गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई-३२

Source.— Home Department, Govt. and Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No.28.8

निव्वळ उत्पन्न गटाप्रमाणे आय विवरणांची संख्या व निव्वळ उत्पन्न

No. of Returns and Net Income by Range of Net Income
(1995-96)

(रुपये हजारत / Rs. in Thousand)

निव्वळ उत्पन्न गट Range of Net Income	व्यक्ती Individual		अविभक्त हिंदू कुटुंब H. U. F.		संस्था Firms		इतर Others		ध्यापारी संस्था Company		एकूण सर्व Total (All status)	
	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income	विवरणांची संख्या No. of Returns	निव्वळ उत्पन्न Net Income
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
0-40	15,62,086	5,32,98,346	1,26,461	36,06,085	5,33,109	1,27,74,374	47,288	7,29,749	99,467	17,97,723	23,68,411	7,22,06,277
40-50	23,28,495	10,18,46,168	95,372	41,44,059	97,510	42,83,621	4,909	2,15,340	11,107	4,88,384	25,37,393	11,09,77,572
50-100	23,81,298	16,33,06,120	56,658	38,15,554	92,138	62,08,177	3,631	2,49,794	13,607	9,77,924	25,47,332	1,74,55,769
100-200	4,41,492	5,45,67,748	11,807	15,40,894	28,666	38,42,861	1,287	1,70,446	12,666	18,31,872	4,95,918	6,19,53,821
200-300	34,432	82,76,915	1,434	3,49,796	7,385	18,15,372	309	77,168	7,665	18,85,202	51,225	1,24,04,453
300-400	14,264	49,05,298	554	1,86,559	3,526	12,38,447	137	47,237	4,887	17,00,185	23,368	80,77,726
400-500	7,531	33,42,506	389	1,67,539	2,417	10,72,126	89	40,213	3,308	14,95,709	13,734	61,18,093
500-1000	11,385	76,38,645	624	3,89,157	4,446	29,98,105	344	2,44,864	6,726	46,85,622	23,525	1,59,56,393
1000 आणि अधिक / and above	5,798	1,80,44,866	452	10,06,216	3,256	1,01,58,146	564	21,61,021	11,094	13,65,83,447	21,164	16,79,53,696
एकूण/Total.	67,86,781	41,52,26,612	2,93,751	1,52,05,859	7,72,453	4,43,91,229	58,558	39,35,832	1,70,527	15,14,46,068	80,82,070	63,02,05,600

755

28. शासकीय अर्थव्यवस्था,
तयता क्रमांक,
कर उत्पन्न गटानुसार, कर मागणी व करदात्यांच्या विवरणानुसार उत्पन्न
(1995-96)

उत्पन्न गटानुसार विवरण (रु. हजार)	व्यक्ती / Individual			अविभक्त हिंदू कुटुंब / H. U. F.			संस्था / Firms		
	विवरणांची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर	विवरणांची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर	विवरणांची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर
Range of Income Returns (Rs. 000)	Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable	Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable	Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
0-40	10,13,061	3,41,50,460	11,25,339	66,141	1,65,19,975	1,65,786	1,52,262	19,49,370	6,06.
40-50	25,78,415	11,44,21,434	58,85,540	1,37,600	81,50,098	6,88,829	3,95,939	1,76,20,266	51,73.
50-100	23,48,171	16,72,28,813	20,2,06,747	64,696	44,97,397	7,34,046	1,42,553	1,01,62,979	3,207.
100-200	7,24,786	9,62,07,277	1,99,66,640	19,492	26,39,733	6,37,183	49,647	70,58,579	24,12.
200-300	55,563	1,34,05,816	36,96,440	2,618	6,35,805	1,81,210	9,418	23,03,740	8,36.
300-400	23,446	80,57,234	23,46,489	1,112	3,86,391	108,689	5,955	20,44,973	7,53.
400-500	14,117	63,20,479	17,85,150	466	2,10,135	62,757	3,803	17,04,721	6,25.
500-1000	19,753	1,37,21,875	41,89,360	1,098	7,81,945	2,28,087	7,618	54,54,343	19,55.
1000 आणि अधिक and above	9,469	2,90,48,279	81,33,350	528	16,11,132	5,52,135	5,258	1,75,12,083	58,48.
एकूण/Total	67,86,781	48,25,61,667	6,73,35,055	2,93,751	1,85,64,611	33,58,752	7,72,453	6,58,11,054	2,14,19.

आधार.- (१) आयकर संचालनालय, सांख्यिकी प्रकाशन, नवी दिल्ली.

(२) अखिल भारतीय आयकर सांख्यिकी निर्धारण वर्ष १९९५-९६

PUBLIC FINANCE

TABLE No.28.9

Number of Returns, Income Returned Tax payable by Status and Returned Income Range

इतर / Others			व्यापारी संस्था / Company			एकूण खर्च / Total (All status)		
विवरणाची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर	विवरणांची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर	विवरणांची संख्या	विवरणानुसार उत्पन्न (रु. हजार)	आयकर
Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable	Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable	Number of Returns	Returned Income (Rs. 000)	Tax payable
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
31,746	4,05,738	1,37,407	51,029	6,98,794	2,67,278	13,14,239	3,88,56,337	23,02,375
17,348	7,77,519	2,20,816	47,336	21,40,182	7,63,562	31,76,638	14,11,09,499	1,27,52,367
5,318	3,78,341	1,19,113	16,630	1,22,5519	4,62,757	25,77,368	18,34,93,049	7,47,30,523
2,309	3,31,416	1,11,970	11,632	17,07,067	6,82,527	8,07,866	10,79,44,072	2,38,10,356
335	81,832	28,785	8,169	20,12,384	7,81,156	76,103	1,84,39,577	55,34,267
228	78,767	29,753	5,533	19,24,696	7,50,181	36,274	1,24,92,061	39,88,530
166	75,097	27,358	4,427	19,88,151	7,72,846	22,979	1,02,98,583	32,73,690
294	2,09,447	75,143	10,999	80,36,655	31,72,045	39,762	2,82,04,265	96,20,367
814	35,19,940	11,71,920	14,772	21,24,19,951	7,30,44,979	30,841	26,41,11,385	8,87,50,753
58,558	58,58,097	19,22,265	1,70,527	23,21,53,399	8,07,07,331	80,82,070	80,49,48,828	17,47,43,228

Source.—(1) Directorate of Income Tax, Research Statistics, New Delhi.

(2) Publication of All India Income Tax Statistics Assessment Year 1995-96

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.10

उत्पन्नाच्या साधनांनुसार विवरणांची संख्या, एकूण उत्पन्न, एकूण कर
 Number of Returns, Gross Income and Gross Tax, by Source of Income
 (1995-96) (रुपये हजारात / Rs. 000)

अनुक्रमांक Serial No.	उत्पन्नाचे साधन	विवरणांची संख्या No. of Returns	एकूण उत्पन्न Gross Income	एकूण कर Gross Tax	Source of Income
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(2)
1.	वेतन	22,59,297	16,54,21,272	2,41,87,466	Salary
2.	कर्ज रोख्यावरील व्याज	36,112	7,35,437	1,60,610	Interest on Securities
3.	घराची मालमत्ता	917,217	2,11,23,585	41,59,205	House Property
4.	धंदा / पेशा-				Bussiness/Profession-
	A. आर. एफ. मधील नपयातील हिस्सा.	13,82,810	9,68,04,651	1,88,39,325	Share in profits of R. F.
	B. यु.आर. एफ. / एओपी/बीओआय नपयातील हिस्सा	15,095	7,27,729	1,31,510	Share in profits of URF/AOP/BOI
	C. स्वतःचा धंदा / पेशा	39,17,749	48,65,66,585	10,95,46,880	Own Business/Profession
	D. इतर	23,289	14,32,948	4,06,111	Others
5.	भांडवलातील नफा-				Capital Gains-
	A. अल्प मुदत.	1,86,148	1,74,73,806	52,63,444	Short Term
	B. दीर्घ मुदत-जमीन व इमारती	2,14,047	1,82,32,771	49,93,938	Long term-land and Buildings
6.	इतर साधने				Other Sources-
	A. लाभांश	8,24,694	3,03,31,372	78,11,793	Dividends
	B. व्याज	11,67,716	14,95,42,887	4,09,35,922	Interest
	C. अवर्गीकृत	1822715	17,98,74,259	4,87,47,715	Unclassified
	एकूण	80,82,070	98,83,93,043	21,64,36,204	Grand Total

आधार.--आयकर संचालनालय, संशोधन सांख्यिकी, नवी दिल्ली, (२) अखिल भारतीय आयकर सांख्यिकी निर्धारण वर्ष १९९५-९६

Source.—Directorate of Income Tax, Research Statistics, New Delhi, (2) Publication of All India Income Tax Statistics assessment - Year, 1995-96.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.11

कपात/सूटच्या प्रकारानुसार कपात / सूट किंवा सवलत
Deductions / Rebates and Relief by Nature of Deduction / Rebate

(1995-96)

(रुपये हजारात / Rs. in Thousands)

अनुक्रमांक Serial No.	सुटीचा प्रकार	विभाग Section	विवरणांची संख्या Number of Returns	सूट व सवलतीची रक्कम Amount of deductions claimed	करामध्ये सवलत Tax relief	कपात/सूट Nature of deductions
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
	मागील तोटा / भसा	..	32,351	98,28,185	13,39,692	B/F Losses/Allowances set off
	प्रकरण-६ (अ) मधील वजाती भरपाई	..				Deductions claimed under Chapter- VI (A)
1.	एल. आय पी., भविष्य निर्वाह निधी, राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे, युनीट ट्रस्ट ऑफ इंडिया, इतर.	80 C	39,76,343	3,92,87,298	77,89,941	L. I. P., P. F., N. S. C., U. T. I., etc.
2.	नवीन भागांची गुंतवणूक	80 CC	3,87,084	27,10,433	5,04,285	Investment new share
3.	राष्ट्रीय बचत योजना	..	4,53,507	41,75,539	10,62,395	National Savings Scheme
4.	देणग्या	80 G	1,57,413	8,52,41,278	1,88,70,518	Donations
5.	दिलेले भाडे	80 GG	39,348	2,72,719	72,283	Rent paid
6.	वैयक्तिक नफा (मागासलेले क्षेत्र)	80 HH	13,147	19,14,373	5,19,885	Individual Profits (Backward area).
7.	एस. एस. आय. वैयक्तिक नफा	80 HHA	2,587	2,98,623	87,574	S. S. I. Individual Profits
8.	वाहेरील योजनेचा नफा	80 HHB	Profits Foreign Projects
9.	निर्यातीची उलाढाल	80 HHC	8,889	2,28,37,609	53,67,961	Export turnover
10.	वैयक्तिक नफा	80 I	-	-	-	Individual Profits
11.	लाभास, व्याज, इत्यादी	80 L	2,38,486	16,69,923	3,96,936	Dividends, interest, et c.
12.	अंतर्गत. महामंडळाचा. लाभास	80 M	13,892	56,71,691	14,37,775	Inter Corpn. Dividends
13.	भारतीय भाषेमुळे नफा	80QQA	103	718	203	Profits Indian Languages
14.	परदेशी कामामुळे नफा	80 R	376	7,138	2,447	Foreign Remun. Profn. etc.
15.	परदेशी सेवामुळे नफा	80 RRA	1,038	28,673	7,075	Foreign Remun. Services
16.	शारीरिक विकलांगता	80 U	23,779	93,520	24,235	Physical Disability
17.	इतर	57,91,640	1495,764	Other
	एकूण	17,36,21,030	3,85,53,284	Total

आधार.—(१) आयकर संचालनालय, संशोधन सांख्यिकी, नवी दिल्ली.

Source.—(1) Directorate of Income Tax, Research Statistics, New Delhi.

(२) अखिल भारतीय आयकर सांख्यिकी निर्धारण वर्ष १९९५-९६

(2) Publication of All India Income Tax Statistics
Assessment Year, 1995-96.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था/PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक/TABLE No.28.12

राज्यातील अल्पबचत योजना / Small Savings Scheme in the State
(1995-96 & 1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs. Crore)

वर्ष Year (1)	पोस्ट कार्यालय बचत Post Office savings Bank Deposits		संचयी मुदती ठेव (ठेव-चालू मालिका) Cumulative Time Deposit(Current Series Deposits		पोस्ट कार्यालय आवर्ती ठेव Post Office Recuring Deposits		पोस्ट कार्यालय मुदती ठेव Post Office Time Deposits		राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र (चालू मालिका) (२ सी ते ७ वी) National Savings Certificate (II toVII '(Current Series Certificate)	
	दोबळ Gross (2)	नक्त Net (3)	दोबळ Gross (4)	नक्त Net (5)	दोबळ Gross (6)	नक्त Net (7)	दोबळ Gross (8)	नक्त Net (9)	दोबळ Gross (10)	नक्त Net (11)
	1995-96	452.00	18.40	1.62	(-) 15.92	691.64	225.07	35.86	(-) 34.26	-
1996-97	486.20	20.26	0.29	(-) 1.50	804.99	198.20	31.58	(-) 23.88	-	-

वर्ष Year (1)	सार्वजनिक भविष्य निवाह निधी योजना (पोस्ट व बँक) Public Provident Fund Scheme (Post and Bank)		राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र (चालू मालिका) (आठ) National Savings Certificate (VIII) (Current Series Cert.)		इंदिरा विकास पत्र Indira Vikas patra		राष्ट्रीय बचत योजना National Savings Scheme		मासिक प्राप्ती योजना Monthly Income Scheme		किसान विकास पत्र Kisan Vakas Patra		एकूण Total	
	दोबळ Gross (12)	नक्त Net (13)	दोबळ Gross (14)	नक्त Net (15)	दोबळ Gross (16)	नक्त Net (17)	दोबळ Gross (18)	नक्त Net (19)	दोबळ Gross (20)	नक्त Net (21)	दोबळ Gross (22)	नक्त Net (23)	दोबळ Gross (24)	नक्त Net (25)
	1995-96	1199.78	898.67	663.01	424.42	223.24	30.15	4.88	(-) 519.48	341.35	231.84	804.78	501.05	4418.12
1996-97	1248.75	880.83	799.13	510.23	214.05	64.22	3.86	(-) 254.61	214.83	70.25	649.69	287.91	4453.38	1738.76

आधार.— संचालक, अल्पबचत, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Directorate of Small Savings, Government of Maharashtra, Mumbai.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.13

महाराष्ट्र राज्याच्या महसुली जमचे विवरणपत्र / Statement of Revenue Receipts of Maharashtra State

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs. in Crore)

महसुली शीर्ष	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1995-96	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1996-97	Heads of Revenue
(1)	(2)	(3)	(1)
(ए) कर महसुल-			(A) Tax Revenue-
(ए) उत्पन्न व स्वचं यांवरील कर-			(a) Taxes on Income & Expenditure
0021 निगम कराव्यतिरिक्त इतर उत्पन्नावरील कर	652.58	877.83	Taxes on Income other than Corporation Tax
0022 कृषि उत्पन्नावरील कर	0.00	0.00	Taxes on Agricultural Income
0028 उत्पन्न व स्वचं यांवरील इतर कर	330.60	382.35	Other Taxes on Income & Expenditure
एकूण (ए)	983.18	1,260.18	Total (a)
(बी) मालमत्ता व भांडवली व्यवहार यांवरील कर-			(b) Taxes on Property & Capital Transaction-
0029 जमीन महसूल	120.52	109.96	Land Revenue
0030 मुद्रांक व नोंदणी फी	1,235.98	1,274.57	Stamps & Registration Fees
0031 रापदा शुल्क	0.00	0.00	Estate Duty
0035 शेत जमिनीव्यतिरिक्त इतर स्थावर मालमत्तेवरील कर	0.00	0.00	Taxes on Immovable Property other than Agricultural land.
एकूण (बी)	1,356.50	1,384.53	Total (b)
(सी) विक्रय वस्तू व सेवा यांवरील कर-			(c) Taxes on Commodities & Services-
0039 राज्य उत्पादन शुल्क	1,070.91	1,068.50	State Excise
0040 विक्रीकर	6,844.32	7,290.00	Sales Tax
0041 वाहनावरील कर	423.19	613.74	Taxes on Vehicles
0042 मालावरील व उतारुवरील कर	248.35	200.87	Taxes on Goods & Passengers
0043 विलेवरील कर व शुल्क	357.13	403.31	Taxes & Duties on Electricity
0045 विक्रय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क	303.46	371.67	Other Taxes & Duties on Commodities & Services.
1603 राज्याच्या संघ उत्पादन शुल्कातील हिस्सा	1,024.88	1,397.10	State's Share of Union Excise Duties.
एकूण (सी)	10,272.24	11,345.19	Total (c)
एकूण (ए)	12,611.92	13,989.90	Total (A)
(बी) कराव्यतिरिक्त महसुल-			(B) Non-Tax Revenue-
(ए) इतर आर्थिक सेवा			(a) Other Fiscal Services
0047 इतर आर्थिक सेवा	0.03	0.03	Other Fiscal Services
एकूण (ए)	0.03	0.03	Total (a)
(बी) व्याजाच्या जमा रकमा, लाभांश व नफा -			(b) Interest Receipts, Dividends & Profits-
0049 व्याजाच्या जमा रकमा	1,271.20	2,034.53	Interest Receipts
0050 लाभांश व नफा	4.15	9.27	Dividends & Profits
एकूण (बी)	1,275.35	2,043.80	Total (b)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.13 Contd.

(1)	(2)	(3)	(1)
(सी) कराव्यतिरिक्त इतर महसुल- (एक) सर्वसाधारण सेवा			(C) Other Non-Tax Revenue-
0051 लोकसेवा आयोग	0.09	0.11	(i) General Services-
0055 पोलीस	42.32	71.67	Public Service Commission
0056 तुरुंग	10.14	8.89	Police
0057 पुरवठा व विनियोग	0.00	0.01	Jails
0058 लेखनसामग्री व मुद्रण	16.97	14.36	Supplies & Disposal
0059 सार्वजनिक बांधकामे	45.22	43.33	Stationery & Printing
0070 इतर प्रशासकीय सेवा	82.50	40.55	Public Works
0071 निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ यांच्या संबंधातील अंशदानाच्या व वसुलीच्या रकमा	18.94	17.23	Other Administrative Services
0075 सकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	85.29	91.96	Contribution & Recoveries towards Pension & other Retirement Benefits
			Miscellaneous General Services
एकूण (एक)	301.47	288.11	Total (i)
(दोन) सामाजिक सेवा-			(ii) Social Services-
0202 शिक्षण, क्रिडा, कला व सस्कृती	31.40	34.64	Education, Sports, Art & Culture
0210 वैद्यकीय व सार्वजनिक आरोग्य	56.24	60.77	Medical & Public Health
0211 कुटुंबकल्याण	0.98	0.82	Family Welfare
0215 पाणीपुरवठा व स्वच्छता	3.44	5.14	Water-Supply & Sanitation
0216 गृहनिर्माण	14.42	9.70	Housing
0217 नगरविकास	16.22	22.99	Urban Development
0220 माहिती व प्रसिद्धी	0.38	0.52	Information & Publicity
0230 कामगार व सेवायोजन	17.08	11.87	Labour & Employment
0235 सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	19.57	20.80	Social Security & Welfare
0250 इतर सामाजिक व सामूहिक सेवा	4.33	7.12	Other Social & Community Services
एकूण (दोन)	164.06	174.37	Total (ii)
(तीन) आर्थिक सेवा-			(iii) Economic Services-
0401 पीकसंवर्धन	12.12	12.33	Crop Husbandry
0403 पशुसंवर्धन	3.12	3.37	Animal Husbandry
0404 दुग्धव्यवसाय विकास	389.01	537.22	Dairy Development
0405 मत्स्यव्यवसाय	2.07	2.45	Fisheries
0406 वनीकरण व वन्यजीवन	143.98	146.97	Forestry & Wild Life
0407 लागवड	0.0	0.00	Plantation
0408 अन्न साठवणूक व पोषण	21.71	1.12	Food Storage & Nutrition
0425 सहकार	30.25	37.49	Co-operation
0435 इतर कृषिसंबंधी कार्यक्रम	0.49	0.28	Other Agricultural Programme
0506 जमीन सुधारणा	1.39	1.82	Land Reforms
0515 इतर ग्रामविकास कार्यक्रम	14.54	19.41	Other Rural Development Programme
0551 डोंगराळ प्रदेश	1.95	1.61	Hill Areas
0575 इतर विशेष क्षेत्रिय कार्यक्रम	0.00	0.00	Other Special Areas Programme
0701 मोठे व मध्यम पाटबंधारे	77.02	58.00	Major & Medium Irrigation
0702 लघु पाटबंधारे	14.59	9.52	Minor Irrigation
0801 वीज	1.47	125.40	Power
0802 पेट्रोलियम	0.45	0.01	Petroleum
0810 ऊर्जेची अपारंपारिक साधने	0.55	0.26	Non-Conventional Sources of Energy
0851 ग्रामोद्योग व लघु उद्योग	2.34	5.67	Village & Small Industry
0852 उद्योग	2.66	1.52	Industry
0853 अलोह खाणकाम व धातुशास्त्रीय उद्योग	284.65	257.86	Non-Ferrous, Mining & Metallurgical Industry

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.13 Contd.

(1)	(2)	(3)	(1)	
0875 इतर उद्योग	0.05	0.01	Other Industries	
1001 भारतीय रेल्वे	0.15	0.12	Indian Railways	
1051 बंदरे व दीपगृहे	2.82	1.63	Ports & Light Houses	
1054 रस्ते व पुल	14.08	15.83	Roads and Bridges	
1055 रस्ते व वाहतूक	0.00	0.00	Roads & Transports	
1425 इतर वैज्ञानिक संशोधन	0.00	0.00	Other Scientific Research	
1452 पर्यटन	0.00	0.00	Tourism	
1475 इतर सर्वसाधारण अर्थिक सेवा	13.02	8.67	Other General Economic Services	
	एकूण (तीन)	1,034.48	1,248.57	Total (iii)
	एकूण (सी)	1,500.01	1,711.05	Total (c)
(डी) सहायक अनुदाने व अंशदाने -			(d) Grants-in-aid and Contributions-	
1601 केंद्र सरकारकडून सहाय्यक अनुदाने	1,171.97	1,510.46	Grants-in-aid from Central Government	
	एकूण (डी)	1,171.97	1,510.46	Total (d)
	एकूण (बी)	3,947.36	5,265.34	Total (B)
एकूण - महसुली जमा	16,559.28	19,255.24	Total - Revenue Receipts	

आधार.—महाराष्ट्र राज्याची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९

Source.—Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.14

महाराष्ट्र राज्याच्या महसुली खर्चाचे विवरण पत्र / Statement of Revenue Expenditure of Maharashtra State

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs. in Crore)

खर्चाची शीर्ष	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1995-96	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1996-97	Heads of Expenditure
(1)	(2)	(3)	(1)
(ए) सर्वसाधारण सेवा-			(A) General Services-
(ए) राज्याची अंगे-			(a) Organs of State
2011 ससद/राज्य/संघ राज्यक्षेत्र विधानमंडळे	15.37	15.25	Parliament/State/Union Territory Legislature
2012 राष्ट्रपती/उप-राष्ट्रपती/राज्यपाल/संघ राज्यक्षेत्राचे प्रशासक	1.89	2.21	President/Vice-President/Administrator of Union Territories.
2013 मंत्रिपरिषद	7.71	5.12	Council of Ministers
2014 न्यायदान	116.13	124.64	Administration of Justice
2015 निवडणुका	37.67	79.18	Elections
एकूण (ए)	179.77	226.40	Total (a)
(बी) आर्थिक सेवा-			(b) Fiscal Services-
2020 (एक) उत्पन्न व खर्च यांवरील कराची वसुली-	332.24	370.62	(i) Collection of Taxes on Income and Expenditure.
एकूण (एक)	332.24	370.62	Total (i)
(दोन) मालमत्ता व भांडवली व्यवहार यांवरील करांची वसुली-			(ii) Collection of Taxes on Property & Capital Transactions-
2029 जमीन महसुल	89.84	71.36	Land Revenue
2030 मुद्राक व नोंदणी	18.84	21.83	Stamps & Registration
एकूण (दोन)	108.68	93.19	Total (ii)
(तीन) विक्रय वस्तू व सेवा यांवरील करांची वसुली-			(iii) Collection of Taxes on Commodities & Services-
2039 राज्य उत्पादन शुल्क	15.09	16.31	State Excise
2040 विक्री कर	884.58	952.52	Sales Tax
2041 वाहनांवरील कर	295.76	367.64	Taxes on Vehicles
2045 विक्रय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क	133.14	144.00	Other Taxes & Duties on Commodities & Services.
एकूण (तीन)	1,328.57	1,480.47	Total (iii)
(चार) इतर आर्थिक सेवा -			(iv) Other Fiscal Services-
2047 इतर आर्थिक सेवा	19.87	18.67	Other Fiscal Services
एकूण (चार)	19.87	18.67	Total (iv)
एकूण (बी)	1,789.36	1,962.95	Total (b)
(सी) व्याज प्रदान व ऋण सेवा-			(C) Interest payment & Servicing of Debts.
2048 ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यासाठी विनियोजन	461.94	547.60	Appropriation for Reduction or Avoidance of Debts.
2049 व्याज प्रदान	2,055.37	2,447.21	Interest Payment
एकूण (सी)	2,517.31	2,994.81	Total (c)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.14 Contd.

(रुपये करोड़ / Rs. in Crore)

(1)	(2)	(3)	(1)
(डी) प्रशासकीय सेवा-			(d) Administrative Services-
2051 लोकसेवा आयोग	5.17	6.04	Public Service Commission
2052 सचिवालय सर्वसाधारण सेवा	32.50	33.52	Secretariate General Services
2053 जिल्हा प्रशासन	326.81	399.37	District Administration
2054 कोषागार व लेखा प्रशासन	29.51	34.43	Treasury & Account Administration
2055 पोलीस	940.97	1,031.69	Police
2056 तुरुंग	37.46	39.20	Jails
2057 पुरवठा व विनियोग	0.42	0.43	Supply & Disposals
2058 लेखनसामग्री व मुद्रण	52.03	60.87	Stationary & Printing
2059 सांख्यिकीय बांधकामे	113.69	215.69	Public Works
2070 इतर प्रशासनिक सेवा	36.43	39.11	Other Administrative Services
एकूण (डी)	1,574.99	1,860.35	Total (d)
(इ) निवृत्तिवेतने व संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा-			(e) Pensions & Misc. General Services-
2071 निवृत्तिवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	603.58	790.15	Pensions & other Retirement Benefits
2075 संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	33.47	28.84	Miscellaneous General Services
एकूण (इ)	637.05	818.99	Total (e)
एकूण (ए)	6,698.48	7,863.50	Total (A)
(बी) सामाजिक सेवा-			(B) Social Services-
(ए) शिक्षण, क्रिडा, कला व संस्कृती			(a) Education, Sports, Art & Culture
2202 सर्वसाधारण शिक्षण	3,385.89	3,907.93	General Education
2203 तंत्र शिक्षण	153.06	168.81	Technical Education
2204 क्रिडा व युवक सेवा	34.29	37.03	Sports & Youth Services
2205 कला व संस्कृती	24.81	29.66	Art & Culture
एकूण (ए)	3,598.05	4,143.43	Total (a)
(बी) आरोग्य कुटुंबकल्याण-			(b) Health & Family Welfare-
2210 वैयक्तिक सेवा व सांख्यिकीय आरोग्य	757.29	877.68	Medical & Public Health
2211 कुटुंबकल्याण	131.53	126.56	Family Welfare
एकूण (बी)	889.82	1,004.24	Total (b)
(सी) पाणीपुरवठा, स्वच्छता, गृहनिर्माण व नगरविकास-			(c) Water-supply, Sanitation, Housing & Urban Development-
2215 पाणीपुरवठा व स्वच्छता	330.25	466.13	Water-supply & Sanitation
2216 गृहनिर्माण	178.39	155.36	Housing
2217 नगर विकास	246.34	208.98	Urban Development
एकूण (सी)	754.98	830.47	Total (c)
(डी) माहिती व प्रसिद्धी-			(d) Information & Publicity-
2220 माहिती व प्रसिद्धी	13.32	13.94	Information & Publicity
एकूण (डी)	13.32	13.94	Total (d)

(1)	(2)	(3)	(1)
(इ) अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-			(e) Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes & other Backward Classes-
2225 अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-	375.16	385.84	Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes & other Backward Classes.
एकूण (इ)	375.16	385.84	Total (e)
(एफ) कामगार व सेवायोजन-			(f) Labour & Labour Employment-
2230 कामगार व सेवायोजन	137.40	146.82	Labour & Labour Employment
एकूण (एफ)	137.40	146.82	Total (f)
(जी) सामाजिक कल्याण आणि पोषण-			(g) Social Welfare & Nutrition-
2235 सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	211.09	223.59	Social security & Welfare
2236 पोषण आहार	169.63	164.28	Nutrition
2245 नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	137.78	469.20	Relief on Account of Natural Calamities
एकूण (जी)	718.50	857.07	Total (g)
(एच) इतर-			(h) Others-
2250 इतर सामाजिक सेवा	0.75	1.28	Others Social Services
2251 सचिवालय सामाजिक सेवा	11.91	14.24	Secretariate Social Services
एकूण (एच)	12.66	15.52	Total (h)
एकूण (बी)	6,499.89	7,397.33	Total (b)
(सी) आर्थिक सेवा-			(c) Economic Services-
(अ) कृषी व संबन्धित कार्यक्रमां-			(a) Agriculture & Allied Activities
2401 पीक संवर्धन	251.26	280.05	Crop Husbandry
2402 मृद व जलसंधारण	71.21	94.85	Soil & Water Conservation
2403 पशुसंवर्धन	94.70	102.35	Animal Husbandry
2404 दुग्धशाळा विकास	474.30	735.17	Dairy Development
2405 मत्स्य व्यवसाय	15.55	17.48	Fisheries
2406 वनीकरण व वन्यजीवन	239.28	282.69	Forestry & Wild life
2408 अन्न, साठवण व पखार	113.55	61.53	Food. Storage & Warehousing
2415 कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण	112.87	117.50	Agricultural Research & Education
2425 सहकार	85.42	175.72	Co-operation
एकूण (ए)	1,458.14	1,867.34	Total (a)
(बी) ग्रामविकास -			(b) Rural Development-
2501 ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम	62.59	61.71	Special Programme for Rural Development
2505 ग्रामीण रोजगार	591.32	529.32	Rural Employment
2506 जमीन सुधारणा	0.00	0.00	Land Reforms
2515 इतर ग्राम विकास कार्यक्रम	199.77	278.85	Other Rural Development Programme
एकूण (बी)	853.68	869.88	Total (b)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.14-Contd.

(रुपये कोटीत / Rs. in Crore)

(1)	(2)	(3)	(1)
(सी) विशेष क्षेत्र कार्यक्रम -			(c) Special Area Programmes
2551 डीगराळ प्रदेश	35.32	51.63	Hill Areas
एकूण (सी)	35.32	51.63	Total (c)
(डी) पाटबंधारे व पूर नियंत्रण-			(d) Irrigation & Flood Control—
2701 मोठे व मध्यम पाटबंधारे	1,061.93	1,242.09	Major & Medium Irrigation
2702 लहान पाटबंधारे	237.68	243.67	Minor Irrigation
2705 लाभक्षेत्र विकास	35.02	28.63	Command Areas Development
2711 पूर नियंत्रण	4.00	4.98	Flood Control
एकूण (डी)	1,338.63	1,519.29	Total (d)
(इ) ऊर्जा-			(e) Energy-
2801 वीज	13.94	904.49	Power
2810 अतिसंवेदी अकार्बनिक साधने	8.98	7.41	Non-Conventional Sources of Energy
एकूण (इ)	22.92	911.90	Total (e)
(एफ) उद्योग व खनिजे -			(f) Industry & minerals-
2851 ग्रामीण व लघु उद्योग	26.74	28.29	Village & Small Industries
2852 उद्योग	113.31	170.68	Industries
2853 अलोहयुक्त खानकाम व धातुशास्त्रीय उद्योग	4.83	5.27	Non-Ferrous Mining & Metallurgical Industries
एकूण (एफ)	144.88	204.24	Total (f)
(जी) वाहतूक-			(g) Transport-
3001 भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती, संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना	0.19	0.33	Indian railways Policy formation, Direction.. Research & Miscellaneous Organisations
3051 नदरे व दीपगृहे	4.91	4.96	Ports & Light Houses
3053 नागरी विमान चालन	1.60	1.00	Civil Aviation
3054 मार्ग व पूल	16.71	17.83	Road & Bridges
3055 मार्ग परिवहन	3.68	3.64	Road Transport
3056 अंतर्देशीय जल परिवहन	0.05	0.06	Inland Water Transport
एकूण (जी)	27.14	27.82	Total (g)
(आय) विज्ञान तंत्रशास्त्र व पर्यावरण -			(i) Science Technology & Environment-
3402 अंतराळ संशोधन	0.03	0.08	Space Research
3425 इतर वैज्ञानिक संशोधन	0.46	0.69	Other Scientific Research
3435 पारिस्थिति व पर्यावरण	2.57	2.25	Ecology & Environment
एकूण (आय)	3.06	3.02	Total (i)

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.14 Contd.

(रुपये कोटीत / Rs. in Crore)

(1)	(2)	(3)	(1)
(जे) सर्वसाधारण आर्थिक सेवा -			(i) General Economic Services-
3451 सचिवालय आर्थिक सेवा	23.73	29.40	Secretariate-Economic Services
3452 पर्यटन	3.31	1.82	Tourism
3454 जनगणना सर्वेक्षण व सांख्यिकी	6.63	6.05	Census Survey & Statistics
3456 नागरी पुरवठा	0.10	0.04	Civil Supplies
3475 इतरसर्वसाधारण आर्थिक सेवा	5.61	5.61	Other General Economic Services
एकूण (जे)	39.38	42.92	Total (j)
एकूण (सी)	3,923.15	5,498.04	Total (c)
(डी) सहाय्यक अनुदाने व अशदाने-			(D) Grants-in-aid & Contributions-
3604 स्थानिकसंस्था व पंचायत राज्य संस्था यांना नुकसान भरपाईच्या व अभिहरतांकित.रकमा देणे	46.87	86.93	Compensation & Assignment to Local Bodies & Panchayati Raj Institutions
3606 साह्यकारी साहित्य व साधनसामग्री	0.00	0.00	Aid material& Equipment
एकूण (डी)	46.87	86.93	Total (D)
एकूण -महसुली लेख्यांवरील खर्च	17,168.39	20,845.80	Total -Expenditure on Revenue Account

आधार.—महाराष्ट्र राज्याची अर्थसंकल्पीय प्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९.

Source.—Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था / PUBLIC FINANCE

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 28.15

महसुली व भांडवली लेखावरील जमा व खर्च / Receipts & Expenditure on Revenue & Capital Accounts

(1995-96 and 1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs. in Crore)

वाच	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1995-96	(प्रत्यक्ष) (Actuals) 1996-97	Item
(1)	(2)	(3)	(1)
1. महसुली लेखावरील जमा			(I) Receipts On Revenue Account
(ए) कर महसुल			(A) Tax Revenue
(अ) केंद्राकडून वसूल होणाऱ्या करांतील राज्याचा हिस्सा	1,677.46	2,274.93	(a) Share in Centrally Collected Taxes
(ब) राज्याकडून वसूल होणारे कर	10,934.46	11,714.97	(b) Taxes Collected by State
एकूण कर महसूल-(ए) = (अ + ब)	12,611.92	13,989.90	Total Tax Revenue (A) = (a+b)
(बी) करांव्यतिरिक्त महसूल	3,947.36	5,265.34	(B) Non-Tax Revenue
एकूण-(एक) महसुली लेखावरील जमा-(ए+बी)	16,559.28	19,255.24	Total-(1) Receipts On Revenue Account (A+B)
2. भांडवली लेखावरील जमा*	5,012.01	6,028.57	(II) Receipts on Capital Account*
एकूण जमा-(एक+दोन)=डी	21,571.29	25,283.81	Total Receipts (I+II) = D
3. महसुली लेखावरील खर्च-			(iii) Expenditure On Revenue Account
(अ) विकास खर्च	12,054.21	14,795.78	(a) Development Expenditure
(ब) विकासेतर खर्च	2,596.87	3,055.20	(b) Non-Development Expenditure
(क) ऋण सेवा	2,517.31	2,994.82	(c) Debt Services
एकूण (तीन) महसुली लेखावरील खर्च	17,168.39	20,845.80	Total (III) Expenditure on Revenue Account
4. भांडवली खर्च-			(IV) Capital Disbursements
(ए) महसुली लेखाबाहेरील भांडवली खर्च			(A) Capital Expenditure Outside the Revenue Account
(अ) विकास खर्च	2,701.67	2,709.58	(a) Development Expenditure
(ब) विकासेतर खर्च	1.81	10.27	(b) Non-Development Expenditure
एकूण (ए)	2,703.48	2,719.85	Total (A)
(इ) कर्जे व ऋण विभागावरील खर्च	1,504.59	1,689.10	(B) Disbursements on Loan & Debt Section
एकूण (चार) भांडवली खर्च (ए+बी)	4,208.07	4,408.95	Total (IV) Capital Disbursements (A+B)
एकूण खर्च (तीन+चार) = ई	21,376.46	25,254.75	Total Expenditure (III+IV) = E
5. एकूण आधिक्य (+) किंवा तूट (-) = डी	194.83	29.06	(V) Overall Surplus (+) or Deficit (-) = D

आधार: - महाराष्ट्र राज्याची वार्षिक वार्षिक व्रकाशने, १९९७-९८ व १९९८-९९
 स राज्य शासनच वशातगत ऋण, केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा
 शासनाने दिलेली कर्जे व आगाऊ रकमा (वसुली), सरकारी लेखावरील निव्वळ
 रोख शिल्लक गुंतवणूक लेखा (निव्वळ) वगळून, आंतर राज्यीय तडजोड
 आकस्मिकता निधीमध्ये केलेले विनियोजन (निव्वळ) आणि आकस्मिकता
 निव्वळ याचा समावेश आहे.

Source: - Maharashtra State Budget Publications, 1997-98 and 1998-99.

* Includes Internal Debt of the State Government, Loans & Advances from the Central Government, Repayment of Loans & Advances to the State Government and net receipts on the Public Account [excluding Cash Balance Investment Account (Net), net receipts on Inter-State Settlement, net receipts on Account of Appropriation to the Contingency Fund & Contingency Fund.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /
तक्ता क्रमांक /-
लेखा/-१
प्रशासकीय विभागाचे उत्पन्न व खर्च लेखा
(1995-96 and

खर्च	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Expenditure (1)
(1)	(2)	(3)	(1)
१. वस्तू व सेवा यांचरील खर्च	4,488.92	5,221.10	1. Consumption Expenditure
१.१ रोदकांची भरपाई-	2,956.36	3,452.87	1.1 Compensation of employees-
(अ) वेतन व मजुरी	2,509.23	2,792.01	(a) Wages & Salaries
(ब) निवृत्ती वेतन	447.13	660.86	(b) Pensions
१.२ वस्तू व सेवा यांशील निव्वळ खर्च-	1,532.56	1,768.23	1.2 Net purchase of goods & Services-
(अ) खरेदी	1,752.86	1,981.23	(a) Purchase
(ब) वजा-विक्री	220.30	213.00	(b) Less Sales
२ व्याज प्रदान	1,856.41	2,379.84	2. Interest paid
३ अर्थसहाय्य	1,345.21	2,449.13	3. Subsidy
३.१ सर्वसाधारण अर्थसहाय्ये-	304.04	1,193.03	3.1 General Subsidy
३.२ इम्युटेड इरिगेशन सबसिडी-	1,041.17	1,254.10	3.2 Imputed Irrigation Subsidy
४ हस्तांतरित महसूली रकमा	4,920.37	5,630.15	4. Current transfers
४.१ अनुदाने-			4.1 Grants to-
(अ) स्थानिक संस्थास	2,420.48	2,921.46	(a) Local bodies
(ब) सहकारी संस्थास	0.00	0.00	(b) Co-operatives
(क) शैक्षणिक संस्थास	1,797.99	1,913.61	(c) Educational Institutions
(ड) इतरास	424.94	493.82	(d) Others
४.२ इतर चालू हस्तांतरित रकमा	276.96	301.26	4.2 Other current transfers
५ बचत	2,649.13	2,093.87	5. Savings
६ एकूण	15,260.04	17,774.09	6. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.16

Account I

Income & Outlay Account of Administrative Department

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

जमा	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Receipt
(4)	(5)	(6)	(4)
७. उद्योजकता व मालमत्तेपासूनचे उत्पन्न	1,218.96	1,898.56	7. Income from entrepreneurship & property
७.१ नफा	-201.50	-394.90	7.1 Profits
७.२ मालमत्तेपासूनचे उत्पन्न	7.2 Income from property
७.२.१ निव्वळ व्याज जमा	7.2.1 Net Interest receipts
(अ) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळाकडून	125.63	72.34	(a) State electricity board
(ब) भाषाविक्रय उपक्रमाकडून	873.89	1,033.44	(b) Departmental enterprises
(क) इतराकडून	73.31	863.16	(c) Others
७.२.२ इतर मालमत्तेपासून जमा	7.2.2 Other property receipts
(अ) गुंतवणुकीपासूनचे उत्पन्न	4.15	9.27	(a) Income from investments
(ब) मालमत्तेपासूनचे इतर उत्पन्न	343.48	315.25	(b) Other income from property
८ प्रत्यक्ष कर	1,203.30	1,510.10	8. Direct Taxes
८.१ जमीन महसूल	92.68	90.63	8.1 Land revenue
८.२ निगमकराव्यतिरिक्त उत्पन्नावरील कर	652.58	877.83	8.2 Taxes on income other than Corporation tax
८.३ संपदाशुल्क	0.00	0.00	8.3 Estate duty
८.४ व्यवसाय, व्यापार,आजिविका व शेजणार यांवरील कर	330.60	382.35	8.4 Taxes on Professions, trades, callings & employments.
८.५ इतर प्रत्यक्ष कर	127.44	159.29	8.5 Other direct taxes
९. अप्रत्यक्ष कर	11,363.53	12,430.94	9. Indirect taxes
९.१ राज्य उत्पादन शुल्क	1,070.91	1,068.50	9.1 State excise duties
९.२ विक्री कर	6,844.32	7,290.00	9.2 Sales tax
९.३ मुद्रांक व नोंदणी फी	1,204.30	1,235.35	9.3 Stamps & registration fees
९.४ वाहनांवरील कर	423.19	613.74	9.4 Taxes on vehicles
९.५ मालावरील व उभासवरील कर	248.35	200.87	9.5 Taxes on goods & passengers
९.६ विद्युत शुल्क	371.55	413.01	9.6 Electricity duties
९.७ करभणूक कर	157.57	191.50	9.7 Entertainment tax
९.८ केंद्रीय उत्पादन शुल्कातील राज्याचा हिस्सा	1,024.89	1,397.10	9.8 Share of union excise duties
९.९ इतर अप्रत्यक्ष कर	18.45	20.87	9.9 Other indirect taxes
१०. संकीर्ण जमा	298.95	420.60	10. Miscellaneous receipts
११. केंद्र सरकारकडून महसुली अनुदाने, इतर राज्याकडून अंशदाने इत्यादी.	1,175.30	1,513.89	11. Revenue grants from Central government, contribution from other States etc.
१२. एकूण	15,260.04	17,774.09	12 Total

28. शासकीय अर्थव्यवस्था

तक्ता क्रमांक

लेख

शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा उत्पादन लेख

(1995-96 a)

खर्च	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Expenditure (1)
(1)	(2)	(3)	(1)
१. सेवकांची भरपाई	487.73	585.51	1. Compensation of employees
(अ) वेतन व मजुरी	414.62	473.45	(a) Wages & Salaries
(ब) निवृत्ती वेतने	73.11	112.06	(b) Pensions
२. वस्तू व सेवा यावरील खर्च-	599.91	763.54	2. purchase of goods & Services-
३. परिरक्षण	144.73	162.82	3. Maintenance
४. व्याज	785.55	968.95	4. Interest
५. भाडे	5.65	2.99	5. Rent
६. वजा-इनप्युटेड इरिगेशन सबसिडी @	1,041.17	1,254.10	6. Less : imputed irr. subsidy @
७. घससास	0.00	0.00	7. Consumption of fixed capital
८. नफा @	-201.50	-394.90	8. Profits @
एकूण	780.90	834.81	Total
@ याची विभागीय खालीलप्रमाणे आहे -			@ The break-up is as follows :-
(ए) एकूण खर्च	982.40	1,229.71	(A) Expenditure-
(१) पाटबंधारे योजना	1,132.78	1,321.62	(i) Irrigation schemes.
(२) वजा-इनप्युटेड इरिगेशन सबसिडी	1,041.17	1,254.10	(ii) Less-Imputed Irrigation subsidy
(३) इतर उपक्रम	890.79	1,162.19	(iii) Other enterprises
(बी) नफा	-201.50	-394.90	(B) Profits
(ए) पाटबंधारे योजना	0.00	0.00	(a) Irrigation schemes *
(बी) इतर उपक्रम	-201.50	-394.90	(b) Other Enterprises
एकूण (ए + बी)	780.90	834.81	Total (A + B)

* राष्ट्रीय लेखा पद्धतीमध्ये शिचनातील तोटा अर्थसहाय्य मानण्यात येतो.

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.17

Account - 2

Production Account of Departmental Enterprises (D. C. U.)

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

जमा		प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Receipts
(4)		(5)	(6)	(4)
१०.	विक्री	780.90	834.81	10. Sales
११.	एकूण	780.90	834.81	11. Total
	जमा-	780.90	834.81	Receipts-
(ए)	पाटवधारे योजना	91.61	67.52	(i) Irrigation schemes
(बी)	इतर उपक्रम	689.29	767.29	(ii) Other enterprises
	एकूण	780.90	834.81	Total

/ * In SNA, irrigation losses are treated as subsidy.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /
तक्ता क्रमांक /
लेखा/-३
सर्वसाधारण शासनाचा भांडवली वित्तीय लेखा /
(1995-96 and

खर्च (1)	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96 (2)	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97 (3)	Expenditure (1)
१. साठ्यांतील बदल	- 32.95	189.31	1. Changes in Stocks
१.१ राज्य प्रशासन	- 76.11	76.04	1.1 Government administration
१.२ शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रम	43.16	113.27	1.2 Departmental enterprises
२ एकूण स्थिर भांडवली निर्मिती	4,117.47	4,063.51	2. Gross fixed capital formation
२.१ राज्य प्रशासन (नवीन) *	2.1 Government administration (new)
(ए) इमारती व बांधकामे	2,383.49	2,854.80	(a) Buildings & construction
(बी) यंत्रसामग्री व साधनसामग्री	94.45	140.94	(b) Machinery & equipment
२.२ शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रम	2.2 Departmental enterprises
(ए) इमारती व बांधकामे	1,610.39	1,040.65	(a) Buildings & construction
(बी) यंत्रसामग्री व साधनसामग्री	29.14	27.12	(b) Machinery & equipment
३ भौतिक मालमत्तेची निव्वळ खरेदी	- 10.45	9.67	3. Net purchase of physical assets
३.१ जुनी मालमत्ता	3.1 Second-hand assets
(ए) राज्य प्रशासन	0.00	0.00	(a) Government administration
(बी) शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रम	0.00	0.00	(b) Departmental enterprises
३.२ जमीन	3.2 Land
(ए) राज्य प्रशासन	- 10.45	9.67	(a) Government administration
(बी) शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रम	0.00	0.00	(b) Departmental enterprises
४ हस्तांतरित भांडवली रकमा	845.74	833.92	4. Capital transfers
४.१ भांडवली अनुदाने	4.1 Capital Grants
(ए) स्थानिक संस्थांस	518.12	561.87	(a) Local bodies
(ब) सहकारी संस्थांस	3.61	3.18	(b) Co-operatives
(क) शैक्षणिक संस्थांस	83.71	131.46	(c) Educational Institutions
(ड) इतरांस	187.49	104.64	(d) Others
४.२ जमीनदार आणि जहागिरदार यांना नुकसान भरपाई	4.62	0.18	4.2 Compensation to land owners & jagirdars
४.३ इतर हस्तांतरित भांडवली रकमा	48.19	32.59	4.2 Other capital transfers
५ एकूण	4,919.81	5,096.41	5. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.18

Account 3

Capital Finance Account of General Government

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

जमा	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Receipts
(4)	(5)	(6)	(4)
६. बचत	2,649.13	2,093.87	6. Savings
७. धसारा	0.00	0.00	7. Consumption of fixed capital
८. हस्तांतरित भांडवली रकमा	10.50	3.10	8. Capital transfers
(ए) केंद्र सरकार व इतर राज्याकडून	0.00	0.00	(a) From union & other State Government
(बी) भांडवली लेखावरील इतर जमा	10.50	3.10	(b) Other receipts on capital account
९. घेतलेली निव्वळ कर्जे	819.91	1,009.52	9. Net borrowings
१०. इतर दायित्वे	1,440.27	1,989.92	10. Other liabilities
१०.१ अथराकलाग्यतिरिक्त जमा	1,634.99	2,315.54	10.1 Extra Budgetary receipts
१०.२ वसा-वित्तिय संगतीवेल निव्वळ खरेदी	- 194.72	325.62	10.2 Less : Net purchases of financial assets
११. एकूण	4,919.81	5,096.41	11. Total

* Includes provision for renewals & replacements.

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /

तक्ता क्रमांक /

वस्तु, सेवा व हस्तांतरित रकमा यांचे व्यवहार-राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा /

(1995-96 and

संवितरित रकमा	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Disbursement (1)
(1)	(2)	(3)	(1)
१. एकूण भांडवल निर्मिती	4,084.52	4,252.82	1. Gross capital formation
१.१ राज्य प्रशासन	2,401.83	3,071.78	1.1 Government administration
१.१.१ इमारती व बांधकामे	2,383.49	2,854.80	1.1.1 Buildings & construction
(ए) नव निर्मितीचा खर्च	2,383.49	2,854.80	(a) New outlay
(बी) नवीकरण व पुनःस्थापना	0.00	0.00	(b) Renewals & replacement
१.१.२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री	94.45	140.94	1.1.2 Machinery & equipment
(ए) नव निर्मितीचा खर्च	94.45	140.94	(a) New outlay
(बी) नवीकरण व पुनःस्थापना	0.00	0.00	(b) Renewals & replacement
१.१.३ साठ्यातील निव्वळ वाढ	- 76.11	76.04	1.1.3 Net increase in stocks
१.२ शासनाचा वाणिज्यिक उपक्रम	1,682.69	1,181.04	1.2 Departmental commercial undertakings
१.२.१ इमारती व बांधकामे	1,610.39	1,040.65	1.2.1 Buildings & construction
(ए) नव निर्मितीचा खर्च	1,589.02	1,029.24	(a) New outlay
(बी) नवीकरण व पुनःस्थापना	21.37	11.41	(b) Renewals & replacement
१.२.२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री	29.14	27.12	1.2.2 Machinery & equipment
(ए) नव निर्मितीचा खर्च	29.14	27.12	(a) New outlay
(बी) नवीकरण व पुनःस्थापना	0.00	0.00	(b) Renewals & replacement
१.२.३ साठ्यातील निव्वळ वाढ	43.16	113.27	1.2.3 Net increase in stocks
२. हस्तांतरित भांडवली रकमा	835.29	843.59	2. Capital transfers
२.१ भांडवली अनुदाने	792.93	801.15	2.1 Capital Grants to
(ए) स्थानिक संस्थांस	518.12	561.87	(a) Local bodies
(ब) सहकारी संस्थांस	3.61	3.18	(b) Co-operatives
(क) शैक्षणिक संस्थांस	83.71	131.46	(c) Educational Institutions
(ड) इतरांस	187.49	104.64	(d) Others
२.२ जमीनदार आणि जाहगिरदार यांना नुकसान भरपाई	4.62	0.18	2.2 Compensation to land owners & jagirdars
२.३ इतर हस्तांतरित भांडवली रकमा	48.19	32.59	2.3 Other Capital transfers
२.४ भौतिक मालमत्तेची निव्वळ खरेदी	- 10.45	9.67	2.4 Net purchase of physical assets
३ एकूण	4,919.81	5,096.41	3. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.19

Transaction in Goods, Services & Transfers-Capital Account of Govt. ADM. & Dept. Commercial Undertakings

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

जमा	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Receipts
(4)	(5)	(6)	(4)
४. एकूण वचत	2,649.13	2,093.87	4. Gross Savings
४.१ राज्य प्रशासनाच्या महसुली लेख्यातील वचत	2,649.13	2,093.87	4.1 Savings on current account of Government Administration.
४.२ शासनाच्या याणित्यिक उपक्रमातील घसान्यासाठी तरतूद.	0.00	0.00	4.2. Depreciation provision of departmental commercial undertaking.
५. भांडवली स्वरुपाच्या इतर रकमा	10.50	3.10	5. Other receipts of capital nature
६. शिल्लक : वस्तू सेवा व हरतांतरित रकमांच्या सर्व व्यवहारातील तूट.	2,260.18	2,999.44	6. Balance : deficit on all transaction in goods & services and transfers.
७. एकूण	4,919.81	5,096.41	7. Total

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /

तक्ता क्रमांक /

लेखा-३ बी /

शासनाच्या वित्तीय संपत्तीतील बदल : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा /

(1995-96 and

जावक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Outgoings
(1)	(2)	(3)	(1)
१. भाग भांडवलात केलेली गुंतवणूक	194.72	325.62	1. Investment in Shares
(ए) शासकीय उपक्रमांत	27.41	220.09	(a) of Government concerns
(बी) इतर उपक्रमांत	167.31	105.53	(b) Of others
२. कर्जे व आगाऊ रकमा	999.48	851.76	2 Loans and advances
२.१ भांडवली निर्मितीसाठी	943.81	700.34	2.1 For capital formation to
(ए) स्थानिक संस्थांस	215.38	152.95	(a) Local bodies
(बी) सहकारी संस्थांस	481.91	11.91	(b) Co-operatives
(सी) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळास	156.06	407.79	(c) M. S. E. B.
(डी) इतरांस	90.46	127.69	(d) Others
२.२ चालू वापरासाठी-	55.67	151.42	2.2 For current consumption to-
(ए) स्थानिक संस्थांस	- 76.08	- 18.30	(a) Local bodies
(बी) सहकारी संस्थांस	23.61	66.84	(b) Co-operatives
(सी) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळास	25.82	29.72	(c) M. S. E. B.
(डी) इतरांस	82.32	73.16	(d) Others
३ एकूण	1,194.20	1,177.38	3. Total

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /

तक्ता क्रमांक /

लेखा-३ सी /

शासनाच्या वित्तीय दायित्वातील बदल : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा भांडवली लेखा /

(1995-96 and

जावक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Outgoings
(1)	(2)	(3)	(1)
१. सरकारी ऋणांची परतफेड	504.92	836.61	1. Repayment of public debt.
१.१ राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	43.67	294.22	1.1 Internal debt. of State Government
१.२ केंद्र सरकारकडून कर्जे व आगाऊ रकमा	461.25	542.39	1.2 Loans and advances from the Central Government.
२. शिल्लक : वित्तीय दायित्वातील वाढ	3,293.09	3,996.76	2 Balance : Net increase in financial liabilities.
३ एकूण	3,798.01	4,833.37	3. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.20

Account : 3 B

Changes in Financial Assets : Capital Account of Government Administration and Departmental Commercial Undertakings

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

आवक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Incomings
(4)	(5)	(6)	(4)
४. कर्जे व आगाऊ रकमा यांची परतफेड	161.44	209.12	4. Repayment of loans and advances by
(ए) स्थानिक संस्थांकडून	98.04	45.71	(a) By Local bodies
(बी) सहकारी संस्थांकडून	15.25	17.85	(b) By Co-operatives
(सी) महाराष्ट्र राज्य वीज मंडळाकडून	0.17	91.56	(c) M. S. E. B.
(डी) इतरांकडून	47.98	54.00	(d) By Others
५. शिल्लक : वित्तीय संपत्तीतील निव्वळ वाढ	1,032.76	968.26	5. Balance : Net increase in financial assets.
६. एकूण	1,194.20	1,177.38	6. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.21

Account : 3 C

Changing in Financial Liabilities : Capital Account of Government Administration and Departmental Commercial Undertakings

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs.in Crores)

आवक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Incomings
(4)	(5)	(6)	(4)
४. सरकारी ऋण	2,473.11	3,902.75	4. public debt.
४.१ राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	571.82	898.41	4.1 Internal debt. of the State Government
४.२ केंद्र सरकारकडून कर्जे व आगाऊ रकमा	1,901.29	3,004.34	4.2 Loans and advances from the Central Government
५. आंतर राज्तीय तडजोड (निव्वळ)	0.00	0.00	5. Inter - State settlement (net)
६. अल्पबचत, भविष्य निर्वाह निधी इत्यादी (निव्वळ)	291.76	405.33	6. Small Savings, Provident Fund etc. (net)
७. रोख शिल्लक गुंतवणूक लेखा (निव्वळ)	- 194.68	182.39	7. Cash balance investment account (net)
८. इतर ऋण (निव्वळ)	1,227.82	342.90	8. Other debts (net)
९. एकूण	3,798.01	4,833.37	9. Total

28. शासकीय अर्थव्यवस्था /

तक्ता क्रमांक /

लेखा-३ डी /

रोख रकमा व भांडवल यांचा ताळमेळ : राज्य प्रशासनाचा व शासनाच्या वाणिज्यिक उपक्रमांचा लेखा /

(1995-96 and

जावक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Outgoings
(1)	(2)	(3)	(1)
१. वस्तू व सेवा यांच्या सर्व व्यवहारातील तूट (लेखा ३ ए ची संतुलन करणारी बाब)	2,260.18	2,999.44	1. Deficit on all transactions in goods and services (Balancing item in Accounts 3 A)
२. वित्तीय संपत्तीतील निव्वळ वाढ (लेखा ३ बी ची संतुलन करणारी बाब)	1,032.76	968.26	2. Net increase in financial assets (Balancing item in Account 3-B)
३. रोख शिल्लकीतील वाढ	0.15	29.06	3. Increase in cash balance
४ एकूण	3,293.09	3,996.76	4. Total

PUBLIC FINANCE

TABLE No. 28.22

Account : 3 D

Cash and Capital Reconciliation : Account of Government Administration and Departmental Commercial Undertakings

1996-97)

(रुपये कोटीत / Rs. in Crores)

आवक	प्रत्यक्ष Actuals 1995-96	प्रत्यक्ष Actuals 1996-97	Incomings
(4)	(5)	(6)	(4)
५. वित्तीय दायित्वातील निव्वळ वाढ (लेखा ३ सी ची संतुलन करणारी बाब)	3,293.09	3,996.76	5. Net increase in financial Liabilities (Balancing item in Accounts 3 C)
६. रोख शिल्लकीतील घट	0.00	0.00	6. Decrease in cash balance
७. एकूण	3,293.09	3,996.76	7. Total

२९. किंमती आणि निर्देशांक

२९.१ या विभागात शेतीमाल, इतर आवश्यक वस्तू, सोने व चांदी यांच्या किंमती, अखिल भारतीय घाऊक किंमतीचा निर्देशांक, कामगार शेतमजूर व अश्रमिक कर्मचारी यांचे करिता ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक, नागरी व ग्रामीण विभागातील किरकोळ किंमतीचे निर्देशांक यासंबंधीची माहिती दिली आहे.

२९.२ भारत सरकारचे आर्थिक सल्लागार यांच्या कार्यालयातर्फे प्रसिध्द होणाऱ्या "अपेन्डिक्स टु इन्डेक्स नंबर ऑफ होलसेल प्राईजेस इन इंडिया" सुधारित मालिका, ह्या प्रकाशनात निर्देशांक तयार करण्याच्या पध्दतीबाबत सविस्तर माहिती दिली आहे. कामगार आयुक्त महाराष्ट्र शासन, प्रसिध्द करित असलेल्या लेबर गॅझेट ह्या प्रकाशनाच्या डिसेंबर १९६५ च्या अंकात मुंबई व सोलापूर केंद्रांसाठी तयार करावयाच्या नवीन निर्देशांकांच्या व्याप्ती व पध्दतीबाबतची सविस्तर माहिती दिली आहे; तर जळगाव व नागपूर केंद्रांसाठी ती माहिती जानेवारी १९६६ च्या अंकात दिली आहे. पुणे केंद्रासंबंधीची माहिती ऑगस्ट १९६५ च्या अंकात व नांदेड व औरंगाबाद केंद्राविषयीची माहिती मार्च १९६६ च्या अंकात दिली आहे. "इंडियन लेबर जर्नल, खंड ५ अंक ११" ह्या प्रकाशनात निर्देशांक तयार करण्याची पध्दत व त्याची व्याप्ती ह्या बाबत सविस्तर माहिती दिलेली आहे. केंद्रीय सांख्यिकी संघटना श्रमिकेतर कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक तयार करते. त्यासाठी १९६० हे पायाभूत वर्ष घेतले आहे. महाराष्ट्रात बृहन्मुंबई, पुणे व नागपूर ह्या केंद्रांसाठी निर्देशांक तयार केले आहेत. केंद्रीय सांख्यिकी संघटनेने प्रसिध्द केलेल्या "मंथली अब्स्ट्रॅक्ट ऑफ स्टॅटिस्टिक्स" ह्या प्रकाशनाच्या ऑगस्ट १९६६ च्या अंकात निर्देशांक तयार करावयाची पध्दत व व्याप्ती ह्यासंबंधी स्पष्टीकरण दिले आहे. "महाराष्ट्र अर्थ व सांख्यिकी त्रैमासिक पत्रिका" ह्या प्रकाशनाच्या ऑक्टोबर-डिसेंबर १९७९ च्या अंकात निर्देशांक काढण्याची पध्दत प्रसिध्द केली आहे.

29. PRICES AND INDICES

29.1. Information on prices of agricultural and other commodities gold and silver, All-India wholesale price index number, consumer price index numbers for workers, agricultural labour and non-manual employees and retail price index numbers for urban and rural Maharashtra is given in this section.

29.2. The details of the method of construction of the index is given in the "Appendix to index number of wholesale prices in India" revised series, issued by the office of the Economic Adviser to the Government of India. The details, regarding the scope and method of compilation of the new index for Mumbai and Solapur are given in December 1965 issue, for Jalgaon and Nagpur in January 1966 issue, for Pune in August 1965 issue and for Nanded and Aurangabad in March 1966 issue, of the Labour Gazette issued by the Commissioner of Labour, Government of Maharashtra. The details of the method of construction and scope of the index is given in Indian Labour Journal, Vol. V, No. 11. Consumer price index number for non-manual employees is compiled by the Central Statistical Organisation. The year 1960 is adopted as base. For Maharashtra, index is worked out for Brihan Mumbai, Pune and Nagpur centres. The method and scope of the index is explained in 'Monthly Abstract of Statistics. August 1966' published by the Central Statistical Organisation. The methodology has been published in the 'October-December 1979 issue' of the Maharashtra Quarterly Bulletin of Economics and Statistics.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.1 (A)

मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती

Wholesale Prices of Certain Agricultural and Other Essential Commodities at Mumbai Market
(1995-96)

(प्रती क्विंटल महिना अखेरच्या किमती रुपयांत)
(Month end Prices in rounded Rs. per quintal)

वस्तू	जात	एप्रिल April 1995	मे May 1995	जून June 1995	जुलै July 1995	ऑगस्ट August 1995	सप्टेंबर Sept. 1995	ऑक्टोबर October 1995	नोव्हेंबर Nov. 1995	डिसेंबर Dec. 1995	जानेवारी January 1996	फेब्रुवारी February 1996	मार्च March 1996	Variety (2)	Commodity (1)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)		
बाजरी		668	662	626	775	737	751	651	750	633	725	725	700		Bajri
कडक्यांचे :															Pulses :
उडीद		2,937	2,900	3,125	3,150	3,070	1,850	2,125	1,875	1,875	1,900	1,900	2,550		Udid
मूग		1,400	1,500	1,400	1,600	1,650	1,750	1,550	1,800	1,850	1,475	1,775	1,900		Moong
	चिनाई													China/Chamki	
मसूर		1,275	1,400	1,525	1,520	1,862	1,537	1,675	1,825	1,987	1,525	1,587	1,785		Masur
तूर	पांढरी													White	Tur
राजिमा															Rajima
हरभरा		1,150	1,275	1,162	1,450	1,087	1,325	1,150	1,125	1,100	1,012	1,125	1,275		Gram
चवळी	पांढरी	1,375	1,475	1,325	1,800	1,350	1,650	1,650	1,600	1,575	1,677	1,900	1,950	White	Chavali
डाळी :															Dals :
हरभरा डाळ		1,201	1,201	1,275	1,351	1,251	1,201	1,251	1,075	1,251	1,025	1,112	1,401		Gram dal
तूर डाळ		2,451	2,601	2,701	2,751	2,901	2,851	2,713	2,951	2,951	2,551	2,800	2,851		Turdal
तेलविया :															Oil seeds :
शेंगदाणा															Groundnut
एरंडी	जाडी													Bold	Castor seed
जवस	जाडी													Bold	Linseed
तेले :															Oils :
शेंगदाणा तेल	उपार													Ready	Groundnut oil
एरंडेल तेल	बाजारी													Commercial	Castor oil
जवस तेल	कच्चे													Raw	Linseed oil
खोबरेल तेल	पांढरे													White	Copra oil
पॅड :															Cakes :
शेंगदाणा पॅड															Groundnut Cake
एरंडेल पॅड															Castor Cake

(Rs) 219-99

गूळ	कोल्हापूर नं १	925	950	900	1100	1160	1120	1150	1145	1160	1180	1130	1130	Kolhapur No. 1	Gur
	कोल्हापूर नं २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Kolhapur No. 2	
साखर	एम-३० (खुली बाजारपेठ)	1286	1230	1255	1290	1282	1307	1310	1270	1320	1300	1315	1315	M-30 (Open Market) Sugar	
	एम-३० (खुली बाजारपेठ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	S-30 (Open Market)	
दूध (१० लिटर)	म्हशीचे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Buffalo Milk (per 10 litre)	
लोणी	खानदेश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Khandesh	Butter
	बेळगाव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Belgaon	
मिरची	घाटी	3050	4100	5000	5200	6000	6100	5500	6000	6200	5900	5800	5800	Ghati	Chillies
	बेडगी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Byadgi	
	मद्रास	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Madras	
	सकेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Sankeshwar	
हळद	राजापूर	2000	1650	2100	1750	1775	1800	1820	1870	1810	1875	1910	1910	Rajapur	Turmeric
आले	विरजिन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bleached	Gingar
बटाटे (१० कि)		30	45	56	54	60	55	54	48	53	55	38	41	Potatoes (per 10 kg.)	
	नाशिक/मिलिटरी नं १	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik / Military No. 1	
	नाशिक/मिलिटरी नं २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik / Military No. 1	
कादं (१० कि)		17	23	36	42	55	52	56	65	46	31	23	24	Onions (per 10 kg.)	
	नाशिक नं १	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik No. 1	
	फुरसंगी नं २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fursungi No. 2	
	नाशिक नं २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik No. 2	
	फुरसंगी नं १ पुणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pune Fursungi No. 1	
केळी (किलो)	खानदेश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Khandesh	Bananas (per kg.)
भाज्या : (१० किलो)														Vegetabiels (per 10 Kg.)	
कोबी		190	250	355	480	400	420	410	390	380	370	370	350		Cabbage
पागी		160	230	290	390	385	410	425	200	210	290	295	220		Brinjals
गवार		885	750	760	755	640	700	600	685	725	825	850	1125		Gawar
भेंडी		900	750	715	950	830	760	540	700	650	900	940	775		Bhendi
कोबड्या व बदके (दर डझनास) :														Poultry (per doz.)	
कोबड्या	देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Chicken
बदके	मध्यम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Full Fowls

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.1 (A) - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	(1)
अंडी :															Eggs
४०० नग	देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Deshi	400 No.
१०० नग	इंग्लीश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	English	100 No.
मटन (५० कि.)	मेंढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Sheep Mutton (50 Kg.)	
	बकरा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Goat	
मासे	सरगे (कोडीस)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pamfret (Per codi)	Fish
	शिगाडा (प्रत्येकी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Singada (each)	
	पापलेट (कोडी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pamfret (Per codi)	
खोबरे	वाटी (राजापुरी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Milling	Copra
नारळ हजारात	कालिकत (जोडी १५०)	4450	4500	4250	4015	4000	3900	4100	4000	3800	4050	4100	4200	Calicut (Jodi 150)	Coconut (1000)
कापूस	सकरित-४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Hybrid-4	Cotton
	जयधर-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Jayadhar-A	
	लक्ष्मी-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Laxmi-A	
	दिग्वीजय-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Digvijaya-A	
	एम सी यू -५-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	MCU-5A	
	बंगाली देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bengal Deshi	
	सी-१४७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	C-147	

N A. -- उपलब्ध नाही/Not available.

आधार - पन्ना उपसंचालक, मुंबई

Source -- Deputy Director of Marketing, Mumbai

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.1 (B)

मुंबई बाजारातील काही शेती व इतर आवश्यक वस्तूंच्या घाऊक किमती

Wholesale Prices of Certain Agricultural and Other Essential Commodities at Mumbai Market
(1996-97)

(पती वियटल महिन्या अखेरच्या किमती रुपयान्त)
(Month end Prices in rounded Rs per quintal)

वस्तू	जात	एप्रिल April 1996	मे May 1996	जून June 1996	जुलै July 1996	ऑगस्ट August 1996	सप्टेंबर Sept. 1996	ऑक्टोबर October 1996	नोव्हेंबर Nov. 1996	डिसेंबर Dec. 1996	जानेवारी January 1997	फेब्रुवारी February 1997	मार्च March 1997	Variety (2)	Commodity (1)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	(1)
बाजरी		625	625	700	650	675	650	700	700	675	650	675	850		Bajri
कडधान्ये :															Pulses :
उडीद		1450	1400	1550	1450	1350	1500	1600	1650	1525	1625	1475	2000		Udid
मूग		1325	1400	1450	1425	1400	1475	1525	1475	1550	1600	1625	1825		Moong
	घमकी/घिनाई													Chinai/Chamki	
मसूर		1700	1600	1700	1850	1800	1900	2200	2250	2175	2200	2175	1600		Masur
तूर		1400	1350	1375	1450	1500	1525	1675	1650	1550	1625	1801	1700		Tur
राजिमा		1350	1250	1425	1325	1375	1300	1400	1425	1400	1350	1375	1800		Rajima
हरमरा	पियळा	1175	1150	1250	1225	1250	1275	1351	1400	1450	1425	1450	1400	Yellow	Gram
घयळी	पांढरी	1150	1400	1400	1425	1475	1425	1560	1650	1625	1700	1805	1800	White	Chavali
डाळी :															Dals :
हरमरा डाळ		1450	1460	1475	1425	1450	1500	1550	1550	1650	1600	1625	1600		Gram dal
तूर डाळ		2100	2150	2350	2400	2300	2450	2750	2700	2600	2600	2625	2400		Turdal
तेलबिया :															Oil seeds :
शेगदाणा		2170	2150	2275	2250	2275	2300	2360	2400	2300	2325	2350	2400		Groundnut
एरंडी	जाडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bold	Castor seed
जयस	जाडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bold	Linseed
तेले :															Oils :
शेगदाणा तेल	तयार	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ready	Groundnut oil
एरंडेल तेल	बाजारी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Commercial	Castor oil
जयस तेल	कच्चे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Raw	Linseed oil
खोबरेल तेल	पांढरे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	White	Copra oil
पेड :															Cakes :
शेगदाणा पेड		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Groundnut Cake
एरंडेल पेड		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Castor Cake

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.1 (B) - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	(1)
गूळ		950	950	1050	1000	1025	1100	1150	1500	1400	1425	1425	1500		Gur
	कोल्हापूर न. २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Kolhapur No. 2	
साखर		1175	1200	1200	1225	1275	1250	1275	1225	1250	1275	1350	1350		Sugar
	एस-३० (खुली बाजारपेठ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	S-30 (Open Market)	
दूध (१० लिटर)	म्हशीचे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Buffalo Milk (per 10 litre)	
लोणी	खानदेश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Khandesh	Butter
	बेळगायी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Belgaon	
मिरची		-	-	-	-	-	-	1725	-	-	-	-	-		Chillies
	बेडगी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Byadgi	
	मद्रास	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Madras	
	संकेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Sankeshwar	
हळद	राजापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Rajapur	Turmeric
आले		1100	1200	1200	600	650	550	750	750	1100	1050	950	900		Ginger
बटाटे (१० कि.)		45	60	55	75	80	60	52	60	75	70	75	38		Potatoes (per 10 kg.)
	मिलिटरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Military	
कांदे (१० कि.)		25	27	40	38	35	35	50	50	55	51	42	45		Onions (per 10 kg.)
	नाशिक नं. १	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik No. 1	
	फुरसंगी नं. २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Fursungi No. 2	
	नाशिक नं. २	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Nashik No. 2	
केळी (किलो)	खानदेश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Khandesh	Bananas (per kg.)
माज्या : (१० कि.)															Vegetables (per 10 kg)
कोबी		38	50	46	35	32	20	60	21	21	28	38	44		Cabbage
वांगी		27	40	42	27	45	42	40	50	30	25	35	45		Brinjals
गवार		95	70	80	82	90	55	90	105	90	80	70	77		Gawar
भेंडी		130	115	90	50	60	50	80	105	115	90	100	105		Bhendi
कोबड्या (प्रत्येक पक्षी) :															Poultry (per bird)
कोबड्या	देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Deshi	Chicken
	बॉयलर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Boylar	
बदके		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Fowls

तयता क्रमांक/TABLE No. 29.1 (B) - contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)	(1)
अंडी :															Eggs
४०० नग	देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Deshi	400 No
१०० नग	इंग्लीश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	English	100 No
मटन (५० किं)	मंडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Sheep Mutton (50 Kg)	
	बकरा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Goat	
मासे	सरग (कोडीस)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pamfret	Fish
	हलवा/शिगाडा (प्रत्येकी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Halwa /Singada (Each)	
	दाढा (प्रत्येकी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Dara (Each)	
खोबरे	घाटी (राजापुरी)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Milling (Rajapuri)	Copra
नारळ हजाराल	कालिकत (जोडी १५०)	N A	N A.	N A.	N A.	N A.	N A	N A.	N A.	N A.	N A	N A.	N A.	Calicut Jodi (150)	Coconut (1000)
कापूस	सकरित-४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Hybrid-4	Cotton
	जयधर-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Jayadhar-A	
	लक्ष्मी-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Laxmi-A	
	दिग्विजय-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Digvijaya-A	
	एम सी यू -५-ए	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	MCU-5A	
	बंगाली देशी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Bengal Deshi	
	एल-१४७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	L-147	

N. A.-- उपलब्ध नाही/Not available.

आधार.- पणन उपसंचालक, मुंबई

Source.-- Deputy Director of Marketing, Mumbai.

29. किंमती आणि निर्देशांक/

तपता क्रमांक/

वरतुंचा गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किंमतींचा निर्देशांक (नवीन मालिका)/

(1995-96)

गट आणि उपगट	भार Weight	आर्थिक वर्षाची सरासरी Financial Year Average 1995-96	मासिक सरासरी/				
			एप्रिल April 1995	मे May 1995	जून June 1995	जुलै July 1995	ऑगस्ट August 1995
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
(१) मूलभूत वस्तू	32.295	304.1	296.3	301.1	300.4	302.7	305.3
(अ) अन्न गट	17.386	335.7	321.3	332.4	333.1	333.1	339.1
(अ) अन्न धान्ये (१ + २)	7.917	313.0	305.7	307.3	309.8	313.3	314.6
(१) धान्ये	6.824	299.2	293.3	294.1	295.3	297.7	300.1
(२) डाळी	1.093	398.9	383.1	390.4	399.9	410.8	405.1
(ब) भाजीपाला व फळे	4.089	323.9	300.6	331.9	325.0	309.3	330.7
(क) दूध व दुधाचे पदार्थ	1.961	313.8	309.3	315.4	313.6	314.2	315.6
(ड) मांस, मासे व अंडी	1.783	391.5	379.3	377.4	383.8	398.8	400.8
(इ) मसाले व मसाल्याचे पदार्थ	0.947	453.6	415.3	415.6	428.0	446.7	453.1
(फ) इतर अन्न पदार्थ	0.689	422.2	378.6	441.0	441.4	430.2	421.6
(ब) अन्नधान्येतर पदार्थ	10.081	321.7	324.3	319.2	314.8	321.5	319.6
(अ) तंतू	1.791	377.4	420.0	391.8	375.5	386.3	379.8
(ब) तेल वियाणे	3.861	284.6	285.3	286.2	278.0	286.0	285.0
(क) इतर अन्न धान्येतर पदार्थ	4.429	331.6	319.7	318.6	322.4	326.3	325.5
(क) खनिजे	4.828	153.5	147.9	150.8	152.5	153.8	153.6
(२) इंधन, शक्ती, दिवाबत्ती व वंगण	10.663	285.4	284.6	284.5	284.3	284.3	284.3
(अ) कोळसा (खाणीतील)	1.256	368.1	367.8	367.8	367.8	367.8	367.8
(ब) खनिज तेले	6.666	235.2	235.2	235.2	234.6	234.6	234.6
(क) गिद्युत	2.741	369.7	366.8	366.8	366.8	366.8	366.8
(३) उत्पादित पक्का माल	57.042	293.1	284.7	287.6	289.8	291.2	293.1
(अ) अन्न पदार्थ	10.143	278.8	274.3	274.4	276.8	279.2	282.6
(ब) पेय द्रव्ये, तंबाखू, तंबाखूचे पदार्थ	2.149	373.9	365.4	373.2	373.2	373.3	371.1
(क) कापड	11.545	294.6	285.8	286.8	288.6	289.5	291.8
(ड) लाकूड, लाकडाच्या वस्तू	1.198	242.0	429.5	432.6	442.1	444.4	444.4
(इ) कागद, कागदाच्या वस्तू	1.988	374.2	350.1	370.4	371.2	373.6	375.0
(फ) चामडे, चामड्याच्या वस्तू	1.018	276.8	272.3	274.1	273.7	274.3	276.7
(ग) रबर व प्लॅस्टिकच्या वस्तू	1.592	235.4	223.8	225.8	228.4	232.0	235.6
(ह) रसायने व रासायनिक पदार्थ	7.355	249.9	244.1	246.7	247.5	248.3	248.6
(इ) अधातू खनिज पदार्थ	2.477	315.8	293.7	309.8	314.2	317.0	317.6
(ज) मूलभूत धातू, मिश्रधातू व धातूच्या वस्तू	7.832	329.0	118.7	321.6	326.0	326.4	329.8
(ख) यंत्रसामुग्री व यांत्रिक अवजारे	6.268	282.8	277.6	278.9	280.3	281.2	281.8
(ल) परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	2.705	254.5	246.0	246.7	247.7	251.1	254.6
(म) उत्पादित कारणारे इतर संकीर्ण उद्योग	0.972	169.9	169.8	170.4	172.2	169.4	169.4
सर्व वस्तू	100.00	295.8	288.4	291.6	292.6	294.2	296.1

PRICES AND INDICES

TABLE No. 29.2 (A)

All India Index Numbers of Wholesale Prices by Groups and Sub-groups of Commodities (New Series)

(पायाभूत वर्ष १९८१-८२=१००)

(Base year 1981-82=100)

Monthly Average							Group and Sub Groups (1)
सप्टेम्बर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	
September	October	November	December	January	February	March	
1995	1995	1995	1995	1996	1996	1996	
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	
307.3	306.8	310.2	305.0	303.0	304.1	306.6	(i) Primary Articles
340.7	338.8	344.4	335.8	331.6	335.8	341.8	(A) Food Group
315.0	311.2	314.6	315.8	314.1	313.4	320.8	(a) Food Grains (1+2)
301.2	298.6	300.9	302.9	300.7	300.5	305.2	(i) Cereals
401.2	389.9	400.1	396.5	397.8	394.2	418.0	(ii) Pulses
334.2	335.3	344.1	312.5	303.4	315.9	343.9	(b) Fruits & vegetables
315.2	315.6	311.9	311.9	310.4	317.9	314.4	(c) Milk and Milk Products
400.4	392.9	402.8	397.1	393.9	394.8	376.1	(d) Eggs, fish & Meat
462.0	457.0	466.4	468.4	478.6	384.8	367.5	(e) Condiments & Spices
426.8	441.5	462.3	431.6	496.3	407.6	387.1	(f) Other food articles
322.9	324.4	325.8	324.0	324.4	321.0	318.5	(B) Non food articles
377.3	375.7	379.9	371.4	368.2	360.4	342.3	(a) Fibres
290.0	291.1	291.5	286.6	286.5	277.0	271.7	(b) Oil seeds
329.5	332.7	333.8	337.4	339.8	343.4	349.7	(c) Other Non foods articles
154.3	154.6	154.6	154.6	155.1	155.0	155.3	(C) Minerals
284.3	284.3	284.4	284.4	284.4	286.1	295.1	(ii) Fuel, Power, Light & Lubricants
367.8	367.8	368.2	368.6	368.6	368.6	368.6	(a) Coal Mining
234.7	234.7	234.7	234.7	234.7	237.7	237.7	(b) Mineral oils
366.8	366.8	366.8	366.8	366.8	366.8	401.9	(c) Electricity
294.3	295.5	296.0	296.0	296.6	296.6	296.1	(iii) Manufactured Products
283.5	285.4	282.7	280.8	279.6	274.4	272.0	(a) Food Products
375.2	375.3	376.0	376.4	376.3	376.3	376.3	(b) Beverage, Tobacco, Tobacco Product
295.2	297.3	300.2	298.9	300.1	300.6	300.9	(c) Textiles
444.4	444.4	444.4	444.4	444.4	444.4	445.0	(d) Wood & wood Product
379.0	378.6	379.2	380.5	378.9	379.8	374.1	(e) Paper & paper Product
276.7	276.7	278.4	278.5	278.5	279.9	281.5	(f) Leather & leather product
238.1	240.0	240.1	240.1	240.1	240.2	240.4	(g) Rubber & plastic product
247.8	248.7	250.0	251.4	252.9	256.6	256.3	(h) chemical & chemical product
316.3	316.4	316.1	317.9	322.4	325.1	323.0	(i) Non metallic Mineral product
330.8	331.2	331.4	332.4	333.2	333.3	333.5	(j) Basic Metal, alloys & metal Product
281.7	383.4	284.1	285.0	285.9	286.5	287.2	(k) Machinery & Machine tools
254.7	255.1	257.3	259.9	259.9	260.0	260.4	(l) Transports, Eqpt. & parts
169.5	169.5	169.5	169.7	169.7	169.8	169.9	(m) Other Misc. Manufacturing Industries
297.4	297.9	299.4	297.7	297.4	297.9	299.4	All Commodities

Source -- Office of the Economic Adviser, Ministry of Industry, Government of India, New Delhi.

29. किंमती आणि निर्देशांक/

तक्ता क्रमांक/

वस्तुंचा गट व उपगटवार अखिल भारतीय घाऊक किंमतींचा निर्देशांक (नवीन मालिका)/

(1996-97)

मासिक सरासरी/							
गट आणि उपगट	भार	आर्थिक वर्षाची	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट
	Weight	Financial	April	May	June	July	August
		Year Average	1996	1996	1996	1996	1996
(1)	(2)	1996-97	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
(१) मूलभूत वस्तू	32.295	328.4	314.0	318.6	321.1	325.3	326.4
(अ) अन्न गट	17.386	375.1	352.1	361.2	364.5	370.3	369.9
(अ) अन्न घान्ये (१ + २)	7.917	353.8	325.8	326.6	335.5	340.6	348.3
(१) घान्ये	6.824	338.6	306.8	306.9	316.6	321.1	331.5
(२) डाळी	1.093	448.7	444.6	449.1	454.1	449.3	453.2
(ब) भाजीभाता व फळे	4.089	388.9	373.3	391.7	381.8	390.4	378.0
(क) दूध व दूधाचे पदार्थ	1.961	319.0	314.7	322.9	323.1	319.6	315.8
(ड) मांस, मासे व अंडी	1.783	409.0	374.7	386.5	393.2	406.1	409.1
(इ) मसाले व मसाल्याचे पदार्थ	0.947	514.5	478.1	501.3	517.3	519.7	513.9
(फ) इतर अन्न पदार्थ	0.689	418.1	404.7	429.6	428.1	439.6	424.0
(ब) अन्नघान्येत्तर पदार्थ	10.081	329.8	324.1	323.4	325.5	328.3	323.3
(अ) तंतू	1.791	340.0	338.9	343.7	339.9	340.8	353.1
(ब) तेल बियाणे	3.861	285.3	271.6	275.2	278.1	286.9	295.3
(क) इतर अन्न घान्येत्तर पदार्थ	4.429	364.4	363.8	357.3	361.1	359.2	356.2
(क) खनिजे	4.828	157.3	155.3	155.3	155.3	157.1	157.0
(२) इंधन, शक्ती, दिवान्ती व बंगण	10.663	324.2	295.1	295.2	293.3	323.8	330.3
(अ) कोळसा (खाणीतील)	1.256	416.8	368.6	369.4	369.9	382.2	418.1
(ब) खनिज तेले	6.666	246.7	237.4	237.4	237.4	280.7	281.0
(क) विद्युत	2.741	413.2	401.9	401.9	401.9	401.9	409.9
(३) उत्पादित पक्का माल	57.042	305.0	297.9	298.6	299.3	302.0	304.6
(अ) अन्न पदार्थ	10.143	297.3	274.1	275.5	282.1	290.7	298.3
(ब) पेय द्रव्ये, तंबाखू, तंबाखूचे पदार्थ	2.149	392.9	381.3	388.1	388.8	390.7	393.6
(क) कापड	11.545	304.1	305.8	305.6	301.9	301.7	302.2
(ड) लाकूड, लाकडाच्या वस्तू	1.198	445.8	445.8	445.8	445.8	445.8	445.8
(इ) कागद, कागदाच्या वस्तू	1.988	377.4	373.5	375.2	376.7	378.7	378.5
(फ) घामडे, घामडेच्या वस्तू	1.018	281.2	282.5	282.5	282.5	282.5	279.5
(ग) रबर व प्लॅस्टिकच्या वस्तू	1.592	244.0	240.4	240.4	240.4	240.5	242.4
(ह) रसायने व रासायनिक पदार्थ	7.355	259.3	256.2	257.3	256.4	256.1	255.8
(ई) अघातू खनिज पदार्थ	2.477	334.5	323.1	322.8	323.6	326.2	339.0
(ज) मूलभूत धातू, मिश्रधातू व धातूच्या वस्तू	7.632	339.6	333.9	333.9	334.2	338.3	340.9
(ख) यंत्रसामुग्री व यांत्रिक उपजारे	6.268	295.0	288.7	289.0	290.9	293.5	294.6
(ल) परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	2.705	265.9	261.1	262.1	262.7	263.8	265.6
(म) उत्पादित करणारे इतर संकीर्ण उद्योग	0.972	175.1	169.7	169.7	171.0	176.1	175.5
सर्व वस्तू	100.00	314.6	302.8	304.7	305.9	311.8	314.4

आधार - आर्थिक सल्लागार, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली

PRICES AND INDICES

TABLE No. 29.2 (B)

All India Index Numbers of Whole sale Prices by Groups and Sub-groups of Commodities (New Series)

(पायाभूत वर्ष १९८१-८२=१००)

(Base year 1981-82=100)

Monthly Average							Group and Sub Groups
सप्टेम्बर September	ऑक्टोबर October	नोवम्बर November	डिसेम्बर December	जानेवारी January	फेब्रुवारी February	मार्च March	
1996 (9)	1996 (10)	1996 (11)	1996 (12)	1997 (13)	1997 (14)	1997 (15)	(1)
329.9	329.6	333.6	337.0	336.5	337.2	331.8	(i) Primary Articles
373.2	376.4	385.4	389.9	387.3	389.8	380.8	(A) Food Group
354.7	356.4	364.2	372.4	372.1	374.6	374.0	(a) Food Grains (1+2)
339.3	341.6	349.9	358.8	359.8	364.5	364.2	(i) Cereals
450.9	449.4	453.5	457.6	449.4	438.1	435.6	(ii) Pulses
382.3	394.9	414.1	413.7	396.9	389.5	359.9	(b) Fruits & vegetables
313.0	316.0	319.7	318.8	316.0	323.4	324.6	(c) Milk and Milk Products
404.1	398.3	406.6	419.9	428.9	444.7	436.1	(d) Eggs, fish & Meat
522.8	525.6	519.8	517.4	529.4	521.3	507.7	(e) Condiments & Spices
417.0	406.4	406.4	400.4	406.4	431.0	423.9	(f) Other foods articles
336.3	330.9	328.4	331.3	334.3	331.8	330.6	(B) Non foods articles
356.5	249.1	340.3	329.8	331.7	327.7	328.5	(a) Fibres
301.9	289.9	284.1	289.9	289.2	283.2	278.6	(b) Oil seeds
358.2	359.3	362.1	368.0	374.6	375.9	376.7	(c) Other Non food articles
157.8	157.9	157.9	158.1	158.3	158.9	158.3	(C) Minerals
330.3	331.0	333.7	334.1	334.1	343.0	344.1	(ii) Fuel, Power, Light & Lubricants
418.1	424.2	447.5	450.8	450.8	450.8	450.8	(a) Coal Mining
281.0	281.0	281.0	281.0	281.0	281.0	281.8	(b) Mineral oils
409.9	409.9	409.9	409.9	409.9	444.5	446.7	(c) Electricity
307.2	308.2	308.0	307.9	307.6	308.3	310.1	(iii) Manufactured Products
306.3	306.9	306.5	307.1	304.4	305.6	309.9	(a) Food Products
393.6	393.6	393.6	395.2	395.5	395.5	405.0	(b) Beverage, Tobacco, Tobacco Product
303.2	305.1	305.1	304.4	303.9	304.6	306.0	(c) Textiles
445.8	445.8	445.8	445.8	445.8	445.6	445.8	(d) Wood & wood Products
378.4	378.4	378.4	378.4	379.8	378.7	373.6	(e) Paper & paper Products
279.5	279.5	279.5	279.5	281.2	282.9	282.9	(f) Leather & leather products
245.3	246.6	246.6	246.9	246.9	246.8	244.3	(g) Rubber & plastic product
257.6	260.6	260.8	261.0	261.6	263.6	265.0	(h) Chemical & chemical product
343.5	344.5	342.3	337.0	336.1	336.9	339.3	(i) Non metallic Mineral product
343.7	341.6	341.3	341.1	341.6	341.9	342.3	(j) Basic Metal, alloy & metal Product
295.4	297.4	297.3	297.5	298.5	297.4	300.2	(k) Machinery & Machine tools
265.8	265.8	266.0	267.9	269.4	270.1	270.4	(l) Transports, Eqpt. & parts
177.0	176.9	176.9	177.0	177.0	176.9	177.1	(m) Other Misc. Manufacturing Industries
316.8	317.5	319.0	320.1	319.8	321.4	320.7	All Commodities

Source.-- Office of the Economic Adviser, Ministry of Industry, Government of India, New Delhi.

(Re) 219-100

29. किंमती आणि निर्देशांक/ PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A)

राज्यातील निवडक केंद्रामधील कामगाराकरिता ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक
 Consumer Price Index Number for the Working Class of selected Centre in the State.
 (1995-96)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
 (Base year 1982=100)

महिना, वर्ष Month and Year	अन्न गट Food	पान, सुपारी, तंबाखू इ. Pan, Supari, Tobacco, etc.	इंधन व दिव्यक्ती Fuel and Light	घरभाडे House Rent	कापड व बिछना Clothing and Bedding	संकीर्ण Miscella- neous	ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक consumer price Index
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
मुंबई / Mumbai							
1993-94	302	385	174	217	208	266	279
1994-95	342	423	182	238	237	300	314
1995-96	378	456	188	288	267	322	346
एप्रिल / April 1995	362	439	184	263	250	312	331
मे / May 1995	367	446	185	263	250	313	335
जून / June 1995	375	450	184	263	259	314	340
जुलै / July 1995	382	453	186	280	262	319	346
ऑगस्ट / August 1995	387	454	186	280	265	321	350
सप्टेंबर / September 1995	387	454	190	280	266	323	351
ऑक्टोबर / October 1995	381	455	190	280	267	324	348
नोव्हेंबर / November 1995	387	459	190	280	269	326	352
डिसेंबर / December 1995	377	462	191	280	262	327	346
जानेवारी / January 1996	372	464	191	330	276	327	346
फेब्रुवारी / February 1996	377	465	192	330	281	327	349
मार्च / March 1996	378	468	192	330	293	329	352

आधार :- कामगार आयुक्त याचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायामूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
पुणे / Pune							
	1993-94	299	424	210	240	191	272
	1994-95	335	452	217	255	227	304
	1995-96	383	480	233	269	254	339
एप्रिल / April	1995	355	456	222	261	246	320
मे / May	1995	361	467	223	261	247	323
जून / June	1995	370	471	222	261	247	328
जुलै / July	1995	380	473	222	262	251	334
ऑगस्ट / August	1995	383	473	222	262	252	336
सप्टेंबर / September	1995	391	480	226	262	255	343
ऑक्टोबर / October	1995	390	485	228	262	255	343
नोव्हेंबर / November	1995	402	484	229	262	255	349
डिसेंबर / December	1995	394	485	229	262	249	345
जानेवारी / January	1996	391	487	254	292	258	348
फेब्रुवारी / February	1996	390	488	254	292	259	348
मार्च / March	1996	394	510	257	292	271	353

आधार.-कामगार आर्युक्त याचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायासूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
सोलापूर / Solapur								
	1993-94	271	420	201	268	210	293	269
	1994-95	308	438	202	269	232	316	296
	1995-96	361	474	229	269	248	345	337
एप्रिल / April	1995	331	439	202	265	243	317	311
मे / May	1995	349	463	225	265	247	342	328
जून / June	1995	357	469	225	265	247	343	333
जुलै / July	1995	368	469	225	265	247	345	341
ऑगस्ट / August	1995	364	472	225	265	250	347	338
सप्टेंबर / September	1995	370	472	225	265	250	349	342
ऑक्टोबर / October	1995	368	472	225	265	244	349	341
नोव्हेंबर / November	1995	368	472	225	265	249	349	341
डिसेंबर / December	1995	364	472	225	265	242	348	338
जानेवारी / January	1996	358	472	225	282	243	349	336
फेब्रुवारी / February	1996	365	508	260	282	247	353	345
मार्च / March	1996	368	508	260	282	265	353	348

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायामूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
कोल्हापूर / Kolhapur								
	1993-94	286	359	254	203	217	258	267
	1994-95	326	384	282	222	239	296	301
	1995-96	379	410	293	242	251	307	337
एप्रिल / April	1995	344	392	293	229	249	301	315
मे / May	1995	347	393	293	229	250	301	317
जून / June	1995	359	394	293	229	250	302	324
जुलै / July	1995	382	408	293	241	250	303	338
ऑगस्ट / August	1995	391	409	293	241	250	303	343
सप्टेंबर / September	1995	393	409	293	241	250	309	345
ऑक्टोबर / October	1995	393	409	293	241	250	309	345
नोव्हेंबर / November	1995	393	415	293	241	251	309	346
डिसेंबर / December	1995	393	424	293	241	251	311	346
जानेवारी / January	1996	387	424	293	255	251	312	344
फेब्रुवारी / February	1996	385	424	293	255	251	312	343
मार्च / March	1996	379	424	293	255	254	315	341

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
नाशिक / Nashik							
	1993-94	284	378	192	348	208	270
	1994-95	315	426	198	355	237	302
	1995-96	343	451	212	387	269	314
एप्रिल / April	1995	321	431	202	356	265	301
मे / May	1995	329	431	202	356	267	302
जून / June	1995	332	433	202	356	274	304
जुलै / July	1995	344	434	217	376	278	304
ऑगस्ट / August	1995	358	451	217	376	278	314
सप्टेंबर / September	1995	356	460	213	376	272	315
ऑक्टोबर / October	1995	353	460	213	376	272	317
नोव्हेंबर / November	1995	351	461	214	376	273	317
डिसेंबर / December	1995	345	461	214	376	260	318
जानेवारी / January	1996	343	461	214	441	254	318
फेब्रुवारी / February	1996	342	461	215	441	257	328
मार्च / March	1996	343	462	215	441	274	330

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
जळगांव / Jalgaon							
	1993-94	277	324	213	175	208	259
	1994-95	315	394	214	184	226	294
	1995-96	361	438	220	195	240	325
एप्रिल / April	1995	341	403	216	188	227	310
मे / May	1995	346	407	216	188	235	314
जून / June	1995	355	412	216	188	235	319
जुलै / July	1995	369	419	217	195	241	328
ऑगस्ट / August	1995	368	419	217	195	241	328
सप्टेंबर / September	1995	371	432	220	195	243	331
ऑक्टोबर / October	1995	373	432	224	195	243	332
नोव्हेंबर / November	1995	369	432	224	195	243	330
डिसेंबर / December	1995	356	474	224	195	243	325
जानेवारी / January	1996	357	475	225	202	243	326
फेब्रुवारी / February	1996	360	475	225	202	243	328
मार्च / March	1996	365	475	221	202	243	330

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायामूल वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
अकोला / Akola							
1993-94	270	364	271	172	275	289	266
1994-95	310	408	274	176	310	313	297
1995-96	344	445	277	188	345	340	325
एप्रिल / April 1995	322	439	274	183	333	323	308
मे / May 1995	326	439	274	183	333	323	311
जून / June 1995	335	439	274	183	333	323	316
जुलै / July 1995	344	442	275	185	342	330	323
ऑगस्ट / August 1995	350	442	275	185	342	333	328
सप्टेंबर / September 1995	357	448	279	185	342	340	334
ऑक्टोबर / October 1995	358	448	279	185	342	339	334
नोव्हेंबर / November 1995	357	448	279	185	361	344	335
डिसेंबर / December 1995	356	448	279	185	351	353	335
जानेवारी / January 1996	342	448	279	198	351	356	328
फेब्रुवारी / February 1996	337	448	279	198	351	355	324
मार्च / March 1996	341	451	279	198	363	356	328

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायामूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
नागपूर / Nagpur								
	1993-94	270	368	269	336	208	270	273
	1994-95	299	391	276	347	225	291	296
	1995-96	350	463	300	402	243	334	342
एप्रिल / April	1995	310	405	278	348	232	292	303
मे / May	1995	315	422	278	348	232	294	307
जून / June	1995	330	433	278	348	233	296	316
जुलै / July	1995	337	423	278	361	234	295	320
ऑगस्ट / August	1995	342	455	278	361	232	300	325
सप्टेंबर / September	1995	343	455	278	361	232	303	326
ऑक्टोबर / October	1995	343	462	278	361	233	306	327
नोव्हेंबर / November	1995	340	468	278	361	233	310	326
डिसेंबर / December	1995	329	450	279	361	233	312	320
जानेवारी / January	1996	324	446	280	393	233	313	321
फेब्रुवारी / February	1996	328	446	281	393	238	322	325
मार्च / March	1996	329	447	281	393	240	322	326

आधार - कामगार आयुक्त चांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायायुत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
औरंगाबाद / Aurangabad							
1993-94	276	367	168	176	207	302	258
1994-95	318	415	177	189	333	334	292
1995-96	376	445	188	202	274	364	334
एप्रिल / April 1995	342	422	180	193	257	352	311
मे / May 1995	351	428	180	193	257	353	316
जून / June 1995	358	435	180	193	259	354	320
जुलै / July 1995	373	441	180	200	259	355	329
ऑगस्ट / August 1995	376	443	180	200	259	367	333
सप्टेंबर / September 1995	379	442	180	200	261	367	335
ऑक्टोबर / October 1995	387	443	185	200	285	369	342
नोव्हेंबर / November 1995	399	447	198	200	289	370	350
डिसेंबर / December 1995	395	453	198	200	290	370	348
जानेवारी / January 1996	392	458	198	215	289	370	348
फेब्रुवारी / February 1996	384	464	198	215	290	371	344
मार्च / March 1996	371	458	198	215	294	371	337

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (A).-Contd.

(पायासूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
नांदेड / Nanded							
	1993-94	260	376	279	190	229	264
	1994-95	298	401	281	203	268	397
	1995-96	351	454	282	221	294	340
एप्रिल / April	1995	321	423	282	208	294	316
मे / May	1995	332	441	282	208	294	323
जून / June	1995	347	441	282	208	294	332
जुलै / July	1995	359	449	282	223	294	341
ऑगस्ट / August	1995	359	449	282	223	294	341
सप्टेंबर / September	1995	361	449	282	223	300	344
ऑक्टोबर / October	1995	366	453	282	223	300	351
नोव्हेंबर / November	1995	369	468	282	223	300	355
डिसेंबर / December	1995	360	468	282	223	283	348
जानेवारी / January	1996	354	468	284	229	283	345
फेब्रुवारी / February	1996	342	468	284	229	283	338
मार्च / March	1996	343	467	280	229	307	341

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती निर्देशांक / PRICES INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B)

राज्यातील निवडक केंद्रांमधील कामगाराकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक
Consumer Price Index Numbers For the Working Class of Selected Centres in the State
(1996-97)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

महिना वर्ष Month / Year	अन्न गट Food	पान, सुपारी, तंबाखू इ. Pan, Supari, Tobacco, etc.	इंधन व विद्युत्ती fuel and Light	घरभाडे House Rent	कापड व बिछना Clothing and Bedding	संकीर्ण Miscella- neous	ग्राहक किमतीचा निर्देशांक consumer price Index
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
मुंबई / Mumbai							
1994-95	342	423	182	238	237	300	314
1995-96	378	456	188	238	267	322	346
1996-97	401	450	202	353	301	350	372
एप्रिल / April 1996	386	470	195	330	294	331	357
मे / May 1996	394	470	196	330	294	333	362
जून / June 1996	398	483	196	330	298	335	366
जुलै / July 1996	394	481	202	355	300	336	364
ऑगस्ट / August 1996	394	479	202	355	307	340	366
सप्टेंबर / September 1996	395	479	203	355	308	353	369
ऑक्टोबर / October 1996	398	477	203	355	302	355	371
नोव्हेंबर / November 1996	403	478	204	355	298	356	374
डिसेंबर / December 1996	413	479	204	355	296	361	380
जानेवारी / January 1997	411	483	205	371	301	363	381
फेब्रुवारी / February 1997	419	488	205	371	302	364	386
मार्च / March 1997	410	496	205	371	317	367	383

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

- Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No.29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
		पुणे / Pune						
	1994-95	335	452	217	255	227	297	304
	1995-96	383	480	233	269	254	318	339
	1996-97	406	518	268	308	276	350	366
एप्रिल / April	1996	392	509	258	292	272	331	352
मे / May	1996	398	510	257	292	275	338	257
जून / June	1996	402	510	251	292	275	339	259
जुलै / July	1996	404	510	260	303	277	339	361
ऑगस्ट / August	1996	405	508	267	303	278	342	363
सप्टेंबर / September	1996	405	518	267	303	278	346	364
ऑक्टोबर / October	1996	405	517	272	303	274	350	365
नोव्हेंबर / November	1996	410	522	272	303	272	358	369
डिसेंबर / December	1996	414	526	274	303	276	358	372
जानेवारी / January	1997	414	526	279	333	275	363	375
फेब्रुवारी / February	1997	413	527	279	333	276	368	376
मार्च / March	1997	406	531	285	333	284	373	375

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
सोलापूर / Solapur							
1994-95	308	438	202	269	232	316	296
1995-96	361	474	229	269	248	345	337
1996-97	385	531	281	301	279	367	365
एप्रिल / April 1996	363	508	260	282	282	354	347
मे / May 1996	364	508	260	282	282	354	347
जून / June 1996	375	508	260	282	282	357	354
जुलै / July 1996	380	508	260	305	283	359	359
ऑगस्ट / August 1996	388	519	286	305	284	370	368
सप्टेंबर / September 1996	392	521	286	305	284	370	370
ऑक्टोबर / October 1996	388	519	286	305	284	369	368
नोव्हेंबर / November 1996	391	543	286	305	283	370	370
डिसेंबर / December 1996	394	562	286	305	268	373	372
जानेवारी / January 1997	395	562	286	312	268	373	373
फेब्रुवारी / February 1997	394	557	309	312	268	377	375
मार्च / March 1997	391	556	309	312	286	377	374

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
कोल्हापूर / Kolhapur								
	1994-95	326	384	282	222	239	296	301
	1995-96	379	410	293	242	251	307	331
	1996-97	402	476	303	293	259	339	360
एप्रिल / April	1996	378	451	293	255	255	316	340
मे / May	1996	385	461	296	253	256	315	346
जून / June	1996	393	477	300	255	256	319	351
जुलै / July	1996	395	481	301	264	256	325	354
ऑगस्ट / August	1996	406	481	301	264	256	329	361
सप्टेंबर / September	1996	408	480	301	264	261	333	363
ऑक्टोबर / October	1996	414	479	303	264	261	338	367
नोव्हेंबर / November	1996	412	479	303	264	260	353	369
डिसेंबर / December	1996	412	482	303	264	260	354	369
जानेवारी / January	1997	409	479	311	270	260	352	368
फेब्रुवारी / February	1997	403	479	313	270	263	362	367
मार्च / March	1997	407	479	313	270	261	366	370

आधार.- कामगार आयुक्त याचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
नाशिक / Nashik							
	1994-95	315	426	198	355	237	302
	1995-96	343	451	212	387	269	329
	1996-97	379	481	231	440	281	361
एप्रिल / April	1996	353	462	215	441	274	344
मे / May	1996	367	473	218	441	280	353
जून / June	1996	374	473	218	441	280	357
जुलै / July	1996	375	480	226	439	280	358
ऑगस्ट / August	1996	379	481	226	439	280	360
सप्टेंबर / September	1996	380	481	226	439	288	362
ऑक्टोबर / October	1996	377	482	228	439	288	360
नोव्हेंबर / November	1996	390	486	242	439	290	369
डिसेंबर / December	1996	392	487	242	439	273	368
जानेवारी / January	1997	391	486	243	442	273	368
फेब्रुवारी / February	1997	389	483	243	442	273	367
मार्च / March	1997	385	495	243	442	293	368

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source :- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
जळगांव / Jalgaon							
1994-95	315	394	214	184	226	339	294
1995-96	361	438	220	195	240	350	325
1996-97	388	494	226	210	246	372	347
एप्रिल / April 1996	372	477	216	202	243	365	335
मे / May 1996	379	483	220	202	244	365	339
जून / June 1996	379	488	222	202	244	370	341
जुलै / July 1996	388	492	222	209	244	379	346
ऑगस्ट / August 1996	389	493	222	209	244	372	347
सप्टेंबर / September 1996	383	493	222	209	244	372	344
ऑक्टोबर / October 1996	393	493	222	209	244	372	350
नोव्हेंबर / November 1996	387	489	223	209	248	373	347
डिसेंबर / December 1996	388	488	223	209	249	373	347
जानेवारी / January 1997	405	488	252	220	249	373	358
फेब्रुवारी / February 1997	402	520	241	220	249	376	359
मार्च / March 1997	390	524	252	220	249	384	354

आधार - कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्का क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
अकोला / Akola							
1994-95	310	408	274	174	310	313	297
1995-96	344	445	277	188	345	340	325
1996-97	369	453	329	208	364	367	351
एप्रिल / April 1996	350	453	379	198	363	358	333
मे / May 1996	350	453	348	198	363	359	339
जून / June 1996	359	453	322	198	363	359	343
जुलै / July 1996	359	453	322	202	363	359	344
ऑगस्ट / August 1996	367	453	328	202	363	366	350
सप्टेंबर / September 1996	367	453	336	202	371	366	350
ऑक्टोबर / October 1996	370	453	331	202	371	367	352
नोव्हेंबर / November 1996	369	443	331	202	371	367	351
डिसेंबर / December 1996	384	451	339	202	356	375	362
जानेवारी / January 1997	394	453	339	230	359	375	371
फेब्रुवारी / February 1997	389	457	339	230	359	377	368
मार्च / March 1997	385	457	339	230	370	377	354

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

सकता इकाई/TABLE No. 29.3 (2).-Contd.

(पायावृत्त वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
नागपूर / Nagpur							
	1994-95	299	391	276	347	225	296
	1995-96	331	443	279	366	234	320
	1996-97	364	471	318	409	247	354
एप्रिल / April	1996	336	462	287	393	240	329
मे / May	1996	344	477	288	393	240	329
जून / June	1996	349	486	299	393	240	339
जुलै / July	1996	352	476	313	412	245	336
ऑगस्ट / August	1996	355	457	314	412	244	339
सप्टेंबर / September	1996	359	454	314	412	247	339
ऑक्टोबर / October	1996	374	468	319	412	249	349
नोव्हेंबर / November	1996	371	468	319	412	249	349
डिसेंबर / December	1996	376	459	319	412	251	350
जानेवारी / January	1997	380	461	323	420	251	357
फेब्रुवारी / February	1997	383	383	367	420	253	370
मार्च / March	1997	383	388	365	420	253	372

आधार.- कामगार आयुक्त कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
औरंगाबाद / Aurangabad							
	1994-95	318	415	177	189	233	292
	1995-96	376	445	188	202	274	334
	1996-97	402	482	199	221	317	362
एप्रिल / April	1996	377	462	198	215	297	341
मे / May	1996	390	462	198	215	300	349
जून / June	1996	397	482	198	215	310	354
जुलै / July	1996	407	483	199	221	310	361
ऑगस्ट / August	1996	403	483	200	221	311	359
सप्टेंबर / September	1996	401	484	200	221	311	360
ऑक्टोबर / October	1996	402	485	200	221	312	362
नोव्हेंबर / November	1996	407	486	200	221	313	365
डिसेंबर / December	1996	412	485	200	221	334	371
जानेवारी / January	1997	418	486	200	228	337	376
फेब्रुवारी / February	1997	414	485	200	228	337	375
मार्च / March	1997	396	499	200	228	337	367

आधार.- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-- Office of the commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.3 (B).-Contd.

(प्रथमभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
नांदेड / Nanded								
	1994-95	298	401	281	203	268	337	397
	1995-96	351	454	282	221	294	376	340
	1996-97	374	478	285	232	307	412	361
एप्रिल / April	1996	349	468	284	229	306	409	345
मे / May	1996	354	468	284	229	306	410	349
जून / June	1996	365	480	284	229	306	411	355
जुलै / July	1996	377	480	284	232	306	411	363
ऑगस्ट / August	1996	381	480	284	232	306	411	366
सप्टेंबर / September	1996	380	480	284	232	318	411	366
ऑक्टोबर / October	1996	379	480	284	232	318	411	366
नोव्हेंबर / November	1996	383	480	286	232	318	412	368
डिसेंबर / December	1996	385	480	286	232	294	413	367
जानेवारी / January	1997	382	480	286	235	294	413	365
फेब्रुवारी / February	1997	382	480	286	235	294	414	366
मार्च / March	1997	369	480	286	235	316	421	361

आधार.- काभार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.- Office of the Commissioner of Labour, Government of Maharashtra, Mumbai.

A 29. किंमती आणि निर्देशांक / PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.4 (A)

नागरी श्रमिकेतर कर्मचाऱ्यांकरिता ग्रहक किंमतीचे निर्देशांक

Consumer Price Index Numbers For Urban Non-manual Employees
(1995-96)

(* पायाभूत वर्ष १९८४-८५=१००)

(* Base year 1984-85=100)

महिना वर्ष Month / Year (1)	मुंबई Mumbai (2)	पुणे Pune (3)	नागपूर Nagpur (4)	औरंगाबाद Aurangabad (5)	सोलापूर Solapur (6)
1992-93	204	201	198	209	204
1993-94	219	213	209	223	214
1994-95	239	229	226	251	234
1995-96	260	251	251	276	256
एप्रिल / April 1995	251	240	238	265	242
मे / May 1995	253	243	239	267	246
जून / June 1995	257	246	243	269	250
जुलै / July 1995	259	250	249	275	253
ऑगस्ट / August 1995	259	251	251	277	258
सप्टेंबर / September 1995	260	253	254	279	257
ऑक्टोबर / October 1995	261	254	256	278	258
नोव्हेंबर / November 1995	264	256	256	280	260
डिसेंबर / December 1995	262	256	255	281	261
जानेवारी / January 1996	263	255	256	283	263
फेब्रुवारी / February 1996	264	255	258	282	261
मार्च / March 1996	267	253	259	282	261

आधार :- केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, भारत सरकार, नवी दिल्ली

Source.-- Central Statistical Organisation, Government of India, New Delhi.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.4 (B)

नागरी अधिकाेतर कर्मचाेयांकरीता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक

Consumer Price Index Numbers for Urban Non-manual Employees

(1985-87)

(* पायाभूत वर्ष १९८४-८५=१००

*Base year 1984-85=100)

महिना/वर्ष Month/Year (1)	मुंबई Mumbai (2)	पुणे Pune (3)	नागपूर Nagpur (4)	औरंगाबाद Aurangabad (5)	सोलापूर Solapur (6)
1992-93	204	201	198	209	204
1993-94	219	213	209	223	214
1994-95	239	229	226	251	234
1995-96	260	251	251	276	256
1996-97	285	275	280	297	277
एप्रिल/ April 1996	270	260	263	285	264
मे/ May 1996	273	264	266	288	268
जून/ June 1996	277	268	271	290	272
जुलै/ July 1996	284	273	276	296	274
ऑगस्ट/ August 1996	285	275	278	298	275
सप्टेंबर/ September 1996	286	277	281	297	277
ऑक्टोबर/ October 1996	286	278	282	297	279
नोव्हेंबर/ November 1996	289	279	284	299	280
डिसेंबर/ December 1996	291	281	286	304	281
जानेवारी/ January 1997	293	281	289	307	284
फेब्रुवारी/ February 1997	294	283	293	305	284
मार्च/ March 1997	294	283	293	306	282

आधार - केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Source - Central Statistical Organisation, Government of India, New Delhi.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.5 (A)

राज्यातील निवडक केंद्रामधील कामगाराकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक (नवीन मालिका)

Consumer Price Index Numbers for the working Class at selected centres in the State (New Series)

वर्षे Year	अन्न Food	संकीर्ण Miscellaneous	ग्राहक किमती निर्देशांक C. P. Index
(1)	(2)	(3)	(4)
केंद्र / Centre			
मुंबई / Mumbai			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	333	292	306
1995	372	317	339
1996	392	374	363
केंद्र / Centre			
सोलापूर / Solapur			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	297	312	289
1995	351	336	327
1996	377	361	357
केंद्र / Centre			
नागपूर / Nagpur			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	293	288	292
1995	325	299	314
1996	350	334	342
केंद्र / Centre			
पुणे / Pune			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	326	290	296
1995	372	313	330
1996	401	340	359
केंद्र / Centre			
नाशिक / Nashik			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	308	284	296
1995	338	307	322
1996	368	333	353
केंद्र / Centre			
कोल्हापूर / Kolhapur			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	312	387	291
1995	369	304	330
1996	396	327	354

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.5 (A)--Contd.

वर्ष Year (1)	अन्न Food (2)	संकीर्ण Miscellaneous (3)	ग्राहक किमती निर्देशांक C. P. Index (4)
केंद्र / Centre			
अकोला / Akola			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	301	309	290
1995	339	330	320
1996	358	362	342
केंद्र / Centre			
जळगाव / Jalgaon			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	303	327	284
1995	353	347	319
1996	378	367	340
केंद्र / Centre			
नांदेड / Nanded			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	286	330	287
1995	344	361	332
1996	366	409	356
केंद्र / Centre			
औरंगाबाद / Aurangabad			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1994	306	324	282
1995	365	359	326
1996	395	383	354

आधार : कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Office of the Labour Commissioner, Government of Maharashtra, Mumbai.

29. किंमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.5 (B)

राज्यातील निवडक केंद्रांमधील कामगाराकरिता ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक (नवीन मालिका)

Consumer Price Index Numbers for the working Class at selected centres in the State (New Series)

वर्ष Year	अन्न Food	संकीर्ण Miscellaneous	ग्राहक किंमती निर्देशांक C. P. Index
(1)	(2)	(3)	(4)
केंद्र / Centre			
मुंबई / Mumbai			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	372	317	339
1996	392	340	363
1997	435	374	400
केंद्र / Centre			
पुणे / Pune			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	372	313	330
1996	401	340	359
1997	424	384	388
केंद्र / Centre			
सोलापूर / Solapur			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	351	336	327
1996	377	361	357
1997	381	384	371
केंद्र / Centre			
कोल्हापूर / Kolhapur			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	369	304	330
1996	396	327	354
1997	413	389	379
केंद्र / Centre			
नाशिक / Nashik			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	338	307	322
1996	368	334	353
1997	393	368	377
केंद्र / Centre			
जळगाव / Jalgaon			
(पायामृत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
1995	353	347	319
1996	378	367	340
1997	394	390	358

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.5 (B)--Contd.

वर्ष Year (1)	अन्न Food (2)	संकीर्ण Miscellaneous (3)	ग्राहक किमती निर्देशांक C. P. Index (4)
केंद्र / Centre			
अकोला / Akola			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
...	339	330	320
...	358	362	342
...	370	381	358
केंद्र / Centre			
नागपूर / Nagpur			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
...	325	299	314
...	350	334	342
...	371	385	370
केंद्र / Centre			
औरंगाबाद / Aurangabad			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
...	365	359	326
...	395	383	354
...	399	436	372
केंद्र / Centre			
नांदेड / Nanded			
(पायाभूत वर्ष १९८२ = १००)		(Base year 1982=100)	
...	344	361	332
...	366	409	356
...	373	428	367

र : कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.
rcc.-Office of the Labour Commissioner, Government of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.6

निवडक केंद्रांचे नागरी अभिकेतर कर्मचाऱ्याकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक
Consumer Price Index Numbers for urban non-manual Employees for selected centres
(1995-96 & 1996-97)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

वर्ष Year	केंद्र /Centres					
	मुंबई Mumbai	पुणे Pune	नागपूर Nagpur	औरंगाबाद Aurangabad	सोलापूर Solapur	अखिल भारत All India
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1994	233	224	221	243	229	231
1995	255	247	245	272	251	254
1996	278	268	272	292	271	276
1997	303	290	297	306	287	297

आधार.-केंद्रीय सांख्यिकी संघटना, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
Source.-Central Statistical Organisation, Government of India, New Delhi.

29. किंमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.7

औद्योगिक कामगारांकरिता अखिल भारतीय ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक

All India consumer price Index Numbers for Industrial Workers
(1995-96 & 1996-97)(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base year 1982=100)

वर्ष Year	गट /Group		
	अन्न Food	कापड Clothing	सर्वसाधारण निर्देशांक General Index
(1)	(2)	(3)	(4)
1994	296	219	278
1995	331	247	306
1996	359	267	334
1997	380	281	358

आधार.-श्रम मंत्रालय, श्रम केंद्र, भारत सरकार, सिमला.
Source.-Ministry of Labour, Labour Bureau, Government of India, Simla.

29. किमती आणि निर्देशांक /PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.8 (A)

महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्वाच्या शेतीमालाच्या घाऊक किमती

Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State
(1995 - 96)

(प्रती क्विंटलची महिना अखेर असलेली घाऊक किंमत रुपयात)
(For the Month ending wholesale prices in Rs. per quintal)

अ. क्र. Sr. No.	कस्तू	बाजारपेठ	जात	जून June 1995	सप्टेंबर September 1995	डिसेंबर December 1995	मार्च March 1996	Variety	Market	Commodity
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)
1	गहू	कोपरगाव	निफाड/२१८९	510	530	538	550	Niphad/2189	Kopergaon	Wheat
		श्रीरामपूर	निफाड /२१८९					Niphad /2189	Shrirampur	
		जळगाव	१४७	460	550	490	528	147	Jalgaon	
		धळे	बन्सी	473		407	663	Bansi	Dhule	
		नंदुरबार	२१८९	570		556	625	2189	Nandurbar	
		नाशिक	पिवळा	565	550	486		Yellow	Nashik	
		लासलगाव	निफाड					Niphad/	Lasalgaon	
		बाशी	शेट					Shet	Barshi	
		लातूर	बन्सी/लाल					Bansi/Red	Latur	
		औरंगाबाद	सरबती/२१८९	515	525	350	650	2189 Sarbati	Aurangabad	
		जालना	पीसी/२२७					Pissi	Jalna	
		वर्धा	हावरा	700	700	475	650	Hawra	Wardha	
		सांगली	बन्सी/खपली	520				Bansi/Gaorani	Sangli	
		अकोला (कारंजा)	सोना						Akola (Karnja)	
		नागपूर	कल्याण/संकरित सोना	504	603	455	619	Kalyan/H. B. Sonal	Nagpur	
		अमरावती	गावरान/कल्याण सोना					Gaoran/K. Sona	Amravati	
		नांदेड	सरबती					Sarbati	Nanded	
		पाचोरा	कल्याण सोना/बन्सी				520	Kalyan Sona	Pachora	
		बीड	पिवळा					Yellow	Beed	
		सोलापूर	सरबती बन्सी					Sarbati/Bansi	Solapur	
बारामती	२१८५					2185	Baramati			
बाजरी	अहमदनगर	संकरित/गावरानी हिरवी						H. B./Gaorani (Green)	Ahmednagar	Bajra
		कोपरगाव	गाव/स्थानिक	510	527	538	500	Gaon Local	Kopergaon	
		श्रीरामपूर	गावरानी	575			520	Gaorani	Shrirampur	
		जळगाव	संकरित/गावरानी	485	481	528	500	H. B./Gaorani	Jalgaon	
		पाचोरा	स्थानिक/संकरित	475	५४२			Local/H. B.	Pachora	
		धुळे	संकरित	477		532	490	H. B.	Dhule	

1	बाबरी ...	नंदुरबार	संकरित	-	-	-	-	H. B.	Nadurbar
		नाशिक	गावराणी	560	600	650	630	Gaorani	Nasik
		लालगाव	स्थानिक/संकरित	540	651	555	-	Local H.B.	Lasalgaon
		बारामती	संकरित	537	507	-	462	H. B.	Baramati
		सांगली	गावराण	575	550	700	350	Gaorani	Sangli
		वर्धा	स्थानिक	450	-	-	-	Local	Wardha
		नागपूर	...	-	-	-	-	...	Nagpur
		जालना	हिरवी/संकरित गावराणी	411	450	575	300	Green H. B./Gaoran	Jalna
		अमरावती	गावराणी/स्थानिक	-	-	-	-	Gaorani/Local	Amravati
		अकोला (कारंजा)	स्थानिक/गावराणी	370	410	-	-	Local/Gaorani	Akola (Karanja)
		औरंगाबाद	हिरवी	-	-	540	360	Green	Aurangabad
		बीड	हिरवी/संकरित	500	-	610	-	Green/H. B.	Beed
		चाळीसगाव	गावराणी/संकरित	-	-	-	-	Gaorani/H.B.	Chalisgaon
		3	ज्वारी ...	बारामती	क्र. १ गावराणी	700	750	788	372
औरंगाबाद	शालू			-	-	700	-	Shalu	Aurangabad
श्रीरामपूर	संकरित/गावराणी			-	-	-	-	H. B./Gaorani	Shrirampur
धुळे	संकरित			531	-	376	308	H. B.	Dhule
नंदुरबार	संकरित			-	-	-	-	H. B.	Nandurbar
जालना	संकरित/रबी पांढरी			661	635	675	661	H. B./Rabi White	Jalna
नाशिक	पिरळी/संकरित			750	660	-	525	Yellow/H. B.	Nasik
लासलगाव	स्थानिक			525	451	600	-	Local	Lasalgaon
सोलापूर	मालदांडी			720	700	675	640	Maldandi	Solapur
सांगली	संकरित/शालू			600	700	570	450	H. B.	Sangli
जळगाव	संकरित			521	451	400	321	H.B.	Jalgaon
पायोरा	संकरित/पांढरी			454	500	-	440	H.B./White,	Pachora
नागपूर	संकरित			412	419	-	395	Hybrid	Nagpur
अकोला (कारंजा)	संकरित			424	410	-	320	Hybrid	Akola (Karanja)
अमरावती (दर्यापूर)	स्थानिक/गावराणी			-	460	-	-	Local/Gaorani	Amravati (Daryapur)
बीड	गावराणी			650	-	-	-	Gaorani	Beed
अहमदनगर (कोपरगाव)	पिवळी			650	650	690	690	Yellow	Ahmednagar (Kopargaon)
बारशी	क्र. १ पिवळी			-	-	-	-	No. 1 Yellow	Barshi
सांगली	शालू			-	-	-	-	Shalu	Sangli
पुणे	...			-	-	-	-	...	Pune
वर्धा	...			-	-	-	-	...	Wardha
4	हरबरा ...	अहमदनगर	चाफा/निफाड/पिवळी	-	-	-	-	Chafa/Niphad/Yellow	Ahmednagar
		कोपरगाव	चाफा/निफाड	890	740	880	850	Chafa/Niphad	Kopargaon
		जळगाव	गावराणी	911	751	618	1125	Gaorani	Jalgaon
		नागपूर	देशी	949	848	-	-	Deshi	Nagpur
		अमरावती (दर्यापूर)	गावराणी	-	652	-	-	Gaorani	Amravati
		बारशी	गरडा/पिवळा	-	-	-	-	Garda/Yellow	Barshi
लातूर	लाल/पिवळा	-	-	-	-	Red/Yellow	Latur		

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29:8 (A)--Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)
4	हरभरा चालू	बीड	पिवळा	760	700	-	-	Yellow	Beed	Gram-Contd.
		अकोला (वाशिम)	स्थानिक	780	700	-	-	Local	Akola (Wasdim)	
		परभणी	लाल	-	-	-	-	Red	Parbhani	
		धुळे	देशी	-	-	-	-	Deshi	Dhule	
		सांगली	देशी	-	-	-	-	Deshi	Sangli	
		औरंगाबाद	देशी	-	-	-	-	Deshi	Aurangabad	
		जालना	पिवळा/गावरानी	-	-	-	-	Yellow/Gaorani	Jalna	
		सोलापूर	गारडा	800	-	690	894	Garda	Solapur	
5	तूर	जळगाव	लाल	1700	1631	-	1775	Red	Jalgaon	Tur
		धुळे	पांढरी	1656	-	-	1778	White	Dhule	
		सोलापूर	पांढरी	1900	1700	1779	-	White	Solapur	
		औरंगाबाद	पांढरी/गाजर	-	-	1991	-	White/Gajar	Aurangabad	
		लातूर	पांढरी/लाल	-	-	-	-	White/Red	Latur	
		नागपूर	गाजर	1224	-	-	1830	Gajar	Nagpur	
		सेलू	पांढरी/लाल नं. २	1824	-	-	-	White/Red/No. 2	Seilu	
		अमरावती	गाजर/पांढरी/माहुरी	1550	1432	-	-	Gajar/White/Mahuri	Amravati	
		वर्धा	गाजर/पांढरी	1800	1560	-	-	Gajar/White	Wardha	
		अकोला (वाशिम)	लाल	1728	1477	-	1650	Red	Akola (Washim)	
		नांदेड	गाजर/गावरानी	-	-	-	-	Gajar/Gaorani	Nanded	
		अहमदनगर	गाजर/पांढरी	-	-	-	-	Gajar/White	Ahmednagar	
		बारशी	पांढरी	-	-	-	-	White	Barshi	Baira
		जालना	पांढरी	-	-	-	-	White	Jalna	
		बीड	पांढरी	-	-	-	-	White	Beed	
		नंदुरबार	लाल	-	-	-	-	Red	Nandurbar	
6	मूग	जळगाव	हिरवा नं. २	-	1475	1343	-	Green No. 2	Jalgaon	Moog
		बारशी	हिरवा	-	-	-	-	Green	Barshi	
		नंदुरबार	चमकी/काळा	-	-	-	-	Chamki/Black	Nandurbar	
		जालना	चमकी/हिरवा	-	1350	1900	1900	Chamki/Green	Jalna	
		बीड	हिरवा	1150	1380	-	-	Green	Beed	
		अमरावती (दर्यापूर)	हिरवा/चमकी	-	1359	1455	-	Green/Chamaki	Amravati (Daryapur)	
		वर्धा	हिरवा	1470	-	-	-	Green	Wardha	
		अकोला (वाशिम)	चमकी	-	1400	1515	-	Chamaki	Akola (Washim)	
		सोलापूर	हिरवा	-	1330	1451	-	Green	Solapur	
7	उडीद	जळगाव	स्थानिक/खानदेश	1800	1325	1550	1985	Local/Khandeshi	Jalgaon	Udid
								Local No. 1	Pachora	

	नाशिक	...	चिनाई	...	-	-	-	-	China	...	Nasik	...	
	अकोला (वाशिम)	...	चमकी	...	1420	1480	1470	-	China	...	Akola (Washim)	...	
	अमरावती	...	लहान	...	-	1375	-	1700	Small	...	Amravati	...	
	जालना	...	नं. १	...	-	-	-	-	No. 1	...	Jalna	...	
	लातूर	...	स्थानिक	...	-	-	-	-	Local	...	Latur	...	
	लासलगाव	...	खानदेश	...	-	-	-	-	Khandesh	...	Lasalgaon	...	
	बार्शी	...	खानदेश	...	-	-	-	-	Khandesh	...	Barshi	...	
	नंदुरबार	...	खानदेश	...	-	-	-	-	Khandesh	...	Nandurbar	...	
	धुळे	-	-	-	-	Dhule	...	
	नागपूर	...	गावरानी	...	-	-	-	-	Gaorani	...	Nagpur	...	
	वर्धा	...	काळी	...	-	-	-	-	Black	...	Wardha	...	
8	करडई ...	अहमदनगर	स्थानिक	...	-	-	-	-	Local	...	Ahednagar	...	Safflower
	बार्शी	-	-	-	-	Barshi	...	
	सांगली	...	देशी	...	-	-	-	-	Deshi	...	Sangli	...	
	जालना	...	बारीक	...	-	1100	565	995	Small	...	Jalna	...	
	लातूर	...	बारीक	...	-	-	-	-	H. B./Gaorani	...	Latur	...	
	औरंगाबाद	-	-	-	-	Aurangabad	...	
	बीड	885	-	-	940	Beed	...	
	श्रीरामपूर	...	घाटरी	...	-	-	-	-	White	...	Shrirampur	...	
	अकोला (वाशिम)	-	1100	1100	910	Akola (Washim)	...	
	सोलापूर	...	घाटी	...	-	-	-	-	Ghati	...	Solapur	...	
9	भुईमुग ...	अहमदनगर	घुंगरी/ढोबरी	...	-	-	840	-	Ghungari/Dhobali	...	Ahmednagar	...	Groundnut
	श्रीरामपूर	...	घुंगरी	...	-	-	-	-	Ghungari	...	Shrirampur	...	
	पाचोरा	...	घुंगरी	...	1300	1500	1243	-	Ghungari	...	Pachora	...	
	धुळे	...	स्पानिश पीनट/संकरित	...	1349	-	1321	1382	Spanish Peanut/H.B.	...	Dhule	...	
	नंदुरबार	...	लहान/स्थानिक	...	-	-	-	-	Small/Local	...	Nandurbar	...	
	लासलगाव	...	खानदेश/खांडवा सुकी	...	1255	1000	-	-	Khandesh/Dry Khandawa...	...	Lasalgaon	...	
	बार्शी	...	जाडा	...	-	-	-	-	Bold	...	Barshi	...	
	कोल्हापूर	...	कोपरगांव	...	-	1225	-	-	Kopargaon	...	Kolhapur	...	
	सांगली	...	जपानी जाडी	...	1400	1825	1200	1275	Japani Bold	...	Sangli	...	
	कराड	...	स्थानिक/पासरी/घुंगरी	...	1300	1350	1050	-	Local/Pasari/Ghungari	...	Karad	...	
	जालना	...	जाडा/लहान/घुंगरी	...	1270	1667	600	1150	Bold/Small/Ghungari	...	Jalna	...	
	औरंगाबाद	-	-	-	-	Aurangabad	...	
	नागपूर	...	जाडी	...	1213	1245	-	-	Bold	...	Nagpur	...	
	अमरावती	...	लहान	...	-	-	-	-	Small	...	Amravati	...	
	अकोला (अकोला)	...	लाल	...	-	-	-	-	Red	...	Akola (Washim)	...	
	(कारंजा)	1300	1520	-	-	(Karanja)	...	
	जळगांव	...	जपानी जाडी	...	-	-	-	-	Japani Bold	...	Jaigaon	...	
	लातूर	...	जाडी/सुकी	...	-	-	-	-	Bold/Dry	...	Latur	...	
	बीड	...	जाडी	...	-	-	-	-	Bold	...	Beed	...	
	पुणे	...	घुंगरी	...	-	-	-	-	Ghungari	...	Pune	...	
	सोलापूर	...	जाडी	...	-	-	-	-	Bold	...	Solapur	...	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.8 (A)--Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)
10	सूर्यफूल ...	बारामती	गावरानी					Gaorani	बारामती	Sunflower
		लासलगांव							लासलगांव	
		बारशी	गावरानी					Gaorani	बारशी	
		बीड							बीड	
		सोलापूर							सोलापूर	
11	गुळ ...	श्रीरामपूर	ज्ञाल नं. २					Red No. 2	श्रीरामपूर	Gur
		अहमदनगर (राहुरी)	लाल नं. २					Red No. 2	अहमदनगर (राहुरी)	
		सांगली	कोल्हापूर	790	850	775	590	Kolhapuri	सांगली	
		कोल्हापूर	७५९४/नं. २/नं.३		866			7594/No. 2/No. 3	कोल्हापूर	
		लासलगांव	मध्यम					Medium	लासलगांव	
		पुणे	स्थानिक/पिवळा/केसरी					Local/Yellow/Kasari	पुणे	
		कराड	कोल्हापूर/देशी					Kolhapuri/Deshi	कराड	
		जळगांव	पिवळा					Yellow	जळगांव	
		बारामती	स्थानिक नं. २					Local No. 2	बारामती	
		जालना	पिवळा					Yellow	जालना	
	धुळे							धुळे		
	नाशिक							नाशिक		
12	कढा ...	नाशिक	उन्नीळी/पोळ	275	540		230	Red	नाशिक	Onion
		लासलगांव	लाल/मध्यम/उन्हाळी	340	590		251	Red/Medium/Pole	लासलगांव	
			पोळ/रांगडा	380	600		251	Summer/Rangade		
		पुणे	फुलसंगी/लोणंद/पांढरा	380	622	400	316	Fulsungu/Lonand/White	पुणे	
		नागपूर	गावरानी					Gaorani	नागपूर	
13	बटाटे ...	नाशिक	नाशिक/इसन/आम्रा/पोळ	470		400	380	Nasik/Hasan/Agra/Pole	नाशिक	Potaloes
		पुणे	जालंधर/ताळेगांव	575		450		Jalandhar/Talegaon	पुणे	
		नागपूर	पहाडी	440		470	382	Pahadi	नागपूर	
		बारशी	शिरया					Nandurbar		
		नंदुरबार	घमकी/काळा					Dry/Ghati	नंदुरबार	Chillies
14	भिरडी ...	नंदुरबार	सुकी/घाटी		4500	4002	3754	Gaorani	धुळे	
		धुळे	गावरानी/सुकी	2400	2100		3500	Jowari/Dry/Deshi	सांगली	
		सांगली	जोवारी/सुकी/देशी		3381	3989	2451	Dry	नागपूर	
		नागपूर	सुकी					Dry/Ghati	नाशिक	
	नाशिक	सुकी/घाटी								

N.A.- उपलब्ध नाही/Not Available.

आधार.-उपसंचालक, विपणन, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.--Deputy Director of Marketing, Government of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक /PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No.29.8 (B)

महाराष्ट्र राज्यातील निवडक केंद्रातील महत्वाच्या शेतीमालाच्या घाऊक किमती

Wholesale prices of certain important agricultural commodities at selected centres in Maharashtra State
(1996 - 97)

(प्रती क्विंटलची महिना अखेर असलेली घाऊक किंमत रुपयात)
(Month ending spot wholesale prices in Rs. per quintal)

अ. क्र. Sr. No.	वस्तु	बाजारपेठ	जात	जून June 1996	सप्टेंबर September 1996	डिसेंबर December 1996	मार्च March 1997	Variety	Market	Commodity	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)	
1	गहू ...	अहमदनगर	निफाड पिवळा/२१८९					Niphad Yellow/2189	Ahmednagar	Wheat	
		श्रीरामपूर	निफाड /२१८९					Niphad	Shrirampur		
		जळगाव	१४७				700	147	Jalgaon		
		धुळे	बन्सी					Bansi	Dhule		
		नंदुरबार	२१८९					2189	Nandurbar		
		नाशिक	पिवळा							Nasik	
		लासलगाव	निफाड/पिवळा					740	Yellow	Lasalgaon	
		बारशी	शेट/शरबती						Niphad/Yellow	Barshi	
		लातूर	बन्सी/लाल					850	Shet/Sarathi	Latur	
		औरंगाबाद	२१८९						Bansi/Red	Aurangabad	
		जालना	पीसी/२२७						2,189	Jalna	
		वर्धा	हावरा						Pissi	Wardha	
		सांगली	बन्सी/खपली						Hawra	Sangli	
		अकोला	गावरानी						Bansi/Gaoran	Akola	
		नागपूर (उमरेड)	कल्याण/संकरित सोना						Gaorani	Nagpur (Umrer)	
		अमरावती	गावरान/कल्याण सोना						Kalyan/H. B. Sona	Amravati	
		नांदेड	बन्सी				800		Gaoran/K. Sona	Nanded	
		पाचोरा	कल्याण सोना/बन्सी						Bansi	Pachora	
		बीड	पिवळा ...						Kalyan Sona	Beed	
		सोलापूर	सरबती बन्सी						Yellow	Solapur	
बारामती	२१८५						Sarathi/Bansi	Baramati			
कोपरगाव	निफाड/२१८९					925	305	2185	Kopargaon	Bajra	
2	बाजरी ...	अहमदनगर	संकरित					2189/Hiphad	Ahmednagar		
		कोपरगाव	गाव/स्थानिक					H.B.	Kopargaon		
		श्रीरामपूर	गावरानी		385	405	340	Gaorani/Local	Jalgaon		
		जळगाव	संकरित/गावरानी/स्थानिक					H.B./Gaorani local	Pachora		
		पाचोरा	स्थानिक/संकरित/गावरान			450	440	550	Local/H.B. Gaorani		

तक्ता क्रमांक/TABLE No.29.8 (B)--Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4) TH	(3)	(2)
बाजरी चालू	...	धुळे	संकरित	516	396	473	299	H. B.	Dhule	Bajra--Contd.
	...	नंदुरबार	गावरानी	-	-	-	-	H. B.	Nandurbar	
	...	नाशिक	स्थानिक/गावरान	600	570	-	575	Gaorani	Nasik	
	...	लासनगांव	स्थानिक/संकरित	550	425	-	-	Local H.B.	Lasalgaon	
	...	बारामती	संकरित	-	-	-	-	H. B.	Baramati	
	...	सांगली	गावरान/देशी	500	425	400	350	Gaorani/Deshi	Sangli	
	...	नागपूर	...	-	-	-	-	...	Nagpur	
	...	जालना	हिरवी/संकरित गावरानी	495	400	375	410	Green H. B.	Jalna	
	...	अमरावती	गावरान/स्थानिक	-	-	-	-	Gaorani	Amravati	
	...	अकोला (कारंजा)	स्थानिक/गावरानी	-	-	-	-	Gaorani/Local	Akola (Karanja)	
	...	औरंगाबाद	हिरवी/गावरानी	-	-	-	-	Local/Gaorani	Aurangabad	
	...	बीड	हिरवी/संकरित	503	-	450	-	Green/Gaorani	Beed	
	...	चाळीसगाव	गावरानी/संकरित	-	380	370	-	Green/H. B.	Chalisgaon	
	...			-	-	-	-	Gaorai/H.B.		
3	ज्वारी	बारामती	क्र. १ गावरानी	-	-	-	1000	No. 1 Gaorani	Baramati	Jowar
	...	औरंगाबाद	शाळु/संकरित	641	-	725	-	Shalu/H. B.	Aurangabad	
	...	श्रीरामपूर	संकरित/गावरानी	-	-	-	-	H. B.	Shrirampur	
	...	धुळे	संकरित	371	382	321	381	H. B.	Dhule	
	...	नंदुरबार	संकरित	-	-	-	-	H. B.	Nandurbar	
	...	जालना	संकरित/रबी पांढरी	371	-	325	550	H. B./Rabi White	Jalna	
	...	नाशिक	पिरळी/संकरित	550	850	-	385	Yellow/H. B.	Nasik	
	...	लाललगाव	स्थानिक/संकरित पांढरी	600	550	-	425	Local/White/H. B.	Lasalgaon	
	...	सोलापूर	मालदांडी	675	-	450	350	Maldandi	Solapur	
	...	सांगली	संकरित/शाळु	800	700	750	-	H. B.	Sangli	
	...	जळगांव	संकरित	-	385	308	385	H.B.	Jalgaon	
	...	पाचोरा	संकरित/पांढरी गावरान	-	500	385	300	H.B./White, Gaorani	Pachora	
	...	नागपूर	संकरित	-	-	432	-	Hybrid	Nagpur	
	...	अकोला (कारंजा)	संकरित/पिवळी	-	-	340	-	Hybrid/Yellow	Akola (Karanja)	
	...	अमरावती (दर्यापूर)	स्थानिक/गावरानी	-	-	-	-	Local/Gaorani	Amravati (Daryapur)	
	...	बीड	गावरानी	600	580	660	748	Gaorani	Beed	
	...	अहमदनगर (कोपरगाव)	पिवळी	-	579	650	500	Yellow	Ahmednagar (Kopargaon)	
	...	बारशी	क्र. १ पिवळी	-	-	-	-	No. 1 Yellow	Barshi	
	...	सांगली	...	-	-	-	-	...	Sangli	
	...	पुणे	...	-	-	-	-	...	Pune	
	...	वर्धा	...	-	-	-	-	...	Wardha	

तक्ता क्रमांक/TABLE No.29.8 (B)--Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)
4	हरबरा ...	बीड	... पिवळा	...	-	-	-	Yellow	... Beed	... Gram
		कोपरगाव	... चाफा/निफाड	...	-	1225	1150	Chapha/Niphad	... Kopergaon	...
		लातूर	... लाल	...	-	1250	1200	Red	... Latur	...
		अमरावती (दर्यापूर)	... गायरान	...	-	-	1100	1085	Gaorai	... Amaravati (Daryapur)
		सांगली	... देशी	...	-	-	-	-	... Deshi	... Sangli
		औरंगाबाद	... देशी	...	-	-	-	-	... Deshi	... Aurangabad
		जळगांव	... गावरानी	...	-	-	-	-	... Gaorani	... Jalgaon
		सोलापूर	... गारडा	...	-	-	1200	Garda	... Solapur	...
5	तूर	जळगांव	... लाल	...	1665	1550	1300	Red	... Jalgaon	... Tur
		धुळे	... पांढरी	...	1750	1301	1653	1410	White	... Dhule
		सोलापूर	... पांढरी	...	1900	-	1500	1400	White	... Solapur
		औरंगाबाद	... पांढरी/गाजर	...	1900	-	1650	-	White/Gajar	... Aurangabad
		नागपूर	... गाजर	...	-	-	-	-	White/Red	... Latur
		सेलू	... पांढरी/लाल नं.	...	-	-	-	-	Gajar	... Nagpur
		अमरावती	... गाजर/पांढरी नं.	...	1795	1600	1460	1885	White/Red/No. 2	... Seilu
		वर्धा	... गाजर/पांढरी	...	-	-	-	-	Gajar/White/Mahuri	... Amravati
		अकोला (कारंजा)	... लाल	...	-	-	-	-	Gajar/White	... Wardha
		नांदेड	... गाजर/गावरानी	...	-	1430	1500	Red	... Akola (Karanj/E)	...
		अहमदनगर	... गाजर/पांढरी	...	-	1600	1430	-	Gajar/Gaorani	... Nanded
		बारशी	... पांढरी	...	-	-	-	-	Gajar/White	... Ahmednagar
		जालना	... पांढरी	...	-	-	-	-	White	... Barshi
		बीड	... पांढरी	...	-	-	-	-	White	... Jalna
		नंदुरबार	... लाल	...	-	-	-	-	White	... Beed
				...	-	-	-	-	Red	... Nandurbar
6	मूग...	जळगाव	... हिरवा नं. २	...	-	-	-	Green No. 2	... Jalgaon	... Moog
		बारशी	... हिरवा	...	-	-	-	Green	... Barshi	...
		नंदुरबार	... चमकी/काळा	...	-	-	-	-	Chamki/Blak	... Nandurbau
		जालना	... चमकी/हिरवा	...	-	-	-	-	Chamki/Green	... Jalna
		बीड	... हिरवा	...	1500	1200	2300	1400	Chamki/Green	...
		अमरावती (वर्धापूर)	... हिरवी/चमकी	...	1700	2300	1117	-	Green	... Beed
		वर्धा	... हिरवा	...	1709	1298	1375	1599	Green/Chamaki	... Amravati (Daryapur)
		अकोला (वाशिम)	... हिरवा	...	-	-	-	-	Green	... Wardha
				...	-	-	-	-	Chamaki	... Akola (Washim)
				...	1420	-	1400	1800	Green	... Solapur
7	उडीद...	जळगाव	... स्थानिक/खानदे	...	-	-	1400	1800	Green	... Solapur
		पाचोरा	... स्थानिक नं. १	...	-	1301	1495	1425	Local/Khandeshi	... Jalgaon
				...	-	1300	1115	1405	Local No. 1	... Pachora

तक्ता क्रमांक/ TABLE No.29.8 (B)--Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)
उडीद	अकोला (वाशिम)	चमकी						Chamki	Akola (Washim)	Urid-Contd.
	अमरावती	लहान						Small	Amravati	
	जालना	नं. १						No. 1	Jalna	
	लातूर	स्थानिक						Local	Latur	
	नाशिक	खानदेश			1780		1130		Nashik	
	बारशी	खानदेश						Khandesh	Barshi	
	नंदुरबार	खानदेश						Khandesh	Nandurbar	
	घुळे						1405		Jalgaon	
	नागपूर	गावसान						Gaoran	Nagpur	
	वर्धा	स्थानिक						1100	Local	Wardha
8	करडई	अहमदनगर	गावसान					Local	Ahmadnagar	Safflower
	बारशी								Barshi	
	सांगली	देशी						Deshi	Sangli	
	जालना	बारीक						Small	Jalna	
	लातूर	बारीक					950	Small	Latur	
	औरंगाबाद								Aurangabad	
	बीड								Beed	
	श्रीरामपूर	पांढरी						White	Shrirampur	
	अकोला (वाशिम)								Akola (Washim)	
	जळगांव								Jalgaon	
9	भुईमुग	अहमदनगर	घुंगरी/ढोवली					Ghungari/Dhobali	Ahmednagar	Groundnut
	श्रीरामपूर		घुंगरी					Ghungari.	Shrirampur	
	पाचोरा		घुंगरी		1300	1280		Ghungari	Pachora	
	घुळे		स्पॅनीश पीनट/संकरित	1499	1584	1291	1430	Spanish Peanut/H.B.	Dhule	
	नंदुरबार		लहान/स्थानिक					Small/Local	Nandurbar	
	लासलगांव		खानदेश/खांडया सुकी	1500	850			Khandesh/Dry Khandawa	Lasalgaon	
	बारशी		जाडा					Bold	Barshi	
	कोल्हापूर		कोपरगांव					Kopargaon	Kolhapur	
	सांगली		जपानी जाडी					Japani Bold	Sangli	
	कराड		स्थानिक/पासरी/घुंगरी	1350	1450	1300	1300	Local/Pasar/Ghungari	Karad	
	जालना		जाडा/लहान/घुंगरी	1300	1400		1150	Small/Bold/Ghungari	Jalna	
	औरंगाबाद								Aurangabad	
	नागपूर		जाडी						Nagpur	
	अमरावती		लहान				1249	Bold	Amaravati	
	अकोला (वाशिम)लाल (कारंजा)		लाल					Red	Akola (Washim) (Karanja)	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(4)	(3)	(2)		
		जळगांव	...	जपानी जाडी	...	-	-	Japani Bold	...	Jalgaon	...	
		लातूर	...	जाडी/सुकी	...	-	-	Bold/Dry	...	Latur	...	
		बीड	...	जाडी	...	-	-	Bold	...	Beed	...	
		पुणे	...	घुंगरी	...	-	-	Ghungari	...	Pune	...	
		सोलापूर	...	जाडा	...	-	-	Bold	...	Solapur	...	
10	सूर्यफुल	NA	NA	NA	NA	Gaoran	...	Sunflower
		भारामती	...	गावरान	...	-	-	Lasalgaon	...	
		लाललगाव	-	-	Gaoran	...	Barshi	...	
		बाशी	...	गावरान	...	-	-	Beed	...	
		बीड	-	-	Aurangabad	...	
		औरंगाबाद	-	-	
11	गुळ	NA	NA	NA	NA	Red No. 2	...	Gur
		श्रीरामपूर	...	लाल नं. २	...	-	-	Red No. 2	...	Shrirampur	...	
		अहमदनगर (राहुरी)	...	लाल नं. २	...	-	-	Kolhapur	...	Ahmadnagar (Rahuri)	...	
		सांगली	...	कोल्हापूरी	...	-	-	7594/No. 2/No. 3	...	Sangli	...	
		कोल्हापूर	...	७५९४/नं. २/नं. ३	...	-	-	Medium	...	Kolhapur	...	
		लासलगाव	...	मध्यम	...	-	-	Local/Yellow/Kesari	...	Lasalgaon	...	
		पुणे	...	स्थानिक/पिवळी/केशरी	...	-	-	Kolhapuri/Deshi	...	Pune	...	
		कराड	...	कोल्हापूरी/देशी	...	-	-	Yellow	...	Karad	...	
		जळगांव	...	पिवळा	...	-	-	Local No. 2	...	Jalgaon	...	
		भारामती	...	स्थानिक नं. २	...	-	-	Yellow	...	Baramati	...	
		जालना	...	पिवळा	...	-	-	Jalna	...	
		धुळे	-	-	Dhule	...	
		नाशिक	-	-	Nasik	...	
12	कांदा	-	-	Summer/Pole	...	Nasik	...	Onion
		नाशिक	...	उन्हाळी/पोळ	...	-	-	Red/Medium/Pole	...	Lasalgaon	...	
		लासलगाव	...	लाल/मध्यम/उन्हाळी	...	-	-	Summer/Rangada	
		पोळ/सांगडा	...	-	-	Fulsungi/Lonand/White	...	Dhule	...	
		पुणे	...	फुलसंगी/लोणंद/पांढरा	...	NA	NA	Nashik/Hasan/Agra/Pole	...	Nasik	...	
		नागपूर	...	गावरानी	...	-	-	Jalandhar/Talegaon	...	Pune	...	
		धुळे	...	उहाळी/पोळ	...	-	-	Pahadi	...	Nagpur	...	
13	बटाटे	NA	NA	NA	NA	Dry/Ghati	...	
		नाशिक	...	नाशिक/हसन/आगा/पोळ	...	-	-	Gaoran/Dry	...	Nandurbar	...	
		पुणे	...	जालंधर/तळेगांव	...	-	-	Jowari/Dry/Deshi	...	Dhule	...	
		नागपूर	...	पहाडी	...	-	-	Dry	...	Sangli	...	
14	मिरची	-	-	-	...	Nagpur	...	
		नंदुरबार	...	सुकी/घाटी	...	-	-	Local	...	Gondiya	...	
		धुळे	...	गावरानी	...	-	-	Dry	...	Nasik	...	
		-	-	Dry/Jowari Jalna	...	Jalna	...	

N.A- उपलब्ध नाही/Not Available.

आधार.-उपसंचालक, पणन, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.--Deputy Director of Marketing, Government of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक / RICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 29.9

सोने व चांदी यांच्या मुंबई बाजारातील किमती / Prices of Gold and Silver in Bombay Market
(1995-96 1996-97)

(रुपयांत / in Rupees)

वर्ष/महिना Year/Month	1995-96						1996-97					
	तयार सोने (१० ग्रॅमची किंमत) *Gold (Spot) per 10 gms.			तयार चांदी (१० किलोग्रॅमची किंमत) *Silver (spot) per Kilogram			तयार सोने (१० ग्रॅमची किंमत) *Gold (Spot) per 10 gms.			तयार चांदी (१० किलोग्रॅमची किंमत) *Silver (spot) per Kilogram		
	कमाल Highest	किमान Lowest	सरासरी बंद भाव Average of closing quotations	कमाल Highest	कमाल Lowest	सरासरी बंद भाव Average of closing quotations	कमाल Highest	किमान Lowest	सरासरी बंद भाव Average of closing quotations	कमाल Highest	किमान Lowest	सरासरी बंद भाव Average of closing quotations
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1961-62	126.00	115.85	121.65	219.65	195.95	206.49						
1970-71	198.00	177.50	184.96	588.50	483.50	536.80						
1980-81	1,730.00	1,305.01	522.44	2,955.00	2,075.00	2,616.63						
1990-91	3,580.00	3,270.00	3,451.50	7,051.00	6,260.00	6,760.79						
1995-96	5,713.00	4,670.00	4,958.00	8,486.00	6,400.00	7,221.00						
1996-97	5,360.00	4,680.00	5,071.00	7,711.00	6,710.00	7,165.00						
एप्रिल/April	4,875	4,690	4,805	7,329	6,400	6,896	5,320	5,137	5,220	7,604	7,350	7,468
मे/May	4,865	4,718	4,795	7,500	6,818	7,106	5,360	5,207	5,286	7,711	7,457	7,552
जून/June	4,750	4,720	4,731	6,930	6,645	6,794	5,224	5,054	5,111	7,493	7,007	7,212
जुलै/July	4,730	4,670	4,689	6,750	6,613	6,684	5,203	5,041	5,114	7,233	7,020	7,105
ऑगस्ट/August	4,710	4,670	4,687	7,088	6,592	6,816	5,190	5,140	5,167	7,400	7,100	7,192
सप्टेंबर/September	4,925	4,680	4,777	7,456	6,906	7,188	5,175	5,100	5,133	7,130	6,915	7,108
ऑक्टोबर/October	5,040	4,875	4,956	7,646	7,395	7,512	5,170	5,085	5,137	7,115	6,870	6,974
नोव्हेंबर/November	5,070	5,010	5,039	7,415	7,204	7,353	5,175	5,085	5,140	6,970	6,815	6,919
डिसेंबर/December	5,115	5,033	5,058	7,246	7,173	7,205	5,075	5,000	5,030	7,000	6,750	6,817
जानेवारी/January	5,534	5,071	5,301	7,896	7,250	7,656	5,020	4,825	4,896	7,140	6,710	6,852
फेब्रुवारी/February	5,713	5,288	5,453	8,486	7,650	7,964	4,950	4,755	4,826	7,625	7,025	7,307
मार्च/March	5,323	5,106	5,200	7,750	7,311	7,472	4,975	4,680	4,789	7,660	7,280	7,421

टिप.- (१)* तयार सान्याच्या किमती २७ ऑगस्ट १९६३ पर्यंत शुद्ध सान्याच्या हात्या. त्यानंतर ९ नोव्हेंबर १९६६ पर्यंत १४ करट सान्याच्या आणि १० जून १९६७ पासून प्रमाणित सान्याच्या आहेत.

(२)** या तयार चांदीच्या किमती ०.९९६ पेक्षा कमी शुद्ध चांदीच्या आहेत.

Note.- (1)* Spot prices relate to gold bullion upto 27th August 1963, 14 carat gold upto 9th November 1966 and to standard gold from 10th July 1967.

(2)** Spot prices relate to below 0.996 fineness.

आधार.- भारतीय रिझर्व बँक, मुद्रा व वित्त अहवाल, भाग-२ १९९५-९६ व १९९६-९७

29. किमती आणि निर्देशांक / RICES AND INDICES
तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.9
सोने व चांदी यांच्या मुंबई बाजारातील किमती / Prices of Gold and Silver in Bombay Market
(1995-96 1996-97)

(रुपयात /in Rupees)

वर्ष/महिना Year/Month	1995-96						1996-97						
	तयार सोने (१० ग्रॅमची किमती) *Gold (Spot) per 10 gms.			तयार चांदी (१० किलोग्रॅमची किमती) *Silver (spot) per Kilogram			तयार सोने (१० ग्रॅमची किमती) *Gold (Spot) per 10 gms.			तयार चांदी (१० किलोग्रॅमची किमती) *Silver (spot) per Kilogram			
	कमाल	किमान	सरासरी बंद भाव	कमाल	कमाल	सरासरी बंद भाव	कमाल	किमान	सरासरी बंद भाव	कमाल	किमान	सरासरी बंद भाव	
	Highest	Lowest	Average of closing quotations	Highest	Lowest	Average of closing quotations	Highest	Lowest	Average of closing quotations	Highest	Lowest	Average of closing quotations	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	
1961-62	126.00	115.85	121.65	219.65	195.95	206.49							
1970-71	198.00	177.50	184.96	588.50	483.50	536.80							
1980-81	1,730.00	1,30,5.01	522.44	2,955.00	2,075.00	2,616.63							
1990-91	3,580.00	3,270.00	3,451.50	7,051.00	6,260.00	6,760.79							
1995-96	5,713.00	4,670.00	4,958.00	8,486.00	6,400.00	7,221.00							
1996-97	5,360.00	4,680.00	5,071.00	7,711.00	6,710.00	7,165.00							
		4,875	4,690	4,805	7,329	6,400	6,896	5,320	5,137	5,220	7,604	7,350	7,468
एप्रिल/April		4,865	4,718	4,795	7,500	6,818	7,106	5,360	5,207	5,286	7,711	7,457	7,552
मे/May		4,750	4,720	4,731	6,930	6,645	6,794	5,224	5,054	5,111	7,493	7,007	7,212
जून/June		4,730	4,670	4,689	6,750	6,613	6,684	5,203	5,041	5,114	7,233	7,020	7,105
जुलै/July		4,710	4,670	4,687	7,088	6,592	6,816	5,190	5,140	5,167	7,400	7,100	7,192
ऑगस्ट/August		4,925	4,680	4,777	7,456	6,906	7,188	5,175	5,100	5,133	7,130	6,915	7,108
सप्टेंबर/September		5,040	4,875	4,956	7,646	7,395	7,512	5,170	5,085	5,137	7,115	6,870	6,974
ऑक्टोबर/October		5,070	5,010	5,039	7,415	7,204	7,353	5,175	5,085	5,140	6,970	6,815	6,919
नोव्हेंबर/November		5,115	5,033	5,058	7,246	7,173	7,205	5,075	5,000	5,030	7,000	6,750	6,817
डिसेंबर/December		5,534	5,071	5,301	7,896	7,250	7,656	5,020	4,825	4,896	7,140	6,710	6,852
जानेवारी/January		5,713	5,288	5,453	8,486	7,650	7,964	4,950	4,755	4,826	7,625	7,025	7,507
फेब्रुवारी/February		5,323	5,106	5,200	7,750	7,311	7,472	4,975	4,680	4,789	7,660	7,280	7,421
मार्च/March													

टिप - (१)* तयार सान्याच्या किमती २७ ऑगस्ट १९६३ पर्यंत १४.६६ सान्याच्या हातच्या त्यानंतर ९ नोव्हेंबर १९६६ पर्यंत १४ करट सान्याच्या आणि १० जुलै १९६७ पासून प्रमाणित सान्याच्या आहेत.

(२)** या तयार चांदीच्या किमती ०.९९६ पैसा कमी शुद्ध चांदीच्या आहेत.

Note - (1)* Spot prices relate to gold bullion upto 27th August 1963, 14 carat gold upto 9th November 1966 and to standard gold from 10th July 1967.

(2)** Spot prices relate to below 0.996 fineness.

आधार - भारतीय रिझर्व बँक, मुद्रा व वित्त अहवाल, भाग-२ १९९५-९६ व १९९६-९७

Source - Report on currency and finance, Vol.-2 Reserve Bank of India, 1995-96 & 1996-97.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.10 (B)

महाराष्ट्रातील शेतमजुरांकरिता ग्राहक किमतीचे निर्देशांक

Consumer Price Index Number for Agricultural Labours in Maharashtra
(1996-97)

(पाया :- शेती वर्ष १९६०-१९६१=१००)

(Base :- Agri. Year 1960-1961=100)

वर्ष/महिना Year/Months	अन्नगत निर्देशांक Food Index	सर्वसाधारण निर्देशांक General Index
(1)	(2)	(3)
1991-92	1107	991
1992-93	1298	1152
1993-94	1125	1033
1994-95	1377	1247
1995-96	1685	1492
1996-97 @	270.92	255.67
एप्रिल/April 1996	260	246
मे/May 1996	265	250
जून/June 1996	270	254
जुलै/July 1996	277	259
ऑगस्ट/August 1996	279	260
सप्टेंबर/September 1996	279	261
ऑक्टोबर/October 1996	276	259
नोव्हेंबर/November 1996	273	257
डिसेंबर/December 1996	272	257
जानेवारी/January 1997	272	258
फेब्रुवारी/February 1997	267	255
मार्च/March 1997	261	252

@ पायाभूत वर्ष १९८६-८७ = 100/ Basic year 1986-87 = 100

आधार -लेबर ब्युरो, सिमला.

Source.-Labour Bureau, Simla.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.11 (A)

महाराष्ट्रातील नागरी विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक
Retail Price Index Numbers for Urban Maharashtra By Groups of Commodities
(1995-96)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base Year :-1982=100)

वर्ष/महिना Year/Month	अन्न Food	पान, सुपारी तंबाखु इ. Pan, Supari, Tobacco, etc.	इंधन व दिवाबत्ती Fuel and Lighting	कापड, विछाना पादत्राणे Clothing, bedding and footwear	संकीर्ण Miscellaneous	सर्वसाधारण निर्देशांक General Index
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1991-92	236.23	274.10	196.82	269.89	229.32	234.20
1992-93	261.15	316.79	210.48	307.14	257.96	260.63
1993-94	269.86	357.49	219.65	339.22	282.99	276.51
1994-95	296.38	387.21	226.42	378.21	300.18	399.60
1995-96	329.86	427.11	231.58	226.08	318.54	327.45
एप्रिल/April 1995	308.40	408.37	229.40	409.57	310.66	311.87
मे/May 1995	314.25	424.09	229.69	413.56	312.36	316.14
जून/June 1995	324.41	431.92	229.35	415.60	313.94	322.39
जुलै/July 1995	336.60	432.89	229.89	421.22	317.78	330.58
ऑगस्ट/August 1995	337.92	427.45	230.69	423.37	318.59	331.62
सप्टेंबर/September 1995	336.88	423.86	230.95	424.97	318.59	331.09
ऑक्टोबर/October 1995	336.59	423.61	231.70	429.19	320.05	331.69
नोव्हेंबर/November 1995	340.56	425.39	232.11	431.39	320.96	334.32
डिसेंबर/December 1995	335.93	426.44	232.81	432.72	321.93	332.26
जानेवारी/January 1996	329.49	430.79	233.45	434.43	322.70	329.25
फेब्रुवारी/February 1996	328.02	434.08	234.22	437.84	322.15	328.60
मार्च/March 1996	329.31	436.40	234.71	439.05	322.77	329.64

टीप.-निर्देशांक काढण्यासाठी तांदूळ, गहू, ज्वारी व साखर ह्यांची स्वस्त धान्य दुकानातील व खुल्या बाजारातील किमतीचा भाव सापेक्षायी भारीत सरासरी वापरण्यात आली आहे.
Note.-Weighted average price of fair price shops and open Market for the commodities Rice, Wheat, Jowar and Sugar has been used to calculate index numbers of respective commodities..

आधार.-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.11 (B)

महाराष्ट्रातील नागरी विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक
Retail Price Index Numbers for Urban Maharashtra By Groups of Commodities
(1996-97)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००
(Base Year :-1982=100)

वर्ष/महिना Year/Month	अन्न Food	पान, सुपारी तंबाखु इ. Pan, Supari, Tobacco, etc.	इंधन व दिवाबत्ती Fuel and Lighting	कापड, बिछाना पादत्राणे Clothing, bedding and footwear	संकीर्ण Miscellaneous	सर्वसाधारण निर्देशांक General Index
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1991-92	236.23	374.10	196.82	269.89	229.32	234.20
1992-93	261.15	316.79	210.48	307.14	257.96	260.63
1993-94	269.86	357.49	219.65	339.22	282.99	276.51
1994-95	296.38	387.21	226.42	378.42	300.18	399.60
1995-96	329.86	427.11	231.58	426.08	318.54	327.45
1996-97	355.00	464.76	237.51	446.19	333.20	347.99
एप्रिल/April 1996	336.23	440.50	236.02	439.47	325.31	334.38
मे/May 1996	344.21	452.33	236.52	440.71	327.09	339.60
जून/June 1996	352.68	473.07	237.61	441.27	329.12	345.34
जुलै/July 1996	356.95	465.24	244.98	440.72	327.94	347.59
ऑगस्ट/August 1996	360.97	460.38	235.45	441.27	330.24	349.78
सप्टेंबर/September 1996	359.17	461.18	235.67	441.69	331.64	349.30
ऑक्टोबर/October 1996	358.23	461.97	236.54	443.25	334.09	349.72
नोव्हेंबर/November 1996	359.03	466.04	237.33	446.95	335.49	350.95
डिसेंबर/December 1996	362.16	466.05	237.68	451.13	336.76	353.31
जानेवारी/January 1997	360.61	470.73	237.02	453.36	337.79	352.98
फेब्रुवारी/February 1997	357.74	476.89	236.56	456.44	340.63	352.59
मार्च/March 1997	352.00	482.74	238.78	458.02	342.34	350.37

टीप.-निर्देशांक काढण्यासाठी तांदूळ, गहू, ज्वारी व साखर ह्यांची स्वस्त धान्य दुकानातील व खुल्या बाजारातील किमतीची भाव सापेक्षाची भारीत सरासरी वापरण्यात आली आहे.
Note.-Weighted average price of fair price shops and open Market for the commodities Rice, Wheat, Jowar and Sugar has been used to calculate index number of respective commodities.

आधार.-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.12 (A)

महाराष्ट्रातील ग्रामीण विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक
Retail Price Index Numbers for Rural Maharashtra By Groups of Commodities
(1995-96)

(पायाभूत वर्ष १९८२=१००)
(Base Year :-1982=100)

वर्ष/महिना Year/Month	गट/Groups					सर्वसाधारण निर्देशांक General Index	
	अन्न Food	इंधन व दिवाबती Fuel and Lighting	कापड, बिछाना Clothing, bedding	संकीर्ण Miscellaneous			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		
1991-92	...	239.68	225.20	209.54	246.54	237.74	
1992-93	...	271.01	238.58	235.58	274.29	266.42	
1993-94	...	262.71	245.21	248.50	399.87	268.63	
1994-95	...	297.90	253.49	274.84	315.21	296.71	
1995-96	...	343.69	272.77	308.90	335.52	333.50	
एप्रिल/April	1995	...	317.21	263.76	295.07	324.43	312.88
मे/May	1995	...	321.81	268.00	300.71	327.27	317.14
जून/June	1995	...	331.44	270.71	303.21	330.58	324.23
जुलै/July	1995	...	345.21	270.25	301.96	332.41	333.01
ऑगस्ट/August	1995	...	352.69	271.37	304.79	332.18	337.87
सप्टेंबर/September	1995	...	356.71	272.88	305.25	334.57	341.05
ऑक्टोबर/October	1995	...	356.25	253.58	307.52	336.08	341.34
नोव्हेंबर/November	1995	...	359.31	274.84	311.03	338.09	344.05
डिसेंबर/December	1995	...	351.74	275.94	313.02	340.03	340.07
जानेवारी/January	1996	...	347.43	275.98	319.20	342.98	338.56
फेब्रुवारी/February	1996	...	344.61	277.18	321.19	343.19	337.12
मार्च/March	1996	...	339.61	278.77	323.84	344.43	334.65

टीप.-निर्देशांक काढण्यासाठी तांदूळ, गहू, ज्वारी व साखर ह्यांची स्वस्त धान्य दुकानातील व खुल्या बाजारातील किमतीची भाव सापेक्षाची भारीत सरासरी वापरण्यात आली आहे.
Note.-Weighted average price of fair price shops and open Market for the commodities Rice, Wheat, Jowar and Sugar has been used to calculate index numbers of respective commodities..

आधार :-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

29. किमती आणि निर्देशांक/PRICES AND INDICES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 29.12 (B)

महाराष्ट्रातील गामीण विभागातील किरकोळ किमतीचा गटवार निर्देशांक
Retail Price Index Numbers for Rural Maharashtra By Groups of Commodities
(1996-97)

(पायाभूत वर्ष १९८२:
(Base Year :-1982)

वर्ष/महिना Year/Month	अन्न Food	इंधन व दिवाबत्ती Fuel and Lighting	कापड, बिछाना Clothing, bedding	संकीर्ण Miscellaneous	सर्वसाधारण नि General In
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1991-92	239.68	225.20	209.54	246.54	237.74
1992-93	271.01	238.58	235.58	274.29	266.42
1993-94	262.71	245.21	248.50	299.87	268.63
1994-95	298.24	253.49	274.84	315.21	296.71
1995-96	343.67	272.77	308.90	335.52	333.50
1996-97	366.71	289.43	339.84	363.23	357.71
एप्रिल/April	345.90	279.65	324.17	346.05	338.99
मे/May	354.15	280.89	328.17	349.97	345.38
जून/June	361.26	283.55	334.29	357.60	352.17
जुलै/July	366.07	283.91	335.23	359.46	355.66
ऑगस्ट/August	371.80	287.21	338.33	360.51	359.94
सप्टेंबर/September	374.19	288.59	340.92	261.52	361.95
ऑक्टोबर/October	374.28	289.74	343.11	363.71	362.76
नोव्हेंबर/November	374.89	290.36	344.31	366.31	363.87
डिसेंबर/December	374.30	293.82	345.90	369.33	364.59
जानेवारी/January	370.92	297.54	346.65	372.21	363.51
फेब्रुवारी/February	368.06	298.76	347.97	374.95	362.56
मार्च/March	364.68	299.16	348.97	377.14	361.08

टीप.-निर्देशांक काढण्यासाठी तांदूळ, गहू, ज्वारी व साखर ह्यांची स्वस्त धान्य दुकानातील व खुल्या बाजारातील किमतीची भाव सापेक्षाची भारीत सरासरी वापरण्यात आलेली आहे.
Note.-Weighted average price of fair price shops and open Market for the commodities Rice, Wheat, Jowar and Sugar, has been used to calculate index of respective commodities..

आधार :-अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.-Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

पंचवार्षिक योजना

30.1. राज्य योजना व केंद्र पुरस्कृत योजना यासंबंधीची पंचवार्षिक योजनेची माहिती या विभागात दिलेली आहे.

30. FIVE-YEAR PLAN

30.1. Data on State Plan and Centrally sponsored programmes in various Five-Year Plans are presented in this section.

३०. पंचवार्षिक योजना/

तयता क्रमांक/

पंचवार्षिक व वार्षिक योजनेतील तरतूद आणि खर्च/

विकासाचे शिर्ष	१ ली योजना 1st Plan (1951-56)		२ री योजना 2nd Plan (1956-61)		३ री योजना 3rd Plan (1961-66)		वार्षिक योजना Annual Plan (1966-69)		४ थी योजना 4th Plan (1969-74)		५ वी योजना 5th Plan (1974-79)	
	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1. कृषि व संलग्न सेवा.	26.21	16.94	35.18	15.55	123.42	28.39	96.96	25.08	195.96	19.51	308.13	11.58
2. सहकार	4.13	2.67	30.23	13.36	10.78	2.48	14.24	3.68	25.75	2.56	35.19	1.32
3. जलसिंचन व वीज.	35.07	22.67	70.56	31.18	158.76	36.52	173.14	44.79	449.61	44.76	141.93	53.08
4. उद्योग व खाणी.	3.56	2.30	6.40	2.83	14.82	3.41	10.64	2.75	39.62	3.94	158.69	3.97
5. परिवहन व दळणवळण.	13.89	8.98	22.19	9.81	37.45	8.61	35.19	9.10	81.08	8.07	220.08	8.27
6. तंत्र विज्ञान	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. सामाजिक व सामूहिक सेवा.	71.85	46.44	58.54	25.87	89.31	20.54	56.26	14.55	208.44	20.76	427.94	16.09
8. आर्थिक सेवा	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. इतर सेवा	—	—	3.20	1.40	19.00	0.04	0.15	0.04	4.05	0.40	151.17	5.69
एकूण	154.71	100.00	226.30	100.00	434.73	100.00	386.58	100.00	1,004.51	100.00	2,660.13	100.00

FIVE YEAR PLAN

TABLE No. 30.1

Outlay and Expenditure under Five-Year Annual Plan

(रुपये कोटीत /Rs. in Crores)

वार्षिक योजना Annual Plan (1979-80)		६ वी योजना 6th Plan (1980-85)		७ वी योजना 7th Plan (1985-90)		वार्षिक योजना Annual Plan (1990-91)		वार्षिक योजना Annual Plan (1991-92)		८ वी योजना 8th Plan (1992-97)		Head of Development (1)
खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	
(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	
60.61	7.46	393.38	6.01	390.87	4.70	79.29	3.14	102.97	3.50	1,172.74	4.55	Agriculture and Allied Services.
3.77	0.46	894.94	13.67	77.55	0.93	23.11	0.92	69.22	2.35	297.87	1.16	Co-operation.
149.74	55.37	3,172.20	48.44	3,752.19	45.13	1,187.20	47.08	1,290.34	43.82	11,532.43	44.78	Irrigation and Power.
30.03	0.04	225.31	3.43	307.48	3.70	95.81	3.80	127.16	4.32	941.90	3.66	Industries and Mining.
64.03	7.88	422.81	6.46	449.41	5.40	218.33	8.66	238.02	8.08	2,020.36	7.85	Transport and Communication.
—	—	0.78	0.01	2.02	0.02	1.68	0.07	0.70	0.02	6.57	0.03	Science Technology.
199.22	24.53	1,234.39	18.85	1,797.71	21.63	772.79	30.64	629.46	21.37	4,904.77	19.05	Social and Community Services.
0.02	—	4.69	0.07	5.33	0.06	112.97	4.48	56.05	1.90	670.10	2.60	Economic Services
4.80	0.59	200.89	3.06	1,532.57	18.43	30.63	1.21	431.26	14.64	4,204.92	16.32	Other Services.
812.24	100.00	6,549.39	100.00	8,315.12	100.00	2,521.85	100.00	2,945.18	100.00	25,751.66	100.00	Grand Total

३०. पंचवार्षिक योजना / FIVE YEAR PLAN

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 30.1—Contd.

पंचवार्षिक व वार्षिक योजनेतील तरतूद आणि खर्च / Outlay and Expenditure under Five-Year Annual Plan

(रुपये कोटीत /Rs. in Cro)

विकासाचे शिर्ष	वार्षिक योजना Annual Plan (1995-96)		वार्षिक योजना Annual Plan (1996-97)		Head of Development
	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	खर्च Expendi- ture	एकूण खर्चाशी टक्केवारी Percent- age to total expenditure	
(1)	(26)	(27)	(28)	(29)	(1)
1. कृषि व संलग्न सेवा	350.32	5.29	357.12	5.21	Agriculture and Allied Services
2. सहकार	—	—	—	—	Co-operation
3. जलसिंचन व वीज	3,024.41	45.64	2,787.03	40.65	Irrigation and Power
4. उद्योग व खाणी	209.66	3.16	279.03	4.07	Industries and Mining
5. परिवहन व दळणवळण	514.72	7.77	579.11	8.45	Transport and Communication
6. तंत्र विज्ञान	1.94	0.03	1.92	0.03	Science Technology
7. सामाजिक व सामूहिक सेवा	1,256.82	18.96	1,525.31	22.24	Social and Community Services.
8. आर्थिक सेवा	186.84	2.82	190.65	2.78	Economic Services
9. इतर सेवा	1,082.53	16.33	1,136.60	16.57	Other Services.
एकूण	6,627.24	100.00	6,856.77	100.00	Grand Total

टीप.— आकडे संक्षिप्तात लिहिल्यामुळे बेरजा जुळतील असे नाही. / Note.—Total may be not add up due to rounding.

आधार.— नियोजन विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. / Source.—Planning Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2

राज्य / केंद्र शासित प्रदेशांची पहिली योजना ते आठवी पंचवार्षिक योजनेतील दरडोई प्रस्तावित तरतूद / खर्च
Per Capita Plan Outlay / Expenditure First Plan (1951-56) to Eight Plan (1992-97) State / Union Territories

(रुपये कोटीत / Rs. in Crores)

अनु- क्रमांक Sr. No. (1)	राज्य/केंद्र शासित प्रदेश (2)	पहिली योजना First Plan (1951-56)		दुसरी योजना Second Plan (1956-61)		तिसरी योजना Third Plan (1961-66)		वार्षिक योजना Annual Plan (1966-69)		State/Union Territories (2)
		तरतूद Outlay (3)	खर्च Expenditure (4)	तरतूद Outlay (5)	खर्च Expenditure (6)	तरतूद Outlay (7)	खर्च Expenditure (8)	तरतूद Outlay (9)	खर्च Expenditure (10)	
I. खास दर्जा असलेली राज्ये :										
1.	अरुणाचल प्रदेश	4.21 (139)	2.31 (76)	9.51 (293)	3.74 (115)	7.15 (199)	7.32 (203)	8.57 (209)	7.79 (190)	Arunachal Pradesh
2.	आसाम	21.67 (26)	28.00 (34)	57.94 (61)	63.15 (66)	120.00 (104)	132.24 (115)	89.25 (69)	87.12 (67)	Assam
3.	हिमाचल प्रदेश	5.70 (23)	4.99 (20)	14.72 (55)	16.97 (64)	27.93 (96)	33.85 (116)	40.22 (127)	39.88 (126)	Himachal Pradesh
4.	जम्मू व काश्मिर	12.74 (39)	13.00 (39)	33.92 (99)	26.82 (78)	75.00 (202)	61.24 (165)	60.99 (148)	59.28 (144)	Jammu and Kashmir
5.	मणिपूर	1.55 (25)	1.08 (18)	6.25 (89)	6.22 (88)	12.88 (155)	12.82 (154)	10.14 (107)	7.20 (76)	Manipur
6.	मेघालय	@	@	@	@	@	@	@	@	Meghalaya
7.	मिझोराम	@	@	@	@	@	@	@	@	Mizoram
8.	नागालँड	@	@	@	@	7.15 (180)	10.79 (271)	17.36 (382)	15.98 (352)	Nagaland
9.	सिक्कीम	@	@	@	@	@	@	@	@	Sikkim
10.	त्रिपुरा	2.29 (32)	1.62 (23)	8.47 (88)	9.41 (98)	16.32 (132)	15.51 (126)	14.00 (100)	11.44 (82)	Tripura
	एकूण (I)	48.16 (29)	51.00 (30)	130.81 (69)	126.31 (66)	266.43 (120)	273.77 (123)	240.53 (97)	228.69 (92)	Total (I)

II. खास दर्जा प्राप्त राज्ये :

Non-Special Category State :

1. आंध्र प्रदेश	114.14 (36)	107.00 (33)	219.19 (64)	180.64 (53)	305.00 (82)	344.78 (92)	221.03 (55)	235.62 (59)	Andhra Pradesh
2. बिहार	68.67 (17)	102.00 (25)	194.22 (44)	176.87 (40)	337.04 (70)	331.74 (69)	216.59 (42)	217.37 (42)	Bihar
3. गोवा	0	0	0	0	23.04 (349)	15.27 (231)	24.02 (321)	19.82 (265)	Goa
4. गुजरात	30.49 (18)	99.00 (58)	55.59 (29)	146.83 (77)	235.00 (108)	237.68 (110)	204.56 (85)	207.80 (86)	Gujrat
5. हरियाणा	0	0	0	0	0	0	50.36 (56)	84.62 (94)	Haryana
6. कर्नाटक	50.92 (25)	94.00 (47)	84.37 (38)	138.72 (62)	250.00 (102)	250.69 (102)	164.64 (62)	192.15 (72)	Karnatak
7. केरळ	31.28 (22)	44.00 (31)	71.95 (45)	79.00 (50)	170.00 (96)	181.59 (102)	128.70 (66)	144.74 (74)	Kerala
8. मध्य प्रदेश	83.68 (31)	94.00 (35)	230.19 (76)	145.50 (48)	300.00 (88)	288.35 (85)	171.17 (46)	166.82 (44)	Madhya Pradesh
9. महाराष्ट्र	159.86 (48)	125.00 (37)	266.25 (72)	214.03 (58)	390.00 (94)	433.60 (105)	384.47 (84)	388.83 (85)	Maharashtra
10. ओरिसा	21.23 (14)	85.00 (56)	99.97 (61)	89.36 (54)	160.00 (87)	224.06 (122)	128.69 (64)	122.75 (61)	Orisa
11. पंजाब	44.62 (47)	163.00 (173)	162.68 (157)	151.43 (146)	231.39 (200)	254.23 (220)	131.58 (105)	121.85 (97)	Punjab
12. राजस्थान	27.28 (16)	96.00 (40)	105.27 (56)	99.86 (53)	236.00 (112)	210.69 (100)	136.21 (59)	136.60 (59)	Rajasthan
13. तामीळनाडू	90.20 (29)	85.00 (28)	173.06 (53)	186.19 (57)	290.88 (83)	342.33 (98)	236.53 (62)	265.99 (70)	Tamilnadu
14. उत्तर प्रदेश	129.83 (20)	166.00 (25)	253.10 (36)	228.32 (32)	497.00 (65)	560.25 (73)	450.52 (55)	451.40 (55)	Uttar Pradesh
15. पश्चिम बंगाल	76.45 (28)	154.00 (56)	153.66 (48)	155.84 (49)	250.00 (68)	300.49 (82)	179.17 (44)	161.47 (40)	West Bengal
एकूण (II)	928.65 (26)	1,384.00 (39)	2,069.50 (53)	1,992.59 (51)	3,675.35 (85)	3,975.75 (92)	2,828.24 (60)	2,917.83 (62)	Total (II)
एकूण (I + II)	976.81 (26)	1,435.00 (39)	2,200.31 (54)	2,118.90 (52)	3,941.78 (87)	4,249.52 (93)	3,068.77 (62)	3,146.52 (63)	Total (I + II)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
III. केंद्र शासित प्रदेश :										Union Territories :
1.	अंदमान व निकोबार ..	3.83 (1094)	3.83 (237)	5.92 (1184)	3.62 (724)	9.79 (1360)	6.17 (857)	7.05 (766)	5.29 (575)	Andaman and Nicobar
2.	चंडीगढ़ ..	०	०	०	०	० ०	9.56 (655)	3.60 (180)	2.72 (136)	Chandigarh
3.	दादरा व नगर हवेली ..	०	०	०	०	० ०	0.25 (41)	1.29 (193)	0.71 (106)	Dadra and Nagar Haveli
4.	दमण व दीव	Daman and Div
5.	दिल्ली ..	679 (35)	5.85 (30)	16.97 (72)	11.42 (48)	81.75 (283)	93.00 (322)	75.25 (220)	63.88 (187)	Delhi
6.	लक्षद्वीप ..	०	०	०	0.42 (183)	0.97 (388)	0.99 (396)	1.62 (579)	0.95 (339)	Lakshadweep
7.	पोंडिचेरी ..	0.73 (23)	0.50 (15)	4.76 (137)	3.66 (105)	6.93 (180)	6.01 (156)	6.50 (153)	5.26 (124)	Pondicherry
एकूण (III) ..		11.35 (48)	7.18 (30)	27.65 (35)	19.12 (66)	99.44 (278)	116.07 (324)	95.31 (225)	78.81 (186)	Total (III)
सर्व एकूण (I+II+III) ..		988.16 (26)	1,442.18 (38)	2,227.96 (54)	2,138.02 (52)	4,041.22 (88)	4,365.59 (95)	3,164.08 (63)	3,225.33 (64)	Grand Total (I+II+III)
वापरलेली अंदाजित लोकसंख्या (वर्ष) ..		1953	1953	1958	1958	1963	1963	1967	1967	Population Estimates used (Years).

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2—Contd.

अनु- क्रमांक	राज्य/केंद्र शासित प्रदेश	चवथी योजना Fourth Plan (1969-74)		पाचवी योजना Fifth Plan (1974-79)		वार्षिक योजना Annual Plan (1979-80)		सहायी योजना Sixth Plan (1980-85)		State/Union Territories
		तरतूद Outlay (11)	खर्च Expenditure (12)	तरतूद Outlay (13)	खर्च Expenditure (14)	तरतूद Outlay (15)	खर्च Expenditure (16)	तरतूद Outlay (17)	खर्च Expenditure (18)	
I. खास दर्जा असलेले राज्ये :										
1.	अरुणाचल प्रदेश	17.99 (389)	21.12 (449)	63.30 (1,161)	64.83 (1,190)	23.41 (391)	21.78 (364)	212.00 (3,169)	223.01 (3,333)	Special Category State : Arunachal Pradesh
2.	आसाम	223.75 (153)	198.41 (136)	473.84 (279)	428.63 (252)	155.00 (83)	159.79 (86)	1,115.00 (533)	1,279.79 (612)	Assam
3.	हिमाचल प्रदेश	101.40 (293)	113.43 (328)	238.95 (621)	235.10 (613)	73.00 (178)	79.45 (193)	560.00 (1,258)	668.83 (1,502)	Himachal Pradesh
4.	जम्मू व काश्मिर	158.40 (343)	162.22 (351)	362.64 (685)	376.05 (707)	118.00 (207)	123.55 (216)	900.00 (1,440)	919.37 (1,473)	Jammu and Kashmir
5.	मणिपूर	30.25 (283)	31.15 (291)	92.86 (747)	98.90 (796)	31.00 (229)	32.53 (241)	240.00 (1,604)	243.32 (1,628)	Manipur
6.	मेघालय	30.00 (376)	36.24 (359)	89.53 (770)	99.07 (852)	33.00 (261)	30.70 (242)	235.00 (1,162)	259.96 (1,838)	Meghalaya
7.	मिझोरम	..	9.30 (282)	46.59 (1,195)	48.73 (1,249)	17.72 (397)	16.11 (361)	130.00 (2,421)	150.09 (2,795)	Mizoram
8.	नागालँड	40.00 (769)	38.52 (741)	83.63 (1,360)	96.25 (1,565)	26.05 (371)	27.68 (394)	210.00 (2,488)	229.79 (2,723)	Nagaland
9.	सिक्कीम	39.84 (1,573)	40.10 (1,591)	17.88 (619)	17.79 (616)	122.00 (3,567)	147.90 (4,322)	Sikkim
10.	त्रिपुरा	34.66 (222)	34.66 (222)	69.68 (395)	75.96 (430)	28.00 (145)	29.56 (154)	245.00 (1,131)	292.71 (1,351)	Tripura
एकूण (I)		644.45 (231)	645.05 (231)	1,560.66 (486)	1,563.62 (487)	523.06 (149)	538.88 (154)	3,969.00 (1,016)	4,414.67 (1,130)	Total (I)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2—Contd.

(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
II. खास दर्जा नसलेले राज्ये :										Non-Special Category State :
1.	आंध्र प्रदेश	420.50 (97)	425.51 (98)	1,333.58 (277)	1,469.18 (305)	421.50 (82)	450.32 (88)	3,100.00 (557)	3,221.29 (578)	Andhra Pradesh
2.	बिहार	531.28 (94)	479.21 (85)	1,296.06 (207)	1,187.17 (190)	356.85 (53)	320.78 (48)	3,225.00 (442)	2,948.71 (404)	Bihar
3.	गोवा	39.50 (459)	41.93 (488)	85.00 (855)	87.38 (879)	30.00 (305)	28.57 (290)	192.00 (1,687)	224.42 (1,972)	Goa
4.	गुजराथ	455.00 (170)	545.02 (204)	1,185.76 (392)	1,379.35 (456)	392.00 (121)	456.17 (140)	3,680.00 (1,034)	3,880.45 (1,091)	Gujrat
5.	हरियाणा	225.00 (224)	358.26 (357)	601.34 (527)	677.18 (593)	227.00 (184)	202.96 (165)	1,800.00 (1,318)	1,569.47 (1,149)	Haryana
6.	कर्नाटक	350.00 (119)	374.14 (128)	997.00 (304)	1,079.83 (329)	299.00 (85)	317.60 (90)	2,265.00 (583)	2,665.47 (686)	Karnatak
7.	केरळ	258.40 (121)	333.35 (156)	568.96 (242)	667.71 (284)	170.00 (69)	223.87 (90)	1,550.00 (588)	1,645.39 (624)	Kerala
8.	मध्य प्रदेश	383.00 (92)	475.51 (114)	1,379.71 (294)	1,437.39 (307)	455.00 (91)	514.83 (103)	3,800.00 (697)	3,864.74 (709)	Madhya Pradesh
9.	महाराष्ट्र	898.12 (178)	1,004.51 (199)	2,347.61 (415)	2,659.11 (471)	762.50 (126)	813.36 (135)	6,175.00 (942)	6,520.68 (994)	Maharashtra
10.	ओरिसा	222.60 (101)	249.34 (114)	585.02 (241)	638.00 (263)	191.00 (75)	195.01 (76)	1,500.00 (549)	1,562.20 (572)	Orisa
11.	पंजाब	293.56 (217)	428.47 (316)	1,013.49 (675)	940.15 (626)	260.00 (162)	269.27 (168)	1,957.00 (1,117)	1,891.50 (1,080)	Punjab
12.	राजस्थान	302.00 (117)	308.81 (120)	709.24 (241)	867.94 (295)	275.00 (85)	290.19 (90)	2,025.00 (559)	2,134.64 (589)	Rajasthan
13.	तामीळनाडू	519.36 (126)	551.69 (134)	1,133.32 (248)	1,149.62 (254)	307.00 (65)	370.07 (78)	3,150.00 (630)	3,583.50 (717)	Tamilnadu
14.	उत्तर प्रदेश	965.00 (109)	1,162.58 (132)	2,445.86 (249)	2,909.48 (296)	690.00 (65)	825.52 (78)	5,850.00 (505)	6,519.02 (563)	Uttar Pradesh
15.	पश्चिम बंगाल	322.50 (73)	363.55 (82)	1,246.83 (253)	1,253.23 (255)	450.00 (86)	383.21 (73)	3,500.00 (616)	2,433.27 (428)	West Bengal
	एकूण (II)	6,185.82 (220)	7,101.88 (138)	16,918.45 (295)	18,402.73 (320)	5,286.85 (86)	5,661.73 (92)	43,769.00 (657)	44,664.75 (671)	Total (II)
	एकूण (I + II)	6,830.27 (126)	7,746.93 (143)	18,479.11 (305)	19,966.35 (329)	5,809.91 (90)	6,200.61 (96)	47,738.00 (675)	49,079.42 (694)	Total (I + II)

III. केंद्र शासित प्रदेश :									Union Territories :
1. अंदमान व निकोबार	14.00 (1,273)	14.70 (1,336)	33.72 (2,278)	28.40 (1,919)	16.03 (921)	7.17 (412)	96.60 (4,644)	99.30 (4,803)	Andaman and Nicobar
2. चदीगड	7.75 (298)	17.37 (668)	39.76 (1,190)	37.30 (1,117)	14.00 (351)	12.30 (308)	100.75 (1,995)	111.72 (2,212)	Chandigarh
3. दादरा व नगर हवेली	2.30 (329)	2.33 (333)	9.41 (1,094)	8.87 (1,031)	3.31 (345)	3.35 (349)	23.09 (2,099)	30.02 (2,729)	Dadra and Nagar Haveli
4. दमण व दीव	Daman and Div
5. दिल्ली	162.65 (400)	155.10 (381)	319.01 (639)	341.06 (680)	108.00 (189)	87.99 (154)	800.00 (1,183)	1,042.09 (1,542)	Delhi
6. लक्षद्वीप	2.00 (667)	1.90 (633)	6.23 (1,731)	5.14 (1,428)	3.00 (750)	1.73 (432)	20.35 (4,845)	28.25 (6,726)	Lakshdeep
7. पॉण्डिचेरी	12.50 (266)	14.37 (306)	34.04 (635)	34.56 (645)	11.57 (200)	10.85 (187)	71.54 (1,128)	98.96 (1,561)	Pondecherry
एकूण (III)	201.20 (402)	205.77 (411)	439.17 (714)	455.33 (740)	155.91 (220)	123.39 (175)	1,112.33 (1,347)	1,410.94 (1,708)	Total (III)
सं. एकूण (I+II+III)	7,031.47 (128)	7,952.70 (145)	18,918.23 (30)	20,421.68 (333)	5,965.82 (91)	6,324.00 (97)	48,850.33 (683)	50,490.36 (706)	Total (I+II+III)
दरपर लेली दाजित लोकसंख्या (i)	1971	1971	1971	1976	1979	1979	1983	1983	Population Estimates used (Years).

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2

(Reg) 219-108

अनु- क्रमांक	राज्य/केंद्र शासित प्रदेश	सातवी योजना Seventh Plan (1985-90)		वार्षिक योजना Annual Plan (1990-91)		वार्षिक योजना Annual Plan (1991-92)		आठवी योजना Eight Plan (1992-97)	वार्षिक योजना Annual Plan (1995-96)		वार्षिक योजना Annual Plan (1996-97)		State/Union Territories
		तरतूद Outlay	खर्च Expenditure	तरतूद Outlay	खर्च Expenditure	तरतूद Outlay	खर्च Expenditure	मान्य तरतूद Agreed Outlay	तरतूद Outlay	खर्च Expenditure	तरतूद Outlay	खर्च Expenditure	
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
													Special Category State :
1.	अरुणाचल प्रदेश	400.00 (5.355)	569.95 (7.630)	183.00 (2.163)	165.89 (1.961)	230.00 (2.638)	206.87 (2.372)	1,115.00 (12.313)	471.00 (4.901)	432.92 (4.505)	520.00 (5.279)	430.93 —	Arunachal Pradesh
2.	आसाम	2,100.00 (919)	2,489.61 (1,090)	675.00 (306)	596.57 (271)	800.00 (354)	695.50 (308)	4,662.00 (1,934)	1,418.32 (576)	1,203.98 (489)	1,434.00 (571)	1,101.62 —	Assam
3.	हिमाचल प्रदेश	1,050.00 (2,194)	1,326.27 (2,772)	360.00 (704)	377.63 (738)	405.00 (778)	407.40 (783)	2,502.00 (4,544)	750.00 (1,337)	850.91 (1,517)	900.50 (1,575)	918.33 —	Himachal Pradesh
4.	जम्मू व काश्मिर	1,400.00 (2,045)	2,006.23 (2,930)	650.00 (857)	556.62 (734)	720.00 (926)	649.02 ##(835)	4,000.00 (4,809)	1,050.00 (1,235)	1,023.72 (1,204)	1,250.00 (1,439)	1,260.46 —	Jammu and Kashmir
5.	मणिपूर	430.00 (2,608)	501.22 (3,040)	170.00 (941)	164.66 (911)	195.00 (1,053)	184.50 (997)	979.00 (4,934)	300.00 (1,477)	286.29 (1,410)	350.00 (1,684)	367.17 —	Manipur
6.	मेघालय	440.00 (2,794)	539.04 (3,422)	175.00 (1,005)	166.25 (954)	205.00 (1,147)	187.20 (1,047)	1,029.00 (5,371)	306.52 (1,564)	241.60 (1,233)	370.00 (1,844)	253.88 —	Meghalaya
7.	मिझोरम	260.00 (1,180)	363.92 (5,821)	125.00 (1,841)	124.93 (1,840)	152.00 #(2,181)	151.67 (2,176)	763.00 (9,934)	227.00 (2,877)	233.41 (2,958)	281.00 (3,452)	286.77 —	Mizoram
8.	नागालॅंड	400.00 (4,065)	467.83 (4,754)	145.00 (1,235)	142.12 (1,211)	168.00 (1,375)	159.82 (1,308)	844.00 (6,284)	240.00 (1,732)	199.94 (1,443)	290.00 (2,027)	265.67 —	Nagaland
9.	सिक्कीम	230.00 (5,488)	282.40 (7,168)	76.00 (1,881)	79.41 (1,966)	95.00 (2,311)	97.38 (2,369)	550.00 (12,168)	192.00 (4,111)	165.40 (3,542)	192.00 (3,983)	192.79 —	Sikkim
10.	त्रिपुरा	140.00 (1,380)	700.17 (2,944)	200.00 (741)	201.12 (745)	225.00 (840)	228.71 (823)	1,130.00 (3,797)	350.00 (1,149)	307.31 (1,009)	370.00 (1,168)	369.96 —	Tripura
एकूण (10)		7,150.00 (11,573)	9,246.64 (2,159)	2,759.00 (626)	2,575.20 (584)	3,195.00 (797)	2,968.07 (657)	17,614.00 (3,647)	5,304.84 (1,075)	4,945.48 (1,062)	5,957.50 (1,180)	5,447.58 —	Total (I)

II. खास दर्जा नसलेले राज्ये :

Non-Special Category State :

1.	आंध्र प्रदेश	5,200.00 (868)	6,043.62 (1,008)	1,323.00 (202)	1,485.54 (227)	1,400.00 (289)	1,674.53 (250)	10,500.00 (1,489)	3,159.00 (441)	2696.03 (376)	2989.00 (410)	3052.26 —	Andhara Pradesh
2.	बिहार	5,100.00 (642)	6,033.17 (760)	1,805.00 (212)	1,257.92 (148)	2,241.00 (257)	1,031.56 (119)	13,000.00 (1,399)	2,500.00 (263)	981.86 (103)	2143.91 (221)	1549.28 —	Bihar
3.	गोवा	334.00 (2,872)	438.61 (3,771)	130.00 (1,120)	135.39 (1,166)	170.00 (1,444)	158.87 (1,350)	761.00 (6,098)	210.00 (1,650)	197.25 (1549)	250.00 (1925)	199.12 —	Goa
4.	गुजराथ	6,000.00 (1,563)	5,439.18 (1,417)	1,451.00 (355)	1,566.67 (383)	1,750.00 (421)	2,021.89 (486)	11,500.00 (2,622)	2,610.00 (585)	2598.57 (582)	3378.20 (744)	3080.13 —	Gujrat
5.	हरियाणा	2,900.00 (1,911)	2,538.92 (1,673)	700.00 (432)	615.02 (380)	760.00 (458)	681.81 (411)	5,700.00 (3,219)	1,250.00 (692)	1120.06 (620)	1433.65 (778)	1235.29 —	Hariyana
6.	कर्नाटक	3,500.00 (830)	3,937.50 (934)	1,120.00 (252)	1,172.50 (263)	1,505.00 (333)	1,597.25 (353)	12,300.00 (2,597)	3,575.00 (744)	3390.85 (706)	4360.00 (895)	3972.54 —	Karnatak
7.	केरळ	2,100.00 (741)	2,229.22 (812)	635.00 (220)	596.05 (206)	802.00 (274)	672.53 (230)	5,460.00 (1,791)	1,550.00 (501)	1591.00 (515)	2207.27 (705)	2106.73 —	Kerala
8.	मध्य प्रदेश	7,000.00 (1,178)	6,574.28 (1,107)	2,000.00 (307)	1,703.51 (262)	2,401.00 (360)	1,817.58 (273)	11,100.00 (1,568)	2,900.00 (402)	2560.23 (355)	3144.80 (428)	2759.71 —	Madhya Pradesh
9.	महाराष्ट्र	10,500.00 (1,480)	10,826.25 (1,526)	2,450.00 (315)	2,530.22 (328)	2,495.00 (314)	2,968.70 (374)	18,520.00 (2,198)	5,907.00 (688)	6206.26 (722)	8319.67 (950)	6856.77 —	Maharashtra
10.	ओरिसा	2,700.00 (919)	3,162.20 (1,076)	1,250.00 (400)	1,085.75 (347)	1,400.00 (439)	1,029.74 (323)	10,000.00 (2,971)	1,650.00 (481)	1370.52 (400)	2205.50 (633)	2003.97 —	Orisa
11.	पंजाब	3,285.00 (1,746)	3,547.17 (1,885)	905.00 (451)	991.06 (494)	1,000.00 (491)	1,068.14 (524)	6,570.00 (3,084)	1,675.00 (775)	1588.99 (736)	1857.05 (847)	1794.39 —	Punjab
12.	राजस्थान	3,000.00 (746)	3,106.18 (772)	956.00 (220)	973.22 (224)	1,166.00 (263)	1,184.44 (267)	11,500.00 (2,434)	3,200.00 (664)	3162.42 (656)	3310.49 (674)	3131.41 —	Rajasthan
13.	तामीळनाडू	5,750.00 (1,077)	6,236.24 (1,169)	1,450.00 (262)	1,495.56 (270)	1,600.00 (285)	1,651.36 (295)	10,200.00 (1,767)	3,200.00 (549)	3282.12 (563)	3719.05 (632)	3726.37 —	Tamilnadu
14.	उत्तर प्रदेश	10,447.00 (832)	11,268.94 (897)	3,200.00 (233)	3,026.21 (221)	3,700.00 (264)	3,513.00 (251)	21,000.00 (1,423)	5,477.50 (365)	4211.25 (281)	6549.03 (429)	5674.73 —	Uttar Pradesh
15.	पश्चिम बंगाल	4,125.00 (672)	4,463.76 (727)	1,328.00 (196)	1,150.85 (172)	1,482.00 (216)	907.26 (132)	9,760.00 (1,354)	2,065.00 (282)	2141.38 (292)	3158.63 (424)	2426.51 —	West Bengal
	एकूण (II)	71,941.00 (994)	75,915.24 (1,049)	20,703.00 (265)	19,785.47 (254)	23,872.00 (300)	21,979.19 (276)	1,57,871.00 (1,882)	40,928.50 (480)	37098.79 (435)	49026.05 (565)	43569.21 —	Total (II)
	एकूण (I + II)	79,091.00 (1,032)	85,161.88 (1,111)	23,462.00 (285)	22,360.67 (272)	27,067.00 (322)	24,947.26 (297)	1,75,485.00 (1,978)	46,233.34 (512)	42044.27 (466)	54983.55 (599)	49016.79 —	Total (I + II)

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.2

(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(2)
III. केंद्र शासित प्रदेश :													Union Territories :
1	अंदमान व निकोबार . .	285.00 (11,400)	233.24 (9,330)	97.00 (3,540)	94.38 (3,445)	154.00 (5,422)	148.82 (5,240)	685.00 (21,677)	215.00 (6,555)	193.89 (5911)	225.00 (6618)	217.08 --	Andaman and Nicobar
2.	चंडीगड . .	203.10 (3,265)	212.34 (3,414)	55.97 (886)	51.31 (812)	64.36 (987)	62.17 (953)	400.00 (5,376)	100.00 (1,287)	99.56 (1281)	105.34 (1299)	100.33 --	Chandigarh
3.	दादरा व नगर हवेली . .	46.29 (3,826)	45.30 (3,744)	12.99 (955)	11.38 (837)	21.00 (1,500)	19.17 (1,369)	80.00 (5,263)	29.00 (1,859)	27.64 (1772)	30.09 (1891)	30.09 --	Dadra and Nagar Haveli
4.	दमण व दीव . .	26.00 (2,857)	39.53 (4,344)	12.58 (1,271)	11.62 (1,174)	15.68 (1,537)	14.98 (1,469)	65.00 (5,963)	23.00 (2,072)	22.80 (2054)	23.91 (2116)	23.86 --	Daman and Div
5.	दिल्ली . .	2,000.00 (2,520)	2,631.48 (3,316)	800.00 (872)	742.81 (810)	915.00 (960)	819.15 (859)	4,500.00 (4,250)	1,720.00 (1,569)	1298.25 (1184)	2102.94 (1852)	1880.86 --	Delhi
6.	लक्षद्वीप . .	43.90 (9,977)	67.57 (15,357)	22.00 (4,400)	20.55 (4,110)	22.46 (4,419)	19.28 (3,708)	120.00 (21,429)	38.60 (6,655)	26.73 (4531)	40.07 (6792)	39.25 --	Lakshdeep
7.	पॉण्डेचरी . .	170.00 (2,457)	232.56 (3,361)	70.00 (885)	65.68 (830)	84.80 (1,043)	81.79 (1,006)	400.00 (4,630)	175.52 (1,990)	173.59 (1968)	200.66 (2230)	195.25 --	Pondecherry
	एकूण (III) . .	2,774.29 (2,844)	3,462.02 (3,549)	1,070.54 (960)	997.73 (895)	1,277.30 (1,104)	1,165.36 (1,007)	6,250.00 (4,872)	2,301.12 (1,733)	1842.46 (1388)	2728.01 (1986)	2486.71 --	Total (III)
	सर्व एकूण (I+II+III) . .	81,865.29 (1,054)	88,623.90 (1,142)	24,532.54 (294)	23,358.40 (280)	28,344.30 (331)	26,112.62 (307)	1,81,735.00 (2,019)	48,534.46 (530)	43886.73 (488)	57711.56 (619)	51503.50 --	Grand Total (I+II+III)
	वापरलेली अंदाजित . .	1987	1987	1990	1990	1991	1991	1994	1995	1995	1996	1996	Population Estima- tes used (Year).
	लोकरांख्या (वर्ष)												

टीप - कंशातील आकडे हे दरडोई तरतूद/खर्च (रुपयांत) दर्शवितात.

@ तेव्हा राज्य/केंद्र शासित प्रदेश नव्हते.

* आसाममध्ये समाविष्ट.

@ केंद्रशासित प्रदेश म्हणून १९६५-६६ मध्ये अस्तित्वात आले.

** गोव्यामध्ये समाविष्ट.

राज्य/केंद्रशासित प्रदेश यांनी त्यांच्या वार्षिक योजना १९९१-९२ च्या प्रारंभ मध्ये कळविल्याप्रमाणे.

आधार.- योजना आयोग (राज्य योजना विभाग), भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Note.— Figures in brackets are the per Capita outlays/expenditure in Rs

@ Was not State/Union Territories then

* Included under Assam.

@ @ The UT came into existence during 1965-66.

** Included in Goa.

As reported by State/UTs in their Draft Annual Plan Document for 1991-92.

Source — Planning Commission (State Plan Division) Government of India, New Delhi

३०. पंचवार्षिक योजना/FIVE-YEAR PLAN

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 30.3

राज्य योजना व केंद्र पुरस्कृत योजना/State Plan and Centrally Sponsored Programmes

राज्य योजना/State Plan

(रुपये कोटीत /Rs. in Crores)

अनु- क्रमांक Serial No.	विकासाचे शिर्ष	1995-96		1996-97		Head of Development
		वियत व्यय Approved Outlay	प्रत्यक्ष Actuals	वियत व्यय Approved Outlay	प्रत्यक्ष Actuals	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1.	कृषि व संलग्न सेवा	458.71	303.06	390.71	357.12	Agriculture and allied Services
2.	सहकार	...	47.26	Co-operation
3.	जल व वीज विकास	2,116.98	3,024.41	2,466.81	2,787.03	Water and Power Development
4.	उद्योग व खाणकाम	231.52	209.67	316.80	279.03	Industry and Mining
5.	परिवहन व दळणवळण	585.11	514.71	600.02	579.11	Transport and Communication
6.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	1,618.50	816.73	1,866.91	1,516.28	Social and Community Services
7.	रोजगार हमी योजना	271.00	450.00	500.00	418.25	* Employment Guarantee Scheme
8.	संकीर्ण *	1,127.02	1,261.40	1,037.27	919.95	Other Programmes
एकूण		6,408.84	6,627.24	7,178.52	6,856.77	Grand Total

* यात तंत्र विज्ञान, आर्थिक सेवा आणि इतर सेवा यांचा समावेश आहे.

* Includes Science Technology, Economic Services and other Services.

* अपेक्षित खर्च / Anticipated Expenditure.

केंद्र पुरस्कृत योजना/Centrally Sponsored Programmes

(रुपये कोटीत /Rs. in Crores)

अनु- क्रमांक Serial No.	विकासाचे शिर्ष	1995-96		1996-97		Head of Development
		वियत व्यय Approved Outlay	प्रत्यक्ष Actuals	वियत व्यय Approved Outlay	प्रत्यक्ष Actuals @	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1.	कृषि व संलग्न सेवा	156.47	111.93	215.12	199.78	Agriculture and allied Services
2.	सहकार	74.33	74.85	170.05	170.05	Co-operation
3.	जल व वीज विकास	39.97	15.47	15.30	15.30	Water and Power Development
4.	उद्योग व खाणकाम	25.76	16.65	58.65	58.65	Industry and Mining
5.	परिवहन व दळणवळण	—	—	—	—	Transport and Communication
6.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	419.54	198.22	555.86	338.84	Social and Community Services
7.	ग्रामीण विकास	537.85	511.61	1,039.48	1,030.93	Rural Development
8.	संकीर्ण *	12.29	10.92	30.09	12.53	Other Programmes
एकूण		1,266.21	939.65	2,084.55	1,826.06	Grand Total

आधार.- वार्षिक योजना १९९६-९७, १९९७-९८ व १९९८-९९, १९९९-२००० भाग-२, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

Source.- Annual Plan-1996-97, 1997-98 and 1998-99, 1999-2000 Part-II, Planning Department, Mantralaya, Mumbai.

* टीप.- I यात विज्ञान व तंत्रज्ञान, नियोजन यंत्रणा, पर्यटन आणि यशदा यांचा समावेश आहे.

Note.- Includes Science and Technology Planning Machinery, Tourism and Yashada.

II अपेक्षित खर्च / Anticipated Expenditure.

३१. संयुक्त भांडवली संस्था

३१.१. संयुक्त भांडवली संस्थांची आकडेवारी या विभागात दिलेली आहे.

31. JOINT STOCK COMPANIES

31.1. Data on Joint Stock Companies are given in this section.

31. संयुक्त भांडवली संस्था/JOINT STOCK COMPANIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 31.1

कार्यरत, नवीन नोंदणी झालेल्या व निर्धारित संस्था

Companies at Work Newly Registered and Liquidated
(1995-96 and 1996-97)

३१ मार्च वर्षाअखेर Year ending 31st March	कार्यरत असलेल्या संस्था Companies at work		वर्षात नोंदणी झालेल्या संस्था Companies Registered during the year		निर्धारित संस्था Companies Liquidated	
	संख्या Number	भरणा केलेले भांडवल (रुपये कोटीत) Paid up capital (Rs. in Crore)	संख्या Number	प्राधिकृत केलेले भांडवल (रुपये लाखात) Authorised capital (Rs. in Lakh)	संख्या Number	भरणा केलेले भांडवल (रुपये लाखात) Paid up capital (Rs. in Lakh)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1950-51	28,532	775.4	2,104	120.73	830	9.06
1960-61	16,149	1,818.5	1,683	287.05	2,449	N. A.
1970-71	20,322	4,503.6	1,927	333.10	472	6.97
1980-81	62,714	16,144.0	6,616	968.03	391	1,029.29
1990-91	2,24,452	74,797.9	4,908	50,610.50	26	221.70
1991-92	56,845	10,007.06	5,180	65,451.81	5	0.00
1992-93	2,75,664	94,055.2	5,186	51,596.30	2	3.11
1995-96	88,558	28,916.3	11,062	3,494.30	62	1.35
1996-97	96,922	35,501.2	8,388	1,996.67	22	0.00

टीप :- N. A.—उपलब्ध नाही/Not Available.

आधार.— कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Source.— Department of Company Affairs, Ministry of Industries, Government of India, New Delhi.

31. संयुक्त भांडवली संस्था/JOINT STOCK COMPANIES

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 31.2

संयुक्त भांडवली संस्थांची संख्या/
Number of Joint Stock Companies

(1995-96 and 1996-97)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा	मर्यादित भाग-भांडवल असलेल्या कंपन्या Companies limited by shares				हमीने मर्यादित असलेल्या कंपन्या व नफ्यासाठी काम न करणाऱ्या संघटना Companies limited by guarantee and association not for profit				एकूण Total		District
		सार्वजनिक Public		खाजगी Private		सार्वजनिक Public		खाजगी Private		1995-96 (11)	1996-97 (12)	
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(2)
1	बृहन्मुंबई ..	6,250	6,732	63,791	69,257	387	398	85	92	70,513	76,479	Brihan Mumbai
2	ठाणे ..	114	156	3,255	3,729	4	4	2	2	3,375	3,891	Thane
3	रायगड ..	14	17	185	207	—	—	—	—	199	224	Raigad
4	रत्नागिरी ..	1	1	56	66	—	—	—	—	57	67	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग ..	—	—	31	32	—	—	1	1	32	33	Sindhudurg
6	नाशिक ..	59	66	1,057	1,262	9	9	2	2	1,127	1,339	Nashik
7	धुळे ..	5	6	143	157	2	2	—	—	150	165	Dhule
8	जळगाव ..	40	46	336	308	—	—	—	—	376	414	Jalgaon
9	अहमदनगर ..	49	56	388	450	1	1	—	—	438	507	Ahmednagar
10	पुणे ..	259	305	6,124	6,970	55	55	12	14	6,450	7,344	Pune
11	सातारा ..	28	30	305	334	—	—	—	—	333	364	Satara
12	सांगली ..	11	14	330	357	—	—	—	—	341	371	Sangli
13	सोलापूर ..	11	13	305	330	—	—	—	—	316	343	Solapur
14	कोल्हापूर ..	74	81	755	818	5	5	1	1	835	905	Kolhapur
15	औरंगाबाद ..	54	57	642	726	2	2	—	—	698	785	Aurangabad
16	जालना ..	5	5	77	80	—	—	—	—	82	85	Jalna
17	परभणी ..	2	4	19	21	—	—	—	—	21	25	Parbhani
18	बीड ..	1	2	13	20	—	—	—	—	14	22	Beed
19	नांदेड ..	13	13	121	132	—	1	—	—	134	146	Nanded
20	उस्मानाबाद ..	1	1	16	19	—	—	—	—	17	20	Osmanabad
21	लातूर ..	4	5	52	56	—	—	—	—	56	61	Latur
22	बुलढाणा ..	4	5	27	33	—	—	—	—	31	38	Buldhana
23	अकोला ..	22	23	135	145	2	2	—	—	159	170	Akola
24	अमरावती ..	16	21	142	163	—	—	—	—	158	184	Amravati
25	यवतमाळ ..	10	12	36	42	—	—	—	—	46	54	Yavatmal
26	वर्धा ..	6	8	61	63	1	1	—	—	68	72	Wardha
27	नागपूर ..	202	241	1,732	1,932	14	14	4	4	1,952	2,191	Nagpur
28	भंडारा ..	4	6	40	47	—	—	—	—	44	53	Bhandara
29	चंद्रपूर ..	5	5	28	34	4	4	—	—	37	43	Chandrapur
30	गडचिरोली ..	1	1	2	4	—	—	—	—	3	5	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य ..		7,265	7,932	80,204	87,854	486	498	107	116	88,062	96,400	Maharashtra State

आधार.— कंपनी व्यवहार खाते, कायदा, न्याय आणि कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

Source.— Department of Company Affairs, Ministry of Law, Justice and Company Affairs, Government of India, New Delhi.

३२. सार्वजनिक अंगिकृत

३२.१. कृषि उद्योग विकास महामंडळ, गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण आणि महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाची या विभागात दिलेली आहे.

32. PUBLIC UNDERTAKINGS

32.1. Data on State Agro-industries Development Corporation, housing and Area Development Authority and Maharashtra State Financial Corporation are given in this section.

32. सार्वजनिक अंगिकृत/PUBLIC UNDERTAKINGS

संयुक्त महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळाचा

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.1 (A) महाराष्ट्र वित्तीय महामंडळाकडून कारखान्यांना दिलेले कर्ज
 Number of Units and Amount of Loan advanced by Maharashtra State Financial Corporation to Industries

(1995-96)

(रुपये लाखात /Rs. in Lakhs)

अनु- क्रमांक Serial No. (1)	उद्योगाचे प्रकार (2)	कारखान्यांची संख्या Number of units (3)	मंजूर झालेली रक्कम Amount sanctioned (4)	वाटप झालेली रक्कम Amount disbursed (5)	Type of Industry (2)
1	खाणकाम	10	147.90	174.50	Mining and Quarrying
2	अन्नपदार्थांचे उत्पादन (पेय पदार्थांचे उत्पादन सोडून)	107	3,787.37	2,692.78	Food manufacturing Industry (except Beverage Industry).
3	कापडाचे उत्पादन	40	2,722.41	2,089.17	Manufacturing of Textiles
4	कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन, पादत्राणे व इतर सर्व वापरावयाच्या वस्तू	3,003	777.30	650.80	Manufacturing of footwear and other wearing Apparels and made up Textile goods.
5	लाकूड व बुचाचे उत्पादन वस्तू (फर्निचर सोडून)	5	322.85	181.74	Manufacturing of wood and cork (except Manufacturing of furniture).
6	फर्निचर वगैरे यांचे उत्पादन	3	17.45	23.35	Manufacturing of furniture and fixtures
7	कागद, कागदाच्या वस्तू यांचे उत्पादन	53	2,272.75	1,624.64	Manufacturing of paper and paper product
8	मुद्रण, प्रकाशन आणि तत्सम उद्योग	47	1,672.07	717.38	Printing, Publishing and allied Industries
9	कातडी, कातडीच्या वस्तूंचे उत्पादन	2	13.10	4.90	Manufacturing of leather and leather product
10	रबराचे उत्पादन	17	279.80	174.32	Manufacturing of rubber products
11	रसायने, रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	219	10,071.39	7,559.63	Manufacturing of chemical & chemical products
12	पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे उत्पादन	5	188.75	218.76	Manufacturing of products of petroleum & coal
13	अधातू व खनिज पदार्थांचे उत्पादन	57	1,745.70	446.64	Manufacturing of Non-Metallic and mineral products.
14	मूलभूत धातू उत्पादन	30	1,279.05	746.02	Basic Metal Industries
15	धातूच्या वस्तूंचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री सोडून)	249	9,692.23	5,073.78	Manufacturing of Metal products (except machinery and transport equipments).
16	यंत्रसामुग्री उत्पादन (विद्युत यंत्रसामुग्री सोडून)	38	1,370.38	824.56	Manufacturing of Machinery (except electrical Machinery).
17	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे व सुटे भाग.	46	2,490.97	1,585.78	Manufacturing of electrical Machinery, apparatus appliances etc.
18	परिवहन सामुग्री उत्पादन	28	403.09	142.20	Manufacturing of Transport Equipments
19	इतर उत्पादक कारखाने	260	7,037.46	6,531.07	Miscellaneous Manufacturing Industry
20	विद्युत वायु आणि बाष्प जलनिःसारण सेवा	2	53.50	53.57	Electricity Gas, Steam and Sanitary Services
21	हॉटेल उद्योग	107	3,010.03	2,745.61	Hotel Industry
22	परिवहन उद्योग (अ) मार्ग परिवहन (ब) जल मार्ग परिवहन	62 —	125.47 —	159.36 —	(a) Road Transport (b) Water Transport
23	तंबाखूचे उद्योग	1	220.00	180.65	Tobacco Industry
24	औद्योगिक वसाहती	—	—	30.08	Industrial Estates
	एकूण	4,381	49,701.02	34,631.89	Total

आधार.— महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ, मुंबई.

Source.— Maharashtra State Financial Corporation, Mumbai.

32. सार्वजनिक अंगिकृत/PUBLIC UNDERTAKINGS

तक्ता क्रमांक/TABLE NO. 32.1 (B)

महाराष्ट्र वित्तीय महामंडळाकडून कारखान्यांना दिलेले कर्ज

Number of Units and Amount of Loan advanced by Maharashtra State Financial Corporation to Industries

(1996-97)

(रुपये लाखात /Rs. in Lakhs)

अनु- क्रमांक Serial No. (1)	उद्योगाचे प्रकार (2)	कारखान्यांची संख्या Number of units (3)	मंजूर झालेली रक्कम Amount sanctioned (4)	वाटप झालेली रक्कम Amount disbursed (5)	Type of Industry (2)
1	खाणकाम	2	42.00	54.49	Mining and Quarrying
2	अन्नपदार्थांचे उत्पादन (पेय पदार्थांचे उत्पादन सोडून)	65	1,797.10	1,958.55	Food manufacturing Industry (except Beverage Industry).
3	कापडाचे उत्पादन	20	1,056.42	585.98	Manufacturing of Textiles
4	कापडाच्या वस्तूचे उत्पादन, पादत्राणे व इतर सर्व वापरावयाच्या वस्तू	502	228.00	96.85	Manufacturing of footwear and other wearing Apparels and made up Textile goods.
5	लाकूड व बुचाचे उत्पादन वस्तू (फर्निचर सोडून)	6	295.45	274.73	Manufacturing of wood and cork (except Manufacturing of furniture).
6	फर्निचर वगैरे यांचे उत्पादन	—	—	—	Manufacturing of furniture and fixtures
7	कागद, कागदाच्या वस्तू यांचे उत्पादन	27	717.62	1,833.72	Manufacturing of paper and paper product
8	मुद्रण, प्रकाशन आणि तत्सम उद्योग	25	588.97	547.03	Printing, Publishing and allied Industries
9	कातडी, कातडीच्या वस्तूचे उत्पादन	2	19.60	128.67	Manufacturing of leather and leather product
10	रबराचे उत्पादन	13	123.54	405.06	Manufacturing of rubber products
11	रसायने, रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	137	3,322.47	4,653.47	Manufacturing of chemical & chemical products
12	पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे उत्पादन	5	255.85	104.69	Manufacturing of products of petroleum & coal
13	अधातू व खनिज पदार्थांचे उत्पादन	28	247.10	404.50	Manufacturing of Non-Metallic and mineral products.
14	मूलभूत धातू उत्पादन	14	674.05	375.13	Basic Metal Industries
15	धातूच्या वस्तूचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री सोडून)	153	3,880.78	5,322.23	Manufacturing of Metal products (except machinery and transport equipments).
16	यंत्रसामुग्री उत्पादन (विद्युत यंत्रसामुग्री सोडून)	54	933.43	458.33	Manufacturing of Machinery (except electrical Machinery).
17	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे व सुटे भाग.	30	952.02	346.15	Manufacturing of electrical Machinery, apparatus appliances etc.
18	परिवहन सामुग्री उत्पादन	18	505.40	240.55	Manufacturing of Transport Equipments
19	इतर उत्पादक कारखाने	218	4,560.67	4,699.48	Miscellaneous Manufacturing Industry
20	विद्युत वायु आणि बाष्प जलनिःसारण सेवा	2	55.40	—	Electricity Gas, Steam and Sanitary Services
21	हॉटेल उद्योग	65	1,858.34	1,874.47	Hotel Industry
22	परिवहन उद्योग (अ) मार्ग परिवहन (ब) जल मार्ग परिवहन	25 1	81.26 15.00	110.09 5.60	(a) Road Transport (b) Water Transport
23	तंबाखूचे उद्योग	1	8.00	134.85	Tobacco Industry
24	औद्योगिक वसाहती	2	390.00	151.00	Industrial Estates
	एकूण	1,413	22,608.47	24,573.60	Total

32. सार्वजनिक अंगिकृत/PUBLIC UNDERTAKINGS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.2

गृहनिर्माण विकास मंडळास मिळालेले कर्ज व बांधलेली घरे
Loans Received and Houses Constructed by the Housing Development Board

अनु- क्रमिक Serial No.	वर्ष Year	कर्ज Loans			घरांची संख्या Number of Houses					
		महाराष्ट्र शासनाकडून (रुपये लाखात) From State Govt. (Rs. in Lakh)	हुडकोकडून (रुपये लाखात) From HUDCO (Rs. in Lakh)	एकूण (रुपये लाखात) Total (Rs. in Lakh)	आर्थिक दुर्बल गट EWS	अल्प उत्पन्न गट LIG	मध्यम उत्पन्न गट MIG	उच्च उत्पन्न गट HIG	एकूण Total	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
1.	1970-71	...	126.25	..	126.25	450	600	164	..	1,214
2.	1980-81	...	161.45	99	260.45	4,513	5,420	704	..	10,637
3.	1990-91	...	897.35	2,194.40	3,091.75	1,179	2,563	708	244	4,694
4.	1991-92	...	238.97	983.70	1,222.67	1,676	3,670	1,006	290	6,642
5.	1992-93	...	161.43	1,422.60	1,584.03	200	6,816	964	1,166	9,146
6.	1995-96	...	90.10	857.47	947.57	—	2,152	337	756	3,245
7.	1996-97	...	44.00	343.95	387.95	—	1,669	352	1,413	3,434

१९९५-९६ आणि १९९६-९७ या रकाना क्र. (६) ते (१०) मधील माहितीची जिल्हावार विभागणी पुढीलप्रमाणे दिलेली आहे.
Districtwise break-up of data in col. (6) to (10) of 1995-96 and 1996-97 is as under.

32. तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.2—Contd.

अनु- क्रमांक Serial No. (1)	जिल्हा (2)	वर्ष Year (3)	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल गट/EWS			अल्प उत्पन्न गट/LIG			मध्यम उत्पन्न गट/MIG			उच्च उत्पन्न गट/HIG			एकूण/Total			District (2)
			गाळे Shops (4)	भूखंड Plots (5)	एकूण Total (6)	गाळे Shops (7)	भूखंड Plots (8)	एकूण Total (9)	गाळे Shops (10)	भूखंड Plots (11)	एकूण Total (12)	गाळे Shops (13)	भूखंड Plots (14)	एकूण Total (15)	गाळे Shops (16)	भूखंड Plots (17)	एकूण Total (18)	
1	बृहन्मुंबई	1995-96	—	—	—	1,311	—	1,311	40	—	40	576	—	576	1,927	—	1,927	Brihan Mumbai
		1996-97	—	—	—	1,105	—	1,105	240	—	240	1,284	—	1,284	2,629	—	2,629	
2	ठाणे																	Thane
3	रायगड	1995-96	—	—	—	—	23	23	80	19	99	32	15	47	112	57	169	
4	रत्नागिरी	1996-97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग																	Sindhudurg
6	नाशिक																	Nashik
7	धुळे	1995-96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	जळगाव	1996-97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jalgaon
9	अहमदनगर																	Ahmednagar
10	पुणे																	Pune
11	सातारा	1995-96	—	—	—	247	88	335	106	—	106	88	—	88	441	88	529	
12	सांगली	1996-97	—	—	—	332	232	564	71	—	71	129	—	129	532	232	764	Sangli
13	सोलापूर																	Solapur
14	कोल्हापूर																	Kolhapur
15	औरंगाबाद																	Aurangabad
16	जालना																	
17	परभणी	1995-96	—	—	—	—	116	116	—	—	—	—	—	—	—	116	116	Parbhani
18	बीड	1996-97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Beed
19	नांदेड																	Nanded
20	उस्मानाबाद																	Osmanabad
21	लातूर																	Latur
22	बुलढाणा																	Buldhana
23	अकोला	1995-96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	अमरावती	1996-97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Amravati
25	यवतमाळ																	Yavatmal

32. तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.2—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
26	वर्षा																	
27	नागपूर	1995-96	—	—	—	79	288	367	92	—	92	—	45	45	171	333	504	Wardha
28	भंडारा	1996-97	—	—	—	—	—	—	41	—	41	—	—	—	41	—	41	Nagpur
29	चंद्रपूर																	Bhandara
30	गडचिरोली																	Chandrapur
	महाराष्ट्र राज्य	1995-96	—	—	—	1,637	515	2,152	318	19	337	696	60	756	2,651	594	3,245	Maharashtra
		1996-97	—	—	—	1,437	232	1,699	352	—	352	1,413	—	1,413	3,202	232	3,434	State

आर्थिक दुर्बल गट

EWS—Economically Weaker Sections of Society.

अल्प उत्पन्न गट

LIG—Low Income Group.

मध्यम उत्पन्न गट

MIG—Middle Income Group.

उच्च उत्पन्न गट

HIG—Higher Income Group.

टीप.—जिल्हावार माहिती उपलब्ध नाही.

Note.— Districtwise break-up is not available.

आधार.— महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण, मुंबई.

Source.—Maharashtra Housing and Area Development Authority, Mumbai.

32. सार्वजनिक अंगिकृत/PUBLIC UNDERTAKINGS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.3

महाराष्ट्र कृषि उद्योग निवडक साध्य विषयक सांख्यिकी
Statistics Relating to Selected Achievements of State Agro-Industrial Corporation

अनुक्रमांक Serial No.	वार	परिमाण	1970-71	1980-81	1986-87	1990-91	1995-96	1996-97	Unit	Item
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(3)	(2)
1 रासायनिक खातांचे वाटप :										Distribution of Fertilizers :
	(i) व्यापार	मे. टन	..	65,838	2,02,889	3,07,962	3,42,579	3,69,191	MT	(i) Trading
	(ii) उत्पादन	मे. टन	..	1,18,726	1,92,857	2,15,266	2,13,722	2,30,414	MT	(ii) Manufacturing
	(A) एनपीके	(A) NPK
	(B) एसएमपी	मे. टन	..	2,624	..	5	2,657	22	MT	(B) SMP
	(C) बायो-फर्टिलायझर	पीकेटीएस	2,97,577	2,00,853	3,17,688	PKTS	(C) Bio-Fertilizers
2 किटकनाशके :										Pesticides :
	(A) व्यापार	मे. टन	..	3,069	..	4,286	1,235	1,307	MT	(A) Trading
		लिटर	..	1,96,464	..	6,89,570	13,08,229	11,95,677	Liter	
	(B) उत्पादन	मे. टन	—	—	MT	(B) Manufacturing
		लिटर	—	—	Liter	
3 पशु खाद्य :										Animal Feed :
	(A) व्यापार	मे. टन	520	555	MT	(A) Trading
	(B) उत्पादन	मे. टन	..	47,190	..	32,645	22,191	19,614	MT	(B) Manufacturing
4 नोगा :										Noga :
	(A) व्यापार	मे. टन	..	669	..	55	49	47	MT	(A) Trading
	(B) उत्पादन	मे. टन	..	2,525	..	2,831	2,233	1,651	MT	(B) Manufacturing
5 बीया (व्यापार) :										Seed (Trading) :
		मे. टन	..	25,670	—	—	MT	
6 बीज रोप (व्यापार) :										Seedling (Trading) :
		संख्या	56,182	36,020	38,988	Nos.	
7 लोखंड व पोलाद (व्यापार) :										Iron and Steel (Trading) :
		मे. टन	..	1,358	..	1,698	—	—	MT	

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 32.3—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(3)	(2)
8	ट्रॅक्टर विक्री :									Sale of Tractor :
	(A) एचएमटी व्यापार	..	संख्या	..	313	52	125	108	278	Nos. (A) HMT (Trading)
	(B) रशियन व्यापार	..	संख्या	262	—	—	—	—	—	Nos. (B) Russian (Trading)
	(C) रुमानियन व्यापार	..	संख्या	80	—	—	—	—	—	Nos. (C) Rumanian (Trading)
	(D) हिंदुस्थान व्यापार	..	संख्या	..	116	17	116	—	—	Nos. (D) Hindustan (Trading)
	(E) फोर्ड व्यापार	..	संख्या	..	1	—	—	—	—	Nos. (E) Fort (Trading)
	(F) व्हीएसटी	..	संख्या	..	—	—	81	93	142	Nos. (F) VST
	(G) महेंद्र व्यापार	..	संख्या	..	—	—	—	7	186	Nos. (G) Mahindra (Trading)
	(H) किरलोस्कर व्यापार	..	संख्या	..	1	—	9	—	—	Nos. (H) Kirloskar (Trading)
	(I) मित्सुबिशी व्यापार	..	संख्या	..	—	33	—	—	—	Nos. (I) Mitsubishi (Trading)
	(J) इतर व्यापार	..	संख्या	98	431	—	—	—	—	Nos. (J) Other (Trading)
9	ट्रॅक्टरच्या मुख्य भागाची विक्री	..	रुपये $\frac{₹}{₹/रुपये}$	—	7.94	—	21.34	29.60	29.34	Rs. in Sale of Spare Parts of Tractor thousand and Cabins.
10	ट्रॅक्टर दुरुस्तीसाठी मिळालेली रक्कम रुपये हजारात	1.22	1.69	0.83	—	Rs. in Amount received for Tractor thousand Repairs.

आधार.— महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ लि., मुंबई.

Source.— The Maharashtra Agro-Industries Development Corporation Limited, Mumbai.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी :

३३.१ महाराष्ट्र राज्यातील सर्व ग्रामपंचायती, नगरपरिषदा, महानगरपालिका व जिल्हा परिषदा यांचे उत्पन्न व यामवेधीची माहिती या विभागात दिली आहे.

३३.२. ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्चावधीची माहिती अनुक्रमे मुरुवातीची शिल्लक व अखेरची शिल्लक वगळून दिलेली आहे. उत्पन्न या शीर्षाखाली अनुदाने, कर व इतर उत्पन्न यामवेधीची स्वतंत्र माहिती दर्शविली आहे. अनुदानामध्ये शासकीय अनुदान तसेच जिल्हा परिषदा व पंचायत यामित्या कडून विक्रीविक्रयक कामांसाठी मिळालेल्या अनुदानांचा समावेश आहे. शासकीय अनुदाने मुख्यतः जमीन महसूल अनुदान, समीकरण अनुदान व स्थानिक उपकर अनुदान ही आहेत. इतर क्रमांमध्ये ग्रामपंचायतीच्या आक्रमित कर व दर यांचा समावेश आहे तसेच ग्रामपंचायतीच्या इतर उत्पन्नाची साधने म्हणजे अंशदाने, दणण्या, वक्षिणे आणि नियमांचा भंग केल्याबद्दल दंडही आहेत.

३३.३ प्रत्येक नगरपालिकेचे उत्पन्न (१) पट्टी व कर व (२) इतर साधने यांनुसार दर्शविले आहे. मुख्यत्वे भत्ता, रस्ते, पाणीपुरवठा, शिक्षण, वेद्यकीय वाढी आणि जमीन महसुलांमधील प्रमाणानुसार मिळणारे उत्पन्न टक्केवारी वगैरे यांसाठी दिलेल्या शासकीय अनुदानांचा समावेश "इतर साधने" यात आहे. असाधारण उत्पन्नामध्ये कर्जे, आगाऊ रकमा, ठेवी, विक्रीसाठी मिळालेले उत्पन्न यांचा समावेश आहे. याच धर्तीवर महापालिकांच्या उत्पन्नांमधीली माहिती दिली आहे. नगरपालिका व महापालिका यांच्या खर्चाचा तपशील नहमीचा व असाधारण खर्च आणि कर्जे असा स्वतंत्रपणे दिला आहे. नहमीच्या खर्चाचा तपशील महा दोंवळ लेखा शीर्षाखाली दर्शविला असून त्यात भांडवली व महसुली खर्च समाविष्ट आहे. मुंबई महापालिकेचे लेखे (१) शहरक्षेत्र, (२) उपनगर क्षेत्र, (३) विस्तारित उपनगर क्षेत्र, (४) शिक्षण निधी, (५) सुधार योजना व (६) शहर व उपनगर यांसाठी गलिच्छ वर्ना निर्मूलन योजना. या वर्गांसाठी स्वतंत्र ठेवले आहेत. मुंबई महापालिकेसाठी एकूण वरील ही वरील लेख्यामध्ये एकत्रिकरण करून व लेखांतर्गत फरफार वगळून केली आहे. मात्र यामध्ये वेस्ट उपक्रमांचे उत्पन्न व खर्च यांचा समावेश केला नाही. नागपूर महापालिकेच्या वावतीत उत्पन्न व खर्च दर्शविताना नागपूर सुधार प्रत्यामचा त्यात समावेश केला नाही. या वावतीत असे नमूद करण्यात येत की, सर्व नगरपरिषदा व महापालिका उत्पन्न व खर्चाचे लेखे समान पध्दतीने ठेवत नाहीत. परिणामतः तुलनात्मक आकडेवारी तयार करणे फार कठीण जाते. त्यामुळे येथे दिलेली आकडेवारी ही दोंवळमानाने केलेले वर्गीकरण समजावे.

३३.४ जिल्हापरिषदांचे उत्पन्न व खर्च यात अनुक्रमे मुरुवातीची शिल्लक व अखेरची शिल्लक यांचा समावेश नाही. उत्पन्न हे चार उपशिर्षाखाली दर्शविले आहे. ते अशी (१) स्थानिक, (२) शासकीय अनुदाने, (३) अंशिकरण यान्नासाठी अनुदाने व (४) कर्जे, स्थानिक उत्पन्नामध्ये मुख्यत्वे जमीन महसूल, उपकर, स्थानिक उपकर, जमीन महसूल इतर कर व जिल्हापरिषदांना आकारलेले कर व शुल्क यांचा समावेश आहे. शासकीय अनुदानात मुख्यत्वे जमीन महसूल अनुदान, महसूल अनुदान, असाधारण अनुदान यांना अनुदान गट अनुदान इत्यादींचा समावेश आहे. खर्चाचा

33. PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS :

33.1 Information on income and expenditure of all Village Panchayats, Municipal Councils, Municipal Corporations and Zilla Parishads is given in this section.

33.2 Income and expenditure of Village Panchayats are exclusive of opening and closing balance respectively. Under income, information is separately shown under grants, taxes and other income, grants include Government grants as well as grants from Zilla Parishads and Panchayat Samitis for development activities, Government grants mainly Land Revenue grants, equalization grants and "Local cess grants." The other taxes include other taxes and fees imposed by the Village Panchayats. Similarly, the other income of Village Panchayats is contributions, donations, gifts and fines for contraventions of rules.

33.3 The receipts position of each Municipal body is shown according to (i) Municipal rates and taxes and (ii) other sources Government grants under other sources are mainly grants on account of dearness allowance, grants for roads, for water-supply, for educational purposes for medical purposes and on account of percentage in land revenue, etc. The income from extraordinary receipts and debts includes loans, advances, deposits, sale-proceeds, etc, similar income position in respect of Municipal Corporations is also given. The expenditure by Municipal Councils and by Municipal Corporations has been shown separately under current and under extraordinary expenditure and debts. The break-up of current expenditure is shown six broad heads of the expenditure and includes both capital and revenue expenditure. The accounts of the Bombay Municipal Corporation are maintained separately for (i) city area, (ii) suburban area, (iii) extended suburban area, (iv) education fund, (v) improvement scheme, and (vi) slum clearance scheme for city and suburban areas. The totals for the entire Bombay Municipal Corporation are arrived at summing up the above accounts excluding the inter-account transfers. They however, do not cover the income and expenditure of Bombay Electricity Supply and Transport Undertakings. In the case of Nagpur Municipal Corporation income and expenditure of Nagpur Improvement Trust is not included. It may be mentioned here that all the Municipalities do not follow a uniform procedure for presentation of statistics regarding income and expenditure, with the result that it was very difficult to build up these statistics on comparable basis. The figures shown in these statements may, therefore, be regarded as only broad distribution into the item shown.

33.4 The receipts and expenditure of the Zilla Parishads are exclusive of opening balance and closing balance, respectively. The receipts are shown under four sub-heads viz. (i) Self-raised resources, (ii) Government grants, (iii) grants for agency schemes and (iv) debt section. Self-raised resources are mainly land revenue cess, local cess, local revenues, other taxes and fees imposed by the Zilla Parishads. While Government grants are mainly land revenue grants,

तपशील (१) सर्वसाधारण प्रशासन, (२) शिक्षण, (३) समाज विकास, (४) कर्ज विभाग व (५) इतर या पाच भागात दर्शविला आहे. सामुहिक विकासामाठी दर्शविलेल्या खर्चांमध्ये मंत्रीर्ण विभाग या शिर्षाखाली खर्चाचा समावेश नाही, तसेच हा खर्च फक्त महमुली खर्च असून त्यात भांडवली खर्च व कर्ज व आगाऊ रकमा यांचा समावेश नाही, परंतु त्यात स्थानिक विकास कामे, अभिकरण योजना, प्रशिक्षण योजना आणि सर्वसाधारण योजना यावरील महमुली खर्चाचा समावेश आहे.

३३.५ सार्वजनिक निवडणुकीचे निकाल लोकसभा व विधानसभा करिता आणि पक्षानुसार झालेले एकूण मतदान इत्यादीची माहिती हात दिलेली आहे.

block grants, etc. The expenditure is likewise shown under five broad heads, viz. (i) General administration, (ii) education, (iii) community development, (iv) debt section and (v) others. The expenditure under community development is exclusive of expenditure under the head miscellaneous departments. It is also restricted to revenue expenditure and does not include capital expenditure and loans and advances. However, it includes revenue expenditure under local development works, agency scheme, training scheme and other general schemes.

33.5 Results of General election of Lok Sabha and Vidhan Sabha partwise votes polled etc. are given this section.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी /Public Administration and Electoral-Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.1 (A)

जिल्हा परिषदांचे क्षेत्र, लोकसंख्या, सभासद अणि उत्पन्न खर्च
Area, Population, Membership, Income and Expenditure of Zilla Parishad
(1995-96)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	व्यापलेले क्षेत्र Area Converted sq. km.	सभासदाची संख्या Membership			एकूण उत्पन्न (लाख रुपयात) Total Income (Rs. In Lakh)	एकूण खर्च (लाख रुपयात) Total Exp. (Rs. In Lakh)	District	
			प्रक्षेपित लोकसंख्या Projected Popula- tion	नामनेर्देशित Nomi- nated	निवडून आलेले Elected				एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
	मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	Mumbai
1	ठाणे	8,925	22,39,862	13	57	70	11,431	10,999	...Thane
2	रायगड	7,056	16,14,817	5	61	66	7,504	7,370	...Raigad
3	रत्नागिरी	8,174	14,58,137	10	59	69	8,018	7,718	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	5,182	7,97,707	0	54	54	4,796	4,867	...Sindhudurg
5	नाशिक	15,108	27,37,984	0	66	66	13,908	13,306	...Nashik
6	धुळे	13,046	21,83,157	5	68	73	9,460	9,051	...Dhule
7	जळगाव	11,622	24,86,866	0	69	69	9,013	8,766	...Jalgaon
8	अहमदनगर	16,687	30,84,758	30	74	104	13,714	12,792	...Ahmednagar
9	पुणे	15,237	30,49,866	5	84	89	15,893	16,091	...Pune
10	सातारा	10,169	22,83,190	5	74	79	11,577	10,976	...Satara
11	सांगली	8,272	18,27,870	25	64	89	9,473	8,889	...Sangli
12	सोलापूर	14,571	24,93,483	0	69	69	10,233	9,937	...Solapur
13	कोल्हापूर	7,539	23,45,856	0	73	73	10,523	10,198	...Kolhapur
14	औरंगाबाद	9,901	17,45,072	0	58	58	8,553	8,087	...Aurangabad
15	जालना	7,612	13,29,206	0	54	54	5,022	5,124	...Jalna
16	परभणी	10,816	17,23,311	0	61	61	7,671	7,842	...Parbhani
17	बीड	10,652	16,12,862	9	58	67	8,410	8,273	...Beed
18	नांदेड	10,401	20,44,013	5	62	67	10,002	9,799	...Nanded
19	उस्मानाबाद	7,327	12,09,559	3	56	59	8,732	8,639	...Osmanabad
20	लातूर	7,087	14,91,161	0	56	56	8,883	8,912	...Latur
21	बुलढाणा	9,525	16,30,263	1	62	63	6,902	6,623	...Buldhana
22	अकोला	10,427	16,95,188	0	61	61	8,043	7,783	...Akola
23	अमरावती	11,976	15,72,844	8	65	73	9,667	9,377	...Amravati
24	यवतमाळ	13,514	18,34,303	12	63	75	10,373	9,998	...Yavatmal
25	वर्धा	6,279	8,21,691	5	51	56	4,893	4,784	...Wardha
26	नागपूर	9,579	13,77,103	0	57	57	9,827	9,586	...Nagpur
27	भंडारा	9,254	19,16,361	16	71	87	9,310	9,079	...Bhandara
28	चंद्रपूर	11,315	13,84,931	3	60	63	8,742	8,145	...Chandrapur
29	गडचिरोली	14,356	7,80,585	26	48	74	6,156	5,977	...Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य..	3,01,600	5,27,72,006	186	1,815	2,001	2,66,729	2,58,988	...Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / Public Administration and Electoral Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.1 (B)

जिल्हा परिषदांचे क्षेत्र, लोकसंख्या, सभासद आणि उत्पन्न खर्च
Area, Population, Membership, Income and Expenditure of Zilla Parishad
(1996-97)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	व्यापलेले क्षेत्र Area Converted sq. km.	सभासदांची संख्या Membership			एकूण Total	एकूण उत्पन्न (लाख रुपयात) Total Income (Rs. In Lakh)	एकूण खर्च (लाख रुपयात) Total Exp. (Rs. In Lakh)	District
			प्रक्षोभित लोकसंख्या Projected Popula- tion	नामनिर्देशित Nomi- nated	निवडून आलेले Elected				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
	मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	Mumbai
1	ठाणे	8,925	23,31,735	12	64	76	16,649	16,012	Thane
2	रायगड	7,056	16,40,605	0	59	59	9,567	10,017	Raigad
3	रत्नागिरी	8,174	14,68,578	10	59	69	8,788	9,283	Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	5,182	8,03,464	0	50	50	6,137	6,050	Sindhudurg
5	नाशिक	15,108	27,94,948	0	71	71	14,812	14,492	Nashik
6	धुळे	13,046	22,19,665	0	64	64	9,417	10,030	Dhule
7	जळगाव	11,622	25,24,478	13	68	81	10,854	11,480	Jalgaon
8	अहमदनगर	16,687	31,38,528	0	74	74	17,726	17,942	Ahmednagar
9	पुणे	15,237	31,23,138	0	74	74	18,852	18,545	Pune
10	सातारा	10,169	23,14,846	5	74	79	12,813	13,358	Satara
11	सांगली	8,272	18,53,850	0	69	69	11,882	12,284	Sangli
12	सोलापूर	14,571	25,35,411	0	66	66	15,525	15,323	Solapur
13	कोल्हापूर	7,539	23,76,465	0	67	67	12,195	12,861	Kolhapur
14	औरंगाबाद	9,901	18,05,213	0	58	58	11,122	10,706	Aurangabad
15	जालना	7,612	13,75,043	0	63	63	6,319	6,666	Jalna
16	परभणी	10,816	17,40,525	0	60	60	9,660	9,540	Parbhani
17	बीड	10,652	16,38,419	0	59	59	9,942	9,853	Beed
18	नांदेड	10,401	20,93,693	0	62	62	11,978	11,735	Nanded
19	उस्मानाबाद	7,327	12,38,218	2	54	56	7,630	7,746	Osmanabad
20	लातूर	7,087	15,26,413	2	58	60	9,676	9,547	Latur
21	बुलढाणा	9,525	16,59,320	0	58	58	8,988	9,232	Buldhana
22	अकोला	10,427	17,20,054	0	59	59	9,185	9,169	Akola
23	अमरावती	11,976	15,91,910	0	77	77	12,067	12,085	Amravati
24	यवतमाळ	13,514	18,58,665	16	61	77	11,654	11,974	Yavatmal
25	वर्धा	6,279	8,29,513	8	51	59	5,201	5,301	Wardha
26	नागपूर	9,579	14,03,823	0	57	57	11,190	11,500	Nagpur
27	भंडारा	9,254	19,33,776	0	62	62	11,878	11,358	Bhandara
28	छत्रपूर	11,315	14,08,980	0	57	57	8,879	9,827	Chandrapur
29	गडचिरोली	14,356	7,94,197	12	50	62	6,452	6,586	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	3,01,800	637,43,473	80	1,805	1,885	3,18,038	3,20,502	Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी /Public Administration and Electoral Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.2 (A)

जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षखालील उत्पन्न / Income of Zilla Parishad by Major Heads
(1995-96)

(रुपये लाखात/Rs. in Lakhs)

श. क्र. / Sr. No.	जिल्हाचे नाव / District	स्थानिक दर व कर / Local Rates & Taxes	पुस्तक-पाठूना उत्पन्न / Income From Fees	असादने / Contribution					एकूण उत्पन्न / Total Income Excl. Ope. Balance	जिल्हा वस्तु / District
				मालमनेवर आदारीत / Board of Property	शिक्षण / Education	वैद्यकीय सेवा / Medical Health	सहाय्यक अनुदाने / Grands in aid	इतर स्रोते / Other Sources		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	ठाणे	64	16	0	0	3	7,550	3,798	11,431	...Thane
2	रायगड	67	9	0	1	13	5,574	1,840	7,504	...Raigad
3	रत्नागिरी	31	1	0	14	4	6,578	1,390	8,018	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	22	0	0	4	3	4,627	140	4,796	...Sindhudurg
5	नाशिक	86	2	0	14	6	9,285	4,515	13,908	...Nashik
6	धुळे	64	3	0	10	9	7,358	2,016	9,460	...Dhule
7	जळगाव	169	0	0	12	0	7,875	957	9,013	...Jalgaon
8	अहमदनगर	151	0	0	2	0	10,783	2,778	13,714	...Ahmednagar
9	पुणे	196	3	0	26	2	9,858	5,808	15,893	...Pune
10	सातारा	98	3	0	90	2	8,174	3,390	11,577	...Satara
11	सांगली	112	0	0	27	5	7,163	2,166	9,473	...Sangli
12	सोलापूर	127	2	0	27	5	8,868	1,204	10,233	...Solapur
13	कोल्हापूर	49	3	0	6	5	8,865	1,595	10,523	...Kolhapur
14	आरगाबाद	81	1	0	1	0	6,700	1,772	8,553	...Aurangabad
15	जालना	94	0	0	0	0	3,872	1,056	5,022	...Jalna
16	परभणी	80	0	0	2	3	7,502	84	7,671	...Parbhani
17	बीड	61	0	0	5	59	7,862	423	8,410	...Beed
18	नांदेड	101	1	0	13	2	7,591	2,294	10,002	...Nanded
19	उस्मानाबाद	38	0	0	0	0	8,258	436	8,732	...Osmanabad
20	लातूर	69	0	0	5	1	6,570	2,238	8,883	...Latur
21	बुलढाणा	78	2	0	264	3	6,123	432	6,902	...Buldhana
22	अकोला	9	9	0	99	1	7,001	924	8,043	...Akola
23	अमरावती	75	11	0	68	14	6,913	2,586	9,667	...Amravati
24	यवतमाल	65	4	0	131	0	7,521	2,652	10,373	...Yavatmal
25	वार्धा	51	1	0	3	1	3,728	1,109	4,893	...Wardha
26	नागपूर	57	9	0	103	2	7,860	1,796	9,827	...Nagpur
27	भंडारा	46	14	0	619	1	6,672	1,958	9,310	...Bhandara
28	चंद्रपूर	86	1	0	51	9	5,211	3,393	8,742	...Chandrapur
29	गडचिरोली	22	1	0	32	1	4,006	2,094	6,156	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य...		2,249	96	0	1,447	145	205,948	56,844	2,66,729	...Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / Public Administration and Electoral Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.2 (B)

जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षाखालील उत्पन्न / Income of Zilla Parishad by Major Heads
(1986-97)

(रुपये लाखात /Rs.in Lakhs)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हाचे नाम	स्थानिक दर व कर Local Rates & Taxes	शुल्कापासून उत्पन्न Income From Fees	अंशदाने / Contribution					इतर सधने Other Sources	एकूण उत्पन्न आरंभीची शिल्लक वगळून Total Income Excl. Ope. Balance	District
				मालमत्तेवर आधारित Board of Property	शिक्षण Education	वैद्यकीय सेवा Medical Health	सहाय्यक अनुदाने Grants in aid				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	ठाणे	106	13	0	8	14	12,974	3,534	16,649	...Thane	
2	रायगड	153	8	0	2	46	7,094	2,264	9,567	...Raigad	
3	रत्नागिरी	38	0	0	20	4	7,873	853	8,788	...Ratnagiri	
4	सिंधुदुर्ग	49	0	0	4	3	5,854	227	6,137	...Sindhudurg	
5	नाशिक	95	2	0	7	0	10,886	3,822	14,812	...Nashik	
6	धुळे	55	3	0	9	1	8,521	828	9,417	...Dhule	
7	जळगाव	203	0	0	3	0	10,082	566	10,854	...Jalgaon	
8	अहमदनगर	153	0	0	0	0	11,060	6,513	17,726	...Ahrnednagar	
9	पुणे	95	3	0	52	2	12,907	5,793	18,852	...Pune	
10	सातारा	111	3	0	-6	2	9,977	2,726	12,813	...Satara	
11	सांगली	90	0	0	12	5	7,944	3,831	11,882	...Sangli	
12	सोलापूर	145	2	0	35	7	11,795	3,541	15,525	...Solapur	
13	कोल्हापूर	129	2	0	14	3	10,391	2,856	13,195	...Kolhapur	
14	औरंगाबाद	81	0	0	5	2	9,717	1,317	11,122	...Aurangabad	
15	जालना	124	0	0	1	2	5,947	245	6,319	...Jalna	
16	परभणी	174	0	0	2	3	7,727	1,754	9,660	...Parbhani	
17	बीड	53	0	0	5	127	7,959	1,798	9,942	...Beed	
18	नांदेड	98	1	0	15	2	11,396	466	11,978	...Nanded	
19	उस्मानाबाद	40	0	0	0	0	7,609	19	7,630	...Osmanabad	
20	लातूर	47	0	0	1	0	8,238	1,390	9,676	...Latur	
21	बुलढाणा	48	1	0	252	3	7,897	787	8,988	...Buldhana	
22	अकोला	161	18	0	117	1	8,547	341	9,185	...Ako.	
23	अमरावती	58	10	0	127	14	8,796	3,062	12,067	...Amravati	
24	यवतमाळ	29	4	0	136	1	8,526	2,958	11,654	...Yavatmal	
25	वर्धा	70	4	0	3	0	4,639	485	5,201	...Wardha	
26	नागपूर	142	9	0	21	1	8,927	2,090	11,190	...Nagour	
27	भंडारा	78	14	0	809	2	8,380	2,595	11,878	...Bhandara	
28	छत्रपूर	33	1	0	56	0	6,383	2,406	8,879	...Chendrapur	
29	गडचिरोली	22	1	0	3	2	5,352	1,072	6,452	...Gadchiroli	
महाराष्ट्र राज्य..		2,680	99	0	1,713	247	2,63,388	69,901	3,18,038	...Maharashtra State	

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / Public Administration and Electoral Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.2 (A)

जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षाखालील खर्च / Expenditure of Zilla Parishad By Major Heads
(1995-96)

(रुपये लाखात /Rs.in Lakhs)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हाचे नाम	आस्थापना Establish- ment	रस्ते Road	शिक्षण Education	वैद्यकीय सेवा Medical Health	पशुसंवर्धन Vertamary	इतर खर्च Other Expendi- ture	एकूण Total	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	ठाणे	826	523	4,296	720	92	4,542	10,999	...Thane
2	रायगड	560	601	3,597	514	66	2,032	7,370	...Raigad
3	रत्नागिरी	696	903	3,781	652	60	1,626	7,718	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	287	793	2,713	350	55	669	4,867	...Sindhudurg
5	नाशिक	994	900	5,628	997	137	4,650	13,306	...Nashik
6	धुळे	860	882	3,518	308	106	3,377	9,051	...Dhule
7	जळगाव	1,195	469	5,421	522	113	1,046	8,766	...Jalgaon
8	अहमदनगर	798	1,137	5,480	842	177	4,358	12,792	...Ahmednagar
9	पुणे	1,001	836	6,236	621	125	7,272	16,091	...Pune
10	सातारा	603	1,290	4,739	761	104	3,479	10,976	...Satara
11	सांगली	675	770	3,725	637	84	2,998	8,889	...Sangli
12	सोलापूर	973	1,139	4,248	498	137	2,942	9,937	...Solapur
13	कोल्हापूर	857	828	4,711	744	81	2,977	10,198	...Kolhapur
14	औरंगाबाद	469	624	3,666	541	65	2,722	8,087	...Aurangabad
15	जालना	418	657	2,080	395	62	1,512	5,124	...Jalna
16	परभणी	783	739	4,001	641	101	1,577	7,842	...Parbhani
17	बीड	810	701	3,740	581	90	2,351	8,273	...Beed
18	नांदेड	923	1010	4,875	677	133	2,181	9,799	...Nanded
19	उस्मानाबाद	299	768	2,997	155	93	4,327	8,639	...Osmanabad
20	लातूर	298	670	3,582	434	106	3,822	8,912	...Latur
21	बुलढाणा	720	365	3,799	472	75	1,192	6,623	...Buldhana
22	अकोला	734	431	4,182	664	87	1,685	7,783	...Akola
23	अमरावती	851	779	3,807	777	89	3,074	9,377	...Amravati
24	यवतमाळ	921	724	3,819	655	130	3,749	9,998	...Yavatmal
25	वर्धा	536	476	1,805	351	61	1,555	4,784	...Wardha
26	नागपूर	913	820	3,989	471	83	3,310	9,586	...Nagpur
27	भंडारा	744	823	4,803	745	82	1,882	9,079	...Bhandara
28	चंद्रपूर	188	516	2,924	622	124	3,771	8,145	...Chandrapur
29	गडचिरोली	385	239	1,845	47	82	3,379	5,977	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		20,317	21,413	1,14,007	16,394	2,800	84,057	2,58,988	...Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / Public Administration and Electoral Statistics

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 33.2 (B)

जिल्हा परिषदांच्या प्रमुख शीर्षखालील खर्च / Expenditure of Zilla Parishad by Major Heads
(1996-97)

(रुपये लाखात /Rs.in Lakhs)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हाचे नाव	आस्थापना Establish- ment	रस्ते Road	शिक्षण Education	वैद्यकीय संघा Medical Health	पशुसर्वन Vertarnary	इतर खर्च Other Expendi- ture	एकूण Total	District
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1	ठाणे	959	1,584	5,392	1,066	102	6,909	16,012	...Thane
2	रायगड	665	1,405	4,338	620	83	2,906	10,017	...Raigad
3	रत्नागिरी	854	1,057	4,691	788	75	1,818	9,283	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	342	821	3,484	534	54	815	6,050	...Sindhudurg
5	नाशिक	1,179	1,097	6,282	900	166	4,868	14,492	...Nashik
6	धुळे	984	1,055	3,869	1,096	127	2,899	10,030	...Dhule
7	जळगाव	1,398	756	6,342	584	144	2,256	11,480	...Jalgaon
8	अहमदनगर	1,058	1,425	6,236	952	204	8,067	17,942	...Ahmednagar
9	पुणे	1,171	1,400	8,011	788	166	7,009	18,545	...Pune
10	सातारा	700	1,754	5,543	847	133	4,381	13,358	...Satara
11	सांगली	780	1,235	4,488	688	122	4,971	12,284	...Sangli
12	सोलापूर	1,147	2,446	5,438	871	164	5,257	15,323	...Solapur
13	कोल्हापूर	968	1,180	5,438	877	109	4,289	12,861	...Kolhapur
14	औरंगाबाद	587	913	4,598	628	73	3,907	10,706	...Aurangabad
15	जालना	456	792	2,738	481	67	2,132	6,666	...Jalna
16	परभणी	895	1,025	4,713	767	125	2,015	9,540	...Parbhani
17	बीड	958	970	4,375	617	108	2,825	9,853	...Beed
18	नांदेड	1,081	1,332	5,628	800	154	2,740	11,735	...Nanded
19	उस्मानाबाद	361	784	3,551	596	113	2,341	7,746	...Osmanabad
20	लातूर	344	1,132	4,508	476	128	2,959	9,547	...Latur
21	बुलढाणा	970	629	4,644	733	88	2,168	9,232	...Buldhana
22	अकोला	826	580	4,664	759	101	2,239	9,169	...Akola
23	अमरावती	1,017	958	4,482	920	108	4,600	12,085	...Amravati
24	यवतमाळ	1,107	844	4,542	767	154	4,560	11,974	...Yavatmal
25	वर्धा	624	484	2,006	424	80	1,683	5,301	...Wardha
26	नागपूर	1,069	690	4,926	553	100	4,162	11,500	...Nagpur
27	भंडारा	882	744	5,768	855	101	3,008	11,358	...Bhandara
28	चंद्रपूर	203	818	3,595	781	157	4,273	9,827	...Chandrapur
29	गडचिरोली	462	448	1,971	842	91	2,772	6,586	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		24,047	30,368	1,36,261	21,810	3,397	1,04,829	3,20,502	...Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 33.4(A)

जिल्ह्यातील ग्रामपंचायती व पंचायत समित्या यांच्या संख्या /

Number of Gram Panchayats and Panchayat Samitties by District
(1995-96)

(रुपये लाखात, Rs.in Lakhs)

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा नाम	पंचायत समिती Panchayat Samitties		ग्रामपंचायत सरपंच संख्या Number of Sarpanch				ग्रामपंचायत पंच संख्या Number of Panch				एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	District
		संख्या Number	सदस्य Mem- ber- ship	स्त्री Women	अ.जा S.C.	अ.ज S.T.	(एकूण सर्व साधारण धरणी) Total	स्त्री Women	अ.जा S. C.	अ.ज. S. T.	(एकूण सर्व साधारण धरणी) Total	Total income (Rs. in lakh)	Total Exp. (Rs. in lakh)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	ठाणे	12	126	10	2	262	524	1,768	157	719	8,222	1,224	777	...Thane
2	रायगड	14	176	62	24	59	806	2,023	255	714	7,201	1,205	936	...Raigad
3	रत्नागिरी	9	180	170	36	1	825	1,806	276	32	6,853	848	580	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	7	108	11	0	0	425	1,125	184	6	3,980	678	500	...Sindhudurg
5	नाशिक	13	175	201	61	250	1,456	3,278	676	2,502	11,360	994	679	...Nashik
6	धुळे	10	186	84	17	238	730	1,939	355	1,833	8,487	599	459	...Dhule
7	जळगाव	13	138	23	8	51	1,145	2,834	955	989	4,778	1,295	1,047	...Jalgaon
8	अहमदनगर	13	150	403	99	45	1,296	2,432	1253	543	11,506	989	744	...Ahmednagar
9	पुणे	13	185	289	85	57	1,396	3,250	717	377	11,697	2,177	1,671	...Pune
10	सातारा	11	189	283	172	0	1,452	3,481	1,176	0	11,638	1,215	877	...Satara
11	सांगली	8	163	62	21	1	713	1,875	583	144	6,372	698	491	...Sangli
12	सोलापूर	11	137	58	115	261	1,027	2,591	1,329	0	8,802	752	602	...Solapur
13	कोल्हापूर	12	202	18	10	1	829	2,592	924	146	9,260	1,132	801	...Kolhapur
14	औरंगाबाद	8	116	277	100	41	831	1,958	749	233	8,601	395	299	...Aurangabad
15	जालना	5	110	132	58	11	737	1,909	559	100	6,437	230	176	...Jalna
16	परभणी	7	122	418	91	56	1,249	2,898	1,173	233	9,736	812	664	...Parbhani
17	बीड	7	120	34	34	0	1,015	2,314	995	8	8,625	157	121	...Beed
18	नांदेड	8	171	219	116	87	1,129	2,492	1,454	1,209	9,834	258	215	...Nanded
19	उस्मानाबाद	6	142	148	78	17	536	1,147	836	8	4,752	149	120	...Osmanabad
20	लातूर	5	114	144	116	1	775	1,842	1,190	23	6,563	1,077	919	...Latur
21	बुलढाणा	13	173	187	63	38	862	2,040	690	257	7,163	462	322	...Buldhana
22	अकोला	13	173	23	25	37	848	1,883	441	327	7,151	302	254	...Akola
23	अमरावती	13	123	24	23	9	830	1,768	505	419	6,646	515	374	...Amravati
24	यवतमाळ	14	188	362	226	212	1,099	2,791	2,139	1,388	9,381	661	424	...Yavatmal
25	वर्धा	8	168	51	39	55	504	1,121	355	574	4,414	302	207	...Wardha
26	नागपूर	13	163	62	53	62	762	1,604	665	706	6,730	928	594	...Nagpur
27	भंडारा	13	183	164	88	131	1,094	2,729	944	905	11,107	514	328	...Bhandara
28	चंद्रपूर	10	152	270	120	172	815	2,070	1,013	1,136	6,288	603	360	...Chandrapur
29	गडचिरोली	8	100	0	0	0	467	1,079	277	845	3,697	213	144	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		297	4,433	4,189	1,880	2,155	26,177	62,642	22,825	16,376	2,27,281	21,384	15,685.	..Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी / PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक / TABLE No. 33.4(B)

जिल्ह्यातील ग्रामपंचायती व पंचायत समित्या यांच्या संख्या /

Number of Gram Panchayats and Panchayat Samities by District

(1996-97)

(रुपये लाखात / Rs.in Lakhs)

अ. क्र. / Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव / District	पंचायत समिती / Panchayat Samities		ग्रामपंचायत सरपंच संख्या / Number of Sarpanch				ग्रामपंचायत पंच संख्या / Number of Panch				एकूण उत्पन्न / Total Income (Rs. in lakh)	एकूण खर्च / Total Exp. (Rs. in lakh)	District
		संख्या / Number	सदस्य संख्या / Membership	स्त्री / Women	अ.जा. / S. C.	अ. ज. / S. T.	एकूण सरपंच / Total Sarpanch	स्त्री / Women	अ.जा. / S. C.	अ. ज. / S. T.	एकूण पंच / Total Panch			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(2)
1	ठाणे	12	128	100	87	246	939	2,088	202	2,102	8,004	1,578	949	...Thane
2	रायगड	14	124	71	23	39	723	2,075	245	658	7,146	1,727	1,410	...Raigad
3	रत्नागिरी	9	116	208	64	1	627	1,812	283	35	7,014	1,119	722	...Ratnagiri
4	सिंधुदुर्ग	7	100	11	0	0	428	1,128	184	57	1,369	909	667	...Sindhudurg
5	नाशिक	13	142	223	69	384	1,360	3,201	734	2,324	11,826	1,448	1,081	...Nashik
6	धुळे	10	136	117	25	443	1,019	1,974	383	897	8,415	898	735	...Dhule
7	जळगाव	13	138	23	8	51	1,145	2,834	955	989	4,778	1,793	1,472	...Jalgaon
8	अहमदनगर	13	148	397	109	132	1,298	3,553	984	480	11,500	1,640	1,089	...Ahmednagar
9	पुणे	13	156	322	71	73	1,388	3,373	716	445	11,918	3,203	2,472	...Pune
10	सातारा	11	136	296	147	0	1,448	3,361	1,116	1	12,153	1,913	1,428	...Satara
11	सांगली	8	122	60	21	3	713	2,002	544	0	6,694	821	550	...Sangli
12	सोलापूर	11	137	58	115	261	1,027	2,591	1,329	0	8,882	1,140	930	...Solapur
13	कोल्हापूर	12	202	18	10	1	829	2,582	924	0	9,260	1,903	1,298	...Kolhapur
14	औरंगाबाद	8	116	277	100	285	831	1,958	749	1,650	8,601	362	257	...Aurangabad
15	जालना	8	110	260	101	17	1,039	1,853	611	104	6,437	306	253	...Jalna
16	परभणी	7	122	418	91	58	1,249	2,898	1,173	238	9,736	1,245	1,033	...Parbhani
17	बीड	7	120	34	34	0	1,015	2,314	995	8	8,625	431	411	...Beed
18	नांदेड	8	113	279	132	147	1,217	2,975	1,490	1,150	10,047	290	239	...Nanded
19	उस्मानाबाद	6	110	168	98	17	608	1,178	819	24	5,041	222	180	...Osmanabad
20	लातूर	5	114	160	95	1	781	1,747	1,220	0	6,516	1,151	1,011	...Latur
21	बुलढाणा	13	125	208	74	32	864	1,987	704	243	7,158	608	455	...Buldhana
22	अकोला	13	173	23	25	37	848	1,883	441	327	7,151	478	353	...Akola
23	अमरावती	13	116	274	161	144	773	1,759	404	535	7,402	649	466	...Amravati
24	यवतमाळ	14	122	246	101	238	1,203	2,170	741	1,825	8,687	809	526	...Yavatmal
25	वर्धा	8	98	48	14	65	507	1,080	260	381	4,172	360	249	...Wardha
26	नागपूर	13	118	97	57	78	773	1,666	655	694	6,781	1,428	911	...Nagpur
27	भंडारा	13	119	164	88	131	1,094	2,729	944	905	11,107	859	589	...Bhandara
28	चंद्रपूर	12	114	273	80	105	815	2,070	1,013	1,136	8,353	736	489	...Chandrapur
29	गडचिरोली	12	99	0	0	0	467	1,079	277	845	3,697	226	148	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		308	3,674	4,833	1,894	2,867	27,218	64,040	21,055	18,031	2,28,470	30,262	22,373	...Maharashtra State

३३. सार्वजनिक प्रशासन आणि निवडणूक सांख्यिकी /PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 33.5

लोकसभेची व विधानसभेची मतदार संख्या

Number of Electors for Lok Sabha and Vidhan Sabha

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	लोकसभा Lok Sabha			विधानसभा Vidhan Sabha			District
		1984	1989	1996	1985	1990	1995	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मंबई	50,45,354	67,59,067	77,04,002	51,61,454	66,29,706	74,76,639	...Brihan Mumbai
2	ठाणे	50,45,354	67,59,067	48,01,887	51,61,454	66,29,706	46,34,081	...Thane
3	रायगड	706,929	9,38,272	12,18,883	8,58,313	7,25,843	12,00,818	...Raigad
4	रत्नागिरी	12,29,302	7,64,284	9,77,272	7,61,013	6,15,591	9,84,380	...Ratnagiri
5	सिंधुदुर्ग	—	7,41,185	5,20,143	4,08,180	3,30,517	5,20,891	...Sindhudurg
6	नाशिक	14,97,247	19,65,434	26,84,265	17,61,136	13,44,461	26,92,062	...Nashik
7	धुळे	13,95,821	17,83,057	17,85,809	12,01,439	9,38,150	17,48,635	...Dhule
8	जळगाव	15,37,695	18,96,503	20,91,914	15,62,845	11,99,110	21,57,589	...Jalgaon
9	अहमदनगर	14,40,712	18,42,538	22,16,065	16,30,001	13,37,149	22,23,597	...Ahmednagar
10	पुणे	23,42,585	32,23,457	37,80,828	24,67,252	20,93,294	37,86,096	...Pune
11	सातारा	14,71,716	18,60,163	16,13,122	12,33,263	10,82,156	16,67,571	...Satara
12	सांगली	7,17,441	8,92,515	15,20,213	11,30,910	9,94,053	15,15,278	...Sangli
13	सोलापूर	14,48,887	18,29,747	21,45,910	15,87,639	11,34,590	21,28,461	...Solapur
14	कोल्हापूर	14,93,370	18,31,640	21,30,382	15,18,652	13,45,329	21,31,711	...Kolhapur
15	औरंगाबाद	8,49,481	11,45,802	14,77,582	10,08,162	8,23,829	15,40,140	...Aurangabad
16	जालना	7,81,442	9,90,208	9,15,363	6,65,565	5,50,549	9,05,782	...Jalna
17	परभणी	14,41,209	9,28,898	13,87,082	9,96,357	8,20,598	13,79,773	...Parbhani
18	बीड	8,66,071	11,11,872	13,12,108	10,26,383	7,72,506	13,18,882	...Beed
19	नांदेड	8,20,467	19,95,713	14,82,845	10,57,520	8,75,664	14,77,531	...Nanded
20	उस्मानाबाद	6,80,500	8,65,583	8,08,951	7,19,507	5,73,008	8,37,367	...Osmanabad
21	लातूर	7,54,786	9,79,858	10,20,867	6,71,685	5,48,770	9,94,705	...Latur
22	बुलढाणा	7,43,946	9,08,190	12,09,471	8,91,724	7,75,957	12,13,523	...Buldhana
23	अकोला	14,22,633	17,83,595	15,13,628	10,52,463	8,54,061	15,09,492	...Akola
24	अमरावती	7,02,357	9,29,879	15,56,037	10,28,181	8,13,923	15,54,390	...Amravati
25	यवतमाळ	7,11,775	8,90,474	13,50,494	9,64,607	7,66,204	13,90,113	...Yavatmai
26	वर्धा	7,31,118	9,20,961	7,54,596	5,34,007	4,29,317	7,49,541	...Wardha
27	नागपूर	16,11,624	20,80,868	23,68,980	15,06,458	11,54,773	23,41,128	...Nagpur
28	भंडारा	7,09,457	8,57,992	13,82,765	10,84,144	9,21,335	14,10,330	...Bhandara
29	चंद्रपूर	15,22,907	9,86,600	11,95,218	8,19,563	7,09,304	11,99,819	...Chandrapur
30	गडचिरोली	—	9,13,813	4,98,796	3,49,917	2,53,264	5,02,723	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		3,64,26,927	4,72,05,893	5,52,17,086	3,77,70,350	3,02,16,429	5,50,92,838	Maharashtra State

आधार.—मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.— Chief Electoral Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

३३. सार्वजनिक प्रशासन आणि निवडणूक सांख्यिकी /PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 33.6

लोकसभेची व विधानसभेच्या जिल्हादार एकूण जागा

Number of Lok Sabha and Vidhan Sabha seats by District

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा	लोकसभा Lok Sabha		विधानसभा Vidhan Sabha		District
		1996	1985	1990	1995	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	मुंबई	6	-	-	17	... Mumbai
2	मुंबई उपनगर	-	34	34	17	... Mumbai (Sub)
3	ठाणे	2	13	13	13	...Thane
4	रायगड	1	7	7	7	...Raigad
5	रत्नागिरी	2	11	11	7	...Ratnagiri
6	सिंधुदुर्ग	-	14	14	14	...Sindhudurg
7	नाशिक	2	14	14	14	...Nashik
8	धुळे	2	10	10	10	...Dhule
9	जळगाव	2	12	12	12	...Jalgaon
10	अहमदनगर	2	13	13	13	...Ahmednagar
11	पुणे	3	18	18	18	...Pune
12	सातारा	2	10	10	10	...Satara
13	सांगली	1	9	9	9	...Sangli
14	सोलापूर	2	13	13	13	...Solapur
15	कोल्हापूर	2	12	12	12	...Kolhapur
16	औरंगाबाद	1	11	7	7	...Aurangabad
17	जालना	1	5	5	5	...Jalna
18	परभणी	1	9	8	8	...Parbhani
19	बीड	1	7	7	7	...Beed
20	नांदेड	2	8	8	8	...Nanded
21	उस्मानाबाद	1	11	5	5	...Osmanabad
22	लातूर	1	-	6	6	...Latur
23	बुलढाणा	1	7	7	7	...Buldhana
24	अकोला	2	9	9	9	...Akola
25	अमरावती	1	9	9	9	...Amravati
26	यवतमाळ	1	8	8	8	...Yavatmal
27	वर्धा	1	4	4	4	...Wardha
28	नागपूर	2	11	11	11	...Nagpur
29	भंडारा	1	9	9	9	...Bhandara
30	चंद्रपूर	2	9	6	6	...Chandrapur
31	गडचिरोली	-	-	3	3	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		48	288	288	288	...Maharashtra State

आधार.-मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Chief Electoral Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 33.7

शिवानसमा १९९५ च्या निवडणूकीत झालेले मतदान, मतांचे शेकडा प्रमाण व पक्षानुसार जिकलेल्या जागा /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	इंडियन नॅशनल काँग्रेस			इंडियन काँग्रेस			भारतीय जनता पक्ष			
		Indian National Congress (INC)			Indian Congress (IC) (SS)			Bhartiya Janata Party (BJP)			
		एकूण मते (हजारत) Total No. of valid votes polled (000)	मतांचे प्रमाण (हजारत) No. of valid votes polled (000)	शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिकलेल्या जागा Seats won	एकूण मते (हजारत) Total No. of valid votes polled (000)	मतांचे प्रमाण (हजारत) No. of valid votes polled (000)	शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिकलेल्या जागा Seats won	एकूण मते (हजारत) Total No. of valid votes polled (000)	मतांचे प्रमाण (हजारत) No. of valid votes polled (000)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मंबई	4,320	1,271	29.42	1	-	-	-	804	18.61	12
2	ठाणे	2,424	627	25.87	1	-	-	-	362	14.93	3
3	रायगड	880	292	29.77	1	-	-	-	15	1.70	-
4	रत्नागिरी	729	218	29.90	-	-	-	-	114	15.64	2
5	सिंधुदुर्ग	395	127	32.15	1	-	-	-	51	12.91	1
6	नाशिक	1,845	506	27.43	3	26	1.41	-	284	14.31	3
7	धुळे	1,175	442	37.62	4	-	-	-	154	13.11	2
8	जळगाव	1,528	482	31.54	3	1	0.07	-	313	20.46	5
9	अहमदनगर	1,838	681	41.63	10	1	0.06	-	149	9.11	1
10	पुणे	2,701	1,131	41.87	8	1	0.04	-	284	10.51	3
11	सह्याद्री	1,259	548	43.53	4	-	-	-	14	1.11	-
12	सांगली	1,204	509	42.28	2	-	-	-	48	3.98	-
13	सोलापूर	1,637	633	38.67	8	-	-	-	139	8.49	2
14	कोल्हापूर	1,064	657	39.48	7	-	-	-	19	1.14	-
15	औरंगाबाद	1,058	275	25.99	2	33	3.12	-	103	9.74	2
16	जालना	684	180	27.10	1	-	-	-	101	15.21	1
17	परभणी	1,009	219	21.70	2	-	-	-	51	5.05	1
18	बीड	907	236	26.02	-	1	0.11	-	192	21.17	2
19	नांदेड	1,100	254	23.09	4	-	-	-	33	3.00	1
20	उस्मानाबाद	608	221	36.29	1	-	-	-	-	-	-
21	लातूर	811	266	32.80	2	-	-	-	126	15.54	2
22	बुलढाणा	960	234	24.38	1	-	-	-	157	16.35	2
23	अकोला	1,108	260	23.51	1	-	-	-	195	17.63	4
24	अमरावती	1,105	215	19.46	2	1	0.09	-	200	18.10	3
25	यवतमाळ	1,048	313	29.87	4	-	-	-	114	10.88	2
26	कर्जा	665	188	29.73	3	-	-	-	17	3.00	-
27	नागपूर	1,657	388	23.30	3	3	0.18	-	307	18.53	3
28	मंडाळा	1,150	298	25.91	1	-	-	-	343	29.83	6
29	चंद्रपूर	968	219	22.67	1	-	-	-	235	24.33	2
30	गडचिरोली	415	113	27.23	1	-	-	-	43	10.36	1
महाराष्ट्र राज्य		38,527	11,961	31.02	80	67	0.17	-	4,947	12.84	68

PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

TABLE No. 33.7

Election to the Vidhan Sabha 1958 Votes Polled, percentage of Votes Polled and Seats Won According to Parties

Parties										
शिवसेना Shiv Sena (S)			जानता दल Janata Dal (J.D.)			भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी Communist Party of India (C.P.I.)				
प्राप्त मते (हजारत) No. of valid votes polled (000) (13)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled (14)	जिंकलेल्या जगा Seats won (15)	प्राप्त मते (हजारत) No. of valid votes polled (000) (16)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled (17)	जिंकलेल्या जगा Seats won (18)	प्राप्त मते (हजारत) No. of valid votes polled (000) (19)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled (20)	जिंकलेल्या जगा Seats won (21)	District (2)	
1290	29.88	18	187	3.87	1	7	0.16	- Brihan Mumbai
723	29.33	5	146	6.02	-	4	0.17	- Thane
240	20.18	3	2	0.22	-	-	-	- Raigad
286	40.47	5	18	2.47	-	-	-	- Raibagisi
129	32.88	2	62	15.70	-	-	-	- Sindhadurg
346	18.75	4	116	6.40	1	24	1.30	- Nashik
50	4.28	-	59	4.94	1	4	0.34	- Dhule
175	11.45	1	104	8.80	1	-	-	- Jalgaon
209	12.78	1	31	1.89	-	19	1.16	- Ahmednagar
475	17.59	5	201	7.44	1	-	-	- Pune
109	6.68	1	2	0.16	-	1	0.08	- Satara
37	3.07	-	139	11.05	2	-	-	- Sangli
221	13.49	1	15	0.92	-	-	-	- Solapur
152	9.13	1	69	5.35	-	11	0.86	- Kolhapur
242	22.07	2	58	5.48	-	6	0.54	- Aurangabad
173	26.05	3	35	5.27	-	-	-	- Jalna
226	22.40	3	81	8.03	-	-	-	- Parbhani
78	8.60	1	12	1.32	-	3	0.33	- Beed
168	16.90	3	12	7.45	-	-	-	- Nanded
191	31.38	3	23	3.79	-	-	-	- Osmanabad
36	4.44	-	232	28.61	2	-	-	- Latur
124	12.92	2	42	4.38	-	-	-	- Buldhana
106	9.76	2	44	3.98	-	-	-	- Akola
163	9.77	3	57	5.16	1	17	1.54	- Amravati
110	10.50	1	136	12.98	-	7	0.67	- Yavatmal
58	10.27	1	28	4.95	-	-	-	- Wardha
80	4.55	-	159	9.50	-	2	0.12	- Nagpur
52	5.24	1	54	4.70	-	10	0.87	- Bhandara
15	0.73	-	69	9.21	1	-	-	- Chandrapur
39	9.40	1	6	1.45	-	-	-	- Gadchiroli
6,304	16.36	73	2,264	5.93	11	116	0.30	- Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	शेतकरी कामगार पक्ष Peasant (PWP) Workers Party			मुस्लीम लिग Muslim League ML			बी. आर.पी./बहुजन महासंघ (BRP/BMS)		
		प्राप्त मते (हजारात) No. of valid votes polled (000)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिकलेल्या जागा Seats won	प्राप्त मते (हजारात) No. of valid votes polled (000)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिकलेल्या जागा Seats won	प्राप्त मते (हजारात) No. of valid votes polled (000)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिकलेल्या जागा Seats won
(1)	(2)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)
1	बुध्नुंबई	1	0.02	-	9	0.21	-	48	1.11	-
2	ठाणे	10	0.41	-	-	-	-	14	0.58	-
3	रायगड	248	28.18	-	-	-	-	12	1.36	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	3	0.41	-
5	सिधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-	1	0.25	-
6	नाशिक	32	1.73	-	-	-	-	11	0.60	-
7	धुळे	3	0.26	-	-	-	-	2	0.17	-
8	जळगाव	-	-	-	3	0.20	-	51	3.34	-
9	अहमदनगर	-	-	-	-	-	-	15	0.92	-
10	पुणे	-	-	-	-	-	-	50	1.85	-
11	सातारा	-	-	-	-	-	-	2	0.16	-
12	सांगली	15	1.25	-	-	-	-	7	0.58	-
13	सोलापूर	120	7.33	-	-	-	-	19	1.16	-
14	कोल्हापूर	101	6.0	1	-	-	-	1	0.06	-
15	औरंगाबाद	2	0.18	-	-	-	-	32	3.02	-
16	जालना	-	-	-	-	-	-	30	4.52	-
17	परभणी	34	3.37	-	-	-	-	99	9.81	-
18	बीड	56	6.1	1	-	-	-	46	5.07	-
19	नांदेड	18	1.64	-	-	-	-	97	8.82	-
20	उस्मानाबाद	80	13.14	1	-	-	-	7	1.15	-
21	लातूर	1	0.12	-	-	-	-	16	1.97	-
22	बुलढाणा	29	3.02	-	-	-	-	97	10.10	-
23	अकोला	2	0.18	-	9	0.81	-	197	17.81	-
24	अमरावती	11	1.00	-	-	-	-	82	7.42	-
25	यवतमाळ	-	-	-	-	-	-	87	8.30	-
26	यर्घा	-	-	-	-	-	-	11	1.95	-
27	नागपूर	26	1.57	-	-	-	-	47	2.84	-
28	भंडारा	-	-	-	-	-	-	37	3.22	-
29	छत्रपूर	-	-	-	-	-	-	41	4.24	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		789	2.06	6	21	0.06	-	1,462	3.02	-

TABLE No. 32.7 (Contd.)

Parties										District		
दुरदर्शी पार्टी Doordarshi Party DD			भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी Communist Party of India (CPI) (Marxist)			बहुजन समाज पार्टी Bahujan Samaj Party (BSP)			(2)			
प्राप्त मते (हजारत)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled	जिकलल्या जागा Seats won	प्राप्त मते (हजारत)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled	जिकलल्या जागा Seats won	प्राप्त मते (हजारत)	प्राप्त मतांचे प्रमाण % of valid votes polled	जिकलल्या जागा Seats won				
No. of valid votes polled (000)	(31)	(32)	(33)	No. of valid votes polled (000)	(34)	(35)	(36)	No. of valid votes polled (000)			(37)	(38)
9	0.21	-	17	0.39	-	80	1.85	-		Brihan Mumbai
7	0.29	-	109	4.50	1	15	0.62	-	Thane	
1	0.12	-	-	-	-	1	0.12	-	Raigad	
1	0.14	-	-	-	-	3	0.41	-	Ratnagiri	
2	0.51	-	-	-	-	1	0.25	-	Sindhudurg	
4	0.22	-	62	3.36	-	5	0.27	-	Nashik	
4	0.34	-	15	1.28	-	9	0.77	-	Dhule	
7	0.46	-	-	-	-	16	1.05	-	Jalgaon	
3	0.18	-	-	-	-	6	0.49	-	Ahmednagar	
3	0.11	-	-	-	-	43	1.59	-	Pune	
1	0.08	-	4	0.32	-	6	0.48	-	Satara	
1	0.08	-	-	-	-	2	0.16	-	Sangli	
4	0.24	-	30	1.83	1	26	1.59	-	Solapur	
-	-	-	87	5.23	-	9	5.49	-	Kolhapur	
2	0.09	-	-	-	-	19	1.80	-	Aurangabad	
1	0.15	-	-	-	-	13	1.96	-	Jalna	
2	0.20	-	49	4.86	1	-	-	-	Parbhani	
1	0.11	-	2	0.22	-	1	0.11	-	Beed	
2	0.18	-	-	-	-	16	1.45	-	Nanded	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	Osmanabad	
2	0.25	-	-	-	-	13	1.60	-	Latur	
3	0.31	-	8	0.83	-	9	0.94	-	Buldhana	
-	-	-	-	-	-	7	0.63	-	Akola	
3	0.1	-	-	-	-	52	4.71	-	Amravati	
2	0.19	-	-	-	-	18	1.72	-	Yavatmal	
1	0.18	-	12	2.12	-	40	7.08	-	Wardha	
1	0.06	-	-	-	-	75	4.53	-	Nagpur	
-	-	-	-	-	-	29	2.52	-	Bhandara	
3	0.31	-	-	-	-	32	3.83	-	Chandrapur	
-	-	-	-	-	-	12	2.89	-	Gadchiroli	
70	0.18	-	395	1.03	3	565	1.47	Maharashtra State	

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी Republican Party of India (RPI)			भारतीय रिपब्लिकन पार्टी Republican Party of India (RPI) (Kharagade)		
		प्राप्त मते (हजारत) No. of valid votes (000)	प्राप्त मलांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिंकलेल्या जागा Seats won	प्राप्त मते (हजारत) No. of valid votes (000)	प्राप्त मलांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled	जिंकलेल्या जागा Seats won
(1)	(2)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)	(45)
1	बृहन्मुंबई	5	0.12	-	1	0.02	-
2	ठाणे	-	-	-	-	-	-
3	रायगड	1	0.12	-	-	-	-
4	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-
5	सिंधुदुर्ग	-	-	-	-	-	-
6	नाशिक	-	-	-	-	-	-
7	धुळे	2	0.17	-	-	-	-
8	जळगाव	2	0.13	-	-	-	-
9	अहमदनगर	2	0.12	-	-	-	-
10	पुणे	5	0.19	-	-	-	-
11	सातारा	1	0.08	-	-	-	-
12	सांगली	1	0.08	-	-	-	-
13	सोलापूर	1	0.06	-	-	-	-
14	कोल्हापूर	1	0.06	-	-	-	-
15	औरंगाबाद	1	0.09	-	-	-	-
16	जालना	1	0.15	-	-	-	-
17	परभणी	2	0.20	-	-	-	-
18	बीड	-	-	-	-	-	-
19	नांदेड	1	0.09	-	1	0.09	-
20	उस्मानाबाद	1	0.16	-	-	-	-
21	लातूर	2	0.25	-	1	0.12	-
22	बुलढाणा	-	-	-	-	-	-
23	अकोला	6	0.54	-	-	-	-
24	अमरावती	14	1.27	-	1	0.09	-
25	यवतमाळ	1	0.10	-	-	-	-
26	वर्धा	-	-	-	46	2.78	-
27	नागपूर	1	0.06	-	8	0.70	1
28	भंडारा	2	0.17	-	6	0.62	-
29	चंद्रपूर	1	0.10	-	1	0.24	-
30	गडचिरोली	-	-	-	-	-	-
महाराष्ट्र राज्य		64	0.14	-	66	0.17	1

टीप.-ज्या राजकीय पक्षांना महाराष्ट्रात एकूण मतदान (प्राप्त मते) ५०,००० पेक्षा कमी आहेत असे पक्षांसंबंधितांची आकडेवारी इतर पक्षामध्ये घेण्यात आलेली आहे.

(१) अखिल भारतीय रिपब्लिकन पार्टी सोरीत, (२) प्रोटेस्ट सार्व समाज समिती, (३) विदर्भ प्रजा पार्टी, (४) समाजवादी जनता पार्टी (आर), (५) डेमोक्रेटिक पार्टी ऑफ इंडिया, (६) सोशलि समाज पार्टी, (७) नॅशनल पिपल्स पार्टी, (८) रिप. पार्टी ऑफ इंडिया (कांबळे), (९) अखिल भारतीय जनसंघ, (१०) ऑल इंडिया फॉरवर्ड ब्लॉक, (११) नॅशनल रिपब्लिकन पार्टी, (१२) भारतीय मायव्हा रिपब्लिकन पार्टी, (१३) इंडियन युथ मुस्लीम लिग, इंडियन नॅशनल लिग, (१४) पिपल्स डेमोक्रेटिक पार्टी, (१५) महाराष्ट्र राष्ट्रवादी काँग्रेस, (१६) हिन्दुस्थान जनता पार्टी, (१७) जनता पार्टी, (१८) सभता पार्टी, (१९) समाजवादी जनता पार्टी, (२०) नाग विदर्भ आघोळ समिती

TABLE No. 33.7 (Contd.)

इतर पक्ष Other Parties			अपक्ष Independent			समाजवादी पार्टी Samajwadi Party (S.P.)			महाराष्ट्र विकास कॉंग्रेस Maharashtra Vikas Congress (MVC)			District
प्राप्त मते (इजाजत) No. of valid votes polled (%O)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled (47)	जिंकलेल्या जागा Seats won (48)	प्राप्त मते (इजाजत) No. of valid votes polled (49)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled (50)	जिंकलेल्या जागा Seats won (51)	प्राप्त मते (इजाजत) No. of valid votes polled (52)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled (53)	जिंकलेल्या जागा Seats won (54)	प्राप्त मते (इजाजत) No. of valid votes polled (55)	प्राप्त मतांचे शेकडा प्रमाण % of valid votes polled (56)	जिंकलेल्या जागा Seats won (57)	
41	0.95	-	281	6.50	-	285	6.25	2	-	-	-	... Brihan Mumbai
6	0.25	-	315	12.99	2	86	3.55	1	-	-	-	... Thane
12	1.36	-	83	9.77	-	-	-	-	-	-	-	... Raigad
4	0.55	-	73	10.01	-	-	-	-	-	-	-	... Ratnagiri
-	-	-	22	5.37	-	-	-	-	-	-	-	... Sindhudurg
3	0.16	-	444	24.07	3	-	-	-	-	-	-	... Nashik
6	0.51	-	426	36.26	3	-	-	-	-	-	-	... Dhule
4	0.26	-	325	21.27	1	-	-	-	45	2.95	1	... Jalgaon
5	0.31	-	513	31.36	1	-	-	-	-	-	-	... Ahmednagar
8	0.30	-	499	18.46	1	-	-	-	-	-	-	... Pune
4	0.32	-	563	45.12	5	-	-	-	-	-	-	... Satara
1	0.08	-	450	37.38	5	-	-	-	-	-	-	... Sangli
2	0.12	-	428	26.13	3	-	-	-	-	-	-	... Solapur
1	0.06	-	536	32.21	3	-	-	-	-	-	-	... Kolhapur
7	0.66	-	278	25.29	1	-	-	-	-	-	-	... Aurangabad
4	0.60	-	126	13.56	-	-	-	-	-	-	-	... Jalna
1	0.10	-	245	34.26	1	-	-	-	-	-	-	... Parbhani
16	1.76	-	263	29.00	3	-	-	-	-	-	-	... Beed
1	0.09	-	409	37.16	-	-	-	-	-	-	-	... Nanded
-	-	-	86	14.12	-	-	-	-	-	-	-	... Osmanabad
2	0.25	-	114	14.06	-	-	-	-	-	-	-	... Latur
2	0.21	-	255	26.56	2	-	-	-	-	-	-	... Bidhar
4	0.36	-	274	24.77	2	-	-	-	-	-	-	... Akola
9	0.81	-	335	30.32	-	-	-	-	-	-	-	... Amravati
5	0.48	-	255	24.33	1	-	-	-	-	-	-	... Yavatmal
-	-	-	230	40.71	-	-	-	-	-	-	-	... Wardha
10	0.53	-	514	31.02	5	-	-	-	-	-	-	... Nagpur
-	-	-	311	27.04	1	-	-	-	-	-	-	... Bhandara
6	0.62	-	292	30.23	2	-	-	-	-	-	-	... Chandrapur
81	19.5	-	120	26.92	-	-	-	-	-	-	-	... Gadchiroli
245	6.64	-	9,073	34.68	48	376	6.97	5	45	6.13	1	... Maharashtra State

शेकडा प्राप्त मते, जीवित मते (वैध); मते 50,000 से अधिक आहेत ते इतर पक्षात.

प. ३३ - महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

Source - Chief Electoral Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

३३. सार्वजनिक प्रशासन आणि निवडणूक सांख्यिकी /PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 33.8

लोकसभा १९९६ व विधानसभा १९९५ मधील निवडणूकीत झालेले मतदान

Number of Votes Polled in the Latest Lok Sabha 1996 and Vidhan Sabha Election of 1995

अ. क्र. No.	जिल्हा	लोकसभा Lok Sabha (1996)			विधानसभा Vidhan Sabha (1995)			District
		एकूण मतदार Total Electors	एकूण प्राप्त मते valid Votes Polled *	टक्केवारी Percentage	एकूण मतदार Total Electors	एकूण प्राप्त मते valid Votes Polled	टक्केवारी Percentage	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(2)
1	मुंबई	24,14,984	10,94,600	45.33	23,55,923	13,83,427	58.72	... Mumbai
2	मुंबई उपनगर	52,89,018	23,83,636	45.07	51,20,716	29,36,752	57.35	... Mumbai Sub.
3	ठाणे	46,01,887	15,69,890	34.11	45,00,000	24,24,095	53.46	...Thane
4	रायगड	12,18,883	60,99,769	57.41	12,00,318	8,79,782	73.27	...Raigad
5	रत्नागिरी	9,77,272	5,44,449	55.71	9,84,390	7,29,457	74.10	...Ratnagiri
6	सिंधुदुर्ग	5,20,143	2,82,559	54.32	5,20,891	3,95,470	75.92	...Sindhudurg
7	नाशिक	26,64,265	11,39,893	42.78	26,92,062	18,45,220	68.54	...Nashik
8	धुळे	17,85,809	7,66,656	42.93	17,48,635	11,74,555	67.17	...Dhule
9	जळगाव	20,91,914	10,18,662	48.70	21,57,569	15,27,827	70.81	...Jalgaon
10	अहमदनगर	22,16,665	11,52,469	51.99	22,23,597	16,36,003	73.57	...Ahmednagar
11	पुणे	37,90,826	20,79,222	54.85	37,86,096	27,00,992	71.34	...Pune
12	सातारा	16,13,122	9,23,068	57.22	571	12,59,211	75.51	...Satara
13	सांगली	15,20,213	8,85,609	58.26	15,15,278	12,03,512	79.43	...Sangli
14	सोलापूर	21,45,310	11,08,645	51.66	21,28,461	16,37,107	76.92	...Solapur
15	कोल्हापूर	21,30,382	12,28,314	57.66	21,31,711	16,63,865	78.05	...Kolhapur
16	औरंगाबाद	14,77,582	7,67,814	51.96	15,40,140	10,58,036	68.70	...Aurangabad
17	जालना	9,15,363	5,08,000	55.50	9,05,782	6,63,310	73.26	...Jalna
18	परभणी	13,87,092	7,04,725	50.80	13,79,773	10,03,687	73.11	...Parbhani
19	बीड	13,12,108	7,23,811	55.16	13,18,682	9,07,070	68.79	...Beed
20	नांदेड	14,82,845	8,26,854	55.76	14,77,531	10,99,545	74.42	...Nanded
21	उस्मानाबाद	8,09,951	4,44,204	54.84	8,37,367	6,09,486	72.79	...Osmanabad
22	लातूर	10,20,867	6,44,574	63.14	9,94,705	8,11,134	81.55	...Latur
23	बुलढाणा	12,09,471	7,13,328	58.98	12,13,523	9,60,245	79.13	...Buldhana
24	अकोला	15,13,628	8,83,530	58.37	15,09,492	11,00,281	73.29	...Akola
25	अमरावती	15,56,037	7,58,847	48.77	15,54,390	11,04,838	71.08	...Amravati
26	यवतमाळ	13,50,494	7,94,372	58.82	13,90,113	10,48,003	75.39	...Yavatmal
27	वर्धा	7,54,596	4,00,865	53.12	7,49,541	5,65,483	75.44	...Wardha
28	नागपूर	23,68,980	12,47,781	52.67	23,41,128	16,56,602	70.76	...Nagpur
29	भंडारा	13,82,765	9,47,756	68.54	14,10,330	11,50,281	81.56	...Bhandara
30	चंद्रपूर	11,95,218	7,60,511	63.63	11,99,819	9,66,175	80.53	...Chandrapur
31	गडचिरोली	4,98,796	3,47,810	69.73	5,02,723	4,14,524	82.46	...Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य..		6,52,17,088	2,83,62,223	61.36	6,60,92,838	3,85,27,275	69.93	... Maharashtra State

आधार - मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source - Chief Electoral Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

* Excluding Postal Votes.

३३. सार्वजनिक प्रशासन आणि निवडणूक विषयक सांख्यिकी /PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

तक्ता क्रमांक /TABLE No. 33.9

भारतातील विधानसभा व लोकसभेच्या जागा

Number of Lok Sabha and Vidhan Sabha Seats in India

अ. क्र. Sr. No.	राज्य/केंद्रशासित प्रदेश	लोकसभा Lok Sabha (1996)	विधानसभा Vidhan Sabha (1995)	State/ Union Territory
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
I - राज्य		States		
1	आंध्र प्रदेश	42	294	Andhara Pradesh
2	अरुणाचल प्रदेश	2	60	Arunachal Pradesh
3	आसाम	14	126	Assam
4	बिहार	54	324	Bhir
5	गोवा	2	40	Goa
6	गुजरात	26	182	Gujrath
7	हरियाणा	10	90	Hariyana
8	हिमाचल प्रदेश	4	68	Himachal Pradesh
9	जम्मू आणि काश्मिर	6	76*	Jammu and Kashmir
10	कर्नाटक	28	224	Karnataka
11	केरळ	20	140	Kerala
12	मध्यप्रदेश	40	320	Madhya Pradesh
13	महाराष्ट्र	48	288	Maharashtra
14	मणीपूर	2	60	Manipur
15	मेघालय	2	60	Meghalaya
16	मिझोराम	1	40	Mizoram
17	नागालॅंड	1	60	Nagaland
18	ओरीसा	21	147	Orissa
19	पंजाब	13	117	Punjab
20	राजस्थान	25	200	Rajasthan
21	सिक्कीम	1	32	Sikkim
22	तामीळनाडू	39	234	Tamil Nadu
23	त्रिपुरा	2	60	Tripura
24	उत्तरप्रदेश	85	425	Uttar Pradesh
25	पश्चिम बंगाल	42	294	West Bengal
II - केंद्रशासित प्रदेश				
26	अंदमान निकोबार	1	1	Andaman Nicobar Island
27	चंडीगड	1	-	Chandighar
28	दादर नगर हवेली	1	-	Dadra-Nagar Haveli
29	दिल्ली	7	-	Delhi
30	दमण आणि दिव	1	-	Daman and Div
31	लक्षद्वीप	1	-	Lakshadweep
32	पोण्डीचेरी	1	30	Pondicherry
एकूण		543	3,991	Total

टिप्पणी.-* घटनेनुसार जम्मू आणि काश्मिर मधील (पाकिस्तान व्याप्त काश्मिर) २४ राखलेल्या विधानसभेवर जागा वगळून.

Note.- * Under the Constitutio of Jammu and Kashmir the number of seats in Legislative Assembly of the State excluding the 24 seats earmarked to Pakistan occupied Territory.

आधार.- मुख्य निवडणूक अधिकारी, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.- Chief Electoral Officer, Government of Maharashtra, Mumbai.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक विषयक सांख्यिकी/

तक्ता क्रमांक/

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	उत्पन्न / Income				
		ग्रामपंचायतीची संख्या	सांगित केलेली गावे	प्रक्षेपित लोकसंख्या (हजारात)	एकूण अंशदाने देण्या व बहिसे	इमारती व जमिन यावरील कर
Sr. No.		Number of Villages Panchayats	Number of Villages Covered	Projected Population (In '000')	Total Grants Contributions & Donations	Taxes on Buildings & Lands
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	ठाणे	924	1,661	2,240	35,123	39,225
2	रायगड	807	1,897	1,615	40,830	34,621
3	रत्नागिरी	831	1,522	1,458	44,250	13,865
4	सिंधुदुर्ग	428	737	798	45,317	6,022
5	नाशिक	1,342	1,863	2,738	20,925	13,009
6	धुळे	1,019	1,604	2,183	26,430	5,756
7	जळगाव	1,145	1,480	2,487	39,633	12,158
8	अहमदनगर	1,296	1,568	3,085	43,528	9,554
9	पुणे	1,414	1,878	3,050	67,087	77,159
10	सातारा	1,460	1,570	2,283	47,808	14,425
11	सांगली	713	735	1,828	24,299	10,619
12	सोलापूर	1,027	1,133	2,493	22,510	5,112
13	कोल्हापूर	1,029	1,201	2,346	32,879	17,496
14	औरंगाबाद	831	831	1,745	19,943	4,337
15	जालना	779	967	1,329	10,408	2,526
16	परभणी	1,262	1,554	1,723	55,623	5,457
17	बीड	1,015	1,280	1,613	5,179	2,553
18	नांदेड	1,307	1,510	2,044	11,231	3,015
19	उस्मानाबाद	613	687	1,210	6,216	2,362
20	लातूर	781	934	1,491	87,297	2,008
21	बुलढाणा	864	1,396	1,630	23,949	4,097
22	अकोला	1,034	1,777	1,695	5,787	5,875
23	अमरावती	832	1,897	1,573	14,309	4,487
24	यवतमाळ	1,203	2,082	1,834	32,612	7,526
25	वर्धा	507	1,025	822	12,450	5,823
26	नागपूर	775	1,885	1,377	34,117	14,727
27	भंडारा	1,094	1,774	1,916	18,301	9,667
28	यंद्रपूर	815	1,707	1,385	13,572	10,866
29	गडचिरोली	497	1,680	781	3,658	4,506
महाराष्ट्र राज्य ...		27,814	41,855	52,772	8,45,271	3,48,853

PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTROSTATISTICS.

TABLE No. 33.10 (A)

Income and Expenditure of Village Panchayat
(1955-56)

(रुपये लाखत/Rs. in Lakhs)

जकात कर	इतर कर व दर	एकूण कर व दर (स्तंभ ७ ते ९)	उत्पन्न / Income		एकूण खर्च	Name of the District
			सुरुवातीची शिल्लक धरून इतर मार्गाने मिळालेले उत्पन्न Other Sources Including Opening Bal.	एकूण उत्पन्न (स्तंभ ६+१०+११)		
(१)	(१)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(२)
1,163	5,470	45,858	41,433	1,22,414	77,675	Thane
6,182	17,281	58,082	21,557	1,20,469	93,557	Raigad
0	5,854	19,749	20,787	84,766	58,026	Ratnagiri
0	2,376	8,398	14,181	67,846	49,978	Sindhudurg
2,874	13,709	29,592	48,863	99,380	67,934	Nashik
653	7,430	13,839	19,656	59,925	45,869	Dhule
3,229	57,464	72,851	16,996	1,29,480	1,04,725	Jalgaon
3,721	12,885	29,160	29,219	98,907	74,383	Ahmednagar
763	14,607	92,529	58,059	2,17,675	1,67,128	Pune
6,120	20,324	40,869	32,867	1,21,544	87,655	Satara
66	21,121	31,806	13,693	69,796	49,147	Sangli
8,814	10,513	24,439	26,277	75,226	60,195	Solapur
0	3,966	21,462	56,815	1,13,156	80,118	Kolhapur
0	9,490	13,827	5,779	39,549	29,950	Aurangabad
0	6,157	8,683	3,894	22,985	17,583	Jaina
0	5,886	11,343	14,236	81,202	66,376	Parbhani
0	3,326	5,879	4,626	15,584	12,157	Beed
0	2,864	5,879	8,710	25,820	21,494	Nanded
0	3,584	5,946	2,715	14,877	12,008	Osmanabad
822	3,482	6,312	14,082	1,07,691	91,885	Latur
0	4,033	8,130	14,110	46,189	32,199	Buldhana
0	1,859	7,834	16,581	30,202	25,425	Akola
47	8,806	13,340	23,876	51,525	37,385	Amravati
0	6,834	14,360	19,103	66,075	42,434	Yavatmal
0	5,265	1,10,088	6,632	30,170	20,664	Wardha
3,788	10,863	29,378	29,304	92,799	59,422	Nagpur
0	8,844	18,551	14,541	51,393	32,834	Bhandara
0	15,696	28,562	20,150	60,284	35,953	Chandrapur
7	5,075	9,538	8,095	21,341	14,386	Gadchiroli
53,289	2,95,192	6,82,334	6,10,787	21,38,392	15,68,525	Maharashtra State

आधार.— अर्थ व सांख्यिकी सचिवालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई-५१.

Source.— Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai-51.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक विषयक सांख्यिकी/

तक्ता क्रमांक/

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खच

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	उत्पन्न / Income				
		ग्रामपंचायतीची संख्या	सामिल केलेली गावे	प्रक्षेपित लोकसंख्या (हजारात)	एकूण अंशदाने, देणग्या व बक्षिसे	इमारती व जावरील कर
Sr. No.		Number of Villages Panchayats	Number of Villages Covered	Projected Population (In '000')	Total Grants Contributions & Donations	Taxes on Buildings & Lands
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	छणे	924	1,674	2,332	37,268	47,532
2	रायगड	807	1,897	1,641	72,355	40,813
3	रत्नागिरी	831	1,522	1,468	62,934	15,410
4	सिंधुदुर्ग	428	737	803	62,718	7,084
5	नाशिक	1,347	1,732	2,795	49,143	15,337
6	धुळे	1,019	1,604	2,220	46,648	7,348
7	जळगाव	1,145	1,480	2,524	86,668	14,064
8	अहमदनगर	1,296	1,568	3,139	67,870	10,502
9	पुणे	1,414	1,900	3,123	1,07,766	1,10,387
10	सातारा	1,460	1,673	2,315	1,00,499	18,268
11	सांगली	713	731	1,854	28,512	12,017
12	सोलापूर	1,027	1,133	2,535	51,681	6,056
13	कोल्हापूर	1,029	1,201	2,377	93,089	18,916
14	औरंगाबाद	831	1,293	1,805	11,804	4,587
15	जालना	779	967	1,375	15,578	3,664
16	परभणी	1,262	1,554	1,741	98,185	5,439
17	बीड	1,015	1,280	1,638	33,303	2,635
18	नांदेड	1,307	1,515	2,094	13,452	3,079
19	उस्मानाबाद	613	723	1,238	8,662	4,927
20	लातूर	781	933	1,526	91,519	2,410
21	बुलढाणा	864	1,323	1,659	33,508	4,720
22	अकोला	1,034	1,777	1,720	14,248	7,034
23	अमरावती	833	1,851	1,592	33,966	7,229
24	यवतामाळ	1,203	2,082	1,859	46,030	11,163
25	वर्धा	507	1,379	829	13,465	7,080
26	नागपूर	775	1,872	1,404	82,218	18,023
27	भंडारा	1,094	1,774	1,934	46,385	10,760
28	चंद्रपूर	815	1,707	1,409	19,827	11,980
29	गडचिरोली	497	1,680	794	3,582	5,311
महाराष्ट्र राज्य ...		27,620	42,562	53,743	14,62,883	4,33,780

PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS.

TABLE No. 33.10 (B)

Income and Expenditure of village Panchayat
(1996-97)

(रुपये लाखत/Rs. in Lakhs)

उत्पन्न / Income						
जकात कर	इतर कर व दर	एकूण कर व दर (स्तंम ७ ते ९)	सुरुवातीची शिल्लक धरुन इतर मार्गाने मिळालेले उत्पन्न Income from Other Sources Including Opening Bal.	एकूण उत्पन्न (स्तंम ६+१०+११)	एकूण खर्च	Name of the District
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(2)
1,375	13,115	62,022	58,511	1,57,801	94,902	Thane
9,678	11,730	62,221	38,121	1,72,697	1,41,000	Raigad
0	5,968	21,378	27,541	1,11,853	72,170	Ratnagiri
1	1,496	5,881	19,630	90,929	66,714	Sindhudurg
3,644	18,681	37,662	57,976	1,44,781	1,08,117	Nashik
1,357	12,603	21,308	21,842	89,798	73,456	Dhule
787	52,531	67,381	25,271	1,79,320	1,47,238	Jalgaon
4,432	6,112	21,052	45,037	1,63,959	1,08,903	Ahmednagar
768	22,705	1,33,860	78,626	3,20,252	2,47,178	Pune
7,324	25,115	50,707	40,128	1,91,334	1,42,800	Satara
71	20,893	32,981	20,661	82,144	55,037	Sangli
10,047	16,407	32,510	29,841	1,14,032	92,956	Solapur
0	5,071	23,987	73,207	1,90,283	1,29,821	Kolhapur
0	9,935	14,522	9,877	36,203	25,657	Aurangabad
23	5,117	8,804	6,183	30,565	25,264	Jalna
0	6,024	11,463	14,826	1,24,474	1,03,371	Parbhani
0	3,662	6,297	3,547	43,147	41,125	Beed
0	2,791	5,870	9,716	29,038	23,859	Nanded
134	3,984	9,045	4,481	22,188	18,021	Osmanabad
950	4,337	7,677	15,912	1,15,108	1,01,116	Latur
4	7,073	11,797	15,547	60,852	45,546	Buldhana
0	3,485	10,519	23,011	47,778	35,336	Akola
0	6,866	14,095	16,811	64,872	46,566	Amravati
0	29	11,292	23,641	80,963	52,554	Yavatmal
8	5,947	13,035	9,506	36,006	24,919	Wardha
68	9,126	27,217	33,376	1,42,811	91,083	Nagpur
244	9,971	20,975	18,559	85,919	58,837	Bhandara
46	17,396	29,422	24,330	73,579	48,909	Chandrapur
18	5,412	10,741	8,311	22,634	14,815	Gadchiroli
40,959	3,13,582	7,88,421	7,74,016	30,25,320	22,37,270	Maharashtra State

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई

Source.-- Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai 51.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी/
तक्ता क्रमांक/
नगरपरिषदा आणि महानगरपालिका यांचे उत्पन्न

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा/नगरपरिषदा/ महानगरपालिका	सुरुवातीची शिल्लक Opening Balance	दर व कर / Rates and Taxes				अनुदाने / Grants		
			जकात Octroi	घर व जमिनीवरील कर Taxes on Lands & Houses	इतर कर व शुल्क Other Taxes and Fees	एकूण Total (4+5+6)	शासकीय Govt. Grants	इतर Other	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	ठाणे	4,20,917	10,59,421	2,00,838	43,107	13,03,366	1,03,923	5,901	1,09,824
2	रायगड	62,373	1,40,613	41,067	5,902	1,87,582	64,414	7,862	72,276
3	रत्नागिरी	30,034	51,194	15,091	435	66,720	28,302	1,717	30,019
4	सिंधुदुर्ग	18,369	16,778	2,231	507	19,516	8,122	278	8,400
5	नाशिक	23,866	1,72,900	20,988	7,828	2,01,716	63,781	78	63,859
6	धुळे	23,251	1,13,399	40,042	7,879	1,61,320	54,957	10,668	65,625
7	जळगाव	26,891	2,46,920	76,982	27,437	3,51,339	1,89,972	5,070	1,95,042
8	अहमदनगर	44,879	1,32,581	51,321	6,005	1,89,907	1,06,891	7,241	1,14,132
9	पुणे	34,690	78,711	22,832	5,120	1,06,663	54,479	790	55,269
10	सातारा	45,759	90,246	31,966	9,923	1,32,135	48,008	7,306	55,314
11	सांगली	38,810	1,37,274	38,908	3,358	1,79,540	61,914	1,691	63,605
12	सोलापूर	31,955	64,775	21,765	6,713	93,253	64,528	569	65,097
13	कोल्हापूर	1,30,897	2,23,110	24,056	9,215	2,56,381	1,04,378	26,762	1,31,140
14	औरंगाबाद	12,549	20,728	4,050	1,825	26,603	21,413	15	21,428
15	जालना	30,407	50,937	8,382	762	60,081	34,275	0	34,275
16	परभणी	32,633	65,953	14,946	3,427	84,326	99,329	7,816	1,07,145
17	बीड	14,842	43,614	6,521	1,405	51,540	36,664	429	37,093
18	नांदेड	29,899	89,127	22,636	1,401	1,13,164	98,160	3,476	1,01,636
19	उस्मानाबाद	19,056	38,689	8,489	1,053	48,231	41,900	5,673	47,573
20	लातूर	24,557	73,085	8,490	1,536	83,111	40,911	2,139	43,050
21	बुलढाणा	14,972	59,168	22,257	3,863	85,288	95,222	1,711	96,933
22	अकोला	42,743	1,15,343	21,796	5,759	1,42,898	1,18,637	7,223	1,25,860
23	अमरावती	12,880	46,543	13,061	4,337	63,941	77,806	2,457	80,263
24	यवतमाळ	36,696	78,757	14,113	6,484	99,354	87,250	1,944	89,194
25	वर्धा	4,012	49,961	11,542	2,956	64,459	48,148	14	48,162
26	नागपूर	17,642	42,531	14,965	3,126	60,622	95,390	63	95,453
27	भंडारा	5,229	49,243	10,639	1,304	61,186	75,882	35	75,917
28	चंद्रपूर	14,530	88,566	23,347	5,517	1,17,430	84,438	206	84,644
29	गडचिरोली	7,629	9,660	6,279	1,129	17,068	3,470	3,752	7,222
1.	नगर परिषद	12,52,967	34,49,827	7,99,600	1,79,313	44,28,740	20,12,564	1,12,886	21,25,450
2.	महानगरपालिका	20,89,237	1,49,60,963	51,15,075	4,13,155	2,04,89,193	16,36,619	22,08,441	39,20,660
3.	महाराष्ट्र राज्य ...	33,42,204	1,84,10,790	59,14,675	5,92,468	2,49,17,933	36,49,183	23,21,327	60,46,110

PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS.

TABLE No. 33.11 (A)

Income of Municipal Councils and Corporation
(1995-96)

(रुपये लाखात/Rs. in Lakhs)

इतर साधने / Other Sources					असाधारण उत्पन्न, कर्जे व वाणिज्यिक संस्थेचे उत्पन्न		एकूण Grand Total (17)	District Municipal Councils & Corporations. (2)
शैक्षणिक संस्थांकडील फी Fees From Educational Institutions (11)	बाजार व कत्तलखाने Market and Slaughter Houses (12)	पालिका मालमतेपासून उत्पन्न Revenue derived from Property (13)	संकीर्ण Miscellaneous (14)	एकूण Total (11+12+13+14) (15)	Extra Ordinary Income Debts & Income from Commercial Enterprises (16)			
49	2,305	80,674	1,28,194	2,11,222	2,45,705	22,91,034	Thane	
100	1,407	4,893	42,721	49,121	35,542	4,03,894	Raigad	
0	700	4,129	16,257	21,086	22,043	1,69,902	Ratnagiri	
0	402	606	1,449	2,457	18,951	67,693	Sindhudurg	
128	138	9,208	26,180	35,654	33,853	3,58,948	Nashik	
145	3,298	8,539	17,098	29,080	54,587	3,33,883	Dhule	
349	2,028	18,193	47,948	68,518	1,41,789	7,83,579	Jalgaon	
99	3,261	15,660	21,999	41,019	74,524	4,64,461	Ahmednagar	
327	229	5,258	29,823	35,637	62,949	2,95,208	Pune	
46	1,024	3,691	14,979	19,740	64,018	3,16,966	Satara	
13	1,305	1,488	31,674	34,480	59,367	3,75,802	Sangli	
15	1,253	7,554	24,951	33,773	41,013	2,65,091	Solapur	
161	1,128	4,962	38,150	44,411	65,221	6,28,050	Kolhapur	
28	524	659	1,784	2,995	18,226	81,801	Aurangabad	
22	59	1,509	1,924	3,514	13,526	1,41,803	Jalna	
230	366	342	10,075	10,027	19,114	2,53,245	Parbhani	
38	457	122	6,715	7,332	51,093	1,61,900	Beed	
201	223	1,332	11,365	13,121	27,560	2,85,380	Nanded	
35	346	1,800	4,587	6,768	17,944	1,39,572	Osmanabad	
992	53	3,205	11,803	16,053	20,727	1,87,498	Latur	
120	2,729	1,398	3,078	7,325	20,879	2,25,397	Buldhana	
92	1,803	914	8,208	11,017	1,24,681	4,47,199	Akola	
1,107	1,301	289	1,702	4,399	28,884	1,90,367	Amravati	
79	2,670	3,437	2,223	8,409	33,474	2,67,127	Yavatmal	
118	454	1,534	1,180	3,286	14,251	1,34,170	Wardha	
337	1,194	3,700	4,692	9,923	56,461	2,40,101	Nagpur	
246	1,151	2,517	2,935	6,849	32,848	1,82,029	Bhandara	
45	2,244	1,392	1,759	5,440	28,816	2,50,860	Chandrapur	
2	154	205	322	683	5,290	37,892	Gadchiroli	
5,124	34,206	1,89,210	5,15,775	7,43,339	14,30,336	99,80,832	Total Municipal Cou.	
1,17,575	1,78,107	6,86,427	79,94,319	86,76,428	24,73,642	3,76,49,160	Total Mahanagar palika	
1,22,699	2,12,313	8,75,637	85,10,094	94,19,767	39,03,978	4,76,29,992	Maharashtra State	

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा/नगरपरिषदा/ महानगरपालिका	सुरुवातीची शिल्लक Opening Balance	दर व कर / Rates and Taxes				अनुदाने / Grants		
			जकात Octroi	घर व जमिनीवरील कर Taxes on Lands & Houses	इतर कर व शुल्क Other Taxes and Fees	एकूण Total (4+5+6)	शासकीय Govt. Grants	इतर Other	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	उल्हासनगर	4,361	1,69,102	29,293	27,906	2,26,301	35,515	0	35,515
2	मिबंडी	2,23,591	5,26,548	29,138	13,218	5,68,904	22,175	0	22,175
3	वसई	395	8,887	3,670	0	12,357	6,302	3	6,305
4	माईंदर	1,24,513	1,31,717	66,141	18	1,97,876	6,565	200	6,765
5	जव्हार	1,473	1,938	431	313	2,882	1,431	0	1,431
6	डहाणू	3,668	10,775	5,664	13	16,452	2,468	47	2,515
7	विरार	14,111	12,168	17,135	1,136	30,409	1,460	2,078	3,538
8	नालासोपारा	13,943	8,340	17,461	18	25,819	7	2,885	2,892
9	अंबरनाथ	2,795	1,02,142	9,794	368	1,12,304	23,402	0	23,402
10	कुळगाव-मदलापूर	8,558	42,536	9,422	117	52,075	1,688	688	2,376
11	नवघर	23,504	45,498	12,689	0	58,187	2,910	0	2,910
	ठाणे एकूण	4,20,917	10,59,421	2,00,838	43,107	13,03,366	1,03,923	5,901	1,09,824
12	पनवेल	17,290	27,611	10,406	5,237	43,254	16,186	0	16,186
13	खोपोली	15,847	68,378	10,744	0	79,122	12,067	0	12,067
14	अलिबाग	3,688	5,441	4,650	0	10,091	4,948	0	4,948
15	महाड	3,297	7,102	2,580	456	10,138	10,690	3,362	14,052
16	पेण	7,208	8,431	3,699	0	12,130	1,182	0	1,182
17	रोहा	1,964	4,024	2,109	0	6,133	5,175	0	5,175
18	उरण	3,232	10,126	4,196	5	14,327	3,078	4,300	7,378
19	मुरड-जंजिरा	2,663	2,330	623	23	2,976	4,313	0	4,313
20	श्रीवर्धन	2,738	2,452	961	171	3,584	4,133	0	4,133
21	माथेरान	1,859	1,488	416	0	1,904	1,142	0	1,142
22	कर्जत	2,587	3,230	683	10	3,923	1,500	200	1,700
	रायगड-एकूण	62,373	1,40,613	41,067	5,902	1,87,582	64,414	7,862	72,276
23	रत्नागिरी	9,407	26,261	7,083	22	33,366	16,146	1,300	17,446
24	चिपळूण	18,729	16,741	6,143	0	22,884	6,701	0	6,701
25	खेड	1,560	4,924	1,430	0	6,354	3,094	0	3,475
26	राजापूर	338	3,268	435	413	4,116	2,361	0	2,361
	रत्नागिरी-एकूण	30,034	51,194	15,091	435	66,720	28,302	1,700	29,999
	मालवण	5,908	5,129	634	0	5,763	2,625	0	2,625
28	वेगुर्ला	4,325	3,443	532	360	4,335	3,087	200	3,365
29	सायतपाडी	8,138	8,206	1,065	147	9,418	2,410	0	2,410
	सिंधुदुर्ग-एकूण	18,369	16,778	2,231	507	19,516	8,102	278	8,400

TABLE No. 33.11 (A)--Contd.

Income of Municipal Councils and Corporation

(1995-96)

(रुपये हजारत/Rs.in '000)

इतर साधने / Other Sources					असाधारण उत्पन्न कर्जे व वाणिज्यिक संस्थेचे उत्पन्न			एकूण Grand Total (17)	District Municipal Councils & Corporations (2)
शैक्षणिक संस्थांकडील फी Fees From Educational Institutions (11)	बाजार व कत्तलखाने Market and Slaughter Houses (12)	पालिका मालमत्तेपासून उत्पन्न Revenue derived From Property (13)	संकीर्ण Miscellaneous (14)	एकूण Total (11+12+13+14) (15)	असाधारण उत्पन्न कर्जे व वाणिज्यिक संस्थेचे उत्पन्न Extra Ordinary Income Debts & Income from Commercial Enterprises (16)	एकूण Grand Total (17)	District Municipal Councils & Corporations (2)		
0	58	5,342	15,089	20,487	0	2,86,664	Ulhasnagar		
0	572	7,728	24,998	33,298	1,35,349	9,83,317	Bhiwandi		
0	476	4,541	242	5,259	3,254	27,570	Vasai		
0	0	42,964	66,427	1,09,391	75,830	5,14,575	Bhaindar		
1	13	223	2,484	2,721	0	8,312	Jawhar		
0	165	43	298	506	786	23,927	Dhahanu		
37	747	337	1,627	2,748	6,928	57,734	Virar		
0	0	236	1,963	2,199	1,130	45,983	Nalasopara		
11	197	12,062	2,795	15,065	22,428	1,75,994	Ambarnath		
0	79	7,193	6,057	13,329	0	76,338	Badlapur		
0	0	5	6,214	6,219	0	90,820	Navaghar		
49	2,305	80,674	1,28,194	2,11,222	2,45,705	22,91,034	Thane Total		
0	427	1,640	27,228	29,295	1,292	1,07,317	Panvel		
83	252	1,109	2,263	3,707	11,842	1,22,585	Khopoli		
0	140	278	1,755	2,173	518	21,418	Alibag		
0	23	590	572	1,185	4,474	33,146	Mahad		
0	160	176	1,309	1,645	5,735	27,900	Pen		
0	104	552	1,097	1,753	1,983	17,008	Roha		
17	151	330	3,320	3,818	2,829	31,584	Uran		
0	25	114	754	893	1,572	12,417	Murud-Jinjira		
0	44	26	1,576	1,646	595	12,696	Shrivardhan		
0	46	14	2,406	2,466	89	7,460	Matheran		
0	64	441	540	1,613	10,363	Karjat			
100	1,407	4,893	42,721	49,121	32,542	4,03,894	Raigad Total		
0	35	2,411	11,963	14,409	11,884	86,548	Ratnagiri		
0	197	830	1,656	2,683	8,550	59,547	Chiplun		
0	321	651	2,454	3,426	0	14,815	Khed		
0	147	237	184	568	1,609	8,992	Rajapur		
0	700	4,129	16,257	21,086	22,043	1,69,902	Ratnagiri Total		
0	81	415	441	937	12,164	27,397	Mahvan		
0	136	132	352	620	792	13,437	Vengurla		
0	185	59	656	900	5,995	26,859	Sawantwadi		
0	402	606	1,449	2,457	18,951	67,693	Sindhudurg Total		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
30	मालेगाव	10,306	1,06,915	8,242	1,513	1,16,670	34,062	0	34,062
31	मनमाड	3,804	41,487	2,175	4,578	48,240	8,758	0	8,758
32	झगतपुरी	2,559	2,253	1,640	2	3,895	3,027	0	3,027
33	नांदगाव	1,565	2,521	581	4	3,106	2,523	0	2,523
34	सिन्नर	2,827	4,778	2,699	218	7,695	2,456	0	2,456
35	येवला	493	5,817	2,113	910	8,840	6,012	0	6,012
36	त्रिंबक	1,528	1,092	507	580	2,179	1,529	0	1,529
37	भगूर	136	1,117	948	0	2,065	2,070	0	2,070
38	सटाणा	578	2,920	2,083	23	9,026	3,344	74	3,418
	चाशिक-एकूण	23,866	1,72,900	20,988	7,828	2,01,716	63,781	74	63,839
39	घुळे	8,777	63,122	25,774	6,349	95,245	18,706	2,000	20,706
40	नंदुरबार	8,487	16,726	1,624	35	18,385	9,358	1,049	10,407
41	शिरपुर-बखेड	2,178	9,359	4,321	1	13,681	9,162	1,485	10,647
42	मावापुर	809	4,207	2,149	319	6,675	4,142	0	4,142
43	शहाड	1,138	10,021	2,300	117	13,438	7,025	0	7,025
44	तळोदा	817	1,717	1,214	42	2,973	1,995	61	2,056
45	वीढाईघा	1,245	8,247	2,660	16	10,923	4,569	6,073	10,642
	घुळे-एकूण	23,251	1,13,399	40,042	7,879	1,61,320	54,957	10,668	65,625
46	जळगाव	4,383	1,44,918	28,640	23,007	1,96,565	88,801	203	89,004
47	भुसावळ	13,533	22,973	14,647	1,619	39,239	42,215	0	42,215
48	अमळनेर	1,741	18,572	5,414	14	24,000	3,357	0	3,357
49	चाळीसगाव	1,939	21,682	12,992	267	34,941	25,099	0	25,099
50	चोपडा	1,759	7,203	4,775	24	12,002	5,338	78	5,416
51	पाचोरा	193	6,925	1,352	10	8,287	5,895	0	5,895
52	फैजपुर	307	2,398	919	135	3,452	2,476	26	2,502
53	यावल	67	3,348	1,391	298	5,037	2,882	0	2,882
54	करावेर	1,129	6,036	1,852	20	7,908	2,893	41	2,934
55	सावदा	28	3,398	1,048	426	4,872	2,760	4,703	7,463
56	पारोळा	694	4,226	425	598	5,249	2,577	0	2,577
57	धरणगाव	344	3,434	1,606	1,018	6,058	2,489	0	2,489
58	एरांडोल	774	1,807	1,921	1	3,729	3,210	19	3,229
	जळगाव-एकूण	26,891	2,46,920	76,982	27,437	3,51,339	1,89,972	5,070	1,95,042
59	अहमदनगर	16,018	86,879	30,089	22	1,16,990	29,818	32	29,850
60	श्रीरामपुर	506	11,975	5,935	2,309	20,219	38,638	0	38,638
61	संगमनेर	4,247	11,208	6,430	650	18,288	9,502	5,970	15,472
62	कोपरगाव	16,466	8,644	2,248	1,694	12,586	11,662	0	11,662
63	देवळाली-प्रवरा	2,168	3,131	845	20	3,996	4,794	0	4,794
64	राहुरी	1,331	3,475	978	93	4,546	4,579	879	5,458
65	पाथर्डी	441	2,483	43	263	2,769	1,944	333	2,277
66	राहता-पिंपळस	181	1,100	871	0	1,971	1,582	0	1,582
67	शिर्डी	2,886	1,659	3,528	248	5,435	1,258	27	1,285
68	श्रीगोंवा	635	2,047	354	708	3,107	3,114	0	3,114
	अहमदनगर-एकूण	44,879	1,32,581	51,321	6,005	1,89,907	1,06,891	7,241	1,14,132

TABLE No. 33.11 (A)--Contd.

(रुपये हजारत/Rs.in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
0	0	1,279	14,101	15,380	20,839	1,97,257	Malegaon
100	3	1,633	761	2,497	5,763	69,062	Manmad
7	4	1,774	1,099	2,884	2,900	15,265	Igatpuri
0	0	0	1,759	1,759	25	8,978	Nandgaon
0	0	558	3,801	4,359	1,060	18,467	Sinnar
0	40	896	3,565	4,501	242	20,092	Yeola
0	0	1,880	262	2,142	883	8,261	Trimbakeshwar
7	4	387	40	438	729	5,438	Bhagur
14	87	801	792	1,694	1,412	16,128	Satana
128	138	9,208	26,180	35,654	33,853	3,58,948	Nashik Total
28	580	2,377	4,277	7,262	12,920	1,44,910	Dhule
0	631	1,565	2,771	4,966	8,856	51,101	Nandurbar
58	1,385	590	4,054	6,087	19,716	52,309	Shirpur-Warwed
0	0	313	3,013	3,326	1,856	16,808	Nawapur
54	179	3,063	449	3,745	6,551	31,897	Shahada
0	74	159	295	528	729	6,903	Taloda
5	449	473	2,239	3,166	3,959	29,935	Dondaicha
145	3,298	8,539	17,098	29,080	54,587	3,33,863	Dhule Total
0	629	8,576	12,708	21,913	91,925	4,03,790	Jalgaon
253	23	1,283	15,131	16,690	4,618	1,16,295	Bhusawal
0	215	1,134	267	1,616	8,120	38,834	Amalner
0	18	1,389	1,410	2,817	14,578	79,374	Chalisgaon
4	11	1,186	7,317	8,518	5,457	33,152	Chopda
0	49	1,713	3,789	5,551	6,633	26,559	Pachora
30	190	329	333	882	1,213	8,356	Faizpur
52	148	47	4,311	4,558	379	12,923	Yaval
0	358	769	1,374	2,501	2,655	17,127	Raver
2	182	645	710	1,539	2,816	16,718	Sawda
8	164	364	232	768	1,849	11,137	Parola
0	27	430	235	692	1,338	10,901	Dharangaon
0	14	328	131	473	208	8,413	Erandol
349	2,028	18,193	47,948	68,518	1,41,789	7,83,579	Jalgaon Total
0	306	11,681	6,300	18,287	20,271	2,01,416	Ahmednagar
0	642	880	2,136	3,658	20,190	83,211	Shrirampur
43	205	758	4,879	5,885	9,354	53,246	Sangamner
0	1,452	401	235	2,088	18,073	60,875	Kopergaon
0	28	192	4,724	4,944	788	16,690	Deolali Pravara
47	258	1,352	1,745	3,402	282	15,019	Rahuri
0	47	107	586	740	1,151	7,378	Pathardi
2	158	68	834	1,062	941	5,737	Rahata Pimples
0	97	87	425	609	1,547	11,762	Shirdi
7	68	134	135	344	1,927	9,127	Shrigonda
99	3,261	15,660	21,999	41,019	74,524	4,64,461	Ahmednagar Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
69	बारामती	2,083	17,259	2,239	2,267	21,765	15,821	0	15,821
70	सासवड	6,991	8,493	2,955	179	11,627	1,943	0	1,943
71	जेजुरी	2,626	1,846	594	92	2,532	1,199	0	1,199
72	लोणावळ	2,210	19,094	4,076	2,268	25,438	10,282	87	10,369
73	इंदापूर	628	6,836	1,120	1	7,957	3,207	0	3,207
74	शिरूर	2,719	3,543	684	155	4,382	2,613	3	2,616
75	आळंदी	402	1,182	1,134	0	2,316	882	700	1,582
76	जुन्नर	3,194	3,057	1,145	118	4,320	3,270	0	3,270
77	भोर	1,295	2,937	1,015	1	3,953	1,871	0	1,871
78	दौंड	6,876	4,150	3,062	39	7,251	5,001	0	5,001
79	तळेगाव-दामाडे	5,666	10,314	4,808	0	15,122	8,390	0	8,390
	पुणे एकूण	3,42,690	78,711	22,832	5,120	1,06,663	54,479	790	55,269
80	सातारा	5,866	31,404	9,265	6,192	46,861	21,156	0	21,156
81	कराड	7,261	26,763	13,056	4	39,823	6,055	0	6,055
82	फलटण	1,063	16,521	1,076	88	17,685	4,787	7,306	12,093
83	रंहिमतपूर	695	1,023	317	31	1,371	710	0	710
84	म्हसवड	1,579	1,832	108	175	2,115	1,565	0	1,565
85	वाई	3,276	4,948	2,432	0	7,380	7,783	0	7,783
86	पांचगणी	2,628	2,598	2,877	2	5,477	3,514	0	3,514
87	महाबळेश्वर	23,391	5,157	2,835	3,431	11,423	2,438	0	2,438
	सातारा-एकूण	45,759	90,246	31,966	9,923	1,32,135	48,008	7,306	55,314
88	सांगली	17,690	84,383	18,188	1,530	1,04,101	31,785	0	31,785
89	निरज	7,976	24,527	10,154	2	34,683	12,318	0	12,318
90	इस्लामपूर	2,947	9,792	5,359	24	15,175	6,679	530	7,209
91	मासगाव	1,871	5,635	1,102	593	7,330	3,914	0	3,914
92	आष्टी	1,529	2,450	670	1,051	4,171	3,012	0	3,012
93	वीटा	6,569	10,487	2,374	158	13,019	3,775	1,107	4,882
94	कूपवाड	228	0	1,061	0	1,061	431	54	485
	सांगली-एकूण	38,810	1,37,274	38,908	3,358	1,79,540	61,914	1,691	63,605
95	बाशी	10,211	23,978	5,856	3,900	33,734	14,576	0	14,576
96	पंढरपूर	6,961	19,566	9,631	617	29,814	19,988	6	19,994
97	कर्माळा	844	4,353	1,158	466	5,977	2,787	563	3,350
98	सांगोला	3,131	4,100	1,245	824	6,169	3,822	0	3,822
99	अक्कलकोट	7,551	6,058	1,341	152	7,551	10,416	0	10,416
100	मंगलयेडा	1,401	2,588	712	383	3,683	2,234	0	2,234
101	मैदरगी	626	442	272	182	896	2,316	0	2,316
102	दूधनी	859	1,097	362	153	1,612	3,705	0	3,705
103	कुर्डुवाडी	371	2,593	1,188	36	3,817	4,684	0	4,684
	सोलापूर-एकूण	31,955	64,775	21,765	6,713	93,253	64,528	569	65,097
104	इधलकरंजी	1,14,139	1,94,459	1,14,413	6,370	2,15,242	72,365	25,230	97,595
105	जयसिंगपूर	1,324	7,558	2,767	1,990	12,315	5,097	0	5,097
106	मलकापूर	654	994	248	0	1,242	1,410	400	1,810
107	मुरुड	1,044	1,175	281	2	1,458	2,210	161	2,371
108	पडगाव	3,976	3,972	1,109	7	5,088	3,050	260	3,310
109	गडहिंग्लज	6,911	6,231	2,401	181	8,823	9,825	711	10,536
110	कुंभवैड	1,025	1,859	897	0	2,756	4,989	0	4,989
111	कागल	542	6,482	1,701	170	8,353	2,716	0	2,716
112	पन्हाळा	1,282	380	239	485	1,104	2,716	0	2,716
	कोल्हापूर-एकूण	1,30,897	2,23,110	24,056	9,215	2,56,381	1,04,378	26,762	1,31,140

TABLE No. 33.11 (A)-Contd.

(रुपये हजारत/Rs. in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
44	31	2,852	2,586	5,513	11,314	56,496	Baramati
23	1	310	3,915	4,249	12,213	37,023	Saswad
2	32	135	367	534	365	7,256	Jejuri
26	120	275	10,351	10,772	16,921	65,710	Lonawala
0	0	387	929	1,316	8,573	21,681	Indapur
0	0	282	2,558	2,840	0	12,557	Shirur
26	0	241	311	578	378	5,256	Alandi
0	20	477	3,722	4,219	0	15,003	Junnar
0	0	13	581	594	328	8,041	Bhor
1	0	253	1,260	1,514	10,458	21,100	Daund
207	25	33	3,243	3,508	2,399	35,085	Talegaon-Dabhade
327	229	5,258	29,823	35,637	62,949	2,95,208	Pune Total
0	307	1,312	2,912	4,531	21,390	99,804	Satara
22	141	664	1,795	2,622	17,091	72,852	Karad
0	78	271	1,136	1,485	6,542	38,868	Faltan
0	0	2	318	320	133	3,229	Rahimatpur
0	0	279	260	539	2,551	8,349	Mhaswad
0	29	571	1,188	1,788	5,132	25,359	Wai
0	99	52	1,644	1,795	10,241	23,655	Panchgani
24	370	540	5,726	6,660	938	44,850	Mahabaleshwar
46	1,024	3,691	14,979	19,740	64,018	3,16,966	Satara Total
13	28	0	23,975	24,016	28,825	2,06,417	Sangli
0	1,062	0	3,285	4,347	20,557	79,881	Miraj
0	4	736	1,358	2,098	5,712	33,141	Islampur
0	209	321	657	1,187	755	15,057	Tasgaon
0	2	65	63	130	609	9,451	Ashti
0	0	366	2,316	2,682	2,909	30,061	Vita
0	0	0	20	20	0	1,794	Kupwad
13	1305	1488	31674	34480	59367	3,75,802	Sangli Total
0	85	764	4,115	4,964	4,452	67,937	Barshi
8	173	3,504	2,676	6,361	23,126	86,256	Pandharpur
0	138	125	5,424	5,687	42	15,900	Karmala
0	7	1,039	219	1,265	6,498	20,885	Sangola
7	17	1,307	10,972	12,303	1,217	39,038	Akkalkot
0	404	312	397	1,113	4,231	12,662	Mangalwedha
0	26	5	201	232	136	4,206	Maidargi
0	0	0	177	177	242	6,595	Dudhani
0	403	498	770	1,671	1,069	11,612	Kurduwadi
15	-1,253	7,554	24,951	33,773	41,013	2,65,091	Solapur Total
112	459	2,437	34,142	37,150	45,844	5,09,970	Ichalkaranji
7	86	177	372	642	2,093	21,471	Jaisingpur
0	0	108	400	508	0	4,214	Malkapur
0	392	307	395	1,094	817	6,784	Murgud
0	49	411	392	852	2,360	15,586	Wadgaon
37	119	973	421	1,550	6,751	34,571	Gadhinglaj
0	0	1	1,058	1,059	1,193	11,022	Kurundwad
0	23	165	886	1,074	4,632	17,317	Kagal
15	0	383	84	482	1,531	7,131	Pannala
171	1,128	4,962	38,150	44,411	65,221	6,28,050	Kolhapur Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
113	पैठण	2,809	3,153	469	9	3,631	2,715	0	2,715
114	कन्नड	2,520	3,124	645	7	3,736	2,800	2	2,802
115	वैजापूर	1,287	6,168	1,402	1,258	8,828	9,508	13	9,521
116	खुल्दाबाद	459	2,425	118	171	2,714	1,928	0	1,928
117	गंगापूर	2,778	1,249	412	248	1,909	2,375	0	2,375
118	सिल्लोड	2,696	4,609	1,004	132	5,745	2,087	0	2,087
	औरंगाबाद एकूण	12,549	20,728	4,050	1,825	26,603	21,413	15	21,428
119	जालना	21,642	42,434	5,800	485	48,719	19,286	0	19,286
120	अंबड	2,707	2,935	167	218	3,320	5,175	0	5,175
121	भोकरदन	1,912	2,241	1,150	9	3,400	2,486	0	2,486
122	परतूर	4,146	3,327	1,265	50	4,642	7,328	0	7,328
	जालना-एकूण	30,407	50,937	8,382	762	60,081	34,275	0	34,275
123	परभणी	17,792	28,124	9,624	1,071	38,819	46,066	0	46,066
124	हिंगोली	7,212	7,666	1,149	12	8,827	6,123	6,156	9,279
125	मानवत	927	4,192	516	180	4,888	8,351	0	8,351
126	बसमतनगर	584	6,077	1,620	15	7,712	5,258	0	5,258
127	सोनपेठ	1,171	971	167	7	1,145	4,515	0	4,515
128	सेलू	1,333	5,123	472	702	6,297	2,638	4,578	7,216
129	पूर्णा	1,260	2,552	139	831	3,522	4,852	0	4,852
130	जिंतूर	930	3,208	399	34	3,641	7,405	0	7,405
131	गंगाखेड	1,134	4,261	377	90	4,728	6,648	0	6,648
132	पाथरी	147	2,201	219	485	2,905	5,302	0	5,302
133	कळमनूरी	143	1,578	264	0	1,842	2,171	82	2,253
	परभणी-एकूण	32,633	65,953	14,946	3,427	84,326	99,329	7,816	1,07,145
134	बीड	6,416	19,932	3,144	291	23,367	12,951	9	12,960
135	आंबेजोगाई	3,467	5,622	930	9	6,561	4,215	0	4,215
136	परळी-वैजनाथ	3,665	8,911	1,592	15	10,518	8,356	0	8,356
137	साजलगाव	193	3,213	443	451	4,107	4,193	260	4,453
138	गेवराई	107	4,270	236	635	5,141	3,727	160	3,887
139	धारुड	994	1,666	176	4	1,846	3,222	0	3,222
	बीड-एकूण	14,842	43,614	6,521	1,405	51,540	36,664	429	37,093
140	नांदेड	4,666	63,697	16,495	30	80,222	76,439	0	76,439
141	बिलोली	356	1,203	354	131	1,688	2,021	31	2,052
142	रमरी	2,843	1,267	241	5	1,513	116	0	116
143	मुदखेड	1,530	810	785	3	1,598	1,234	0	1,234
144	कंधार	1,040	2,156	714	32	2,902	2,945	0	2,945
145	हडगाव	2,863	2,176	522	0	2,698	1,463	23	1,486
146	धर्माबाद	4,832	3,501	239	381	4,121	3,455	0	3,455
147	देगलूर	6,832	3,816	673	84	4,573	1,908	0	1,908
148	कुडलयाडी	214	600	290	1	891	1,965	0	1,965
149	गुंथेड	545	2,785	557	213	3,555	1,533	0	1,533
150	किंनवट	2,414	3,109	613	445	4,167	1,747	3,422	5,169
151	लोहा	618	2,049	328	76	2,453	1,103	0	1,103
152	वाधाळा	1,146	1,958	825	0	2,783	2,231	0	2,231
	नांदेड-एकूण	28,899	89,127	22,838	1,401	1,13,164	98,160	3,478	1,01,638

TABLE No. 33.11(A)-Contd.

(रुपये हजारात/Rs. in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
0	102	401	55	558	2,600	12,313	Paithan
4	2	0	138	144	1,618	10,860	Kannad
24	60	71	1,011	1,166	12,478	33,280	Vaijapur
0	2	0	145	147	301	5,549	Khuldabad
0	129	0	375	504	726	8,292	Gangapur
0	229	187	60	476	503	11,507	Sillod
28	524	659	1,784	2,995	18,226	81,801	Aurangabad Total
0	30	1,249	1,458	2,737	11,196	1,03,580	Jalna
5	0	63	165	233	1,355	12,790	Ambad
0	0	0	12	12	216	8,026	Bhokardan
17	29	197	289	532	759	17,407	Partur
22	59	1,509	1,924	3,514	13,526	1,41,803	Jalna Total
14	73	0	4,794	4,881	4,311	1,11,869	Parbhani
2	237	10	539	788	4,844	30,950	Hingoli
138	4	25	1,003	1,170	4,345	19,681	Manwat
0	0	282	189	471	788	14,813	Basmatnagar
0	0	0	229	229	384	7,444	Sonepeth
2	3	0	986	5	983	15,834	Seloo
21	7	0	571	599	1,238	11,471	Purna
4	12	15	643	674	1,145	13,795	Jintur
14	20	10	393	437	645	13,592	Gangakhed
0	0	0	608	608	381	9,343	Pathari
35	10	0	120	165	50	4,453	Kalamnuri
230	366	342	10,075	10,027	19,114	2,53,245	Parbhani Total
10	455	109	508	1,082	5,949	49,774	Beed
0	2	0	2,677	2,679	745	17,667	Ambejogai
19	0	0	2,967	2,986	39,859	65,384	Parli-Vajinath
9	0	9	139	157	355	9,265	Manjlegaon
0	0	4	294	298	3,829	13,262	Georai
0	0	0	130	130	356	6,548	Dharur
38	457	122	6,715	7,332	51,093	1,61,900	Beed Total
3	23	17	7,648	7,691	13,331	1,82,349	Nanded
0	2	0	2	4	212	4,312	Biloli
4	16	17	62	99	0	4,571	Umri
0	25	141	43	209	7	4,578	Mudkhed
14	0	0	1,091	1,105	2,318	10,310	Kandhar
117	34	0	165	316	191	7,554	Hadgaon
0	44	0	276	320	1,643	14,371	Dharmabad
17	46	25	1,128	1,216	3,876	18,405	Degloor
0	0	56	1	59	0	3,129	Kuncalwadi
22	0	11	99	132	2,728	6,493	Mukhed
0	33	0	800	833	2,681	15,264	Kinwat
0	0	1,030	3	1,033	160	5,367	Loha
24	0	33	47	104	413	6,677	Waghala
201	223	1,332	11,365	13,121	27,560	2,85,380	Nanded Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
153	उस्मानाबाद	8,005	15,045	5,118	587	20,750	17,406	0	17,406
154	तुळजापूर	3,287	6,459	1,698	96	8,253	4,261	4,051	8,312
155	उमरगा	1,138	4,861	209	237	5,307	2,805	0	2,805
156	परांडा	666	110	55	0	165	1,989	32	2,021
157	भूम	301	1,301	1,032	35	2,368	3,656	1,590	5,246
158	मुरुम	1,888	1,075	62	0	1,137	1,247	0	1,247
159	नळदुर्ग	1,632	2,577	73	74	2,724	3,033	0	3,033
160	कळंब	2,139	7,261	242	24	7,527	7,503	0	7,503
	उस्मानाबाद एकूण	19,056	38,689	8,489	1,053	48,231	41,900	5,673	47,573
161	लातूर	19,562	52,026	5,979	815	58,820	20,421	1,485	21,906
162	उदगीर	1,801	13,092	1,010	356	14,458	14,059	0	14,059
163	अहमदपूर	593	2,425	118	242	2,785	1,824	104	1,928
164	निलंगा	1,378	2,807	1,221	123	4,151	1,981	550	2,531
165	औसा	1,223	2,735	162	0	2,897	2,626	0	2,626
	लातूर-एकूण	24,557	73,085	8,490	1,536	83,111	40,911	2,139	43,050
166	बुलढाणा	4,904	6,616	6,691	236	13,543	11,878	0	11,878
167	खामगाव	823	13,364	3,772	1,414	18,490	23,381	0	23,381
168	मलकापूर	320	12,958	3,908	5	16,871	10,116	0	10,116
169	शेगाव	183	4,856	928	33	5,817	11,296	0	11,296
170	जळगाव-जामोद	424	1,852	459	64	2,375	3,452	0	3,452
171	मेहकर	1,335	4,500	2,455	1,022	7,977	8,373	1,711	10,084
172	नांदूरा	901	4,142	907	695	5,744	7,393	0	7,393
173	चिखली	999	5,720	2,138	53	7,911	9,407	0	9,407
174	देऊळगाव-राजा	1,997	2,434	137	280	2,851	6,892	0	6,892
175	लोणार	1,611	2,259	513	59	2,831	1,222	0	1,222
176	सिदखेडराजा	1,475	467	409	2	878	1,812	0	1,812
	बुलढाणा-एकूण	14,972	59,168	22,257	3,863	85,288	95,222	1,711	96,933
177	अकोला	25,302	70,940	14,190	4,380	89,510	52,962	0	52,962
178	अकोट	1,891	10,989	530	11	11,530	9,889	0	9,889
179	कारंजा	1,551	8,495	1,010	26	9,531	16,226	0	16,226
180	वाशिम	3,458	6,675	1,684	33	8,392	8,831	0	8,831
181	मुर्तिजापूर	1,575	7,213	1,726	171	9,110	5,383	3,800	9,183
182	बाळापूर	888	1,867	575	3	2,445	6,004	3,373	9,377
183	तेल्लारा	2,733	2,125	387	181	2,693	5,605	0	5,605
184	पातूर	999	1,596	311	70	1,977	5,555	0	5,555
185	मंगळूरपीर	579	3,323	605	103	4,031	8,164	0	8,164
186	रिसोड	3,767	2,120	778	781	3,679	18	50	68
	अकोला-एकूण	42,743	1,16,343	21,796	5,759	1,42,898	1,18,637	7,223	1,25,860
187	अचलपूर	1,406	15,085	3,342	5	18,432	24,023	0	24,023
188	अंजनगाव	368	5,739	2,067	10	7,816	10,285	0	10,285
189	मोर्शी	1,930	4,677	997	119	5,793	5,246	0	5,246
190	यरुड	2,655	5,409	759	1,077	7,245	8,095	43	8,138
191	दर्यापूर	620	4,407	1,649	935	6,991	7,008	0	7,008
192	घांदूररेल्वे	1,504	2,122	811	123	3,056	2,845	570	3,415
193	घांदूर बाजार	661	3,600	466	1,010	5,078	7,281	0	7,281
194	शंभूगगाव	1,264	3,822	1,624	55	5,501	6,834	0	6,834
195	शंभूरडाना	868	1,312	553	460	2,325	4,882	272	5,154
196	शंभूरदरा	1,806	370	701	543	1,704	1,307	1,572	2,870
	अमरावती-एकूण	12,880	46,643	13,061	4,337	63,941	77,806	2,457	80,263

TABLE NO. 307 (A)-Contd.

(रुपये हजारात/Rs. in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
6	119	0	2,186	2,311	7,276	55,748	Osmanabad
0	3	1,335	729	2,087	1,165	23,104	Tujapur
5	25	70	39	139	1,151	10,540	Umarga
3	129	33	45	210	1,544	4,606	Paranda
21	0	101	263	385	76	8,376	Bhoom
0	0	237	23	260	122	4,654	Murum
0	4	0	114	118	769	8,276	Naldurg
0	66	4	1,188	1,258	5,841	24,268	Kallamb
35	346	1,780	4,587	6,768	17,944	1,39,572	Osmanabad -Total
17	0	2,432	9,676	12,125	8,442	1,20,855	Latu
903	29	69	998	1,999	8,150	40,467	Udgir
0	2	22	219	243	0	5,549	Ahmedpur
72	12	25	494	603	1,699	10,362	Nilanga
0	10	657	416	1,083	2,436	10,265	Ausa
992	53	3,205	11,803	16,053	20,727	1,87,498	Latu Total
0	2,023	0	696	2,719	3,889	36,933	Buldhana
7	99	607	21	734	4,864	48,292	Khamgaon
18	7	0	642	667	5,355	33,329	Malkapur
65	117	408	810	1,400	1,289	19,985	Shegaon
1	5	9	53	68	275	6,594	Jaigaon-Jamod
0	65	300	233	598	2,201	22,195	Mehkar
2	159	0	20	181	752	14,971	Nandura
3	208	0	550	761	631	19,709	Chikhali
24	11	32	11	78	881	12,699	Deulgaon-Raja
0	35	0	6	41	481	6,186	Lonar
0	0	42	36	78	261	4,504	Shindkhed-Raja
120	2,729	1,398	3,078	7,325	20,879	2,25,397	Buldhana Total
49	1,090	0	2,364	3,503	92,411	2,63,688	Akola
0	107	117	345	569	5,878	29,757	Akot
28	2	0	899	929	6,581	34,818	Karanja
4	460	0	262	732	6,751	28,164	Washim
11	0	119	2	132	4,782	24,782	Murtizapur
0	43	644	10	697	3,502	16,909	Ballapur
0	20	0	286	311	245	11,587	Teihara
0	60	0	0	62	169	8,762	Patur
0	0	34	956	992	2,537	16,303	Mangurpir
0	0	0	3,084	3,090	1,825	12,429	Risod
92	1,800	914	8,208	11,017	1,24,681	4,47,199	Akola- Total
1,074	27	0	284	1,631	6,083	51,575	Achalpur
7	9	35	424	556	1,401	20,424	Anjangaon Surji
0	44	0	158	606	2,591	16,166	Morshi
7	10	0	12	126	5,268	23,432	Warud
0	9	0	52	142	2,571	17,332	Daryapur
0	6	93	4	157	496	8,628	Chandur-Railway
10	0	0	114	124	9,062	22,206	Chandur-Bazar
2	5	0	616	668	566	14,883	Dhamangaon
7	3	0	23	68	575	8,990	Shendunara
9	145	161	15	221	271	6,781	Chikaldara
1,107	1,301	289	1,702	4,399	28,884	1,90,367	Amravati Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
197	ययतमाळ	19,818	29,859	4,306	79	34,244	20,959	0	20,959
198	वणी	3,637	10,802	1,996	952	13,750	8,614	0	8,614
199	पुसव	3,675	11,971	2,447	4,463	18,881	19,288	0	19,288
200	गावबा	1,244	3,859	790	11	4,660	7,278	159	7,437
201	पांडरकयडा	4,077	5,444	1,663	867	7,974	5,836	1,785	7,621
202	दिग्रस	404	7,000	1,310	35	8,345	11,257	0	11,257
203	उमरखेड	809	6,547	848	45	7,440	9,637	7	9,637
204	घाटंजी	3,032	3,275	753	32	4,060	4,381	0	4,381
	ययतमाळ-एकूण	36,696	78,757	14,113	6,484	99,354	87,250	1,944	89,194
205	वर्धा	914	20,624	7,506	13	28,143	9,794	14	9,808
206	हिंगणघाट	162	17,584	1,662	1,466	20,712	15,443	0	15,443
207	आर्वी	1,016	4,150	816	213	5,179	4,216	0	4,216
208	पुलगाव	418	4,505	1,251	945	6,701	10,851	0	10,851
209	देवळी	405	1,705	135	25	1,865	4,647	0	4,647
210	सिल्ली	1,097	1,393	172	294	1,859	3,197	0	3,197
	वर्धा-एकूण	4,012	49,961	11,542	2,956	64,459	48,148	14	48,162
211	कामठी	2,271	10,749	3,104	1,254	15,107	19,086	0	19,086
212	उमरखेड	2,019	7,791	3,040	37	10,868	13,278	63	13,341
213	मोवाड	206	536	488	5	1,009	3,990	0	3,990
214	मोहोपा	1,632	562	276	233	1,071	3,543	0	3,543
215	नारखेड	468	2,842	1,139	179	4,160	11,913	0	11,913
216	काटोल	1,058	9,393	2,701	183	12,277	13,361	0	13,361
217	सावनेर	5,865	3,971	1,927	110	6,008	5,846	0	5,846
218	खापा	1,616	1,065	531	166	1,762	9,080	0	9,080
219	रामटेक	883	2,697	668	192	3,557	7,299	0	7,299
220	कळमेश्वर	824	2,925	1,111	767	4,803	7,994	0	7,994
	नागपूर-एकूण	17,642	42,531	14,965	3,126	60,622	95,390	63	95,453
221	गोंदिया	467	26,398	5,135	19	31,552	30,732	0	30,732
222	भंडारा	3,891	12,440	3,251	216	15,907	22,157	0	22,157
223	तुमसर	130	5,980	1,453	695	8,128	11,913	0	11,913
224	पयनी	343	1,961	461	262	2,684	7,297	35	7,332
225	तिरोरा	398	2,464	339	112	2,915	3,783	0	3,783
	भंडारा-एकूण	5,229	49,243	10,639	1,304	61,186	75,882	35	75,917
226	धंन्नपूर	3,173	15,921	3,721	234	19,876	24,178	0	24,178
227	बल्लारपूर	5,036	53,267	13,465	4,265	70,997	43,240	0	43,240
228	वरोरा	2,787	7,194	1,945	723	9,862	7,632	206	7,838
229	राजुरा	1,288	5,253	1,261	269	6,783	6,018	0	6,018
230	मूल	790	3,791	1,356	9	5,156	2,238	0	2,238
231	ब्रम्हपुरी	1,456	3,140	1,599	17	4,756	1,132	0	1,132
	धंन्नपूर-एकूण	14,530	88,566	23,347	5,517	1,17,430	84,438	206	84,644
232	गडचिरोली	3,777	5,246	4,888	246	10,380	1,920	2,314	4,234
233	वैसाईगंज	3,852	4,414	1,391	883	6,688	1,550	1,438	2,988
	गडचिरोली-एकूण	7,629	9,660	6,279	1,129	17,068	3,470	3,752	7,222

TABLE No. 33.11 (A)-Contd.

(रुपये हजारत/Rs. in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
30	2,315	89	676	3,110	5,347	83,478	Yavatmal
17	9	241	428	695	9,990	36,686	Wani
19	88	894	972	1,973	1,228	45,045	Pusad
0	17	63	20	100	718	14,159	Darwah
0	145	706	6	857	4,160	24,669	Pandharkawade
0	7	996	88	1,091	5,580	26,677	Digras
304	6	403	6	403	4,514	22,803	Umarkhed
6	3	144	27	180	1,937	13,590	Ghatanji
79	2,666	3,437	2,223	8,409	33,474	2,67,127	Yavatmal -Total
4	16	713	428	1,161	7,958	47,984	Wardha
0	3	376	473	852	3,208	40,377	Hinganghat
0	71	304	78	453	0	10,864	Arvi
96	0	0	0	96	1,127	19,193	Pulgaon
4	364	0	124	492	1,456	8,865	Deoli
14	0	141	77	232	502	6,887	Shindhi
118	454	1,534	1,169	3,266	14,251	1,34,170	Wardha -Total
0	230	193	1,644	2,067	1,606	40,137	Kamptee
0	89	752	1,180	2,021	9,004	37,313	Umred
45	116	238	4	403	148	5,756	Mowad
0	192	70	22	284	698	7,229	Mohopa
33	49	573	24	679	13,050	30,270	Narkhed
202	144	39	207	592	6,202	33,490	Katori
3	172	942	14	1,131	7,205	25,855	Sawner
0	1	233	21	255	15,594	28,307	Khapa
34	70	361	63	528	1,483	13,755	Ramtek
20	131	299	1,513	1,963	1,405	17,989	Kaimeshwar
337	1,194	3,700	4,682	9,923	88,461	2,40,101	Nagpur Total
218	236	1,589	920	3,363	28,420	94,534	Gondia
2	773	0	1,221	1,996	2,737	46,688	Bhandara
12	2	494	397	905	869	21,945	Tumsar
10	92	0	374	476	272	11,107	Paoni
4	48	34	23	109	550	7,755	Tirora
246	1,151	2,517	2,935	6,849	32,848	1,82,029	Bhandara -Total
12	3	0	93	108	5,202	52,537	Chandrapur
21	1,647	0	1,202	2,870	17,101	1,39,244	Ballarour
12	127	1,144	0	1,283	3,960	25,730	Warora
0	121	248	215	584	1,446	16,119	Rajura
0	2	0	111	113	644	8,941	Mul
0	344	0	138	482	463	8,269	Bramhapuri
55	2,244	1,392	1,759	5,440	28,816	2,50,860	Chandrapur Total
2	154	21	248	423	1,939	20,755	Gadchiroli
0	0	184	74	258	3,351	17,137	Desaiganj
2	154	205	322	683	5,290	37,852	Gadchiroli Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
	कटकमंडळ								
1.	देवळाली	12,619	5,839	6,603	16	12,458	5,200	3,006	8,206
2.	अहमदनगर	17,152	3,500	390	2	3,892	9,868	0	9,868
3.	पुणे	6,560	39,620	12,234	125	51,979	17	0	17
	खडकी	3,562	39,510	1,524	53,086	94,120	1,500	47	1,547
5.	देहूरोड	12,234	26,170	6,424	9	32,603	2,200	0	2,200
6.	औरंगाबाद	6,483	192	0	87	279	4,441	4,551	8,992
7.	कामठी	4,216	1,887	671	6	2,564	2,900	0	2,900
	कटकमंडळे-एकूण	62,826	1,16,718	27,846	53,331	1,97,895	26,126	7,604	33,730
1.	बृहन्मुंबई	4,79,754	85,48,788	36,34,237	8,192	1,22,67,317	4,80,389	21,63,315	26,43,704
2.	नवी मुंबई	1,28,446	0	1,14,326		1,14,326	89,398	0	89,398
3.	ठाणे	1,84,776	9,97,524	1,37,528	26,108	11,61,240	71,670	52,811	1,24,481
4.	कल्याण	3,35,643	5,12,069	1,39,740	1,22,700	7,74,509	33,180	0	33,180
5.	नाशिक	1,70,170	6,89,757	79,315	10,620	7,79,692	59,220	0	59,220
6.	पुणे	100	12,62,442	2,36,999	1,961	15,01,402	2,91,253	0	2,91,253
7.	पिंपरी-चिंचवड	4,92,625	13,16,822	1,88,290	9,250	15,14,362	23,218	0	23,218
8.	सोलापूर	81,687	2,85,519	1,65,503	53	4,51,075	68,575	0	68,575
9.	कोल्हापूर	83,468	2,32,652	1,05,920	9,378	3,47,950	64,553	46,538	1,11,091
10.	औरंगाबाद	35,245	2,92,519	53,238	27,562	3,73,319	48,199	21,377	69,576
11.	अमरावती	54,084	1,30,549	39,306	275	1,70,030	1,37,144	0	1,37,144
12.	नागपूर	43,239	6,92,421	7,20,673	1,20,876	10,33,971	2,69,820	0	2,69,620
	महानगरपालिका	20,09,237	1,49,60,963	35,075	4,13,155	2,04,89,133	19,36,619	22,84,041	39,20,660

TABLE No. 33.11 (A) - Contd.

(रुपये हजारत/Rs.in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(18)	(2)
40	1,109	4,980	3,619	9,748	2,403	45,434	Deolali
0	202	10,396	1,358	11,956	1,576	44,444	Ahmednagar
12	1,171	5,183	6,382	12,748	38,141	1,09,445	Pune
33	2,158	252	20,539	22,982	86,180	2,08,391	Khadki
0	44	360	21,245	21,649	47,506	1,16,192	Dehu Road
0	0	292	64	356	923	17,033	Aurangabad
0	1,848	1,228	0	3,076	1,044	13,800	Kamti
85	6,532	22,691	53,207	82,515	1,77,773	5,54,739	Cant. Board -Total
32,020	1,47,917	90,721	63,00,395	65,71,053	36,648	2,19,98,476	Brihan Mumbai
0	233	59,959	5,930	66,122	8,267	4,06,559	New Mumbai
0	1,158	68,509	2,34,410	3,04,077	4,40,956	22,15,530	Thane
26	2,887	22,073	1,19,175	1,44,161	3,27,755	16,15,248	Kalyan
66	150	17,245	2,28,385	2,45,846	1,15,059	13,69,987	Nashik
85,000	5,519	39,439	5,51,343	6,81,301	8,46,616	33,20,872	Pune
52	211	12,206	64,714	77,185	1,76,855	22,84,245	Pimpri-Chinchwad
39	3,717	11,005	76,959	91,720	1,05,582	7,98,639	Solapur
152	613	7,429	3,68,263	3,76,457	1,43,410	10,62,376	Kolhapur
212	80	57,182	25,277	82,751	1,19,697	6,80,588	Aurangabad
8	2,508	0	15,588	18,102	9,530	3,88,890	Amravati
0	13,116	657	3,880	17,653	1,43,067	15,07,750	Nagpur
1,17,575	1,78,107	3,86,427	79,94,319	86,76,428	24,73,642	3,76,49,160	Total Mahanagrpalika

आधार.— अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई-५१.

Source.— Directorate of Economics & Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai-51.

महानगर पालिका व नगरपालिकांच
Income of Municipal Corporation

अनुदान/

Sl. No.	जिल्हा/नगरपालिका District/Municipal Councils and Corporation	सुरुवातीची शिल्लक Opening Balance	दर व कट जकात Rates & Taxes Octrol	घर व जमिनीवरील कर Taxes on Houses and Land	इतर कर व शुल्क Other taxes and fees	एकूण Total (4+5+6)	शासकीय Government	इतर Other	एकूण Total (8+9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ठाणे ...	59,7,785	11,37,369	19,4,157	66,563	13,98,089	11,9,906	1,490	12,1396
2	रायगड ...	85,136	16,6,387	47,508	4,389	21,8,184	57,630	17,858	75,488
3	रत्नागिरी ...	41,594	56,917	18,903	4,570	80,400	42,869	1,528	44,397
4	सिंधुदुर्ग ...	24,002	18,287	2,804	150	21,041	8,282	0	8,182
5	नाशिक ...	25,617	16,5,320	23,351	8,416	19,7,087	57,392	87	57,479
6	घुळे ...	23,369	12,9,286	44,141	6,537	17,9,964	88,790	18,987	10,7,777
7	जळगांव ...	35,367	26,2,058	73,802	31,554	36,7,414	21,9,155	452	21,9,607
8	अहमदनगर ...	62,525	58,952	12,3,992	14,407	19,7,352	61,862	12,5,471	74,409
9	पुणे ...	54,912	84,300	38,528	7,046	12,9,874	49,246	505	49,751
10	सातारा ...	46,243	10,2,903	39,250	5,690	14,7,843	93,734	12,837	10,6571
11	सांगली ...	45,191	16,0628	36,649	21,595	21,8,872	65,176	2,378	67,554
12	सोलापूर ...	35,915	72,090	20,674	12,827	10,5,592	51,696	5,505	57,201
13	कोल्हापूर ...	13,3,193	24,3,348	25,241	11,521	28,0,110	11,6,408	551	11,6,959
14	ओरंगाबाद ...	1,5251	22,622	4,695	597	27,914	27,413	279	27,692
15	जालना ...	29,989	56,498	6,367	5531	68,396	29,803	1,553	31,356
16	परभणी ...	32,254	65,542	13,878	3,046	82,266	77,079	4,630	81,709
17	बीड ...	26,915	48,319	5,702	1,003	53,024	41,857	213	42,070
18	नांदेड ...	75,702	10,8,408	23938	1891	134237	61540	576	62116
19	उस्मानाबाद ...	22093	89372	11583	1002	101957	35909	1760	37669
20	लातूर ...	16,347	64,437	24,338	4,315	93,090	11,0124	0	11,0124
21	बुलढणा ...	40,538	11,9,952	30,276	7,552	15,7,780	13,6,294	569	13,6,863
22	अकोला ...	19,208	53,948	15,592	4,491	74,031	77,987	9,993	87,960
23	अमरावती ...	41,479	89,431	17,791	9,003	11,6,225	91,870	1,728	93,598
24	यवतमाळ ...	3,552	52,756	13,557	2,365	68,678	45,418	473	45,891
25	वर्धा ...	25,583	28,952	15,720	3,539	68,211	11,1,835	88	11,1,923
26	नागपूर ...	8,825	49,837	14,684	1,439	65,940	73,476	0	73,476
27	भंडारा ...	26,010	95,184	22,247	5,047	12,2,478	79,635	200	79,835
28	गडचिरोली ...	10,883	10,137	5,327	87	16,301	3,618	555	4,173
१	नगरपरिषद ...	16,25,851	36,76,242	92,1,403	24,8,008	48,45,653	20,74,202	10,1,740	21,75,942
२	महानगरपालिका ...	23,02,641	16,865,719	64,11,368	463,05	23,748,390	23,15,129	21,82,661	44,97,790
३	महाराष्ट्र राज्य ...	39,28,482	20,641,961	73,32,788	71,7,313	28,692,043	43,88,331	22,84,401	66,73,732

Table No. 33.11(B)

उत्पन्न १९९६-९७
and Councils 1986-97
Grants

शैक्षणिक सास्थाकडील फी Fees from Educational Institutions	बाजार व कत्तलखाने Market and Slaughter houses	पालिकापाल म.न. पासून उत्पन्न Revenue derived from property	संकीर्ण Miscella- neous	एकूण Total (3+7+10+ 11+12+ 13+14)	असाधारण उत्पन्न कर्जे व शणिष्य सत्यसेवे उत्पन्न Extra ordinary income detd & income of Commercial Enterases	एकूण Grand Total (15+16)	District
11	12	13	14	15	16	17	
104	2,715	54,474	13,1,906	23,06,469	14,8,745	24,56,214	Thane
127	1,440	5,763	3,2519	41,8,757	54,212	47,2,969	Raigad
0	833	5,256	4,449	17,6,929	26,196	20,3,115	Ratnagiri
0	509	690	1,688	56,112	24,122	80,234	Sindhudurg
198	358	8285	27,851	31,6,873	36,715	352,588	Nasik
207	3,501	7,864	25,013	34,7,695	52,190	39,9,875	Dhule
169	3,608	31,223	58,719	71,6,107	26,3,427	98,9,534	Jaigaon
186	4,045	12,485	22,094	37,3,095	76,216	44,9,311	Ahmednagar
663	1,167	5,484	22,608	26,4,549	53,859	31,8,508	Pune
48	1,086	2,908	13,132	31,7,831	56,943	37,4,774	Satara
14	902	1,405	19,626	35,3,564	64,844	41,8,408	Sangli
17	4,122	7,070	20,108	22,7,024	48,958	27,5,982	Solapur
234	1,477	7,476	68,954	60,8,403	77,995	68,6,398	Kolhapur
213	693	809	2,483	7,5075	22,825	97,900	Aurangabad
3	92	1,710	2,596	10,4,142	37,428	17,1,570	Jalna
397	482	921	12,789	21,0818	26,325	23,7,143	Parbhani
27	6	17	8,003	13,0062	24,147	15,4,209	Beed
754	815	1,568	14,469	28,9,661	26,668	31,6,329	Nanded
32	192	1,628	3,107	12,1,253	15,949	13,7,202	Osmanabad
1,190	20	9,304	5,280	17,7,813	17,853	19,56,96	Latur
125	3,112	2,669	3,847	22,9,314	40,943	27,0257	Bhathana
47	1,657	2,369	22,885	36,2,139	10,6,191	46,6,330	Akola
1,728	1,627	2,775	15,870	19,3,199	11,532	20,4331	Amravati
77	2,360	5,305	15,150	27,4,194	18,864	29,1058	Yavatmai
164	521	1,762	1,613	12,2,181	12,796	13,4977	Wardha
383	1,159	6,753	4,899	21,8,911	4,3,660	26,2571	Nagpur
293	1,155	3,196	1,908	15,4,077	28,863	18,2,940	Bhandara
512	1,037	2,480	3,146	23,6,214	32,678	26,8,892	Chandrapur
2	112	3,155	320	31,985	5,420	3,7405	Gadchiroli
7,924	37,601	27,503	55,7,112	94,44,446	14,75,744	10,923,190	Municipal Councils
29,509	16,2,064	19,4,153	97,55,213	41,12,1031	85,24,848	49,645,879	Municipal Corporation
47,443	219885	597404	10,31,2325	50,5,65477	10,000,692	60,566,069	Maharashtra State

दर व कर/Rates and Taxes								
अ.क्र. Sl. No.	जिल्हा/नगरपरिषद महानगरपालिका	सुरुवातीची शिल्लक Opening Balance	जकात Octroi	घर व जमिनीवरील कर Taxes on Houses and Land	इतर कर व शुल्क Other taxes and fees	एकूण Total (4+5+6)	शासकीय Government	इतर Other
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	उल्हास नगर ...	7556	182272	30394	53390	266056	39938	0
2	भिवंडी ...	302027	567095	38866	9526	615487	31870	0
3	वसाई ...	722	10770	3750	0	14520	4928	1
4	भाईदर ...	139255	129335	44548	12	173895	6665	386
5	जव्हार ...	712	2269	921	20	3210	3187	0
6	डहाणू ...	6732	14778	5044	539	20361	2303	0
7	विरार ...	19309	16850	7737	3065	27652	4159	1
8	नालासोपारा ...	21945	19134	27703	11	46848	1999	250
9	अंबरनाथ ...	29259	111903	13423	0	125326	18415	0
10	कुळगांव-बदलापूर ...	18605	47566	12390	0	59965	2649	770
11	नवघर-माणिकपूर ठाणे एकूण ...	51663	35797	9372	0	44769	3793	82
12	पनवेल ...	597785	1137369	194157	66563	1398089	119906	1490
13	खापोली ...	25290	32653	10612	3840	47165	19639	717
14	अलिबाग ...	21249	78345	11929	0	90274	12592	2500
15	महाड ...	8656	6609	4630	0	11239	4801	1494
16	पंण ...	3393	8213	2922	450	11585	2898	3972
17	रोहा ...	10902	10836	6383	2	17221	2174	0
18	उरण ...	1536	5045	2057	2	7104	1986	4237
19	उरण ...	1815	13674	4966	4	18644	2595	4689
20	मुरुड -जजिरा ...	3337	2557	716	31	3304	4329	199
21	श्रीवर्धन ...	4259	2712	905	46	3663	3988	0
22	माथेरान ...	2208	1511	1661	0	3172	1345	0
23	कर्जत ...	4491	4232	667	14	4913	1283	50
24	रायगड - एकूण ...	85136	166387	47508	4389	218284	57630	17858
25	रत्नागिरी ...	14705	29016	9067	4570	42653	30158	1528
26	चिपळूण ...	23075	18718	7264	0	25982	6311	0
27	खेड ...	3211	5573	1610	0	7183	3695	0
28	राजापूर ...	603	3620	962	0	4582	2705	0
29	रत्नागिरी - एकूण ...	41594	56927	18903	4570	80400	42869	1528
30	मालवण ...	8144	5988	662	8	6638	1886	0
31	वेंगुली ...	5532	3579	625	0	4204	2858	0
32	सायतवाडी ...	10328	8740	1317	142	10199	3438	0
33	सिधुदुर्ग - एकूण ...	24002	18287	2804	150	21041	8182	0

Table No. 33.11 (B) - Contd.

उत्पन्न १९९६-९७
and Corporation 1996-97
Grants

रुपये हजारात/Rs. In '000

इतर साधने/other sources								
एकूण Total (8+9)	शैक्षणिक संस्थाकडील फी Fees from Educa- tional Institutions	बाजार व कत्तलखाने Market and Slaughter houses	पालिका मालमत्ते पासून उत्पन्न Revenue derived from property	सर्कीर्ण Miscella- neous	एकूण Total (3+7+10+ 11+12+ 13+14)	असाधारण उत्पन्न कर्जे व वाणिज्य संस्थांचे उत्पन्न Extra ordinary income debts & income from Commercial enterprises	एकूण Grand Total (15+16)	District Municipal Council & Corporations
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	
39,938	0	14	5,507	3,159	32,2,230	0	32,2,230	Ulhasnagar
31,870	0	437	5,775	7,240	96,2,866	78,353	10,41,219	Bhiwandi
4,929	52	455	3,465	1,888	26,031	0	26,031	Vasai
7,051	0	0	15,483	60,992	39,7176	7,744	40,4,920	Bhyander
3,187	0	13	509	4,672	12,303	0	12,303	Jawhar
2,303	0	97	674	856	31,0230	0	31,023	Dahanu
4,160	40	1,036	274	13,718	6,6189	6,993	7,3182	Virar
2,249	0	0	330	2,534	7,3906	15,155	8,9061	Nalasopara
18,415	12	565	6,709	6,230	18,6516	41,500	22,8016	Ambarnath
3,419	0	68	13,718	12,602	10,8377	0	10,8377	Kulgaon-Badlapur
3,875	0	0	1,530	18,015	11,9852	0	11,9852	Navghar-Manickpur
12,1,396	104	2715	54,474	13,1906	23,06,469	14,9,745	24,56,214	Thane - Total
20,356	0	398	1,337	16,351	11,0897	14,121	12,5,018	Panvel
15,092	107	296	1,634	2,972	13,1,624	16,516	14,8,140	Khopoli
6,295	0	150	790	625	25,753	1,446	27,199	Alibag
6,870	0	34	697	509	23,079	6175	29,254	Mahad
2,174	0	137	178	1,124	31,916	6,577	38,493	Pen
6,223	0	106	665	1,153	16,387	3148	19,535	Roha
7,284	20	159	310	4,243	32,478	2735	35,213	Uran
4,528	0	25	85	647	11,926	1847	13,773	Murud Janjira
1,345	0	52	16	1,875	8,638	452	9,090	Shriwardhan
1,333	0	31	12	840	11,620	466	12,086	Matheran
75,488	127	440	5,763	32,519	41,8757	54,212	47,2,969	Karjat
75,488	127	440	5,763	32,519	41,8757	54,212	47,2,969	Raigad - Total
31,686	0	31	3,759	2655	95,489	12,646	10,8,135	Ratnagiri
6,371	0	331	870	1055	57,624	8,600	66,224	Chiplun
1,945	0	314	421	692	15,516	1,882	17,398	Khed
1,358	0	157	206	47	8300	3058	11358	Rajapur
1,358	0	833	5,256	4,449	17,6,929	26,186	20,3,115	Ratnagiri - Total
1,636	0	101	396	758	17,923	14,006	31,929	Malwan
2,858	0	230	215	329	13,368	634	14,002	Vengurla
3,438	0	178	79	601	24,821	9,482	34,303	Sawantwadi
8,182	0	509	690	1,688	56,112	24,122	80,234	Sindhurg - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
30	मालेगाव ...	15,113	88,237	8,570	3,100	99,907	25,022	0
31	मनामड ...	774	49,857	2,876	3,184	56,017	12,653	0
32	इगतपुरी ...	2,665	2,926	2,207	4	5,137	3,137	0
33	नांदगाव ...	1,410	2673	728	8	3,409	2,176	2
34	सिनर ...	2,590	5,537	3,175	248	8,960	1,804	3
35	येवला ...	346	6,604	2,154	1,033	9,791	5,374	6
36	त्रिंबळ ...	1,221	1,190	654	711	2,555	2,014	0
37	भगूर ...	580	1,153	825	7	1985	1,292	0
38	साटाना ...	918	7,143	2,162	21	9,326	3,920	76
	नाशिक - एकूण	25,617	16,5,320	23,351	8,416	19,7,087	57,392	87
39	धुळे ...	5,711	72,641	23,704	6,055	10,2,400	39,302	2,101
40	नंदूरबार ...	10,007	18,456	5,420	53	23,929	8,823	858
41	शिरपूर-बखेड ...	3,742	12,221	5,419	13	17,653	27,018	1,390
42	नावापूर ...	772	4,584	2,215	345	7,144	2,579	0
43	शहाड ...	1,536	10,642	3,533	13	14,188	5,083	5,892
44	तळोदा ...	662	1,805	1,300	41	3,146	1,526	1,182
45	दौडाईचा ...	939	8,937	2,550	17	11,504	4,459	7,564
	धुळे - एकूण	23,369	12,9,286	44,141	6,537	17,9,964	88,790	18,987
46	जळगाव ...	5,048	15,4,023	31,372	24,526	20,9,921	93,403	198
47	भुसावळ ...	19,754	23,263	10,615	4,759	38,637	47,878	0
48	अमळनेर ...	996	19,185	5,827	13	25,025	8,432	0
49	चाळीसगांव ...	4,810	23,898	10,177	2	34,077	27,362	0
50	चोपडा ...	744	7,301	4,015	5	11,321	7,128	148
51	पाचोरा ...	394	7,684	1,489	33	9,206	5,164	0
52	फैजपूर ...	73	2,825	1,192	2	4,019	5,719	106
53	यावल ...	152	3,506	1,533	113	5,152	5,285	0
54	रावेर ...	1,392	6,601	2,288	35	8,924	3,116	0
55	सावदा ...	116	3,878	1,065	442	5,385	7,308	0
56	पाटोळा ...	611	4,487	430	669	5,586	3,843	0
57	घरणगांव ...	437	3,503	1,803	954	6,260	1,730	0
58	एरांडाल ...	840	1,904	1,996	1	3,901	2,787	0
	जळगाव - एकूण	35,367	26,2,058	73,802	31,564	36,7,414	21,9,155	452
59	अहमदनगर ...	23,735	12,688	10,1,149	5,306	119,143	21,144	184
60	श्रीरामपूर ...	1396	11,773	5,953	3,155	20,881	11,489	4,681
61	संगमनेर ...	8,993	12,283	5,360	2,282	19,925	5,424	3,022
62	कोपरगाव ...	19,388	7,539	4,069	898	12,506	8,722	191
63	देवळाल-प्रवरा ...	1,835	3,407	882	438	4,727	1,902	1,506
64	राहूरी ...	278	3,657	1,196	585	5,438	6,920	1,342
65	पाथडी ...	760	2,491	44	308	2,843	1,502	23
66	राहता-पिंपळस ...	595	898	1,160	0	2,058	2,838	0
67	शिर्डी ...	4,095	2,018	3,617	616	6,251	847	1,586
68	श्रीगांदा ...	1,450	2,198	582	819	3,579	10,74	12
	अहमदनगर - एकूण	62,626	68,962	12,3,992	14,407	19,7,351	61,862	12,647

Table No. 33.11 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	2
25,022	0	0	174	18,040	15,8,256	14,353	17,2,609	Malegaon
12,653	102	0	217	1,663	71,426	8,320	79,746	Manmad
3,137	19	3	1,941	1,129	14,031	1,552	15,583	Igatpuri
2,178	0	0	0	2,158	9,155	354	9,509	Nandgaon
1,807	0	0	1,952	2,962	18,271	2,223	20,494	Sinnar
5,380	0	47	985	1,059	17,606	6,118	23,726	Yeola
2,014	63	0	1761	207	7,321	563	8,384	Trimbak
1,292	0	3	344	305	4,510	549	5,359	Bhagur
3,996	14	303	911	327	15,795	2,383	19,178	Solana
57,479	198	356	8,285	27,851	31,6,873	36,715	35,3,598	Nasik - Total
41,403	5	417	3,018	7,188	16,0142	14,618	17,4,760	Dhule
9,681	0	876	1,363	3,346	49,908	11,797	61,705	Nandurbar
28,408	170	1,494	1,051	4,725	57,243	13,837	71,080	Shripur Bakhad
2,579	0	0	143	2,397	13,035	662	13,697	Nawapur
10,975	16	152	1,392	2,980	31,239	7,231	38,470	Shahada
2,708	0	61	179	197	6,953	799	7,752	Takda
12,023	16	501	512	3,680	29,175	3,236	32,411	Donedaicha-Varvade
10,7,777	207	3,501	7,364	25,913	34,7,695	52,180	39,9,875	Dhule - Total
93,601	0	1,733	18,172	19,998	34,8,523	21,8,748	56,7,271	Jaigaon
47,878	76	13	4,485	17,390	12,8,233	6,454	13,4,587	Bhusawal
8,432	0	195	1,062	369	36,079	13,083	49,162	Amalner
27,362	0	317	735	6,737	74,038	19,548	93,586	Chalisgaon
7,276	3	8	1,833	4,142	25,387	5,977	31,354	Chopua
5,164	0	130	1,639	2,413	16,946	4,567	23,513	Pachora
5,825	35	212	294	337	10,795	5,423	16,218	Faizpur
5,285	39	172	230	2,735	13,765	3,030	16,795	Yeola
3,116	0	373	1,562	1,494	15,861	1,369	18,230	Raver
7,308	7	185	611	779	14,391	3,193	17,584	Sawda
3,843	9	129	159	710	11,047	1,077	12,124	Parola
1,730	0	91	331	611	9,450	537	9,987	Dnurangon
2,787	0	10	50	1004	8,592	421	9,013	Erandol
21,9,607	169	3,608	31,223	58,719	71,6,197	29,3,427	99,8,534	Jaigaon - Total
2,1328	0	249	7,970	7,237	17,9,662	16,924	19,6,584	Ahmednagar
16,170	45	1,044	430	1,118	41,084	16,453	57,737	Shriampur
8,446	0	214	475	3,062	41,115	12,884	53,999	Sangamner
8,913	0	1,577	979	701	44,054	24,362	68,426	Kopargaon
3,408	8	34	97	4,823	14,921	1,191	16,112	Deolai - Pravra
8,252	42	300	1,235	1,877	17,432	0	17,432	Rahun
1,525	0	45	277	458	5,908	880	6,788	Pathardi
2,239	2	247	96	751	6,597	1,577	8,164	Ranta - Pimies
1,433	7	239	666	1,062	14,943	1,567	16,510	Shudi
1,085	90	99	70	1,005	7,379	380	7,759	Srimgonda
74,499	186	4,046	12,485	22,094	37,3,095	76,216	44,3,311	Ahmednagar - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
69	बारामती ...	11,015	18,303	1,797	2,272	22372	10,591	0
70	सासवड ...	14,222	10,219	3,339	391	13,949	2,521	0
71	जेजूरी ...	3,621	1,927	960	20	2,907	1,773	5
72	लोगावळ ...	2,414	21,412	13,373	3,767	38,552	9,656	0
73	तापूर ...	726	7819	1537	397	9753	3492	0
74	शिरूर ...	5,034	4,457	2,438	6	6,901	3,241	58
75	आळंदी ...	353	1,250	1,602	0	2,852	4,620	442
76	जुन्नर ...	4,988	3,236	1,273	150	4,659	3,713	0
77	भोर ...	1,158	3,059	2,582	5	5,646	1,973	0
78	दौंड ...	3,174	4,097	2,788	38	6,923	4,911	0
79	तळेगांव - दाभाडे ...	8,207	8,521	6,839	0	15,360	2,755	0
	पुणे - एकूण ...	54,917	84,300	38,528	7,046	12,9,874	49,246	505
80	सातारा ...	1,816	40,307	9,605	4,747	54,659	40,017	0
81	कराड ...	6,018	29,013	12,826	13	41,852	21,450	3,731
82	फलटण ...	681	16,760	8,787	627	26,174	7,757	9,106
83	रहिमतपूर ...	725	874	208	31	1,113	1,629	0
84	म्हसवड ...	1,689	1802	102	149	2,053	3,584	0
85	वाई ...	2,802	5,760	1,500	0	7,309	7,698	0
86	पांचगणी ...	5,124	2,570	2,817	1	5,468	6,413	0
87	महाबळेश्वर ...	23,388	5,737	3,356	122	9,215	5,186	0
	सातारा - एकूण ...	45,243	10,2,903	39,255	5,690	14,7,843	93,734	12,837
88	सांगली ...	2,627	96,954	17,739	19,913	13,4,006	38,729	0
89	गिरज ...	12,048	34,367	71,653	10	41,530	8,963	0
90	इस्लामपूर ...	2,814	9,152	7,447	25	10,214	5,193	551
91	तासगांव ...	1,321	6,639	748	585	7,925	5,369	0
92	आष्टी ...	2,233	3,028	854	907	4,789	2,406	0
93	वीटा ...	1,631	10,488	1,655	142	12,356	4,895	1,707
94	कुववाड ...	517	0	1,052	0	1,052	1,616	10
	सांगली - एकूण ...	45,191	16,0628	36,649	21,695	21,3,572	65,176	2,378
95	बार्शी ...	12,582	26,819	6,006	4,074	36,899	14,407	12
96	पंढरपूर ...	11,945	22,120	7,349	6,859	36,338	16,474	4,001
97	कर्माळा ...	225	4,985	1253	487	6,725	2,699	556
98	सांगोला ...	1,361	4,523	1,668	0	6,191	2,461	936
99	अव्कलकोट ...	7,516	6,237	1,273	185	7,695	3,906	0
100	मंगलवेडा ...	527	2,773	1,297	394	4,464	3,259	0
101	मेदरगी ...	683	472	288	196	956	2,615	0
102	दुधनी ...	926	1,097	281	160	1,639	4,001	0
103	कुर्दुवाडी ...	150	3,064	1,159	462	4,685	1,862	0
	सोलापूर - एकूण ...	35,916	72,080	20,874	12,827	10,5,531	61,698	5,505

Table No. 33.11 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
10591	54	188	2965	3494	50679	9400	60079	Baramati
2521	16	1	369	1896	32974	3938	36912	Saswad
1778	0	34	277	151	8768	161	8929	Jejuri
9656	27	790	506	2964	54909	19916	74825	Lonavala
3492	0	0	388	700	15059	10953	26012	Indapur
3299	0	70	253	2761	18318	942	19260	Shirur
5062	30	0	401	457	9155	815	9970	Alandi
3713	0	15	43	2393	15811	1354	17165	Junnar
1973	0	57	0	2122	10956	636	11592	Bhor
4911	1	0	273	1221	16503	2431	18934	Daund
2755	535	12	19	4529	31417	3413	34830	Talegaon - Dabhade
49751	663	1167	5494	22688	264549	53959	318508	Pune - Total
40017	0	340	884	1860	99576	17451	117027	Satara
25181	35	157	0	2586	75829	15369	91198	Karad
16863	0	77	331	1821	45947	7044	52991	Phaltan
1629	0	0	2	281	3750	60	3810	Rahimatpur
3584	0	0	396	22	7744	5659	13403	Mhaswad
7698	0	31	620	2483	20943	4110	25053	Wai
6413	0	105	84	1158	22352	1399	23751	Panchgani
5186	13	376	591	2921	41690	5851	47541	Mahabaleshwar
106571	48	1086	2908	13132	317831	56943	374774	Satara - Total
38729	14	30	0	10618	207624	30959	238583	Sangli
8968	0	602	5586	0	69734	12222	81956	Miraj
5854	0	4	740	746	26782	5201	31983	Islampur
3369	0	213	317	297	13502	12585	26087	Tasgaon
2406	0	53	0	394	9875	794	10669	Ashti
6602	0	0	348	1847	22714	3083	25797	Vita
1626	0	0	0	138	3333	0	3333	Kupwad
67554	14	902	1405	19626	353564	64844	418408	Sangli - Total
14419	0	143	640	4250	68933	7241	76174	Barshi
20475	6	213	3243	4198	76418	32904	109322	Pandharpur
3255	0	138	0	5723	16066	27	16093	Karmala
3397	0	1	427	3289	14666	2282	16948	Sangola
3908	11	2	1551	922	21605	588	22193	Akkaikot
3259	0	598	934	313	10095	3479	13574	Mangalwedha
2625	0	27	10	58	4359	240	4599	Maidargi
4001	0	0	0	147	6712	256	6968	Dudhani
1862	0	0	265	1208	8170	1941	10111	Kurduwadi
57201	17	1122	7070	20108	227024	48958	275982	Solapur - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
104	इचलकरंजी...	115981	207627	15388	8119	231134	83918	0
105	जयसिंगपुर ...	324	7667	2498	2425	12590	5250	0
106	मलकापुर ...	1512	1189	356	0	1545	995	0
107	मुर्गड ...	800	1495	289	0	1784	2428	11
108	वडगाव ...	3824	4072	1243	7	5322	3875	103
109	गदहिंगलज ...	8726	9005	2629	16	11650	11200	437
110	कुरुंदवैड ...	1130	2062	992	0	3054	3197	0
111	कागल ...	143	9816	1529	443	11788	3548	0
112	पन्हाळा ...	663	415	317	511	1243	1997	0
कोल्हापुर - एकूण		133193	243348	25241	11521	280110	116408	551
113	पैतण ...	1659	3344	748	5	4097	7980	0
114	कन्नड ...	2880	3547	351	5	3903	3104	0
115	वैजापुर ...	4995	7043	2190	2	9235	8391	65
116	खुलताबाद ...	1169	726	313	26	1065	2020	0
117	गंगापुर ...	2391	2169	736	498	3403	3985	0
118	लोड ...	2157	5793	357	61	6211	1933	214
औरंगाबाद - एकूण		15251	22622	4695	597	27914	27413	279
119	जालना ...	20418	47558	3970	5042	56570	19088	0
120	अंबड ...	3097	3122	451	353	3926	1585	1553
121	भोकरदन ...	3736	2376	825	1	3202	3193	0
122	परतूर ...	2738	3442	1121	135	4698	5937	0
जालना - एकूण		29989	56498	6367	5531	68396	29803	1553
123	परभणी ...	10044	25920	8393	1378	36691	34754	515
124	हिंगोली ...	8381	8160	1068	32	9260	5607	40
125	मानयत ...	1693	4191	727	118	5036	4980	0
126	बसमतनगर ...	2800	5724	559	7	6290	6857	0
127	सोनपेठ ...	1798	1160	169	10	1339	1759	0
128	सेलू ...	874	5572	243	773	6588	2961	4075
129	पुर्णा ...	1303	2365	160	7	2531	2596	0
130	जितूर ...	2297	3422	496	13	3931	3698	0
131	गंगाखेड ...	2894	5153	262	111	5526	8758	0
132	पाथरी ...	154	2275	218	597	3080	3354	0
133	कळमनूरी ...	27	1600	383	0	1983	1755	0
परभणी - एकूण		32254	65542	13678	3046	82266	77079	4630

Table No. 33.11 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
83918	115	778	4377	63885	500188	58352	558540	Ichalkaranji
5250	8	88	472	673	19403	2023	21426	Jalsinghpur
995	0	44	102	270	4468	146	4614	Malkapur
2439	0	398	324	444	6279	903	7182	Murgud
3978	41	42	410	622	14239	2935	17174	Wadgaon
11637	56	114	1053	1538	34774	7393	42167	Gadhinglaj
3197	0	0	1	1054	8436	1843	10279	Kurandwad
3548	0	13	234	181	15907	3571	19478	Kagal
1997	16	0	503	287	4709	829	5538	Panhala
116959	234	1477	7476	68954	608403	77995	686398	Kolhapur - Total
7980	0	93	388	68	14285	3273	17558	Paithan
3104	9	7	0	62	9965	3954	13919	Kammad
8456	25	0	421	1118	24250	12473	36723	Vaijapur
2020	199	81	0	229	4763	399	52162	Khuldabad
3985	0	322	0	777	10878	1187	12065	Gangapur
2147	0	190	0	229	10934	1539	12473	Silod
27692	233	693	809	2483	75075	22825	97900	Aurangabada - Total
19088	0	0	1512	1974	99562	30432	129994	Jalna
3138	3	5	31	23	10223	6503	16726	Ambad
3193	0	0	0	270	10401	7	10408	Bhokardan
5937	0	87	167	329	13956	486	14442	Parthur
31356	3	92	1710	2596	134142	37328	171570	Jalna - Total
35269	7	179	0	4732	86922	3119	90041	Parbhani
5647	1	229	0	657	24175	5032	29207	Hingoli
4980	315	6	0	1158	13188	6338	19526	Manwat
6857	0	0	430	73	16450	2955	19405	Basmatnagar
1759	0	0	0	379	5273	902	6175	Sonpeth
7036	0	1	0	1041	15513	1860	17373	Sekoo
2596	20	46	0	2356	8853	594	9447	Purna
3698	37	16	0	321	10300	3678	13978	Jintur
8758	17	3	491	1039	18728	345	19073	Gangakhed
3354	0	0	0	1016	7605	1254	8859	Pathari
1755	0	2	0	44	3811	248	4059	Kalamnuri
81709	397	482	921	12789	210818	26325	237143	Parbhani - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
134	बीड ...	2214	22941	2660	726	26327	8306	213
135	आंबेजोगाई ...	2205	5767	605	22	6394	7953	0
136	परळी - वैजनाथ ...	20261	8469	878	17	9364	18250	0
137	माजलगाव ...	139	2546	533	204	3283	1964	0
138	गेवराई ...	206	4920	809	26	5755	2341	0
139	धारुड ...	1890	1676	217	8	1901	3043	0
	बीड - एकूण ...	26915	46319	5702	1003	53024	41857	213
140	नांदेड ...	47585	81301	16765	43	98109	34719	0
141	बिलोली ...	356	1175	263	47	1485	1282	122
142	उमरी ...	2175	1259	788	25	2072	1861	0
143	मुदखेड ...	1189	780	966	12	1758	1065	0
144	कधार ...	1345	2315	599	16	2930	4280	0
145	हडगाव ...	0	2361	336	307	3004	1638	0
146	धर्माबाद ...	7086	3442	442	347	4231	2649	0
147	देगलूर ...	8832	4636	1312	120	6068	3971	454
148	कुडलवाडी ...	861	539	9	193	741	1396	0
149	मुखेड ...	545	2548	701	195	3444	3222	0
150	किनवट ...	4371	3653	826	529	5008	3925	0
151	लोहा ...	275	2418	714	57	3189	1227	0
152	वाघाला ...	1082	1981	217	0	2198	305	0
	नांदेड - एकूण ...	75702	108408	23938	1891	134237	61540	576
153	उस्मानाबाद ...	8954	19439	5255	614	25308	13902	0
154	तुळजापूर ...	3387	6804	727	85	7616	4530	4398
155	उमरगा ...	1768	6800	241	231	7272	3258	0
156	परंडा ...	770	1615	55	6	1676	2330	0
157	भूम ...	52	1444	490	26	1960	3337	0
158	मुरुम ...	771	1037	58	0	1095	1606	0
159	नळेदुर्ग ...	1712	3580	85	75	3740	2550	0
160	कळंब ...	2959	4273	217	48	4538	6805	0
	उस्मानाबाद - एकूण ...	20373	44992	7128	1085	53205	38318	4398
161	लातूर ...	12685	66164	9215	35	75414	22406	1225
162	उदगीर ...	4576	14162	1277	510	15949	8049	0
163	अहमदपूर ...	547	2762	165	266	3193	387	535
164	निलंगा ...	2048	3487	758	134	4379	2941	0
165	औसा ...	2237	2797	168	57	3022	2126	0
	लातूर - एकूण ...	22093	89372	11583	1002	101957	35909	1750
166	बुलढाणा ...	3383	6642	5767	167	12576	9215	0
167	खामगाव ...	897	15025	3715	1457	20197	24972	0
168	मलकापूर ...	777	13946	4684	5	18635	13279	0
169	शेगाव ...	3449	4977	1444	297	6718	10674	0
170	जळगाव - जामेद ...	127	2650	712	38	3400	3279	0
171	मेहकर ...	317	4600	2355	815	7770	14354	0
172	नांदूरा ...	1579	4849	820	913	6582	8256	0
173	धिखली ...	531	6337	2398	60	8795	9968	0
174	देऊळगाव - राजा ...	2801	2608	1333	540	4481	7689	0
175	लोणार ...	1959	2316	620	20	2956	2035	0
176	सिदखेडराजा ...	527	487	490	3	980	6403	0
	बुलढाणा - एकूण ...	16347	64437	24338	4315	93090	110124	0

Table No. 33.11 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
8519	0	0	6	356	37422	1609	39031	Beed
7953	0	0	0	3708	20260	3289	23549	Ambejogal
18250	21	6	0	3098	51000	11252	62252	Parli - Vajinath
1964	6	0	8	115	5515	1346	6861	Manjgaon
2341	0	0	3	631	8936	6408	15344	Georai
3043	0	0	0	95	6929	243	7172	Dharur
42070	27	6	17	8003	130062	24147	154209	Beed - Total
34719	0	73	19	7946	188451	18256	206707	Nanded
1404	0	0	0	63	3308	290	3598	Biloli
1861	64	0	64	160	6396	14	6410	Umri
1065	0	0	365	364	4741	37	4778	Mudkhed
4280	296	3	0	700	9554	1224	10778	Kandhar
1638	0	0	0	362	5004	2034	7038	Hadgaon
2649	0	13	0	281	14260	2388	16648	Dharmabad
4425	281	41	26	2545	22218	489	22707	Degloor
1396	0	0	67	48	3113	18	3131	Kundalwadi
3222	0	3	0	1851	9065	568	9533	Mukhed
3925	113	682	0	4	14103	1154	15257	Kinwat
1227	0	0	1027	2	5720	71	5791	Loha
305	0	0	0	143	3728	125	3853	Waghala
62116	754	815	1568	14469	289661	26668	316329	Nanded - Total
13902	0	10	0	1889	50063	6148	56211	Osmanabad
8928	0	1	1333	242	21507	1486	22993	Tuljapur
3258	6	25	0	77	12406	784	13190	Umraga
2330	3	97	0	135	5011	427	5498	Paranda
3337	23	0	77	1	5450	1443	6893	Bhoorn
1606	0	0	218	25	3715	174	3889	Murum
2550	0	5	0	125	8132	949	9081	Naldurg
6805	0	54	0	613	14969	4478	19447	Kalamb
42716	32	192	1628	3107	121253	15949	137202	Osmanabad - Total
23631	0	0	8764	3209	123703	4325	128028	Latur
8049	1190	17	517	1050	31348	7651	38999	Udgir
922	0	0	0	154	4816	0	4816	Ahmedpur
2941	0	3	293	329	9993	925	10918	Nilanga
2126	0	0	30	538	7953	4952	12905	Ausa
37669	1190	20	9604	5280	177813	17853	195666	Latur - Total
9215	0	2112	15	589	27890	6265	34155	Buldhana
24972	2	128	328	16	46540	10866	57406	Khamgaon
13279	8	7	472	111	33289	17446	50735	Malkapur
10674	77	14	524	1298	22754	1716	24470	Shegaon
3279	1	50	1	91	6949	441	7390	Jalgaon - Jamod
14354	0	253	385	360	23439	900	24339	Mehkar
8256	1	232	0	201	16851	557	17408	Nandura
9968	3	269	258	551	20375	476	20851	Chikhali
7689	33	11	573	44	15632	1763	17395	Deulgaon - Raja
2035	0	36	0	527	7513	220	7733	Lonar
6403	0	0	113	59	8082	293	8375	Sindhked - Raja
110124	125	3112	2669	3847	229314	40943	270257	Buldhana - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
177	अकोला ...	18071	74351	15824	4606	94781	70937	0
178	अकोट ...	1642	11345	775	2	12122	9153	0
179	कारजा ...	1735	9760	2333	423	12516	13859	0
180	वाशिम ...	1062	7115	3147	1389	11651	8808	0
181	मुर्तिजापूर ...	7395	7327	1894	916	10137	6892	0
182	बालापूर ...	600	1944	725	4	2673	9583	0
183	तेल्हारा ...	3078	2321	423	18	2762	5363	0
184	पातूर ...	1476	1915	774	2	2691	2789	0
185	मंगळूरपीर ...	2404	3567	700	93	4360	6087	569
186	सोड ...	3075	307	3681	99	4087	2733	0
	अकोला - एकूण ...	40538	119952	30276	7552	157780	136294	569
187	अचलपूर ...	11242	18643	3446	3	22092	18829	0
188	अंजणगाव ...	1262	6255	2249	32	8536	12872	0
189	भैशी ...	778	5139	1070	141	6350	6870	0
190	वरुड ...	2160	5668	1453	1814	8935	10250	2689
191	दर्यापूर ...	158	5436	2345	924	8705	3442	5698
192	चांदूर रेल्वे ...	119	2130	1005	281	3416	4353	1234
193	चांदूर बाजार ...	21	4730	537	26	5293	5768	0
194	घामणगांव ...	389	4176	2096	169	6441	6746	0
195	शेदूरंजना ...	1180	1438	524	565	2528	5671	0
196	चिखलदरा ...	819	333	866	536	1735	3166	372
	अमरावती - एकूण ...	19208	53948	15592	4491	74031	77967	9993
197	यवतमाळ ...	14950	37272	6175	115	43562	25919	100
198	वणी ...	5860	10615	2920	1097	14632	12093	0
199	पुसद ...	5744	12973	2527	4096	19596	14317	0
200	दारुहा ...	2874	4106	737	8	4851	5755	824
201	पांढरकवड ...	7607	5901	1852	1632	9385	4948	804
202	दिग्रस ...	1072	7460	1562	175	9197	11757	0
203	उमरखेडा ...	493	7344	1089	1772	10205	11536	0
204	घाटजी ...	2879	3760	929	108	4797	5545	0
	यवतमाळ एकूण ...	41479	89431	17791	9003	116225	91870	1728
205	वर्धा ...	206	21666	7991	16	29673	12495	475
206	हिंगणघाट ...	1407	19471	3109	768	23348	8769	0
207	आर्वी ...	1016	4150	816	213	5179	4216	0
208	पुलगाव ...	217	4192	987	1074	6253	8663	0
209	देवळी ...	186	1662	478	31	2171	5786	0
210	सिंदी ...	520	1615	176	263	2054	5489	0
	वर्धा - एकूण ...	3552	52756	13557	2365	68678	45418	473
211	कामठी ...	4303	13411	2871	1117	17399	23857	0
212	उमरेड ...	6861	7239	3376	52	10667	13628	88
213	मोवाड ...	106	482	480	73	1035	9378	0
214	मोहपा ...	1748	648	288	266	1202	8626	0
215	नरखेड ...	1304	3069	1202	323	4594	11185	0
216	काटोल ...	2533	10351	2913	291	13555	14196	0
217	सावनेर ...	4056	6144	2086	113	8343	7396	0
218	खापा ...	1203	1182	420	149	1751	7048	0
219	रामटेक ...	816	3431	889	265	4585	8478	0
220	कळमेश्वर ...	2653	2995	1195	890	5080	8043	0
	कागपूर - एकूण ...	25583	48952	15720	3539	68211	111835	88

Table No. 33.11 (B)-Conted.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	2)
70937	43	1076	714	11911	197533	84221	281754	Akola
9153	0	78	777	2782	26554	855	27409	Akot
13859	0	82	276	502	28970	9053	38023	Karanja
8898	2	152	23	314	22102	6583	28685	Washim
6892	0	8	0	1718	26150	381	26531	Murtizapur
9583	0	134	541	3720	17251	318	17569	Balapur
5363	0	60	0	485	11748	2011	13759	Telhara
2789	2	60	38	42	7098	600	7698	Patur
6656	0	7	0	1143	14570	2169	16739	Mangrulpir
2733	0	0	0	268	10163	0	10163	Risod
136863	47	1657	2369	22885	362139	106191	468330	Akola - Total
18829	1702	374	0	1295	55534	2593	58127	Achalpur
12872	7	102	239	759	23777	151	23928	Anjangaon
6870	0	560	0	285	14843	1248	16089	Morshi
12939	7	127	0	1503	25671	734	26405	Warud
9140	0	155	0	496	18654	738	19392	Daryapur
5587	0	62	83	34	10381	627	11008	Chandur - Railway
5768	0	7	1771	511	13371	4858	18229	Chandur - Bazar
6746	3	5	306	688	14578	0	14578	Dhamangaon
5671	9	2	188	163	9741	540	10281	Shedurjana
3538	0	233	188	236	6649	145	6794	Chikhaldara
87960	1728	1627	2775	5870	193199	11632	204831	Amravati - Total
26019	28	1947	0	1357	87863	561	88424	Yawarmal
12093	14	8	859	4612	38078	3595	41673	Wani
14317	20	134	1694	3898	45403	0	45403	Pusad
6579	0	40	80	483	14907	165	15072	Darwha
5752	0	125	738	1766	25373	2703	28076	Pandharkawada
11757	0	8	838	1797	24669	256	24925	Digras
11536	9	96	424	839	23602	4500	28102	Umardhed
5545	6	2	672	398	14299	5084	19383	Ghataniji
93598	77	2360	5305	15150	274194	16864	291058	Yavatmal - Total
12968	7	21	713	850	44438	4997	49435	Wardha
8769	145	25	383	571	34648	5741	40389	Hinganghat
4216	0	71	304	78	10864	0	10864	Arvi
8663	9	0	251	19	15412	739	16151	Pulgaon
5786	3	403	0	22	8571	1211	9782	Deoli
5489	0	1	111	73	8248	108	8356	Sindi
45891	164	521	1762	1613	122181	12796	134977	Wardha - Total
23857	0	258	65	2615	48497	0	48497	Kamptee
13716	0	87	924	1423	33678	3249	36927	Umred
9378	20	1	297	1	10838	584	11422	Mowad
8626	0	122	86	11	11795	506	12301	Mohpa
11185	48	91	972	1	18195	17137	35332	Narkhed
14196	254	165	2458	470	33631	5919	39550	Kotol
7396	2	170	671	0	20638	8241	28879	Saoner
7048	0	75	218	3	10298	3724	14022	Khapa
8478	0	72	670	107	14728	3136	17864	Ramtek
8043	59	118	392	268	16613	1164	17777	Kalmeshwar
111923	383	1159	6753	4899	218911	43660	262571	Nagpur - Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
221	गोदीया ...	622	25809	6643	223	32675	30777	0
222	भंडारा ...	6344	12665	4663	98	17426	14436	0
223	तुमसर ...	636	6678	1622	825	9125	15574	0
224	पवनी ...	973	2058	1287	280	3625	6659	0
225	तिरोरा ...	250	2627	449	13	3089	6030	0
	भंडारा - एकूण	8825	49837	14664	1439	65840	73476	0
226	चंद्रपूर ...	9543	54597	11913	4275	70785	39372	0
227	बल्लारपूर ...	9460	18786	2512	54	21352	21787	200
228	वरोरा ...	2586	8053	2950	312	11315	7966	0
22	राजुरा ...	1055	5839	1007	342	7188	7858	0
230	मूल ...	1644	4059	1501	33	5593	1645	0
231	ब्रम्हपूर ...	1722	3850	2364	31	6245	1007	0
	चंद्रपूर - एकूण	26010	95184	22247	5047	122478	79635	200
232	गडचिरोली ...	7287	5640	4377	163	10180	1522	38
233	देसाईगंज ...	3596	4497	950	674	6121	2096	517
	गडचिरोली - एकूण	10883	10137	5327	837	16301	3618	555
	कटकमंडळ	4821	5444	9473	99	15016	13995	327
1	देवळाली ...	3481	4729	347	6010	11086	6825	97
2	अहमदनगर ...	8600	62143	15991	25036	103170	18594	0
3	पुणे ...	21081	62712	27553	0	90265	9108	0
4	खडकी ...	12247	20849	6527	249	27625	3000	0
5	देहूरोड ...	5337	1887	581	19	2487	900	0
6	औरंगाबाद ...	8319	522	0	75	597	3413	4971
7	कामठी ...							
	कटकमंडळ - एकूण	63886	158286	60472	31488	250246	55835	5395
1	बृहन्मुंबई ...	252148	9166001	4803618	87699	14057318	938312	2101786
2	नवीमुंबई ...	197562	182443	138527	0	32970	63420	0
3	ठाणे ...	210820	1059800	123797	68508	1252105	117473	0
4	कल्याण ...	477922	604652	158381	147247	910280	56941	0
5	नाशिक ...	165670	880099	91221	11716	983036	27873	0
6	पुणे ...	100	1587800	343498	5951	1937049	407700	0
7	पिंपरी- चिंचयड ...	106895	1494447	151417	4782	1650846	39589	0
8	सोलापूर ...	126115	296796	184533	193	481522	68466	0
9	कोल्हापूर ...	96520	279080	113053	10567	402680	71354	73130
10	औरंगाबाद ...	101824	370000	57027	548	427576	89037	0
11	अमरावती ...	85045	180017	42021	256	202294	157088	7745
12	नागपूर ...	23318	784804	204273	131837	1120914	277876	0
	महामगरपालिका	2302841	18885719	6411368	469305	23746390	2315129	2182661

Table No. 33.11 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(2)
30777	264	210	2182	553	67283	21220	68503	Gondia
14438	1	731	0	654	39592	5868	45460	Bhandara
15574	14	2	280	350	25981	1217	27198	Tumsar
6659	9	115	0	337	11718	380	12098	Paoni
6030	5	97	18	14	9503	178	9681	Tirora
73476	293	1155	2480	1908	154077	28863	182940	Bhandara - Total
39372	32	245	1682	1980	123599	20024	143623	Chandrapur
21987	11	185	0	261	53256	6287	59543	Bailarpur
7966	467	105	1440	418	24297	4486	28783	Warora
7858	0	138	74	222	16535	360	16895	Rajura
1645	2	3	0	115	9002	461	9463	Mul
1007	0	361	0	190	9525	1060	10585	Bramhpuri
79835	512	1037	3196	3146	236214	32678	268892	Chandrapur - Total
1560	2	112	58	263	19462	2555	22017	Gadchiroli
2613	0	0	136	57	12523	2865	15388	Desai - ganj
4173	2	112	194	320	31985	5420	37405	Gadohironli - Total
								Cantonment Board
14322	17	1374	3057	6415	45022	7345	52967	Deolali
6922	0	214	3382	4048	29133	421	29554	Ahmednagar
18594	44	1266	6519	5196	143389	43317	186706	Pune
9108	39	2223	608	35770	159094	76575	235669	Khadki
3000	0	116	381	17171	60540	85200	145740	Dehu Road
900	141	1064	533	1142	11604	9545	21149	Aurangabad
8384	0	0	0	365	17665	2779	20444	Karni
61230	241	6257	14480	70107	466447	225182	691829	Cant. Board Total
3040098	34061	150448	85941	7321779	24437497	6215643	30853140	Brihan Mumbai
63420	0	321	33908	9692	625873	23811	649684	Navi Mumbai
117473	2201	1254	90509	148220	1822582	486280	2308862	Thane
56941	424	4083	18324	122462	1590436	226742	1817178	Kalyan
27873	63	140	5752	205122	1387656	136990	1524646	Nasik
407700	2223	4985	312282	1296869	3961208	986973	4948181	Pune
39589	179	434	12707	25134	2798484	126483	2924967	Pimpri - Chinchwad
68466	48	3526	10414	78143	768234	26260	794494	Solapur
144484	277	609	8482	507684	1160736	0	1160736	Koihapur
89037	25	1482	17844	22917	660805	127908	788713	Aurangabad
164833	8	2449	0	11496	466125	10472	476598	Amravati
277876	0	12353	1241	5695	1441395	157285	1592680	Nagpur
4497790	39509	182084	597404	9755213	41121031	8524848	49645879	Total Mahanagarpalika

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source - Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

(Rc) 219-116

३३. सार्वजनिक प्रशासन व
PUBLIC ADMINISTRATION AND
तक्ता क्र. :
महानगर पालिका व नगरपरिषद
Expenditure of Municipal
सार्वजनिक बांधकाम

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा/नगरपरिषद व महानगरपालिका	सामान्य प्रशासन व कर वसुली General Administrative and collection charges	सार्वजनिक दियावती Public Lighting	पाणी पुरवठा Water Supply	जलनि : सारण गटारे व सफाई Drainage conservancy and sanitation	इस्पितळे दवाखाने व सस टोपणी Hospitals, Dispensaries and Vaccination	शिक्षण Education	इमारती Building
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	बृहन्मुंबई	130877	127782	233744	222481	32012	45140	452647
2	ठाणे	40148	14831	45880	33432	10526	36399	60607
3	रायगड	12373	2691	23225	9876	3045	14421	18347
4	रत्नागिरी	9351	1556	615	3074	2040	443	5659
5	सिधदूर्ग	192749	146860	303464	268843	47623	96403	537260
6	नाशिक	31034	6767	24859	44791	19887	19791	0
7	धुळे	71762	18109	106330	60038	28837	85237	0
8	जळगाव	64821	12124	48615	30581	39702	7508	0
9	अहमदनगर	195242	46489	227205	221208	108058	129393	0
10	पुणे	34152	7738	25548	24294	2218	36580	0
11	सातारा	28368	7996	53024	39757	1263	7874	0
12	सांगली	32936	4329	41222	28531	8306	2278	0
13	सोलापूर	75143	11989	46271	54807	22780	94178	0
14	कोल्हापूर	11946	2647	9037	11249	462	5007	5570
15	औरंगाबाद	16904	4562	13362	15809	1306	6813	26842
16	जातना	34690	6392	27637	28034	3690	9689	68901
17	परभणी	19904	4078	16503	21171	2469	1745	18676
18	बीड	39813	10227	24037	38238	11166	5052	31403
19	नांदेड	14959	2823	21920	11844	406	11391	28550
20	उस्मानाबाद	21049	6857	33831	26277	4142	5986	8917
21	लातूर	42603	4607	20218	27461	3311	44437	0
22	बुलढाणा	39290	8525	27355	46741	8618	58472	0
23	अकोला	33329	2314	10815	20417	3265	40659	0
24	अमरावती	30783	6091	20522	32487	3654	46476	0
25	यवतमाळ	21486	2689	12375	25526	3992	14945	0
26	वर्धा	29996	3953	12918	23740	3631	43188	0
27	नागपूर	24109	2420	6692	25034	1980	34286	0
28	भंडारा	24422	9745	27963	37112	3421	35039	0
29	चंद्रपूर	5039	2487	2631	2997	397	511	0
30	गडचिरोली	996813	308247	1013230	1048919	264709	735957	728119
1	नगरपरिषद	11299342	902205	3902461	3318264	878128	3692632	783342
2	महानगरपालिका	12296155	1211452	4915691	4367183	1142832	4329499	1489461
3	महाराष्ट्र राज्य							

निवडणूक विषयक सांख्यिकी

ELECTORAL STATISTICS

३३.१२/(A)

ग्रामांचा खर्च

Corporation & Councils (1995-96)

Public Works

(रुपये हजारात/Rs. in Thousand)

रस्ते Roads	इतर Other	एकूण Total 9+10+11	सार्वजनिक सुरक्षितता Public Security	संकीर्ण Miscella- neous	एकूण खर्च Total Expenditure 3+4+5+6+7+ 8+12+13+14	असाधारण खर्च व कर्ज व वाणिज्यिक उपक्रमासाठी Extra ordinar expenditure debt & Expdr. of Commercial Enterprices	अखेरची शिल्लक Closing Balance	एकूण Gand Total	District Municipal Council & Corporations
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
461	233741	686849	16643	58838	1554346	138903	597785	2291034	Thane
5960	22383	88950	5468	4368	280002	40242	83650	403894	Raigad
0	25404	43751	8834	1587	118783	8525	41594	169902	Ratnagiri
0	2262	7921	657	3057	28714	14977	24002	67693	Sindhurg
799	35298	36097	3374	83712	307766	25565	25617	358948	Nasik
320	28888	29208	5357	79419	260913	49613	23337	333863	Dhule
129	139817	139946	6082	106197	642538	105674	35367	783579	Jalgaon
4016	34707	38723	5311	66312	316477	85457	62527	464461	Ahmednagar
5264	238710	243974	20124	335640	1527694	266309	146848	1940851	Nasik Div.
0	42262	42262	1627	37868	212285	58438	46243	316966	Satara
0	58152	58152	7991	77621	293046	37570	45186	375802	Sangli
0	26399	26399	2743	42307	189051	40125	35915	265092	Solapur
0	91639	91639	3347	23814	423768	71089	133193	628050	Kolhapur
11685	770992	1319937	69916	648314	4816958	728205	1208328	6754491	
840	0	6410	827	11331	58913	8349	14539	81801	Aurangabad
0	0	26842	1414	13506	100518	11296	29889	141803	Jalna
0	0	68901	1401	22904	203338	17653	32254	253254	Parbhani
230	0	18906	1523	20000	106298	28687	26915	161900	Beed
0	0	31403	1682	23706	185324	26449	73607	285380	Nanded
364	0	28914	764	11545	104566	12445	22561	139572	Osmanabad
40	0	8957	1157	10392	118648	4657	22093	187498	Latur
13365	0	13365	541	29264	195807	13243	16347	225397	Buldhana
46474	0	46474	1918	161948	397331	9330	40538	447199	Akola
17947	0	17947	1914	16951	147611	21667	21089	190367	Akola
27791	0	27791	1005	26873	195682	29966	41479	267127	Amravati
105577	0	105577	5378	245036	936431	74206	119453	1130090	Yavatmal
0	19932	19932	601	818	102074	28690	3406	134170	Amaravati Div.
0	25556	25556	661	3241	146884	67631	25586	240101	Wardha
0	13494	13494	3101	8573	119689	53515	8825	182029	Nagpur
0	18473	18473	4828	2785	163788	61062	26010	150860	Bhandara
0	2644	2644	1498	168	18372	8637	10883	37892	Chandapur
105577	80099	185676	16067	260621	1487238	293741	194163	1975142	Gadchiroli
118736	851091	1695946	94751	1022319	7181801	1173582	1625449	9980832	Total Municipal Council
352732	2805852	3921926	172954	3100444	31088351	3976030	2584779	37649160	Total Mahangarpalika
471468	365943	5617872	267705	4122763	10659803	5149612	4210228	47629992	Maharashtra State

तक्ता क्रमांक
महानगर पालिका व नगरपरिषदा यांचा खर्च

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा/ नगरपरिषदा महानगरपालिका	सामान्य	सार्वजनिक	पाणी	जलनिःसारण	इस्पितळे	शिक्षण	सार्वजनिक बांधकामे	
		प्रशासन व कर वसुली General Administ- rative and collection charges	दिवाबत्ती Public Lighting	पुरवठा Water Supply	गटारे व सफाई Drainage conservancy and sanitation	दवाखाने व लस टोचणी Hospitals Dispensaries and Vaccination		इमारती Building	रस्ते Roads
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	उल्हासनगर	27,461	16,045	45,827	72,280	1,695	13,771	60,186	0
2	शिवडी	47,599	73,828	79,138	68,210	13,722	14,483	1,89,167	0
3	वसई	2,931	1,848	2,246	4,674	1,950	0	4,484	0
4	भाईंदर	14,337	17,358	74,292	35,466	980	10,115	93,558	0
5	जव्हार	904	60	776	509	0	62	1,938	0
6	डहाणू	1,896	1,653	3,314	2,196	0	1,545	4,625	0
7	विरार	2,632	1,702	4,889	8,614	1,517	124	6,903	0
8	नालासोपारा	7,000	3,797	4,933	3,804	30	3	3,581	461
9	अंबरनाथ	15,037	5,490	13,432	14,626	8,890	5,040	46,504	0
10	कुळगाव-बदलापूर	5,720	3,000	633	6,022	3,179	0	26,435	0
11	नवघर	5,360	3,001	4,264	6,060	49	0	15,266	0
ठाणे - एकूण		1,30,877	1,27,782	2,33,744	2,22,461	32,012	45,140	4,52,647	461
12	पनवेल	2,971	1,904	19,312	12,278	1,747	9,102	12,835	0
13	खोपोली	17,243	9,951	12,707	6,498	6,080	6,402	22,837	5,598
14	अलिबाग	3,357	326	4,051	778	0	2,052	1,678	0
15	महाड	2,047	718	935	1,530	236	3,345	10,558	0
16	पेण	2,332	233	1,841	2,829	381	412	1,986	0
17	रोहा	2,363	201	1,528	2,396	1,220	3,313	2,403	0
18	उरण	3,593	629	4,162	3,982	276	4,711	6,013	134
19	मुरुड - जंजिरा	1,520	145	689	563	3	3,003	1,110	0
20	श्रीवर्धन	1,148	341	194	1,025	0	3,435	132	0
21	माथेरान	878	150	19	818	583	461	240	200
22	कर्जत	2,696	233	442	735	0	163	815	28
रायगड - एकूण		40,148	14,831	45,880	33,432	10,526	36,399	60,607	5,960
23	रत्नागिरी	4,494	1,468	14,887	4,945	945	12,409	6,359	0
24	चिपळूण	4,599	564	5,329	3,434	775	1,658	9,619	0
25	खेड	1,729	361	1,884	986	946	0	1,628	0
26	राजापूर	1,551	298	1,125	511	379	354	741	0
रत्नागिरी - एकूण		12,373	2,691	23,225	9,876	3,045	14,421	18,347	0
27	मातयण	2,582	596	0	886	1,058	76	1,639	0
28	वेंगुर्ला	2,418	329	122	1,118	542	62	0	0
29	सावंतवाडी	4,351	631	493	1,070	440	305	4,020	0
शिंधुदुर्ग - एकूण		9,351	1,556	615	3,074	2,040	443	5,659	0

TABLE No. 33.12 (A)

Expenditure of Municipal Corporation and Councils
(1995-96)

(रुपये हजारात/Rs. in Thousand)

Public Works		सार्वजनिक	संकीर्ण	एकूण	असाधारण खर्च,	अखेरची	एकूण	
इतर	एकूण	सुरक्षितता	Miscell-	खर्च	कर्ज व	शिल्लक	Grand	District/Municipal
Other	Total	Public	aneous	Total	वाणिज्यिक उपक्रम	Closing	Total	Councils and
	9+10+11	Security		Expenditure	debt and	Balance		Corporation
				(3+4+5+6	Expenditure of		(18)	
			(14)	7+8+12+	Commercial			(2)
(11)	(12)	(13)		13+14)	Enterprices	(17)		
				(15)	(16)			
18,266	78,452	7,444	16,133	2,79,108	0	7,556	2,86,664	Ulhasnagar
49,906	2,39,073	2,934	35,075	5,74,062	1,07,228	3,02,027	9,83,317	Bhiwandi
5,773	10,257	194	383	24,483	2,365	722	27,570	Vasai
1,24,523	2,18,081	849	3,642	3,75,120	0	1,39,255	5,14,375	Bhaindar
3,348	5,286	0	3	7,600	0	712	8,312	Jawhar
0	4,625	0	100	15,329	1,866	6,732	23,927	Dahanu
6,438	13,341	492	74	33,385	5,040	19,309	57,734	Virar
115	4,157	316	1	24,038	0	21,945	45,983	Nalasopara
12,497	59,001	1,792	1,306	1,24,614	22,121	29,259	1,75,994	Ambarnath
9,207	35,642	2,130	1,124	57,450	283	18,605	76,338	Badlapur
3,668	18,934	492	997	39,157	0	51,663	90,820	Navaghar
2,33,741	6,86,849	16,643	58,838	15,54,346	1,38,903	5,97,785	22,91,034	Thane-Total
10,698	23,533	549	1,070	72,466	9,560	26,291	1,07,317	Panvel
3,393	31,828	3,289	1,960	95,958	6,865	19,762	1,22,585	Khopoli
1,074	2,752	0	27	13,343	1,419	6,656	21,418	Alibag
1,411	11,969	621	39	21,440	8,313	3,393	33,146	Mahad
594	2,580	124	289	11,021	5,977	10,902	27,900	Pen
184	2,587	71	45	13,724	1,748	1,536	17,008	Roha
1,169	7,316	657	458	25,784	3,985	1,815	31,584	Uran
518	1,628	34	156	7,741	1,339	3,337	12,417	Murud-Jinjira
1,613	1,745	3	74	7,965	472	4,259	12,696	Shrivardhan
1,622	2,062	115	119	5,205	47	2,208	7,460	Matheran
107	950	5	131	5,355	517	4,491	10,363	Karjat
22,383	88,950	5,468	4,368	2,80,002	40,242	83,650	4,03,894	Raigad-Total
18,301	24,660	7,695	340	71,843	0	14,705	86,548	Ratnagiri
1,974	11,593	849	734	29,535	6,937	23,075	59,547	Chiplun
3,834	5,462	116	120	11,604	0	3,211	14,815	Khed
1,295	2,036	174	373	6,801	1,588	603	8,992	Rajapur
25,404	43,751	8,834	1,567	1,19,783	8,525	41,594	1,69,902	Ratnagiri-Total
422	2,061	46	113	7,418	11,835	8,144	27,397	Malvan
100	100	106	2,676	7,473	432	5,532	13,437	Vengurla
1,740	5,760	505	268	13,823	2,710	10,326	26,859	Sawantwadi
2,262	7,921	657	3,057	28,714	14,977	24,002	67,693	Sindhudurg-Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
30	मालेगाव	10,928	4,901	27,404	38,044	13,311	14,203	0	0
31	मनमाड	4,105	1,409	5,546	12,178	2,149	2,282	0	0
32	इगतपुरी	898	554	1,582	1,782	604	103	0	0
33	नांदगाव	1,436	416	883	1,580	318	0	0	0
34	सिन्नर	3,585	412	2,876	1,680	1,014	15	0	422
35	येवला	1,410	513	4,885	3,513	1,885	8	0	0
36	त्रिबकेरवर	988	609	555	912	131	0	0	0
37	भगूर	1,245	90	367	778	420	83	0	377
38	सटाणा	3,230	585	3,306	2,709	0	163	0	0
	नाशिक - एकूण	27,825	9,489	47,404	63,176	19,832	16,857	0	799
39	धुळे	12,016	2,405	13,190	25,160	12,002	9,467	0	0
40	नंदुरबार	4,371	2,152	3,432	7,024	2,834	2,278	0	320
41	शिरपूर-वरवड	3,896	738	3,044	4,222	1,792	885	0	0
42	नावापूर	2,215	399	1,284	1,708	24	338	0	0
43	शहादा	2,596	157	1,782	2,692	1,961	507	0	0
44	तळोदा	1,465	147	133	1,275	323	103	0	0
45	दोंडाईचा	4,475	769	1,994	2,710	751	6,213	0	0
	धुळे - एकूण	31,034	6,767	24,859	44,791	19,687	19,791	0	320
46	जळगाव	19,414	11,626	71,160	28,492	12,204	40,637	0	0
47	भुसावळ	11,251	2,237	7,618	14,612	3,893	19,688	0	0
48	अमळनेर	8,576	986	1,705	9,392	2,901	1,300	0	0
49	चाळीसगाव	5,697	475	4,737	8,191	3,496	16,783	0	0
50	चोपडा	4,611	744	3,918	3,844	799	586	0	0
51	पाचोरा	4,375	628	6,314	3,924	1,576	253	0	0
52	फैजपूर	3,111	24	902	1,143	395	367	0	129
53	यावल	1,066	142	2,706	1,553	560	195	0	0
54	रावेर	3,778	309	1,378	1,849	1,068	0	0	0
55	सावदा	2,209	258	1,236	1,659	919	5,143	0	0
56	पाटोळा	3,125	283	1,727	2,037	417	162	0	0
57	धरणगाव	3,728	362	1,596	2,355	262	123	0	0
58	एरंडोल	821	35	1,333	887	347	0	0	0
	जळगाव - एकूण	71,762	18,109	1,06,330	80,038	28,837	85,237	0	129
59	अहमदनगर	40,933	8,530	29,294	6,036	31,754	2,500	0	3,879
60	श्रीरामपूर	5,425	0	2,586	9,925	2,757	1,786	0	0
61	संगमनेर	3,458	1,434	5,722	4,233	3,114	773	0	0
62	कोपरगाव	5,791	396	2,417	5,081	714	603	0	0
63	देवळाली-प्रवरा	1,168	556	3,396	1,555	0	1,088	0	0
64	राहुरी	2,746	249	1,099	2,432	1,320	505	0	137
65	पाथर्डी	1,749	105	1,048	1,675	0	78	0	0
66	राहता-पिंपळस	1,239	310	1,091	771	0	25	0	0
67	शिर्डी	1,334	118	852	1,307	43	86	0	0
68	श्रीगाँवा	778	428	1,110	546	0	64	0	0
	अहमदनगर - एकूण	64,621	12,124	48,615	33,561	39,702	7,508	0	4,016

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
5,489	5,489	1,643	54,948	1,70,871	11,273	15,113	1,97,257	Malegaon
19,747	19,747	416	12,770	60,602	7,686	774	69,062	Manmad
3,522	3,522	0	3,555	12,600	0	2,665	15,265	Igatpuri
1,035	1,035	347	1,553	7,568	0	1,410	8,978	Nandgaon
1,771	2,193	235	2,968	14,978	899	2,590	18,467	Sinnar
967	967	128	6,147	19,456	290	346	20,092	Yeola
993	993	216	1,527	5,931	1,109	1,221	8,261	Trimbakeshwar
674	1,051	0	65	4,099	759	580	3,438	Bhagur
1,100	1,100	389	179	11,661	3,549	918	16,128	Satana
35,298	36,097	3,374	83,712	3,07,766	25,565	25,617	3,58,948	Nashik-Total
11,000	11,000	2,110	29,178	1,16,528	22,671	5,711	1,44,910	Dhule
4,092	4,412	1,628	1,353	29,484	11,610	10,007	51,101	Nandurbar
947	947	452	28,666	44,642	3,957	3,710	52,309	Shirpur-Warwad
564	564	91	7,960	14,583	1,453	772	16,808	Nawapur
9,470	9,470	466	4,449	24,080	6,281	1,536	31,897	Shahada
1,155	1,155	215	749	5,565	676	662	6,903	Taloda
1,660	1,660	395	7,064	26,031	2,965	939	29,935	Dondaicha
28,888	29,208	5,357	79,419	2,60,913	49,613	23,337	3,33,863	Dhule-Total
1,02,040	1,02,040	1,827	47,292	3,34,692	64,050	5,048	4,03,790	Jalgaon
7,741	7,741	365	24,686	92,091	4,450	19,754	1,16,295	Bhusawal
2,519	2,519	705	2,058	30,142	7,696	998	38,834	Amalner
8,543	8,543	1,111	16,293	65,326	9,238	4,810	75,374	Chalisgaon
9,405	9,405	444	1,024	25,375	7,033	741	33,152	Chopda
2,217	2,217	544	3,819	23,650	2,515	394	25,351	Pachora
589	718	68	893	7,621	662	73	8,356	Faizpur
717	717	134	2,957	10,130	2,641	152	12,923	Yaval
3,614	3,614	214	1,526	13,736	1,999	1,392	17,127	Raver
554	554	70	1,931	13,979	2,623	116	16,718	Sawda
637	637	245	377	9,010	1,516	611	11,137	Parola
843	843	61	932	10,262	202	437	10,901	Dharangaon
398	398	294	2,409	6,524	1,049	840	8,413	Erandol
1,39,817	1,39,946	6,082	1,06,197	6,42,538	1,05,674	38,867	7,83,679	Jalgaon-Total
13,185	17,064	649	13,789	1,50,549	27,132	23,735	2,01,416	Ahmednagar
2,156	2,156	2,767	32,433	59,835	21,980	1,396	83,211	Shrirampur
10,353	10,353	406	5,036	34,529	9,724	8,993	53,246	Sangamner
2,650	2,650	825	895	19,372	22,115	19,388	60,875	Kopergaon
2,773	2,773	153	3,874	14,563	292	1,835	16,690	Deolali-Pravara
470	607	176	4,907	14,041	700	278	15,019	Rahuri
792	792	112	445	6,004	614	760	7,378	Pathardi
185	185	0	834	4,455	686	598	5,737	Rahata-Pimples
261	261	55	3,533	7,589	77	4,096	11,762	Shirdi
1,882	1,882	168	566	5,540	2,137	1,450	9,127	Shrigonda
34,707	38,723	5,311	66,312	3,16,477	85,457	62,527	4,64,461	Ahmednagar-Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
69	बारामती	7,419	1,127	2,850	3,429	2,711	1,579	0	0
70	सासवड	1,581	202	1,520	1,221	246	475	0	0
71	जेजूरी	768	634	720	328	204	130	0	0
72	लोणावळा	3,844	1,482	4,688	4,541	2,519	2,592	0	0
73	इंदापूर	2,817	268	1,140	1,503	53	0	0	0
74	शिरूर	1,064	101	1,851	1,810	1,135	171	0	0
75	आळंदी	1,158	243	1,099	508	246	0	0	0
76	जुन्नर	2,404	205	1,541	991	626	0	0	0
77	भोर	1,418	138	1,181	1,022	50	0	0	0
78	दौंड	2,162	321	3,986	978	0	123	0	0
79	तळेगाव-दाभाडे	3,266	708	8,106	853	62	395	0	0
	पुणे - एकूण	27,901	5,429	28,682	17,184	7,852	5,465	0	0
80	सातारा	8,108	2,476	6,856	11,304	1,082	16,974	0	0
81	कराड	10,038	1,502	11,178	3,444	0	1,529	0	0
82	फलटण	5,391	717	3,467	4,048	36	7,306	0	0
83	रहमतपूर	800	62	606	384	68	0	0	0
84	म्हसवड	1,311	381	767	700	65	0	0	0
85	वाई	1,698	588	2,111	1,976	422	5,606	0	0
86	पांचगणी	1,249	474	436	1,176	179	1,455	0	0
87	महाबळेश्वर	5,557	1,538	125	1,262	366	3,710	0	0
	सातारा - एकूण	34,152	7,738	25,546	24,294	2,218	36,580	0	0
88	सांगली	9,389	4,090	32,333	22,172	8,937	858	0	0
89	निरज	9,703	1,966	0	9,984	2,855	5,705	0	0
90	इस्लामपूर	2,814	722	9,242	2,521	242	0	0	0
91	तासगाव	2,099	340	3,955	1,526	44	316	0	0
92	आष्टी	1,190	148	2,110	1,072	185	670	0	0
93	वीटा	2,831	607	4,904	2,205	0	325	0	0
94	कुपवाड	342	123	480	277	0	0	0	0
	सांगली - एकूण	28,368	7,996	53,024	39,757	12,263	7,874	0	0
95	बाशी	8,388	1,064	12,115	7,017	2,437	1,109	0	0
96	पंढरमपूर	12,238	1,587	9,584	11,286	3,331	0	0	0
97	कर्माळा	2,896	343	735	2,300	611	271	0	0
98	सांगोला	1,780	400	4,212	1,323	255	217	0	0
99	अक्कलकोट	2,340	204	9,432	1,907	1,043	274	0	0
100	मंगलवेडा	1,823	346	1,517	1,262	379	106	0	0
101	मैंदरगी	591	104	899	653	0	91	0	0
102	दुधनी	874	159	570	1,241	121	146	0	0
103	कुर्डवाडी	2,006	122	2,158	1,452	129	64	0	0
	सोलापूर - एकूण	32,936	4,329	41,222	28,531	8,306	2,278	0	0
104	इचलकरंजी	59,803	9,582	33,143	41,707	21,719	86,040	0	0
105	जयसिंगपूर	3,456	883	6,030	2,321	340	341	0	0
106	मलकापूर	938	43	266	707	0	5	0	0
107	मुगुंड	1,520	87	732	1,233	0	75	0	0
108	यडगाव	2,187	133	1,507	1,573	719	294	0	0
109	गळहिंगलज	3,139	244	2,535	2,254	2	7,053	0	0
110	कुरंदयाळ	1,299	285	29	1,735	0	0	0	0
111	कागल	2,098	684	1,928	2,784	0	260	0	0
112	पन्हाळा	706	48	101	293	0	110	0	0
	कोल्हापूर - एकूण	75,143	11,989	46,271	54,607	22,780	94,178	0	0

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
13,430	13,430	185	5,392	38,122	5,359	11,015	56,496	Baramati
450	450	44	11,335	17,074	5,727	1,422	37,023	Lonawala
117	117	21	667	3,589	46	3,621	7,256	Saswad
2,507	2,507	613	20,867	43,653	19,643	2,414	65,710	Jejuri
1,059	1,059	371	7,496	14,707	6,248	726	21,681	Indapur
90	90	56	1,245	7,523	0	5,034	12,557	Shirur
213	213	0	520	3,987	926	353	5,266	Alandi
575	575	664	1,575	8,581	1,434	4,988	15,003	Junnar
1,372	1,372	74	1,599	6,854	29	1,158	8,041	Bhor
2,032	2,032	276	8,531	18,409	9,517	3,174	31,100	Daund
8,195	8,195	178	4,007	25,770	1,098	8,207	35,075	Talegaon-Dabhade
30,040	30,040	2,482	63,234	1,88,269	52,027	54,912	2,95,208	Pune-Total
13,309	13,309	482	13,397	73,988	24,000	1,816	99,804	Satara
9,241	9,241	998	12,673	50,603	16,231	6,018	72,852	Karad
4,885	4,885	22	3,347	29,219	8,968	681	38,868	Phaltan
518	518	0	66	2,504	0	725	3,229	Rahimatpur
1,734	1,734	91	103	5,152	1,508	1,689	8,349	Mhaswad
2,648	2,648	34	2,598	17,681	4,876	2,802	25,359	Wai
3,476	3,476	0	4,259	12,704	18,217	9,124	23,655	Pachgani
6,451	6,451	0	1,425	20,434	1,028	23,388	44,850	Mahabaleshwar
42,262	42,262	1,627	37,868	2,12,285	58,438	46,243	3,16,966	Satara-Total
35,391	35,391	2,852	36,487	1,52,509	30,281	23,627	2,06,417	Sangli
8,014	8,014	703	26,339	65,269	1,564	13,048	79,881	Miraj
5,613	5,613	3,728	1,567	26,449	3,883	2,809	33,141	Islampur
1,743	1,743	143	2,818	12,984	752	1,321	15,057	Tasgaon
974	974	0	522	6,871	347	2,233	9,451	Ashti
6,416	6,416	565	9,834	27,687	743	1,631	30,061	Vita
1	1	0	54	1,277	0	517	1,794	Kupwad
58,152	58,152	7,991	77,621	2,93,046	37,570	45,186	3,75,802	Sangli-Total
2,345	2,345	586	14,062	49,213	61,422	12,582	67,937	Barshi
7,313	7,313	448	7,022	52,809	21,502	11,945	86,256	Pandharpur
3,127	3,127	508	4,494	15,285	390	225	15,900	Karmala
2,962	2,962	0	1,926	13,075	6,449	1,361	20,885	Sangola
3,993	3,993	687	9,874	29,754	1,768	7,516	39,038	Akkalkot
2,141	2,141	379	669	8,622	3,513	527	12,662	Mangalwedha
983	983	0	33	3,354	169	683	4,206	Maidargi
1,758	1,758	35	573	5,477	192	926	6,595	Dudhani
1,777	1,777	100	3,654	11,462	0	150	11,612	Kurduwadi
26,399	26,399	2,743	42,307	1,89,051	40,125	35,915	2,65,091	Solapur-Total
73,329	73,329	1,861	15,707	3,42,891	51,098	1,15,981	5,09,970	Ichalkarangi
1,818	1,818	421	232	15,842	5,305	324	21,471	Jaisingpur
47	47	0	683	2,689	13	1,512	4,214	Malkapur
980	980	0	454	5,081	813	890	6,784	Murgud
2,329	2,329	320	533	9,595	2,167	3,824	15,586	Wadgaon
3,229	3,229	307	1,695	20,458	5,387	8,726	34,571	Gadhinglaj
3,790	3,790	246	1,410	8,794	1,098	1,130	11,022	Kurundwad
3,507	3,507	192	2,111	13,562	3,612	143	17,317	Kagal
2,610	2,610	0	989	4,856	1,596	663	7,115	Panhala
91,639	91,639	3,347	23,814	4,23,768	71,089	1,33,193	6,28,050	Kolhapur-Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
113	पैठण	1,739	324	1,036	2,705	0	0	1,907	0
114	कन्नड	1,871	406	971	1,795	0	561	411	0
115	वैजापूर	3,369	1,005	3,356	1,477	462	4,368	143	0
116	खुलताबाद	1,547	208	599	1,109	0	0	1,314	0
117	गंगापूर	1,594	99	1,099	1,153	0	78	481	840
118	सिल्लोड	1,826	605	1,973	3,010	0	0	1,314	0
औरंगाबाद - एकूण		11,946	2,647	9,034	11,249	462	5,007	5,570	840
119	जालना	12,129	2,680	10,708	12,415	1,121	6,615	20,381	0
120	अंबड	2,006	351	740	1,067	0	86	4,153	0
121	भोकरदन	535	148	668	798	0	48	1,610	0
122	भरतूर	2,234	1,383	1,246	1,529	185	64	698	0
जालना - एकूण		16,904	4,562	13,362	15,809	1,306	6,813	26,842	0
123	परभणी	8,406	3,633	10,671	8,801	2,942	7,280	37,225	0
124	हिंगोली	4,234	857	3,594	3,767	56	213	4,843	0
125	गानधत	5,258	100	3,040	2,377	115	167	4,652	0
126	समतातनगर	3,218	247	1,630	2,220	0	0	2,095	0
127	रानपठ	944	71	686	691	0	35	2,696	0
128	रोहतास	2,748	273	1,112	3,021	72	425	6,540	0
129	पुणे	1,616	124	1,851	1,899	18	616	3,014	0
130	जितूर	2,460	297	1,827	2,279	15	459	587	0
131	गंगारखेड	2,645	316	1,895	1,554	149	246	1,715	0
132	पाथरी	1,589	300	1,019	1,425	0	0	4,347	0
133	कळभन्नी	1,572	174	312	0	323	248	1,187	0
परभणी - एकूण		34,690	6,392	27,637	28,034	3,690	9,689	68,901	0
134	वीड	6,608	1,656	6,846	9,468	42	197	8,224	0
135	आंबेजोगाई	2,964	246	3,500	2,759	22	745	1,764	230
136	परळी-वेजनाथ	4,156	1,171	2,197	5,248	110	580	5,861	0
137	गाजलगाव	2,577	284	1,007	1,476	1,000	223	1,525	0
138	गेवराई	2,526	406	1,552	1,520	1,012	0	562	0
139	धारुड	1,073	315	1,401	700	282	0	740	0
वीड - एकूण		19,904	4,078	16,503	21,171	2,468	1,745	18,676	230
140	नांदेड	22,112	7,565	10,975	23,493	10,994	2,996	16,207	0
141	शिलोली	1,228	68	875	746	13	349	330	0
142	उमरी	781	91	307	1,229	0	172	101	0
143	मुदखेड	614	110	571	978	101	36	122	0
144	कंधार	2,012	260	2,245	1,144	17	294	65	0
145	हदगाव	1,222	208	1,717	1,244	0	0	1,062	0
146	सर्गाबाद	1,785	118	1,173	1,155	12	178	836	0
147	दमतूर	2,604	145	1,322	2,775	28	654	2,376	0
148	कुडलवाडी	979	507	247	1,111	0	0	191	0
149	मुशेड	1,319	224	1,648	1,177	0	243	2,888	0
150	किनावट	1,943	253	1,060	1,490	1	80	5,980	0
151	लोहा	1,441	254	913	1,365	0	50	444	0
152	वाघाळा	1,773	424	984	836	0	0	801	0
नांदेड - एकूण		39,813	10,227	24,037	38,238	11,166	5,052	31,403	0

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
0	1,907	789	1,628	10,128	526	1,659	12,313	Pailhan
0	411	0	1,965	7,980	0	2,880	10,860	Kannad
0	143	37	6,596	20,813	7,472	4,995	33,280	Vaijapur
0	1,314	0	175	4,952	50	547	5,549	Khultabad
0	481	1	345	5,690	301	2,301	8,292	Gangapur
0	1,314	0	622	9,350	0	2,157	11,507	Sillod
0	6,410	827	11,331	58,913	8,349	14,539	81,801	Aurangabad—Total
0	20,381	1,318	10,663	78,030	5,132	20,418	1,03,580	Jalna
0	4,153	0	471	8,874	819	3,097	12,790	Ambad
0	1,610	0	483	4,290	0	3,736	8,026	Bhokardhan
0	698	95	1,889	9,324	5,345	2,738	17,407	Partur
0	26,842	1,414	13,506	1,00,518	11,296	29,989	1,41,803	Jalna—Total
0	37,225	534	10,365	89,857	11,968	10,044	1,11,869	Parbhani
0	4,843	9	4,996	22,669	0	8,381	30,590	Hingoli
0	4,652	46	2,192	17,947	41	1,693	19,681	Manwat
0	2,095	0	98	9,508	2,505	2,800	14,813	Basmatnagar
0	2,696	36	489	5,648	0	1,796	7,444	Sonpeth
0	6,540	300	216	14,707	253	874	15,834	Seloo
0	3,014	0	673	9,811	357	1,303	11,471	Purna
0	587	305	1,062	9,291	2,207	2,297	13,795	Jintur
0	1,715	171	1,854	10,545	153	2,894	13,592	Gangakhed
0	4,347	0	518	9,198	0	145	9,343	Pathari
0	1,187	0	441	4,257	169	27	4,453	Kalamnuri
0	68,901	1,401	22,904	2,03,338	17,653	32,254	2,53,245	Parbhani—Total
0	8,224	807	9,607	43,455	4,105	2,214	49,774	Beed
0	1,994	224	2,596	15,040	422	2,205	17,667	Ambejogai
0	5,861	0	2,401	21,724	23,399	20,261	65,834	Parli-Vaijnath
0	1,525	289	745	9,126	0	139	9,265	Manjalgaon
0	562	203	4,514	12,295	761	206	13,262	Georai
0	740	0	147	4,658	0	1,890	6,548	Dharur
0	18,976	1,523	20,000	1,06,298	28,687	26,915	1,61,900	Beed—Total
0	16,207	1,080	19,578	1,15,000	19,764	47,585	1,82,349	Nanded
0	330	0	278	3,887	69	356	4,312	Biloli
0	101	0	115	2,396	0	2,175	4,571	Umari
0	122	146	711	3,389	0	1,189	4,578	Mukhed
0	65	17	321	6,345	2,620	1,345	10,310	Kandhar
0	1,062	0	272	5,745	0	1,809	7,554	Hadgaon
0	836	0	360	6,278	1,007	7,086	14,371	Dharmabad
0	2,376	100	530	10,045	1,528	6,832	18,405	Degloor
0	191	0	0	2,268	0	861	3,129	Kundalwadi
0	2,888	54	11	7,664	284	545	8,493	Mukhed
0	5,980	0	779	11,986	811	2,467	15,254	Kinwat
0	444	24	459	4,950	142	275	5,367	Loha
0	801	261	292	5,371	224	1,082	6,677	Waghala
0	31,403	1,682	23,706	1,85,324	26,449	73,607	2,85,380	Nanded—Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
153	उस्मानाबाद	2,815	662	11,045	3,687	0	6,743	1,585	0
154	तुळजापूर	2,545	537	2,954	2,001	302	1,847	2,586	0
155	उमरगा	1,722	538	2,407	1,546	0	70	1,651	0
156	परंडा	1,022	35	713	602	0	61	551	0
157	भूम	1,195	255	854	726	50	681	3,415	0
158	मुरुम	694	153	1,765	480	0	0	317	53
159	नळेदुर्ग	1,056	276	877	778	0	0	2,588	0
160	कळंब	3,910	367	1,305	2,024	54	1,989	1,557	311
उस्मानाबाद - एकूण		14,959	2,823	21,920	11,844	406	11,391	28,550	364
161	लातूर	10,719	4,266	21,941	17,160	4,010	5,738	2,975	0
162	उदगीर	5,775	1,961	8,681	5,444	53	218	2,559	0
163	अहमदपूर	1,547	208	599	1,109	0	0	814	0
164	निलंगा	1,671	281	1,809	1,103	40	0	1,310	0
165	औसा	1,337	141	801	1,461	39	30	1,269	40
लातूर - एकूण		21,049	6,857	33,831	26,277	4,142	5,986	8,917	40
166	बुलढाणा	4,510	1,556	4,445	3,122	70	5,016	0	1,797
167	खामगाव	10,844	1,438	5,275	7,963	990	10,045	0	1,755
168	मलकापूर	7,030	328	2,040	3,923	1,018	6,308	0	2,215
169	शेंगाव	4,107	245	1,633	2,314	163	5,416	0	569
170	जळगाव-जामोद	1,332	73	152	925	80	2,632	0	577
171	गेहकर	2,855	550	2,015	2,714	378	4,618	0	2,838
172	नांदुरा	3,104	80	886	2,407	50	3,762	0	591
173	चिखली	4,675	0	1,500	2,105	475	4,451	0	340
174	देउळगाव-राजा	2,038	196	1,433	896	87	2,078	0	684
175	लोणार	1,268	112	623	861	0	111	0	842
176	सिंदखेड-राजा	840	29	216	231	0	0	0	1,157
बुलढाणा - एकूण		42,603	4,607	20,218	27,461	3,311	44,437	0	13,365
177	अकोला	13,915	3,362	20,002	24,260	5,696	26,139	0	25,196
178	अकोद	4,659	650	1,230	5,471	282	5,824	0	356
179	कारंजा	5,595	354	1,866	4,979	1,507	8,033	0	2,303
180	वाशिम	3,576	408	1,356	3,375	281	4,559	0	7,746
181	मुर्तीजापूर	2,093	359	102	2,121	253	3,008	0	580
182	बालापूर	1,865	576	101	946	294	3,769	0	2,866
183	तेल्लारा	1,370	404	391	1,066	82	1,531	0	1,239
184	पातूर	1,734	105	268	553	75	1,727	0	1,624
185	मंगळरुळपीर	1,953	158	849	2,385	148	3,617	0	1,969
186	रिसोड	2,520	149	1,190	1,585	0	165	0	2,595
अकोला - एकूण		39,280	6,525	27,355	46,741	8,618	58,372	0	46,474

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
0	15,885	311	4,192	45,340	1,454	8,954	55,748	Osmanabad
0	2,586	100	2,168	15,040	4,677	3,387	32,104	Tuljapur
0	1,651	175	663	8,772	0	1,768	10,540	Umarga
0	551	0	852	3,836	0	770	4,606	Paranda
0	3,415	0	1,148	8,324	0	52	8,376	Bhoom
0	370	0	421	3,883	0	771	4,654	Murum
0	2,588	0	989	6,564	0	1,712	8,276	Naledurg
0	1,557	178	1,112	12,807	6,314	5,147	24,268	Kalamb
0	28,914	164	11,545	1,04,566	12,445	22,561	1,39,572	Osmanabad—Total
0	2,975	813	1,724	69,346	38,824	12,685	1,20,885	Latur
0	2,559	165	3,925	28,781	7,110	4,576	40,467	Udgir
0	814	175	550	5,002	0	547	5,549	Ahmedpur
0	1,310	0	2,050	8,264	50	2,048	10,362	Nilanga
0	1,299	4	2,143	7,255	773	2,237	10,265	Ausa
0	8,957	1,157	10,392	1,18,648	46,757	22,093	1,87,498	Latur—Total
0	1,797	192	10,803	31,511	2,039	3,383	36,933	Buldhana
0	1,755	191	8,894	47,395	0	897	48,292	Khamgaon
0	2,215	145	9,545	32,552	0	777	33,329	Malkapur
0	569	13	1,121	15,581	955	3,449	19,985	Shegaon
0	577	0	592	6,363	104	127	6,594	Jalgaon-Jamod
0	2,838	0	2,271	18,239	3,639	317	22,195	Mehkar
0	591	0	1,154	12,034	1,358	1,579	14,971	Nandura
0	340	0	1,320	14,866	4,312	531	19,709	Chikhali
0	684	0	1,792	9,204	694	2,801	12,699	Deulgaon-Raja
0	842	0	315	4,132	95	1,959	6,186	Lonar
0	1,157	0	1,457	3,930	47	527	4,504	Shindkhed-Raja
0	13,365	541	39,264	1,95,807	13,243	16,347	2,25,397	Buldhana—Total
0	25,196	1,790	1,25,257	2,45,617	0	18,071	2,63,688	Akola
0	356	0	9,341	27,813	302	1,642	29,757	Akot
0	2,303	113	8,037	32,787	296	1,735	34,818	Karanja
0	7,746	15	5,317	26,633	469	1,062	28,164	Washim
0	580	0	3,348	11,864	5,523	7,395	24,782	Murtizapur
0	2,866	0	5,061	15,478	831	600	16,909	Ballapur
0	1,239	0	2,426	8,509	0	3,078	11,577	Telhara
0	1,624	0	422	6,508	778	1,476	8,762	Patur
0	1,969	0	2,604	13,683	216	2,404	16,303	Mangrulpir
0	2,595	0	235	8,439	915	3,075	12,429	Risod
0	46,474	1,918	1,62,048	3,97,331	9,330	40,538	4,47,199	Akola—Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
187	अचलपूर	12,243	621	1,237	5,098	1,557	10,205	0	3,319
188	अंजणगाव	2,745	376	-1,122	2,964	211	4,916	0	604
189	मोर्शी	2,412	0	172	2,232	43	4,860	0	1,895
190	वरुड	4,596	246	1,556	2,858	114	4,085	0	650
191	दर्यापूर	2,503	334	3,109	2,357	333	5,338	0	1,239
192	चांदूररेल्वे	1,532	196	561	610	130	1,743	0	1,219
193	चांदूर बाजार	2,573	137	1,248	1,648	468	3,593	0	3,596
194	धामणगाव	2,916	0	1,177	1,646	409	2,619	0	964
195	शेंदूरजना	995	204	521	800	0	3,300	0	864
196	विखलदरा	814	200	112	204	0	0	0	3,597
अमरावती - एकूण		33,329	2,314	10,815	20,417	3,265	40,659	0	17,947
197	यवतमाळ	9,583	2,716	6,180	12,921	824	13,989	0	11,984
198	वणी	3,276	436	2,745	4,609	412	4,246	0	2,657
199	पुसद	4,402	1,258	5,217	4,678	620	7,686	0	8,350
200	दारवा	2,322	118	1,359	826	293	2,937	0	816
201	पांढरकवडा	1,876	232	1,389	2,394	304	3,061	0	548
202	दिग्रस	3,476	992	2,139	3,038	980	6,219	0	2,202
203	उमरखेड	3,432	204	1,718	2,816	54	5,298	0	811
204	घाटंजी	2,416	135	775	1,205	167	3,040	0	423
यवतमाळ - एकूण		30,783	6,091	20,522	32,487	3,654	46,476	0	27,791
205	वर्धा	7,227	1,432	4,927	11,497	155	2,316	0	0
206	हिंगणघाट	5,412	728	2,824	7,794	1,556	1,039	0	0
207	आर्वी	2,088	160	705	1,853	743	3,673	0	0
208	पुलगाव	3,475	82	3,092	3,080	598	3,958	0	0
209	देवळी	1,744	155	527	714	172	1,800	0	0
210	सिंदी	1,550	132	300	588	468	2,159	0	0
वर्धा - एकूण		21,496	2,689	12,375	25,526	3,692	14,945	0	0
211	कामटी	6,925	606	2,354	7,307	576	9,817	0	0
212	उमरखेड	2,175	241	3,025	3,375	433	5,075	0	0
213	मोवाड	1,279	122	203	545	0	2,568	0	0
214	मोहोपा	1,012	89	481	555	158	1,499	0	0
215	नरखेड	2,516	328	216	1,655	121	3,742	0	0
216	काटोल	5,268	629	2,768	3,902	1,114	7,848	0	0
217	सावनेर	2,743	495	1,649	1,841	98	4,343	0	0
218	खापा	3,118	1,071	207	801	183	1,590	0	0
219	रामटेक	1,873	189	209	1,726	625	3,754	0	0
220	कळभैश्वर	3,087	183	1,806	2,033	323	2,952	0	0
नागपूर - एकूण		29,996	3,953	12,918	23,740	3,631	43,188	0	0
221	गोंदीया	7,263	790	4,154	12,200	1,979	12,300	0	0
222	भंडारा	7,255	1,061	541	5,663	0	8,342	0	0
223	शुभसर	5,557	224	965	5,251	1	5,915	0	0
224	पयनी	1,705	185	683	724	0	5,308	0	0
225	तिरोरा	2,329	160	349	1,196	0	2,421	0	0
भंडारा - एकूण		24,109	2,420	6,692	25,034	1,980	34,286	0	0

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
0	3,319	352	2,164	36,796	3,537	11,242	51,575	Achapur
0	604	111	1,435	14,484	4,678	1,262	20,424	Anjangaon-Surji
0	1,895	1,346	996	13,956	1,432	778	16,166	Morshi
0	650	0	2,562	16,667	4,615	2,150	23,432	Warud
0	1,239	52	1,514	16,779	395	158	17,332	Daryapur
0	1,219	0	316	6,307	1,122	1,199	8,628	Chandur-Railay
0	3,596	53	2,935	16,251	4,923	1,032	22,206	Chandur-Bazar
0	964	0	3,833	13,564	0	1,269	14,833	Damangaon
0	864	0	222	6,906	904	1,180	8,990	Shenduranjana
0	3,597	0	974	5,901	61	819	6,781	Chikaldera
0	17,947	1,914	16,951	1,47,611	21,667	21,089	1,90,367	Amravati—Total
0	11,984	895	3,803	61,895	6,633	14,950	83,478	Yavatmal
0	2,657	0	5,048	23,429	7,397	5,860	36,686	Wani
0	8,350	110	2,650	34,971	4,330	5,744	45,045	Pusad
0	816	0	2,142	10,813	472	2,874	14,159	Darwah
0	548	0	5,781	15,585	1,497	7,607	24,689	Pandharkawada
0	2,202	0	1,296	20,342	5,263	1,072	26,677	Digrass
0	811	0	3,631	17,964	4,346	493	22,803	Umardhed
0	423	0	2,522	10,683	28	2,879	13,590	Ghantji
0	27,791	1,005	26,873	1,95,682	29,966	41,479	2,67,127	Yavatmal—Total
7,672	7,672	601	362	36,189	11,589	206	47,984	Wardha
6,419	6,419	0	263	26,035	12,935	1,407	40,377	Higanghat
591	591	0	7	9,820	174	870	10,864	Arvi
2,190	2,190	0	0	16,475	2,501	217	19,193	Pulgaon
2,464	2,464	0	156	7,732	947	186	8,865	Deoli
596	596	0	30	5,823	544	520	6,887	Shirdi
19,932	19,932	601	818	1,02,074	28,690	3,406	1,34,170	Wardha—Total
5,159	5,159	552	357	33,653	2,181	4,303	40,137	Kamptee
2,888	2,888	18	609	17,839	12,613	6,861	37,313	Umred
824	824	30	13	5,584	66	106	5,756	Mowad
715	715	0	0	4,509	972	1,748	7,229	Mohapa
5,529	5,529	25	288	14,420	14,546	1,304	30,270	Narkhed
2,485	2,485	7	1,247	25,268	5,689	2,533	33,490	Katol
3,916	3,916	14	70	15,169	6,630	4,056	25,855	Sawner
0	0	0	50	7,020	20,084	1,203	28,307	Khapa
429	429	15	88	8,908	4,031	816	13,755	Ramtek
3,611	3,611	0	519	14,514	819	2,656	17,989	Kalmeshwar
25,556	25,556	661	3,241	1,46,884	67,631	25,586	2,40,101	Nagpur—Total
5,610	5,610	2,704	786	47,829	46,083	622	94,534	Gondia
6,048	6,048	292	7,579	36,799	3,545	6,344	46,688	Bhandara
426	426	0	155	18,494	2,815	636	21,945	Tumcar
554	554	62	18	9,239	895	973	11,107	Paoni
856	856	0	17	7,328	177	250	7,755	Tirora
13,494	13,494	3,101	8,573	1,19,689	53,515	8,825	1,82,029	Bhandara—Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
226	चंद्रपूर	7,103	1,820	2,284	14,713	162	8,670	0	0
227	बल्लारपूर	7,355	5,586	21,139	16,119	2,970	18,798	0	0
228	वरोरा	3,189	594	2,039	2,468	289	4,705	0	0
229	राजुरा	3,052	863	1,120	1,695	0	2,694	0	0
230	मूल	1,649	221	652	1,208	0	59	0	0
231	ब्रम्हपूरी	2,074	661	729	909	0	113	0	0
	चंद्रपूर - एकूण	24,422	9,745	27,963	37,112	3,421	35,059	0	0
232	गडचिरोली	2,066	1,716	1,280	2,235	308	102	0	0
233	देसाईगंज	2,973	771	1,351	762	89	409	0	0
	गडचिरोली - एकूण	5,039	2,487	2,631	2,997	397	511	0	0
	कटक मंडळे								
1	देवळाली	2,388	1,329	10,663	6,295	4,921	6,616	0	0
2	अहमदनगर	925	1,143	359	6,744	1,941	3,054	0	0
3	पुणे	3,763	3,360	271	17,994	11,565	14,130	0	0
4	खडकी	3,062	6,735	1,046	12,701	12,440	10,185	0	0
5	देहूरोड	4,740	2,033	4,109	13,614	4,154	6,498	0	0
6	औरंगाबाद	738	0	170	2,042	1,059	0	329	0
7	कामठी	723	273	507	3,441	0	849	0	0
	कटक मंडळे-एकूण	16,339	14,873	17,125	62,831	36,080	41,332	329	0
1	बृहन्मुंबई	1,03,79,871	4,28,446	20,68,804	19,79,493	4,13,883	23,84,446	80,553	0
2	नवी मुंबई	42,205	27,208	14,612	9,407	27,919	424	39,903	7,380
3	लाणे	83,169	94,873	2,68,611	1,27,262	92,019	2,27,276	2,32,552	1,97,555
4	कल्याण	1,07,673	44,707	1,72,751	97,816	24,321	50,009	3,03,249	30,000
5	नाशिक	1,30,777	51,775	2,78,480	84,307	27,321	67,963	0	0
6	पुणे	1,43,372	47,254	4,52,256	3,20,551	1,36,753	2,63,007	0	0
7	पिंपरी-चिंचवड	80,003	67,631	98,954	1,80,329	73,343	1,46,461	0	0
8	सोलापूर	41,538	17,594	1,12,560	60,661	23,581	57,354	0	0
9	कोल्हापूर	44,888	13,422	60,607	77,686	29,960	1,71,002	0	0
10	औरंगाबाद	28,167	29,934	86,144	1,04,308	12,297	44,715	1,07,085	372
11	अमरावती	47,450	13,388	9,843	31,330	12,062	37,274	0	1,17,425
12	नागपूर	1,70,229	65,973	2,78,839	2,45,114	4,664	1,42,701	0	0
	महानगरपालिका-एकूण	1,12,99,342	9,02,205	39,02,461	33,18,264	8,78,123	35,92,632	7,63,342	3,52,732

TABLE No. 33.12 (A)—Contd.

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
3,660	3,660	1,120	0	39,532	3,545	9,460	52,537	Chandrapur
3,913	3,913	2,699	1,542	80,121	49,580	9,543	1,39,244	Ballarpur
4,392	4,392	0	1,007	18,683	4,461	2,586	25,730	Warora
4,128	4,128	277	40	13,869	1,195	1,055	16,119	Rajura
783	783	732	19	5,323	1,974	1,644	8,941	Mul
1,597	1,597	0	177	6,260	307	1,722	8,289	Bhrampur
18,473	18,473	4,828	2,785	1,63,788	61,062	26,010	1,50,860	Chandrapur—Total
1,467	1,467	140	102	9,416	4,052	7,287	20,755	Gadchiroli
1,177	1,177	1,358	66	8,956	4,585	3,596	17,137	Desaiganj
2,644	2,644	1,498	168	18,372	8,637	10,883	37,892	Gadchiroli—Total
Cant. Board								
2,519	2,519	174	2,198	37,103	3,510	4,821	45,434	Deolali
7,050	7,050	146	2,664	24,026	3,240	17,178	44,444	Ahmednagar
22,169	22,169	2,495	13,098	88,845	12,000	8,600	1,09,445	Pune
26,106	26,109	1,580	9,862	83,720	1,03,590	21,081	2,08,391	Khadki
13,663	13,663	1,454	6,827	57,092	46,853	12,247	1,16,192	Dehu Road
0	329	472	3,101	7,911	552	5,337	13,800	Aurangabad
1,280	1,280	0	0	7,013	1,641	8,319	17,033	Kamti
72,790	73,119	6,321	37,750	3,05,770	1,71,386	77,583	5,54,739	Cant. Board—Total
9,75,212	10,55,765	52,371	16,65,469	2,04,28,548	15,39,938	29,990	2,19,98,476	Brihan Mumbai
4,846	52,129	0	93	1,73,997	35,000	1,97,562	4,06,559	New Mumbai
4,54,966	8,85,073	40,870	45,689	18,64,842	1,39,868	2,10,820	22,15,530	Thane
1,44,910	4,78,159	15,045	7,101	9,97,582	1,39,744	4,77,922	16,15,248	Kalyan
3,67,148	3,67,148	9,086	1,75,642	11,92,499	11,818	1,65,670	13,69,987	Nashik
3,44,708	3,44,708	15,079	2,66,964	19,89,944	13,30,828	100	33,20,872	Pune
1,39,438	1,39,438	6,467	1,04,084	8,96,710	3,17,740	10,69,795	22,84,245	Pimpri-Chichnawd
45,757	45,787	3,304	1,52,054	5,14,433	1,58,091	1,26,115	7,98,639	Solapur
51,300	51,300	6,881	4,93,908	9,49,654	16,202	96,520	10,62,376	Kolhapur
0	1,07,457	7,684	1,35,912	5,56,618	22,046	1,01,924	6,80,588	Aurangabad
0	1,17,425	2,317	24,334	2,95,423	8,422	85,045	3,88,890	Amravati
2,77,537	2,77,537	13,850	29,194	12,28,101	2,56,333	23,316	15,07,750	Nagpur
28,05,852	39,21,926	1,72,954	31,00,444	3,10,88,351	39,76,030	25,84,779	3,76,49,160	Total Mahanagar Palika

Source.— Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

३३. सार्वजनिक प्रशासन व निवडणूक सांख्यिकी

तक्ता क्रमांक /

महानगरपालिका व नगरपरिषदांचे खर्च /

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा/नगरपरिषदा महानगरपालिका	सामान्य प्रशासन व करवसुली General Adminis- trative and collection charges	सार्वजनिक दिवाबत्ती Public Lighting	पाणी पुरवठा Water Supply	जलनिःसारण गटारे व सफाई Drainage conser- vancy and sanitation	इस्पितळे दवाखाने व लस टोचणी Hospitals Dispensaries and Vaccination	शिक्षण Education	सार्वजनिक Public	
								इमारती Building	रस्ते Roads
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	ठाणे	1,73,321	1,59,322	2,68,028	2,52,167	31,288	47,096	5,69,561	0
2	रायगड	43,731	24,213	59,327	35,907	15,298	47,968	75,239	9,392
3	रत्नागिरी	16,964	3,335	27,511	1,207	3,178	18,604	23,057	0
4	सिंधुदुर्ग	9,222	1,816	520	3,029	2,256	1,096	7,420	0
5	नाशिक	51,917	7,911	50,047	50,688	23,098	17,951	0	2,968
6	धुळे	38,013	6,325	28,278	43,796	30,772	38,864	0	1,058
7	जळगाव	79,021	18,953	1,08,041	92,294	32,682	1,02,991	0	192
8	अहमदनगर	68,446	12,657	40,160	34,758	42,572	28,117	0	4,540
9	पुणे	31,274	6,493	37,270	38,785	8,472	3,359	0	0
10	सातारा	39,463	9,186	37,167	39,601	3,458	34,746	0	0
11	सांगली	32,413	11,032	66,318	49,616	12,936	8,893	0	0
12	सोलापूर	36,713	5,249	31,550	31,354	8,855	2,132	0	0
13	कोल्हापूर	91,593	10,051	58,767	59,179	30,899	1,31,134	0	0
14	औरंगाबाद	12,860	2,054	9,158	11,250	797	5,240	10,436	3,242
15	जालना	17,201	4,912	16,598	19,159	1,220	8,972	40,469	67
16	परभणी	36,860	4,566	22,489	33,105	4,325	12,482	70,053	655
17	बीड	20,087	4,392	15,334	23,730	269	2,334	26,404	289
18	नांदेड	39,524	5,225	22,831	45,221	12,129	4,981	31,422	179
19	उस्मानाबाद	17,527	3,365	18,701	14,737	341	11,999	24,423	89
20	लातूर	26,169	7,215	26,931	28,769	5,897	5,075	9,966	140
21	बुलढाणा	46,812	4,313	29,873	37,880	3,915	52,516	0	16,312
22	अकोला	42,077	7,323	36,181	64,973	8,453	81,121	0	37,763
23	अमरावती	36,254	4,761	11,470	22,702	4,015	45,338	0	20,120
24	ययतमाळ	34,906	7,014	27,077	34,869	3,302	53,384	0	29,699
25	यर्धा	26,067	3,150	14,012	27,142	3,602	18,383	0	0
26	नागपूर	29,171	3,048	17,423	25,777	4,967	45,681	0	0
27	भंडारा	28,380	4,098	6,195	28,580	3,202	37,279	0	0
28	धंदपूर	29,373	10,126	33,823	26,157	3,921	40,131	0	0
29	गडचिरोली	5,567	3,135	3,562	6,322	384	508	0	0
1	नगरपरिषद	11,60,926	3,55,240	11,24,842	11,94,194	3,08,503	9,08,375	8,88,450	1,26,705
2	महानगरपालिका	1,33,55,969	11,91,721	67,85,243	49,93,032	13,41,576	24,80,468	10,11,667	4,17,232
3	महाराष्ट्र राज्य	1,45,16,885	15,46,961	69,09,885	61,87,226	16,48,079	33,88,843	19,00,117	5,43,937

PUBLIC ADMINISTRATION AND ELECTORAL STATISTICS

TABLE No. 33.12 (B)

Expenditure of Municipal Corporation and Councils

(1996-97)

(रुपये हजारत /Rs. in Thousands)

वांगकामे Works	इतर Other	एकूण Total 9+10+11	सार्वजनिक सुरक्षितता Public Security	संकीर्ण Miscella- neous	एकूण खर्च Total Expenditure (3+4+5+6+ 7+8+12+ 13+14)	असाधारण खर्च, कर्ज व वाणिज्यिक उपक्रम Extra ordinary Expenditure debt & Expendr. of Commercial Enterprises	अखेरची शिल्लक Closing Balance	एकूण Grand Total	District/ Municipal Councils & Corporations
	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
	2,16,090	7,85,651	23,020	74,482	18,14,375	1,62,337	4,79,502	24,56,214	Thane
	26,988	1,11,619	4,568	3,528	34,159	48,719	78,091	4,72,969	Raigad
	22,671	45,728	1,649	1,649	1,30,696	5,838	66,582	2,03,115	Ratnagiri
	9,603	17,023	570	536	36,068	25,123	19,043	80,234	Sindhudurg
	36,900	39,868	3,381	56,409	3,01,270	30,878	21,440	3,53,588	Nashik
	41,161	42,219	4,694	74,504	3,07,465	53,777	38,633	3,99,875	Dhule
	2,15,763	2,15,955	10,140	1,02,131	7,62,808	1,68,320	68,406	9,99,534	Jalgaon
	44,047	48,587	4,366	27,682	3,07,345	93,705	48,261	4,49,311	Ahmednagar
	46,688	46,688	564	45,641	2,18,546	48,387	51,575	3,18,508	Pune
	56,659	56,659	1,636	27,893	2,49,809	49,998	74,967	3,74,774	Satara
	63,624	63,624	4,597	60,726	3,10,155	43,586	64,667	4,18,408	Sangli
	25,734	25,734	1,624	47,110	1,90,321	43,870	41,791	2,75,982	Solapur
	81,428	81,428	3,941	47,827	5,14,819	50,229	1,21,350	6,86,398	Kolhapur
	540	14,218	2,053	11,520	69,150	11,300	17,450	97,900	Aurangabad
	0	40,536	1,334	12,648	1,22,580	23,600	25,390	1,71,570	Jalna
	0	70,708	869	22,174	2,07,578	11,032	18,533	2,37,143	Parbhani
	0	26,693	2,300	19,517	1,14,656	9,780	29,773	1,54,209	Beed
	0	31,601	1,162	33,212	1,95,886	28,284	92,159	3,16,329	Nanded
	0	24,512	769	11,088	1,03,039	14,058	20,105	1,37,202	Osmanabad
	0	10,106	1,169	22,128	1,33,459	30,765	31,442	1,95,666	Latur
	0	16,312	519	38,595	2,30,735	20,797	18,725	2,70,257	Buldhana
	0	37,763	1,473	99,017	3,78,381	56,468	33,481	4,68,330	Akola
	0	20,120	745	14,655	1,60,060	25,313	19,458	2,04,831	Amravati
	0	29,699	1,766	24,468	2,16,485	40,328	34,245	2,91,058	Yavatmal
	16,299	16,299	1,160	4,579	1,14,394	14,083	6,500	1,34,977	Wardha
	47,093	47,093	2,654	43,716	2,19,530	23,253	19,788	2,62,571	Nagpur
	12,365	12,365	3,496	19,018	1,42,613	31,412	8,915	1,82,940	Bhandara
	15,612	15,612	5,650	43,699	2,08,492	34,592	25,808	2,68,892	Chandrapur
	2,115	2,115	814	1,263	23,670	5,861	7,874	37,405	Gadchiroli
	9,81,380	19,96,535	92,713	9,91,415	81,30,543	12,05,693	15,83,954	1,09,20,190	Municipal Councils
	32,57,421	46,86,320	2,51,954	63,78,450	4,04,64,723	39,45,619	52,35,537	4,96,45,879	Mahanagar Palika
	42,38,801	66,82,855	3,44,667	73,69,865	4,85,95,266	51,51,312	68,19,491	6,05,66,069	Maharashtra State

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा/नगरपरिषदा महानगरपालिका	सामान्य प्रशासन व करवसुली General Adminis- trative and collection charges	सार्वजनिक दिवावत्ती Public Lighting	पाणी पुरवठा Water Supply	जलनिःसारण गटारे व सफाई Drainage conser- vancy and sanitation	इस्पितळे दवाखाने व लस टोचणी Hospitals Dispensa- ries and Vaccination	शिक्षण Educa- tion	सार्वजनिक Public	
								इमारती Building	रस्ते Roads
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	उल्हासनगर	32,395	19,068	61,933	72,098	688	13,500	51,741	0
2	भिवंडी	62,844	91,061	96,362	81,828	17,423	15,642	2,08,257	0
3	वसई	6,381	1,700	345	6,045	1,712	0	7,040	0
4	भाईंदर	14,341	20,522	60,582	42,460	42	9,744	1,11,700	0
5	जव्हार	1,247	83	949	806	13	355	555	0
6	खहाणू	4,600	439	5,393	3,225	0	0	10,198	0
7	विरार	3,965	3,122	8,117	8,628	0	178	15,185	0
8	नालासोपारा	10,244	4,478	5,521	7,177	0	0	16,271	0
9	अंबरनाथ	19,663	6,549	12,992	16,648	9,875	7,653	67,421	0
10	कुळगाव-बदलापूर	5,719	8,006	776	6,352	1,507	0	53,650	0
11	नवघर-माणिकपूर	11,922	4,294	15,058	6,900	28	24	27,543	0
	ठाणे-एकूण	1,73,321	1,59,322	2,68,028	2,52,167	31,288	47,096	5,69,561	0
12	पनवेल	4,238	2,335	25,053	12,880	1,793	10,174	18,905	0
13	खोपोली	17,570	18,401	15,372	7,286	6,829	17,615	21,924	8,002
14	अलिबाग	3,942	304	5,986	787	0	2,784	4,599	0
15	महाड	2,126	562	1,087	1,555	243	4,095	11,391	0
16	पेण	3,051	473	4,320	4,343	481	473	5,286	0
17	रोहा	2,583	218	1,213	1,586	4,823	0	3,403	0
18	उरण	4,341	788	4,288	4,049	336	4,689	6,492	965
19	मुरुड-जांजिरा	1,574	126	692	652	3	3,515	549	0
20	श्रीवर्धन	1,152	633	178	969	0	4,341	210	0
21	माथेरान	1,074	150	190	918	790	207	1,244	341
22	कर्जत	2,080	223	948	882	0	75	1,236	84
	रायगड-एकूण	43,731	24,213	59,327	35,907	15,298	47,968	75,239	9,392
23	रत्नागिरी	8,433	2,043	18,332	6,879	841	16,304	10,057	0
24	घिपळूण	4,650	600	6,716	3,512	851	1,700	9,700	0
25	खेड	2,086	505	1,430	1,099	1,099	481	2,620	0
26	राजापूरी	1,795	187	1,033	557	387	119	680	0
	रत्नागिरी-एकूण	18,964	3,335	27,511	12,047	3,178	18,604	23,057	0
27	मालवण	1,500	1,022	0	978	1,276	469	2,389	0
28	वेगुर्ला	2,977	205	93	807	499	373	1,081	0
29	सावंतवाडी	4,745	589	427	1,244	481	254	3,950	0
	सिंधुदुर्ग एकूण	9,222	1,816	520	3,029	2,256	1,096	7,420	0
30	मालेगाव	31,008	4,405	26,303	31,493	16,393	9,305	0	0
31	मनमाड	7,487	960	7,340	4,570	2,567	8,408	0	0
32	डोंडपूरी	1,197	316	1,937	2,551	438	0	0	2,590
33	मनसरोवर	1,708	160	911	2,021	347	0	0	0
34	मनसरोवर	2,974	296	5,903	1,574	845	0	0	235
35	मनसरोवर	1,290	582	3,196	3,700	1,954	0	0	0
36	मनसरोवर	987	175	950	1,000	115	0	0	0
37	मनसरोवर	1,325	300	200	300	300	0	0	143

TABLE No. 33.12 (B)

Expenditure of Municipal Corporation and Councils
(1996-97)

(रुपये हजारत /Rs. in Thousands)

बांधकामे Works	एकूण Total 9+10+11	सार्वजनिक सुरक्षितता Public Security	संकीर्ण Miscella- neous	एकूण खर्च Total Expenditure (3+4+5+6+ 7+8+12+ 13+14)	असाधारण खर्च व कर्ज व वाणिज्यिक उपक्रम Extra ordinary Expenditure debt & Expendr. of Commercial Enterprises	अखेरची शिल्लक Closing Balance	एकूण Grand Total	District/Municipal Council & Corporations
(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
19,158	70,899	10,428	26,340	3,07,349	0	14,881	3,22,230	Ulhasnagar
82,711	2,90,968	4,084	34,404	6,94,616	95,378	2,51,225	10,41,219	Bhiwandi
43	7,083	277	331	23,874	2,041	116	26,031	Vasai
77,389	1,89,089	1,972	4,618	3,43,370	0	61,550	4,04,920	Bhyander
5,573	6,128	343	1	9,925	159	2,219	12,303	Jawhar
899	11,097	317	1,014	26,085	16	4,922	31,023	Dahanu
5,445	20,630	130	675	45,445	4,322	23,415	73,182	Virar
4,380	20,651	27	1,213	49,311	10,772	28,978	89,061	Nalasopara
18,386	85,807	2,873	1,745	1,63,805	38,069	26,142	2,28,016	Ambarnath
303	53,953	1,990	3,192	81,495	11,580	15,302	1,08,377	Kulgaon-Badiapur
1,803	29,346	579	949	69,100	0	50,752	1,19,852	Navghar Manikpur
2,16,090	7,85,651	23,020	74,482	18,14,375	1,62,337	4,79,502	24,56,214	Thane-Total
10,678	29,583	1,240	946	88,242	17,087	19,689	1,25,018	Panvel
3,438	33,364	1,859	958	1,19,254	8,716	20,170	1,48,140	Khopoli
2,200	6,799	0	50	20,652	860	5,687	27,199	Alibag
715	12,106	568	71	22,413	5,525	1,316	29,254	Mahad
779	6,065	30	439	19,675	7,235	11,583	38,493	Pen
586	3,989	65	122	14,599	1,976	2,960	19,535	Roha
3,233	10,690	506	577	30,264	3,710	1,239	35,213	Uran
634	1,183	29	129	7,903	1,978	3,892	13,773	Murud Jangira
2,515	2,725	105	49	10,152	562	4,454	15,168	Shriwardhan
828	2,413	117	141	6,000	583	2,507	9,090	Matheran
1,382	2,702	49	46	7,005	487	4,594	12,086	Karjat
26,988	1,11,619	4,568	3,528	34,159	48,719	78,091	4,72,969	Raigad-Total
16,424	26,481	380	547	80,240	0	27,895	1,08,135	Ratnagiri
0	9,700	911	748	29,388	3,026	33,810	66,224	Chiplun
4,380	7,000	173	279	14,152	0	3,246	17,398	Khed
1,867	2,547	215	75	6,915	2,812	1,631	11,358	Rajapur
22,671	45,728	1,679	1,649	1,30,695	5,838	66,582	2,03,115	Ratnagiri-Total
2,110	4,499	49	57	9,850	13,526	8,553	31,929	Malwan
1,063	2,144	165	330	7,593	3,009	3,400	14,002	Vengurla
6,430	10,380	356	149	18,625	8,588	7,090	34,303	Sawantwadi
9,603	17,023	570	536	36,068	25,123	19,043	80,234	Sindhudurg - Total
14,494	14,494	1,249	13,835	1,48,485	13,712	10,412	1,72,609	Malegaon
13,849	13,849	418	26,170	71,769	4,313	3,664	79,746	Manmad
107	2,697	41	3,640	12,817	602	2,164	15,583	Igatpuri
622	622	28	3,065	8,862	0	647	9,509	Nandgaon
3,305	3,540	217	4,297	19,646	204	644	20,494	Sinnar
2,107	2,107	172	2,837	15,838	7,315	573	23,726	Yeola
722	722	301	1,683	5,953	709	1,722	8,384	Trimbak
571	714	0	367	4,423	656	280	5,359	Bhagur

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
38	सटाणा	3,940	621	3,241	2,932	0	150	0	0
	नाशिक-एकूण	51,917	7,911	50,047	50,688	23,098	17,951	0	2,961
39	धुळे	14,760	2,945	14,108	22,087	22,482	9,265	0	0
40	नंदूरबार	5,261	1,037	4,300	7,590	3,555	2,542	0	1,051
41	शिरपूर - वरखेड	4,326	772	3,643	4,452	1,569	12,748	0	0
42	नावापूर	2,343	449	1,140	1,603	42	182	0	0
43	शहाड	4,372	-681	2,919	3,566	1,852	6,317	0	0
44	तळोदा	1,593	154	93	1,448	350	100	0	0
45	दोंडाईचा	5,358	287	2,075	3,050	922	7,710	0	0
	धुळे - एकूण	38,013	6,325	28,278	43,796	30,772	38,864	0	1,051
46	जळगाव	21,056	11,882	68,234	31,116	12,875	48,683	0	0
47	भुसावळ	11,781	1,857	9,023	10,640	4,851	28,195	0	0
48	अमळनेर	10,002	1,437	3,212	10,287	3,560	1,923	0	0
49	घाळीसगाव	6,486	1,407	7,238	17,591	4,537	17,644	0	0
50	घोपदा	4,663	506	5,476	4,417	1,252	335	0	0
51	पाचोरा	4,751	542	2,740	4,422	1,189	203	0	0
52	फेजपूर	4,102	156	1,116	1,641	849	411	0	19
53	यावल	1,746	257	2,673	3,289	613	261	0	0
54	रावेर	2,430	185	1,488	2,190	839	0	0	0
55	सायदा	2,913	99	1,058	1,934	962	4,861	0	0
56	पाटोळा	3,840	389	2,128	2,232	403	174	0	0
57	धरणगाव	3,456	167	2,033	2,355	257	301	0	0
58	एरंडोल	1,795	69	1,622	780	495	0	0	0
	जळगाव - एकूण	79,021	18,953	1,08,041	92,894	32,682	1,02,991	0	19
59	अहमदनगर	41,080	6,906	24,249	5,832	32,654	6,441	0	4,111
60	श्रीरामपूर	5,071	2,277	2,896	9,440	3,123	17,773	0	0
61	संगमनेर	6,228	1,095	3,523	5,145	3,473	937	0	0
62	कोपरगाव	5,185	832	2,246	5,075	1,708	1,367	0	0
63	बैवळाली प्रवरा	1,876	308	2,397	1,630	0	481	0	0
64	राहुरी	3,051	318	1,084	2,926	1,596	848	0	4,111
65	पाथर्डी	1,845	170	890	1,473	0	67	0	0
66	राहता-पिंपळस	1,231	349	548	1,606	0	82	0	0
67	शिर्डी	1,955	228	943	939	18	32	0	0
68	श्रीगाँवा	926	174	1,384	692	0	89	0	0
	अहमदनगर-एकूण	68,446	12,657	40,160	34,758	42,572	28,117	0	4,511

TABLE No. 33.12 (B) (Contd.)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
1,123	1,123	955	515	13,477	3,367	1,334	18,178	... Satana
36,900	39,868	3,381	56,409	3,01,270	30,878	21,440	3,63,588	... Nashik-Total
13,827	13,827	1,274	31,721	1,32,469	26,641	15,650	1,74,760	... Dhule
11,533	12,591	1,911	732	39,519	13,521	8,665	61,705	... Nandurbar
807	807	448	31,422	60,187	3,169	7,724	71,080	... Shirpur-Varkhed
759	759	192	5,132	11,842	857	998	13,697	... Nawapur
10,561	10,561	414	1,682	32,364	4,194	1,912	38,470	... Shahada
1,490	1,490	212	401	5,841	1,052	859	7,752	... Taloda
2,184	2,184	243	3,414	25,243	4,343	2,825	32,411	... Dondaicha
41,161	42,219	4,694	74,504	3,07,465	53,777	38,633	3,99,875	... Dhule-Total
1,84,301	1,84,301	2,815	56,690	4,37,652	1,24,104	5,515	5,67,271	... Jalgaon
3,749	3,749	919	15,219	86,234	0	48,453	1,34,687	... Bhusawal
4,648	4,648	408	7,262	42,739	5,076	1,347	49,162	... Amalner
8,935	8,935	1,044	2,674	67,556	22,164	3,866	93,586	... Chalisgaon
3,836	3,836	1,054	5,389	26,928	2,645	1,791	31,364	... Chopda
1,831	1,831	658	5,047	21,383	1,701	429	23,513	... Pachora
2,790	2,982	126	3,912	15,295	738	185	16,218	... Faizpur
342	342	378	269	9,828	5,531	1,436	16,795	... Yeola
2,728	2,728	2,083	1,571	13,514	1,253	3,463	18,230	... Raver
939	939	95	1,151	14,012	3,428	144	17,584	... Savda
376	376	157	746	10,445	954	726	12,124	... Parola
209	209	31	741	9,550	0	437	9,987	... Dharangaon
1,079	1,079	372	1,460	7,672	726	615	9,013	... Erandol
2,15,763	2,15,955	10,140	1,02,131	7,62,808	1,68,320	68,406	9,99,534	... Jalgaon-Total
20,843	24,953	730	5,731	1,48,576	22,477	25,821	1,96,584	... Ahmednagar
1,455	1,455	360	915	43,310	13,586	641	57,537	... Shrirampur
11,516	11,516	441	5,019	37,375	9,552	7,072	53,999	... Sangamner
2,096	2,096	1,885	2,379	22,773	42,424	3,229	68,426	... Kopergaon
2,088	2,088	125	5,223	14,128	33	1,951	16,112	... Deolali-Pravra
418	848	184	4,043	14,898	970	1,564	17,432	... Rahuri
301	301	152	831	5,729	524	535	6,768	... Pathardi
591	591	0	1,722	6,129	1,648	387	8,164	... Rahta-Pimples
3,437	3,437	245	1,567	9,364	1,303	5,843	16,510	... Shirdi
1,302	1,302	244	252	5,063	1,188	1,508	7,759	... Shrigonda
44,047	48,587	4,366	27,682	3,07,345	93,705	48,261	4,49,311	... Ahmednagar-Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
69	बारामती	7,935	1,083	3,191	7,237	3,728	1,456	0	0
70	सासवड	2,948	1,043	1,730	1,756	157	476	0	0
71	जेजूरी	854	552	768	854	0	242	0	0
72	लोणावळा	4,399	1,123	10,451	16,641	2,826	634	0	0
73	इंदापूर	2,873	234	1,375	2,280	70	0	0	0
74	शिरूर	2,440	437	3,829	2,182	577	199	0	0
75	आळंदी	1,280	202	1,347	558	220	1	0	0
76	जूनर	1,717	228	1,863	1,199	766	0	0	0
77	भोर	1,421	141	2,257	1,236	55	24	0	0
78	दौड	2,118	566	2,761	2,339	0	115	0	0
79	तळेगाव-दामाडे	3,289	884	7,698	2,503	73	212	0	0
	पुणे-एकूण	31,274	6,493	37,270	38,785	8,472	3,359	0	0
80	सातारा	10,194	2,919	13,997	15,460	1,655	19,192	0	0
81	कराड	11,849	1,861	15,474	11,595	514	1,660	0	0
82	फलटण	6,419	1,775	4,573	5,693	27	11,265	0	0
83	रहिमतपूर	979	78	442	380	67	0	0	0
84	म्हसवड	2,047	330	576	859	79	0	0	0
85	वाई	1,915	742	1,877	2,904	481	234	0	0
86	पांचगणी	1,448	566	14	1,346	180	35	0	0
87	महाबळेश्वर	4,612	915	214	1,364	455	2,360	0	0
	सातारा-एकूण	39,463	9,186	37,167	39,601	3,458	34,746	0	0
88	सांगली	10,743	6,082	38,347	27,579	9,870	952	0	0
89	निरज	11,848	2,473	0	13,150	2,513	4,466	0	0
90	इस्लामपूर	2,398	666	7,581	2,558	267	1,560	0	0
91	तासगांव	2,462	423	13,719	1,679	57	864	0	0
92	आष्टी	1,363	216	1,989	1,441	229	0	0	0
93	वीटा	2,674	878	4,112	2,619	0	1,051	0	0
94	कुपवाड	925	294	570	590	0	0	0	0
	सांगली-एकूण	32,413	11,032	66,318	49,616	12,936	8,893	0	0
95	बार्शी	10,705	1,042	13,590	7,397	2,351	1,306	0	0
96	पंढरपूर	13,490	2,432	8,903	13,315	3,745	0	0	0
97	कर्नाळा	3,117	284	820	2,330	602	291	0	0
98	सांगोला	1,934	370	3,575	1,523	318	92	0	0
99	अक्कलकोट	2,534	245	325	2,089	1,073	130	0	0
100	मंगलवेढा	1,357	495	955	1,466	512	102	0	0
101	मैंदरणी	610	117	728	720	0	27	0	0
102	दुधनी	956	163	583	1,358	128	152	0	0
103	कुडुवेडी	2,010	101	2,071	1,156	126	32	0	0
	सांगली-एकूण	36,713	5,249	31,550	31,354	8,855	2,132	0	0

TABLE No. 33.12- (B) - Contd.

(रुपये हजारत/Rs.in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
14,829	14,829	84	5,185	44,728	10,539	4,812	60,079	Baramati
253	253	83	1,170	9,616	8,847	18,449	36,912	Saswad
287	287	0	2,746	6,303	548	2,078	8,929	Jejuri
13,807	13,807	9	19,890	69,780	1,896	3,149	74,825	Lonavala
5,840	5,840	87	2,978	15,737	8,780	1,495	26,012	Indapur
1,259	1,259	74	2,631	13,628	1,736	3,896	19,260	Shirur
1,339	1,339	2	793	5,742	3,868	360	9,970	Alandi
555	555	7	2,309	8,644	3,130	5,391	17,165	Junnar
1,230	1,230	0	1,912	8,276	1,548	1,768	11,592	Bhor
1,499	1,499	218	3,736	13,352	2,810	2,772	18,934	Daund
5,790	5,790	0	2,291	22,740	4,685	7,405	34,830	Talegaon Dabhade
46,688	46,688	564	45,641	2,18,546	48,387	51,575	3,18,508	Pune -Total
17,333	17,333	282	10,883	91,895	18,544	6,588	1,17,027	Satara
19,019	19,019	1,236	7,879	71,087	12,823	7,288	91,198	Karad
4,532	4,532	55	2,404	36,743	8,827	7,421	52,991	Faitan
802	802	0	161	2,909	0	901	3,810	Rahimatpur
4,539	4,539	25	20	8,475	2,062	2,866	13,403	Mhaswad
5,835	5,835	38	4,070	18,096	4,032	2,925	25,053	Wai
1,954	1,954	0	2,366	7,909	1,067	14,775	23,751	Panchgani
2,645	2,645	0	130	12,695	2,643	32,203	47,541	Mahabaleshwar
56,659	56,659	1,636	27,893	2,49,809	49,998	74,967	3,74,774	Satara -Total
39,608	39,608	2,971	42,770	1,78,922	28,871	30,790	2,38,583	Sangli
12,893	12,893	768	4,964	53,075	9,392	19,489	81,956	Miraj
4,363	4,363	259	3,517	23,169	2,530	6,284	31,983	Islampur
1,111	1,111	141	2,427	22,883	1,893	1,311	26,087	Tasgaon
912	912	0	921	7,071	543	3,055	10,669	Ashti
4,729	4,729	458	6,075	22,596	357	2,844	25,797	Vita
8	8	0	52	2,439	0	894	3,333	Kupwad
63,624	63,624	4,597	60,726	3,10,155	43,586	64,667	4,18,408	Sangli -Total
2,131	2,131	629	13,900	53,051	8,000	15,123	76,174	Barshi
9,020	9,020	616	18,343	69,864	27,888	11,570	1,09,322	Pandharpur
2,843	2,843	283	3,711	14,281	265	1,547	16,093	Karmala
2,586	2,586	0	5,038	15,436	0	1,512	16,948	Sangola
4,212	4,212	96	3,210	13,914	683	7,596	22,193	Akkalkot
1,206	1,206	0	1,690	7,783	3,458	2,333	13,574	Mangalwedha
912	912	0	130	3,244	298	1,057	4,599	Maidargi
1,846	1,846	0	658	5,844	198	926	6,968	Dudhani
978	978	0	430	6,904	3,080	127	10,111	Kurduwadi
25,734	25,734	1,624	47,110	1,90,321	43,870	41,791	2,75,982	Solapur -Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
104	इचलकरंजी	69,580	7,975	48,184	44,668	29,741	1,21,974	0	0
105	जयसिंगपुर	6,002	623	2,577	3,054	146	310	0	0
106	मलकापुर	1,617	81	400	752	0	5	0	0
107	मुर्गुड	2,202	73	816	1,106	0	0	0	0
108	पडगाव	3,162	121	1,560	1,375	700	167	0	0
109	गडहिंग्लज	4,147	230	2,580	2,544	0	8,195	0	0
110	कुरुंदवैड	1,382	269	32	1,502	0	0	0	0
111	कागल	2,538	609	2,513	3,818	12	353	0	0
112	पन्हाळा	963	70	105	360	0	130	0	0
	कोल्हापूर-एकूण	91,593	10051	58,767	59,179	30,899	1,31,134	0	0
113	पैठण	2,090	306	1,428	3,336	0	0	4,116	0
114	कन्नड	1,899	479	1,317	1,281	0	417	330	0
115	वैजापुर	3,879	592	3,318	3,191	786	4,602	2,419	0
116	खुलताबाद	1,096	130	200	732	11	97	1,598	0
117	गंगापुर	1,692	547	906	1,402	0	93	87	3,242
118	सिलोड	2,204	0	1,889	1,308	0	31	1,886	0
	औरंगाबाद-एकूण	12,807	2,054	9,158	11,250	797	5,240	10,436	3,242
119	जालना	12,709	4,429	14,426	14,920	1,220	8,776	20,272	0
120	अंबड	1,383	106	622	1,303	0	101	7,940	0
121	भोकरदन	717	195	702	1,112	0	7	5,756	67
122	परतूर	2,392	182	848	1,824	0	88	6,501	0
	जालना-एकूण	17,201	4,912	16,598	19,159	1,220	8,972	40,469	67
123	परभणी	9,530	1,482	6,822	10,853	3,495	7,971	37,177	0
124	हिंगोली	4,061	588	2,905	4,513	386	264	2,648	0
125	मानवत	4,710	69	1,131	3,358	123	155	5,626	0
126	बसमतनगर	3,380	272	997	2,254	0	2,171	5,814	0
127	सोनपेठ	1,164	115	412	790	0	35	1,553	0
128	सेलू	2,710	615	1,471	3,054	107	436	5,109	655
129	पुर्णा	1,947	87	1,461	1,827	0	601	2,399	0
130	जितूर	2,405	299	1,987	2,327	0	287	491	0
131	गंगाखेड	3,397	301	4,295	2,406	214	292	5,929	0
132	पाव्यरी	1,982	609	586	1,213	0	103	2,575	0
133	कळमनुरी	1,574	129	422	510	0	207	732	0
	परभणी-एकूण	36,680	45,466	22,489	33,105	4,325	12,482	70,053	655

TABLE No. 33.12 (B)--Contd.

(रुपये हजारत/Rs.in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
70,363	70,363	2,489	33,625	4,28,599	28,676	1,01,265	5,58,540	Ichalkaranji
821	821	233	2,131	16,197	4,330	899	21,426	Jaisingpur
160	160	0	132	3,147	746	721	4,614	Malkapur
602	602	0	702	5,501	868	813	7,182	Murgud
2,622	2,622	395	462	10,564	3,193	3,417	17,174	Wadgaon
2,489	2,489	295	3,305	23,785	7,349	11,033	42,167	Gadhinglaj
1,299	1,299	287	3,959	8,730	222	1,327	10,279	Kurundwad
1,759	1,759	242	3,083	14,927	3,964	587	19,478	Kagal
1,313	1,313	0	428	3,369	881	1,288	5,538	Panhala
81,428	81,428	3,941	47,827	5,14,819	50,229	1,21,350	6,86,398	Kolhapur -Total
0	4,116	1,176	3,328	15,780	119	1,659	17,558	Paithn
0	330	0	4,840	10,563	0	3,356	13,919	Kannad
540	2,959	0	1,642	20,969	9,972	5,782	36,723	Vaijapur
0	1,598	29	431	4,324	235	603	5,162	Khuldabad
0	3,329	0	650	8,619	729	2,717	12,065	Gangapur
0	1,886	848	629	8,895	245	3,333	12,473	Silod
540	14,218	2,053	11,520	69,150	11,300	17,450	97,900	Aurangabad- Total
0	20,272	1,334	11,338	89,424	22,785	17,785	1,29,994	Jalna
0	7,940	0	756	12,211	527	3,988	16,726	Ambad
0	5,823	0	318	8,874	0	1,534	10,408	Bhokardan
0	6,501	0	236	12,071	288	2,083	14,442	Partur
0	40,536	1334	12,648	1,22,580	23,600	25,390	1,71,570	Jalna- Total
0	37,177	631	5,273	83,234	6,186	611	90,031	Parbhani
0	2,648	0	3,228	18,593	0	10,614	29,207	Hingoli
0	5,626	15	3,824	19,011	53	472	19,536	Manwat
0	5,814	0	3,482	18,370	482	553	19,405	Basmatnagar
0	553	47	705	4,821	0	1,354	6,175	Sonpeth
0	5,764	0	1,273	15,430	109	1,834	17,373	Seloo
0	2,399	29	633	9,030	54	409	9,496	Purna
0	491	147	1,025	8,968	3,598	1,412	13,978	Jintur
0	5,929	0	1,189	17,983	123	967	19,073	Gangakhéd
0	2,575	0	1,240	8,308	427	124	8,859	Pathari
0	732	0	302	3,876	0	183	4,059	Kalmnuri
0	70,708	869	22,174	2,07,578	11,032	18,533	2,37,143	Parbhani -Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
134	बीड	5,838	2,595	2,840	9,767	38	106	7,218	0
135	आंबेजोगाई	3,172	304	4,818	3,425	38	872	1,859	289
136	परळी-वैजनाथ	4,751	800	3,193	6,051	105	698	15,742	0
137	माजलगाव	2,262	45	910	1,489	0	287	293	0
138	गेवराई	2,943	338	1,854	2,251	88	371	277	0
139	धारुड	1,121	310	1,719	747	0	0	1,015	0
	बीड-एकूण	20,087	4,392	15,334	23,730	269	2,334	26,404	289
140	नांदेड	19,943	3,192	12,034	29,455	11,854	2,934	22,467	0
141	बिलोली	956	95	228	600	0	262	0	0
142	उमरी	1,003	118	386	875	0	69	182	0
143	मुदखेड	572	191	422	1,069	91	34	153	0
144	कंधार	2,186	264	1,286	1,336	61	249	0	0
145	हडगाव	1,363	0	1,014	1,232	0	90	884	0
146	धर्माबाद	2,229	168	1,853	2,137	48	0	1,714	179
147	देगलूर	3,435	339	1,797	2,953	49	980	1,709	0
148	कुडलपैडी	1,221	28	341	521	0	0	195	0
149	मुखेड	1,571	244	972	1,217	16	214	2,458	0
150	किनवट	2,003	339	1,075	1,811	10	95	719	0
151	लोहा	1,753	175	961	1,426	0	54	322	0
152	वाघाला	1,289	72	462	589	0	0	619	0
	नांदेड-एकूण	39,524	5,225	22,831	45,221	12,129	4,981	31,422	179
153	उस्मानाबाद	3,239	717	8,514	4,519	0	7,606	14,244	0
154	तुळजापूर	2,454	760	3,274	3,176	265	2,391	1,070	0
155	उमरगा	3,537	635	1,250	2,196	0	80	136	89
156	परंडा	1,283	104	730	669	0	133	826	0
157	भूम	1,779	348	1,103	963	76	235	1,459	0
158	मुरुम	872	164	562	663	0	0	0	0
159	नळेदुर्ग	1,494	218	693	923	0	0	3,375	0
160	कळंब	2,869	419	2,575	1,628	0	1,554	2,379	0
	उस्मानाबाद-एकूण	17,527	3,365	18,701	14,737	341	11,999	24,423	89
161	लातूर	14,765	3,953	20,092	19,055	4,596	4,751	4,596	0
162	उदगीर	6,494	2,698	3,695	7,147	5	287	1,633	140
163	अहमदपूर	1,568	84	352	1,235	0	0	715	0
164	निलंगा	1,815	403	1,514	1,292	0	0	2,686	0
165	औसा	1,527	77	1,278	40	1,296	37	336	0
	लातूर-एकूण	26,169	7,215	26,931	28,769	5,897	5,075	9,966	140
166	बुलढाणा	4,833	1,046	6,507	4,220	81	6,173	0	5,826
167	खामगाव	13,302	1,133	6,387	9,639	1,197	9,854	0	2,723
168	मलकापूर	8,791	276	4,603	7,629	1,281	6,895	0	1,379
169	शेगाव	2,371	671	2,554	2,333	318	7,698	0	432
170	जळगाव-जामिंद	1,572	98	32	1,180	73	2,610	0	312
171	मेहेकर	3,573	418	2,725	3,697	466	5,351	0	942
172	नांदुरा	3,628	123	1,784	3,055	0	4,804	0	886
173	घिखली	3,799	0	1,600	3,187	355	5,433	0	1,007
174	वेऊळगाव-राजा	2,796	339	885	1,462	144	3,608	0	129
175	लोणार	1,278	193	798	1,213	0	90	0	1,864
176	शिवथंडराजा	869	18	1,998	265	0	0	0	812
	बुलढाणा-एकूण	46,812	4,313	29,873	37,880	3,915	52,516	0	16,312

TABLE No. 33.12 (B)--Contd.

(रुपये हजारत/Rs. in '000)

(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
0	7,218	1058	7,258	36,718	0	2,313	39,031	Beed
0	2,148	256	2,247	17,280	567	5,702	23,549	Ambejogai
0	15,742	0	2,565	33,905	9,048	19,299	62,252	Parli-Vajinath
0	293	285	303	5,874	31	956	6,861	Manjilegaon
0	277	701	5,144	13,967	134	1,243	15,344	Georai
0	1,015	0	2,000	6,912	0	260	7,172	Dharur
0	26,693	2300	19,517	1,14,656	9,780	29,773	1,54,209	Beed -Total
0	22,467	899	21,871	1,24,649	18,877	63,181	2,06,707	Nanded
0	0	0	687	2,828	97	673	3,598	Billoli
0	182	0	1,060	3,693	1,500	1,217	6,410	Umri
0	153	0	419	2,951	5	1,822	4,778	Mudkhed
0	0	5	667	6,054	872	3,852	10,778	Kandhar
0	884	81	237	4,901	129	2,008	7,038	Hadgaon
0	1,893	0	580	8,908	1,828	5,912	16,648	Dharmabad
0	1,709	23	5,417	16,702	1,348	4,657	22,707	Degloor
0	195	0	359	2,665	0	466	3,131	Kundalwadi
0	2,458	0	356	7,048	0	2,585	9,633	Mukhed
0	719	44	1,108	7,204	3,549	4,504	15,257	Kinwat
0	322	31	350	5,072	25	694	5,791	Loha
0	619	79	101	3,211	54	588	3,853	Waghala
0	31,601	1162	33,212	1,95,886	28,284	92,159	3,16,329	Nanded -Total
0	14,244	329	4,797	43,965	4,184	8,062	56,211	Osmanabad
0	1,070	0	1,321	17,411	5,652	2,630	22,993	Tuljapur
0	225	254	2,409	10,583	0	2,607	13,190	Umraga
0	826	0	650	4,395	0	1,103	5,498	Paranda
0	1,459	0	493	6,456	0	437	6,893	Bhoom
0	934	0	192	3,387	0	502	3,889	Murum
0	3,375	0	944	7,647	50	1,384	9,081	Naledurg
0	2,379	186	285	11,895	4,172	3,380	19,447	Kalamb
0	24,512	769	11,088	1,03,039	14,058	20,105	1,37,202	Osmanabad -Total
0	4,596	867	12,542	85,217	24,015	18,796	1,28,028	Latur
0	1,773	296	4,946	27,341	4,631	7,027	38,999	Udgir
0	715	0	50	4,004	0	812	4,816	Ahmedpur
0	2,686	0	325	8,035	238	2,645	10,918	Nilanga
0	336	6	4,265	8,862	1,881	2,162	12,905	Ausa
0	10,106	1169	22,128	1,33,459	30,765	31,442	1,95,666	Latur -Total
0	5,826	96	4,856	33,638	455	62	34,155	Buldhana
0	2,723	234	10,914	55,383	714	1,309	57,406	Khamgaon
0	1,379	164	13,728	44,746	0	5,989	50,735	Malkapur
0	432	25	2,302	18,704	4,558	1,208	24,470	Shegaon
0	312	0	620	6,497	712	181	7,390	Jalgaon-Jamod
0	942	0	2,366	19,538	4,463	338	24,339	Mehkar
0	886	0	361	14,641	1,710	1,057	17,408	Nandura
0	1,007	0	1,134	16,515	3,412	924	20,851	Chikhali
0	129	0	1,439	10,802	4,717	1,876	17,395	Deulgaon-Raja
0	1,864	0	456	5,892	56	1,785	7,733	Lonar
0	812	0	419	4,379	0	3,996	8,375	Sindkhed-Raja
0	16,312	519	38,595	2,30,735	20,797	18,725	2,70,257	Buldhana -Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
177	अकोला	13,101	3,553	28,101	39,942	4,845	45,256	0
178	अफोट	4,594	783	2,197	5,505	271	5,873	0
179	कारंजा	5,790	10,80	777	6,035	1,747	7,158	0
180	वाशिम	5,609	370	623	4,626	583	5,445	0
181	मुर्तिजापूर	2,490	509	158	2,563	332	4,384	0
182	शालापूर	1,620	225	1,096	1,372	323	5,836	0
183	तेल्हारा	1,296	142	372	1,062	79	1,405	0
184	भातूर	1,393	0	448	676	69	1,904	0
185	मुयारुळपार	3,151	179	1,182	2,335	204	3,870	0
186	रिसोड	3,033	482	1,226	857	0	0	0
	अकोला - एकूण	42,077	7323	36,181	64,973	8,453	81,121	0
187	अचलपूर	14,358	1,942	1,824	7,455	1,947	1,1591	0
188	अंजणगाव	3,284	744	1,416	2,958	407	5,618	0
189	नांशी	2,750	722	175	1,960	145	4,675	0
190	वरुड	2,834	231	1,480	2,668	0	4,599	0
191	दर्यापूर	3,469	168	2,319	2,804	453	5,694	0
192	चांदूररेल्वे	1,651	207	752	651	132	2,289	0
193	चांदूर बाजार	2,364	108	1264	1,689	597	3,416	0
194	धामणगाव	3,000	160	1395	1,378	334	3,903	0
195	शेंदूरजना	1,326	161	739	867	0	3,553	0
196	चिखलदरा	1,218	318	106	272	0	0	0
	अमरावती - एकूण	36,254	4,761	11,470	22,702	4,015	45,338	0
197	यवतमाळ	12,322	3,277	6,649	12,344	297	16,114	0
198	वणी	3,591	558	6,068	4,898	464	5,005	0
199	पुसद	4,722	973	4,074	5,558	651	9,251	0
200	जारवा	2,442	306	1,351	1,184	341	3,812	0
201	पांढरकवडा	2,009	416	1,838	2,247	324	3,250	0
202	दिग्रस	3,231	925	2,355	3715	1,016	6,920	0
203	उमरखेड	3,671	341	3,744	3,536	21	5,561	0
204	घाटमा	2,918	218	998	1,387	188	3,471	0
	यवतमाळ - एकूण	34,906	7,014	27,077	34,869	3,302	53,384	0
205	वर्धा	11,897	1,263	5,062	12,474	69	3,406	0
206	हिंगणघाट	5,563	1,229	4,263	7,961	1,256	2,585	0
207	आर्वी	2,088	160	705	1,853	743	3,673	0
208	पुलगाव	3,106	106	2,805	3,323	576	3,893	0
209	देवळी	1,946	273	696	701	213	2,153	0
210	सिंदी	1,467	119	481	830	745	2,673	0
	वर्धा - एकूण	26,067	3150	14,012	27,142	3,602	18,383	0
211	कामठी	5,727	0	2,519	7,793	735	9,968	0
212	उमरखेड	2,668	652	4,255	2,888	477	5,046	0
213	भोवाड	1,542	52	450	648	0	2,959	0
214	मोहपा	1,022	86	800	563	149	1,509	0
215	नारखेड	2,937	407	717	1,866	166	3,887	0
216	काटोल	5,396	489	4,030	5,078	1585	6,956	0
217	सावनर	3,707	659	1,500	1,930	189	4,339	0
218	छापा	990	80	259	1,153	236	2,495	0
219	रामटेक	2,045	399	295	1,646	500	3,693	0
220	काळमंथार	3,137	224	2,598	2,212	930	2,829	0
	भागपूर - एकूण	29,817	3,048	17,423	25,777	4,967	45,681	0

33.12 (B)-Contd.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
21,545	0	21,545	1,221	70,589	22,8,143	36,629	16,982	28,1,754	Akola
269	0	269	75	6,396	25,963	1,392	54	27,409	Akot
3,789	0	3,789	153	1,311	27,840	9,835	348	38,023	Karanja
2,813	0	2,813	24	1,212	21,305	6,083	1,297	28,685	Washim
627	0	627	0	9,944	21,007	359	5,165	26,531	Murizapur
2,218	0	2,218	0	3,906	16,596	162	811	17,569	Balapur
2,657	0	2,657	0	2,624	9,638	1,966	2,155	13,759	Telhara
89	0	89	0	539	5,118	0	2,580	7,698	Patur
1,156	0	1,156	0	2,496	14,573	42	2,124	16,739	Mangrulpir
2,600	0	2,600	0	0	8,198	0	1,965	10,163	Risod
37,763	0	37,763	1,473	99,017	37,8,381	56,468	33,481	46,8,330	Akola-Total
8,017	0	8,017	414	1,808	49,356	2,269	6,502	58,127	Achalpur
649	0	649	136	2,102	17,314	5,747	867	23,928	Anjangaon
1,238	0	1,238	0	53	11,718	2,900	1,417	16,089	Morshi
328	0	328	37	6,001	18,178	4,127	4,100	26,405	Warud
1,945	0	1,945	58	1,175	18,085	1,059	248	19,392	Daryapur
1,798	0	1,798	0	444	7,924	1,575	1,509	11,008	Chandur-Railway
611	0	611	96	631	10,776	6,613	840	18,229	Chandur-Bazar
1,891	0	1,891	4	629	12,694	0	1,884	14,578	Dhamangaon
208	0	208	0	1,290	8,144	963	1,174	10,281	Shenduranjna
3,435	0	3,435	0	522	5,871	60	863	6,794	Chikhaldara
20,120	0	20,120	745	14,655	16,0060	25,313	19,458	20,4,831	Amravati-Total
11,680	0	11,680	1,579	4,113	69,375	6,936	13,113	88,424	Yavatmal
2,736	0	2,736	0	5,034	28,354	10,382	2,937	41,673	Wani
7,309	0	7,309	187	4,026	36,751	5,554	3,098	45,403	Pusad
472	0	472	0	2,046	11,954	370	2,748	15,072	Darwha
1,191	0	1,191	0	1,067	12,342	9,887	5,847	28,076	Pandharkawada
3,560	0	3,560	0	777	22,499	1,205	1,221	24,925	Digras
1,867	0	1,867	0	2,866	21,607	5,861	634	28,102	Umardhed
884	0	884	0	4,539	14,603	133	4,647	19,383	Ghatanji
29,699	0	29,699	1,766	24,468	21,6,485	40,328	34,245	29,1,058	Yavatmal-Total
0	5,592	5,592	628	2,329	42,720	4,361	2,354	49,435	Wardha
0	7,470	7,470	488	1,183	31,998	7,372	1,019	40,389	Hinganghat
0	591	591	0	7	9,820	174	870	10,864	Arvi
0	203	203	44	0	14,056	1,226	869	16,151	Pulgaon
0	2,288	2,288	0	1,056	9,326	19	437	9,782	Deoli
0	155	155	0	4	6,474	931	951	8,356	Sindi
0	16,299	16,299	1,160	4,579	11,4,394	14,083	6,500	13,4,977	Wardha-Total
0	11,228	11,228	1,858	3,144	42,972	1,094	4,431	48,497	Kamptee
0	3,937	3,937	108	8,861	28,892	4,475	3,560	36,927	Umred
0	3,711	3,711	72	1564	10,998	131	293	11,422	Mowad
0	6,328	6,328	3	9	10,469	674	1,158	12,301	Mohpa
0	9,935	9,935	446	12,252	32,613	2,167	552	35,332	Narkhed
0	5,900	5,900	81	4,436	35,951	2,607	992	39,550	Kotol
0	413	413	33	10,591	23,361	329	5,169	28,879	Saoner
0	1,156	1,156	0	715	7,084	4,694	2,244	14,022	Khapa
0	482	482	53	1,643	10,756	6,234	874	17,864	Ramtek
0	4,003	4,003	0	501	16,434	848	496	17,777	Kalmeshwar
0	47,093	47,093	2,654	43,716	21,9,530	23,253	19,788	26,2,571	Nagpur-Total

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
221	गोदीया	...	8,715	2,131	3,809	13,153	2,938	11,911	0
222	भंडारा	...	8,014	1,391	740	7,585	188	8,741	0
223	तुमसर	...	7,454	201	1,157	5,594	37	8,085	0
224	पवनी	...	1,899	189	466	803	36	5,836	0
225	तिरोरा	...	2,288	186	23	1,445	3	2,706	0
	भंडारा - एकूण	...	28,380	4,098	6,195	28,580	3,202	37,279	0
226	चंद्रपूर	...	8,801	5,737	26,052	7,627	3,308	20,320	0
227	बल्लारपूर	...	7,554	1,759	2,340	10,818	126	10,662	0
228	वरोरा	...	5,403	1,031	2,609	2,955	248	5,981	0
229	राजुरा	...	3,476	637	1,224	2,406	123	2,843	0
230	मूल	...	2,183	263	604	1,316	116	57	0
231	ब्रम्हपूरी	...	1,956	699	994	1,035	0	268	0
	चंद्रपूर - एकूण	...	29,373	10,126	33,823	26,157	3,921	40,131	0
232	गडचिरोली	...	2,236	2,503	1,966	5,302	288	121	0
233	देसाईगंज	...	3,331	632	1,596	1,020	96	387	0
	गडचिरोली - एकूण	...	5,567	3,135	3,562	6,322	384	508	0
	कटकमंडळ	...							
1	देवळाली	...	3,003	1,541	6,732	7,717	4,873	6,940	0
2	अहमदनगर	...	959	508	1,916	6,184	2,466	3,404	0
3	पुणे	...	5,254	5,789	271	20,504	13,655	14,545	0
4	खडकी	...	4,423	8,902	1,600	24,589	14,546	10,339	0
5	देहूरोड	...	5,196	2,172	15,758	15,291	4,501	7,333	0
6	औरंगाबाद	...	912	0	278	2,269	1,210	0	0
7	कामठी	...	765	154	536	2249	1,561	867	0
	कटकमंडळ - एकूण	...	20,512	19,066	27,091	78,803	42,812	43,428	0
1	बृहन्मुंबई	...	12,221,869	52,2485	28,64,466	35,60,614	73,8,076	94,5,888	76,272
2	नवीमुंबई	...	74,358	23,209	7,8,441	11,221	20,701	583	66,038
3	ठाणे	...	11,2,431	82,690	30,2,469	15,7,194	10,4,384	37,8,742	43,8,780
4	कल्याण	...	14,3,940	49,531	42,3,048	15,3,321	34,904	56,502	32,3,692
5	नाशिक	...	10,2,283	76,285	30,9,612	13,2,641	42,559	78,269	0
6	पुणे	...	19,5,299	116,310	10,28,334	37,3,859	17,7,396	42,5,776	0
7	पिंपरी - चिंचवड	...	12,8,655	17,4,443	19,2,908	15,6,073	99,388	11,2,033	0
8	सोलापूर	...	50,079	18,710	13,3,173	77,302	30,112	69,458	0
9	कोल्हापूर	...	50,443	16,430	76,545	85,140	33,923	15,8,697	0
10	औरंगाबाद	...	35,482	24,303	86,740	67,999	2,428	53,292	10,6,615
11	अमरावती	...	62,583	17,439	15,425	43,363	10,269	51,270	0
12	नागपूर	...	18,85,676	69,886	27,4,082	17,4,305	47,436	14,9,958	0
	महानगरपालिका	...	13,55,959	11,91,721	57,85,243	49,93,032	13,41,576	24,80,468	10,11,667

33.12 (B)-Conted.

(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(2)
0	5347	5347	3124	9455	60583	27850	70	88503	Gondia
0	5114	5114	372	4898	37053	1752	6655	45460	Bhandara
0	387	387	0	2354	25269	1196	733	27198	Tumsar
0	400	400	0	1152	10781	243	1074	12098	Paoni
0	1117	1117	0	1159	8927	371	383	9681	Tirora
0	12365	12365	3496	19018	142613	31412	8915	182940	Bhandara - Total
0	3869	3869	2597	27063	105374	30901	7348	143623	Chandrapur
0	6159	6159	2328	7011	48757	0	10786	59543	Ballarpur
0	581	581	0	3179	21987	3569	3227	28783	Warora
0	3495	3495	360	875	15439	32	1424	16895	Rajura
0	763	763	365	1782	7449	90	1924	9463	Mul
0	745	745	0	3789	9486	0	1099	10585	Bramhpuri
0	15612	15612	5650	43699	208492	34592	25808	268892	Chandrapur - Total
0	1166	1166	225	362	14169	3108	4740	22017	Gadchiroli
0	949	949	589	901	9501	2753	3134	15388	Desai-ganj
0	2115	2115	814	1263	23670	5861	7874	37405	Gadchiroli-Total
									Cantonment Board
0	6089	6089	184	4547	41626	6292	4449	52367	Deolali
351	2898	3249	241	61	18988	4131	6435	29554	Ahmednagar
0	26279	26279	1643	14284	102224	75652	8830	186706	Pune
0	26227	26227	515	19228	110369	116546	8754	235669	Khadki
0	35433	35433	0	7807	93491	39126	13123	145740	Dehu Road
0	0	0	409	3861	8939	538	11672	21149	Aurangabad
0	4366	4366	0	233	10731	2074	7639	20444	Kamti
351	101292	101643	2992	50021	386368	244359	60902	691629	Cant. Board Total
0	1289052	1365324	59140	4342670	16620532	1501543	2531065	30653140	Brihan Mumbai
47473	18834	132615	571	10664	352363	0	297321	649684	Navi Mumbai
271409	138232	848421	42459	57991	2086781	129182	92899	2308862	Thane
0	60566	384258	21170	19921	1286595	109153	421430	187178	Kalyan
12687	499692	512379	11829	198156	1464013	12731	47902	1524646	Nasik
0	475072	475072	24021	648593	3464660	1483421	100	4948181	Pune
0	339793	339793	4364	165046	1372703	249367	1302897	2924967	Pimpri-Chinchwad
0	54520	54520	3388	150265	587007	81690	125797	1794494	Solapur
0	65210	65210	8106	565325	1059819	20096	80821	1160736	Kolhapur
1335	0	107950	58526	55537	492257	280763	15693	788713	Aurangabad
84328	0	84328	2656	33058	310361	8685	157552	476598	Amravati
0	316450	316450	15724	131224	1367632	68988	162060	1598680	Nagpur
417232	3257421	4686320	251954	6378450	40464723	3945619	5235537	49645879	Total Mahanagarpalika

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source - Directorate of Economics and Statistics, Govt. of Maharashtra, Mumbai.

३४. संकीर्ण

३४.१. या विभागात सावकारीचे व्यवहार, रिझर्व्ह बँकेचे व्यवहार, नोंदलेले दस्तऐवज, विवाह व सार्वजनिक निवडणुकांचे निकाल या संबंधी आकडेवारी दिलेली आहे. आर्थिक गणनेसंबंधी आकडेवारीही यात दिलेली आहे.

३४.२. राज्यातील सावकारी कर्जाची नियमित होणारी देवाण-घेवाण ही मुंबई सावकारी नियंत्रण कायदा, १९४६ नुसार नियंत्रित करण्यात येते. या कायदानुसार सावकाराला ज्या क्षेत्रात व्यवसायासाठी अनुज्ञप्ती मिळाली असेल त्याच क्षेत्रात व अशा अनुज्ञप्तींच्या अटीनुसारच त्याला आपला व्यवसाय करणे आवश्यक असते.

३४.३. ह्या विभागात मुंबई विवाह कायदा, विशेष विवाह कायदा व इतर कायदानुसार राज्यात नोंदलेल्या विवाहांची संख्या देण्यात आली आहे. मुंबई विवाह नोंदणी कायदा, १९५४ हा राज्यातील सर्व महानगरपालिका, नगरपालिका आणि तालुक्यांची मुख्यालये यांना लागू करण्यात आला आहे.

34. MISCELLANEOUS :

34.1. In this section are given data on money-lending operations of Reserve Bank documents and marriages registered and results of general elections. Data on Economic Census are also given.

34.2. The transaction of money-lending in the State are controlled under the provisions of the Bombay Money-lenders 'Act', 1946. According to the Act, no money-lender is to carry on the business of money-lending except in the area for which he has been granted a licence and except in accordance with the terms and conditions of such licence.

34.3 In this section the number of marriages registered in Maharashtra State under Bombay Marriages Act, Special Marriages Act and other Acts is given. The Bombay Registration of Marriages Act, 1954 is applicable to all the Corporation cities, Municipal towns and headquarters of tahsils.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता कर्मांक/TABLE No. 34.1

रेडक्रॉस संस्थांची जिल्हानिहाय शाखा, सभासद व प्रथमोपचार स्वयंसेवक संस्था

Red Cross Branches, Their Membership And First-Aid Posts By District in

(1994-95)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा शाखा	एकूण सभासद Total Membership	समुहांची संख्या No. of Groups		कनिष्ठांची संख्या No. of Juniors		युवकांची संख्या No. of Youths		District Branch
			मुले Boys	मुली Girls	मुले Boys	मुली Girls	मुले Boys	मुली Girls	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(2)
1.	मुंबई शहर	6,892	84*	..	3,162	3,205	160	365	Mumbai City
2.	ठाणे	-	Thane
3.	नाशिक	30	1	..	15	15	Nashik
4.	जळगाव	-	Jalgaon
5.	पुणे	7,050	282*	..	2,863	3,737	189	261	Pune
6.	सातारा	-	Satara
7.	सोलापूर	-	Solapur
8.	कोल्हापूर	-	Kolhapur
9.	औरंगाबाद	-	Aurangabad
10.	लातूर	-	Latur
11.	भंडारा	992	20	1	530	190	150	122	Bhandara

टीप.-*मुले व मुली अशी वेगवेगळी माहिती उपलब्ध नाही/Separate information for Boys and Girls is not available.

आधार.- भारतीय रेडक्रॉस संस्था, महाराष्ट्र विभाग, मुंबई.

Source.—Indian Red Cross Society, Maharashtra State, Branch, Mumbai.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.2

रेडक्रॉस संस्थांचे जिल्हावार उत्पन्न व खर्च

Income and Expenditure of Red Cross Societies by District in

(1994-95)

अनुक्रमांक Sr. No.	जिल्हा, शाखा (2)	आरंभीची शिल्लक Opening balance (3)	उत्पन्न Income (4)	खर्च Expenditure (5)	अखेरची शिल्लक Closing balance (6)	Name of Red Cross District (2)
1.	गृह-मुंबई	5,75,379	13,05,159	15,33,560	7,83,483	Greater Mumbai
2.	ठाणे	2,51,485	8,21,094	8,64,295	2,08,284	Thane
3.	नाशिक	42,999	2,46,579	2,70,892	18,703	Nashik
4.	उल्हासनगर	6,50,919	6,84,176	3,04,892	10,30,203	Ulhasnagar
5.	पुणे	29,26,343	68,62,642	34,54,055	36,76,749	Pune
6.	सातारा	-	-	-	-	Satara
7.	पंढरपूर	12,005	3,04,101	2,37,895	54,568	Pandharpur
8.	कोल्हापूर	-	-	-	-	Kolhapur
9.	आरगाबाद	-	-	-	-	Aurangabad
10.	लातूर	-	-	-	-	Latur
11.	अकोला	6,472	35,571	26,411	15,632	Akola
12.	भंडारा	5,605	8,167	5,396	8,375	Bhandara

आधार.- भारतीय रेडक्रॉस संस्था, महाराष्ट्र विभाग, मुंबई.

Source.-Indian Red Cross Society, Maharashtra State, Branch, Mumbai.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.3

महाराष्ट्रातील विश्रामधामे, विश्रामगृहे व कक्ष संख्या
No. of Rest Houses and Dak Bungalows by District in
(1995-96 and 1996-97)

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	1995-96		1996-97		District (2)
		विश्रामधाम व विश्रामगृहे Rest Houses and Dak Bungalows	कक्ष संख्या No. of Suites	विश्रामधाम व विश्रामगृहे Rest Houses and Dak Bungalows	कक्ष संख्या No. of Suites	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(2)
1.	बृहन्मुंबई	6	68	6	68	Brihan Mumbai
2.	ठाणे	20	78	20	78	Thane
3.	रायगड	24	90	24	90	Raigad
4.	रत्नागिरी	16	59	16	59	Ratnagiri
5.	सिंधुदुर्ग	17	47	17	47	Sindhudurg
6.	नाशिक	23	109	23	109	Nashik
7.	धुळे	31	104	31	104	Dhule
8.	जळगाव	18	75	18	75	Jalgaon
9.	अहमदनगर	33	75	33	75	Ahmednagar
10.	पुणे	24	137	24	137	Pune
11.	सातारा	25	60	25	60	Satara
12.	सांगली	14	46	14	46	Sangli
13.	सोलापूर	14	75	14	75	Solapur
14.	कोल्हापूर	21	78	21	78	Kolhapur
15.	औरंगाबाद	19	102	19	102	Aurangabad
16.	जालना	8	24	8	24	Jalna
17.	परभणी	12	40	12	40	Parbhani
18.	बीड	22	57	22	57	Beed
19.	नांदेड	16	69	16	69	Nanded
20.	उस्मानाबाद	13	68	13	68	Osmanabad
21.	लातूर	13	48	13	48	Latur
22.	बुलढाणा	21	71	21	71	Buldhana
23.	अकोला	28	90	28	90	Akola
24.	अमरावती	26	100	26	100	Amravati
25.	यवतमाळ	20	67	20	67	Yavatmal
26.	वर्धा	12	38	12	38	Wardha
27.	नागपूर	16	87	16	87	Nagpur
28.	भंडारा	12	36	12	36	Bhandara
29.	चंद्रपूर	19	67	19	67	Chandrapur
30.	गडचिरोली	20	55	20	55	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	563	2,120	563	2,120	Maharashtra State

आधार.— सार्वजनिक बांधकाम विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Public Works Department, Government of Maharashtra, Mumbai.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.4

विगर शेतकी आस्थापनांची संख्या व त्यातील रोजगार
Number of Non-agricultural Establishments and Employment
आर्थिक गणना/Economic Census, 1990

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	आस्थापना (संख्या) Establishment (No.)			सामान्यतः काम करणारे कामगार (संख्या) Usually employed (No.)			पगारी कामगार (संख्या) Hired Workers (No.)			District (2)
		ग्रामीण Rural (3)	नागरी Urban (4)	एकूण Total (5)	ग्रामीण Rural (6)	नागरी Urban (7)	एकूण Total (8)	ग्रामीण Rural (9)	नागरी Urban (10)	एकूण Total (11)	
1.	बृहन्मुंबई	..	2,53,759	2,53,759	..	21,65,107	21,65,107	..	19,27,444	19,27,444	Brihan Mumbai
2.	ठाणे	14,033	69,554	83,587	82,312	5,94,878	6,77,190	75,219	5,30,194	6,05,413	Thane
3.	रायगड	11,383	7,277	18,660	71,405	57,579	1,28,984	67,232	51,823	1,19,055	Raigad
4.	रत्नागिरी	12,953	3,467	16,420	49,344	28,159	77,503	44,263	25,188	69,451	Ratnagiri
5.	सिंधुदुर्ग	7,331	1,420	8,751	31,249	12,364	43,613	28,201	11,238	39,439	Sindhudurg
6.	नाशिक	16,091	22,422	38,513	74,008	1,89,997	2,64,005	67,320	1,67,208	2,34,528	Nashik
7.	धुळे	9,459	7,785	17,244	46,304	58,898	1,05,202	42,567	50,866	93,433	Dhule
8.	जळगाव	11,303	10,620	21,923	50,739	90,527	1,41,266	44,846	80,514	1,25,360	Jalgaon
9.	अहमदनगर	16,687	9,079	25,766	1,07,182	63,753	1,71,035	1,00,027	55,199	1,55,226	Ahmednagar
10.	पुणे	22,920	45,047	67,967	1,09,719	5,43,296	6,53,015	98,471	5,01,883	6,00,354	Pune
11.	सातारा	13,825	7,076	20,901	68,251	53,089	1,21,340	63,347	47,462	1,10,809	Satara
12.	सांगली	10,784	8,406	19,190	57,462	93,312	1,56,774	52,965	92,241	1,45,206	Sangli
13.	सोलापूर	14,956	21,410	36,366	66,394	1,51,213	2,17,607	59,621	1,35,070	1,94,691	Solapur
14.	कोल्हापूर	18,309	16,778	35,087	1,06,352	1,21,876	2,28,228	95,583	1,03,920	1,99,503	Kolhapur
15.	औरंगाबाद	7,190	9,244	16,434	44,672	78,983	1,23,655	41,497	71,442	1,12,939	Aurangabad
16.	जालना	3,552	3,000	6,552	11,429	21,877	33,306	9,985	19,290	29,275	Jalna
17.	परभणी	5,524	6,512	12,036	21,141	45,329	66,470	18,999	39,386	58,385	Parbhani
18.	बीड	5,883	4,652	10,535	22,892	30,164	53,056	20,535	25,775	46,310	Beed
19.	नांदेड	6,199	7,283	13,482	24,165	41,587	65,752	21,245	34,260	55,505	Nanded
20.	उस्मानाबाद	5,096	2,524	7,620	21,904	20,169	42,073	19,324	18,259	37,583	Osmanabad
21.	लातूर	6,038	5,640	11,678	24,307	38,487	62,794	20,970	33,226	54,196	Latur

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.4—Contd.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
22.	बुलढाणा	5,959	6,002	11,961	24,701	35,180	59,881	22,387	29,998	52,385	Buldhana
23.	अकोला	8,152	8,884	17,036	34,211	59,762	93,973	30,833	51,225	82,058	Akola
24.	अमरावती	7,721	9,647	17,368	29,781	72,082	1,01,863	27,018	62,925	89,943	Amravati
25.	यवतमाळ	9,284	6,384	15,668	38,804	45,135	83,939	35,649	39,185	74,834	Yavatmal
26.	वर्धा	4,667	3,997	8,664	21,205	31,953	53,158	20,232	28,855	49,087	Wardha
27.	नागपूर	7,051	27,888	34,939	56,671	2,37,842	2,94,513	53,083	2,14,424	2,67,507	Nangpur
28.	भंडारा	8,921	3,748	12,669	46,137	31,716	77,853	41,818	28,468	70,286	Bhandara
29.	चंद्रपूर	8,181	6,139	14,320	38,416	59,762	98,178	36,019	55,514	91,533	Chandrapur
30.	गडचिरोली	4,439	1,128	5,567	15,861	8,849	24,710	14,771	8,181	22,952	Gadchiroli
	महाराष्ट्र राज्य	2,83,891	5,96,772	8,80,663	13,97,118	50,88,925	64,86,043	12,74,027	45,40,663	58,14,690	Maharashtra State

आधार— अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

Source.—Directorate of Economics and Statistics, Government of Maharashtra, Mumbai.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.5

मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ खाली दिलेल्या अनुज्ञप्तीची जिल्हावार संख्या
 Number of Licences Granted in Each District Under the Mumbai Money-Lenders' Act, 1946
 (1995-96 and 1996-97)

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा	अनुज्ञप्तीकरिता आलेल्या अर्जांची संख्या No. of applications received for licences		दिलेल्या अनुज्ञप्तीची संख्या No. of licences granted		नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तीची संख्या No. of licences renewal		कायदेशीर अनुज्ञप्तीधारक सावकारांची संख्या No. of money-lenders holding valid licences		District
		1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(2)
1.	बृहन्मुंबई	2,195	2,198	87	109	2,071	2,075	2,158	2,184	Brihan Mumbai
2.	ठाणे	414	415	30	42	384	373	414	415	Thane
3.	रायगड	48	50	—	2	46	47	46	49	Raigad
4.	रत्नागिरी	2	1	—	—	1	—	1	—	Ratnagiri
5.	सिंधुदुर्ग	2	1	1	—	1	1	2	1	Sindhudurg
6.	नाशिक	91	84	4	2	73	81	77	83	Nashik
7.	धुळे	30	25	1	—	29	25	30	25	Dhule
8.	जळगाव	67	68	5	7	62	60	67	67	Jalgaon
9.	अहमदनगर	35	31	8	6	25	22	33	28	Ahmednagar
10.	पुणे	356	343	32	41	290	302	322	343	Pune
11.	सातारा	95	105	5	12	90	96	95	108	Satara
12.	सांगली	151	163	7	22	138	129	145	151	Sangli
13.	सोलापूर	506	545	55	90	450	364	505	454	Solapur
14.	कोल्हापूर	162	156	6	9	136	143	142	152	Kolhapur
15.	औरंगाबाद	20	26	4	6	10	19	14	25	Aurangabad
16.	जालना	—	16	—	1	—	15	—	16	Jalna
17.	परभणी	95	94	24	25	50	55	74	80	Parbhani
18.	बीड	9	11	—	—	9	3	9	3	Beed
19.	नांदेड	47	47	13	4	27	42	40	46	Nanded
20.	उस्मानाबाद	33	45	4	8	29	26	33	34	Osmanabad
21.	लातूर	69	96	21	32	46	64	67	96	Latur
22.	बुलढाणा	53	67	7	5	44	62	51	67	Buldhana
23.	अकोला	106	112	7	10	99	102	106	112	Akola
24.	अमरावती	202	213	13	17	35	196	48	213	Amravati
25.	यवतमाळ	64	80	6	15	58	65	64	80	Yavatmal
26.	वर्धा	87	87	11	6	75	81	86	87	Wardha
27.	नागपूर	852	860	83	105	380	755	463	860	Nagpur
28.	भंडारा	289	277	17	17	174	218	191	235	Bhandara
29.	चंद्रपूर	142	147	24	13	74	134	98	147	Chandrapur
30.	गडचिरोली	37	33	2	2	33	25	35	27	Gadchiroli
महाराष्ट्र राज्य		6,259	6,399	477	608	4,939	5,580	5,416	6,188	Maharashtra State

आधार.— सहकार आयुक्त आणि निबंधक, सहकारी संस्था, पुणे.

Source — Commissioner for Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Pune.

34. संकीर्ण/MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक/TABLE No. 34.6

जिल्हावार अनुज्ञप्तीधारक सावकारांच्या व्यवहारांची माहिती
Transactions of Licensed Money-Lenders in Each District
(1995-96 and 1996-97)

(रुपये लाखात/In lakhs)

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्हा (2)	मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ च्या कलम २२ खाली सूट न मिळालेले Not exempted under section 22 of the Mumbai Money-Lenders' Act, 1946						मुंबई सावकार नियंत्रण कायदा, १९४६ च्या कलम २२ खाली सूट मिळालेले exempted under section 22 of the Mumbai Money-Lenders' Act, 1946						District (2)		
		व्यापन्यास दिलेली कर्जे Loans Advanced to traders		बिगर व्यापन्यास दिलेली कर्जे Loans Advanced to non-traders		एकूण कर्जे Total Loans Advanced		व्यापन्यास दिलेली कर्जे Loans Advanced to traders		बिगर व्यापन्यास दिलेली कर्जे Loans Advanced to non-traders		एकूण कर्जे Total Loans Advanced				
		1995-96 (3)	1996-97 (4)	1995-96 (5)	1996-97 (6)	1995-96 (7)	1996-97 (8)	1995-96 (9)	1996-97 (10)	1995-96 (11)	1996-97 (12)	1995-96 (13)	1996-97 (14)			
1.	बृहन्मुंबई	—	—	1501.41	443.41	1501.41	443.41	—	—	—	—	—	—	—	—	Brihan Mumbai
2.	ठाणे	230.72	—	295.50	916.86	526.22	916.86	—	—	—	—	—	—	—	—	Thane
3.	रावणड	—	—	28.43	35.08	28.43	35.08	—	—	—	—	—	—	—	—	Raigad
4.	रत्नागिरी	—	—	0.34	0.25	0.34	0.25	—	—	—	—	—	—	—	—	Ratnagiri
5.	सिंधुदुर्ग	0.31	—	1.34	1.23	1.65	1.23	—	—	—	—	—	—	—	—	Sindhudurg
6.	नाशिक	4.12	3.07	332.73	300.16	636.85	303.23	—	—	—	—	—	—	—	—	Nashik
7.	धुळे	—	—	40.45	56.35	40.45	56.35	—	—	—	—	—	—	—	—	Dhule
8.	जळगाव	—	100.70	17.95	131.87	17.95	232.57	—	—	—	—	—	—	—	—	Jaigaon
9.	अहमदनगर	46.38	34.81	24.50	75.03	70.88	109.84	—	—	—	—	—	—	—	—	Ahmednagar
10.	पुणे	43.23	44.29	1589.15	1648.15	632.88	1692.44	—	—	—	—	—	—	—	—	Pune
11.	सातारा	67.97	87.77	658.96	749.71	726.93	837.48	—	—	—	—	—	—	—	—	Satara
12.	सांगली	218.97	123.41	414.65	443.23	633.62	568.64	—	—	—	—	—	—	—	—	Sangli
13.	सोलापूर	—	999.79	—	102.48	—	1102.27	4294.38	254.10	3181.49	34.90	7475.87	289.00	—	—	Solapur
14.	कोल्हापूर	325.96	417.18	127.08	150.28	453.04	567.46	—	—	—	—	—	—	—	—	Kolhapur
15.	औरंगाबाद	3.60	0.60	21.06	11.41	24.67	12.01	—	—	—	—	—	—	—	—	Aurangabad
16.	जालना	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jalna
17.	परभणी	694.15	399.44	24.24	37.93	718.39	437.37	—	—	—	—	—	—	—	—	Parbhani
18.	बीद	35.20	42.67	14.37	1.24	49.57	43.91	—	—	—	—	—	—	—	—	Beed
19.	नांदेड	768.40	790.94	30.14	35.46	798.53	826.40	—	—	—	—	—	—	—	—	Nanded
20.	उस्मानाबाद	—	77.53	—	97.47	—	174.90	121.93	—	99.39	—	221.32	—	—	—	Osmanabad
21.	लातूर	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Latur
22.	बुलढाना	9.72	—	68.00	17.09	77.72	17.09	—	—	—	—	—	—	—	—	Buldhana
23.	अकोला	30.00	5.26	563.11	638.66	593.11	643.92	—	—	—	—	—	—	—	—	Akola
24.	अमरावती	13.51	18.55	1038.57	1123.50	1152.09	1142.05	—	—	—	—	—	—	—	—	Amravati

25.	यवतगाळ	96.31	128.21	41.79	129.91	138.10	258.12	—	—	—	—	—	—	—	Yavatmal
26.	वर्धा	—	—	379.94	305.97	379.94	305.97	—	—	—	—	—	—	—	Wardha
27.	नागपूर	—	—	4,028.59	400.62	4,028.59	400.62	—	—	—	—	—	—	—	Nangpur
28.	भंडारा	41.18	4.36	414.33	548.65	455.51	553.01	—	—	0.31	—	0.31	—	—	Bhandara
29.	चंद्रपूर	—	—	157.46	256.41	157.46	256.41	—	—	—	—	—	—	—	Chandrapur
30.	गडचिरोली	—	—	80.67	101.71	80.67	101.71	—	—	—	—	—	—	—	Gadchiroli
<hr/>															
महाराष्ट्र राज्य.		2,629.72	3,218.58	11,894.78	12,360.40	14,524.50	15,638.80	4,416.31	254.10	3,281.19	34.90	7,697.50	289.00	Maharashtra State	

आधार.— सहकार आयुक्त आणि निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र शासन, पुणे.
Source.—Commissioner for Corporation and Registrar, Co-operative Societies, Government of Maharashtra, Pune.

34. संकीर्ण /

सक्ती क्रमांक /

भारतीय रिझर्व बँकेसंबंधी आर्थिक आकडेवारी /

(1995-96)

सर्वातरीन शेवटचा शुक्रवार Last Friday of the year (1)	घलन विभाग Issue Department						बँक व्यवहार विभाग Banking Department			
	जबाबदारी Liabilities		मालमत्ता Assets				जबाबदारी Liabilities			
	घलनात असलेल्या नोटा Notes in circulation (2)	एकूण तयार केलेल्या नोटा Total Notes issued (3)	सोन्याची नाणी व लगडी Gold Coin and bullion (4)	परदेशी रोखे Foreign securities (5)	रुपये नाणी (अ) Rupee coin (a) (6)	भारत सरकारचे रुपयातील रोखे Govt. of India rupee securities (7)	ठेवी Deposits			
							केंद्र शासन Central Government (8)	राज्य शासन State Government (9)	इतर Others (10)	एकूण इतर घलन Total including Others (11)
1960-61	1,985	1,993	118	123	120	1,632	76	29	159	264
1970-71	4,212	4,221	183	273	52	3,714	251	13	289	553
1980-81	13,733	13,755	236	2,364	56	11,110	778	11	5,732	6,521
1985-86	25,519	25,535	247	1,564	72	23,652	160	19	16,945	17,124
1990-91	53,784	53,807	6,654	200	29	46,924	61	33	38,448	38,542
1991-92	62,271	62,290	8,045	200	64	53,981	195	10	47,565	47,770
1992-93	69,781	69,795	9,211	200	45	60,339	61	14	44,710	44,785
1993-94	83,825	83,832	10,108	200	27	73,496	55	12	65,428	65,495
1994-95	1,02,302	1,02,342	11,477	10,200	116	80,550	1,209	216	70,838	72,263
1995-96	1,20,073	1,20,107	13,751	10,200	115	96,041	54	18	58,235	58,307
1996-97	1,34,889	1,34,907	11,922	25,200	144	97,640	53	44	58,239	57,336

टिप.- (अ) भारत सरकारच्या रुपयांच्या नोटा घलन.

(ब) भरलेले मांडवल आणि राखीव मांडवल.

(क) रोख आणि अल्प मुदतीचे रोखे घलन.

आकडे संक्षिप्त केल्यामुळे त्त्वम (११) व (१३) मधील बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार.- रिझर्व बँक ऑफ इंडिया, बुलेटिन, मार्च १९९५ व १९९६.

MISCELLANEOUS

TABLE No. 34.7

Financial Statistics Relating to the Reserve Bank of India

1996-97)

(रुपये कोटीत /Rs. in crores)

जबाबदारी Liabilities		बैंक व्यवहार विभाग Banking Department						
		मालमत्ता Assets						
इतर जबाबदाऱ्या (ब) Other liabilities (b)		डेपोजी Deposits						
		एकूण ताळेबंद Total liabilities of assets	नोटा व नाणी Notes and coins	परदेशात असलेली शिल्लक (क) Balance held abroad (c)	कर्ज व आगाऊ रकमा Loans and advances	खरेदी केलेली बिले आणि यदाय Bills purchased and discounted	गुंतवणूक Investments	इतर मालमत्ता Other assets
(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	
231	495	8	13	225	39	181	20	
689	1,242	10	77	958	38	113	46	
5,108	11,629	23	1,956	3,504	3,162	1,593	3,390	
11,841	28,765	16	3,859	5,187	10,501	7,598	1,606	
28,342	68,884	23	4,008	18,516	1,384	40,286	2,666	
28,863	78,832	19	11,999	18,276	2,000	40,883	3,455	
31,072	75,847	14	15,974	13,013	1,357	40,025	5,462	
31,580	97,054	7	35,817	14,544	2,607	34,245	9,834	
30,856	1,03,118	41	49,345	18,491	1,679	26,014	7,549	
39,176	97,481	35	43,623	15,724	772	29,173	8,153	
38,774	96,112	19	44,350	11,963	7,846	23,590	8,345	

Note.- (a) Including Government of India Rupee notes.

(b) Including paid up capital and reserves.

(c) Including cash and short-term securities.

Details may not add up to totals of cols. (11) and (13) due to rounding.

Source.- Reserve Bank of India Bulletin, March 1995 & 1996.

नोंद केलेल्या दस्तावेजांची संख्या, वर्णन व हस्तांतरित केलेल्या मिळकतीचे मूल्य /

(1995-96

स्थावर मिळकतीबाबतच्या नोंदी
Registrations affecting immovable property

अनुक्रमांक Serial No.	जिल्हा	नोंदणी कार्यालय Registration Offices		सक्तीची Compulsory				ऐच्छिक Optional			
		1995-96	1996-97	संख्या No.	एकूण मूल्य Aggregate value	संख्या No.	एकूण मूल्य Aggregate value	1995-96	1996-97	संख्या No.	एकूण मूल्य Aggregate value
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	बृहन्मुंबई	7	7	34,680	21,191	32,577.70	5,885.10	3,329	11,000	6,238.34	17,760.00
2	ठाणे	25	15	81,962	70,650	14,621.12	2,28,481.00	8,726	7,769	3,200.50	19,802.00
3	रायगड	8	8	21,606	19,447	98,390.00	16,044.00	2,794	2,537	1,512.00	6,888.00
4	रत्नागिरी	6	6	7,306	7,986	5,171.00	4,951.91	975	995	1,868.64	2,111.79
5	सिधुदुर्ग	5	5	5,540	5,230	2,620.65	3,670.25	150	378	0.04	12.46
6	नाशिक	13	13	38,892	42,928	23,302.27	41,955.96	5,128	5,259	7,184.38	15,577.67
7	धुळे	8	8	14,288	13,445	342.08	6,517.96	488	2,044	5.14	873.00
8	जळगाव	16	16	38,489	40,904	34,255.34	24,121.27	1,438	1,491	4,326.90	1,409.19
9	अहमदनगर	15	15	31,510	41,930	9,537.50	33,180.45	1,338	1,739	679.35	2,983.64
10	पुणे	21	21	88,779	92,913	2,05,333.57	2,93,074.20	17,080	11,904	33,008.84	1,87,563.95
11	सातारा	10	10	27,334	28,246	12,904.26	18,492.00	1,477	1,481	1,245.17	1,143.00
12	सांगली	10	10	32,810	33,938	10,750.14	12,238.00	1,489	1,452	1,428.46	1,949.00
13	सोलापूर	13	13	42,180	42,520	6,235.00	10,074.50	23,301	3,352	4,542.14	2,007.00
14	कोल्हापूर	12	12	38,309	38,180	14,132.15	33,989.50	747	1,371	147.02	2,840.42
15	औरंगाबाद	9	9	37,051	40,988	13,033.33	21,649.77	758	1,487	967.91	2,299.50
16	जालना	5	5	20,440	23,587	12,662.78	6,876.93	152	192	3.90	60.06
17	परभणी	8	8	30,633	26,291	10,729.77	9,874.80	279	435	17.62	186.70
18	बीड	8	8	27,680	26,273	8,931.33	10,330.61	655	1,085	340.95	394.59
19	नांदेड	9	9	24,558	24,304	50,077.28	31,697.25	492	377	330.47	25.99
20	उस्मानाबाद	6	6	14,164	14,935	5,160.00	5,508.55	233	300	148.00	165.18
21	लातूर	6	6	20,853	21,821	5,669.96	4,034.92	218	413	52.36	25.79
22	बुलढाणा	13	13	30,275	29,254	485.46	8,770.24	863	736	149.43	473.83
23	अकोला	14	14	36,806	31,992	123.41	10,489.21	1,235	1,042	74.27	1,227.00
24	अमरावती	13	13	29,267	25,205	10,965.78	2,690.16	613	740	185.78	201.33
25	यवतमाळ	14	14	20,051	19,812	7,649.59	9,17,699.77	772	988	138.93	19,422.06
26	वर्धा	6	6	12,855	16,445	3,978.75	8,072.37	368	713	91.07	194.33
27	नागपूर	22	22	38,052	37,077	4,000.45	51,306.68	317	1,022	33.81	355.38
28	भंडारा	13	13	18,407	17,542	6,456.68	5,502.48	566	534	140.00	—
29	चंद्रपूर	10	10	11,693	12,381	4,770.76	10,337.00	376	387	45.58	1,239.00
30	गडचिरोली	4	4	2,537	2,726	655.00	871.16	—	72	—	—
महाराष्ट्र राज्य		317	317	8,78,807	8,69,939	24,69,068.53	18,38,328.20	76,367	63,296	3,84,966.49	2,89,192.66

टिप.—आकडे सक्षिपात विल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.
आधार.—नोंदणी महापिरीत्राक कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

MISCELLANEOUS

TABLE No. 34.8

Number and Description of Registered Documents and Value of Property Transferred

1996-97)

(रुपये लाखात /Rs. in lakhs)

स्थावर मिळकतीबाबतच्या नोंदी Registrations affecting immovable property				जंगम मिळकतीबाबतच्या नोंदी Registration affecting movable property				District
एकूण Total		एकूण मूल्य Aggregate value		संख्या No.		एकूण मूल्य Aggregate value		
संख्या No.								
1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	1995-96	1996-97	
(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(2)
38,009	2,919	38,816.03	16,885.17	873	4,528	9.65	—	Brihan Mumbai
90,688	78,419	17,82,162.00	2,48,293.00	183	169	3.00	—	Thane
24,400	21,984	99,902.00	22,932.00	9	32	—	1.00	Raigad
8,281	8,981	7,039.64	7,063.70	118	104	34.17	42.28	Ratnagiri
5,690	5,608	2,620.69	3,682.71	286	46	62.17	10.22	Sindhudurg
44,020	48,187	30,486.65	57,533.64	158	503	69.18	13,534.20	Nashik
14,776	15,489	347.22	7,390.96	271	418	25.65	28.68	Dhule
39,927	42,395	38,582.24	25,530.46	663	683	58.19	54.16	Jalgaon
32,848	43,014	10,216.85	29,917.81	191	440	29.80	1,872.63	Ahmednagar
1,05,859	1,04,817	2,38,342.41	48,068.15	624	—	72.50	—	Pune
28,811	29,727	14,149.43	19,635.00	85	200	9.50	23.00	Satara
34,299	35,390	12,188.60	14,187.00	175	192	5.90	2.40	Sangli
65,481	45,832	10,777.14	14,075.26	21	51	0.47	0.38	Solapur
39,056	39,551	14,279.17	36,829.92	172	270	231.41	2.08	Kolhapur
37,809	42,475	14,001.24	23,949.27	369	140	59.92	0.92	Aurangabad
20,592	23,779	12,666.68	6,936.99	78	—	1.31	—	Jalna
30,912	26,726	10,747.39	10,061.51	143	2,694	11.12	1,032.98	Parbhani
28,335	27,348	9,272.28	10,725.20	334	338	12.10	11.42	Beed
25,050	24,681	50,407.75	31,723.24	11	49	—	1.21	Nanded
14,397	15,233	5,308.00	5,673.73	62	72	2.00	0.55	Osmanabad
20,871	22,234	5,722.32	4,060.71	337	109	14.32	6.50	Latur
31,138	29,990	634.89	9,244.07	121	29	4.24	2.22	Buldhana
38,041	33,035	197.68	10,611.19	—	83	—	9.09	Akola
29,880	21,263	11,151.56	10,800.91	425	363	—	—	Amravati
20,823	20,600	7,798.52	9,37,121.83	284	127	2.55	276.00	Yavatmal
13,223	17,158	4,069.82	8,206.70	65	16	268.75	3.25	Wardha
38,369	38,000	4,00,078.81	51,662.06	1,122	2,174	—	318.41	Nagpur
18,973	18,076	6,596.68	5,502.48	19	—	5,000.00	—	Bhandara
12,069	12,788	4,816.34	11,576.00	27	—	—	—	Chandrapur
2,537	2,798	655.00	781.00	—	—	—	—	Gadchiroli
9,56,164	9,24,868	28,44,025.03	21,23,322.53	7,223	13,830	5,988.62	17,233.58	Maharashtra State

te. - Totals may not add up due to rounding.

urce. - Office of the Inspector-General of Registration, Govt. of Maharashtra, Pune.

34. संकीर्ण / MISCELLANEOUS

तक्ता क्रमांक / TABLE No.34.9

महाराष्ट्र राज्यातील नोंदलेल्या विवाहांची संख्या
Number of Marriages Registered in the State of Maharashtra

अनुक्रमांक Serial No.	वर्ष year	बृहन्मुंबई विवाह कायद्याखालील Under Mumbai Marrigae Act.	विशेष विवाह कायद्याखालील Under Special Marrigae Act.	इतर विवाह कायद्याखालील Under Other Act.	एकूण Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	1966-67	20,583	1,129	460	22,172
2	1970-71	21,453	3,359	438	25,250
3	1980-81	26,609	2,061	18	28,688
4	1990-91	52,931	6,477	141	59,549
5	1991-92	41,618	4,852	484	46,954
6	1992-93	53,176	5,471	486	59,133
7	1993-94	68,767	5,698	310	74,775
8	1994-95	58,801	6,456	136	65,393
9	1995-96	65,714	5,741	135	71,590
10	1996-97	1,30,303	12,548	14	1,42,865

आधार.-नोंदणी महानिरीक्षक कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source.- Inspector-General of Registration, Government of Maharashtra, Pune.

पुस्तिका/एकसार

राज्य सांख्यिकी बोधवार १९९३-९४ व १९९६-९७

पृष्ठ क्र. Page No.	संसार क्र. Table No.	अंक / बाव Sr No / Item	संसार क्र. Column No.	गुण/ Incorrect	बाव/ Read-
१	२	१	४	५	६
३	भारतशी तुलना/ Comparison with India	२.३	६	१०.६	११.६
४		३.२	४	१७,४४१	१६,४८३
४		३.२	५	२,०४,६१६	१,९९,७००
६		६.१	६	१२०	११.६
६		६.२	४	३६८	३६६
६		६.३	४	६९,०८६	६६,२१०
९	१.३	६ उत्पादन/ Product	१०	१,०६,०६८	१,००,०६८
३८	१.८	७ धुले/Dhule	१४	७,७७१	७,७७१
३३९	१०.२ (A)	महाराष्ट्र राज्य Maharashtra State	२४	३६,७४,१२७	३६,१३,१६८
			२५	२०,२७८	१९,६७३
			२६	३६,९४,९०६	३६,३३,६११
४९०	१४.४		६ & ७	सामान धुलेर सितरमणे/ (Capacity in ००० Ltrs.)	धुलेरा (साथ सितरमणे/ Capacity (in १००० ltrs.)
६४३	१७.४	१२	२-District	Sangli	Sangli